

KRIŠNA, DIEVA AUGSTĀKĀ PERSONĪBA

Viņa Dievišķā Žēlastība
A.Č. Bhaktivēdānta Svāmī Prabhupāda
Starptautiskās Krišnas apziņas biedrības dibinātājs-āčārja

Viņa Dievišķā Žēlastība

A.Č. Bhaktivēdānta Svāmī Prabhupāda

Starptautiskās Krišnas apziņas biedrības dibinātājs-āčārja

Krišna, Dieva Augstākā Personība

Manam tēvam Gouram Mohanam De (1849-1930), tīram Krišnas bhaktam, kurš jau no paša sākuma audzināja mani Krišnas apziņā. Bērnībā viņš man mācīja spēlēt mridangu. Tēvs man uzdāvināja Rādhā-Krišnas vīgrahu, lai es to varētu godināt, kā arī Džaganātha-rathu, lai es varētu spēlēt ratu svētkus. Viņš bija tik labs pret mani, ka izveidoja manī pārliecību, ko vēlāk stingru padarīja mans garīgais skolotājs, mūžīgais tēvs.

Saturs

[Priekšvārds](#)

[Ievads](#)

[Pirmā nodaļa. Kunga Krišnas atnākšana](#)

[Otrā nodaļa. Padievu lūgšanas Kungam Krišnam, kurš atradās mātes klēpī](#)

[Trešā nodaļa. Kunga Krišnas dzimšana](#)

[Ceturtnā nodaļa. Kamsa uzsāk vajāšanu](#)

[Piektā nodaļa. Nandas un Vasudēvas tikšanās](#)

[Sestā nodaļa. Pūtanu nogalināšana](#)

[Septītā nodaļa. Trināvartas atbrīvošana](#)

[Astotā nodaļa. Jašoda redz Visuma veidolu](#)

[Devītā nodaļa. Māmiņa Jašoda sasien Kungu Krišnu](#)

[Desmitā nodaļa. Nalakūvaras un Manigrīvas atbrīvošana](#)

[Vienpadsmitā nodaļa. Dēmonu Vatsāsuras un Bakāsuras nogalināšana](#)

[Divpadsmitā nodaļa. Dēmona Aghāsuras nogalināšana](#)

[Trīspadsmitā nodaļa. Brahma nozog zēnus un teliņus](#)

[Četrpadsmitā nodaļa. Kunga Brahmas lūgšanas Kungam Krišnam](#)

[Piecpadsmitā nodaļa. Dhēnukāsuras nogalināšana](#)

[Sešpadsmitā nodaļa. Kālijas sodīšana](#)

[Septiņpadsmitā nodaļa. Krišna nodzēš meža ugunsgrēku](#)

[Astoņpadsmitā nodaļa. Dēmona Pralambāsuras nogalināšana](#)

[Deviņpadsmitā nodaļa. Krišna aprij meža ugunsgrēku](#)

[Divdesmitā nodaļa. Rudens](#)

[Divdesmit pirmā nodaļa. Flautas savaldzinātās gopī](#)

[Divdesmit otrā nodaļa. Krišna nozog neprecēto gopī meiteņu drēbes](#)

[Divdesmit trešā nodaļa. Krišna svēti brāhmanu sievas](#)
[Divdesmit ceturtnā nodaļa. Govardhanas kalna godināšana](#)
[Divdesmit piektā nodaļa. Postošais lietus Vrindāvanā](#)
[Divdesmit sestā nodaļa. Brīnišķīgais Krišna](#)
[Divdesmit septītā nodaļa. Debesu valdnieka Indras lūgšanas](#)
[Divdesmit astotā nodaļa. Krišna atbrīvo Mahārādžu Nandu no Varunas gūsta](#)
[Divdesmit devītā nodaļa. Rāsas deja: ievads](#)
[Trīsdesmitā nodaļa. Krišna slēpjas no gopī](#)
[Trīsdesmit pirmā nodaļa. Gopī dziesmas](#)
[Trīsdesmit otrā nodaļa. Rāsas dejas apraksts](#)
[Trīsdesmit trešā nodaļa. Vidjādharas atbrīvošana un dēmona Šankhāsuras nogalināšana](#)
[Trīsdesmit ceturtnā nodaļa. Gopī atšķirtības jūtas](#)
[Trīsdesmit piektā nodaļa. Kamsa liek Akrūram atvest Krišnu](#)
[Trīsdesmit sestā nodaļa. Dēmonu Kēši un Vjomāsuras nogalināšana](#)
[Trīsdesmit septītā nodaļa. Akrūras ierašanās Vrindāvanā](#)
[Trīsdesmit astotā nodaļa. Akrūras atpakaļceļš un Višnulokas apmeklējums Jamunas upē](#)
[Trīsdesmit devītā nodaļa. Akrūras lūgšanas](#)
[Četrdesmitā nodaļa. Krišnas ierašanās Mathurā](#)
[Četrdesmit pirmā nodaļa. Krišna ziedošanas laukumā salauž loku](#)
[Četrdesmit otrā nodaļa. Ziloņa Kuvalajāpīdas nogalināšana](#)
[Četrdesmit trešā nodaļa. Kamsas nogalināšana](#)
[Četrdesmit ceturtnā nodaļa. Krišna izglābj sava skolotāja dēlu](#)
[Četrdesmit piektā nodaļa. Udhava ierodas Vrindāvanā](#)
[Četrdesmit sestā nodaļa. Krišnas vēstījums gopī](#)
[Četrdesmit septītā nodaļa. Krišna iepriecina bhaktas](#)
[Četrdesmit astotā nodaļa. Dhritarāštras ļaunie nodomi](#)
[Četrdesmit devītā nodaļa. Krišna uzceļ Dvārakas cietoksni](#)
[Piecdesmitā nodaļa. Mučukundas atsvabināšana](#)
[Piecdesmit pirmā nodaļa. Krišna Rančors](#)
[Piecdesmit otrā nodaļa. Krišna nolaupa Rukminī](#)
[Piecdesmit trešā nodaļa. Krišna sakauj prinčus un aizved Rukminī uz Dvāraku](#)
[Piecdesmit ceturtnā nodaļa. Krišnam un Rukminī piedzimst Pradjumna](#)
[Piecdesmit piektā nodaļa. Stāsts par Sjamantakas dārgakmeni](#)
[Piecdesmit sestā nodaļa. Satrādžita un Šatadhanvas nogalināšana](#)
[Piecdesmit septītā nodaļa. Krišna apprecas ar piecām valdniecēm](#)
[Piecdesmit astotā nodaļa. Dēmona Bhaumāsuras atbrīvošana](#)
[Piecdesmit devītā nodaļa. Krišnas un Rukminī sarunas](#)
[Sešdesmitā nodaļa. Krišnas ģimenes radu raksti](#)
[Sešdesmit pirmā nodaļa. Ušas un Anirudhas satikšanās](#)
[Sešdesmit otrā nodaļa. Kunga Krišnas cīņa ar Bānāsuru](#)
[Sešdesmit trešā nodaļa. Stāsts par valdnieku Nrigu](#)
[Sešdesmit ceturtnā nodaļa. Kungs Balarāma apmeklē Vrindāvanu](#)
[Sešdesmit piektā nodaļa. Paundrakas un Kāši valdnieka atbrīvošana](#)
[Sešdesmit sestā nodaļa. Gorillas Dvīvidas atbrīvošana](#)
[Sešdesmit septītā nodaļa. Sāmbas laulības](#)
[Sešdesmit astotā nodaļa. Viedais Nārada apciemo dažādās Kunga Krišnas mājas](#)
[Sešdesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas ikdienas darbi](#)

[Septiņdesmitā nodaļa. Kungs Krišna Indraprasthas pilsētā](#)
[Septiņdesmit pirmā nodaļa. Valdnieka Džarāsandhas atbrīvošana](#)
[Septiņdesmit otrā nodaļa. Kungs Krišna atgriežas Hastināpurā](#)
[Septiņdesmit trešā nodaļa. Šišupālas atbrīvošana](#)
[Septiņdesmit ceturtā nodaļa. Durjodhana jūtas pazemots](#)
[Septiņdesmit piektā nodaļa. Šālvas cīņa ar Jada dinastijas locekļiem](#)
[Septiņdesmit sestā nodaļa. Šālvas atbrīvošana](#)
[Septiņdesmit septītā nodaļa. Dantavakras, Vidūrathas un Romaharšanas nāve](#)
[Septiņdesmit astotā nodaļa. Balvalas atbrīvošana un Kunga Balarāmas ceļojums pa svētajām vietām](#)
[Septiņdesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas tikšanās ar brāhmanu Sudāmu](#)
[Astoņdesmitā nodaļa. Brāhmans Sudāma saņem Kunga Krišnas svētību](#)
[Astoņdesmit pirmā nodaļa. Kunga Krišnas un Balarāmas satikšanās ar Vrindāvanas iedzīvotājiem](#)
[Astoņdesmit otrā nodaļa. Draupadī tikšanās ar Krišnas valdniecēm](#)
[Astoņdesmit trešā nodaļa. Vasudēvas rīkotās ziedošanas ceremonijas](#)
[Astoņdesmit ceturtā nodaļa. Kunga Krišnas garīgie norādījumi Vasudēvam un sešu mirušo Dēvakī dēlu izglābšana](#)
[Astoņdesmit piektā nodaļa. Subhadras nolaupīšana un Kunga Krišnas viesošānās pie Šrutadēvas un Bahulāšvas](#)
[Astoņdesmit sestā nodaļa. Iemiesoto Vēdu lūgšanas](#)
[Astoņdesmit septītā nodaļa. Kunga Šivas atpestīšana](#)
[Astoņdesmit astotā nodaļa. Krišnas nepārspējamā vara](#)
[Astoņdesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas spēļu kopsavilkums](#)

[Pielikumi](#)

[Par autoru](#)

[Meditācija](#)

[Ēšanas joga](#)

[Sanskrita izrunas rādītājs](#)

Priekšvārds

*nivṛtta-tarṣair upagīyamānād
bhavauśadhāc chrotra-mano- 'bhirāmāt
ka uttamaśloka-guṇānuvādāt
pumān virajyeta vinā paśu-ghnāt*

Šrīmad Bhāgavatama (10.1.4.)

Ja rietumu valstīs kāds ierauga tādu grāmatu kā "Krišna", viņš tūlīt jautā: "Kas ir Krišna? Un, kas tā par meiteni Viņam blakus?" utt.

Tūlīt var atbildēt, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Kāpēc? Tāpēc, ka Viņš tieši atbilst Dieva Augstākās Personības aprakstam. Citiem vārdiem sakot, Krišna ir Dievs tāpēc, ka Viņš ir visupievilcīgs. Tas, kurš nav visupievilcīgs, nevar būt Dievs. Kādā veidā šī pievilcība var izpausties? Vispirms, ja kāds ir ļoti bagāts, tad viņš patīk ļaudīm. Gluži tāpat, pievilcīgs ir arī tas, kurš ir ļoti varens, ļoti slavens, ļoti skaists vai gudrs, vai arī tas, kurš nav pieķēries nekādiem īpašumiem. Tātad no pieredzes varam teikt, ka pievilcību rada (1) bagātība, (2) vara, (3) slava, (4) skaistums, (5) gudrība un (6) atsacīšanās spēja. Tas, kuram visas šīs sešas varenības piemīt vienlaicīgi un neierobežotā mērā, uzskatāms par Dieva Augstāko Personību. Šīs Dieva varenības ir aprakstījis Parāšara Muni, dižena Vēdu autoritāte.

Mēs esam redzējuši daudzus bagātņiekus, daudzus vareņus, slavenus, skaistus un izglītotus cilvēkus, kā arī cilvēkus atsacīšanās dzīves kārtā, kas nav pieķērušies materiālajiem īpašumiem. Bet visā cilvēces vēsturē mēs neesam redzējuši nevienu, kurš tāpat kā Krišna reizē būtu bezgalīgi bagāts, varens, slavens, skaists, gudrs un nepieķēries. Dieva Augstākā Personība Krišna ir vēsturiska personība, kas ieradās uz Zemi pirms 5000 gadiem. Krišna uzturējās uz Zemes 125 gadus un darbojās gluži kā cilvēks, taču Viņa darbība nav salīdzināma ne ar vienas citas personības darbību. Nevienam Krišnas darbam no Viņa atnākšanas brīža līdz aiziešanas brīdim pasaules vēsturē nevar atrast salīdzinājumu. Un tāpēc ikviens, kas zina, ko mēs saprotam ar vārdu "Dievs", atzīs Krišnu par Dieva Augstāko Personību. Neviens nevar līdzināties Dievam, un neviens nevar būt lielāks par Viņu. Tāda ir jēga pazīstamajam izteicienam "Dievs ir liels".

Pasaulē ir dažādi cilvēki ar dažādiem uzskatiem par Dievu, bet Vēdu raksti un visu laikmetu diženie āčārjas jeb Dieva izpratnes autoritātes, kā Šankara, Rāmānužs, Madhva, Višņusvāmī, Kungs Čaitanja un visi Viņa sekotāji mācekļu pēctecībā, vienprātīgi atzīst, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Kas attiecas uz mums, Vēdu civilizācijas sekotājiem, mēs atzīstam Vēdu vēsturi, kas apraksta Visumu, kurš sastāv no dažādām planētu sistēmām: Svargalokām jeb augstākajām planētām, Martjalokām jeb vidējām planētām un Pātāllokām jeb zemākajām planētām. Mūsdienu vēsturnieki nevar dot vēsturiskas liecības notikumiem, kas risinājušies uz zemes pirms vairāk kā 5000 gadiem, un antropologi apgalvo, ka pirms 40 000 gadiem uz šīs planētas vēl neesot bijis homo sapiens, jo evolūcija nebija sasniegusi tādu līmeni. Turpretī Vēdu vēstures grāmatas – Purānas un Mahābhārata – stāsta par cilvēces vēsturi miljoniem un miljardiem gadu tālā pagātnē.

Piemēram, šajos darbos ir stāstīts par Krišnas atnākšanu un aiziešanu pirms miljoniem un miljardiem gadu. Ceturtajā Bhagavad-gītas nodaļā Krišna Ardžunam stāsta, ka gan Viņš, gan Ardžuna jau ir dzimuši daudzas reizes un ka Viņš (Krišna) visu to atceras, turpretī Ardžuna – ne. Tas parāda atšķirību starp Krišnas zināšanām un Ardžunas zināšanām. Lai gan Ardžuna bija dižens karotājs un labi audzināts Kuru dinastijas loceklis, viņš tomēr bija parasts cilvēks, turpretī Krišnam, Dieva Augstākajai Personībai, bija bezgalīgi plašas zināšanas. Krišnas zināšanas ir bezgalīgas, un tāpēc Viņa atmiņai nav

robežu.

Krišnas zināšanas ir tik pilnīgas, ka Viņš atceras visu, kas noticis, Viņam atnākot pirms miljoniem un miljardiem gadu, bet Ardžunas zināšanas un atmiņu ierobežo laiks un telpa, jo viņš ir parasts cilvēks. Ceturtajā nodaļā Krišna norāda, ka Viņš atceras, ka pirms vairākiem miljoniem gadu mācījās Bhagavad-gītu Saules dievam Vivasvānam.

Mūsdienās ateistiskie cilvēki ir ļoti iecienījuši mistiku, un tādā veidā viņi cenšas kļūt par Dievu. Ateisti parasti sauc sevi par Dievu tāpēc, ka to ir iedomājušies vai arī uzskata, ka sasnieguši šo stāvokli ar panākumiem meditācijā. Bet Krišna nav tāds Dievs. Viņš nekļūst par Dievu, izdomājot kaut kādus mistiskās meditācijas paņēmienus vai arī uzņemoties smagas mistiskās jogas vingrinājumu askēzes. Patiesību sakot, Viņš nekad nekļūst par Dievu, jo Viņš ir Visaugstais Dievs jebkuros apstākļos.

Krišnas tēvocis no mātes puses Kamsa bija ieslodzījis Kunga tēvu un māti cietumā, un, Krišna nākdams pasaulē, parādījās četrroku Višnu-Nārājanas veidolā. Tad Krišna pieņēma bērna izskatu un teica tēvam, lai tas Viņu aiznes pie Nandas Mahārādžas un Jašodas, Nandas sievas. Kad Krišna bija pavisam mazs bērns, Viņu centās nogalināt milzīgā dēmoniete Pūtana, bet Krišna, zīzdams viņas krūti, izsūca raganas dzīvību. Lūk, ar ko atšķiras īstens Dievs no Dieva, kas nācis no mistikas rūpnīcas. Krišnam nebija iespējas nodarboties ar mistisko jogu, tomēr Viņš ik uz soļa atklāja sevi kā Dieva Augstāko Personību – gan bērnībā, gan jaunībā. Grāmatā "Krišna" aprakstīts viss, ko Kungs paveica cilvēka izskatā. Lai gan Krišna darbojas kā cilvēks, Viņš vienmēr ir un paliek Dieva Augstākā Personība.

Krišna ir visupievilcīgs, tāpēc mums jāzina, ka visas vēlmes jāvērs uz Viņu. Bhagavad-gītā teikts, ka katrs cilvēks ir tikai sava ķermeņa saimnieks un īpašnieks, bet Krišna, kurš ir Virsdvēsele ikviena sirdī, ir visu atsevišķo ķermeņu augstākais īpašnieks un augstākais saimnieks. Tādējādi, ja mēs savu mīlestības tieksmi vērsam vienīgi uz Krišnu, tad tūlīt gluži dabiski saprotam visuaptverošo mīlestību, vienību un mieru. Laistot koka sakni, mēs, gluži dabiski, dodam ūdeni visiem tā zariem, lapām un ziediem; kad mēs caur muti dodam ēdienu vēderam, tad apmierinātas tiek visas ķermeņa daļas.

Mākslu vērst savu uzmanību uz Visaugstāko un veltīt Viņam savu mīlestību sauc par Krišnas apziņu. Mēs esam izveidojuši Krišnas apziņas kustību tāpēc, lai ikviens varētu apmierināt savu tieksmi mīlēt citus, vērsot mīlestību uz Krišnu. Ikviens ārkārtīgi vēlas apmierināt sevī snaudošo mīlestību uz citiem, bet visi dažādie paņēmieni, kā sociālisms, komunisms, altruisms, humānisms, nacionālisms un viss cits, kas izdomāts, lai pasaulē sasniegtu mieru un labklājību, ir bezjēdzīgs un noved pie vilšanās, jo mēs pilnīgi neko nezinām par Krišnas mīlestības mākslu. Ļaudis parasti domā, ka, aizstāvot morāles principus un reliģijas rituālus, viņi kļūs laimīgi. Citi uzskata, ka laimi var sasniegt ar ekonomisku uzplaukumu, vēl citi domā, ka viņiem laimi atnesīs jutekļu apmierināšana. Taču patiesībā ļaudis var būt laimīgi, tikai mīlot Krišnu.

Dažādu veidu attiecībās, ko sauc par garšām jeb rasām, Krišna var pilnīgā veidā atbildēt uz cilvēku tieksmi mīlēt. Mīlestībā ir divpadsmit pamattiecības. Krišnu var mīlēt kā augstāko nezināmo, augstāko saimnieku, augstāko draugu, vislabāko bērnu un augstāko mīlētāju. Šīs ir piecas galvenās mīlestības rāsas. Vēl Krišnu var mīlēt netieši septiņu veidu attiecībās, kuras šķietami atšķiras no piecām sākotnējām attiecībām. Tomēr, ja cilvēks tikai pievērš savu snaudošo mīlestības tieksmi Krišnam, viņa dzīve kļūst veiksmīga. Tas nav izdomājums, bet gan patiesība, ko var īstenot praksē. Cilvēks savā dzīvē var tieši sajust Krišnas mīlestības iedarbību.

Bhagavad-gītas devītajā nodaļā Krišnas apziņas zinātne ir nosaukta par visu zināšanu valdnieku, vislielāko noslēpumu un augstāko pārpasaulīgās izpratnes zinātņi. Tomēr Krišnas apziņas zinātnes

rezultātus mēs varam tieši sajust, jo šo mācību ir viegli pielietot praksē un tā sagādā lielu prieku. Neatkarīgi no tā, cik daudz mēs izdarām Krišnas apziņā, šis nopelns ir mūžīgs, jo tas nezūd nekādos apstākļos. Mēs jau esam pārliecinājušies, ka apjukšie un cerības zaudējušie mūsdienu rietumu valstu jaunieši spēj tiešā veidā uztvert, ko dod savas mīlestības tieksmes vēršana vienīgi uz Krišnu.

Ja cilvēks nodarbojas ar smagām askēzēm un daudz ko ziedo, bet neatmodina sevī snaudošo mīlestību uz Krišnu, tad ir teikts, ka visas viņa askēzes uzskatāmas par bezjēdzīgām. No otras puses, ja cilvēks ir atmodinājis mīlestību uz Krišnu, tad kāda gan jēga bez vajadzības nodarboties ar askēzēm?

Krišnas apziņas kustība ir neatkārtojama Kunga Čaitanjas dāvana šī laikmeta pagrimušajām dvēselēm. Tā ir ļoti vienkāršs paņēmieni, ar ko pēdējo četru gadu laikā ir nodarbojušies arī cilvēki rietumu valstīs, un nav nekādu šaubu par to, ka šī kustība var apmierināt cilvēces snaudošo mīlestības tieksmi. Grāmata "Krišna" uzrakstīta, lai palīdzētu Krišnas apziņas kustībai rietumu pasaulē. Šī pārpasaulīgā grāmata izdota divās daļās un bagātīgi ilustrēta. Cilvēkiem patīk lasīt dažādu veidu daiļliteratūru, tā izmantojot savu laiku un spēkus. Tagad šo tieksmi var vērst uz Krišnu. Tas dos nezūdošu dvēseles apmierinājumu un sagādās prieku gan katram atsevišķi, gan visiem kopā.

Bhagavad-gītā teikts, ka pat neliela piepūle Krišnas apziņas ceļā var pasargāt mūs no vislielākajām briesmām. Var minēt simtiem un tūkstošiem piemēru par to, kā cilvēki, pateicoties nelielai attīstībai Krišnas apziņā, izvairījušies no vislielākajām briesmām. Tāpēc mēs lūdzam visus izmantot iespēju, ko dod šis diženais pārpasaulīgais darbs. Ik lappuse lasītājam atklās neizmērojamas zināšanas mākslā, zinātnē, literatūrā, filozofijā un reliģijā, un galu galā, izlasot visu grāmatu, cilvēks varēs nobaudīt Dieva mīlestības augli.

Es esmu ļoti pateicīgs Šrīmānam Džordžam Harisonam, kurš tagad daudzina Harē Krišna, par viņa dāsno 19 000 dolāru ziedojumu visa šīs grāmatas metiena iespēšanai. Lai Krišna svētī šo jauko puisi ar tālāku pilnveidošanos Krišnas apziņā.

Un, visbeidzot, es kā aizvien gribētu dot savu svētību Šrīmānam Šjāmasundaram dāsam adhikārī, Šrīmānam Brahmānandam dāsam brahmačārī, Šrīmānam Hajagrīvam dāsam adhikārī, Šrīmānam Satsvarūpam dāsam adhikārī, Šrīmatī Dēvahūti-dēvī, Šrīmatī Džadurānī dāsī, Šrīmānam Muralīdharam dāsam brahmačārī, Šrīmānam Bhāradvādžam dāsam adhikārī, Šrīmānam Pradjumnam dāsam adhikārī u.c. par visām viņu pūlēm, lai šis izdevums būtu veiksmīgs.

Harē Krišna

Šrīlas Bhaktisidhāntas

Sarasvatī atnākšanas dienā

1970. gada 26. februāris

ISKCON galvenā mītne,

Vatsekas avēnija 3764,

Kalifornija, Losandželosa, ASV

Ievads

*kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! he
kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! he
kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! rakṣa mām
kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! kr̥ṣṇa! pāhi mām
rāma! rāghava! rāma! rāghava! rāma! rāghava! rakṣa mām*

Āaitanja-ĉaritāmrita (Madhja 7.96.)

Sākot rakstīt grāmatu "Krišna", es vispirms pazemīgi noliecos sava garīgā skolotāja Om Višnupādas 108 Šrī Šrīmad Bhaktisidhāntas Sarasvatī Gosvāmī Mahārādžas Prabhupādas priekšā. Es pazemīgi godinu žēlastības okeānu Kungu Šrī Krišnu Āaitanju Mahāprabhu. Viņš ir Dieva Augstākā Personība, pats Krišna, kas atnācis bhaktas izskatā, lai mācītu augstākos garīgās kalpošanas principus. Kungs Āaitanja savu sludināšanu uzsāka Gaudadēšas valstī (Rietumbengālījā). Un, tā kā es piederu Madhva-Gaudīja-sampradājai, man pazemīgi jāgodina mūsu mācekļu pēctecība. Madhva-Gaudīja-sampradāju vēl sauc par Brahma-sampradāju, jo mācekļu pēctecības aizsācējs ir Brahma. Brahma mācīja gudro Nārādu, Nārāda mācīja Vjāsādēvu, un Vjāsādēva mācīja Madhvu Muni jeb Madhvāĉārju. Madhva-Gaudīja-sampradājas dibinātājs Mādhavēndra Purī piederēja Madhvāĉārjas mācekļu pēctecībai; viņam bija daudz slaveni mācekļu – gan sanjāsī (cilvēki atsacīšanās dzīves kārtā), gan ģimenes cilvēki – un tādi mācekļi kā Nitjānanda Prabhu, Advaita Prabhu un Īšvara Purī. Īšvara Purī bija Kunga Āaitanjas Mahāprabhu garīgais skolotājs. Tāpēc pazemīgi nolieksimies Īšvaras Purī, Nitjānandas Prabhu, Šrī Advaitas Āĉārjas Prabhu, Šrīvāsas Pandita un Šrī Gadādharas Pandita priekšā. Pazemīgi godināsim Svarūpa-Dāmodaru, kurš bija Kunga Āaitanjas Mahāprabhu personīgais rakstvedis, kā arī Šrī Vāsudēvu Datu, pastāvīgo Kunga Āaitanjas pavadoni Šrī Govindu, pastāvīgo Kunga Āaitanjas draugu Mukundu un Murāri Guptu. Pazemīgi nolieksimies sešu Vrindāvanas Gosvāmī – Šrī Rūpas Gosvāmī, Šrī Sanātanas Gosvāmī, Šrī Raghunāthas Bhatas Gosvāmī, Šrī Gopālas Bhatas Gosvāmī, Šrī Džīvas Gosvāmī un Šrī Raghunāthas dāsas Gosvāmī – priekšā.

Krišna pats Bhagavad-gītā norāda, ka Viņš ir Dieva Augstākā Personība. Kad ļaudis pagrimst un neievēro reliģiskās dzīves vadošos principus un kad pārsvaru gūst bezdievīga darbība, Krišna atnāk uz Zemi. Citiem vārdiem sakot, kad ieradās Kungs Šrī Krišna, bija nepieciešams samazināt grēcīgās darbības slogu, kas nospieda šo planētu un Visumu. Par materiālās pasaules lietām atbild Krišnas pilnīgā daļa Kungs Mahā-Višnu.

Kungam atnākot, Viņa avatārs izplūst no Višnu. Mahā-Višnu ir materiālās pasaules pirmcēlonis. No Viņa izvēršas Garbhodakašājī Višnu un pēc tam – Kšīrodakašājī Višnu. Parasti visi avatāri, kas atnāk uz materiālo pasauli, ir Kšīrodakašājī Višnu pilnie izvērsumi. Tādējādi grēcīgās darbības sloga mazināšana nav paša Krišnas, Dieva Augstākās Personības, uzdevums. Bet, kad atnāk Krišna, Viņam pievienojas arī visi Višnu izvērsumi. Dieva Augstākās Personības Krišnas ķermenī savienojas un atnāk visi Krišnas dažādie izvērsumi, t.i., Nārājana, četru daļu izvērsums – Vāsudēva, Sankaršana, Pradjumna un Anirudha –, kā arī daļējais pilnīgais izvērsums Matsja jeb zivs avatārs, citi juga-avatāri (laikmetu avatāri) un manvantara-avatāri jeb Manu avatāri. Krišna ir pilnīgais veselums, un visi pilnīgie izvērsumi un avatāri vienmēr ir kopā ar Viņu.

Līdz ar Krišnu ieradās arī Kungs Višnu. Patiesībā Krišna atnāk, lai atklātu savas Vrindāvanas spēles, iesaistot tajās dvēseles, kuras atrodas materiālās pasaules ietekmē, un aicinot šīs veiksmīgās dvēseles mājās, pie Dieva. Dēmonu nogalināšanu, kas notiek līdztekus Krišnas darbībai Vrindāvanā, veic tikai Krišnas Višnu daļa.

Bhagavad-gītas astotās nodaļas divdesmitajā pantā teikts, ka pastāv vēl cita – mūžīgā daba, garīgās debesis, kas stāv pāri izpaustajai un neizpaustajai matērijai. Izpausto pasauli mēs redzam kā daudzas zvaigznes un planētu sistēmas, kā Sauli un Mēnesi, bet ārpus tās atrodas neizpaustā daba, kurai ar šo ķermeni neviens nevar tuvoties. Un ārpus neizpaustās matērijas ir garīgā valstība. Tā Bhagavad-gītā ir nosaukta par augstāko un mūžīgo. Tā nekad netiek iznīcināta. Materiālā daba ir pakļauta atkārtotai radīšanai un iznīcināšanai, bet garīgā daba mūžam paliek tāda, kāda tā ir.

Dieva Personības Krišnas augstākā mājvieta vēl aprakstīta Brahma-samhitā, kur tā nosaukta par

ĉintāmanī mājvietu. Šajā Kunga Krišnas mājvietā, ko sauc par Goloka Vrindāvanu, ir neskaitāmi daudzas pilis, kas celtas no filozofu akmens. Tur ir koki, ko sauc par vēlmju kokiem, un govīs, ko sauc par surabhi. Kungam tur kalpo simtiem un tūkstošiem laimes dieviešu. Krišnu sauc par Govindu, Sākotnējo Kungu, un Viņš ir visu cēloņu cēlonis. Kungs spēlē flautu, Viņa acis ir kā lotosa ziedlapiņas, un Viņa ķermenis ir brīnišķīga mākoņa krāsā. Kunga galvu rotā pāva spalva. Viņš ir daudz pievilcīgāks par tūkstošiem mīlas dievu. Gītā Kungs Krišna tikai mazliet stāsta par savu mājvietu, kas ir augstākā garīgo debesu planēta. Bet Šrīmad Bhāgavatamā Krišna tiešām atklājas kopā ar visu, kas ar Viņu saistīts, un parāda savu darbību Vrindāvanā, tad Mathurā un tad Dvārakā. Grāmatā šī darbība pakāpeniski tiks atklāta.

Ģimeni, kurā ieradās Krišna, sauc par Jādu dinastiju. Jādu dinastija pieder Somas jeb Mēness dieva pēcteču dzimtai. Pastāv divas dažādas karaliskās kšatriju dzimtas, no kurām viena aizsākas ar Mēness valdnieku, bet otra – ar Saules valdnieku. Atnākot uz šo pasauli, Dieva Augstākā Personība parasti ierodas kšatriju ģimenē, jo Viņam jāatjauno reliģijas principi un taisnīgums dzīvē. Vēdu iekārtā kšatriju ģimene ir cilvēces sargātāja. Kad Dieva Augstākā Personība atnāca kā Kungs Rāmačandra, Viņš ieradās Saules dieva pēcteču ģimenē, ko sauc par Raghu-vamšu; un, atnākot Kunga Krišnas izskatā, Viņš ieradās Jādu-vamšā. Šrīmad Bhāgavatamas devītā dziedājuma divdesmit ceturtajā nodaļā dots garš Jādu-vamšas valdnieku saraksts. Visi dzimtas locekļi bija diženi un vareni valdnieki. Krišnas tēvs bija Vasudēva, Šūrasēnas dēls, kurš bija cēlies no Jādu dinastijas. Dieva Augstākā Personība patiesībā nepieder nevienai materiālās pasaules dinastijai, taču ģimene, kurā Dieva Augstākā Personība ierodas, ar Viņa žēlastību kļūst slavēta. To var paskaidrot ar piemēru: sandalkoks aug Malajas valstīs. Tā, protams, nav galvenā sandalkoka iezīme, bet, tā kā šis koks aug galvenokārt Malajas valstīs, to sauc par Malajas sandalkoku. Līdzīgi Dieva Augstākā Personība Krišna pieder visiem, bet, tāpat kā saule lec austrumos, lai gan tā tikpat labi varētu parādīties no jebkuras citas puses, Dievs Kungs pēc savas gribas atnāk noteiktā ģimenē, padarot to slavētu.

Kad ierodas Krišna, atnāk arī visi Viņa pilnīgie izvērsumi. Krišna ieradās kopā ar Balarāmu (Baladēvu), kurš pazīstams kā Krišnas vecākais brālis. No Balarāmas rodas četru daļu izvērsums Sankaršana. Vēl Balarāma ir Krišnas pilnīgais izvērsums. Šajā grāmatā mēs centīsimies pastāstīt, kā Krišna ieradās Jādu dinastijā un kā Viņš atklāja savas pārpasaulīgās iezīmes. Tās ļoti spilgti aprakstītas Šrīmad Bhāgavatamā, it īpaši desmitajā dziedājumā, un Šrīmad Bhāgavatama ir ņemta par pamatu šai grāmatai.

Dieva Kunga spēles parasti klausās un bauda atbrīvotas dvēseles. Saistītajām dvēselēm patīk daiļliteratūras stāsti par kādu parastu ļaužu materiālo darbību. Dieva Kunga pārpasaulīgās darbības apraksti atrodami Šrīmad Bhāgavatamā un citās Purānās. Tomēr saistītajām dvēselēm labāk patīk parasti vēstījumi. Tās ne īpaši vēlas lasīt stāstus par Kunga Krišnas spēlēm. Tomēr Kunga Krišnas spēļu apraksti ir tik saistoši, ka tos var baudīt visdažādākie ļaudis. Šajā pasaulē ir trīs veidu cilvēki: vieni ir atbrīvotas dvēseles, otri ir tie, kas cenšas sasniegt atbrīvi, un trešie ir materiālisti. Kunga Krišnas spēļu aprakstus ir vērts lasīt neatkarīgi no tā, vai cilvēks ir atbrīvots vai cenšas iegūt atbrīvi, vai arī viņš ir rupji materiālistisks.

Materiālistiska darbība atbrīvotas dvēseles nesaista. Impersonālistu teorija par to, ka pēc atbrīves cilvēks kļūst bezdarbīgs un nevēlas neko dzirdēt, vēl nepierāda, ka atbrīvots cilvēks patiešām būtu bezdarbīgs. Dzīvā dvēsele nevar nedarboties, tā ir darbīga, gan būdama sasaistīta, gan atbrīvota. Piemēram, cilvēks, kas ir slims, arī darbojas. Taču jebkura darbība viņam sagādā sāpes. Kad šis cilvēks ir atbrīvojies no slimības, viņš joprojām darbojas, bet tad darbība sagādā prieku. Līdzīgi, impersonālisti var atbrīvoties no darbības slimības stāvoklī jeb saistītas darbības, bet viņi neko nezina par darbību veselības stāvoklī. Tie, kas patiešām ir atbrīvoti un ar pilnīgām zināšanām sāk klausīties par Krišnas

darbību, darbojas pilnībā garīgi.

Patiesi atbrīvotām dvēselēm ir būtiski klausīties par Krišnas spēlēm. Atbrīves stāvoklī sarunas par Krišnu ir visaugstākās, un tās sagādā vislielāko baudu. Tādu stāstījumu kā Bhagavad-gītas un Šrīmad Bhāgavatamas klausīšanās palīdz arī tiem, kas cenšas iegūt atbrīvi, jo tādējādi viņu ceļš kļūst tīrs un skaidrs. Lasot Bhagavad-gītu, cilvēks sagatavojas Šrīmad Bhāgavatamas apguvei. Gīta dod pilnīgu izpratni par Kunga Krišnas stāvokli, un, kad cilvēks atrodas pie Krišnas lotospēdām, viņš saprot stāstījumus par Krišnu, kas aprakstīti Šrīmad Bhāgavatamā. Tāpēc Kungs Čaitanja teica, lai Viņa sekotāji sludina krišna-kathu.

Krišna-katha ir stāsti par Krišnu. Ir divu veidu krišna-kathas: tas, ko ir teicis Krišna, un tas, kas ir teikts par Krišnu. Bhagavad-gītas stāstījums ir filozofija jeb zinātne par Dievu, ko teicis pats Krišna. Šrīmad Bhāgavatama ir stāstījums par Krišnas darbību un pārpasaulīgajām spēlēm. Gan Bhagavad-gīta, gan Šrīmad Bhāgavatama ir krišna-katha. Krišna-katha pēc Kunga Čaitanjas gribas ir jāizplata pa visu pasauli, jo saistītās dvēseles, kas cieš materiālajā esamībā, ar krišna-kathas palīdzību var nostāties uz atbrīves ceļa. Šī grāmata uzrakstīta galvenokārt tāpēc, lai mudinātu ļaudis saprast Krišnu jeb krišna-kathu, jo tādā veidā viņi var atbrīvoties no materiālajām važām.

Krišna-katha ļoti patiks arī vismateriālistiskākajiem cilvēkiem, jo Krišnas spēles ar gopī (ganu meitenēm) ir gluži kā jaunu puīšu un meiteņu mīlestība materiālajā pasaulē. Patiesībā dzimumu jūtas, kas pastāv starp cilvēkiem, nav nedabīgas, jo tādas pašas jūtas ir arī sākotnējā Dieva Personībā. Prieka spēju sauc par Šrīmatī Rādhārānī. Mīlestības pievilcība, kas balstās uz dzimumu jūtām, ir Dieva Augstākās Personības sākotnējā iezīme, un mums, saistītajām dvēselēm, kas esam neatņemamas Visaugstākā daļiņas, arī ir šādas jūtas. Taču mēs tās baudām izkropļotā veidā un mazā apjomā. Tāpēc cilvēki, kas materiālajā pasaulē tiecas pēc dzimumdzīves, dzirdot par Krišnas spēlēm ar gopī, bauda pārpasaulīgu prieku, lai gan tas varbūt liekas materiālistisks. Labums ir tāds, ka viņi pakāpeniski paceļas garīgajā līmenī. Bhāgavatamā teikts, ka cilvēks, kurš pazemīgi, no autoritātēm klausās stāstus par Kunga Krišnas rotaļām ar gopī, paceļas pārpasaulīgās, mīlestības pilnās kalpošanas līmenī, un materiālās iekāres slimība viņa sirdī tiek pilnīgi iznīcināta. Citiem vārdiem sakot, tas ir līdzeklis pret materiālo dzimumdzīvi.

Krišna patiks atbrīvotajām dvēselēm un tiem, kas cenšas sasniegt atbrīvi, kā arī saistītajiem, rupji materiālistiskajiem cilvēkiem. Kā teica Mahārādža Parīkšits, kurš klausījās stāstus par Krišnu no Šukadēvas Gosvāmī, krišna-katha ir vienlīdz laba visiem cilvēkiem, lai kādā stāvoklī viņi arī atrastos. To var novērtēt ikviens vislielākajā mērā. Taču Mahārādža Parīkšits arī brīdināja, ka tos, kuri nodarbojas tikai ar dzīvnieku nonāvēšanu un sevis nogalināšanu, krišna-katha var īpaši nepiesaistīt. Citiem vārdiem sakot, parastus ļaudis, kas ievēro svēto rakstu dotos vadošos morāles principus, krišna-katha piesaistīs jebkurā gadījumā, ko nevar teikt par tiem, kuri sevi nogalina. Šrīmad Bhāgavatamā lietots vārds "paśughna", kas norāda uz dzīvnieku nonāvēšanu vai sevis nogalināšanu. Tie, kas nav apzinājušies sevi un kurus neinteresē garīgā apzināšanās, ir pašnāvnieki; viņi sevi nogalina. Cilvēka dzīvības veids īpaši domāts, lai apzinātos sevi. Tāpēc tas, kurš pret šo darbības daļu izturas nevērīgi, izšķiež savu laiku gluži kā dzīvnieks. Tādējādi viņš ir paśughna. Vēl šis vārds norāda uz tiem, kuri patiešām nogalina dzīvniekus. Tie tāpat ir ļaudis, kuri ēd dzīvniekus, pat suņus, jo viņi visdažādākajos veidos nogalina dzīvniekus, piemēram, medī zvērus un ceļ lopkautuves. Šādus cilvēkus nesaista krišna-katha.

Valdnieks Parīkšits īpaši vēlējas klausīties krišna-kathu, jo zināja, ka viņa priekšteči, it īpaši vectēvs Ardžuna, uzvarēja lielajā Kurukšētras kaujā, tikai pateicoties Krišnam. Arī materiālo pasauli mēs varam salīdzināt ar Kurukšētras kaujas lauku. Šajā kaujas laukā visi smagi cīnās par esamību, un uz katra soļa draudbriesmas. Kā norādīja Mahārādža Parīkšits, Kurukšētras kaujas lauks bija kā milzu

okeāns, kurā ir daudz bīstamu zivju. Mahārādžas Parīkšita vectēvam Ardžunam nācās cīnīties ar tādiem diženiem varoņiem kā Bhīšmu, Dronu, Karnu un daudziem citiem neparasti vareniem kaujiniekiem. Šie karotāji ir salīdzināti ar timingilas zivi, kas dzīvo okeānā. Timingilas zivs var viegli aprīt pat lielus vaļus. Diženie Kurukšētras lauka kaujinieki viegli būtu varējuši aprīt daudzus, daudzus Ardžunas, un, tikai pateicoties Krišnas žēlastībai, Ardžuna varēja tos nogalināt. Kā cilvēks viegli var pārkāpt peļķītei, kas radusies teļa kājas nospiedumā, tā Ardžuna ar Krišnas žēlastību varēja viegli pārlēkt pāri Kurukšētras kaujas okeānam.

Mahārādža Parīkšits augstu novērtēja Krišnas darbību arī daudzu citu iemeslu dēļ. Krišna izglāba ne tikai viņa vectēvu, bet arī viņu pašu. Kurukšētras kaujas beigās visi Kuru dinastijas locekļi – gan dēli un mazdēli, kas cīnījās Dhritarāštras pusē, gan tie, kas cīnījās Pāndavu pusē, – bija krituši. Visi, izņemot piecus brāļus Pāndavus, Kurukšētras kaujas laukā gāja bojā. Mahārādža Parīkšits tajā laikā vēl bija mātes klēpī. Ardžunas dēls Abhimanju, Parīkšita tēvs, arī bija kritis Kurukšētras kaujas laukā. Tādējādi Mahārādža Parīkšits piedzima pēc tēva nāves. Kad viņš vēl atradās mātes klēpī, Ašvathāma palaida brahmāstras ieroci, lai bērnu nogalinātu. Mahārādžas Parīkšita māte Utara meklēja palīdzību pie Krišnas, un Krišna, redzēdams, ka bērnam draud nāve, Virsdvēseles izskatā iegāja Utaras klēpī un izglāba Mahārādžu Parīkšitu. Mahārādžu Parīkšitu vēl sauc par Višnurātu, jo viņu mātes klēpī izglāba pats Kungs Višnu.

Tādējādi ikvienam jebkurā dzīves stāvoklī jāvēlas klausīties par Krišnu un Viņa darbību, jo Krišna ir Augstākā Absolūtā Patiesība, Dieva Personība. Krišna visu caurstrāvo; Viņš atrodas dzīvo būtņu sirdīs un pastāv kā Visuma veidols. Taču, kā teikts Bhagavad-gītā, Viņš savā sākotnējā izskatā atnāk pie cilvēkiem, lai aicinātu visus uz savu pārpasaulīgo mājvietu, atpakaļ pie Dieva. Visiem vajadzētu vēlēties kaut ko uzzināt par Krišnu; arī šī grāmata ir sarakstīta, lai ļaudis varētu iegūt zināšanas par Krišnu un saņemt augstāko svētību, ko var dot cilvēciskais dzīvības veids.

Šrīmad Bhāgavatamas devītajā dziedājumā teikts, ka Šrī Baladēva ir Vasudēvas sievas Rohinī dēls. Krišnas tēvam Vasudēvam bija sešpadsmit sievas, un viena no tām bija Rohinī, Balarāmas māte. Taču vēl ir teikts, ka Balarāma ir Dēvakī dēls. Kā gan iespējams, ka Viņš reizē bija gan Dēvakī, gan Rohinī dēls? Tas bija viens no jautājumiem, ko Mahārādža Parīkšits uzdeva Šukadēvam Gosvāmī, un, kad pienāks laiks, mēs saņemsim atbildi uz šo jautājumu. Vēl Mahārādža Parīkšits jautāja Šukadēvam Gosvāmī, kāpēc Vasudēvas dēls Šrī Krišna tūlīt pēc piedzimšanas tika aizvests uz Gokula Vrindāvanu pie Nandas Mahārādžas. Mahārādža Parīkšits arī vēlējās zināt, ko Kungs Krišna darīja Vrindāvanā un ko Viņš darīja Mathurā. Mahārādža Parīkšits jautāja arī to, kāpēc Krišna nogalināja savu tēvocī no mātes puses Kamsu. Kamsa bija Krišnas mātesbrālis, tuvs radnieks, kuru vajadzētu godāt. Kādēļ tad Krišna nogalināja Kamsu? Vēl Mahārādža Parīkšits jautāja, cik gadus Kungs Krišna uzturējās cilvēku sabiedrībā, cik ilgi Viņš valdīja pār Dvārakas valsti un cik Viņam bija sievu. Kšatriju valdniekiem parasti ir vairāk kā viena sieva, tāpēc arī Mahārādža Parīkšits uzdeva šo jautājumu. Grāmatā "Krišna" Šukadēva Gosvāmī atbild uz šiem un citiem Mahārādžas Parīkšita jautājumiem.

Īpašs ir arī Mahārādžas Parīkšita un Šukadēvas Gosvāmī stāvoklis. Mahārādža Parīkšits bija tieši tas cilvēks, kas varēja uzklaut stāstus par Krišnas pārpasaulīgajām rotaļām, un Šukadēva Gosvāmī bija tieši tas, kas varēja tās aprakstīt. Ja šādi cilvēki laimīgā kārtā satiekas, tūlīt sākas krišna-katha, un ļaudis no šādas sarunas var gūt visaugstāko labumu.

Šukadēva Gosvāmī stāstīja par Krišnu tad, kad Mahārādža Parīkšits bija sagatavojies atstāt ķermeni un Gangas krastā gavēja. Lai Šukadēva Gosvāmī nedomātu, ka krišna-katha Mahārādžu Parīkšitu nogurdinās, valdnieks vaļsirdīgi teica: "Izsalkums un slāpes var sagādāt raizes gan parastiem ļaudīm, gan man, bet stāsti par Krišnu ir tik brīnišķīgi, ka tos var klausīties nepiekūstot, jo tāda klausīšanās paceļ cilvēku pārpasaulīgā līmenī." Jāsaprot, ka cilvēks ir ļoti veiksmīgs, ja viņam ir iespēja nopietni

klausīties krišna-kathu, kā to darīja Mahārādža Parīkšits. Valdnieks šos stāstus klausījās īpaši nopietni, jo nāve varēja atnākt kuru katru brīdi. Ikvienam no mums jāapzinās, ka ik mirklis var atnest nāvi. Dzīve nebūt nav droša, un mēs varam nomirt jebkurā brīdī. Nav svarīgi, vai cilvēks ir jauns vai vecs, tādēļ, pirms atnāk nāve, mums pilnībā jāapzinās Krišna.

Nāves brīdī valdnieks Parīkšits no Šukadēvas Gosvāmī klausījās Šrīmad Bhāgavatamu. Kad valdnieks Parīkšits teica, ka gatavs klausīties par Krišnu bez gala, Šukadēva Gosvāmī bija ļoti priecīgs. Šukadēva bija visdziženākais no visiem Bhāgavatamas teicējiem, un tā viņš sāka stāstīt par Krišnas spēlēm, kuras sagrauj visu Kali laikmeta ļaunumu. Šukadēva Gosvāmī pateicās par viņa stipro vēlmi klausīties stāstus par Krišnu un uzmundrināja Mahārādžu Parīkšitu ar vārdiem: "Mans valdniek, tev ir ļoti ass prāts, jo tu tik ļoti alksti uz klausīt stāstus par Krišnas rotaļām." Šukadēva Gosvāmī teica Mahārādžam Parīkšitam, ka Krišnas rotaļu klausīšanās un apdziedāšana ir tik svētīga, ka tā šķīsta triju veidu cilvēkus: Krišnas pārpasaulīgo stāstu teicēju, klausītāju un jautātāju. Šīs spēles ir gluži kā Gangas ūdens, kas tek no Kunga Višnu kājas īkšļa. Tās šķīsta visas trīs pasaules – gan augstākās, gan vidējās, gan zemākās.

Pirmā nodaļa. Kunga Krišnas atnākšana

Reiz Zemi bija pārlietu nomākuši dažādu valdnieku lielie aizsardzības spēki, un šie valdnieki patiesībā bija dēmoni, kas sauca sevi par karaliskās kārtas pārstāvjiem. Visa pasaule bija satraukta, un Zemes valdošā dievība Bhūmi devās pie Kunga Brahmas, lai pastāstītu viņam par dēmonisko valdnieku nodarīto postu. Bhūmi pieņēma govs izskatu un nostājās Kunga Brahmas priekšā asarām acīs. Viņa bija izmisusi un raudāja, lai Kungs par viņu apžēlotos. Dieviete izstāstīja, kādā postā nonākusi Zeme, un, to dzirdējis, Kungs Brahma sadrūma un tūlīt devās uz piena okeānu, kurā mīt Kungs Višnu. Kungu Brahma pavadīja Kungs Šīva un visi padievi, arī Bhūmi. Piena okeāna krastā Kungs Brahma godināja Kungu Višnu, kurš pārpasaulīga kuīļa izskatā jau agrāk bija izglābis Zemi.

Vēdu mantrās ir īpaša lūgšana, ko sauc par puruša-sūktu. Padievi parasti noliecas Višnu, Dieva Augstākās Personības, priekšā, skaitot puruša-sūktu. No tā var saprast, ka katras planētas valdošā dievība var tikt ar šī Visuma augstāko kungu Brahma vienmēr, kad uz attiecīgās planētas rodas kādas grūtības. Tomēr Brahma nevar vērsties pie Visaugstā Kunga Višnu tieši, viņam jāmeditē piena okeāna krastā. Šajā Visumā ir planēta, ko sauc par Švētadvīpu, un uz tās ir piena okeāns. No dažādiem Vēdu rakstiem var uzzināt, ka tāpat, kā uz Zemes ir sāls okeāns, uz citām planētām ir dažādi citi okeāni. Kaut kur ir piena, eļļas, alkohola okeāni utt. Puruša-sūkta ir lūgšana, ko padievi skaita, lai iepriecinātu Dieva Augstāko Personību Kšīrodakašājī Višnu. Šo Višnu sauc par Kšīrodakašājī Višnu tāpēc, ka Viņš guļ piena okeānā. Viņš ir Dieva Augstākā Personība, caur kuru atnāk visi šī Visuma avatāri.

Kad padievi bija noskaitījuši puruša-sūktas lūgšanu Dieva Augstākajai Personībai, viņi nedzirdēja nekādu atbildi. Tad pats Kungs Brahma sāka meditēt un saņēma no Kunga Višnu vēstījumu. Pēc tam Brahma to paziņoja padieviem. Tādā veidā tiek saņemtas Vēdu zināšanas. Vēdu zināšanas no Dieva Augstākās Personības vispirms savā sirdī saņem Brahma. Kā teikts Šrīmad Bhāgavatamas sākumā: *tene brahma hṛdā ya ādi-kavayetēnē brahma hridā*. "Vēdu pārpasaulīgās zināšanas tika ieliktas Kunga Brahmas sirdī." Arī šajā gadījumā vienīgi Brahma varēja saņemt Kunga Višnu vēstījumu. Viņš visu pastāstīja padieviem, lai tie tūlīt varētu sākt darboties. Vēstījums skanēja tā: "Ļoti drīz uz Zemi atnāks Dieva Augstākā Personība ar savām ārkārtīgi varenajām spējām, un, kamēr Viņš tur atradīsies, lai iznīcinātu dēmonus un palīdzētu bhaktām, arī padieviem jābūt tur un Viņam jāpalīdz. Visiem padieviem tūlīt jāpiedzimst Jada dinastijā, kurā pēc noteikta laika atnāks arī Dievs Kungs."

Pati Dieva Augstākā Personība Krišna atnāca kā Vasudēvas dēls. Pirms Viņa ierašanās uz Zemi

dažādās dievbijīgās ģimenēs piedzima visi padievi kopā ar savām sievām, lai palīdzētu īstenot Kunga misiju. Šajā sakarībā lietots vārds "tat-prijārtham", un tas nozīmē, ka padieviem bija jāierodas uz Zemi, lai iepriecinātu Dievu Kungu. Citiem vārdiem sakot, jebkura dzīvā būtne, kuras vienīgais mērķis ir Dieva Kunga iepriecināšana, ir padievs. Vēl padievi uzzināja, ka Kunga Krišnas pilnīgā daļa Ananta, kas ar saviem daudzajiem miljoniem galvu uztur visas Visuma planētas, arī atnāks uz Zemi pirms Kunga Krišnas. Padievi uzzināja arī to, ka ieradīsies Višnu ārējā spēja (maiņa), kas tur savā burvībā visas saistītās dvēseles, un tā palīdzēs Visaugstajam Kungam īstenot Viņa mērķi.

Maigiem vārdiem pamācījis un nomierinājis visus padievis un Bhūmi, Kungs Brahma, kurš ir visu pradžāpati jeb Visuma būtņu radītāju tēvs, devās atpakaļ uz savu mājvietu, augstāko materiālo planētu, ko sauc par Brahmaloķu.

Valdnieks Šūrasēna, Jada dinastijas galva, vadīja Mathuras valsti (Mathuras apgabalu), kā arī apgabalu, ko sauc par Šūrasēnu. Tādēļ arī Mathura bija kļuvusi par visu Jada dinastijas valdnieku galvaspilsētu. Vēl Mathura bija Jada dinastijas valdnieku galvaspilsēta tāpēc, ka Jada bija ļoti dievbijīga ģimene, un tās locekļi zināja, ka Mathura tāpat kā Dvāraka ir vieta, kur mūžīgi uzturas Kungs Šrī Krišna.

Reiz Šūrasēnas dēls Vasudēva pēc kāzām ar Dēvakī atgriezās mājās. Viņš kopā ar savu jauno sievu brauca kariatē. Dēvakī tēvs Dēvaka bija devis līdzīgu lielu pūru, jo ļoti mīlēja meitu. Viņš bija dāvājis simtiem kariešu, kas bija viscaur izgreznotas ar zeltu. Ugrasēnas dēls Kamsa par prieku savai mātai Dēvakī bija paņēmis Vasudēvas ratu grožus un vadīja kariatē. Saskaņā ar vēdisko paražu jauno pāri pēc kāzām uz mājām ved līgavas brālis. Lai līgava nejustos šķirta no tēva ģimenes, līdz vīratēva mājām ar viņu kopā brauc brālis. Dēvakas dotais pūrs bija šāds: 400 ziloņi, pilnībā izrotāti ar zelta vītņiem, 15 000 izrotāti zirgi un 1800 kariatē. Vēl viņa meitai sekoja 200 skaistas meitenes. Saskaņā ar kšatriju kāzu paražām, kurām Indijā seko vēl šodien, kopā ar līgavu uz valdnieka mājām dodas arī vairāki desmiti jaunu līgavas draudzeņu. Šīs meitenes sauc par kalponēm, taču patiesībā tās ir valdnieces draudzenes. Šī paraža ir mūšsenā, un ir zināms, ka to ievēroja jau pirms Kunga Krišnas atnākšanas, tas ir, vairāk nekā pirms 5000 gadu. Tātad Vasudēva kopā ar sievu mājās atveda arī 200 skaistas meitenes.

Kamēr jaunais pāris brauca kariatē, svētīgajam brīdim par godu muzikanti spēlēja dažādus instrumentus. Skanēja gliemežnīcas, ragi, bungas un timpāni, un tas viss kopā veidoja jauku koncertu. Kāzu gājiens bija ļoti skaists, un Kamsa vadīja kariatē, bet pēkšņi no debesīm atskanēja brīnumaina balss, kas Kamsam paziņoja: "Kamsa, tu esi pilnīgs nejēga! Tu ved savu māsu un svaini, bet nemaz nezini, ka astotais māsas bērns tevi nogalinās."

Kamsa bija Ugrasēnas dēls un piederēja pie Bhodžas dinastijas. Ir teikts, ka no visiem Bhodžas dinastijas valdniekiem Kamsa bija visdēmoniskākais. Izdzirdējis pareģojumu, kas nāca no debesīm, viņš tūlīt sagraba Dēvakī aiz matiem un jau grasījās ar zobenu viņu nogalināt. Vasudēva bija pārsteigts par Kamsas rīcību, un, mierinot ļauno un bezkaunīgo svaini, viņš gudri teica: "Kamsa, mans dārgais svaini, tu esi visslavenākais no Bhodžas dinastijas valdniekiem, un ļaudis zina, ka tu esi varens karotājs un drošsirdīgs valdnieks. Kādēļ tu esi tik nikns un gribi nogalināt sievieti, savu māsu, turklāt tādā svētīgā brīdī kā viņas kāzas? Kādēļ tu tik ļoti baidies no nāves? Nāve jau ir piedzimumusi līdz ar tevi pašu. Tu esi sācis mirt jau kopš savas dzimšanas. Ja tev ir divdesmit pieci gadi, tad tas nozīmē, ka divdesmit piecus gadus tu esi gājis pretī nāvei. Tu mirsti ik brīdī, ik mirkli. Tad kādēļ tu tik ļoti baidies no nāves? Gals ir neizbēgams. Tu vari nomirt šodien vai pēc simts gadiem, bet tu nevari izvairīties no nāves. Tad kāpēc tik ļoti jābaidās? Nāve patiesībā ir ķermeņa bojāeja. Tiklīdz šis ķermenis pārstāj darboties un sajaucas ar piecām materiālās dabas pamatvielām, dzīvā būtne, kas bijusi ķermenī, saskaņā ar savu pašreizējo darbību un tās sekām saņem jaunu ķermeni. Ejot pa ceļu, cilvēks sper soli, un, kad ir pārliecināts, ka nolīcis kāju uz cietas zemes, viņš otru kāju paceļ. Gluži tāpat, ķermeņi viens

pēc otra mainās un dvēsele pārceļo. Paskaties, cik uzmanīgi kāpuri lien no viena zariņa uz otru. Tādā pašā veidā dzīvā būtne maina savu ķermeni, kad augstāka vara ir izlēmusi, kāds ķermenis viņai pienākas. Kamēr vien dzīvā būtne ir saistīta materiālajā pasaulē, tai nepārtraukti jāpieņem materiālie ķermeņi. Atkarībā no būtnes darbības un tās sekām šajā dzīvē, dabas likumi viņai piešķir nākamo ķermeni.

Šis ķermenis ir tāds pats kā tie, kurus mēs redzam sapnī. Miegā mēs ar savu prātu radām daudzus ķermeņus. Mēs esam redzējuši zeltu un esam redzējuši kalnu. Un sapņos, savienojot šos divus priekšstatus, mēs varam ieraudzīt zelta kalnu. Reizēm sapņos mums ir tāds ķermenis, ar kuru lidojam debesīs un pilnīgi aizmirstam īsto ķermeni. Tieši tāpat mainās arī šie ķermeņi. Kad tev ir viens ķermenis, tu aizmirsti iepriekšējo. Sapņos mums var būt ļoti daudz jaunu ķermeņu, bet pamostoties mēs visus tos aizmirstam. Šie materiālie ķermeņi īstenībā ir mūsu prāta darbības radīti. Bet pašlaik mēs savus agrākos ķermeņus neatceramies.

Prāts pēc dabas ir ļoti nepastāvīgs. Reizēm tas kaut ko pieņem un tūlīt pēc tam – atraida. Saskaroties ar pieciem jutekļu apmierināšanas priekšmetiem – apveidu, garšu, smaržu, skaņu un sajūtu –, prāts darbojas, tos pieņemot un atraidot. Prāts domājot saskaras ar jutekļu apmierināšanas priekšmetiem, un, kad dzīvā būtne vēlas noteikta veida ķermeni, viņa to saņem. Tādējādi ķermeni dod materiālās dabas likumi. Dzīvā būtne pieņem ķermeni un atkal piedzimst materiālajā pasaulē, lai atbilstoši ķermeņa uzbūvei baudītu un ciestu. Ja nav noteikta veida ķermeņa, tad mēs nevaram baudīt vai ciest saskaņā ar prāta vēlmēm, kas bijušas iepriekšējā dzīvē. Noteikta veida ķermeni mēs patiesībā saņemam atbilstoši tam, par ko domājam nāves brīdī.

Tādi debesu spīdekļi kā saule, mēness un zvaigznes atstarojas traukā ar ūdeni, eļļu vai kausētu sviestu. Ja kustas trauks, tad kustas arī attēls. Ja mēness atspīd ūdenī, tad ūdens kustība rada iespaidu, ka pārvietojas pats mēness. Taču patiesībā mēness stāv uz vietas. Gluži tāpat ar saviem prātojumiem dzīvā būtne iegūst dažāda veida ķermeņus, lai gan patiesībā viņai ar šiem ķermeņiem nav nekāda sakara. Bet maldu dēļ maijas apburtā dzīvā būtne uzskata, ka tā pati pieder kādam noteiktam ķermeņa veidam. Tāda ir saistītā dzīve. Pieņemsim, ka dzīvā būtne pašlaik atrodas cilvēka ķermenī. Tā uzskata, ka pieder cilvēcei, noteiktai valstij un vietai. Tādā veidā būtne sevi kaut kam pielīdzina un pilnīgi nevajadzīgi gatavo sev jaunu ķermeni, kas tai nebūt nav nepieciešams. Šādas vēlmes un prāta sagudrojumi rada dažādu veidu ķermeņus. Materiālās dabas pārklājums ietekmē dzīvo būtni tik stipri, ka tā ir apmierināta ar jebkuru ķermeni un pielīdzina sevi tam ar lielu prieku. Tāpēc es lūdzu: neļauj, lai tevi vada prāts un ķermenis."

Tā Vasudēva lūdza, lai Kamsa nedara ļaunu savai māsai, kura tikko bija apprecējusies. Mums nevajag būt ļauniem ne pret vienu, jo ļaunums rada bailes gan šajā, gan nākamajā pasaulē, kad ir jāstājas Jamarādžas priekšā. Jamarādža ir tas, kas pēc nāves soda grēciniekus. Vasudēva lūdza, lai Kamsa saudzē savu jaunāko māsu Dēvakī. Vēl Vasudēva minēja, ka ir kāzas, ļoti svētīgs brīdis. Jaunākā māsa vai brālis ir jāsargā kā paša bērns. Vasudēva teica: "Ja tu tagad viņu nogalināsi, tad zaudēsi savu labo slavu."

Vasudēva centās nomierināt Kamsu ar labiem norādījumiem un filozofiju, bet Kamsa nebija nomierināms, jo pastāvīgi biedrojās ar dēmoni. Tādēļ arī viņš pats bija dēmons, lai gan bija cēlies no augstas karaliskas ģimenes. Dēmons nekad neuzklausa labus norādījumus. Viņš ir kā nelabojams zaglis, kuram nepalīdz nekādas pamācības. Gluži tāpat, ja cilvēki pēc dabas ir dēmoniski vai ateistiski, tad viņi nesaprot labus norādījumus, lai arī cik tie būtu autoritatīvi. Tāda ir atšķirība starp padieviem un dēmoni. Tos, kas pieņem labus norādījumus un cenšas dzīvot saskaņā ar tiem, sauc par padieviem. Un tos, kas nespēj pieņemt šādus norādījumus, sauc par dēmoni. Kad Vasudēvam neizdevās nomierināt Kamsu, viņš domāja, kā vēl varētu aizsargāt savu sievu Dēvakī. Kad uzbrūk

briesmas, tad saprātīgs cilvēks, cik vien iespējams, cenšas no tām izvairīties, bet, ja par spīti visām pūlēm un saprātam nekas neizdodas, tad viņš nav vainīgs. Ikvienam jācenšas izpildīt savus pienākumus, cik vien labi iespējams, bet, ja tas neizdodas, neko nevar darīt.

Vasudēva sāka domāt: "Tagad man jāizglābj Dēvakī un vēlāk, ja man būs bērni, es atradīšu veidu, kā izglābt arī tos." Vēl viņš domāja: "Ja man būs bērns, kas varēs nogalināt Kamsu (kā viņš to uzskata), tad būs glābta gan Dēvakī, gan bērns, jo likteņa griba ir neaptverama. Bet tagad man tā vai citādi ir jāglābj Dēvakī."

Nav skaidri zināms, kādā veidā dzīvā būtne saskaras ar noteiktā veida ķermeni, tāpat kā meža ugunsgrēka laikā nevar skaidri pateikt, uz kādu koku pārmetīsies uguns. Kad deg mežs, tad liesmas, vēja nestas, reizēm pārmetas no viena koka uz otru. Gluži tāpat dzīvā būtne var pildīt savu pienākumu ļoti uzmanīgi, tomēr ir ļoti grūti pateikt, kādu ķermeni tā saņems nākamajā dzīvē. Mahārādža Bharata ļoti labi pildīja sevis apzināšanās pienākumus, taču reiz iznāca tā, ka viņš pieķērās briedenam un nākamajā dzīvē bija spiests saņemt brieža ķermeni.

Apdomājis, kā varētu glābt sievu, Vasudēva uzrunāja Kamsu ar lielu cieņu, lai gan svainis bija ārkārtīgi grēcīgs. Reizēm gadās, ka tādām ļoti tikumīgam cilvēkam kā Vasudēvam nākas glaimot vislielākajam ļaundarim, kāds bija Kamsa. Tāda ir diplomātija. Lai gan Vasudēva bēdājās līdz sirds dziļumiem, viņš izlikās priecīgs. Viņš tādiem vārdiem uzrunāja bezkaunīgo Kamsu tādēļ, ka sievasbrālis bija tik nežēlīgs. Vasudēva sacīja: "Dārgais svaini, padomā, tev taču no māsas nedraud nekādas briesmas. Tu no debesīm dzirdēji pareģojumu un gaidi briesmas, taču briesmas draud no māsasdēliem, kuru tagad nemaz nav, un, kas zina, varbūt viņai nemaz nebūs dēlu. Tu taču pašlaik esi pilnīgā drošībā, un tev arī nav ko baidīties no māsas. Ja viņai vispār piedzims dēli, es apsolu, ka atdošu viņus tev un tu varēsi darīt ar tiem visu, ko vēlies."

Kamsa zināja, ka Vasudēva tur savu vārdu, un tas viņu pārliecināja. Kamsa pagaidām atturējās no zvērīgās rīcības un nenogalināja māsu. Vasudēva par to bija priecīgs un uzslavēja svaini. Tā viņš atgriezās mājās.

Gāja laiks. Vasudēva un Dēvakī laida pasaulē astoņus zēnus un vienu meiteni. Kad piedzima pirmais dēls, Vasudēva turēja savu goda vārdu, un tūlīt aiznesa bērnu Kamsam. Ir teikts, ka Vasudēva bija ļoti tikumīgs un izslavēts ar savu goda vārdu un viņš vēlējās labo slavu saglabāt. Nupat dzimušo bērnu Vasudēva atdeva Kamsam ar lielām sāpēm sirdī, bet Kamsa ļoti priecājās. Taču Vasudēvas izturēšanās viņā izraisīja arī mazliet līdzjūtības. Šis gadījums ir ļoti zīmīgs. Tāda dižena dvēsele kā Vasudēva, pildot pienākumu, neņem vērā nekādas sāpes, un tik izglītots cilvēks kā Vasudēva izpilda pienākumu bez vilcināšanās. No otras puses, tāds dēmons kā Kamsa ir gatavs bez kavēšanās pastrādāt ļaundarības. Tāpēc ir teikts, ka svēts cilvēks dzīvē var panest jebkādas ciešanas. Mācīts cilvēks var izpildīt savus pienākumus, negaidot labvēlīgus apstākļus. Tāds briesmīgs cilvēks kā Kamsa var pastrādāt jebkuru grēku, un bhakta var ziedot visu, lai iepriecinātu Dieva Augstāko Personību.

Kamsa bija apmierināts ar Vasudēvas rīcību. Viņš bija priecīgs un pārsteigts, redzot, ka Vasudēva tur solījumu, sāka just Vasudēvam līdzīgu un teica: "Mans dārgais Vasudēva, vari man nedot šo bērnu. No viņa man briesmas nedraud. Es dzirdēju, ka mani nogalinās jūsu astotais bērns. Šis bērns man nav vajadzīgs. Ņem viņu atpakaļ."

Atgriežoties ar pirmdzimušo bērnu mājās, Vasudēva priecājās par Kamsas rīcību, taču nespēja viņam noticēt, jo pazina svaiņa nevaldāmo dabu. Ateists nespēj stingri turēt savu goda vārdu. Tas, kurš nevar savaldīt jutekļus, nespēj būt stingrs savā apņēmībā. Lielais politiķis Čānakja Pandits ir teicis: "Nekad neuzticieties diplomātiem un sievietēm." Tie, kas neierobežoti apmierina jutekļus, nevar būt patiesīgi, un viņiem nevar uzticēties nekādā ziņā.

Tai laikā pie Kamsas ieradās diženais gudrais Nārada. Viņš bija uzzinājis, ka Kamsa ir apžēlojies par Vasudēvu un atdevis tam jaundzimušo. Nārada ļoti vēlējās, lai Kungs Krišna ierastos pēc iespējas ātrāk. Tāpēc viņš Kamsam pavēstīja, ka tādas personības kā Mahārādža Nanda, Vrindāvanas gani, meitenes un ganu sievas, kā arī Vasudēva, viņa tēvs Šūrasēna un visi viņa radnieki no Jadau dinastijas Vrišni ģimenes gatavojas Kunga atnākšanai. Nārada brīdināja, lai Kamsa uzmanās no draugiem, labvēļiem un visiem padieviem, kas ierodas un dzimst šajās ģimenēs. Kamsa, kā arī viņa draugi un padomnieki, bija dēmoni. Dēmoni vienmēr baidās no padieviem. Uzzinājis, ka dažādās ģimenēs ierodas padievi, Kamsa tūlīt kļuva nemierīgs. Viņš saprata, ka padievu atnākšana liecina par Kunga Višnu drīzo ierašanos. Kamsa nekavējoties iemeta svaini Vasudēvu un savu māsu Dēvakī cietumā.

Iekalti dzelzs ķēdēs, Vasudēva un Dēvakī smaka cietumā. Katru gadu viņiem dzima zēns, un Kamsa, uzskatīdams katru no šiem bērniem par Višnu avatāru, vienu pēc otra tos nogalināja. Viņš īpaši baidījās no astotā bērna, bet pēc Nāradas apciemojuma Kamsa secināja, ka jebkurš bērns varētu būt Krišna. Tāpēc labāk bija nogalināt visus bērnus, kas piedzima Dēvakī un Vasudēvam.

Šo Kamsas rīcību nav grūti saprast. Pasaules vēsturē ir daudz piemēru tam, kā valdnieku kārtas pārstāvji ir nogalinājuši savus tēvus, brāļus vai pat visu ģimeni un draugus, lai sasniegtu savus mērķus. Par to nav ko brīnīties, jo dēmoniski ļaudis savu zemisko nolūku īstenošanai var nogalināt jebkuru.

Ar Nāradas žēlastību Kamsa uzzināja, kas viņš ir bijis iepriekšējā dzīvē. Nārada pavēstīja, ka Kamsa ir bijis dēmons vārdā Kālanēmi un ka Višnu viņu nogalinājis. Kamsa, kas bija dzimis Bhodžas ģimenē, nolēma kļūt par nāvīgu Jadau dinastijas ienaidnieku, jo šajā dinastijā bija jāpiedzimst Krišnam, un Kamsa ļoti baidījās, ka Krišna tāpat kā iepriekš viņu nogalinās.

Kamsa vispirms ieslodzīja cietumā savu tēvu Ugrasēnu, jo Ugrasēna bija galvenais Jadau, Bhodžas un Andhakas dinastijas valdnieks. Vēl Kamsa iekaroja Vasudēvas tēva Šūrasēnas valsti un paziņoja, ka valdīs pār visām šīm valstīm.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" pirmajai nodaļai "Kunga Krišnas atnākšana".

Otrā nodaļa. Padievu lūgšanas Kungam Krišnam, kurš atradās mātes klēpī

Valdnieks Kamsa ne tikai sagrāba Jadau, Bhodžas un Andhakas dinastiju valstis, kā arī Šūrasēnas valsti, bet arī noslēdza savienību ar citiem dēmoniskiem valdniekiem: dēmonu Pralambu, dēmonu Baku, dēmonu Čānūru, dēmonu Trināvartu, dēmonu Aghāsuru, dēmonu Muštiku, dēmonu Arištu, dēmonu Dvididu, dēmonieti Pūtanu, dēmonu Kēši un dēmonu Dhēnuku. Tajā laikā Džarāsandha valdīja pār Magadhas apgabalu, kas tagad ir Bihāras pavalsts. Ar diplomātisku politiku Kamsa izveidoja sava laika visvarenāko valsti, ko aizsargāja Džarāsandha. Vēl viņš noslēdza savienību ar tādiem valdniekiem kā Bānāsuru un Bhaumāsuru, kļūdams par pašu stiprāko valdnieku. Pēc tam Kamsa vērsa savu naidu pret Jadau dinastiju, kurā bija jāpiedzimst Krišnam.

Kamsas vajātie Jadau, Bhodžas un Andhakas dinastiju valdnieki meklēja patvērumu citās valstīs, kā Kuru valstī, Pančālu valstī un Kēkajas, Šālvas, Vidharbas, Nišadhas, Vidēhas un Košalas valstīs. Kamsa sagrāva Jadau, kā arī Bhodžas un Andhakas sadraudzību un nostiprinājās visā plašajā zemē, ko tajā laikā sauca par Bhārata-varšu.

Kad Kamsa vienu pēc otra nogalināja sešus Dēvakī un Vasudēvas bērnus, daudzi radi un draugi gāja pie viņa un lūdza nerīkoties tik nežēlīgi. Taču visi tie kļuva par Kamsas pielūdzējiem.

Kad Dēvakī nāca mātes cerībās septīto reizi, viņas klēpī iegāja Krišnas pilnīgais izvērsums, ko sauc par

Anantu. Dēvakī pārņēma gan sajūsma, gan žēlums. Viņa priecājās, jo saprata, ka klēpī atrodas Kungs Višnu, bet tajā pat laikā arī bēdājās par to, ka, bērnam piedzimstot, Kamsa Viņu nogalinās. Tajā laikā Dieva Augstākā Personība Krišna, juzdams līdzīgu Jādu, pret kuriem tik zvērīgi izturējās Kamsa, lika ierasties savai Jogamaijai jeb iekšējai spējai. Krišna ir Visuma Kungs, it īpaši Jādu dinastijas Kungs.

Jogamaija ir Dieva Personības galvenā spēja. Vēdās teikts, ka Kungam, Dieva Augstākajai Personībai, ir daudz dažādu spēju. *Parāsyā śaktir vividhaiva śrūyate*. Dažādās spējas darbojas ārēji un iekšēji, un Jogamaija ir galvenā no tām. Krišna pavēlēja, lai Jogamaija ierodas Vradžabhūmi zemē (Vrindāvanā), kas vienmēr ir izrotāta un kurā ir daudz skaistu govju. Vrindāvanā, valdnieka Nandas un valdnieces Jašodas mājā dzīvoja Rohinī, viena no Vasudēvas sievām. Lielās bailēs no Kamsas nežēlībām savu dzīvesvietu bija pametusi ne tikai Rohinī, bet arī daudzi citi Jādu dinastijas locekļi. Daži no tiem slēpās pat kalnu alās.

Kungs Jogamaijai teica: "Kamsas cietumā atrodas Vasudēva un Dēvakī, un pašlaik Dēvakī klēpī ir Mans pilnīgais izvērsums Šēša. Izdari tā, lai Šēša no Dēvakī klēpja pārietu Rohinī klēpī. Pēc tam Es pats ar visiem saviem spēkiem ieradīšos Dēvakī klēpī. Es kļūšu par Dēvakī un Vasudēvas dēlu, bet tev jādodas uz Vrindāvanu un jākļūst par Nandas un Jašodas meitu.

Tā kā tu ieradīsies reizē ar Mani un būsi Mana māsa, pasaules ļaudis tevi godinās ar dažādām vērtīgām dāvanām: smaržkociņiem, gaismekļiem, puķēm un ziedojumiem. Tev ātri jāpiepilda viņu jutekļu apmierināšanas vēlmes. Ļaudis, kas pieķērušies materiālām lietām, godinās tavus dažādos izvērsumus, kurus sauks par Durgu, Bhadrakālī, Vidžaju, Vaišnavī, Kumudu, Čandiku, Krišni, Mādhavī, Kanjaku, Maiju, Nārājanī, Īšānī, Šāradu un Ambiku."

Krišna un Jogamaija ieradās kā brālis un māsa – augstākās spējas Avots un augstākā spēja. Lai gan starp spējas Avotu un spēju nav stingri noteiktas atšķirības, spēja vienmēr ir pakļauta spējas Avotam. Tie, kas ir materiālistiski, pielūdz spēju, bet pārpasaulnieki godina spējas Avotu. Krišna ir augstākais spējas Avots, un Durga ir augstākā spēja materiālajā pasaulē. Visi, kas dzīvo saskaņā ar Vēdu kultūru, patiesībā godina gan spējas Avotu, gan spēju. Ir simtiem un tūkstošiem Višnu un Dēvī tempļu, un reizēm šīs Dievības tiek godinātas vienlaicīgi. Spējas, t.i., Durgas jeb Krišnas ārējās enerģijas, godinātājs ļoti viegli var gūt visu veidu materiālos panākumus, bet tam, kurš vēlas pārpasaulīgi pilnveidoties Krišnas apziņā, jāgodina spējas Avots.

Vēl Kungs Jogamaijai paziņoja, ka Dēvakī klēpī atrodas Viņa pilnīgais izvērsums Ananta Šēša. Tā kā Ananta Šēša ar varu tiks pārvietots Rohinī klēpī, Viņu sauks par Sankaršanu, un Viņš būs visa garīgā spēka jeb balas avots. Ar šo spēku cilvēks var sasniegt dzīves augstāko svētlaimi, ko sauc par ramanu. Tāpēc Anantas pilnīgo daļu pēc Viņa ierašanās sauks vai nu par Sankaršanu, vai par Balarāmu.

Upaniśadās ir teikts: *nāyam ātmā bala-hīnena labhyaḥ*. Cilvēks nevar sasniegt augstāko sevis apzināšanos līmeni, nesaņemot pietiekamu svētību no Balarāmas. Bala nav fiziskais spēks. Garīgo pilnību nav iespējams sasniegt ar fizisko spēku. Vajadzīgs garīgais spēks, ko dod Balarāma jeb Sankaršana. Ananta jeb Šēša ir spēks, kas visas planētas tur noteiktajās vietās. Materiālajā pasaulē šo spēku sauc par gravitāciju, bet patiesībā tas ir Sankaršanas spējas izpausme. Balarāma jeb Sankaršana ir garīgā spēja jeb sākotnējais garīgais skolotājs. Tāpēc Kungs Nitjānanda prabhu, kurš arī ir Balarāmas avatārs, ir sākotnējais garīgais skolotājs. Un garīgais skolotājs savukārt pārstāv Balarāmu, Dieva Augstāko Personību, kas dod garīgo spēku. Čaitanja-čaritāmritā apstiprināts, ka garīgais skolotājs ir Krišnas žēlastības izpausme.

Saņēmusi Dieva Augstākās Personības norādījumus, Jogamaija pazemīgi apgāja apkārt Kungam un tad saskaņā ar Viņa gribu devās uz materiālo pasauli. Kad visvarenā Dieva Augstākā Personība pārnesa Kungu Šēšu no Dēvakī klēpja uz Rohinī klēpi, abas sievietes atradās Jogamaijas burvībā, ko sauc arī

par joga-nidru. Kad tas bija noticis, ļaudis domāja, ka septītajā reizē Dēvakī bijušas priekšlaicīgas dzemdības. Tādējādi, lai gan Balarāma bija Dēvakī dēls, Viņš tika pārnestš uz Rohinī klēpi, lai piedzimtu viņai. Pēc tam Dieva Augstākā Personība Krišna, kurš vienmēr ir gatavs dot visas spējas saviem tīrajiem bhaktām, iegāja Vasudēvas prātā kā visas pasaules Kungs. Var saprast, ka Kungs Krišna vispirms iegāja Vasudēvas tīrajā sirdī, bet pēc tam pārgāja Dēvakī sirdī. Viņš nenonāca Dēvakī klēpi ar tēva sēklu. Dieva Augstākā Personība ar savām neaptveramajām spējām var ierasties jebkādā veidā. Viņš nav spiests atnākt parastā veidā, ar sēklu pārejot sievietes klēpi.

Kad Vasudēva savā sirdī glabāja Dieva Augstākās Personības veidolu, viņš mirdzēja gluži kā saule, kuras karstie stari parastajiem ļaudīm ir nepanesami. Kunga veidols, kas atradās Vasudēvas skaidrajā sirdī, neatšķiras no Krišnas sākotnējā veidola. Krišnas veidola ierašanos kādā vietā, it īpaši sirdī, sauc par dhāmu. Vārds "dhāma" norāda ne tikai uz Krišnas veidolu, bet arī uz Viņa vārdu, īpašībām un visu, kas ar Viņu saistīts. Tas viss izpaužas vienlaicīgi.

Dieva Augstākās Personības mūžīgais veidols ar visām savām spējām no Vasudēvas prāta pārgāja Dēvakī prātā, gluži kā rietoša saule atstarojas pilnā mēnesī, kas uzlec austrumos.

Dieva Augstākā Personība Krišna no Vasudēvas ķermeņa iegāja Dēvakī ķermenī. Kungs atšķirībā no parastas dzīvās būtnes nav saistīts. Kad ierodas Krišna, līdz ar Viņu atnāk arī visi pilnīgie izvērsumi (kā Nārājana) un avatāri (kā Kungs Nrisimha un Varāha), un tie nav pakļauti materiālās esamības saitēm. Tādā veidā Dēvakī kļuva par uzturēšanās vietu Dieva Augstākajai Personībai, kas ir viena vienīga un kas ir visa radītā cēlonis. Dēvakī bija kļuvusi par Absolūtās Patiesības mājvietu, taču Kamsas gūstā viņa izskatījās kā pārklāta uguns vai kā neizmanto izglītība. Ja uguns deg kāda trauka iekšienē, tad tās gaišos starus ir grūti novērtēt. Arī zināšanas, kas netiek izpaustas un nenes labumu ļaudīm, paliek nenovērtētas. Tā Dēvakī dzīvoja Kamsas pils cietumā, un neviens neredzēja viņas pārpasaulīgo skaistumu, ko radīja Dieva Augstākā Personība, atrazdamies tās klēpi.

Tomēr Kamsa ievēroja savas māsas pārpasaulīgo daiļumu un tūlīt saprata, ka viņas klēpi radusi patvērumu Dieva Augstākā Personība. Dēvakī vēl nekad nebija izskatījusies tik brīnumaini skaista. Kamsa skaidri zināja, ka Dēvakī klēpi ir neparasts bērns. Viņš ļoti uztraucās. Kamsa bija pārliecināts, ka Dieva Augstākā Personība pēc kāda laika viņu nogalinās un ka Kungs nu ir ieradies. Viņš sāka domāt: "Ko lai iesāk ar Dēvakī? Viņas klēpi noteikti ir Višnu vai Krišna, un ir skaidrs, ka Krišna ir ieradies, lai izpildītu padievu uzdevumu. Tas tiks paveikts arī tad, ja es tūlīt nogalināšu Dēvakī." Kamsa lieliski zināja, ka neviens nespēj izjaukt Višnu nodomus. Jebkuram saprātīgam cilvēkam ir skaidrs, ka Dieva likumus nav iespējams pārkāpt. Viņa griba tiks īstenota par spīti visiem dēmonu radītajiem kavēkļiem. Kamsa domāja: "Ja es tagad nogalināšu Dēvakī, tad Višnu īstenos savu augstāko gribu ar vēl lielāku spēku. Tagad nogalināt Dēvakī būtu vislielākā ļaundarība. Neviens nevēlas zaudēt godu pat ļoti nepatīkamā stāvoklī. Ja es tagad nogalināšu Dēvakī, tad mans gods būs aptraipīts. Dēvakī ir sieviete, viņa dzīvo manā pajumtē un gaida bērnu. Ja es viņu nogalināšu, tad tūlīt zaudēšu savu godu, labo darbu sekas un saīsināšu savu mūžu."

Vēl Kamsa sprieda: "Pārlietu ļauns cilvēks pat dzīves laikā ir gluži kā miris. Kamēr tāds cilvēks dzīvo, viņš nevienam nepatīk, un pēc nāves ļaudis viņu nolād. Tas, kurš sevi pielīdzina ķermenim, noteikti pagrimst un nonāk vistumšākajā ellē." Tā Kamsa domāja, vai tūlīt nogalināt Dēvakī, izvērtējot visus "par" un "pret".

Galū galā Kamsa nolēma vēl nenogalināt Dēvakī, bet paskatīties, ko rādīs laiks. Taču viņa prātā kūsāja naidš pret Dieva Personību. Kamsa pacietīgi gaidīja, kad piedzims bērns, un cerēja Viņu nonāvēt tāpat, kā bija nogalinājis pārējos Dēvakī bērnus. Dziļā naidā pret Dieva Personību viņš sāka domāt par Krišnu un Višnu gan sēžot, gan guļot, gan staigājot, ēdot un strādājot – nepārtraukti. Kamsas prāts bija tik ļoti aizņemts ar domām par Dieva Augstāko Personību, ka netieši viņš redzēja sev apkārt

vienīgi Krišnu vai Višnu. Lai gan Kamsa nemitīgi domāja par Višnu, viņš netiek atzīts par bhaktu, jo uzskatīja Krišnu par savu ienaidnieku. Dižens bhakta arī vienmēr savā prātā domā par Krišnu, taču bhaktas attieksme ir labvēlīga, nevis nelabvēlīga. Labvēlīgas domas par Krišnu ir Krišnas apziņa, bet nelabvēlīgas domas par Krišnu nav Krišnas apziņa.

Tajā laikā Kamsas mājās neredzami ieradās Kungs Brahma un Kungs Šiva kopā ar tādiem diženiem gudrajiem kā Nāradu, kā arī daudziem citiem padieviem. Viņi godināja Dieva Augstāko Personību ar vislabākajām lūgšanām, kuras ļoti patīk bhaktām un piepilda viņu vēlmes. Vispirms padievi teica, ka Kungs nekad neatkāpjas no saviem solījumiem. Kā teikts Bhagavad-gītā, Krišna atnāk uz materiālo pasauli, lai aizsargātu dievbijīgos un iznīcinātu bezdievjus. Tas ir Viņa solījums. Padievi saprata, ka Kungs ir ieradies Dēvakī klēpī, lai šo solījumu piepildītu. Padievi par to ļoti priecājās un uzrunāja Viņu ar vārdiem "satjam param", t.i., par Augstāko Absolūto Patiesību.

Ikviens meklē patiesību. Tāda ir filozofiskā dzīve. Padievi paziņoja, ka Augstākā Absolūtā Patiesība ir Krišna. Kas pilnībā apzinās Krišnu, tas var sasniegt Absolūto Patiesību. Krišna ir Absolūtā Patiesība. Relatīvā patiesība nav patiesība nevienā no trijām mūžīgā laika daļām. Laiku var iedalīt pagātnē, tagadnē un nākotnē. Krišna ir Patiesība vienmēr – gan pagātnē, gan tagadnē, gan nākotnē. Materiālajā pasaulē pār visu valda augstākais laiks pagātnē, tagadnē un nākotnē. Taču Krišna ir pastāvējis pirms radīšanas. Kad pasaule ir izpausta, viss atrodas Krišnā, un, kad pasaule iet bojā, Krišna paliek. Tāpēc Viņš ir Absolūtā Patiesība visos apstākļos. Ja materiālajā pasaulē ir kāda patiesība, tad tā izplūst no Augstākās Patiesības Krišnas. Ja materiālajā pasaulē ir bagātība, tad tās cēlonis ir Krišna. Ja materiālajā pasaulē ir gods, tad to ir radījis Krišna. Ja materiālajā pasaulē ir spēks, tad tas nāk no Krišnas. Ja materiālajā pasaulē ir gudrība un izglītība, tad tās avots ir Krišna. Tādējādi Krišna ir visu relatīvo patiesību cēlonis.

Materiālā pasaule ir veidota no pieciem pamatelementiem – zemes, ūdens, uguns, gaisa un ētera —, un visi šie elementi ir nākuši no Krišnas. Materiālie zinātnieki šīs piecas pirmvielas uzskata par materiālās izpausmes cēloņiem, taču visus elementus gan to rupjajā, gan smalkajā stāvoklī ir radījis Krišna. Arī dzīvās būtnes, kas darbojas materiālajā pasaulē, ir radušās no Viņa robežspējas. Bhagavad-gītas septītajā nodaļā skaidri norādīts, ka visa pasaule ir veidota no divām Krišnas enerģijām: augstākās un zemākās. Dzīvās būtnes ir augstākā enerģija, bet nedzīvie materiālie elementi ir Kunga zemākā enerģija. Nonākot miega stāvoklī, viss atrodas Krišnā.

Padievi turpināja savas godbijīgās lūgšanas Dieva Personības augstākajam veidolam Krišnam, aprakstot materiālās izpausmes uzbūvi. Kāda ir šī materiālā izpausme? Tā ir gluži kā koks. Koks aug uz zemes. Gluži tāpat materiālās izpausmes koks aug uz materiālās dabas pamata. Materiālā izpausme tiek salīdzināta ar koku tāpēc, ka koks galu galā tiek nocirsts. Koku sauc par vrikšu. Ar vārdu "vrikša" apzīmē to, kas galu galā tiek nocirsts. Tāpēc materiālās izpausmes koku nevar uzskatīt par Galējo Patiesību. Laiks ietekmē materiālo izpausmi, bet Krišnas ķermenis ir mūžīgs. Krišna ir pastāvējis pirms materiālās izpausmes. Viņš pastāv materiālās izpausmes esamības laikā un turpina pastāvēt pēc tās iznīcināšanas.

Arī Katha Upaniṣadā ir minēts piemērs par materiālās izpausmes koku, kas stāv uz materiālās dabas pamata. Šim kokam ir divējādi augļi: ciešanas un laime. Tie, kas dzīvo ķermeņa kokā, tiek salīdzināti ar diviem putniem. Viens no putniem ir Krišnas vienuviet esošā izpausme, ko sauc par Paramātmu, bet otrs putns ir dzīvā būtne. Tā ēd materiālās izpausmes augļus. Reizēm būtne bauda laimes augli, bet reizēm ēd ciešanu augli. Turpretī otrs putns nevēlas ēst ne ciešanu, ne laimes augļus, jo viņš ir apmierināts sevī. Katha Upaniṣadā teikts, ka viens putns ķermeņa kokā ēd augļus, bet otrs tikai skatās. Šī koka saknes plešas trijos virzienos. Tas nozīmē, ka koka saknes ir trīs materiālās dabas īpašības: skaidrība, kaislības un neziņa. Kā koka saknes aug garumā, tā būtne, saskaroties ar materiālās dabas

īpašībām (skaidrību, kaislībām un neziņu), paldzina savu materiālo esamību. Koka augļiem ir četras garšas: reliģiozitāte, ekonomiskā attīstība, jutekļu apmierināšana un, visbeidzot, atbrīve. Dažādu veidu saskarsmē ar trijām materiālās dabas īpašībām dzīvā būtne bauda dažādu veidu reliģiozitāti, dažādu veidu ekonomisko attīstību, dažādu veidu jutekļu apmierināšanu un dažādu veidu atbrīvi. Gandrīz visa materiālā darbība tiek veikta neziņā, taču, tā kā pastāv trīs īpašības, neziņu reizēm pārklāj skaidrība vai kaislības. Materiālo augļu garšu būtne sajūt ar pieciem jutekļiem. Pieci maņu orgāni, caur kuriem tiek iegūtas zināšanas, ir pakļauti sešu veidu ietekmēm: nožēlai, maldiem, vecumam, nāvei, izsalkumam un slāpēm. Materiālo ķermeni jeb materiālo izpausmi klāj septiņi slāņi: āda, muskuļi, miesa, kaulu smadzenes, kauli, tauki un sēkla. Kokam ir astoņi zari: zeme, ūdens, uguns, gaiss, ēters, prāts, saprāts un "es" apziņa. Ķermenī ir deviņi vārti: divas acis, divas nāsis, divas ausis, mute, dzimumorgāni un anālā atvere. Ķermenī darbojas desmit veidu iekšējās dvašas: prāna, apāna, udāna, vjāna, samāna utt. Kā jau iepriekš tika paskaidrots, divi putni, kas sēž šajā kokā, ir dzīvā būtne un lokalizētā Dieva Augstākā Personība.

Šeit teikts, ka materiālās izpausmes pamatcēlonis ir Dieva Augstākā Personība. Dieva Augstākā Personība izvērš sevi un uzņemas gādību par trijām materiālās pasaules īpašībām. Višņu atbild par skaidrību, Brahma – par kaislībām, un Kungs Šiva – par neziņu. Brahma ar kaislību īpašību rada šo izpausmi, Kungs Višņu ar skaidrību to uztur, un Kungs Šiva ar neziņu to iznīcina. Visas pasaules augstākais balsts ir Visaugstais Kungs. Viņš ir radīšanas, uzturēšanas un iznīcināšanas cēlonis. Kad visa izpausme iet bojā, tā savā smalkajā veidā, t.i., Kunga enerģijas veidā, atrodas Visaugstā Kunga ķermenī.

"Pašlaik," teica padievi, "Visaugstais Kungs Krišna ierodas, lai uzturētu šo izpausmi." Augstākais Cēlonis patiesībā ir viens, taču nesaprātīgie cilvēki, triju materiālās dabas īpašību maldināti, uzskata, ka materiālā pasaule ir izpaudusies dažādu iemeslu dēļ. Saprātīgie redz, ka ir tikai viens cēlonis – Krišna. Kā teikts Brahma-samhitā: *īśvaraḥ paramaḥ kṛsnah ... sarva-kāraṇa-kāraṇam*. Dieva Augstākā Personība Krišna ir visu cēloņu cēlonis. Brahmas sūtība ir radīt, Višņu izvēršas no Krišnas, lai uzturētu pasauli, un Kungs Šiva izvēršas no Krišnas, lai to iznīcinātu.

Padievi sacīja: "Dārgais Kungs, Tavu mūžīgo personības veidolu ir ļoti grūti saprast. Ļaudis nespēj aptvert Tavu īsteno veidolu, tāpēc Tu ierodies pats un atklāj šo sākotnējo mūžīgo veidolu. Ļaudis tā vai citādi izprot dažādos Tavas Augstības avatārus, bet nespēj aptvert mūžīgo Krišnas veidolu, kuram ir divas rokas un kas darbojas starp cilvēkiem gluži kā viens no viņiem. Šis mūžīgais Tavas Augstības veidols bhaktām sagādā aizvien pieaugošu pārpasaulīgu prieku. Turpretī nebhaktām tas ir ļoti bīstams." Kā teikts Bhagavad-gītā, Krišna ir ļoti patīkams sādhu. Tur teikts: *paritrāṇāya sādḥūnām*. Bet dēmoniem šis veidols ir ļoti bīstams, jo Krišna arī atnāk, lai nogalinātu dēmonus. Tāpēc Viņš reizē ir patīkams bhaktām un bīstams dēmoniem.

"Ak, Kungs ar lotosu acīm! Tu esi tīras skaidrības avots. Daudzi viedie vienkārši ar samādhi jeb pārpasaulīgu meditāciju uz Tavām lotospēdām, gremdējoties domās par Tevi, ir viegli pārveidojuši lielo materiālās dabas radīto neziņas okeānu par mazu pelķīti, kas radusies teļa pēdas nospiedumā." Meditācijas mērķis ir vērst prātu uz Dieva Personību, sākot ar Viņa lotospēdām. Vienkārši meditējot uz Dieva Kunga lotospēdām, diženi gudrie ir viegli tikuši pāri plašajam materiālās esamības okeānam.

"Ak, mirdzošais! Diženie svētie, kas ar Tavu lotospēdu pārpasaulīgo laivu ir pārcēlušies pāri neziņas okeānam, nav aizveduši šo laivu projām. Tā aizvien atrodas šajā pusē." Padievi izmanto ļoti jauku līdzību. Ja cilvēks ar laivu pārbrauc pāri upei, tad arī laiva nonāk upes otrā krastā. Bet, ja braucējs ir nonācis galā, tad kā lai laivu dabū tie, kas vēl atrodas šajā pusē? Atbildot uz šo grūto jautājumu, padievi savā lūgšanā norāda, ka laiva netiek aizvesta projām. Tie bhaktas, kas atrodas šajā pusē, var pārbraukt pāri materiālās dabas okeānam tāpēc, ka tīrie bhaktas nav aizveduši laivu sev līdzi. Kad

cilvēks tikai tuvojas laivai, viss materiālās neziņas okeāns kļūst par mazu pelķīti teļa pēdas lielumā. Tāpēc bhaktām nav vajadzības vest laivu uz otru krastu, jo viņi var šķērsot okeānu tāpat. Diženie svētie jūt līdzī visām saistītajām dvēselēm, tāpēc laiva joprojām atrodas pie Dieva Kunga lotospēdām. Uz Viņa lotospēdām var medītēt jebkurā laikā un tādā veidā pārcelties pāri lielajam materiālās esamības okeānam.

Meditācija nozīmē koncentrēšanos uz Dieva Kunga lotospēdām. Vārds "lotospēdas" norāda uz Dieva Augstāko Personību. Impersonālisti nepazīst Dieva Kunga lotospēdas, un tāpēc viņu meditācijas mērķis ir kaut kas bezpersonisks. Padievi ļoti pamatoti norāda, ka tie, kas vēlas medītēt uz kaut ko tukšu vai bezpersonisku, nespēj tikt pāri neziņas okeānam. Viņi tikai iedomājas, ka ieguvuši atbrīvi. "Ak, Kungs ar lotosu acīm! Viņu saprāts ir piesārņots, jo tie nemeditē uz Tavas Augstības lotospēdām." Šīs nevēlēšanās dēļ impersonālisti atkal krīt materiālistiskajā saistītajā dzīvē, lai gan iepriekš uz laiku bijuši bezpersoniskās apziņas līmenī. Impersonālisti, kas uzņēmušies smagas askēzes, saplūst ar Brahmana starojumu jeb bezpersonisko Brahmana esamību. Taču viņu prāti nav tīri no materiālajiem sārņiem; impersonālisti ir tikai centušies noliegt materiālistisko domāšanas veidu. Tas nenozīmē, ka viņi ir ieguvuši atbrīvi. Tādējādi impersonālisti krīt. Bhagavad-gītā teikts, ka impersonālistam, kas vēlas apzināties augstāko mērķi, jāiziet cauri daudziem smagiem pārbaudījumiem. Arī Šrīmad Bhāgavatamas sākumā norādīts, ka bez garīgās kalpošanas Dieva Augstākajai Personībai nav iespējams atbrīvoties no auglīgās darbības važām. Bhagavad-gītā to ir teicis Kungs Krišna, Šrīmad Bhāgavatamā to ir norādījis diženais gudrais Nārada, un tagad to apstiprina padievi: "Ja kāds nav uzsācis garīgo kalpošanu, tad jāsaprot, ka viņam ir visai maz sajēgas par augstāko zināšanu mērķi un ka Tu neesi viņu svētījis." Impersonālisti tikai domā, ka ieguvuši atbrīvi, taču patiesībā neko nezina par Dieva Personību. Viņi domā, ka Krišna, atnākot uz materiālo pasauli, pieņem materiālu ķermeni. Tādēļ viņi neievēro Krišnas pārpasaulīgo ķermeni. Tas apstiprināts arī Bhagavad-gītā. *Avajānanti mām mūdḥāḥ*. Par spīti tam, ka impersonālisti ir uzvarējuši materiālo iekāri un pacēlušies atbrīves līmenī, viņi krīt. Ja impersonālisti apgūst zināšanas tikai pašu zināšanu dēļ un nesāk garīgi kalpot Dievam Kungam, tad viņi nevar sasniegt vēlamo mērķi. Viņu sasniegums ir tikai raizes, ko tie uzņemas, un tas ir viss. Bhagavad-gītā skaidri norādīts, ka apzināties Brahmanu un vienību ar to vēl nav viss. Brahmana apzināšanās palīdz iegūt prieku bez materiālās pieķeršanās vai nepieķeršanās un sasniegt mieru, taču pēc tam jāuzsāk garīgā kalpošana. Tas, kurš pēc Brahmana apzināšanās sāk garīgi kalpot, tiek ielaists garīgajā valstībā, kur viņš var pastāvīgi dzīvot un būt kopā ar Dieva Augstāko Personību. Lūk, ko dod garīgā kalpošana. Dieva Augstākās Personības bhaktas atšķirībā no impersonālistiem nekad nekrīt. Pat ja bhaktām gadās paklupt, viņi saglabā mīlestības pilnu pieķeršanos Kungam. Garīgās kalpošanas ceļā bhaktām var būt dažādi šķēršļi, taču viņi tos pārvar viegli un bez bailēm. Bhaktas ir uzticējušī sevi Krišnam un tāpēc zina, ka Krišna viņus vienmēr aizsargās. Krišna Bhagavad-gītā apsola: "Mani bhaktas nekad necieš sakāvi."

"Dārgais Kungs, Tu esi atnācis savā sākotnējā, tīrajā un mūžīgajā skaidrības veidolā par svētību visām šīs materiālās pasaules dzīvajām būtnēm. Pateicoties Tavai atnākšanai, viņas tagad viegli var saprast Dieva Augstākās Personības dabu un veidolu. Tie, kas pieder četrām sabiedrības daļām (brahmačārī, grihasthas, vānaprasthas un sanjāsī) no Tavas ierašanās var gūt svētību.

Dārgais Kungs, laimes dievietes vīrs! Bhaktas, kas, vienoti ar Tevi garīgajā kalpošanā, atšķirībā no impersonālistiem nekrīt no sava augstā stāvokļa. Tavā aizsardzībā viņi spēj soļot pāri daudzu maijas karavadoņu galvām, lai gan šie maijas karotāji vienmēr cenšas likt šķēršļus atbrīves ceļā. Dārgais Kungs, Tu ierodies savā pārpasaulīgajā veidolā, lai dotu svētību dzīvajām būtnēm un lai tās varētu skatīt Tevi vaigu vaigā, godināt Tevi ar Vēdu ziedošanas rituāliem, mistisko meditāciju un garīgo kalpošanu, kā ieteikts svētajos rakstos. Dārgais Kungs, ja Tu neatnāktu savā mūžīgajā pārpasaulīgajā veidolā, kas pilns svētlaimes un zināšanu, kuras var iznīcināt visu veidu spekulatīvo neziņu par Tavu

stāvokli, tad ļaudis tikai prātotu par Tevi atbilstoši savām materiālās dabas īpašībām."

Krišnas ierašanās ir atbilde uz visiem prātojumiem par Dieva Augstākās Personības izskatu. Ikviens iztēlojas Dieva Augstākās Personības veidolu saskaņā ar savām materiālās dabas īpašībām. Brahma-samhitā teikts, ka Kungs ir visvecākais. Tāpēc ir tādi reliģijas sludinātāji, kuri domā, ka Dievam jābūt ļoti vecam, un attēlo Viņu kā ļoti vecu vīru. Taču Brahma-samhitā šāds uzskats tiek atspēkots. Lai gan Dievs Kungs ir visvecākais no visām dzīvajām būtnēm, Viņa veidols ir mūžīgs un vienmēr jauns. Šrīmad Bhāgavatamā tas pateikts vārdiem: *vijñānam ajñāna-bhidāpamārijanam*. "Vigjānam" ir pārpasaulīgās zināšanas par Augstāko Personību. Vēl "vigjānam" nozīmē zināšanas, kas balstās uz pieredzi. Pārpasaulīgās zināšanas ir jāpieņem tā, kā tās tiek nodotas pa mācekļu pēctecību un kā Brahma māca zināšanas par Krišnu Brahma-samhitā. Brahma-samhita ir vigjāna, kas balstās uz Brahmas pārpasaulīgo pieredzi, un tādā veidā Brahma apraksta Krišnas veidolu un spēles pārpasaulīgajā mājvietā. "Agjānabhidā" norāda uz to, kas var sagraut visu veidu prātojumus. Ļaudis savā neziņā iedomājas Dievu Kungu dažādos veidos. Reizēm tiem šķiet, ka Dievam Kungam nav veidola, bet reizēm —, ka ir. Taču veids, kādā Krišna aprakstīts Brahma-samhitā, ir vigjāna – zinātniskas, uz pieredzi balstītas zināšanas, kuras mācījis Kungs Brahma un pieņēmis Kungs Čaitanja. Par tām nav jāšaubās. Šrī Krišnas veidols, Šrī Krišnas flauta, Krišnas krāsa – tas viss ir realitāte. Šeit ir teikts, ka vigjāna aizvien sagrauj visu veidu spekulatīvās zināšanas. "Tādēļ, ja Tu neierastos kā Krišna – kāds Tu esi —, tad neviens nevarētu apzināties ne agjānabhidu (to, ka spekulatīvās zināšanas ir tumsība), ne vigjānu. Agjāna-bhidāpamārdžanam – Tava atnākšana iznīcinās tumsības spekulatīvās zināšanas un atjaunos īstenās zināšanas, kas balstās uz pieredzi un kuras māca tādas autoritātes kā Kungs Brahma. Cilvēki, kurus ietekmē trīs materiālās dabas īpašības, saskaņā ar tām izdomā paši savu Dievu. Tāpēc Dievs tiek attēlots dažādos veidos, bet Tava atnākšana parādīs, kāds ir īstenais Dieva veidols."

Vislielākā impersonālistu kļūda ir priekšstats par to, ka Dievs, atnākot uz šo pasauli, pieņem materiālu veidolu ar skaidrības īpašībām. Taču patiesībā Krišnas jeb Nārājanas veidols stāv pāri jebkādiem materiāliem priekšstatiem. Pat lielākais no impersonālistiem Šankarāčārja ir atzina: *nārāyaṇaḥ paro 'vyaktāt*. Materiālā pasaule radusies no avjaktas (bezpersoniskās) matērijas izpausmes jeb no jutekļiem neuztveramā visas matērijas kopuma, un Krišna stāv pāri šādiem materiālistiskiem priekšstatiem. Šrīmad Bhāgavatamā šis stāvoklis nosaukts par šudha-satvu jeb pārpasaulīgu. Kungs Krišna nepieder materiālajai skaidrībai, Viņš ir augstāks par to. Krišna atrodas pārpasaulīgajā mūžīgas svētlaimes un zināšanu līmenī.

"Dārgais Kungs, kad Tu atnāc dažādos avatāros, tad saskaņā ar apstākļiem Tu pieņem dažādus vārdus un veidolus. Tevi sauc par Kungu Krišnu, jo Tu esi visupievilcīgs. Tevi sauc par Šjāmasundaru, jo Tu esi pārpasaulīgi skaists. "Šjāma" nozīmē "melnīgsnējs", tomēr ir teikts, ka Tu esi skaistāks par tūkstošiem mīlas dievu. *Kandarpa-koṭi-kamaṇīya*. Lai gan Tu pēc krāsas esi līdzīgs tumšam mākonim, Tu esi Pārpasaulīgais Absolūts, un tāpēc Tavš ķermenis ir daudzas jo daudzas reizes skaistāks par brīnišķīgā mīlas dieva ķermeni. Reizēm Tevi sauc par Giridhārī, jo Tu esi pacēlis Govardhanas kalnu. Dažreiz Tevi sauc par Nandanandanu, Vāsudēvu vai Dēvakīnandanu, jo Tu atnāc kā Mahārādžas Nandas, Dēvakī vai Vasudēvas dēls. Impersonālisti domā, ka Tavi daudzie vārdi un veidoli ir atkarīgi no darbības un īpašībām, jo viņi raugās uz Tevi no materiālistiskā viedokļa.

Dārgais Kungs, Tevi nevar izprast ar prātu, pētot Tavu absolūto dabu, veidolu un darbību. Cilvēkam jānodarbojas ar garīgo kalpošanu, un tad viņš var izprast Tavu absolūto dabu, pārpasaulīgo veidolu, vārdu un īpašības. Patiesībā tikai tas, kurš jau mazliet nogaršojis kalpošanu Tavām lotospēdām, var saprast Tavu pārpasaulīgo dabu, veidolu un īpašības. Citi var prātot miljoniem gadu, bet viņi nespēj iegūt pat vismazāko izpratni par Tavu īsteno stāvokli." Citiem vārdiem sakot, Dieva Augstāko Personību Krišnu nespēj saprast nebhaktas, jo Krišnas īsteno seju aizklāj Jogamaija. Tas apstiprināts

Bhagavad-gītā: *nāhaṁ prakāśaḥ sarvasya*. Dievs Kungs saka: "Es neatklājos visiem." Kad Krišna ieradās, Viņš patiešām bija Kurukšētras kaujas laukā, un visi Viņu redzēja. Bet ne visi spēja saprast, ka Viņš ir Dieva Augstākā Personība. Tomēr ikviens, kas gāja bojā Viņa klātbūtnē, ieguva pilnīgu atbrīvi no materiālajām vajām un nonāca garīgajā valstībā.

"Ak, Kungs! Impersonālisti un nebhaktas nespēj saprast, ka Tavs vārds neatšķiras no Tava veidola." Dievs Kungs ir absolūts, tāpēc starp Viņa vārdu un Viņa īsteno veidolu nav atšķirības. Materiālajā pasaulē veidols atšķiras no vārda. Mango auglis atšķiras no vārda "mango". Nav iespējams sajukt mango augļa garšu, sakot "mango, mango, mango". Taču bhakta, kurš zina, ka Dieva Kunga vārds un veidols nav atšķirīgi, daudzina Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē un apzinās, ka viņš vienmēr atrodas Krišnas sabiedrībā.

Tiem, kas nav īpaši pilnveidojušies absolūtajās zināšanās par Visaugstāko, Kungs Krišna atklāj savas pārpasaulīgās spēles. Tādi cilvēki var vienkārši domāt par Dieva Kunga spēlēm un saņemt visu svētību. Dieva Kunga pārpasaulīgais vārds neatšķiras no Viņa veidola, tāpēc Dieva Kunga pārpasaulīgās spēles arī neatšķiras no Kunga veidola. Tiem, kuriem nav īpaši daudz saprāta, kā sievietēm, strādniekiem vai tirgotājiem, viedais Vjāsadēva uzrakstīja Mahābhāratu. Krišna atrodas Mahābhāratā savas daudzveidīgās darbības veidā. Mahābhārata ir vēsturisks darbs, un cilvēks, kuram nav īpaši daudz saprāta, bet kurš vienkārši lasa, klausās un atceras Krišnas pārpasaulīgo darbību, var pakāpeniski pacelties tīra bhaktas līmenī.

Nedrīkst domāt, ka tīrie bhaktas, kas pastāvīgi gremdējas domās par pārpasaulīgajām Krišnas lotospēdām un kas ar pilnīgu Krišnas apziņu vienmēr garīgi kalpo, atrodas materiālajā pasaulē. Šrī Rūpa Gosvāmī ir norādījis, ka tie, kas ar ķermeni, prātu un darbību vienmēr darbojas Krišnas apziņā, uzskatāmi par atbrīvotiem pat šajā ķermenī. Tas apstiprināts arī Bhagavad-gītā: tie, kas garīgi kalpo Dievam Kungam, jau ir pacēlušies pāri materiālajam.

Krišna ierodas, lai dotu iespēju apzināties dzīves augstāko mērķi gan bhaktām, gan nebhaktām. Bhaktas var tieši redzēt Krišnu un godināt Viņu. Tie, kas neatrodas tādā līmenī, saņem iespēju uzzināt par Krišnas darbību un nonākt šajā līmenī.

"Dārgais Kungs, augstākais vadītāj! Kad Tu ieradīsies uz Zemes, tad visi dēmoni, kā Kamsa un Džarāsandha, tiks uzvarēti un pasauli pildīs laime. Kad Tu staigāsi pa zemes virsu, smiltis paliks Tavu lotospēdu zīmes, kā karogs, trijzūburis un zibens. Tādā veidā Tu svētīsi gan zemi, gan mūs, jo mēs no debess planētām redzēsīm šīs zīmes."

"Dārgais Kungs!" turpināja padievi. "Tu esi nedzimis, tāpēc mēs nevaram iedomāties nekādu citu iemeslu Tavai atnākšanai, kā vienīgi Tavas prieka pilnās spēles. Lai gan Kunga ierašanās iemesls norādīts Bhagavad-gītā (Viņš atnāk, lai aizsargātu bhaktas un iznīcinātu nebhaktas), patiesībā Viņš atnāk, lai gūtu prieku, tiekoties ar bhaktām, nevis lai iznīcinātu nebhaktas. Nebhaktas pavisam vienkārši uzvar materiālā daba. "Materiālās dabas ārējās enerģijas darbība un sekas (radišana, uzturēšana un iznīcināšana) noris pašas par sevi. Taču, vienkārši rodot patvērumu pie Tava svētā vārda (jo Tavs svētais vārds neatšķiras no Tavas personības), bhaktas ir pietiekami aizsargāti." Bhaktu aizsargāšana un nebhaktu iznīcināšana patiesībā nav Dieva Augstākās Personības uzdevums. Kungs ierodas tikai tāpēc, lai gūtu pārpasaulīgu prieku. Viņa atnākšanai nevar būt nekāda cita iemesla.

"Dārgais Kungs! Tu ierodies kā labākais Jada dzimtā, un mēs pazemīgi noliecamies pie Tavām lotospēdām. Agrāk Tu esi nācis arī kā zivs avatārs, zirga avatārs, bruņurupuča avatārs, mežakuīļa avatārs, gulbja avatārs, kā valdnieks Rāmačandra, Parašurāma un daudzi citi avatāri. Tu ierodies tikai tāpēc, lai aizsargātu bhaktas, un mēs lūdzam, lai Tu šajā Dieva Augstākās Personības veidolā gluži tāpat aizsargātu mūs visās trijās pasaulēs un atbrīvotu mūs no visa, kas traucē mierīgi dzīvot.

Miļā mātē Dēvakī! Tavā klēpī atrodas Dieva Augstākā Personība, kas atnākusi kopā ar visiem saviem pilnīgajiem izvērsumiem. Tavs bērns ir sākotnējā Dieva Personība, kas ieradusies mums par svētību. Tāpēc nebaidies no sava brāļa, Bhodžas valdnieka. Tavs dēls Kungs Krišna, sākotnējā Dieva Personība, atnāks, lai aizsargātu dievbijīgo Jadau dinastiju. Kungs ieradīsies nevis viens pats, bet gan kopā ar savu tiešo pilnīgo daļu Balarāmu."

Dēvakī ļoti baidījās no sava brāļa Kamsas, jo viņš jau bija nogalinājis tik daudzus tās bērnus. Dēvakī joprojām ļoti raizējās par Krišnu. "Višnu Purānā" teikts, ka visi padievi kopā ar savām sievām aizvien apciemoja Dēvakī, lai nomierinātu viņu un pateiktu, ka Kamsa nenogalinās viņas dēlu. Krišnam, kas atradās Dēvakī klēpī, bija jānāk pasaulē ne tikai tāpēc, lai atbrīvotu Zemi no dēmonu uzkrautā sloga, bet galvenokārt tāpēc, lai aizsargātu Jadau dinastijas intereses un, bez šaubām, aizsargātu Dēvakī un Vasudēvu. Ir zināms, ka Krišna no Vasudēvas prāta pārgāja Dēvakī prātā un no turienes – viņas klēpī. Tādējādi visi padievi godināja Dēvakī, Krišnas māti.

Beiguši godināt Dieva Kunga pārpasaulīgo veidolu, Kunga Brahmas un Kunga Šivas vadītie padievi devās uz savām debesu mājvietām.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" otrajai nodaļai "Padievu lūgšanas Kungam Krišnam, kurš atradās mātes klēpī".

Trešā nodaļa. Kunga Krišnas dzimšana

Kā teikts Bhagavad-gītā, Kungs norāda, ka Viņa atnākšana, dzimšana un darbība ir pārpasaulīgas, un, kas tās patiešām izprot, tas var ieiet garīgajā valstībā. Dieva Kunga atnākšana jeb dzimšana atšķiras no parasta cilvēka dzimšanas, jo cilvēks ir spiests pieņemt materiālo ķermeni atbilstoši agrākajiem darbiem. Dieva Kunga atnākšana ir izskaidrota otrajā nodaļā. Viņš ierodas par prieku sev. Kad pienāca Kunga atnākšanas laiks, zvaigžņu stāvoklis debesīs kļuva ļoti labvēlīgs. Ļoti stipra bija zvaigznes Rohinī astroloģiskā ietekme – šī zvaigzne tiek uzskatīta par ļoti labvēlīgu. Rohinī tieši vada pats Brahma. Kā māca astroloģija, bez pareiza zvaigžņu izvietojuma labvēlīga un nelabvēlīga ietekme ir arī dažādiem planētu izvietojumiem. Krišnas dzimšanas brīdī visas planētas dabiskā kārtā nostājās pareizajās vietās, un viss kļuva svētīgs.

Šajā brīdī visus virzienus – austrumus, rietumus, dienvidus un ziemeļus – pildīja miera un labklājības gaisotne. Debesīs mirdzēja svētīgas zvaigznes. Uz zemes visos ciematos un pilsētās, ganībās un visu būtņu prātā parādījās labvēlīgas zīmes. Upes bija pilnas ūdens, ezerus rotāja brīnišķīgi lotosiedi. Mežos bija daudz skaistu putnu un pāvu. Visi meža putni sāka saldi dziedāt, un pāvi ar savām draudzenēm sāka dejot. Pūta viegls vējš, nesot sev līdzī daudzu ziedu smaržu un patīkami glāstot ādu. Brāhmani, kas mēdz ugunī piedāvāt ziedojumus, redzēja, ka gaisotne viņu mājās ir ļoti labvēlīga ziedošanai. Dēmonisko valdnieku radīto traucējumu dēļ brāhmani savās mājās bija gandrīz pārtraukuši ziedojumus uz uguns altāra, bet nu viņi atkal mierīgi varēja iedegt uguni. Brāhmani, kuriem valdnieki neatļāva ziedot, savā prātā, saprātā un darbībā ļoti cieta, bet Krišnas ierašanās brīdī viņu prātus pildīja prieks, jo tie no debesīm dzirdēja skaļu pārpasaulīgu balsi, kas pavēstīja Dieva Augstākās Personības atnākšanu.

Gandharvas un Kinaras planētu iedzīvotāji sāka dziedāt, bet Sidhalokas un Čāranas planētu iedzīvotāji sāka godināt Dieva Personību ar lūgšanām. Debesu planētu enģeļi ar savām sievām un apsarām sāka dejot.

Diženie gudrie un padievi priekā kaisīja ziedus. Jūras krastos maigi skalojās viļņi, un mākoņos virs jūras dārdēja pērkonis.

Šajā brīdī Kungs Višnu, kas atrodas visu dzīvo būtņu sirdīs, nakts tumsā parādījās Dēvakī priekšā

Dieva Augstākās Personības izskatā, un pati Dēvakī izskatījās kā dieviete. Kunga Višnu atnākšana bija kā pilna mēness lēkts austrumu pamalē. Te var iebilst, ka Kungs Krišna ieradās astotajā dilstošā mēness dienā, tāpēc pie debesīm nevarēja uzlēkt pilns mēness. Atbilde ir tāda, ka Kungs Krišna ieradās mēness dinastijā, un, lai gan mēness tajā naktī nebija pilns, pati sākotnējā mēness personība liksmoja par Kunga atnākšanu savā dinastijā, un mēness ar Krišnas žēlastību izskatījās pilns.

Astronomiskajā traktātā "Khamanikja" ļoti sīki aprakstīts zvaigžņu stāvoklis Kunga Krišnas atnākšanas brīdī. Tur apstiprināts, ka bērns, kas dzimis šajā svētīgajā brīdī, ir Augstākais Brahmans jeb Absolūtā Patiesība.

Vasudēva redzēja, ka brīnumainajam bērnam, kas nupat bija nācis pasaulē, ir četras rokas, kurās Viņš tur gliemežnīcu, vāli, disku un lotosu, un ka Viņu rotā Šrīvatsas zīme; bērnam ap kaklu ir kaustubhas dārgakmeņu rota, Viņam mugurā ir dzeltena zīda drēbes, un āda ir kā tumšs mirdzošs mākonis; galvā Tam ir bruņucepure ar vaidūrjas akmeni, jaundzimušo grezno rokassprādzes, auskari un dažādi citi rotājumi, un Viņam ir biezi mati. Vasudēvu ārkārtīgi pārsteidza šīs neparastās zīmes. Kā gan bērns, kas bija tikko piedzimis, varēja būt tā izrotāts? Vasudēva saprata, ka ir atnācis Kungs Krišna, un viņu pārņēma neaprakstāmas jūtas. Vasudēva savā pazemīgajā prātā brīnījās, ka viņam, parastai dzīvajai būtnei, kuru saista materiālā daba un kas, virspusēji raugoties, atrodas Kamsas cietumā, ir piedzimusi visucaustrāvojošā Dieva Personība Višnu jeb Krišna un ka sākotnējais Kungs ir ieradies viņa mājā. Šīs zemes bērni nedzimst ar četrām rokām, izgreznoti ar rotām, apģērbti skaistās drēbēs un apveltīti ar visām Dieva Augstākās Personības pazīmēm. Vasudēva nevarēja vien noskatīties uz bērnu un domāja, kā lai svin šo svētīgo notikumu: "Parasti, kad piedzimst zēns, ļaudis ļoti priecājas un rīko svētkus. Un man, lai gan atrodos cietumā, ir piedzimusi Dieva Augstākā Personība. Cik gan daudzus miljonus reižu man vajadzētu būt gatavam rīkot svētkus!"

Kad Vasudēva, kuru sauca arī par Ānakadundubhi, skatījās uz jaundzimušo, viņš bija tik laimīgs, ka gribēja dāvēt brāhmaniem daudzus tūkstošus govju. Saskaņā ar Vēdu paražu, ja kšatriju valdnieks savā pilī rīko kādu svētīgu ceremoniju, viņš bagātīgi izdala žēlastības dāvanas. Brāhmani un gudrie saņem govīs, kas izrotātas ar zeltu. Vasudēva gribēja svinēt Krišnas ierašanos un izdalīt žēlastības dāvanas, taču tas nebija iespējams, jo viņš bija iekalts važās un smaka Kamsas cietumā. Tāpēc Vasudēva izdalīja brāhmaniem tūkstošiem govju savā prātā.

Kad Vasudēva saprata, ka jaundzimušais ir pati Dieva Augstākā Personība, viņš saliktām rokām noņēma zemes un veltīja Kungam lūgšanas. Šajā brīdī Vasudēva bija pilnīgi pārpasaulīgs un zaudēja jebkādas bailes no Kamsas. Bērns ar savu mirdzumu apspīdēja visu telpu, kurā bija piedzimis.

Vasudēva lūgšanā teica: "Mans dārgais Kungs, es saprotu, kas Tu esi. Tu esi Dieva Augstākā Personība, visu dzīvo būtņu Virsdvēsele un Absolūtā Patiesība. Tu esi atnācis savā mūžīgajā veidolā, ko mēs pašlaik varam tieši redzēt. Es baidos no Kamsas un saprotu, ka Tu esi ieradies, lai atbrīvotu mani no šīm bailēm. Tu neesi no materiālās pasaules. Tu esi tā pati personība, kas, paskatoties uz materiālo dabu, rada kosmisko izpausmi."

Var iebilst, ka Dieva Augstākā Personība, kas ar skatienu rada visu kosmisko izpausmi, nevar ieiet Vasudēvas sievas Dēvakī klēpī. Lai atspēkotu šo iebildumu, Vasudēva sacīja: "Mans dārgais Kungs, tas nemaz nav brīnums, ka Tu esi ieradies Dēvakī klēpī, jo arī pasaule ir radīta tādā pašā veidā. Mahā-Višnu izskatā Tu guli Cēlonības okeānā un ar savu elpu radi neskaitāmus Visumus. Tad Tu kā Garbhodakašāji Višnu ieej katrā no Visumiem. Un pēc tam Tu vēlreiz izvērsies kā Kšīrodakašāji Višnu un ieej visu dzīvo būtņu sirdīs un pat atomos. Tāpat var izskaidrot Tavu ieiešanu Dēvakī klēpī. Liekas, ka Tu tur esi, bet tajā pašā laikā Tu arī visu caustrāvo. To, kā Tu ieej un neieej, var saprast no materiāliem piemēriem. Materiālās enerģijas kopums arī pēc sadalīšanās sešpadsmit elementos paliek neskarts. Materiālais ķermenis nav nekas cits kā piecu rupjo elementu – zemes, ūdens, uguns, gaisa

un ētera – veidojums. Kad rodas materiālais ķermenis, tad liekas, ka šie elementi ir radīti no jauna, bet patiesībā tie vienmēr pastāv arī ārpus ķermeņa. Gluži tāpat, atnākdams kā bērns Dēvakī klēpī, Tu atrodi arī ārpusē. Tu vienmēr esi savā mājvietā, bet tajā pašā laikā vari izvērsties miljonos veidolu.

Lai aptvertu Tavu atnākšanu, cilvēkam jābūt ļoti saprātīgam, jo no Tevis izplūst arī materiālā enerģija. Tu esi materiālās enerģijas pirmavots, tāpat kā saule ir staru avots. Saules stari nevar pārklāt sauli, un materiālā enerģija, kas izplūst no Tevis, nevar pārklāt Tevi. Var likties, ka Tevi saista materiālās dabas trīs īpašības, taču patiesībā tas tā nevar būt. Ļoti saprātīgi filozofi to apzinās. Citiem vārdiem sakot, lai gan liekas, ka Tu esi materiālajā enerģijā, tā nekad Tevi nepārklāj."

No Vēdām mēs uzzinām, ka Augstākais Brahmans izpauž savu starojumu, un viss kļūst gaišs. Brahma-samhitā teikts, ka brahmadžoti jeb Brahmana starojums izplūst no Visaugstā Kunga ķermeņa, un no Brahmana starojuma tiek radīta visa pasaule. Vēl Bhagavad-gītā teikts, ka Dievs Kungs ir arī Brahmana starojuma pamats. Sākotnēji Viņš ir visa pirmcēlonis. Taču tie, kuriem trūkst saprāta, domā, ka Dieva Augstākā Personība, atnākot uz materiālo pasauli, iegūst materiālas īpašības. Šādi secinājumi neliecina par īpašu briedumu, taču nesaprātīgie pie tādiem nonāk.

Dieva Augstākā Personība tiešā un netiešā veidā atrodas visur: ārpus materiālās pasaules un arī tās iekšpusē. Materiālajā pasaulē Kungs atrodas ne tikai kā Garbhodakašāji Višnu, Viņš ir arī atomos. Viss pastāv, pateicoties Viņam. Nekas nevar būt šķirts no Viņa esamības. Vēdās norādīts, ka ir jāmeklē Augstākā Dvēsele jeb visa pirmcēlonis, jo nekas nepastāv neatkarīgi no Augstākās Dvēseles. Tāpēc arī materiālā enerģija ir Viņa spējas veidojums. No Viņa izplūst gan nedzīvā matērija, gan dzīvības spēks – dvēsele. Tikai nevēlas uzskata, ka Visaugstais Kungs, atnākot uz šo pasauli, pieņem matērijas nosacījumus. Pat ja liekas, ka Kungam ir materiāls ķermenis, Viņš, vienalga, nav pakļauts nekādiem materiāliem nosacījumiem. Ar savu atnākšanu Krišna sagrauj visus nepilnīgos secinājumus par Dieva Augstākās Personības ierašanos un aiziešanu.

"Mans Kungs! Tavu atnākšanu, uzturēšanos un aiziešanu materiālās īpašības neskar. Tu, Kungs, valdi pār visu un esi Augstākā Brahmana pamats, tāpēc Tev nekas nav neaptverams vai pretrunīgs. Kā Tu esi norādījis, materiālā daba darbojas Tavā vadībā, gluži tāpat kā valdības kalpotājs pakļaujas savam priekšniekam. Zemākās darbības Tevi neietekmē. Augstākais Brahmans un viss, kas uztverams ar jutekļiem, atrodas Tevī, un Tu, Kungs, vadi visu materiālās dabas darbību.

Tevi sauc par šuklu. Šukla jeb baltums ir Absolūtās Patiesības simbols, jo Absolūto Patiesību neietekmē materiālās īpašības. Kungu Brahmū sauc par raktu jeb sarkano, jo Brahma pārstāv kaislības, ar kurām tiek radīta pasaule. Tumsa ir uzticēta Kungam Šivam, jo viņš iznīcina Visumu. Kosmiskās izpausmes radīšanu, iznīcināšanu un uzturēšanu vada Tavas spējas, taču Tevi šīs īpašības nekad neietekmē. Vēdas to apstiprina: harir hi nirgunah sāksāt. "Dieva Augstākā Personība vienmēr ir brīva no materiālajām īpašībām." Vēl ir teikts, ka Visaugstajā Kungā nav kaislību un neziņas.

Mans Kungs, Tu esi augstākais valdnieks, Dieva Personība, vislielākais no lielākajiem, un Tu uzturi visas kosmiskās izpausmes kārtību. Lai gan Tu esi augstākais vadītājs, Tu savā žēlastībā esi ieradies manās mājās. Tu esi atnācis, lai nogalinātu pasaules dēmonisko valdnieku sekotājus. Šie valdnieki ģērbjas kā prinči, bet patiesībā viņi ir dēmoni. Es esmu pārliecināts, ka Tu viņus iznīcināsi kopā ar visiem to sekotājiem un karavīriem.

Es saprotu, ka Tu esi atnācis nogalināt necivilizēto Kamsu un viņa sekotājus, taču Kamsa, zinādams Tavas atnākšanas mērķi, jau ir nogalinājis daudzus no Taviem priekštečiem, Tavus vecākos brāļus. Tagad viņš tikai gaida vēsti par Tavu piedzimšanu. Tiklīdz Kamsa par to uzzinās, viņš ar dažādiem ieročiem steigsies šurp, lai Tevi nogalinātu."

Kad Vasudēva savu lūgšanu bija beidzis, Krišnu uzrunāja Viņa māte Dēvakī. Dēvakī ļoti baidījās no

brāļa nežēlības. Viņa sacīja: "Mans dārgais Kungs! Tavi mūžīgie veidoli, kā Nārājana, Kungs Rāma, Hajašīrša, Varāha, Nrisimha, Vāmana, Baladēva un miljoniem līdzīgu avatāru, izplūst no Višnu, un Vēdu raksti tos sauc par sākotnējiem. Tu esi sākotnējais, jo visi Tavi veidoli kā avatāri atrodas ārpus materiālās pasaules. Tavs veidols ir pastāvējis pirms kosmiskās izpausmes radīšanas. Tavi veidoli ir mūžīgi, un tie visu caurstrāvo. Tie ir mirdzoši, nemainīgi un materiālo īpašību neaptraipīti. Šie mūžīgie veidoli vienmēr ir apziņas un svētlaimes pilni. Tie atrodas pārpasaulīgā skaidrībā un pastāvīgi nodarbojas ar dažādām spēlēm. Tevi neierobežo kāds noteikts veidols. Visi šie pārpasaulīgie un mūžīgie veidoli ir sevī pilni. Es saprotu, ka Tu esi Visaugstais Kungs Višnu.

Kad paiet daudzi miljoni gadu un Kunga Brahmas mūžam pienāk beigas, kosmiskā izpausme tiek iznīcināta. Tad pieci elementi – zeme, uguns, ūdens, gaiss un ēters – ieiet mahat-tatvā. Laiks liek mahat-tatvai ieiet neizpaustajā materiālās enerģijas kopumā. Materiālās enerģijas kopums ieiet enerģijas avotā – pradhānā, un pradhāna ieiet Tevī. Tādēļ pēc visas kosmiskās izpausmes iznīcināšanas paliec tikai Tu, Tavs pārpasaulīgais vārds, veidols, īpašības un viss, kas ar Tevi saistīts.

Mans Kungs, es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu valdi pār neizpausto enerģijas kopumu un galējo materiālās dabas krātuvi. Mans Kungs, visa kosmiskā izpausme ir pakļauta laikam, sākot ar mirkli līdz pat gadam. Viss darbojas Tavā vadībā. Tu esi sākotnējais visa noteicējs un visu vareno enerģiju avots.

Visas saistītās dvēseles pastāvīgi bēg no viena ķermeņa uz otru, no vienas planētas uz otru, taču nespēj atbrīvoties no dzimšanas un nāves. Tomēr, kad šāda bailpilna dzīvā būtne nonāk Tavu lotospēdu patvērumā, tā var atdusēties bez raizēm un nebaidīties no briesmīgās nāves uzbrukuma." Šo Dēvakī izteikumu Bhagavad-gītā apstiprina pats Kungs. Viņš norāda, ka nevienā Visuma vietā, sākot ar Brahmaloku un beidzot ar Pātālaloku, nav iespējams izvairīties no dzimšanas, nāves, slimībām un vecuma, bet tas, kurš ieiet Dieva valstībā, nekad vairs nav spiests atgriezties materiālajā pasaulē.

"Tāpēc, mans Kungs, lūdzu, glāb mani no ļaunā Ugrasēnas dēla Kamsas rokām. Ak, Kungs, lūdzu, glāb mani no šīm briesmām, jo Tu vienmēr esi gatavs aizsargāt savus kalpus." Šo izteikumu Kungs apstiprina Bhagavad-gītā, sakot Ardžunam: "Tu vari paziņot visai pasaulei, ka Mans bhakta nekad necietīs sakāvi."

Lūgdama Kungam palīdzību, Dēvakī pauda arī savas mātes jūtas: "Es zinu, ka šo pārpasaulīgo veidolu meditācijā parasti redz diženi gudrie, tomēr es baidos, jo, tiklīdz Kamsa sapratīs, ka Tu esi atnācis, viņš gribēs Tev nodarīt ko ļaunu. Tāpēc es lūdzu, lai Tu uz kādu laiku kļūtu neredzams mūsu materiālajām acīm." Citiem vārdiem sakot, viņa lūdza, lai Kungs pieņemtu parasta bērna izskatu. "Es baidos no sava brāļa Kamsas vienīgi Tevis dēļ. Mans Kungs Madhusūdana! Kamsa varbūt nezina, ka Tu jau esi piedzimis. Tāpēc, Kungs, noslēp savu veidolu, kuram ir četras rokas ar četriem Višnu simboliem: gliemežnīcu, disku, vāli un lotosu. Mans dārgais Kungs! Pēc kosmiskās izpausmes iznīcināšanas Tavā vēderā nonāk viss Visums. Tomēr ar savu tīro žēlastību Tu esi atnācis manā klēpī. Es brīnos, ka tikai par prieku savam bhaktam Tu atdarini parasta cilvēka darbību."

Noklausījies Dēvakī lūgšanas, Kungs atbildēja: "Manu dārgo māmiņ! Svājambhuvas Manu laikmetā Mans tēvs Vasudēva bija viens no pradžāpatī. Toreiz viņu sauca par Sutapu, un tu biji viņa sieva Prišni. Kad Kungs Brahma vēlējās vairot Visuma iemītnieku skaitu, viņš lūdza jūs radīt bērnus. Jūs savaldījāt jutekļus un veicāt smagas askēzes. Nodarbojoties ar jogas elpošanas vingrinājumiem, tu un tavs vīrs iemācījāties paciest materiālās dabas likumu ietekmi: lietu, vēju un saules dedzinošos starus. Jūs arī sekojāt visiem reliģijas principiem. Tādā veidā jūs varējāt šķīstīt sirdi un ierobežot materiālo likumu ietekmi. Veicot askēzes, jūs ēdāt tikai kritušas lapas, tad ar stingru prātu un savaldītu dzimumtieksmi godinājāt Mani, vēlēdamies kādu brīnišķīgu svētību. Jūs abi nodarbojāties ar smagām askēzēm divpadsmit tūkstošus padievu gadu. Visu šo laiku jūsu prāts bija vienmēr vērsts uz Mani. Kad

jūs garīgi kalpojāt un vienmēr domājāt par Mani savās sirdīs, Man par to bija liels prieks. Ak, bezgrēcīgā māt, tāpēc tava sirds vienmēr ir tīra. Arī toreiz Es, izpildot tavu vēlmi, parādījos šajā pašā veidolā un teicu, lai tu lūdz visu, ko vēlies. Tu vēlējies, lai Es būtu tavs dēls. Tu Mani redzēji, taču Manas enerģijas ietekmē lūdzi nevis pilnīgu atbrīvi no materiālajām važām, bet gan to, lai Es kļūtu par tavu dēlu."

Citiem vārdiem sakot, Kungs izvēlējās savu māti un tēvu, t.i., Prišni un Sutapu, lai atnāktu uz materiālo pasauli. Vienmēr, kad Kungs atnāk cilvēka izskatā, Viņam vajadzīga māte un tēvs. Tāpēc Viņš par tiem pastāvīgi izvēlējās Prišni un Sutapu. Tādēļ arī ne Prišni, ne Sutapa nevarēja lūgt Kungam atbrīvi. Atbrīve nav tik svarīga kā pārpasaulīga, mīlestības pilna kalpošana Kungam. Kungs būtu varējis dot Prišni un Sutapam atbrīvi tūlīt, taču Viņš vēlējās, lai tie dzīvotu materiālajā pasaulē un Viņš varētu dažādos veidos atnākt, kā tas tiks paskaidrots nākamajos pantos. Kad Prišni un Sutapa, Kunga māte un tēvs, saņēma Viņa svētību, tie pārtrauca askēzes un sāka dzīvot kā vīrs un sieva, lai laistu pasaulē bērnu, kurš būtu pats Visaugstais Kungs.

Gāja laiks, Prišni nāca mātes cerībās, un viņai piedzima bērns. Kungs teica Dēvakī un Vasudēvam: "Toreiz Mani sauca par Prišnigarbhu. Nākamajā laikmetā jūs piedzimāt par Aditi un Kašjapu, un Es biju jūsu dēls Upēndra. Tad Es izskatījos pēc punduriša, un tādēļ Mani sauca par Vāmanadēvu. Es devu jums svētību, ka kļūšu par jūsu dēlu trīs reizes. Pirmo reizi Es biju Prišni un Sutapas dēls Prišnigarbha, otro reizi Es biju Aditi un Kašjapas dēls Upēndra, un tagad, trešo reizi, Es esmu jūsu – Dēvakī un Vasudēvas – dēls Krišna. Es parādījos Višnu veidolā, lai pārliecinātu jūs, ka esmu tā pati Dieva Augstākā Personība. Es varēju atnākt kā parasts bērns, bet tad jūs neticētu, ka esmu piedzimis Es, Dieva Augstākā Personība. Mana dārgā māte un tēvs! Jūs ar lielu mīlestību esat uzaudzinājuši mani daudzas reizes, un par to Es esmu ļoti priecīgs un pateicīgs. Varat nešaubīties, ka šoreiz jūs atgriezīsieties mājās, pie Dieva, jo esat sasnieguši pilnību savā misijā. Es zinu, ka jūs raizējaties par Mani un baidāties no Kamsas. Tāpēc Es gribu, lai jūs tūlīt aiznestu Mani uz Gokulu un apmainītu pret meitu, kas tikko piedzimusi Jašodai."

Pateicis savam tēvam un mātei šos vārdus, Kungs pārvērtās par parastu bērnu un apklusā.

Saņēmis Dieva Augstākās Personības norādījumu, Vasudēva gribēja iznest savu dēlu no istabas, kurā Tas bija piedzimis, un tieši tajā laikā Nandam un Jašodai piedzima meita. Viņa bija Jogamaija jeb Dieva Kunga iekšējā spēja. Šīs iekšējās spējas Jogamaijas ietekmē visus Kamsas pils iemītniekus, it īpaši durvju sargus, pārņēma dziļš miegs, un visas restotās, dzelzs ķēdēm aizslēgtās durvis atvērās. Nakts bija ļoti tumša, bet, tiklīdz Vasudēva paņēma Krišnu rokās un izgāja ārā, viņš redzēja visu skaidri kā dienā.

Čaitanja-čaritāmritā teikts, ka Krišna ir kā saule, un, kur ir Krišna, tur nevar būt maldinātājas enerģijas, kas tiek salīdzināta ar tumsu. Kad Vasudēva nesa Krišnu, nakts tumsa pazuda. Visas cietuma durvis atvērās pašas. Tajā laikā debesīs bija pērkons, un lietus gāza aumaļam. Kamēr Vasudēva nesa Krišnu, Kungs Šēša čūskas izskatā pār Vasudēvas galvu izpleta savu kapuci, lai Vasudēvu netraucētu lietus. Nonācis Jamunas krastā, Vasudēva redzēja, ka vētra upē sacēlusi lielus viļņus, un ūdens ir vienās putās. Bet, Vasudēvam nākot, krācošie upes ūdeņi pašķīrās un deva viņam ceļu, tāpat kā milzīgais Indijas okeāns deva ceļu Kungam Rāmam, kad Viņš cēla tiltu uz salu. Tādā veidā Vasudēva pārcēlās pāri Jamunas upei. Nonācis otrā krastā, viņš devās uz Gokulu, kur atradās Nandas Mahārādžas nams. Vasudēva redzēja, ka visi gani guļ dziļā miegā. Viņš izmantoja izdevību un klusu iegāja Jašodas mājā, bez grūtībām apmainīdams savu dēlu pret meitu, kas tikko bija piedzimusi Jašodai. Klusi ielavījies mājā un apmainījis zēnu pret meiteni, Vasudēva atgriezās Kamsas cietumā un uzmanīgi nolika meiteni Dēvakī klēpī. Vasudēva atkal ieslēdzās važās, lai Kamsa notikušo nepamanītu. Māte Jašoda zināja, ka viņai piedzimis bērns, taču dzemdības bija tik grūtas, ka Jašoda gulēja dziļā

miegā. Pamoždamās viņa nevarēja atcerēties, vai bērns bijis puisītis vai meitenīte.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trešajai nodaļai "Kunga Krišnas dzimšana".

Ceturtnā nodaļa. Kamsa uzsāk vajāšanu

Kad Vasudēva bija aizvēris visus vārtus un durvis, sargi pamodās un dzirdēja, kā raud jaundzimušais bērns. Kamsa gaidīja vēsti par bērna dzimšanu, un sargi tūlīt steidzās pie viņa un pastāstīja jaunumus. Kamsa uzlēca no gultas un iesaucās: "Ir piedzimis mana ļaunā nāve!" Sajuzdams nāves tuvošanos, Kamsa apjuka, un viņam mati sacēlās stāvus. Viņš tūlīt devās uz vietu, kur bija piedzimis bērns.

Redzēdama brāļa tuvošanos, Dēvakī pazemīgi lūdza Kamsu: "Dārgais brāli, esi tik labs, nenogalini manu meitenīti. Es apsolu, ka viņa kļūs par tava dēla sievu, tāpēc pasaudzē viņu. Neviena meitene tevi nenogalinās. Tāds bija pareģojums. Tev jāmirst no zēna rokas, tāpēc, lūdzu, nenogalini viņu. Dārgais brāli, tu esi nogalinājis tik daudzus manus jaundzimušos, kuri mirdzēja kā pati saule, bet tā nav tava vaina. Nogalināt manus bērnus tev bija ieteikuši dēmoniskie draugi. Es lūdzu, apžēlojies par šo meitenīti. Lai viņa dzīvo kā mūsu meita!"

Kamsa bija ļauns un neklausījās savas māsas žēlīgajās lūgšanas. Viņš uzkliedza māsai, sagrāba jaundzimušo bērnu un gribēja to nežēlīgi triekt pret akmeņiem. Tas ir uzskatāms piemērs, kā ļauns brālis pašlabuma dēļ var upurēt visas attiecības. Taču bērns izslidēja viņam no rokām, pacēlās gaisā un pieņēma Višnu jaunākās māsas astoņroku veidolu. Meitene bija tērpta greznās drēbēs, izrotāta ar ziedu vītņiem un dārglietām. Viņas astoņās rokās bija loks, šķēps, bultas, zobens, gliemežnīca, disks, vāle un vairogs.

Ieraudzīdami bērnu (kas patiesībā bija dieviete Durga), visi padievi no dažādām planētām, kā Sidhalokas, Čāranalokas, Gandharvalokas, Apsaralokas, Kinaralokas un Uragalokas, godināja viņu ar dāvanām un lūgšanām. Dieviete no augšas uzrunāja Kamsu: "Nelieti, kā gan tu vari mani nogalināt? Bērns, kas tevi nonāvēs, ir jau piedzimis pirms manis un atrodas kaut kur šajā pasaulē. Neesi tik ļauns pret savu nabaga māsu." Pēc šīs parādīšanās dieviete Durga kļuva pazīstama visā pasaulē ar dažādiem vārdiem.

To dzirdot, Kamsa pārbijās. Apžēlodamies par Vasudēvu un Dēvakī, viņš tūlīt atbrīvoja tos no važām un ļoti pieklājīgi sacīja: "Mana dārgā māsa un svaini, nogalinot jūsu bērnus, es esmu uzvedies kā dēmons. Es biju pilnīgi aizmirsis mūsu tuvās attiecības. Es nezinu, kas mani par to sagaida. Iespējams, ka es nonāksu ellē, kas domāta brāhmanu slepkavām. Visvairāk es brīnos par to, ka nepiepildījās debesu pareģojums. Acīmredzot melo ne tikai cilvēki, bet arī debesu iemītnieki. Ticēdams viņiem, es esmu nogalinājis savas māsas bērnus un pastrādājis daudzus grēkus. Dārgais Vasudēva un Dēvakī, jūs esat diženas dvēseles. Es nevaru jums dot nekādas pamācības, tomēr lūdzu jūs nebēdāties par bērnu nāvi. Pār mums visiem valda augstāka vara, un tā mums neļauj palikt kopā. Laika gaitā mēs esam spiesti šķirties no draugiem un radniekiem, taču mums skaidri jāapzinās, ka pēc dažādo materiālo ķermeņu nāves dvēsele joprojām paliek neskarta. Piemēram, no zemes māliem tiek veidoti daudzi trauki, un ar laiku tie saplīst. Bet tam par spīti zeme aizvien paliek nemainīga. Gluži tāpat dažādos apstākļos tiek izveidoti un iznīcināti dvēseles ķermeņi, bet pati garīgā dvēsele pastāv mūžīgi. Tāpēc nav par ko bēdāties. Ikvienam jāsaprot, ka materiālais ķermenis atšķiras no garīgās dvēseles, un, kas nav to apjēdzis, tam noteikti nākas pārceļot no viena ķermeņa otrā. Dārgā māsa Dēvakī, tu esi tik mīļa un laba. Lūdzu, piedod man! Nebēdāties par savu bērnu nāvi, pie kuras es esmu vainīgs. Patiesībā to neizdarīju es, jo tā bija lēmis liktenis. Cilvēkam jādarbojas saskaņā ar likteņa gribu, pat ja viņš to nevēlas. Ļaudis maldīgi uzskata, ka līdz ar ķermeni nomirst arī patība, vai domā, ka dzīvo būtņi ir iespējams nogalināt. Visi šie aplamie priekšstati liek būtņiem pieņemt materiālās esamības apstākļus. Citiem vārdiem sakot, kamēr cilvēks nav stingri pārliecināts par dvēseles mūžīgumu, viņam nākas būt

par nogalinātāju un nogalināto. Dārgā māsa Dēvakī un svaini Vasudēva, esiet tik labi un piedodiet manus briesmu darbus, kas bija vērsti pret jums. Es esmu tik zemisks, bet jūs – tik augstsirdīgi, tāpēc, lūdzu, esiet žēlīgi pret mani un piedodiet man!"

Kad Kamsa runāja ar svaini un māsu, viņam pār vaigiem ritēja asaras, un viņš nometās pie Vasudēvas un Dēvakī pēdām. Kamsa, kurš bija centies nogalināt Durgā-dēvī, ticēdams viņas vārdiem, tūlīt atbrīvoja savu svaini un māsu. Viņš pats savām rokām atslēdza dzelzs važas un izturējās kā mīlošs radnieks.

Redzot, ka brālis nožēlo grēkus, arī Dēvakī nomierinājās un aizmirsā Kamsas nežēlības pret bērniem. Arī Vasudēva, nepieņemdamas pagātni, smaidīja un teica savam svainim Kamsam: "Mans laimīgais svaini! Tas, ko tu teici par materiālo ķermeni un dvēseli, ir pilnīgi pareizi. Visas dzīvās būtnes ir dzimušas neziņā, uzskatot materiālo ķermeni par sevi. Šo dzīves priekšstatu ir radījusi neziņa, un, balstoties uz šo neziņu, mēs radām naidu vai draudzību. Skumjas, liksme, bailes, naid, alkātība, maldi un neprāts ir dažādas mūsu materiālistiskā dzīves priekšstata iezīmes. Kas atrodas tādas ietekmes varā, tas naidojas tikai materiālā ķermeņa dēļ. Tādā veidā darbodamies, mēs aizmirstam savas mūžīgās attiecības ar Dieva Augstāko Personību."

Izmantojot Kamsas labvēlību, Vasudēva viņam pavēstīja, ka arī Kamsas ateistisko darbību izraisījis šis maldīgais priekšstats par dzīvi, t.i., materiālā ķermeņa uzskatīšana par sevi. Kad Vasudēva tādā veidā izglītoja Kamsu, Kamsa bija ļoti priecīgs un vairs nejutās tik vainīgs par māsas dēlu nogalināšanu. Saņēmis māsas Dēvakī un svaiņa Vasudēvas atļauju, viņš atvieglots atgriezās mājās.

Taču nākamajā dienā Kamsa sasauca visus padomniekus un izstāstīja tiem iepriekšējās nakts notikumus. Visi Kamsas padomnieki bija dēmoni un mūžīgi padievu ienaidnieki, tāpēc šis vēstis viņus ļoti nomāca. Lai gan padomnieki nebija īpaši pieredzējuši un mācīti, viņi deva Kamsam šādus norādījumus: "Dārgais kungs, nogalināsim visus bērnus, kas pēdējo desmit dienu laikā dzimuši visās pilsētās, valstīs, ciemos un ganībās. Nogalināsim visus bez izņēmuma. Ja rīkosimies nežēlīgi, tad padievi mums neko nevarēs padarīt. Viņi aizvien baidās no cīņas ar mums, un, pat ja tie vēlēties mūs aizturēt, viņi to neuzdrīkstēsies. Tava loka spēks ir neizmērojams, tādēļ padievi baidās no tevis. Tik tiešām, mēs paši esam redzējuši, ka tu vienmēr esi stājies viņiem pretī un kapājis tos ar bultām, bet viņi, glābjot savu dzīvību, ir bēguši uz visām pusēm. Daudzi no padieviem nav spējuši cīnīties ar tevi un tūlīt padevušies, attinot savus turbānus un karogus. Ar saliktām rokām viņi ir lūguši žēlastību un teikuši: "Mans kungs! Mēs baidāmies no tava spēka. Lūdzu, atbrīvo mūs no šīs briesmīgās cīņas!" Mēs daudzas reizes esam redzējuši, ka tu esi apžēlojies par šādiem pretiniekiem, kad tie baiļu pilni salauztiem lokiem, bultām un kaujas ratiem ir aizmirsuši par karošanu un nav spējuši cīnīties ar tevi. Tādēļ īstenībā mums nav ko baidīties no šiem padieviem. Miera laikā un ārpus kara lauka tie sauc sevi par diženiem cīnītājiem, taču kaujā viņiem nav ne prasmes, ne militārā spēka. Lai gan Kungs Višnu, Kungs Šiva un Kungs Brahma vienmēr ir gatavi palīdzēt Indras vadītajiem padieviem, mums nav ko baidīties no viņiem. Kas attiecas uz Kungu Višnu, Viņš jau ir noslēpies visu dzīvo būtnu sirdīs un nevar iznākt ārā. Kas attiecas uz Kungu Šivu, tad viņš ir atteicies no jebkādas darbības un aizgājis uz mežu. Un Kungs Brahma vienmēr nodarbojas ar dažādām askēzēm un meditāciju. Par Indru vispār nav ko runāt. Tava spēka priekšā viņš ir kā zāles stiebriņš. Tāpēc tev nav jābaidās no visiem šiem padieviem, taču mēs arī nedrīkstam neņemt viņus vērā, jo padievi ir mūsu zvērinātie ienaidnieki. Mums jābūt uzmanīgiem un jāaizsargājas, lai iznīdētu viņus ar visām saknēm. Mums ir jākalpo tev un vienmēr jābūt gataviem pildīt tavu gribu.

Ja ķermenī ir kāda slimība, pret ko cilvēks izturas nevērīgi, tad tā kļūst neārstējama. Gluži tāpat, ja cilvēks nedomā par jutekļu savaldīšanu un ļauj tiem vaļū, tad tie kļūst gandrīz nevaldāmi. Tāpēc mums vienmēr ļoti jāuzmanās no padieviem, citādi viņi kļūs pārlietu stipri un nepakļaujami. Padievu

spēka avots ir Kungs Višnu, jo visu reliģijas principu galamērķis ir Viņa apmierināšana. Vēdu norādījumi, brāhmani, govīs, askēzes, ziedošanas, labdarība un bagātību izdalīšana domāta, lai iepriecinātu Kungu Višnu. Tāpēc mums tūlīt jāsāk nogalināt visus brāhmanus, kas atbild par Vēdu zināšanām, kā arī gudros, kas atbild par ziedošanas rituāliem. Mums ir jānokauj visas govīs, kas dod ziedošanām nepieciešamo sviestu. Lūdzu, atļauj mums nogalināt visas šīs radības!"

Brāhmani, govīs, Vēdu zināšanas, askēze, patiesīgums, jutekļu un prāta savaldīšana, ticība, devība, pacietība un ziedošana patiesībā ir Kunga Višnu pārpasaulīgā ķermeņa locekļi. Kungs Višnu atrodas ikviena sirdī un vada visus padievis, arī Kungu Šivu un Kungu Brahmū. "Tāpēc, lai nogalinātu Kungu Višnu, mums jāsāk vajāt viedie un brāhmani," sacīja ministri.

Saņēmis dēmonisko ministru padomu, Kamsa, kurš jau no paša sākuma bija vislielākais nelietis un atradās mūžīgā, visu aprijošā laika važās, nolēma vajāt brāhmanus un vaišnavus. Viņš pavēlēja, lai dēmoni sāk vajāt svētos, un tad iegāja savā mājā. Visi Kamsas sekotāji atradās kaislību ietekmē un neziņas maldinājumā, tāpēc viņi nemitīgi naidojās ar svētajiem. Taču šāda darbība tikai saīsina mūžu. Dēmoni to vēl tikai paātrināja un piesauca drīzu nāvi. Svētu cilvēku vajāšana izraisa ne tikai priekšlaicīgu nāvi, bet šī darbība ir tik liels apvainojums, ka darītājs pakāpeniski zaudē skaistumu, slavu un reliģijas principus, kā arī nevar nonākt uz augstākajām planētām. Dažādu prātu sagudrojumu vadīti, dēmoni zaudē jebkādu labklājību. Apvainojums pret bhaktu un brāhmanu lotospēdām ir lielāks par Dieva Augstākās Personības lotospēdu apvainojumu. Tādā veidā bezdievīga civilizācija kļūst par visu nelaimju avotu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" ceturtajai nodaļai "Kamsa uzsāk vajāšanu".

Piektā nodaļa. Nandas un Vasudēvas tikšanās

Lai gan Krišna bija Vasudēvas un Dēvakī īstais dēls, Kamsas nežēlīgās darbības dēļ Vasudēva nevarēja piedalīties sava dēla dzimšanas ceremonijā. Bet Krišnas audzētājs Nanda Mahārādža nosvinēja Krišnas dzimšanas ceremoniju ar lielu prieku. Otrā dienā tika pavēstīts, ka Jašodai piedzimis zēns. Saskaņā ar Vēdu paražu Nanda Mahārādža uz dzimšanas ceremoniju uzaicināja mācītus astrologus un brāhmanus. Kad bērns ir nācis pasaulē, astrologi aprēķina viņa dzimšanas brīdi un sastāda mūža horoskopu. Pēc bērna dzimšanas notiek vēl viena ceremonija: ģimenes locekļi nomazgājas, attīrās, izgreznojas ar rotām un skaisti apģērbjas; tad tie nāk pie bērna un klausās, ko astrologs stāsta par viņa nākotni. Nanda Mahārādža un pārējie ģimenes locekļi uzposās un apsēdās vietā, kur bērns bija dzimis. Brāhmani, kas bija ieradušies šim gadījumam par godu, saskaņā ar rituāliem skaitīja svētīgas mantras, bet astrologi rīkoja dzimšanas ceremoniju. Šādā reizē tiek godināti visi padievi un ģimenes priekšteči. Nanda Mahārādža izdalīja brāhmaniem 200 000 govju, kas bija izgreznotas ar audumiem un rotām. Viņš dāvināja ne tikai govīs, bet arī graudu kalnus, kas bija izrotāti ar dārglietām un zeltā šūdinātām drēbēm.

Materiālajā pasaulē mums var būt dažāda veida bagātība, taču reizēm tā nav iegūta īpaši godīgā un dievbijīgā ceļā, jo tāda ir bagātības uzkrāšanas daba. Tāpēc, kā norādīts Vēdās, šī bagātība ir jāšķīsta, dāvājot brāhmaniem govīs un zeltu. Arī jaundzimušais šķīstās, kad brāhmaniem tiek dāvāti graudi. Jāsaprot, ka materiālajā pasaulē mēs vienmēr esam piesārņoti, tāpēc mums jāšķīsta savs mūžs, savi īpašumi un patība. Mūža laikā mēs varam attīrīties, katru dienu mazgājoties, iekšēji un ārēji attīrot ķermeni un desmit veidos šķīstoties. Savu bagātību mēs varam šķīstīt ar askēzi, Dieva Kunga godināšanu un žēlastības dāvanu došanu. Sevi mēs varam šķīstīt, apgūstot Vēdas, tiecoties pēc sevis apzināšanās un izprotot Augstāko Absolūto Patiesību. Tāpēc Vēdu rakstos teikts, ka ikviens piedzimst par šūdrū, bet pēc šķīstīšanās cilvēks kļūst par divreiz dzimušo. Apgūstot Vēdas, cilvēks var kļūt par vipru, un tas dod iespēju vēlāk kļūt par brāhmanu. Par brāhmanu sauc to, kurš pilnībā izpratis

Absolūto Patiesību. Sasniedzot vēl augstāku pilnību, brāhmans kļūst par vaišnavu jeb bhaktu.

Šajā ceremonijā visi sanākušie brāhmani sāka skaitīt dažādas Vēdu mantras, lai padarītu bērna mūžu laimīgu. Pastāv dažādi daudzinašanas veidi, kurus sauc par sūtu, māgadhu, vandī un virudāvalī. Mantru un dziesmu dziedāšanas laikā ārā skanēja ragi un timpāni. Šajos svētkos priecīgās skaņas varēja dzirdēt visās ganībās un mājās. Namu iekšpusē un ārpusē bija dažādi mākslinieciņi rīsu pastas zīmējumi, un viss, pat ielas un ceļi, bija apslacīts ar smaržīgu ūdeni. Griesti un jumti bija izrotāti ar dažādiem karogiem, vītnēm un zaļām lapām. No lapām un ziediem bija izveidoti vārti. Govis, bulļi un teļi bija noziesti ar eļļas un kurkumas maisījumu un izkrāsoti ar tādiem minerāliem kā mīniju, dzeltenajiem māliem un mangānu. Lopi bija izrotāti ar pāvu spalvu vītnēm, skaistiem, krāsainiem audumiem un zelta kaklarotām.

Kad sajūsminātie gani uzzināja, ka Krišnas tēvs Nanda Mahārādža rīko sava dēla dzimšanas ceremoniju, viņus pārņēma liksme. Gani uzposās dārgās drēbēs, izgreznojās ar dažādiem auskariem un kaklarotām un uzlika galvā lielus turbānus. Krāšņi apģērbusies, viņi ar dažādām dāvanām gāja pie Nandas Mahārādžas.

Kad ganes uzzināja, ka māte Jašoda laidusi pasaulē bērnu, viņas ļoti nopriecājās. Arī ganes saģērbās dažādās dārgās drēbēs, izrotājās un ieziedās ar smaržīgām eļļām.

Putekļi vēl vairāk izceļ lotosa zieda skaistumu, un gopī (ganu sievietes) krāsoja savas lotosiem līdzīgās sejas ar kunkumas putekļiem. Daiļās gopī paņēma dažādas dāvanas un pavisam drīz jau bija pie Mahārādžas Nandas. Ganēm bija plati gurni un pilnas krūtis, un viņas nevarēja ātri paiet, bet lielā mīlestībā pret Krišnu tās steidzās uz Nandas Mahārādžas māju, cik vien ātri spēja. Gopī ausīs bija pārļu riņķi, ap kaklu – dārgakmeņu medaljoni, lūpas un acis bija uzkrāsotas, un ap rokām viņām bija skaistas zelta sprādzes. Kad sievietes steidzās pa akmeņiem bruģēto ceļu, ziedu virtenes krita zemē, un likās, ka no debesīm līst puķu lietus. Dažādās rotaslietas šūpojās, un tas padarīja sievietes vēl skaistākas. Tā viņas sasniedza Nanda-Jašodas māju un svētīja bērnu: "Mazais, lai Tev ilgs mūžs! Esi labs un sargā mūs!" Tā svētīdamas mazo Krišnu, viņas Tam piedāvāja kurkumas pulveri sajauktu ar eļļu, jogurtu, pienu un ūdeni. Gopī apšļakstīja ar šo maisījumu ne tikai mazo Krišnu, bet arī visus apkārtējos. Par godu šim svētīgajam notikumam prasmīgi mūziķi spēlēja dažāda veida instrumentus.

Redzēdami, ko dara ganu sievietes, gani lielā jautrībā atbildēja ar to pašu un sāka apšļakstīt viņas ar jogurtu, pienu, kausētu sviestu un ūdeni. Tad vīrieši un sievietes viens otru apmētāja ar sviestu. Redzot gaņu un ganu rotaļu, Nanda Mahārādža ļoti priecājās un sāka dāsni izdalīt žēlastības dāvanas sanākušajiem dziedātājiem. Daži no tiem skaitīja svarīgus Upanišadu un Purānu pantus, daži slavināja ģimenes priekštečus, un daži saldi dziedāja. Tur bija arī daudz mācītu brāhmanu, un Nanda Mahārādža par godu šim notikumam lielā apmierinājumā viņus apdāvināja ar dažādiem apģērbiem, rotām un govīm.

Lūk, cik bagāti bija Vrindāvanas iedzīvotāji, kas nodarbojās tikai ar govju audzēšanu. Visi gani piederēja vaišju kopienai, kas aizsargā govīs un audzē labību. Pēc ganu drēbēm, rotājumiem un izturēšanās var saprast, ka materiālā ziņā viņi bija bagāti, lai gan dzīvoja mazā ciematīnā. Dažādu piena izstrādājumu ganiem bija tik daudz, ka viņi apmētāja viens otru ar sviestu un neuzskatīja, ka tā būtu izšķērdība. Viņu bagātība bija piens, jogurts, kausēts sviests un daudzi citi piena izstrādājumi. Gani tirgojās ar lauksaimniecības ražojumiem, un tiem bija daudz dažādu dārglietu, rotu un greznu drēbju. Tā visa viņiem pietika ne tikai pašiem, bet tie varēja dot dāvanas arī citiem, kā darīja Nanda Mahārādža.

Tā Kunga Krišnas audzētēvs Nanda Mahārādža sāka apmierināt visu sanākušo viesu vēlmes. Viņš ar cieņu tos sagaidīja un deva viņiem visu, ko tie vēlējās. Mācītie brāhmani, kuriem nebija citu ienākumu

avotu, bija pilnīgi atkarīgi no vaišju un kšatriju kopienām, un tādos svētkos kā dzimšanas dienās un kāzās viņi saņēma dāvanas. Godinot Kungu Višnu un cenšoties iepriecināt visus sanākušos ļaudis, Nanda Mahārādža vēlējās tikai to, lai mazais Krišna būtu laimīgs. Viņš nezināja, ka šis bērns ir Višnu avots, un lūdza, lai Kungs Višnu jaundzimušo aizsargā.

Balarāmas māte Rohinīdēvī bija visveiksmīgākā no Vasudēvas sievām. Viņa nebija kopā ar vīru, taču, lai apsveiktu Mahārādžu Nandu ar dēla Krišnas dzimšanu, viņa ļoti skaisti uzposās. Izgreznojusies ar ziedu vītņiem, kaklarotu un citiem rotājumiem, Rohinī, apkalpodama viesus, staigāja šurpu un turpu. Saskaņā ar Vēdu paražu sieviete, kuras vīrs ir projām, nemēdz skaisti ģērbties. Taču tam par spīti Rohinī par godu šim gadījumam uzposās.

No tā, cik krāšņa bija Krišnas dzimšanas ceremonija, kļūst skaidrs, ka Vrindāvana tajā laikā bija bagāta visādā ziņā. Valdnieka Nandas un mātes Jašodas mājā bija piedzimis Kungs Krišna, tāpēc laimes dievietei Vrindāvanā vajadzēja parādīt savu bagātību. Varēja redzēt, ka Vrindāvana jau bija kļuvusi par laimes dievietes rotaļu vietu.

Kad dzimšanas ceremonija beidzās, Nanda Mahārādža nolēma doties uz Mathuru, lai samaksātu Kamsas valdībai gadskārtējos nodokļus. Pirms aiziešanas viņš sasauca kopā ciema spēcīgākos ganus un lūdza, lai tie viņa prombūtnē gādā par Vrindāvanu. Kad Nanda Mahārādža ieradās Mathurā, Vasudēva to uzzināja un ļoti vēlējās apsveikt savu draugu. Viņš tūlīt devās uz vietu, kur uzturējās Nanda Mahārādža. Ieraudzīdams Nandu, viņš jutās tā, it kā būtu atguvis dzīvību. Nanda lielā priekā piecēlās un apskāva Vasudēvu. Sagaidīšana bija ļoti silta, un Nanda piedāvāja Vasudēvam apsēsties. Vasudēva vēlējās zināt, kā klājas abiem viņa dēliem, kas, Nandam nezinot, bija nonākuši viņa gādībā. Vasudēva nepacietīgi jautāja, kā Tiem iet. Gan Balarāma, gan Krišna bija Vasudēvas dēli. Balarāma bija pārņests Vasudēvas sievas Rohinī klēpī, un Rohinī dzīvoja Nandas Mahārādžas aizsardzībā. Krišnu Vasudēva pats bija aiznesis Jašodai un apmainījis pret viņas meitu. Nanda Mahārādža zināja, ka Balarāma ir Vasudēvas dēls, bet nezināja, ka arī Krišna ir Vasudēvas dēls. Turpretī Vasudēva to zināja un nepacietīgi jautāja, kā klājas Krišnam un Balarāmam.

Vasudēva sacīja: "Mans dārgais brāli, tu jau esi gados un vienmēr esi vēlējis dēlu, tomēr neviena dēla tev nav bijis. Tagad ar Dieva Kunga žēlastību tev uzsmaidījusi laime un piedzimis brīnišķīgs dēls. Manuprāt, tā ir liela svētība. Dārgais draugs, Kamsa bija ieslodzījis mani cietumā, bet tagad es esmu brīvs un jūtos kā no jauna piedzimis. Es necerēju, ka vēl kādreiz tevi ieraudzīšu, bet nu ar Dieva žēlastību mēs esam sastapušies." Pēc tam Vasudēva ļoti vēlējās kaut ko uzzināt par Krišnu. Krišna bija slepeni ielikts mātes Jašodas gultā, un Nanda Mahārādža pēc lielajām Viņa dzimšanas svinībām bija ieradies Mathurā. Tāpēc Vasudēva bija ļoti priecīgs un teica: "Es jūtos kā no jauna piedzimis." Vasudēva necerēja, ka Krišna paliks dzīvs, jo visus pārējos viņa dēlus Kamsa bija nogalinājis.

Vasudēva turpināja: "Dārgais draugs, mums nekādi neizdodas būt kopā. Mums ir ģimenes, radnieki, dēli un meitas, taču ir iznācis tā, ka parasti esam šķirti viens no otra. Tas ir tāpēc, ka ikviena dzīvā būtne atnāk uz Zemi dažādu veidu auglīgās darbības spiesta. Būtnes var atrasties kopā, bet nav zināms, vai tas tā ilgi turpināsies. Viņas auglīgi darbojas dažādos veidos un tādējādi izšķiras. Piemēram, okeāna viļņos peld daudz augu un zāļu. Reizēm tās ir kopā, un reizēm tās tiek izšķirtas uz visiem laikiem. Viena ūdenszāle tiek aizskalota uz vienu pusi, bet otra – uz citu pusi. Gluži tāpat mums var būt ļoti ciešas ģimenes saites, kamēr esam kopā, bet vēlāk laika viļņi mūs izšķir."

Šie Vasudēvas vārdi nozīmēja: lai gan viņam ar Dēvakī bija piedzimuši astoņi dēli, no tiem visiem nācās šķirties. Viņš nevarēja paturēt pie sevis pat Krišnu. Vasudēva ilgojās pēc Krišnas, bet nedrīkstēja to teikt. "Lūdzu, pastāsti man, kā klājas Vrindāvanā," viņš sacīja. "Jums ir daudz lopu. Vai tie ir laimīgi, vai viņiem pietiek zāles un ūdens? Lūdzu, pastāsti, vai tur, kur tu dzīvo, viss ir mierīgi?" Vasudēva šo jautājumu uzdeva tāpēc, ka ļoti raizējās par Krišnas drošību. Viņš zināja, ka Kamsa ar saviem

sekotājiem cenšas uzsūtīt Krišnam dažādus dēmonus un nogalināt Viņu. Bija jau nolemts, ka jānogalina visi bērni, kas nākuši pasaulē desmit dienas pirms un pēc Krišnas dzimšanas. Vasudēva ļoti raizējās par Krišnu, tāpēc jautāja, vai tur, kur Viņš dzīvo, ir droši. Vēl viņš jautāja, kā klājas Balarāmam un viņa mātei Rohinī, kas atradās Nandas Mahārādžas gādībā. Vēl Vasudēva atgādināja Nandam Mahārādžam, ka Balarāma nezina, kas ir Viņa īstais tēvs. "Par savu tēvu Viņš uzskata tevi. Un tagad tev ir vēl viens bērns – Krišna. Es domāju, ka tu par viņiem labi rūpējies." Vēl būtiski ir tas, ka Vasudēva jautāja, kā klājas Nandas Mahārādžas lopiem. Dzīvnieki, it īpaši govīs, tika aizsargāti gluži kā pašu bērni. Vasudēva bija kšatrijs, un Nanda Mahārādža bija vaišja. Kšatriju pienākums ir aizsargāt visus valsts cilvēkus, bet vaišju pienākums ir aizsargāt govīs. Govīs ir tikpat svarīgas kā cilvēki. Visādā ziņā jāaizsargā gan ļaudis, gan govīs.

Pēc tam Vasudēva teica, ka reliģisko principu, ekonomiskās attīstības un veiksmīgas jutekļu prasību apmierināšanas uzturēšana ir atkarīga no radnieku, nāciju un visas cilvēces sadarbības. Tāpēc ikvienam ir pienākums raudzīties, lai apkārtējiem ļaudīm un govīm neklātos slikti. Ir jārūpējas par apkārtējo cilvēku un dzīvnieku mieru un ērtībām. Tad var viegli sasniegt pilnveidošanos reliģijā, ekonomisko attīstību un jutekļu apmierināšanu. Vasudēva izteica savu nožēlu par to, ka nespēja aizsargāt Dēvakī bērnus. Viņš uzskatīja, ka tādēļ ir zaudējis reliģijas principus, ekonomisko attīstību un jutekļu apmierinājumu.

To noklausījies, Nanda Mahārādža atbildēja: "Dārgais Vasudēva, es zinu, ka tu ļoti bēdājies par to, ka ļaunais valdnieks Kamsa ir nogalinājis tavus un Dēvakī dēlus. Lai gan pēdējais bērns bija meitenīte, Kamsam neizdevās viņu nogalināt, un tā pacēlās uz debesu planētām. Mans dārgais draugs, neskumsti; mūs visus vada agrākā darbība, kuru pat neapjaušam. Ikviens ir atkarīgs no saviem agrākajiem darbiem, un gudrais ir tas, kurš zina filozofiju par karmu un tās sekām. Tādu cilvēku neapbēdina nekas – ne laime, ne ciešanas."

Vasudēva atbildēja: "Dārgais Nanda! Ja tu jau esi samaksājis valdības nodokļus, tad steigies ātrāk mājās, jo es baidos, ka Gokulā varētu notikt kaut kas slikts."

Pēc draudzīgās sarunas ar Nandu Mahārādžu Vasudēva atgriezās mājās. Arī Nandas Mahārādžas vadītie gani, kuri bija ieradušies Mathurā samaksāt nodokļus, devās atpakaļ.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piektajai nodaļai "Nandas un Vasudēvas tikšanās".

Sestā nodaļa. Pūtanās nogalināšana

Atgrieždamies mājās, Nanda Mahārādža domāja par Vasudēvas vārdiem, ka Gokulā varot atgādīties kaut kas slikts. Padoms bija draudzīgs un bez viltus. Nanda domāja: "Tur jābūt kādam patiesības graudam." Tāpēc aiz bailēm viņš meklēja patvērumu pie Dieva Augstākās Personības. Nonācis briesmās, bhakta gluži dabiski domā par Krišnu, jo viņam nav cita patvēruma. Kad bērnam draud briesmas, viņš meklē patvērumu pie mātes vai tēva. Arī bhakta vienmēr ir Dieva Augstākās Personības aizsardzībā, bet, redzot kādas briesmas, viņš tūlīt atceras Dievu Kungu.

Apspriedies ar dēmoniskajiem ministriem, Kamsa teica raganai Pūtanai, kas ar drausmīgiem un grēcīgiem paņēmieniem prata nogalināt mazus bērnus, lai tā nonāvē visus zīdaiņus, kas atrodami pilsētās, ciemos un ganībās. Šādas raganas spēj darīt savus melnos darbus tikai tad, ja tuvumā neviens nedaudzina un neklausās Krišnas svēto vārdu. Ir teikts, ka no turienes, kur cilvēks kaut vai nevērīgi daudzina Krišnas svēto vārdu, tūlīt pazūd viss sliktais: raganas, spoki un citas briesmas. Un tas neapšaubāmi attiecas uz vietu, kur Krišnas svētais vārds tiek daudzinais nopietni, it īpaši uz Vrindāvanu, kurā Visaugstais Kungs atradās pats. Nanda Mahārādža uztraucās tikai tāpēc, ka ļoti

mīlēja Krišnu. Īstenībā par spīti visām Pūtanas spējām, Krišnam nedraudēja ne mazākās briesmas. Tādas raganas sauc par khēčari, kas nozīmē, ka tās var lidot pa gaisu. Ar šo tumšo mākslu vēl joprojām nodarbojas dažas sievietes tālos ziemeļrietumu Indijas apgabalos. Tās var lidot no vienas vietas uz otru, sēžot uz izgāzta koka zara. Pūtana prata šo raganu mākslu, un tāpēc Šrīmad Bhāgavatamā viņa nosaukta par khečari.

Neprasot nevienam atļauju, Pūtana ieradās Gokulas apgabalā, kur dzīvoja Nanda Mahārādža. Apģērbusies kā skaista sieviete, viņa atnāca uz mātes Jašodas mājām. Pūtanai bija plati gurni, lielas un apaļas krūtis, krāšņi auskari, un viņas matus rotāja ziedi. Īpaši skaists bija viņas slaidais viduklis. Pūtanas skatiens bija ļoti pievilcīgs, viņa smaidīja, tā apburdama visus Vrindāvanas iedzīvotājus. Vienkāršās ganu sievietes domāja, ka Vrindāvanā ar lotosa ziedu rokās ieradusies pati laimes dieviete. Likās, ka viņa atnākusi pie Krišnas, kurš ir viņas vīrs. Pūtana bija tik daiļa, ka neviens to neaizturēja, un viņa brīvi iegāja Nandas Mahārādžas mājā. Pūtana, kas bija nogalinājusi daudzus jo daudzus bērnus, ieraudzīja Krišnu guļam mazā gultiņā. Viņa juta, ka bērņā apslēpti milzīgi spēki. Pūtana domāja: "Šis mazulis ir tik varens, ka vienā mirklī var sagraut visu Visumu."

Tas, ko Pūtana saprata, ir ļoti būtiski. Dieva Augstākā Personība Krišna atrodas ikviena sirdī. Bhagavad-gītā teikts, ka Viņš dod būtnei nepieciešamo saprātu un Viņš rada aizmiršanu. Pūtana tūlīt saprata, ka šis bērns, kas atradās Nandas Mahārādžas mājās, bija pati Dieva Augstākā Personība. Krišna gulēja kā mazs zīdains, bet tas nenozīmē, ka Viņš tādēļ bija mazāk spēcīgs. Materiālistiskā teorija par to, ka Dievs tiek pielūgts cilvēka izskatā, nav pareiza. Neviena dzīvā būtne ne ar kādām meditācijām un askēzēm nevar kļūt par Dievu. Dievs vienmēr ir Dievs. Krišna zīdaiņa izskatā bija tikpat pilnīgs kā jaunības briedumā. Mājāvādas teorija māca, ka dzīvā būtne iepriekš bijusi Dievs, bet tagad nonākusi maijas pakļautībā. Tāpēc viņi apgalvo, ka būtne pašlaik nav Dievs, bet, atbrīvojoties no maijas ietekmes, tā atkal kļūst par Dievu. Šo teoriju nevar attiecināt uz bezgalīgi sīkajām dzīvajām būtnēm. Dzīvās būtnes ir mazas Dieva Augstākās Personības daļiņas, tās ir sīkas augstākās uguns dzirkstelītes, bet ne pati sākotnējā uguns jeb Krišna. Krišna bija Dieva Augstākā Personība jau no paša sākuma, kad Viņš ieradās Vasudēvas un Dēvakī mājā.

Krišna kā jau mazs bērns aizvēra acis, un likās, ka Viņš negrib redzēt Pūtanu. Bhaktas to skaidro dažādi. Vieni uzskata, ka Krišna aizvēra acis, lai neredzētu Pūtanas seju, jo viņa jau bija nogalinājusi tik daudzus mazus bērnus un tagad bija atnākusi nonāvēt Viņu. Otri apgalvo, ka Krišna tādā veidā viņai pavēstīja, ka notiks kaut kas neparasts, un aizvēra acis, lai viņa nebaidītos. Vēl trešie saka tā, ka Krišna ieradās, lai nogalinātu dēmonus un aizsargātu bhaktas, kā teikts Bhagavad-gītā: *paritrāṇāya sādḥūnām vināśāya ca duṣkṛtām*. Pirmais dēmons, ko nācās nogalināt, bija sieviete. Vēdu likumi aizliedz nogalināt sievietes, brāhmanus, govus un bērnus. Krišna bija spiests nogalināt dēmonieti Pūtanu, un, tā kā Vēdu šāstrās sieviešu nogalināšana ir aizliegta, Krišna nevarēja darīt neko citu, kā tikai aizvērt acis. Vēl šis gadījums tiek skaidrots tā, ka Krišna esot noturējis Pūtanu par savu aukli. Pūtana atnāca pie Krišnas, lai dotu Viņam pienu no savas krūts. Lai gan Krišna zināja, ka Pūtana ieradusies Viņu nogalināt, Viņš savā žēlastībā pieņēma raganu par savu aukli jeb māti.

Kā norāda Vēdas, ikvienam ir septiņas mātes: īstā māte, skolotāja vai garīgā skolotāja sieva, valdnieka sieva, brāhmana sieva, govus, aukle un māte zeme. Pūtana bija atnākusi pie Krišnas, lai paņemtu bērnu klēpī un barotu Viņu ar pienu no savas krūts, tāpēc Krišna pieņēma raganu par vienu no savām mātēm. Tas tiek uzskatīts par vēl vienu iemeslu, kāpēc Krišna aizvēra acis. Viņam bija jānogalina sava zīdītāja jeb māte. Taču Krišnam nogalināt savu māti jeb zīdītāju bija tas pats, kas mīlēt savu īsto māti vai audžumāti Jašodu. Vēl no Vēdu rakstiem mēs varam uzzināt, ka Krišna izturējās pret Pūtanu kā pret māti un deva viņai tādas pašas iespējas kā Jašodai. Pūtana tāpat kā Jašoda saņēma atbrīvi no materiālās pasaules. Kad mazais Krišna aizvēra acis, Pūtana paņēma Viņu klēpī. Viņa nezināja, ka tur

rokās savu nāvi. Ja cilvēks kļūdās un notur čūskupar auklu, tad viņš mirst. Līdzīgi Pūtana pirms tikšanās ar Krišnu bija nogalinājusi tik daudzus bērnus, bet nu viņa turēja rokās čūsku, no kuras tai bija jāmirst.

Kad Pūtana paņēma Krišnu klēpī, to redzēja gan Jašoda, gan Rohinī, taču viņas neko neteica, jo ragana bija ļoti skaisti apģērbta un izturējās pret Krišnu ar mātes mīlestību. Šīs sievietes nesaprata, ka Pūtana ir kā zobens izrotātā makstī. Ragana bija noziedusi krūtis ar briesmīgu indi, un, paņēmusi bērnu, viņa spieda Tam mutē krūts galu. Pūtana cerēja, ka, tiklīdz Krišna paņems krūti, Viņš nomirs, bet mazais Krišna dusmās sāka ātri zīst saindēto pienu un kopā ar to izsūca arī dēmonietes dzīvības dvašu. Citiem vārdiem sakot, Krišna dzēra pienu no Pūtanas krūts un tajā pašā laikā viņu nogalināja, izsūcot raganas dzīvību. Dēmoniete Pūtana bija atnākusi, lai pabarotu Krišnu ar pienu, un Krišna savā žēlastībā piepildīja viņas vēlni un atzina viņu par māti. Bet, lai atturētu Pūtanu no zemiskas rīcības nākotnē, Viņš to tūlīt nogalināja. Tā kā dēmonieti bija nogalinājis Krišna, viņa saņēma atbrīvi. Kad Krišna izsūca Pūtanas elpu, ragana nokrita gar zemi, atmeta atpakaļ rokas, izstiepa kājas un iekliedzās: "Mazais, laid mani vaļā, laid mani vaļā!" Pūtana skaļi vaimanāja, un viss viņas augums kļuva slapjš no sviedriem.

Kad ragana kliegdamā mira, debesis un zeme visās pusēs nodrebēja, un ļaudīm likās, ka sper zibeņi. Pūtana vairs nevienu neapdraudēja, un tagad atklāja savu īsto lielas dēmonietes izskatu. Ragana atpleta savu briesmīgo muti un izstiepa milzīgās rokas un kājas. Viņa nokrita gluži kā Vritrāsura, kuru bija ķēris Indras zibens. Pūtanas garie, izjukušie mati klāja visu ķermeni, kas stiepās divpadsmit jūdžu garumā. Krizdama viņa ar to bija sašķaidījusi daudzus kokus, un visi brīnījās, redzot tik milzīgu augumu. Raganas zobi izskatījās pēc milzīgiem arkla lemešiem, bet nāsis atgādināja kalnu alas. Viņas krūtis izskatījās pēc pauguriem, bet mati – pēc sarkanīgiem krūmiem. Raganas acis izskatījās pēc aizbrukušām akām, stilbi – pēc upes krastiem, rokas – pēc diviem stipri būvētiem tiltiem, bet vēders – pēc izžuvuša ezera. Gani un ganes, izbrīna pārņemti, godbijīgi skatījās uz to un nevarēja attapties. No lielā trokšņa viņiem bija aizkritušas ausis un sirds krūtīs nevaldāmi sitās.

Redzot, ka Krišna bez bailēm spēlējas Pūtanas klēpī, gopī steidzās Viņu paņemt. Māmiņas Jašoda, Rohinī un citas vecākās gopī tūlīt izpildīja svētīgus rituālus, paņemdamas rokā govus asti un iedamas Viņam apkārt. Bērns tika nomazgāts ar govus urīnu un nokaisīts ar govju saceltajiem putekļiem. Tas viss tika darīts, lai pasargātu mazo Krišnu no turpmākām nelaimēm. Šis gadījums skaidri parāda, cik svarīgas ģimenei, sabiedrībai un visām dzīvajām būtnēm ir govus. Krišnas pārpasaulīgajam ķermenim nebija vajadzīga nekāda aizsardzība, bet, lai parādītu, cik svarīgas ir govus, Dievs Kungs ļāva, lai Viņu noziež ar govus mēsliem, nomazgā ar govus urīnu un nokaisa ar govju saceltiem putekļiem.

Pēc šī attīrīšanās rituāla māmiņa Jašoda un Rohinī kopā ar citām gopī noskaitīja divpadsmit Višņu vārdus, lai pilnīgi aizsargātu Krišnas ķermeni no visa ļaunā. Viņas nomazgāja rokas un kājas un trīs reizes paņēma mutē ūdeni, kā tas parasts pirms mantru skaitīšanas. Viņas sacīja: "Dārgais Krišna, lai Kungs, ko sauc par Manimānu, aizsargā Tavus stilbus; lai Kungs Višņu, ko sauc par Jagju, aizsargā Tavas kājas; lai Kungs Ačjuta aizsargā Tavas rokas; lai Kungs Hajagrīva aizsargā Tavu vēderu; lai Kungs Kēšava aizsargā Tavu sirdi; lai Kungs Višņu sargā Tavas rokas; lai Kungs Urukrama sargā Tavu seju; lai Kungs Īšvara sargā Tavu galvu; lai Kungs Čakradhara aizsargā Tevi no priekšas; lai Kungs Gadādhara aizsargā Tevi no muguras; lai Kungs Madhusūdana, kura rokās ir loks, aizsargā Tevi no labās puses; lai Kungs Višņu ar savu gliemežnīcu aizsargā Tevi no kreisās puses; lai Dieva Personība Upēndra aizsargā Tevi no augšas un lai Kungs Tārķšja aizsargā Tevi no zemes apakšas; lai Kungs Haladhara aizsargā Tevi no visām pusēm; lai Dieva Personība, kuru sauc par Hrišīkēšu, aizsargā visus Tavus jutekļus; lai Kungs Nārājana aizsargā Tavu dzīvības dvašu, un lai Švētadvīpas Kungs Nārājana aizsargā Tavu sirdi; lai Kungs Jogēšvara aizsargā Tavu prātu; lai Kungs Prišnigarbha aizsargā Tavu

saprātu, un lai Dieva Augstākā Personība aizsargā Tavu dvēseli. Kad Tu spēlēties, lai Kungs Govinda aizsargā Tevi no visām pusēm, un, kad Tu guli, lai Kungs Mādhava aizsargā Tevi no visām briesmām; kad Tu ej, lai Vaikunthas Kungs sargā Tevi no pakrišanas; kad Tu sēdi, lai Vaikunthas Kungs Tevi visādā ziņā aizsargā, un, kad Tu ēd, lai Tevi pilnībā aizsargā visu ziedošanu Kungs."

Tā māmiņa Jašoda sāka skaitīt dažādus Višnu vārdus, lai aizsargātu dažādas mazā Krišnas ķermeņa daļas. Jašoda bija stingri pārliecināta, ka viņai jāaizsargā bērns no dažādu veidu ļaunajiem gariem un spokiem: dhākīnī, jātudhānī, kūšmāndām, jakšām, rākšasiem, vinājakiem, kotarām, rēvatī, džēsthām, pūtanām, mātrikām, unmādām un tamlīdzīgiem ļaunajiem gariem, kas liek cilvēkam aizmirsties, kā arī traucē dzīvības dvasas un jutekļu darbību. Reizēm šie gari parādās sapņos un rada daudz uztraukumu, reizēm tie atnāk vecu sieviešu izskatā un sūc mazu bērnu asinis. Taču visi šie spoki un ļaunie gari nespēj atrasties tur, kur tiek daudzzināts Dieva svētais vārds. Māmiņa Jašoda bija stingri pārliecināta, ka Vēdu norādījumi par govju svarīgumu un Višnu svētā vārda nozīmi ir pareizi, tāpēc viņa izmantoja govīs un Višnu vārdu, lai aizsargātu savu dēlu Krišnu. Viņa noskaitīja visus Višnu svētos vārdus, lai Višnu sargātu bērnu. Vēdu kultūrā ļaudis no laika gala ir izmantojuši iespējas, ko dod govju audzēšana un Višnu svētā vārda daudzzināšana, un tie, kas joprojām seko Vēdu paražām, it īpaši ģimenes cilvēki, tur vismaz divpadsmit govīs un savās mājās godina Kunga Višnu Dievību.

Arī vecākās Vrindāvanas gopī tik ļoti mīlēja Krišnu, ka vēlējās Viņu pasargāt, lai gan tas nemaz nebija vajadzīgs, jo Krišna jau pats sevi sargāja. Viņas nesaprata, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, kas rotaļājas bērna izskatā. Izdarījusi visu, kas vajadzīgs, lai aizsargātu bērnu, māmiņa Jašoda paņēma Krišnu un deva Viņam pienu no savas krūts. Kad bērnu aizsargāja višnu-mantra, māmiņa Jašoda uzskatīja, ka Viņš ir drošībā. Pa to laiku no Mathuras mājās atgriezās gani, kas bija aizbraukuši nomaksāt nodokļus, un viņi bija ārkārtīgi pārsteigti, redzot milzīgo mirušās Pūtanas ķermeni.

Nanda Mahārādža atcerējās Vasudēvas pareģojumu un nodomāja, ka viņš laikam ir kāds viedais vai jogs mistiķis. Kā gan citādi Vasudēva būtu varējis pateikt, kas notiks Nandas Mahārādžas prombūtnē? Pēc tam Vradžas iedzīvotāji sacirta milzīgo Pūtanas ķermeni gabalos un apkrāva to ar malku, lai sadedzinātu. Kad Pūtanas ķermeņa locekļi dega, no uguns gaisā cēlās dūmi ar ļoti patīkamu smaržu. Tas bija tāpēc, ka Pūtanu bija nogalinājis Krišna. Viņa bija šķīstījusies no visas savas grēcīgās darbības un ieguvusi debešķīgu ķermeni. Tas parāda, ka Dieva Augstākā Personība ir visādā ziņā laba: Pūtana atnāca nogalināt Krišnu, bet Krišna dzēra pienu no viņas krūts. Tādējādi Pūtana tūlīt šķīstījās, un viņas mirušais ķermenis ieguva pārpasaulīgas īpašības. Vienīgais, ar ko Pūtana nodarbojās, bija mazu bērnu nogalināšana, un visvairāk viņai patika asinis. Taču par spīti savam naidam pret Krišnu Pūtana ieguva atbrīvi, jo deva Viņam pienu. Tad ko lai saka par citiem, kas mīl Krišnu un izturas pret Viņu kā pret dēlu?

Tīri bhaktas vienmēr kalpo Krišnam ar lielu mīlestību, jo Viņš ir Dieva Augstākā Personība un ikvienas dzīvās būtnes Virsdvēsele. Tāpēc ir secināts, ka pat vismazākā kalpošana Kungam dod neizmērojamu pārpasaulīgu labumu. Tas paskaidrots Bhagavad-gītā: *svalpam apy asya dharmasya trāyate mahato bhayāt*. Garīgā kalpošana Krišnas apziņā ir tik cildena, ka tas, kurš apzināti vai neapzināti pakalpo Krišnam, saņem vislielāko svētību. Ja Krišna tiek godināts ar kāda koka ziediem, tad arī tā dzīvā būtne, kas ieslēgta koka ķermenī, gūst labumu. Kad Krišnam tiek piedāvāti koka ziedi un augļi, tad koks netiešā veidā saņem lielu svētību. Tādējādi aršana jeb godināšana nes labumu ikvienam. Krišnu pielūdz pat tādi diženi padievi kā Brahma un Kungs Šiva, un Pūtanai ļoti paveicās, ka Krišna maza bērna izskatā spēlējās viņas klēpī. Viņš pieskārs Pūtanai ar savām lotospēdām, kuras godina lieli gudrie un bhaktas. Ļaudis pielūdz Krišnu un piedāvā Viņam ēdienu, bet Krišna pats dzēra Pūtanas pienu. Tāpēc bhaktas lūgšanā saka: ja pat Pūtana, kas tikai mazliet pakalpoja Krišnam, izturēdamās pret Viņu kā pret ienaidnieku, saņēma tādu svētību, tad cik gan neizmērojami lielu labumu gūst tie,

kas godina Krišnu ar mīlestību?

Krišnu ir vērts godināt kaut vai tāpēc, ka godinātājs saņem ārkārtīgi lielu svētību. Lai gan Pūtana bija ļaunais gars, viņa nonāca tādā pašā stāvoklī kā Dieva Augstākās Personības māte. Ir pilnīgi skaidrs, ka govīs un vecākās gopī, kas baroja Krišnu ar pienu, arī sasniedza pārpasaulīgu stāvokli. Krišna ikvienam var dot pilnīgi visu – gan atbrīvi, gan jebkādas materiālus labumus –, tāpēc nav nekādu šaubu par to, ka Pūtana, kuras pienu Krišna ēda tik ilgi, ieguva atbrīvi. Tad kā gan var šaubīties par to, ka atbrīvotas tika arī gopī, kuras tik ļoti mīlēja Krišnu? Visas gopī, ganu zēni un govīs, kas Vrindāvanā ar dziļu mīlestību kalpoja Krišnam, neapšaubāmi saņēma atbrīvi no materiālās esamības ciešanām.

Kad Vrindāvanas iedzīvotāji sajuta degošās Pūtanas dūmu smaržu, viņi viens otram jautāja: "No kurienes nāk šis brīnišķīgais aromāts?" Galu galā viņi saprata, ka smaržo dūmi. Visi ļoti mīlēja Krišnu, un, uzzinājuši, ka Krišna ir nogalinājis dēmonieti Pūtanu, viņi ar mīlestību svētīja mazuli. Kad Pūtana bija sadedzināta, Mahārādža Nanda atgriezās mājās, paņēma bērnu klēpī un priecājās par bērna galviņas smaržu. Viņš ļoti priecājās par to, ka bērns ir glābts no nelaimes. Šrīla Šukadēva Gosvāmī ir svētījis visus, kuri klausās stāstījumus par to, kā Krišna nogalināja Pūtanu. Viņi noteikti saņems Govindas žēlastību.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sestajai nodaļai "Pūtanas nogalināšana".

Septītā nodaļa. Trināvartas atbrīvošana

Dieva Augstākajai Personībai Krišnam vienmēr ir visas varenības: pilnīga bagātība, spēks, slava, zināšanas, skaistums un atsacīšanās spēja. Dievs Kungs atnāk dažādos pilnīgos un mūžīgos avatāru veidos. Saistītajām dvēselēm ir bezgalīgi plašas iespējas klausīties par Dieva Kunga pārpasaulīgo darbību Viņa dažādajos avatāros. Bhagavad-gītā teikts: *janma karma ca me divyam*. Dieva Kunga spēles un darbība nav materiālas, tās stāv pāri materiālajiem priekšstatiem, bet saistītā dvēsele var gūt labumu, klausoties stāstus par šo neparasto darbību. Tāda klausīšanās ir iespēja būt kopā ar Dievu Kungu. Klausoties par Viņa darbību, mēs attīstāmies un ejam pretī pārpasaulīgajai dabai – tikai jāklausās. Saistītajai dvēselei ir dabiska tieksme klausīties par citām saistītajām dvēselēm, un šī vēlme tiek apmierināta ar dailliteratūru, lugām un romāniem. Tieksmi klausīties par citiem var izmantot, klausoties stāstus par Dieva Kunga spēlēm. Tādā veidā tūlīt var sasniegt pārpasaulīgo dabu. Krišnas spēles ir ne vien skaistas, bet arī ļoti patīkamas prātam.

Ja cilvēks izmanto iespēju klausīties par Dieva Kunga spēlēm, viņš vienā mirklī var atbrīvoties no materiālo putekļu kārtas, kas ilgā saskarsmē ar materiālo dabu sakrājušies sirdī. Arī Kungs Čaitanja norādīja, ka, vienkārši klausoties Kunga Krišnas pārpasaulīgo vārdu, ikviens var attīrīt sirdi no materiālajiem sārņiem. Ir dažādi sevis apzināšanās ceļi, bet, ja saistītā dvēsele uzsāk garīgo kalpošanu, kuras vissvarīgākā sastāvdaļa ir klausīšanās, viņa pati par sevi attīrās no materiālajiem sārņiem un gūst iespēju apzināties savu īsteno, dabisko stāvokli. Būtni saista tikai šis piesārņojums, un, tiklīdz tas ir nomazgāts, viņā dabiski atmostas snaudošā tieksme kalpot Kungam. Attīstot šīs mūžīgās attiecības ar Visaugsto Kungu, cilvēks var sākt draudzēties ar bhaktām. Mahārādža Parīkšīts, balstoties uz savu pieredzi, ikvienam ieteica klausīties stāstus par Dieva Kunga pārpasaulīgajām spēlēm. Traktāts "Krišna" uzrakstīts šim nolūkam, un lasītājs var izmantot iespēju, ko tas dod, lai sasniegtu augstāko cilvēka dzīves mērķi.

Dievs Kungs savā bezcēloņu žēlastībā atnāk uz materiālo pasauli un darbojas gluži kā parasts cilvēks. Diemžēl impersonālisti un ateisti uzskata Krišnu par parastu cilvēku – tādu, kā viņi paši – un izsmej Kungu. Pats Kungs Bhagavad-gītā to nosoda: *avajānanti mām mūḍhāḥ*. Mūdhās jeb nelieši uzskata Krišnu par parastu cilvēku vai nedaudz varenāku būtni nekā viņi paši; sev par postu tie nespēj atzīt Viņu par Dieva Augstāko Personību. Reizēm šādi nelaimīgi cilvēki, nebalstoties uz autoritatīvajiem rakstiem,

sauc sevi par Krišnas avatāriem.

Kad Krišna mazliet paaugās, Viņš vairs negulēja tikai uz muguras, bet iemācījās apgriezties uz vēdera. Vēl pēc kāda laika Jašoda un Nanda Mahārādža nosvinēja Krišnas pirmo dzimšanas dienu. Viņi sarīkoja dzimšanas dienas ceremoniju, kuru joprojām svin visi vēdisko principu sekotāji. (Indijā Krišnas dzimšanas dienu svin visi hinduisti neatkarīgi no piederības kādai grupai.) Uz ceremoniju bija ielūgti visi gani un ganes, un viņi ar lielu prieku ieradās. Skanēja skaista mūzika, un sanākušie ar patiku to klausījās. Bija ielūgti mācīti brāhmani, kuri skaitīja Vēdu himnas, lai Krišnam būtu veiksmīga nākotne. Skatot Vēdu himnām un mūzikai, Jašoda mazgāja Krišnu. Šo mazgāšanas ceremoniju sauc par abhišeku, un to pat mūsdienās Džanmāštami jeb Kunga atnākšanas gadadienā rīko visos Vrindāvanas tempļos.

Šim gadījumam par godu māmiņa Jašoda parūpējās, lai tiktu izdalīts liels daudzums graudu un lai mācītiem, cienījamiem brāhmaniem tiktu dāvātas vislabākās govīs, kas izgreznotas ar zelta rotājumiem. Jašoda nomazgājās, uzposās un paņēma rokās mazo Krišnu, kas arī bija labi nomazgāts un apģērbts. Viņa apsēdās, lai paklausītos, kā brāhmani dzied Vēdu himnas. Likās, ka bērns iemieg, un tāpēc māmiņa Jašoda uzmanīgi ielika Viņu gultiņā. Jašoda bija aizņemta, svētkos sagaidot draugus, radniekus un citus Vrindāvanas iedzīvotājus, un aizmirsā bērnu pabarot ar pienu. Krišna izsalkumā raudāja, bet māmiņa svinību troksnī Viņu nedzirdēja. Mātes neuzmanība mazuli ļoti sadusmoja, un Viņš gluži kā parasts bērns sāka ar savām lotospēdiņām spārdīties. Mazais Krišna bija nolikts zem nelieliem, ar rokām stumjamiem ratiem, un spārdīdamies Viņš nejauši trāpīja pa ratu riteni, kas nomuka. Uz ratiem bija sakrauti dažādi misiņa un metāla trauki, un tie ar lielu troksni izbira pa zemi. Ritenis bija nomucis no ass, visi spieķi bija salauzti un izsvaidīti. Māmiņa Jašoda un gopi, kā arī Mahārādža Nanda un gani brīnījās, kādēļ rati pēkšņi sagāzušies. Svētku viesi – vīrieši un sievietes – sanāca apkārt un sāka spriest, kā tas noticis. Neviens nevarēja saprast, kāpēc rati sagāzušies, bet vairāki mazi bērni, kuriem bija uzticēts spēlēt ar Krišnu, visiem paziņoja, ka to izdarījis mazulis, ar kāju iesperot pa riteni. Bērni neatlaidīgi atkātoja, ka redzējuši to paši savām acīm. Daži klausījās, ko saka mazie bērni, bet citi iebilda: "Vai tad viņiem var ticēt?" Gani un ganes nespēja saprast, ka viņu priekšā bērna izskatā atrodas visvarenā Dieva Personība un ka Viņš var izdarīt visu – gan iespējamo, gan neiespējamo. Kamēr viesi tā runāja, mazais Krišna raudāja. Jašoda, neko neteikdama, paņēma bērnu klēpī un pasauca mācītos brāhmanus, lai tie skaitītu svētās Vēdu himnas un aizdzītu ļaunos garus. Vēl Jašoda iedeva bērnam krūti. Ja mazulis labi dzer mātes pienu, tad tas nozīmē, ka viņam nedraud nekādas briesmas. Pēc tam stiprākie gani salaboja ratus, savāca nokritušos traukus un salika visu kā bijis. Brāhmani sakūra ziedošanas uguni un sāka godināt Dieva Augstāko Personību ar jogurtu, sviestu, kušas zāli un ūdeni, lai bērna nākotne būtu veiksmīga.

Sanākušie brāhmani bija apveltīti ar visām vajadzīgajām īpašībām, jo viņi nekad nevienu neapskauda, nekad nemeloja, nelepojās, nedarīja ļaunu un bija brīvi no viltus lepnuma. Tie bija īsteni brāhmani, tāpēc neviens nešaubījās par viņu svētības spēku. Stingri ticēdams brāhmaniem, Nanda Mahārādža paņēma bērnu rokās un nomazgāja Viņu dažādu zāļu ūdenī, bet brāhmani skaitīja himnas no Rigvēdas, Jadžurvēdas un Sāmavēdas.

Ir teikts, ka tas, kurš nav īstens brāhmans, nedrīkst lasīt Vēdu mantras. Šeit ir parādīts, ka atnākušajiem brāhmaniem bija visas brāhmaniskās pazīmes. Arī Nanda Mahārādža pilnībā paļāvās uz viņiem, tāpēc tie drīkstēja rīkot rituālās ceremonijas un daudzina Vēdu mantras. Dažādiem nolūkiem ir ieteiktas dažādu veidu ziedošanas ceremonijas, bet mantras vienmēr jāskaita īsteniem brāhmaniem. Kali laikmetā šādu brāhmanu nav, tāpēc visu veidu rituālistiskās ziedošanas ir aizliegtas. Šrī Čaitanja Mahāprabhu šim laikmetam ieteicis tikai viena veida ziedošanu, t.i., sankīrtana-jagju jeb mahā-mantras daudzinašanu: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma,

Rāma Rāma, Harē Harē.

Kad brāhmani jau otro reizi daudzina Vēdu himnas un veica rituālistiskās ceremonijas, Nanda Mahārādža viņiem atkal deva daudz graudu un govju. Visas uzdāvinātās govīs bija aplātas ar skaistiem, zeltā šūtiem audumiem, uz ragiem tām bija zelta gredzeni, uz nagiem – sudrabs, un ap kaklu – ziedu vītnes. Nanda Mahārādža dāvāja visas šīs govīs tikai sava brīnišķīgā bērna labad, un brāhmani savukārt no visas sirds Viņu svētīja. Īstena brāhmana svētība nekad nav veltīga.

Drīz pēc ceremonijas māmiņa Jašoda kādu dienu glāstīja mazo Krišnu, bet bērns bija smags, un Jašodai piekusa rokas, tāpēc viņa negribot nolika To malā. Viņa sāka darīt mājas darbus. Tajā laikā viens no Kamsas kalpiem Trināvarta pēc Kamsas gribas ieradās Vrindāvanā un pārvērtās par viesuli. Paņēmis bērnu un uzlicis To uz pleca, viņš sacēla milzīgu putekļu vētru. Kādu brīdi neviens neko neredzēja. Visu Vrindāvanu pārņēma tumsa, un ļaudis nespēja saskatīt ne sevi, ne citus. Neatrazdama viesuļa aiznesto bērnu, Jašoda sāka skaļi vaimanāt. Viņa nokrita pie zemes gluži kā govīs, kas pazaudējusi savu teliņu. Dzirdot māmiņas Jašodas raudas, no visām pusēm saskrēja ganu sievietes un tūlīt sāka meklēt bērnu, bet nevarēja nekur Viņu atrast. Dēmons Trināvarta, kas bija paņēmis mazo Krišnu uz pleca, pacēlās augstu debesīs, taču bērns kļuva tik smags, ka dēmons vairs nespēja palidot un apstājās. Mazais Krišna kļuva aizvien smagāks un sāka vilkt dēmonu zemē. Viņš apķērās tam ap kaklu. Trināvarta juta, ka bērns ir smags kā milzu kalns, un centās atbrīvoties no Viņa tvēriena, bet tas neizdevās, un dēmona acis izspiedās no dobumiem. Skaļi brēkdams, viņš atsitās pret Vrindāvanas zemi un bija pagalam. Dēmons nokrita gluži tāpat kā Tripurāsura, kuru caururba Kunga Šivas bulta. Viņš atsitās pret akmeņaino zemi, sašķaidot visus locekļus. Tad Vrindāvanas iedzīvotāji ieraudzīja dēmona augumu.

Kad gopī redzēja, ka dēmons ir nogalināts un mazais Krišna priecīgi spēlējās uz viņa ķermeņa, tās ar lielu mīlestību tūlīt paņēma Krišnu. Gani un ganes bija ļoti laimīgi, ka mīlais un mazais Krišna atkal ir kopā ar viņiem. Sākās sarunas par to, kā dēmons aiznesis bērnu, lai Viņu aprītu, bet nav varējis to izdarīt, un kā briesmonis brīnumainā kārtā nokritis zemē beigts. Daži teica: "Tas ir pareizi, jo būtnes, kas ir pārlietu grēcīgas, mirst no savu grēku sekām, bet mazais Krišna ir dievbijīgs, tāpēc Viņš visās briesmās izglābjas, un arī mēs iepriekšējās dzīvēs noteikti esam veikuši lielas ziedošanas, godinājuši Dieva Augstāko Personību, devuši daudz žēlastības dāvanu un visādā ziņā palīdzējuši ļaudīm. Pateicoties šai dievbijīgajai darbībai, bērns ir glābts no visām briesmām."

Sanākušās gopī savā starpā runāja: "Mēs savās iepriekšējās dzīvēs noteikti esam paveikušas lielas askēzes. Mēs laikam esam godinājušas Dieva Augstāko Personību, dažādos veidos ziedojušas, devušas dāvanas un darījušas labu ļaudīm – audzējušas banjankokus, rakušas akas utt. Pateicoties šai dievbijīgajai darbībai, mēs esam atguvušas savu bērnu, kuram būtu bijis jāmirst. Nu Viņš ir atgriezies, lai dotu jaunu dzīvību saviem radniekiem." Redzējis visus šos brīnumus, Nanda Mahārādža atkal un atkal atcerējās Vasudēvas vārdus.

Pēc šī notikuma Jašoda reiz ar lielu mīlestību auklēja un glāstīja mazo Krišnu, un no viņas krūtīm straumēm tecēja piens. Ar pirkstiem atvērusi bērna mutīti, viņa tajā pēkšņi ieraudzīja Visuma izpausmi. Krišnas mutē Jašoda redzēja visas debesis ar tās spīdekļiem – zvaigznēm, Sauli, Mēnesi –, uguni, gaisu, jūras, salas, kalnus, upes, mežus, kā arī visas kustīgās un nekustīgās būtnes. Jašodas sirds sāka strauji pukstēt, un viņa čukstēja: "Cik tas ir brīnumaini!" Viņa vairs nespēja parunāt un aizvēra acis. Prātā bija brīnumainas domas. Tas, ka Krišna, gulēdams mātei klēpī, atklāja Dieva Augstākās Personības Visuma veidolu, pierāda, ka Dieva Augstākā Personība vienmēr ir Dieva Augstākā Personība, vienalga, vai Viņš izpaužas kā bērns mātes rokās vai kā kaujas ratu vadītājs Kurukšētras kaujas laukā. Tas nozīmē, ka impersonālistu sagudrojums, ka ar meditāciju vai mākslīgu materiālo darbību iespējams kļūt par Dievu, ir aplams. Dievs jebkādos apstākļos un jebkurā stāvoklī ir Dievs, un

dzīvās būtnes vienmēr ir neatņemamas Visaugstā Kunga daļiņas. Tās nekādā gadījumā nevar līdzināties Dieva Augstākajai Personībai, kurai ir neaptveramas un pārdabiskas spējas.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septītajai nodaļai "Trināvartas atbrīvošana".

Astotā nodaļa. Jašoda redz Visuma veidolu

Pēc šī notikuma Vasudēva lūdza savu ģimenes priesteri Gargamuni aiziet pie Nandas Mahārādžas un astroloģiski aprēķināt Krišnas nākotni. Gargamuni bija dižens un svēts gudrais, kurš bija paveicis daudzas askēzes un iecelts par Jada dinastijas priesteri. Kad Gargamuni atnāca pie Nandas Mahārādžas, Nanda Mahārādža par to ļoti priecājās. Viņš tūlīt piecēlās un saliktām rokām pazemīgi sveicināja Gargamuni. Nanda Mahārādža sagaidīja priesteri tā, it kā godinātu Dievu jeb Dieva Augstāko Personību. Viņš apsēdināja Gargamuni ērtā krēslā, pazemīgi un pieklājīgi jautājis: "Dārgais brāhman! Tu ierodies ģimenes cilvēku mājās tikai tāpēc, lai viņus izglītotu. Mēs vienmēr esam aizņēmti ar ģimenes lietām un aizmirstam īsteno pienākumu, kas ir sevis apzināšanās. Tu esi ieradies pie mums, lai kaut ko pastāstītu par garīgo dzīvi, citādi tu nebūtu nācis pie ģimenes cilvēkiem." Svētiem cilvēkiem vai brāhmaniem patiesībā nav nekādas vajadzības iet pie ģimenes cilvēkiem, kuri vienmēr ir aizņēmti ar domām par naudu. Svētie un brāhmani apciemo ģimenes cilvēku mājas tikai tāpēc, lai viņus izglītotu. Var jautāt, kāpēc ģimenes cilvēki paši neiet pie svētajiem vai brāhmaniem iegūt izglītību? Atbilde ir tāda, ka ģimenes cilvēki savā sirdī ir nabagi. Tie parasti domā, ka ģimenes lietas ir viņu galvenais pienākums, bet sevis apzināšanās jeb garīgā izglītība ir kaut kas otršķirīgs. Svētie un brāhmani tikai aiz savas žēlastības iet uz ģimenes cilvēku mājām.

Nanda Mahārādža uzrunāja Gargamuni par vienu no diženajām astroloģiskās zinātnes autoritātēm. Astroloģijas zinātne ar saviem brīnumainajiem aprēķiniem ļauj paredzēt tādus notikumus kā Saules vai Mēness aptumsumus, un, kas to pārvalda, tas skaidri var redzēt nākotni. Gargamuni bija astroloģijas lietpratējs. Cilvēks, kam ir šādas zināšanas, var saprast, kāda ir bijusi viņa agrākā darbība, un atkarībā no tās augļiem baudīt vai ciest šajā dzīvē.

Vēl Nanda Mahārādža uzrunāja Gargamuni par labāko no brāhmaniem. Brāhmans ir tas, kuram ir labas zināšanas par Visaugstāko. Kas nezina Augstāko Absolūtu, to nevar saukt par brāhmanu. Nanda Mahārādža lietoja vārdu "brahma-vidām", kas norāda uz cilvēku, kurš ļoti labi zina Visaugstāko. Prasmīgs brāhmans ar attīrīšanās ceremonijām spēj šķīstīt zemākās kastas: kšatrijus un vaišjas. Šūdrām šādu ceremoniju nav. Brāhmans tiek uzskatīts par priesteri jeb garīgo skolotāju kšatrijiem un vaišjām. Nanda Mahārādža bija vaišja, un viņš atzina Gargamuni par augstākā līmeņa brāhmanu. Tāpēc Nanda vēlējās, lai Gargamuni šķīsta abus viņa audzudēlus Krišnu un Balarāmu. Nanda Mahārādža teica, ka ne tikai šiem diviem zēniem, bet arī visiem pārējiem cilvēkiem pēc dzimšanas vajadzētu pieņemt par garīgo skolotāju īstenu brāhmanu.

Noklausījis šo lūgumu, Gargamuni atbildēja: "Vasudēva mani ir atsūtījis veikt šķīstīšanas ceremonijas šiem zēniem, it īpaši Krišnam. Es esmu Viņu ģimenes priesteris, un var noprast, ka Krišna ir Dēvakī dēls." Gargamuni no astroloģiskajiem aprēķiniem zināja, ka Krišna tikai atrodas pie Nandas Mahārādžas, bet patiesībā Viņš ir Dēvakī dēls, par ko Nandam nebija ne jausmas. Netiešā veidā Gargamuni pateica, ka gan Krišna, gan Balarāma ir Vasudēvas dēli. Bija zināms, ka Balarāma ir Vasudēvas dēls, jo Viņa māte Rohinī dzīvoja Nandas Mahārādžas namā. Taču Nanda nezināja, ka arī Krišna ir Vasudēvas dēls. Gargamuni netiešā veidā norādīja, ka Krišna ir dzimis no Dēvakī. Vēl Gargamuni brīdināja Nandu Mahārādžu, ka, rīkojot šķīstīšanas ceremoniju, viņš ļautu uzzināt grēcīgajam Kamsam, ka Krišna ir Dēvakī un Vasudēvas dēls. Saskaņā ar astroloģiskajiem aprēķiniem Dēvakī nevarēja laist pasaulē meitenīti, lai gan visi domāja, ka viņas astotais bērns ir meitene. Tādā veidā Gargamuni slepeni pastāstīja Nandam Mahārādžam, ka meitene ir piedzimis Jašodai un Krišna ir piedzimis Dēvakī, bet vēlāk bērni apmainīti. Arī meitene jeb Durga bija jau paziņojusi Kamsam, ka bērns, kas to nogalinās, ir piedzimis citā vietā. Gargamuni sacīja: "Ja es došu tavam bērnam vārdu un ja Viņš piepildīs pareģojumu, ko meitenīte pavēstīja Kamsam, tad var gadīties, ka pēc vārda došanas

ceremonijas grēcīgais dēmons atnāks un nogalinās šo bērnu. Bet es negribu būt vainīgs pie visām nelaimēm, kas varētu notikt."

To noklausījies, Nanda Mahārādža sacīja: "Ja tiešām draud tādas briesmas, tad labāk nerīkot krāšņu vārda došanas ceremoniju. Labāk vienkārši noskaidri Vēdu himnas un paveic šķīstīšanas rituālu. Mēs piederam divreiz dzimušo kastai, un es izmantoju iespēju, ko dod tava klātbūtne. Tāpēc, lūdzu, sarīko vārda došanas ceremoniju bez kādām lielām svinībām." Nanda Mahārādža gribēja, lai šī ceremonija paliek noslēpums, un tajā pat laikā vēlējās izmantot Gargamuni apciemojumu.

Uzklausījis Nandas Mahārādžas dedzīgo lūgumu, Gargamuni, cik vien slepeni iespējams, govju kūti sarīkoja vārda došanas ceremoniju. Viņš pateica Nandam Mahārādžam, ka Rohinī dēls Balarāma saviem ģimenes locekļiem un radniekiem atnesīs daudz laimes, tapēc Viņu sauks par Rāmu. Nākotnē Viņš būs neparasti stiprs, un tāpēc Viņu sauks arī par Balarāmu. Tālāk Gargamuni teica: "Starp jūsu ģimeni un Jādu ģimeni ir ciešas saites un draudzība, tāpēc Viņu sauks arī par Sankaršanu." Tas nozīmē, ka Gargamuni Rohinī dēlam deva trīs vārdus: Balarāma, Sankaršana un Baladēva. Taču viņš bija uzmanīgs un neatklāja, ka arī Balarāma ir atnācis Dēvakī klēpī un pēc tam pārnesti uz Rohinī klēpī. Krišna un Balarāma ir īstie brāļi, jo sākotnēji abi ir Dēvakī dēli.

Pēc tam Gargamuni Nandam Mahārādžam teica: "Kas attiecas uz otro puisēnu, tad Viņš dažādas jugās (laikmetos) ir ieradies dažādās krāsās. Vispirms Viņš bija balts, pēc tam – sarkans, tad – dzeltens, un tagad Viņš ir melns. Turklāt Viņš ir bijis Vasudēvas dēls, tāpēc jāsauc par Vāsudēvu, kā arī par Krišnu. Daži Viņu sauks par Krišnu, bet citi – par Vāsudēvu, taču tev ir jāzina viens – šim bērnam ir ļoti, ļoti daudz citu vārdu, un Viņš daudz ko ir paveicis savās dažādajās spēlēs."

Vēl Gargamuni minēja, ka šo puisēnu sauks arī par Giridhārī, jo Viņš brīnumainā kārtā pacels Govardhanas kalnu. Gargamuni zināja pagātņi un nākotni, tāpēc teica: "Par Viņa darbību un vārdiem es zinu visu, bet citi ne. Šis bērns sagādās lielu prieku visiem ganiem un govīm. Viņš būs ļoti iemīļots Vrindāvanā un dos jums visu, kas svētīgs. Pateicoties Viņam, jūs par spīti pretiniekiem pārvarēsiet visas materiālās grūtības."

Gargamuni turpināja: "Mans dārgais Vradžas valdniek, šis bērns savās agrākajās dzimšanās daudzās reizes ir aizsargājis taisnos no laupītājiem un zagļiem, kad notikuši politiski nemieri. Tavs bērns ir tik varens, ka ikviens, kas kļūs par Viņa bhaktu, būs pasargāts no ienaidniekiem. Kā padievis aizvien aizsargā Kungs Višnu, tā tava dēla bhaktas vienmēr aizsargās Nārājana, Dieva Augstākā Personība. Šis bērns savā spēkā, skaistumā un bagātībā – pilnīgi visā – līdzināsies Nārājanam, Dieva Augstākajai Personībai. Tāpēc es tev iesaku rūpīgi sargāt mazuli, lai Viņš augtu bez kādām raizēm."

Vēl Gargamuni pavēstīja, ka Nanda Mahārādža ir bijis liels Nārājanas bhakta, tāpēc Kungs viņam ir devis dēlu, kas līdzinās pašam Nārājanam. Tajā pat laikā Gargamuni teica: "Tavam dēlam uzbruks daudzi dēmoni, tāpēc uzmanies un sargā Viņu." Tādā veidā Gargamuni pārliecināja Nandu Mahārādžu, ka par viņa dēlu ir kļuvis pats Nārājana. Viņš dažādos veidos aprakstīja bērna pārpasaulīgās īpašības. Pēc tam Gargamuni atgriezās mājās. Nanda Mahārādža sāka domāt, cik ļoti viņam paveicies, un bija ļoti apmierināts ar tādu svētību.

Pēc neilga laika Balarāma un Krišna jau sāka rāpot. Viņu mātēm par to bija liels prieks. Ap bērnu vidukļiem un potītēm apsietie zvaniņi burvīgi skanēja, un ļaudis nevarēja vien nopriecāties, kā zēni rāpo visapkārt. Dažreiz Viņi gluži kā parasti bērni nobijās no kāda un steidzās pie savām māmiņām, lai tās Viņus aizsargātu. Reizēm Viņi iekrita Vrindāvanas dubļos un tad gāja pie savām māmiņām, nosmērējušies ar māliem un safrānu. Ar safrānu un sandalkoka pastu bērnus bija ieziedušas mātes, bet Viņi, rāpojot pa dubļiem, nosmērējās ar māliem no galvas līdz kājām. Kad bērni pierāpoja pie savām māmiņām, Jašoda un Rohinī ņēma Viņus klēpī un, apsedzot ar sārī galu, baroja Tos ar pienu. Bērni ēda

un mātes jūta Viņu mazos zobīņus. Mātēm vēl lielāks prieks bija par to, kā bērni aug. Reizēm nerātņie zēni aizrāpoja līdz kūtij, pieķērās kādam teliņam pie astes un piecēlās. Teliņi bailēs sāka skraidīt šurpu un turpu, vilkdami mazos pa māliem un govju mēsliem. Redzēdama šos jokus, Jašoda un Rohinī sauca paskatīties kaimiņu draudzenes, gopī. Kunga Krišnas bērniņas rotaļas sagādāja gopī pārpasaulīgu svētlaimi. Viņas priekā skaļi smējās.

Krišna un Balarāma bija ļoti kustīgi, un Viņu māmiņas Jašoda un Rohinī, darot mājas darbus, reizē arī centās pasargāt zēnus no govīm, bulļiem, pērtiķiem, ūdens, uguns un putniem. Tas sagādāja pastāvīgas raizes. Pēc neilga laika Krišna un Balarāma sāka celties kājās un mazliet staigāt. Viņiem pievienojās citi tāda paša vecuma bērni, sagādājot vislielāko pārpasaulīgo prieku gopī, it īpaši māmiņām Jašodai un Rohinī.

Visas Jašodas un Rohinī gopī draudzenes ļoti priecājās par Krišnas un Balarāmas bērnišķīgajām nerātņībām Vrindāvanā. Lai baudītu vēl lielāku pārpasaulīgu svētlaimi, viņas kopā gāja pie māmiņas Jašodas un sūdzējās par mazajiem blēndariem. Krišna sēdēja māmiņas Jašodas priekšā, un vecākās gopī sāka žēloties par Krišnu tā, ka Viņš to dzirdēja. Gopī teica: "Miļā Jašoda, kāpēc tu neapvaldi savu nerātņo Krišnu. Viņš kopā ar Balarāmu katru rītu un vakaru pirms govju slaukšanas nāk uz mūsu mājām. Viņi palaiž vaļā teliņus, kuri govīm izdzer visu pienu. Kad mēs ejam slaukt govīs, piena vairs nav, un mums jānāk atpakaļ tukšā. Ja mēs Krišnam un Balarāmam aizrādām, Viņi tikai mīļi smaida. Mēs neko nevaram padarīt. Vēl jūsu Krišnam un Balarāmam ļoti patīk zagt mūsu jogurtu un sviestu, un to nekur nevar noslēpt. Kad Viņus pieķer, Tie saka: "Kāpēc jūs sakāt, ka Mēs zogam? Vai jūs domājat, ka mums mājās nepietiek sava sviesta un jogurta?" Dažreiz Viņi nozog sviestu, jogurtu un pienu un pēc tam izbaro to pērtiķiem. Kad pērtiķi ir pieēdušies un vairāk neņem, jūsu bērni rājas: "Šis piens, sviests un jogurts nekam neder – pat pērtiķi to neēd!" Vēl Viņi saplēš un izsvaida traukus. Ja mēs noslēpjām jogurtu, sviestu un pienu kādā tumšā vietā, jūsu Krišna un Balarāma tos tomēr atrod, jo Viņu rotājumi un dārgakmeņi tumsā spīd. Ja sviests un jogurts ir noslēpts tik labi, ka Krišna un Balarāma nespēj tos atrast, Viņi iet pie mūsu mazajiem bērniem, knaiba tos līdz asarām un tad aizbēg prom. Ja trauki ar sviestu un jogurtu ir piekārti pie griestiem tik augstu, ka zēni nevar tos aizsniegt, Viņi sakrauj uz dzirnavām visādus dēļus un uzkāpj augšā. Un, ja trauki vēl ir par augstu, Viņi izsit tajos caurumus. Tāpēc mēs domājam, ka labāk būtu, ja jūs visas dārgakmeņu rotas saviem bērniem noņemtu."

To dzirdot, Jašoda teica: "Labi, es noņemšu Krišnam visus dārgakmeņus, lai Viņš tumsā vairs nevarētu atrast sviestu." Tad gopī teica: "Nē, nē, nevajag! No tā nebūs nekāda labuma, mēs nezinām, kas tie par zēniem, bet arī bez dārgakmeņiem Viņi izstaro gaismu un pat tumsā visu ierauga." Tad māmiņa Jašoda sacīja: "Labi, glabājiet savu sviestu un jogurtu kārtīgi, lai bērni nevarētu tos aizsniegt." Gopī atbildēja: "Mēs jau tā darām, bet reizēm mēs esam tik ļoti aizņemtas mājas darbos, ka nerātņie puikas kaut kādā veidā ielavās mūsu mājās un, vienalga, izdara blēņas. Dažreiz, nevarēdami nozagt sviestu un jogurtu, Viņi dūsmās apčurā un apsplāuda tiro grīdu. Tikai paskaties uz savu dēlu! Viņš visu to klausās! Augām dienām Viņi nepārtraukti domā, kā nozagt mūsu sviestu un jogurtu, bet tagad Tie sēž kā paraugbērni. Tikai paskatieties un Viņu!" Kad pēc visām šīm sūdzībām māmiņa Jašoda gribēja savu dēlu norāt, viņa redzēja, cik bēdīgu seju rāda Krišna, pasmaidīja un neko neteica.

Kādu citu dienu, kad Krišna un Balarāma spēlējās ar draugiem, visi zēni nostājās Balarāmas pusē un pastāstīja māmiņai Jašodai, ka Krišna ir ēdis mālus. To dzirdot, Jašoda paņēma Krišnu aiz rokas un teica: "Dārgais Krišna, kāpēc Tu noslēpies un ēdi zemi? Redzi – par Tevi sūdzas visi draugi, arī Balarāma!" Baidīdamies no māmiņas, Krišna atbildēja: "Mamm, visi puikas un Mans vecākais brālis Balarāma melo, nekādus mālus Es neesmu ēdis. Mans vecākais brālis Balarāma šodien spēlēdamies sadusmojās uz Mani un sarunāja ar citiem puikām sūdzēties. Viņi grib, lai tu uz Mani sadusmotos un

sodītu Mani. Ja tu viņiem tici, tad labāk paskaties Man mutē, un tad tu redzēsi, vai Es esmu ēdis mālus vai ne." Māmiņa sacīja: "Labi, ja Tu patiešām neesi ēdis mālus, tad attaisi muti, es paskatīšos."

Klausīdams māmiņu, Dieva Augstākā Personība Krišna gluži kā parasts bērns atvēra muti. Māmiņa Jašoda tajā paskatījās un ieraudzīja visas pasaules varenības. Viņa redzēja kosmisko telpu visos tās virzienos, kalnus, salas, okeānus, jūras, planētas, gaisu, uguni, mēnesi un zvaigznes. Vēl viņa redzēja visas pamatvielas – ūdeni, debesis, plašo ēterisko esamību, ego kopumu –, visu jutekļu radīto un jutekļu valdnieku, visus padieņus, jutekļu priekšmetus, kā skaņu un smaržu, kā arī trīs materiālās dabas īpašības. Vēl Jašoda Krišnas mutē redzēja visas dzīvās būtnes, mūžīgo laiku, materiālo dabu, garīgo dabu, darbību, apziņu un visu pasauli dažādos veidos. Sava bērna mutē Jašoda varēja skatīt visas kosmiskās izpausmes sastāvdaļas. Vēl viņa ieraudzīja pati sevi turam Krišnu klēpī un barojam Viņu ar krūti. Jašodu pārņēma godbijīgas bailes, un viņa nesaprata, vai sapņo vai patiešām redz kaut ko neparastu. Jašoda nosprieda, ka tas laikam bijis sapnis vai Dieva Augstākās Personības maldinātājas enerģijas spēle. Viņa domāja, ka laikam sajukusi prātā un tāpēc redz visus šos brīnumus. Pēc tam viņai likās: "Varbūt mans bērns ir ieguvis kosmiskas mistiskās spējas, un tāpēc mani mulsina tādi skati. Es pazemīgi noliecos Dieva Augstākās Personības priekšā, jo Viņa enerģija rada priekšstatus par ķermenisko patību un ķermeniskajiem īpašumiem." Tad Jašoda teica: "Es pazemīgi godinu To, kura maldinātājas enerģijas ietekmē es domāju, ka Nanda Mahārādža ir mans vīrs, ka Krišna ir mans dēls, ka Nandas Mahārādžas īpašumi pieder man un ka visi gani un ganes ir mani padotie. Visus šos aplamos priekšstatus ir radījis Dieva Kunga maldinātājs spēks, tāpēc es lūdzu Kungu, lai Viņš vienmēr mani aizsargā."

Kamēr māmiņai Jašodai prātā bija šīs augsti filozofiskās domas, Kungs Krišna atkal izvērta savu iekšējo enerģiju, lai Jašodu pārņemtu mātes mīlestība. Viņa tūlīt aizmirsta visus filozofiskos prātojumus un sāka raudzīties uz Krišnu kā uz savu dēlu. Mātes mīlestības pārņemta, viņa paņēma Krišnu klēpī un sāka domāt: "Ļaudis nespēj izprast Krišnu ar rupjajām zināšanām, bet par Viņu var uzzināt no Upaniśādām, Vēdāntas, kā arī ar mistisko jogu un sānkhjas filozofiju." Tad Jašoda sāka domāt par Dieva Augstāko Personību kā par pašas dēlu.

Māmiņa Jašoda neapšaubāmi bija veikusi daudzus jo daudzus dievbijīgus darbus, un tāpēc Absolūtā Personība, Dieva Augstākā Personība, bija kļuvusi par viņas dēlu, kurš ēda pienu no tās krūts. Arī Nanda Mahārādža noteikti bija paveicis daudzas lielas ziedošanas un dievbijīgus darbus, jo Kungs Krišna bija kļuvis par viņa dēlu un uzrunāja Nandu Mahārādžu par tēvu. Ir pārsteidzoši, ka Vasudēva un Dēvakī nevarēja baudīt Krišnas bērnības rotaļu pārpasaulīgo svētlaimi, lai gan Krišna bija viņu īstais dēls. Krišnas bērnības rotaļas daudzi gudrie un svētie slavina vēl šodien, bet Vasudēva un Dēvakī nevarēja par tām priecāties paši. Šukadēva Gosvāmī izstāstīja Mahārādžam Parīkšitam, kāpēc tas tā noticis.

Kad Kungs Brahma teica, lai vislabākais no Vasu vārdā Drona un viņa sieva Dhara dodas vairogt Visuma iemītnieku skaitu, tie atbildēja: "Dārgais tēvs, mēs vēlamies tavu svētību." Tad Brahma svētīja Dronu un Dharu, ka nākotnē, kad viņi atkal piedzims šajā Visumā, visa to uzmanība būs vērsta uz Visaugsto Kungu Krišnu, kurš atklāsies savā vispievilcīgākajā bērna veidolā. Pat stāstiem par viņu attiecībām ar Krišnu būs tāds spēks, ka ikviens, kas tos dzirdēs, varēs viegli tikt pāri dzimšanas un nāves tumsībai. Kungs Brahma bija ar mieru dot šādu svētību, un Drona ieradās Vrindāvanā kā Nanda Mahārādža, bet Dhara – kā Nandas Mahārādžas sieva Jašoda.

Tādā veidā Dieva Augstākā Personība kļuva par Nandas Mahārādžas un māmiņas Jašodas dēlu, un viņi varēja izkopt tīru mīlestību uz Kungu. Visas gopī un gani, kas bija kopā ar Krišnu, gluži dabiski izkopa dažādu veidu mīlestību pret Viņu.

Tāpēc, lai piepildītu Kunga Brahmas doto svētību, Kungs Krišna ieradās pasaulē kopā ar savu pilnīgo

izvēsumu Balarāmu un atklāja visdažādākās bērņības rotaļas, lai vairotu Vrindāvanas iedzīvotāju pārpasaulīgo prieku.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astotajai nodaļai "Jašoda redz Visuma veidolu".

Devītā nodaļa. Māmiņa Jašoda sasien Kungu Krišnu

Reiz Jašodas kalpone bija aizņemta dažādos mājas darbos, tāpēc Jašoda pati ķērās pie sviesta kulšanas. Strādādama viņa dziedāja par Krišnas bērņības spēlēm un ar prieku domāja par dēlu.

Cieši apsējusi sārī, Jašoda, strādādama abām rokām, no visa spēka kūla sviestu, un mīlestībā pret dēlu viņai no krūtīm ritēja piens. Rokassprādzes šķindēja, un auskari šūpojās līdzī auguma kustībai. Jašodai uz sejas bija sviedru lāses, un matos iepītie ziedi bira zemē. Šai brīdī pie māmiņas atnāca mazais Krišna. Viņš bija izsalcis un, mīlēdams māmiņu, gribēja, lai tā pārtrauc darbu. Vispirms vajadzēja pabarot bērnu, sviesta kulšana varēja pagaidīt.

Māmiņa Jašoda paņēma Krišnu klēpī un ielika Viņam mutē krūts galu. Krišna ēda pienu, un Jašoda smaidīdama priecājās pa bērna skaisto sejiņu. Te pēkšņi piens, kas vārījās uz plīts, sāka iet pāri. Jašoda nolika Krišnu un piesteidzās pie plīts. Krišna par to ļoti saniknojās. Viņa lūpas un acis aiz dusmām kļuva sarkanas. Viņš, sakodis zobus, paņēma akmeni un saplēsa sviesta trauku. Tad Krišna paņēma sviestu, viltus asarām acīs noslēpās un sāka to ēst.

Pa to laiku Jašoda, tikusi galā ar pienu, gribēja atkal ķerties pie sviesta kulšanas. Viņa redzēja, ka jogurta trauks ir sasists. Nekur nemanīdama puiku, Jašoda saprata, ka tas ir Viņa nedarbs. Jašoda pasmaidīja un nodomāja: "Ir gan gudrs bērns! Viņš ir sasitis trauku un, baidīdamies no soda, aizbēdzis." Palūkojusies apkārt, viņa ieraudzīja, ka Krišna sēž uz lielas apgāztas koka piestas. No krūzes, kas bija uzkārtā pie griestiem, Viņš vilka ārā sviestu un deva to pērtiķiem. Jašoda redzēja, ka Krišna tramīgi skatās uz visām pusēm, zinādams, ka dara nedarbus. Kamēr Krišna tā rīkojās, Jašoda no mugurpuses pielavījās Viņam pavisam tuvu, bet Krišna, ieraugot māmiņu ar žagaru rokās, tūlīt norausās no piestas un bailēs metās prom. Māmiņa Jašoda dzenāja Krišnu pa visiem stūriem, cenzdamās noķert Dieva Augstāko Personību, kurai savā meditācijā nespēj tuvoties pat diženi jogi. Citiem vārdiem sakot, Dieva Augstākā Personība Krišna, kuru nespēj notvert ne jogi, ne prātnieki, spēlējās gluži kā mazs bērns par prieku tādai diženai bhaktai kā māmiņa Jašoda. Māmiņai Jašodai bija tievs viduklis un smagas krūtis, tāpēc viņai nemaz nebija viegli noķert veiklo bērnu. Viņa skrēja pakaļ Krišnam, cik vien ātri varēja; mati atrisa, un visi ziedi izbira pa zemi. Jašoda jau sāka piekust, tomēr viņai izdevās noķert mazo nerātni. Krišna savilka lūpu uz raudāšanu. Ar rokām Viņš berzēja acis, kuras bija nokrāsotas ar melnu skropstu tušu. Paskatījies uz mātes bargo seju, Krišna sāka tramīgi lūkoties uz visām pusēm. Māmiņa Jašoda negribēja, lai Krišna pārāk nobīstas, un vēlējās Viņu nomierināt.

Gribēdama savam bērnam tikai labu, māmiņa Jašoda nodomāja: "Ja Krišna sāks no manis baidīties, tad Dievs zina, kas ar Viņu notiks." Tad viņa aizmeta žagaru un gribēja sasiet Krišnas rokas ar kādu auklu. Jašoda nesaprata, ka patiesībā viņa nespēj sasiet Dieva Augstāko Personību. Viņa domāja par Krišnu kā par savu bērnu un neapjauta Viņa bezgalīgos spēkus. Krišnam nav ne iekšpuses, ne ārpuses, ne sākuma, ne gala. Viņš ir neierobežots un visucaurstrāvojošs. Patiesi, Viņš ir visa kosmiskā izpausme. Tomēr māmiņa Jašoda uzskatīja Krišnu par savu bērnu. Lai gan Kungs nav sasniedzams ar jutekļiem, Jašoda gribēja Viņu piesiet pie koka piestas. Bet tad viņa redzēja, ka aukla ir kādu pussprīdi par īsu. Jašoda paņēma vēl citas auklas un sasēja tās kopā, taču arī tad tās bija par īsu. Tad Jašoda salasīja visas auklas, kādas vien mājā bija atrodamas, un sasēja tās vienu otram galā, taču beigās atkal pietrūka pussprīža. Māmiņa Jašoda smaidīja, taču nekādi nevarēja saprast, kā tas iespējams.

Cenšoties sasiet dēlu, Jašoda piekusa. Viņa bija nosvīdusi, un matos ievītie ziedi nobira zemē. Tad Kungs apžēlojās par māmiņas grūto darbu un bija ar mieru, ka Viņu sasien. Krišna, pieņēmis bērna izskatu, Jašodas mājā spēlēja savas spēles. Protams, neviens nevar valdīt pār Dieva Augstāko Personību. Tīrs bhakta uztic sevi Dieva Kunga lotospēdām, un Kungs var viņu aizsargāt vai iznīcināt. Taču bhakta nekad neaizmirst, ka ir uzticējies sevi. Gluži tāpat Dievs Kungs bauda pārpasaulīgu prieku, uzticot sevi bhaktas aizsardzībai. Mēs redzam, kā Krišna pakļāvās savai māmiņai Jašodai.

Krišna saviem bhaktām ir augstākais visu veidu atbrīves devējs, bet tādu svētību, kāda bija dota māmiņai Jašoda, nebija saņēmis pat Kungs Brahma, Kungs Šiva vai laimes dieviete.

Dieva Augstāko Personību, ko sauc par Jašodas un Nandas Mahārādžas dēlu, nespēj pilnībā iepazīt ne jogi, ne prātotāji, bet bhaktas var viegli sasniegt Viņu. Jogi un prātotāji nespēj arī apzināties, ka Kungs ir augstākais prieka avots.

Sasējusi nerātno dēlu, māmiņa Jašoda atkal ķērās pie mājas darbiem. Krišna, kurš bija piesiets pie koka piestas, redzēja savā priekšā divus ardžunas kokus. Visaugstākais prieka avots Kungs Šrī Krišna sāka domāt: "Vispirms māmiņa Jašoda Mani kārtīgi nepabaroja, un tāpēc Es sasitu jogurta trauku un žēlsirdīgi izdalīju sviestu pērtiķiem. Bet tagad viņa ir piesējusi Mani pie koka piestas. Nu Es izdarišu vēl lielākas blēņas." Krišna izdomāja, ka abi milzīgie ardžunas koki ir jānogāž.

Par abiem ardžunas kokiem ir īpašs stāsts. Iepriekšējā dzīvē viņi bija cilvēki, padieva Kuvēras dēli, kurus sauca par Nalakūvaru un Manigrīvu. Viņiem par laimi Kungs tos ieraudzīja. Nalakūvaru un Manigrīvu bija nolādējis diženais gudrais Nārada, lai tie saņemtu visaugstāko svētību un redzētu Kungu Krišnu. Nārada brāļus nolādēja un reizē arī svētīja tāpēc, ka reibumā tie bija pilnīgi aizmirsušie. Tas pavēstīts nākamajā nodaļā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" devītajai nodaļai "Māmiņa Jašoda sasien Kungu Krišnu".

Desmitā nodaļa. Nalakūvaras un Manigrīvas atbrīvošana

Šajā nodaļā pastāstīts, kā diženais gudrais Nārada nolādēja Nalakūvaru un Manigrīvu un kā Krišna, izpildot visusvētīgo Nāradas vēlmi, brāļus atbrīvoja.

Abi varenie padievi Nalakūvara un Manigrīva bija padievu dārgumu glabātāja Kuvēras dēli. Kuvēra bija dižens Kunga Šivas bhakta, un ar viņa žēlastību tam piederēja neizmērojami dārgumi. Bagāta cilvēka dēli bieži vien aizraujas ar vīnu un sievietēm, un tas pats arī notika ar Kuvēras dēliem. Reiz abi padievi, meklējami izpriecās, iegāja Kunga Šivas dārzā, kas atradās Kailāsas apgabalā, Mandākinī Gangas krastā. Viņi daudz dzēra un smaržīgo puķu dārzā klausījās daiļu meiteņu saldās dziesmas. Pilnīgi apreibuši, jaunekļi iebrida Gangā, kas bija ziedošu lotosu pilna, un sāka draiskoties ar meitenēm gluži kā ziloņu tēviņi, kas spēlējas ar ziloņmātēm.

Kad viņi tā priecājās, pie upes pienāca diženais gudrais Nārada. Viņš saprata, ka Nalakūvara un Manigrīva ir tik ļoti apreibuši, ka pat neredz viņu. Meitenes, kas bija skaidrākā prātā nekā abi padievi, tūlīt nokaunējās par to, ka diženais gudrais Nārada redz viņas kailas, un sāka ātri ģērbties. Turpretī abi Kuvēras dēli savā reibumā nepazina Nāradu un pat neapsedza savu kailumu. Redzēdams, cik abi padievi ir pagrimuši, Nārada savā bezcēloņu žēlastībā vēlēja viņiem labu un tos nolādēja.

Diženais gudrais apžēlojās par brāļiem, tāpēc gribēja, lai viņi izbeigtu viltus baudas, apreibināšanos un izpriecās ar jaunām meitenēm, un vēlējās, lai tie redzētu Kungu Krišnu vaigu vaigā. Nārada izdomāja šādu lāstu. Viņš teica, ka pieķeršanās materiālajām baudām rodas no pārmērīgām kaislībām. Kad cilvēks materiālajā pasaulē saņem materiālas bagātības, viņš parasti pieķeras vīnam, sievietēm un azarta spēlēm. Materiāli pārtikuši cilvēki lepojas ar savām bagātībām, zaudē žēlsirdību un lopkautuvēs

nogalina dzīvniekus. Sevi viņi uzskata par nemirstīgiem. Šie nejēgas aizmirst dabas likumus un pastāvīgi domā par ķermeni. Tie aizmirst, ka materiālais ķermenis, pat ja tas nonācis ļoti augstā stāvoklī, līdz pat padievu stāvoklim, galu galā pārvēršas pišļos. Un, lai kādi arī būtu ārējie dzīves apstākļi, ķermenī iekšā ir tikai izkārnījumi, urīns un dažādi tārpi. Materiālisti ir nenovīdīgi, un viņi vardarbīgi izturas pret citu būtņu ķermeņiem, tāpēc tie nespēj izprast augstāko dzīves mērķi, un šis neziņas dēļ nākamajā dzīvē parasti nonāk briesmīgos apstākļos. Tādi nejēgas visdažādākajos veidos grēko, taču šis ķermenis ir laicīgs, un viņi pat nepadomā, vai tas patiešām viņiem pieder. Parasti uzskata, ka ķermenis pieder tiem, kas to baro. Tādā gadījumā var jautāt, vai ķermenis pieder cilvēkam pašam vai arī saimniekam, kuram šis cilvēks kalpo. Vergu saimnieks apgalvo, ka vergu ķermeņi pieder viņam, jo viņš tos baro. Bet varbūt ķermenis pieder tēvam, kas dod tā sēklu, vai arī mātei, kuras klēpī tas izaug.

Nejēgas visdažādākajos veidos grēko, jo maldīgi pielīdzina materiālo ķermeni sev. Taču cilvēkam jābūt saprātīgam un jāapzinās, kam šis ķermenis pieder. Nesaprātīgie sava ķermeņa uzturēšanai nogalina dzīvniekus, bet nemaz nepadomā, vai ķermenis pieder viņiem pašiem vai arī tēviem, mātēm un vectēviem no mātes puses. Reizēm tēvs izprecina meitu ar domu, ka meitas dēls būs viņa dēls. Ķermenis var piederēt arī kādam stiprākam cilvēkam, kas liek tam darboties savā labā. Verga ķermenis reizēm tiek pārdots saimniekam, jo tiek uzskatīts, ka tas viņam piederēs. Un mūža beigās ķermenis pieder ugunij, jo tas tiek atdots ugunij un sadedzināts pelnos, vai arī ķermenis tiek izmests uz ielas par barību suņiem un maitu putniem.

Tāpēc pirms cilvēks dažādos veidos grēko, lai uzturētu ķermeni, viņam jāsaprot, kam tas pieder. Ir secināts, ka ķermeni galu galā ir radījusi materiālā daba un beigās tas saplūst ar materiālo dabu, tāpēc jāsaprot, ka ķermenis pieder materiālajai dabai. Nevajag maldīgi uzskatīt sevi par ķermeņa īpašnieku. Bet kāda gan jēga nogalināt, lai uzturētu viltus īpašumu? Kāpēc jānogalina nevainīgie dzīvnieki, lai uzturētu ķermeni?

Kad cilvēku apreibinājis bagātības radītais viltus lepnums, tad morāle viņam nerūp, un viņš nodarbojas ar dzeršanu, dzimumdzīvi un dzīvnieku nogalināšanu. Šai ziņā nabadzīgs cilvēks bieži vien atrodas labākā stāvoklī, jo domā par sevi saistībā ar citiem ķermeņiem. Nabadzīgs cilvēks parasti nevēlas darīt sāpes citiem, jo pats zina, kas ir sāpes. Tādēļ diženais gudrais Nārada nolēma, ka padieviem Nalakūvaram un Manigrīvam, kurus tik ļoti pārņēmis viltus lepnums, jādod tādi apstākļi, kuros nav bagātības.

Cilvēks, kuram klājas grūti, nenovēl to pašu citiem. Prātīgs cilvēks, kurš dzīvo nabadzībā, negrib, lai šādā stāvoklī nonāktu pārējie. Bieži gadās tā, ka cilvēks, kurš bijis ļoti nabadzīgs un ar laiku kļuvis bagāts, mūža nogalē dibina kādu labdarības organizāciju, lai palīdzētu nabadzīgajiem. Vārdu sakot, nabadzīgs cilvēks jūt līdzīgu citu sāpēm. Viņš reti kad ir uzpūtīgs un lepns, un viņš var atbrīvoties no visām kaislībām. Viņš ir apmierināts ar visu, ko dod Dievs.

Dzīve nabadzībā ir askēze. Tāpēc Vēdu kultūrā brāhmani, kā likums, dzīvoja ļoti vienkārši, lai izvairītos no viltus lepnuma, ko rada materiālā bagātība. Šis lepnums ir liels šķērslis garīgajā attīstībā. Nabadzīgs cilvēks nevar pārlietu daudz ēst un kļūt resns, tādēļ arī viņa jutekļi nav īpaši satraukti, un viņš nekļūst vardarbīgs.

Vēl nabadzīgajiem ir tāda priekšrocība, ka svētie var viegli atnākt pie viņiem un palīdzēt. Bagāts cilvēks kuru katru neielaiž savās mājās, un tāpēc tur netiek arī svētie. Vēdu iekārtā svētie lūdza dāvanas, un tas viņiem bija iegansts, lai apciemotu ģimenes cilvēkus. Ģimenes cilvēki parasti ir aizmirsuši garīgo attīstību, jo ļoti aizņemti ar ģimenes lietām, un svētu cilvēku sabiedrība viņiem sniedz lielu labumu. Ļoti iespējams, ka nabadzīgs cilvēks, pateicoties šādai sabiedrībai, iegūs atbrīvi. Kāds gan labums, ja cilvēks ir lepns un bagāts, bet netiekas ar svētiem cilvēkiem un Dieva Augstākās

Personības bhaktām?

Diženais gudrais Nārada secināja, ka viņa pienākums ir sagādāt šiem padieviem tādus apstākļus, kuros viņi nevarētu lepoties ar materiālo godu un bagātību. Nārada bija žēlsirdīgs un vēlējās viņus glābt no pagrimuma. Brāļi atradās tumsībā, tāpēc nespēja savaldīt jutekļus un bija pieķērušies dzimumdzīvei. Tādai svētai personībai kā Nārada ir jāglābj ļaudis, kas nonākuši tik nožēlojamā stāvoklī. Dzīvnieki nespēj apjēgt, ka viņi ir kaili. Taču Kuvēra bija padievu dārgumu glabātājs, ļoti atbildīga personība. Nalakūvara un Manigrīva bija viņa dēli. Tomēr tie bija kļuvuši tik dzīvnieciski un bezatbildīgi, ka reibuma dēļ neievēroja savu kailumu. Ķermeņa apakšējās daļas apklāšana ir civilizācijas princips, un, ja vīrieši vai sievietes to aizmirst, tad viņi ir pagrimuši. Tāpēc Nārada nolēma, ka vislabākais sods brāļiem būtu, ja tie kļūtu par nekustīgām dzīvajām būtnēm – kokiem. Daba izveidojusi kokus nekustīgus. Lai gan tos klāj neziņa, viņi nespēj izdarīt neko ļaunu. Diženais gudrais Nārada domāja, ka labi būtu, ja brāļi, ar viņa žēlastību kļūstot par kokiem, saglabātu savu atmiņu un zinātu, kādēļ sodīti. Dzīvā būtne, kas pārgājusi citā ķermenī, parasti aizmirst savu iepriekšējo mūžu, taču īpašos gadījumos, kā tas notika ar Nalakūvaru un Manigrīvu, ar Dieva žēlastību tā visu atceras.

Gudrais Nārada nosprieda, ka abiem padieviem uz simts padievu gadiem jākļūst par kokiem, un pēc tam tiem ar viņa bezcēloņu žēlastību būs laime vaigu vaigā skatīt Dieva Augstāko Personību. Pēc tam brāļi atkal varēs atgriezties pie padieviem un kļūs par diženiem Dieva Kunga bhaktām.

Tad viedais Nārada atgriezās savās mājās Nārājanāšramā, bet abi padievi pārvērtās par diviem blakus augošiem ardžunas kokiem. Nārada ar savu bezcēloņu žēlastību deva abiem brāļiem iespēju atrasties Nandas pagalmā un vaigu vaigā redzēt Kungu Krišnu.

Mazais Krišna, kas bija piesiets pie koka piestas, lēnām rāpoja uz abu koku pusi, lai piepildītu sava diženā bhaktas Nāradas pareģojumu. Kungs Krišna zināja, ka Nārada ir varens bhakta un ka abi ardžunas koki, kas atrodas Viņa priekšā, īstenībā ir Kuvēras dēli. Krišna domāja: "Tagad Es piepildīšu diženā bhaktas Nāradas vārdus." Viņš izrāpoja starp abiem kokiem, bet lielā koka piesta, kas vilkās pa zemi Viņam līdzī, iesprūda. To izmantodams, Kungs Krišna parāva auklu, turklāt ar tādu spēku, ka abi koki ar lielu troksni, zariem lūstot, nogāzās zemē. No tiem iznāca divas diženas personības, kuras mirdzēja līdzīgi uguns liesmām. Viņiem parādoties, viss apkārt kļuva gaišs un skaists. Abi šķīstītie brāļi tūlīt pienāca pie mazā Krišnas, pazemīgi nometās Viņa priekšā pie zemes un teica lūgšanu.

"Dārgais Kungs Krišna! Tu esi sākotnējā Dieva Personība, visu mistisko spēku valdnieks. Mācītie brāhmani labi zina, ka šī kosmiskā izpausme ir Tavu spēju izvērsums un ka tā reizēm ir izpausta, bet reizēm neizpausta. Tu esi sākotnējais, kas dzīvajām būtnēm dod dzīvību, ķermeņi un jutekļus. Tu esi mūžīgais Dievs, Kungs Višnu, kas visu caurstrāvo un ir mūžīgais visa vadītājs. Tu esi kosmiskās izpausmes pirmavots, un šī izpausme darbojas triju materiālās dabas īpašību – skaidrības, kaislību un neziņas – varā. Tu esi Virsdvēsele visās dažādajās dzīvajās būtnēs, un Tu labi zini, kas notiek viņu prātos un ķermeņos. Tāpēc Tu esi visu dzīvo būtnu darbības augstākais vadītājs. Tu atrodi starp tiem, kas pakļauti materiālās dabas īpašību burvībai, taču Tevi šo īpašību sārņi neskar. Neviens, kas atrodas materiālo īpašību varā, nespēj saprast Tavas pārpasaulīgās īpašības, kas ir pastāvējušas jau pirms radīšanas. Tāpēc Tevi sauc par Augstāko Brahmanu, kuru vienmēr godina paša Brahmana iekšējās spējas. Materiālajā pasaulē Tevi var iepazīt tikai no Taviem dažādajiem avatāriem. Lai gan Tu pieņem dažādus ķermeņus, tie nav daļa no materiālās pasaules. Tajos vienmēr ir dažādas pārpasaulīgas spējas: bezgalīga bagātība, spēks, skaistums, slava, gudrība un atsacīšanās. Materiālajā esamībā ķermenis atšķiras no tā īpašnieka, bet Tu ierodies savā sākotnējā garīgajā ķermenī, tāpēc Tev šādas atšķirības nav. Kad Tu atnāc, Tava neparastā darbība norāda, ka Tu esi Dieva Augstākā Personība. Tik neparastus darbus nespēj paveikt neviens, kas atrodas materiālajā esamībā. Tu esi šī Dieva Augstākā Personība, kas tagad atnākusi, lai liktu dzīvajām būtnēm dzimt, mirt vai iegūt atbrīvi,

un līdz ar Tevi ieradušies visi pilnīgie izvērsumi. Tu ikvienam vari dot jebkuru svētību. Ak, Kungs! Ak, visas laimes un skaidrības avots, mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā. Tu esi visucaustrāvojošā Dieva Augstākā Personība, miera avots un valdnieka Jada dinastijas augstākā personība. Ak, Kungs! Mūsu tēvs, padievs Kuvēra, ir Tavs kalps. Arī diženais gudrais Nārada ir Tavs kalps. Un tikai ar viņu žēlastību mēs tagad varam Tevi redzēt. Tādēļ mēs lūdzam, lai mēs vienmēr varētu pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Tev, runājot tikai par Tavu godību un klausoties stāstus par Tavu pārpasaulīgo darbību. Lai mūsu rokas un visi pārējie locekļi kalpo Tev. Lai mūsu prāti vienmēr ir vērsti uz Tavām lotospēdām, un lai mūsu galvas vienmēr noliecas Tava visucaustrāvojošā Visuma veidola priekšā."

Kad Nalakūvara un Manigrīva bija pabeiguši lūgšanas, mazais Kungs Krišna, Gokulas saimnieks un īpašnieks, kuru Jašoda ar auklām bija piesējusi pie koka piestas, pasmaidīja un sacīja: "Es jau zināju, ka Mans diženais bhakta, gudrais Nārada, ar savu bezcēloņu žēlastību izglāba jūs no pagrimuma, jo jūs, dzīvodami padievu ģimenē, bijāt kļuvuši lepni par savu neparasto skaistumu un bagātību. Jūs jau bijāt ceļā uz elli, bet viņš jūs atpestīja. To Es jau zinu. Jums ir ļoti paveicies, jo saņēmt ne tikai Nāradas lāstu, bet arī redzējāt gudro. Ja kādam nejauši izdodas ieraudzīt tādu diženu svēto kā Nāradu, kurš vienmēr ir mierīgs un žēlsirdīgs pret visiem, tad šī saistītā dvēsele tūlīt iegūst atbrīvi. Ja cilvēks atrodas saules gaismā, tad tumsa viņam vairs netraucē redzēt. Tāpēc, ak, Nalakūvara un Manigrīva, jūsu mūžs nu ir veiksmīgs, jo esat ieguvuši ekstāzes pilnu mīlestību pret Mani. Šī ir jūsu pēdējā dzīve materiālajā esamībā. Jūs varat atgriezties uz debesu planētu pie sava tēva, un, saglabājot garīgās kalpošanas attieksmi, jūs iegūsiet atbrīvi jau šajā dzīvē."

Pēc tam abi padievi godbijīgi apgāja apkārt Kungam daudzas reizes, atkal un atkal noliekdamies Viņa priekšā, un tad devās prom, bet Kungs palika piesiets pie koka piestas.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" desmitajai nodaļai "Nalakūvaras un Manigrīvas atbrīvošana".

Vienpadsmitā nodaļa. Dēmonu Vatsāsuras un Bakāsuras nogalināšana

Kad abi ardžunas koki ar pārkonīgu troksni nogāzās zemē, visi Gokulas iedzīvotāji, arī Nanda Mahārādža, skrēja skatīties, kas noticis. Viņi bija ļoti pārsteigti, ka abi milzīgie koki pēkšņi nogāzušies. Ļaudis nevarēja saprast, kā tas gadījies. Tad viņi ieraudzīja mazo Krišnu, kuru Jašoda ar auklu bija piesējusi pie koka piestas, un sāka domāt, ka pie tā visa laikam vainīgs kāds dēmons. Vai gan citādi kaut kas tāds būtu iespējams? Viņi arī ļoti uztraucās, jo šīs neparastās lietas vienmēr notika tieši ar mazo Krišnu. Kamēr vecākie gani sprieda, bērni, kas turpat spēlējās, tiem pastāstīja, ka Krišna ir vilcis koka piestu un ar to nogāzis abus kokus. "Krišna izlīda starp kokiem," viņi skaidroja, "bet apgāztā koka piesta iesprūda. Tad Krišna parāva auklu, un koki nogāzās. Pēc tam no kokiem iznāca divi spīdoši cilvēki un sāka ar Krišnu runāt."

Lielākā daļa ganu bērniem neticēja. Vai tad kaut kas tāds ir iespējams? Taču bija arī tādi, kas ticēja, un viņi teica Nandam Mahārādžam: "Tavs bērns nav tāds kā citi. Viņš tiešām to varēja izdarīt." Dzirdot par sava dēla neparastajām spējām, Nanda Mahārādža sāka smaidīt. Viņš piegāja pie mazā Krišnas un atsēja mezglu, lai brīnumaino bērnu atbrīvotu. Tad Krišnu pie sevis paņēma vecākās gopī. Tās ienesa Viņu mājā un sita plaukstas, slavīnot Krišnas brīnumainos darbus. Arī Krišna gluži kā parasts bērns sāka sist plaukstiņas. Visaugstais Kungs Krišna pilnīgi pakļāvās gopī un sāka dziedāt un dejot gluži kā lelle viņu rokās.

Dažreiz māmiņa Jašoda teica, lai Krišna viņai atnes dēli, uz kā apsēsties. Lai gan dēlis bērnam bija par smagu, Krišna tomēr kaut kā to atnesa savai māmiņai. Reizēm tētis, godinādams Nārājanu, lūdza, lai

Krišna viņam atnes koka tupeles, un Krišna, ar lielām grūtībām uzlicis tupeles uz galvas, atnesa tās tēvam. Kad Krišnam kāds lūdza atnest kaut ko smagu, Viņš stāpīja rociņas, rādot savu spēku. Tā Krišna ik dienas saviem vecākiem sagādāja daudz prieka. Dievs Kungs atklāja Vrindāvanas iedzīvotājiem šo bērnišķīgo rīcību tāpēc, lai diženie filozofi un gudrie, kas meklē Absolūto Patiesību, zinātu, ka Augstākā Absolūtā Patiesība, Dieva Personība, pakļaujas savu tiro bhaktu vēlmēm.

Kādu dienu Nandas Mahārādžas mājas priekšā atnāca augļu tirgotāja un sāka saukt: "Ja kāds vēlas augļus, lūdzu, nāciet pie manis!" To dzirdot, mazais Krišna tūlīt paņēma rokā dažus graudiņus un gāja tos apmainīt pret augļiem. Tajos laikos notika maiņas tirdzniecība, un Krišna droši vien bija redzējis, kā Viņa vecāki iegādājas augļus un citas lietas, mainot tās pret graudiem, un Viņš to atdarināja. Krišnas plaukstiņas bija pavisam mazas, un Viņš, neuzmanīgi nesdams graudus, lielāko daļu izbēra. Augļu pārdevēja to redzēja, un Kungs ar savu skaistumu viņu pilnīgi apbūra, tāpēc pārdevēja tūlīt paņēma nedaudzus graudiņus, kas vēl bija palikuši Krišnas plaukstā, un iedeva Viņam pilnas rokas augļu. Pēkšņi augļu pārdevēja ieraudzīja, ka viņas augļu grozs ir pilns ar dārgakmeņiem. Kungs dod visas svētības. Ja kāds kaut ko veltī Kungam, viņš neko nezaudē, bet gan iegūst miljonkārtīgi.

Kādu dienu Kungs Krišna, abu ardžunas koku atbrīvotājs, kopā ar Balarāmu un citiem bērniem spēlējās Jamunas upes krastā. Kopš rīta bija jau pagājis krietns laiks, un Balarāmas māte Rohinī sauca bērnus mājās. Taču Balarāma un Krišna bija tik aizņemti ar rotaļām, ka negribēja nekur iet, un spēlējās tālāk. Nevarēdama bērnus atvest mājās, Rohinī devās atpakaļ un teica māmiņai Jašodai, lai tā aiziet Viņus pasaukt. Jašoda tik ļoti mīlēja savu dēlu, ka, tiklīdz viņa izgāja ārā saukt Krišnu, tās krūtis pieplūda ar pienu. Jašoda skaļi aicināja: "Dēliņ, nāc nu mājās, Tev jau sen laiks ēst." Tad viņa teica: "Mans dārgais Krišna, bērniņ ar lotosu acīm, nāc un paēd pienu. Diezgan jau esi spēlējies. Tu noteikti esi ļoti izsalcis un piekūsis no tik ilgas spēlēšanās." Jašoda sauca arī Balarāmu: "Ak, mans dārgais! Ak, savas ģimenes gods! Lūdzu, paņem brālīti Krišnu un ātri nāc šurp. Tu spēlējies jau kopš paša rīta un noteikti esi piekūsis. Nāc mājās un paēd. Tētis Nandarādža Tevi gaida, viņam ir jāēd, tāpēc nāciet atpakaļ, lai viņš varētu sākt."

Kad Krišna un Balarāma padzirdēja, ka Viņus gaida Nanda Mahārādža un ka viņš nevar ēst, kamēr bērni nav mājās, Tie cēlās, lai ietu. Bet pārējie rotaļu biedri žēlojās: "Krišna iet prot tieši tad, kad mēs visjaukāk spēlējamies. Citreiz mēs Viņu neņemsim savā pulkā."

Kad bērni piedraudēja, ka viņi vairs nespēlēsies ar Krišnu, zēns nobijās un atgriezās pie saviem biedriem. Tad māmiņa Jašoda norāja bērnus un pateica Krišnam: "Dārgais Krišna, vai tad Tu esi kaut kāds ielas puika? Vai Tev nav māju? Nāc ātrāk! Tu spēlējies jau no paša rīta un esi nosmērējies līdz ausīm. Nāc mājās, Tev ir jānomazgājas. Turklāt šodien ir Tava dzimšanas diena, tāpēc Tev ir jānāk un jādāvina brāhmaniem govīs. Paskaties, kā citas māmiņas izgreznojušas savus bērnus. Tev arī jābūt tīram, skaisti apģērbtam un izrotātam, tāpēc, lūdzu, nāc mājās, nomazgājies, kārtīgi apģērbies un tad varēsi spēlēties atkal."

Tā māmiņa Jašoda sauca Kungu Krišnu un Balarāmu, kurus godina pat tādi padievi kā Kungs Brahma un Kungs Šiva, bet Jašoda domāja par Viņiem kā par saviem bērniem.

Kad Jašodas bērni Krišna un Balarāma atnāca mājās, viņa Tos kārtīgi nomazgāja un uzposa. Tad Jašoda uzaicināja brāhmanus, un par godu Krišnas dzimšanas dienai viņa ar bērniem uzdāvināja tiem daudz govju. Tādā veidā tika svinēta Krišnas dzimšanas diena.

Pēc kāda laika visi vecākie gani sanāca kopā, un viņus vadīja Nanda Mahārādža. Gani sāka spriest, ko lai iesāk ar dēmoniņiem, kas Mahāvanā sagādā dažādas raizes. Sapulcē bija arī Nandas Mahārādžas brālis Upananda. Visi viņu uzskatīja par mācītu un pieredzējušu vīru, un viņš vēlēja labu Krišnam un Balarāmam. Upananda bija vadītājs, un viņš uzrunāja visus sanākušos: "Dārgie draugi! Mums jādodas

uz kādu citu vietu, jo uz šejieni pastāvīgi nāk lieli dēmoni, kas traucē mums mierīgi dzīvot un īpaši vēlas nogalināt mazus bērnus. Atcerieties gadījumu ar Pūtanu un Krišnu! Tikai ar Kunga Hari žēlastību Krišna izglābās no dēmonietes. Pēc tam Krišnu pacēla debesīs viesuļa dēmons, taču ar Kunga Hari žēlastību Krišna tika glābts, un dēmons nokrita uz akmens un nositās. Pavisam nesen puisēns spēlējās starp diviem kokiem, un tie pēkšņi ar milzīgu spēku nogāzās, tomēr Viņam nekas nenotika. Kungs Hari vēlreiz izglāba Krišnu. Tikai iedomājieties, kāda nelaime būtu, ja šim vai kādam citam bērnam, kas spēlējās kopā ar Viņu, uzkristu virsū koks. Atceroties to visu, mums jāsecina, ka šī vieta vairs nav droša. Iesim projām! Kungs Hari mūs ir izglābis no dažādām nelaimēm. Tagad mums jābūt uzmanīgiem, jāatstāj šī vieta un jāapmetas uz dzīvi kaut kur citur, kur ir miers. Manuprāt, mums ir jāiet uz Vrindāvanas mežu, kur tagad ir sulīga zāle un jaunas atvases. Tā ir lieliska vieta govīm, un mūsu ģimenes, kā arī gopī ar bērniem varēs tur mierīgi dzīvot. Blakus Vrindāvanai atrodas Govardhanas kalns, kas ir ļoti skaists, un tur ir daudz svaigas zāles un citas barības lopiem. Tāpēc tur nemaz nebūs grūti. Es iesaku tūlīt doties uz šo brīnišķīgo vietu un nezaudēt vairs laiku. Tūlīt sagatavosim ratus un, ja vēlaties, iesim, dzenot govīs pa priekšu."

Noklausījušies, ko teica Upananda, gani tūlīt piekrita: "Labi, ejam." Mēbeles un trauki tika sakrauti ratos, un visi gatavojās ceļam uz Vrindāvanu. Ciema vecākie ļaudis, bērni un sievietes sasēdās ratos, bet gani, paņēmuši lokus un bultas, sekoja pajūgiem. Govīs, bulļi un teliņi gāja pa priekšu, un vīri, kas ar lokiem un bultām sargāja ganāmpulku, pūta ragus. Tā, šo skaņu pavadīti, viņi devās uz Vrindāvanu.

Un kurš gan varētu aprakstīt Vradžas jaunavas? Viņas sēdēja ratos, ietērpušās dārgos sārī un skaisti izrotājušās. Sievietes kā parasti sāka runāt par mazā Krišnas spēlēm. Māmiņa Jašoda un māmiņa Rohinī brauca atsevišķos ratos, un viņām klēpī sēdēja Krišna un Balarāma. Māmiņas Rohinī un Jašoda brauciena laikā sarunājās ar Krišnu un Balarāmu, bija ļoti laimīgas un izskatījās ārkārtīgi skaistas.

Nonākuši Vrindāvanā, kur visi dzīvo mūžīgi, mierīgi un laimīgi, braucēji sastājās lokā un atstāja ratus vienā vietā. Papriecājušies par brīnišķīgo Govardhanas kalnu un Jamunas krastu, viņi sāka būvēt mājas. Tie, kas bija vienā vecumā, gāja kopā, bērni sarunājās ar vecākiem, un visi Vrindāvanas iedzīvotāji bija ļoti laimīgi.

Šoreiz Krišnam un Balarāmam vajadzēja rūpēties par teliņiem. Tas bija pirmais ganu zēnu darbs. Bērni to mācījās jau no pašas mazotnes. Tā Krišna un Balarāma kopā ar citiem mazajiem ganiem gāja uz pļavām, pieskatīja teliņus un spēlējās ar pārējiem bērniem. Ganos abi brāļi reizēm spēlēja flautu. Reizēm Viņi rotaļājās ar āmalakī un bēla augļiem, izmantodami tos par bumbu. Citreiz Krišna un Balarāma dejoja, un zvaniņi pie Viņu potītēm jauki šķindēja. Reizēm Viņi apklājās ar segām un tēloja bulļus un govīs. Tādā veidā Krišna un Balarāma rotaļājās. Vēl brāļi atdarināja bulļu un govju maušanu un spēlēja bulļu ciņas. Viņi mēdza arī atdarināt dažādu dzīvnieku un putnu balsis. Tādā veidā Viņi gluži kā parasti pasaulīgi bērni baudīja bērniņas rotaļas.

Reiz, kad Krišna un Balarāma spēlējās Jamunas krastā, dēmons Vatsāsura, pārvērties par teliņu, vēlējās brāļus nogalināt. Teliņa izskatā Vatsāsura gribēja paslēpties ganāmpulkā, bet Krišna to pamanīja un tūlīt pastāstīja par dēmonu Balarāmam. Tad abi brāļi pielavījās viņam klāt. Krišna saķēra dēmonu aiz pakalķājām un astes, pacēla, ar lielu spēku sagrieza sev apkārt un uzmeta kokā. Dēmons bija pagalam un nokrita no koka galotnes zemē. Redzot beigto dēmonu, Krišnas rotaļu biedri sauca: "Lieliski, lieliski!" Padievi lielā apmierinājumā no debesīm kaisīja ziedus. Tādā veidā visas pasaules uzturētāji Krišna un Balarāma katru priekšpusdienu ganīja teliņus, un Vrindāvanas ganu zēnu izskatā baudīja savas bērniņas rotaļas.

Ganu zēni katru dienu gāja uz Jamunas krastu, lai padzirdinātu teliņus. Reizē ar teliņiem parasti dzēra arī zēni. Reiz, kad visi jau bija apmierinājuši slāpes un sēdēja upes krastā, parādījās milzīgs putns, kas izskatījās pēc pīles un bija kalna lielumā. Milzenis atgādināja klints gabalu, ko no kalna atšķēlis

zibens. Visi ļoti nobijās. Briesmoni sauca par Bakāsuru, un viņš bija Kamsas draugs. Putns parādījās ļoti negaidīti. Tas ar savu aso knābi tūlīt uzbruka Krišnam un Viņu norija. Kad Krišna bija pazudis dēmona mutē, zēni, kurus vadīja Balarāma, gluži vai pamira un palika bez elpas. Bet Bakāsura, norīdams Krišnu, juta kaklā kaut ko dedzinošu. Tas bija Krišnas ugunīgais starojums. Dēmons ātri izspļāva Krišnu ārā un centās Viņu noknābt. Bakāsura nezināja, ka Krišna, kas tēloja Nandas Mahārādžas dēlu, bija arī Visuma radītāja Kunga Brahmas sākotnējais tēvs. Māmiņas Jašodas bērns, kurš dod prieku padieviem un uztur svētos, saķēra milzīgā pīlētēviņa knābi un savu draugu acu priekšā pārplēsa briesmoni uz pusēm tikpat viegli, kā bērns pārplēš zāļu stiebriņu. Debesu planētu iedzīvotāji, apsveicot Krišnu, kaisīja mali ziedus, kas ir vissmaržīgākie. Puķu lietu pavadīja ragu, bungu un gliemežnicu skaņas.

Kad zēni redzēja, kā no debesīm līst ziedu lietus, un dzirdēja debešķīgās skaņas, viņi bija ļoti pārsteigti. Redzot Krišnu, visi, arī Balarāma, bija tik priecīgi, it kā no jauna būtu atguvuši dzīvību. Krišna nāca pie zēniem, un viņi viens pēc otra apskāva Nandas dēlu, cieši piespiežot Viņu pie krūtīm. Tad bērni sadzina kopā izklīdušo ganāmpulku un devās mājās.

Nonākuši galā, viņi sāka stāstīt par Nandas dēla brīnumainajiem darbiem. Kad gopī un gani uzzināja no bērniem visu notikušo, viņi bija ļoti laimīgi, jo mīlēja Krišnu, un klausīšanās par Viņa slavu un uzvarām šo mīlestību vēl palielināja. Domādami par to, ka mazais Krišna izglābies no drošas nāves, viņi raudzījās uz Viņu ar neizsakāmu pieķeršanos. Vrindāvanas iedzīvotāji ļoti raizējās, bet nespēja novērst skatu no Krišnas. Gopī un vīrieši sāka runāt, cik daudzas reizes mazajam Krišnam dažādos veidos uzbrukuši dēmoni un kā tie tikuši nogalināti, bet Krišna palicis neskarts. Tik daudz briesmīgu dēmonu bija vēlējušies Krišnu nonāvēt, bet ar Hari žēlastību nebija varējuši Viņu pat ievainot. Tie visi bija gājuši bojā gluži kā mazas mušīņas, kas lido ugunī. Tad viņi atcerējās, ko bija teicis Gargamuni, kurš ar savām plašajām Vēdu un astroloģijas zināšanām bija pareģojis, ka bērnam uzbruks daudz dēmonu. Nu viņi redzēja, ka piepildās katrs astrologa vārds.

Vecākie gani, kā arī Nanda Mahārādža mēdza spriest par Kunga Krišnas un Balarāmas brīnišķīgajiem darbiem, un, pastāvīgi iegrimuši šajās sarunās, viņi aizmirsu materiālās esamības triju veidu ciešanas. Lūk, ko nozīmē Krišnas apziņa. Visu to, ko pirms pieciem tūkstošiem gadu baudīja Nanda Mahārādža, joprojām var baudīt tie, kas apzinās Krišnu, runājot par Krišnas un Viņa biedru pārpasaulīgajām spēlēm.

Tā Balarāma un Krišna baudīja bērniņas rotaļas, atdarinot Kunga Rāmačandras pērtiķus, kuri cēla tiltu pāri okeānam, un Hanumānu, kurš pārlēca pāri jūras šaurumam uz Šrilankas salu. Viņi kopā ar draugiem mēdza atdarināt šīs rotaļas un tā laimīgi pavadīja bērniību.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" vienpadsmitajai nodaļai "Dēmonu Vatsāsuras un Bakāsuras nogalināšana".

Divpadsmitā nodaļa. Dēmona Aghāsuras nogalināšana

Reiz Kungs gribēja no rīta kopā ar draugiem aiziet uz mežu, kur visi kopā varētu paēst pusdienas. Uzcēlies no gultas, Viņš tūlīt sāka pūst bifēļa ragu un sasauca kopā visus draugus. Dzenot teliņus pa priekšu, zēni devās uz mežu. Tur bija tūkstošiem Kunga Krišnas draugu. Katram bija nūja, flauta, rags, kā arī sainītis ar ēdienu, un katrs no zēniem ganīja tūkstošiem teliņu. Ceļš bērniem sagādāja lielu prieku, un visi bija liksmi. Ikviens rūpīgi pieskatīja savus teliņus. Zēni bija izgreznoti ar dažādām zelta rotām. Spēlēdamies viņi pa visu mežu sāka lasīt puķes, lapas, laužtus zariņus, pāvu spalvas un sarkanā māla gabaliņus un dažādos veidos greznoties. Ejot cauri mežam, zēni viens otram zaga ēdiena sainīšus un padeva tālāk citiem. Apzagtie centās savus sainīšus dabūt atpakaļ, bet tie jau bija projām. Tādā veidā viņi rotaļājās.

Kad Kungs Krišna pagāja gabalu uz priekšu, lai kaut ko apskatītu, zēni sacentās, kurš pirmais aizskries pie Krišnas un pieskarsies Viņam. Visi centās viens otru pārspēt. Kāds zēns teica: "Es aizskriešu un pieskaršos Krišnam," bet otrs atbildēja: "Nekā! Es būšu pirmais." Daži spēlēja flautas un pūta bifeļa ragus. Citi ar lielu prieku staigāja pakaļ pāviem un atdarināja dzegužu kūkošanu. Kad debesīs lidoja putni, zēni centās izskriet līdzī to ēnām. Daži piegāja pie pērtiķiem un klusu apsēdās tiem blakus, bet citi atdarināja pāvu dejas. Daži zēni ķēra pērtiķus aiz astes un spēlējās ar viņiem. Un, kad pērtiķi skrēja augšā kokā, puikas tiem sekoja. Ja pērtiķi pagriezās atpakaļ un atņirdza zobus, bērni, viņus atdarinot, arī rādīja zobus. Daži zēni Jamunas krastā spēlējās ar vardēm, un, kad tās aiz bailēm leca ūdenī, viņi leca pakaļ. Iznākuši no ūdens, bērni skatījās uz savu atspulgu, ķēmojās un smējās. Viņi mēdza arī iet pie vecām akām un skaļi kliegt, un, kad nāca atbalss, viņi to apsaukāja un izsmēja.

Kā pati Dieva Augstākā Personība norāda Bhagavad-gītā, pārpasaulnieki Viņu izprot kā Brahmanu, Paramātmu un Dieva Augstāko Personību. Apstiprinot šo izteikumu, Kungs Krišna, kas ar sava ķermeņa starojumu dod impersonālistiem Brahmana apziņu, Dieva Augstākās Personības izskatā iepriecina bhaktas. Tie, kas pakļauti ārējās enerģijas jeb maijas burvībai, uzskata Viņu tikai par skaistu bērnu. Tomēr Viņš saviem rotaļu biedriem, ganu zēniem, deva pilnīgu pārpasaulīgu prieku. Šie bērni, kas varēja rotaļāties ar Dieva Augstāko Personību, agrāk bija paveikuši neskaitāmi daudzus dievbijīgus darbus. Kurš gan var novērtēt Vrindāvanas iedzīvotāju pārpasaulīgo laimi? Viņi varēja skatīt Dieva Augstāko Personību vaigu vaigā, turpretī daudzi jogi nespēj ieraudzīt Kungu, pat veicot smagas askēzes, lai gan Viņš atrodas to sirdīs. Tas apstiprināts arī Brahma-samhitā. Krišnu, Dieva Augstāko Personību, var meklēt Vēdās un Upaniśadās, bet, ja cilvēkam uzsmaida veiksmē un viņš satiek bhaktu, tad viņš var ieraudzīt Dieva Augstāko Personību vaigu vaigā. Ganu zēni, kas daudzās jo daudzās iepriekšējās dzīvēs bija dievbijīgi darbojušies, nu varēja tieši skatīt Krišnu un spēlēties ar Viņu kā ar draugu. Zēni neaptvēra, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, bet dziļā mīlestībā rotaļājās ar Viņu.

Kad Kungs Krišna kopā ar ganu zēniem baudīja savas bērnišas spēles, kāds dēmons vārdā Aghāsura kļuva ļoti nemierīgs. Viņš nespēja noskatīties, kā Krišna spēlējas, un gribēja visus zēnus nogalināt. Aghāsura bija tik briesmīgs, ka no viņa baidījās pat debesu iedzīvotāji. Padievi katru dienu dzēra nektāru, lai paildzinātu mūžu, tomēr ļoti baidījās no Aghāsuras un domāja: "Kad reiz šim dēmonam pienāks gals?" Debesu iemītnieki dzēra nektāru, lai kļūtu nemirstīgi, tomēr nebija pārliecināti, ka tas izdosies. Turpretī zēni, kas spēlējās ar Krišnu, nemaz nebaidījās no dēmoniņiem. Viņi nepazina bailes. Jebkurš mēģinājums materiālā veidā izsargāties no nāves ir nedrošs, bet, ja cilvēks apzinās Krišnu, tad viņam nemirstība ir nodrošināta.

Dēmons Aghāsura parādījās Krišnas un Viņu draugu priekšā. Aghāsura bija Pūtanas un Bakāsuras jaunākais brālis, un viņš domāja: "Krišna ir nonāvējis manu brāli un māsu, bet nu es nogalināšu Viņu ar visiem Viņa draugiem un teļiem." Aghāsuru bija sakūdījis Kamsa, tāpēc viņš nāca ar lielu apņēmību. Viņš sāka domāt, ka sava brāļa un māsas piemiņai ziedos graudus un ūdeni, kā arī nogalinās Krišnu un visus ganu zēnus. Tas nozīmēs nāvi arī visiem Vrindāvanas iedzīvotājiem. Bērni ģimenes cilvēkiem parasti ir dārgāki par dzīvību. Ja visi bērni nomirst, tad arī vecāki, kas viņus ļoti mīl, zaudē dzīvību.

Tad Aghāsura, nolēmis nogalināt visus Vrindāvanas iemītniekus, lika lietā jogas sidhi, ko sauc par mahimu, un izauga ļoti liels. Dēmoni parasti ir lieli meistari gandrīz visos mistiskajos spēkos. Ar jogas pilnību, ko sauc par mahimā-sidhi, cilvēks var kļūt tik liels, cik vien to vēlas. Aghāsura kļuva astoņas jūdzes garš un pārvērtās par milzīgu un resnu čūsku. Pieņēmis šo brīnumaino veidolu, viņš atpleta muti, kas izskatījās pēc kalna alas. Gribēdams ar vienu kumosu norīt visus zēnus, arī Krišnu un Balarāmu, viņš apgūlās uz ceļa.

Dēmona mute sniedzās no zemes līdz debesīm; apakšlūpa skāra zemi, bet augšlūpa bija mākoņos. Viņa rīkle bija kā milzīga kalna ala, bet zobi – kā kalnu virsotnes. Mēle izskatījās pēc lielceļa, bet elpa bija kā vētra. Viņa acis gailēja uguns. Sākumā bērni domāja, ka tas ir kāds mākslīgs veidojums, bet pēc tam ieraudzīja, ka tā ir milzu čūska, kas ar atplestu muti nogūlusies uz ceļa. Zēni sāka apspriesties: "Liekas, ka tas ir milzu pitons, kurš tādā veidā apgūlies, lai mūs visus norītu. Paskatieties, vai tad tas tā nav?"

Kāds no viņiem teica: "Jā, tev taisnība! Šī milzeņa augšlūpa ir kā saule, bet apakšlūpa – kā sarkans saules atspulgs. Mīlie draugi! Paskatieties, kur ir šīs mutes labā un kreisā puse! Nezvēra rīkle izskatās kā milzīga kalna ala, un nevar nemaz pateikt, cik tā ir augsta! Zobi ir kā kalnu gali! Tas lielceļš laikam ir viņa mēle, bet mute ir kā ala! Karstais vējš, kas gāž vai no kājām, ir viņa elpa, un zivju smaka, kas nāk viņam no mutes, ir viņu iekšu smaka."

Tad zēni sprieda: "Diez vai tā čūska varētu mūs norīt, ja mēs visi reizē ieietu viņas mutē? Pat ja viņa mūs norīs, tā nevarēs aprīt Krišnu. Krišna viņu tūlīt nogalinās tāpat kā Bakāsuru." To teikdami, zēni paskatījās uz Krišnas skaisto lotosam līdzīgo seju, sita plaukstas un smējās. Tad viņi braši devās uz priekšu un iegāja milzīgās čūskas mutē.

Pa to laiku Krišna, kurš ir Virsdvēsele visu dzīvo būtņu sirdīs, saprata, ka milzīgais radījums ir dēmons. Kamēr Viņš domāja, kā aizsargāt savus dārgos draugus, visi zēni kopā ar teliņiem jau bija sagājuši čūskas mutē, bet Krišna palika stāvam. Dēmons gaidīja Viņu un domāja: "Manā mutē ir visi, izņemot Krišnu, mana brāļa un māsas slepkavu."

Ja kādu būtni aizsargā Krišna, tad tā atrodas pilnīgā drošībā. Taču, kad Krišna redzēja, ka visi draugi jau ir aizgājuši un ka tie atrodas milzīgās čūskas vēderā, Viņš uz mirkli kļuva bēdīgs. Vēl Krišna brīnījās par lielo ārējās enerģijas varu. Viņš domāja, kā lai nogalina dēmonu un kā lai izglābj zēnus un teliņus. Nevar teikt, ka Krišna patiešām būtu norūpējies, tomēr tāds bija Viņa domu gājiens. Galu galā visu apsvēris, arī Krišna iegāja dēmona mutē. Kad tas bija noticis, visi sanākušie padievi, kas slēpās aiz mākoņiem, sāka saukt: "Ak vai! Ak vai!" Tajā pat laikā Aghāsuras draugi, it īpaši Kamsa, kuriem patika ēst gaļu un dzert asinis, uzzinājuši, ka Krišna iegājis dēmona mutē, līksmoja.

Dēmons gribēja jau rīklē sašķaidīt Krišnu un Viņa pavadoņus, un Krišna dzirdēja padievu vaimanas "Ak vai! Ak vai!". Atrazdamies dēmona mutē, Viņš tūlīt sāka izvērsties, un dēmons par spīti savam milzīgajam augumam sāka smakt. Lielās acis bolījās uz visām pusēm, un viņš vairs nespēja paelpot. Dēmona dzīvības dvašai visi ceļi bija slēgti, un galu galā tā izlauzās pa caurumu galvaskausa augšpusē. Dzīvība bija pametusi dēmona ķermeni, un tas nokrita beigts. Krišna ar savu pārpasaulīgo skatienu atgriezta zēnus un teliņus pie samaņas un kopā ar tiem iznāca no dēmona mutes. Kad Krišna vēl bija Aghāsuras mutē, dēmona garīgā dvēsele, žilbinoši mirdzēdama un visu apgaismodama, pacēlās debesīs un tur palika. Tiklīdz Krišna ar teliņiem un draugiem iznāca no dēmona mutes, mirdzošā gaisma padievu acu priekšā saplūda ar Krišnas ķermeni.

Padievi līksmoja un apbēra Dieva Augstāko Personību Krišnu ar ziediem, tādējādi godinot Viņu. Debesu iedzīvotāji priekā dejoja, un Gandharvalokas iedzīvotāji skaitīja dažādas lūgšanas. Bundzinieki sita bungas, brāhmani skaitīja Vēdu himnas, un Kunga bhaktas sauca: "Džaja! Džaja! Lai slavēta Dieva Augstākā Personība!"

Šīs svētīgās skaņas nonāca līdz pat augstākajām planētām, un Kungs Brahma, tās dzirdot, tūlīt nolaidās, lai paskatītos, kas noticis. Viņš ieraudzīja beigto dēmonu un bija ļoti pārsteigts par neparastajām un cildenajām Dieva Personības spēlēm. Dēmona milzīgā mute palika atvērta vēl daudzas dienas un pamazām izžuva; ganiņi pēc tam gāja tur rotaļāties.

Kad tika nogalināts Aghāsura, Krišnam un Viņa draugiem vēl nebija pieci gadi. Bērnus, kas jaunāki par pieciem gadiem, sauc par kaumāriem. No pieciem līdz desmit gadiem viņus sauc par paugandiem,

bet no desmit līdz piecpadsmit gadiem – par kaišoriem. Pēc piecpadsmit gadiem viņi jau ir jaunieši. Kad dēmons Aghāsura tika nogalināts, vienu gadu par to neviens nerunāja, bet, kad zēniem apritēja seši gadi, viņi šo notikumu pavēstīja vecākiem kā lielu brīnumu. Tas tiks izskaidrots nākamajā nodaļā.

Šrī Krišnam, Dieva Augstākajai Personībai, kas ir daudz augstāks par tādiem padieviem kā Kungu Brahmū, nebūt nav grūti dot kādam iespēju saplūst ar savu mūžīgo ķermeni. Šo iespēju Viņš deva arī Aghāsuram. Aghāsura neapšaubāmi bija ārkārtīgi grēcīgs, un grēcīgas dzīvās būtnes nevar saplūst ar Absolūtās Patiesības esamību, bet šajā gadījumā Aghāsuras ķermenī bija iegājis Krišna, tāpēc dēmons pilnīgi atbrīvojās no visu grēku sekām. Tiem, kas pastāvīgi domā par Dieva Kunga mūžīgo veidolu vai nu Dievības izskatā, vai savā prātā, tiek dota pārpasaulīgā iespēja nokļūt Dieva valstībā un būt kopā ar Dieva Augstāko Personību. Mēs varam tikai iztēloties, cik dižena personība bija Aghāsura, kura ķermenī iegāja pats Krišna, Dieva Augstākā Personība. Viedie, meditētāji un bhaktas pastāvīgi glabā Dieva Kunga veidolu savās sirdīs vai arī raugās uz Kunga Dievības veidolu tempļos. Tādā veidā viņi atbrīvojas no visiem materiālajiem sārņiem un nāves brīdī ieiet Dieva valstībā. Šo pilnību var sasniegt, turot Dieva Kunga veidolu prātā, taču gadījumā ar Aghāsuru Dieva Augstākā Personība pati iegāja viņa ķermenī, tāpēc Aghāsura ir augstāks par parastu bhaktu vai vislielāko jogu.

Mahārādža Parīkšits, kas klausījās pārpasaulīgos stāstus par Kunga Krišnas spēlēm (Kungs Krišna izglāba Mahārādžu Parīkšitu, kamēr tas bija mātes klēpī), vēlējās dzirdēt par Viņu aizvien vairāk un vairāk. Tāpēc viņš uzdeva jautājumus gudrajam Šukadēvam Gosvāmī, kurš valdniekam stāstīja Šrīmad Bhāgavatamū.

Valdnieks Parīkšits bija pārsteigts, uzzinot, ka par dēmona Aghāsuras nogalināšanu veselu gadu neviens neko nerunāja, līdz bērni sasniedza paugandas vecumu. Mahārādža Parīkšits ļoti vēlējās to uzzināt, jo viņš bija pārliecināts, ka tam ir kāds sakars ar Krišnas dažādo enerģiju darbību.

Kšatriji jeb valdītāju kārtas pārstāvji parasti ir aizņemti ar politiskajām lietām, un viņiem ir visai maz laika klausīties par Kunga Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm, bet Mahārādža Parīkšits, kurš klausījās stāstus par šīm spēlēm, uzskatīja sevi par ļoti veiksmīgu, jo teicējs bija Šukadēva Gosvāmī, vislielākā Šrīmad Bhāgavatamas autoritāte. Atbildot uz Mahārādžas Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī turpināja stāstīt par Kunga Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm, Viņa veidola īpašībām, slavu un visu, kas ar Viņu saistīts.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divpadsmitajai nodaļai "Dēmona Aghāsuras nogalināšana".

Trīspadsmitā nodaļa. Brahma nozog zēnus un teliņus

Šukadēvam Gosvāmī ļoti patika Mahārādžas Parīkšita jautājums par to, kāpēc zēni veselu gadu nav runājuši par Aghāsuras nogalināšanu. Viņš teica: "Mans dārgais valdniek! Ar savu vēlēšanos pēc iespējas vairāk uzzināt par Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm tu šiem stāstiem dod vēl lielāku svaigumu."

Ir teikts, ka bhakta pēc savas dabas pastāvīgi izmanto prātu, spēkus, vārdus, dzirdi utt., lai daudzīnātu un klausītos stāstus par Krišnu. To sauc par Krišnas apziņu, un tam, kurš ļoti vēlas daudzīnāt un klausīties par Krišnu, šie stāsti nekad neapnīk un nenoveco. Tāda ir atšķirība starp pārpasaulīgiem jautājumiem un materiāliem jautājumiem. Materiālās runas ir apnicīgas, cilvēks nevar ilgi klausīties vienu un to pašu, viņš grib kaut ko citu. Turpretī pārpasaulīgos jautājumus sauc nitja-navānavājamānu. Tas nozīmē, ka cilvēks var dziedāt un klausīties par Kungu un nekad nenogurt. Viņš vēlas klausīties šos stāstus aizvien vairāk un vairāk.

Garīgā skolotāja pienākums ir atklāt zinātkāram un patiesam māceklim visus noslēpumainos

jautājumus. Nu Šukadēva Gosvāmī sāka stāstīt, kāpēc par Aghāsuras nogalināšanu veselu gadu neviens netika runājis. Šukadēva Gosvāmī valdniekam teica: "Klausies šo noslēpumu uzmanīgi! Kad Kungs Krišna bija izglābis draugus no Aghāsuras rīkles un nogalinājis dēmonu, Viņš tos aizveda uz Jamunas krastu un teica: "Mani dārgie draugi, tikai paskatieties, cik brīnišķīga ir šī vieta! Mēs te varam paēst un paspēlēties krasta mīkstajās smiltīs. Redziet, cik skaisti zied lotosi! Cik brīnišķīgi tie smaržo! Dzied putni, klaigā pāvi, visapkārt šalc koki, un skan atbalsis, padarot ainavu vēl jaukāku. Apsēdīsimies un paēdīsim, jo ir jau vēls, un mēs esam izsalkuši. Lai teliņi ganās tepat un padzeras Jamunas ūdeni. Kamēr mēs pusdienosim, viņi varēs ēst mīksto zāli.""

Zēniem Krišnas priekšlikums ļoti patika, un viņi teica: "Protams, tā arī darīsim!" Tad viņi palaida teliņus ganīties mīkstajā zālē. Visi sasēdās apkārt Krišnam un sāka raisīt vaļā savus sainišus. Kungs Šrī Krišna sēdēja pa vidu, un zēni bija pagriezušies pret Viņu. Ēdot bērni visu laiku varēja skatīties uz Kungu. Krišna izskatījās kā lotosa zieda vidus, bet bērni Viņam apkārt – kā lapas. Savus sainišus zēni bija salikuši uz ziediem, puķu lapām un koku mizām, un viņi kopā ar Krišnu ēda. Zēni dažādos veidos baudīja Krišnas sabiedrību un jokoja savā starpā. Kungs Krišna savu flautu bija aizbāzis aiz jostas, un turpat kreisajā pusē bija arī Viņa radziņš un nūja. Kreisajā rokā Viņš turēja ēdienu, kas bija pagatavots no jogurta, sviesta, rīsiem un augļu salātu gabaliņiem, un tas bija redzams pa Viņa ziedlapiņām līdzīgo pirkstu starpām. Dieva Augstākā Personība, kas pieņem visu lielo ziedošanu augļus, smējās, jokoja un ēda pusdienas kopā ar saviem Vrindāvanas draugiem. Uz viņiem no debesīm noraudzījās padievi, bet zēni tikai baudīja pār pasaulīgu svētlaimi kopā ar Dieva Augstāko Personību.

Pa to laiku teliņi, kas turpat ganījās, meklējot sulīgāku zāli, sagāja mežā un drīz vairs nebija redzami. Zēni nobijās, ka ar tiem neatgadās kas ļauns, un sauca palīgā Krišnu. Krišna ir tas, kas var nogalināt pašas bailes. Ikviens bīstas no bailēm, bet bailes bīstas no Krišnas. Saucot vārdu "Krišna", zēni tūlīt atbrīvojās no bailēm. Krišna mīlēja savus draugus un negribēja, lai viņi pārtrauc pusdienot un iet meklēt teliņus. Tāpēc Viņš teica: "Dārgie draugi, ēdiet vien tālāk. Es pats aiziešu un apskatīšos, kur ir teliņi." Kungs Krišna piecēlās un devās tos meklēt. Viņš pārmeklēja gan alas, gan krūmus, gan kalnu ielejas un mežus, bet ganāmpulka nekur nebija.

Kad Aghāsura bija nogalināts un padievi ar lielu izbrīnu vēroja notiekošo, ieradās arī Brahma, kurš ir piedzimis lotosa ziedā, kas aug no Višnu nabas. Brahma bija pārsteigts, ka tāds mazs zēns kā Krišna var paveikt tik lielus brīnumus. Viņš gan bija dzirdējis, ka mazais ganiņš ir Dieva Augstākā Personība, taču gribēja redzēt, ko vēl Kungs spēj, tāpēc nozaga teliņus un Krišnas draugus un aiznesa tos uz citurieni. Tādēļ arī Kungs Krišna nekur nevarēja atrast teliņus un pazaudēja arī savus draugus, kuri bija palikuši pusdienot Jamunas krastā. Kungs Krišna savā ganiņa veidolā bija ļoti mazs, salīdzinot ar Brahmu, taču Krišna ir Dieva Augstākā Personība, tāpēc Viņš tūlīt saprata, kas ir nozadzis zēnus un teliņus. Krišna domāja: "Brahma nozaga Manu ganāmpulku un visus Manus draugus. Kā lai Es viens atgriežos Vrindāvanā? Draugu māmiņas bēdāsies!"

Tāpēc, lai iepriecinātu savu draugu māmiņas un pārliecinātu Brahmu, ka Dieva Personība ir augstāka par viņu, Krišna tūlīt izvērās par ganu zēniem un teliņiem. Vēdās teikts, ka Dieva Augstākā Personība ar savu enerģiju izvēršas daudzās dzīvajās būtnēs. Tāpēc Krišnam nebija grūti izvērsties un kļūt par daudziem zēniem un teliņiem. Krišnas izvērsumi bija tieši tādi paši kā zēni, un tiem bija visas šo zēnu iezīmes – tieši tādas pašas sejas un augumi, drēbes, rotājumi, uzvedība un darbība. Citiem vārdiem sakot, katram kā jau individuālai dvēselei bija sava gaume, darbība un uzvedība. Tomēr Krišna izvērās un neklūdīgi attēloja katru no zēniem. Viņš kļuva arī par teliņiem, kuri bija dažāda auguma, krāsas, dažādi izturējās utt. Tas bija iespējams, jo viss ir Krišnas enerģijas izvērsums. Višnu Purānā teikts: *parasya brahmaṇaḥ śaktiḥ*. Viss, ko mēs patiešām redzam kosmiskajā izpausmē, – gan matērija, gan dzīvo būtnu darbība – ir Dieva Kunga enerģiju izvērsums, tāpat kā siltums un gaisma ir uguns

izvēsumi.

Tā, kļuvis par zēniem un teliņiem, kādi tie bija, Krišna kopā ar visiem šiem izvēsumiem iegāja Vrindāvanas ciemā. Vrindāvanas iedzīvotāji neko nezināja par notikušo. Teliņi sagāja kūti, un bērni devās uz mājām pie māmiņām.

Kad zēnu māmiņas sadzirdēja flautu skaņas, viņas iznāca no mājām sagaidīt bērnus un apskāva tos. Māmiņām aiz mīlestības no krūtīm tecēja piens, un viņas deva to bērniem dzert, taču šoreiz viņas deva pienu nevis saviem bērniem, bet gan Dieva Augstākajai Personībai, kas bija par tiem izvērsusies. Tā Vrindāvanas māmiņas varēja pabarot ar pienu pašu Visaugsto Kungu. Nu Krišna ļāva sevi barot ne tikai Jašodai, bet arī visām vecākajām gopī.

Zēni izturējās kā parasti, un arī māmiņas kā parasti vakarā viņus nomazgāja, izgreznoja ar tilaku un rotājumiem un pabaroja pēc dienas darba. Arī govīs, vakarā nākdamas no ganībām, sāka saukt savus teliņus. Tie skrēja pie savām māmiņām, un govīs viņus aplaizīja. Attiecības starp govīm un teliņiem, kā arī starp gopī un viņu bērniem nebija mainījušās, lai gan īstie teliņi un zēni bija pazuduši. Īstenībā govju mīlestība pret teliņiem un vecāko gopī mīlestība pret bērniem bez kāda redzama iemesla bija pieaugusi. Tas notika dabiski, lai gan šie teliņi un zēni nebija viņu bērni. Vrindāvanas govīs un vecākās gopī mīlēja Krišnu vairāk nekā savus bērnus, bet pēc šī notikuma viņu mīlestība pret bērniem kļuva tikpat liela, kā mīlestība pret Krišnu. Tā veselu gadu pēc kārtas Krišna bija izvērsies par teliņiem un ganu zēniem un katru dienu gāja uz pļavām.

Kā teikts Bhagavad-gītā, Krišnas izvērsums, ko sauc par Virsdvēseli, atrodas visu būtņu sirdīs. Gluži tāpat Krišna uz veselu gadu izvērsās par teliņiem un ganu zēniem.

Kādu dienu Krišna ar Balarāmu mežā ganīja teliņus un ieraudzīja, ka Govardhanas kalnā stāv govīs. Arī govīs, paskatījušās no kalna lejā, ieraudzīja teliņus un zēnus. Viņas tūlīt lēkšiem sāka skriet lejā un mīlestībā pret saviem teliņiem nemaz nedomāja, cik akmeņains ir ceļš no Govardhanas kalna augšas līdz ganībām. Govju tesmeņi bija piena pilni, un viņas skrēja, izslējušas astes. Mīlestībā pret teliņiem piens lija pa zemi, lai gan šie teliņi nebija viņu bērni. Govīm jau bija piedzimuši jauni teliņi, un tie teļi, kas ganījās pie Govardhanas kalna, vairs nedzēra pienu no govju pupiem, bet ēda zāli. Tomēr govīs, pieskrējušas viņiem klāt, sāka tos laizīt, bet teliņi dzēra pienu. Varēja redzēt, cik ļoti govīs un teliņi viens otru mīl.

Kad govīs skrēja no kalna, gani centās tās apturēt. Lielās govīs parasti ganīja vīrieši, bet par teliņiem rūpējās zēni, un, cik vien tas iespējams, teliņi tika turēti atsevišķi no govīm, lai tie neizdzertu visu pienu. Tāpēc arī gani centās apturēt govīs, bet tas viņiem neizdevās. Tas bija liels kauns, un gani dusmojās. Sākumā viņi bija ļoti nelaimīgi, bet, nokāpuši no kalna un ieraudzījuši bērnus, kuri ganīja teliņus, tie sajuta, cik ļoti mīl savus puikas. Tas bija apbrīnojami. Gani nāca īgni un dusmīgi, bet, ieraugot bērnus, viņu sirdis vai kusa no mīlestības. Dusmas, neapmierinātība un bēdas bija kā ar roku atņemtas. Viņi tēvišķā mīlestībā pacēla un apskāva savus bērnus. Gani priecājās, kā smaržo bērnu mati, un bija ļoti laimīgi. Pēc tam gani sāka dzīt govīs kalnā. Visu ceļu viņi domāja par saviem bērniem, un no acīm tiem ritēja mīlestības asaras.

Kad Balarāma redzēja, cik ļoti govīs mīl savus teliņus un tēvi – savus bērnus, lai gan ne teliņiem, ne bērniem nebija vajadzīga īpaša aprūpe, Viņš sāka domāt, kas tie par brīnumiem. Balarāma bija pārsteigts, redzot, ka Vrindāvanas iedzīvotāji mīl savus bērnus tikpat stipri kā Krišnu. Arī govīs mīl savus teliņus tieši tāpat kā Krišnu. Tādēļ Balarāma secināja, ka neparastās mīlestības izpausmes ir kaut kas mistisks un tās izraisījis kāds padievs vai kāds varens cilvēks. Kā gan citādi šie brīnumi varētu notikt? Viņš nosprieda, ka tas noteikti ir Krišnas pirksts. Balarāma uzskatīja Krišnu par savu godināmo Dieva Personību: "To ir paveicis Krišna, un pat Es neesmu varējis neko darīt." Balarāma

saprata, ka visi šie zēni un teliņi ir Krišnas izvērsumi.

Balarāma gribēja noskaidrot patiesību un jautāja: "Mans dārgais Krišna! Sākumā Es domāju, ka visas šīs govīs, teliņi un ganu zēni ir kādi diženi gudrie, svētie vai padievi, bet nu Man liekas, ka tie ir Tavi izvērsumi. Tas viss esi Tu. Tu pats tēlo teliņus, govīs un zēnus. Izskaidro Man šo noslēpumu. Kur palikuši īstie teliņi, govīs un zēni? Un kāpēc Tu esi izvērsies par ganiņiem un šiem ganāmpulkiem? Lūdzu, saki, kādēļ Tu to esi izdarījis?" Atbildot uz Balarāmas jautājumu, Krišna īsi pastāstīja, kā Brahma nozadzis teliņus un zēnus un kā Viņš šo gadījumu noslēpis, pats izvēršoties par tiem, lai ļaudis nezinātu, ka īstās govīs, teliņi un zēni ir pazuduši.

Kamēr Krišna un Balarāma sarunājās, atgriezās Brahma, kuram bija pagājis tikai mirklis, salīdzinot ar viņa mūžu. Kunga Brahmas mūža garums aprakstīts Bhagavad-gītā: 1000 reiz četri laikmeti jeb 4 300 000 reiz 1000 gadi ir divpadsmit Brahmas stundas. Gluži tāpat viens Brahmas mirklis pie mums ir Saules gadu garš. Brahma pēc viena sava mirkļa atgriezās, lai paskatītos, kas ir noticis pēc zādzības. Taču Brahma arī baidījās, ka viņš spēlējas ar uguni. Krišna bija viņa Kungs, bet Brahma bija izspēlējis ar Krišnu šo joku. Viņš ļoti gribēja zināt, kas nu būs, tāpēc nepalika projām ilgu laiku, bet pēc viena sava laika mēroga mirkļa atgriezās. Brahma redzēja, ka zēni, teliņi un govīs spēlējas ar Krišnu tāpat, kā pirms tam, lai gan viņš bija pārliecināts, ka aiznesis tos projām un ar savu mistisko spēku aizmidzinājis. Brahma sāka domāt: "Es taču aiznesu projām visus zēnus, teliņus un govīs un skaidri zinu, ka viņi joprojām guļ. Kā tas var būt, ka tādas pašas govīs, zēni un teliņi spēlējas ar Krišnu? Vai tad uz viņiem neiedarbojas manas mistiskās spējas? Vai viņi tā ir spēlējušies ar Krišnu visu gadu?" Brahma centās saprast, kas ir šie gani un teliņi un kā tos nav ietekmējuši viņa mistiskie spēki, bet nevarēja neko izdomāt. Citiem vārdiem sakot, viņš pats bija nonācis savu mistisko spēku varā. Brahmas mistisko spēku ietekme bija gluži kā sniegs tumsā vai jāņtārpiņš dienas laikā. Nakts tumsā jāņtārpiņa niecīgais spīdums ir redzams, un dienas laikā kalnu sniegotās virsotnes mirdz. Taču naktī sniegs zaudē savu spožumu, un jāņtārpiņš dienā neko nespēj apgaismot. Līdzīgi, Brahmas niecīgie mistiskie spēki, salīdzinot ar Krišnas mistiskajiem spēkiem, bija kā sniegs vai kā jāņtārpiņš. Ja cilvēks, kuram ir nelieli mistiskie spēki, vēlas parādīt savas spējas lielāku mistisko spēku priekšā, tad viņš savu ietekmi nevis palielina, bet gan samazina. Kad Brahma, kurš bija tik dižena personība, gribēja parādīt savus mistiskos spēkus Krišnam, viņš kļuva smieklīgs. Brahma vairs nesaprata, vai viņa mistiskie spēki darbojas vai ne.

Lai Brahma pārliecinātos, ka govīs, teliņi un zēni, kas tagad spēlējas ar Krišnu, nav tie paši, kas iepriekš, tie visi pieņēma Višnu veidolu. Nozagtās govīs, teliņi un zēni joprojām gulēja Brahmas mistisko spēku varā, bet šie, ko redzēja Brahma, bija tieši Krišnas jeb Višnu izvērsumi. Višnu ir Krišnas izvērsums, tādēļ Brahmas priekšā parādījās Višnu veidoli. Viņi bija tumši zili ar dzeltenām drēbēm un četrām rokām, kurās Tie turēja vāli, disku, lotosu un gliemežnīcu. Višnu veidoliem bija dārgakmeņiem rotātas mirdzošas zelta bruņucepures, Viņi bija izgreznoti ar pērlēm, auskariem un brīnišķīgu ziedu vītņi. Višnu veidoliem uz krūtīm bija šrīvatsas zīmes; Viņu rokas bija izgreznotas ar rokassprādzēm un citām dārglietām. Viņu kakli bija gludi kā gliemežnīcas, bet kājas bija izrotātas ar zvaniņiem. Tiem bija zelta jostas un dārgakmeņiem rotāti gredzeni. Vēl Brahma redzēja, ka viss Kunga Višnu ķermenis no lotospēdām līdz galvai ir nokaisīts ar svaigiem tulasī pumpuriem. Visi Višnu veidoli bija pār pasaulīgi skaisti, Viņu smaids atgādināja mēness starus, un skatiens bija kā saules lēkts. No šī skatiņa varēja saprast, ka Viņi ir neziņas un kaislību radītāji un uzturētāji. Višnu pārstāv skaidrību, Brahma pārstāv kaislības, un Kungs Šiva pārstāv neziņu. Tāpēc Višnu kā visas kosmiskās izpausmes uzturētājs ir arī Brahmas un Kunga Šivas radītājs un uzturētājs.

Pēc tam Brahma pamanīja, ka apkārt Kungam Višnu dejo daudzi citi Brahmas un Šivas, kā arī padievi un pat vissīkākās dzīvās būtnes – skudriņas un zāles stiebrīņi —, gan kustīgās, gan nekustīgās būtnes.

Skanēja dažādu veidu mūzika, un visi dejojāji godināja Kungu Višnu. Brahma apzinājās, ka visi šie Višnu veidoli ir visādā ziņā pilnīgi, t.i., Viņi spēj kļūt mazāki par atomiem (animas pilnība) un lielāki par neizmērojamo kosmisko izpausmi. Višnu ir apveltīts ar pilnīgi visiem Brahmas, Šivas un citu padievu mistiskajiem spēkiem, un Viņā ir divdesmit četri kosmiskās izpausmes elementi. Kungam Višnu ir pakļautas visas pārējās mistiskās spējas, un tās kalpo Viņam. Kungu Višnu godina laiks, telpa, kosmiskā izpausme, attīrīšanās rituāli, vēlmes, darbība un trīs materiālās dabas īpašības. Brahma saprata, ka Kungs Višnu ir visas patiesības, zināšanu un svētlaimes avots. Viņā savienotas trīs pārpasaulīgās iezīmes, t.i., mūžība, zināšanas un svētlaime, un Viņš ir Upanišadu sekotāju godināšanas mērķis. Brahma apzinājās, ka govīs, zēni un teliņi nebija pieņēmuši Višnu izskatu ar kaut kādiem mistiskajiem paņēmieniem, kas ir pa spēkam jogiem vai padieviem. Tas, ka govīs, teliņi un zēni kļuva par višnu-mūrti, Višnu veidoliem, nebija Višnu maijas jeb Višnu enerģijas izpausme. Šie veidoli bija pats Višnu. Višnu ir kā uguns, bet Višnu maija – kā siltums. Siltums ir uguns īpašība, tomēr tas vēl nav uguns. Zēnu, govju un teliņu izpaušanās par Višnu veidoliem nebija vis kā siltums, bet gan kā uguns. Viņi visi patiešām bija Višnu. Īstenībā Višnu īpašības ir pilnīga patiesība, pilnīgas zināšanas un pilnīga svētlaime. Vēl var minēt piemēru par materiālajiem priekšmetiem, kas atstarojas. Piemēram, saule atspīd daudzus traukus ar ūdeni, bet šie saules atspulgi nav pati saule. Lai gan tie izskatās pēc saules, tiem nav saules karstuma un spožuma. Taču katrs no veidoliem, kurus bija pieņēmis Krišna, bija īstens un pilnīgs Višnu. Vārds "satja" nozīmē "patiesība", vārds "gajāna" nozīmē "pilnīgas zināšanas", un vārds "ānanda" nozīmē "pilnīga svētlaime".

Dieva Augstākās Personības pārpasaulīgie personiskie veidoli ir tik diženi, ka Upanišadu sekotāji impersonālisti nespēj pacelties līdz tādām zināšanu līmenim, lai tos saprastu. Impersonālisti nespēj izprast Dieva Kunga pārpasaulīgos veidolus. Viņi lasa Upanišadas un saprot tikai to, ka Absolūtā Patiesība nav matērija un ka Absolūtās Patiesības spējas nav materiāli ierobežotas. Kungs Brahma saprata Krišnu, Viņa izvēršanos Višnu veidolos, kā arī to, ka, pateicoties Visaugstā Kunga enerģijai, pastāv viss, kas atrodas kosmiskajā izpausmē – gan kustīgais, gan nekustīgais.

Tā Brahma apjucis stāvēja, apzinoties savas niecīgās spējas un to, ka viņa darbību ierobežo vienpadsmit jutekļi, un galu galā saprata, ka arī viņš ir materiālās enerģijas radīts, gluži kā lelle. Lelle nevar dejoj pati, to vada cilvēks, un arī padievi un visas dzīvās būtnes ir pakļautas Dieva Augstākajai Personībai. Kā teikts Čaitanja-čāritāmritā, vienīgais saimnieks ir Krišna, bet visi pārējie ir kalpi. Pasaule atrodas materiālās burvības vilņos, un būtnes tajos peld kā ūdenszāles. Tā viņas pastāvīgi cīnās par esamību, bet, tiklīdz būtne apzinās, ka viņa ir mūžīgs Dieva Augstākās Personības kalps, šī maija jeb maldīgā cīņa par esamību tūlīt beidzas.

Kungs Brahma, kurš pilnībā valda pār zināšanu dievieti un kurš tiek uzskatīts par vislielāko Vēdu gudrības autoritāti, bija apjucis un nespēja saprast Dieva Augstākās Personības izpaustās neparastās spējas. Laicīgajā pasaulē pat tāda personība kā Brahma nespēj izprast Visaugstā Kunga mistisko varenību. Brahma to visu ne tikai nespēja saprast, bet pat apjuka, redzot savā priekšā Krišnas spēju izpausmi.

Krišna apžēlojās par Brahmu, kurš nevarēja pat saprast, kā Viņš atklāj Višnu spēku, pārveidojot sevi par govīm un ganu zēniem, un tad, pilnīgi atklājot Višnu izvērsumu, norāva jogamaijas plīvuru. Bhagavad-gītā teikts, ka Dieva Augstākā Personība nav redzama, jo Viņu klāj jogamaija. Tas, kas klāj realitāti, ir mahāmaija jeb ārējā enerģija, kura neatļauj saistītajai dvēselei saprast Dieva Augstāko Personību, kas atrodas ārpus kosmiskās izpausmes. Bet enerģiju, kas daļēji atklāj Dieva Augstāko Personību un daļēji neatļauj To redzēt, sauc par jogamaiju. Brahma nav parasta saistītā dvēsele. Viņš ir daudz augstāks par visiem padieviem, tomēr arī viņš nespēja aptvert to, kā Dieva Augstākā Personība ir atklājusies. Tāpēc Krišna ar nolūku pārtrauca izpaust jebkādas spēkus. Saistītā dvēsele ne

tikai apjūk, bet arī pilnīgi zaudē spēju kaut ko saprast. Jogamaijas plīvurs tika noņemts, lai Brahma neapjuktu vēl vairāk.

Brahma pamazām sāka attapties. Viņš jutās, it kā būtu gandrīz miris, bet nu ar lielām grūtībām vērtu vaļā acis. Tagad viņš skatīja mūžīgo kosmisko izpausmi no parastā redzes viedokļa. Apkārt bija brīnišķīgā Vrindāvana, kurā auga daudz koku, kas bija Vrindāvanas iedzīvotāju dzīvības avots. Brahma saprata, cik pārpasaulīga ir Vrindāvanas zeme, kurā visas dzīvās būtnes ir parastās dabas neskartas. Pat tādi zvēri kā tīgeri un citi plēsoņas Vrindāvanas mežā mierīgi sadzīvo ar briežiem un cilvēkiem. Viņš saprata, ka, pateicoties Dieva Augstākās Personības klātbūtnei, Vrindāvana ir pārpasaulīga, cildenāka par visām citām vietām, un tur nav iekāres vai alkātības. Brahma redzēja, ka Šrī Krišna, Dieva Augstākā Personība, tēlo mazu ganiņu. Mazais zēns, kreisajā rokā turot ēdienu, staigāja un meklēja draugus, govīs un teliņus gluži tāpat, kā pirms gada.

Brahma tūlīt nokāpa no gulbja, ar kuru bija atlidojis, un nokrita Kunga priekšā pie zemes gluži kā zelta nūja. Vaišnavi šo godināšanas veidu apzīmē ar vārdu "dandavata" jeb "nokrist kā nūjai". Augstāks vaišnavs ir jāgodina, ar visu augumu noņemoties pie zemes taisnam kā nūjai. Tieši tā darīja Brahma. Un, tā kā viņš ir zeltains, izskatījās, ka Kunga Krišnas priekšā gulētu zelta nūja. Brahma ar visiem saviem četriem kroņiem pieskārās Krišnas lotospēdām. Viņš laimē raudāja, un pār Krišnas lotospēdām ritēja asaras. Atceroties Kunga brīnumainos darbus, viņš atkal un atkal metās pie zemes un cēlās augšā. Tā viņš darīja ilgi un beidzot piecēlās, un noslaucīja asaras. Redzot savā priekšā Kungu, Brahma trīsot, ar dziļu pazemību un godbijību sāka skaitīt lūgšanas.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīspadsmītajai nodaļai "Brahma nozog zēnus un teliņus".

Četrpadsmitā nodaļa. Kunga Brahmas lūgšanas Kungam Krišnam

Brahma sacīja: "Mans dārgais Kungs! Tu esi vienīgais godināmais Visaugstais Kungs, Dieva Personība, tāpēc es pazemīgi noliecos Tavā priekšā un Tev par prieku skaitu lūgšanas. Tavs ķermenis ir tumša lietus mākoņa krāsā. No Tavām dzeltenajām drēbēm plūst sudrabaini mirdzošs starojums.

Es atkal un atkal noliecos pie Mahārādžas Nandas dēla pēdām. Viņš stāv manā priekšā ar gliemežnīcu rokās, Viņu rotā auskari un pāva spalva matos. Šrī Krišnas seja ir tik brīnišķīga; Viņam galvā ir kronis, ap kaklu – meža ziedu vītne, un sauja Viņš tur ēdienu. Vēl Krišnam ir nūja, radziņš un flauta, un Viņš ar savām mazajām lotospēdām stāv manā priekšā.

Mans dārgais Kungs! Ļaudis apgalvo, ka es esmu visas Vēdu gudrības zinātājs un Visuma radītājs, bet tagad es redzu, ka nespēju saprast Tavu personību, lai gan Tu stāvi manā priekšā kā mazs bērns. Tu spēlēties ar draugiem, teliņiem un govīm, un var likties, ka Tu neesi īpaši izglītots. Tev rokās ir ēdiens, Tu meklē savus teliņus un izskaties kā ciema puika. Un tomēr Tu tik ļoti atšķiries no manis, ka es nespēju aptvert Tava ķermeņa spēkus. Kā es jau esmu teicis Brahma-samhitā, Tavs ķermenis nav materiāls."

Brahma-samhitā teikts, ka Dieva Kunga ķermenis ir viscaur garīgs, un tas neatšķiras no Viņa patības. Jebkurš no Kunga locekļiem var veikt visu pārējo locekļu darbību. Dievs Kungs var redzēt ar rokām un dzirdēt ar acīm. Viņš var pieņemt ziedojumus ar kājām un radīt ar muti.

Brahma turpināja: "Tu esi atnācis ganu zēna izskatā par svētību bhaktām, un, lai gan es, nozagdams Tavas govīs, zēnus un teliņus, esmu izdarījis apvainojumus pie Tavām lotospēdām, es redzu, ka Tu esi žēlsirdīgs pret mani. Mīlestība pret bhaktām ir Tava pārpasaulīgā īpašība. Lai gan Tu mani mīli, es nespēju aptvert Tavas ķermeniskās darbības iespējas. Ja pat es, Kungs Brahma, šī Visuma augstākā personība, nespēju izprast Dieva Augstākās Personības bērna veidolu, tad ko var teikt par citiem? Un,

ja es nespēju apjaust Tava bērna veidola garīgās spējas, tad ko gan es varu saprast no Tavām pārpasaulīgajām rotaļām? Tāpēc, kā teikts Bhagavad-gītā, ikviens, kurš kaut nedaudz izprot Kunga pārpasaulīgās spēles, atnākšanu un aiziešanu, pēc materiālā ķermeņa nāves tūlīt var ieiet Dieva valstībā. Tas apstiprināts arī Vēdās, kur teikts, ka, vienkārši izprotot Dieva Augstāko Personību, cilvēks var pārraut atkārtotās dzimšanas un nāves ķēdi. Tāpēc es nevienam neiesaku censties Tevi izprast ar prātošanu.

Vislabākais veids, kā Tevi var saprast, ir pazemīgi atteikties no prātošanas un klausīties par Tevi vai nu to, ko Tu pats saki Bhagavad-gītā un daudzos citos līdzīgos Vēdu rakstos, vai arī to, ko saka sevi apzinājies bhakta, kurš radis patvērumu pie Tavām lotospēdām. Bhaktas jāuzklausā bez prātošanas. Nav pat nepieciešams mainīt savu stāvokli šajā pasaulē, ir tikai jāklausās Tavs vēstījums. Tevi nav iespējams aptvert ar materiālajiem jutekļiem, taču, vienkārši klausoties par Tevi, cilvēks var pakāpeniski uzveikt maldīgās izpratnes neziņu. Tu atklājies bhaktam tikai ar savu žēlastību. Tevi nevar uzveikt nekādā citā veidā. Ja cilvēks tikai prāto un neko nezina par garīgo kalpošanu, tad viņš tādā veidā izšķiež laiku un nespēj atrast Tevi. Garīgā kalpošana ir tik svarīga, ka pat mazākais darbs, kas veltīts Dievam, var dot visaugstāko pilnību. Tāpēc nevajag pamest novārtā svētīgo garīgās kalpošanas ceļu un nodarboties ar prātošanu. Prātošanas ceļš var dot daļējas zināšanas par Tavu kosmisko izpausmi, bet, ejot pa to, nav iespējams izprast Tevi – visa sākumu. Ja cilvēks nodarbojas tikai ar prātošanu, tad viņa darbs ir veltīgs. Tas ir kā tukšas vārpa kulšana. Dzirnāvās no sēnalām vēl var izlobīt mazliet graudu, bet pēc tam nav jēgas kaut ko meklēt tukšās sēnalās. Tas ir bezjēdzīgs darbs.

Mans dārgais Kungs, cilvēces vēsturē ir daudz piemēru tam, kā cilvēks, kurš nav spējis sasniegt pārpasaulīgo līmeni, ir sācis garīgi kalpot ar ķermeni, prātu un vārdiem, tādā veidā sasniedzot augstāko pilnību un nonākot Tavā mājvietā. Ir bezjēdzīgi censties izprast Tevi ar prātošanu vai mistisko meditāciju, nenodarbojoties ar garīgo kalpošanu. Tāpēc pat tādām cilvēkiem, kas darbojas pasaulīgi, ir garīgi jākalpo Tev, jāklausās un jāapdzied Tava pārpasaulīgā godība un tādā veidā jāatrodas Tavā tuvumā. Ja cilvēkam patīk klausīties un apdziedāt Tavu godību, tad ar to pietiek, lai viņš sasniegtu augstāko pilnību un nonāktu Tavā valstībā. Tāpēc, ja cilvēks vienmēr ir kopā ar Tevi, klausoties un apdziedot Tavu godību, un ziedo savas darbības augļus vienīgi par prieku Tev, viņš pavisam viegli un laimīgi ieiet Tavā augstākajā mājvietā. Tevi var apzināties tie, kuru sirdis ir brīvas no visiem sārņiem. Šķīstīt sirdi var, klausoties un apdziedot Tavu godību."

Dievs Kungs ir visucaurstrāvojošs. Kā Šrī Krišna norāda Bhagavad-gītā: "Viss balstās uz Mani, tomēr Es neesmu visā". Dievs Kungs caurstrāvo visu, tāpēc nav nekā tāda, ko Viņš nezinātu. Dzīvā būtne ar savām ierobežotajām zināšanām nespēj aptvert Dieva Augstākās Personības visucaurstrāvojošo dabu, tāpēc tas, kurš ieguvis prāta līdzsvaru, vēršot prātu uz Kunga lotospēdām, spēj izprast Visaugsto Kungu tikai līdz noteiktai robežai. Prāts pastāvīgi domā par dažādu veidu jutekļu apmierināšanu, tāpēc savaldīt prātu un vērst to uz Dieva Kunga lotospēdām var tikai tas, kurš pastāvīgi nodarbina jutekļus kalpošanā Dievam Kungam. Šādu prāta vēršanu uz Kunga lotospēdām sauc par samādhi. Tas, kurš nav sasniedzis samādhi jeb transa pakāpi, nespēj izprast Dieva Augstākās Personības dabu. Filozofi vai zinātnieki var izpētīt katru kosmiskās dabas atomu, saskaitīt atomus kosmiskajā telpā vai arī visas planētas un zvaigznes debesis, saskaitīt Saules un citu debesu spīdekļu starus, taču Dieva Augstākās Personības īpašības nav iespējams saskaitīt.

Kā teikts Vēdānta-sūtras sākumā, Augstākā Personība ir visu īpašību avots. Viņu parasti sauc par nirgunu. Vārds "nirguna" nozīmē "tas, kura īpašības nevar novērtēt". Vārds "guna" nozīmē "īpašība", un "nir" nozīmē "nenovērtējams". Taču impersonālisti vārdu "nirguna" skaidro kā "bez īpašībām". Viņiem nav pārpasaulīgas apjēgas par Dieva Kunga īpašībām, tāpēc tie secina, ka Visaugstajam

Kungam nav īpašību. Taču tas nav pareizi. Īstenībā Dievs Kungs ir visu īpašību pirmavots. Visas īpašības pastāvīgi izplūst no Viņa. Kā gan ierobežota personība varētu saskaitīt Dieva Kunga īpašības? Tā varbūt var novērtēt šīs īpašības vienā mirklī, bet jau nākamajā mirklī īpašību daudzums ir pieaudzis. Tāpēc Dieva Kunga pārpasaulīgās īpašības nav iespējams novērtēt. Tādējādi, Kungu sauc par nirgunu. Viņa īpašības ir neaptveramas.

Nevajag nodarboties ar bezjēdzīgu prātošanu un censties novērtēt Dieva Kunga īpašības. Nav jēgas pieņemt spekulatīvo paņēmienu vai vingrināt ķermeni, lai sasniegtu mistiskās jogas pilnības. Vienkārši jāsaprot, ka ķermeņa ciešanas un laime jau ir iepriekš noteikta. Nevajag censties ar ķermeņa vingrinājumiem izvairīties no ciešanām vai arī mēģināt ar dažādiem paņēmieniem sasniegt laimi. Vislabākais ir ar ķermeni, prātu un vārdiem uzticēt sevi Dieva Augstākajai Personībai un vienmēr kalpot Kungam. Šis pārpasaulīgais darbs nes augļus, bet citi mēģinājumi saprast Absolūto Patiesību ir lemti neveiksmei. Tāpēc saprātīgs cilvēks necenšas saprast Augstāko Personību, Absolūto Patiesību, ar prātošanu vai mistiskajām spējām. Viņš garīgi kalpo un paļaujas uz Dieva Augstāko Personību. Bhakta zina, ka viss, kas notiek ar ķermeni, notiek auglīgas darbības dēļ. Ja cilvēks dzīvo vienkārši un garīgi kalpo, tad viņš gluži dabīgi nonāk Dieva Kunga pārpasaulīgajā mājvietā. Īstenībā visas dzīvās būtnes ir neatņemamas Visaugstā Kunga daļiņas un Dieva dēli. Ikvienam ir dabiskas tiesības būt Dieva valstībā un dalīties ar Kungu pārpasaulīgajos priekos. Taču saistītās dzīvās būtnes saskarsmē ar matēriju šīs tiesības ir gandrīz zaudējušas. Ja cilvēks pieņem vienkāršo garīgās kalpošanas paņēmienu, tad viņš gluži dabīgi var atbrīvoties no materiālajiem sārņiem, nonākt pārpasaulīgā līmenī un būt kopā ar Visaugsto Kungu.

Kungs Brahma bija izturējies pret Kungu Krišnu ļoti nekaunīgi, jo viņš gribēja pārbaudīt Krišnas spējas. Brahma nozaga Kunga draugus un teliņus, lai redzētu, kā Kungs tos atgūs. Tomēr pēc tam Kungs Brahma atzina, ka izturējies ļoti nekaunīgi, jo gribējis salīdzināt savas spējas ar šo spēju devēja spēkiem. Atguvies Kungs Brahma saprata, ka, lai gan salīdzinot ar visām pārējām materiālās pasaules dzīvajām būtnēm, viņš ir ļoti varens, tomēr pret Dieva Augstākās Personības spēku un enerģiju viņa spējas nav nekas. Materiālās pasaules zinātnieki ir izgudrojuši daudz ko brīnumainu, piemēram, atomieročus, un, ja tos pārbauda pilsētā vai kādā citā nebūtiskā šīs planētas vietā, šie varenie ieroči var radīt tā saucamo haosu. Turpretī uz Saules tie izrādīsies pilnīgi nenozīmīgi. Tad no tiem nebūs nekādas jēgas. Gluži tāpat Brahmas mistiskās spējas var likties brīnumainas, kad viņš nozaga Šrī Krišnam teliņus un draugus. Bet, kad Šrī Krišna atklāja savas varenās spējas, izpaužot un bez grūtībām uzturot tik daudzus teliņus un zēnus, tad Brahma saprata, ka viņa paša spēki ir nenozīmīgi.

Brahma uzrunāja Kungu Krišnu par Ačjutu, jo Kungs nekad neaizmirst pat vismazāko sava bhaktas kalpošanu. Viņš ir tik labs pret saviem bhaktām un tik ļoti tos mīl, ka pat vismazāko kalpošanu uzskata par ļoti vērtīgu. Brahma, bez šaubām, Kungam ir kalpojis ļoti daudz. Brahma ir augstākā personība, kas atbild par šo Visumu, un viņš, protams, ļoti uzticīgi kalpo Krišnam, tāpēc Krišna viņam viegli piedeva. Brahma lūdza, lai Kungs neņem ļaunā sava kalpa nelielās kļūdas un nekaunību. Kungs Brahma atzinās, ka augstais stāvoklis padarījis viņu lepnu. Viņš šajā materiālajā pasaulē ir kaislību īpašības iemiesojums, tāpēc lepnums viņam bija gluži dabisks, un tādēļ arī viņš kļūdījās. Bet galu galā Kungam Krišnam vajadzētu apžēloties par savu kalpu un piedot viņa rupjo kļūdīšanos.

Kungs Brahma apzinājās savu patieso stāvokli. Viņš, protams, ir Visuma augstākais skolotājs, kurš atbild par materiālās dabas radīšanu. Materiālā daba sastāv no materiālo elementu kopuma: neistā "es", debesīm, gaisa, uguns, ūdens un zemes. Visums var būt ļoti liels, taču tas ir izmērāms tāpat kā mūsu ķermenis, kas ir septiņus sprīžus garš. Cilvēka ķermenis parasti ir septiņu viņa rokas sprīžu garumā. Šis Visums var likties milzīgs, bet arī tas ir tikai septiņus Kunga Brahmas sprīžus liels. Bez šī Visuma ir vēl neskaitāmi daudz citu Visumu, pār kuriem šim Kungam Brahmam nav varas. Cauri

drēbei, ar kuru aizklāts logs, izlido neskaitāmi putekliši, un tāpat cauri Mahā-Višnu ādas porām izplūst miljoni un miljardi Visumu sēklu, bet Mahā-Višnu ir tikai Krišnas pilnīgās izpausmes daļa. Tātad Kungs Brahma, kas ir augstākā būtne šajā Visumā, Kunga Krišnas priekšā ir pavisam nenozīmīgs.

Tāpēc Kungs Brahma salīdzināja sevi ar bērnu, kas atrodas mātes klēpī. Ja bērns kustina rociņas un kājiņas un iesper savai mātei, vai tad viņa apvainojas? Protams, ka ne. Gluži tāpat Kungs Brahma var būt ļoti liela personība, tomēr ne tikai viņš, bet arī viss pārējais, kas vispār pastāv, atrodas Dieva Augstākās Personības klēpī. Dieva Kunga enerģija caurstrāvo visu. Pasaulē nav tādas vietas, kur tā nedarbotos. Viss pastāv Dieva Kunga enerģijā. Tātad gan šī Visuma Brahma, gan arī neskaitāmie citu Visumu Brahmas atrodas Dieva Kunga enerģijā. Dievs Kungs tiek uzskatīts par māti, un viss, kas atrodas mātes klēpī, tiek uzskatīts par bērnu. Un laba māte nekad neļaujot uz savu bērnu, pat ja tas spārdās ar kājiņām.

Tad Kungs Brahma teica, ka viņš ir dzimis lotosa ziedā, kas izaudzis no Nārājanas nabas. Tas noticis pēc tam, kad iznīcinātas trijas pasaules jeb planētu sistēmas: Bhūrloka, Bhūvarloka un Svarloka. Visumam ir trīs daļas: Svarga, Martja un Pātāla. Iznīcināšanas laikā šīs trīs planētu sistēmas nogrimst ūdenī. Uz ūdens guļ Nārājana, Krišnas pilnīgais izvērsums, un no Viņa nabas izaug lotoss, kurā piedzimst Brahma. Gluži dabiski ir secināt, ka Brahmas māte ir Nārājana. Pēc Visuma iznīcināšanas visas dzīvās būtnes atrodas Dievā Kungā, tāpēc Viņu sauc par Nārājanu. Vārds "nāra" apzīmē visu dzīvo būtņu kopumu, un "ajana" nozīmē "atrašanās vieta". Garbhodakašājī veidolu sauc par Nārājanu, jo Viņš guļ šajā ūdenī. Viņā arī atrodas visas dzīvās būtnes. Turklāt Nārājana ir arī ir visu būtņu sirdis, kā tas apstiprināts Bhagavad-gītā. Arī šajā ziņā Viņš ir Nārājana, jo "ajana" nozīmē "zināšanu avots", kā arī "atrašanās vieta". Bhagavad-gītā apstiprina arī to, ka dzīvajai būtnei atmiņu dod Virsdvēsele, kas atrodas tās sirdī. Pēc ķermeņa nomaiņas būtne savu pagājušo dzīvi aizmirst, bet, tā kā viņas sirdī ir Nārājana jeb Virsdvēsele, būtne var atcerēties savas agrākās vēlmes un darboties saskaņā ar tām. Kungs Brahma gribēja parādīt, ka Krišna ir sākotnējais Nārājana, ka Viņš ir Nārājanas avots un ka Nārājana nav ārējās enerģijas jeb maijas izpausme, bet gan garīgās enerģijas izvērsums. Ārējās enerģijas jeb maijas darbība tiek izpausta pēc kosmiskās pasaules radišanas, bet Nārājanas sākotnējā, garīgā enerģija darbojas pirms radišanas. Tātad Nārājanas izvērsumi – no Krišnas par Kāranodakašājī Višnu, no Kāranodakašājī Višnu par Garbhodakašājī Višnu, no Garbhodakašājī Višnu par Kšīrodakašājī Višnu, un no Kšīrodakašājī Višnu ikviena sirdī – ir Viņa garīgās enerģijas izpausmes. Tās nerodas materiālās enerģijas ietekmē un tāpēc nav pārejošas. Viss, ko vada materiālā enerģija, ir laicīgs, un, viss, kas notiek garīgajā enerģijā, ir mūžīgs.

Kungs Brahma vēlreiz apstiprināja, ka Krišna ir sākotnējais Nārājana. Viņš teica, ka milzīgais Visuma ķermenis joprojām atrodas Garbhodakas ūdenī. Brahma sacīja: "Šis milzīgais Visuma ķermenis arī ir Tavas enerģijas izpausme. Visuma veidols atrodas ūdenī, tāpēc arī tas ir Nārājana, un mēs visi atrodamies šī Nārājanas veidola klēpī. Es redzu Tavus dažādos Nārājanas veidolus visur. Es redzu Tevi uz ūdens, es jūtu, ka Tu esi manā sirdī, un es redzu Tevi arī savā priekšā. Tu esi sākotnējais Nārājana.

Mans dārgais Kungs, ar šo avatāru Tu esi parādījis, ka esi augstākais maijas valdnieks. Tu atrodi kosmiskajā izpausmē, tomēr visa pasaule ir Tevī. To Tu jau parādīji, atklājot savai mātei Jašodai Visumu savā mutē. Ar neaptveramo jogamaijas spēju Tu to vari paveikt pats bez kāda cita palīdzības.

Mans dārgais Kungs Krišna! Visa kosmiskā izpausme, ko mēs tagad redzam, atrodas Tavā ķermenī. Tomēr es redzu Tevi ārpusē, un Tu redzi mani ārpusē. Vai tad kaut kas tāds var notikt bez Tavas neaptveramās enerģijas darbības?"

Ar šiem vārdiem Kungs Brahma uzsver, ka cilvēks, kurš neatzīst Dieva Augstākās Personības neaptveramo enerģiju, nespēj izprast lielu patieso būtību. Brahma turpināja: "Mans dārgais Kungs! Pat neapskatot visu pārējo un runājot tikai par to, kas noticis šodien un ko es esmu redzējis – vai tad tas

viss nav Tavu neaptveramo enerģiju veikums? Vispirms es redzēju, ka Tu esi viens, pēc tam Tu izvērsies par saviem draugiem, teliņiem un visu, kas bija Vrindāvanā, un tad es ieraudzīju Tevi un visus zēnus kā četrroku Višnu, kurus godina visi elementi, visi padievi un arī es. Pēc tam šie Višnu atkal kļūva par ganu zēniem, un Tu paliki viens tāpat kā iepriekš. Vai tad tas nenozīmē, ka Tu esi Visaugstais Kungs Nārājana, visa avots, no kura viss izplūst, kurā viss satek atpakaļ un kas paliek tāds pats kā iepriekš?"

Tie, kas neko nezina par Tavām neaptveramajām enerģijām, nespēj saprast, kādā veidā Tu viens pats izvērsies par radītāju Brahmu, uzturētāju Višnu un iznīcinātāju Šivu. Ļaudis, kas nesaprot lietu patieso būtību, uzskata, ka es, Brahma, esmu radītājs, Višnu ir uzturētājs, un Kungs Šiva ir iznīcinātājs. Īstenībā Tu viens pats esi viss: radītājs, uzturētājs un iznīcinātājs. Gluži tāpat Tev ir arī dažādi avatāri. Starp padieviem Tu esi Vāmanadēva, starp viedajiem Tu esi Parašurāma, starp cilvēkiem Tu esi Tu pats, tas ir, Krišna vai Kungs Rāma. Starp dzīvniekiem Tu atnāc kā mežakuilis, un starp ūdens iemītniekiem Tu ierodies kā zivs. Tomēr Tu nekad nedzimsti, jo aizvien esi mūžīgs. Tu atnāc un aizej ar savu neaptveramo enerģiju, lai aizsargātu ticīgos bhaktas un iznīcinātu dēmonus. Ak, mans Kungs, visucaurstrāvojošā Dieva Augstākā Personība! Ak, Virsdvēsele, visu mistisko spēku valdniek! Nevien nespēj aptvert Tavas pārpasaulīgās rotaļas, kas notiek šajās trijās pasaulēs. Nevien nespēj apjēgt, kā Tu esi izvērsis savu jogamaiju, kādā veidā Tu atnāc un kā Tu ar savu pārpasaulīgo enerģiju darbojies. Mans dārgais Kungs, visa šī kosmiskā izpausme ir kā mirkļa sapnis, un tās laicīgā pastāvēšana tikai satrauc prātu. Tādēļ šajā esamībā mēs esam raizu pilni. Dzīve materiālajā pasaulē nozīmē nepārtrauktas ciešanas. Tomēr laicīgā esamība materiālajā pasaulē liekas patīkama un mīļa, jo tā ir radusies no Tava ķermeņa, kas ir mūžīgs, svētlaimes un zināšanu pilns.

Tāpēc es secinu, ka Tu esi Augstākā Dvēsele, Absolūtā Patiesība, augstākā sākotnējā personība; un, lai gan Tu ar savām neaptveramajām pārpasaulīgajām spējām esi izvērsies tik daudzos Višnu veidos vai dzīvajās būtnēs un enerģijās, Tu esi augstākais un vienīgais, Tu esi augstākā Virsdvēsele. Neskaitāmās dzīvās būtnes ir kā sākotnējās uguns dzirkstelītes. Ak, Kungs! Uzskats, ka Virsdvēsele ir bezpersoniska, ir aplams, jo es redzu, ka Tu esi sākotnējā personība. Ļaudis ar trūcīgām zināšanām var domāt, ka Tu nevari būt sākotnējā personība, jo Tu esi Nandas Mahārādžas dēls un esi piedzimis gluži kā cilvēks. Viņi maldās. Tu patiešām esi sākotnējā personība. Tāds ir mans secinājums. Par spīti tam, ka Tu esi Nandas dēls, Tu neapšaubāmi esi sākotnējā personība. Tu esi Absolūtā Patiesība un neesi daļa no šīs materiālās tumsas. No Tevis ir radies sākotnējais brahmadžoti, kā arī materiālie spīdekļi. Tavs pārpasaulīgais starojums ir tas pats brahmadžoti. Kā teikts Brahma-samhitā, brahmadžoti ir Tava ķermeņa mirdzums. Ir daudz Višnu avatāru un Tavu dažādo īpašību avatāru, bet tie neatrodas tādā pašā līmenī kā Tu. Tu esi sākotnējais gaismeklis. Pārējie avatāri var būt tikpat spoži kā sākotnējais gaismeklis, taču sākotnējā uguns ir aizdedzinājusi visas pārējās. Tu neesi materiālās pasaules radīts, tāpēc arī pēc materiālās pasaules iznīcināšanas Tu turpināsi pastāvēt tāds, kāds Tu esi.

Tu esi sākotnējā personība, tāpēc Gopāla-tāpanī (Vēdu Upaniśadā), kā arī Brahma-samhitā Tu esi nosaukts par *govindam ādi-puruṣam*. Govinda ir sākotnējā personība, visu cēloņu cēlonis. Bhagavad-gītā arī teikts, ka Tu esi Brahmana starojuma avots, tāpēc nevienam nevajadzētu uzskatīt, ka Tavs ķermenis līdzinās parastam materiālam ķermenim. Tavs ķermenis ir akšara, neiznīcināms. Materiālais ķermenis vienmēr ir pakļauts triju veidu ciešanām, bet Tavs ķermenis ir sač-čid-ānanda-vigraha – svētlaimes, zināšanu un mūžības pilns. Vēl Tu esi nirandžana, jo Tavas spēles māmiņas Jaśodas mazā dēla un gopī Kunga izskatā ir materiālo īpašību nepiesārņotas. Tu izvērsies par tik daudziem ganu zēniem, teliņiem un govīm, bet tas nesamazināja Tavas pārpasaulīgās spējas. Tu vienmēr esi pilnīgs. Kā teikts Vēdu rakstos, pat ja no pilnības – Augstākās Absolūtās Patiesības – atņem pilnību, tā tomēr paliek tā pati pilnīgā Augstākā Absolūtā Patiesība. Lai gan mēs redzam daudzus pilnīgā izvērsumus, pilnīgais ir viens vienīgs. Visas Tavas spēles ir garīgas, tāpēc tās nevar piesārņot materiālās dabas

īpašības. Kad Tu klausī savu tēvu Nandu un māmiņu Jašodu, tas nebūt nemazina Tavas spējas, bet parāda Tavu mīlestību pret bhaktām. Nav neviena, kas varētu sacensties ar Tevi. Ļaudis ar trūcīgām zināšanām uzskata Tavas spēles un atnākšanu par materiālām. Tu stāvi pāri neziņai un zināšanām, kā tas apstiprināts Gopāla-tāpanī. Tu esi sākotnējais amrita (nemirstības nektārs), nesagraujamais. Kā teikts Vēdās: *amṛtam śāśvataṁ brahma*. Brahmans ir mūžīgais un augstākais visa sākums, kurš nedzimst un nemirst.

Upaniṣadās teikts, ka Augstākais Brahmans spīd kā saule un ir visa avots. Ikviens, kas spēj saprast šo sākotnējo personību, atbrīvojas no materiālās saistītās dzīves. Katrs, kas pieķeras Tev ar garīgo kalpošanu, var izprast Tavu īsteno stāvokli, Tavu dzimšanu, atnākšanu, aiziešanu un darbību. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka, vienkārši izprotot Tavu dabisko stāvokli, atnākšanu un aiziešanu, cilvēks, atstājot šo ķermeni, tūlīt var nonākt garīgajā valstībā. Tāpēc saprātīgs cilvēks, kas vēlas šķērsot materiālās neziņas okeānu, meklē patvērumu pie Tavām lotospēdām un pavisam viegli nonāk garīgajā valstībā. Ir daudz tā saucamo meditētāju, kuri nezina, ka Tu esi Augstākā Dvēsele. Kā teikts Bhagavad-gītā, Tu esi Augstākā Dvēsele, kas atrodas visu sirdīs, tāpēc nav nepieciešams meditēt uz kaut ko, kas atrodas ārpus Tevis. Tas, kurš pastāvīgi gremdējas Tava sākotnējā Krišnas veidola apcerē, viegli tiek pāri materiālās neziņas okeānam. Turpretī tie, kas nezina, ka Tu esi Augstākā Dvēsele, paliek materiālajā pasaulē par spīti savai tā saucamajai meditācijai. Ja cilvēks Tavu bhaktu sabiedrībā uzzina, ka Kungs Krišna ir sākotnējā Virsdvēsele, tad viņš var tikt pāri materiālās neziņas okeānam. Piemēram, ja cilvēks paceļas pāri saviem kļūmīgajiem priekšstatiem un vairs neuzskata auklu par čūsku, tad viņš atbrīvojas no bailēm. Tāpēc, ja cilvēks saprot Tevi no tā, ko Tu saki Bhagavad-gītā, vai arī no Taviem tīrajiem bhaktām, kuru mācību var lasīt Śrīmad Bhāgavatamā un visos Vēdu rakstos, un ja cilvēks apzinās, ka Tu esi augstākais izpratnes mērķis, tad viņam vairs nav jābaidās no šīs materiālās esamības.

Tā saucamā atbrīve un sasaistība neattiecas uz tiem, kas jau sākuši garīgi kalpot Tev, tāpat kā aukla vairs neizraisa bailes cilvēkā, kurš zina, ka tā nav čūska. Bhakta zina, ka materiālā pasaule pieder Tev, tāpēc viņš visu izmanto, lai pār pasaulīgā mīlestībā kalpotu Tev. Viņš vairs nav saistīts. Tam, kurš atrodas uz Saules, vairs nav jādomā, ka saule varētu uzlēkt un norietēt, ka varētu pienākt diena vai nakts. Vēl ir teikts, ka Tu, Krišna, esi kā saule un maija ir kā tumsa. Kur ir saule, tur nevar būt runas par tumsu, tādēļ tiem, kas vienmēr ir kopā ar Tevi, nav jādomā par sasaistību vai atbrīvi. Viņi jau ir atbrīvoti. Turpretī tie, kas tikai uzskata sevi par atbrīvotiem, bet nav raduši patvērumu pie Tavām lotospēdām, sava netīrā saprāta dēļ krīt.

Tāpēc, ja cilvēks uzskata, ka Virsdvēsele atšķiras no Tavas personības un meklē Virsdvēseli kaut kur citur – mežā vai Himalaju alās –, tad viņš atrodas ļoti bēdīgā stāvoklī.

Tu Bhagavad-gītā māci, ka cilvēkam jāpamet visi pārējie sevis apzināšanās ceļi un vienkārši jāuztic sevi Tev, jo tas ietver sevī visu. Tu esi augstākais visādā ziņā, tāpēc tie, kas meklē Brahmana starojumu, meklē Tevi un tie, kas cenšas apzināties Virsdvēseli, arī meklē Tevi. Bhagavad-gītā Tu esi norādījis, ka savas daļējās pārstāves Virsdvēseles veidā Tu esi iegājis materiālajā kosmiskajā izpausmē. Tu atrodi visu dzīvo būtņu sirdīs, un nav vajadzības meklēt Virsdvēseli nekur citur. Ja kāds to dara, tad viņš ir neziņā. Tas, kurš pacēlies pāri šādam stāvoklim, saprot, ka Tu esi bezgalīgs. Tu atrodi gan iekšpusē, gan ārpusē, Tu esi visur. Bhakta nemeklē Virsdvēseli kaut kur citur, viņš vērs savu prātu uz Tevi iekšienē. Īstenībā Tevi var meklēt tikai tie, kas ir atbrīvojušies no materiālistiskas dzīves izpratnes. Auklu par čūsku uzskata tikai tie, kas vēl neko nezina par Tevi. Tādas čūskas pastāv tikai prātā. Arī maija ir tikai prātā. Maija nav nekas cits, kā neziņa par Tavu personību. Kad cilvēks aizmirst Tavu personību, viņu sasaista maija. Tāpēc tas, kurš ir stingri pievērsies Tev gan iekšēji, gan ārēji, nav pakļauts maldiem.

Tavu godību var izprast tas, kurš kaut nedaudz uzsācis garīgo kalpošanu. Pat ja cilvēks tiecas sasniegt Brahmana vai Paramātmās apzināšanos, bez garīgās kalpošanas viņš nespēj saprast dažādās Tavas personības iezīmes. Cilvēks var būt garīgais skolotājs daudziem impersonālistiem, viņš var aiziet mežā vai apmesties kalnu alā un vientulībā meditēt daudzus jo daudzus gadus, tomēr, ja viņam nav kaut nedaudz garīgās kalpošanas svētības, tad tas nespēj saprast Tavu godību. Arī Brahmana un Paramātmās apzināšanos nav iespējams sasniegt pat daudzus, daudzus gadus, nesaskaroties ar brīnumaino garīgo kalpošanu.

Mans dārgais Kungs, es lūdzu, lai man paveiktos un šajā dzīvē vai arī jebkurā citā dzīvē es būtu viens no Taviem bhaktām. Lai kur es arī atrastos, es vēlos garīgi kalpot Tev. Man vienalga, kādu veidolu saņemšu nākotnē, jo redzu, ka bhaktas ir tik veiksmīgi. Viņi pārpasaulīgā mīlestībā kalpo Tev un ir kopā ar Tevi pat govju, teliņu un ganu zēnu veidos. Tāpēc es labāk vēlos būt viens no viņiem, nevis tāda augsta personība, kāds esmu tagad, jo es atrodos pilnīgā neziņā. Vrindāvanas gopī un govīs ir tik veiksmīgas, jo viņas ir varējušas dot Tev savu pienu. Tie, kas rīko lielas ziedošanas un upurē daudzas vērtīgas kazas, nevar sasniegt Tavas izpratnes pilnību, bet šīs vienkāršās lauku sievietes un govīs garīgi kalpo Tev un var Tevi iepriecināt ar savu pienu. Tu esi dzēris viņu pienu un esi bijis pilnīgi apmierināts, bet Tevi nekad nevar apmierināt tie, kas rīko ziedošanas. Tāpēc es brīnos par Mahārādžas Nandas, māmiņas Jašodas, ganu un gopī lielo veiksmi, jo Tu, Dieva Augstākā Personība, Absolūtā Patiesība, esi kopā ar viņiem, un viņi Tevi mīl vairāk par visu pasaulē. Mans dārgais Kungs, neviens nespēj pa īstam novērtēt, cik ļoti paveicies Vrindāvanas iedzīvotājiem. Mēs esam padievi un valdām pār dažādiem dzīvo būtņu jutekļiem. Mēs lepojamies ar savu augsto stāvokli, taču patiesībā mūs nevar salīdzināt ar šiem laimīgajiem Vrindāvanas iedzīvotājiem, jo viņi, pateicoties savai darbībai, ir kopā ar Tevi un bauda Tavu sabiedrību. Mēs varam lepoties ar to, ka valdām pār jutekļiem, bet Vrindāvanas iedzīvotāji ir tik pārpasaulīgi, ka viņi nemaz nav pakļauti mums. Īstenībā viņi saņem jutekļu baudu, kalpojot Tev. Es būtu ļoti laimīgs, ja man rastos iespēja kādā no nākamajām dzīvēm piedzimt šajā Vrindāvanas zemē.

Mans dārgais Kungs, tāpēc es nevēlos ne materiālas bagātības, ne atbrīvi. Es dziļā pazemībā noliecos pie Tavām lotospēdām un lūdzu, lai Tu man dotu jebkādu dzimšanu šajā Vrindāvanas mežā un es varētu gūt svētību no Vrindāvanas bhaktu lotospēdu putekļiem. Man būtu liela laime piedzimt kaut vai par mazu zāles stiebriņu šajā zemē, bet, ja es nevaru piedzimt Vrindāvanas mežā, tad es lūdzu dzimšanu Vrindāvanas apkaimē, lai bhaktas, kas ietu no Vrindāvanas, ietu man pāri. Pat tā man būtu ļoti liela veiksmē. Es tiecos pēc tādas dzīves, kurā mani klātu bhaktu lotospēdu putekli.

Es redzu, ka šeit visi pilnībā apzinās Krišnu un domā vienīgi par Krišnas lotospēdām, pie kurām cenšas nonākt pašas Vēdas."

Bhagavad-gītā apstiprināts, ka vēdisko zināšanu mērķis ir atrast Krišnu. Brahma-samhitā teikts, ka ar pastāvīgu Vēdu rakstu lasīšanu ir ļoti grūti atrast Krišnu, Dieva Augstāko Personību. Taču pie Viņa viegli var nonākt ar tīra bhaktas žēlastību. Vrindāvanas tīrie bhaktas ir ļoti laimīgi, jo viņi var skatīt Mukundu (Kungu Krišnu) visu laiku. Vārdu "mukunda" var saprast divējādi. Zilbe "muk" nozīmē "atbrīve". Kungs Krišna var dot atbrīvi, tāpat arī pārpasaulīgu laimi. Vārds "mukunda" vēl norāda uz Viņa smaidošo seju, kas atgādina kundas ziedu. Vārds "mukha" nozīmē "seja". Kundas zieds ir ļoti skaists, un izskatās, ka tas smaida. Tāds ir šis salīdzinājums.

Vrindāvanas tīrie bhaktas atšķiras no pārējiem bhaktām ar to, ka viņu vienīgā vēlme ir būt kopā ar Krišnu. Krišna ir ļoti labs pret saviem bhaktām un piepilda viņu vēlmes. Bhaktas vienmēr vēlas atrasties Krišnas sabiedrībā, un Kungs aizvien ir gatavs būt kopā ar viņiem. Vrindāvanas bhaktu mīlestība ir dabiska. Viņi neseko vadošajiem principiem. Stingra sekošana tiem nav nepieciešama, jo viņi jau dabiski ir izkopuši pārpasaulīgu mīlestību uz Krišnu. Vadošie principi vajadzīgi tiem, kas nav

sasnieguši pārpasaulīgas mīlestības līmeni. Arī Brahma ir Dieva Kunga bhakta, taču viņam ir jāievēro vadošie principi. Brahma lūdz Krišnam iespēju piedzimt Vrindāvanā un tādējādi pacelties spontānas mīlestības līmenī.

Kungs Brahma turpināja: "Mans Kungs! Reizēm es pat nesaprotu, kā Tu atlīdzināsi Vrindāvanas iedzīvotājiem par viņu garīgo kalpošanu. Es zinu, ka Tu esi augstākais visu svētību avots, tomēr es nevaru aptvert, kādā veidā Tu samaksāsi par Vrindāvanas iedzīvotāju kalpošanu. Es domāju par to, cik Tu esi labs un augstsirdīgs. Pat Pūtana, kas, pārgērbusies par mīlošu māti, nāca pie Tevis ar viltu, saņēma atbrīvi un varēja patiešām kļūt par Tavu māti. Arī citi dēmoni no šīs ģimenes – Aghāsura un Bakāsura – ieguva atbrīvi. Bet tagad es nezinu: Vrindāvanas iedzīvotāji ir atdevuši Tev visu – savus ķermeņus, prātus, mīlestību un mājas –, viss ir veltīts Tev. Kā gan Tu to atlīdzināsi? Tu jau esi atļāvis Pūtanaī rīkoties ar sevi, kā viņa vēlas! Es domāju, ka Tu būsi mūžīgs Vrindāvanas iedzīvotāju parādnieks un nespēsi atmaksāt viņu mīlestības pilno kalpošanu. Mans Kungs, cik es saprotu, Vrindāvanas iedzīvotāji tik brīnišķīgi kalpo Tev tāpēc, ka viņi visas savas dabiskās tieksmes spontāni izmanto kalpošanā. Ir teikts, ka pieķeršanās materiālajiem priekšmetiem un mājai rodas no maldiem, kas sasaista dzīvo būtņi materiālajā pasaulē. Bet tas attiecas tikai uz tiem, kas neapzinās Krišnu. Vrindāvanas iedzīvotājiem tādu kavēkļu kā pieķeršanās mājai un pavardam nav. Viņi ir pievērsuši savu pieķeršanos Tev, Tu vienmēr esi viņu mājās, un tās ir kļuvušas par tempļiem, Tevis dēļ viņi ir aizmirsuši visu, tāpēc tiem nav nekādu kavēkļu. Tiem, kas apzinās Krišnu, māja un pavards nav kavēkļi. Viņi arī nemaldās.

Es saprotu arī to, ka Tava atnākšana maza ganiņa, gana dēla, izskatā nav materiāla. Tu esi tik ļoti pateicīgs par Vrindāvanas iedzīvotāju mīlestību, ka esi atnācis, lai ar savu pārpasaulīgo klātbūtni iedvesmotu viņus uz vēl sirsnīgāku kalpošanu. Vrindāvanā materiālais neatšķiras no garīgā, jo viss tiek izmantots, lai ar mīlestību kalpotu Tev. Mans dārgais Kungs, Tavas Vrindāvanas spēles domātas tikai Tavu bhaktu iedvesmošanai. Ja kāds uzskata Tavas Vrindāvanas rotaļas par materiālām, tad viņš maldās.

Mans dārgais Kungs Krišna! Tie, kas izsmej Tevi un apgalvo, ka Tev, gluži kā parastai būtnei, ir materiāls ķermenis, Bhagavad-gītā nosaukti par dēmoniskiem un nesaprātīgiem. Tu vienmēr esi pārpasaulīgs. Nebhaktas maldās, jo uzskata Tevi par materiālās pasaules radītu. Īstenībā Tu esi pieņēmis šo ķermeni, kas atgādina parasta ganu zēna ķermeni, tikai tāpēc, lai vairotu savu bhaktu mīlestību un pārpasaulīgo svētlaimi.

Mans dārgais Kungs! Ko lai saka par cilvēkiem, kas apgalvo, ka viņi jau ir izpratuši Dievu vai arī ar savu apzināšanos paši kļuvuši par Dievu? Bet par sevi es varu atklāti teikt, ka nespēju Tevi aptvert ar savu ķermeni, prātu vai runu. Ko es varu pateikt par Tevi, un ko es varu izprast ar saviem jutekļiem? Es pat nevaru pilnībā iedomāties Tevi savā prātā, kas ir jutekļu saimnieks. Tavas īpašības, Tavu darbību un Tavu ķermeni nespēj aptvert neviena materiālās pasaules būtne. Tavu īsteno būtību var zināmā mērā saprast tikai ar Tavu žēlastību. Mans dārgais Kungs! Tu esi visa radītā Visaugstais Kungs, lai gan es reizēm maldīgi domāju, ka es esmu Visuma saimnieks. Es varu būt šī Visuma saimnieks, taču Visumu ir neskaitāmi daudz, un tajos valda neskaitāmi daudzi Brahmas. Īstenībā Tu esi visu viņu saimnieks. Virsdvēseles izskatā Tu atrodi ikviena sirdī un zini visu. Tāpēc, lūdzu, pieņem mani par kalpu, kas sevi uzticējis Tev. Es ceru, Tu piedosi, ka es iztraucēju Tavas rotaļas ar draugiem un teliņiem. Tagad, ja Tu mani palaidīsi, es tūlīt došos prom, lai Tevi vairs netraucētu un Tu varētu priecāties ar saviem draugiem un teliņiem.

Mans dārgais Kungs Krišna! pats Tavs vārds norāda, ka Tu esi visupievilcīgs. Saule un mēness ir tik skaisti, pateicoties Tev. Ar saules skaistumu Tu padari skaistu arī Jada dinastiju. Ar mēness pievilcību Tu vairo zemes, padievu, brāhmanu, govju un okeānu spēku. Tu esi vispievilcīgākais, tāpēc tādi

dēmoni kā Kamsa un citi tiek iznīcināti. Visu pārdomājis, es secinu, ka Tu esi vienīgā godināmā Dievība pasaulē. Es noliekšos Tavā priekšā līdz šīs materiālās pasaules iznīcināšanai. Kamēr vien Visumā spīd saule, esi tik labs un pieņem manus pazemīgos sveicienus."

Tā Visuma saimnieks Brahma pazemīgi noliecās Dieva Augstākās Personības priekšā un, godbijīgi apgājis Viņam trīs reizes apkārt, bija gatavs atgriezties savā mājvietā, Brahmālokā. Dieva Augstākā Personība pamāja un atļāva viņam iet. Kad Brahma bija projām, Kungs Šrī Krišna tūlīt kļuva tāds, kāds bija izskatījies govju un ganiņu pazušanas dienā.

Krišna bija atstājis savus draugus Jamunas krastā ēdam pusdienas, un, lai gan Viņš atgriezās tieši pēc gada, zēni domāja, ka pagājis tikai mirklis. Tā darbojas Krišnas dažādās enerģijas. Bhagavad-gītā teikts, ka Krišna pats atrodas ikviena sirdī un ka Viņš dod atmiņu un aizmiršanu. Visas dzīvās būtnes vada Dieva Kunga augstākā enerģija. Reizēm viņas atceras un reizēm tās aizmirst savu dabisko stāvokli. Krišnas draugi, kas atradās šīs enerģijas varā, nespēja saprast, ka viņi nav bijuši pie Jamunas veselu gadu un ir bijuši pakļauti Brahmas radītajam maldinājumam. Kad Krišna atnāca pie zēniem, tie domāja: "Kopš Krišnas aiziešanas ir pagājis tikai neilgs brīdis." Viņi sāka smieties, domājot, ka Krišna negrib pamest viņu jautro sabiedrību un vēlas pusdienot kopā ar visiem. Zēni priecīgi sauca: "Dārgais draugs Krišna, Tu tik ātri esi atpakaļ! Redzi, mēs vēl neesam sākuši ēst. Nekas vēl nav apēsts. Nāc, sēdies, ēdīsim kopā!" Krišna smaidīdams pieņēma aicinājumu un pievienojās jautrajam draugu pulkam. Ēdot Krišna domāja: "Šie zēni uzskata, ka kopš Manas aiziešanas ir pagājis tikai mirklis, un nezina, ka Es veselu gadu esmu cīnījies ar Kunga Brahmas burvestībām."

Kad Krišna un Viņa draugi bija paēduši, visi kopā ar teliņiem devās uz savām Vradžabhūmi mājām. Pa ceļam viņi priecājās par milzīgās čūskas Aghāsuras skeletu. Kad Krišna atgriezās Vradžabhūmi mājās, Viņu redzēja visi Vrindāvanas iedzīvotāji. Krišnas kronis bija izrotāts ar meža ziediem un pāva spalvu. Arī ap kaklu Krišnam bija ziedu vītne, un Viņš bija izkrāsojies ar dažādiem Govardhanas kalna alās atrastajiem minerāliem. Govardhanas kalns ir slavens ar savu dabisko sarkano krāsu, un Krišna ar saviem draugiem to izmantoja, lai izkrāсотu augumu. Katram no zēniem bija bifēļa rags, nūja un flauta, un visi sauca savus teliņus vārdā. Zēni tik ļoti lepojās ar Krišnas brīnumainajiem darbiem, ka, ieejot ciemā, sāka dziedāt Viņam slavas dziesmas. Vrindāvanas gopī noraudzījās, kā brīnišķīgais Krišna ienāk ciemā. Zēni sacerēja skaistas dziesmas, kurās bija stāstīts par to, kā Krišna izglāba viņus no nāves milzīgās čūskas mutē un kā čūska tika nogalināta. Daži sauca Krišnu par Jašodas dēlu, citi – par Nandas Mahārādžas dēlu. Zēni teica: "Viņš ir tik brīnišķīgs, Viņš mūs izglāba no milzīgās čūskas un nogalināja to." Taču neviens no zēniem nezināja, ka kopš Aghāsuras nogalināšanas ir pagājis vesels gads.

Šajā sakarībā Mahārādža Parīkšits Šukadēvam Gosvāmī jautāja, kāpēc Vrindāvanas iedzīvotāji bija tik ļoti iemīlējuši Krišnu, lai gan Krišna nebija viņu ģimenes loceklis. Mahārādža Parīkšits sacīja: "Kamēr istie ganu zēni bija projām, Krišna bija izvērsies par viņiem. Kādēļ zēnu vecāki iemīlēja Krišnu vairāk nekā savus dēlus? Kādēļ govīs milēja teliņus, par kuriem bija izvērsies Krišna, vairāk nekā savējos?"

Šukadēva Gosvāmī Mahārādžam Parīkšitam teica, ka īstenībā visas dzīvās būtnes visvairāk ir pieķērušās sev. Viss ārējais, kā māja, ģimene, draugi, valsts, sabiedrība, bagātība, varenība un gods, šai ziņā ir otršķirīgs. Visas šīs lietas ir patīkamas tikai tāpēc, ka tās sagādā prieku patībai. Tieši tādēļ cilvēks ir savtīgs un ir vairāk pieķēries savam ķermenim un patībai nekā tādiem radiniekiem kā sievai un bērniem vai draugiem. Ja draud kādas briesmas, tad cilvēks vispirms rūpējas par sevi un tad par citiem. Tas ir dabiski. Tas nozīmē, ka viņš mīl sevi vairāk par visu pārējo. Nākamais pēc patības, kam cilvēks ir ļoti pieķēries, ir materiālais ķermenis. Tas, kurš neko nezina par garīgo dvēseli, ir ļoti pieķēries savam materiālajam ķermenim. Šī pieķeršanās ir tik stipra, ka pat vecumā cilvēks ar daudziem mākslīgiem paņēmieniem vēlas ķermeni saglabāt, uzskatot, ka šo veco ķermeni, kurš vairs

nedarbojas, var glābt. Gan tie, kam ir ķermeniska apziņa, gan tie, kam ir garīga apziņa, augām dienām un naktīm smagi strādā, lai sagādātu prieku patībai. Mēs esam pieķērušies materiālām lietām tāpēc, ka tās dod prieku jutekļiem vai ķermenim. Pieķeršanās ķermenim pastāv tikai tāpēc, ka tajā atrodas "es", garīgā dvēsele. Kad cilvēks vairāk pilnveidojas, viņš saprot, ka garīgā dvēsele ir patīkama tikai tāpēc, ka tā ir neatņemama Krišnas daļiņa. Galu galā Krišna ir tas, kurš ir patīkams un visupievilcīgs. Viņš ir Virsdvēsele visā. Lai mēs to uzzinātu, Krišna ierodas šajā pasaulē un pavēsta, ka Viņš ir visupievilcīgais, visu mērķis. Pievilcīgs var būt tikai un vienīgi tas, kas ir Krišnas izvērsums.

Viss, kas šajā kosmiskajā izpausmē ir pievilcīgs, tāds ir, pateicoties Krišnam. Tādējādi Krišna ir visa prieka avots. Krišna ir visas darbības avots, un augsta līmeņa pārpasaulnieki visu redz saistībā ar Viņu. Čaitanja-čaritāmritā teikts, ka mahā-bhāgavata jeb augsta līmeņa bhakta redz, ka Krišna ir darbīgais pirmsākums visās kustīgajās un nekustīgajās dzīvajās būtnēs. Tādējādi viņš redz, ka viss šajā kosmiskajā izpausmē ir saistīts ar Krišnu. Tas laimīgais cilvēks, kas saskata Krišnu visur un rod Viņā patvērumu, jau ir sasniedzis atbrīvi. Viņš vairs neatrodas materiālajā pasaulē. Tas ir apstiprināts arī Bhagavad-gītā. Tas, kurš nodarbojas ar garīgo kalpošanu Krišnam, jau ir pacēlies brahma-bhūtas līmenī jeb garīgajā līmenī. Pats vārds "Krišna" norāda uz dievbijību un atbrīvi. Ikviens, kas rod patvērumu pie Krišnas lotospēdām, sēžas laivā, kas ved viņu pāri neziņas okeānam. Tādam cilvēkam visa plašā materiālā izpausme kļūst tikpat nenozīmīga kā teļa pēdas nospiedums. Krišna ir visu diženo dvēseļu mērķis un materiālo pasaulu patvērums.

Tam, kurš pacēlies Krišnas apziņas līmenī, Vaikuntha jeb garīgā valstība ir viegli sasniedzama. Šāds cilvēks vairs nedzīvo materiālajā pasaulē, kur uz katra soļa draud briesmas. Tādā veidā Šukadēva Gosvāmī Mahārādžam Parīkšitam pilnībā izskaidroja Krišnas apziņas mācību. Šukadēva Gosvāmī pat atstāstīja valdniekam Kunga Brahmas vārdus un lūgšanas. Šie stāsti par Kunga Krišnas spēlēm ar ganu zēniem, pusdienām Jamunas krastā un Kunga Brahmas lūgšanām ir pārpasaulīgi. Ikviens, kas tos klausās, pārstāsta vai apdzied, noteikti piepilda visas savas garīgās vēlmes. Tā tika aprakstīta Krišnas bērība un Viņa spēles ar Balarāmu Vrindāvanā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrpadsmitajai nodaļai "Kunga Brahmas lūgšanas Kungam Krišnam".

Piecpadsmitā nodaļa. Dhēnukāsuras nogalināšana

Tādā veidā pagāja Šrī Krišnas un Viņa vecākā brāļa Balarāmas bērības laiks, ko sauc par kaumāru, un pienāca pauganda, tas ir, vecums no septiņiem līdz desmit gadiem. Gani apspriedās un nolēma uzticēt zēniem, kas vecāki par pieciem gadiem, govju ganīšanu. Saņēmuši šo uzdevumu, Krišna un Balarāma pārstaigāja Vrindāvanu, šķīstot zemi ar savām pēdām.

Krišna kopā ar ganu zēniem un Balarāmu dzina govīs un, spēlējot flautu, gāja cauri Vrindāvanas mežam, kurā bija daudz puķu, augu un zāles. Vrindāvanas mežs bija tikpat tīrs kā bhaktas skaidrais prāts, un tajā bija daudz bišu, puķu un augļu. Dziedāja putni, un ezeros bija dzidrs ūdens, kas pilnīgi atbrīvoja augumu no noguruma. Pūta viegls un smaržīgs vējš, spirdzinot prātu un ķermeni. Krišna ar Balarāmu un draugiem iegāja mežā un, redzot, cik tur ir jauki, baudīja meža gaisotni no visas sirds. Koki bija augļu pilni, un to zari bija noliekušies līdz pašai zemei, it kā tie sveiktu Krišnu, pieskaroties pie Viņa lotospēdām. Krišnam ļoti patika šie koki, augļi un ziedi, un Viņš, saprazdams, ko tie vēlas, pasmaidīja.

Krišna teica savam vecākajam brālim Balarāmam: "Mans dārgais brāli! Tu esi pārāks par mums visiem, un Tavas lotospēdas pielūdz padievi. Paskaties, kā šie augļu pilnie koki ir noliekuši savus zarus, godinot Tavas lotospēdas. Liekas, ka viņi cenšas izkļūt no tumsības, kurā būtne atrodas, saņemdamā koka veidolu. Īstenībā šie Vrindāvanas koki nav parastas dzīvās būtnes. Iepriekšējās dzīvēs viņiem ir

bijis impersonāls dzīves uzskats, un tagad viņi ir kļuvuši nekustīgi, bet tiem ir iespēja Vrindāvanā redzēt Tevi, un Viņi lūdz tālāku pilnveidošanos garīgajā dzīvē, ko var dot saskarsme ar Tevi. Par kokiem parasti kļūst dzīvās būtnes, kas atrodas tumsībā. Arī filozofi impersonālisti ir tumsībā, taču Tavā klātbūtnē viņi var no tās atbrīvoties. Kamenes, kas lido Tev apkārt, agrākajās dzīvēs, manuprāt, ir bijušas bhaktas. Tās nespēj Tevi pamest, jo nav labāka un mīļāka Kunga par Tevi. Tu esi augstākā un sākotnējā Dieva Personība, un kamenes nepārtraukti apdzied Tavu godību. Es domāju, ka dažas no tām ir diženi gudrie, Tavi bhaktas, kas, nespēdami pat uz mirkli pamest Tevi, ir pieņēmuši kameņu izskatu. Mans dārgais brāli! Tu esi augstākais godināmais Dievs. Paskaties, cik priecīgi Tavā priekšā dejo pāvi. Redzi, ar kādu mīlestību Tevi sveic briedis – viņš izturas gluži kā gopī. Meža dzeguzes sagaida Tevi ar lielu liksmi, jo uzskata Tavu ierašanos savās mājās par ļoti svētīgu. Lai gan šie Vrindāvanas iemītnieki ir koki un dzīvnieki, viņi Tevi godina. Tie ir gatavi uzņemt Tevi, cik vien labi to spēj, tāpat kā to dara diženas dvēseles, sagaidot savās mājās augstus viesus. Zeme ir tik dievbijīga un laimīga par to, ka Tu viņu svētī ar saviem pēdu nospiedumiem.

Tas, ka šie Vrindāvanas iemītnieki tādā veidā sagaida Tavu diženo personību, ir gluži dabiski. Zāle, vītenī un augi arī ir ļoti veiksmīgi, jo Tu viņiem pieskaries ar savām lotospēdām. Ar savām rokām Tu skar krūmus un tādā veidā tos svētī. Cik gan slaveni ir kalni un upes, uz kuriem Tu skaties! Tomēr visvairāk ir paveicies Vradžas jaunavām, gopī, kuras valdzina Tavs skaistums, jo Tu viņas apskauj ar savām stiprajām rokām."

Kungs Krišna un Balarāma bija ļoti apmierināti ar Vrindāvanas iemītniekiem un ar prieku ganīja teliņus un govīs Jamunas krastā. Reizēm ar Viņiem kopā bija draugi. Zēni dziedāja, atdarināja kameņu dūkšanu un pavadīja Krišnu un Balarāmu, kuriem ap kaklu bija meža ziedu vītnes. Staigādami zēni reizēm atdarināja gulbju balsis, vai arī, redzot, kā dejo pāvi, viņi Krišnas priekšā tos atdarināja. Arī Krišna kustināja kaklu gluži kā pāvs un smīdināja draugus.

Govīm, par kurām rūpējās Krišna, bija dažādi vārdi, un Krišna ar mīlestību tās sauca. Sadzirdējušas Krišnas balsi, govīs maujot atsaucās, un zēniem tas ļoti patika. Viņi atdarināja dažādus putnus, it īpaši čakoras, pāvus, dzeguzes un bhāradvādžas. Reizēm kāds vājāks dzīvnieks, izdzirdot tīģera vai lauvas rūcienu, aiz bailēm metās bēgt, un zēni kopā ar Krišnu un Balarāmu, atdarinot dzīvniekus, skrēja tiem līdz. Noguruši viņi apsēdās, bet Balarāma parasti nolika galvu kādam zēnam klēpī, lai atpūstos, un Krišna tūlīt nāca masēt Balarāmam kājas. Reizēm Viņš ar palmas zaru apvēdināja Balarāmu, lai brālis varētu labāk atpūsties. Citi zēni tai laikā dejoja, dziedāja un reizēm cīkstējās vai lēkāja. Kad zēni tā rotaļājās, Krišna tūlīt tiem pievienojās un, sadevies ar viņiem rokās, priecājās kopā ar bērniem, smējās un slavēja viņus. Noguris Krišna mēdza nolikt galvu uz kāda liela koka saknes vai arī kādam ganu zēnam klēpī. Kad Viņš tā gulēja, zēni masēja Viņam kājas un apvēdināja Kungu ar lapu vēdekli. Apdāvinātākie zēni Krišnam par prieku saldi dziedāja. Tā Viņš pavisam drīz atpūtās. Dieva Augstākā Personība Krišna, par kura kājām rūpējas laimes dieviete, spēlējās ar ganu zēniem kā līdzīgs ar līdzīgu un izvērta savu iekšējo spēju, lai izskatītos pēc lauku puikas. Taču, lai gan Krišna izskatījās kā lauku zēns, atsevišķos gadījumos Viņš parādīja, ka ir Dieva Augstākā Personība. Dažreiz ļaudis sauc sevi par Dieva Augstāko Personību un krāpj nevainīgus cilvēkus, bet tas ir viss, uz ko viņi ir spējīgi, jo tiem nav Dieva spēka.

Kamēr Krišna atklāja savu iekšējo spēju un rotaļājās ar saviem ārkārtīgi veiksmīgajiem draugiem, Viņam radās vēl viena izdevība izpaust savus pārcilvēciskos Dieva spēkus. Tuvākie draugi – Šrīdāma, Subala un Stokakrišna – ar dziļu mīlestību teica Krišnam un Balarāmam: "Dārgais Balarāma, Tu esi tik varens! Tavas rokas ir tik stipras! Dārgais Krišna, Tu esi liels meistars visādu dēmonu nogalināšanā! Jūs taču zināt, ka tepat blakus ir lielais Tālavanans mežs. Tajā ir daudz palmu, un visas tās ir augļu pilnas. Daži augļi krīt zemē, citi ir ļoti gatavi turpat kokā. Tā ir brīnišķīga vieta, bet lielā dēmona

Dhēnukāsuras dēļ tur ir ļoti grūti nokļūt. Neviena nevar aiziet pie kokiem, lai savāktu augļus. Dārgais Krišna un Balarāma, šis dēmons izskatās pēc ēzeļa, un kopā ar viņu ir citi dēmoni, kuriem arī ir ēzeļu izskats. Tie visi ir ļoti stipri, tāpēc mežā ir ārkārtīgi grūti ieiet. Mīlie brāļi, jūs esat vienīgie, kas tādus dēmonus var nogalināt. Neviena cits uz turieni nevar aiziet, jo visi baidās. Tur nav pat dzīvnieku un putnu. Visi ir aizgājuši. Mēs varam tikai sajūst saldo smaržu, kas nāk no turienes. Liekas, ka līdz šim neviens vēl nav nogaršojis brīnišķīgos augļus, kas karājas kokos un guļ zemē. Dārgais Krišna, atklāti sakot, mums šī saldā smarža ļoti patīk. Dārgais Balarāma, aiziesim uz turieni un paēdisim augļus. Tie smaržo pa visu apkārtni. Vai Jūs nejūtat?"

Smaidošie draugi ļoti lūdza Balarāmu un Krišnu, un brāļi tiem par prieku sāka iet uz meža pusi. Zēni sekoja. Iegājis Tālavanā, Balarāma ar ziloņa spēku sāka purināt kokus. Gatavie augļi viens pēc otra krita zemē. Dēmons Dhēnukāsura, kas ēzeļa izskatā dzīvoja mežā, izdzirdējis troksni, sāka uz turieni skriet, sizdams kājas pret zemi ar tādu spēku, ka koki drebēja un locījas gluži kā zemestrīcē. Vispirms dēmons pieskrēja pie Balarāmas un ar pakalķājām spēra Viņam pa krūtīm. Sākumā Balarāma neko neteica, un dēmons negantās dusmās spārdīja Viņu ar vēl lielāku spēku. Šoreiz Balarāma ar vienu roku saķēra ēzeli aiz kājām, sagrieza sev apkārt un iesvieda koka galotnē. Kamēr Balarāma dēmonu vērēja, tas bija pagalam. Balarāma bija uzsviedis dēmonu visaugstākajā palmā, bet dēmons bija tik smags, ka palma nolūza, noraudama līdzī vēl citus kokus. Likās, ka cauri mežam ir brāzies viesulis, izgāzdams kokus vienu pēc otra. Tas, ka Balarāma bija tik spēcīgs, nav nekāds brīnums, jo Viņš ir Dieva Personība Ananta Šēšanāga, kurš uz saviem miljoniem čūskas galvu tur visas planētas. Viņš uztur visu kosmisko izpausmi, tāpat kā krusteniskie diegi satur audumu.

Kad Dhēnukāsura bija iesviests kokā, tūlīt ieradās arī visi dēmona draugi un biedri, kas ar lielu spēku uzbruka Balarāmam un Krišnam. Viņi gribēja atmaksāt par Dhēnukāsuras nāvi, bet Krišna un Balarāma satvēra ēzeļus vienu pēc otra aiz pakalķājām un tieši tāpat sagrieza sev apkārt. Tā viņi nogalināja visus dēmonus un sasvieda tos palmās. Beigtie ēzeļi kokos izskatījās ļoti neparasti. Tie atgādināja daudzkrāsainus mākoņus. Uzzinājuši par šo notikumu, augstāko planētu padievi apbēra Krišnu un Balarāmu ar ziediem, sita bungas un dziļā mīlestībā skaitīja lūgšanas.

Dažas dienas pēc Dhēnukāsuras nogalināšanas uz Tālavanas mežu sāka iet ļaudis un vākt augļus; dzīvnieki vairs nebaidījās, pamazām atgriezās mežā un ēda jauko zāli. Pat apdziedot brāļu Krišnas un Balarāmas pārpasaulīgos darbus un spēles vai klausoties stāstus par tiem, cilvēks saņem daudzu dievbijīgu darbu sekas.

Kad Krišna kopā ar Balarāmu un draugiem iegāja Vrindāvanas ciemā, Viņi spēlēja flautas, bet pārējie zēni slavināja Viņu neparastos darbus. Visiem pieres rotāja tilaka, bet sejas klāja govju saceltie putekļi. Krišnam matos bija pāva spalva. Viņš un Balarāma spēlēja flautu, un jaunās gopī ļoti priecājās par Krišnas atgriešanos. Kad Krišna bija projām, viņas ļoti bēdējās. Vrindāvanas gopī visu dienu domāja, kā Krišnam klājas mežā un ganībās. Redzot, ka Krišna nāk mājās, viņas tūlīt atbrīvojās no visām raizēm un lūkojās uz Krišnas seju gluži kā kamenes, kas cenšas nogaršot lotosziedu medu. Kad Krišna ienāca ciemā, jaunās gopī priecājās un smaidīja. Krišna spēlēja flautu un skatījās uz skaistajām un smaidošajām gopī.

Tad Krišnu un Balarāmu sagaidīja mīļās māmiņas – Jašoda un Rohinī –, kuras atbilstoši laikam piepildīja visas mīļo dēlu vēlmes. Viņas arī kalpoja saviem pārpasaulīgajiem dēliem un svētīja Viņus. Māmiņas ļoti rūpējās par saviem bērniem – mazgāja un ģērba Tos. Krišnam bija dzeltenas drēbes, bet Balarāmam – zilas. Viņi bija izgreznoti ar dažādām rotām un ziedu vītnēm. Visu dienu Viņi bija ganījuši govīs, bet, vakarā atpūtušies, izskatījās ļoti skaisti.

Māmiņas Viņus baroja ar garšīgiem ēdieniem, un zēni ar patiku visu apēda. Pēc tam māmiņas nolika Viņus tīrās gultiņās un dziedāja dažādas dziesmas par Viņu darbiem. Bērni pavisam drīz iemīga. Tā

Krišna un Balarāma ganiņu izskatā baudīja dzīvi Vrindāvanā.

Reizēm Krišna staigāja kopā ar draugiem un Balarāmu, bet reizēm Viņš gāja uz Jamunas krastu ganīt govīs bez Balarāmas. Pienāca vasara, un kādu dienu ganībās govīs un zēni, ļoti izslāpuši, sāka dzert Jamunas ūdeni. Taču lielā čūska Kālija bija saindējusi upi.

Ūdens bija ļoti indīgs, tāpēc govīs un zēni, to padzēruši, nokrita zemē. Likās, ka viņi ir miruši. Tad Krišna, kurš ir visa dzīvā dzīvība, žēlsirdīgi paskatījās uz tiem, un visi zēni un govīs, nākuši pie samaņas, lielā izbrīnā lūkojās viens uz otru. Viņi saprata, ka, dzerot Jamunas ūdeni, bija miruši, bet Krišna ar savu žēlsirdīgo skatienu bija tos atdzīvinājis. Krišna, kuru sauc par Jogēšvaru jeb visu mistisko jogu valdnieku, ar savām mistiskajām spējām bija viņus izglābis.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecpadsmitajai nodaļai "Dhēnukāsuras nogalināšana".

Sešpadsmitā nodaļa. Kālijas sodīšana

Sapratis, ka Jamunas ūdeni saindējusi melnā čūska Kālija, Kungs Krišna nolēma piespiest viņu doties uz citu vietu, lai Jamunas ūdens atkal kļūtu tīrs.

Kad Šukadēva Gosvāmī stāstīja šo gadījumu, Mahārādža Parīkšits teica, ka vēlas uzzināt par Krišnas bērnības rotaļām vēl vairāk, un jautāja, kādā veidā Krišna sodījis Kāliju, kurš ūdenī bija dzīvojis jau daudzus gadus. Stāsti par Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm bija aizrāvuši Mahārādžu Parīkšitu, un viņš šo jautājumu uzdeva ar lielu interesi.

Šukadēva Gosvāmī sāka stāstīt. Jamunai blakus bija liels ezers, kas bija savienots ar upi, un tajā dzīvoja lielā melnā čūska Kālija. Apkārt viss bija tik ļoti saindēts, ka no ezera nepārtraukti cēlās indīgi garaiņi. Putni, kas lidoja pāri šai vietai, krita ūdenī un gāja bojā.

Indīgo tvaiku dēļ Jamunas krasta koki un zāle bija izkaltuši. Kungs Krišna redzēja, ko nodarījusi lielā indīgā čūska. Upe, kas tecēja gar Vrindāvanu, bija nāvīgas indes pilna.

Krišna, kas bija atnācis uz šo pasauli, lai nogalinātu visas ļaunās būtnes, tūlīt uzkāpa lielā kadambas kokā, kas auga Jamunas krastā. Kadambas zieds ir apaļš un dzeltens, un parasti tas redzams tikai Vrindāvanas apkaimē. Uzdāpējies galotnē, Krišna savilka savu drēbes jostu, gluži kā cīkstonis sasita rokas un ielēca indīgā ezera vidū. Kadambas koks, no kura lēca Krišna, bija vienīgais, kas bija dzīvs. Daži komentētāji norāda, ka koku atdzīvināja Krišna ar savām lotospēdām. Citās Purānās ir teikts, ka mūžīgais Višnu nesējs Garuda zināja, ka Krišnam šis koks būs vajadzīgs, un ielika tajā dzīvības nektāru. Kad Kungs Krišna ielēca ūdenī, upe pārplūda, it kā tajā būtu iemests kaut kas ļoti liels. Šī Krišnas spēka izpausme nav nekas neparasts, jo Krišna ir visu spēku avots.

Krišna peldējās, skaļi šļakstīdamies, gluži kā liels un stiprs zilonis, un melnā milzu čūska Kālija to dzirdēja. Kālija nespēja paciest troksni un saprata, ka kāds mēģina uzbrukt viņa mājai. Tāpēc briesmonis tūlīt iznira Krišnas priekšā. Kālija redzēja, ka uz Krišnu tiešām vērts paskatīties, jo Viņa ķermenis bija ļoti skaists. Pēc krāsas tas atgādināja mākonī, bet kājas Viņam bija gluži kā lotosa ziedi. Krišnam bija dzeltenas drēbes, un Viņu rotāja Šrīvatsa un dārgakmeņi. Zēnam bija skaista seja, Viņš smaidīja un peldējās Jamunas upē, rādīdams savu spēku. Taču par spīti Krišnas skaistumam, Kālija saniknojās līdz sirds dziļumiem un ar visu spēku aptinās apkārt Krišnam. Ganiņi un Vrindāvanas iedzīvotāji, kas ļoti mīlēja Krišnu, redzēdami, ka Krišna ir pilnīgi iežņaugts čūskas gredzenos, pamira aiz bailēm. Viņi bija veltījuši Krišnam visu – savu dzīvi, īpašumu, mīlestību, darbību –, pilnīgi visu, un, redzot puisēnu čūskas varā, viņi bailēs nokrita pie zemes. Govīs, bullus un teliņus pārņēma izmisums, un tie skatījās, kas notiks.

Aiz bailēm sastinguši, lopi stāvēja krastā un žēli māva, nespējami palīdzēt mīlotajam Krišnam. Bija redzamas ļaunas zīmes – zeme drebēja, no debesīm krita meteori un cilvēkiem trīcēja ķermeņa kreisā puse. Tas viss norādīja, ka draud lielas briesmas. Redzot nelabvēlīgās zīmes, Mahārādža Nanda un gani ļoti baidījās un raizējās. Vēl viņi uzzināja, ka Krišna ir aizgājis uz ganībām bez vecākā brāļa Balarāmas. Šī vēsts vēl vairāk satrauca Nandu, Jašodu un ganus. Ļoti mīlējami Krišnu un nezinādami Viņa spēkus, tie ļoti bēdājās un raizējās, jo viņiem nebija nekā dārgāka par Krišnu, un tie bija veltījuši Krišnam visu – dzīvi, īpašumus, mīlestību, prātu un darbību. Visi bija ļoti pieķērušies Krišnam un domāja: "Šodien gan Viņš ies bojā."

Vrindāvanas iedzīvotāji iznāca no ciema, lai paskatītos, kas notiek ar Krišnu. Gāja bērni, jaunieši, veci ļaudis, sievietes, lopi un visas dzīvās būtnes. Viņi zināja, ka Krišna ir vienīgais, kas tos uztur. Tikmēr Balarāma, kuram ir visas zināšanas, mierīgi stāvēja un smaidīja. Balarāma saprata, cik varens ir Viņa jaunākais brālis Krišna un ka nav ko uztraukties, ja Krišna cīnās ar parastu materiālās pasaules čūsku. Tāpēc Viņš pats ne par ko neraizējās. Turpretī Vrindāvanas iedzīvotāji izmisumā meklēja Krišnu un gāja pa Viņa pēdām uz Jamunas pusi. Pēdu nospiedumos bija redzamas karoga, loka un gliemežnīcas zīmes. Ļaudis drīz vien nonāca upes krastā un redzēja, ka govīs un zēni raud un Krišnam aptinusi apkārt melnā čūska. Šis skats viņus satricēja vēl vairāk. Balarāma par visu tikai smaidīja, bet Vradžabhūmi iedzīvotāji bija pilnīgā izmisumā, jo domāja, ka Krišnam pienācis gals. Viņi par Krišnu īpaši daudz nezināja, taču neprātīgi mīlēja Viņu. Redzot, ka Krišna atrodas Jamunas upē, iežņaugts čūskas Kālījas gredzenos, zēni un govīs bēdās atcerējās draudzību ar Krišnu, Viņa smaidu, mīļos vārdus un izturēšanos. Bet tagad, kad Krišnu bija sagrābis Kālīja, viņiem likās, ka visas trīs pasaules kļuvušas tukšas. Arī Kungs Čaitanja teica, ka bez Krišnas visas trīs pasaules ir pilnīgi tukšas. Tā ir augstākā Krišnas apziņas pakāpe. Gandrīz visi Vrindāvanas iedzīvotāji atradās augstākajā ekstātiskas Krišnas mīlestības līmenī.

Māmiņa Jašoda atnākusi gribēja mesties Jamunas upē, bet pārējie to neļāva, un Jašoda zaudēja samaņu. Draugi bija tikpat izmisuši. Viņiem no acīm asaras tecēja straumēm gluži kā lietus vai kā upes vilņi, taču, vēlēdamies, lai māmiņa Jašoda atgūtos, viņi sāka skaļi stāstīt par Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm. Māmiņa Jašoda joprojām bija kā pamirosi, jo visa viņas apziņa bija vērsta uz Krišnas seju. Nanda un pārējie, kas Krišnam bija veltījuši visu, arī savu dzīvi, gribēja mesties Jamunā, bet Kungs Balarāma tos aizturēja, jo lieliski zināja, ka nekādas briesmas nedraud.

Krišna veselās divas stundas gluži kā parasts bērns bija satīts Kālījas gredzenos, bet redzot, ka visi Gokulas iedzīvotāji, arī Viņa māte, tēvs, gopī, zēni un govīs, aiz šausmām ir gandrīz vai miruši un viņus, liekas, nekas vairs nespēj glābt, Krišna tūlīt atbrīvojās no čūskas skavām. Viņš sāka augt aizvien lielāks un lielāks, un čūska vairs nespēja Viņu noturēt. Gredzeni atslāba, un Kālījam neatlika nekas cits, kā palaist Dieva Personību Krišnu vaļā. Tad Kālīja briesmīgi saniknojās un izpleta savas lielās kapuces. Pa čūskas nāsīm nāca indīgi tvaiki, acīs bija ugunīgs spīdums, bet no mutes šāvās liesmas. Kādu brīdi čūska sastingusi skatījās uz Krišnu. Pāri tās lūpām šaudījās šķeltas mēles, kapuces bija augstu paceltas, un skatiens bija nāvīgas indes pilns. Tad Krišna lēca Kālījam virsū gluži kā Garuda, kas uzbrūk čūskai. Kālīja centās Viņam iekost, bet Krišna veikli riņķoja tam apkārt. Čūska pamazām sāka nogurt un krietni vien zaudēja spēkus. Tad Krišna pavilka viņu aiz kapuces uz leju un uzlēca tai uz galvas. Dārgakmeņi, kas bija uz čūskas kapucēm, apmirdzēja Kunga lotospēdas ar sarkaniem stariem. Tad Krišna, sākotnējais visu mākslu pratējs, sāka dejot uz čūskas galvām, lai gan tās kustējās šurp un turp. To redzot, augstāko planētu iemītnieki sāka kaisīt ziedus, spēlēt bungas, pūst dažādas flautas, skatīt lūgšanas un dziedāt dziesmas. Visi debesu iedzīvotāji, kā gandharvas, sidhas un padievi, bija ļoti priecīgi.

Kamēr Krišna dejoja uz vienas kapuces, Kālīja ar citām galvām centās Viņu nogrūst. Kālījam bija

vairāk kā simts galvu, bet Krišna tika galā ar tām visām. Viņš sāka spārdīt Kālijū ar savām lotospēdām, un to čūska vairs nespēja izturēt. Drīz vien Kālija cīnījās vairs tikai par savu dzīvību. Viņš vēma un pūta uguni. No Kālijas lija ārā inde, un viņš pamazām atbrīvojās no grēkiem. Lielā niknumā viņš vēlreiz pacēla vienu no savām galvām, lai nogalinātu Kungu, bet Krišna to tūlīt satvēra, sāka spārdīt un dejoj uz tās. Izskatījās, ka Kālija godina Dieva Augstāko Personību Višnu. Inde, kas lija no čūskas mutēm, bija kā ziedi. Beidzot Kālija bija pilnīgi noguris un nespēja vairs indi, bet vēma asinis. Likās, ka Kunga spērieni salauzuši visu viņa ķermeni. Savā prātā Kālija beidzot sāka saprast, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, un uzticēja sevi Viņam. Čūska saprata, ka Krišna ir Visaugstais Kungs, visa saimnieks.

Kālijas sievas, kuras sauca par Nāgapatnī, redzēja, ka Kungs, kurš sevī satur visu Visumu, ar spērieniem ir pakļāvis viņu vīru. Kālijas sievas atnāca pie Kunga, lai godinātu Viņu, lai gan steigā viņu apģērbs, mati un rotājumi bija sajukuši. Arī viņas uzticēja sevi Visaugstajam Kungam un lūdza Krišnu. Atnākušas viņas nolika savus bērnus un turpat Jamunas krastā Kunga priekšā nometās pie zemes. Nāgapatnī zināja, ka Krišna ir visu padevīgo dvēseļu patvērums, tāpēc vēlējās iepriecināt Kungu ar savām lūgšanām un atpestīt Kālijū no briesmām.

Nāgapatnī teica: "Dārgais Kungs, Tu esi vienāds pret visiem. Tu nešķiro, vai kāda būtne ir Tavs dēls, draugs vai ienaidnieks. Tāpēc sods, ko Tu visžēlīgi piešķīri Kālijam, bija tieši tas, kas vajadzīgs. Ak, Kungs! Tu esi atnācis, lai pasaulē iznīcinātu visus ļaundarus, un, tā kā Tu esi Absolūtā Patiesība, Tava žēlastība un sods neatšķiras. Tāpēc mēs domājam, ka šī šķietamā Kālijas sodīšana patiesībā ir svētība. Tas, ka Tu sodi Kālijū, ir ļoti liela žēlastība pret mums, jo tāds sods iznīcina visus būtnes grēkus. Ir pilnīgi skaidrs, ka šis radījums, kas piedzimis čūskas ķermenī, ir visādu grēku pilns, jo kā gan citādi viņš būtu kļuvis par čūsku? Tava deja uz viņa galvām atbrīvoja šo čūskas ķermeni iemiesoto dzīvo būtni no visu grēku sekām. Tāpēc tas, ka Tu sadusmojies un sodīji viņu, ir ļoti svētīgi. Mēs esam ļoti pārsteigtas, ka Tev tā iepatikusies šī čūska, kas iepriekšējās dzīvēs acīmredzot darījusi daudzus dievbijīgus darbus. Visi droši vien ir bijuši apmierināti ar dažādajām Kālijas askēzēm, un viņš laikam ir rūpējies par visu dzīvo būtnu labklājību."

Nāgapatnī apstiprina, ka ar Krišnu nevar saskarties neviens, kas agrākajās dzīvēs nav garīgi kalpojis un dievbijīgi darbojies. Kā "Šikšāstakā" iesaka Kungs Čaitanja, cilvēkam garīgi jākalpo, pazemīgi skaitot Harē Krišnas mantru, uzskatot sevi par zemāku nekā ceļa zāle un nevēloties nekādus pagodinājumus, bet vienmēr godājot citus. Nāgapatnī bija ļoti pārsteigtas – lai gan Kālija par saviem smagajiem grēkiem bija nopelnījis čūskas ķermeni, viņš nonāca tik tuvā saskarsmē ar Kungu, ka Krišna ar savām lotospēdām dejoja uz Kālijas galvām. Acīmredzot kaut ko tādu noteikti nevarēja sasniegt ar parastu dievbijīgu darbību. Par to Nāgapatnī ļoti brīnījās. Viņas turpināja: "Dārgais Kungs, mēs esam ļoti pārsteigtas, ka Kālijam tā paveicies, ka viņam uz galvas ir Tavu lotospēdu putekli. Pēc tādas svētības tiecas diženi gudrie. Pat laimes dieviete ir nodarbojusies ar smagām askēzēm, lai saņemtu Tavu lotospēdu putekļu svētību. Kā gan Kālija ir tik viegli saņēmis šos putekļus? No autoritātēm mēs esam dzirdējušas, ka tiem, kas svētīti ar Tavu lotospēdu putekliem, nerūp pat visaugstākais stāvoklis Visumā, tas ir, Kunga Brahmas stāvoklis. Viņi negrib valdīt pār debesu planētām vai pār šo planētu. Viņi arī nevēlas valdīt pār planētām, kas augstākas par Zemi, piemēram, Sidhaloku, kā arī netiecas pēc jogas mistiskajām spējām. Tīri bhaktas arī nevēlas saplūst ar Tevi un tādā veidā iegūt atbrīvi. Mans Kungs, lai gan šis čūsku valdnieks ir dzimis ķermenī, ko vada vizzemākās materiālās dabas īpašības un kas ir dusmu pilns, viņš ir sasniedzis kaut ko ļoti, ļoti retu. Dzīvās būtnes, kas klejo pa visu šo Visumu un nonāk dažādos dzīvības veidos, var sasniegt tik lielu svētību tikai ar Tavu žēlastību."

Arī Čaitanja-čāritāmritā apstiprināts, ka dzīvās būtnes, kas šajā Visumā ceļo pa dažādajiem dzīvības

veidiem, ar Krišnas un garīgā skolotāja žēlastību var saņemt garīgās kalpošanas sēklu, kas paver tām ceļu uz atbrīvi.

"Tāpēc mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā," turpināja Nāgapatnī. "Dārgais Kungs, Tu esi Augstākā Personība un Virsdvēseles veidā atrodies visās dzīvajās būtnēs. Lai gan Tu stāvi pāri kosmiskajai izpausmei, viss balstās uz Tevi, Tu esi pats mūžīgais un nenogurstošais laiks. Tevī ir viss laika spēks, un tāpēc Tu redzi visa laika kopumu – pagātņi, tagadni, nākotni, mēnešus, dienas, stundas, mirkļus –, pilnīgi visu. Ak, Kungs, citiem vārdiem sakot, Tu pilnībā redzi, kas notiek ik mirkli, ik stundu, ik dienu, ik mēnesi, ik gadu gan pagātnē, gan tagadnē, gan nākotnē. Tu esi Visuma veidols, un tomēr Tu atšķiries no šī Visuma. Tu reizē gan esi, gan neesi šis Visums, tāpēc mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā. Tu pats esi viss Visums, tomēr Tu esi arī Visuma radītājs. Tu esi visa Visuma pārvaldnieks, uzturētājs un pirmcēlonis. Lai gan Tu atrodies Visumā savu trīs īpašību avatāru – Brahmas, Višnu un Mahēšvaras – izskatā, Tu stāvi pāri materiālajai pasaulei. Tu esi radījis visas dzīvās būtnes un devis tām jutekļus, dzīvību, prātu un saprātu, tomēr Tevi jāapzinās ar Tavu iekšējo enerģiju. Tāpēc mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā. Ak, bezgalīgais, vissmalkākais, visa radītā ass un visa zinātāj! Dažādu veidu filozofi cenšas Tevi sasniegt ar prātošanu. Tu esi visu filozofisko pūliņu galamērķis, un visas filozofijas un mācības patiesībā apraksta Tevi. Mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā, jo Tu esi visu svēto rakstu un visu zināšanu avotu pirmsākums. Tu esi visu pierādījumu pamats, un Tu esi Augstākā Personība, kas var mums dot augstākās zināšanas. Tu esi visu vēlmju cēlonis un visu apmierinājuma veidu cēlonis. Tu esi Vēdu personifikācija. Tāpēc mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā.

Dārgais Kungs, Tu esi Dieva Augstākā Personība Krišna. Tu esi arī augstākais baudītājs, kas tagad atnācis kā Vasudēvas dēls, tīras skaidrības izpausme. Tu esi prāta un saprāta valdošās Dievības – Pradjumna un Anirudha –, un Tu esi visu vaišnavu Kungs. Izvērsoties par čatur-vjūhu, tas ir, Vāsudēvu, Sankaršanu, Anirudhu un Pradjumnu, Tu esi prāta un saprāta attīstības cēlonis. Vienīgi Tava darbība liek dzīvajām būtnēm aizmirst vai atklāt savu patieso būtību. Tas apstiprināts arī Bhagavad-gītā (piecpadsmītajā nodaļā): Dievs Kungs atrodas visu būtņu sirdīs, un Viņš liek dzīvajām būtnēm aizmirst vai atcerēties savu sākotnējo būtību. Mēs daļēji saprotam, ka Tu esi mūsu sirdīs un novēro mūsu darbību. Taču Tavu klātbūtni novērtēt ir ļoti grūti, lai gan to kaut kādā veidā spēj ikviens. Tu esi materiālās un garīgās enerģijas augstākais valdnieks, tāpēc Tu esi visaugstākais vadītājs, lai gan atšķiries no šīs kosmiskās izpausmes. Tu esi liecinieks, radītājs un kosmiskās izpausmes materiāls. Tāpēc mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā. Dārgais Kungs! Lai radītu šo kosmisko izpausmi, Tev pašam nemaz nav jāpūlas. Izvērsot dažādās enerģijas – skaidrību, kaislības un neziņu –, Tu radi, uzturi un iznīcini visu kosmisko izpausmi. Tu valdi pār visu laika spēku un, vienkārši paskatoties uz materiālo enerģiju, radi šo Visumu, un iekustini dažādos materiālās dabas spēkus, kas dažādos veidos darbojas dažādās būtnēs. Tāpēc neviens nespēj aptvert, kā Tu darbojies šajā pasaulē. Dārgais Kungs, lai gan Tu esi izvērsies par trijām galvenajām Visuma Dievībām – Kungu Brahmū, Kungu Višnu un Kungu Šivu –, lai radītu, uzturētu un iznīcinātu pasauli, patiesībā Tu atklājies Kunga Višnu izskatā, lai dotu svētību dzīvajām būtnēm. Tāpēc tiem, kas ir patiešām mierīgi un kas tiecas pēc augstākā miera, ieteikts godināt Tavu miera pilno Kunga Višnu veidolu. Ak, Kungs, mēs veltām Tev savas lūgšanas. Tu redzi, ka šī nabaga čūska jau gandrīz zaudējusi dzīvību. Tu zini, ka mums, sievietēm, vīrs nozīmē visu, tāpēc, lūdzu, esi tik labs un piedod mūsu vīram Kālijam. Ja viņš nomirs, tad mums būs ļoti grūti. Apžēlojies par mums un piedod šim lielajam apvainotājam! Dārgais Kungs, visas dzīvās būtnes ir Tavi bērni, un Tu viņus uzturi. Arī šī čūska ir Tavs bērns, un Tu vari Kālijam piedot, lai gan viņš ir Tevi apvainojis, jo noteikti nav zinājis Tavas spējas. Lūdzu, piedod viņam šoreiz! Dārgais Kungs, mēs savu mīlestību veltām Tev, jo esam Tavas mūžīgās kalpones. Tu vari mums pavēlēt un likt darīt visu, ko vēlies. Ja dzīvā būtne ir ar mieru Tev pakļauties, tā atbrīvojas

no jebkādām bailēm."

Uzklausījis Nāgapatnī lūgšanas, Kungs Krišna atbrīvoja Kāliju. Kālija no sitieniem jau bija zaudējis samaņu. Atbrīvots no soda, viņš pamazām atguva dzīvību, un viņa jutekļi atkal spēja darboties. Viņš pazemīgi uzrunāja Visaugsto Kungu Krišnu: "Es esmu piedzimis par čūsku, tādēļ pēc dabas esmu dusmīgs un ļauns, jo atrodos vistumšākajā neziņā. Kungs, Tu ļoti labi zini, ka būtnei ir ļoti grūti pārvarēt dabiskās tieksmes, lai gan šo tieksmju dēļ tā pārceļo no viena ķermeņa uz otru." Arī Bhagavad-gītā apstiprināts, ka izrauties no materiālās dabas važām ir ļoti grūti, taču tas, kurš uztic sevi Dieva Augstākajai Personībai Krišnam, ir brīvs no materiālās dabas īpašību ietekmes. "Mans dārgais Kungs," turpināja Kālija, "Tu esi radījis visas materiālās dabas īpašības, no kurām savukārt radīts Visums. Tu esi dzīvo būtņu dažādo domāšanas veidu cēlonis, un atkarībā no domāšanas būtnes saņem dažādus ķermeņus. Mans dārgais Kungs, es esmu piedzimis par čūsku, tādēļ pēc dabas esmu ļoti dusmīgs. Kā gan es bez Tavas žēlastības varu atbrīvoties no savas iegūtās dabas? Izrauties no Tavas maijas važām ir ļoti grūti. Tava maija mūs tur verdzībā. Mans dārgais Kungs, lūdzu, piedod, ka manas materiālās tieksmes ir tik nepārvaramas. Tagad Tu vari mani sodīt vai glābt, kā pats vēlies."

Dieva Augstākā Personība, kas darbojās maza bērna izskatā, to visu noklausījusies, teica čūskai: "Tev tūlīt jāpamet šī vieta un jādodas uz okeānu. Tūlīt ej prom! Vari ņemt līdzi visus savus bērnus, sievas un īpašumus. Beidz indēt Jamunas ūdeņus, lai no upes varētu mierīgi dzert Manas govīs un ganiņi." Tad Kungs teica, ka šī pavēle jāpaziņo visiem, lai, to dzirdot, neviens vairs nebaidītos no Kālijas.

Nevienam, kas klausās šo stāstu par čūsku Kāliju un tās sodīšanu, vairs nebūs jābaidās no ļaunajām čūskām. Vēl Kungs pavēstīja: "Tas, kas nomazgāsies Kālijas ezerā, kur esmu peldējies Es un mani draugi ganiņi, un tas, kurš, vienu dienu gavējis, ziedos senčiem šī ezera ūdeni, atbrīvosies no visu grēku sekām." Vēl Kungs Kālijam teica: "Tu atnāci uz šejieni bailēs no Garuda. Agrāk tu dzīvoji brīnišķīgā vietā pie okeāna, bet Garuda gribēja Tevi apēst. Bet tagad, redzot Manu lotospēdu zīmes uz tavām galvām, viņš vairs tevi netraucēs."

Kungs bija ļoti apmierināts ar Kāliju un viņa sievām. Uzklausījušas Kunga gribu, Kālijas sievas tūlīt sāka Viņu godināt, piedāvājot daudzas skaistas drēbes, puķes, vītnes, dārgakmeņus, rotas, sandalkoka pastu, lotosa ziedus un labus augļus. Tādā veidā viņas iepriecināja Garuda saimnieku, jo ļoti baidījās no milzīgā putna. Tad, paklausot Kunga gribai, visas čūskas pameta ezeru.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešpadsmitajai nodaļai "Kālijas sodīšana".

Septiņpadsmitā nodaļa. Krišna nodzēš meža ugunsgrēku

Kad valdnieks Parīkšits bija noklausījis stāstu par Kālijas sodīšanu, viņš jautāja Šukadēvam Gosvāmī, kādēļ Kālija pameta skaisto vietu, kur bija dzīvojis, un kāpēc Garuda tik ļoti neieredzēja viņu. Šukadēva Gosvāmī valdniekam pastāstīja, ka uz Nāgālijas salas dzīvoja čūskas, un Kālija tur bija viens no čūsku vadoņiem. Garuda, kuram garšoja čūskas, mēdza lidot uz šo salu un daudzas no tām nogalināt. Daļu no čūskām viņš patiešām apēda, bet pārējās noknāba tāpat vien. Rāpuļi to vairs nespēja izturēt, un viņu vadītājs Vāsuki lūdza aizsardzību Kungam Brahmam. Kungs Brahma norunāja ar Garuda, ka tas vairs neuzbruks rāpuļiem, ja viņi ik mēnesi ziedos Garuda vienu čūsku. Ziedojušs bija jānoliek zem kāda koka. Garuda ar to bija apmierināts un vairs netraucēja pārējās čūskas.

Bet ar laiku Kālija sāka izmantot šos apstākļus. Viņš ļoti lepojās ar to, cik daudz viņam ir indes un cik lieli ir viņa materiālie spēki, tāpēc domāja: "Kāpēc Garuda jāsāņem šie ziedojumi?" Viņš vairs neko nepiedāvāja, bet pats apēda to, kas bija domāts Garuda. Kad diženais Kunga Višnu bhakta un nesējs uzzināja, ko dara Kālija, viņš ļoti sadusmojās un steidzās uz salu, lai nogalinātu nelietīgo čūsku. Kālija gribēja cīnīties ar Garuda un stājās viņam pretī ar savām daudzajām kapucēm un asajiem indes

zobiem. Kālīja koda, bet Tārķšjas dēls Garuda lielās dūsmās un ar lielu spēku kā jau paša Kunga Višnu nesējs sita Kālīju ar saviem mirdzošajiem zelta spārniem. Kālīja, kuru vēl sauc par Kadrūsutu jeb Kadrū dēlu, tūlīt bēga uz Kālījadāhas ezeru, kas bija savienots ar Jamunas upi. Šī vieta Garudam bija nepieejama.

Bija īpašs iemesls, kāpēc Kālīja meklēja patvērumu Jamunas ūdeņos. Garuda mēdza lidot ne tikai uz Kālījas salu, bet arī uz Jamunu, lai ķertu un ēstu zivis. Taču Jamunā zem ūdens mēdza medītēt diženais jogs Saubhari Muni, kuram kļuva žēl zivju. Viņš teica, lai Garuda vairs nenāk un netraucē tās. Garuda ir Kunga Višnu nesējs, tāpēc viņš nav spiests kādam pakļauties. Tomēr viņš negribēja nepaklausīt lielajam jogam. Reiz, būdams izsalcis, Garuda neķēra vis daudzas zivis, bet aiznesa prom vienu lielu zivi, kas bija visu zivju vadonis. Saubhari Muni ļoti bēdājās par zivju vadoņa likteni un, domādams par ūdens iemītnieku aizsardzību, viņš nolādēja Garuda: "Ja Garuda vēl turpmāk nāks šurp un ēdīs zivis, es izmantošu visus savus spēkus, lai viņu uz vietas nogalinātu."

Par šo lāstu zināja tikai Kālīja, tāpēc viņš bija pārliecināts, ka Garuda uz turieni nenāks, un domāja, ka ezers blakus Jamunai būs labs patvērums. Tomēr ilgi dzīvot Saubhari Muni aizsardzībā Kālījam neiznāca, jo no Jamunas viņu aizdzina Garuda pavēlnieks Krišna. Jāpiezīmē, ka Garuda ir tieši saistīts ar Dieva Augstāko Personību, un viņš ir tik varens, ka nav pakļauts citu pavēlēm vai lāstiem. Par Garuda Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka viņš atrodas Dieva Augstākās Personības Bhagavāna līmenī, tāpēc Garuda nolādēšana no Saubhari Muni puses bija apvainojums. Lai gan Garuda necentās par to atmaksāt, Muni vienalga bija vainīgs par tādu izturēšanos pret diženu vaišnavu. Apvainojuma dēļ Saubhari atkrita no jogas ceļa un kļuva par ģimenes cilvēku, jutekļu baudītāju materiālajā pasaulē. Gadījums ar Saubhari Muni, kuram vajadzēja medītēt un gremdēties garīgā svētlaimē, ir laba mācība visiem vaišnavu apvainotājiem.

Galū galā Krišna iznāca no Kālījas ezera. Viņš bija skaisti uzposts, Viņa ķermeni klāja čandanas pasta, zelts un dārgakmeņu rotājumi. Kad Vrindāvanas iedzīvotāji, ganu zēni un vīrieši, māmiņa Jašoda, Mahārādža Nanda, govīs un teliņi redzēja no Jamunas iznākam Krišnu, viņi jutās tā, it kā būtu atguvuši dzīvību. Kad cilvēks atgūst dzīvību, viņš gluži dabiski ir ļoti priecīgs un laimīgs. Visi pēc kārtas apskāva Krišnu, spieda Viņu pie krūtīm un atviegloti uzelpoja. Māmiņa Jašoda, Rohinī, Mahārādža Nanda un gani, apmīļojot Krišnu, bija bezgala laimīgi un domāja, ka sasnieguši augstāko dzīves mērķi.

Balarāma, apskaujot Krišnu, smējās, jo, kad pārējie bija izmisuši līdz nāvei, Viņš labi zināja, ar ko viss beigsies. Par Krišnu ļoti priecājās arī Jamunas krasta koki, govīs, buļļi un teliņi. Tūlīt ieradās Vrindāvanas brāhmani ar savām sievām, lai apsveiktu Krišnu un Viņa ģimenes locekļus. Brāhmani tiek uzskatīti par sabiedrības garīgajiem skolotājiem. Viņi svētīja Krišnu un visu Viņa ģimeni un apsveica Krišnu ar izglābšanos. Vēl brāhmani lūdza, lai Mahārādža Nanda šim gadījumam par godu izdala dāvanas. Priecādamies par Krišnas atgriešanos, Mahārādža Nanda deva brāhmaniem daudz govju un zelta. Pa to laiku māmiņa Jašoda apmīļoja Krišnu un paņēma Viņu klēpī. Jašodas acis bija asaru pilnas.

Bija jau vēls vakars, un Vrindāvanas iedzīvotāji, arī govīs un teliņi, bija ļoti noguruši, tāpēc nolēma pārņakt turpat upes krastā. Nakts vidū pēkšņi aizdegās mežs, un likās, ka uguns tūlīt aprīs visus Vrindāvanas iedzīvotājus. Svelme bija briesmīga, un visi tūlīt meklēja patvērumu pie Krišnas, Dieva Augstākās Personības, lai gan Viņš izskatījās pēc maza bērna. Ļaudis sauca: "Dārgais Krišna! Dieva Augstākā Personība! Dārgais Balarāma, visa spēka avot! Lūdzu, glābiet mūs no šīs uguns, kas visu aprij un iznīcina! Mums nav cita patvēruma. Liesmas visus mūs tūlīt aprīs!" Vrindāvanas iedzīvotāji lūdza Krišnu un teica, ka tiem nav cita patvēruma, kā vienīgi Viņa lotospēdas. Kungs Krišna apžēlojās par ļaudīm un tūlīt aprija meža ugunsgrēku. Krišnam tas nebija nekas neiespējams, jo Viņš ir

bezgalīgs. Krišnam ir neierobežotas spējas darīt visu, ko Viņš vēlas.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņpadsmitajai nodaļai "Krišna nodzēs meža ugunsgrēku".

Astoņpadsmitā nodaļa. Dēmona Pralambāsuras nogalināšana

Kad Krišna bija aprijis meža ugunsgrēku, Viņš kopā ar radniekiem, draugiem, govīm, teliņiem un buļļiem, skanot slavas dziesmām, atgriezās Vrindāvanā, kurā vienmēr ir daudz govju. Krišna un Balarāma ar ganu zēniem un meitenēm Vrindāvanā baudīja dzīvi. Pienāca vasara. Tā Indijā nav īpaši patīkama, jo ir ļoti karsts, bet Vrindāvanā visi bija ļoti priecīgi, jo tur vasara bija gluži kā pavasaris. Tā tas varēja notikt tikai tāpēc, ka Vrindāvanā dzīvoja Kungs Krišna un Balarāma, kuri valda pat pār Kungu Brahmu un Kungu Šivu. Vrindāvanā ir daudz ūdenskritumu; ūdens maigi šalc, un nevar pat dzirdēt circeņus. Viss ir valgs, tāpēc meži aizvien ir zaļi un skaisti.

Vrindāvanas iedzīvotājiem vasarā nekad nebija pārāk karsti, un viņus nemocīja dedzinošie saules stari. Ap Vrindāvanas ezeriem auga zaļa zāle. Ziedēja dažādi lotosi, kā kalhāra, kandža un utpala. Vējš nesa smaržīgos lotosa putekšņus. Jamunas, ūdenskritumu un ezeru ūdeņi veldzēja, un Vrindāvanas iedzīvotāji gandrīz nejuta vasaras karstumu.

Vrindāvana bija tik brīnišķīga! Tur vienmēr ziedēja puķes un staigāja dažādi dzīvnieki, dziedāja putni, dejoja un klaigāja pāvi, un dūca bites. Piecos dažādos veidos kūkoja dzeguzes.

Krišna, visa prieka avots, spēlēja flautu un kopā ar vecāko brāli Balarāmu, citiem ganiņiem un ar govīm gāja uz skaisto Vrindāvanas mežu, lai baudītu tā gaisotni. Visapkārt bija zaļas lapas un koki, kuru ziedi atgādināja pāva spalvas. Zēniem ap kaklu bija šo ziedu vītnes, un viņi bija izkrāsojušies ar safrānkrāsas krītu. Reizēm viņi dejoja un dziedāja, reizēm cīkstējās savā starpā. Kad Krišna dejoja, daži no ganiņiem dziedāja, citi spēlēja flautas, citi pūta bifeļu ragus vai aplaudēja Krišnam: "Mīļais brāli, Tu ļoti jauki dejoj!" Īstenībā visi šie zēni bija padievi, kas bija nolaidušies no augstākajām planētām, lai piedalītos Krišnas rotaļās. Padievi ganu zēnu izskatā gluži kā aktieri ar uzslavām iedvesmoja Krišnu uz dejošanu. Vēl nebija pienācis laiks Balarāmas un Krišnas matu griešanas ceremonijai, un brāļu matu cirtas atgādināja kraukļa spalvas. Viņi ar draugiem spēlēja paslēpes, lēkāja un cīnījās savā starpā. Reizēm, kad draugi dziedāja un dejoja, Krišna viņus slavēja: "Vai, cik skaisti jūs dejojat un dziedat!" Zēni mētāja un ķēra bēla un āmalakī augļus. Viņi spēlēja "aklās visticīgas" un ķēra viens otru. Reizēm zēni atdarināja briežus un dažādus putnus. Viņi jokojās, kurkstēdami kā vardes, un šūpojās koku paēnā. Dažreiz viņi spēlēja karali un pavalstniekus. Tā Balarāma un Krišna spēlējās ar draugiem un baudīja atspirdzinošo Vrindāvanas gaisotni. Apkārt bija upes, ezeri, strauti, skaisti koki, brīnišķīgi augļi un ziedi.

Reiz šo pārpasaulīgo spēļu laikā pie zēniem atnāca liels dēmons vārdā Pralambāsura. Viņš vēlējās nolaupīt Balarāmu un Krišnu. Lai gan Krišna tēloja mazu ganiņu, Viņš bija Dieva Augstākā Personība un zināja visu – gan pagātņi, gan tagadņi, gan nākotni. Kad ieradās Pralambāsura, Krišna sāka domāt, kā lai nogalina dēmonu, taču ārēji bija ļoti laipns. Viņš teica: "Mans dārgais draugs, ļoti labi, ka tu esi atnācis piedalīties mūsu spēlēs." Tad Krišna sasauca visus draugus un teica: "Tagad mēs sadalīsimies pa pāriem un cīnīsimies viens pret otru." Zēni sanāca kopā, daži nostājās Krišnas pusē, citi – Balarāmas pusē un sāka cīkstēties. Bija norunāts, ka zaudētājiem būs jānes uzvarētāji uz muguras. Iedami caur Bhāndīrāvanas mežu, zēni spēlējās un tajā pat laikā pieskatīja govīs. Uzvarēja zēni, kas bija Balarāmas pusē (starp tiem bija arī Šrīdāma un Vrišabha), un Krišnas pusei bija jānes pretinieki uz pleciem cauri Bhāndīrāvanas mežam. Dieva Augstākajai Personībai Krišnam, kas bija uzvarēts, vajadzēja nest Šrīdāmu, un Bhādrasēna nesa Vrišabhu. Pralambāsura, kurš ganiņa izskatā arī piedalījās spēlē, nesa uz muguras Balarāmu. Pralambāsura bija vislielākais no dēmoniņiem, un viņš bija nospriedis,

ka Krišna ir visvarenākais no ganu zēniem.

Lai turētos tālāk no Krišnas, Pralambāsura aiznesa Balarāmu lielu gabalu projām. Dēmons, bez šaubām, bija ļoti stiprs un varens, bet viņam uz pleciem sēdēja Balarāma, kas tiek salīdzināts ar kalnu. Tāpēc dēmonam bija ļoti grūti, un viņš pieņēma savu īsto izskatu. Pralambāsuram uz galvas bija zelta bruņucepure, viņu rotāja auskari, un likās, ka negaisa mākonis nes mēnesi. Balarāma redzēja, ka dēmons ir izaudzis līdz mākoņiem, viņa acīs deg sarkana uguns, mutē šņakst asi zobi. Sākumā Balarāma bija ļoti pārsteigts par dēmona izskatu un nodomāja: "Kā gan Mans nesējs tik pēkšņi izmainījies?" Taču ar savu skaidro prātu Balarāma ātri saprata, ka Viņu projām no draugiem nes dēmons, kas grib Viņu nogalināt. Balarāma ar savu stipro dūri iesita dēmonam pa galvu gluži kā debesu planētu valdnieks, kas sper zibeni kalna virsotnē. No Balarāmas sitiena dēmons nokrita gar zemi beigts gluži kā čūska ar sašķaidītu galvu, un viņam no mutes tecēja asinis. Dēmons nokrita ar tādu troksni, it kā gāztos liels kalns, kurā trāpījies valdnieka Indras zibens. Visi zēni steidzās uz turieni. Pārsteigti par briesmīgo skatu, viņi slavēja Balarāmu: "Lieliski! Lieliski!" Dziļā mīlestībā zēni apskāva Balarāmu, it kā Viņš būtu izglābies no nāves, svētīja un apsveica Viņu. Debesu planētu padievi priekā kaisīja ziedus pār Balarāmas pārpasaulīgo ķermeni, kā arī svētīja Viņu un apsveica ar lielā dēmona Pralambāsuras nogalināšanu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņpadsmitajai nodaļai "Dēmona Pralambāsuras nogalināšana".

Deviņpadsmitā nodaļa. Krišna aprij meža ugunsgrēku

Kamēr Krišna ar Balarāmu un draugiem bija aizņemti ar aprakstītajām rotaļām, govīs bija palikušas vienas pašas un, meklējot zaļu zāli, sagājušas dziļi mežā. Kazas, govīs un bifeli staigāja no viena meža uz otru un galu galā iegāja Išikātavī mežā. Tur bija daudz zaļas zāles, kas dzīvniekiem ļoti patika. Taču mežs aizdegās, un govīs sāka skaļi maut. Balarāma ar Krišnu un draugiem, nevarēdami atrast lopus, ļoti nobēdājās. Viņi gāja pa pēdām un skatījās, kur ir ēsta zāle. Lopkopība Vrindāvanas iedzīvotājiem bija vienīgais iztikas avots, un zēni baidījās, ka viņu govīs pazudušas. No lielās staigāšanas viņi bija ļoti piekususi un izslāpuši. Taču drīz vien zēni sadzirdēja govju maušanu. Krišna sāka skaļi saukt govīs vārdā. Tās priecīgi atsaucās. Taču šajā brīdī mežs visapkārt jau dega, un visiem draudēja briesmas. Stiprajā vējā liesmas kļuva aizvien lielākas, un likās, ka tās aprīs gan visu kustīgo, gan nekustīgo. Govīs un zēni ļoti nobijās un skatījās uz Balarāmu tā, kā mirstošs cilvēks skatās uz Dieva Augstākās Personības attēlu. Zēni teica: "Dārgais Krišna un Balarāma! Uguns visapkārt ir tik šausmīgi karsta. Dodiet mums patvērumu pie savām lotospēdām! Mēs zinām, ka Jūs varat mūs pasargāt no briesmām. Dārgais Krišna, mēs Tev esam labi draugi. Tas nav taisnīgi, ka mums tik ļoti jācieš. Mēs esam pilnīgi atkarīgi no Tevis, un Tu esi reliģijas zinātājs. Mums nav neviena cita, kā vienīgi Tu."

Dieva Personība dzirdēja savu draugu lūgumus un Kunga skatiens zēnus iepriecināja. Ar savu acu skatienu Krišna pateica, ka nav no kā baidīties. Tad Krišna, augstākais mistiķis un varenā Dieva Personība, vienā mirklī aprija visu uguni. Govīm un zēniem vairs nekas nedraudēja. Puisēni aiz bailēm bija gandrīz zaudējuši samaņu, bet nu viņi atguvās, atvēra acis un atkal redzēja mežu, Krišnu, Balarāmu un govīs. Viņi bija ļoti pārsteigti, ka mežs vairs nedeg un govīs ir glābtas. Slepūs zēni nodomāja, ka Krišna laikam nav visparasts zēns, bet kāds padievs.

Vakarā Krišna un Balarāma kopā ar zēniem un govīm atgriezās Vrindāvanā, pa ceļam spēlējot flautas. Kad viņi tuvojās ciemam, gopī bija ļoti priecīgas. Visu dienu viņas domāja, kā Krišnam mežā klājas, un bez Viņa viens mirklis tām likās kā divpadsmit gadi.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" deviņpadsmitajai nodaļai "Krišna aprij meža ugunsgrēku".

Divdesmitā nodala. Rudens

Vrindāvanā visi runāja par to, kā Krišna un Balarāma nonāvējuši Pralambāsuru un nodzēsuši meža ugunsgrēku. Gani par šiem neparastajiem darbiem stāstīja savām sievām un visiem pārējiem un nevarēja vien nobrīnīties, kā tas noticis. Viņi domāja, ka Krišna un Balarāma ir padievi, kas žēlsirdīgi atnākuši uz Vrindāvanu un kļuvuši par viņu bērniem. Sākās rudens lieti. Indijā pēc karstās vasaras tie ir ļoti patīkami. Mākoņi debesīs aizklāj sauli un mēnesi, un ļaudis ar nepacietību gaida lietu. Lietainais gadalaiks pēc vasaras visam dod jaunu dzīvību. Ļaudis priecājas arī par pārkonu un zibeņiem.

Lietainā gadalaika atnākšanas pazīmes var salīdzināt ar triju materiālās dabas īpašību pārklāto dzīvo būtņu pazīmēm. Bezgala plašās debesis ir kā Augstākais Brahmans, un sīkās dzīvās būtnes ir kā pārklātās debesis jeb Brahmans, ko klāj trīs materiālās dabas īpašības. Sākotnēji visas būtnes ir neatņemamas Brahmana daļiņas. Augstāko Brahmanu jeb bezgalīgās debesis nevar pārklāt nekāds mākonis, taču daļa no tā var tikt pārklāta. Kā teikts Bhagavad-gītā, dzīvās būtnes ir neatņemamas Dieva Augstākās Personības daļiņas. Taču tās ir tikai nenožīmīgi maza daļa no Visaugstā Kunga. Šo daļu klāj materiālās dabas īpašības, un tāpēc dzīvās būtnes atrodas materiālajā pasaulē. Brahmadžoti jeb garīgais starojums ir kā saules stari. Kā saules gaisma sastāv no spīdošiem stariņiem, tā arī brahmadžoti ir veidoti no mazām Dieva Augstākās Personības daļiņām. No šīm bezgalīgi daudzajām Visaugstā Kunga daļiņām dažas ir materiālās dabas pārklātas, bet pārējās ir brīvas.

Mākoņi sastāv no ūdens, ko saule iztvaicējusi no zemes. Astoņus mēnešus pēc kārtas saule tvaicē ūdeni no visdažādākajām vietām zemes virsū, un šis ūdens sakrājas mākoņos, kuri dod lietu, kad tas ir vajadzīgs. Gluži tāpat valdība no pilsoņiem ievāc dažādu veidu nodokļus. Valsts iedzīvotāji maksā nodokļus par savu materiālo darbību: lauksaimniecību, tirdzniecību un rūpniecību. Tādā veidā valdība ievāc ienākuma un tirdzniecības nodokļus. Tas ir tāpat, kā saule iztvaicē ūdeni no zemes. Kad zemei atkal ir vajadzīgs ūdens, tā pati saule pārvērš ūdeni mākoņos un lej to pār zemi. Gluži tāpat valdības ievāktajiem nodokļiem atkal ir jānonāk pie cilvēkiem izglītības, medicīnas, komunālo pakalpojumu, kā arī citos veidos. Labai valdībai šis darbs ir ļoti būtisks. Valdība nedrīkst tikai vākt nodokļus un izšķērdēt naudu. Līdzekļi jāizmanto, lai rūpētos par visas valsts labklājību.

Lietainajā gadalaikā pūš stipri vēji, nesot sev līdzī lietus mākoņus. Pēc vasaras ūdens ir ļoti vajadzīgs, un mākoņi ir kā bagātnieki, kas izdala visu savu naudu, kad tas ir nepieciešams. Mākoņi iznēsā ūdeni pa visu zemeslodi, sev neko neatstājot.

Ir teikts, ka Kunga Rāmačandras tēvs Mahārādža Dašaratha, uzbrukdams ienaidniekiem, iznīcināja viņus gluži kā zemnieks, kas ar visām saknēm izrauj nezāles un izcērt kokus. Un, kad bija jādod dāvanas, viņš dalīja naudu tā, kā mākonis dod lietu. Lietus, kas līst ļoti bagātīgi, tiek salīdzināts ar to, kā dižens un devīgs cilvēks izdala dāvanas. Mākoņos ir tik daudz ūdens, ka tie var laistīt akmeņus, kalnus un pat okeānus un jūras, kur ūdens nemaz nav vajadzīgs. Mākoņi ir kā devīgi cilvēki, kas atver savas dārgumu krātuves un izdala bagātību visiem, neskatoties, vai tā ir vajadzīga vai ne. Viņi dod dāvanas no visas sirds.

Pirms lietus zeme ir gandrīz zaudējusi visus spēkus un liekas ļoti nabadzīga. Pēc lietus viss zaļo, un zeme atkal izskatās veselīga un stipra. Zeme ir salīdzināta ar cilvēku, kas uzņēmis askēzes, lai piepildītu kādu materiālu vēlmi. Zemes uzplaukums pēc lietus salīdzināts ar materiālo vēlmju piepildījumu. Reizēm, kad valdība ir nevēlama, atsevišķi cilvēki un partijas uzņemas smagas askēzes, lai piespiestu valdību rīkoties pēc sava prāta, un, kad tas izdevies, viņi saņem bagātīgas algas un dzīvo zaļi. Tas ir tāpat, kā, atnākot lietainajam gadalaikam, uz zemes viss plaukst. Patiesībā askēzes ir vērts uzņemt tikai tadēļ, lai sasniegtu garīgu laimi. Šrīmad Bhāgavatamā ieteikts nodarboties ar tapasju jeb askēzi, lai apzinātos Visaugsto Kungu. Uzņemoties garīgās kalpošanas askēzes, cilvēks atgūst

garīgo dzīvi, un, kad tas notiek, viņš bauda bezgalīgu garīgu svētlaimi. Bet, ja kāds uzņemas askēzes materiālu ieguvumu dēļ, tad, kā teikts Bhagavad-gītā, viņš iegūst tikai pārejošus augļus, kurus vēlas tikai nesaprātīgie.

Lietainajā gadalaikā vakaros koku galotnēs var redzēt daudz jāņtārpiņu, un tie spīd kā mazi luktuŗiši. Turpretī debesu spīdekļi – zvaigznes un mēness – nav redzami. Gluži tāpat Kali laikmetā ateisti un nelieši kļūst ļoti ievērojami, turpretī tos, kuri patiešām seko Vēdu garīgās pilnveidošanās principiem, gandrīz nemaz nevar redzēt. Šis laikmets, Kali-juga, dzīvajām būtnēm ir ļoti mākoņains. Īstenās zināšanas ir pārklājuši civilizācijas materiālā attīstība. Lēti prātnieki, ateisti un tā saucamo reliģijas principu izdomātāji kļūst ievērojami gluži kā jāņtārpiņi. Turpretī tie, kas stingri seko Vēdu principiem vai garīgajiem norādījumiem, ir šī laikmeta mākoņu pārklāti. Cilvēkiem jāmācās izmantot nevis jāņtārpiņu gaisma, bet gan īstie debesu spīdekļi: saule, mēness un zvaigznes. Īstenībā jāņtārpiņš nakts tumsā nevar dot nekādu gaismu. Pat lietainajā gadalaikā debesis reizēm kļūst skaidras, un tajās var redzēt mēnesi, zvaigznes un sauli. Arī Kali-jugā reizēm ir labvēlīgi brīži. Viens no tādiem ir vēdiskā Kunga Čaitanjas kustība, kas dod ļaudīm iespēju daudzinaŗ Harē Krišnas mantru. Tiem, kas nopietni vēlas atrast īsteno gaismu, jāizmanto šī kustība. Nevajag raudzīties uz prātotāju un ateistu gaismu.

Kad pēc pirmā lietusa debesis rīb pērkons, visapkārt sāk kurkstēt vardes. Tās ir gluži kā skolnieki, kas uzsākuši mācības un lasa. Skolniekiem jāceļas agri no rīta, taču viņi parasti neceļas paši, bet tikai tad, kad templī vai mācību iestādē noskan zvans. Viņi saskaņā ar garīgā skolotāja norādījumu tūlīt pieceļas un, padarījuši rīta darbus, ķeras pie Vēdu apgūšanas vai skaita Vēdu mantras. Kali laikmeta tumsā visi guļ, un tikai pēc dižena ācārjas aicinājuma ļaudis sāk mācīties Vēdas, lai iegūtu īstenas zināšanas. Lietainajā gadalaikā diķi, ezeri un strauti piepildās ar ūdeni, bet visu pārējo gadu tie ir gandrīz sausi. Arī materiālistiskie cilvēki ir sausi, bet, ja tiem ir bērni, mājas un kaut neliels rēķins bankā, tad liekas, ka viņiem klājas labi. Taču tūlīt pēc tam tie atkal kļūst sausi gluži kā mazi strautiņi un diķi. Dzejnieks Vidjāpati ir teicis, ka draugi, ģimene, bērni, sieva utt. noteikti sagādā nedaudz prieka, bet šis prieks ir kā ūdens piliens tuksnesī. Ikviens vēlas laimi, tāpat kā tuksnesī visi ilgojas pēc ūdens. Piliens ūdens arī ir ūdens, bet tuksnesī tam ir visai maz jēgas. Savā materiālistiskajā dzīvē mēs ilgojamies pēc laimes okeāna, taču sabiedrība, draugi un pasaulīgā mīlestība mums dod tikai ūdens lāsi. Mēs nekad neesam apmierināti, tāpat kā strauti, ezeri un diķi sausajā gadalaikā nekad nav ūdens pilni.

Kad līst lietusa, zāle, koki un visi augi izskatās īpaši zaļi. Reizēm zāli klāj sarkani kukaiņi, un šī zaļā un sarkanā krāsa kopā ar lietussargiem līdzīgajām sēnēm pilnīgi izmaina visu ainavu. Tas ir tā, it kā cilvēks pēkšņi būtu kļuvis bagāts. Zemnieks ļoti priecājas par bagātīgu graudu ražu savā laukā, bet kapitālisti, kas nekad neapjauš augstākās varas darbību, ir nelaimīgi, jo baidās no cenu konkurences. Dažās vietās kapitālisti, kas darbojas valdībā, neļauj zemniekiem ražot pārāk daudz graudu, nemaz nezinot, ka patiesībā visus graudus dod Dieva Augstākā Personība. Kā norāda Vēdas: ēko bahūnām jo vidadhāti kāmān. "Dieva Augstākā Personība uztur šo pasauli, tāpēc Viņš apgādā dzīvās būtnes ar visu nepieciešamo." Ja cilvēku kļūst vairāk, tad Visaugstais Kungs rūpējas, lai tie būtu paēduši. Taču ateistiem un neliešiem nepatīk graudu pārpilnība, it īpaši, ja tā var traucēt viņu darījumus.

Lietainajā gadalaikā visas dzīvās būtnes – gan uz zemes, gan debesis, gan ūdenī – atspīgst gluži kā cilvēks, kurš uzsācis pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Dievam Kungam. Mēs par to esam pārliecinājušies dzīvē, redzot, kā mainās mūsu mācekļi Starptautiskajā Krišnas Apziņas biedrībā. Pirms tam šie cilvēki, kas pēc dabas bija skaisti, neko nezināja par Krišnas apziņu un izskatījās ārkārtīgi netīri un nelaimīgi. Bet tagad, kad tie ir pieņēmuši Krišnas apziņu, ir uzlabojusies viņu veselība un, viņiem ievērojot likumus, ķermenis ieguvis mirdzumu. Apģērbušies safrānkrāsas drēbēs, ar tilaku uz pieres, kreilitēm rokās un ap kaklu viņi izskatās, it kā nāktu tieši no Vaikunthas.

Lietainajā gadalaikā ūdens pilnās upes steidzas uz okeāniem un jūrām, un liekas, ka tās satrauc

okeānu. Līdzīgi, ja cilvēks nodarbojas ar mistisko jogu un nav īpaši pilnveidojies garīgajā dzīvē, tad dzimumtieksme var viņu satraukt. Turpretī augstie kalni, pār kuriem tek lietus straumes, nebūt nemainās. Arī cilvēks, kurš ir pilnveidojies Krišnas apziņā, neapjūk pat grūtībās, jo viņš pat visnelabvēlīgākos apstākļus uzskata par Dieva Kunga žēlastību, un viņš ir piemērots, lai ieietu garīgajā valstībā.

Lietainajā gadalaikā daži no ceļiem netiek īpaši lietoti un aizaug ar garu zāli. Tie ir kā brāhmans, kurš nenodarbojas ar mācīšanos un neveic Vēdās ieteikto šķīstīšanos, un tāpēc apaug ar garu maijas zāli. Šai stāvoklī viņš aizmirst savu īsteno dabu un neatceras, ka ir mūžīgs Dieva Augstākās Personības kalps. Cilvēks, kurš apaudzis ar garo maijas radīto rudens zāli un novirzījies no garīgā ceļa, pielīdzina sevi maijas veidojumiem, krīt par upuri maldiem un aizmirst garīgo dzīvi.

Lietainajā gadalaikā zibens šķīļas starp mākoņiem te vienā, te otrā pusē, un to var salīdzināt ar iekāres pilnu sievieti, kuras prāts nav pievērsts tikai vienam vīrietim. Mākonis tiek salīdzināts ar labu cilvēku, jo tas dod lietu un tādējādi uztur daudz ļaužu. Arī labs cilvēks uztur daudzas dzīvās būtnes, kā ģimenes locekļus vai darbā daudzus strādniekus. Diemžēl visu to var izjaukt sieva, kas izšķiras no viņa. Ja vīrs ir uztraukts, tad tiek sagrauta visa ģimene – bērni izklīst, darbs tiek pamests, un visi cieš. Tāpēc sievietei, kura vēlas pilnveidoties Krišnas apziņā, ir ieteikts mierīgi dzīvot kopā ar vīru un nešķirties nekādā gadījumā. Vīram un sievietei jāsavaldā dzimumdzīve un jāvērs prāts Krišnas apziņā, un tad dzīve būs veiksmīga. Galu galā materiālajā pasaulē vīrietim ir vajadzīga sieviete, un sievietei ir vajadzīgs vīrietis. Kad viņi ir kopā, tiem mierīgi jādzīvo Krišnas apziņā un nevajag izturēties kā zibenim, kas parādās starp mākoņiem te vienā, te otrā pusē.

Reizēm, pērkonam dunot, debesīs parādās varavīksne, kas izskatās kā lokšs bez stiegras. Īstenībā lokšs ir izliekts tāpēc, ka tā galus savieno stiegra. Bet varavīksnei stiegras nav, tomēr tā debesīs izskatās tik skaista. Līdzīgi, kad Dieva Augstākā Personība atnāk uz materiālo pasauli, Viņš ir kā parasta cilvēciska būtne, taču Viņš nav atkarīgs ne no kādiem materiāliem nosacījumiem. Bhagavad-gītā Kungs norāda, ka Viņš atnāk ar savu iekšējo spēju, kas nav ārējās spējas saistīta. Tas, kas ir sasaistība parastajai būtnei, ir brīvība Dieva Personībai. Lietainajā gadalaikā mēnesi klāj mākoņi, tomēr tas ik pa brīžiem parādās. Dažreiz liekas, ka mēness kustas mākoņiem līdzīgi, taču patiesībā tas stāv uz vietas, un tikai mākoņi rada kustības iespaidu. Līdzīgi, ja būtne pielīdzina sevi kustīgajai materiālajai pasaulei, tās īsteno garīgo mirdzumu klāj maldi, un materiālās darbības kustība rada iespaidu, ka tā iet cauri dažādām dzīves jomām. Šāds priekšstats rodas no neīstā "es", kas atdala garīgo un materiālo esamību, tāpat kā kustīgs mākonis atdala mēness gaismu no tumsas. Kad atnāk lieti un pirmo reizi parādās mākoņi, tad pāvi, tos ieraugot, sāk liksmi deļot. Viņus var salīdzināt ar cilvēkiem, kurus ļoti nomocījis materiālistiskais dzīves veids. Ja tiem rodas iespēja sastapties ar cilvēku, kurš dziļā mīlestībā garīgo kalpo Kungam, tad viņi iegūst apskaidrību un deļo gluži kā pāvi. Mēs to paši esam redzējuši, jo daudzi no mūsu mācekļiem pirms atnākšanas uz Krišnas apziņu bija vienaldzīgi un drūmi. Bet tagad, kopā ar bhaktām viņi deļo gluži kā priecīgi pāvi.

Augi un vītenī ņem ūdeni no zemes. Līdzīgi cilvēks, kas nodarbojas ar askēzēm, izžūst, bet, kad askēzes ir pabeļtas un viņš saņem augļus, sākas jutekļu apmierināšana un baudas ģimenē, sabiedrībā, mīlestībā, mājās utt. Dažreiz var redzēt, kā dzērves un pīles bradā pa dūņainajiem un ērkšķiem apaugušajiem ezeru un upju krastiem. Gluži tāpat ģimenes cilvēki, kas neapzinās Krišnu, par spīti visām neērtībām dzīvo materiālo dzīvi. Ģimenes dzīvē vai vispār dzīvē bez Krišnas apziņas nevar būt pilnīgas laimes. Šrīla Narotama dāsa Thākurs lūdz, lai Kungs viņam dotu iespēju būt kopā ar cilvēku, vienalga, vai ģimenes vai atsacīšanās dzīves kārtā, kurš pārpasaulīgā mīlestībā kalpo Dievam Kungam un vienmēr daudzina Kunga Čaitanjas svēto vārdu. Materiālistiskam cilvēkam pasaulīgā dzīve ir skarba, bet tam, kas apzinās Krišnu, viss ir ļoti patīkams.

Lieti reizēm izskalo vaļņus, kas izveidoti ap laukiem. Gluži tāpat Kali laikmeta neautoritatīvā ateistiskā propaganda sagrauj Vēdu noteiktos ierobežojumus. Ļaudis pamazām pagrimst un kļūst bezdievīgi. Lietainajā gadalaikā vēja nestie mākoņi dod zemei valgmi, kas tiek gaidīta kā nektārs. Kad Vēdu sekotāji brāhmani iedvesmo tādus bagātus cilvēkus kā valdniekus un tirgotāju kārtu ziedošanas ceremonijās dot žēlastības dāvanas, tad arī šī bagātības izdalīšana ir kā nektārs. Četrām sabiedrības daļām, t.i., brāhmaniem, kšatrijiem, vaišjām un šūdrām, mierīgi jādzīvo kopā un jāsadarbojas. Un tas ir iespējams, ja sabiedrību vada prasmīgi vēdiskie brāhmani, kas veic ziedošanas ceremonijas un izdala bagātības visiem vienlīdzīgi.

Vrindāvanas mežs lietū atspirga, un tajā bija ļoti daudz gatavu dateļu, kazeņu, mango un citu augļu. Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, kopā ar draugiem un Kungu Balarāmu gāja uz mežu, lai priecātos par rudeni. Govis, ēdot sulīgo zāli, bija kļuvušas gluži brangas, un viņu tesmeņi bija vienmēr pilni. Kungs Krišna sauca tās vārdā, un govīs tūlīt skrēja pie Viņa. Aiz prieka un mīlestības tām no pupiem ritēja piens. Kungam Krišnam ļoti patika iet pa Vrindāvanas mežu garām Govardhanas kalnam. Visos Jamunas krasta kokos dzīvoja bites, un no to stropiem lija medus. Govardhanas kalnā bija daudz ūdenskritumu, kas brīnišķīgi šalca. Krišna staigāja pa kalnu, ielūkojās alās un klausījās, kā tajās tek ūdens. Lieti vēl nebija beigušies. Nāca rudens, un reizēm, kad mežā lija, Krišna ar draugiem sēdēja zem kāda koka vai kādā Govardhanas kalna alā, baudīja gatavos augļus un ar lielu prieku sarunājās. Kad Krišna ar Balarāmu visu dienu bija mežā, māmiņa Jašoda mēdza Viņiem sūtīt augļus, saldumus un rīsus ar jogurtu. Krišna to visu ēda, sēžot uz kāda plakana akmens Jamunas krastā. Ēdot Krišna, Balarāma un Viņu draugi pieskatīja govīs, teliņus un bullus. Likās, ka govīm ar smagajiem tesmeņiem grūti stāvēt. Tās nogūlās, gremoja zāli un izskatījās laimīgas, un Krišnam par to bija liels prieks. Viņš lepojās ar to, cik skaists ir mežs, kas nebija nekas cits kā Viņa paša enerģijas izpausme.

Tādās reizēs Krišna slavēja lietainā gadalaika dabu. Bhagavad-gītā teikts, ka materiālā enerģija jeb daba savā darbībā nav neatkarīga. Tā darbojas Krišnas uzraudzībā. Arī Brahma-samhitā teikts, ka materiālā daba, ko sauc par Durgu, darbojas kā Krišnas ēna. Ko Krišna pavēl, to materiālā daba izpilda. Tādējādi, lietainā gadalaika dabas skaistums bija radīts pēc Krišnas gribas. Drīz vien visi ūdeņi kļuva ļoti dzidri un patīkami, un pūta svaigi rudens vēji. Debesīs vairs nebija mākoņu, un tās atkal bija zilas. Mežu upju un ezeru skaidrajā ūdenī ziedošie lotosi atgādināja cilvēkus, kuri krituši no jogas ceļa, bet pēc tam atsākuši garīgo dzīvi un atkal kļuvuši skaisti.

Kad atnāk rudens, viss kļūst dabiski krāšņs. Līdzīgi, kad materialistisks cilvēks pieņem Krišnas apziņu un uzsāk garīgo dzīvi, viņš kļūst skaidrs kā ūdens un debesis rudenī. Kad atnāk rudens, debesis vairs nav tumšu mākoņu, un ūdens kļūst dzidrs. Uz zemes vairs nav dubļu. Arī cilvēks, kas pieņem Krišnas apziņu, tūlīt šķīstās no visa netīrā gan iekšēji, gan ārēji. Tāpēc Krišnu sauc par Hari. "Hari" nozīmē "tas, kurš atņem". Ja cilvēks pieņem Krišnas apziņu, tad Krišna tūlīt atbrīvo viņu no visiem netīrajiem paradumiem. Mākoņi rudenī ir balti, jo tie vairs nenes lietu. Arī cilvēks, kas aizgājis no darba dzīves un atbrīvojies no rūpēm par ģimeni, t.i., mājas, sievas un bērnu uzturēšanu, un pilnīgi uzsācis darboties Krišnas apziņā, atbrīvojas no visām raizēm un kļūst balts kā rudens mākonis. Rudenī no kalniem reizēm tek strauti ar tīru ūdeni, un reizēm tie pārstāj tecēt. Gluži tāpat diženi svētie reizēm māca tīras zināšanas, bet reizēm klusē. Diķi, kas lietainajā gadalaikā pieplūduši pilni līdz malām, rudenī pamazām izžūst. Sīkās ūdens radības, kas tajos dzīvo, nesaprot, ka viņu skaits ar katru dienu kļūst mazāks. Arī cilvēks, kas iegrimis materiālajos darbos, nesaprot, ka viņa mūžs iet uz galu. Viņš ir aizņemts, uzturot govīs, īpašumus, bērnus, sievu, sabiedrību un draugus. Rudenī diķos paliek mazāk ūdens, saule dedzina un sīkajām ūdens radībām klājas ļoti grūti. Tās ir kā neapvaldīti cilvēki, kas nespēj baudīt dzīvi vai uzturēt ģimenes locekļus un vienmēr ir nelaimīgi. Dubļi pamazām izžūst, un jaunie augi izkalst. Gluži tāpat, ja cilvēks ir pieņēmis Krišnas apziņu, tad viņa vēlme baudīt ģimenes dzīvi pamazām izzūd.

Atnākot rudenim, okeāns kļūst mierīgs un kluss. Tas ir kā cilvēks, kas apzinājies sevi un kuru vairs nesatrauc trīs materiālās dabas īpašības. Zemnieki rudenī apkārt laukiem būvē vaļņus, lai ūdens, kas ir laukos, neaiztecētu prom. Uz lietu vairs nav ko cerēt, tāpēc zemnieki grib, lai viss ūdens, kas ir laukos, tur arī paliktu. Gluži tāpat cilvēks, kurš ir patiešām pilnveidojies sevis apzināšanās ceļā, sargā savu enerģiju, savaldot jutekļus. Tam, kurš jau ir vecāks par piecdesmit gadiem, ieteikts aiziet no ģimenes dzīves un glabāt ķermeņa enerģiju, lai to varētu izmantot attīstībai Krišnas apziņā. Ja cilvēks nespēj savaldīt jutekļus un izmantot tos, lai pārpasaulīgā mīlestībā kalpotu Mukundam, viņš nevar sasniegt atbrīvi.

Rudens dienas ir ļoti karstas, bet naktī, kad skaidrajās debesīs spīd mēness, ļaudis var atpūsties no dienas tveices. Ja cilvēks rod patvērumu pie Mukundas jeb Krišnas, viņš var atpūsties no noguruma, ko rada aplamā sevis pielīdzināšana ķermenim. Mukunda jeb Krišna nes prieku arī Vrindāvanas jaunavām. Vradžabhūmi jaunavas vienmēr pārdzīvo atšķirtību no Krišnas. Satiekot Krišnu rudens nakts mēnesnīcā, arī viņas atpūšas no atšķirtības noguruma. Kad debesīs nav mākoņu, tad ir redzamas brīnišķīgas zvaigznes. Gluži tāpat, kad cilvēks patiešām apzinās Krišnu, viņš atbrīvojas no visiem sārņiem un kļūst tikpat skaists kā zvaigznes rudenīgajās debesīs. Lai gan Vēdas iesaka karmu, kas izpaužas kā ziedošanas ceremonijas, to augstākais mērķis atklāts Bhagavad-gītā: tam, kurš pilnīgi izpratis Vēdu mērķi, jāpieņem Krišnas apziņa. Tāpēc Krišnas apziņas bhaktu tīrās sirdis var salīdzināt ar skaidrajām rudens debesīm. Rudenī zvaigznes un mēness ir ļoti spoži. Kungs Krišna atnāca Jadau dinastijas debesīs, un Viņš bija kā mēness, kuram apkārt ir zvaigznes – Jadau dinastijas locekļi. Mežu pļāvās zied daudz puķu, un svaigais vējš, kas nes puķu smaržu, veldzē tos, kas cietuši vasaras karstumā un lietainajā gadalaikā. Šis vējš diemžēl nespēja palīdzēt gopī, jo viņu sirdis piederēja Krišnam. Ļaudis var priecāties par rudens vēsmām, bet gopī, kuras ilgojās pēc Krišnas apskāvieniem, nebija apmierinātas.

Atnākot rudenim, govīs, briežu mātes, putni un sievietes parasti kļūst grūtas, jo viņu vīrus šajā gadalaikā pārņem stipra dzimumtieksme. Viņas ir gluži kā pārpasaulnieki, kas ar Visaugstā Kunga žēlastību saņem dzīves augstāko svētību. Šrīla Rūpa Gosvāmī "Upadēšāmritā" norāda, ka garīgā kalpošana jāveic ar lielu aizrautību, pacietību un pārliecību. Jāievēro likumi un ierobežojumi, jāizvairās no materiālā piesārņojuma un jādzīvo bhaktu sabiedrībā. Sekojot šiem principiem, cilvēks noteikti sasniedz vēlamā garīgās kalpošanas mērķi. Tas, kurš pacietīgi seko garīgās kalpošanas vadošajiem principiem, ar laiku sasniedz garīgās kalpošanas mērķi gluži kā sievas, kas nākušas mātes cerībās.

Rudenī ezeros ir ļoti daudz lotosu, jo tajā laikā nav liliju. Gan lilijas, gan lotosi aug, pateicoties saules gaismai, taču karstā rudens saule palīdz tikai lotosiem. Gluži tāpat valstī, kuras valdnieks vai valdība ir stingri, nevar izvērsties zagļi un laupītāji, kuri ir nevēlami. Ja pilsoņi dzīvo drošībā un ir pārliecināti, ka viņus neviens neaplaupīs, tad valstī ir uzplaukums. Stipra valdība tiek salīdzināta ar karsto rudens sauli, lilijas – ar tādiem nevēlamiem cilvēkiem kā laupītāji, bet lotosi – ar apmierinātiem valsts iedzīvotājiem. Rudenī laukos nobriest graudi. Ļaudis priecājas par ražu un rīko dažādus svētkus, piemēram, Navānu, jauno graudu piedāvāšana Dieva Augstākajai Personībai. Jaunie graudi vispirms dažādos tempļos tiek piedāvāti Dievībām, un tad visi ļaudis tiek aicināti nobaudīt saldus rīsus, kas pagatavoti no jaunajiem graudiem. Ir arī citas reliģiskās ceremonijas un godināšanas veidi, it īpaši Bengālijā, kur tiek rīkota vislielākā ceremonija – Durgā-pūdža.

Vrindāvanā rudens bija ļoti jauks, jo tur bija Dieva Augstākā Personība Krišna un Balarāma. Tirgotāji, karaliskā kārta un diženi gudrie varēja brīvi doties, kurp tie vēlējās, un iegūt to, kas nepieciešams. Gluži tāpat pārpasaulnieki, kas, atbrīvojušies no ieslodzījuma materiālajā ķermenī, sasniedz savu mērķi. Lietainajā gadalaikā tirgotāji nevar braukāt no vienas vietas uz otru, tāpēc tiem nav nekādu

ienākumu. Arī karaliskā kārta nevar apceļot valsti un ievākt no ļaudīm nodokļus. Svētie, kuriem ir jāceļo un jāsludina pārpasaulīgās zināšanas, lietus dēļ arī ir spiesti palikt uz vietas. Taču rudenī viņi visi atkal dodas ceļā. Pārpasaulnieki – gan gjanī, gan jogi, gan bhaktas – materiālā ķermeņa dēļ nevar patiešām baudīt garīgos sasniegumus. Taču pēc nāves, atstājis ķermeni, gjanī saplūst ar Visaugstā Kunga garīgo starojumu, jogs aiziet uz kādu no dažādajām augstākajām planētām, bet bhakta nonāk uz Visaugstā Kunga planētas Goloka Vrindāvanas vai uz Vaikunthām un bauda tur mūžīgu garīgo dzīvi.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmitajai nodaļai "Rudens".

Divdesmit pirmā nodaļa. Flautas savaldzinātās gopī

Krišnam ļoti patika meža gaisotne. Ziedēja puķes, un priecīgi dūca bites un kames. Putni un koki izskatījās ļoti apmierināti, un Krišna kopā ar Šrī Balarāmu un zēniem, ganīdams govīs, sāka pūst savu pārpasaulīgo flautu. Dzirdot tās skaņu, Vrindāvanas gopī atcerējās Krišnu un sāka runāt, cik brīnišķīgi Krišna spēlēja. Stāstot viena otrai, cik jauki skan Krišnas flauta, gopī atcerējās arī savas spēles ar Viņu un, atmiņu satrauktas, gandrīz vairs nespēja parunāt. Viņas atcerējās arī to, kā Krišna ģērbies, ka Viņam gluži kā deļotājam uz galvas bijusi pāva spalva un aiz auss – zilas puķes. Viņa drēbes ir bijušas zeltainas, un ap kaklu bijusi vaidžajanti rota. Tad Krišna piepildījis flautu ar savu lūpu nektāru. Atcerēdamās Krišnu, gopī gāja uz Vrindāvanas mežu, ko mūžam slaveni dara Krišnas un Viņu pavadonu pēdas.

Krišna lieliski spēlēja flautu, un gopī tās skaņa pilnīgi apbūra. Klausīties Krišnas flautu patika ne tikai gopī, bet arī visām dzīvajām radībām, kas to dzirdēja. Viena no gopī savām draudzenēm teica: "Augstākā pilnība, ko var skatīt acis, ir tas, kā Krišna un Balarāma ieiet mežā, spēlēja flautu un kopā ar draugiem gana govīs."

Tie, kas pastāvīgi gremdējas pārpasaulīgā meditācijā un redz Krišnu iekšpusē un ārpusē, kas domā par to, kā Viņš spēlēja flautu, iet pa Vrindāvanas mežu un kopā ar zēniem gana govīs, ir patiešām sasnieguši samādhi pilnību. Samādhi (trans) nozīmē visu jutekļu darbības vēršanu uz noteiktu priekšmetu, un gopī norāda, ka Krišnas spēles ir visas meditācijas un samādhi pilnība. Arī Bhagavad-gītā apstiprināts, ka ikviens, kas pastāvīgi gremdējas domās par Krišnu, ir augstākais no jogiem.

Kāda cita gopī teica, ka Krišna un Balarāma, ganot govīs, izskatās gluži kā aktieri, kas gatavojas iznākt uz skatuves. Krišnam ir dzeltenas drēbes, Balarāma – zilas, Viņiem rokās ir mango atvases, pāva spalvas un puķu pušķi. Krišnam un Balarāmam ap kaklu ir lotosziedu vītnes, un Viņi kopā ar draugiem dažreiz tik jauki dzied. Kāda gopī savai draudzenei teica: "Kādēļ gan Krišna un Balarāma ir tik skaisti?" Cita gopī teica: "Mīļās draudzenes! Iedomājieties, kādus dievbijīgus darbus paveikusi Krišnas bambusa flauta, kas tagad bauda Viņa lūpu nektāru!" Reizēm Krišna skūpstā gopī, tāpēc Viņa lūpu pārpasaulīgais nektārs ir pieejams vienīgi viņām. Krišnas lūpas tiek uzskatītas par gopī īpašumu. Tāpēc gopī jautāja: "Kā tas var būt, ka flauta, vienkāršs bambusa gabals, vienmēr bauda Krišnas lūpu nektāru? Šī flauta vienmēr kalpo Visaugstājam Kungam, tāpēc tās tēvs un māte noteikti ir laimīgi."

Ezeri un upes tiek uzskatītas par koku mātēm, jo koki dzer ūdeni. Vrindāvanas upes un ezeri bija laimīgu lotosziedu pilni un domāja: "Cik brīnumaini, ka mūsu dēls bambuss bauda Krišnas lūpu nektāru!" Arī bambusa niedres, kas aug upju un ezeru krastos, bija laimīgas, redzot, kā viņu pēcnācējs kalpo Dievam Kungam. Bambusi bija kā cilvēki, kas pilnveidojušies zināšanās un ar prieku raugās, kā viņu bērni kalpo Kungam. Koki bija tik priecīgi, ka tie pastāvīgi deva medu, kas plūda no zaros iekārtajiem bišu stropiem.

Reizēm gopī runāja ar savām draudzenēm par Krišnu: "Mīļās draudzenes, mūsu Vrindāvana padara

slaveni visu Zemi, jo šī planēta ir slavena ar Dēvakī dēla lotospēdu nospiedumiem. Turklāt, kad Govinda spēlēja flautu, pāvi tūlīt kļūst neprātīgi. Redzot pāvu dejošanu, visi dzīvnieki, koki un augi gan Govardhanas kalnā, gan ielejā sastingst un uzmanīgi klausās pārpasaulīgo flautas skaņu. Mēs domājam, ka šāda svētība nav atrodama ne uz vienas citas planētas." Lai gan gopī bija lauku sievietes un meitenes, viņām bija zināšanas par Krišnu. Gluži tāpat cilvēks var apgūt visaugstākās patiesības, vienkārši uz klausot Vēdas no autoritatīviem avotiem.

Kāda gopī teica: "Dārgās draudzenes, paskatieties tur uz to briežu māti. Lai gan brieži ir muļķa dzīvnieki, viņi ir pienākuši klāt Mahārādžas Nandas dēlam Krišnam. Briežu mātēm ne tikai patīk Krišnas un Balarāmas apģērbs, bet arī, dzirdot flautu, viņas kopā ar saviem vīriem raugās uz Kungu ar lielu mīlestību un tā pazemīgi godina Viņu." Gopī apskauda briežu mātes, jo tās varēja kalpot Krišnam kopā ar saviem vīriem. Gopī domāja, ka viņām nav tā paveicies, jo vienmēr, kad tās gribēja iet pie Krišnas, viņu vīri par to nebija visai priecīgi.

Kāda gopī teica: "Mīļās draudzenes, Krišna ir tik skaisti apģērbs, ka skatīties uz Viņu sievietēm ir īsti svētki. Viņa pārpasaulīgās flautas skaņa valdzina pat debesu iemītnieku sievas. Lai gan viņas lido gaisa kuģos un bauda savu vīru sabiedrību, Krišnas flautas skaņa tās tūlīt satrauc, viņu matu sakārtojums izjūk un cieši savilktais jostas kļūst vaļīgas." Tas nozīmē, ka Krišnas flautas pārpasaulīgā skaņa bija dzirdama visā Visumā. Vēl svarīgi ir tas, ka gopī zināja par dažādajiem gaisa kuģiem, kas lido debesīs.

Vēl kāda gopī teica: "Dārgās draudzenes, Krišnas flautas pārpasaulīgā skaņa apbur arī govīs. Viņām tā ir kā nektārs. Govīs tūlīt izslej ausis, lai saņemtu šo nektāru pēc iespējas vairāk. Teliņi tur mutē mātes pupus, bet nespēj dzert pienu. Viņi sastingst aiz mīlestības. No acīm tiem rit asaras un skaidri var redzēt, ka viņi mīl Krišnu no visas sirds." Tas parāda, ka pat Vrindāvanas govīs un teliņi prata raudāt, domājot par Krišnu, un mīlēt Viņu ar visu sirdi. Patiešām, mīlestība Krišnas apziņā var izpausties kā asaras.

Kāda jauna gopī mātei teica: "Māmiņ, putni koku zaros uzmanīgi skatās, kā Krišna spēlēja flautu. Var redzēt, ka viņi ir aizmirsuši visu uz pasaules un dzird vienīgi flautas skaņu. Tas nozīmē, ka tie nav parasti putni, bet gan diženi gudrie un bhaktas, kas atnākuši uz Vrindāvanas mežu putnu izskatā, lai paklausītos Krišnas flautu." Diženi gudrie un zinātnieki vēlas apgūt Vēdu gudrību, un Bhagavad-gītā teikts, kas ir Vēdu gudrības būtība: *vedaiś ca sarvair aham eva vedyah*. Apgūstot Vēdas, ir jāizprot Krišna. No šo putnu izturēšanās varēja saprast, ka tie ir diženi Vēdu gudrības zinātnieki, kas pieņēmuši pārpasaulīgo Krišnas flautas skaņu un atteikušies no visām Vēdu zināšanu daļām. Pat Jamunas upe, izdzirdējusi pārpasaulīgo Krišnas flautas skaņu, vēlējās apskaut Viņa lotospēdas. Jamuna pārtrauca viļņoties un rāmi tecēja, nesdama lotosa ziedus, lai dziļā mīlestībā pasniegtu tos Mukundam.

Rudens saule reizēm bija neizturami karsta, tāpēc mīlestībā pret Krišnu, Balarāmu un ganu zēniem debesīs parādījās mākoņi. Bērni spēlēja flautas, un mākoņi, vēlēdamies Krišnas draudzību, sargāja viņus no saules. Arī draiskulīgās meža meitenes bija pilnīgi apmierinātas, noziežot seju un krūtis ar Vrindāvanas putekļiem, kurus Krišnas lotospēdas bija padarījušas sārtus. Meža meitenes bija iekāres pilnas, un viņām bija apaļas krūtis. Kad viņu krūtis glāstīja mīlētāji, meitenes nebija īpaši apmierinātas. Iznākušas no meža dziļumiem, viņas ieraudzīja, ka tur, kur gājis Krišna, uz lapām un vīteniem palikusi sarkanā kunkuma no Viņa lotospēdām. Gopī krūtis bija nopūderētas ar kunkumu, un viņas uz tām turēja Krišnas lotospēdas. Tāpēc, kad Krišna kopā ar Balarāmu un draugiem gāja pa Vrindāvanas mežu, sarkanīgais pulveris bira zemē. Skatoties, kā Krišna spēlēja flautu, kāriģās meža meitenes ieraudzīja sarkano kunkumu un tūlīt apzieda ar to seju un krūtis. Nu viņas bija pilnīgi apmierinātas, lai gan parasti tās nespēja apmierināt pat mīlētāji, kas glāstīja viņu krūtis. Nonākot saskarsmē ar Krišnas apziņu, cilvēks tūlīt var iegūt apmierinājumu, un viņu vairs nesatrauc materiālā iekāre.

Kāda cita gopī sāka slavināt Govardhanas kalnu: "Cik gan veiksmīgs ir Govardhanas kalns, pa kuru staigā Kungs Krišna un Balarāma! Govardhanu vienmēr skar Kunga lotospēdas. Lielā pateicībā Kungam Krišnam un Balarāmam Govardhanas kalns dod dažādus augļus, saknes un zāles, kā arī brīnišķīgi dzidru ūdeni no saviem ezeriem. To visu tas dāvā Kungam." Taču vislabākā Govardhanas kalna velte bija jaunā zāle govīm un teliņiem. Govardhanas kalns zināja, ka Kungu var iepriecināt, sagādājot prieku Viņa mīļotajiem pavadoņiem: ganu zēniem un govīm.

Vēl kāda gopī teica, ka ir tik brīnišķīgi, kad Krišna un Balarāma iet pa Vrindāvanas mežu un spēle flautu. Viņi ir tuvi draugi visām kustīgajām un nekustīgajām būtnēm. Kad Krišna un Balarāma spēlēja savas pārpasaulīgās flautas, kustīgās būtnes sastinga un pārtrauca darboties, bet nekustīgās būtnes, kā koki un augi, ekstāzē ietrīsējās.

Krišna un Balarāma gluži kā parasti ganu zēni uz pleciem un rokās nesa pinekļus. Slaukšanas laikā Viņi ar tiem sapina govīm kājas. Ganiņiem pār plecu gandrīz vienmēr bija pinekļi, un tādi bija arī Krišnam un Balarāmam. Lai gan Krišna un Balarāma bija Dieva Augstākā Personība, Viņi izturējās gluži kā ganu zēni, un tas bija tik brīnumaini un jauki. Kamēr Krišna Vrindāvanas mežā vai Govardhanas kalnā ganīja govīs, ciema gopī visu laiku domāja par Viņu un runāja par dažādajām Krišnas spēlēm. Tas ir ļoti labs Krišnas apziņas piemērs. Cilvēkam tādā vai citādā veidā vienmēr jādomā par Krišnu. Gopī ar savu piemēru ļoti labi rādīja, kā tas darāms; un tāpēc Kungs Čaitanja teica, ka neviens nevar godināt Visaugsto Kungu labāk, kā to darīja gopī. Gopī nebija dzimušas augstās brāhmanu vai kšatriju ģimenēs, viņas bija cēlušās no vaišju kārtas. Turklāt viņu vecāki nebija vis lieli tirgotāji, bet gan parasti gani. Gopī nebija īpaši izglītotas, lai gan bija saņēmušas visdažādākās zināšanas no brāhmaniem, vēdisko zinību autoritātēm. Vienīgais, ko gopī vēlējās, bija pastāvīgi gremdēties domās par Krišnu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit pirmajai nodaļai "Flautas savaldzinātās gopī".

Divdesmit otrā nodaļa. Krišna nozog neprecēto gopī meiteņu drēbes

Saskaņā ar vēdisko paražu neprecētām meitenēm no desmit līdz četrpadsmit gadu vecumam jāgodina Kungs Šiva vai dieviete Durga, lai dabūtu labu vīru. Taču Vrindāvanas meitenes ar savu skaistumu bija jau savaldzinājis Krišna. Tomēr Hēmantas gadalaika sākumā (īsi pirms ziemas) viņas godināja dievieti Durgu. Pirmo Hēmantas mēnesi sauc par Agrahājanu (oktobris – novembris), un šajā laikā neprecētās Vrindāvanas gopī ar zvērestiem sāka godināt dievieti Durgu. Vispirms viņas ēda havišjānu, īpašu ēdienu, kas sagatavots no mangdāla un rīsiem bez jebkādam garšvielām un kurkumas. Vēdās šis ēdiens ieteikts, lai šķīstītos pirms rituāliem. Vrindāvanas gopī godināja dievieti Kātjājanī katru dienu, agri no rīta nomazgājušās Jamunas upē. Kātjājanī ir Durgas vārds. Dieviete godina, izveidojot tās tēlu no Jamunas krasta smiltīm. Vēdu rakstos teikts, ka dievība var tikt izgatavota no dažādiem materiālajiem elementiem. Tā var būt zīmēta, izveidota no metāla, dārgakmeņiem, koka, māla vai akmens, vai arī godinātājs par to var domāt savā sirdī. Mājāvādī filozofi visus šos dievību veidolus uzskata par izdomājumiem, taču patiesībā Vēdu raksti atzīst, ka dievības veidols neatšķiras no Visaugstā Kunga vai arī attiecīgā padieva.

Neprecētās gopī izveidoja dievietes Durgas tēlu un godināja to ar čandanas pastu, ziedu vītnēm, smaržkociņiem, uguni un dažādām dāvanām: augļiem, graudiem un augu atvasēm. Pēc godināšanas parasti tiek lūgta kāda svētība. Neprecētās meitenes ar lielu sirsnību lūdza dievieti Kātjājanī: "Ak, Dieva Personības augstākā ārējā enerģija! Ak, augstākā mistiskā spēja! Ak, augstākā materiālās pasaules valdniece! Ak, dieviete! Lūdzu, esi tik laba un izdari tā, lai mēs varētu apprecēties ar Nandas Mahārādžas dēlu Krišnu." Vaišnavi parasti negodina nekādus padievis. Šrīla Narotama dāsa Thākurs ir stingri aizliedzis godināt padievis ikvienam, kas vēlas pilnveidoties tīrā garīgajā kalpošanā. Tomēr gopī, kuras mīl Krišnu kā neviens cits, godināja Durgu. Padievu godinātāji arī reizēm piemin, ka gopī ir godinājušas dievieti Durgu, taču mums jāsaprot, ar kādu nolūku viņas to darīja. Ļaudis parasti godina Durgu kādu materiālu labumu dēļ. Turpretī gopī lūdza svētību kļūt par Krišnas sievām. Būtība ir tāda, ka Krišna ir visas darbības mērķis, un bhakta var izmantot jebkurus līdzekļus, lai to sasniegtu. Lai kalpotu Krišnam un iepriecinātu Viņu, gopī varēja izmantot jebkādas līdzekļus. Tā ir neatkarojama viņu raksturu īpašība. Lai varētu apprecēties ar Krišnu, viņas godināja dievieti Durgu veselu mēnesi. Katru dienu tās lūdza, lai Nandas Mahārādžas dēls Krišna kļūtu par viņu vīru.

Gopī agri no rīta gāja uz Jamunu mazgāties. Sanākušas kopā, viņas sadevās rokās un skaļi apdziedāja brīnumainās Krišnas spēles. Pēc senas paražas indiešu meitenes un sievietes, mazgājoties upē, atstāj drēbes krastā un peldas kailas. Vīriešiem ir stingri aizliegts iet uz vietu, kur mazgājas meitenes un sievietes, un šī kārtība pastāv joprojām. Dieva Augstākā Personība zināja, ko vēlas gopī jaunavas, un deva viņām savu svētību. Gopī bija lūgušas, lai Krišna kļūtu par viņu vīru, un Krišna gribēja šo vēlmi piepildīt.

Mēnesis gāja jau uz beigām, un kādu dienu peldvietā ieradās Krišna ar saviem draugiem. Krišnu vēl sauc par Jogēšvaru jeb visu mistisko spēju valdnieku. Jogs, kas nodarbojas ar meditāciju, spēj nolasīt citu cilvēku domas, un Krišna, protams, saprata, ko vēlas gopī. Atnācis uz peldvietu, Krišna tūlīt savāca visas gopī drēbes, uzkāpa kokā un smaidīdams teica: "Manas dārgās meitenes, pa vienai nāciet šurp, lūdziet savas drēbes, un Es jums tās atdošu. Es nemaz nejokoju. Tā ir patiesība. Es nemaz netaisos ar jums jokot, jo jūs veselu mēnesi esat sekojušas priekšrakstiem un godinājušas dievieti Kātjājanī. Tikai nenāciet visas reizē. Nāciet pa vienai. Es gribu paskatīties, cik jūs esat skaistas. Jums ir tik slaidi vidukļi. Tagad nāciet, bet tikai pa vienai."

To dzirdējušas, meitenes sāka saskatīties un smaidīt. Viņas ļoti priecājās par šo Krišnas lūgumu, jo

mīļēja Krišnu. Nu meitenes skatījās viena uz otru, bet kautrība tām neļāva iet ārā no ūdens, jo viņas bija kailas. No ilgās stāvēšanas ūdenī meitenēm kļuva auksti, un viņas drebēja. Tomēr Govindas mīļie un draiskulīgie vārdi lika noreibt aiz prieka. Gopī teica Krišnam: "Dārgais Nandas Mahārādžas dēls, lūdzu, tā nejoko ar mums, tas nav godīgi. Tu esi ļoti cienijams zēns, Nandas Mahārādžas dēls, un Tu mums esi ļoti dārgs. Tomēr tā jokot nevajag, jo mēs jau drebam no aukstuma. Esi tik labs un atdod drēbes, lai mums nav jāsalst." Viņas ļoti pazemīgi lūdza Krišnu: "Dārgais Šjāmasundara, mēs esam Tavas mūžīgās kalpones. Ja Tu mums kaut ko saki, tad mums tas tūlīt jāizpilda, jo tāds ir mūsu reliģiskais pienākums, bet, ja Tu liksi mums darīt kaut ko tik neiespējamu, tad mums būs jāiet pie Nandas Mahārādžas un jāsūdzas par Tevi. Un, ja Nanda Mahārādža neko nedarīs, tad mēs par Tavu slikto uzvedību pastāstīsim valdniekam Kamsam."

Krišna neprecētajām gopī atbildēja: "Manas dārgās meitenes, ja jūs sevi uzskatāt par Manām mūžīgajām kalponēm un vienmēr esat gatavas izpildīt Manu gribu, tad klausieties, ko Es jums teikšu. Smaidot nāciet šurp un pa vienai saņemiet savas drēbes. Ja jūs nenāksiet un sūdzēsieties Manam tētim, tad Man vienalga nav ko baidīties, jo Mans tētis ir vecs un neko nevar Man izdarīt."

Gopī redzēja, ka Krišna ir stingras apņēmības pilns, un tām neatlika nekas cits, kā klausīt Viņu. Kailās meitenes viena pēc otras nāca ārā no ūdens, ar kreiso roku cenzdamās aizsegt kaunumu. Viņas trīcēja no aukstuma. Meitenes bija tik vienkāršas un tīras, ka Kungs Krišna tūlīt bija apmierināts. Neprecētās gopī bija lūgušas Kātjājanī, lai Krišna kļūtu par viņu vīru, un tagad šī vēlme tika piepildīta. Sieviete nedrīkst parādīties kaila nevienam vīrietim, izņemot savu vīru. Neprecētās gopī gribēja, lai Krišna kļūtu par viņu vīru, un Viņš tādā veidā šo vēlmi piepildīja. Ļoti apmierināts ar meitenēm, Krišna pārmeta viņu drēbes pār plecu un teica: "Dārgās meitenes, peldēdamās kailas Jamunas upē, jūs esat izdarījušas lielu apvainojumu. Tāpēc Jamunas valdošā dievība Varunadēva ar jums ir ļoti neapmierināts. Tādēļ salieciet rokas lūgšanā, paceliet tās pie pieres un noliecieties padieva Varunas priekšā, lai viņš jums šo apvainojumu piedotu." Gopī bija naivas meitenes, un viss, ko Krišna teica, viņām bija patiesība. Lai Varunadēva nedusmotos, kā arī, lai izpildītu savus zvērestus, un galu galā, lai iepriecinātu savu godināmo Kungu Krišnu, viņas tūlīt paklausīja. Tā meitenes kļuva par vislielākajām Krišnas mīlētājām un vispaklausīgākajām kalponēm.

Gopī Krišnas apziņa nav salīdzināma ne ar ko. Īstenībā viņām nerūpēja Varuna vai kāds cits padievs. Tās vienīgi gribēja iepriecināt Krišnu. Krišnam ļoti patika gopī vienkāršā izturēšanās, un Viņš tūlīt visām gopī pēc kārtas atdeva to drēbes. Lai gan Krišna meitenes piekrāpa, lika tām stāvēt savā priekšā kailām, jokoja ar viņām, un, lai gan Viņš izturējās pret tām kā pret lellēm un nozaga viņu drēbes, gopī vienalga mīļēja Krišnu un nevienam par Viņu nesūdzējās. Šī gopī attieksme aprakstīta Kunga Čaitanjas Mahāprabhu lūgšanā: "Mans dārgais Kungs, Tu vari Mani apskaut vai sabradāt ar savām pēdām, Tu vari salauzt manu sirdi, nekad neparādoties manā priekšā. Tu vari darīt visu, ko vēlies, jo Tu esi pilnīgi brīvs. Tomēr, lai ko Tu arī darītu, Tu esi mans vienīgais un mūžam godināmais Kungs." Tāda ir gopī attieksme pret Krišnu.

Kungs Krišna bija ļoti priecīgs par meitenēm, un, tā kā visas viņas gribēja Krišnu par vīru, Kungs teica: "Ak, kārtīgās meitenes, Es zinu, ka jūs vēlaties Mani, un zinu, kāpēc jūs godināt dievieti Kātjājanī. Es pilnīgi tam piekritu. Ikviens, kas visu savu apziņu vienmēr vērs uz Mani – pat ja tas notiek aiz iekāres – garīgi pilnveidojas. Kā cepts grauds nevar uzdīgt, tā jebkura vēlme, kas saistīta ar mīlestības pilnu kalpošanu Man, nevar radīt auglīgas sekas, kādas ir parastai karmai."

Brahma-samhitā teikts: *karmāṇi nirdahati kintu ca bhakti-bhājām*. Ikvienu saista auglīga darbība, taču bhaktas, kas darbojas vienīgi Dieva Kunga iepriecināšanai, necieš no sekām. Lai gan var likties, ka gopī tā darbojās aiz iekāres pret Krišnu, to nedrīkst salīdzināt ar parastu sieviešu iekāri. Atšķirību parāda pats Krišna. Garīgā kalpošana Krišnam stāv pāri jebkādiem darbības augļiem.

"Manas dārgās gopī," turpināja Krišna. "Jūs vēlaties, lai Es būtu jūsu vīrs, un tādēļ esat godinājušas dievieti Kātjājanī. Jūsu vēlme piepildīsies. Es apsolu, ka nākamruden jūs varēsiet būt kopā ar Mani, un Es būšu jūsu vīrs."

Krišna paslēpās koku ēnā un bija ļoti laimīgs. Pēc tam Viņš, iedams projām, uzrunāja savus Vrindāvanas draugus: "Dārgie draugi – Stokakrišna, Varūthapa, Bhadrasēna, Sudāma, Subala, Ardžuna, Višāla un Rišabha –, paskatieties uz šiem brīnišķīgajiem Vrindāvanas kokiem. Viņi ir veltījuši savu dzīvi, lai kalpotu citiem. Koki pacieš visu – vētras, lietusegāzes, neizturamu karstumu un aukstumu –, rūpējas, lai mēs varētu atpūsties, un dod mums patvērumu. Mani dārgie draugi, Es domāju par to, cik viņi ir cildeni. Viņi rūpējas par citiem gluži kā augstsirdīgi un devīgi cilvēki, kas nevienam neatsaka. Visi var patverties šo koku ēnā. Koki dod cilvēkiem tik daudz ko: lapas, ziedus, augļus, ēnu, saknes, mizu, smaržīgas eļļas un malku. Viņi ir cildenuma paraugs. Šie koki ir kā augstsirdīgi cilvēki, kas pilnīgi visu – ķermeni, prātu, darbību, saprātu un vārdus – ziedojuši citu dzīvo būtņu labad."

Tā Dieva Augstākā Personība gāja gar Jamunas krastu, ar rokām pieskaroties koku lapām, augļiem, ziediem un atvasēm un slavējot koku dāsnumu. Cilvēki saskaņā ar saviem priekšstatiem var nodarboties ar kaut kādu sabiedrībai svētīgu labdarības veidu, taču īstenā labdarība, kas var palīdzēt visiem ļaudīm uz visiem laikiem, ir Krišnas apziņas kustības izplatīšana. Ikvienam ir jābūt gatavam sludināt Krišnas apziņu. Kā mācīja Kungs Čaitanja, cilvēkam jābūt zemākam par zāli un pacietīgākam par koku. Kungs Krišna jau stāstīja, cik pacietīgi ir koki, un tiem, kas nodarbojas ar Krišnas apziņas sludināšanu, no tiešās skolotāju pēctecības jāmacās Kunga Krišnas un Kunga Čaitanjas vēstījums.

Krišna izgāja cauri Vrindāvanas mežam un, nonācis Jamunas krastā, apsēdās brīnišķīgā vietā, ļaudams govīm padzerties vēso un dzidro Jamunas ūdeni. Dzēra arī nogurušie ganiņi, Krišna un Balarāma. No paša rīta Krišna bija skatījies, kā peldas meitenes, un tagad visu priekšpusdienu Viņš pavadīja kopā ar draugiem.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit otrajai nodaļai "Krišna nozog neprecēto gopī meiteņu drēbes".

Divdesmit trešā nodaļa. Krišna svētī brāhmanu sievas

Nāca jau dienas vidus, un zēniem ļoti gribējās ēst, jo viņi vēl nebija brokastojuši. Tie tūlīt teica Krišnam un Balarāmam: "Krišna un Balarāma, Jūs abi esat visvareni un varat nogalināt daudzus jo daudzus dēmonus, bet tagad mēs vai mirstam nost no izsalkuma. Lūdzu, kaut ko izdomājiet, lai mēs varētu pēst!"

Turpat netālu brāhmani rīkoja ziedošanas ceremoniju, un Kungs Krišna un Balarāma, uzklusījuši draugu lūgumu, izmantoja šo izdevību, lai svētītu brāhmanu sievas, kuras bija lielas Kunga bhaktas. Krišna teica: "Dārgie draugi! Lūdzu, aizejiet tepat uz brāhmanu mājām. Brāhmani pašlaik rīko vēdisko ceremoniju, ko sauc par āngirasu, jo vēlas sasniegt debesu planētas. Ejiet pie viņiem." Kungs Krišna arī brīdināja draugus: "Šie brāhmani nav vaišnavi, viņi pat nespēj izrunāt vārdus "Krišna" un "Balarāma". Viņi nodarbojas tikai ar Vēdu himnu dziedāšanu, lai gan Vēdu zināšanu mērķis ir atrast Mani. Bet, tā kā viņiem nepatīk Krišnas un Balarāmas vārdi, labāk Mani nemaz nepiemini. Ja jūs lūdziet dāvanas, tad dariet to Balarāmas vārdā."

Dāvanas parasti tiek dotas augstas kārtas brāhmaniem, bet Krišna un Balarāma nebija atnākuši brāhmanu ģimenēs. Balarāmu visi sauc par kšatrija Vasudēvas dēlu, bet Krišna Vrindāvanā tika uzskatīts par vaišjas Nandas Mahārādžas dēlu. Ne viens, ne otrs nepiederēja brāhmanu kārtai. Tāpēc Krišna domāja, ka brāhmani, kuri rīkoja ziedošanas ceremoniju, droši vien negribēs dot dāvanas

kšatrijam un vaišjam. "Bet, ja jūs pateiksiet Balarāmas vārdu, viņi varbūt gribēs dot dāvanas kšatrijam, jo Es jau esmu tikai vaišja."

Uzklausījuši Dieva Augstāko Personību, zēni devās pie brāhmaniem un lūdza žēlastības dāvanas. Viņi gāja saliktām rokām un dziļā cieņā nometās pie zemes brāhmanu priekšā: "Ak, dievi zemes virsū, mūs šurp atsūtīja Kungs Krišna un Balarāma. Mēs ceram, ka jūs Viņus labi pazīstat, un vēlam jums visu to labāko. Krišna un Balarāma tepat netālu gana govīs, un arī mēs esam ganiņi. Mēs atnācām palūgt jums kaut ko ēdamu. Jūs esat brāhmani, reliģijas principu zinātāji, un, ja uzskatāt, ka varētu mums dot kādas žēlastības dāvanas, tad, lūdzu, dodiet mazliet ēdiena, un mēs to nobaudīsim kopā ar Krišnu un Balarāmu. Jūs esat viscienījamākie brāhmani, un jums jāzina visi reliģijas principi."

Kaut arī ganiņi bija lauku zēni, kuri nevarētu zināt vēdiskos reliģisko rituālu principus, viņi norādīja, ka, pateicoties Krišnam un Balarāmam, ir apguvuši visus šos principus. Uzrunājot brāhmanus par visu reliģijas principu zinātājiem, zēni netieši pateica, ka ēdienu lūdz pati Dieva Augstākā Personība Krišna un Balarāma, un tāpēc brāhmaniem tas tūlīt jānodod, jo, kā teikts Bhagavad-gītā, jagja jeb ziedojumi jāveic vienīgi Višnu iepriecināšanai.

Zēni turpināja: "Kungs Višnu Krišnas un Balarāmas izskatā stāv un gaida, tāpēc jums tūlīt jānodod viss ēdiens, kas vien ir mājās." Vēl viņi paskaidroja brāhmaniem, kā ēdiens ir jāpieņem. Vaišnavi jeb tīri Dieva Kunga bhaktas nemēdz piedalīties parastās ziedošanas ceremonijās. Taču viņi labi zina, ka pastāv tādas ceremonijas kā dīkša, pašu-samstha un sautrāmani. Pēc rituāla, ko sauc par dīkšu, un pirms dzīvnieku upurēšanas ceremonijas un sautrāmani jeb ceremonijas, kurā tiek piedāvāti alkoholiskie dzērieni, ir atļauts ēst. Zēni teica: "Šajā ceremonijas daļā mēs drikstam ēst, tagad tas nav aizliegts. Tāpēc jūs varat dot mums ēdienu."

Lai gan Kunga Krišnas un Balarāmas pavadoņi bija vienkārši ganu zēni, viņi varēja mācīt pat augstākā līmeņa brāhmanus, kuri rīkoja vēdiskos ziedošanas rituālus. Taču smārta-brāhmani, kuri domāja tikai par ziedošanām, nesaprata pārpasaulīgo Dieva Kunga bhaktu pierādījumus. Tie pat neaptvēra, ka viņiem dāvanas lūdz Visaugstais Kungs Krišna un Balarāma. Zēni tik daudz stāstīja par Krišnu un Balarāmu, bet brāhmaniem viss bija vienalga, un viņi pat atteicās ar ganiņiem runāt. Par spīti plašajām Vēdu ziedošanas rituālu zināšanām visi šie nebhaktas brāhmani, kas ir ļoti augstās domās par sevi, patiesībā ir tumsoņi un nejēgas. Viņu darbība ir bezjēdzīga, jo tie nezina Vēdu mērķi, kas atklāts Bhagavad-gītā, t.i., tie nezina, ka Vēdu mērķis ir Krišnas izprašana. Neskatoties uz plašajām Vēdu zināšanām un rituāliem, viņi neizprot Krišnu, un tādas Vēdu zināšanas ir virspusējas. Tāpēc Kungs Čaitanja norādīja, ka cilvēkam nav jābūt dzimušam brāhmanu ģimenē. Ja viņš saprot Krišnu jeb apguvis Krišnas apziņas zinātņi, tad viņš ir augstāks par brāhmanu, un viņš var būt par garīgo skolotāju.

Rīkojot ziedošanas, jāievēro īpaši noteikumi. Ir svarīga dēša (vieta), kāla (laiks), prithagdravja (dažādi piederumi), mantra (himnas), tantra (balstīšanās uz svētajiem rakstiem), agni (uguns), ritvidža (mācīti ceremonijas priesteri), dēvata (padievi), jadžamāna (ziedošanas veicējs), kratu (pati ziedošana) un dharma (rituāli). Tas viss domāts, lai iepriecinātu Krišnu. Ir teikts, ka Viņš ir īstenais visu ziedojumu baudītājs, jo Viņš ir pati Dieva Augstākā Personība un Augstākā Absolūtā Patiesība, kas stāv pāri materiālo jutekļu uztverei un spējai spriest. Viņš bija atnācis parasta bērna izskatā, bet tiem, kas pielīdzina sevi ķermenim, ļoti grūti saprast Viņu. Brāhmaniem ļoti rūpēja sava materiālā ķermeņa ērtības un nonākšana uz augstākajām planētām, ko sauc par svarga-vāsu. Tāpēc viņi nemaz nespēja saprast, kas ir Krišna.

Redzot, ka brāhmani nemaz netaisās runāt, zēni ļoti nobēdājās. Viņi atgriezās pie Kunga Krišnas un Balarāmas un pastāstīja visu, kas noticis. To klausoties, Dieva Personība sāka smaidīt. Viņš teica, ka nav ko bēdāties, ka brāhmani tiem neko nav iedevuši, jo dāvanu lūdzējiem var klāties visādi. Ja cilvēks

lūdzu ziedojumus vai ubago, tad viņš nevar cerēt visur kaut ko saņemt. Kaut kur var neveikties, bet par to nav jābēdājas. Tad Kungs Krišna teica, lai zēni vēlreiz iet lūgt dāvanas, bet šoreiz pie brāhmanu sievām. Vēl Viņš teica, ka tās ir diženas bhaktas. "Viņas pastāvīgi gremdējas domās par Mums. Ejiet un sakiet, ka Es un Balarāma vēlamies ēst, un Es esmu pārliecināts, ka viņas dos jums tik, cik vien sirds vēlas."

Paklausīdami Krišnam, zēni tūlīt devās pie brāhmanu sievām. Tās bija mājās un sēdēja skaisti izrotājušās. Zēni noliecās viņu priekšā un teica: "Dārgās mātes, pieņemiet mūsu pazemīgos sveicienus un uzklausiet mūs. Mēs gribam pateikt, ka Kungs Krišna un Balarāma ir tepat netālu un gana govīs. Viņi atsūtīja mūs pie jums. Mēs visi esam ļoti izsalkuši un gribētu lūgt kaut ko ēdamu. Lūdzu, iedodiet kaut ko Krišnam, Balarāmam un mums pārējiem."

Brāhmanu sievas tūlīt no sirds uztraucās par Krišnu un Balarāmu. Tām nebija jāstāsta, kas ir Krišna un Balarāma. Izdzirdējušas Viņu vārdus, brāhmanu sievas gluži dabīgi Tos tūlīt gribēja redzēt. Viņas pastāvīgi domāja par Krišnu, un tas ir augstākais mistiskās meditācijas veids. Brāhmanu sievas tūlīt sāka likt traukos dažādus garšīgus ēdienus, kas bija sagatavoti par godu ziedošanas ceremonijai. Paņēmušas ēdienus veselam mielastam, viņas bija gatavas iet pie Krišnas, kuru mīlēja vairāk par visu. Viņas bija kā upes, kas tek uz jūru.

Brāhmanu sievas jau ilgu laiku bija vēlējušās ieraudzīt Krišnu, tomēr, kad viņas gatavojās iet pie Kunga, to vīri, tēvi, dēli un radnieki negribēja viņas nekur laist. Bet brāhmanu sievas neklausīja. Kad bhaktu aicina Krišna, viņš nedomā par ķermeniskajām saitēm. Sievietes iegāja Jamunas krasta mežā. Augi un vītenī bija sulīgi zaļi, un ziedēja puķes. Mežā viņas redzēja, ka Krišna un Balarāma kopā ar saviem mīļajiem draugiem gana govīs.

Krišnas apģērbs mirdzēja kā zelts. Ap kaklu Viņam bija skaista meža ziedu vītne, bet matos – pāva spalva. Vēl Krišna bija izkrāsojies ar Vrindāvanas minerāliem un izskatījās gluži kā dejojājs uz teātra skatuves. Vienu roku Viņš bija uzlicis uz pleca draugam, bet otrā turēja lotosu. Aiz ausīm Krišnam bija aizsprautas lilijas, uz auguma Viņam bija tilakas zīmes, un Viņš apburoši smaidīja. Brāhmanu sievas savām acīm redzēja Dieva Augstāko Personību, par kuru tik daudz bija dzirdējušas, kas viņām bija tik dārga un uz kuru bija vērsti viņu prāti. Nu brāhmanu sievas skatīja Kungu vaigu vaigā, un Krišna caur acīm iegāja viņu sirdīs.

Brāhmanu sievas no visas sirds apskāva Krišnu un tūlīt aizmirsta visas atšķirtības sāpes. Viņas bija kā diženi gudrie, kas, izkropuši zināšanas, saplūst ar Visaugstākā esamību. Kungs Krišna ir Virsdvēsele visu būtņu sirdīs, un Viņš saprata, ko domā brāhmanu sievas. Tās bija atnākušas pie Viņa par spīti radnieku, tēvu, vīru un brāļu iebildumiem un pametušas visus mājas darbus. Šīs sievietes bija atnākušas ieraudzīt Krišnu, kurš bija viņu dzīvība un dvēsele. Brāhmanu sievas patiesībā sekoja Krišnas norādījumam Bhagavad-gītā: cilvēkam ir jāuztic sevi Viņam, atstājot visus darbus un reliģiskos pienākumus. Brāhmanu sievas pilnībā izpildīja šo Bhagavad-gītas norādījumu. Tāpēc Krišna, brīnišķīgi smaidot, sāka ar viņām runāt. Šeit jāpiebilst, ka tad, kad Krišna iegāja brāhmanu sievu sirdīs un sievietes, apskaudamas Viņu, sajuta pārpasaulīgu svētlaimi, ko dod saplūšana ar Viņu, Visaugstais Kungs Krišna nezaudēja savu atsevišķo esamību, un arī brāhmanu sievas nezaudēja savu individualitāti. Gan Kungs, gan brāhmanu sievas saglabāja individualitāti, bet juta vienotību esībā. Kad mīlētājs uztic sevi iemīļotajam, nemaz nedomājot par sevi, tad to sauc par vienotību. Kungs Čaitanja šo vienotības izjūtu atklāja "Šikšāštakā"; Krišna ir brīvs un var darīt ko vēlas, bet bhaktam savās vēlmēs vienmēr jābūt vienotam ar Viņa vēlmēm, un jābūt saskaņai. Tieši šī vienotība izpaudās brāhmanu sievu mīlestībā pret Krišnu.

Krišna viņas sagaidīja ar vārdiem: "Dārgās brāhmanu sievas, jūs esat ļoti veiksmīgas! Mēs jūs ļoti gaidījām. Sakiet, ar ko Es varētu jums pakalpot? Jūs atnācāt, lai ieraudzītu Mani, un neņēmāt vērā

nekādus ierobežojumus un radu, tēvu, brāļu un vīru radītos kavēkļus. Tas ir ļoti labi. Kas tā rīkojas, tas zina, kas viņam patiešām vajadzīgs, jo pārpasaulīga, mīlestības pilna kalpošana Man, kas nav savtīga vai ierobežota, ir svētīga visām dzīvajām būtnēm."

Kungs Krišna apstiprina, ka augstākā pilnība, ko var sasniegt saistītā dvēsele, ir sevis uzticēšana Viņam. Cilvēkam jāatsakās no visiem pārējiem pienākumiem. Pilnīga sevis uzticēšana Dieva Augstākajai Personībai ir vislabākais ceļš, ko var iet saistītā dvēsele, jo Visaugstais Kungs ir augstākais mīlestības mērķis. Ikviens galu galā mīl Krišnu, taču mīlestības izpratne ir atkarīga no zināšanām. Cilvēks saprot, ka viņa patība ir garīgā dvēsele, un dvēsele nav nekas cits, kā neatņemama Visaugstā Kunga daļiņa. Tāpēc Visaugstais Kungs ir augstākais mīlas mērķis, un būtnei jāuztic sevi Viņam. Sevis uzticēšana saistītajai dvēselei ir ļoti svētīga. Mūsu dzīvība, īpašums, mājas, sieva, bērni, sabiedrība un viss pārējais, kas mums ir tik ļoti dārgs, ir Dieva Augstākās Personības izvērsumi. Kungs ir mīlestības mērķis, jo Viņš mums dod visu svētlaimi, izvērš sevi daudzos veidos atkarībā no mūsu ķermeņa, prāta un gara stāvokļa.

Krišna teica: "Dārgās brāhmanu sievas, tagad jūs varat atgriezties mājās. Palīdziet ziedošanas ceremonijās, kalpojiet saviem vīriem un dariet mājas darbus, lai vīri būtu apmierināti ar jums un iesāktā ziedošanas ceremonija varētu tikt, kā nākas, pabeigta. Galu galā jūsu vīri ir ģimenes cilvēki, un bez jūsu palīdzības viņi nevar paveikt savus pienākumus."

Brāhmanu sievas atbildēja: "Dārgais Kungs, Tev neklājas tā runāt. Tu esi apsolijs, ka vienmēr aizsargāsi savus bhaktas, un tagad Tev šis solījums jāpilda. Ikviens, kas atnāk pie Tevis un uztic sevi Tev, nekad vairs neatgriežas materiālajā esamībā un saistītajā dzīvē. Mēs ceram, ka Tu šo solījumu piepildīsi. Mēs esam uzticējušas sevi Tavām lotospēdām, kuras ir klātas ar tulasī lapām, un nevēlamies vairs atgriezties pie saviem tā saucamajiem radniekiem, draugiem un sabiedrības, atstājot Tavu lotospēdu patvērumu. Ko mēs mājās darīsi? Mūsu vīri, brāļi, tēvi, dēli, mātes un draugi vairs nepieņems mūs, jo esam tos pametušas. Mums vairs nav kur palikt. Tāpēc, lūdzu, neprasi, lai atgriežamies mājās, bet dari tā, lai mēs mūžam varētu būt Tavā aizsardzībā pie Tavām lotospēdām."

Dieva Augstākā Personība sacīja: "Dārgās brāhmanu sievas, varat būt pilnīgi drošas, ka vīri jūs neatraidīs. Arī brāļi, tēvi un dēli neatteiksies jūs pieņemt. Jūs esat Manas tīrās bhaktas, un ar jums būs apmierināti ne tikai radnieki, bet arī visi ļaudis un padievi." Krišna Virsdvēseles izskatā atrodas visu būtņu sirdīs. Tāpēc, ja kāds kļūst par tīru Kunga Krišnas bhaktu, tad viņš tūlīt ir patīkams visiem. Tīrs Kunga Krišnas bhakta nav naidīgs ne pret vienu. Prātīgs cilvēks nevar būt tīra bhaktas ienaidnieks. "Pārpasaulīgā mīlestība uz Mani nav atkarīga no ķermeniskas saskarsmes," turpināja Krišna, "bet ikviens, kas pastāvīgi savu prātu vērš uz Krišnu, noteikti pavisam drīz atgriezīsies pie Manis un mūžīgi dzīvos ar Mani."

Paklausīdamas Dieva Augstākajai Personībai, brāhmanu sievas atgriezās mājās pie saviem vīriem, kuri par to ļoti priecājās un paveica ziedošanas ceremoniju kopā ar sievietēm, kā to māca šāstras. Saskaņā ar Vēdu principiem reliģiskajos rituālos vīram jābūt kopā ar sievieti. Kad brāhmanu sievas bija atgriezušās, ziedošanas ceremonija izdevās ļoti labi un pareizi. Tomēr viena no brāhmanu sievietēm, kurai ar varu nebija ļauts iet pie Krišnas, klausīdamās stāstus par Kunga izskatu, sāka Viņu atcerēties, un, pilnīgi iegrimusi domās par Krišnu, viņa atstāja materiālo ķermeni, kas ir dabas likumu saistīts.

Šrī Govinda, vienmēr priecīgā Dieva Personība, atklāja savas pārpasaulīgās spēles, atnākot cilvēka izskatā, un baudīja brāhmanu sievieti doto ēdienu. Tādā veidā Viņš piesaistīja parastos ļaudis Krišnas apziņai. Ar saviem vārdiem un skaistumu Viņš valdzināja govīs, ganu zēnus un Vrindāvanas jaunavas.

Kad sievietes bija atgriezušās, brāhmani, kas rīkoja ziedošanas ceremoniju, sāka nožēlot, ka nav devuši ēdienu Dieva Augstākajai Personībai. Viņi saprata, ka tas ir bijis grēks un kļūda. Aizņēmti ar Vēdu

savaldzinājusi Viņa ārējā enerģija. Nezinot Krišnas pārpasaulīgo slavu, mēs neesam pakļāvušies Viņa gribai."

Brāhmani nožēloja savus grēkus. Viņi gribēja aiziet un noliekties Krišnas priekšā, taču baidījās no Kamsas. Citiem vārdiem sakot, ja cilvēks nav šķīstījies ar garīgo kalpošanu, tad viņam ir ļoti grūti pilnībā uzticēt sevi Dieva Personībai. Brāhmani un viņu sievas ir ļoti labs piemērs. Brāhmanu sievas bija iedvesmojusi tīra garīgā kalpošana, tāpēc viņas neņēma vērā nekādus šķēršļus. Tās tūlīt gāja pie Krišnas. Turpretī brāhmani, kas galu galā bija apjēguši Dieva Kunga stāvokli un nožēloja savus grēkus, tomēr baidījās no valdnieka Kamsas, jo bija pārāk pieķērušies auglīgai darbībai.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit trešajai nodaļai "Krišna svēti brāhmanu sievas".

Divdesmit ceturtnā nodaļa. Govardhanas kalna godināšana

Tūlīt pēc gadījuma ar brāhmaniem, kuri bija pārāk aizņēmi ar vēdiskajām ziedošanas ceremonijām, Krišna un Balarāma redzēja, ka arī gani gatavojas līdzīgai ziedošanas ceremonijai, lai iepriecinātu debesu valdnieku Indru, kurš gādā zemei lietu. Kā teikts Čaitanja-čaritāmritā, Krišnas bhakta ir stingri pārliecināts, ka darbība Krišnas apziņā un pārpasaulīga, mīlestības pilna kalpošana Krišnam atbrīvo cilvēku no visiem pārējiem pienākumiem. Tīram Kunga Krišnas bhaktam nav jāveic nekādi Vēdās noteiktie rituāli, Viņam nav nepieciešams godināt nekādus padieus. Ja cilvēks ir Krišnas bhakta, tad tiek uzskatīts, ka viņš jau ir paveicis visus Vēdu rituālus un godinājis padieus. Tikai pildot Vēdu rituālistiskās ceremonijas un godinot padieus, cilvēks nevar izkopt garīgo kalpošanu Krišnam. Bet tas, kurš pilnībā kalpo Kungam, jau ir izpildījis visus Vēdu norādījumus.

Krišna negribēja, ka bhaktas darbojas tādā veidā. Atrazdamies Vrindāvanā, Viņš gribēja redzēt tikai un vienīgi garīgo kalpošanu. Krišna ir vizinošā Dieva Personība, tāpēc Viņš saprata, ka gani gatavo ziedošanas ceremoniju Indram. Taču pieklājības labad Viņš ar dziļu cieņu un pazemību sāka izjautāt vecākos, kā Mahārādžu Nandu.

Krišna tēvam jautāja: "Tēt, vai jūs gatavojaties rīkot lielu ziedošanas ceremoniju? Ko tā dos, un kam tā domāta? Kādā veidā tā notiks? Esi tik labs, pastāsti! Es ļoti gribu zināt, kā viss notiks. Esi tik labs un saki, kam domāta šī ceremonija?" Nanda Mahārādža uz jautājumu nemaz neatbildēja, uzskatot, ka viņa dēls ir par mazu, lai saprastu visu, kas saistīts ar jagju. Taču Krišna uzstāja: "Tēt, augstsirdīgiem un svētiem cilvēkiem nav noslēpumu. Viņi nevienu neuzskata par draugu vai par ienaidnieku un ir atklāti pret visiem. Un pat tiem, kas nav tik augstsirdīgi, nedrīkst būt noslēpumu pret ģimenes locekļiem un draugiem. Kaut ko var slēpt tikai no ienaidniekiem. Tāpēc tev pret Mani nedrīkst būt nekādu noslēpumu. Visi cilvēki nodarbojas ar auglīgu darbību. Daži zina, kas tā par darbību un ko tā dod, citi darbojas, nezinot mērķi un iznākumu. Tas, kurš darbojas ar pilnīgām zināšanām, saņem pilnīgus augļus, bet tas, kuram nav tādu zināšanu, nesaņem tik pilnīgus augļus. Tāpēc, lūdzu, pastāsti, kāds ir šīs ziedošanas ceremonijas nolūks. Vai šī ziedošana notiek saskaņā ar Vēdu norādījumiem, vai arī tā ir tikai tautas paraža? Esi tik labs un pastāsti visu par šo ceremoniju!"

Uzklausījis Krišnas jautājumus, Mahārādža Nanda atbildēja: "Dēliņ, šī ceremonija vairāk vai mazāk kļuvusi par paražu. Lietus līst, pateicoties debesu valdnieka Indras žēlastībai, un mākoņi ir viņa pārstāvji. Lietum mūsu dzīvē ir ļoti liela nozīme, tāpēc mums ir jāpateicas lietus valdniekam Mahārādžam Indram. Tagad mēs gribam iepriecināt valdnieku Indru, jo viņš visžēlīgi ir atsūtījis mākoņus un labi aplaistījis zemi, lai mums būtu laba raža. Ūdens ir ļoti svarīgs. Bez lietus mēs nevaram kopt lopus un audzēt labību. Bez lietus mēs nevaram dzīvot; tas ir vajadzīgs, lai notiktu veiksmīgas reliģiskās ceremonijas, lai būtu saimnieciskais uzplaukums un lai galu galā mēs varētu sasniegt atbrīvi. Tāpēc mēs nevaram atteikties no šīs ceremonijas; bet, ja kāds aiz iekāres, alkatības vai

bailēm tomēr neveic šo ceremoniju, tad tas ir kauns."

To dzirdējis, Dieva Augstākā Personība Krišna sava tēva un visu Vrindāvanas ganu klātbūtnē sāka runāt tā, lai tišām sadusmotu debesu valdnieku Indru. Krišna ieteica atteikties no ziedošanas. Bija divi iemesli, kāpēc Viņš negribēja, lai notiktu šī Indras iepriecināšanai domātā ceremonija. Pirmkārt, kā teikts Bhagavad-gītā, nav vajadzīgs godināt padievis, tiecoties pēc materiālās pilnveidošanās. Visi augļi, ko dod padievis godināšana, ir laicīgi, un tikai nesaprātīgi cilvēki vēlas kaut ko pārejošu. Otrkārt, visi laicīgie augļi, ko cilvēks saņem, godinot padievis, patiesībā tiek doti ar Dieva Augstākās Personības atļauju. Bhagavad-gītā skaidri teikts: *mayaiva vihitān hi tān*. Visus labumus, kas tiek saņemti no padievis, patiesībā dod Dieva Augstākā Personība. Bez Dieva Augstākās Personības atļaujas neviens nevar kaut ko otram dot. Taču reizēm padievis materiālās dabas ietekmē kļūst lepni un, uzskatot sevi par visvarenajiem, cenšas aizmirst, ka pār viņiem valda Dieva Augstākā Personība. Šrīmad Bhāgavatamā skaidri norādīts, ka šajā gadījumā Krišna gribēja sadusmot debesu valdnieku Indru. Krišna bija atnācis, lai iznīcinātu dēmonus un aizsargātu bhaktas. Valdnieks Indra, protams, bija bhakta, nevis dēmons, taču viņš bija ļoti lepns, un Krišna gribēja to pārmācīt. Vispirms Viņš centās sadusmot Indru, pārtraucot Indra-pūdzu, kurai gatavojās Vrindāvanas gani.

Tādēļ Krišna sāka runāt tā, it kā Viņš būtu ateists un karma-mīmāmsas filozofijas piekritējs. Šīs filozofijas sekotāji neatzīst Dieva Personību par visaugstāko. Viņi apgalvo, ka cilvēks, kurš labi darbojas, noteikti saņem darba augļus, un, pat ja ir kāds Dievs, kas cilvēkam tos piešķir, nav nekādas vajadzības Viņu godināt, jo, kamēr cilvēks nestrādā, Dievs viņam nevar dot nekādus augļus. Šie filozofi apgalvo, ka ļaudīm nevis jāgodina padievis vai Dievs, bet vairāk uzmanības jāpievērš saviem pienākumiem, un tad darbam būs labi augļi. Kungs Krišna sāka runāt ar tēvu saskaņā ar šiem karma-mīmāmsas filozofijas principiem. "Tēt, Es domāju, ka jums nav vajadzības godināt kādu padievis, lai veiksmīgi varētu padarīt lauku darbus. Visas dzīvās būtnes atrodas šajā pasaulē atbilstoši agrākajai karmai un aiziet no dzīves, ņemot līdzī pašreizējo karmu. Būtnes piedzimst dažādos dzīvības veidos atbilstoši savai agrākajai darbībai, un nākamā dzimšana ir atkarīga no darbības šajā dzīvē. Dažādu veidu materiālā laime un ciešanas, dzīves ērtības un neērtības ir augļi dažādu veidu darbībai, kas paveikta iepriekšējā vai šajā dzīvē."

Nanda Mahārādža un citi vecākie iebilda, ka, neiepriecinot valdošo dievību, nav iespējams gūt labus augļus un ar materiālu darbību vien nepietiek. Tā tas patiešām ir. Piemēram, dažreiz par spīti vislabākajai ārstēšanai un ārstiem slimnieks nomirst. Tāpēc var secināt, ka laba ārstēšana un labs ārsts paši par sevi nav slimnieka izveseļošanās cēloņi, galu galā to nosaka Dieva Augstākā Personība. Līdzīgi, tēva un mātes rūpes par bērnu nav bērna ērtību cēlonis. Reizēm par spīti visām vecāku pūlēm bērni aiziet neceļos vai nomirst. Tāpēc materiālie cēloņi paši par sevi vēl nerada sekas. Vajadzīga Dieva Augstākās Personības atļauja. Nanda Mahārādža aizstāvēja uzskatu, ka veiksmē lauksaimniecībā ir atkarīga no Indras, tāpēc lietūs devējs ir jāiepriecina. Kungs Krišna šo uzskatu atspēkoja, norādot, ka padievis dod augļus tikai tiem, kas izpildījuši savus noliktos pienākumus. Padievis nespēj dot neko labu tam, kurš nav paveicis noliktos pienākumus. Tāpēc padievis ir atkarīgi no pienākumu izpildes un galu galā nenosaka, kurš saņems labus augļus.

"Mīlais tēti, nav nekādas vajadzības apmierināt padievis Indru," teica Kungs Krišna. "Ikvienam jāsaņem savas darbības augļi. Mēs redzam, ka ikviens darbojas saskaņā ar savām dabiskajām tieksmēm, un atbilstoši savām tieksmēm visas dzīvās būtnes – gan cilvēki, gan padievis – iegūst savas darbības augļus. Tikai savas dažādās darbības dēļ dzīvās būtnes iegūst labākus vai sliktākus ķermeņus, uzskata citus par ienaidniekiem, draugiem vai ir vienādas pret visiem. Pienākumi rūpīgi jāpilda saskaņā ar dabiskajām tieksmēm, un nedrīkst novirzīt uzmanību uz dažādu padievis godināšanu. Padievis būs apmierināti ar pareizu pienākumu izpildi, tāpēc nav vajadzības viņus godināt. Labāk kārtīgi pildīsim

savus noliktos pienākumus. Īstenībā neviens nevar būt laimīgs, ja viņš pareizi neveic savu nolikto pienākumu. Tas, kurš nepilda pienākumus, kā nākas, tiek salīdzināts ar vieglas uzvedības sievieti. Brāhmanu noliktais pienākums ir Vēdu apgūšana; kšatrijiem jeb karaliskajai kārtai jāaizsargā valsts iedzīvotāji; vaišju kopienai jānodarbojas ar lauksaimniecību, tirdzniecību un govju aizsardzību; bet šūdrām ir jākalpo augstākajām kārtām: brāhmaniem, kšatrijiem un vaišjām. Mēs piederam vaišju kopienai, un mūsu īstais pienākums ir nodarboties ar lauksaimniecību, tirgoties ar lauksaimniecības ražojumiem, aizsargāt govīs vai nodarboties ar augļošanu."

Krišna uzskatīja sevi par vaišju, jo Nanda Mahārādža aizsargāja daudzas govīs un Krišna par tām rūpējās. Viņš nosauca četrus vaišju nodarbošanās veidus: lauksaimniecību, tirdzniecību, govju aizsardzību un augļošanu. Lai gan vaišjas var nodarboties ar jebkuru no šiem darbības veidiem, Vrindāvanas iedzīvotāji lielākoties aizsargāja govīs.

Krišna skaidroja tālāk: "Viss šajā kosmiskajā izpausmē notiek triju materiālās dabas īpašību – skaidrības, kaislību un neziņas – varā. Šīs trīs īpašības izraisa radišanu, uzturēšanu un iznīcināšanu. Mākoni rada kaislību darbība, tāpēc kaislības ir tās, kas izraisa lietu. Un pēc lietus dzīvās būtnes gūst augļus – panākumus lauksaimniecībā. Kāds tam visam sakars ar Indru? Pat ja tu neiepriecināsi Indru, ko viņš varēs izdarīt? No Indras mēs nesaņemam neko īpašu. Pat ja tāds Indra pastāv, viņš lej ūdeni arī okeānā, kur tas nemaz nav vajadzīgs. Tātad lietus līst gan pār okeānu, gan pār zemi, vienalga, vai esam godinājuši Indru vai ne. Kas attiecas uz mums, tad mums nav vajadzības iet uz kādu citu pilsētu, ciemu vai svešu valsti. Pilsētās ir lielas pilis, bet mēs esam apmierināti ar dzīvi Vrindāvanas mežā. Mums ir svarīgs vienīgi Govardhanas kalns un Vrindāvanas mežs, tāpēc Es tevi lūdzu, mīlais tēti, sarīko ziedošanu, ar kuru mēs iepriecinātu vietējos brāhmanus un Govardhanas kalnu. Labāk vispār aizmirsīsim par Indru."

Uzklausījis Krišnas vārdus, Nanda Mahārādža atbildēja: "Dēliņ, ja Tu gribi, es sarīkošu atsevišķu ziedošanu, kas būs veltīta vietējiem brāhmaniem un Govardhanas kalnam. Bet tagad ļauj man paveikt Indra-jagju."

Bet Krišna iebilda: "Tēt, labāk nekavējies. Govardhanas kalnam un vietējiem brāhmaniem veltīta ziedošana aizņems daudz laika. Labāk visu, ko tu esi sagatavojis Indra-jagjai, tūlīt izmanto, lai iepriecinātu Govardhanas kalnu un vietējos brāhmanus."

Galu galā Mahārādža Nanda piekāpās. Tad gani jautāja Krišnam, kā Viņš vēlas šo jagju rīkot, un Krišna teica: "No graudiem un gī, kas sagādāti jagjai, pagatavojiet dažādus jaukus ēdienus – rīsus, dālu, halavu, pakoras, purī –, kā arī dažādu veidu piena ēdienus, kā saldus rīsus, rabrī, saldās bumbiņas, sandešu, rasagulu un ladu un ielūdziet mācītos brāhmanus, kas varētu skaitīt Vēdu himnas un piedāvāt ziedojumus ugunij. Brāhmaniem ir jādāvina visu veidu graudi. Tad izrotājiet un labi pabarojiet govīs. Pēc tam dodiet brāhmaniem naudu. Kas attiecas uz zemākajiem dzīvniekiem, kā suņiem, un zemākās kārtas cilvēkiem, kā čandāliem jeb piektajai kārtai, kas tiek uzskatīti par nepieskaramajiem, arī viņi labi jāpabaro ar prasādu. Kad govīs būs labi pabarotas ar svaigu zāli, tūlīt ir jāsāk ziedošana, ko sauc par Govardhana-pūdzu. Šī ziedošana ļoti iepriecinās Mani."

Ar šiem vārdiem Kungs Krišna gandrīz pilnībā aprakstīja vaišju saimniekošanas veidu. Visām cilvēku sabiedrības daļām, kā arī dzīvniekiem – govīm, suņiem, kazām utt. – ir sava nozīme. Ikvienam ir jāsadarbojas ar pārējiem, lai nestu svētību visai sabiedrībai, kurā ietilpst ne tikai kustīgās būtnes, bet arī viss nekustīgais, kā kalni un zeme. Vaišju kopienas īpašais uzdevums ir gādāt par sabiedrības saimniecisko attīstību, audzējot graudus, aizsargājot govīs, pārvadājot ēdienu, kad vajadzīgs, un nodarbojoties ar naudas lietām.

No šiem Krišnas vārdiem mēs uzzinām, ka suņus un kaķus, kas tagad kļuvuši tik svarīgi, nedrīkst

pamest novārtā, tomēr govju aizsardzība ir daudz svarīgāka nekā suņu un kaķu aizsardzība. Vēl Krišna norāda, ka augstākajām kārtām jā rūpējas arī par čandāliem jeb nepieskaramajiem. Svarīgi ir visi, taču daži par sabiedrības attīstību atbild tieši, turpretī citi tikai netieši. Tomēr, ja pastāv Krišnas apziņa, tad tiek gādāts par visu būtņu labklājību.

Ziedošanas ceremonija, ko sauc par Govardhana-pūdžu, tiek rīkota arī Krišnas apziņas kustībā. Kungs Čaitanja ir norādījis, ka, tā kā mums ir jāgodina Krišna, godināma ir arī Viņa zeme Vrindāvana un Govardhanas kalns. To apstiprinot, Kungs Krišna teica, ka Govardhana-pūdža ir tas pats, kas Viņa godināšana. Kopš tā laika Govardhana-pūdža tiek rīkota ik gadus, un to sauc par Anakūtu. Visos tempļos Vrindāvanā un ārpus Vrindāvanas šajā dienā tiek gatavoti milzīgi ēdiena daudzumi, un ēdiens pēc tam tiek izdalīts ļaudīm. Reizēm tas tiek mests pūlī, un ļaudis ar lielu prieku lasa to pat no zemes. Tas nozīmē, ka Krišnam piedāvātā prasāda nekad nekļūst netīra, pat ja tā nokrīt zemē. Tāpēc cilvēki to ar lielu apmierinājumu lasa un ēd.

Tāpēc Dieva Augstākā Personība Krišna teica, lai gani pārtrauc Indra-jagju un sāk Govardhana-pūdžu. Krišna gribēja sodīt Indru, kurš ļoti lepojās ar to, ka ir augstākais debesu planētu valdnieks. Vienkāršie un godīgie gani, kurus vadīja Nanda Mahārādža, uzklusēja Krišnas ieteikumu un darīja visu tieši tā, kā Viņš bija norādījis. Tie godināja Govardhanu un apgāja kalnam apkārt. (Tāpat kā pirmajā Govardhana-pūdžā Vrindāvanas iedzīvotāji arī mūsdienās uzpošas, sapulcējas pie Govardhanas kalna, lai to godinātu, un iet kalnam apkārt, dzenot pa priekšu govīs.) Nanda Mahārādža un gani, sekojot Kunga Krišnas norādījumam, uzaicināja mācītos brāhmanus un sāka godināt Govardhanas kalnu ar Vēdu himnām un prasādas piedāvāšanu. Visi Vrindāvanas iedzīvotāji sanāca kopā, izgreznoja govīs un pabaroja tās ar zāli. Dzīdami govīs pa priekšu, viņi apgāja Govardhanas kalnam apkārt. Gopī, skaisti uzposušās, sēdēja vērsu vilktos ratos un apdziedāja Krišnas spēļu godību. Sanākušie brāhmani bija priesteri Govardhana-pūdžā, un viņi deva savu svētību ganiem un to sievām gopī. Kad ceremonija bija beigusies, Krišna pieņēma milzīgu pārpasaulīgu veidolu un paziņoja Vrindāvanas iedzīvotājiem, ka Viņš ir pats Govardhanas kalns. Viņš to darīja tāpēc, lai bhaktas zinātu, ka Govardhanas kalns neatšķiras no paša Krišnas. Tad Krišna sāka ēst visus piedāvātos ēdienus. Ļaudis joprojām godina Govardhanas kalnu kā pašu Krišnu, un diženi bhaktas ņem Govardhanas kalna akmeņus un godina tos tieši tāpat kā Krišnas Dievību tempļos. Tāpēc bhaktas lasa nelielus Govardhana kalna akmeņus un oļus, lai godinātu tos savās mājās, jo šī godināšana ir tas pats, kas Dievības godināšana. Tas Krišnas veidols, kas baudīja piedāvātos ēdienus, bija pilnīgi atsevišķs, un pats Krišna kopā ar pārējiem Vrindāvanas iedzīvotājiem pazemīgi noliecās šīs Dievības, kā arī Govardhanas kalna priekšā. Tad Krišna paziņoja: "Paskatieties! Govardhanas kalns ir pieņēmis šo milzīgo veidolu un, baudīdams visu piedāvāto, svēta mūs." Vēl Krišna teica: "Tas, kurš negodinās Govardhanas kalnu tā, kā Es esmu mācījis, nebūs laimīgs. Govardhanā dzīvo daudz čūsku, un tie, kas neveiks nolikto Govardhana-pūdžu, mirs no šo čūsku kodieniem. Visiem Vrindāvanas iedzīvotājiem, kas vēl labu govīm un grib būt laimīgi paši, jāgodina Govardhanas kalns tā, kā Es to esmu norādījis."

Rīkojot Govardhana-pūdžas ceremoniju, Vrindāvanas iedzīvotāji sekoja Vasudēvas dēla Krišnas norādījumiem un pēc ziedošanas atgriezās mājās.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit ceturtajai nodaļai "Govardhanas kalna godināšana".

Divdesmit piektā nodaļa. Postošais lietus Vrindāvanā

Kad Indra saprata, ka Krišna pārtraucis Vrindāvanas ganu rīkoto ziedošanu, viņš ļoti sadusmojās un izgāza savas dusmas uz Nandas Mahārādžas vadītajiem Vrindāvanas iedzīvotājiem, lai gan labi zināja, ka Krišna pats viņus sargā. Indra valda pār dažādiem mākoņiem, un viņš izsauca sāmvertakas mākonī.

Šis mākonis tiek izmantots, kad jāiznīcina visa kosmiskā izpausme. Indra pavēlēja sāmvertakam doties uz Vrindāvanu un visu appludināt. Indra gluži kā dēmons uzskatīja sevi par visvareno augstāko personību. Kad dēmoni kļūst ļoti vareni, viņi izaicina augstāko vadītāju – Dieva Personību. Lai gan Indra nebija dēmons, viņš ļoti lepojās ar savu materiālo stāvokli un gribēja mēroties spēkiem ar pašu augstāko vadītāju. Vismaz tai laikā viņš domāja, ka ir tikpat varens kā Krišna. Indra teica: "Tikai paskatieties, cik nekaunīgi kļuvuši Vrindāvanas iedzīvotāji! Viņi mitinās mežā, tomēr, sava drauga Krišnas, parasta cilvēka, sakūdīti, uzdrīkstas izaicināt padieus."

Krišna Bhagavad-gītā norāda, ka padievu godinātāji nav īpaši saprātīgi. Vēl Viņš paziņo, ka cilvēkam jāatsakās no visiem godināšanas veidiem un jāpievēršas Krišnas apziņai. Tas, ka Krišna sadusmoja Indru un pēc tam sodīja viņu, ir skaidrs norādījums bhaktām, ka tiem, kas darbojas Krišnas apziņā, nav vajadzības godināt nevienu padievu, pat ja padievs kļūst dusmīgs. Krišna pilnībā aizsargā savus bhaktas, un bhaktām visādā ziņā jāpaļaujas uz Krišnas žēlastību.

Indra lādējās par Vrindāvanas iedzīvotāju rīcību un teica: "Vrindāvanas iedzīvotāji ir izaicinājuši padieus, un par to viņi cietīs materiālajā esamībā. Neziedojot padieviem, viņi nespēs tikt pāri materiālo ciešanu okeānam." Vēl Indra paziņoja: "Šie Vrindāvanas gani ir paklausījuši pļāpīgajam zēnam Krišnam un aizmirsuši manu varenību. Krišna ir mazs bērns, un, noticēdami bērnam, viņi ir sadusmojuši mani." Indra pavēlēja sāmvertakas mākonim doties uz Vrindāvanu un sagraut tās labklājību. "Vrindāvanas iedzīvotāji," teica Indra, "sākuši pārlietu lepoties ar savu materiālo bagātību un kopā ar savu mazo draugu Krišnu jūtas ļoti droši. Krišna domā, ka Viņš ļoti daudz zina, bet patiesībā Viņš ir mazs pļāpa, kas neko nesaprot no kosmiskās kārtības. Vrindāvanas iedzīvotāji ir ņēmuši Krišnu par pilnu, tāpēc viņi jāsoda, un es jau esmu pavēlējis, lai sāmvertakas mākonis dodas uz Vrindāvanu un visu appludina. Ganiem kopā ar visām govīm jāiet bojā."

Šeit norādīts, ka ciemos un laukos ļaužu labklājībai jābūt atkarīgai no govīm. Ja nav govju, ļaudis zaudē visas savas bagātības. Sāmvertaka un pārējie mākoņi, saņēmuši valdnieka Indras pavēli, ļoti nobijās. Bet valdnieks Indra viņiem teica: "Ejiet pa priekšu, un es uz sava ziloņa kopā ar stiprām vētrām jūs pavadišu. Lai sodītu Vrindāvanas iedzīvotājus, es izmantošu visu savu spēku."

Paklausot valdnieka Indras pavēlei, briesmīgie mākoņi ieradās Vrindāvanā un lēja ūdeni aumaļām, bez pārtraukuma. Visu laiku spēra zibens, rībēja pērcons, pūta stiprs vējš un lija. No debesīm bira asi krusas graudi, un gāzās veseli ūdens stabi. Mākoņi pamazām pārklāja visu Vrindāvanu ar ūdeni, un nevarēja vairs atšķirt, kur ir paugurs un kur ir ieleja. Stāvoklis kļuva draudošs it īpaši dzīvniekiem. Pūta stiprs vējš, un visi Vrindāvanas iemītnieki drebēja no briesmīgā aukstuma. Nevarēdami nekur atrast glābiņu, viņi devās pie Govindas, lai meklētu patvērumu pie Viņa lotospēdām. Ļoti bēdīgas izskatījās govīs. Tās noliektām galvām, slēpdamas teliņus zem vēdera, gāja pie Dieva Augstākās Personības, lai rastu patvērumu pie Viņa lotospēdām. Visi Vrindāvanas iedzīvotāji sāka lūgt Kungu Krišnu: "Dārgais Krišna," viņi teica. "Tu esi visvarens un ļoti mīli savus bhaktas. Lūdzu, pasargā mūs no Indras dusmām!"

Krišna uzklusēja lūgšanu un arī saprata, ka Indra, kurš nav ticis godināts ar ziedošanas ceremoniju, pavisam nelaikā uzsūtījis Vrindāvanai lietu, briesmīgu krusu un stiprus vējus. Krišna zināja, ka Indra tādā veidā pauž dusmas. Tāpēc Viņš secināja: "Šis padievs sevi uzskata par visaugstāko un rāda savu lielo spēku, bet Es viņam parādīšu, kas Es esmu, un likšu saprast, ka viņš nav neatkarīgs Visuma vadītājs. Es esmu Kungs pār visu, un Es atbrīvošu Indru no viltus lepnuma, ko izraisījusi varas apziņa. Padievi ir Mani bhaktas, un tāpēc tie nevar aizmirst, ka Es esmu visaugstākais, bet tā vai citādi Indru ir apreibinājusi materiālā vara, un viņš aiz lepnuma ir zaudējis saprašanu. Es viņu atbrīvošu no viltus lepnuma. Es aizsargāšu savus tiros Vrindāvanas bhaktas, kas pilnīgi atkarīgi no Manas žēlastības un kurus Es esmu uzņēmis aizstāvēt. Es viņus izglābsu ar savām mistiskajām spējām."

To visu pārdomājis, Kungs Krišna ar vienu roku pacēla Govardhanas kalnu, gluži kā bērns paceļ no zemes sēni. Paveicis šo pārpasaulīgo darbu, Viņš uzrunāja savus bhaktas: "Mani dārgie brāļi, Mans tēti, mīļie Vrindāvanas iedzīvotāji, jūs bez bailēm varat nākt zem Govardhanas kalna lietussarga. Nāciet droši un nebaidieties, ka tas varētu izkrist Man no rokām. Stiprais lietussargs un vējš jums ir sagādājuši tik daudz ciešanu, tāpēc Es esmu pacēlis šo kalnu, kas jūs aizsargās gluži kā milzīgs lietussargs. Manuprāt, jums vairs nekas nedraudēs. Nāciet ar visiem lopiem un esiet laimīgi zem šī lielā lietussarga." Tā Kungs Krišna pārlicināja Vrindāvanas iedzīvotājus, un tie, ņemot līdzi visu savu mantību un lopus, pagāja zem kalna, kur viņi varēja justies droši.

Vrindāvanas iedzīvotāji kopā ar visiem lopiem dzīvoja zem kalna veselu nedēļu, un viņus nemocīja ne izsalkums, ne slāpes, ne arī kādas citas neērtības. Visi bija pārsteigti, redzot, kā Krišna ar kreisās rokas mazo pirkstiņu tur kalnu. Arī debesu valdnieks Indra, redzēdams Krišnas neparastās mistiskās spējas, bija satriekts un nezināja vairs ko darīt. Viņš sasauca kopā visus mākoņus un teica, lai tie iet projām. Debesis atkal kļuva skaidras, parādījās saule, un stiprais vējš pārstāja pūst. Tad Krišna, Dieva Augstākā Personība, Govardhanas kalna cēlājs, teica: "Dārgie gani! Tagad jūs kopā ar sievietēm, bērniem, govīm un visu savu mantību varat iet, jo viss ir beidzies. Plūdu vairs nav, un ūdens upē ir nokritis."

Vīri salika mantas ratos un lēnām devās projām, ņemot līdzi govīs un visu pārējo. Kad zem Govardhanas kalna neviens vairs nebija, Kungs Krišna to lēnām nolaida agrākajā vietā. Viss bija padarīts. Vrindāvanas iedzīvotāji nāca pie Krišnas un ar lielu sajūsmu apskāva Viņu. Gopī, kuras ļoti mīlēja Krišnu, deva Kungam rūgušpienu, kas bija pietecējis ar asarām, un nepārtraukti svētīja puisēnu. Arī māmiņa Jašoda, māmiņa Rohinī, Nanda un Balarāma, kurš ir visstiprākais no stiprākajiem, viens pēc otra apskāva Krišnu un dziļā mīlestībā svētīja Viņu atkal un atkal. Dažādi debesu padievi no tādām planētu sistēmām kā Sidhalokas, Gandharvalokas un Čāranalokas dziļā apmierinājumā kaisīja pār zemi ziedus un pūta gliemežnīcas. Skanēja bungas, un, dievišķu jūtu iedvesmoti, Gandharvalokas iemītnieki Kungam par prieku sāka spēlēt tamburus. Pēc šī notikuma Dieva Augstākā Personība kopā ar saviem dārgajiem draugiem un lopiem atgriezās mājās. Gopī kā parasti sāka apdziedāt Kunga Krišnas spēles, un šīs slavas dziesmas skanēja ļoti izjusti, jo gopī dziedāja no sirds.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit piektajai nodaļai "Postošais lietussargs Vrindāvanā".

Divdesmit sestā nodaļa. Brīnišķīgais Krišna

Neko daudz nezinot par Krišnu, Dieva Augstāko Personību, un Viņa neparasto garīgo varenību, vientiesīgie ganu zēni un Vrindāvanas vīrieši sāka runāt par Krišnas brīnumaino darbību, kurā Viņam nespēj līdzināties neviens cilvēks.

Kāds no Vrindāvanas iedzīvotājiem teica: "Dārgie draugi, Krišna veic tik brīnumainus darbus. Kā tas var būt, ka pie mums Vrindāvanā dzīvo tik neparasts zēns? Tas ir kaut kas neaptverams. Tikai iedomājieties! Viņam ir tikai septiņi gadi. Kā Viņš varēja pacelt Govardhanas kalnu un turēt to vienā rokā, gluži kā zilonu valdnieks tur lotosziedu? Pacelt lotosu zilonim ir tīrais nieks, un arī Krišna pacēla Govardhanas kalnu bez mazākās piepūles. Kad Viņš vēl bija zīdains un gandrīz vēl neredzēja, Viņš nogalināja lielo dēmonieti Pūtanu. Ēzdams tai no krūts pienu, Krišna izsūca arī viņas dzīvības dvasi. Krišna nogalināja dēmonieti Pūtanu gluži tāpat, kā mūžīgais laiks nogalina dzīvo būtni. Kad Krišnam bija tikai trīs mēneši, Viņš bija nolikts gulēt zem rokas ratiņiem. Gribēdams pienu, Viņš sāka raudāt un spārdīties ar kājiņām. Un no Viņa mazo pēdiņu sitieniem rati salūza gabalos. Kad Krišnam bija viens gadiņš, Viņu aiznesa viesuļa dēmons Trināvarta, un, lai gan Krišna bija pacelts augstu gaisā, Viņš uzkārs dēmonam kaklā un piespieda to nokrist zemē un nosisties. Reiz, kad Krišna bija zadzis sviestu, māmiņa Viņu piesēja pie koka piestas, bet zēns, vilkdams piestu pa zemi, nogāza divus jamala-

ardžunas kokus. Citreiz, kad Krišna kopā ar vecāko brāli Balarāmu mežā ganija teliņus, parādījās dēmons Bakāsura, bet Krišna paņēma to aiz knābja un pārplēsa uz pusēm. Kad starp teliņiem ielavījās Vatsāsura, kas gribēja nogalināt Krišnu, puisēns tūlīt pamanīja dēmonu, nogalināja viņu un uzsvieda kokā. Kad Krišna kopā ar brāli Balarāmu iegāja Tālavanas mežā, zēniem uzbruka dēmons ēzeļa izskatā, ko sauca par Dhēnukāsuru, bet Balarāma viņu tūlīt nogalināja, saķerot to aiz pakalķājām un uzsviežot palmas galotnē. Dhēnukāsuru pavadīja vēl citi dēmoni, kuriem arī bija ēzeļu izskats, taču tie visi tika nogalināti, un Tālavanas mežā atkal varēja ieiet dzīvnieki un Vrindāvanas iedzīvotāji. Kad starp ganu zēniem ielavījās Pralambāsura, Krišna visu sarīkoja tā, lai Balarāma dēmonu nogalinātu. Pēc tam Krišna izglāba savus draugus un govīs no briesmīga meža ugunsgrēka, kā arī sodīja čūsku Kālijū, kas dzīvoja ezerā blakus Jamunai, un piespieda čūsku atstāt Jamunas upi. Kopš tā laika Jamunas ūdens vairs nav indīgs."

Kāds cits Nandas Mahārādžas draugs teica: "Mēs nesaprotam, kāpēc tik ļoti mīlam tavu dēlu Krišnu. Mēs nespētu Viņu aizmirst, pat ja to gribētu. Kas mums liek Viņu tik dziļi un dabiski mīlēt? Cik tas ir brīnumaini! No vienas puses Viņš ir tikai septiņgadīgs zēns, bet no otras puses Viņš pavisam viegli paceļ milzīgo Govardhanas kalnu. Ak, Nanda Mahārādža! Mēs pat nezinām: tavs dēls Krišna droši vien ir kāds no padieviem! Viņš noteikti nav parasts bērns. Varbūt Viņš ir Dieva Augstākā Personība."

Noklausījies Vrindāvanas ganu uzslavas, valdnieks Nanda sacīja: "Dārgie draugi, es jums varu atbildēt tikai ar Gargamuni vārdiem. Tie varbūt izklidinās jūsu šaubas. Kad Gargamuni atnāca rīkot vārda došanas ceremoniju, viņš teica, ka šis zēns ierodas dažādos laikos ar dažādu ādas krāsu. Šoreiz Viņš ir atnācis uz Vrindāvanu ar tumšu ādas krāsu un Viņu sauc par Krišnu. Pirms tam Viņš bijis balts, tad – sarkans un tad – dzeltens. Vēl Gargamuni sacīja, ka šis zēns reiz bijis Vasudēvas bērns, un ikviens, kas zina par Viņa agrāko dzimšanu, sauc zēnu par Vāsudēvu. Gargamuni teica, ka īstenībā manam dēlam ir daudz dažādu vārdu atbilstoši Viņa dažādajām īpašībām un darbībai. Gargāčārja pavēstīja, ka šis zēns manai ģimenei būs liela svētība un ka Viņš dos pārpasaulīgu svētlaimi visiem Vrindāvanas ganiem un govīm. Lai kādās grūtībās mēs arī nonāktu, ar šī bērna žēlastību mēs viegli tās pārvarēsim. Vēl Gargamuni teica, ka agrāk šis zēns ir izglābis pasauli no nekārtībām un ka Viņš izglābis visus godīgos ļaudis no bezgožu rokām. Vēl Gargamuni teica, ka ikviens, kuram ir bijusi laime pieķerties šim puisēnam Krišnam, nekad netiek pārspēts un viņu nekad neuzvarēs ienaidnieks. Šis zēns ir gluži kā Kungs Višnu, kas vienmēr nostājas padievu pusē, un tāpēc tos nekad nesakauj dēmoni. Beigās Gargāčārja pateica, ka mans bērns pārpasaulīgā skaistumā, īpašībās, darbībā, ietekmē un bagātībā būs gluži kā Višnu, un tāpēc mums nav ko brīnīties par Viņa neparastajiem darbiem. To izstāstījis, Gargāčārja atgriezās mājās, un kopš tā laika mēs pastāvīgi redzam, cik brīnumaini šis bērns darbojas. Pēc tā, ko teica Gargāčārja, es domāju, ka zēns ir pats Nārājana vai arī Nārājanas pilnīgā daļa."

Uzmanīgi noklausījušies Nandas Mahārādžas stāstījumu par to, ko Gargāčārja teicis par Krišnu, gani varēja labāk novērtēt Krišnas brīnumaino darbību un ļoti priecājās. Gani sāka slavēt Nandu Mahārādžu, jo viņa vārdi bija izklidinājuši to šaubas par Krišnu. Gani teica: "Lai mīļais, skaistais un žēlsirdīgais Krišna mūs aizsargā! Kad dusmīgais Indra Vrindāvanai uzsūtīja lietūs gāzes, krusu un briesmīgu vēju, Krišna tūlīt apžēlojās par mums un izglāba gan mūs, gan arī mūsu ģimenes, govīs un mantu. Krišna pacēla Govardhanas kalnu, gluži tāpat kā mazs bērns paceļ sēni. Tas bija tik brīnumaini! Lai Viņa žēlastības pilnais skatiens aizvien pavada mūs un mūsu govīs! Lai valda miers un brīnumainais Krišna mūs sargā!"

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit sestajai nodaļai "Brīnumainais Krišna".

Divdesmit septītā nodaļa. Debesu valdnieka Indras lūgšanas

Pēc tam, kad Krišna, paceldams Govardhanas kalnu, bija izglābis Vrindāvanas iedzīvotājus no Indras dusmām, pie Viņa no Goloka Vrindāvanas atnāca surabhi govs, bet no debesu planētas ieradās valdnieks Indra. Debesu valdnieks Indra apzinājās, ka ir apvainojis Krišnu, un ieradās pie Viņa slepeni, nevienam neredzot. Indra tūlīt nometās pie Krišnas lotospēdām, lai gan viņa kronis mirdzēja kā saule. Indra zināja, cik dižens ir Krišna, jo bija pakļauts Krišnam, taču nespēja noticēt, ka Krišna būtu varējis nolaisties uz Zemes un dzīvot Vrindāvanā starp ganiem. Kad Krišna izaicināja Indru, Indra sadusmojās, jo domāja, ka viņš šajā Visumā ir visvarenākais un nav neviena, kas spētu viņam līdzināties. Bet šis notikums bija pilnīgi sagrāvis Indras viltus lepnumu. Apzinādamies, ka ir Krišnas kalps, Indra nostājās Kunga priekšā saliktām rokām un veltīja Viņam lūgšanas.

"Mans dārgais Kungs!" Indra sacīja. "Es savā viltus lepnumā domāju, ka Tu esi mani apvainojis, neļaujot ganiem sarīkot Indra-jagju. Es uzskatīju, ka Tu pats vēlies baudīt to, kas domāts ziedošanai. Es domāju, ka, sarīkodams Govardhanas ceremoniju, Tu man atņem manu daļu, un es neapzinājos Tavu stāvokli. Tagad ar Tavu žēlastību es saprotu, ka Tu esi Visaugstais Kungs, Dieva Personība, un stāvi pāri visām materiālajām īpašībām. Tavs pārpasaulīgais stāvoklis ir višudha-satva, kas ir augstāks par materiālo skaidrību, Tavu pārpasaulīgo mājvietu neskar materiālās īpašības. Tavs vārds, slava, veidols, īpašības un spēles atrodas ārpus šīs materiālās dabas, un tās nekad neietekmē trīs materiālās īpašības. Tavu mājvietu var sasniegt tikai tas, kurš nodarbojas ar smagām askēzēm un ir pilnīgi atbrīvojies no tādām materiālajām īpašībām kā kaislībām un neziņas. Ja kāds uzskata, ka Tu, atnākot uz materiālo pasauli, iegūsti materiālās dabas īpašības, tad viņš maldās. Materiālo īpašību tīkls nespēj Tevi skart, un, atnākot uz materiālo pasauli, Tu noteikti neiegūsti materiālas īpašības. Ak, Kungs, materiālās dabas likumi Tevi nekādā ziņā nesaista.

Mans dārgais Kungs! Tu esi šīs kosmiskās izpausmes sākotnējais tēvs. Tu esi pasaules augstākais garīgais skolotājs, un Tu esi visa sākotnējais īpašnieks. Mūžīgā laika veidolā Tu sodi zaimotājus. Šai materiālajā pasaulē ir tik daudz tādu nejēgu kā es, kas uzskata sevi par Visaugsto Kungu vai šī Visuma vareno. Tu esi tik žēlsirdīgs, ka nesodi viņus par apvainojumiem, bet gan iznīcini viņu viltus lepnumu un liec tiem saprast, ka vienīgi Tu esi Dieva Augstākā Personība.

Mans dārgais Kungs! Tu esi augstākais tēvs, augstākais garīgais skolotājs un augstākais valdnieks. Tāpēc Tev ir tiesības sodīt jebkuru dzīvo būtni, ja tā dara kaut ko nepareizi. Tēvs vienmēr vēl labu dēlam, garīgais skolotājs – māceklim, un valsts galva – pilsoņiem. Šiem laba vēlētājiem ir tiesības sodīt tos, kas viņiem pakļauti. Tu pēc savas vēlēšanās esi svētījis Zemi ar savu atnākšanu dažādos mūžīgos veidos. Tu esi atnācis, lai padarītu slavenu Zemi un, īpaši, lai sodītu tos, kuri sauc sevi par Dievu. Materiālajā pasaulē pastāvīgi notiek sacensība starp dažādām dzīvajām būtnēm, kas vēlas kļūt par augstākajiem sabiedrības vadītājiem, bet, cietuši neveiksmi, šie nejēgas sauc sevi par Dievu, Dieva Personību. Šajā pasaulē ir daudz tādu nejēgu, piemēram, es, taču laika gaitā, nākot pie prāta, viņi uztic sevi Tev un atkal sāk darboties pareizā veidā, kalpojot Tev. Tāds ir Tavs nolūks, sodot skauģus.

Mans dārgais Kungs! Lepodamies ar savu materiālo varenību un nezinot Tavas bezgalīgās spējas, es esmu izdarījis lielu apvainojumu pret Tavām lotospēdām. Tādēļ, Kungs, esi tik labs un piedod man, jo es esmu vislielākais nejēga. Dod man svētību, lai es vairs nedarītu tādas muļķības. Bet, ja Tu, mans Kungs, domā, ka šis apvainojums ir ļoti liels un nav piedodams, atceries, ka es esmu Tavs mūžīgais kalps. Tu esi atnācis uz šo pasauli, lai aizsargātu savus mūžīgos kalpus un iznīcinātu dēmonus, kuri par slogu Zemei uztur lielus karaspēkus. Es esmu Tavs mūžīgais kalps, tāpēc, lūdzu, piedod man!

Mans dārgais Kungs, Tu esi Dieva Augstākā Personība. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu esi Augstākā Personība un Augstākā Dvēsele. Tu esi Vasudēvas dēls, un Tu esi Visaugstais Kungs Krišna, visu tiro bhaktu kungs. Es visā augumā nometos Tavā priekšā pie zemes. Tu esi augstāko zināšanu iemiesojums. Tu pēc sava prāta vari atnākt jebkurā vietā un parādīties jebkurā no saviem mūžīgajiem

veidoliem. Tu esi pasaules sakne un visu dzīvo būtņu Augstākā Dvēsele. Es savā briesmīgajā neziņā biju uzsūtījis Vrindāvanai lietusgāzes, vētru un krusu, nodarot lielu postu. Es biju ļoti dusmīgs, jo Tu apturēji ziedošanu, kas tika rīkota man par prieku. Mans dārgais Kungs, tomēr Tu esi tik labs pret mani, ka ar savu žēlastību esi sagrāvis manu viltus lepnumu. Es gribu rast patvērumu pie Tavām lotospēdām. Mans dārgais Kungs, Tu esi ne tikai augstākais valdnieks, bet arī visu dzīvo būtņu garīgais skolotājs."

Uzklausījis Indru, Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, smaidot teica: "Mans dārgais Indra! Es pārtraucu tev veltīto ziedošanu, lai savā bezcēloņu žēlastībā liktu tev atcerēties, ka Es esmu tavš mūžīgais Kungs. Es valdu ne tikai pār tevi, bet arī pār visiem citiem padieviem. Tev vienmēr jāatceras, ka tu esi materiāli bagāts un varens, tikai pateicoties Mani žēlastībai. Ikvienam ir jāzina, ka Es esmu Visaugstais Kungs. Es varu svētīt, un Es varu sodīt, jo nav neviena, kas būtu augstāks par Mani. Ja kādu pārņem viltus lepnums, tad Es savā bezcēloņu žēlastībā atņemu viņam visas bagātības."

Svarīgi atcerēties to, ka Krišna reizēm atņem bagātam cilvēkam visu mantu, lai tas uzticētu sevi Krišnam. Tā ir īpaša Kunga svētība. Reizēm gadās, ka cilvēks materiāli ir ļoti bagāts, bet, uzsākot garīgi kalpot Kungam, viņš kļūst nabags. Taču tādēļ nevajag domāt, ka Visaugstā Kunga godināšana noved pie nabadzības. Patiesībā, ja cilvēks ir tīrs bhakta, bet tajā pašā laikā nepareizu priekšstatu dēļ vēlas valdīt pār materiālo dabu, Kungs īpašā žēlastībā atņem viņam visu materiālo bagātību, lai šis cilvēks galu galā uzticētu sevi Visaugstajam Kungam.

Pēc tam Kungs Krišna teica, lai Indra atgriežas savā debesu valstībā un vienmēr atceras, ka viņš nav visaugstākais un ir pakļauts Dieva Augstākajai Personībai. Vēl Krišna teica, lai Indra ir un paliek debesu valdnieks, bet uzmanās un nekļūst lepns.

Pēc tam pārpasaulīgā surabhi govš, kas bija atnākusi pie Krišnas kopā ar Indru, pazemīgi noliecās Kunga priekšā, godinot Viņu. Surabhi teica lūgšanu: "Mans dārgais Kungs Krišna! Tu esi visvarenākais no visiem jogiem mistiķiem, jo Tu esi Visuma dvēsele un vienīgais šīs kosmiskās izpausmes radītājs. Tādēļ, lai kā arī Indra gribēja nogalināt manas pēcnācējas, Vrindāvanas govš, viņas atrada patvērumu pie Tevis, un Tu tās labi aizsargāji. Tu es vienīgais, ko mēs uzskatām par Visaugstāko, un mēs neprasām aizsardzību nevienam citam dievam vai padievam. Tāpēc Tu esi mūsu Indra, Tu esi visas kosmiskās izpausmes augstākais tēvs, un Tu esi govju, brāhmanu, padievu, kā arī visu pārējo tiro bhaktu sargātājs un palīgs. Ak, Visuma Virsdvēsele! Mēs gribam Tevi nomazgāt savā pienā, jo Tu esi mūsu Indra. Ak, Kungs! Tu esi atnācis, lai atbrīvotu Zemi no grēcīgās darbības sloga."

Tad surabhi govš nomazgāja Krišnu ar savu pienu, un Indras zilonis nomazgāja Indru ar debešķīgās Gangas ūdeni. Pēc tam debesu valdnieks Indra kopā ar surabhi govīm, citiem padieviem un padievu mātēm godināja Kungu Krišnu, nomazgājot Viņu Gangas ūdenī un surabhi pienā. Govinda, Kungs Krišna, par to bija ļoti priecīgs. Gandharvalokas, Vidhjādharalokas, Sidhalokas un Čāranalokas planētu iemītnieki slavināja Kungu, dziedot Viņa svēto vārdu. Padievu sievas un jaunavas liksmi dejoja un kaisīja no debesīm ziedus par lielu prieku Kungam. Govš pārpludināja zemi ar pienu. Upes ar savu ūdeni baroja kokus, kuru zaros parādījās dažādu krāsu ziedi un garšīgi augļi. No kokiem tecēja medus. Kalnos auga dziedinošas zāles un parādījās dārgakmeņi. Krišnas klātbūtnē viss bija tik brīnišķīgi, un dzīvnieki, kas parasti ir ļauni, kļuva labi.

Kad valdnieks Indra bija iepriecinājis Krišnu, Vrindāvanas govju Kungu Govindu, viņš lūdza Tam atļauju atgriezties debesu valstībā. Kopā ar Indru cauri kosmiskajai telpai gāja arī dažādi padievi. Šis lielais notikums ir labs piemērs tam, kā Krišnas apziņa var nest svētību pasaulei. Pat dzīvnieki var aizmirst savu ļauno dabu un iegūt padievu īpašības.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit septītajai nodaļai "Debesu

valdnieka Indras lūgšanas".

Divdesmit astotā nodaļa. Krišna atbrīvo Mahārādžu Nandu no Varunas gūsta

Kad notika Govardhanas ceremonija, bija jauns mēness. Pēc tam septiņas dienas lija valdnieka Indras uzsūtītais lietus, zemi kapāja krusa, un pūta stiprs vējš. Kad bija pagājušas deviņas augošā mēness dienas un pienāca desmitā diena, valdnieks Indra godināja Kungu Krišnu, un viss bija labi beidzies. Pēc tam, vienpadsmitajā pilna mēness dienā bija Ēkādaši. Mahārādža Nanda visu dienu gavēja, un Dvādaši, nākamajā dienā pēc Ēkādaši, viņš agri no rīta devās uz Jamunas upi mazgāties. Mahārādža Nanda iebrida dziļi ūdenī, un tur viņu tūlīt satvēra viens no Varunadēvas kalpiem. Tad Mahārādža Nanda tika aizvests pie padieva Varunas un apsūdzēts par to, ka mazgājies upē nepareizā laikā. Saskaņā ar astronomiskajiem aprēķiniem šis laiks tika uzskatīts par dēmonisku. Patiesībā Mahārādža Nanda gribēja nomazgāties Jamunā agri no rīta, pirms saules lēkta, taču atnāca uz upi pārāk agri un sāka mazgāties nelabvēlīgā laikā. Tāpēc viņš tika sagūstīts.

Kad Varunas kalpi bija aizveduši Mahārādžu Nandu, viņa pavadoņi sāka skaļi saukt Krišnu un Balarāmu. Krišna un Balarāma tūlīt saprata, kas noticis ar Mahārādžu Nandu, un steidzās uz Varunas mājvietu, lai Nandu aizsargātu. Vrindāvanas iedzīvotājiem, kas bija tīri Dieva Kunga bhaktas, nebija cita patvēruma, kā vienīgi Dieva Augstākā Personība, un tie gluži dabiski sauca palīgā Viņu gluži kā bērni, kuriem vecāki ir vienīgie sargātāji. Padievs Varuna sagaidīja Kungu Krišnu un Balarāmu ar dziļu cieņu un teica: "Mans dārgais Kungs! Pateicoties Tev, šajā mirklī piepildījusies mana mūža vislielākā vēlme. Lai gan man pieder visi ūdeņu dārgumi, es zinu, ka ar tiem dzīvē vien nepietiek, bet tagad, redzot Jūs, es esmu sasniedzis mūža pilnību, jo man vairs nebūs jāpieņem materiālais ķermenis. Tāpēc, ak, Kungs, Dieva Augstākā Personība, Augstākais Brahman un visa Virsdvēsele, es pazemīgi noliecos Tavā priekšā. Tu esi augstākā pārpasaulīgā personība, un materiālā daba nespēj Tevi ietekmēt. Es ļoti atvainojos, ka mani kalpi savā mulķībā, nesaprotot, kas ir jādara un kas nav jādara, ir sagūstījuši Tavu tēvu Mahārādžu Nandu. Es lūdzu, piedod manu kalpu apvainojumu. Es domāju, ka tas viss ir noticis pēc Tavas gribas, lai Tu savā žēlastībā varētu atnākt pie manis. Mans dārgais Kungs Krišna, Govinda, saudzē mani! Lūk, Tavs tēvs! Ved viņu atpakaļ!"

Tādā veidā Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, izglāba savu tēvu un atveda viņu atpakaļ pie draugiem. Visi ļoti priecājās. Mahārādža Nanda bija ļoti pārsteigts par to, ka bagātais padievs bija izturējies pret Krišnu ar tādu cieņu. Nanda par to nevarēja vien nobrīnīties un sāka visu stāstīt draugiem un radniekiem.

Īstenībā, lai gan Krišnas darbība bija tik neparasta, Mahārādža Nanda un māmiņa Jašoda nespēja iedomāties, ka viņu mīļotais bērns ir Dieva Augstākā Personība. Tādēļ arī Mahārādža Nanda nevarēja atzīt, ka Varuna godinājis Krišnu tāpēc, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība; viņš domāja, ka Krišna ir tik brīnišķīgs bērns, tāpēc To godā pat Varuna. Mahārādžas Nandas draugi, gani, ļoti gribēja uzzināt, vai Krišna patiešām ir Dieva Augstākā Personība un vai Viņš dos tiem atbrīvi. Kamēr gani savā starpā tā runāja, Krišna saprata viņu vēlēšanos, un, lai ganiem nebūtu jāšaubās, Viņš tiem parādīja garīgās debesis. Materiālās pasaules ļaudis parasti smagi strādā un nezina, ka pastāv cita valstība un citas debesis, ko sauc par garīgajām debesīm un kurās dzīve ir mūžīga, svētlaimes un zināšanu pilna. Kā teikts Bhagavad-gītā, tas, kas atgriežas garīgajās debesīs, nekad vairs nenonāk nāves un ciešanu pilnajā materiālajā pasaulē.

Krišna, Dieva Augstākā Personība, vienmēr ļoti vēlas, lai saistītās dvēseles uzzinātu, ka ļoti tālu, viņpus materiālajām debesīm, atrodas garīgās debesis, kas stāv pāri neskaitāmajiem materiālās enerģijas kopumā radītajiem Visumiem. Krišna, protams, ir labs pret visām saistītajām dvēselēm, bet,

kā teikts Bhagavad-gītā, Viņš īpaši mīl savus bhaktas. Izdzirdējis ganu jautājumus, Krišna tūlīt iedomājās, ka Viņa Vrindāvanas bhaktām vajadzētu pavēstīt par garīgajām debesīm un Vaikunthas planētām. Visas materiālās pasaules saistītās dvēseles atrodas neziņas tumsībā. Tas nozīmē, ka visas saistītās dvēseles dzīvo ar ķermenisku izpratni.

Ikviens uzskata sevi par daļu no šīs materiālās pasaules, un visas būtnes dažādajos dzīvības veidos darbojas šādā neziņā. Katra ķermeniskā veida darbības sauc par karmu jeb auglīgu darbošanos. Visas ķermeniskā priekšstata saistītās dvēseles darbojas saskaņā ar savu ķermeņa veidu. Šī darbība rada sasaistību arī turpmākajā dzīvē. Būtnes visai maz zina par garīgo valstību, tādēļ parasti neuzsāk garīgo darbošanos, ko sauc par bhakti-jogu. Tie, kas veiksmīgi nodarbojušies ar bhakti-jogu, pēc ķermeņa nāves dodas tieši uz garīgo valstību un nonāk uz kādas no Vaikunthas planētām. Visi Vrindāvanas iedzīvotāji ir tīri bhaktas. Pēc aiziešanas no ķermeņa viņi nonāk Krišnalokā, kas ir vēl augstāka par Vaikunthalokām. Patiesībā tie, kas vienmēr darbojas Krišnas apziņā un sasnieguši tīras garīgās kalpošanas briedumu, pēc nāves saņem iespēju būt kopā ar Krišnu kādā no materiālās pasaules Visumiem. Krišnas spēles notiek nepārtraukti vai nu šajā, vai kādā citā Visumā. Kā saule iet pāri zemei, tā krišna-līla jeb Krišnas pār pasaulīgā atnākšana un spēles nepārtraukti iet cauri Visumiem. Nobrieduši bhaktas, kas pilnībā darbojas Krišnas apziņā, tūlīt pāriet uz to Visumu, kurā ierodas Krišna. Tur viņi saņem pirmo iespēju būt kopā ar Krišnu personiski un tieši. Tad viņi turpina mācīties, kā tas kļūst skaidrs no vrindāvāna-līlas uz šīs planētas. Krišna atklāja Vrindāvanas iedzīvotājiem īsteno priekšstatu par Vaikunthas planētām, lai viņi varētu zināt, kur nonāks.

Tā Krišna parādīja mūžīgās, vienmēr pastāvošās garīgās debesis, kas ir bezgalīgas un zināšanu pilnas. Materiālajā pasaulē pastāv dažādu līmeņu veidoli, un zināšanas izpaužas atbilstoši līmeņiem. Piemēram, bērna ķermenī zināšanas neparādās tādā mērā kā pieauguša cilvēka ķermenī. Dažādu līmeņu dzīvās būtnes ir visur: starp ūdens iemītniekiem, augiem, rāpuļiem un kukaiņiem, putniem un zvēriem, kā arī civilizētajiem un necivilizētajiem cilvēkiem. Augstāki par cilvēkiem ir padievi, čāranas, sidhas utt. līdz pat Kungam Brahmam, kas dzīvo uz Brahmaloikas, un arī šiem padieviem ir dažādu līmeņu zināšanas. Bet ārpus šīs materiālās pasaules – Vaikunthas debesis – ikviens ir zināšanu pilns. Uz Vaikunthas planētām vai uz Krišnalokas visas dzīvās būtnes kalpo Dievam Kungam.

Kā teikts Bhagavad-gītā, pilnīgas zināšanas ir zināšanas par to, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Vēl Bhagavad-gītā un Vēdās ir teikts, ka brahmadžoti jeb garīgajās debesīs nav vajadzīga ne saules gaisma, ne mēness gaisma vai kāda mākslīga gaisma. Visas šīs planētas spīd pašas un ir mūžīgas. Brahmadžoti jeb garīgajās debesīs nevar būt runas par radīšanu vai iznīcināšanu. Bhagavad-gīta arī apstiprina, ka aiz materiālajām debesīm atrodas vēl citas, mūžīgas un garīgas, debesis, kur viss ir pastāvīgs. Zināšanas par garīgajām debesīm var saņemt tikai no viedajiem un svētajiem, kas jau pacēlušies pāri triju materiālās dabas īpašību ietekmei. Kamēr cilvēks vēl pastāvīgi neatrodas šai pār pasaulīgajā līmenī, viņš nespēj izprast garīgo dabu.

Tāpēc ir ieteicams nodarboties ar bhakti-jogu un divdesmit četras stundas diennaktī apzināties Krišnu. Šajā stāvoklī cilvēku neskar materiālās dabas īpašības. Tas, kurš apzinās Krišnu, var viegli saprast garīgo debesu un Vaikunthalokas dabu. Tāpēc arī Vrindāvanas iedzīvotāji, kas vienmēr darbojās Krišnas apziņā, varēja viegli saprast pār pasaulīgo Vaikunthaloku dabu.

Krišna aizveda Mahārādžu Nandu un visus ganus pie ezera, kur vēlāk Akrūram tika parādītas Vaikunthas planētas. Gani nomazgājās un ieraudzīja īsto Vaikunthaloku dabu. Mahārādža Nanda un gani, skatījuši garīgās debesis un Vaikunthalokas, brīnumainā svētlaimē nāca ārā no ūdens un redzēja Krišnu, kurš tika godināts ar lieliskām lūgšanām.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas saidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit astotajai nodaļai "Krišna atbrīvo Mahārādžu Nandu no Varunas gūsta".

Divdesmit devītā nodaļa. Rāsas deja: ievads

Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka rāsas deja notika šaratas gadalaika pilnmēness naktī. No iepriekšējās nodaļās teiktā var saprast, ka Govardhana-pūdžas svētki tika rīkoti pēc Kārtikas jauna mēness nakts, un pēc tam notika Bhrātridvītijas ceremonija; tad Indra kļuva dusmīgs un uzsūtīja Vrindāvanai lietu, stipru vēju un krusu, un Kungs Krišna turēja Govardhanas kalnu septiņas dienas līdz devītajai augoša mēness dienai. Pēc tam desmitajā dienā Vrindāvanas iedzīvotāji runāja par Krišnas brīnumaino darbību, bet nākamajā dienā Nanda Mahārādža ievēroja Ēkādaši. Dvādaši dienā Nanda Mahārādža gāja mazgāties uz Gangu, kur viņu sagūstīja Varunas kalpi. Pēc tam Nandu atbrīvoja Kungs Krišna. Tad Nandam Mahārādžam un citiem ganiem tika parādītas garīgās debesis.

Tā pagāja šaratas gadalaika pilnmēness nakts. Āšvinas pilnmēness nakti sauc par šarat-pūrṇimu. No Šrīmad Bhāgavatamā teiktā var saprast, ka Krišnam pirms rāsas dejas ar gopī vajadzēja gaidīt šādu nakti vēl vienu gadu. Septiņu gadu vecumā Krišna pacēla Govardhanas kalnu. Tāpēc rāsas deja notika, kad Viņam bija astoņi gadi.

Ja teātra aktieris deju kopā ar daudzām dejojāmajām, tad saskaņā ar Vēdu rakstiem to sauc par rāsas deju. Redzot, ka pienākusi šaratas gadalaika pilnmēness nakts, Krišna izrotājās ar dažādiem šī gadalaika ziediem, it īpaši ar smaržīgajām malikas puķēm. Viņš atcerējās, ka gopī lūgušas dievietei Kātjājanī, lai Krišna kļūtu par viņu vīru. Krišna domāja, ka šaratas gadalaika pilnmēness nakts ir vislabākā, lai dejotu ar gopī. Tādā veidā viņas varētu piepildīt savu vēlmi iegūt Krišnu par vīru.

Šajā sakarībā Šrīmad Bhāgavatamā minēti vārdi "bhagavān api". Tas nozīmē, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, un Viņam nav nekas jāvēlas, jo Kungam pilnībā pieder sešas varenības. Tomēr Viņš vēlējās baudīt gopī sabiedrību. Vārdi "bhagavān api" norāda, ka Krišnas deja atšķiras no parastas jaunu puīšu un meiteņu dejas. Šrīmad Bhāgavatamā teikts: jogamājām upāśritah, tas ir, deja ar gopī notika nevis mahāmajas, bet jogamājas līmenī. Kad jauni puīši deju ar meitenēm materiālajā pasaulē, tas notiek mahāmajas jeb ārējās enerģijas ietekmē. Krišnas rāsas deja ar gopī notiek jogamājas līmenī. Kā teikts Čaitanja-čarītāmritā, jogamāja atšķiras no mahāmajas tāpat, kā zelts atšķiras no dzelzs. No metalurģijas viedokļa gan zelts, gan dzelzs ir metāli, taču tie pilnīgi atšķiras pēc savām īpašībām. Gluži tāpat, lai gan Kunga Krišnas rāsas deja ar gopī atgādina parastu zēnu un meiteņu deju, pēc savas būtības tā ir pilnīgi citāda. Šo atšķirību spēj novērtēt diženi vaišnavi, jo viņi redz, ar ko mīlestība uz Krišnu atšķiras no iekāres.

Mahāmajas līmenī cilvēki deju, lai apmierinātu jutekļus. Bet, kad Krišna, spēlējot flautu, aicināja uz deju gopī, viņas ātri steidzās pie Kunga, jo pārpasaulīgi vēlējās iepriecināt Viņu. "Čaitanja-čarītāmritas" autors Krišnadāsa Kavirādža Gosvāmī paskaidro, ka iekāre nozīmē jutekļu apmierināšanu, un mīlestība arī ir jutekļu apmierināšana, tikai Krišnas labad. Citiem vārdiem sakot, ja cilvēks darbojas savu jutekļu apmierināšanai, tad tā ir materiāla darbība, bet, ja viņš darbojas, lai iepriecinātu Krišnu, tad tā ir garīga darbība. Gan vienā, gan otrā līmenī notiek jutekļu apmierināšana, taču garīgajā līmenī tiek apmierināti Dieva Augstākās Personības Krišnas jutekļi, turpretī materiālajā līmenī jutekļus cenšas apmierināt pats darītājs. Piemēram, ja materiālajā līmenī cilvēks kalpo saimniekam, viņš cenšas apmierināt nevis saimnieku, bet gan sevi. Viņš nekalpotu, ja par to nesaņemtu algu. Tas nozīmē, ka cilvēks kādam kalpo tikai tāpēc, lai apmierinātu savus jutekļus. Garīgajā līmenī cilvēks kalpo Dieva Augstākajai Personībai, nesaņemot nekādu algu, un turpina kalpošanu jebkādos apstākļos. Tāda ir atšķirība starp Krišnas apziņu un materiālo apziņu.

Cik var saprast, Krišna baudīja rāsas deju ar gopī, kad Viņam bija astoņi gadi. Daudzas no gopī bija jau precētas, jo Indijā it īpaši tajā laikā meitenes izgāja pie vīra ļoti agri. Ir pat daudz gadījumu, ka meitene divpadsmit gadu vecumā dzemdē bērnu. Tātad visas gopī, kas bija gribējušas, lai Krišna kļūtu

par viņu vīru, jau bija apprecējušas. Tajā pat laikā viņas joprojām cerēja, ka Krišna kļūs par viņu vīru. Krišna bija viņu mīļākais, tāpēc Krišnas attiecības ar gopī sauc par parakīja-rasu. Ja precēts vīrietis mīl kādu citu sievieti vai sieva mīl kādu citu vīrieti, tad tā ir parakīja-rasa.

Patiesībā Krišna ir visu būtņu vīrs, jo Viņš ir augstākais baudītājs. Gopī gribēja, lai Krišna kļūtu par viņu vīru, taču Krišna nevarēja apprecēties ar visām gopī. Bet, tā kā viņām bija dabiska tieksme pieņemt Krišnu par savu augstāko vīru, gopī un Krišnas attiecības sauc par parakīja-rasu. Parakīja-rasa mūžīgi pastāv Goloka Vrindāvanā, garīgajās debesīs, kur nav iespējams piesārņojums, kas raksturo parakīja-rasu materiālajā pasaulē. Materiālās pasaules parakīja-rasa ir nosodāma, turpretī garīgajā valstībā šī rasa ir augstākās attiecības starp Krišnu un gopī. Pastāv arī daudzas citas attiecības ar Krišnu: kunga un kalpa attiecības, draugu attiecības, vecāku un dēla attiecības un mīlētāju attiecības. No visām šīm rasām parakīja-rasa tiek uzskatīta par visaugstāko.

Materiālā pasaule ir izkropļots garīgās valstības atspulgs; tā ir kā koka atspulgs ūdenī, kurā galotne attēlojas par pašu zemāko daļu. Arī parakīja-rasa, izkropļotā veidā atspoguļojoties materiālajā pasaulē, kļūst ļoti zema. Tāpēc cilvēki, kas atdarina Krišnas rāsas deju ar gopī, bauda tikai izkropļoto un zemo pārpasaulīgās parakīja-rasas atspulgu. Materiālajā pasaulē nav iespējams baudīt pārpasaulīgo parakīja-rasu. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka parakīja-rasu nedrīkst atdarināt pat sapnī vai domās. Ja kāds to dara, tad viņš dzer visnāvīgāko indi.

Kad Krišna, augstākais baudītājs, vēlējās baudīt gopī sabiedrību šaratas gadalaika pilnmēness naktī, debesīs visā savā krāšņumā parādījās zvaigžņu valdnieks mēness. Šaratas gadalaika pilnmēness nakts ir visskaistākā nakts gadā. Indijā ir liels piemineklis, ko sauc par Tadžmahalu. Tas atrodas Agras pilsētā Utarpradēšas pavalstī un ir celts no vislabākā marmora. Šaratas gadalaika pilnmēness naktī uz Tadžmahalu brauc daudz ārzemnieku, lai apskatītu šo pieminekli mēness gaismā. Tātad šī pilnmēness nakts ar savu skaistumu ir slavēta vēl mūsdienās.

Kad austrumu pamalē uzlēca pilns mēness, viss kļuva sārts, un likās, ka debesis ir iekrāsotas ar sarkano kunkumu. Kad vīrs pēc ilga laika atgriežas mājās, viņš izrotā sievas seju ar sarkano kunkumu. Gluži tāpat ilgi gaidītais šaratas gadalaika mēness izrotāja austrumu pamali.

Kad parādījās mēness, Krišnam vēl vairāk gribējās dejot ar gopī. Mežos ziedēja smaržīgas puķes. Gaišs bija spirdzinošs un valdīja svētku noskaņa. Kungs Krišna sāka spēlēt flautu, un šī skaņa apbūra gopī visā Vrindāvanā. Flautas mūziku vēl tūkstoškārt skaistāku padarīja uzlecošais mēness, sarkanā pamale, mierīgā un spirdzinošā gaisotne un ziedošās puķes. Gopī jau pēc savas dabas bija ļoti pieķērušās Krišnas skaistumam, un, izdzirdot Viņa flautu, tās nepārvarami vēlējās apmierināt Krišnas jutekļus.

Izdzirdējušas flautas skaņu, gopī tūlīt pameta visus darbus un steidzās pie Krišnas. Skrienot viņu auskari šūpojās šurpu turpu. Gopī steidzās uz vietu, ko sauc par Vamšivatu. Dažas no viņām bija slaukušas govīs, bet, pametušas darbu pusdarītu, nu steidzās pie Krišnas. Viena no gopī bija tikko ielējusi pienu katlā un uzlikusi to uz plīts vārīties, taču, nedomājot par to, ka piens var pāriet pāri, viņa tūlīt aizsteidzās pie Krišnas. Dažas no gopī zīdīja savus bērnus, citas dalīja ēdienu ģimenes locekļiem, taču visas tūlīt pameta savus darbus un skrēja uz vietu, kur Krišna spēlēja flautu. Dažas no gopī bija kalpojušas saviem vīriem, citas bija ēdušas, taču, aizmirdamas par vīriem un ēšanu, viņas tūlīt aizsteidzās projām. Dažas no gopī bija gribējušas izrotāt seju ar kosmētiku un skaisti apģērbties, taču viņas tik ļoti gribēja satikt Krišnu, ka nepaspēja ne nokrāsoties, ne apģērbties, kā nākas. Meitenes bija krāsojušas lielā steigā, un dažām gopī pat drēbes bija uzvilktas otrādi.

Kad gopī steidzās projām no mājām, viņu vīri, brāļi un tēvi bija ļoti pārsteigti, uzzinot, uz kuriem viņas tā skrien. Gopī bija jaunas meitenes, un par viņām gādāja vīri, vecākie brāļi vai tēvi. Visi šie

aizgādņi aizliedza tām iet pie Krišnas, bet meitenes neklausīja. Ja cilvēks piesaistās Krišnam un pilnīgi apzinās Krišnu, tad viņam vairs nerūp pasaulīgie pienākumi, pat ja tie ir ļoti steidzami. Krišnas apziņa ir tik varena, ka tā atbrīvo no visām materiālajām darbībām. Šrīla Rūpa Gosvāmī ir uzrakstījis ļoti skaistu pantu, kurā viena gopī dod padomu otrai: "Mana dārgā draudzene! Ja tu vēlies baudīt materiālo sabiedrību, draudzību un mīlestību, tad, lūdzu, neej pie tā smaidošā zēna Govindas, kurš stāv Jamunas krastā un spēlē flautu un kura lūpas apgaismo pilna mēness stari." Šrīla Rūpa Gosvāmī netieši norāda, ka cilvēks, kuru savaldzinājis brīnišķīgais Krišnas smaids, pilnīgi zaudē piesaistību materiālajām baudām. Pēc tā var noteikt attīstību Krišnas apziņā. Jo vairāk cilvēks ir pilnveidojas Krišnas apziņā, jo mazāk viņam jādomā par materiālo darbību un savu jutekļu apmierināšanu.

Dažas no gopī vīri patiešām nepalaida pie Krišnas, ar varu ieslēgdami tās istabā. Nevarēdamas aiziet pie Krišnas, šīs gopī aizvērtām acīm meditēja uz Viņa pārpasaulīgo veidolu. Krišnas veidols jau bija viņām prātā. Tas nozīmē, ka šīs gopī bija visdziženāko jogu līmenī; Bhagavad-gītā teikts, ka cilvēks, kurš ar mīlestību un ticību savā sirdī pastāvīgi domā par Krišnu, tiek uzskatīts par visaugstāko no jogiem. Īstenībā jogs vērš savu prātu uz Kunga Višnu veidolu. Lūk, kas ir joga. Krišna ir visu višnūtatvu sākotnējais veidols. Gopī nevarēja pašas aiziet pie Krišnas, tāpēc sāka meditēt uz Viņu kā pilnīgi jogi.

Dzīvās būtnes, kas saistītas materiālajā esamībā, par savu darbību saņem divējādus augļus. Tās dzīvās būtnes, kas pastāvīgi iegrimušas grēcīgā darbībā, saņem ciešanas, bet tās, kas aizņemtas dievbijīgā darbībā, saņem materiālās baudas. Jebkurā gadījumā, vai tās būtu materiālās ciešanas vai materiālās baudas, baudītājs vai cietējs ir materiālās dabas saistīts.

Krišnas pavadones gopī, kas atnāk tur, kur ierodas Krišna, pieder dažādām grupām. Lielākā daļa gopī ir mūžīgas Krišnas pavadones. Kā teikts Brahma-samhitā: *ānanda-cin-maya-rasa-pratibhāvitābhiḥ*. "Garīgajā valstībā Krišnas pavadoņi, it īpaši gopī, ir Kunga Krišnas prieka spējas izpausmes." Tie ir Šrīmatī Rādhārānī izvērsumi. Bet, kad Krišna atklāj savas pārpasaulīgās spēles materiālās pasaules Visumos, tad ar Viņu kopā ir ne tikai mūžīgie pavadoņi, bet arī tie, kas paceļas līdz šim līmenim no materiālās pasaules. Tās gopī, kuras pievienojās Krišnas spēlēm materiālajā pasaulē, nāca no parastu cilvēku līmeņa. Ja viņas agrāk bija saistījušas auglīga darbība, tad ar pastāvīgu meditāciju uz Krišnu tās bija pilnībā atbrīvojušas no karmas sekām. Ja gopī neredzēja Krišnu, tās ar sāpēm sirdī ilgojās pēc Viņa un tādā veidā pilnīgi atbrīvojās no grēku sekām. Šī pārpasaulīgā mīlestība uz Krišnu stāvēja pāri visām materiālās auglīgās darbības sekām. Vienalga, vai darbība ir dievbijīga vai grēcīga, tā liek saistītajai dvēselei dzimt un mirt, taču gopī, meditējot uz Krišnu, pacēlās pāri abiem šiem darbības veidiem, šķīstījās un nonāca tādā pašā līmenī kā gopī, kuras bija izvērkušas no Krišnas prieka spējas. Gopī, kuras vērsa savu prātu uz Krišnu, domājot par Viņu kā par savu mīļāko, pilnībā atbrīvojās no materiālās dabas auglīgo seku sārņiem, un dažas no tām tūlīt pameta savus materiālos ķermeņus, kas bija triju materiālās dabas īpašību radīti.

Mahārādža Parīkšīts klausījās, ko Šukadēva Gosvāmī stāsta par gopī, kuras bija atnākušas pie Krišnas uz rāsas deju. Dzirdot, ka dažas no gopī, vienkārši domājot par Krišnu kā par savu mīļāko, atbrīvojušas no visiem materiālās dzimšanas un nāves sārņiem, viņš teica: "Gopī nezināja, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Viņas uzskatīja Krišnu par skaistu puisi un savu mīļāko. Kā gan iespējams atbrīvoties no materiālās sasaistības, domājot par mīļāko?" Šai gadījumā jāņem vērā, ka Krišna pēc īpašībām neatšķiras no parastajām dzīvajām būtnēm. Parastās dzīvās būtnes, kas ir neatņemamas Krišnas daļiņas, arī ir Brahmans, bet Krišna ir Visaugstākais – Parabrahmans. Ja bhakta var atbrīvoties no materiālajiem sārņiem, vienkārši domājot par Krišnu, tad kāpēc pārējie, domājot par citām personībām, neiegūst atbrīvi? Visas dzīvās būtnes ir Brahmans. Tad kāpēc gan, domājot par vīru vai dēlu, vai vispār par jebkuru dzīvo būtni, nav iespējams atbrīvoties no materiālās dabas sārņiem? Tas ir

Ļoti svarīgs jautājums, jo ateisti vienmēr atdarina Krišnu. Šajā Kali-jugas laikmetā ir daudz neliešu, kuri uzskata sevi par tikpat diženiem kā Krišna un krāpj ļaudis, stāstot, ka domāt par viņiem ir tas pats, kas domāt par Krišnu. Mahārādža Parīkšits saprata, cik bīstamā stāvoklī atrodas dēmonisko viltvāržu aklie sekotāji, un tāpēc uzdeva šo jautājumu. Laimīgā kārtā tas ir iekļauts Šrīmad Bhāgavatamā, brīdinot nevainīgos ļaudis, ka domāt par parastu cilvēku nav tas pats, kas domāt par Krišnu.

Īstenībā pat domāšana par padieviem nevar tikt salīdzināta ar domāšanu par Krišnu. Vaišnava-tantrā brīdināts, ka tas, kurš pielīdzina Višnu, Nārājanu vai Krišnu padieviem, ir pāsanda jeb nelietis. Uzklusījis Mahārādžas Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī teica: "Mans dārgais valdniek, atbilde uz tavu jautājumu tika dota jau iepriekš."

Mahārādža Parīkšits vēlējās visu noskaidrot, un garīgais skolotājs viņam gudri atbildēja: "Kādēļ tu atkal jautā to, kas reiz jau ticis izstāstīts? Kāpēc tu esi tik aizmārsīgs?" Garīgais skolotājs pēc sava stāvokļa vienmēr ir augstāks pa mācekli un var mācekli norāt. Šukadēva Gosvāmī zināja, ka Mahārādža Parīkšits ir uzdevis jautājumu nevis sevis dēļ, bet, lai brīdinātu nevainīgos ļaudis, kuri var iedomāties, ka citas personības ir līdzvērtīgas Krišnam.

Tad Šukadēva Gosvāmī atgādināja Mahārādžam Parīkšitam, kā Krišna ir devis atbrīvi Šišupālam. Šišupāla pastāvīgi neieredzēja Krišnu, un tādēļ Krišna viņu nogalināja. Tā kā Krišna ir Dieva Augstākā Personība, Šišupāla ieguva atbrīvi, vienkārši redzot Viņu. Ja naidīgs cilvēks, vērsot savu prātu uz Krišnu, var iegūt atbrīvi, tad ko lai saka par gopī, kuras Krišnam ir ļoti dārgas un kuras ar mīlestību pastāvīgi domā par Viņu? Starp draugiem un ienaidniekiem taču jābūt kaut kādai atšķirībai. Ja Krišnas ienaidnieki varēja atbrīvoties no materiālajiem sārņiem un saplūst ar Visaugstāko, tad arī Viņa dārgie draugi, kā gopī, tiek atbrīvoti un sasniedz Kungu.

Turklāt Bhagavad-gītā Krišna ir nosaukts par Hrišīkēšu. Arī Šukadēva Gosvāmī norādīja, ka Krišna ir Hrišīkēša, Virsdvēsele, turpretī parasts cilvēks ir saistītā dvēsele, ko klāj materiālais ķermenis. Krišna neatšķiras no sava ķermeņa, jo Viņš ir Hrišīkēša. Tas, kurš uzskata Krišnas ķermeni un Viņu pašu par atšķirīgiem, ir pilnīgs nejēga. Krišna ir Hrišīkēša un Adhokšadža. Mahārādža Parīkšits min šos divus vārdus. Hrišīkēša ir Virsdvēsele, bet Adhokšadža ir Dieva Augstākā Personība, kas stāv pāri materiālajai dabai. Kungs savā bezcēloņu žēlastībā atnāk tāds, kāds Viņš ir, lai dotu svētību parastajām dzīvajām būtnēm. Diemžēl nejēgas kļūdaini uzskata Viņu par kārtējo parasto personību, tā gatavodami sev ceļu uz elli. Šukadēva Gosvāmī vēlreiz apstiprināja, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Viņš ir neiznīcināms, neizmērojams un brīvs no jebkādiem materiālajiem sārņiem.

Šukadēva Gosvāmī turpināja stāstīt Mahārādžam Parīkšitam, ka Krišna nav parasta personība. Viņš ir Dieva Augstākā Personība, kurai ir pilnīgi visas garīgās īpašības. Savā bezcēloņu žēlastībā Kungs ierodas materiālajā pasaulē, un atnākot Viņš vienmēr atklājas tāds, kāds Viņš ir. Tas apstiprināts arī Bhagavad-gītā, kur Kungs norāda, ka Viņš ierodas ar savu garīgo spēju. Krišna nav pakļauts materiālajai spējai. Viņš valda pār materiālo spēju. Bhagavad-gītā teikts, ka materiālā spēja darbojas Viņa vadībā. Arī Brahma-samhitā apstiprināts, ka materiālā spēja, ko sauc par Durgu, darbojas gluži kā ēna. Secinājums ir tāds, ka cilvēks, kurš tā vai citādi piesaistās vai pieķeras Krišnam vai nu tāpēc, ka Krišna ir skaists, apveltīts ar labām īpašībām, bagāts, slavens, stiprs, zinošs un spējīgs no visa atsacīties, vai arī cilvēku pamudina iekāre, dusmas, bailes, pieķeršanās un draudzība, viņš noteikti iegūst atbrīvi no materiālajiem sārņiem.

Arī Bhagavad-gītas aṣṭoṇpadsmītajā nodaļā Kungs norāda, ka tas, kurš sludina Krišnas apziņu, Viņam ir ļoti dārgs. Sludinot tīru Krišnas apziņu, ir jāstāpjas ar daudzām grūtībām. Reizēm sludinātājs tiek ievainots vai pat nogalināts. Tās visas ir lielas askēzes Krišnas labad. Tādēļ Krišna norāda, ka sludinātāji Viņam ir ļoti, ļoti dārgi. Ja Krišnas ienaidnieki var iegūt atbrīvi, vērsot savu prātu uz

Kungu, tad ko lai saka par tiem, kuri Krišnam ir tik dārgi? Ir jāsecina, ka tie, kas pasaulē sludina Krišnas apziņu, noteikti jebkuros apstākļos iegūst atbrīvi. Tomēr paši sludinātāji nekad nedomā par atbrīvi, jo tie, kas darbojas Krišnas apziņā jeb garīgi kalpo, patiesībā jau ir sasnieguši atbrīvi. Tāpēc Šukadēva Gosvāmī teica, lai valdnieks Parīkšits nekad nešaubās par to, ka cilvēks, kurš pieķēries Krišnam, noteikti sasniedz atbrīvi no materiālajām važām, jo Krišna ir visu mistisko spēju pārpasaulīgais valdnieks.

Kad gopī, kā tas jau tika aprakstīts, atnāca pie Krišnas, Viņš tās laipni sagaidīja un tajā pat laikā ar saviem vārdiem lika viņām zaudēt visas cerības. Krišna ir visizcilākais runātājs; Viņš ir Bhagavad-gītas teicējs. Kungs var runāt par visaugstākajiem filozofijas jautājumiem, politiku, ekonomiku – pilnīgi visu. Un Viņš runāja arī ar gopī, kuras Viņam bija tik ļoti dārgas. Krišna gribēja savaldzināt gopī ar saviem vārdiem, tāpēc teica: "Ak, Vrindāvanas sievietes! Jūs esat ļoti veiksmīgas un ļoti dārgas Man. Es ļoti priecājos, ka jūs esat atnākušas šurp, un ceru, ka Vrindāvanā viss ir labi. Tagad, lūdzu, sakiet, ar ko Es varu jums pakalpo? Kādēļ jūs esat atnākušas uz šejieni nakts vidū? Lūdzu, apsēdieties un sakiet, ko lai Es daru jūsu labad?"

Gopī bija atnākušas pie Krišnas, lai baudītu Viņa sabiedrību – dejotu ar Krišnu, apskautu un skūpstītu Viņu, un, kad Krišna sagaidīja gopī tik oficiāli un pieklājīgi, viņas bija pārsteigtas. Krišna runāja ar gopī kā ar svešām sievietēm, tāpēc viņas saskatījās, smaidīja un klausījās, ko Krišna sacīs tālāk. Krišna to redzēja un teica: "Manas dārgās draudzenes, tagad ir nakts vidus, un mežā ir ļoti bīstami. Apkārt staigā plēsīgi džungļu zvēri – tīģeri, lāči, šakāļi un vilki –, un jums draud briesmas. Šeit nevar atrast nevienu drošu vietu. Visur, kur vien cilvēks iet, ložņā zvēri, meklējami laupījumu. Nākdamas šurp nakts melnumā, jūs esat spērušas ļoti bīstamu soli. Lūdzu, tūlīt ejiet atpakaļ!"

Gopī joprojām smaidīja, un Krišna teica: "Jūs esat ļoti skaistas. Un jums ir tik brīnišķīgi slaidi vidukļi." Visas gopī patiešām bija ārkārtīgi skaistas. Ir teikts, ka viņas bija sumadhjamas; sievietes skaistums tiek vērtēts pēc tā, cik slaidi ir viņas vidukļi.

Krišna gribēja meitenēm pateikt, ka viņas vēl nav pieaugušas un viņām vajadzīga aizsardzība. Tas, ka gopī bija gājušas pie Krišnas nakts tumsā, nebija īpaši prātīgi. Vēl Krišna norādīja, ka Viņš pats ir pavisam jauns un arī gopī ir jaunas meitenes. "Nav labi, ka jaunas meitenes un puīši pa nakti paliek kopā." Dzirdot šo padomu, gopī neizskatījās īpaši priecīgas, tāpēc Krišna to pašu atkārtoja vēlreiz citādā veidā.

"Manas dārgās draudzenes! Es redzu, ka jūs esat aizgājušas no mājām bez atļaujas, un domāju, ka jūsu mātes, tēvi, vecākie brāļi un pat dēli, nemaz jau nerunājot par vīriem, ļoti raizējas par jums. Kamēr jūs esat šeit, viņi noteikti ir ļoti uztraukušies un izmeklējušies jūs pa malu malām. Tāpēc nevilcinieties. Ejiet atpakaļ un nomieriniet viņus."

Dzirdot šo padomu, gopī jau kļuva dusmīgas un sāka skatīties uz meža pusi. Mežs bija ļoti skaists, jo pār to lija gaiši mēness stari, un pāri ziedošajām puķēm pūta lēns vējš, viegli kustinot koku lapas. Krišna izmantoja to, ka gopī sākušas lūkoties uz mežu un teica: "Jūs laikam esat atnākušas paskatīties, cik brīnišķīgs ir Vrindāvanas mežs šajā naktī, bet nu pietiek priecāties. Laiks iet mājās. Es zinu, ka jūs esat ļoti tikumīgas sievietes, tāpēc tagad, apskatījušās brīnišķīgos Vrindāvanas mežus, jūs varat iet atpakaļ un uzticīgi kalpot saviem vīriem. Lai gan jūs esat pavisam jaunas, dažām no jums jau ir bērni. Jūs esat pametušas mājās zīdaiņus, un viņi droši vien raud. Ejiet un pabarojiet viņus ar pienu. Es arī saprotu, ka jūs ļoti mīlat Mani, un ar šīm pārpasaulīgajām jūtām esat atnākušas šurp, dzirdot, kā Es spēlēju flautu. Tas, ka jūs Mani mīlat, ir ļoti jauki, jo Es esmu Dieva Augstākā Personība. Visas dzīvās būtnes ir Manas neatņemamās daļiņas, un tās gluži dabiski mīl Mani. Es ļoti pateicos par jūsu mīlestību, tā ir ļoti laba, taču tagad ejiet mājās. Vēl Es gribu jums paskaidrot, ka tikumīgai sievietei uzticīga kalpošana vīram ir augstākais reliģijas princips. Sievieteī jābūt ne tika šķīstai un uzticīgai

vīram, bet arī labi jāizturas pret vīra draugiem, jāklausa vīra tēvs un māte un jābūt sirsnīgai pret vīra jaunākajiem brāļiem. Un, pats galvenais, sievietei jā rūpējas par bērniem."

Tādā veidā Krišna izskaidroja sievietes pienākumus. Vēl Viņš uzsvēra, cik svarīgi kalpot vīram: "Pat ja vīrs nav ar teicamu raksturu, bagāts vai veiksmīgs, pat ja vīrs ir vecs, nespējīgs un pastāvīgi slims, lai kādā stāvoklī vīrs arī būtu, sieviete nedrīkst no viņa šķirties, ja tā patiešām vēlas pēc aiziešanas no šī ķermeņa nonākt uz augstākajām planētām. Turklāt no sabiedrības viedokļa ir ļoti neglīti, ja sieviete kļūst neuzticīga un dodas meklēt citu vīrieti. Ja sieviete tā rīkojas, viņa nevar nonākt uz debesu planētām un pagrimst. Precēta sieviete nedrīkst meklēt sev mīļāko, jo Vēdu dzīves principi to neatļauj. Ja jūs uzskatāt, ka esat Man ļoti pieķērušās un gribat būt kopā ar Mani, tad Es jums iesaku necensties pašām baudīt Mani. Labāk ejiet mājās, runājiet par Mani, domājiet par Mani un tādā veidā, pastāvīgi atceroties Mani un daudzinot Manu vārdu, jūs noteikti pacelsieties garīgā līmenī. Nav nekādas vajadzības stāvēt Man blakus. Lūdzu, ejiet mājās!"

Minētais Dieva Augstākās Personības norādījums gopī nebūt nav sarkastisks. Godīgām sievietēm šādi norādījumi jāuzņem ļoti nopietni. Dieva Augstākā Personība īpaši uzsver, cik svarīga ir sievietes šķīstība. Tādēļ visām sievietēm, kuras nopietni vēlas sasniegt augstāku dzīvi, jāseko šim principam. Krišna ir visu dzīvo būtņu mīlestības mērķis. Iemīlot Krišnu, cilvēks paceļas pāri visiem Vēdu norādījumiem. Gopī to spēja, jo viņas skatīja Krišnu vaigu vaigā. Taču to nespēj neviena sieviete, kas atrodas saistītā stāvoklī. Diemžēl ir tādi nelieši, kas, atdarinot Krišnas attiecības ar gopī un sekojot monisma jeb vienības filozofijai, sauc sevi par Krišnu. Viņi bezatbildīgi izmanto rāsa-līlu, lai pavedinātu daudz nevainīgu sieviešu un garīgās apzināšanās vārdā maldinātu tās. Kungs Krišna brīdina, ka tas, kas iespējams gopī, nav iespējams parastām sievietēm. Sieviete var būt ļoti augsti pilnveidojusies Krišnas apziņā, bet viņa nedrīkst ļauties, lai to pavedina viltvārdis, kurš sauc sevi par Krišnu. Sieviete jādarbojas ar bhakti, jādaudzina Krišnas vārds un jāmeditē uz Kungu, kā tas šeit ieteikts. Nevajag sekot sahadžijiem jeb tā saucamajiem bhaktām, kuri uz visu raugās ļoti nenopietni.

Kad Krišna tā runāja, gopī kļuva ļoti bēdīgas un sāka zaudēt cerības baudīt rāsas deju ar Krišnu. Gopī raizējās, un aiz bēdām viņu elpa kļuva smaga. Tās vairs neskatījās uz Krišnu, bet nodūra galvu un ar kāju pirkstiem uz zemes kaut ko zīmēja. Pār vaigiem tām ritēja lielas asaras, kas no sejas aizskaloja kosmētiku, pilēja uz krūtīm, sajaucās ar kunkumu un krita zemē. Gopī stāvēja bez valodas, nespēdama neko pateikt Krišnam, un varēja redzēt, cik ļoti viņām sāp sirds.

Gopī nebija parastas sievietes. Būtībā viņas bija tādā pašā līmenī kā Krišna. Gopī ir mūžīgās Kunga pavadones. Kā teikts Brahma-samhitā, viņas ir Krišnas prieka spējas izvērsumi, un tās kā šī spēja neatšķiras no Viņa. Gopī bija izmisušas, taču negribēja teikt Krišnam neko sliktu. Tomēr Krišnu par nelaipnajiem vārdiem vajadzēja norāt, un gopī drebošā balsī sāka runāt. Gopī negribēja teikt Krišnam neko sliktu, jo ļoti mīlēja Viņu. Gopī sirdīs bija tikai un vienīgi Krišna. Viņas bija pilnīgi uzticējušas sevi Kungam. Dzirdot Krišnas nelaiptos vārdus, meitenes centās atbildēt, bet tikai asaras ritēja viņām no acīm. Beidzot tās ierunājās.

"Krišna," teica gopī, "Tu esi ļoti ļauns! Nevajag tā runāt. Mēs esam pilnībā uzticējušas sevi Tev. Lūdzu, pieņem mūs un nesaki vairs tādus vārdus! Protams, Tu esi Dieva Augstākā Personība un vari darīt visu, ko vēlies, bet Tev neklājas būt tik ļaunam. Mēs esam atnākušas pie Tevis, atstājot visu, lai rastu patvērumu pie Tavām lotospēdām. Mēs zinām, ka Tu esi pilnīgi neatkarīgs un vari darīt visu, ko vēlies, taču lūdzam – neatraidi mūs. Mēs esam Tavas bhaktas. Tev mūs jāpieņem tā, kā Kungs Nārājana pieņem savus bhaktas. Kungam Nārājanam ir daudz bhaktu, kas Viņu godina, lai iegūtu atbrīvi, un Kungs to dod. Kā gan Tu mūs vari atraidīt, ja Tavas lotospēdas ir mūsu vienīgais patvērums?"

"Dārgais Krišna," turpināja gopī. "Tu esi augstākais skolotājs. Par to nav nekādu šaubu. Tavi

norādījumi, ka sievietēm jābūt uzticīgām saviem vīriem, žēlsirdīgām pret bērniem, jārūpējas par mājas lietām un jāklausa vecākie ģimenes locekļi, protams, saskan ar šāstrām. Bet mēs zinām arī to, ka cilvēks var pilnībā ievērot visus šāstru norādījumus, pieņemot Tavu lotospēdu patvērumu. Mēs mīlam savus vīrus, draugus, ģimenes locekļus un bērnus, tikai pateicoties Tev, jo Tu esi visu dzīvo būtņu Virsdvēsele. Ja nav Tevis, tad viss zaudē jēgu. Kad Tu atstāj ķermeni, tad ķermenis tūlīt nomirst, un saskaņā ar šāstru norādījumiem tas nekavējoties jāiemet upē vai jāsadedzina, tāpēc Tu galu galā esi visdārgākais šajā pasaulē. Ja mēs ticam Tev un mīlam Tevi, tad nevaram zaudēt ne vīrus, ne draugus, ne dēlus, ne meitas. Ja sieviete Tevi pieņem par augstāko vīru, tad viņa savu vīru nekad nezaudē, atšķirībā no tā, kā tas notiek ķermeniskajā dzīves izpratnē. Ja mēs Tevi pieņemam par savu augstāko vīru, tad nevar būt ne runas par šķiršanos vai palikšanu atraitnēs. Tu esi mūžīgais vīrs, mūžīgais dēls, mūžīgais draugs un mūžīgais saimnieks, un tas, kurš nonāk saskarsmē ar Tevi, ir mūžam laimīgs. Tā kā Tu esi visu reliģijas principu skolotājs, vispirms jāgodina Tavas lotospēdas. Šāstrās teikts: *ācārya-upāsanā*. "Pats pirmais ir Tavu lotospēdu godināšana." Turklāt, kā teikts Bhagavad-gītā, Tu esi vienīgais baudītājs, vienīgais īpašnieks un vienīgais draugs. Tādēļ mēs esam atnākušas pie Tevis, pametot visus tā saucamos draugus, sabiedrību un mīlestību, un tagad Tu esi mūsu baudītājs. Mēs vēlamies, lai Tu mūs baudītu mūžīgi. Esi mūsu īpašnieks, jo tās ir Tavas dabiskās tiesības, un esi mūsu augstākais draugs, jo tas ir gluži dabiski! Mēs vēlamies Tevi apskaut, jo Tu esi augstākais mīlestības mērķis."

Tad gopī uzrunāja lotosacaino Krišnu: "Lūdzu, nesagrauj mūsu ilgi lolotās vēlmes iegūt Tevi par vīru! Jebkurš saprātīgs cilvēks, kas vēl sev labu, vērs visu savu mīlestības tieksmi uz Tevi. Tie, kurus maldinājusi ārējā enerģija un kas vēlas būt apmierināti ar nepareiziem priekšstatiem, cenšas gūt baudu neatkarīgi no Tevis. Tā saucamie vīri, draugi, dēli, meitas, tēvi un mātes rada tika materiālas ciešanas. Ne tā dēvētais tēvs, ne māte, ne vīrs, ne dēls, ne meita, ne draugs materiālajā pasaulē nevienu nepadara laimīgu. Lai gan tēvam un mātei būtu jāšargā bērni, ir tik daudz bērnu, kuriem nav ēdiena un patvēruma. Ir daudz labu ārstu, bet, kad slimnieks mirst, neviens ārsts vairs nevar viņu atdzīvināt. Ir tik daudz aizsardzības līdzekļu, bet, ja cilvēkam lemts iet bojā, tad nekāda aizsardzība vairs nepalīdz, un bez Tavas aizsardzības visi tā saucamie sargātāji atnes tikai pastāvīgas ciešanas. Tāpēc mēs lūdzam Tevi, visu kungu Kungs, nesagrauj mūsu ilgi loloto vēlmi iegūt Tevi par savu augstāko vīru.

Dārgais Krišna! Mēs, sievietes, protams, esam apmierinātas, darbojoties ģimenē, bet Tu esi nozadis mūsu sirdis. Mēs vairs nevaram tās veltīt ģimenei. Tu mums atkal un atkal saki, lai ejam mājās, un tas ir ļoti labs norādījums, bet mēs diemžēl nespējam atstāt šo vietu. Mūsu kājas nespēj spert ne soli prom no Tavām lotospēdām. Pat ja pēc Tava lūguma mēs atgrieztos mājās, ko mēs tur darītu? Bez Tevis mēs vairs nespējam darboties. Mēs nevaram visu sirdi veltīt ģimenei, kā tas pieklājas sievietēm, jo mūsu sirdī deg cita mīlestība. Dārgais Krišna, esi tik labs un apdzēs šo uguni ar savu brīnišķīgo smaidu un pārpasaulīgo skaņu, kas plūst no Tavām lūpām! Ja Tu mums nedosi šo svētību, mēs sadegsim atšķirtības ugunī. Mēs domāsim par Tevi un Tavu skaistumu un tūlīt aiziesim no ķermeņa. Mēs domājam, ka tādā veidā varēsim būt pie Tavām lotospēdām nākamajā dzīvē. Dārgais Krišna, ja Tu saki, ka, aizejot mājās pie saviem vīriem, mēs apmierināsim savas mīlestības tieksmes uguni, tad zini, ka tas vairs nav iespējams. Tu jau reiz esi baudījis mūs mežā un skāris mūsu krūtis, un mums tāpat kā laimes dievietēm, kuras Tu baudi Vaikunthalokās, tā ir liela svētība. Mēs esam sajutušas šo pārpasaulīgo baudu, tāpēc negribam iet ne pie viena cita, kā tikai pie Tevis, lai apmierinātu savu iekāri. Dārgais Krišna! Padievi allaž godina laimes dievietes lotospēdas, lai gan pati laimes dieviete Vaikunthā vienmēr ir uz Tavām krūtīm. Viņa ir paveikusi lielas askēzes, lai varētu rast patvērumu pie Tavām lotospēdām, uz kurām vienmēr ir tulasī lapas. Tavas lotospēdas ir īstenais Tavu kalpu patvērumi, un laimes dieviete, kurai vajadzētu būt uz Tavām krūtīm, nolaižas un godina Tavas lotospēdas. Mēs esam atradušas savu vietu putekļos pie Tavām lotospēdām. Lūdzu, neatraidi mūs, jo

mēs esam pilnīgi uzticējušas sevi Tev!

Dārgais Krišna! Tevi sauc par Hari. Tu atņem ciešanas visām dzīvajām būtnēm, it īpaši tām, kuras, atstājušas mājas un ģimeni un pilnīgi pievērsušās Tev. Mēs atstājām savas mājas ar cerību, ka pilnīgi veltīsim savu mūžu, lai kalpotu Tev. Mēs lūdzam tikai kalpošanu. Mēs neprasām, lai Tu mūs pieņemtu par savām sievām. Pieņem mūs par savām kalponēm. Tu esi Dieva Augstākā Personība un Tev patīk baudīt parakīja-rasu, Tu esi izslavēts par pārpasaulīgo sieviešu mednieku, tādēļ mēs esam atnākušas apmierināt Tavas pārpasaulīgās vēlmes. Mēs gribam gūt apmierinājumu arī pašas, jo, skatoties uz Tavu smaidošo seju, mūs ir pārņēmusi iekāre. Nākdamas pie Tevis, mēs esam uzposušas un izrotājušas, bet, kamēr Tu mūs neapskausi, mūsu skaistumam joprojām kaut kā trūks. Tu esi Augstākā Personība un, papildinot mūs kā puruša-bhūšana jeb vīrišķais rotājums, Tu piešķirsi mūsu izskatam pilnību.

Dārgais Krišna! Mūs ir savaldzinājusi Tava tilaka, auskari, Tava skaistā seja, matu cirtas un brīnumainais smaids. Mums ļoti patīk arī Tavas rokas, ar kurām Tu aizsargā tos, kas uzticējuši sevi Tev. Mums arī ļoti patīk Tavas krūtis, kurām mīl pieglausties laimes dieviete, taču mēs negribam ieņemt viņas vietu. Mēs būsim apmierinātas, ja varēsim būt Tavas kalpones. Bet, ja Tu apgalvo, ka mēs pārkāpjām laulību, tad saki, vai visās trijās pasaulēs ir kāda sieviete, kuru nevaldzina Tavs skaistums un ritmiskās dziesmas, kas plūst no Tavas pārpasaulīgās flautas? Attiecībā pret Tevi šajās trijās pasaulēs nav atšķirības starp vīrieti un sievieti, jo gan vīrieši, gan sievietes pieder robežspējai, ko sauc par prakriti. Īstenībā neviens nav baudītājs jeb vīrietis, jo visi ir domāti Tavai baudai. Visās šajās pasaulēs nav nevienas sievietes, kura, pieķeroties Tev, nenoietu no šķīstības ceļa, jo Tu ar savu cildeno skaistumu apbur ne tikai vīriešus un sievietes, bet arī govīs, putnus, zvērus un pat kokus, augļus un ziedus – pilnīgi visu. Ko tad lai saka par mums? Taču ir skaidri zināms, ka, tāpat kā Kungs Višņu vienmēr aizsargā padievis no dēmoniem, Tu esi atnācis uz Vrindāvanu, lai aizsargātu tās iedzīvotājus no visām ciešanām. Ak, dārgais cietēju draugs, esi tik labs un uzliec savu plaukstu uz mūsu degošajām krūtīm, noglāsti mūsu galvas, jo mēs esam uzticējušas sevi Tev, kļūstot par Tavām mūžīgajām kalponēm. Nebaidies, ka Tavas lotosiem līdzīgās plaukstas, pieskaroties mūsu degošajām krūtīm, varētu sadegt pelnos. Tu jutīsi nevis sāpes, bet prieku, tāpat kā maigais un smalkais lotosa zieds bauda karstos saules starus."

Uzklausot gopī kvēlos lūgumus, Krišna, Dieva Augstākā Personība, pasmaidīja. Lai gan Kungs ir sevi pilns, Viņš apžēlojās par gopī un, izpildot viņu vēlmes, sāka apmiļot un skūpstīt meitenes. Kad Krišna smaidot lūkojās gopī sejās, viņas kļuva vēl simtkārt skaistākas. Krišna starp gopī izskatījās gluži kā pilns mēness, kuram apkārt ir miljoniem mirdzošu zvaigžņu. Tad Dieva Augstākā Personība, kuram ap kaklu bija daudzkrāsaina ziedu vītne, kopā ar simtiem gopī sāka iet pa Vrindāvanas mežu, reizēm dziedot pats un reizēm – kopā ar gopī. Tā viņi nonāca vēsajā un smilšainajā Jamunas krastā, kur ziedēja lilijas un lotosi. Šajā pārpasaulīgajā gaisotnē Krišna un gopī sāka viens otru mīlēt. Staigājot pa Jamunas krastu, Krišna reizēm aplika roku ap gopī galvu, krūtīm vai vidukli, knaibīja viņas un jokoja, skatījās uz viņām un smējās, un gopī atbildēja ar to pašu. Pēc katra Krišnas pieskāriena gopī vēl vairāk kāroja Viņu apskaut. Tā viņi baudīja mīlestības spēles. Gopī bija saņēmušas Dieva Augstākās Personības žēlastību, jo baudīja Viņa sabiedrību bez jebkādas pasaulīgas dzimumtieksmes.

Taču drīz vien gopī kļuva ļoti lepnas un domāja, ka viņas ir vislaimīgākās sievietes pasaulē, jo var būt kopā ar Krišnu. Kungs Krišna, kuru sauc par Kēšavu, tūlīt to ievēroja un savā bezcēloņu žēlastībā, palīdzot gopī atbrīvoties no viltus lepnuma, tūlīt viņas pameta, tā parādot savu atsacīšanās pilnību. Dieva Augstākajai Personībai vienmēr ir sešas varenības, un šajā gadījumā atklājās Viņa atsacīšanās spēja. Tas parāda, ka Krišna pilnīgi nekam nav pieķēries. Viņš aizvien ir sevi pilns un nav atkarīgs ne no kā. Tāds ir līmenis, kurā notiek pārpasaulīgās spēles.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" divdesmit devītajai nodaļai "Rāsas deja: ievads".

Trīsdesmitā nodaļa. Krišna slēpjas no gopī

Pēc Krišnas pēkšņās pazušanas gopī sāka Viņu meklēt. Nevarēdamas nekur atrast Krišnu, gopī ļoti nobijās un gandrīz vai zaudēja prātu. Viņas dziļā mīlestībā nepārtraukti domāja par Krišnas spēlēm un neko vairs neatcerējās. Valgām acīm gopī skatījās apkārt, bet redzēja tikai Krišnas rotaļas, atminējās, kā Viņš ar tām runājis, apskāvis un skūpstījis viņas. Dziļā mīlestībā gopī atcerējās visu, ko Krišna bija darījis, un, it kā pašas būtu kļuvušas par Krišnu, sāka atdarināt Viņa dejošanu, soļus un smaidu. Bez Krišnas viņas bija kļuvušas neprātīgas, un katra no gopī citām teica, ka viņa ir pats Krišna. Drīz viņas visas sanāca kopā un skaļi sauca Krišnu, staigājot pa mežu un meklējot Viņu. Īstenībā Krišna caurstrāvo visu; Viņš ir debesis, un Viņš ir mežā; Viņš ir sirdī, un Viņš vienmēr ir visur.

Tāpēc gopī jautāja kokiem un zālei, kur ir Krišna. Mežā ir daudz dažādu koku kā arī mazāku augu, un gopī tos uzrunāja: "Dārgais banjankok, vai tu neesi redzējis Mahārādžas Nandas dēlu ejam pa ceļu? Vai Viņš smējās un spēlēja flautu? Krišna ir nozadzis mūsu sirdis un aizgājis projām. Ja tu esi Viņu redzējis, tad esi tika labs un pasaki, kurp Viņš devās. Dārgais ašokas koks, dārgais nāgas puķu koks un čampakas puķu koks, vai te nav gājis Balarāmas jaunākais brālis? Viņš mūs pameta, jo mēs kļuvām lepnas." Gopī zināja, kāpēc Krišna tik pēkšņi aizgājis. Viņas saprata, ka, baudīdamas Krišnu, bija uzskatījušas sevi par vislaimīgākajām sievietēm pasaulē un ļoti lepojušas par to, tāpēc Krišna tūlīt aizgājis, lai atbrīvotu viņas no lepnuma. Krišnam nepatīk, ja bhaktas lepojas ar savu kalpošanu. Viņš pieņem kalpošanu no visiem, bet, ja viens bhakta uzskata, ka ir labāks par citiem, tad Kungam tas nepatīk. Ja bhakta tā domā, tad Krišna sāk izturēties pret viņu citādi, un bhakta savu attieksmi maina.

Tad gopī uzrunāja tulasī augus: "Dārgās tulasī! Kungs Krišna jūs ļoti mīl, jo jūsu lapas vienmēr ir pie Viņa lotospēdām. Dārgā mālatī puķe, dārgā malikas puķe, dārgais jasmīn! Krišna, šeit iedams, noteikti ir jums pieskāries. Viņš mūs svētīja ar tādu pārpasaulīgu baudu! Vai jūs esat redzējuši Mādhavu? Ak, mango koki, ak, maizes koki, ak, bumbieres un asanas koki! Ak, kazenes, bēla koki un kadambas puķu koki! Jūs esat ļoti dievbijīgi, jo dzīvojat Jamunas krastā. Krišna noteikti ir gājis jums garām. Esiet tik labi un pasakiet, uz kurieni Viņš devās?"

Tad gopī palūkojās uz zemi, pa kuru gāja, un uzrunāja to: "Ak, dārgā zeme! Mēs nezinām, cik daudzas askēzes tu esi uzņēmusies, lai Krišna uz tevis atstātu savus pēdu nospiedumus. Tu esi ļoti laimīga; šie liksmie koki un augi ir tavi mati. Tu droši vien esi ļoti iepriecinājusi Kungu Krišnu, jo citādi Viņš kuīļa Varāhas izskatā nebūtu tevis apskāvis. Kad tu biji iegrimusi ūdenī, Viņš tevi izglāba, paceldams tavu smagumu uz saviem ilkņiem."

Izjautājušas neskaitāmus kokus un augus, gopī ieraudzīja ļoti skaistus briežus, kuri skatījās uz viņām ar maigām acīm. "Liekas," gopī uzrunāja briežus, "ka Krišna, pats Visaugstais Nārājana, ir šeit gājis kopā ar savu pavadoni Lakšmī, laimes dievieti. Kā gan citādi mēs varētu just smaržu no Viņa ziedu vītnes, uz kuras laimes dievietes krūtis atstājušas sarkanus kunkumas putekļus? Liekas, ka viņi šeit ir gājuši un pieskārušies jums, un tāpēc jūs izskatāties tik priecīgi un lūkojaties uz mums ar tādu mīlestību. Esiet tik labi un pasakiet, uz kuru pusi aizgāja Krišna? Krišna ir Vrindāvanas labvēlis. Pret jums Viņš ir tikpat labs kā pret mums; un tāpēc, pametis mūs, Viņš noteikti ir nācis pie jums. Ak, laimīgie koki, mēs domājam par Krišnu, Balarāmas jaunāko brāli. Viņš noteikti šeit ir gājis, vienu roku turēdams uz laimes dievietes pleca, bet otrā turēdams lotosa ziedu un spēlēdamies ar to. Viņam noteikti ir patikusi jūsu pazemība, un Viņš ar lielu prieku uz jums skatījies."

Dažas no gopī uzrunāja savas draudzenes: "Klausieties, kāpēc jūs nejautājiet par Krišnu vīteņiem, kuri ir apskāvuši lielos kokus ar tādu prieku, it kā tie būtu viņu vīri. Liekas, ka šo vīteņu ziedus ar saviem

nagiem skāris Krišna. Kā gan citādi viņi būtu tik priecīgi?"

Visur izmeklējušās Krišnu, gopī piekusa un sāka sarunāties kā prātu zaudējušas. Viņas sāka atdarināt dažādas Krišnas spēles, un tas bija vienīgais, kas sagādāja apmierinājumu. Viena no gopī tēloja dēmonieti Pūtanu, bet otra, atdarinot Krišnu, dzēra viņai no krūts pienu. Kāda cita gopī izlikās par ratiem, un vēl viena gopī nogūlās zem šiem "ratiem" un sāka spārdīt ratu riteņus, kā bija darījis Krišna, lai nogalinātu dēmonu Šakatāsuru. Meitenes tēloja mazo Krišnu, kurš gulēja zemē, un viena no gopī izlikās par dēmonu Trināvārtu, kas ar varu bija uznesis mazo Krišnu debesīs. Vēl kāda gopī tēloja Krišnu, kas mācās staigāt, skandinot ap potītēm apliktos zvaniņus. Divas gopī atdarināja Krišnu un Balarāmu, bet citas – Viņu draugus un ganiņus. Viena no gopī izlikās par Bakāsuru, bet kāda cita piespieda viņu nokrist zemē, spēlējot dēmona Bakāsuras nogalināšanu. Vēl kāda gopī uzvarēja Vatsāsuru. Krišna bija saucis savas govīs dažādos vārdos, un gopī, atdarinot Viņu, arī sauca govīs. Viena no gopī sāka spēlēt flautu, bet kāda cita viņu slavēja tieši tāpat, kā draugi tika slavējuši Krišnu. Viena no meitenēm uzcēla otru sev uz pleciem un nēsāja viņu tā, kā Krišna bija nēsājis draugus. Iegrimusi domās par Krišnu, viņa sāka saukt sevi par Krišnu un teica: "Paskatieties, kā es eju!" Vēl kāda gopī pacēla savu plecu lakatu un teica: "Nebaidieties no lietus un vētrām, es jūs izglābšu!" Tā viņa atdarināja Krišnu, kurš bija pacēlis Govardhanas kalnu. Kāda cita gopī ar varu uzlika kājas savai draudzenei uz galvas un teica: "Tu, nelietīgais Kālīja! Es tevis sodīšu, kā nākas! Tev jāiet prom no šejienes. Es esmu atnācis uz Zemi, lai sodītu visus neliešus." Kāda cita gopī savām draudzenēm teica: "Paskatieties! Ugunsgrēka liesmas jau tuvojas un grib mūs aprīt. Lūdzu, aizveriet acis, un es jūs tūlīt izglābšu."

Gopī bija gluži kā bez prāta. Viņas jautāja par Krišnu kokiem un augiem. Dažviet viņas uz zemes redzēja Krišnas pēdu zīmes: karogu, lotosu, trijžuburi, zibeni utt. Viņas sauca: "Vai! Te ir Krišnas pēdu zīmes! Skaidri var redzēt karogu, lotosu, trijžuburi un zibeni!" Gopī sāka iet pa šīm pēdām un drīz vien ieraudzīja blakus vēl kādas pēdas. Meitenes kļuva ļoti bēdīgas. "Draudzenes, skatieties, kam pieder tās otrās pēdas? Kāds ir gājis kopā ar Mahārādžas Nandas dēlu! Skaidrs, Krišna te ir gājis ar kādu gopī, turēdams roku tai uz pleca. Viņi ir pastaigājušies kā ziloņu pāris. Acīmredzot šī gopī ir kalpojusi Krišnam ar lielāku mīlestību kā mēs, tādēļ Krišna ir pametis mūs un aizgājis kopā ar viņu. Krišna šo gopī ir paņēmis sev līdzī! Dārgās draudzenes, iedomājieties, cik pārpusaulīgi cildeni ir putekļi šajā vietā! Krišnas lotospēdu putekļus pielūdz pat Kungs Brahma, Kungs Šiva un laimes dieviete Lakšmī. Bet mēs ļoti bēdājamies, ka šī gopī ir aizgājusi kopā ar Krišnu, jo viņa var baudīt Krišnas skūpstu nektāru, bet mums te vienām jāskumst. Draudzenes, paskatieties! Šajā vietā gopī pēdas vairs nav redzamas, te ir sausa un asa zāle, tāpēc Krišna laikam paņēmis Rādhārānī uz rokām. Ak, Viņa ir tik dārga Krišnam! Krišna par prieku Rādhārānī šeit ir plūcis ziedus, un pēc pēdām var redzēt, ka Viņš ir stāvējis uz pirkstgaliem, lai aizsniegtu ziedus, kas aug kokā. Draudzenes, skatieties! Krišna šeit ir sēdējis kopā ar Rādhārānī un spraudis Viņai matos ziedus. Viņi abi te noteikti ir sēdējuši! Krišna ir sevī pilns, Viņam nav jābauda nekas ārējs, tomēr, iepriecinot savu bhaktu, Viņš ir izturējies pret Rādhārānī, gluži kā mīlošs jauneklis izturas pret savu draudzeni. Krišna ir tik labs, ka pacieš visus savu draudzeņu untumus."

Meitenes sāka runāt, kādi trūkumi ir tai gopī, kas viena pati aizgājusi līdzī Krišnam. Viņas teica, ka galvenā gopī Rādhārānī noteikti ir ļoti lepna un uzskata sevi par visaugstāko no visām gopī. "Tomēr, ja Viņa nebūtu apveltīta ar tik cildenām īpašībām un nebūtu tik skaista, Krišna neietu ar Viņu prom, atstājot mūs vienas. Viņa droši vien ir iavedusi Krišnu dziļi mežā un pateikusi Viņam: "Dārgais Krišna, Es esmu ļoti piekususi un nevaru vairs paiet. Lūdzu, nes mani, kur vien vēlies!" Tad Krišna droši vien ir atbildējis Rādhārānī: "Labi, sēdies Man uz pleciem." Bet tad Krišna noteikti ir paslēpies, un tagad Rādhārānī skumst pēc Viņa: "Mans mīļais, Mans dārgais! Tu esi tik skaists un stiprs! Kur Tu esi? Es esmu tikai Tava paklausīgā kalpone. Es ļoti bēdājos. Lūdzu, atgriezies pie Manis!" Bet Krišna nenāk.

Viņš kaut kur no tālienes skatās un priecājas par Rādhārānī bēdām."

Gopī gāja aizvien dziļāk un dziļāk mežā, meklējot Krišnu, bet uzzinājušas, ka Krišna patiešām pametis Rādhārānī vienu, viņas ļoti noskuma. Lūk, kāda ir Krišnas apziņa. Sākumā gopī mazliet apskauda Rādhārānī par to, ka Krišna aizgāja kopā ar Viņu un pameta visas pārējās gopī, bet, uzzinot, ka Krišna atstājis arī Rādhārānī un Viņa tagad skumst pēc Krišnas, gopī sāka just Tai līdzī. Gopī atrada Rādhārānī, un Viņa izstāstīja, kā izturējusies pret Krišnu, kā kļuvusi lepna un ar ko tas beidzies. Gopī to visu noklausījās ar lielu līdzjūtību. Tad viņas visas kopā ar Rādhārānī devās dziļāk mežā.

Mežs kļuva aizvien tumšāks, mēnesi vairs nevarēja redzēt, un gopī apstājās. Viņu prātu un saprātu pilnīgi bija pārņēmušas domas par Krišnu. Gopī atdarināja Krišnas izturēšanos un runu. Visu sirdi un dvēseli veltījušas Krišnam, viņas sāka apdziedāt Krišnas slavu, pilnīgi aizmirstot savas ģimenes. Tad gopī atkal sanāca kopā Jamunas krastā, cerot, ka Krišna pie viņām atgriezīsies, un apdziedāja Šrī Krišnas godību: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē.

Tā beidzas Bhaktivēdantas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmitajai nodaļai "Krišna slēpjas no gopī".

Trīsdesmit pirmā nodaļa. Gopī dziesmas

Viena no gopī teica: "Mans dārgais Krišna, ar savu piedzimšanu Tu esi padarījis slavenu Vradžabhūmi zemi, un liekas, ka šeit pastāvīgi atrodas laimes dieviete. Un vienīgi mēs šeit esam nelaimīgas, jo par spīti visām pūlēm nespējam atrast Tevi. Mūsu dzīvība ir pilnīgi atkarīga no Tevis, tāpēc, lūdzu, atgriezies!"

Kāda cita gopī sacīja: "Mans dārgais Krišna! Tu esi dzīvība pat tajā lotosā, kas aug skaidrajā, rudens lietus pilnajā ezerā. Lai cik skaisti būtu lotosa ziedi, bez Tava skatienu svētības tie novīst. Arī mēs bez Tevis mirstam. Īstenībā mēs neesam ne Tavas sievas, ne verdzenes. Tu par mums neesi neko maksājis, tomēr mūs ir piesaistījis Tavš acu skatiens. Ja mēs tagad bez tā nomirsim, tad Tu būsi vainīgs. Sievietes nogalināšana ir milzīgs grēks. Ja Tu neatnāksi un mēs nomirsim, tad pār Tevi nāks grēka sekas. Tāpēc, lūdzu, nāc! Nedomā, ka nogalināšanai vienmēr vajadzīgi īpaši ieroči. Tava prombūtne mums nozīmē nāvi. Ņem vērā, ka Tev vajadzēs atbildēt par sieviešu nogalināšanu. Mēs Tev esam mūžam pateicīgas, jo Tu tik daudzas reizes esi mūs aizsargājis gan no indīgā Jamunas ūdens, gan no čūskas Kālījas, gan no Bakāsuras, gan no Indras dusmām un lietus, gan no meža ugunsgrēka un daudzām citām nelaimēm. Tu esi visdiženākais un visvarenākais. Tu brīnumainā kārtā esi mūs aizsargājis daudzas reizes, un mēs brīnāmies, ka Tu tagad esi mūs pametis. Dārgais Krišna, dārgais draugs, mēs labi zinām, ka Tu patiesībā neesi māmiņas Jašodas un gana Nandas Mahārādžas dēls. Tu esi Dieva Augstākā Personība un visu dzīvo būtņu Virsdvēsele. Tu savā bezcēloņu žēlastībā esi uzklusījis Kungu Brahmu un atnācis aizsargāt šo Zemi. Savā žēlastībā Tu esi atnācis uz šo pasauli un piedzimis Jadau dinastijā. Ak, labākais no Jadau! Ja kāds, baidoties no materiālistiskā dzīves veida, rod patvērumu pie Tavām lotospēdām, tad Tu viņam nekad neliedz savu aizsardzību. Tavas kustības ir tik skaistas, un Tu esi neatkarīgs; ar vienu roku Tu esi apskāvis laimes dievieti, bet otrā Tu turi lotosu. Tu esi tik neparasts! Tāpēc, lūdzu, nāc pie mums un svētī mūs ar lotosa ziedu, kas ir Tev rokā!

Dārgais Krišna! Tu atbrīvo Vrindāvanas iedzīvotājus no visām bailēm. Tu esi vislielākais varonis, un mēs zinām, ka Tu vari atbrīvot no lepnuma savus bhaktas un arī tādas sievietes kā mūs ar savu brīnišķīgo smaidu. Mēs esam Tavas kalpones un verdzenes, tāpēc, lūdzu, pieņem mūs, atklājot savu lotosam līdzīgo vaigu.

Dārgais Krišna! Tavu lotospēdu pieskāriens ir pamodinājis mūsos iekāri. Ja bhakta ir patvēries pie Tavām lotospēdām, tad viņš noteikti var atbrīvoties no visiem grēkiem. Tu esi tik žēlsirdīgs, ka pie

Tavām lotospēdām rod patvērumu pat dzīvnieki. Tavas lotospēdas arī ir laimes dievietes patvērumš, tomēr Tu ar tām esi dejojis uz čūskas Kālījas galvas. Mēs lūdzam, esi tik labs un noliec savas lotospēdas uz mūsu krūtīm, ar savu pieskārienu apmierinot mūsu iekāri!

Ak, Kungs! Tavas mīlās lotosu acis ir tik skaistas un patīkamas, Tavi vārdi ir tik apburoši, ka tie piesaista pat vislielākos zinātniekus. Arī mēs esam pieķērušās Tavai valodai, Tavas sejas un acu skaistumam. Tāpēc, lūdzu, iepriecini mūs ar saviem nektārsaldajiem skūpstiem! Dārgais Kungs, Tava runa un vārdi, kas apraksta Tavu darbību, ir nektāra pilni, un, tos izrunājot vai klausoties, ikviens var paglābties no liesmojošās materiālās esamības uguns. Tādi diženi padievi kā Kungs Brahma un Kungs Šiva vienmēr apdzied Tavu vārdu slavu, lai atbrīvotu visas materiālās pasaules dzīvās būtnes no grēkiem. Ja cilvēks tikai cenšas uzklausīt Tavus pārpasaulīgos vārdus, viņš pavisam ātri var pacelties dievbijīgas darbības līmenī. Vaišnaviem Tavi vārdi sagādā pārpasaulīgu prieku, un svētie, kas Tavu pārpasaulīgo vēstījumu izplata pa visu pasauli, ir vislielākie labdari." (To apstiprināja arī Rūpa Gosvāmī, uzrunājot Kungu Čaitanju par visdevīgāko avatāru, jo Viņš bez maksas deva Krišnas vārdus un Krišnas mīlestību visai pasaulei.)

"Dārgais Krišna," turpināja gopī. "Tu esi tik lielisks! Vai Tu vispār vari iedomāties, cik ļoti mēs ciešam, atceroties Tavu brīnišķīgo smaidu un jauko skatienu, un to, kā Tu ar mums pastaigājies pa Vrindāvanas mežu un kā mēs gremdējāties domās par Tevi? Sarunas divatā ar Tevi tik ļoti sildīja sirdi. Tagad mēs to visu atceramies ar skumjām. Lūdzu, glāb mūs! Dārgais Krišna, Tu noteikti zini, cik ļoti mēs bēdājamies, kad Tu gāji no Vrindāvanas ciema uz mežu ganīt govīs. Mēs pārdzīvojām, ka Tavas maigās lotospēdas dursta sausā zāle un sīkie meža akmeņi. Mēs tik ļoti esam Tev pieķērušās, ka vienmēr domājam tikai par Tavām lotospēdām.

Ak, Krišna! Kad Tu dzini lopus no ganībām, mēs skatījāties uz Tavu seju un matu cirtām. Govju saceltajos putekļos Tavs augums bija kļuvis gluži pelēks. Mēs redzējām Tavu smaidu un aizvien vairāk vēlējamies baudīt Tevi. Ak, dārgais Krišna! Tu esi augstākais mīlētājs, un Tu vienmēr dod patvērumu dvēselēm, kas sevi uzticējušas Tev. Tu piepildi visu vēlmes. Tavas lotospēdas godina pat Kungs Brahma, Visuma radītājs. Ja kāds pielūdz Tavas lotospēdas, tad Tu noteikti dod viņam savu svētību. Tāpēc, lūdzu, apžēlojies par mums un atvieglo mūsu ciešanas, uzliekot savas lotospēdas uz mūsu krūtīm. Dārgais Krišna! Mēs gaidām Tavus skūpstus, kurus Tu dāvā pat savai flautai. Tavas flautas skaņa apbur visu pasauli un arī mūsu sirdis. Tāpēc, lūdzu, nāc un skūpsti mūs ar savu nektārsaldo muti!"

Kad Kungs Krišna beidzot atnāca pie gopī, Viņš izskatījās ļoti skaists, kā jau personība, kurai pieder visas varenības. Brahma-samhitā teikts: *ānanda-cin-maya-rasa-pratibhāvitābhiḥ*. "Paša Krišnas skaistums vēl nav viss, bet, kad izvēršas Viņa enerģijas, it īpaši prieka spēja, ko pārstāv Rādhārānī, tad Viņš ir apbrīnojams." Mājāvādī priekšstats par to, ka pilnība ir Absolūtā Patiesība bez spējām, radies zināšanu trūkuma dēļ. Īstenībā, ja Absolūtā Patiesība neizpaustu savas dažādās spējas, tā nebūtu pilnīga. "Ānanda-čin-maja rasa" nozīmē, ka Krišnas ķermenis ir pārpasaulīgs, mūžīgas svētlaimes un zināšanu veidols. Kungs vienmēr ir kopā ar savām dažādajām spējām, un tāpēc Viņš ir pilnīgs un skaists. No Brahma-samhitas un Skanda Purānas mēs uzzinām, ka Krišnam apkārt vienmēr ir daudzi tūkstoši laimes dieviešu. Arī gopī ir laimes dievietes. Atnācis uz Jamunas krastu, Krišna sadevās ar viņām rokās.

Skanda Purānā teikts, ka no daudziem tūkstošiem gopī 16 000 gopī ir galvenās; no šiem 16 000 gopī īpaši izceļas 108, no 108 gopī pašas galvenās ir astoņas, no astoņām gopī galvenās ir Rādhārānī un Čandrāvalī, un no viņām Rādhārānī ir visaugstākā.

Kad Krišna iegāja Jamunas krasta mežā, mēness atkal sāka gaiši spīdēt. Šajā gadalaikā ziedēja kundas un kadambas puķes, un maiga vēsma nesa to smaržu. Noturēdamas šo smaržu par medu, apkārt

lidinājās bites. Gopī nolīdzināja mīkstās smiltis un aplāja tās ar drēbēm, lai Krišna varētu apsēsties.

Lielākā daļa no sanākušajām gopī bija Vēdu sekotājas. Savā iepriekšējā dzīvē, Kunga Rāmačandras laikā, viņas bija Vēdu zinātnieki, kas vēlējās būt kopā ar Kungu Rāmačandru un baudīt ar Viņu laulības mīlestību. Rāmačandra deva viņiem svētību, ka tie ieradīsies arī Kunga Krišnas laikā un Krišna piepildīs viņu vēlmes. Kad atnāca Kungs Krišna, šie Vēdu zinātnieki piedzima par Vrindāvanas gopī, kuras varēja būt kopā ar Krišnu un piepildīt savas iepriekšējās dzīves vēlmes. Gopī bija sasniegušas augstāko mērķi un piepildījušas savas vēlmes. Viņas bija laimīgas un neko vairāk negribēja. Tas apstiprināts Bhagavad-gītā: ja cilvēks sasniedz Dieva Augstāko Personību, tad viņš neko vairs nevēlas. Kad gopī bija kopā ar Krišnu, viņas aizmirsa ne tikai visas savas bēdas, bet arī skumjas par Krišnas aiziešanu. Viņas juta, ka nevēlas vairāk neko. Pilnībā apmierinātas ar Krišnas sabiedrību, viņas izklāja zemē drēbes, kas bija no smalka auduma, un uz tām no gopī krūtīm bija palikusi sarkanā kunkuma. Gopī ļoti rūpīgi sagatavoja vietu, kur Krišna, viņu sirds un dvēsele, varētu ērti apsēsties.

Krišna, sēžot kopā ar gopī, kļuva vēl skaistāks. Tādi diženi jogi kā Kungs Šiva, Kungs Brahma un pat Kungs Šeša, un citi vienmēr cenšas vērst savu prātu uz Krišnu sirdī, bet gopī redzēja, ka Krišna sēž viņām blakus uz viņu drēbēm. Kopā ar gopī Krišna izskatījās ļoti skaists. Gopī bija visu triju pasaulu daiļākās jaunavas, kas nu bija sapulcējušās apkārt Krišnam.

Var jautāt, kā tas var būt, ka Krišna sēdēja kopā ar tik daudzām gopī un tomēr bija viens. Šajā pantā ir ļoti svarīgs vārds "īšvara". Bhagavad-gītā teikts: *īšvaraḥ sarva-bhūtānām*. Vārds "īšvara" norāda uz Visaugsto Kungu, kas Virsdvēseles izskatā atrodas visu būtņu sirdīs. Būdams kopā ar gopī, Krišna izpauda šo Paramātmās izvērsuma spēju. Viņš sēdēja blakus katrai no gopī, un citas to neredzēja. Krišna bija tik labs pret gopī, ka atradās nevis viņu sirdīs, kur to varētu ieraudzīt ar jogas meditāciju, bet gan apsēdās viņām blakus. Tādā veidā Krišna parādīja īpašu labvēlību gopī, izcilākajām skaistulēm pasaulē. Atguvušas savu mīļoto Kungu, gopī sāka Viņu iepriecināt, smaidot un kustinot uzacis, un neļāva vaļu dusmām. Dažas no gopī paņēma klēpī Krišnas lotospēdas un sāka tās masēt. Gopī centās neizrādīt savas dusmas un smaidot teica: "Dārgais Krišna! Mēs esam parastas Vrindāvanas sievietes un neko daudz nesaprotam no Vēdām. Mēs nezinām, kas ir labi un kas ir slikti. Mēs gribam Tev uzdot vienu jautājumu, jo Tu esi ļoti izglītots un varēsi uz to pareizi atbildēt. Pastāv triju veidu mīlētāji: vieni tikai ņem, otri dod, pat ja pretējā puse izturas slikti, bet trešie mīlestībā nav ne labvēlīgi, ne noraidoši. Kuri no šiem trijiem Tev patīk vislabāk, un kurus Tu sauktu par godīgiem?"

Krišna atbildēja: "Manas dārgās draudzenes! Tie, kas tikai atbild uz otra cilvēka mīlestību, ir kā tirgotāji. Viņi mīlestībā dod tikai tik daudz, cik saņem no pretējās puses. Šai gadījumā par mīlestību nevar runāt. Tas ir darījums, kurā cilvēks domā tikai par sevi. Otrie, kas mīl arī tad, ja pretējā puse uz mīlestību neatbild, ir labāki. Tie, kuriem nav nemaz mīlestības, ir augstāki par tirgoņiem. Patiesa mīlestība parādās, kad tēvs un māte mīl savus bērnus neatkarīgi no tā, kā tie izturas. Trešie neatbild uz mīlestību un nenoraida to. Viņi ir divu veidu. Pirmie ir tie, kas apmierināti sevī un kuriem citu mīlestība nav vajadzīga. Viņus sauc par ātmārāmām, kas nozīmē, ka tie pastāvīgi gremdējas domās par Dieva Augstāko Personību, un viņiem nerūp, vai kāds tos mīl vai ne. Turpretī otri ir nepateicīgi. Tādus cilvēkus sauc par cietsirdīgiem, Viņi mēdz sacelties pret augstākiem un vecākiem cilvēkiem. Piemēram, dēls, kurš no mīlošajiem vecākiem saņēmis visu, var būt bezjūtīgs un neatbildēt uz viņu mīlestību. Šādus cilvēkus parasti sauc par guru-druhām, tas nozīmē, ka viņi no vecākiem un garīgā skolotāja saņem dažādas svētības, taču ir un paliek nepateicīgi."

Krišna netieši atbildēja uz gopī jautājumiem, arī uz tiem, kuros gopī norādīja, ka Viņš pret tām nav labi izturējies. Krišna teica, ka Viņš, Dieva Augstākā Personība, ir apmierināts sevī. Viņam nav vajadzīga nevienas būtnes mīlestība, bet tajā pat laikā Viņš nav nepateicīgs.

"Manas dārgās draudzenes," Krišna turpināja. "Jūs varbūt apbēdināja Mani vārdi un izturēšanās, taču

jums jāzina, ka reizēm Es neatbildu uz savu bhaktu jūtām. Liekas, ka bhaktas Man ir ļoti pieķērušies, bet dažreiz Es pienācīgi neatbildu uz viņu jūtām, lai tie iemīlētu Mani vairāk un vairāk. Ja pie Manis tik viegli varētu nonākt, tad bhaktas domātu: "Krišna ir tik viegli sasniedzams." Tādēļ reizēm Es neatbildu. Ja cilvēkam nav naudas, bet ar laiku viņš sakrāj mantu un tad pazaudē to, tad viņš domā par zaudēto īpašumu augām dienām un naktīm. Gluži tāpat, lai vairotu savu bhaktu mīlestību, Es reizēm paslēpjos, taču bhaktas Mani neaizmirst, viņi Mani iemīl vēl daudz vairāk. Manas dārgās draudzenes, ne mirkli nedomājiet, ka Es iztuos pret jums kā pret parastiem bhaktām. Es zinu, kas jūs esat. Jūs esat atteikušās no visiem sabiedriskajiem un reliģiskajiem pienākumiem un pilnīgi aizmirsušas savus vecākus. Neņemot vērā sabiedrības paražas un reliģiskos pienākumus, jūs esat atnākušas pie Manis un mīlējušas Mani. Es jums esmu tik ļoti pateicīgs, ka nevaru izturēties pret jums kā pret parastiem bhaktām. Nedomājiet, ka Es biju jūs atstājis. Es biju blakus. Es tikai vēroju, cik ļoti jūs ilgosieties pēc Manis Manā prombūtnē, tādēļ nemeklējiet Mani trūkumus. Ja Es jums esmu tik dārgs, tad esiet tik labas un piedodiet Manas kļūdas. Es nespētu atlīdzināt jūsu pastāvīgo mīlestību pat daudzos padievu mūžos uz debesu planētām. Par jūsu mīlestību nav pat iespējams pateikties, tāpēc, lūdzu, esiet apmierinātas ar savu dievbijīgo darbību. Jūsu mīlestība pret Mani ir paraugs citiem, jo jūs esat pārvarējušas ļoti lielas grūtības, ko rada ģimenes saites. Lūdzu, esiet apmierinātas ar savu lielisko raksturu, jo Es nespēju jums atlīdzināt."

Vrindāvanas bhaktu raksturs ir vistīrākās garīgās kalpošanas paraugs. Autoritatīvās šāstrās teikts, ka garīgajai kalpošanai jābūt ahaitukai un apratihatai. Tas nozīmē, ka garīgo kalpošanu Krišnam nevar ierobežot politika vai reliģiskas paražas. Garīgās kalpošanas līmenis vienmēr ir pārpasaulīgs. Gopī garīgā kalpošana Krišnam ir tik tīra, ka pat Krišna palika viņām parādā. Tāpēc Kungs Čaitanja teica, ka Vrindāvanas gopī garīgā kalpošana ir augstāka par visiem pārējiem Dieva Augstākās Personības sasniegšanas paņēmieniem.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit pirmajai nodaļai "Gopī dziesmas".

Trīsdesmit otrā nodaļa. Rāsas dejas apraksts

Uzklausījušas Dieva Augstākās Personības Krišnas mierinošos vārdus, gopī kļuva ļoti priecīgas. Ne tikai šie vārdi, bet arī pieskaršanās Dieva Augstākās Personības rokām un kājām pilnīgi atbrīvoja viņas no atšķirtības ciešanām. Tad Dieva Augstākā Personība sāka rāsas deju. Par rāsas deju sauc deju ar daudzām meitenēm. Krišna sāka dejojot ar visu triju pasaulu skaistākajām un laimīgākajām meitenēm. Vrindāvanas gopī, kuras bija tik ļoti iemīlējušas Krišnu, dejā sadevās ar Viņu rokās.

Krišnas rāsas deju nekādā gadījumā nedrīkst salīdzināt ar materiālistiskajām dejām, kas notiek dažādos sarīkojumos. Rāsas deja ir pilnībā garīga. Lai to pierādītu, Krišna, augstākais mistiķis, izvērās daudzos veidolos un nostājās blakus katrai no gopī. Uzlicis rokas uz pleciem gopī, kas stāvēja Viņam abās pusēs, Krišna sāka ar tām dejojot. Gopī neredzēja Krišnas mistiskos izvērsumu, un katrai gopī likās, ka Krišna dejo tikai ar viņu. Pāri dejas vietai gaisa kuģos lidoja debesu planētu iemītnieki, kas ļoti vēlējās redzēt brīnumaino Krišnas deju ar gopī. Gandharvi un kinari sāka dziedāt. Gandharvi kopā ar sievietēm kaisīja pār dejojājiem ziedus.

Kad gopī dejoja ar Krišnu, viņu zvaniņi, rotas un sprādzes skanēja brīnišķīgā mūzikā. Likās, ka Krišna ir zaļgana safīra medaljons, kas atrodas dārgakmeņiem rotātas zelta kaklarotas vidū. Krišna un gopī dejojot izskatījās tik neparasti. Viņu kāju kustības, uz pleciem uzliktās rokas, uzacis, smaids, gopī krūtis un plīvojošās drēbes, auskari, vaigi, matos iespraustie ziedi, viņu dziesmas, un dejas kopā atgādināja mākoņus, pērkonu, sniegu un zibeni. Krišnas augums bija kā mākoņi, un dziesmas bija kā pērkons. Gopī bija tik skaistas kā zibens debesīs, un sviedru lāsītes uz viņu sejām atgādināja krītošu sniegu. Krišna un gopī bija pilnīgi aizrāvušies ar deju.

Gopī vēlējās baudīt Krišnu aizvien vairāk un vairāk, un viņu kakli kļuva sārti. Kad gopī dziedāja, Krišna viņām par prieku sita plaukstas. Īstenībā Krišnas dziedāšana skan pa visu pasauli, taču dažādas dzīvās būtnes to uztver dažādi. Tas apstiprināts Bhagavad-gītā: *ye yathā mām prapadyante tāms tathaiva bhajāmy aham*. Krišna dejo, un arī visas pārējās dzīvās būtnes dejo. Taču starp dejošanu garīgajā valstībā un dejošanu materiālajā pasaulē ir atšķirība. Par to ir runājis "Ācītanja-čāritāmritas" autors, norādot, ka Krišna ir galvenais dejojājs un visi pārējie ir Viņa kalpi. Ikviens cenšas atdarināt Krišnas deju. Tie, kas patiešām apzinās Krišnu, dejo kopā ar Viņu un necenšas dejojot neatkarīgi. Turpretī materiālās pasaules būtnes cenšas atdarināt Krišnu kā Dieva Augstāko Personību. Dzīvās būtnes dejo pēc Krišnas maijas stabules, bet pašas uzskata, ka līdzinās Krišnam. Taču tas nav pareizi. Krišnas apziņā nav tādu maldu, jo Krišnas apziņas cilvēks saprot, ka Krišna ir augstākais saimnieks un visi pārējie ir Viņa kalpi. Mums jādejo par prieku Krišnam un nav jācenšas atdarināt Dieva Augstāko Personību vai līdzināties Viņam. Gopī vēlējās iepriecināt Krišnu un tāpēc dziedāja Krišnam līdzī un slavēja Viņu: "Lieliski! Lieliski!" Reizēm gopī pašas dziedāja par prieku Krišnam, un tad Krišna slavēja viņas.

Dažas no gopī, nogurušas no dejas un kustībām, uzlika rokas Šrī Krišnam uz pleciem. Viņu mati atraisījās, un ziedi nokrita zemē. Uzliekot rokas Krišnam uz pleciem, gopī sajuta lotosu, citu puķu un sandalkoka pastas smaržu, kas nāca no Krišnas. Mīlestības pārņemtas, gopī sāk skūpstīties ar Krišnu. Dažas no gopī piekļāva savu vaigu Krišnas vaigam, un Krišna no savas mutes deva viņām beteļriekstus, ko gopī skūpstoties ar prieku paņēma. Tādā veidā viņas garīgi pilnveidojās.

Gopī bija piekusušas no ilgās dziedāšanas un dejošanas. Viņām blakus bija Krišna, un, lai atbrīvotos no noguruma, gopī paņēma Šrī Krišnas roku un uzlika to uz savām augstajām krūtīm. Gan Krišnas roka, gan gopī krūtis ir mūžam svētīgas, tāpēc šī saskaršanās sagādāja garīgu prieku gan Krišnam, gan gopī. Gopī bija tik ļoti aizrāvušās dejā ar laimes dievietes vīru Krišnu, ka pilnīgi aizmirsā savus vīrus. Dejojot, dziedot un apskaujoties ar Krišnu, viņas aizmirsā visu. Šrīmad Bhāgavatamā aprakstīts, cik skaistas bija gopī rāsas dejas laikā. Gopī aiz ausīm bija aizsprauti ziedi, un viņu sejas rotāja sandalkoka pasta. Meitenēm bija tilaka, un viņu smaidošās lūpas rotāja sviedru lāsītes. Kāju sprādzes un zvaniņi jauki skanēja. Ziedi no gopī matiem krita uz Krišnas lotospēdām, un Viņam tas ļoti patika.

Kā teikts Brahma-samhitā, visas šīs gopī ir Krišnas spējas izvērsums. Pieskardamies meitenēm un skatīdamies viņu skaistajās acīs, Krišna baudīja gopī tieši tāpat, kā bērns priecājas par savu atspulgu spogulī. Kad Krišna pieskārs gopī, viņas juta garīga spēka pieplūdumu. Lai kā meitenes centās, viņas nespēja sakārtot savas drēbes. Mati atrisa, drēbes un rotājumi kļuva nekārtīgi, taču gopī Krišnas sabiedrībā bija pilnīgi aizmirsušās.

Kamēr Krišna ar gopī baudīja rāsas deju, debesīs sapulcējās pārsteigtie padievi ar savām sievām. Kaislību pārņemtais mēness lūkojās uz deju un sastinga aiz brīnumiem. Gopī bija lūgušas dievieti Kātjājanī, lai Krišna kļūtu par viņu vīru. Tagad Krišna piepildīja gopī vēlmi, izvēršoties tikpat daudzos veidolos, cik bija meiteņu, un priecājās ar viņām gluži kā to vīrs.

Šrīla Šukadēva Gosvāmī norāda, ka Krišna ir sevī pilns, Viņš ir ātmārāma. Lai gūtu apmierinājumu, Viņam nav vajadzīgs neviens cits. Gopī bija vēlējušās, lai Krišna kļūtu par viņu vīru, un Krišna šo vēlmi izpildīja. Redzot, ka gopī ir piekusušas no dejošanas, Krišna ar plaukstu noslaucīja viņu sejas, lai meitenes atbrīvotos no noguruma. Pateicībā par to gopī mīļi skatījās uz Krišnu. Svētīgais Krišnas pieskāriens viņām sagādāja ārkārtīgi lielu prieku. Gopī smaidošās sejas skaistumā staroja, un meitenes pārpasaulīgā priekā sāka apdziedāt Krišnas godību. Gopī bija tīras bhaktas, tāpēc Krišnas sabiedrībā viņas apjauta Kunga godību un to apdziedāja. Gopī gribēja iepriecināt Krišnu, slavīnot Viņa pārpasaulīgās spēles. Krišna ir Dieva Augstākā Personība, visu kungu Kungs, un gopī pateicībā par Krišnas neparasto žēlastību gribēja Viņu godināt.

Lai atpūstos no rāsas dejas, Krišna ar gopī iebrida Jamunā. Gopī liliju vītnes, apskaujoties ar Krišnu,

bija pārtrūkušas, un ziedi bija sarkani no kunkumas, kas bija uz gopī krūtīm. Meklējot medu, apkārt dūca kamenes. Krišna ar gopī iegāja Jamunā gluži kā zilonis, kas kopā ar zilonmātēm iet mazgāties. Ūdenī Krišna ar gopī, pilnīgi aizmirdamies, spēlējās, priecājās viens par otru un spirdzinājās pēc dejas. Gopī smaidīja un šlakstījās ar ūdeni, un Krišnam tas ļoti patika. Kamēr Krišna ar gopī jokojās un šlakstījās, debesu planētu padievi kaisīja ziedus. Viņi slavināja augstākā baudītāja Krišnas brīnumaino rāsas deju un Viņa spēles ar gopī Jamunā.

Pēc tam Krišna ar gopī iznāca no ūdens un sāka pastaigāties pa Jamunas krastu, kur pūta viegls vējš, nesot pāri zemei un ūdenim dažādu ziedu smaržu. Ejot Krišna skaitīja dzejoļus. Tā Viņš kopā ar gopī baudīja spirdzinošo rudens mēnesnīcas gaisotni.

Rudenī dzimumtieksme mēdz būt īpaši stipra, taču Krišnas un gopī attiecības ir brīnumainas, jo tajās nav ne miņas no dzimumtieksmes. Kā "Bhāgavatas" aprakstā skaidri norāda Šukadēva Gosvāmī, šīs attiecības bija avarudha-saurataha, tas ir, dzimumtieksme bija pilnībā savaldīta. Kunga Krišnas dejas ar gopī atšķiras no parastas dzīvo būtņu dejušanas materiālajā pasaulē. Lai ļaudīm nerastos aplami priekšstati par rāsas deju un Krišnas attiecībām ar gopī, Šrīmad Bhāgavatamas klausītājs Mahārādža Parīkšīts teica Šukadēvam Gosvāmī: "Krišna atnāca uz Zemi, lai atjaunotu reliģijas vadošos principus un iznīcinātu valdošo bezdievību. Taču Krišnas attiecības ar gopī materiālajā pasaulē var tikt uzskatītas par bezdievības principu paraugu. Es esmu pārsteigts, ka Krišna nakts vidū priecājās kopā ar citu sievieti. Kā Viņš to varēja?" Šukadēva Gosvāmī ļoti augsti novērtēja Mahārādžas Parīkšīta jautājumu. Šukadēva Gosvāmī jau paredzēja, ka būs tādi cilvēki kā mājāvādī impersonālisti, kas sauks sevi par Krišnu un priecāsies kopā ar jaunām meitenēm un sievietēm.

Saskaņā ar Vēdu pamatnorādījumiem, vīrietis nedrīkst baudīt dzimumdzīvi ne ar vienu citu sievieti, kā tikai ar savu sievu. Rodas iespaids, ka Krišnas attiecības ar gopī ir acīmredzams šo likumu pārkāpums. Mahārādža Parīkšīts visu jau bija sapratis, tomēr, lai vairāk uzzinātu par Krišnas un gopī rāsas dejas pārpasaulīgumu, viņš pauda savu izbrīnu. Šis jautājums ir ļoti svarīgs, lai izbeigtu neierobežoto biedrošanos ar sievietēm, ar ko nodarbojas prakrita-sahadžīji.

Mahārādžas Parīkšīta jautājumā ir vairāki svarīgi vārdi, kurus nepieciešams paskaidrot sīkāk. Pirmais vārds "džugupsitam" nozīmē "pretīgs". Pirmais Mahārādžas Parīkšīta jautājums bija tāds: Kungs Krišna ir Dieva Augstākā Personība, kas atnācis, lai atjaunotu reliģijas principus. Kāpēc tad Viņš nakts vidū satikās ar citu sievieti, dejoja, apskāva un skūpstīja tās? Saskaņā ar Vēdu norādījumiem tas nav atļauts. Arī, kad gopī atnāca pie Krišnas, Viņš sākumā teica, lai tās iet mājās. Saukt pie sevis citu sievas vai jaunas meitenes, lai dejotu ar viņām, saskaņā ar Vēdu norādījumiem ir ļoti slikti. Kādēļ Krišnam tā vajadzēja tā darīt?

Vēl ir minēts vārds "āpta-kāma". Daži var uzskatīt, ka Krišna, atrazdamies kopā ar jaunajām meitenēm, ir bija iekāres pilns, bet Mahārādža Parīkšīts norāda, ka tas nav iespējams. Krišna nevarēja iekārot gopī. Vispirms jau no materiālā viedokļa Viņam bija tikai astoņi gadi. Šajā vecumā zēniem nav iekāres. "Āpta-kāma" nozīmē, ka Dieva Augstākā Personība ir apmierināta sevī. Pat ja Krišnam būtu iekāre, Viņam neviens nebūtu vajadzīgs, lai to apmierinātu. Vēl varētu teikt, ka Krišnam pašam nav iekāres, bet Viņu ar savām vēlmēm pavedinājušas gopī. Taču Mahārādža Parīkšīts min vēl citu vārdu "jadu-pati", norādot, ka Krišna ir visizcilākā personība Jadau dzimtā. Jadau dinastijas valdnieki tika uzskatīti par ļoti dievbijīgiem, un tādi bija arī viņu pēcteči. Ja Krišna bija dzimis šādā ģimenē, tad kā gan gopī varēja Viņu pavedināt? Tāpēc jāsecina, ka Krišna nevarēja izdarīt neko sliktu. Tomēr Mahārādža Parīkšīts domāja, kāpēc Krišna ir tā darbojies? Kāds bija Viņa īstenais mērķis? Uzmanējot Šukadēvu Gosvāmī, Mahārādža Parīkšīts vēl minēja vārdu "suvrata", kas nozīmē apņemšanos veikt dievbijīgu darbību. Šukadēva Gosvāmī bija mācīts brahmačārī, kurš nekādā gadījumā nebūtu nodarbojies ar dzimumdzīvi. Brahmačārī tas ir stingri aizliegts, un ko tad lai saka par tādu brahmačārī,

kāds bija Šukadēva Gosvāmī? Bet, tā kā jautājumi par rāsas deju Mahārādžam Parīkšitam bija neskaidri, viņš gribēja visu sīkāk uzzināt no Šukadēvas Gosvāmī. Šukadēva Gosvāmī tūlīt atbildēja, ka reliģijas principu pārkāpšana tikai liecina par augstākā valdnieka lielo spēku. Piemēram, uguns var aprīt visu, kas ir netīrs; tā izpaužas uguns pārākums. Līdzīgi, saule var iztvaicēt ūdeni no urīna un izkārņojumiem, nekļūstot netīra. Gluži otrādi, tā pat dezinficē un sterilizē visu, kas ir netīrs.

Vēl var teikt, ka Krišna ir augstākā autoritāte, tāpēc mums jāseko Viņa piemēram. Atbildot uz šo jautājumu, Šukadēva Gosvāmī ļoti skaidri pateica, ka īšvarānāma jeb augstākais valdnieks reizēm var pārkāpt savus norādījumus, taču to drīkst darīt tikai Viņš pats, bet ne Viņa sekotāji. Neparastu valdnieka izturēšanos nekādā gadījumā nedrīkst atdarināt. Šukadēva Gosvāmī brīdināja, ka saistītie sekotāji, kas paši īstenībā nevalda, nedrīkst pat domāt par valdnieka neparastās darbības atdarināšanu. Mājāvādī filozofs var nosaukt sevi par Dievu vai Krišnu, taču patiesībā viņš nevar darboties kā Krišna. Mājāvādī var pārliecināt savus sekotājus, lai tie atdarinātu rāsas deju, bet viņš nespēj pacelt Govardhanas kalnu. Mēs esam daudzkārt redzējuši, ka mājāvādī nelieši maldina sekotājus, saucot sevi par Krišnu, lai baudītu rāsa-līlu. Daudzos gadījumos valdība ir viņus aizturējusi un sodījusi. Arī Bhaktivinoda Thākurs Orisā reiz sodīja kādu tā saucamo Višnu avatāru, kurš bija sarīkojis rāsa-līlu ar jaunām meitenēm. Daudzi cilvēki par šo cilvēku sūdzējās. Bhaktivinoda Thākurs tajā laikā bija miertiesnesis, un valdības uzdevumā viņš stingri sodīja nelieti. Rāsa-līlas deju neviens nevar atdarināt. Šukadēva Gosvāmī brīdina, ka par atdarināšanu nedrīkst pat domāt. Viņš īpaši norāda, ka cilvēks, kurš savā muļķībā mēģina atdarināt Krišnas rāsas deju, iet bojā tāpat kā tas, kurš vēlas atdarināt Kungu Šivu. Kungs Šiva izdzēra indes okeānu un turēja to kaklā. No indes viņa kakls kļuva zils, un tāpēc Kungu Šivu sauc par Nīlakanthu. Bet, ja kāds parasts cilvēks mēģina atdarināt Kungu Šivu, dzerot indi vai smēķējot gandžu, viņš ātri vien iet bojā. Kunga Šrī Krišnas attiecības ar gopī bija īpašas.

Lielākā daļa gopī iepriekšējās dzīvēs bija diženi gudrie, prasmīgi Vēdu zinātāji, un, kad Kungs Krišna ieradās kā Kungs Rāmačandra, tie vēlējās baudīt Viņa sabiedrību. Kungs Rāmačandra apsolīja piepildīt viņu vēlmes, atnākot Krišnas izskatā. Tādējādi gopī jau ļoti sen bija gaidījušas Kungu Krišnu. Tāpēc meitenes lūdza dievietei Kātjājanī, lai Krišna kļūtu par viņu vīru. Ir arī daudz citu gadījumu, kas parāda Krišnas augstāko varu un to, ka materiālās pasaules likumi un ierobežojumi Viņu nesaista. Īpašos gadījumos, lai dotu svētību bhaktām, Krišna darbojas tā, kā pats vēlas. To spēj vienīgi Viņš, jo Viņš ir augstākais valdnieks. Ļaudīm ir jāseko Kunga Krišnas norādījumiem, kas doti Bhagavad-gītā, un nevajag pat domāt par Kunga Krišnas rāsas dejas atdarināšanu.

Govardhanas kalna pacelšana un lielu dēmonu, kā Pūtanu un citu, nogalināšana ir acīmredzami neparasti darbi. Arī rāsas dejas ir neparasta, un ļaudis to nespēj atdarināt. Parastam cilvēkam, kurš tāpat kā Ardžuna veic savu pienākumu, jādarbojas par prieku Krišnam; tas ir viņa spēkos. Ardžuna bija karotājs, un Krišna gribēja, lai Ardžuna cīnās Viņam par prieku. Ardžuna piekrita, lai gan sākumā negribēja karot. Pienākumi ir vajadzīgi parastiem ļaudīm. Viņi nedrīkst izlikties par augstām personībām, atdarināt Krišnu un rīkot rāsa-līlas, kas tos noved pie bojā ejas. Mums skaidri jāapzinās, ka Krišna darbojas, lai dotu svētību gopī, un Viņš nekādā ziņā nebija savtīgs. Kā teikts Bhagavad-gītā: *na mām karmāni limpanti*. "Krišna nekad nebauda savas darbības augļus un necieš no tiem." Tādēļ Viņa darbība nevar būt bezdievīga. Krišna stāv pāri jebkādai darbībai un jebkādiem reliģijas principiem. Materiālās dabas īpašības Viņu neskar. Krišna ir augstākais valdnieks, kam ir vara pār visām dzīvajām būtnēm: gan cilvēkiem, gan debesu planētu padieviem, gan pār zemākajiem dzīvības veidiem. Krišna valda pār visām būtnēm un materiālo dabu, tāpēc reliģija vai bezdievība Viņu neskar.

Vēl Šukadēva Gosvāmī secināja, ka diženi gudrie un bhaktas, kas ir attīrījušies un vairs nav saistīti, var brīvi darboties pat piesārņotajā materiālajā dabā, glabājot savā sirdī Krišnu, Dieva Augstāko Personību. Tādējādi viņi vairs nav pakļauti materiālās dabas īpašību radītajiem priekiem un ciešanām.

Tad kā gan Krišna, kurš atnāk ar savu iekšējo spēju, varētu nonākt karmas likumu pakļautībā?

Bhagavad-gītā Dievs Kungs skaidri norāda, ka Viņš vienmēr ierodas ar savu iekšējo spēju; atšķirībā no parastajām dzīvajām būtnēm karmas likums neliek Viņam pieņemt ķermeni. Visas pārējās dzīvās būtnes ir spiestas saņemt noteikta veida ķermeņus saskaņā ar savu agrāko darbību. Bet, kad atnāk Krišna, Viņa ķermenis nekādā gadījumā nav agrākās darbības noteikts. Krišnas ķermenis domāts pārpasaulīga prieka iegūšanai, un to dod Viņa iekšējā spēja. Krišna nav pakļauts karmas likumiem. Mājāvādī monistiem dabas likumi liek pieņemt noteikta veida ķermeņus; lai gan šie filozofi apgalvo, ka viņi neatšķiras no Krišnas jeb Dieva, tā ir tikai teorija. Ja kāds apgalvo, ka viņš līdzinās Krišnam, un, ja šāds cilvēks nodarbojas ar rāsa-līlu, tas rada briesmas apkārtējiem. Krišna, Dieva Augstākā Personība, Virsdvēseles izskatā jau atradās gopī un viņu vīru ķermeņos. Viņš ir visu dzīvo būtnu vadītājs, kā to apstiprina Katha Upanišada: *nityo nityānām cetanaś cetanānām*. Virsdvēsele vada atsevišķās dvēseles darbību, un Tā ir visas darbības veicēja un lieciniece.

Bhagavad-gītā apstiprināts, ka Krišna atrodas visu būtnu sirdīs, un no Viņa nāk visa darbība, atmiņa un aizmiršana. Viņš ir sākotnējā personība, Vēdu zināšanu mērķis, Viņš ir vēdāntas filozofijas autors un pilnīgs tās zinātājs. Tā saucamie vēdāntisti un mājāvādī nespēj izprast Krišnas patieso būtību. Viņi, maldinot savus sekotājus, tikai atdarina Krišnas darbību neautoritatīvā veidā. Krišna ir Virsdvēsele, tāpēc Viņš jau atrodas visās būtnēs; ja Viņš kādu redz vai apskauj, par kaut kādu nepieklājību nevar būt ne runas.

Var jautāt – ja Krišna ir sevī pilns, tad kāpēc Viņam vispār būtu jāatklāj spēles ar gopī, kas tik ļoti satrauc tā dēvētos pasaules morālistus? Atbilde ir tāda, ka šī darbība ir īpaša žēlastība pret pagrimušajām saistītajām dvēselēm. Gopī arī ir Krišnas iekšējās enerģijas izvērsumi, bet, tā kā Krišna vēlējas atklāt rāsa-līlu, arī viņas ieradās parastu cilvēku izskatā. Materiālajā pasaulē prieka augstākā izpausme izpaužas vīrieša un sievietes dzimumtieksmē. Vīrietis dzīvo, lai mīlētu sievietes, un sieviete dzīvo, lai mīlētu vīriešus. Tas ir materiālās dzīves pamatprincips. Kad šīs vēlmes tiek piepildītas, cilvēki aizvien vairāk sapinās materiālajā esamībā. Krišna īpašā žēlastībā pret viņiem atklāja rāsa-līlas deju, lai piesaistītu materiālajai dabai pakļautās dvēseles. Materiālās pasaules būtnes ir ļoti pieķērušās dzimumdzīvei, tādēļ Krišna dod tām iespēju baudīt sevi un tā atbrīvoties no materiālajām važām. Šrīmad Bhāgavatamas otrajā dziedājumā Mahārādža Parīkšits norāda, ka Kunga Krišnas spēles un darbība ir zāles saistītajām dvēselēm. Ja tās tikai klausās par Krišnu, materiālā slimība pāriet. Saistītās dvēseles ir pieķērušās materiālajām baudām un seksa literatūras lasīšanai, bet, dzirdot par Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm ar gopī, viņas atbrīvojas no materiālajiem sārņiem.

Šukadēva Gosvāmī paskaidroja arī to, kas un kā ir jāklusās. Grūtības rada tas, ka visa pasaule ir mājāvādī pilna, un, kad tie kļūst par profesionāliem Šrīmad Bhāgavatamas teicējiem, ļaudis, neko nezinot par mājāvādas filozofijas iedarbību, viņus klausās un apjūk. Par rāsa-līlu nav ieteicams runāt ar parastiem ļaudīm, jo viņi atrodas mājāvādas filozofijas ietekmē. Bet, ja teicējs ir augstu pilnveidojies, tad klausītāji var pakāpeniski nonākt Krišnas apziņas līmenī un atbrīvoties no materiālās dzīves sārņiem.

Vēl svarīgi ir tas, ka gopī, kuras dejoja ar Krišnu, neatradās savos materiālajos ķermeņos. Viņas dejoja ar Krišnu garīgos ķermeņos. Gopī vīri domāja, ka viņu sievas guļ tiem blakus. Krišnas ārējā enerģija jau bija apbūrusi tā saucamos gopī vīrus, un tādēļ viņi nespēja saprast, ka sievas aizgājušas dejojot ar Krišnu. Tad kā gan Krišnu var apvainot par dejošanu ar citu sievieti. Gopī ķermeņi, kas piederēja viņu vīriem, gulēja gultā, bet Krišnas neatņemamās un garīgās daļiņas dejoja ar Viņu. Krišna ir augstākā personība, garīgais veselums, un Viņš dejoja ar gopī garīgajiem ķermeņiem. Tādēļ Krišnu nekādā ziņā nevar apsūdzēt.

Kad rāsas deja bija beigusies, arī nakts, (Brahmas nakts – ārkārtīgi ilgs laika posms, kas minēts

Bhagavad-gītā) bija pagājusi, un pienāca brāhma-muhūrta. Brāhma-muhūrta sākas apmēram pusotru stundu pirms saules lēkta. Šai laikā ieteicams celties, nomazgāties un sākt dienu ar garīgiem darbiem: mangala-ārati un Harē Krišnas mantras daudzināšanu. Brāhma-muhūrtas laiks ir labs garīgai darbībai. Kad pienāca šis svētīgais brīdis, Krišna lūdza, lai gopī dodas mājās. Gopī gan negribēja iet, taču paklausīja savam dārgajam Krišnam un tūlīt izpildīja Viņa lūgumu. Šukadēva Gosvāmī nobeidz šīs rāsa-līlas daļas aprakstu, norādot, ka cilvēks, kurš klausās par Krišnas jeb paša Višnu un gopī jeb Viņa enerģijas izvērsumu spēlēm no pareizā avota, atbrīvojas no visbriesmīgākās slimības, ko sauc par iekāri. Ja cilvēks patiešām noklausās rāsa-līlas aprakstus, viņš pilnīgi atbrīvojas no tieksmes pēc dzimumdzīves un paceļas augstākajā garīgās izpratnes līmenī. Ļaudis parasti klausās mājāvādī un paši ir mājāvādī, tāpēc viņi aizvien vairāk piesaistās dzimumdzīvei. Saistītajai dvēselei jāklausās rāsa-līlas dejas aprakstu no autoritatīva garīgā skolotāja un jāmacās saprast visi dejas apstākļi; tādā veidā cilvēks var pacelties augstākajā garīgās dzīves līmenī, bet pretējā gadījumā viņš sapinas. Materiālā iekāre ir slimība, kas atrodas cilvēka sirdī, un saistītajai dvēselei, kas vēlas izārstēties, ieteicams klausīties, bet izvairīties no neliešiem impersonālistiem. Tas, kurš ar pareizo izpratni gūst zināšanas no pareizajiem avotiem, var nonākt labākā stāvoklī.

Lai norādītu uz cilvēku, kurš ir mācījies garīgo dzīvi, Šukadēva Gosvāmī izmanto vārdu "šradhānvita". Šradha jeb ticība ir sākums. Tas, kurš tic, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, Augstākā Garīgā Dvēsele, var būt gan runātājs, gan klausītājs. Vēl Šukadēva min vārdu "anušrinujāt". Nepieciešams klausīties no mācekļu pēctecības. "Anu" nozīmē "sekojot" kā arī "vienmēr". Tādēļ mums vienmēr jāseko mācekļu pēctecībai, nevis jāklausās, ko saka no īstā ceļa nogājušie profesionālie teicēji – mājāvādī vai parastie ļaudis. "Anušrinujāt" nozīmē, ka mums ir jāklausās autoritatīvs runātājs, kas ir mācekļu pēctecībā un vienmēr darbojas Krišnas apziņā. Ja cilvēks vēlas klausīties šādā veidā, viņš noteikti gūst panākumus. Klausoties rāsa-līlas aprakstus, var nonākt visaugstākajā garīgās dzīves līmenī.

Šukadēva Gosvāmī min divus īpašus vārdus "bhaktim" un "parām". "Bhaktim parām" nozīmē garīgo kalpošanu līmenī, kas augstāks par iesācēja līmeni. Tie, kurus piesaista tikai kalpošana templī, bet kas nezina bhakti filozofiju, ir iesācēji. Viņu bhakti vēl nav pilnīga. Kad cilvēks ir sasniedzis bhakti jeb garīgās kalpošanas pilnību, viņš ir brīvs no materiālajiem sārņiem. Visbīstamākais piesārņojums ir iekāre jeb dzimumdzīve. Bhakti para ir tik varena, ka cilvēks, kas tajā pilnveidojas, zaudē pieķeršanos materiālajai dzīvei. Tas, kurš klausās rāsa-līlas dejas aprakstus un gūst no tiem īstenu labumu, noteikti sasniedz pārpasaulīgu stāvokli, un viņa sirds kļūst pilnīgi brīva no iekāres.

Šrīla Višvanātha Čakravartī Thākurs norāda, ka saskaņā ar Bhagavad-gītu, Brahmas diena un Brahmas nakts ir 4 300 000 reiz 1000 Saules gadus gara. Saskaņā ar Višvanāthas Čakravartī teikto rāsas dejas notika veselu Brahmas nakti, bet gopī to nezināja. Izpildot gopī vēlmi, Krišna šo nakti bija padarījis tik garu. Var rasties jautājums, kā tas ir iespējams? Višvanātha Čakravartī Thākura mums atgādina, ka Krišna, kurš bija sasiets ar mazu aukliņu, savā mutē varēja parādīt mātei visu Visumu. Bet kā gan tas bija iespējams? Atbilde ir tāda, ka Krišna par prieku saviem bhaktām var izdarīt visu. Gluži tāpat gopī, kuras gribēja baudīt Krišnu, saņēma iespēju būt kopā ar Viņu ļoti ilgu laiku. Tā Krišna izpildīja savu solījumu. Kad gopī mazgājās Jamunā, Čiraghāthas peldvietā, un Krišna nozaga gopī drēbes, Viņš pēc tam apsoliya kādu nakti piepildīt meiteņu vēlmes. Tāpēc Krišna uz vienu nakti kļūva par gopī vīru un bija kopā ar viņām, bet tā nebija parasta nakts. Tā bija Brahmas nakts, kas ilga miljonus un miljonus gadu. Krišna spēja visu, jo Viņš ir augstākais valdnieks.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit otrajai nodaļai "Rāsas dejas apraksts".

Trīsdesmit trešā nodaļa. Vidjādharas atbrīvošana un dēmona Šankhāsuras nogalināšana

Reiz Nandas Mahārādžas vadītie Vrindāvanas gani nolēma doties uz Ambikāvanu, lai sarīkotu Šivarātri ceremoniju. Rāsa-līla notika rudenī, un pēc tam nākamā lielā ceremonija ir Holi jeb Dolajātra. Starp Dolajātru un rāsa-līlu ir vēl viena svarīga ceremonija, ko sauc par Šivarātri, un tajā galvenokārt piedalās šivaīti jeb Kunga Šivas bhaktas. Taču reizēm Šivarātri svin arī vaišnavi, jo viņi uzskata Kungu Šivu par visaugstāko no vaišnaviem. Tomēr bhaktas jeb Krišnas godinātāji nesvin Šivarātri pastāvīgi. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Nandas Mahārādžas vadītie gani "reiz vēlējās" svinēt Šivarātri, un tas nozīmē, ka viņi nesvinēja šos svētkus vienmēr, bet tikai reiz ziņkārības dēļ gribēja apmeklēt Ambikāvanu. Ambikāvana atrodas kaut kur Gudžaratas provincē. Ir teikts, ka Ambikāvana atrodas Sarasvatī upes krastā, tomēr mēs zinām, ka Gudžaratas provincē nav Sarasvatī; vienīgā Gudžaratas upe ir Savarmati. Indijā visas lielās svētceļojuma vietas atrodas pie tādām brīnišķīgām upēm kā Gangas, Jamunas, Sarasvatī, Narmadas, Godāvarī un Kāvērī. Ambikāvana atradās Sarasvatī krastā, un Nanda Mahārādža kopā ar ganiem devās uz turieni.

Ambikāvanā gani uzticīgi godināja Kunga Šivas un Ambikas dievības. Parasti, ja kaut kur ir Kunga Šivas templis, turpat jābūt arī Ambikas jeb Durgas templim, jo Ambika ir Kunga Šivas sieva, un viņa ir viscildenākā no šķīstajām sievietēm. Ambika nekad nepamet savu vīru. Nonākuši Ambikāvanā, Vrindāvanas gani vispirms nomazgājās Sarasvatī upē. Ja cilvēks ierodas kādā svētceļojuma vietā, viņa pirmais pienākums ir nomazgāties un reizēm arī noskūt galvu. Tas ir pirmais uzdevums. Pēc nomazgāšanās gani godināja dievības un svētajā vietā izdalīja žēlastības dāvanas.

Saskaņā ar vēdisko kārtību, dāvanas tiek dotas brāhmaniem. Vēdu šāstrās teikts, ka žēlastības dāvanas var pieņemt tikai brāhmani un sanjāsī. Vrindāvanas gani dāvāja brāhmaniem govis, kas bija izgreznotas ar zelta rotājumiem un skaistām ziedu vītnēm. Brāhmaniem tiek dotas veltes tāpēc, ka viņi nenodarbojas ar naudas pelnīšanu. Brāhmaniem ir jāpilda brāhmaniskie pienākumi, kas aprakstīti Bhagavad-gītā, t.i., viņiem jābūt ļoti izglītotiem un jāveic askēzes. Viņiem ne tikai jāmacās pašiem, bet arī jāizglīto citi. Brāhmaniem ne tikai pašiem jābūt brāhmaniem, bet arī citi jāmaca kļūt par brāhmaniem. Ja kāds ir ar mieru kļūt par brāhmana mācekli, tad arī viņš saņem iespēju kļūt par brāhmanu. Brāhmani pastāvīgi godina Kungu Višnu, tāpēc viņi var pieņemt jebkādas žēlastības dāvanas. Bet, ja dāvanu ir vairāk kā nepieciešams, tad viņiem tās jāizdala, lai veicinātu kalpošanu Višnu. Tādēļ Vēdu raksti iesaka dot dāvanas brāhmaniem, un tādā veidā cilvēks var iepriecināt Kungu Višnu un visus padieus.

Svētceļnieki mazgājas, godina dievību, dod žēlastības dāvanas un viņiem arī ieteicams vienu dienu gavēt. Svētceļojuma vietā jāuzturas vismaz trīs dienas. Pirmajā dienā ir jāgavē, un vakarā svētceļnieki var padzerties mazliet ūdens, jo ūdens nepārtrauc gavēni.

Nandas Mahārādžas vadītie gani pavadīja nakti Sarasvatī krastā. Visu dienu viņi bija gavējuši un vakarā padzērušies mazliet ūdens. Taču, kad gani gulēja, no tuvējā mežā izlīda milzīga čūska un badīgi metās virsū Nandam Mahārādžam, gribēdama viņu aprīt. Nanda bezpalīdzīgi sauca: "Mans dārgais dēls Krišna! Nāc un glāb mani no briesmām! Čūska grib mani aprīt!" To dzirdot, gani pamodās un ieraudzīja, kas notiek. Viņi tūlīt paķēra degošas pagales un sāka čūsku sist, lai to nogalinātu. Taču briesmīgais rāpulis turpināja rīt Nandu Mahārādžu.

Tai brīdī ieradās Krišna un pieskārās čūskai ar savām lotospēdām. Čūska tūlīt pameta savu rāpuļa ķermeni un pārvērtās par ļoti skaistu padievu vārdā Vidjādharma. Padievs bija tik brīnišķīgs, ka gani gribēja viņu godināt. Vidjādharas ķermenis mirdzēja, un viņu greznoja zelta kaklarota. Vidjādharma noliecās Kunga Krišnas priekšā un pazemīgi gaidīja, ko Viņš teiks. Tad Krišna padievam jautāja:

"Liekas, ka tu esi brīnišķīgs padievs un tevi svētījusi laimes dieviete. Kādēļ tu darīji tādus briesmu darbus un kā tu nonāci čūskas ķermenī?" Tad padievs sāka stāstīt par savu iepriekšējo dzīvi.

"Mans dārgais Kungs," viņš teica. "Iepriekšējā dzīvē mani sauca par Vidjādharu, un es ar savu skaistumu biju izslavēts par visu pasauli. Mani pazina visi, un es ceļoju savā gaisa kuģī. Reiz es ieraudzīju diženo gudro Āngiru. Viņš bija ļoti neglīts, un es, lepodamies ar savu skaistumu, apsmēju viņu. Diženais gudrais par šo grēku mani nolādēja, un man bija jāklūst par čūsku."

Ir jāpiebilst, ka cilvēks, lai cik varens viņš būtu materiālajā ziņā, bez Krišnas svētības vienmēr ir pakļauts materiālās dabas īpašībām. Vidjādharma materiālajā ziņā atradās ļoti augstā stāvoklī un bija neparasti skaists. Ar savu gaisa kuģi viņš varēja ceļot pa visu pasauli. Tomēr Āngira viņu nolādēja, un padievam nākamajā dzīvē bija jāklūst par čūsku. Lai cik augsts arī būtu cilvēka materiālais stāvoklis, ja šis cilvēks neuzmanās, viņš var tikt nolādēts par ļoti zemu radījumu. Ir maldīgi domāt, ka būtne, kas ieguvusi cilvēka ķermeni, nekad vairs nenolaižas zemāk. Vidjādharma pats norāda, ka viņš tika nolādēts un bija spiests no padieva kļūt par čūsku. Bet, tā kā Krišna pieskārs Vidjādharām ar savām lotospēdām, Viņš tūlīt ieguva Krišnas apziņu. Padievs atzina, ka iepriekšējā dzīvē viņš patiešām bijis grēcīgs. Tas, kurš apzinās Krišnu, vienmēr zina, ka viņš ir Krišnas kalpa kalps un ka viņš ir pilnīgi nenožīmīgs; ja viņš kaut ko labu izdara, tad tas ir ar Krišnas un garīgā skolotāja žēlastību.

Padievs Vidjādharma turpināja: "Es ļoti lepojos ar savu īpašo skaistumu un izsmēju diženo gudro Āngiru, kurš izskatījās tik neglīts. Par šo grēku viņš mani nolādēja, un es kļuvi par čūsku. Bet tagad man liekas, ka gudrā lāsts nemaz nebija lāsts; īstenībā tā bija liela svētība. Ja viņš nebūtu mani nolādējis, tad es nebūtu kļuvis par čūsku un nebūtu saņēmis Tavas lotospēdas spērienu, kas mani atbrīvoja no visiem materiālajiem sārņiem."

Materiālajā esamībā par ļoti vērtīgu tiek uzskatīta dzimšana labā ģimenē, bagātība, izglītība un skaistums. Šīs ir četras materiālās vērtības. Diemžēl bez Krišnas apziņas tās reizēm noved pie grēkiem un pagrimuma. Lai gan Vidjādharma bija ārkārtīgi skaists padievs, sava lepnuma dēļ viņš bija spiests kļūt par čūsku. Čūska tiek uzskatīta par visļaunāko un skaudīgāko dzīvo būtni, taču skaudīgi cilvēki ir vēl ļaunāki par čūskām. Čūsku var pakļaut ar čūsku vārdiem un zālēm, bet ļaunu un skaudīgu cilvēku nevar savaldīt neviens.

"Mans dārgais Kungs," turpināja Vidjādharma. "Tagad es, manuprāt, esmu atbrīvojis no visiem grēkiem, tāpēc lūdzu Tevi – ļauj man atgriezties mājās uz debesu planētām." Šis lūgums norāda, ka tie, kas pieķērušies auglīgai darbībai un vēlas pacelties uz augstākajām planētām, kur dzīve ir ļoti patīkama, nevar sasniegt dzīves augstāko mērķi bez Dieva Augstākās Personības atļaujas. Vēl Bhagavad-gītā teikts, ka nesaprātīgie vēlas iegūt materiālus labumus un tāpēc godina dažādus padievs, taču patiesībā padievi savu svētību var dot tikai ar Kunga Višnu jeb Krišnas atļauju. Padievi nespēj dot materiālus labumus. Pat ja cilvēks ir pieķēries materiālajām svētībām, viņš var godināt Krišnu, Dieva Augstāko Personību, un lūgt tās Viņam. Krišna var dot arī jebkuru materiālu svētību. Tomēr ir liela atšķirība, vai mēs vēršamies pie padieviem vai pie Krišnas. Dhruva Mahārādža godināja Dieva Augstāko Personību, lai gūtu materiālus labumus, bet, saņēmis Visaugstā Kunga žēlastību un ieraudzījis Kungu, viņš bija tik apmierināts, ka atteicās no jebkādas materiālās svētības. Saprātīgs cilvēks neko nelūdz padieviem un negodina tos; viņš tiešā veidā cenšas apzināties Krišnu un, ja vēl vēlas kaut ko materiālu, tad lūdz to Krišnam, nevis padieviem.

Vidjādharma, gaidīdams Krišnas atbildi, teica: "Tu esi pieskāries man ar savām lotospēdām, un tagad es esmu brīvs no visām materiālajām ciešanām. Tu esi visvarenākais no mistiķiem. Tu esi sākotnējā Dieva Augstākā Personība. Tu esi visu bhaktu Kungs. Tu esi visu planētu valdnieks, un tāpēc es lūdzu Tev šo atļauju. Es pilnīgi uzticu sevi Tev. Es labi zinu, ka tie, kas pastāvīgi daudzina Tavu svēto vārdu, atbrīvojas no visām grēku sekām. Tad ko lai saka par tiem, kam laimējies saņemt Tavu lotospēdu

pieskārienu? Tāpēc es esmu pārliccināts, ka Tavas lotospēdas atbrīvojušas mani no brāhmana lāsta."

Tad Kungs Krišna atļāva Vidjādharam doties mājās uz augstākajām planētām. Vidjādhara godbijīgi apgāja apkārt Kungam, noliecās Viņa priekšā un devās uz savu debesu planētu. Arī Nanda Mahārādža nu bija glābts no čūskas.

Gani, kas bija ieradušies svētajā vietā, lai godinātu Kungu Šivu un Ambiku, izpildīja visus rituālus un devās atpakaļ uz Vrindāvanu. Pa ceļam viņi atcerējās Krišnas brīnumainos darbus. Stāstot viens otram par Vidjādharas atbrīvošanu, viņi vēl vairāk pieķērās Krišnam. Gani bija gājuši godināt Kungu Šivu un Ambiku, taču aizvien vairāk un vairāk pieķērās Krišnam. Arī gopī, godinot dievieti Kātjājanī, tikai vairoja savu mīlestību uz Krišnu. Bhagavad-gītā teikts, ka tie, kam patīk godināt tādus padievis kā Kungu Brahmu, Šivu, Indru un Čandru un kas meklē pašlabumu, nav visai saprātīgi un ir aizmirsuši dzīves īsteno mērķi. Taču gani, Vrindāvanas iedzīvotāji, nebija parasti ļaudis. Viss, ko viņi darīja, bija veltīts Krišnam. Ja cilvēks godina tādus padievis kā Kungu Šivu un Kungu Brahmu, lai vairotu savu pieķeršanos Krišnam, tas ir ļoti labi. Bet, ja viņš vērsas pie padieviem pašlabuma dēļ, tad tas ir nosodāmi.

Pēc šī notikuma kādā jaukā vakarā Krišna ar savu neaptverami spēcīgo brāli Balarāmu devās uz Vrindāvanas mežu. Brāļiem līdzī gāja Vradžabhūmi jaunavas, un viņi visi kopā patīkami pavadīja laiku. Vradžas jaunavas bija ļoti skaisti apģērbušās, izrotājušās ar sandalkoka pastu un ziediem. Debesīs spīdēja mēness un zvaigznes. Maigs vējš nesa malikas puķu smaržu, un kameses dūca kā noreibušas. Šai brīnišķīgajā gaisotnē Krišna un Balarāma sāka melodiski dziedāt. Klausoties ritmisko dziesmu, jaunavas aizmirsā visu pasaulē; viņu mati atrisa, apģērbs kļuva vaļīgs, un ziedu vītnes noslīdēja zemē.

Klausoties brāļu dziedāšanu, jaunavas neko apkārt vairs neredzēja un bija gluži kā bez prāta. Tai brīdī parādījās dēmons, kas bija Kuvēras (debesu planētu dārgumu glabātāja) kalps. Dēmonu sauca par Šankhāsuru, jo viņa galvu rotāja dārgakmens, kas atgādināja gliemežnīcu. Šankhāsura tāpat kā abi Kuvēras dēli, kas nepievērsa uzmanību Nāradam Muni, ļoti lepojās ar savu materiālo bagātību. Viņš domāja, ka Krišna un Balarāma ir parasti ganu zēni, kas kopā ar daudzām skaistām meitenēm nododas izpriecām. Materiālās pasaules bagātie cilvēki parasti domā, ka visas skaistās sievietes radītas viņu priekam. Arī Šankhāsura, kas bija viens no bagātājiem Kuvēras pavadoņiem, domāja, ka skaistules pieder viņam, nevis Krišnam un Balarāmam. Tāpēc Šankhāsura nolēma vest tās sev līdzī. Dēmons turpat Krišnas un Balarāmas acu priekšā pavēlēja, lai meitenes viņam seko un dodas līdzī uz ziemeļiem. Viņš rīkojās tā, it kā būtu meiteņu īpašnieks un vīrs. Šankhāsura ar varu veda Vradžas jaunavas prom, un viņas sāka saukt palīgā Krišnu un Balarāmu. Paņēmuši rokās smagas nūjas, brāļi dzinās dēmonam pakaļ un sauca, lai gopī nebaidās: "Mēs jau nākam! Mēs tūlīt sodīsim šo dēmonu." Viņi pavisam drīz panāca Šankhāsuru, un tas, nobijies no brāļu spēka, pameta visas gopī un bailēs par savu dzīvību metās bēgt. Taču Krišna negribēja, lai dēmons aiziet nesodīts. Viņš teica, lai Balarāma paliek pie gopī, un pats sekoja Šankhāsuram. Krišna gribēja dabūt gliemežnīcai līdzīgo dārgakmeni, kas rotāja dēmona galvu. Pavisam drīz Krišna noķēra Šankhāsuru un ar vienu dūres sitienu to nogalināja. Tad Viņš paņēma dārgakmeni un atgriezās pie Vradžas jaunavām un Balarāmas. Visu meiteņu acu priekšā Krišna uzdāvināja dārgakmeni savam vecākajam brālim.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit trešajai nodaļai "Vidjādharas atbrīvošana un dēmona Šankhāsuras nogalināšana".

Trīsdesmit ceturtais nodaļa. Gopī atšķirtības jūtas

Vrindāvanas gopī bija tik ļoti pieķērušās Krišnam, ka ar rāsas deju naktī viņām nepietika. Gopī gribēja būt kopā ar Krišnu un priecāties ar Viņu arī dienā. Kad Krišna ar draugiem aizgāja uz mežu ganīt

govis, gopī pašas negāja līdzī, bet sirdī bija kopā ar Viņu. Tādā veidā gopī varēja baudīt Krišnas sabiedrību ar stiprām atšķirtības jūtām. Kungs Čaitanja un Viņa tiešo skolnieku pēctecība, kas aizsākas ar Gosvāmī, mācīja, kā izkopt šīs stiprās atšķirtības jūtas. Kad Krišna neatrodas mums blakus, mēs varam būt kopā ar Viņu tā kā gopī, tas ir, atšķirtībā. Krišnas pārpasaulīgais veidols, īpašības, spēles un viss, kas ar Viņu saistīts, neatšķiras no paša Krišnas. Pastāv deviņi dažādi garīgās kalpošanas veidi. Garīgā kalpošana Krišnam atšķirtībā paceļ bhaktu līdz augstākās pilnības limenim – gopī limenim.

Šrīnivāsāčārja lūgšanā sešiem Gosvāmī saka, ka Gosvāmī aizgāja no darba valdībā, pameta savas materiālās bagātības, atteicās no karaliskas dzīves un devās uz Vrindāvanu, kur tie dzīvoja kā parasti dāvanu lūdzēji, ejot no mājas uz māju un ubagojot. Tomēr viņi bija tik bagāti ar gopī atšķirtības jūtām, ka ik mirklis tiem sagādāja pārpasaulīgu prieku. Līdzīgi, kad Kungs Čaitanja dzīvoja Džaganātha Purī, Viņš bija Rādhārānī noskaņā un pastāvīgi juta atšķirtību no Krišnas. Tiem, kas atrodas Mādhva-Gaudīja-sampradājas pēctecībā, arī jāmacās just atšķirtību no Krišnas un godināt Viņa pārpasaulīgo veidolu, runājot par Viņa pārpasaulīgo mācību, spēlēm, īpašībām, pavadoņiem un visu, kas ar Viņu saistīts. Garīgajam skolotājam jāaizved bhaktas līdz augstākajai bhakti pilnībai. Kalpošana Dievam Kungam ar pastāvīgām atšķirtības jūtām ir Krišnas apziņas pilnība.

Gopī savā starpā mēdza runāt par Krišnu, un šīs sarunas skanēja tā: "Manas dārgās draudzenes," teica kāda no gopī, "vai jūs zināt, ka Krišna, guļot uz zemes, atbalstās uz sava kreisā elkoņa un noliek galvu uz plaukstas? Ar skaistajiem pirkstiem Viņš spēlē flautu, kustinot savas brīnišķīgās uzacis. Flauta skan tik jauki, ka debesu planētu iedzīvotāji, kas kopā ar savām sievām un mīļotajām ceļo gaisa kuģos, dzirdot brīnišķīgo mūziku, apstājas. Padievu sievas, kas brauc gaisa kuģos, nokaunas par savu dziedāšanu un muzikālajām dotībām. Viņas pārņem mīlestība pret Krišnu, un to cieši savilktās jostas kļūst vaļīgas."

Kāda cita gopī teica: "Manas dārgās draudzenes! Krišna ir tik skaists, ka laimes dieviete vienmēr mīt Viņam uz krūtīm. Krišnam ir zelta kaklarota, un Viņš spēlē flautu, lai piepildītu bhaktu sirdis ar prieku. Dzīvās būtnes smagi cieš, un Viņš ir to vienīgais draugs. Kad Krišna spēlē flautu, Vrindāvanas govīs un citi lopī aizmirst ēšanu un stāv ar zāles kušķi mutē, saslējuši ausis. Viņi sastingst un izskatās kā uzgleznoti. Krišna ar flautas spēli apbur pat lopus, nemaz jau nerunājot par mums."

Vēl kāda gopī teica: "Manas dārgās draudzenes! Kad Krišna iet, iespraudis matos pāva spalvu un izkrāsojies ar Vrindāvanas iežu putekļiem, sastingst ne tikai dzīvnieki, bet arī viss nedzīvais, kā Vrindāvanas upes un ezeri. Izrotājies ar lapām un ziediem, Krišna izskatās pēc varoņa."

Kad Viņš spēlē flautu un kopā ar Balarāmu sauc govīs, Jamunas upe apstājas un gaida, kad vējš atnesīs Viņa lotospēdu putekļus. Jamunas upe ir tikpat nelaimīga kā mēs; arī viņa nesaņem Krišnas žēlastību. Upe pārstāj viļņoties, tāpat kā mēs beidzam raudāt, zaudējušas cerības uz Krišnas mīlestību."

Krišnas prombūtnē gopī pastāvīgi raudāja, bet reizēm, gaidot, ka Krišna tūlīt nāks, viņas pārstāja raudāt. Tomēr Krišna nenāca, un viņām atkal lija izmisuma asaras. Krišna ir sākotnējā Dieva Personība, visu Višnu veidolu avots, un ganu zēni ir padievi. Kungu Višnu vienmēr godina un pavada dažādi padievi, kā Kungs Šiva, Kungs Brahma, Indra, Čandra un citi. Kad Krišna staigāja par Vrindāvanas mežu vai kāpa Govardhanas kalnā, Viņam līdzī gāja ganu zēni. Lai sasauktu govīs, Krišna spēlēja flautu. Viņa klātbūtnē koki un citi meža augi tūlīt sāka apzināties Krišnu. Tas, kurš apzinās Krišnu, visu veltī Viņam. Lai gan kokiem un augiem nav pārāk daudz apziņas, Krišnas un Viņa draugu klātbūtnē arī tie sāka apzināties Krišnu, un no saviem zariem kaisīja ziedus, augļus un lēja medu, atdodot visu, kas tiem bija.

Kad Krišna pastaigājās gar Jamunas krastu, Viņa pieri rotāja skaista tilaka. Ap kaklu Krišnam bija

vītne no dažādām meža puķēm, Viņa augums bija noziests ar sandalkoka pastu un izrotāts ar tulasī lapām. Sajutušas Krišnas ķermeņa nektārsaldo garšu, Viņam apkārt kā neprātīgas dūca kamenes. Krišnam tas ļoti patika, un Viņš spēlēja flautu, kuras skaņa kopā ar kameņu dūkoņu bija tik brīnišķīga, ka apbūra ūdens iemītniekus kā arī dzērves, gulbjus, pīles un citus putnus. Tie pārstāja lidot un peldēt. Sastinguši viņi aizvērtām acīm transā meditēja, godinot Krišnu.

Kāda gopī teica: "Mana dārgā draudzene! Krišna un Balarāma ir tik jauki uzposti, un Viņiem ir tik skaisti auskari un pērļu kaklarotas! Uzkāpuši Govardhanas kalnā, Viņi patikami pavada laiku, un Krišna, spēlējot flautu, apbur visu pasauli, un visi gremdējas pārpasaulīgā priekā. Kad Krišna spēlēja flautu, pērkonis mākoņos aiz bailēm noklust. Tas negrib traucēt Krišnas spēli un sveic savu draugu ar klusu dunoņu."

Krišna tiek uzskatīts par mākoņu draugu, jo gan mākoņi, gan Krišna atvieglo ļaužu ciešanas. Kad ir pārlietu karsts, mākoņi iepriecina cilvēkus ar lietu. Līdzīgi, kad materiālistiskās dzīves ciešanu uguns dedzina cilvēkus pārāk stipri, Krišna dod viņiem veldzi. Krišnas ķermenis ir tādā pašā krāsā kā mākoņi, un arī tāpēc viņus sauc par draugiem. Sveikdami savu augsto draugu, mākoņi nevis lēja lietu, bet, sargājot Krišnu no saules, kaisīja Viņam virsū mazus ziedīņus.

Kāda no gopī teica Jašodai: "Dārgā māmiņ! Tavs dēls ir visprasmīgākais no visiem ganu zēniem. Viņš pārzina visas mākslas, prot rūpēties par govīm un spēlēt flautu. Viņš pats sacer dziesmas, un uz flautas tās spēlē. Vai ir rīts, vai vakars, Viņu pazemīgi noliektām galvām uzmanīgi klausās visi padievi, kā Kungs Šiva, Brahma, Indra un Čandra. Par spīti savai izglītībai un prasmei, viņi nespēj saprast mūziku, kas plūst no Krišnas flautas. Bet, jo vairāk tie klausās un lielā uzmanībā cenšas kaut ko saprast, jo vairāk viņi apjūk."

Vēl kāda gopī teica: "Mana dārgā draudzene! Kad Krišna ar govīm atgriežas mājās, Viņa pēdu nospiedumi, uz kuriem ir karoga, zibens, trijžubura un lotosa zīmes, atbrīvo zemi no sāpēm, ko tai sagādā govju soļi. Krišnas gaita ir tik pievilcīga! Un Viņam rokās ir flauta. Paskatoties uz Krišnu, mēs tūlīt kārojam būt kopā ar Viņu. Mēs vairs nevaram pakustēties, it kā kājas būtu ieaugušas zemē. Mēs pat aizmirstam, kā izskatāmies."

Krišnam bija tūkstošiem govju, un tās pēc krāsām bija sadalītas ganāmpulkos. Atbilstoši krāsai viņām bija savi vārdi. Atgriežoties no ganībām, Viņš visas govīs saskaitīja. Vaišnavi skaita lūgšanas uz krellēm, kas sastāv no 108 zīlītēm, kuras pārstāv 108 gopī, un Krišna pārskaitīja 108 govju ganāmpulkus.

Kāda gopī savai draudzenei teica: "Kad Krišna nāk mājās, Viņam ap kaklu ir tulasī lapu vītne. Viņš mēdz uzlikt roku draugam uz pleca un spēlēt savu pārpasaulīgo flautu. Dzirdot flautu, kas skan gluži kā vīna, melno briežu mātes kā apburtas nāk pie Krišnas un apstājas, aizmirstot par savām mājām un vīriem. Kā mūs valdzina Krišnas pārpasaulīgo īpašību okeāns, tā briežu mātes valdzina Viņa flautas skaņa."

Vēl kāda gopī teica Jašodai: "Dārgā māmiņ, atgriežoties mājās, tavs dēls izgreznojas ar kundas puķu pušķiem un par prieku draugiem spēlē flautu. No dienvidiem pūš spirdzinošs un smaržīgs vējš. Tādi padievi kā gandharvi un sidhas šajā jaukajā brīdī godina Krišnu ar lūgšanām, pūšot ragus un sitot bungas. Krišna ir ļoti labs pret Vrindāvanas, Vradžabhūmi, iedzīvotājiem, un, kad Viņš kopā ar draugiem dzen govīs no ganībām, visi atceras, ka Krišna ir pacēlis Govardhanas kalnu. Izmantojot šo iespēju, no debesīm nolaižas visaugstākie padievi, kā Kungs Brahma un Kungs Šiva, lai godinātu Krišnu savās vakara lūgšanās, un kopā ar ganu zēniem viņi apdzied Krišnas labās īpašības."

"Krišna ir kā mēness, kas piedzimis Dēvakī klēpja okeānā. Viņš izskatās noguris no dienas darba, tomēr ar savu svētīgo klātbūtni Viņš cenšas iepriecināt Vrindāvanas iedzīvotājus. Kad Krišna nāk

mājās, Viņam ap kaklu ir ziedu vītne, un Viņa seja izskatās tik skaista! Krišna ieiet Vrindāvanā cēli kā zilonis un lēnām dodas uz mājām. Kad Krišna atgriežas no ganībām, Vrindāvanas vīri, sievas un govīs tūlīt aizmirst dienas karstumu."

Kad Krišna nebija Vrindāvanā, gopī tādā veidā atcerējās Viņa pārpasaulīgās spēles un darbību. No šiem aprakstiem mēs varam gūt priekšstatu par to, cik pievilcīgs ir Krišna. Krišna piesaista visus un visu – tāds ir pilnīgs Krišnas pievilcības raksturojums. Tie, kas cenšas gremdēties Krišnas apziņā, var daudz ko mācīties no gopī. Atceroties Krišnas pārpasaulīgās spēles, mēs pavisam viegli varam būt kopā ar Viņu. Ikvienam ir tieksme kādu milēt. Krišnas apziņas būtība ir tāda, ka par mīlestības mērķi jāpadara Krišna. Pastāvīgi daudzinojot Harē Krišnas mantru un atceroties Krišnas pārpasaulīgās spēles, cilvēks var pilnībā apzināties Krišnu, tādējādi padarot savu mūžu cildenu un auglīgu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit ceturtajai nodaļai "Gopī atšķirtības jūtas".

Trīsdesmit piektā nodaļa. Kamsa liek Akrūram atvest Krišnu

Vrindāvanas iedzīvotāji pastāvīgi gremdējās domās par Krišnu. Visi atcerējās Viņa spēles, kas sagādāja bezgalīgu pārpasaulīgu svētlaimi. Tomēr materiālā pasaule ir tik netīra, ka asuras jeb dēmoni traucē mieru pat Vrindāvanā.

Reiz ciemā parādījās dēmons vārdā Arištāsura. Viņam bija milzīga buļļa izskats, asi ragi, un ar kājām viņš kārpīja zemi. Kad dēmons ieradās Vrindāvanā, likās, ka sākusies zemestrīce. Bullis briesmīgi māva un, izspārdījis zemi upes krastā, iegāja pašā ciemā. Arištāsura rēca tik skaļi, ka dažas no grūsnajām govīm un sievietēm dzemdēja pirms laika. Dēmons bija milzīgs un stiprs; tā augums sniedzās mākoņos. Arištāsura izskatījās tik briesmīgs, ka Vrindāvanas vīriešus un sievietes pārņēma šausmas, bet govīs un citi lopī metās bēgt.

Vrindāvanas iedzīvotāji izbailēs sāka saukt: "Krišna! Krišna! Glāb mūs!" Krišna, redzēdams bēgošās govīs, tūlīt atsaucās: "Nebaidieties! Nebaidieties!" Tad Viņš iznāca Arištāsura priekšā un teica: "Tu, zemākā no dzīvajām būtnēm! Kāpēc tu baidi Gokulas iedzīvotājus? Kāds tev no tā labums? Ja tu esi atnācis cīnīties ar Mani, tad Es esmu gatavs." Krišna tādā veidā izaicināja dēmonu, un dēmons par to ļoti sadusmojās. Krišna stāvēja buļļa priekšā, uzlicis roku uz pleca kādam no saviem draugiem. Bullis lielās dusmās metās Krišnam virsū. Kārpīdams ar nagiem zemi, Arištāsura izslēja asti, un likās, ka tā sniedzās mākoņos. Dēmonam bija sarkanas, dusmās izbolītas acis. Pagriezis ragus pret Krišnu, Arištāsura gluži kā Indras zibens skrēja Viņam virsū. Bet Krišna tūlīt saķēra bulli aiz ragiem un nosvieda zemē gluži kā liels zilonis, kas atgaiņājas no maza zilonēna. Dēmons izskatījās pārguris, un viņam tecēja sviedri, tomēr tas saņēmās un piecēlās. Smagi elsdams, viņš atkal ar lielu spēku metās Krišnam virsū. Krišna no jauna saķēra bulli aiz ragiem un nometa zemē, nolaužot dēmonam ragus. Tad Krišna sāka dēmonu spārdīt, it kā tas būtu slapjas drēbes gabals. Arištāsura vārtījās pa zemi un no visa spēka kulstīja kājas. Asiņojot un iztukšojot vēderu, dēmons izbolītām acīm aizgāja viņā saulē.

Debesu planētu padievi, sveicot Krišnu, apbēra Viņu ar ziediem. Krišna jau agrāk bija visu Vrindāvanas iedzīvotāju sirds un dvēsele. Bet tagad, pēc buļļa Arištāsuras nogalināšanas, Viņš bija kļuvis par dienas varoni. Kopā ar Balarāmu Krišna uzvaroši ienāca Vrindāvanas ciemā, kura iedzīvotāji liksmī slavīnāja abus brāļus. Ja cilvēks paveic kādu neparastu varoņdarbu, tad viņa radnieki un draugi gluži dabiski priecājas.

Pēc šī notikuma viedais Nārada atklāja Krišnas noslēpumu. Nārada Muni parasti sauc par dēva-daršanu. Tas nozīmē, ka viņu var redzēt tikai padievi vai tie, kas ir padievu līmenī. Tomēr Nārada ieradās pie Kamsas, kurš nebūt nebija padievu līmenī, tomēr redzēja viņu. Protams, Kamsa redzēja ne

tikai Nārada Muni, bet arī Krišnu, taču parasti, lai ieraudzītu Dievu Kungu vai Viņa bhaktas, ir vajadzīgas šķīstītas acis. Protams, tīra bhaktas sabiedrībā cilvēks var gūt nemanāmu labumu, ko sauc par agjāta-sukriti. Tiekoties ar Dieva Kunga bhaktu, viņš, pats to neapzinoties, pilnveidojas. Nāradas Muni uzdevums bija paātrināt notikumu gaitu. Krišna bija atnācis, lai nogalinātu dēmonus, un Kamsa bija galvenais no viņiem. Nārada gribēja, lai tas notiktu ātrāk, tāpēc viņš tūlīt devās pie Kamsas un pastāstīja tam visu patiesību: "Tev jāmirst no Vasudēvas astotā dēla rokas," Nārada Kamsam teica. "Šis astotais dēls ir Krišna. Vasudēva tevi piemānīja, un tu noticēji, ka astotais Vasudēvas bērns ir meita. Patiesībā šī meitenīte piedzima Jašodai, Nandas Mahārādžas sievai, un Vasudēva, maldinot tevi, apmainīja savu dēlu pret Jašodas meitu. Krišna, kā arī Balarāma ir Vasudēvas dēli. Baidīdamies no tavas nežēlības, Vasudēva viltīgā kārtā ir noslēpis tos no tevis Vrindāvanā." Vēl Nārada pavēstīja Kamsam: "Krišna un Balarāma, neviena nepazīti, ir dzīvojuši pie Nandas Mahārādžas. Viņi ir nogalinājuši visus asuras, tavus sabiedrotos, kas tika sūtīti uz Vrindāvanu slepkavot bērnus."

To izdzirdējis, Kamsa tūlīt izrāva no maksts savu aso zobenu, lai nogalinātu viltīgo Vasudēvu, bet Nārada viņu mierināja: "Tu taču nemirsi no Vasudēvas rokas. Kāpēc tu tik ļoti viņu gribi nogalināt? Labāk pacenties tikt galā ar Krišnu un Balarāmu." Tomēr, lai apmierinātu savu niknumu, Kamsa lika apcietināt Vasudēvu un viņa sievu un iekalt tos važās. Izmantojot jaunās ziņas, Kamsa tūlīt pasauca dēmonu Kēši un teica, lai tas nekavējoties dodas uz Vrindāvanas un atved Balarāmu un Krišnu. Patiesībā Kamsa aizsūtīja Kēši uz Vrindāvanu, lai Krišna un Balarāma viņu nogalinātu un dēmons iegūtu atbrīvi. Tad Kamsa sasauca labākos ziloņu dresētājus – Čānūru, Muštiku, Šalu, Tošalu un citus – un teica: "Dārgie draugi, klausieties uzmanīgi! Vrindāvanā pie Mahārādžas Nandas dzīvo divi brāļi Krišna un Balarāma. Īstenībā viņi ir Vasudēvas dēli. Kā jūs zināt, ir pareģots, ka es miršu no Krišnas rokas. Es vēlos, lai jūs sarīkotu laušanās sacīkstes. Uz tām ieradīsies skatītāji no dažādām valsts malām. Es parūpēšos, lai tur būtu arī abi zēni, un jūs pacentieties viņus cīkstēšanās laukumā nogalināt."

Laušanās sacīkstes vēl joprojām ļoti patīk Indijas ziemeļu daļas iedzīvotājiem, un no Šrīmad Bhāgavatamā teiktā var noprast, ka cīkstēšanās bija iecienīta arī pirms piectūkstoš gadiem. Kamsa gribēja sarīkot šādas laušanās sacensības un saaicināt uz tām ļaudis. Vēl viņš teica ziloņu dresētājiem: "Noteikti atvediet ziloni Kuvalajāpīdu un turiet viņu pie nometnes vārtiem. Kad Krišna un Balarāma ieradīsies, centieties Viņus notvert un nogalināt."

Vēl Kamsa saviem draugiem ieteica sarīkot Kunga Šivas godināšanu, upurējot dzīvniekus, kā arī veikt ziedošanu, ko sauc par Dhanur-jagju un ziedošanu, kas tiek rīkota mēneša četrpadsmitajā dienā Čaturdaši. Čaturdaši ir trešā diena pēc Ēkādaši, un šajā dienā tiek godināts Kungs Šiva. Vienu no Kunga Šivas pilnīgajām daļām sauc par Kālabhairavu. Šo Kunga Šivas veidolu godina dēmoni, upurējot viņam dzīvniekus. Indijā, vietā, ko sauc par Vaidjanātha-dhāmu, dēmoni vēl mūsdienās ziedo dzīvniekus Kālabhairavas dievībai. Arī Kamsa bija viens no tādiem dēmoniem. Turklāt viņš bija prasmīgs diplomāts un, cik vien ātri iespējams, gādāja par to, lai viņa dēmoniskie draugi nogalinātu Krišnu un Balarāmu.

Tad Kamsa uzaicināja pie sevis Akrūru no Jada dzimtas, kurā bija piedzimis Vasudēvas dēls Krišna. Kad Akrūra ieradās, Kamsa viņam ļoti pieklājīgi paspieda roku un teica: "Mans dārgais Akrūra! Īstenībā visā Bhodžas un Jada dinastijā man nav labāka drauga par tevi. Tu esi visdevīgākais no visiem, un es kā draugs gribu tev kaut ko lūgt. Patiesībā es meklēju patvērumu pie tevis, tāpat kā debesu valdnieks Indra meklē patvērumu pie Kunga Višnu. Es lūdzu, tūlīt dodies uz Vrindāvanu un sameklē tur divus zēnus – Krišnu un Balarāmu. Viņi ir Mahārādžas Nandas dēli. Ņem šo brīnišķīgo karieti, kas īpaši sagatavota, lai atvestu zēnus, un tūlīt atgādā Viņus šurp. Tāds ir mans lūgums. Es gribu šos puīšus nogalināt. Tiklīdz Viņi ienāks pa vārtiem, tur jau gaidīs milzu zilonis Kuvalajāpīda,

un tā būs laba iespēja tikt no Viņiem vaļā. Bet, ja puisiem tomēr izdosies aizbēgt, Viņiem būs jāstājas pretī cīkstoņiem, kas tos nogalinās. Tā es esmu iecerējis. Pēc tam es tikšu vaļā no Vasudēvas un Nandas, kas atbalsta Vrišni un Bhodžas dinastijas. Es nogalināšu arī savu tēvu Ugrasēnu un viņa brāli Dēvaku, jo tie patiesībā ir mani ienaidnieki, kas liek šķēršļus manai diplomātijai un politikai. Tādā veidā es tikšu galā ar visiem saviem ienaidniekiem. Džarāsandha ir mans sievastēvs, un man arī ir liels draugs pērtiķis Dvividā. Ar viņa palīdzību es viegli varēšu nogalināt visus pasaules valdniekus, kas atbalsta padieus. Tāda ir mana iecere. Tad man vairs nebūs pretinieku, un es bez jebkādiem šķēršļiem varēšu laimīgi valdīt pār visu pasauli. Tu droši vien zini, ka man ļoti tuvi draugi ir Šambara, Narakāsura un Bānāsura, un, sākoties karam ar valdniekiem, kuri atbalsta padieus, viņi man būs ļoti palīgi. Es noteikti tikšu galā ar saviem ienaidniekiem. Lūdzu, tūlīt dodies uz Vrindāvanu un uzaicini zēnus apskatīties skaisto Mathuras pilsētu, kā arī papriecāties par cīkstoņu sacensībām."

Noklausījies Kamsas teikto, Akrūra atbildēja: "Mans dārgais valdniek, tu visu esi lieliski izdomājis, lai cīnītos ar šķēršļiem, kas traucē tavai diplomātijai. Tomēr tev jābūt līdzsvarotam, jo viss var izdoties un var neizdoties. Galu galā cilvēks domā, bet Dievs dara. Mums var būt lielas ieceres, taču bez augstākās varas gribas tās nepiepildīsies. Materiālajā pasaulē ikviens zina, ka visu nosaka šis pārdabiskais spēks. Cilvēks savā prātā var radīt vislielākās ieceres, bet viņam jāzina, ka darbībai būs savi augļi, un tā atnesīs laimi vai ciešanas. Taču man nav nekādu iebildumu pret tavu priekšlikumu. Kā draugs es izpildīšu tavu gribu un atvedīšu Krišnu un Balarāmu uz šejieni."

Devis saviem draugiem dažādus norādījumus, Kamsa aizgāja, un pēc tam Akrūra devās mājās.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīdesmit piektajai nodaļai "Kamsa liek Akrūram atvest Krišnu".

Trīsdesmit sestā nodaļa. Dēmonu Kēši un Vjomāsuras nogalināšana

Uzklausījis Kamsas norādījumus, dēmons Kēši pārvērtās par briesmīgu zirgu. Krēpēm plīvojot un ar pakaviem spārdot zemi, viņš ieradās Vrindāvanā. Tad Kēši sāka briesmīgā balsī zviegt un vicināja asti, kas skāra mākoņus. Krišna redzēja, ka Vrindāvanas iedzīvotāji ir pārbijušies, un saprata, ka zirgs izaicina Viņu uz cīņu. Kungs šo izaicinājumu pieņēma un nostājās Kēši priekšā. Briesmīgais zirgs ierēcās gluži kā lauva un metās Krišnam virsū. Kēši skrēja milzīgā ātrumā un gribēja samīt Krišnu ar savām stiprajām, akmenscietajām kājām, Taču Krišna tūlīt satvēra Kēši kājas, un dēmonam nekas neizdevās. Krišna dusmojās. Viņš veikli sāka griezt zirgu sev apkārt. Pēc vairākiem vēzieniem Krišna aizsvieda Kēši simts loka garumus projām, gluži tāpat kā Garuda aizsviež lielu čūsku. Kādu brīdi zirgs gulēja kā nopļauts, bet, nācis pie samaņas, tas lielās dūsmās ar visu spēku atkal metās virsū Krišnam. Šoreiz dēmons bija atpletis muti. Kad Kēši pieskrēja pie Krišnas, Krišna ieogrūda viņam mutē kreiso roku, kura dēmonam likās karsta kā nokaitēts dzelzs stienis. Viņam izbira zobi. Krišnas roka kļuva lielāka un lielāka, un Kēši sāka smakt. Viņš svīda un spārdījās ar kājām uz visām pusēm. Dēmonam mirstot, viņa acis izspiedās no dobumiem, un Kēši, iztukšodams vēderu, nomira. Kad zirgs bija beigts, Krišna pavisam viegli varēja izņemt roku viņam no mutes. Kungs nemaz nebrīnījās, ka Kēši bija tik viegli uzvarēts, bet padievi bija pārsteigti un atzinībā sveica Krišnu ar puķu lietu.

Pēc šī notikuma pie Krišnas atnāca Nārada Muni, diženākais no visiem bhaktām, un vienatnē sāka ar Viņu runāt: "Mans dārgais Kungs Krišna!" sacīja Nārada. "Tu esi bezgalīgā Virsdvēsele, visu augstāko mistisko spēku valdnieks, Visuma Kungs un visucaurstrāvojošā Dieva Personība. Tu esi kosmiskās izpausmes balsts, bhaktu un visu būtņu Kungs. Mans dārgais Kungs, Tu kā visu dzīvo būtņu Virsdvēsele esi apslēpts viņu sirdīs, tāpat kā katrā malkas pagalē ir apslēpta uguns. Tu esi dzīvo būtņu darbības liecinieks, un Tu esi augstākais valdnieks viņu sirdīs. Tu esi sevī pilns, Tu esi pastāvējis pirms radīšanas, un Tu ar savu enerģiju esi radījis visu materiālo Visumu. Saskaņā ar Tevis nolikto pilnīgo kārtību dabas īpašību mijiedarbībā ir radīta materiālā pasaule, un Tu esi tās uzturētājs un iznīcinātājs. Lai gan Tevi visa šī darbība neskar, Tu vienmēr esi augstākais valdnieks. Mans dārgais Kungs, Tu esi atnācis uz šo pasauli, lai nogalinātu visus tā saucamos valdniekus, kuri īstenībā ir dēmoni. Šie briesmoņi, apgērbusies valdnieku drēbēs, krāpj ļaudis. Tu esi atnācis, lai piepildītu savus vārdus, ka Tu ierodies materiālajā pasaulē, lai aizsargātu reliģijas principus un iznīcinātu neliešus. Tāpēc, mans dārgais Kungs, es esmu pārlicināts, ka jau parīt tādi dēmoni kā Čānūra, Muštika, kā arī citi cīkstoņi un ziloņi, un pat Kamsa būs krituši no Tavas rokas. Un to es redzēšu pats savām acīm. Pēc tam es ceru ieraudzīt tādu dēmonu kā Šankhas, Javanas, Muras un Narakāsuras nogalināšanu. Vēl es varēšu redzēt, kā Tu no debesu valstības atnes pāridzātas puķi un uzvari pašu debesu valdnieku."

"Mans dārgais Kungs," turpināja Nārada Muni. "Tad es varēšu ieraudzīt, kā Tu apprecēsi daudzas princeses, bruņniecisku valdnieku meitas, parādot kšatrija spēku." (Kad kšatrijs vēlas apprecēties ar skaistu un tikumīgu dižena valdnieka meitu, viņam jācīnās ar sāncenšiem un jāuzvar tie. Tad viņam tiek dota princeses roka.)

"Vēl es redzēšu, kā Tu no briesmīgiem apstākļiem izglābsi valdnieku Nrigu," teica Nārada Muni. "Tas notiks Dvārakā. Es redzēšu, kā Tu dabūsi sievu un Sjamantakas dārgakmeni un kā Tu izglābsi brāhmana dēlu no nāves pēc tam, kad tas jau būs nonācis uz citas planētas. Pēc tam es redzēšu, kā Tu nogalināsi dēmonu Paundraku un sadedzināsi pelnos Kāši valsti. Es redzēšu, kā Tu, palīdzot Mahārādžam Judhištīram, lielās kaujās nogalināsi Čēdi un Dantavakras valdnieku. Kamēr Tu būsi Dvārakā, es varēšu skatīt daudzus Tavus varoņdarbus, kurus vienmēr apdziedās diženi dzejnieki. Tu piedalīsies Kurukšētras kaujā un vadīsi sava drauga Ardžunas kaujas ratus. Tu kā mūžīgais laiks,

neuzvaramās nāves iemiesojums, iznīcināsi visus sanākušos karotājus. Es redzēšu daudzus jo daudzus kritušos. Mans Kungs, es pazemīgi noliecos pie Tavām lotospēdām. Tu esi pilnībā pārpasaulīgs, zinošs un svētlaimīgs. Tu esi pilnīgs sevī un stāvi pāri visām vēlmēm. Izpaužot savu iekšējo spēju, Tu radi maiju. Tavas bezgalīgās spējas ir neaptveramas un neizmērojamas. Mans dārgais Kungs, Tu esi augstākais valdnieks. Tu atrodi savā iekšējā spējā, un ir aplami domāt, ka Tu esi atkarīgs no tā, ko pats esi radījis.

Tu esi dzimis Jadau dinastijā jeb Vrišni dinastijā. Tas, ka Tu esi atnācis uz Zemi savā sākotnējā mūžīgu un svētlaimīgu zināšanu veidolā, ir Tava spēle. Tu neesi atkarīgs ne no kā cita, kā vienīgi no sevis paša, tāpēc es pazemīgi noliecos pie Tavām lotospēdām."

Nārada Muni vēlējās ļaudīm pateikt, ka Krišna ir pilnībā neatkarīgs. Viņa darbība, piemēram, atnākšana Jadau ģimenē vai draudzība ar Ardžunu, nebūt nenozīmē, ka Krišna tiecas baudīt augļus. Tās visas ir Krišnas rotaļas, Viņam tā ir spēle. Bet mums tā ir īstenība, taustāma patiesība.

Pazemīgi noliecies Kunga Krišna priekšā, Nārada Muni lūdza atļauju iet un, to saņēmis, devās projām. Kad Krišna bija nogalinājis Kēši dēmonu, Viņš atgriezās mežā pie saviem draugiem un ganīja govīs, it kā nekas nebūtu noticis. Tādā veidā Krišna kopā ar saviem draugiem, ganu zēniem un gopī, vienmēr pārpasaulīgi darbojas Vrindāvanā, taču reizēm Viņš atklāj Dieva Augstākās Personības neparasto varu, nogalinot dažādus dēmonus.

Vēlāk tai pašā rītā Krišna ar ganiņiem aizgāja spēlēt uz Govardhanas kalnu. Viņi spēlēja zagļus un ķērājus. Daži no zēniem kļuva par kārtības sargiem, daži par – zagļiem un citi – par jēriem. Kad viņi tā baudīja bērības spēles, pēkšņi parādījās dēmons Vjomāsura (dēmons, kas lido debesīs). Viņš bija lielā dēmona Majas dēls. Šie dēmoni var paveikt brīnumainas burvestības. Vjomāsura kļuva par ganiņu, kurš spēlēja zagli, un viņš nolaupīja daudzu zēnus, kuri spēlēja jēriņus. Viņš vienu pēc otra gandrīz visus zēnus noslēpa kalnu alās un aizkrāva tās ar akmeņiem. Krišna saprata, ka par zēnu ir pārvērties dēmons, un saķēra viņu kā lauva, kas sagrābj jēru. Dēmons kļuva liels kā kalns un centās izrauties, bet Krišna viņu nelaida vaļā. Kungs ar lielu spēku meta dēmonu pret zemi un nogalināja, gluži tāpat kā lopkautuvē tiek nogalināts dzīvnieks. Pēc tam Kungs Krišna izlaida no kalna alām ssvus draugus, kuri kopā ar padieviem sāka cildināt Krišnu par Viņa brīnumainajiem darbiem. Tad Krišna kopā ar draugiem un govīm atgriezās Vrindāvanā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit sestajai nodaļai "Dēmonu Kēši un Vjomāsuras nogalināšana".

Trīsdesmit septītā nodaļa. Akrūras ierašanās Vrindāvanā

Nārada Muni nepieminēja Vjomāsuras nogalināšanu, un tas nozīmē, ka Vjomāsura tika nogalināts reizē ar dēmonu Kēši, tajā pašā dienā. Kēši tika uzveikts agri no rīta, un pēc tam zēni devās ganīt govīs uz Govardhanas kalnu, kur tika nogalināts Vjomāsura. Abus dēmonus Krišna nogalināja rīta pusē. Kamsa bija teicis, lai Akrūra ierodas Vrindāvanā pret vakaru. Saņēmis Kamsas norādījumus, Akrūra nākamās dienas rītā sēdās kariatē un brauca uz Vrindāvanu. Viņš bija dižens Dieva Kunga bhakta, tādēļ pa ceļam slavināja Kungu. Bhaktas pastāvīgi gremdējas domās par Krišnu, un Akrūra vienmēr domāja par Kunga Krišnas lotosu acīm.

Akrūra nesaprata, kādus gan dievbijīgus darbus viņš bija paveicis, ka tagad tam bija iespēja satikt Kungu Krišnu. Akrūra domāja – ja Krišna vēlēsies, tad viņš patiešām varēs ieraudzīt Kungu. Kāda gan laime bija braukt pie Krišnas, kuru vēlas ieraudzīt diženi mistiskie jogi. Akrūra bija pārliecināts, ka šajā dienā visas viņa agrākās dzīves grēku sekas tiks iznīcinātas un mūža sūtība būs piepildīta. Vēl Akrūra domāja par to, ka Kamsa, sūtīdams viņu pēc Krišnas un Balarāmas un dodams iespēju

ieraudzīt Kungu, ir devis tam ļoti lielu svētību. Agrāko laiku diženi gudrie un svētie taču bija atbrīvojušies no materiālās pasaules, ieraugot Krišnas lotospēdu mirdzošos nagus.

"Šī Dieva Augstākā Personība tagad ir atnākusi cilvēka izskatā, un man ir ļoti paveicies, ka varēšu skatīt Viņu vaigu vaigā," domāja Akrūra. Viņš ar satraukumu gaidīja to brīdi, kad varēs ieraudzīt lotospēdas, kuras godina tādi diženi padievi kā Brahma, Nārada un Kungs Šiva un kuras staigā pa Vrindāvanas zemi un skar gopī krūtis, uz kurām ir kunkuma. Akrūra domāja: "Es esmu tik laimīgs! Es varēšu redzēt šīs lotospēdas jau šodien un skatīties uz Krišnas brīnišķīgo seju, ko rotā pār pieri un degunu novilkta tilaka. Es redzēšu Viņa smaidu un melnos, cirtainos matus. Es esmu pārliecināts, ka tas notiks, jo šodien brieži iet man garām pa labo pusi. Šodien es patiešām varēšu skatīt garīgās valstībās Višnulokas skaistumu, jo Krišna ir Augstākais Višnu, kurš atnācis pats pēc savas gribas. Viņš ir visa skaistuma avots, tāpēc manas acis šodien varēs izbaudīt pilnību."

Akrūra bija pārliecināts par to, ka Kungs Krišna ir Augstākais Višnu. Kungs Višnu paraugās uz materiālo enerģiju, un tādā veidā rodas kosmiskā izpausme. Lai gan Kungs Višnu ir materiālās pasaules radītājs, Viņš ar savu enerģiju ir brīvs no materiālās enerģijas ietekmes. Ar savu iekšējo spēju Viņš var pārvarēt materiālās enerģijas tumsu. Gluži tāpat Krišna, sākotnējais Višnu, izvērsot savu iekšējo spēju, bija radījis Vrindāvanas iedzīvotājus. Arī Brahma-samhitā apstiprināts, ka Krišnas mājvieta un viss, kas ar Viņu saistīts, ir iekšējās spējas izvērsumi. Šī iekšējā spēja uz Zemes izpaužas kā Vrindāvana, kur Krišna priecājas kopā ar vecākiem, draugiem, ganu zēniem un gopī. No Akrūras teiktā kļūst skaidrs, ka Krišna stāv pāri materiālās dabas īpašībām, un tāpēc Vrindāvanas iedzīvotāji, kas ar mīlestību kalpo Kungam, arī ir pārpasaulīgi.

Vēl Akrūra domāja, kādēļ Kungs atklāj savas pārpasaulīgās spēles. Viņš sprieda, ka Krišnas pārpasaulīgā darbība, norādījumi, īpašības un spēles domātas, lai nestu svētību ļaudīm. Cilvēki var pastāvīgi apzināties Krišnu, runājot par Viņa pārpasaulīgo veidolu, īpašībām, rotaļām un visu, kas ar Viņu saistīts. Tādā veidā Visuma iemitnieki var svētīgi dzīvot un mierīgi pilnveidoties. Taču bez Krišnas apziņas civilizācija ir tikai miruša ķermeņa rotājums. Mirušu ķermeni var ļoti skaisti izgreznot, taču tajā nav apziņas; tādēļ arī visi rotājumi ir bezjēdzīgi. Sabiedrība bez Krišnas apziņas ir bezjēdzīga un mirusi.

Akrūra domāja: "Šī Dieva Augstākā Personība Krišna tagad ir kļuvusi par vienu no Jada dinastijas pēctečiem. Reliģijas principi ir Viņa izdotie likumi. Tie, kas pakļaujas šiem likumiem, ir padievi, bet tie, kas nepakļaujas, ir dēmoni. Visaugstais Kungs ir atnācis, lai aizsargātu padievis, kuri paklausīgi seko Viņa likumiem. Padievi un Dieva Kunga bhaktas ar prieku pakļaujas Krišnas likumiem, un Krišna ar prieku viņus visādā ziņā aizsargā. Kā teikts Bhagavad-gītā, ļaudīm vienmēr ir svētīgi klausīties un stāstīt par to, kā Krišna aizsargā bhaktas un nogalina dēmonus. Tādēļ bhaktas un padievi aizvien vairāk un vairāk apdzied Kunga darbības godību.

Krišna, Dieva Augstākā Personība, ir visu garīgo skolotāju garīgais skolotājs. Viņš ir kritušo dvēseļu atpestītājs un triju pasaulu īpašnieks. Viņu var ieraudzīt ikviens, kura acis ir ieziestas ar mīlestību uz Dievu. Šodien es varēšu skatīties uz Dieva Augstāko Personību, kuras pārpasaulīgais skaistums ir piesaistījis laimes dievieti, un tā vienmēr ir kopā ar Viņu. Iebraucis Vrindāvanā, es tūlīt izkāpšu no karietes un nometīšos pie zemes, godinot Visaugsto Kungu, materiālās dabas un visu dzīvo būtnu saimnieku. Krišnas lotospēdas pastāvīgi pielūdz diženi jogi mistiķi, tāpēc arī es godināšu Viņa lotospēdas un kļūšu par vienu no Viņa Vrindāvanas draugiem tāpat kā ganu zēni. Kad es tā noliekšos Kunga Krišnas priekšā, Viņš noteikti uzliks man uz galvas savu drošo lotosplaukstu. Krišna sniedz roku visām saistītajām dvēselēm, kas rod patvērumu pie Viņa lotospēdām. Krišna ir augstākais dzīves mērķis visiem, kas baidās no materiālās esamības, un, kad es Viņu satikšu, Viņš man noteikti dos patvērumu pie savām lotospēdām. Es gaidu to brīdi, kad Viņš pieliks savas lotosiem līdzīgās plaukstas

pie manas galvas."

Tā Akrūra domāja par svētību, ko saņems no Krišnas rokas. Viņš zināja, ka Indra, debesu valdnieks un kungs pār trijām pasaulēm – augstāko, vidējo un zemāko –, saņēma svētību no Dieva Kunga, piedāvājot Viņam mazliet ūdens, ko Krišna pieņēma. Līdzīgi, Bali Mahārādža dāvāja Vāmanadēvam trīs soļus zemes un iedeva Viņam mazliet ūdens, ko Kungs Vāmanadēva pieņēma, un tādā veidā Bali Mahārādža nonāca tādā pašā stāvoklī kā Indra. Kad gopī dejoja ar Krišnu rāsas dejā un piekusa, Krišna ar savu roku, kurai ir lotoszieda smarža, noslaucīja no gopī sejām sviedru pērlītes, un meitenes pilnīgi aizmirsa savu nogurumu. Akrūra gaidīja, kad Krišna ar savu roku viņu svētīs. Krišnas roka var dot svētību visiem, kas pieņem Krišnas apziņu. Ja cilvēks vēlas materiālu laimi un debesu valdnieka baudas, tad Krišnas roka var dot šādu svētību; ja viņš vēlas atbrīvi no materiālās esamības ciešanām, tad Krišnas roka var dāvāt arī šo svētību; ja cilvēka sirdī ir tīra pārpasaulīga mīlestība uz Krišnu un viņš vēlas būt kopā ar Krišnu un baudīt Kunga pārpasaulīgā ķermeņa pieskārienu, tad Krišnas roka var dot arī šo svētību.

Akrūra baidījās par to, ka viņu pie Krišnas ir sūtījis Kamsa, Krišnas ienaidnieks. Viņš domāja: "Es braucu pie Krišnas kā ienaidnieka vēstnesis." Tomēr viņš arī saprata: "Krišna Virsdvēseles izskatā atrodas visu būtņu sirdīs, tāpēc Viņam arī jāzina, kas notiek manā sirdī." Lai gan Akrūra pildīja Krišnas ienaidnieka uzdevumu, viņa sirds bija tīra. Viņš bija tīrs Krišnas bhakta. Akrūra bija ieradies pie Kamsas, nebaidīdamies no viņa dusmām, tikai tāpēc, lai varētu satikt Krišnu. Akrūra bija pārliecināts, ka Krišna viņu neuzskatīs par ienaidnieku, neskatoties uz to, ka viņš ir Kamsas pārstāvis. "Lai gan Kamsa man uzticējies grēcīgu darbu, es, atnākot pie Dieva Augstākās Personības, pazemīgi nostāšos Viņa priekšā ar saliktām rokām. Krišnam noteikti patiks mana bhakti attieksme. Viņš varbūt man mīļi uzsmaidīs un palūkosies uz mani, atbrīvojot mani no visu grēku sekām. Tad es pacelšos pārpasaulīgas svētlaimes un zināšanu līmenī. Krišna zina, kāda ir mana sirds, tādēļ, kad es ieradīšos, Viņš mani noteikti apskaus. Es ne vien piederu Jadau dinastijai, bet arī esmu tīrs bhakta. Kad Krišna mani visžēlīgi apskaus, tad mans ķermenis, sirds un dvēsele pilnīgi attīrīsies no agrākās dzīves darbībām un pret darbībām. Tad es pazemīgi saliktām rokām nostāšos Krišnas priekšā. Krišna un Balarāma mani sauks par tēvoci Akrūru, un tas būs visjaukākais brīdis manā mūžā. Cilvēka mūžs nevar būt veiksmīgs, ja viņu neatzīst Dieva Augstākā Personība."

Ir skaidri pateikts, ka cilvēkam ar savu kalpošanu un bhakti jācenšas izpelnīties Dieva Augstākās Personības atzinību. Bez tā cilvēka mūžs ir veltīgs. Kā teikts Bhagavad-gītā, Visaugstais Kungs, Dieva Personība, ir vienāds pret visiem. Viņam nav ne draugu, ne ienaidnieku. Taču bhakta, kurš ar mīlestību kalpo, Viņam ir īpaši dārgs. Vēl Bhagavad-gītā pavēstīts, ka Visaugstais Kungs atbild uz bhaktas garīgo kalpošanu. Akrūra domās salīdzināja Krišnu ar debesu planētu vēlmju koku, kas dod augļus saskaņā ar godinātāja vēlēšanos. Dieva Augstākā Personība ir arī visa avots. Bhaktam jāzina, kā kalpot Kungam un kā izpelnīties atzinību. Čaitanja-čāritāmritā paskaidrots, ka bhaktam tāpēc ir reizē jākalpo gan garīgajam skolotājam, gan Krišnam, un tādā veidā viņš var pilnveidoties Krišnas apziņā. Kalpošana Krišnam, kas notiek garīgā skolotāja vadībā, ir autoritatīva, jo garīgais skolotājs ir Krišnas redzamais pārstāvis. Šrī Višvanātha Čakravartī Thākurs norāda, ka, iepriecinot garīgo skolotāju, bhakta iepriecina arī Visaugsto Kungu. To var salīdzināt ar valsts darbu. Cilvēkam ir jāpilda priekšnieka norādījumi, un, kad priekšnieks ar darbu ir apmierināts, tad paaugstināšana amatā un algas pieaugums nāk pats par sevi.

Pēc tam Akrūra domāja: "Kad es iepriecināšu Krišnu un Balarāmu ar savām lūgšanām, Viņi paņems mani aiz rokas, ievēdīs savā mājā, uzņems mani ar pazemīgu viesmīlību un noteikti jautās, ko dara Kamsa un viņa draugi."

Tā Švaphalkas dēls Akrūra pa ceļam no Mathuras meditēja uz Šrī Krišnu. Pret vakaru viņš iebruca

Vrindāvanā. Akrūra pat nepamanīja, kā pagājis laiks. Saule jau rietēja. Nonācis Vrindāvanā, Akrūra tūlīt ieraudzīja govju nostaigāto zemi un Kunga Krišnas pēdu nospiedumus, uz kuriem bija karoga, trijžubura, zibens un lotosa zīmes. Akrūra tūlīt izlēca no karietes. Viņš bija cieņas pilns. Akrūru pārņēma ekstāze – viņš raudāja, un viss viņa augums drebēja. Redzot zemi, kuru bija skārušas Krišnas lotospēdas, Akrūra neapvaldāmā priekā piespieda pie tās seju un sāka vārtīties putekļos.

Akrūras ceļojums uz Vrindāvanu ir paraugs, no kura var mācīties citi. Tam, kurš vēlas apmeklēt Vrindāvanu, jāseko Akrūras piemēram un pastāvīgi jādomā par Dieva Kunga spēlēm un darbību. Iebraucot Vrindāvanā, cilvēkam, nedomājot par savu materiālo stāvokli un prestižu, tūlīt jāapkaisa viss augums ar Vrindāvanas putekļiem. Slavenajā Narotamas dāsas Thākura dziesmā ir vārdi: *viṣaya chāḍiyā kabe śuddha habe mana*. "Kad mans prāts būs šķīstījies no materiālo jutekļu baudu sārņiem, es varēšu ierasties Vrindāvanā." Īstenībā uz Vrindāvanu nevar aizbraukt, vienkārši nopērkot biļeti. Ir jāseko Akrūras piemēram.

Ieradies Vrindāvanā, Akrūra ieraudzīja Krišnu un Balarāmu, kuri skatījās, kā tiek slauktas govīs. Krišnam bija dzeltens apģērbs, bet Balarāmam – zils. Akrūra redzēja, ka Krišnas acis ir kā brīnišķīgi lotosa ziedi rudenī. Krišna un Balarāma bija pašā jaunības plaukumā. Brāļi bija līdzīgi, tomēr Krišnas āda bija tumša, bet Balarāma bija gaiša. Viņi abi bija laimes dievietes patvērumi. Gan Krišnam, gan Balarāmam bija labi veidots augums, skaistas rokas, patīkama seja un ziloņa spēks. Akrūra, kas bija redzējis brāļu pēdu nospiedumus, tagad skatīja Viņus pats vaigu vaigā. Lai gan Krišna un Balarāma bija visietekmīgākās personības, Viņi raudzījās uz Akrūru ar jauku smaidu. Akrūra saprata, ka brāļi nesen ir atnākuši no meža, kur ganījuši govīs, ka Viņi jau ir nomazgājušies, apģērbusi tīras drēbes, izrotājušies ar ziedu vītņiem un vērtīgu dārgakmeņu kaklarotām. Viņu augumi bija ieziesti ar sandalkoka pastu. Akrūra bija priecīgs, ka viņa priekšā ir Krišna un Balarāma un viņš var baudīt To ziedu vītņu un sandalkoka pastas smaržu. Akrūra bija ļoti laimīgs par to, ka vaigu vaigā redz Krišnu, Dieva Augstāko Personību, un Viņa pilnīgo izvērsumu Balarāmu, jo zināja, ka brāļi ir sākotnējās personības, no kurām viss radies.

Kā teikts Brahma-samhitā, Krišna ir sākotnējā Dieva Personība un visu cēloņu cēlonis. Akrūra saprata, ka Dieva Augstākā Personība atnākusi pati par svētību pasaulei, lai atjaunotu reliģijas principus un iznīcinātu dēmonus. Brāļu augumi mirdzēja, izklīdinot pasaules tumsu. Viņi atgādināja safīra un sudraba kalnus. Akrūra tūlīt izkāpa no karietes un nokrita pie zemes gluži kā koks. Kad Akrūra pieskārs Dieva Augstākās Personības lotospēdām, viņu pārņēma pārpasaulīga svētlaipe; kakls aizžņaudzās, un Akrūra nespēja parunāt. Tepat blakus bija Krišna, un Akrūram no acīm nepārtraukti plūda asaras. Ekstāzē viņš bija kā pamiris un nespēja ne redzēt, ne runāt. Kungs Krišna, kurš ir ļoti labs pret saviem bhaktām, piecēla un apskāva Akrūru. Varēja redzēt, ka Krišna ļoti priecājas par Akrūras ierašanos. Arī Balarāma apskāva Akrūru. Krišna un Balarāma aiz rokas ievēda Akrūru viesistabā, ērti apsēdināja viņu un atnesa ūdeni, lai nomazgātu tam pēdas. Brāļi godināja Akrūru, pasniedzot viņam medu un vēl daudz ko citu. Kad Akrūra bija ērti apsēdies, Krišna un Balarāma uzdāvināja viņam govi un tad atnesa ļoti garšīgus ēdienus. Akrūra paēda, un Balarāma iedeva viņam beteļa riekstus ar garšvielām, kā arī sandalkoka pastu, lai viesis justos ērti un patīkami. Kungs Krišna pilnībā ievēroja vēdiskās viesu uzņemšanas paražas, lai mācītu visiem pārējiem, kā savās mājās jāsgaida ciemiņi. Pat ja viesis ir ienaidnieks, Vēdās teikts, ka viņš jāuzņem tik labi, lai tam nevajadzētu nekādā ziņā baidīties no saimnieka. Ja mājas saimnieks ir nabadzīgs, tad viņam jāpiedāvā ciemiņam vismaz zāles paklājs, uz kura apsēties, un glāze ūdens, ko padzerties. Akrūra bija augsts viesis, un Krišna ar Balarāmu viņu atbilstoši sagaidīja.

Kad Akrūra bija sagaidīts un apsēdināts, Krišnas audzītēvs Nanda Mahārādža sacīja: "Mans dārgais Akrūra, ko lai es tev jautāju? Es zinu, ka tevi aizsargā Kamsa, kurš ir ļauns un dēmonisks. Viņš sargā

pavalstniekus gluži tāpat, kā lopkautuves īpašnieks sargā dzīvniekus. Ar laiku tie visi tiek nokauti. Kamsa domā tikai par sevi. Ja viņš ir nogalinājis savus māsasdēlus, tad kā lai es ticu, ka viņš aizsargā Mathuras iedzīvotājus?" Šie vārdi ir ļoti svarīgi. Ja politiķi vai valsts vadītāji domā tikai par sevi, tad tie nekad nerūpējas par pilsoņu labklājību.

Klausoties patīkamos Nandas Mahārādžas vārdus, Akrūra pilnīgi aizmirs, ka ir ļoti noguris no tālā ceļa.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit septītajai nodaļai "Akrūras ierašanās Vrindāvanā".

Trīsdesmit astotā nodaļa. Akrūras atpakaļceļš un Višnulokas apmeklējums Jamunas upē

Kungs Krišna un Nanda Mahārādža silti uzņēma Akrūru un ierādīja viņam guļas vietu. Tad Krišna un Balarāma aizgāja vakariņās. Akrūra sēdēja gultā un domāja, ka viss, ko viņš pa ceļam no Mathuras uz Vrindāvanu bija vēlējis, ir piepildījies. Kungs Krišna ir laimes dievietes vīrs, un, sava tīrā bhaktas iepriecināts, Krišna var dot viņam visu, ko tas vēlas. Taču tīrs bhakta neko neprasa Kungam, jo netiecas pēc pašlabuma.

Kad Krišna un Balarāma bija paēduši vakariņas, Viņi atnāca novēlēt Akrūram labunakti. Krišna jautāja: "Kā klājas Manam tēvocim no mātes puses Kamsam un viņa draugiem?" Vēl Viņš jautāja: "Kā klājas Maniem radniekiem?" Krišna arī vēlējās zināt, kādi ir Kamsas nodomi. Dieva Augstākā Personība pateica Akrūram, ka ļoti priecājas par viņa atbraukšanu. Krišna jautāja, vai viņa radniekiem un draugiem klājas labi, vai tie ir veseli. Krišna teica, ka ļoti bēdājas par to, ka Viņa tēvocis Kamsa vada valsti; Viņš teica, ka tādi cilvēki kā Kamsa vairs nevar būt valdnieki un no Kamsas nevar sagaidīt nekādas rūpes par iedzīvotāju labklājību. Kad Krišna teica: "Manam tēvam ir bijis tik daudz grūtību jau tāpēc vien, ka Es esmu viņa dēls. Tādēļ viņš ir zaudējis daudzus citus dēlus. Es esmu ļoti laimīgs, ka Tu uz šejieni esi atbraucis kā Mans draugs un radnieks. Mans labais draugs Akrūra, lūdzu, pastāsti, kāds ir tava brauciena mērķis?"

Tad Akrūra, kurš piederēja Jadu dinastijai, sāka stāstīt, kas pēdējā laikā noticis Mathurā. Viņš pieminēja arī to, ka Kamsa mēģinājis nogalināt Krišnas tēvu Vasudēvu. Akrūra pavēstīja, kas noticis pēc tam, kad Nārada atklājis Kamsam, ka Krišna ir Vasudēvas dēls, kuru Vasudēva noslēpis Nandas Mahārādžas mājā. Akrūra pastāstīja visu, kas bija saistīts ar Kamsu, arī par Nāradas tikšanos ar Kamsu, un to, kā Kamsa atsūtījis viņu uz Vrindāvanu. Akrūra pastāstīja Krišnam arī to, ka Nārada ir pateicis Kamsam visu par mazā Krišnas pārņemšanu no Mathuras uz Vrindāvanu, un to, ka Krišna nogalinājis visus Kamsas uzsūtītos dēmonus. Tad Akrūra pastāstīja, ka atbraucis uz Vrindāvanu, lai aizvestu Krišnu atpakaļ uz Mathuru. Visu uzzinājuši, Balarāma un Krišna, kas lieliski prot nogalināt ienaidniekus, tikai pasmējās par Kamsas nodomiem.

Viņi teica, lai Nanda Mahārādža uzaicina visus ganu zēnus uz Dhanur-jagjas ceremoniju, kas notiks Mathurā. Kamsa bija gribējis, lai ceremonijā piedalās visi ganu zēni. Paklausīdams Krišnam, Nanda Mahārādža tūlīt sasauca ganu zēnus un teica, lai tie sagatavo ceremonijai pienu un dažādus piena produktus. Viņš arī paziņoja galvenajam Vrindāvanas kārtības sargam, lai tas pastāsta visiem Vrindāvanas iedzīvotājiem par Kamsas lielo Dhanur-jagju un uzaicina tos piedalīties ceremonijā. Nanda Mahārādža paziņoja, ka ganu zēniem jādodas ceļā nākamajā rītā, un viņi jau sāka gatavot braucienam govīs un buļļus.

Kad gopī uzzināja, ka Akrūra atbraucis, lai aizvestu Krišnu un Balarāmu uz Mathuru, viņas ļoti uztraucās. Dažām aiz bēdām sejas kļuva pelnu pelēkas, elpa karsta un sirds nevaldāmi sitās. Mati

atrisa, un apgērbis kļuva vaļīgs. Citas gopī, kas darīja mājas darbus, uzzinājušas par Krišnas un Balarāmas gaidāmo braucienu uz Mathuru, vairs nespēja strādāt, it kā būtu visu aizmirsušas, gluži kā cilvēks, kuru projām no šī pasaules sauc nāve. Citas gopī, iedomādamās atšķirtību no Krišnas, tūlīt zaudēja samaņu. Atceroties Krišnas mīlo smaidu un vārdus, gopī bija bēdu pārņemtas. Viņas domāja par to, kāds Krišna ir bijis, kā Viņš ir staigājis par Vrindāvanu, jokojis un nolaupījis viņu sirdis. Domādamas par Krišnu un par drīzo šķiršanos no Viņa, gopī sanāca kopā. Viņu sirdis strauji sitās, prātā bija domas tikai par Krišnu, un no acīm ritēja asaras. Viņas sāka sarunāties.

"Ak, likteni, tu esi tik ļauns! Liekas, ka tu nemaz nepazīsti žēlastības. Tu saved kopā draugus un, nepiepildījis viņu vēlmes, tos atkal izšķir. Tava rotaļa ir kā bērna bezjēdzīgā spēle. Tas ir briesmīgi, ka tu mums parādi brīnišķīgo Krišnu, kura plato pieri un smailo degunu rotā tumšzilas matu cirtas, kurš vienmēr smaida, liekot aizmirst visas materiālās pasaules nesaskaņas, un tad tu atkal Viņu mums atņem. Ak, likteni, tu esi tik ļauns! Bet vispārsteidzošākais ir tas, ka tu esi atnācis kā Akrūra, kas nozīmē "nav ļauns". Sākumā mēs bijām ļoti pateicīgas, ka tu, lielais meistars, devi mums šīs acis, ar kurām var redzēt Krišnas brīnišķīgo vaigu, bet tagad tu gluži kā nejēga gribi mums atņemt acis, lai mēs šeit vairs neredzētu Krišnu. Arī pats Krišna, Nandas Mahārādžas dēls, ir ļoti ļauns! Viņš vienmēr meklē jaunus draugus; ilga draudzība Viņam nepatīk. Mēs, Vrindāvanas gopī, esam atstājušas mājas, draugus un radus, lai kļūtu par Krišnas kalponēm, bet Viņš mūs pamet un aiziet. Viņš pat neatskatās, lai gan mēs esam pilnīgi uzticējušas sevi Viņam. Tagad laime smaidīs Mathuras jaunajām meitenēm. Viņas gaida, kad Krišna atbrauks, un tad viņas varēs priecāties par Krišnas jauko smaidu un dzert Viņa skaistās sejas nektāru. Lai gan Krišna ir ļoti stingrs un apņēmīgs, mēs baidāmies, ka, ieraugot Mathuras skaistules, Viņš aizmirsīsies. Daiļavas Viņu savaldzinās, un Viņš pilnīgi aizmirsīs mūs, vienkāršās lauku meitenes. Viņš vairs nebūs labs pret mums. Tāpēc mēs neceram, ka Krišna vēl kādreiz atgriezīsies Vrindāvanā. Viņš negribēs pamest Mathuras jaunavu sabiedrību."

Gopī sāka iztēloties lielās svinības Mathuras pilsētā. Krišna droši vien ies pa ielām, bet sievietes un meitenes no namu balkoniem skatīsies uz Viņu. Mathurā dzīvoja dažādas dzimtas: Daśārtha, Bhodža, Andhaka un Sātvata. Un tās visas bija atzari no Jada dinastijas, kurā ieradās Krišna. Visu šo dzimtu locekļi arī gaidīja Krišnas atbraukšanu. Visi jau zināja, ka Krišna, ar kuru vienmēr ir kopā laime dievietes un kurš ir visa prieka un pār pasaulīgo īpašību avots, gatavojas apmeklēt Mathuru.

Gopī sāka nosodīt Akrūru. Viņas teica, ka Akrūra ved projām Krišnu, kas viņām ir dārgāks par visu un kurš dod prieku acīm. Akrūra veda projām Krišnu, neko neteikdams un nemierinādams gopī. Kāpēc Akrūra bija tik nežēlīgs un nemaz nepadomāja par viņām? Gopī turpināja: "Vispārsteidzošākais ir tas, ka Nandas dēls Krišna pilnīgā vienaldzībā pret mums jau sēž kariatē. Tas liek domāt, ka Krišna nav īpaši saprātīgs. Viņš varbūt ir ļoti gudrs, taču nemaz nav pieklājīgs. Un ne tikai Krišna, bet arī visi gani ir tik bezjūtīgi, ka jūdz ratos bulļus un teļus, lai brauktu uz Mathuru. Nežēlīgi ir arī Vrindāvanas vecākie cilvēki: viņiem nemaz nerūp mūsu bēdas, un tie ļauj Krišnam braukt uz Mathuru. Pret mums slikti izturas pat padievi. Arī viņi neliek Krišnam ceļā nekādus šķēršļus."

Gopī lūdza padievis, lai tie uzsūta kādu nelaimi, piemēram, briesmīgu vētru vai lietu, un Krišna nevarētu aizbraukt uz Mathuru. Tad viņas sāka domāt: "Mēs par spīti saviem vecākiem un sargātājiem pašas neļausim Krišnam braukt uz Mathuru. Mums nav nekādas citas izejas. Visi ir pret mums un grib aizvest Krišnu projām. Taču bez Viņa mēs nevaram dzīvot ne mirkli." Gopī nolēma aizšķērsot ceļu, pa kuru bija jābrauc Krišnas kariatēi. Viņas savā starpā runāja: "Rāsas dejā ar Krišnu garā nakts mums likās kā viens mirklis. Mēs skatījāmies, kā Viņš smaida, apskāvām Viņu un runājām ar Viņu. Bet kā mēs dzīvosim tagad, kad Viņš aizbrauks? Bez Viņa mēs nevarēsim iztikt ne mirkli. Krišna kopā ar savu vecāko brāli Balarāmu un draugiem vakaros nāca no ganībām. Viņa seju klāja govju saceltie putekļi. Viņš smaidīja, spēlēja flautu un tik mīļi skatījās uz mums. Kā gan mēs to varam aizmirst? Kā lai mēs

aizmirstam Krišnu, kas ir mūsu sirds un dvēsele? Viņš gan dienās, gan naktīs ir tik daudzos veidos laupījis mūsu sirdis. Kā mēs varēsim dzīvot, ja Viņš aizbrauks?" Gopī aizvien vairāk un vairāk bēdājās par to, ka Krišna atstāj Vrindāvanu. Viņas vairs nespēja noturēties un sāka skaļi raudāt, saucot dažādus Krišnas vārdus: "Ak, dārgais Dāmodara, dārgais Mādhava!"

Visu nakti pirms Krišnas aizbraukšanas gopī raudāja. Tikko uzlēca saule, Akrūra nomazgājās, iekāpa kariatē un kopā ar Krišnu un Balarāmu devās ceļā uz Mathuru. Nanda Mahārādža un gani sakāpa buļļu vilktajos ratos, kuros bija saliktas lielas māla krūkas ar pienu, jogurtu un gī, un brauca līdz Krišnas un Balarāmas kariatei. Lai gan Krišna bija lūdzis, lai gopī nekavē Viņa braucienu, meitenes nostājas apkārt kariatei un žēlām acīm skatījās uz Krišnu. Arī Krišnam sirds vai lūza aiz bēdām, tomēr Viņam bija jābrauc uz Mathuru, jo tā bija teicis Nārada, tāpēc Krišna sāka mierināt gopī. Viņš teica, lai tās nebēdājas un ka Viņš visu izdarīs un pavisam drīz būs mājās. Tomēr Krišnam neizdevās pārliecināt gopī, un viņas joprojām stāvēja. Bet kariete atkal sāka braukt uz rietumiem, un gopī savā prātā sekoja tai, cik vien tālu iespējams. Viņas vēl ilgi skatījās uz karieses karogu, līdz beidzot bija redzami tikai riteņu saceltie putekļi. Kariete jau pilnīgi pazuda skatam, bet gopī negāja projām un stāvēja, it kā būtu nevis dzīvas, bet uzgleznotas. Meitenes nosprieda, ka Krišna tik ātri neatgriezīsies, un vilušās gāja mājās. Krišnas aizbraukšana bija liels pārdzīvojums, un gopī, meklējot mierinājumu, caurām dienām un nakti domāja par Viņa spēlēm.

Kungs kopā ar Akrūru un Balarāmu brauca ātri un drīz vien bija Jamunas krastā. Ikviens, kas nomazgājas Jamunā, mazina savas grēcīgās darbības sekas. Krišna un Balarāma izpeldējās un nomazgāja seju. Padzērušies Jamunas kristālskaidro ūdeni, Viņi atkal iekāpa kariatē, kas stāvēja vairāku lielu koku ēnā. Tad arī Akrūra lūdza atļauju nomazgāties Jamunā. Saskaņā ar Vēdu rituāliem cilvēks pēc nomazgāšanās upē stāv vismaz līdz pusei ūdenī un klusi skaita Gājatrī mantru. Stāvot upē, Akrūra pēkšņi ieraudzīja, ka ūdenī ir arī Krišna un Balarāma. Viņš par to bija ļoti pārsteigts, jo domāja, ka brāļi sēž kariatē. Akrūra apjucis izbrida krastā, aizgāja līdz kariatei un sev par lielu pārsteigumu ieraudzīja, ka Krišna un Balarāma tur sēž tāpat kā iepriekš. Tad Akrūra sāka domāt, vai tiešām redzējis Viņus ūdenī, un gāja atpakaļ uz upi. Šoreiz viņš tur ieraudzīja ne tikai Balarāmu un Krišnu, bet arī daudzus padievis, sidhas, čāranas un gandharvus. Kungs gulēja ūdenī, bet tie visi stāvēja Viņam apkārt. Akrūra arī redzēja čūsku Šēšanāgu ar daudziem tūkstošiem galvu. Kungam Šēšanāgam bija zilas drēbes un balti kakli, kas izskatījās pēc sniegotām kalnu virsotnēm. Uz Šēšanāgas gredzenu klēpja ļoti nopietni sēdēja Krišna ar četrām rokām. Viņa acis bija kā iesārtas lotosziedu lapiņas.

Citiem vārdiem sakot, pēc atgriešanās Akrūra redzēja, ka Balarāma ir pārvērties par Šēšanāgu, bet Krišna – par Mahā-Višnu. Viņš redzēja smaidošo Dieva Augstāko Personību, kuram bija četras rokas. Kungs bija ļoti skaists, un Viņš skatījās uz visiem. Viņam bija smails deguns, plata piere, iegarenas ausis un sarkanas lūpas. Viņa stiprās rokas sniedzās līdz ceļiem. Pleci bija augsti, un platās krūtis atgādināja gliemežvāku. Kunga naba bija dziļa, un Viņa vēderu rotāja trīs līnijas. Viņa platās un spēcīgās gūžas atgādināja sievietes gurnus, bet stilbi bija kā ziloņa snuķi. Viņa kājas un locītavas bija skaisti veidotas, kāju nagi mirdzēja, bet īkšķi bija skaisti kā lotosa ziedlapiņas. Viņa kroni rotāja ļoti vērtīgi dārgakmeņi. Ap vidukli Kungam bija ļoti skaista josta, bet pāri platajam krūtīm stiepās svētā aukla. Viņa rokas bija izrotātas ar sprādzēm, bet ap potītēm bija zvaniņi. Kungs bija žilbinoši skaists, un Viņa plaukstas bija kā lotosa ziedi. Kungu vēl skaistāku padarīja dažādie Višnu-mūrīti simboli – gliemežnīca, vāle, disks un lotosa zieds –, kurus Viņš turēja savās četrās rokās. Kungam uz krūtīm bija īpašs Višnu zīmes, bet ap kaklu – svaiga ziedu vītne. Viņā viss bija ārkārtīgi skaists. Vēl Akrūra redzēja, ka Kungam apkārt stāv Viņa tuvākie pavadoņi, kā četri Kumāri – Sanaka, Sanātana, Sananda un Sanatkumārs –, citi biedri, kā Sunanda un Nanda, kā arī padievi – Brahma, Kungs Šiva un citi. Tur bija deviņi diženi gudrie un tādi bhaktas kā Prahlāda un Nārada, kā arī astoņi Vasu, kas ar skaidrām

sirdīm un tīriem vārdiem veltīja Kungam lūgšanas. Ieraugot pārpasaulīgo Dieva Personību, Akrūru tūlīt pārņēma bhakti, un viņa augums drebēja pārpasaulīgā drudzī. Lai gan Akrūra uz mirkli bija apjucis, viņš saglabāja skaidru apziņu un Kunga priekšā nolieca galvu. Saliktām rokām un drebošu balsi Akrūra sāka lūgt Kungu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit astotajai nodaļai "Akrūras atpakaļceļš un Višnulokas apmeklējums Jamunas upē".

Trīsdesmit devītā nodaļa. Akrūras lūgšanas

Akrūra lūgšanā teica: "Mans dārgais Kungs, es noliecos Tavā priekšā, jo Tu esi augstākais visu cēloņu cēlonis un sākotnējā neiznīcināmā personība Nārājana. No Tavas nabas aug lotosa zieds, un šajā lotosā piedzimst Brahma, Visuma radītājs. Tā kā Brahma ir Visuma cēlonis, Tu esi visu cēloņu cēlonis. Visas šīs kosmiskās izpausmes pamatvielas – zeme, ūdens, uguns, gaiss, ēters, patības apziņa un materiālās enerģijas kopums, kā arī daba, robeženerģija, dzīvās būtnes, prāts, jutekļi, jutekļu priekšmeti un padievi, kas vada Visuma norises – ir radušās no Tava ķermeņa. Tu esi visa esošā Virsdvēsele, bet neviens nepazīst Tavu pārpasaulīgo veidolu. Ikvienu, kas atrodas šajā materiālajā pasaulē, ietekmē materiālās dabas īpašības. Tādi padievi kā Kungs Brahma, materiālās dabas pārklāti, nespēj skaidri apzināties, ka Tu esi pārpasaulīgs un stāvi pāri triju materiālās dabas īpašību kosmiskajai izpausmei. Diženi gudrie un mistiķi godina Tevi kā Dieva Augstāko Personību, dzīvo būtni, kosmiskās izpausmes un padievu pirmcēloni un kā to, kas sevī ietver visu. Daži no mācītājiem brāhmaniem godina Tevi ar rituāliem. Dažādu dievu vārdā viņi veic dažādas ziedošanas ceremonijas. Ir arī tādi, kuriem labāk patīk godināt pārpasaulīgās zināšanas. Viņi ir mierīgi un vēlas pavisam atteikties no materiālās darbības. Viņi meklēt Tevi filozofiski, un to sauc par gjāna-jogu.

Vēl ir bhaktas, kurus sauc arī par bhāgavatām. Viņi Tevi godina kā Dieva Augstāko Personību. Saņēmuši iesvētību, stingrā saskaņā ar Pančarātru viņi rotā savus augumus ar tilaku un godina Tavus dažādos višnu-mūrti veidolus. Ir arī citi, kurus sauc par šivāitiem. Viņi seko dažādiem āčārjām, kas godina Tevi Kunga Šivas izskatā."

Bhagavad-gītā teikts, ka arī padievu godināšana ir netieša Visaugstā Kunga godināšana, taču šāda godināšana nav autoritatīva, jo godināmais Kungs ir Dieva Augstākā Personība Nārājana. Tādi padievi kā Brahma un Šiva ir materiālo īpašību iemiesojumi, un arī tās ir izplūdušas no Nārājanas ķermeņa. Pirms radišanas nav bijis neviena, izņemot Nārājanu, Dieva Augstāko Personību. Godināt padievis nav tas pats, kas godināt Nārājanu.

Akrūra sacīja: "Lai gan padievu bhaktu prāti ir vērsti uz godināmajiem padieviem, Tu esi visu dzīvo būtni, arī padievu, Virsdvēsele, tāpēc padievu godināšana ir netieši vērsta uz Tevi. Kad lietainajā gadalaikā no kalniem tek tērces, tad dažas no tām nonāk līdz jūrai un dažas ne. Arī padievu godinātāji var Tevi sasniegt un var arī nenasniegt. Viņi nekad nevar būt droši. Panākumi ir atkarīgi no viņu stingrības."

Saskaņā ar vēdiskajiem principiem, kad pielūdzējs godina padievu, viņš izpilda arī rituālu, kas veltīts Nārājanam, Jagjēšvaram, jo Bhagavad-gītā teikts, ka bez Nārājanas jeb Krišnas atļaujas padievi nespēj piepildīt pielūdzēju vēlmes. Bhagavad-gītā teikts: *mayaiva vihitān hi tān*. "Padievi var dot kādus labumus, ja to ir atļāvis Visaugstais Kungs." Kad padievu pielūdzējs nāk pie prāta, viņš domā: "Padievi savas svētības var dot tikai pēc Visaugstā Kunga gribas. Varbūt labāk godināt Visaugsto Kungu tieši?" Padievu pielūdzēji var nonākt pie Dieva Augstākās Personības, bet citi, kas uzskata padievis par visaugstāko varu, nespēj sasniegt šo mērķi.

Akrūra turpināja: "Mans dārgais Kungs! Visu pasauli caurstrāvo trīs materiālās dabas īpašības:

skaidrība, kaislības un neziņa. Ikvienu, kas atrodas materiālajā pasaulē, klāj šīs īpašības, un tām pakļauti visi no Kunga Brahmas līdz nekustīgajiem augiem un kokiem. Mans dārgais Kungs! Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tevi šo īpašību ietekme neskar. Visi, izņemot Tevi, ir pakļauti šo īpašību varai. Mans dārgais Kungs, uguns ir Tava mute, zeme ir Tavas pēdas, saule ir Tava acs, debesis ir Tava naba, un virzieni ir Tavas ausis. Izplatījums ir Tava galva, padievi ir Tavas rokas, okeāni un jūras ir Tavs vēders, bet gaiss un vēji ir Tavs spēks un dzīvība. Visi augi ir mati uz Tava ķermeņa, mākoņi ir mati uz Tavas galvas, kalni ir Tavi kauli un nagi, un dienas un naktis ir Tavu acu mirkšķināšana. Pradžāpati (būtņu vairotājs) ir Tavi dzimumorgāni, un lietus ir Tava sēkla."

Mans dārgais Kungs! Visām dzīvajām būtnēm, arī dažādajiem padieviem, vadoņiem, valdniekiem un citām būtnēm, jāatrodas Tevī kā mazām daļiņām no lielā veseluma. Tevi nav iespējams izprast ar eksperimentālajām zināšanām. Tavu pārpasaulīgo esamību var salīdzināt ar lielu okeānu, kurā atrodas dažāda veida dzīvās būtnes, vai arī ar kadambas augli, no kura izlido mazas mušīņas. Mans dārgais Kungs! Visu Tavu mūžīgo veidolu un avatāru sūtība šajā pasaulē ir dzīvo būtņu atbrīvošana no neziņas, maldiem un bēdām. Tādēļ visi ļaudis var novērtēt Tavus avatārus un spēles un mūžam slavēt Tavu darbību. Neviens nevar pateikt, cik Tev ir veidolu un avatāru, un neviens nezina, cik Tevī ir Visumu.

Tāpēc es pazemīgi noliecos zivs avatāra priekšā, kurš atnāca iznīcināšanas laikā, lai gan Tu, Kungs, esi visu cēloņu cēlonis. Es pazemīgi godinu Hajagrīvas avatāru, kas nogalināja divus dēmonus Madhu un Kaitabhu. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu atnāci kā milzu bruņurupucis un turēji lielo Mandaras kalnu, Tu atnāci arī kā mežakuilis un izglābi Zemi, kas bija iekritusi Garbhodakas ūdenī. Kungs, es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu ieradies kā Nrisimhadēva, kas atpestīja bhaktas no ateistu radītajām briesmām. Es pazemīgi godinu Tevi, jo Tu atnāci kā Vāmanadēva un, izvēršot savas lotospēdas, pārgāji pāri trijām pasaulēm. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu atnāci kā Bhrigu Kungs, lai nogalinātu visus neticīgos pasaules vadītājus. Es pazemīgi godinu Tevi, jo Tu atnāci kā Kungs Rāma, lai nogalinātu tādus dēmonus kā Rāvanu. Visi bhaktas Tevi godina kā galveno Raghu dinastijā, Kungu Rāmačandru. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu atnāci kā Kungs Vāsudēva, Kungs Sankaršana, Kungs Pradjumna un Kungs Anirudha. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu atnāci kā Kungs Buda, lai maldinātu ateistus un dēmonus. Un es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu atnāci kā Kalki, lai sodītu tā saucamo karalisko kārtu, kura bija pagrimusi līdz mleču līmenim un vairs neievēroja Vēdu vadošos principus.

Mans dārgais Kungs! Ikviens šai materiālajā pasaulē ir Tavas maldinātājas enerģijas saistīts. Ikvienam ir aplams priekšstats par sevi un saviem īpašumiem, tāpēc būtnes ceļo no viena ķermeņa otrā, veic auglīgas darbības un saņem to sekas. Mans dārgais Kungs! Arī es neesmu izņēmums un piederu pie šīm saistītajām dvēselēm. Es esmu iegrimis maldos. Man ir mājas, sieva, bērni, valsts, īpašums un viss pārējais, un es sevi uzskatu par laimīgu. Es darbojos gluži kā sapnī, jo tas viss ir pārejošs. Es pastāvīgi domāju pār šīm materiālajām lietām un esmu nejēga, jo uzskatu tās par pastāvīgām un patiesām. Mans dārgais Kungs! Es sevi pielīdzinu tam, kas es neesmu, un tāpēc pieņemu visu nepastāvīgo, piemēram, šo materiālo ķermeni, kas nebūt nav garīgs un tikai sagādā dažādas ciešanas. Šādas dzīves izpratnes maldināts, es vienmēr domāju pretstatos un esmu aizmirsis Tevi, visa pārpasaulīgā prieka avotu. Man trūkst Tavas pārpasaulīgās sabiedrības, un es esmu kā muļķa radījums, kas atstāj vietu, kur ir ūdens un daudz sulīgu augu, un dodas meklēt ūdeni tuksnesī. Saistītās dvēseles grib dzesēt slāpes, bet viņas nezina, kur atrodams ūdens. Viņas pamet ūdenskrātuvi un skrien tuksnesī, kur ūdens nemaz nav. Mans dārgais Kungs, es pilnīgi nespēju valdīt pār savu prātu, kuru velk neiegrozotie jutekļi un kas piesaistās auglīgai darbībai un tās iznākumiem. Tādēļ mans saprāts ir skopuma pārņemts. Mans dārgais Kungs, Tavu lotospēdu svētību nespēj novērtēt neviens, kas ir saistīts materiālajā esamībā, taču tā vai citādi es esmu nonācis Tavu lotospēdu tuvumā un uzskatu, ka tā ir

Tava bezcēloņu žēlastība. Tu vari darīt visu, ko gribi, jo Tu esi augstākais valdnieks. Kad cilvēks kļūst piemērots tam, lai noietu no atkārtotas dzimšanas un nāves ceļa, Tu ar savu bezcēloņu žēlastību dod viņam iespēju pilnveidoties un pieķerties Tev bezcēloņu garīgajā kalpošanā. Tāda ir mana izpratne.

Akrūra nometās Kunga priekšā un sacīja: "Mans dārgais Kungs, Tavs pārpasaulīgais un mūžīgais veidols ir zināšanu pilns. Vēršot prātu uz Tavu veidolu, cilvēks var pilnībā izprast visu esošo, jo Tu esi sākotnējais zināšanu avots. Tu esi sākotnējais spēka avots, un Tev pieder visas enerģijas. Tu esi Augstākais Brahmans, Augstākā Personība, augstākais materiālo enerģiju vadītājs un saimnieks. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tu esi Vāsudēva, visas pasaules pamats. Tu esi visucaustrāvojošā Dieva Augstākā Personība, un Tu esi arī Augstākā Dvēsele, kas atrodas visu būtņu sirdīs un dod norādījumus, kā darboties. Tagad, Mans Kungs, es pilnīgi uzticu sevi Tev. Lūdzu, aizsargā mani!"

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" trīsdesmit devītajai nodaļai "Akrūras lūgšanas".

Četrdesmitā nodaļa. Krišnas ierašanās Mathurā

Kamēr Akrūra skaitīja lūgšanas Dieva Augstākajai Personībai, Kungs pazuda viņa skatam gluži kā prasmīgs aktieris, kas pārgērbjas un pieņem savu sākotnējo izskatu. Kad viņu-mūrti vairs nebija redzams, Akrūra izbrida krastā. Vēl aizvien nevarēdams attapties, viņš pabeidza rituālus un gāja uz karieti, kurā sēdēja Balarāma un Krišna. Krišna jautāja, kas noticis. Vai Akrūra gaisā vai ūdenī redzējis kaut ko brīnumainu? Akrūra teica: "Mans dārgais Kungs! Visi šīs pasaules brīnumi, vienalga, vai tie parādās gaisā vai ūdenī, vai uz zemes, patiesībā izpaužas Tavā Visuma veidolā. Ja es esmu redzējis Tevi, vai tad ir kāds brīnumš, ko es vēl neesmu redzējis?" Šie vārdi apstiprina Vēdās teikto, ka cilvēks, kurš zina Krišnu, zina visu, un tas, kurš redzējis Krišnu, ir redzējis visu, arī pašus lielākos brīnumus. "Mans dārgais Kungs," turpināja Akrūra, "nevar būt nekā brīnumaināka par Tavu pārpasaulīgo veidolu. Ja es to esmu redzējis, tad es esmu redzējis visu."

To pateicis, Akrūra atkal sāka braukt. Pievakarē viņi jau gandrīz bija sasnieguši Mathuru. Visi garāmgājēji, kas redzēja Krišnu un Balarāmu, nevarēja vien noskatīties uz brāļiem. Pārējie Vrindāvanas iedzīvotāji, kurus vadīja Nanda un Upananda, bija gājuši cauri mežiem un pāri upēm un jau gaidīja Krišnas un Balarāmas ierašanos Mathurā. Piebraukuši pie Mathuras vārtiem, Krišna un Balarāma izkāpa no karietes un paspieda Akrūram roku. Krišna teica: "Vari braukt mājās, jo mēs ieiesim pilsētā vēlāk, kopā ar biedriem." Akrūra atbildēja: "Mans dārgais Kungs! Es nevaru iebraukt Mathurā viens, atstājot Tevi uz ceļa. Es esmu uzticējies sevi Tev un esmu Tavs kalps. Lūdzu, neej prom no manis! Esi tik labs un nāc man līdz kopā ar savu vecāko brāli un ganu zēniem. Svētiet manu māju! Mans dārgais Kungs, ja Tu nāksi, tad Tavu lotospēdu putekli būs manai mājai vislielākā svētība. Ūdens, kas rodas no Tavu lotospēdu sviedriem un ko sauc par Gangu, šķīsta ikvienu, arī senčus, uguns dievu un pārējos padiepus. Bali Mahārādža kļuva slavens ar to, ka nomazgāja Tavas lotospēdas, un visi viņa radnieki, pieskaroties Gangas ūdenim, sasniedza debesu planētu. Pats Bali Mahārādža baudīja visas materiālās bagātības, bet vēlāk sasniedza visaugstāko atbrīvi. Gangas ūdens ne tikai šķīsta trīs pasaules, bet arī tek pār Kunga Šivas galvu. Ak, visu kungu visaugstākais Kungs! Ak, Visuma saimniek! Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā."

Dieva Augstākā Personība Krišna atbildēja: "Akrūra, Es kopā ar savu vecāko brāli Balarāmu noteikti atnākšu pie tevis, bet tikai pēc tam, kad būšu nogalinājis visus Jada dinastijai naidīgos dēmonus. Tā Es iepriecināšu visus savus radniekus." Uzklusījis Dieva Augstākās Personības teikto, Akrūra mazliet noskuma, taču nevarēja nepaklausīt. Viņš iebrauca Mathurā, pavēstīja Kamsam par Krišnas ierašanos un tad devās uz mājām.

Kad Akrūra bija aizbraucis, Kungs Krišna, Balarāma un ganu zēni iegāja Mathurā, lai apskatītos

pilsētu. Viņi redzēja, ka Mathuras vārti ir darināti no vislabākā marmora un ļoti skaisti uzbūvēti, bet durvis ir no tīra zelta. Visapkārt bija krāšņi augļu dārzi un parki, bet visai pilsētai apkārt bija liелgabali, lai tajā nevarētu iebrukt ienaidnieks. Viņi redzēja, ka visi krustojumi ir izrotāti ar zeltu. Bija daudz bagāto ļaužu namu, kas bija celti tik saskanīgi, it kā tos būtu veidojis viens arhitekts. Nami bija izgreznoti, un apkārt tiem bija augļu un puķu dārzi. Gaiteni un verandas bija izrotāti ar zīda aizkariem un dārgakmeņu un pērļu izšuvumiem. Gar balkonu logiem dūdojami staigāja baloži un pāvi. Visi graudu veikali bija izrotāti ar dažādiem ziediem un vītņēm, svaigām zālēm, narcisēm un rozēm. Pie namu durvīm stāvēja ūdens trauki, bet apkārt bija izšlakstīts ūdens, kas bija sajaukts ar jogurtu, sandalkoka pastu un ziedlapiņām. Vēl durvis greznoja dažāda lieluma gaismekļi. Virs visām durvīm bija arī svaigas mango lapas un zīda vītnes.

Kad ļaudis uzzināja par Krišnas, Balarāmas un ganu zēnu ierašanos Mathurā, tie sapulcējās, bet sievietes un meitenes uzkāpa uz namu jumtiem. Visi ar lielu nepacietību bija gaidījuši Krišnas un Balarāmas ierašanos, un sievietes, steigdamās ieraudzīt Krišnu un Balarāmu, pat nepaguva kārtīgi uzposties. Dažas no viņām uzvilka drēbes nepareizi, citas paguva nokrāsot tikai vienu sejas pusi, citām zvaniņi bija aplikti tikai ap vienas kājas potīti vai arī tām bija tikai viens auskars. Tā lielā steigā, nepaguvušas kārtīgi izrotāties, viņas uzkāpa uz jumtiem, lai paskatītos uz Krišnu. Dažas no sievietēm bija ēdušas pusdienas, bet, padzirdot par Krišnas un Balarāmas ierašanos, viņas visu pameta un steidzās paskatīties uz brāļiem. Dažas bija mazgājušās un nebija paguvušas nomazgāties līdz galam, citas bija zīdījušās bērņus un pametušas tos, lai varētu raudzīties uz Krišnu un Balarāmu. Kungs Krišna gāja lēni un smaidīja, tūlīt nolaupīdams visu Mathuras sieviešu sirdis. Laimes dievietes vīra gaita bija cēla kā karaliskā ziloņa solis. Mathuras sievietes jau sen bija dzirdējušas par Krišnu un Balarāmu un par Viņu neparastajām īpašībām, tāpēc ļoti vēlējās redzēt brāļus. Bet tagad, kad Krišna un Balarāma, mīļi smaidot, gāja pa ielu, sieviešu priekam nebija robežu. Redzot brāļus savām acīm, viņas Tos ieslēdza sirdī un apskāva ar visu savu mīlestību. Ekstāzē viņām cēlās stāvus mati. Sievietes bija dzirdējušas par Krišnu, bet nekad nebija To redzējušas, un tagad viņu vēlmes bija piepildījušās. Laimīgās Mathuras sievietes stāvēja uz piļu jumtiem, apbērdamas Krišnu un Balarāmu ar ziediem. Kad brāļi gāja pa ielām, Viņus sagaidīt iznāca arī visi apkaimes brāhmani ap puķēm un sandala ūdens traukiem rokās. Mathuras iedzīvotāji sāka viens otram stāstīt par Vrindāvanas ļaužu cildenajiem un dievbijīgajiem darbiem. Viņi brīnījās, cik gan daudz dievbijīgu darbu iepriekšējās dzīvēs ir paveikuši Vrindāvanas gani, ka viņi ik dienas var skatīties uz ganiņiem Krišnu un Balarāmu.

Ejot pa ielu, Krišna un Balarāma ieraudzīja drēbju krāsotāju un mazgātāju. Krišna lūdza, lai viņš Tiem iedod skaistas drēbes, un apsolīja, ka, dāvājot vislabāk nokrāsotās drēbes, veļas mazgātājs gūs daudz laimes un veiksmes. Krišna nebija ubags, un Viņam arī netrūka drēbju, taču jauneklis ar savu lūgumu norādīja, ka ikvienam jābūt gatavam dot Kungam visu, ko Viņš vēlas. Tāds ir Krišnas apziņas mērķis.

Veļas mazgātājs diemžēl izrādījās Kamsas kalps un nespēja novērtēt Kunga Krišnas, Dieva Augstākās Personības, lūgumu. Lūk, pie kā noved slikta sabiedrība. Viņš būtu varējis tūlīt atdot drēbes Dieva Augstākajai Personībai, kas tam apsolīja vislielāko laimi, taču, būdams Kamsas kalps, šis grēcīgais dēmons nespēja izpildīt Krišnas lūgumu. Viņš nevis priecājās, bet ļoti sadusmojās un atteica: "Kā Tu drīkstī prasīt drēbes, kas domātas valdniekam?" Tad veļas mazgātājs pamācīja Krišnu un Balarāmu: "Mani dārgie zēni! Citreiz vairs neesiet tik bezkaunīgi un neprasiet to, kas pieder valdniekam, citādi apsardzes vīri Jūs sodīs. Viņi Jūs sagūstīs, un tad Jums klāsies slikti. Es pats esmu redzējis tādus gadījumus. Ja kāds nelikumīgi cenšas izmantot valdnieka īpašumus, tad viņš saņem bargu sodu."

To dzirdot, Kungs Krišna, Dēvakī dēls, ļoti sadusmojās un cirta veļas mazgātājam ar plaukstas virspusi tādu pļauku, ka tā galva noripoja no pleciem. Veļas mazgātājs nokrita zemē miris. Tādā veidā Kungs apstiprināja Brahma-samhitā teikto, ka jebkurš Viņa loceklis var darīt visu, ko Krišna vēlas. Krišna bez

zobena, ar roku nocirta veļas mazgātājam galvu. Tas ir pierādījums, ka Visaugstais Kungs ir visvarens. Ja Krišna vēlas kaut ko paveikt, tad Viņam nav vajadzīga palīdzība.

Pēc šī šausmīgā notikuma veļas mazgātāja strādnieki tūlīt aizbēga, pamezdami visas drēbes. Krišna un Balarāma apģērbās, kā Viņiem patika, un pārējās drēbes atdeva ganu zēniem, kas arī apģērbās kā gribēja. Viss pārējais palika turpat. Tad Viņi devās tālāk. Tai brīdī pie brāļiem pienāca kāds drēbnieks bhakta un, izmantodams iespēju Viņiem pakalpot, vēl vairāk uzposa Krišnu un Balarāmu. Tagad Krišna un Balarāma izskatījās gluži kā divi ziloņi – viens melns, otrs balts –, kas izrotāti svētkiem. Krišna bija ļoti apmierināts ar drēbnieka darbu un deva viņam sārūpja-mukti svētību, kas nozīmē, ka drēbnieks pēc aiziešanas no šī ķermeņa iegūs tādu veidolu, kāds ir Vaikunthas planētu četrroku Nārājanam. Vēl Krišna teica, ka drēbnieks visu mūžu labi pelnīs un varēs apmierināt jutekļus. Ar šo notikumu Krišna parādīja, ka Krišnas apziņas bhaktām netrūkst materiālas baudas un jutekļu apmierināšanas. Viņiem ir visas iespējas, bet pēc nāves tie var pacelties uz Vaikunthalokas garīgajām planētām vai uz Krišnaloku, Goloka Vrindāvanu.

Skaisti apģērbusies, Krišna un Balarāma gāja pie puķu tirgotāja Sudāmas. Kad brāļi pienāca pie tirgotāja mājas, viņš tūlīt iznāca Tiem pretī un dziļā bhakti nometās pie zemes. Sudāma nosēdināja Krišnu un Balarāmu goda vietā un lūdza palīgu, lai tas atnes ziedus un beteļriekstus ar čandanas pastu. Kungs bija ļoti priecīgs par to, kā puķu tirgotājs Viņu sagaida.

Sudāma godināja Kungu ar pazemīgām lūgšanām: "Mans dārgais Kungs! Es domāju, ka ar Tavu atnākšanu visi mani senči un tie, kurus es godinu, ir ieguvuši laimi un atbrīvi. Mans dārgais Kungs, Tu esi visu šīs kosmiskās izpausmes cēloņu augstākais cēlonis, un par svētību Zemes iedzīvotājiem Tu esi atnācis kopā ar savu pilnīgo daļu, lai aizsargātu bhaktas un iznīcinātu dēmonus. Tu esi vienlīdz labs draugs visām dzīvajām būtnēm; Tu esi Virsdvēsele, un Tu nešķiro būtnes draugos un ienaidniekos. Tomēr Tu ar prieku īpaši atalgo savus bhaktas, kas Tev kalpo. Mans Kungs! Lūdzu, esi tik labs un saki, ko Tu vēlies. Es esmu Tavs mūžīgais kalps. Ja Tu man atļausi kaut ko paveikt Tavā labā, tad man tā būs liela svētība." Puķu tirgotājs Sudāma savā sirdī ļoti priecājās, ka pie viņa atnākuši Krišna un Balarāma. Viņš no dažādiem ziediem savēra divas ārkārtīgi skaistas ziedu vītnes un pasniedza tās Kungam. Krišna un Balarāma bija ļoti priecīgi par Sudāmas patieso kalpošanu. Krišna aizvien ir gatavs dot svētības dvēselēm, kas uzticējušas sevi Viņam. Kungs jautāja puķu tirgotājam, kādu svētību tas vēlas, un Sudāma lūdza, lai viņš vienmēr varētu garīgi kalpot un tādā veidā darīt labu visām dzīvajām būtnēm. Šis piemērs skaidri parāda, ka Kunga bhakta, kurš apzinās Krišnu, nedrīkst apmierināties tikai ar savu attīstību garīgajā kalpošanā. Viņam jāvēlas strādāt citu labad. Tieši tā darīja seši Vrindāvanas Gosvāmī. Tāpēc lūgšanā par viņiem teikts: lokānām hita-kārināu. "Vaišnavi jeb Kunga bhaktas nav savtīgi." Ja viņi saņem no Dieva Augstākās Personības kādu svētību, tie vēlas to dot visiem. Tā ir vislielākā palīdzība cilvēkiem. Ļoti apmierināts ar puķu tirgotāju, Kungs Krišna ne tikai svētīja viņu ar visu, ko tas vēlējās, bet arī deva viņam materiālās bagātības, labklājību ģimenē, garu mūžu un visu pārējo, ko vien Sudāma varēja vēlēt šajā materiālajā pasaulē.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmitajai nodaļai "Krišnas ierašanās Mathurā".

Četrdesmit pirmā nodaļa. Krišna ziedošanas laukumā salauž loku

Izgājuši no puķu tirgotavas, Krišna un Balarāma ieraudzīja, ka pa ielu ar sandalkoka pastas trauku rokā iet jauna sieviete ar kupri mugurā. Krišna ir visa prieka avots, un, vēlēdamies iepriecināt savus pavadoņus, Viņš nolēma pajokot. Krišna teica: "Ak, slaidā skaistule, kas tu esi? Saki, kam tu nes šo sandalkoka pastu? Vislabāk būtu, ja tu dotu šo pastu Man, jo tas tev noteikti atnestu laimi." Krišna ir Dieva Augstākā Personība, un Viņš par kupraino sievieti zināja visu. Ar savu jautājumu Viņš norādīja,

ka nav jēgas kalpot dēmonam: labāk ir kalpot Krišnam un Balarāmam un tūlīt saņemt kalpošanas augļus.

Sieviete atbildēja Krišnam: "Mans dārgais Šjāmasundara, skaistais melnīgsnējais zēn! Tu droši vien zini, ka es esmu Kamsas kalpone. Es katru dienu viņam nesu sandalkoka pastu. Valdniekam tas ļoti patīk, bet tagad es redzu, ka es ar šo pastu vislabāk varētu pakalpot Jums abiem." Krišnas un Balarāmas skaistuma, vārdu, smaidu, skatienu un pārējās darbības savaldzināta, kuprainā sieviete ar lielu prieku un bhakti sāka ziest sandalkoka pastu uz brāļu augumiem. Abi pārpasaulīgie brāļi bija ļoti pievilcīgi ar savu skaisto ādas krāsu un brīnišķīgi ietērpti krāsainās drēbēs. Viņu augumu augšdaļa jau tāpat bija ļoti skaista, bet, kad kuprainā sieviete apzieda brāļus ar sandalkoka pastu, Viņi kļuva vēl skaistāki. Krišna bija ļoti priecīgs par sievietes kalpošanu un domāja, kā viņu atalgot. Citiem vārdiem sakot, lai Krišnas apziņas bhakta pievērstu sev Kunga uzmanību, viņam ir jākalpo ar lielu mīlestību un bhakti. Krišnu nevar iepriecināt ne ar ko citu, kā tikai ar pārpasaulīgu, mīlestības pilnu kalpošanu. Krišna padomāja, tad ar kāju piespieda pie zemes kuprītes pēdas, palika rādītājpirkstus sievietei zem zoda un izstiepa viņu taisnu. Kuprīte vienā mirklī pārvērtās par daiļu meiteni ar platiem gurniem, slaidu vidukli un skaisti veidotām krūtīm. Kuprainā sieviete bija iepriecinājusi Krišnu ar savu kalpošanu, un Krišna bija viņai pieskāries ar savām rokām, tāpēc tā kļuva par ārkārtīgi skaistu meiteni. Šis notikums parāda, ka bhakta ar kalpošanu Krišnam tūlīt paceļas visaugstākajā stāvoklī. Garīgā kalpošana ir tik varena, ka ikviens, kurš to uzsāk, iegūst visas dievišķās īpašības. Kuprīte piesaistīja Krišnu nevis ar savu skaistumu, bet ar kalpošanu, un tādā veidā viņa tūlīt kļuva par ļoti skaistu sievieti. Tam, kurš vēlas apzināties Krišnu, nav jābūt apveltītam ar labām īpašībām vai skaistumu, bet pati Krišnas apziņa un kalpošana Krišnam viņu padara tikumīgu un skaistu.

Kad sieviete, pateicoties Krišnas žēlastībai, bija kļuvusi par daiļu meiteni, viņa gluži dabiski jutās liela Krišnas parādniece, un viņai arī ļoti iepatikās Krišna. Meitene satvēra Kungu aiz apmetņa un smaidīdama teica, ka ir iemilējusies Krišnā. Viņa aizmirs, ka atrodas uz ielas un turpat blakus stāv Krišnas vecākais brālis un draugi.

Meitene vaļširdīgi teica: "Mans dārgais varoni! Es nevaru Tevi šeit atstāt. Tev ir jānāk pie manis. Es esmu ļoti pieķērusies Tavam skaistumam un vēlos Tevi labi uzņemt savās mājās, jo Tu esi labākais no vīriešiem. Lūdzu, esi man žēlīgs!" Citiem vārdiem sakot, meitene teica, lai Krišna nāk pie viņas uz mājām un apmierina tās iekāri. Krišna, protams, mazliet nokaunējās, jo blakus stāvēja Viņa vecākais brālis Balarāma, taču Viņš redzēja meitenes vienkāršumu un mīlestību un tikai pasmaidīja par tās vārdiem. Skatīdamies uz saviem draugiem, ganu zēniem, Viņš atbildēja: "Mana dārgā skaistule! Es ļoti priecājos par tavu ielūgumu un, padarījis savu darbu, noteikti vēlēšos aiziet pie tevis. Tik skaista meitene kā tu ir vienīgais prieks tādām cilvēkam kā Man, jo Es esmu projām no mājām un neesmu precējies. Tu vari būt laba draudzene un atbrīvot Mūs no visiem uztraukumiem." Tā Krišna ar mīliem vārdiem apmierināja meiteni. Tad Viņš no tās atvadījās un sāka iet uz tirgu, kur pilsētas iedzīvotāji bija sagatavojušies sagaidīt Kungu ar dažādām dāvanām, it īpaši ar beteļriekstiem, puķēm un sandalkoka pastu.

Tirgotāji godināja Krišnu un Balarāmu ar lielu cieņu. Kad Krišna gāja pa ielu, apkārtējo namu sievietes nāca paraudzīties uz Viņu, un dažas jaunākās meitenes, Krišnas skaistuma savaldzinātas, gandrīz zaudēja samaņu. Viņu mati atrisa, drēbes kļuva vaļīgas un jaunavas pavisam aizmirs, kur tās atrodas.

Pēc tam Krišna jautāja pilsētas iedzīvotājiem, kur notiks ziedošanas ceremonija. Kamsa rīkoja ziedošanu, ko sauc par Dhanur-jagju, un tai par godu blakus ziedošanas altārim bija nolikts liels loks. Loks bija tik milzīgs un brīnumains, ka atgādināja debesu varavīksni. Apkārt ziedošanas laukumam stāvēja daudzie Kamsas noliktie sargi. Krišna un Balarāma gāja pie loka, un sargi teica, lai tie apstājas,

bet Krišna nemaz neklausījās, izlauzās cauri apsardzei un paņēma lielo loku kreisajā rokā. Visu ļaužu acu priekšā Viņš uzsēja lokam stiegru, atvilka to un pārlauza loku uz pusēm, gluži kā zilonis pārlauž laukā augošu cukurniedri. Nu visi redzēja, cik Krišna ir stiprs. Loks salūza ar milzīgi troksni, kas noskanēja pa visu zemi un debesīm, un Kamsa to dzirdēja. Uzzinot, kas noticis, viņš sāka baidīties par savu dzīvību. Galvenais sargs, kas visu notikušo redzēja, ārkārtīgi sadusmojās. Viņš pavēlēja sargiem ņemt ieročus un metās virsū Krišnam kliegdam: "Sagūstiet Viņu! Sagūstiet Viņu! Nogaliniet Viņu! Nogaliniet Viņu!" Krišna un Balarāma bija ielenkti no visām pusēm. Redzot uzbrūkošos sargus, brāļi sadusmojās un, paņēmuši salauztā loka puses, sāka viņus sist. Pa to laiku Kamsa aizsūtīja sargiem palīgā papildspēkus, bet Krišna un Balarāma uzveica un nogalināja arī tos.

Kad cīņa bija beigusies, Krišna vairs negāja tālāk ziedošanas laukumā, bet izgāja pa vārtiem un devās uz nometni. Pa ceļam Viņš ar lielu patiku apskatīja dažādas Mathuras vietas. Redzot Krišnas darbību un brīnumaino varonību, Mathuras iedzīvotāji sāka domāt, vai brāļi nav padievi, kas ieradušies Mathurā. Viņi nevarēja vien nobrīnīties par Krišnu un Balarāmu. Abi brāļi bezrūpīgi staigāja pa ielām, nemaz nebēdājot par to, ko tiem varētu nodarīt Kamsa.

Kad pienāca vakars, Krišna kopā ar Balarāmu un ganu zēniem devās uz pilsētas nomali, kur bija atstāti pajūgi. Krišna un Balarāma bija pavēstījuši Kamsam par savu ierašanos un likuši saprast, kādas briesmas to sagaida nākamajā dienā ziedošanas laukumā.

Kad Krišna un Balarāma no Vrindāvanas aizbrauca uz Mathuru, Vrindāvanas iedzīvotāji domāja, cik ļoti ir paveicies Mathuras iedzīvotājiem, kuri varēs skatīt brīnumskaisto Krišnu, ko godina Viņa tīrie bhaktas un laimes dievietes. Vrindāvanas iedzīvotāju domas patiešām piepildījās, jo Mathuras iedzīvotāji, redzot Krišnu, guva pilnīgu apmierinājumu.

Kad Krišna atgriezās nometnē, kalpi nomazgāja Viņa lotospēdas, ērti apsēdināja Viņu un pasniedza Kungam pienu un garšīgus ēdienus. Paēdis vakariņas un pārdomājis nākamās dienas darbus, Krišna devās pie miera. Tā Viņš pavadīja nakti.

Turpretī Kamsa, uzzinot, ka Krišna salauzis brīnumaino loku, kā arī nogalinājis sargu un kareivjus, sāka pamazām apjaust Dieva Augstākās Personības spēku. Kamsa saprata, ka ir ieradies astotais Dēvakī dēls un ka viņam tagad neizbēgami draud nāve. Domājot par nāvi, Kamsa nevarēja nomierināties visu nakti. Viņš redzēja daudzas ļaunas zīmes un saprata, ka Krišna un Balarāma, kas bija ieradušies pilsētā, ir viņa nāves vēstneši. Gan miegā, gan nomodā Kamsam rādījās ļaunas zīmes. Skatoties spogulī, viņš vairs nevarēja ieraudzīt savu galvu, lai gan tā joprojām bija uz pleciem. Palūkojoties uz debesīm, katra zvaigzne izskatījās kā divas. Kamsam šķita, ka viņa ēnā ir caurumi un ausīs visu laiku kaut kas sīc. Likās, ka koki ir no zelta. Kamsa vairs nespēja saskatīt savu pēdu nospiedumus putekļos vai dubļos. Saprātīgi viņš redzēja dažādus spokus, kas brauca ēzeļa vilktos ratos. Vēl Kamsa sapņoja, ka kāds dod viņam indi un viņš to dzer. Kamsa sapnī redzēja, ka viņš iet kails ar ziedu vītņi ap kaklu un noziež visu ķermeni ar eļļu. Kamsa gan miegā, gan nomodā redzēja dažādas zīmes, kas nepārprotami liecināja par nāvi un lielā uztraukumā viņš naktī nevarēja aizmigt. Kad nakts bija pagājusi, Kamsa steidzās rīkot laušanās sacīkstes.

Cīņas laukums bija kārtīgi noslaucīts un izrotāts ar karogiem, vītņiem un ziediem, un timpānu skaņa vēstīja par sacensību sākumu. Paaugstinājums bija ļoti skaisti izrotāts ar vimpeļiem un karogiem. Cienījamiem ļaudīm – valdniekiem, brāhmaniem un kšatrijiem – bija iekārtotas īpašas sēdvietas, un valdnieki sēdēja troņos. Visbeidzot dažādu ministru un sekretāru pavadībā ieradās Kamsa un apsēdās uz īpaša paaugstinājuma. Lai gan Kamsam apkārt sēdēja visi valdības locekļi, bailēs viņam sirds nepārtraukti sitās. Acīm redzot, nāve ir ļauna arī pret tik vareniem cilvēkiem kā Kamsa. Kad atnāk nāve, tā neskatās uz cilvēka augsto stāvokli.

Kad visi bija ieradusies, laukumā iesoļoja cīkstoņi, lai rādītu skatītājiem savu prasmi. Viņiem bija skaistas drēbes un rotājumi. Daži slavenākie no cīkstoņiem bija Čānūra, Muštika, Šāla, Kūta un Tošāla. Skanēja mūzika, un spēkavīri jutās pacilāti. Kamsa sagaidīja arī visus cienījamos Vrindāvanas ganus, kurus vadīja Nanda. Pasnieguši Kamsam līdzatvesto pienu un citus labumus, gani apsēdās uz īpaša paaugstinājuma turpat blakus valdniekam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit pirmajai nodaļai "Krišna ziedošanas laukumā salauž loku".

Četrdesmit otrā nodaļa. Ziloņa Kuvalajāpīdas nogalināšana

Krišna un Balarāma nomazgājās, padarīja pārējos rīta darbus un dzirdēja, ka cīņas laukumā jau skan timpāni. Brāļi tūlīt sagatavojās, lai ietu skatīties sacensības. Kad Krišna un Balarāma pienāca pie arēnas vārtiem, Viņi tur ieraudzīja milzīgo ziloni Kuvalajāpīdu un uzraugu. Uzraugs bija tišām nostādījis ziloni vārtu priekšā, lai neļautu brāļiem ieiet. Krišna saprata, ar kādu nolūku tas ir darīts, un savilka ciešāk jostu, lai varētu cīnīties. Tad Viņš ļoti nopietni pārkonīgā balsī uzrunāja uzraugu: "Tu, nelieti, dod Man ceļu! Ja tu Mani nelaidīsi, Es aizsūtīšu tevi un tavu ziloni uz nāves mājām."

Apvainotais sargs ļoti sadusmojās un, kā jau tas iepriekš bija iecerēts, lika, lai zilonis uzbrūk Krišnam. Zilonis metās virsū Kungam gluži kā pati nāve un centās Viņu satvert ar snuķi, bet Krišna veikli izvairījās un turējās zilonim aiz muguras. Zilonis nespēja redzēt tālāk par savu degungalu, un Krišna slēpās aiz viņa kājām. Zilonis centās satvert Krišnu ar snuķi, bet Krišna atkal veikli izvairījās, aizskrēja viņam aiz muguras un saķēra to aiz astes. Krišna ar milzīgu spēku sāka vilkt ziloni un aizvilka to divdesmit piecus loka garumus tālu, gluži kā Garuda, kas stiepj nelielu čūsku. Krišna raustīja ziloni aiz astes pa labi, pa kreisi, šurpu, turpu, tāpat kā bērībā Viņš bija raustījis aiz astes teliņus. Pēc tam Krišna apgāja zilonim apkārt, kārtīgi to ieplaukāja un atkal slēpdamies aizskrēja viņam aiz muguras. Tad Krišna noietās pie zemes starp ziloņa kājām. Kuvalajāpīda centās Viņu satvert, bet Krišna noietās zilonim ceļā, un Kuvalajāpīda nokrita. Tad Krišna uzlēca kājās, bet zilonis, domādams, ka Krišna joprojām guļ zemē, centās nodurt Viņu ar savu ilkni, taču trāpīja zemē. Lai gan zilonis bija nomocījies un nikns, sargs, kas sēdēja tam virsū, centās satracināt Kuvalajāpīdu vēl vairāk. Tad zilonis kā neprātīgs metās Krišnam virsū. Tikko Kuvalajāpīda bija pietiekami tuvu, Krišna saķēra viņu aiz snuķa un norāva zemē. Kad zilonis un sargs bija nokrituši, Krišna uzlēca uz Kuvalajāpīdas muguras, salauza to un nogalināja arī sargu. Kad cīņa bija galā, Krišna sev uz pleca uzlika ziloņa ilkni. Krišna, kuru rotāja sviedru lāsītes un ziloņa asins pilieni, bija ļoti priecīgs un sāka iet uz sacensību laukumu. Kungs Balarāma sev uz pleca uzlika otru ziloņa ilkni. Tā brāļi kopā ar draugiem ieradās sacensību vietā.

Kad Krišna kopā ar Balarāmu un draugiem ienāca cīņas laukumā, dažādi cilvēki atkarībā no savām attiecībām (rasas) ar Krišnu redzēja Viņu dažādi. No Krišnas izplūst viss prieks un visu veidu rasas – gan labvēlīgās, gan nelabvēlīgās. Cīkstoņiem Viņš likās kā zibens, parastie ļaudis uz Viņu raudzījās kā uz visskaistāko personību. Sievietes Viņā saskatīja vispievilcīgāko vīrieti, pašu Amoru, un tūlīt Viņā iemīlējās. Gani raudzījās uz Krišnu kā uz savu radnieku, kas atbraucis no tā paša Vrindāvanas ciema. Valdnieki kšatriji Krišnā saskatīja visstiprāko valdītāju. Krišnas vecākiem Nandai un Jašodai Viņš bija mīļš bērns. Bhodžas dinastijas valdniekam Kamsam Krišna likās kā pati nāve. Nesaprātīgie domāja, ka Krišna ir nevarīgs. Jogi Viņā saskatīja Virsdvēseli. Vrišni dinastijas locekļiem Krišna bija to visslavenākais pēcnācējs. Tā, dažādos veidos uzlūkots, Krišna kopā ar Balarāmu un draugiem ienāca cīņas laukumā. Kamsa jau zināja, ka Krišna ir nogalinājis ziloni Kuvalajāpīdu, tāpēc vairs nešaubījās, ka Viņš ir grūti uzveicams pretinieks. Kamsa ļoti baidījās. Krišnam un Balarāmam bija garas rokas. Viņi bija skaisti apģērbti un ļoti patika sanākušajiem ļaudīm. Brāļi izskatījās kā aktieri, kas uznākuši

uz skatuves, un visi pievērsa savu uzmanību Viņiem.

Kad Mathuras iedzīvotāji redzēja Krišnu, Dieva Augstāko Personību, viņi bija ļoti priecīgi un skatījās Viņam sejā tā, it kā dzertu un nevarētu atdzerties debesu nektāru. Skatīšanās uz Krišnu sagādāja tik daudz prieka, ka ļaudis ne tikai ar acīm dzēra Viņa skaistuma nektāru, bet arī ieelpoja Viņa auguma smaržu un baudīja Tā garšu, apskaujot Krišnu un Balarāmu abām rokām. Ļaudis sāka savā starpā runāt par abiem pārpasaulīgajiem brāļiem. Viņi jau sen bija dzirdējuši par Krišnas un Balarāmas skaistumu un darbību, bet nu tie varēja skatīt brāļus vaigu vaigā. Viņi domāja, ka Krišna un Balarāma ir Vrindāvanā atnākušās Dieva Augstākās Personības Nārājanas pilnīgie avatāri.

Mathuras iedzīvotāji runāja par Krišnas spēlēm, par to, kā Viņš ir piedzimis Vasudēvam, pēc tam aiznests uz Gokulu, nodots Nandas Mahārādžas un viņa sievas gādībā, kā arī par to, kas noticis pirms Krišnas ierašanās Mathurā. Ļaudis runāja par dēmonietes Pūtanas nogalināšanu un viesuļu dēmona Trināvartas nonāvēšanu. Viņi atcerējās, kā Krišna atpestīja dvīņubrāļus, kuri bija kļuvuši par jamalardžunas kokiem. Mathuras iedzīvotāji runāja: "Krišna un Balarāma Vrindāvanā ir nogalinājuši Šankhāsuru, Kēši, Dhēnukāsuru un daudzus citus dēmonus. Krišna ir izglābis Vrindāvanas ganus no briesmīga ugunsgrēka. Viņš ir sodījis čūsku Kāliju, kas dzīvoja Jamunā, un atbrīvojis debesu valdnieku Indru no viltus lepnuma. Krišna ir turējis milzīgo Govardhanas kalnu vienā rokā septiņas dienas pēc kārtas un izglābis Gokulas iedzīvotājus no nepārtraukta lietus un vētras." Mathuras iedzīvotāji atcerējās arī citus jaukus notikumus: "Vrindāvanas jaunavām tik ļoti patika Krišnas skaistums un darbošanās kopā ar Viņu, ka tās pilnīgi aizmirsā materiālās esamības mērķi. Skatoties uz Krišnu un domājot par Viņu, gopī aizmirsā visu materiālo nogurumu." Mathuras iedzīvotāji runāja par Jādu dinastiju un sprieda, ka, pateicoties Krišnas atnākšanai šajā dzimtā, Jādu ir visslavenākā ģimene Visumā. Tad Mathuras iedzīvotāji sāka runāt par Balarāmu. Viņi stāstīja par Balarāmas brīnišķīgajām lotosa ziedlapiņu acīm un teica: "Šis zēns ir nogalinājis dēmonu Pralambu, kā arī daudzus citus dēmonus." Kamēr ļaudis runāja par Krišnas un Balarāmas darbību, ieskanējās mūzikas instrumenti, kas vēstīja par sacensību sākumu.

Ar Krišnu un Balarāmu sāka runāt slavenais cīkstonis Čānūra. Viņš teica: "Dārgie Krišna un Balarāma, mēs esam dzirdējuši par Jūsu agrākajiem darbiem. Jūs esat lieli varoņi, un tāpēc valdnieks ir uzaicinājis Jūs šurp. Mēs esam dzirdējuši, ka Jūsu rokas ir ļoti stipras. Valdnieks un visi sanākušie ļaudis vēlas redzēt Jūsu cīņas māku. Valsts pilsonim jābūt paklausīgam un jāiepriecina valdnieks. Kas tā darbojas, tas saņem visu veidu svētību. Bet tas, kurš nav paklausīgs, cieš no valdnieka dusmām. Jūs esat ganu zēni, un mēs esam dzirdējuši, ka Jums, ganot mežā govīs, paticis laužties. Tādēļ mēs vēlamies, lai Jūs piedalītos sacīkstēs par prieku viesiem, ļaudīm un valdniekam."

Krišna tūlīt saprata, ko Čānūra vēlas, un sagatavojās cīņai ar viņu. Tomēr saskaņā ar laiku un apstākļiem Krišna teica: "Tu esi Bhodžas valdnieka pavalstnieks, un tu dzīvo džungļos. Arī Mēs netieši esam viņa pavalstnieki, tādēļ cenšamies, cik vien iespējams, viņu iepriecināt. Tas, ka valdnieks piedāvā Mums cīkstēties, protams, ir liels pagodinājums, taču patiesībā Mēs esam parasti zēni. Mēs kopā ar citiem sava vecuma zēniem reizēm spēlējamies Vrindāvanas mežā. Mūsaprāt, ir labi cīnīties tiem, kas vecumā un spēkā ir līdzīgi, taču skatītājiem diez vai patiks, ka Mēs stājamies pretī tādiem diženiem cīkstoņiem kā jūs. Tas būtu pretrunā ar viņu reliģiskajiem principiem." Krišna tādā veidā norādīja, ka slavenajiem un spēcīgajiem cīkstoņiem nevajadzētu aicināt uz cīņu Krišnu un Balarāmu.

Čānūra atbildēja: "Mans dārgais Krišna! Cik mēs saprotam, Tu neesi ne bērns, ne jaunielis. Tu tāpat kā Tavs vecākais brālis Balarāma stāvi pāri visiem. Tu jau esi nogalinājis ziloni Kuvalajāpīdu, kurš varēja stāties pretī daudziem tūkstošiem citu ziloņu. Tu esi viņu nogalinājis tik brīnumainā veidā. Ar savu spēku Tu vari stāties pretī mūsu visstiprākajiem cīkstoņiem. Tādēļ es gribu cīnīties ar Tevi, un Tavs vecākais brālis Balarāma lai cīnās ar Muštiku."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit otrajai nodaļai "Ziloņa Kuvalajāpīdas nogalināšana".

Četrdesmit trešā nodaļa. Kamsas nogalināšana

Kad Kamsas cīkstoņi bija izteikuši savu gribu, Dieva Augstākā Personība, Madhu nogalinātājs, stājās pretī Čānūram, un Kungs Balarāma, Rohinī dēls, stājās pretī Muštikam. Krišna un Čānūna, kā arī Balarāma un Muštika satvēra viens otru aiz rokām, kājām un sāka lauzties, lai redzētu, kurš būs uzvarētājs. Pretinieki cīnījās ar plaukstām, stilbiem, galvām, krūtīm un sita viens otru. Cīņa kļuva aizvien karstāka, pretinieki viens otru grūda, ķēra, meta zemē, uzbruka no priekšas, no aizmugures un izmantoja dažādus tvērienus. Cīkstoņi iekarsa aizvien vairāk un vairāk. Viņi viens otru cēla gaisā, vilka un grūda, lauzās ar rokām un ar kājām, rādīdami visaugstāko meistarību un visiem spēkiem cenzdamies uzveikt pretinieku.

Tomēr skatītāji nebija īpaši apmierināti, jo cīņa likās nevienlīdzīga. Krišna un Balarāma bija tikai zēni, turpretī cīkstoņi Čānūra un Muštika – milzu vīri ar akmenscietiem muskuļiem. Daudzi no skatītājiem, juzdami līdzī Krišnam un Balarāmam, sāka runāt: "Dārgie draugi, pušiem draud briesmas." Kāds teica: "Un tāda nevienlīdzīga cīņa notiek valdnieka acu priekšā!" Skatītāji bija zaudējuši visu prieku. Viņi nespēja atbalstīt cīņu starp stipro un vājo. "Čānūra un Muštika ir kā zibeņi, viņi ir stipri kā milzu kalni, bet Krišna un Balarāma ir jauni un maigi zēni. Te vairs nav nekāda taisnīguma. Tie, kam ir kaut kāda cilvēciska izpratne, nespēj noskatīties šai negodīgajā cīņā. Ja kāds skatās šo cīkstēšanos, tad viņš nav īpaši izglītots; tāpēc vienalga, vai skatītāji runā vai cieš klusu, viņiem nāksies saņemt grēku sekas." "Bet mani dārgie draugi," teica kāds cits. "Paskatieties uz Krišnas seju! Viņš, ķerot savu pretinieku, ir nosvīdis, un Krišnas seja izskatās kā lotosa zieds ar ūdens lāsītēm. Vai redzat, cik skaista kļuvusi Kunga Balarāmas seja? No grūtas cīņas ar Muštiku Viņa vaigi kļuvuši sārti."

Sanākušās sievietes savā starpā runāja: "Dārgās draudzenes! Tikai iedomājieties, kā paveiciet Vrindāvanas zemei, kur atrodas pati Dieva Augstākā Personība. Kungu Krišnu vienmēr grezno ziedu vītnes, un Viņš kopā ar savu brāli Balarāmu gana govīs. Krišnam blakus aizvien ir ganu zēni, un Viņš spēlē sava pārpasaulīgo flautu. Vrindāvanas iedzīvotāji ir tik laimīgi, jo viņi pastāvīgi var raudzīties uz Krišnas un Balarāmas lotospēdām, kuras pielūdz tādi diženi padievi kā Kungs Šiva un Brahma, kā arī laimes dieviete. Mēs nespējam iedomāties, cik daudz dievbijīgu darbu paveikušas Vradžabhūmi jaunavas, ka viņas var baudīt Dieva Augstākās Personības sabiedrību un priecāties par Viņa pārpasaulīgā auguma nesalīdzināmo skaistumu. Dieva Kunga skaistums ir nepārspējams, un neviens nevar Viņam līdzināties mirdzumā. Krišnā un Balarāmā ir visas varenības: bagātība, spēks, skaistums, slava, zināšanas un atsacīšanās spēja. Gopī ir tik laimīgas, jo viņas var redzēt Krišnu un domāt par Viņu augu dienu un nakti, sākot ar pašu rītu, kad viņas slauc govīs, loba rīsus vai kuļ sviestu. Tīrot māju un mazgājot grīdu, viņas vienmēr gremdējas domās par Krišnu."

Gopī ir vislabākais piemērs, kā cilvēks var darboties Krišnas apziņā, pat ja viņam ir dažādi materiālie pienākumi. To, kurš pastāvīgi gremdējas domās par Krišnu, materiālās darbības sārņi neskar. Tāpēc gopī atrodas pilnīgā transā, samādhī, jeb mistisko spēku augstākās pilnības pakāpē. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka tas, kurš pastāvīgi domā par Krišnu, ir augstākais no visiem jogiem. "Mana dārgā draudzene," viena sieviete teica otrai. "Mums jāatzīst, ka gopī darbība ir visaugstākā dievbijība; kā gan citādi viņām būtu iespēja redzēt Krišnu gan no rīta, kad Viņš kopā ar draugiem dzen ganībās govīs, gan vakaros, kad Viņš atgriežas? Gopī pavisam bieži var priecāties par to, kā Krišna spēlē flautu un brīnumjauki smaida."

Kad Kungs Krišna, visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, saprata, ka sievietes par Viņu raizējas, Viņš nolēma vairs neturpināt cīņu un tūlīt nogalināt cīkstoņus. Arī Krišnas un Balarāmas vecāki – Nanda

Mahārādža, Jašoda, Vasudēva un Dēvakī – bija ļoti uztraukušies, jo nezināja, ka viņu bērni ir bezgala spēcīgi. Kungs Balarāma lauzās ar cīkstoni Muštiku, gluži tāpat kā Krišna, Dieva Augstākā Personība – ar Čānūru. Kungs Krišna šķietamās dusmās trīs reizes iesita Čānūram ar dūri, un diženais cīkstonis par lielu pārsteigumu skatītājiem sagriļojās. Tad Čānūra, izmantodams pēdējo iespēju, gluži kā vanags uzbruka Krišnam un trieca abas dūres pret Krišnas krūtīm, taču Kungam šis sitiens nebija sāpīgāks kā zilonim sitiens ar puķu vītņi. Krišna tūlīt satvēra Čānūras rokas un sāka griezt pretinieku sev apkārt, un Čānūra zaudēja dzīvību. Tad Krišna viņu nosvieda zemē. Cīkstonis nokrita zemē gluži kā Indras karogs, un visi viņa skaistie rotājumi tagad gulēja putekļos.

Muštika iesita Balarāmam, un Balarāma ar lielu spēku sita viņam pretī. Cīkstonis sāka drebēt un vemt asinis. Lielās sāpēs viņš izlaida garu un nokrita gluži kā vētras izgāzts koks. Kad Čānūra un Muštika bija nogalināti, arēnā iznāca cīkstonis Kūta. Kungs Balarāma tūlīt saķēra viņu aiz kreisās rokas un, gluži kā spēlēdamies, nogalināja. Tad iznāca cīkstonis vārdā Šala, un Krišna ar kājas spērienu sašķaidīja viņam galvu. Gluži tāpat tika nogalināts arī Tošala. Kad Krišna un Balarāma bija tikuši galā ar lielākajiem spēkavīriem, pārējie cīkstoņi bailēs par savu dzīvību metās bēgt. Tad ap Krišnu un Balarāmu sanāca ganu zēni un lielā priekā apsveica brāļus. Skanēja bungas, zēni runāja par Balarāmas un Krišnas uzvaru, un skanēja ap brāļu potītēm apliktie zvaniņi.

Visi sanākušie ļaudis lielā sajūsmā aplaudēja, un viņu priekam nebija gala. Līksmes pārņēmtie brāhmani slavēja Krišnu un Balarāmu. Tikai Kamsa bija drūms – viņš neaplaudēja un nesvētīja Krišnu. Kamsa pavēlēja, lai muzikanti pārtrauc par godu Krišnas uzvarai sist bungas. Viņš ļoti bēdājās, ka cīkstoņi ir vai nu nogalināti, vai aizbēguši. Tad Kamsa saviem draugiem teica: "Es pavēlu abus šos Vasudēvas dēlus tūlīt izraidīt no Mathuras. Ganu zēniem, kas Viņus pavada, jāatņem viss, kas tiem ir. Nanda Mahārādža tūlīt jāapcietina un par visām viņa viltībām jānogalina. Nekavējoties jānonāvē arī nelietīgais Vasudēva. Jāmirst arī manam tēvam Ugrasēnam, kurš aizvien ir atbalstījis ienaidniekus."

Izdirdējis Kamsas vārdus, Kungs Krišna ļoti sadusmojās un nepagāja ne mirklis, kad Viņš jau bija pārlecis pāri valdnieka Kamsas garajiem sargiem. Kamsa bija gatavs cīnīties ar Krišnu, jo viņš jau no paša sākumā zināja, ka viņam jāmirst no Krišnas rokas. Viņš izrāva no maksts zobenu, pacēla vairogu un gatavojās atbildēt uz Krišnas izaicinājumu. Kamēr Kamsa vicināja zobenu, visvarenais Kungs Krišna ar milzīgu spēku sagrāba valdnieku. Dieva Augstākā Personība, kas ir visas pasaules patvērums un no kura lotosnabas izpaužas viss Visums, notrieca zemē valdnieka kroni un satvēra Kamsu aiz garajiem matiem. Tad Krišna izcēla Kamsu no troņa, aizvilka līdz ciņas paaugstinājumam un nosvieda zemē. Pēc tam Krišna uzsēdās Kamsam uz krūtīm un sita viņu, līdz tas zaudēja dzīvības spēku.

Lai pārlicinātu savus vecākus, ka Kamsa ir miris, Kungs Krišna viņu vilka pa zemi, gluži kā lauva velk nogalinātu ziloni. Kad ļaudis to redzēja, sacēlās liels troksnis. Bija dzirdami gan prieka saucieni, gan žēlabas. Kamsa jau kopš tās dienas, kad tika pavēstīts, ka astotais Dēvakī dēls viņu nogalinās, bija nepārtraukti domājis par Krišnu, kuram rokā ir disks. Nāves baiļu pārņemts, Kamsa domāja par Krišnu augu dienu un nakti bez apstājas: gan ēdot, gan ejot, gan elpojot. Tā viņš gluži dabiski saņēma atbrīves svētību. Bhagavad-gītā teikts: *sadā tad-bhāva-bhāvitaḥ* – cilvēka ākamā dzīve veidojas atbilstoši domām, kurās viņš pastāvīgi gremdējas. Kamsa domāja par Krišnu, kura rokās ir disks, nepārtraukti, un tas nozīmē, ka viņš gremdējās domās par Nārājanu, kurš tur disku, gliemežnīcu, lotosu un vāli.

Kā norāda autoritātes, Kamsa pēc nāves sasniedza sārūpja-mukti, tas ir, viņš ieguva Nārājanas (Višnu) veidolu. Uz Vaikunthas planētām visām būtņēm ir tāds pats izskats kā Nārājanam. Kamsa pēc nāves ieguva atbrīvi un nonāca Vaikunthalokā. No šī piemēra mēs varam saprast, ka pat tas, kurš domā par Dieva Augstāko Personību kā par ienaidnieku, saņem atbrīvi vai nonāk uz Vaikunthas planētas. Ko tad lai saka par tīriem bhaktām, kuri pastāvīgi gremdējas labvēlīgās domās par Krišnu? Pat Krišnas ienaidnieks saņem atbrīvi un nonāk bezpersoniskajā brahmadžoti. Tā kā Dieva Augstākā Personība ir

visādā ziņā laba, ikviens, kas domā par Kungu – vienalga, vai kā par draugu vai kā par ienaidnieku – saņem atbrīvi. Tomēr bhaktas atbrīve atšķiras no ienaidnieka atbrīves. Ienaidnieks parasti saņem sājudžas atbrīvi, bet reizēm – sārūpjas atbrīvi.

Kamsam bija astoņi jaunākie brāļi, kurus vadīja Kanka, un, uzzinājuši par sava vecākā brāļa nāvi, tie visi kopā lielās dusmās metās virsū Krišnam, lai Viņu nogalinātu. Kamsa un viņa brāļi bija Krišnas tēvoči no mātes puses, jo viņu māsa bija Krišnas māte Dēvakī. Krišna bija nogalinājis Kamsu, savu tēvoci no mātes puses, un tas ir pretrunā ar Vēdu norādījumiem. Lai gan Krišna nav atkarīgs no Vēdu norādījumiem, Viņš tos pārkāpj tikai tad, kad nav citas izejas. Kamsu varēja nogalināt vienīgi Krišna, bet astoņu Kamsas brāļu nogalināšanu uzņēmās Balarāma. Lai gan Balarāmas māte Rohinī bija Vasudēvas sieva, viņa nebija Kamsas māsa. Balarāma tūlīt paņēma pirmo ieroci, kas gadījās pie rokas (visticamāk, ka tas bija ziloņa ilknis, ko Viņš bija nesis), un vienu pēc otra nogalināja visus astoņus brāļus, gluži kā lauva nogalina briežus. Tādējādi Krišna un Balarāma apliecināja, ka Dieva Augstākā Personība ierodas, lai aizsargātu dievbijīgos un nogalinātu bezdievīgos dēmonus, kuri aizvien ir padievu ienaidnieki.

Augstāko planētu padievi, sveicot Krišnu un Balarāmu, kaisīja ziedus. Starp padieviem bija arī tādas varenas personības kā Kungs Brahma un Šiva, un visi gavilēja par Kamsas nāvi. Skanēja bungas, no debesīm bira ziedi un padievu sievas liksmi dejoja.

Kamsas un viņa astoņu brāļu sievas bēdās par vīru pēkšņo nāvi sita sev pa galvu un raudāja bez apstājas. Skaļi vaimanājot un apskaujot savu vīru augumus, viņas uzrunāja mirušos: "Ak, mīlais, tu biji tik labs un aizsargāji mūs visus! Bet tagad, pēc tavas nāves, mirusi esmu arī es, miruši ir bērni, un mūsu nams ir tukšs. Es vairs neizskatos skaista. Tava nāve aptumšojusi visus svētīgos notikumus, kā loka ziedošanas rituālu. Mans dārgais vīrs, tu slikti izturējies pret nevainīgiem cilvēkiem, tāpēc tev ir atņemta dzīvība. Tam bija neizbēgami jānotiek, jo cilvēku, kurš sagādā ciešanas nevainīgām būtnēm, soda dabas likumi. Es zinu, ka Kungs Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Viņš ir augstākais saimnieks un visa augstākais baudītājs, tapēc tas, kurš neņem Viņu vērā, nevar būt laimīgs un galu galā mirst, kā tas ir noticis ar tevi."

Krišna ļoti mīlēja savas mātes brāļu sievas un, cik vien spēja, centās tās mierināt. Tika izpildīti pēcnāves rituāli, kurus arī vadīja Krišna, jo Viņš bija mirušo prinču māsasdēls. Tūlīt pēc tam Krišna un Balarāma atbrīvoja savu tēvu Vasudēvu un māti Dēvakī, kuri atradās Kamsa gūstā. Krišna un Balarāma nometās pie vecāku pēdām un godināja tos ar lūgšanām. Krišnas dēļ Vasudēva un Dēvakī bija tik daudz izcietuši – Kamsa viņiem bija sagādājis ļoti daudz raižu. Dēvakī un Vasudēva pilnībā apzinājās, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, tāpēc, lai gan Krišna pieskārās viņu pēdām, noliecās pie zemes un teica lūgšanas, vecāki Viņu neapskāva, bet tikai stāvēja un klausījās Dieva Augstākās Personības vārdus. Lai gan Vasudēva un Dēvakī bija Krišnas vecāki, viņi vienmēr apzinājās, ka Krišna ir pats Kungs.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit trešajai nodaļai "Kamsas nogalināšana".

Četrdesmit ceturta nodaļa. Krišna izglābj sava skolotāja dēlu

Kad Kungs Krišna ieraudzīja, ka Vasudēva un Dēvakī stāv Viņa priekšā cieņas pilni, Viņš tūlīt izvērta savu jogamāju, lai vecāki varētu izturēties pret Viņu un Balarāmu kā pret bērniem. Materiālajā pasaulē attiecības starp tēvu, māti un bērniem dažādos dzīvo būtnu veidos rodas maldinātājas enerģijas ietekmē, un tāpat jogamājas ietekmē bhakta var izturēties pret Dieva Augstāko Personību kā pret savu bērnu. Izpaudis jogamāju, visizcilākais Sātvatu dinastijas pēctecis Krišna kopā ar savu vecāko brāli Balarāmu godbijīgi un pazemīgi uzrunāja Vasudēvu un Dēvakī: "Mans dārgais tēvs! Mana

dārgā māte! Lai gan jūs vienmēr esat raizējušies par Mums un centušies aizsargāt Mūsu dzīvību, jūs neesat varējuši priecāties par Mums kā par saviem zīdaiņiem, puisēniem un jaunekļiem." Krišna netiešā veidā slavēja savu audzītēvu Nandu Mahārādžu un audzumāti Jašodu, kuri patiešām varēja baudīt Krišnas un Balarāmas bērnības rotaļas. Daba iekārtojusi tā, ka iemiesotās dzīvās būtnes bērnība vecākiem sagādā lielu prieku. Arī dzīvnieku valstībā vecāki ļoti mīl savus bērnus un ļoti rūpējas par tiem. Vasudēva un Dēvakī vienmēr bija raizējušies par savu dēlu Krišnas un Balarāmas drošību. Tieši tāpēc Krišna tūlīt pēc ierašanās šajā pasaulē tika aiznests uz citām mājām. Arī Balarāma tika pārnesta no Dēvakī klēpja uz Rohinī klēpi.

Vasudēva un Dēvakī pastāvīgi domāja, kā aizsargāt Krišnu un Balarāmu, un nevarēja priecāties par Viņu bērnības rotaļām. Krišna teica: "Diemžēl liktenis ir bijis tāds, ka Mēs neesam varējuši dzīvot pie saviem vecākiem un baudīt bērnības priekus mājās. Mans dārgais tēvs, Mana dārgā māmiņ! Cilvēks nespēj samaksāt savu parādu vecākiem, no kuriem viņš ir saņēmis ķermeni. Caur ķermeni būtne saņem visus materiālās esamības labumus. Kā norāda Vēdas, cilvēka veidols būtnei dod iespēju paveikt visus reliģiskos rituālus, piepildīt visas vēlmes un iegūt visas bagātības. Un vienīgi cilvēka veidolā ir visas iespējas atbrīvoties no materiālās esamības. Ķermeni ir radījuši tēvs un māte kopīgi. Ikvienam cilvēkam jābūt pateicīgam vecākiem un jāsaprot, ka viņš nespēj atlīdzināt parādu par vecāku rūpēm. Ja pieaudzis dēls necenšas ar darbiem vai bagātību iepriecināt savus vecākus, tad nāves valdnieks viņu noteikti soda un liek tam ēst paša miesu. Ja cilvēks spēj aizsargāt nevarīgus vecākus, šķīstu sievu, bērnus, garīgo skolotāju, brāhmanus un citus, kas no viņa atkarīgi, bet to nedara, tad viņš pat dzīves laikā uzskatāms par mirušu. Mans dārgais tēvs, māmiņ, jūs vienmēr esat centušies Mūs aizsargāt, taču Mēs diemžēl neesam varējuši jums kalpot. Līdz šim mēs esam tikai šķieduši savu laiku; apstākļi ir bijuši tādi, ka Mēs neesam varējuši jums kalpot. Māte un tēvs, lūdzu, piedodiet Mūsu grēkus!"

Kad Dieva Augstākā Personība nevainīga zēna izskatā teica mīļus vārdus, Vasudēva un Dēvakī, vecāku mīlestības pārņemti, lielā priekā Viņu apskāva. Viņi pat nespēja parunāt un atbildēt Krišnam. Tēvam un mātei nepārtraukti no acīm bira asaras, un Viņi klusēdami apmīloja savus dēlus.

Nomierinājies tēvu un māti, Dieva Augstākā Personība, Dēvakī mīļotais dēls, piegāja pie sava vectēva Ugrasēnas un paziņoja, ka no šī brīža Ugrasēna būs Jada valsts valdnieks. Kamsa bija sagrajis Jada troni ar varu un iemetis īsto valdnieku – savu tēvu – cietumā. Taču pēc Kamsas nāves Ugrasēna tika atbrīvots un atgriezās Jada valsts tronī. Cik var saprast, tajā laikā Indijas rietumu daļā bija daudz mazu valstiņu, pār kurām valdīja Jada dinastija, Andhakas dinastija, Vrišni dinastija un Bhodžas dinastija. Mahārādža Ugrasēna piederēja Bhodžas dinastijai; tāpēc Krišna netieši paziņoja, ka Bhodžas dinastijas valdnieks būs imperators arī pār citām mazajām valstiņām. Krišna ar nolūku lūdza Mahārādžu Ugrasēnu kļūt par imperatoru, jo Viņš bija Ugrasēnas pavalstnieks. Ar vārdu "pradža" apzīmē gan pēcnācējus, gan valsts pilsoņus, un Krišna bija pradža gan kā Mahārādžas Ugrasēnas mazdēls, gan kā Jada dinastijas loceklis, tāpēc Viņš pats atzina Mahārādžu Ugrasēnu par valdnieku. Krišna Ugrasēnam teica: "Jada dinastijas valdniekus ir nolādējis Jajāti, tādēļ viņi necentīsies ieņemt troni. Mēs ar prieku tev kalposim, pilnībā sadarbosimies ar tevi, un tas padarīs tavu stāvokli vēl cildenāku un drošāku. Citu dinastiju valdnieki bez kavēšanās maksās tev meslus. Mēs tevi aizsargāsim, un tevi godinās pat debesu planētu padievi. Mans dārgais vectēv, bailēs no Mana nelaiķa tēvoča Kamsas visi Jada, Vrišni, Andhakas, Madhu, Dašārhas un Kukuras dinastiju valdnieki bija ļoti noraizējušies un satraukti. Lūdzu, nomierini viņus un gādā, lai tie justos droši. Tad visā valstī būs miers."

Visi apkārtējo valstu valdnieki bailēs no Kamsas bija pametuši savas mājas un pārcēlušies uz tālām vietām. Pēc Kamsas nāves un Ugrasēnas atgriešanās tronī kaimiņu valstu valdniekiem tika pasniegtas dažādas dāvanas, sagādātas ērtības, un viņi varēja atgriezties savās mājās. Politiskie jautājumi bija

nokārtoti, un Mathuras iedzīvotāji nu varēja dzīvot savā pilsētā, Krišnas un Balarāmas stipro roku aizsargāti. Pateicoties Krišnam un Balarāmam, arī valdība bija laba, un Mathuras iedzīvotāji bija pilnīgi apmierināti; visas viņu materiālās vēlmes un vajadzības bija piepildītas. Ik dienas tie vaigu vaigā redzēja Krišnu un Balarāmu un drīz vien aizmirsu materiālās ciešanas. Tiklīdz Krišna un Balarāma, skaisti apģērbti, smaidoši un zinātkāri iznāca uz ielas, ļaudis, redzot pašu Mukundu, juta neaptveramu, mīlestības pilnu prieku. Mukunda ir tas, kurš var dot atbrīvi un pārpasaulīgu svētlaimi. Krišnas klātbūtnei bija tāds spēks, ka pat vecākie cilvēki, pastāvīgi redzot Kungu, kļuva stipri un darbīgi kā jaunieši.

Tā kā Krišna un Balarāma dzīvoja Mathurā, tur uzturējās arī Nanda Mahārādža un Jašoda. Tomēr pēc kāda laika viņi vēlējās atgriezties Vrindāvanā. Krišna un Balarāma aizgāja pie vecākiem, dziļā mīlestībā apskāva Nandu un Jašodu, un Krišna teica: "Mans dārgais tēvs un māmiņ, lai gan Es esmu piedzimis Vasudēvam un Dēvakī, jūs esat bijuši Mani īstie vecāki, jo visu laiku jau no pašas mazotnes dziļā mīlestībā esat audzinājuši Mūs ar Balarāmu. Jūs esat mīlējuši Mūs tā, kā neviens nemīl pat savus bērnus. Jūs patiešām esat Mūsu īstie vecāki, jo Mēs bijām pamesti gluži kā bāreņi, bet jūs par Mums gādājāt kā par pašu bērniem. Mūsu īstais tēvs un māte, apstākļu spiesti, Mūs pameta, bet jūs Mūs aizsargājāt. Mans dārgais tēvs un māmiņ, Es zinu, ka jums būs skumji vieniem pašiem braukt uz Vrindāvanu un atstāt Mūs šeit, taču varat būt droši, ka Es atgriezīšos Vrindāvanā, kad būšu kādu laiku padzīvojis pie saviem īstajiem vecākiem Vasudēvas un Dēvakī, iepriecinājis vectēvu un citus ģimenes locekļus." Teikuši mīlus vārdus, Krišna un Balarāma apdāvināja Nandu un Jašodu ar drēbēm, rotājumiem un skaistiem traukiem. Brāļi gādāja, lai apmierināti būtu gan vecāki, gan draugi un kaimiņi, kas kopā ar Viņiem bija atbraukuši no Vrindāvanas uz Mathuru. Nanda Mahārādža tēva mīlestībā apraudājās, apskāva savus zēnus un tad kopā ar ganiem devās ceļā uz Vrindāvanu.

Pēc tam Vasudēva sarīkoja rituālu, kurā iesvētīja savu dēlu ar svēto auklu. Šādu iesvētību vēl sauc par otro dzimšanu, un tā ir jāiziet visām sabiedrības augstākajām kārtām. Vasudēva ataicināja savu ģimenes priesteri un mācītos brāhmanus, kuri atbilstoši priekšrakstiem iesvētīja Krišnu un Balarāmu ar svētajām auklām. Ceremonijas laikā Vasudēva apdāvināja brāhmanus ar rotām un govīm, kas bija izgreznotas ar zīda audumiem un zeltu. Kad Krišna un Balarāma bija tikko piedzimuši, Vasudēva brāhmaniem gribēja dāvināt govīs, taču viņš atradās Kamsas cietumā un varēja to izdarīt tikai savā prātā. Tagad, kad Kamsa bija miris, Vasudēva patiešām izdalīja brāhmaniem govīs. Tad Krišna un Balarāma saņēma svēto auklu un atkārtoja Gājatrī mantru. Gājatrī mantra tiek dota mācekļiem pēc svētās auklas ceremonijas, un Krišna ar Balarāmu kārtīgi veica pienākumus, kas saistīti ar šīs mantras skaitīšanu. Ikvienam, kas atkārtos šo mantru, jāievēro noteikti principi un jāpilda solījumi. Lai gan Balarāma un Krišna ir pārpasaulīgas personības, Viņi stingri sekoja vadošajiem norādījumiem. Abus brāļus iesvētīja Viņu ģimenes priesteris Gargāčārja, kuru parasti sauc par Gargamuni, Jada dinastijas āčārju. Vēdiskajā kultūrā katrai cienījamai ģimenei ir āčārja jeb garīgais skolotājs. Tas, kurš nav iesvētīts un mācījies pie āčārjas, netiek uzskatīts par augstas kultūras cilvēku. Tāpēc ir teikts, ka tas, kurš ir vērsies pie āčārjas, patiešām ir iemantojis pilnīgas zināšanas. Kungs Krišna un Balarāma ir Dieva Augstākā Personība, visas izglītības un zināšanu valdnieks. Viņiem nebija vajadzības pieņemt garīgo skolotāju jeb āčārju. Tomēr, lai mācītu parastos ļaudis, arī Viņi pieņēma garīgo skolotāju, kurš dod iespēju pilnveidoties garīgajās zināšanās.

Ir tāda paraža, ka pēc Gājatrī mantras iesvētības māceklis kādu laiku dzīvo nevis mājās, bet pie āčārjas un mācās garīgās dzīves pamatus. Šai laikā viņš pazemīgi kalpo garīgajam skolotājam. Māceklim jeb brahmačārī, kas dzīvo pie āčārjas, jāievēro daudzi likumi un ierobežojumi, un Kungs Krišna un Balarāma, dzīvojot pie sava garīgā skolotāja Sāndīpani Muni, viņa āšramā Ziemeļindijā, stingri ievēroja visus šos principus. Kā norāda svētie raksti, garīgais skolotājs jāciena un jāgodā tāpat kā Dieva Augstākā Personība. Krišna un Balarāma uzticīgi un kārtīgi ievēroja šos principus un

brahmačarjas noteikumus. Tā Viņi iepriecināja garīgo skolotāju, kurš mācīja Tiem Vēdu gudrības. Sāndīpani Muni bija ļoti apmierināts un mācīja zēniem vissarežģītākos jautājumus, kas apskatīti gan pašās Vēdās, gan tādos papildrakstos kā Upanišadās. Tā kā Krišna un Balarāma bija kšatriji, Viņiem tika īpaši mācīta kara zinātne, politika un ētika. Politikā ir sešas zināšanu daļas: kā līgt mieru, kā cīnīties, kā mierināt, kā skaldīt un valdīt, kā dot patvērumu u.c. Visi šie jautājumi tika pilnībā izskaidroti Krišnam un Balarāmam, un zēni tos apguva.

Okeāns ir upju ūdens avots, jo no okeāna iztvaiko ūdens, kas veido mākonis. Mākonis lej lietu pār zemi, un tad šis ūdens pa upēm atgriežas okeānā. Gluži tāpat Krišna un Balarāma, Dieva Augstākā Personība, ir visu zināšanu avots, bet, tā kā Viņi tēloja parastus zēnus, tie rādīja piemēru, ka ikvienam jāsaņem zināšanas no pareizā avota. Tapēc arī Krišna un Balarāma saņēma zināšanas no garīgā skolotāja.

Krišna un Balarāma apguva visas mākslas un zinātnes ļoti ātri. Skolotājam vajadzēja tikai vienreiz pateikt, un zēni visu jau bija sapratuši. Sešdesmit četrās diennaktīs brāļi iemācījās visas cilvēku sabiedrībā nepieciešamās mākslas un zinātnes. Krišna un Balarāma augu dienu klausījās, ko mācīja skolotājs, un vakarā Viņi jau bija apguvuši kārtējo zināšanu nozari.

Vispirms brāļi mācījās dziedāt, sacerēt dziesmas un pazīt dažādas melodijas. Viņi uzzināja, kādi uzsvari un pantmēri ir ieteicami un kādi nav ieteicami. Krišna un Balarāma mācījās dziedāt dažādos ritmos un melodijās un kā uz dažādām bungām spēlēt pavadījumu. Viņi iemācījās dejojot atkarībā no ritma, melodijas un dziesmas. Vēl brāļi iemācījās rakstīt lugas, apguva dažādus zīmēšanas veidus, sākot ar vienkāršo tautas mākslu līdz pat augstākajam pilnības līmenim. Brāļi iemācījās uzlikt tilaku un zīmēt uz pieres un vaigiem dažādus punktus. Tad Viņi iemācījās ar šķidru rīsu un miltu pastu gleznot uz grīdas dažādas zīmes, kas tiek plaši izmantotas dažādās svētīgās ceremonijās gan mājās, gan templī. Brāļi iemācījās ar ziediem izgreznot guļas vietu un izrotāt apģērbu un lapas ar krāsainiem zīmējumiem. Vēl Viņi iemācījās rotājumos ielikt dārgakmeņus. Krišna un Balarāma arī iemācījās spēlēt mūziku ar traukiem, kuros ieliets noteikts ūdens daudzums. Sitot pa šādiem traukiem, rodas dažādas skaņas, kas veido skaistu melodiju. Vēl Viņi iemācījās šļakstīties ar ūdeni, peldoties kopā ar draugiem upē vai ezerā. Brāļi iemācījās gatavot puķu rotājumus. Šādus rotājumus vēl mūsdienās vasaras laikā var redzēt dažādos Vrindāvanas tempļos. Šo mākslu sauc par phula-bādi. Ar ziediem tiek pilnībā izgreznots paaugstinājums, tronis, sienas un griesti, un pašā vidū tiek izveidota neliela smaržīgu puķu strūklaka. Šie puķu rotājumi vasaras karstumā ir labs atspirdzinājums.

Krišna un Balarāma apguva dažādus matu kārtošanas veidus un dažādus paņēmienus, kā uzlikt kroni. Vēl Viņi iemācījās iekārtot teātra skatuvi, ietērpt aktierus, izgreznot viņus, aizliekot tiem aiz auss ziedus, un padarīt kādu vietu smaržīgu, šļakstot ūdeni un sandalkoka pastu. Vēl brāļi iemācījās burvju mākslu. Vienu no burvju mākslām sauc par bahu-rūpī. Tas, kurš to apguvis, var apģērbties tā, ka viņu nepazīst pat draugs. Vēl Krišna un Balarāma iemācījās pagatavot dzērienus, kas vajadzīgi dažādās reizēs, uzzināja visu par sīrupiem, garšām un dažādu vielu reibinošo iedarbību. Viņi iemācījās arī dažādos veidos šūt, izšūt, kā arī dancināt ar auklām vadāmas lelles. Viņi iemācījās stīgnot dažādus mūzikas instrumentus, kā vīnu, sitaru, ēsaradžu un tamburu, lai tie labi skanētu. Tad Viņi mācījās uzdot un minēt miklas. Viņi iemācījās lasīt grāmatas, no kurām pat nejēga var ātri apgūt alfabētu un rakstīšanu. Tad Viņi iemācījās sagatavot teātra uzvedumus. Vēl brāļi iemācījās risināt krustvārdu miklas, aizpildot tukšās vietas, līdz izveidojas veseli vārdi.

Krišna un Balarāma apguva arī piktogrāfisko rakstību, kas joprojām tiek lietota dažās pasaules valstīs. Doma tiek attēlota ar zīmējumiem, piemēram, cilvēka un mājas attēls norāda, ka cilvēks iet mājās. Krišna un Balarāma apguva arī arhitektūru un uzzināja, kā ceļamas dzīvojamās mājas. Viņi iemācījās pēc mirdzuma un krāsas pazīt vērtīgus dārgakmeņus. Pēc tam Viņi iemācījās iestrādāt dārgakmeņus

zeltā un sudrabā. Viņi apguva arī augsnes mācību un uzzināja, kā atrast minerālus. Mūsdienās šī zinātne ir ļoti specializēta, bet agrākajos laikos to prata arī parastie ļaudis. Zēni iemācījās pazīt zāles un augus un izmantot tos ārstēšanā. Viņi apguva augu sugu mācību un iemācījās krustot augus un kokus, lai iegūtu dažādu veidu augļus. Brāļi uzzināja, kā apmācāmi cīņas gaiļi un auni. Pēc tam brāļi uzzināja, kā iemācīt papagaiļiem runāt un atbildēt uz cilvēku jautājumiem.

Krišna un Balarāma apguva praktisko psiholoģiju – kā citus ietekmēt un likt tiem darboties saskaņā ar savām vēlmēm. Reizēm to sauc par hipnotizēšanu. Viņi iemācījās mazgāt, dažādos veidos krāsot un cirtot matus. Viņi iemācījās pateikt, kas ir rakstīts grāmatā, nemaz neredzot šo grāmatu. Viņi iemācījās pateikt, kas ir noslēpts cita cilvēka dūrē. Reizēm šo mākslu mēģina atdarināt bērni, taču viņiem tas īpaši labi neizdodas. Viens bērns kaut ko paslēpj saujā un jautā otram: "Vai tu zini, kas tur ir?" Bet otrais cenšas uzminēt, lai gan patiesībā viņš nemaz to nezina. Taču pastāv veids, kā tiešām saprast un pateikt, kas atrodas otra cilvēka saujā.

Krišna un Balarāma iemācījās runāt un saprast dažādu valstu valodas. Viņi apguva ne tikai cilvēku valodas; Krišna varēja runāt pat ar dzīvniekiem un putniem. Tas apliecināts Gosvāmī sastādītajos vaišnavu rakstos. Tad brāļi iemācījās no puķēm pagatavot ratus un gaisa kuģus. Rāmājanā teikts, ka Rāmačandra pēc uzvaras pār Rāvanu no Lankas uz Bhārata-varšu aizlidoja ar pušpa-rathu jeb ziedu kuģi. Tad Krišna iemācījās pēc zīmēm pareģot notikumus. Grāmatā, ko sauc par "Khanārvačanu", aprakstītas labas un ļaunas zīmes. Ja cilvēks, izejot no mājas, ierauga kādu, kurš nes trauku ar ūdeni, tad tā ir ļoti laba zīme. Bet, ja garāmgājējs nes tukšu trauku, tad tas nevēsta ne par ko labu. Līdzīgi, ja tiek slaukta govys un blakus stāv teliņš, tad tā ir laba zīme. Tas, kurš saprot šīs zīmes, var pareģot turpmākos notikumus, un Krišna apguva šo zinātni. Vēl Krišna iemācījās sastādīt mātrikas. Mātrika ir kvadrāts, kurā limeniski un stateniski var ierakstīt pa trijiem burtiem un kopā iznāk deviņi burti. Ir dažādu veidu mātrikas, kas paredzētas dažādiem mērķiem.

Krišna iemācījās apstrādāt dārgakmeņus, piemēram, dimantus, Viņš iemācījās arī uzdot jautājumus un atbildēt, prātā sacerot dzeju. Vēl Viņš apguva fizisko savienojumu darbības un pretdarbības zinātni. Viņš iemācījās arī nolasīt citu cilvēku domas un apmierināt vēlmes. Piepildīt vēlmes var būt ļoti grūti; un, ja vēlme ir nesaprātīga un nepiepildāma, tad to var savaldīt un apmierināt. Tā ir māksla. Šādā veidā cilvēks var savaldīt dzimumdziņu, kas var rasties pat brahmačārī dzīves laikā. Tas, kurš pārvalda šo mākslu, var padarīt par draugu pat niknāko ienaidnieku vai arī novirzīt kāda fiziskā elementa tiešo darbību uz citu pusi.

Kungs Krišna un Balarāma, kuriem ir visas zināšanas, parādīja pilnīgu izpratni visās minētajās mākslās un zinātnēs. Pēc tam Viņi teica, ka vēlas pakalpot savam skolotājam un ir gatavi dot viņam visu, ko tas vēlas. Mācekļa dāvanu skolotājam vai garīgajam skolotājam sauc par guru-dakšinu. Ir svarīgi, lai skolnieks pateicībā par zināšanām – gan materiālajām, gan arī garīgajām – iepriecinātu savu skolotāju. Kad Krišna un Balarāma teica, ka vēlas skolotājam pakalpot, Sāndīpani Muni nodomāja, ka būtu labi lūgt Viņiem kaut ko tādu, ko nevar dot neviens parasts skolnieks. Viņš parunāja ar savu sievu, kura arī bija redzējusi Krišnas un Balarāmas neparastās spējas un noprata, ka zēni ir Dieva Augstākā Personība. Sāndīpani Muni un viņa sieva nolēma lūgt Krišnam un Balarāmam atdot dēlu, kurš bija noslēcis okeānā netālu no krasta Prabhāsa-kšētrā.

Uzzinājuši par skolotāja dēla nāvi, Krišna un Balarāma tūlīt iekāpa kariatē un brauca uz okeānu. Nonākuši okeāna krastā, Viņi lūdza, lai okeāna valdošā dievība atdotu skolotāja dēlu. Okeāna dievība tūlīt iznāca Kunga priekšā un pazemīgi noliecās pie Viņa pēdām.

Kungs sacīja: "Pirms kāda laika tu ļāvi noslikt Mūsu skolotāja dēlam. Es tev pavēlu atdot viņu."

Okeāna dievība atbildēja: "Īstenībā zēnu paņēmu nevis es, bet gan dēmons Pančadžana. Viņš mīt

okeāna dzelmē un ir pieņēmis gliemežnīcas izskatu. Dēmons ir aprijis Tava skolotāja dēlu, un puisēns droši vien atrodas viņam vēderā."

To uzzinājis, Krišna ienira dzelmē, noķēra dēmonu Pančadžanu un uz vietas to nogalināja, taču dēmona vēderā skolotāja dēla nebija, tāpēc Viņš paņēma mirušā dēmona ķermeni, kam bija gliemežnīcas izskats, un atgriezās kariatē, kas stāvēja Prabhāsakšētras krastā. No turienes Viņš devās uz Samjamanī, kur dzīvo nāves valdnieks Jamarādža. Ieradies tur kopā ar savu vecāko brāli Balarāmu, ko sauca arī par Halājudhu, Krišna pūta savu gliemežnīcu.

Sadzirdējis gliemežnīcas skaņu, Jamarādža ieradās un sagaidīja Šrī Krišnu ar pazemīgiem sveicieniem. Jamarādža saprata, kas ir Krišna un Balarāma, un tāpēc bija tūlīt gatavs Viņiem pakalpot. Krišna bija ieradies uz Zemi parasta cilvēka izskatā, taču īstenībā Krišna un Balarāma ir Virsdvēsele visu dzīvo būtņu sirdīs. Viņi ir pats Višnu, bet tēlo parastus zēnus. Kad Jamarādža jautāja, ko Kungs vēlas, Šrī Krišna lūdza atdot skolotāja dēlu, kas savas darbības dēļ bija nonācis pie Jamarādžas. "Ņemot vērā Manu augstāko gribu," sacīja Krišna, "tev tūlīt jāatdod Mana skolotāja dēls."

Jamarādža atdeva zēnu Dieva Augstākajai Personībai, un Krišna ar Balarāmu atveda viņu pie tēva. Brāļi jautāja, vai skolotājs vēlas vēl kaut ko, bet Sāndīpani Muni atbildēja: "Mani dārgie dēli! Jūs jau esat izdarījuši pietiekami daudz. Es esmu pilnīgi apmierināts. Ko gan vēl var gribēt cilvēks, ja viņam ir tādi mācekļi kā Jūs? Mani dārgie zēni, tagad Jūs varat iet mājās. Jūsu darbi mūžam tiks slavēti visā pasaulē. Jūs stāvat pāri visām svētībām, tomēr mans pienākums ir Jūs svētīt. Tāpēc es novēlu, lai viss, ko jūs runātu, būtu mūžam svaigs tāpat kā Vēdu norādījumi. Zināšanas, ko Jūs mācīsiet, godās ne tikai šajā Visumā un šajā laikmetā, bet gan visās vietās un laikos, un Jūsu mācība kļūs aizvien jaunāka un svarīgāka." Pateicoties skolotāja svētībai, Kunga Krišnas Bhagavad-gīta iegūst aizvien jaunu un jaunu nozīmi, un tā ir slavena ne tikai šajā Visumā, bet arī uz citām planētām un citos Visumos.

Paklausot skolotāja gribai, Krišna un Balarāma tūlīt sēdās kariatē un devās mājās. Viņi brauca ar vēja ātrumu un pērkona dārdoņu. Mathuras iedzīvotāji nebija redzējuši Krišnu un Balarāmu ilgu laiku un ļoti priecājās par Viņu atgriešanos. Viņi bija laimīgi gluži kā cilvēks, kurš atguvis savu zaudēto īpašumu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit ceturtajai nodaļai "Krišna izglābj sava skolotāja dēlu".

Četrdesmit piektā nodaļa. Udhava ierodas Vrindāvanā

Nanda Mahārādža atgriezās Vrindāvanā bez Krišnas un Balarāmas. Viņu pavadīja tika ganu zēni un vecākie gani. Gopī, māmiņai Jašodai, Šrīmatī Rādhārānī un pārējiem Vrindāvanas iedzīvotājiem tas bija ļoti aizkustinošs brīdis. Daudzi bhaktas ir centušies izskaidrot Krišnas aizbraukšanu no Vrindāvanas, jo, kā norāda zinātāji, Dieva Augstākā Personība Krišna nesper ne soli ārpus Vrindāvanas. Viņš vienmēr uzturas tur. Zinoši bhaktas norāda, ka patiesībā Krišna nebija atstājis Vrindāvanu; Viņš atgriezās mājās kopā ar Nandu Mahārādžu, kā bija solījis.

Kad Akrūra kariatē veda Krišnu uz Mathuru un gopī aizšķērsoja ceļu, Krišna viņām apsolīja, ka tikai paveiks savus darbus Mathurā un tūlīt atgriezīsies. Krišna teica, lai gopī nepārdzīvo, un tā nomierināja viņas. Tomēr, kad Krišna neatgriezās kopā ar Nandu Mahārādžu, likās, ka Viņš vai nu ir piekrāpis gopī, vai arī nav spējis izpildīt savu solījumu. Taču zinoši bhaktas norāda, ka Krišna nav krāpis un nav lauzis solījumu. Krišna savā sākotnējā veidolā atgriezās kopā ar Nandu Mahārādžu un palika pie gopī un māmiņas Jašodas savā bhavas izvērsumā. Mathurā palikušie Krišna un Balarāma bija nevis sākotnējie veidoli, bet gan Vāsudēvas un Sankaršanas izvērsumi. Īstenais Krišna un Balarāma bija Vrindāvanā savā bhavas izpausmē, turpretī Mathurā Viņi atradās kā prabhavas un vaibhavas

izvēsumi. Tāds ir augstas pakāpes bhaktu viedoklis. Kad Nanda Mahārādža gatavojās atgriezties Vrindāvanā, viņš runāja ar Krišnu un Balarāmu un jautāja, vai zēni varēs dzīvot vieni, bez audzētēva. Galu galā viņi tomēr nolēma šķirties.

Vasudēva un Dēvakī, Krišnas un Balarāmas īstie vecāki, gribēja, lai zēni paliek pie viņiem, jo Kamsa bija miris. Kamsas dzīves laikā Krišnu un Balarāmu Vrindāvanā sargāja Nanda Mahārādža, bet nu tēvs un māte, protams, vēlējās, lai Krišna un Balarāma paliktu pie viņiem, it īpaši, lai tie varētu paveikt šķīstīšanas ceremoniju, kurā tiek dota svētā aukla. Vēl viņi gribēja dot zēniem labu izglītību, jo tas ir tēva pienākums. Bija jāņem vērā arī tas, ka Kamsas draugi, kas dzīvoja ārpus Mathuras, gatavojās uzbrukt pilsētai. Arī tādēļ Krišnam vajadzēja palikt. Krišna negribēja, lai Vrindāvanas mieru traucētu tādi ienaidnieki kā Dantavakra un Džarāsandha. Ja Viņš aizbrauktu uz Vrindāvanu, tad šie ienaidnieki ne vien uzbruktu Mathurai, bet arī rīkotu karagājienu pret Vrindāvanu un sagādātu raizes tās mierīgajiem iedzīvotājiem. Tāpēc Krišna nolēma palikt Mathurā, bet Nanda Mahārādža devās atpakaļ uz Vrindāvanu. Lai gan Vrindāvanas iedzīvotāji jutās šķirti no Krišnas, Viņš vienmēr bija kopā ar tiem savā līlā jeb spēlēs, dodot viņiem neaptveramu laimi.

Tā kā Krišna bija aizbraucis no Vrindāvanas uz Mathuru, Vrindāvanas iedzīvotāji, it īpaši māmiņa Jašoda, Nanda Mahārādža, Šrīmatī Rādhārānī, gopī un ganu zēni, domāja par Krišnu uz katra soļa. Viņi atcerējās: "Kā Krišna spēlējās, kā Viņš pūta savu flautu! Krišna ar mums jokoja, Krišna mūs apskāva." To sauc par līlā-smaranu, un šo paņēmienu, kā būt kopā ar Krišnu, diženi bhaktas iesaka visvairāk; Kungs Čaitanja, atrazdamies Purī, baudīja Krišnas sabiedrību līlā-smaranas veidā. Tie, kas atrodas augstākajā garīgās kalpošanas stāvoklī un ekstāzē, var būt kopā ar Krišnu vienmēr, atceroties Viņa spēles. Šrīla Višvanātha Čakravartī Thākurs mums ir devis pārpasaulīgu darbu "Krišna-bhāvanāmrita", kas ir pilna Krišnas spēļu aprakstu. Bhaktas var gremdēties domās par Krišnu, lasot šādas grāmatas. Jebkura grāmata par krišna-līlu, pat šī grāmata "Krišna" un mūsu "Kunga Čaitanjas mācība", īstenībā ir mierinājums bhaktām, kas pārdzīvo atšķirtību no Krišnas.

To, ka Krišna un Balarāma neatgriezās Vrindāvanā, var paskaidrot šādi. Viņi nelauza savu solījumu būt atpakaļ, un Viņi arī nebija projām no Vrindāvanas, taču Viņu klātbūtne bija nepieciešama Mathurā.

Šai laikā pie Krišnas no Dvārakas ieradās Viņa brālēns Udhava. Udhava bija Vasudēvas brāļadēls, viņš bija gandrīz vienā vecumā ar Krišnu un pēc izskata bija ļoti līdzīgs Krišnam. Atgriezies no skolotāja mājām, Krišna ar lielu prieku ieraudzīja, ka ieradies Viņa dārgais draugs Udhava. Krišna gribēja, lai Udhava aizbrauktu uz Vrindāvanu, kuras iedzīvotāji tik ļoti pārdzīvoja atšķirtību no Krišnas, un mierinātu viņus.

Kā teikts Bhagavad-gītā: *ye yathā mām prapadyante tāms tathaiva bhajāmy aham* – Krišna atbild uz būtņu jūtām. Tas notiek atbilstoši attīstībai garīgajā kalpošanā. Gopī ilgojās pēc Krišnas augu dienu un nakti. Arī Krišna pastāvīgi domāja par gopī, māmiņu Jašodu, Nandu Mahārādžu un Vrindāvanas iedzīvotājiem. Lai gan Krišna šķietami bija projām, Viņš zināja Vrindāvanas iedzīvotāju pārpasaulīgās bēdas un tāpēc gribēja, lai Udhava tūlīt dodas uz Vrindāvanu un mierina viņus.

Udhava ir nosaukts par izcilāko personību Vrišni dinastijā, gandrīz tikpat izcilu kā Krišna. Viņš bija tuvs Šrī Krišnas draugs, un viņa tiešais skolotājs bija Brihaspati – debesu planētu skolotājs un priesteris, tāpēc Udhava lēmumos bija ļoti saprātīgs un gudrs. Saprāta ziņā Udhava bija ļoti apdāvināts. Krišna ļoti mīlēja savu draugu Udhavu un gribēja, lai viņš dodas uz Vrindāvanu un mācītos ārkārtīgi augsto, ekstāzes pilno garīgo kalpošanu, ar ko nodarbojās Vrindāvanas iedzīvotāji. Pat ja cilvēkam ir lieliska materiālā izglītība un viņš ir tiešs Brihaspati skolnieks, tam vienalga jāmacās no Vrindāvanas iedzīvotājiem un gopī augstākās Krišnas mīlestības māksla. Tas, ka Krišna aizsūtīja Udhavu uz Vrindāvanu, lai nodotu Vrindāvanas iedzīvotājiem vēstījumu un mierinātu viņus,

Udhavam bija īpaša svētība.

Kungu Krišnu vēl sauc par Hari jeb "to, kurš atņem visas ciešanas dvēselei, kas uzticējusi sevi Viņam". Kungs Čaitanja norāda, ka nav un nevar būt nekāda cita tik augsta godināšanas veida kā gopī attieksme. Krišna nespēja būt mierīgs, kad gopī bēdājās, tāpēc Viņš sarunā ar Udhavu ļoti pieklājīgi lūdza to doties uz Vrindāvanu. Paspiedis Udhavam roku, Krišna sacīja: "Mans dārgais un dižciltīgais draugs Udhava, lūdzu, tūlīt dodies ceļā uz Vrindāvanu un pacenties nomierināt Manu tēvu Nandu Mahārādžu, māmiņu Jašodā-dēvī un gopī. Viņi bēdājas tā, it kā tiem būtu uzbrukusi briesmīga slimība. Ej un nodod viņiem Manu vēstījumu. Es ceru, ka tas kaut daļēji palīdzēs. Gopī vienmēr gremdējas domās par Mani. Viņas Man veltījušas savu ķermeni, vēlmes, dzīvi un dvēseli. Es raizējos ne tikai par gopī, bet par ikvienu, kurš Manis dēļ atsakās no sabiedrības, draudzības, mīlestības un ērtībām. Aizsargāt tādus cildenus bhaktas ir Mans pienākums. Gopī Man ir visdārgākās. Atšķirtība no Manis viņām sagādā tādu izmisumu, ka tās ir gatavas mirt. Vienīgais, kas uztur viņās dzīvību, ir cerība, ka Es drīz atgriezīšos."

Uzklausījis Kunga Krišnas lūgumu, Udhava tūlīt sēdās kariatē, lai aizvestu vēstījumu uz Gokulu. Vrindāvanā viņš ieradās, kad rietēja saule un govīs atgriezās no ganībām, saceļot lielus putekļu mākoņus, kuru dēļ Udhavas kariete nemaz nebija redzama. Udhava redzēja, ka buļļi dzenas pakal govīm, bet govīs pilniem tesmeņiem meklē teliņus, lai tos pabarotu. Baltās govīs un teliņi skrāidāja pa visu Gokulu, un varēja arī dzirdēt, kā govīs tiek slauktas. Vrindāvanas dzīvojamās mājas bija izrotātas un sagatavotas, lai godinātu Saules dievu, uguns dievu un sagaidītu viesus, govīs, brāhmanus un padievis. Katrā mājā dega svētīga uguns un smaržkociņi. Vrindāvanā bija daudz puķu dārzu, dūca bites un dziedāja putni. Ezeros starp lotosziediem peldēja pīles un gulbji.

Udhava iegāja Nandas Mahārādžas mājā un tika sagaidīts kā paša Vāsudēvas pārstāvis. Nanda Mahārādža viņu apsēdināja, tad apsēdās pats un jautāja, kādas vēstis sūta Krišna, Balarāma un pārējie ģimenes locekļi, kas atrodas Mathurā. Nanda saprata, ka Udhava ir tuvs Krišnas draugs un tāpēc noteikti ir atvedis kādas labas vēstis. "Mans dārgais Udhava," sacīja Nanda Mahārādža. "Kā klājas manam draugam Vasudēvam? Tagad viņš vairs neatrodas Kamsas cietumā un ir kopā ar saviem draugiem un bērniem – Krišnu un Balarāmu. Viņš laikam ir ļoti laimīgs. Lūdzu, pastāsti par viņu! Mēs arī ļoti priecājamies, ka beidzot ir nogalināts grēcīgais dēmons Kamsa. Viņš vienmēr ienīda Jada ģimeni, savus draugus un radniekus, bet par saviem grēkiem viņš ir miris, un miruši arī viņa brāļi.

Saki, vai Krišna piemin savu tēvu un māti, savus Vrindāvanas draugus un biedrus? Vai Viņš atceras savas govīs, gopī, Govardhanas kalnu un Vrindāvanas ganības? Vai arī Viņš to visu ir aizmirsis? Vai Viņš kādreiz atgriezīsies pie saviem draugiem un radiem, un vai mēs vēl redzēsim Viņa skaisto seju, smailo degunu un lotosu acis? Mēs atceramies, kā Viņš mūs izglāba no meža ugunsgrēka, no lielās čūskas Kālījas, kas dzīvoja Jamunā, un no daudziem citiem dēmoniem un vienmēr domājam, cik gan pateicības mēs esam Viņam parādā par to, ka Viņš mūs aizsargāja dažādās briesmās. Mans dārgais Udhava, kad mēs atminamies Krišnas skaisto seju un acis, Viņa darbus šeit, Vrindāvanā, tad, jūtu pārņemti, nespējam vairs pakustēties. Mēs domājam tikai par Krišnu, Viņa smaidu un skatienu. Kad mēs aizejam uz Jamunas krastu, Vrindāvanas ezeriem, Govardhanas kalnu vai ganībām, tad redzam, ka Krišnas pēdu nospiedumi vēl aizvien rotā zemi. Mēs atceramies, ka Viņš vienmēr gāja uz šīm vietām un spēlējās tur. Kad mūsu prātā parādās Krišna, mēs tūlīt iegrimstam domās par Viņu.

Tādēļ mums liekas, ka Krišna un Balarāma ir galvenie debesu padievi, kas atnākuši pie mums parastu zēnu izskatā ar noteiktu sūtību. To pareģoja arī Gargamuni, kad viņš sastādīja Krišnas horoskopu. Ja Krišna nebūtu dižena personība, tad kā gan Viņš varētu nogalināt Kamsu, kuram bija desmittūkstoš ziloņu spēks? Turklāt Kamsam taču bija ārkārtīgi stipri cīkstoņi, kā arī milzu zilonis Kuvalajāpīda. Krišna nogalināja ziloni un dēmonus gluži kā lauva, kas nogalina parastus dzīvniekus. Cik brīnumaini,

ka Krišna ar vienu roku pacēla lielo un smago loku, kas bija taisīts no triju palmu stumbriem, un pavisam ātri to pārlauza! Cik brīnumaini, ka septiņas dienas pēc kārtas Viņš vienā rokā turēja Govardhanas kalnu! Cik brīnumaini, ka Viņš nogalināja tādus dēmonus kā Pralambāsuru. Dhēnukāsuru, Arištāsuru, Trināvartu un Bakāsuru! Tie bija tik stipri, ka pat debesu planētu padievi baidījās no viņiem, bet Krišna tos pieveica pavisam viegli."

Nanda Mahārādža stāstīja Udhavam par Krišnas neparastajiem darbiem un drīz vien, atmiņu pārņemts, vairs nespēja parunāt. Māmiņa Jašoda sēdēja vīram blakus, klausījās par Krišnas spēlēm un neteica ne vārda. Viņa tikai raudāja, un piens ritēja tai no krūtīm. Redzot, cik ļoti Mahārādža Nanda un Jašoda iegrimuši atmiņās par Krišnu, Dieva Augstāko Personību, un sajūtot, cik ļoti tie Viņu mīl, arī Udhava bija dziļu jūtu pārņemts un teica: "Mana dārgā māmiņa Jašoda un Nanda Mahārādža, jūs esat viscienījamākie no visiem cilvēkiem, jo tikai jūs varat medītēt tādā pārpasaulīgā ekstāzē."

Udhava turpināja: "Gan Balarāma, gan Krišna ir sākotnējās Dieva Personības, no kurām izplūst kosmiskā izpausme. Viņi ir galvenie no visām personībām. Viņi abi ir darbīgie materiālās pasaules cēloņi. Materiālo dabu vada purušas avatāri, kas pakļauti Krišnam un Balarāmam. Ar savu daļējo izpausmi Viņi ieiet visu dzīvo būtņu sirdīs. No Viņiem nāk visas zināšanas un visa aizmiršana." Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītas piecpadsmitajā nodaļā: "Es atrodos visu dzīvo būtņu sirdīs un dodu atmiņu un aizmiršanu. Es esmu sākotnējais Vēdāntas sastādītājs, un Es esmu īstenais Vēdu zinātājs." Udhava turpināja: "Ja cilvēks nāves brīdī spēj kaut uz mirkli vērst savu tīro prātu uz Krišnu, viņš var atstāt materiālo ķermeni un atgūt savu sākotnējo garīgo veidolu, kas ir mirdzošs kā saule. Kas tādā veidā aiziet no dzīves, tas tūlīt nonāk garīgajā valstībā Vaikunthā."

To ir iespējams sasniegt ar Krišnas apziņas praksi. Ja mēs nodarbosimies ar Krišnas apziņas praksi šajā ķermenī, kamēr esam veseli un ar veselu prātu, un daudzinašim svēto Harē Krišnas mahā-mantru, tad mums arī nāves brīdī būs visas iespējas vērst savu prātu uz Krišnu. Ja mēs to darīsim, tad tā neapšaubāmi būs mūža pilnība. Bet, ja pastāvīgi gremdēsimies domās par auglīgu darbību, kas vērsta uz materiālajām baudām, tad arī nāves brīdī gluži dabiski domāsim par šādu darbību un atkal būsīm spiesti saņemt materiālus, saistītus ķermeņus un dzīvot triju veidu materiālās esamības ciešanās. Tādēļ Vrindāvanas iedzīvotāji, gan Nanda Mahārādža, gan Jašoda, gan gopī, pastāvīgi gremdējās Krišnas apziņā. Ja mēs kaut mazliet spētu sekot viņu piemēram, tad mūsu mūžs vainagotos panākumiem un mēs varētu ieiet garīgajā valstībā Vaikunthā.

"Dārgā māmiņa Jašoda un Nanda Mahārādža," turpināja Udhava. "Tā jūs pilnībā esat vērsuši savus prātus tikai un vienīgi uz Dieva Augstāko Personību Nārājanu Viņa pārpasaulīgajā veidolā, kas ir bezpersoniskā Brahmana cēlonis. Brahmana gaisma ir tikai Nārājanas ķermeņa starojums. Jūs pastāvīgi gremdējaties ekstāzes pilnās domās par Krišnu un Balarāmu, un vai tad ir vēl kas augstāks? Es atvedu no Krišnas vēsti, ka Viņš jums par prieku drīz atgriezīsies Vrindāvanā. Krišna apsoliya atbraukt, kad Viņš būs pabeidzis darbus Mathurā. Šo solījumu Viņš noteikti izpildīs. Tāpēc es lūdzu jūs, ak, vislabākie no veiksmīgajiem, nebēdājaties, ka Krišna vēl ir projām.

Jūs jau esat kopā ar Viņu augu dienu un nakti. Tomēr Viņš pavisam drīz atbrauks pie jums. Īstenībā Krišna atrodas visur, visu būtņu sirdīs, tāpat kā uguns atrodas kokā. Krišna ir Virsdvēsele, tāpēc neviens nav Viņa ienaidnieks vai draugs, neviens nav Viņam līdzīgs, zemāks par Viņu vai augstāks par Viņu. Kungam patiesībā nav tēva, mātes, brāļa vai radnieku, jo Viņam nav vajadzīga sabiedrība, draudzība un mīlestība. Viņam nav materiāla ķermeņa. Viņš nekad neierodas un nepiedzimst kā parasts cilvēks. Agrākā darbība Viņam neliek piedzimt augstākos vai zemākos dzīvo būtņu veidos, kā tas notiek ar parastajām dzīvajām būtnēm. Kungs atnāk ar savu iekšējo spēju, lai aizsargātu bhaktas. Krišnu nekad neietekmē materiālās dabas īpašības, bet, kad Viņš atnāk uz materiālo pasauli, Viņa darbība atgādina parastas, materiālas dabas burvībai pakļautas būtnes darbību. Patiesībā Krišna ir

materiālās pasaules pārvaldnieks, un materiālās dabas īpašības Viņu neskar. Viņš rada, uztur un iznīcina visu kosmisko izpausmi. Mums tikai liekas, ka Krišna un Balarāma ir parastas cilvēiskas būtnes, tāpat kā noreibušam cilvēkam liekas, ka pasaule ap viņu griežas. Dieva Personība nevienam nav dēls; īstenībā Viņš ir visu tēvs, māte un augstākais valdnieks. Par to nav nekādu šaubu. Ne tas, ko mēs jūtam, ne tas, ko mēs nejūtam, ne tas, kas jau pastāv vai nepastāv, vai tas, kas pastāvēs nākotnē, ne tas, kas ir ļoti mazs vai ļoti liels, nepastāv ārpus Dieva Augstākās Personības. Viss atrodas Viņā, taču viss izpaustais Viņu neskar."

Tā Nanda un Udhava sarunājās par Krišnu visu nakti. No rīta gopī iededza gaismekļus, izšļakstīja sviestu, kas bija sajaukts ar jogurtu, un sagatavojās rīta āratī. Pēc mangala-āratī viņas no jogurta sāka kult sviestu. Gopī strādāja, un sveču uguns gaismā viņu rotas izskatījās īpaši skaistas. Kustējās kuļamās nūjas, sieviešu rokas, auskari, sprādzes un krūtis. Sarkanīgais kunkumas pūderis padarīja viņu sejas līdzīgas mirdzošai rīta saulei. Gopī kūla sviestu, apdziedāja Krišnas slavu, un šīs skaņas, saplūzdamas kopā, pacēlās debesīs un visu šķīstīja. Pēc saullēkta gopī kā parasti devās pie Nandas Mahārādžas un Jašodas, lai pazemīgi sveicinātu viņus, bet ieraudzījušas pie mājas durvīm Udhavas zelta karieti, viņas viena otrai jautāja: "Kas tā par karieti, un kam tā pieder?" Dažas domāja, ka varbūt atgriezies Akrūra, kurš aizveda Krišnu. Akrūra ganēm ne īpaši patika, jo viņš, kalpojot Kamsam, bija aizvedis Krišnu uz Mathuru. Gopī sāka domāt, ka Akrūra atbraucis vēlreiz, lai atkal izdarītu kaut ko ļaunu. Bet tad viņas nosprieda: "Bez sava augstākā valdnieka Krišnas mēs esam tikai nedzīvi ķermeņi? Ko gan šiem nedzīvajiem ķermeņiem vēl var padarīt." Kamēr gopī tā sarunājās, Udhava, pabeidzis mazgāties un noskaitījis rīta lūgšanas, iznāca no mājas.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit piektajai nodaļai "Udhava ierodas Vrindāvanā".

Četrdesmit sestā nodaļa. Krišnas vēstījums gopī

Kad gopī ieraudzīja Udhavu, kurš pēc izskata bija ārkārtīgi līdzīgs Krišnam, viņas saprata, ka Udhava ir dižens Krišnas bhakta. Viņam bija garas rokas, bet acis atgādināja lotosa ziedlapiņas. Udhavam mugurā bija dzeltenas drēbes, un ap kaklu – lotosziedu vītne. Viņa seja bija ārkārtīgi skaista. Udhava bija sasniedzis sārūpjās atbrīvi, un Viņa augums izskatījās gandrīz kā Krišnas augums. Kad Krišna bija projām, gopī uzskatīja par savu pienākumu no rītiem apciemot māmiņu Jašodu. Viņas zināja, ka Nanda Mahārādža un māmiņa Jašoda ļoti bēdājas, un tāpēc viņas katru dienu vispirms nāca godbijīgi sveicināt viscienījamākās Vrindāvanas personības. Redzot Krišnas draugus, Nanda un Jašoda atcerējās pašu Krišnu un bija ļoti apmierināti, bet gopī savukārt priecājās, redzot Nandu un Jašodu.

Skatoties uz Udhavu, kurš pat pēc izskata atgādināja Krišnu, gopī domāja, ka viņš noteikti ir dvēsele, kas sevi pilnīgi uzticējusi Dieva Augstākajai Personībai. Viņas domāja: "Kas ir šis jauneklis, kurš izskatās gluži kā Krišna? Viņam ir tādas pašas lotosa ziedlapiņu acis, smails deguns, brīnišķīga seja, un viņš tieši tāpat smaida. Viņš tik ļoti atgādina Krišnu, Šjāmasundaru, skaisto melnīgnējo zēnu. Viņš pat ir apģērbies gluži kā Krišna. No kurienes viņš ir atbraucis? Un kas ir tā laimīgā meitene, kas viņu apprecējusi?" Tā gopī runāja savā starpā. Viņas vēlējas kaut ko vairāk uzzināt par Udhavu, un, būdamas vienkāršas lauku meitenes, sanāca viņam apkārt.

Sapratušas, ka Udhava atbraucis ar vēstīm no Krišnas, gopī kļuva ļoti priecīgas, aizveda viņu uz mierīgāku vietu un apsēdināja. Meitenes gribēja ar viņu brīvi parunāt, lai neviens cits netraucētu. Gopī pazemīgi sveicināja Udhavu un pieklājīgi sacīja: "Mēs zinām, ka tu esi ļoti tuvs Krišnam un ka Krišna tevi tāpēc ir atsūtījis uz Vrindāvanu, lai mierinātu tēvu un māti. Pieķeršanās ģimenei ir ļoti stipra. Par diženi gudrie, kas pieņēmuši atsacīšanās dzīves kārtu, nespēj pamest ģimenes locekļus. Tāpēc Krišna ir tevi atsūtījis pie sava tēva un mātes, jo nekā cita Vrindāvanā Viņam nav. Tagad Viņš ir

pilsētā. Kāpēc lai Viņš vēl domātu par Vrindāvanas ciemu un govju ganībām? Tam vairs nav nekādas jēgas, jo tagad Viņš ir pilsētnieks.

Protams, Krišnam tagad nav nekāda sakara ar tiem, kas nav Viņa ģimenes locekļi. Draudzība ar citiem turpinās tikai tik ilgi, kamēr no tās var gūt kādu labumu sev; citādi kāda gan vajadzība apgrūtināt sevi ar svešiem cilvēkiem, it īpaši ar precētām sievietēm? Krišnam viņas vajadzīgas tikai tikmēr, kamēr Viņš grib apmierināt jutekļus. Krišna ir kā kamene, kas meklē puķes tikai tik ilgi, kamēr tai vajadzīgs medus. Gluži dabīgi un saprotami, ka prostitūtai nav vajadzīgs mīļākais, kurš zaudējis naudu. Gluži tāpat, ja pilsoņi redz, ka valdība nespēj tos pilnībā aizsargāt, viņi atstāj valsti. Skolnieks, kas ieguvis izglītību, aiziet no skolas un skolotājiem. Priesteris, saņēmis no godinātāja atalgojumu, pamet viņu. Kad augļu laiks ir pagājis, putniem koki vairs neinteresē. Viesis, kādās mājās paēdis, aiziet no turienes. Kad mežam pāri gājis ugunsgrēks un nav vairs zaļas zāles, brieži un citi dzīvnieki to pamet. Un tāpat vīrietis, papriecājies ar savu draudzeni, pārtrauc ar viņu jebkādas attiecības." Tādā veidā gopī, minēdamas daudzas līdzības, netieši pārmeta Krišnam.

Udhava saprata, ka Vrindāvanas gopī ir pilnīgi gremdējušās domās par Krišnu un Viņa bērniecības spēlēm. Runādamas ar Udhavu par Krišnu, viņas aizmirsa visus darbus, pilnīgi aizmirās pašas un domāja par Krišnu aizvien vairāk un vairāk.

Viena no gopī, Šrīmatī Rādhārānī, bija Krišnam vistuvākā un, iegrimusi atmiņās par Krišnu, Viņa sāka runāt ar kameni, kas lidoja apkārt, cenzdamās pieskarties Šrīmatī Rādhārānī lotospēdām. Kamēr kāda cita gopī sarunājās ar īsto Krišnas vēstnesi Udhavu, Šrīmatī Rādhārānī, iedomādamās, ka kamene ir atnesusi vēstis no Krišnas, tai teica: "Kamenīt, tev patīk dzert medu no puķēm, un tāpēc tu esi kļuvusi par Krišnas vēstnesi, jo Viņš jau ir tāds pats kā tu. Es redzu tavās spalviņās iebirušu sarkanās kunkumas pūderi, kas palicis uz Krišnas ziedu vītnes no kādas Manas sāncenses krūtīm, kuras Viņš spiedis sev klāt. Tu esi ļoti lepna, jo esi pieskārusies šai ziedu vītnei, un tavas spalviņas kļuvušas sarkanīgas. Tu esi atlidojusi šurp un atnesusi vēstis, tu gribi pieskarties Manām pēdām. Bet, dārgā kamenīt, Es tevi brīdinu, nepieskaries Man! Es negribu dzirdēt nekādas vēstis no Tava neuzticīgā saimnieka. Tev nevar ticēt tāpat kā Viņam." Varbūt Šrīmatī Rādhārānī uzrunāja kameni ar tādu izsmieklu, lai norātu ziņnesi Udhavu. Šrīmatī Rādhārānī netieši saskatīja Udhavā ne tikai ārēju, bet arī iekšēju līdzību ar Krišnu. Tādā veidā Viņa norādīja, ka Udhava ir tikpat neuzticams kā pats Krišna. Šrīmatī Rādhārānī gribēja pateikt, kāpēc nav apmierināta ar Krišna un Viņa vēstnesi.

Rādhārānī uzrunāja kameni: "Tavs saimnieks Krišna ir tieši tāds pats kā tu. Tu nolaidies uz viena zieda, paņem mazliet medus un tūlīt pārlaidies uz citu ziedu, lai nobaudītu arī tā medu. Tu esi tieši tāda pati kā Krišna. Viņš Man vienreiz ļāva pagaršot savas lūpas, bet pēc tam atstāja mūs pavisam. Es arī zinu, ka laimes dieviete Lakšmī, kura vienmēr atrodas lotoszieda vidū, pastāvīgi kalpo Krišnam. Bet Es nesaprotu, ar ko Krišna viņu tik ļoti savaldzinājis, kāpēc viņa ir tā pieķērusies Krišnam, labi zinot, kāds Viņš patiesībā ir? Mēs gan esam saprātīgākas nekā šī laimes dieviete. Mēs vairs neļausim, lai mūs piekrāpj Krišna vai Viņa vēstnesis."

Kā norāda zinātāji, laimes dieviete Lakšmī ir Šrīmatī Rādhārānī pakļautais izvērsums. Kā Krišnam ir daudzi viņu-mūrī izvērsumi, tā Viņa prieka spējai Rādhārānī ir neskaitāmi laimes dieviešu izvērsumi. Tāpēc laimes dieviete Lakšmīdzī vienmēr alkst pacelties gopī līmenī.

Šrīmatī Rādhārānī turpināja: "Ak, muļķa kamene, tu centies Mani iepriecināt un saņemt atalgojumu, dziedot par Krišnas slavu, bet no tā nekas neiznāks. Mums nekas vairs nepieder. Mēs esam aizgājušas no mājām un ģimenēm. Mēs ļoti labi pazīstam Krišnu, labāk nekā tu. Viss, ko tu par Viņu stāstīsi, mums jau ir sen zināms. Krišna tagad dzīvo pilsētā, un Viņu sauc par Ardžunas draugu. Viņam ir daudz jaunu draudzeņu, kuras, bez šaubām, ir ļoti laimīgas kopā ar Viņu. Krišna ir apmierinājies meiteņu mīlestību, kas degusi viņu krūtīs, un tagad tās ir laimīgas. Ja tu lidosi uz turieni un slavināsi

Krišnu, tad viņas ar prieku tevi atalgo. Tu centies Mani nomierināt ar glaimiem un esi noliekusi galvu pie Manām pēdām, bet Es zinu, ka tā ir tikai viltība. Tu nes vēstis no vislielākā krāpnieka Krišnas. Tāpēc, lūdzu, ej prom!

Es saprotu, ka tu ļoti labi māki apvienot tos, kas šķīrušies, tomēr Man jāsaaka, ka nevaru uzticēties ne tev, ne tavam saimniekam Krišnam. Tikai Krišnas dēļ mēs pametām savas ģimenes, vīrus, bērnus un radus, bet Viņš pat neuzskata sevi par mūsu parādnieku. Ar Viņu mēs tikai esam palikušas zaudētājās. Vai tu domā, ka Viņam vairs var ticēt? Mēs zinām, ka Krišna nespēj ilgi iztikt bez jaunām sievietēm. Tāds nu Viņš ir. Mathurā Viņam klājas grūtāk, jo Viņš vairs neatrodas ciemā starp lētticīgām ganu meitenēm. Tagad Viņš ir aristokrātiskā sabiedrībā, un Viņam noteikti ir daudz grūtāk sadraudzēties ar jaunavām. Tu varbūt esi atlidojusi, lai pierunātu mūs doties uz Mathuru. Bet kādēļ gan mums tas būtu jādara? Krišna spēj savaldzināt jebkuru meiteni ne tikai Vrindāvanā vai Mathurā, bet pat visā Visumā. Viņa brīnumaini apburošais smaids ir tik jauks un Viņa uzacu kustības ir tik skaistas, ka Viņa dēļ prātu zaudēs jebkura sieviete gan no debesu planētām, gan no vidējām un zemākajām planētām. Arī Mahā-Lakšmī, visaugstākā no laimes dievietēm, vēlas Viņam pakalpot. Kas gan esam mēs, salīdzinājumā ar visām šīm Visuma sievietēm? Mēs neesam gandrīz nekas.

Krišna sevi sauc par ļoti augstsirdīgu, un Viņu slavē diženi gudrie. Viņš varētu pilnībā atklāt savas labās īpašības, ja būtu žēlsirdīgs pret mums, jo Viņš mūs ir saminis un pametis. Ak, nabaga vēstnese! Tu esi tikai nesaprātīga Viņa kalpone. Tu neko daudz nezini par Krišnu, nezini, cik nepateicīgs un cietsirdīgs Viņš ir bijis ne vien šajā dzīvē, bet arī iepriekšējās dzīvēs. Mēs to visu uzzinājām no vecmāmiņas Paurnamāsī. Viņa pastāstīja, ka iepriekšējā dzīvē Krišna bija dzimis kšatriju ģimenē un Viņu sauca par Rāmačandru. Toreiz Viņš nogalināja sava drauga ienaidnieku Vālī nevis tā, kā pieklājas kšatrijam, bet kā mednieks. Mednieks noslēpjas drošā vietā un tad nogalina dzīvnieku, nestājoties tam pretī atklātā cīņā. Kšatrija gods prasīja, lai Kungs Rāmačandra atklāti cīnītos ar Vālī, bet, paklausot savam draugam, Rāma nošāva Vālī, pats slēpdamies aiz koka. Tā Viņš atkāpās no kšatriju reliģiskajiem principiem. Viņš arī bija tik ļoti pieķēries skaistajai Sītai, ka padarīja Rāvana māsu Šūrpanakhu par neglītu sievieti, nocērtot viņi degunu un ausis. Šūrpanakha nāca pie Rāmas, meklējot tuvību, un Rāmam kā kšatrijam vajadzēja viņu apmierināt. Taču Rāma bija tik atkarīgs no savas sievas un nespēja aizmirst Sītā-dēvī, ka gaužām izkropļoja Šūrpanakhu. Vēl pirms tam Viņš piedzima par brāhmanu zēnu Vāmanadēvu un lūdza dāvanas Bali Mahārādžam. Bali Mahārādža bija tik augstsirdīgs, ka atdeva Vāmanadēvam visu, kas viņam piederēja, tomēr Krišna Vāmanadēvas izskatā bija tik nepateicīgs, ka sagūstīja viņu gluži kā kraukli un lika tam nolaisties Pātālas valstībā. Mēs zinām par Krišnu visu, arī to, cik Viņš ir nepateicīgs. Tomēr mums ir ļoti grūti. Lai gan Viņš ir tik ļauns un cietsirdīgs, mēs nespējam nerunāt par Viņu. Arī diženi gudrie un svētie pastāvīgi runā par Viņu. Mēs, Vrindāvanas gopī, vairs negribam draudzēties ar šo tumšo zēnu, taču nesaprotam, kā gan spēsim Viņu aizmirst un nerunāt par Viņa darbiem."

Krišna ir absolūts, tāpēc Viņa tā saucamie sliktie darbi ir tikpat patīkami kā labie darbi. Svētās personības un tādi diženi bhaktas kā gopī nespēj atteikties no Krišnas nekādos apstākļos. Tāpēc Kungs Čaitanja lūgšanā saka: "Krišna, Tu esi visāda ziņā brīvs un neatkarīgs. Tu vari mani apskaut, un Tu vari mani samīt, kā pats vēlies. Tu vari neparādīties manā priekšā visu mūžu un salauzt manu sirdi, tomēr Tu esi vienīgais, ko mīlu."

"Es domāju," turpināja Šrīmatī Rādhārānī, "ka nevienam nevajag klausīties par Krišnu, jo, līdzko ausis iekļūst viens Viņa pārpasaulīgās darbības nektāra piliens, cilvēks tūlīt paceļas pāri piesaistības un nepatikas pretstatiem. Tad, pilnīgi atbrīvojies no materiālās piesaistības sārņiem, viņš pamet pieķeršanos materiālajai pasaulei, ģimenei, mājai, sievai, bērniem un visam, kas materiālā ziņā ikvienam ir tik dārgs. Zaudējis visus materiālos īpašumus, cilvēks padara nelaimīgus gan radniekus,

gan sevi pašu. Tad viņš klejo pa pasauli, meklēdams Krišnu, gluži kā putns un ubago, lai varētu iztikt. Ir ļoti grūti patiešām saprast Krišnu, Viņa vārdu, īpašības, veidolu, spēles, svītu un visu, kas ar Viņu saistīts."

Šrīmatī Rādhārānī turpināja runāt ar melno Krišnas ziņnesi: "Lūdzu, neko vairs nestāsti par Krišnu! Labāk parunāsim par kaut ko citu. Mūsu liktenis ir jau izlemts, jo mēs esam kā meža lāsumainās briežu mātes, kuras ar brīnumjauku mūziku savaldzinājis mednieks. Arī mūs ar saviem mīļajiem vārdiem ir apbūris Krišna, un mēs atkal un atkal domājam par Viņa mirdzošajiem nagiem. Mēs aizvien vairāk un vairāk kārojam būt kopā ar Krišnu, tāpēc, lūdzu, nerunāsim vairs par Viņu!"

Tas, ka Rādhārānī runāja ar vēstnesi kameni, rāja Krišnu un tajā pat laikā nespēja pārtraukt runāšanu par Viņu, liecina par augstāko pārpasaulīgo ekstāzi, ko sauc par mahā-bhāvu. Mahā-bhāva var izpausties tikai tādās personībās kā Rādhārānī un Viņas biedrenēs. Diženi ācārjas, kā Šrīla Rūpa Gosvāmī un Višvanātha Čakravartī Thākurs, ir izpētījuši Šrīmatī Rādhārānī mahā-bhāvā teiktos vārdus un aprakstījuši dažādas noskaņas, kā udghūrnu jeb apjukumu un džalpa-pratidžalpu jeb runāšanu dažādos veidos. Rādhārānī izturēšanās liecina par udžvalu jeb spožāko Dieva mīlestības dārgakmeni. Kamēr Rādhārānī runāja, kamene lidinājās apkārt un pēkšņi vairs nebija redzama. Rādhārānī ārkārtīgi pārdzīvoja atšķirtību no Krišnas un, runājot ar kameni, Viņa nonāca ekstāzē. Bet, kad kamene aizlidoja, Rādhārānī gandrīz vai zaudēja prātu, domādama, ka ziņu nesēja kamene varbūt ir aizlidojusi pie Krišnas, lai pastāstītu visu, ko Viņa runājusi. "Krišna ļoti bēdāsies, to dzirdot," Viņa domāja. Tad Rādhārānī pārņēma jauna, citāda ekstāze.

Pa to laiku kamene, kas lidinājās šurpu un turpu, atkal pielidoja pie Rādhārānī. Šrīmatī Rādhika nodomāja: "Krišna aizvien ir labs pret Mani. Par spīti tam, ka ziņnese atstāstīja Viņam Manus dusmīgos vārdus, Krišna ir atkal atsūtījis pie Manis šo kameni, lai vestu Mani pie sevis." Šoreiz Šrīmatī Rādhārānī ļoti centās nepateikt neko sliktu par Krišnu: "Sveicināta Mana dārgā draudzene," Viņa teica. "Krišna ir tik labs, ka atsūtījis tevi atkal. Krišna ir tik mīļš, ka par spīti Maniem sliktajiem vārdiem Viņš ir atsūtījis tevi atpakaļ. Dārgā draudzene, lūdz Man visu, ko vien vēlies. Man nekā nebūs žēl, jo tu esi tik laba pret Mani. Tu esi atlidojusi, lai aizvestu Mani pie Krišnas, jo Viņš nevar atbraukt šurp. Viņam Mathurā ir daudz draudzeņu. Ak, sīkā radībiņa, vai tad tu vari Mani aizvest uz turieni? Kā gan tu Man palīdzēsi satikt Krišnu, ja Viņš tur atpūšas kopā ar laimes dievieti un spiež viņu pie savām krūtīm? Nekas. Aizmirsīsim to visu. Es nebraukšu uz turieni un nesūtīšu tevi. Lūdzu, pastāsti, kā Krišnam Mathurā klājas. Vai Viņš vēl atceras savu audzētēvu Nandu Mahārādžu, savu mīlo māmiņu Jašodu, savus draugus ganiņus un mūs, gopī, nabaga draudzenes? Es esmu pārliecināta, ka Viņš reizēm dzied par mums. Mēs bijām Viņa kalpones un kalpojām bez maksas. Vai varētu notikt tā, ka Krišna atgrieztos un apskautu mūs ar savām rokām? Tām aizvien bija aguru smarža. Lūdzu, pajautā Krišnam to visu!"

Udhava stāvēja turpat blakus un dzirdēja, ka Rādhārānī runā par Krišnu, gandrīz vai zaudēdama prātu. Viņš bija ārkārtīgi pārsteigts, ka gopī pastāvīgi domāja par Krišnu un atradās augstākajā mahā-bhāvas mīlestības ekstāzē. Udhava bija atvedis vēstuli no Krišnas un gribēja to pasniegt, lai nomierinātu gopī. Viņš teica: "Manas dārgās gopī, jūsu mūža sūtība ir piepildīta. Jūs esat brīnišķīgas Dieva Augstākās Personības bhaktas un esat pelnījušas, lai jūs godina visu veidu ļaudis. Jūs jāgodā visām trijām pasaulēm, jo jūs pastāvīgi gremdējaties domās par Vāsudēvu, Krišnu. Visas dievbijīgās darbības un rituāli, kā dāvanu došana, stingra sekošana solījumiem un askēzes, ziedojumu uguns iedegšana, ir vērsta uz Viņu. Viņa dēļ tiek skaitītas dažādas mantras, lasītas Vēdas, savaldīti jutekļi un prāts tiek vērsts meditācijā. Tie ir daži no paņēmienu, kā var apzināties sevi un sasniegt dzīves pilnību. Bet īstenībā tas viss domāts, lai apzinātos Krišnu un mīlestības pilnā, pārpasaulīgā kalpošanā savienotos ar Dieva Augstāko Personību. Tāds ir arī pēdējais Bhagavad-gītas norādījums; lai gan Bhagavad-gītā

aprstīti daādi sevis apzināšanās paēmieni, beigās Krišna iesaka atteikties no visa un vienkārši uzticēt sevi Viņam. Visi citi ceļi domāti, lai cilvēks galu galā iemācītos uzticēt sevi Krišnas lotospēdām. Vēl Bhagavad-gītā teikts, ka šo sevis uzticēšanās ceļu pabeidz tas, kurš ir patiesīgs un daudzas dzīves ir nodarbojies ar sevis apzināšanos, apgūstot gudrības un veicot askēzes.

Tā kā gopī savā dzīvē atklāja šādu askēžu pilnību, Udhava, redzot viņu pārpasaulīgumu, bija pilnībā apmierināts. Viņš turpināja: "Manas dārgās gopī, jūs esat sasniegušas tādu attieksmi pret Krišnu, kādu ļoti grūti sasniegt pat diženiem gudrajiem un svētajiem. Jūs esat pacēlušās līdz dzīves augstākajai pilnībai. Tā ir liela svētība, ka jūs esat pievērsušās savus prātus Krišnam un nolēmušās, ka Krišna ir vienīgais, kas jums vajadzīgs. Jūs esat pametušās savas ģimenes, mājas, radniekus, vīrus un bērnus Dieva Personības labad. Jūsu prāti pilnībā gremdējas Krišnā, Augstākajā Dvēselē, tāpēc jūsos gluži dabiski ir atmodusies augstākā mīlestība. Es esmu ļoti laimīgs, ka ar jūsu žēlastību tagad varu jūs redzēt."

Kad Udhava bija pateicis, ka viņam ir vēstule no Krišnas, gopī vairāk gribēja zināt, kas tajā rakstīts, nekā klausīties slavinājumus. Viņām tie īpaši nepatika. Meitenes alka uzzināt, kādu vēsti Udhava atnesis. Udhava sacīja: "Manas dārgās gopī, es esmu īpaši atsūtīts, lai nodotu šo vēstījumu jums, diženajām un cildenajām bhaktām. Krišna ir atsūtījis tieši mani, jo es esmu Viņa vistuvākais kalps."

Udhava Krišnas vēstuli gopī nedeļa, bet sāka to lasīt pats viņām priekšā. Vēstule bija ļoti nopietna, lai ne tikai gopī, bet arī visi empīriskie filozofi varētu saprast, ka tīra mīlestība uz Dievu savā būtībā ir saistīta ar visām dažādajām Visaugstā Kunga enerģijām. No Vēdām var uzzināt, ka Visaugstajam Kungam ir daudz enerģiju: *parāśya śaktir vividhaiva śrūyate*. Gopī bija tuvas Krišnas draudzenes, tāpēc Viņš bija tik ļoti aizkustināts, ka nespēja pat skaidri rakstīt. Udhava, Brihaspati māceklis, bija apveltīts ar ļoti asu saprātu, tāpēc viņš vēstuli nevis atdeva, bet uzskatīja, ka labāk to nolasīt pašam un izskaidrot gopī.

Udhava turpināja: "Lūk, ko raksta Dieva Personība: "Manas dārgās gopī, Manas dārgās draudzenes! Lūdzu, saprotiet, ka mēs nekad, nekur un nekādos apstākļos nevaram būt šķirti, jo Es caurstrāvoju visu!"

Šī Krišnas īpašība ir izskaidrota Bhagavad-gītā, devītajā un septītajā nodaļā. Krišna savā bezpersoniskajā iezīmē caurstrāvo visu. Viss atrodas Viņā, taču Viņš personiski neatrodas visur. Septītajā nodaļā vēl teikts, ka piecas rupjās pamatvielas (zeme, ūdens, uguns, gaiss un debesis) un trīs smalkās pamatvielas (prāts, saprāts un patības apziņa) ir Viņa zemākās enerģijas. Taču pastāv arī cita, augstāka enerģija, ko sauc par dzīvajām būtnēm. Dzīvās būtnes arī ir tiešas un neatņemamas Krišnas daļiņas. Tādējādi no Krišnas izplūst gan materiālā, gan garīgā enerģija. Viņš pastāvīgi ir saistīts ar visu kā cēlonis un sekas. Ne vien gopī, bet arī visas pārējās dzīvās būtnes vienmēr un visos apstākļos ir nešķirami saistītas ar Krišnu. Tomēr gopī pilnībā apzinās savas attiecības ar Krišnu, bet maijai pakļautās dzīvās būtnes ir aizmirsušās Krišnu un uzskata sevi par atsevišķām, nesaistītām ar Viņu.

Tāpēc mīlestība uz Krišnu jeb Krišnas apziņa ir lietu būtības īstenās izpratnes pilnība. Mūsu prāts nevar būt tukšs. Tas ir pastāvīgi aizņemts ar kaut kādām domām, kuras var būt vērstas tikai uz astoņiem Krišnas enerģijas elementiem. Tas, kurš to filozofiski apzinās, ir īstens gudrais, un viņš uztic sevi Krišnam. Gopī sevī iemieso šo zināšanu pilnības pakāpi. Viņas nav prātotājas. Viņu prāts vienmēr ir vērsts uz Krišnu. Prāts nav nekas cits, kā Krišnas enerģija. Īstenībā ikviens, kas var domāt, just, darboties un vēlēties, nevar tikt šķirts no Krišnas. Pakāpi, kurā cilvēks izprot šīs mūžīgās attiecības, sauc par Krišnas apziņu. Slimības stāvoklī, kurā cilvēks nespēj izprast savas mūžīgās attiecības ar Krišnu, viņa apziņa ir piesārņota, tas ir, viņš atrodas maijā. Tā kā gopī atrodas tīru pārpasaulīgo zināšanu līmenī, viņu prāts vienmēr ir Krišnas apziņā. Kā uguns nav šķirta no gaisa, tā Krišna nav šķirts no dzīvajām būtnēm. Kad dzīvās būtnes aizmirst Krišnu, viņas vairs neatrodas savā dabiskajā

stāvoklī. Kas attiecas uz gopī, viņas pastāvīgi domā par Krišnu un atrodas absolūtajā zināšanu pilnības līmenī. Tā saucamie empīriskie filozofi reizēm uzskata, ka bhakti ceļš domāts nesaprātīgiem, taču, kamēr šie tā saucamie zinātāji nav pacēlušies bhakti līmenī, viņu zināšanas noteikti ir netīras un nepilnīgas. Būtnes mūžīgās attiecības ar Krišnu patiesībā kļūst pilnīgas, kad būtne atšķirtībā mīl Krišnu. Taču arī tas ir šķietami, jo atšķirtība nepastāv. Gopī nebija pakļautas šķitumam jeb maldiem, tāpēc pat no filozofiskā redzes viedokļa viņas nebija šķirtas no Krišnas.

Kosmiskā izpausme arī nav šķirta no Krišnas. "Nekas nav šķirts no Manis; visa kosmiskā izpausme balstās uz Mani un nav savrupa. Es pastāvēju pirms radīšanas". Tas ir apstiprināts Vēdu rakstos. Pirms radīšanas bija tikai Nārājana. Nebija ne Brahmas, ne Šivas: *eko nārāyaṇa āsīn na brahmā naśānaḥ*. Visu kosmisko izpausmi vada trīs materiālās dabas īpašības. Ir teikts, ka Brahma, kaislību iemiesojums, ir radījis šo Visumu, taču Brahma ir pakārtotais radītājs. Sākotnējais radītājs ir Nārājana. To ir apstiprinājis Šankarāčārja: *nārāyaṇaḥ paro 'vyaktāt*. Nārājana ir pārpasaulīgs un atrodas ārpus kosmiskās pasaules.

Krišna rada, uztur un iznīcina visu kosmisko izpausmi, izvēršoties dažādos avatāros. Viss ir Krišna, un viss ir atkarīgs no Krišnas, taču Viņš nav uztverams materiālajā enerģijā, ko sauc par maiju jeb maldiem. Taču garīgajā enerģijā Krišnu var sajukt uz katra soļa jebkuros apstākļos. Gopī atklāja šo izpratnes pilnību. Krišnu kosmiskā izpausme neskar, lai gan tā ir pilnīgi atkarīga no Viņa, un arī dzīvo būtņi šī materiālā saistītā dzīve neskar, lai gan materiālais ķermenis veidojas atkarībā no garīgās esamības. Bhagavad-gītā visa kosmiskā izpausme nosaukta par dzīvo būtņu māti, bet Krišna – par tēvu. Kā tēvs apaugļo māti, ieliekot tās klēpī dzīvo būtņi, tā Krišna ieliek materiālās dabas klēpī visas dzīvās būtnes. Būtnes piedzimst dažādos ķermeņos atbilstoši savai auglīgajai darbībai. Tomēr jebkuros apstākļos dzīvā būtne paliek materiālās saistītās dzīves neskartā.

Izpētot savus ķermeņus, mēs varam saprast, kā tas iespējams. Katra ķermeņa darbība notiek tikai tādēļ, ka mijiedarbojas trīs materiālās dabas īpašības. Mēs varam redzēt, ka ķermenī ik mirkli notiek daudzas izmaiņas, taču garīgo dvēseli šīs izmaiņas neskar. Materiālajā dabā būtne nevar ne radīt, ne iznīcināt, ne arī iejaukties materiālās dabas darbībā. Tādējādi dzīvā būtne atrodas materiālā ķermeņa ieslodzījumā un ir saistīta trijos stāvokļos: nomoda stāvoklī, miega stāvoklī un nesamaņas stāvoklī. Prāts darbojas visos trijos stāvokļos; kad dzīvā būtne guļ jeb sapņo, tā var uzskatīt kaut kādu lietu par īstu, bet pamostoties viņa redz, ka tā nav bijusi patiesība. Tādējādi var secināt, ka vienos apstākļos būtne var kaut ko uzskatīt par īstu, bet citos apstākļos – par neīstu. Šos jautājumus pēta empīriskie filozofi jeb sānhja-jogi. Lai nonāktu pie pareizajiem secinājumiem, sānhja-jogi uzņemas smagas askēzes. Viņi nodarbojas ar jutekļu savaldīšanu un atsacīšanos.

Visi šie dažādie veidi, kā noteikt dzīves augstāko mērķi, tiek salīdzināti ar upēm. Krišna ir okeāns. Kā upes tek uz okeānu, tā visi centieni iegūt zināšanas ir vērsti uz Krišnu. Kad cilvēks ir pūlējies daudzas dzīves un patiešām sasniedzis Krišnu, tad tā ir pilnība. Bhagavad-gītā Krišna saka: "Ikviens cenšas apzināties Mani, bet tiem, kas iet savu ceļu bez bhakti, jāpārvar lielas grūtības." *kleśo 'dhikataras teṣām avyaktāsakta-cetasām* – nenonākot līdz bhakti, Krišnu nav iespējams saprast.

Gītā stāstīts par trijiem ceļiem: karma-jogu, gjāna-jogu un bhakti-jogu. Tiem, kas pārlietu pieķērušies auglīgai darbībai, ieteikts darboties tā, lai varētu nonākt līdz bhakti. Tiem, kas pieķērušies empīriskās filozofijas sludinātajai bezcerībai, arī ieteikts darboties tā, lai varētu izprast bhakti. Karma-joga atšķiras no parastās karmas, un gjāna-joga atšķiras no parastās gjānas. Galu galā, kā Dievs Kungs norāda Bhagavad-gītā: *bhaktyā mām abhijānāti* – Krišnu var izprast vienīgi ar garīgo kalpošanu. Gopī bija sasniegušas garīgās kalpošanas pilnību, jo, izņemot Krišnu, viņām viss bija vienaldzīgs. Tas ir apstiprināts Vēdās: *kasmīn u bhagavo vijñāte sarvam idaṁ vijñātāṁ bhavatīti*. Tas nozīmē, ka iepazīstot Krišnu, cilvēks tūlīt gluži dabiski iegūst arī visas pārējās zināšanas.

Krišna turpināja: "Pār pasaulīgās zināšanas par absolūtu jums vairs nav vajadzīgas, jūs esat Mani mīļējušas jau kopš bērnības." Zināšanas par Absolūto Patiesību īpaši vajadzīgas tiem, kas vēlas atbrīvoties no materiālās esamības. Bet tas, kurš mīl Krišnu, jau ir sasniedzis atbrīvi. Kā teikts Bhagavad-gītā, ikviens, kas nodarbojas ar tīru garīgo kalpošanu, uzskatāms par pār pasaulīgās atbrīves līmeni sasniegušu. Īstenībā gopī vairs nejuta materiālās esamības ciešanas; viņas jutās šķirtas no Krišnas. Tāpēc Krišna teica: "Manas dārgās gopī, Es jūs esmu atstājis tīšām, lai jūs savā brīnumainajā mīlestībā vēl vairāk pieķertos Man un pastāvīgi meditētu uz Mani."

Gopī atrodas pilnīgas meditācijas stāvoklī. Jogiem parasti labāk patīk meditēt, nekā garīgi kalpot Dievam Kungam, bet viņi nezina, ka bhakti ir jogas pilnība. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka pastāvīga meditācija uz Krišnu, ar ko nodarbojās gopī, ir visaugstākā joga. Krišna ļoti labi pazina sieviešu dabu. Sieviete par savu mīloto vairāk domā nevis tad, kad viņš ir klāt, bet tad, kad viņš ir projām. Ar gopī piemēru Krišna gribēja parādīt, ka tas, kurš tāpat kā gopī atrodas pastāvīgā transā, noteikti sasniedz Krišnas lotospēdas.

Kungs Čaitanja mācīja ļaudīm vipralambha-sēvas paņēmienu jeb kalpošanu Dieva Augstākajai Personībai atšķirtībā. Arī seši Gosvāmī mācīja, kā godināt Krišnu ar gopī atšķirtības jūtām. Tas ļoti labi atklāts Šrīnivāsāčārjas lūgšanās sešiem Gosvāmī. Šrīnivāsāčārja norāda, ka Gosvāmī pastāvīgi gremdējušies gopī noskaņas pār pasaulīgo jūtu okeānā. Dzīvojot Vrindāvanā, viņi meklēja Krišnu un sauca: "Kur ir Krišna? Kur ir gopī? Kur esi Tu, Šrīmati Rādhārānī?" Viņi nekad neteica: "Nu mēs esam redzējuši Rādhu un Krišnu un mūsu sūtība ir piepildīta." Viņu uzdevums vienmēr palika nepabeigts. Viņi nekad nesatika Rādhu un Krišnu. Kad notika rāsas dejas, gopī, kuras nevarēja piedalīties rāsa-līlā ar Krišnu, pameta savus ķermeņus, domājot par Viņu. Gremdēšanās Krišnas apziņā ar atšķirtības jūtām ir ātrākais veids, kā sasniegt Krišnas lotospēdas. Krišna ar saviem vārdiem apliecināja gopī atšķirtības jūtu stiprumu. Gopī pašas godināja Krišnu šajā neparastajā veidā un jutās ļoti atvieglotas, uzzinot, ka Krišna ir nevis kaut kur projām, bet gan vienmēr atrodas kopā ar viņām.

Gopī ļoti priecājās par Udhavas vārdiem un teica viņam: "Mēs esam dzirdējušas, ka valdnieks Kamsa, kurš vienmēr sagādāja raizes Jadau dinastijai, nu ir nogalināts. Tā mums ir ļoti laba vēsts. Mēs ceram, ka Jadau dinastijas locekļi Krišnas sabiedrībā ir laimīgi, jo Viņš spēj piepildīt visas savu bhaktu vēlmes. Mans dārgais Udhava, lūdzu, saki, vai Krišna kādreiz iedomājas par mums, dzīvodams Mathurā starp tik daudzām augsti izglītotām labākās sabiedrības meitenēm. Mēs zinām, ka Mathuras sievietes un meitenes nav tādas kā mēs – laucinieces. Viņas ir gudras un skaistas. Krišnam noteikti patīk viņu kautrie smaidi un sievišķīgā iznesība. Mēs lieliski zinām, ka Krišnam vienmēr ir patikušas skaistas sievietes. Liekas, ka nu Viņš ir sapinies Mathuras sieviešu valgos. Mans dārgais Udhava! Lūdzu, saki, vai Krišna, kuram apkārt ir tik daudz sieviešu, kādreiz atceras arī mūs?"

Kāda cita gopī jautāja: "Vai Viņš atceras to nakti, kad ziedēja kumudas puķes, spīdēja mēness un Vrindāvana bija tik skaista. Krišna ar mums dejoja, un visapkārt skanēja potīšu zvaniņi. Toreiz mēs ar Viņu tik jauki runājām. Vai Viņš atceras šo nakti? Mēs to atceramies un ļoti ilgojamies pēc Viņa. Atšķirtība no Krišnas mūs ļoti satrauc un dedzina mūs kā uguns. Vai Viņš domā atgriezties Vrindāvanā un nodzēst šo uguni, kā mākonis ar savu lietu nodzēš meža ugunsgrēku?"

Vēl kāda gopī sacīja: "Krišna ir nogalinājis savu ienaidnieku un ar šo uzvaru ieguvis Kamsas valsti. Varbūt Viņš jau ir apprecējis kāda valdnieka meitu un dzīvo laimīgi kopā ar radniekiem un draugiem. Kādēļ Viņam vēl būtu jāatgriežas šajā Vrindāvanas ciemā?"

Kāda cita gopī teica: "Krišna ir Dieva Augstākā Personība, laimes dievietes vīrs, un Viņš ir sevī pilns. Mēs, Vrindāvanas meža meitenes, viņam neesam vajadzīgas, un Viņam nav vajadzīgas arī Mathuras pilsētnieces. Viņš ir diženā Virsdvēsele, kurai nav vajadzīgs neviens ne šeit, ne tur."

Vēl kāda gopī sacīja: "Nav jēgas pat cerēt, ka Krišna atgriezīsies Vrindāvanā. Mums tas ir jāpārdzīvo. Pat diženā prostitutā Pingala teica, ka vilšanās ir vislielākais prieks. Mēs to visu zinām, tomēr nespējam atteikties no cerības, ka Krišna reiz atgriezīsies. Kā var aizmirst sarunu divatā ar Krišnu, uz kura krūtīm vienmēr mīt laimes dieviete par spīti tam, ka Krišnam viņa nav vajadzīga? Dārgais Udhava, Vrindāvana ir upju, mežu un govju zeme. Šeit mēs klausījāmies flautas mūziku, un Krišna ar savu vecāko brāli Šrī Balarāmu liksmoja kopā ar mums. Viss, kas ir apkārt, pastāvīgi liek atcerēties Krišnu un Balarāmu. Uz Vrindāvanas zemes vēl tagad ir nospiedumi no Viņu lotospēdām, pie kurām mīt laimes dieviete, un tādēļ mēs nekad nespējam aizmirst Krišnu."

Vēl gopī teica, ka Vrindāvanā vēl aizvien valda pārpilnība un laime. Materiālā ziņā nekā netrūka, taču par spīti visiem labumiem meitenes nespēja aizmirst Krišnu un Balarāmu.

"Mēs pastāvīgi atceramies, cik skaists un pievilcīgs bija Krišna: kā Viņš gāja, kā smaidīja un jokoja. Mēs spējam domāt tikai par Krišnu un nekādi nevaram Viņu aizmirst. Mēs Viņu lūdzam un saucam: "Dārgais Kungs, dārgais laimes dievietes vīrs, dārgais Vrindāvanas Kungs, cietēju bhaktu atpestītāj! Mēs sliktam bēdu okeānā. Tāpēc, lūdzu, atgriezies Vrindāvanā un atpesti mūs no šī nožēlojamā stāvokļa." "

Labi izpratis gopī pārpasaulīgo neprātu un ilgas pēc Krišnas, Udhava nolēma atkal un atkal stāstīt par Šrī Krišnas spēlēm. Materiālistiski cilvēki pastāvīgi deg materiālo ciešanu liesmās. Gopī dega pārpasaulīgās atšķirtības liesmās, tomēr uguns, kas dedzināja gopī, atšķiras no materiālās pasaules uguns. Gopī pastāvīgi vēlējas būt kopā ar Krišnu, turpretī materiālistiski ļaudis pastāvīgi tiecas pēc materiālām ērtībām.

Višvanātha Čakravartī Thākurs norāda, ka Krišna izglāba ganiņus no meža ugunsgrēka mirkli, kad viņu acis bija aizvērtas. Arī Udhava ieteica gopī glābties no atšķirtības uguns, aizverot acis un no paša sākuma atceroties visu, ko darījis Krišna. Ārēji gopī varēja atsaukt atmiņā Krišnas spēles, klausoties, ko stāsta Udhava, un iekšēji viņas varēja atcerēties šīs spēles pašas. No Udhavas norādījumiem gopī saprata, ka Krišna nav šķirts no viņām. Viņas pastāvīgi domāja par Krišnu, un Krišna Mathurā gluži tāpat domāja par viņām.

Udhavas atvestais vēstījums un norādījumi izglāba gopī no tūlītējas nāves, un gopī bija ļoti pateicīgas par Udhavas doto svētību. Udhava gopī bija gandrīz kā garīgais skolotājs, un viņas savukārt godināja Udhavu gluži tāpat kā Krišnu. Autoritatīvos rakstos norādīts, ka garīgais skolotājs jāgodina tāpat kā Dieva Augstākā Personība, jo viņš ir tuvs Kunga kalps, un diženas autoritātes ir atzinušas, ka garīgais skolotājs ir Krišnas ārējā izpausme. Gopī atbrīvojās no pārpasaulīgās atšķirtības liesmām, apzinoties, ka Krišna ir kopā ar viņām. Iekšēji gopī savā sirdī atcerējās brīžus, ko bija pavadījušas kopā ar Krišnu, un ārēji saprast Krišnu viņām palīdzēja Udhava ar pārlicinošiem norādījumiem.

Dieva Augstākā Personība rakstos nosaukta par adhokšadžu, kas nozīmē, ka Kungs atrodas ārpus materiālo jutekļu uztveres. Un, lai gan Viņš nav uztverams ar materiāliem jutekļiem, Viņš atrodas visu dzīvo būtņu sirdīs. Un tajā pašā laikā kā visucaurstrāvojošais Brahmans Viņš atrodas visur. Visas trīs Absolūtās Patiesības pārpasaulīgās iezīmes (Bhagavānu, Dieva Personību, Paramātmu, vienuviet esošo Virsdvēseli, un visucaurstrāvojošo Brahmanu) var apzināties, lasot par Udhavas tikšanos ar gopī, kas aprakstīta Šrīmad Bhāgavatamā, un izprotot gopī attieksmi.

Šrīnivāsāčārja raksta, ka seši Gosvāmī vienmēr gremdējās domās par gopī darbību. Arī Čaitanja Mahāprabhu ir norādījis, ka gopī parādītais Dieva Augstākās Personības godināšanas paņēmiens ir visaugstākais, un Viņš to ir ieteicis. Arī Šrīla Šukadēva Gosvāmī ir norādījis, ka ikviens, kas no pareizā avota klausās stāstus par gopī attiecībām ar Krišnu un seko priekšrakstiem, paceļas augstākajā garīgās kalpošanas līmenī un spēj atteikties no materiālo baudu iekāres.

Udhava ar saviem norādījumiem bija atviegojis gopī bēdas, un gopī lūdza, lai viņš paliek Vrindāvanā vēl dažas dienas. Udhava piekrita un palika pie viņām ne tikai vairākas dienas, bet vairākus mēnešus. Viņš stāstīja gopī par Krišna pārpasaulīgo vēstījumu un spēlēm; gopī domāja par Krišnu un jutās tā, it kā Kungs būtu kopā ar viņām. Dzīvodams Vrindāvanā, Udhava sagādāja prieku visiem tās iedzīvotājiem. Sarunās par Krišnas darbiem dienas pagāja kā mirkli. Vrindāvanas dabiskā gaisotne, Jamunas upe, brīnišķīgie augļu dārzi, Govardhanas kalna alas un ziedošās puķes vēl vairāk iedvesmoja Udhavu stāstīt par Krišnas spēlēm. Udhava sagādāja Vrindāvanas iedzīvotājiem tādu pašu prieku kā Krišna.

Udhavam ļoti patika gopī attieksme, jo viņas bija pilnībā pieķērušās Krišnam, un viņu iedvesmoja gopī tieksme pēc Krišnas. Udhava pazemīgi godināja gopī un sacerēja dziesmas, kurās slavināja viņu pārpasaulīgās īpašības: "No visām dzīvajām būtnēm, kas ir pieņēmušas cilvēka dzīvības veidu, gopī ir visveiksmīgāk paveikušas savu uzdevumu. Viņu domas ir pastāvīgi vērstas uz Krišnas lotospēdām. Arī viedie un svētie cenšas gremdēties meditācijā uz Krišnas lotospēdām, jo Krišna ir pats Mukunda, atbrīves devējs, taču gopī, kas pieņēmušas Kungu ar mīlestību, meditē uz Viņu gluži dabiski un nav atkarīgas ne no kādas jogas. Secinājums ir tāds, ka cilvēkam, kurš sasniedzis gopī līmeni, nav jāpiedzimst par Kungu Brahmu, jāpiedzimst brāhmana ģimenē vai jāsaņem brāhmana iesvētība."

Šrī Udhava apstiprināja to, ko Kungs Krišna saka Bhagavad-gītā – tas, kurš rod patvērumu pie Krišnas un dara to ar pareizo attieksmi, sasniedz augstāko dzīves mērķi, pat ja viņš ir šūdra vai vēl zemāks. Gopī ir garīgās kalpošanas paraugs visai pasaulei. Sekojot gopī piemēram un pastāvīgi domājot par Krišnu, cilvēks var sasniegt garīgās dzīves augstāko pilnību. Gopī nebija dzimušas augstas kārtas ģimenēs, viņas bija parastas ganes, tomēr izkopa augstāko mīlestību uz Krišnu. Lai apzinātos sevi vai Dievu, nav nepieciešama augstas kārtas izcelšanās. Vajag tikai izkopt ekstātisku mīlestību uz Dievu. Lai sasniegtu Krišnas apziņas pilnību, vajadzīga tikai un vienīgi pastāvīga un mīlestības pilna kalpošana Krišnam, augstākajam nektāram, visa prieka avotam. Krišnas apziņa iedarbojas tāpat kā nektārs, neatkarīgi no tā, vai cilvēks par to domā vai ne. Krišnas apziņas iedarbība vienādi izpaužas visur, neatkarīgi no tā, kā un kur cilvēks ir piedzimis. Krišna dod savu svētību ikvienam, kas pieņem Krišnas apziņu, un par to nav jāšaubās. Neskatoties uz to, ka gopī bija dzimušas ganu ģimenēs, viņas saņēma augstāko svētību, kādu nespēja sasniegt pati laimes dieviete, nemaz jau nerunājot par debesu iemītniekiem, lai gan debesu sieviešu augumiem ir lotosziedu smarža. Gopī bija tik veiksmīgas, ka rāsa-līlas laikā viņas apskāva un skūpstīja pats Krišna. Kaut ko tādu nespēj sasniegt neviena sieviete visas trijās pasaulēs, vienīgi gopī.

Udhava saprata, cik augstā līmenī atrodas gopī, un gribēja nomesties pie zemes, lai kaisītu sev uz galvas viņu lotospēdu putekļus. Tomēr Udhava neuzdrīkstējās lūgt gopī šādu svētību; viņas droši vien nebūtu ar mieru. Tāpēc Udhava vēlējās kļūt par mazu zāles kušķīti, kas aug Vrindāvanā, lai gopī, pašas to nemanot, atstātu viņam uz galvas savu pēdu putekļus.

Gopī bija tik ļoti pieķērušās Krišnam, ka, izdzirdot Kunga flautas skaņas, viņas tūlīt pameta mājas, ģimenes, bērnus, aizmirsa godu un sievišķīgo kautrību un steidzās pie Krišnas. Viņas nemanīja, vai skrien pa ceļu vai cauri džungļiem, un uz zāles stiebrīņiem palika putekli no viņu pēdām. Udhava neuzdrīkstējās likt gopī pēdu putekļus sev uz galvas šajā dzīvē un cerēja kādreiz piedzimt par mazu zāles kušķīti, lai varētu saņemt gopī pēdu putekļu svētību.

Udhava saprata, cik neparasti veiksmīgas ir gopī, kas ir atbrīvojušās no visiem materiālajiem sārņiem, uzliekot uz savām augstajām un skaistajām krūtīm Krišnas lotospēdas, kuras godina ne tikai laimes dieviete, bet arī tādi diženi padievi kā Brahma un Kungs Šiva, un uz kurām savā sirdī meditē lieli jogi. Tādēļ Udhava vēlējās, lai viņš spētu vienmēr lūgt gopī lotospēdu putekļu svētību. Gopī dziesmas par Kunga Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm ir izslavētas visās trijās pasaulēs.

Pavadījis Vrindāvanā vairākus mēnešus, Udhava gribēja atgriezties pie Krišnas un lūdza, lai Nanda Mahārādža un Jašoda atļauj viņam braukt. Tad viņš vēl satikās ar gopī, atvadījās no viņām un, saņēmis arī gopī atļauju, iekāpa karietē, lai brauktu uz Mathuru.

Kad Udhava jau gribēja doties ceļā, pie viņa atnāca Mahārādža Nanda un Jašoda kopā ar visiem Vrindāvanas iedzīvotājiem, lai pateiktu viņam ardievas un dāvātu dažādas vērtīgas lietas par piemiņu no Vrindāvanas. Pavadītāji ļoti mīlēja Krišnu, un viņiem acīs bija asaras. Visi gribēja no Udhavas saņemt kādu svētību. Vrindāvanas iedzīvotāji vēlējās mūžam atcerēties slavenos Krišnas darbus un gribēja, lai viņu prāti vienmēr būtu vērsti uz Krišnas lotospēdām, mute vienmēr cildinātu Krišnu un augums noliektos Krišnas priekšā. Šī Vrindāvanas iedzīvotāju lūgšana norāda uz visaugstāko sevis apzināšanos. Paņēmiens ir ļoti vienkāršs: prāts vienmēr ir jāvērs uz Krišnas lotospēdām, vienmēr jārunā par Krišnu, nenovirzoties uz citiem jautājumiem, un ķermenis pastāvīgi jāizmanto, lai kalpotu Krišnam. Cilvēciskais dzīvības veids īpaši domāts, lai mūžs, iespējas, vārdi un saprāts tiktu izmantoti kalpošanā Kungam. Vienīgi tāda veida darbība var pacelt cilvēku augstākajā pilnības līmenī. To saka visas autoritātes.

Vrindāvanas iedzīvotāji teica: "Saskaņā ar augstākās varas gribu un mūsu darba augļiem, mēs varam piedzimt jebkurā vietā, un, lai kur mēs arī piedzimtu, mēs lūdzam iespēju darboties Krišnas apziņā." Tīrs Kunga Krišnas bhakta nekad nevēlas nonākt uz debesu planētām vai pat uz Vaikunthas, vai Goloka Vrindāvanas, jo viņš netiecas apmierināt sevi. Tīram bhaktam debesis un elle ir vienādas. Ja nav Krišnas, tad debesis kļūst par elli, bet, ja ir Krišna, tad elle ir debesis. Uzklusījis tīro Vrindāvanas bhaktu mīlestības pilnos cildinājumus, Udhava atgriezās Mathurā pie sava Kunga Krišnas. Pazemīgi noliecies Kunga Krišnas un Balarāmas priekšā, viņš tiem pastāstīja par Vrindāvanas iedzīvotāju brīnumaino bhakti. Tad viņš pasniedza Vrindāvanas iedzīvotāju sūtītās dāvanas Krišnas tēvam Vasudēvam un vectēvam Ugrasēnam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit sestajai nodaļai "Krišnas vēstījums gopī".

Četrdesmit septītā nodaļa. Krišna iepriecina bhaktas

Krišna vairākas dienas klausījās Udhavas stāstījumu par braucienu uz Vrindāvanu, par to, kā klājas Viņa tēvam un mātei, gopī un ganiņiem. Kungs Krišna bija ļoti apmierināts, ka Udhava ar saviem norādījumiem un vēstījumu spējis mazināt viņu bēdas.

Tad Kungs Krišna nolēma aiziet pie Kubdžas, bijušās kuprītes, kura, Kungam ieejot Mathurā, bija iepriecinājusi Viņu ar sandalkoka pastu. Kā teikts Bhagavad-gītā, Krišna vienmēr cenšas iepriecināt savus bhaktas tāpat, kā bhaktas cenšas iepriecināt Krišnu. Bhaktas savā sirdī vienmēr domā par Krišnu, un arī Krišna domā par saviem bhaktām. Kad Kubdža tika pārvērsta par skaistu galma dāmu, viņa vēlējās, lai Krišna atnāktu pie tās uz mājām un viņa varētu godināt Krišnu, kā to prot. Sabiedrības meitenes parasti cenšas iepriecināt vīriešus, piedāvājot viņiem savu augumu, bet šī sabiedrības meitene Kubdža patiesībā gribēja apmierināt savus jutekļus, jo bija iemīlējusies Krišnā. Kad Krišna nolēma apciemot Kubdžu, Viņš, protams, nevēlējās apmierināt jutekļus. Krišna jau bija apmierināts ar Kubdžas piedāvāto sandalkoka pastu. Izmantojot par ieganstu jutekļu apmierināšanu, Krišna tomēr nolēma aiziet pie Kubdžas, lai padarītu viņu par tīru bhaktu. Krišnam pastāvīgi kalpo tūkstošiem laimes dievišu, tāpēc, lai apmierinātu jutekļus, Viņam nav vajadzības iet pie sabiedrības meitenēm. Tomēr Krišna nolēma to darīt, jo Viņš ir labs pret visiem. Ir teikts, ka mēness spīd arī blēža mājā, gluži tāpat Krišna neliedz savu pārpasaulīgo žēlastību nevienam, kas Viņam ir kalpojis, vienalga, vai ar iekāri, dūsmām, bailēm vai ar tīru mīlestību. Čaitanja-čāritāmritā teikts – ja cilvēks grib kalpot Krišnam un tajā pat laikā vēlas apmierināt savu iekāri, tad Krišna izdara tā, ka bhakta aizmirst savu

iekāri un, pilnīgi šķīstīties, sāk pastāvīgi kalpot Dievam Kungam.

Lai izpildītu agrāk doto solījumu, Krišna kopā ar Udhavu devās pie Kubdžas. Kad Krišna ienāca viņas mājā, Viņš redzēja, ka viss ir īpaši izgreznots, lai rosinātu kaislības. Tas nozīmē, ka pie sienām karājās aktu gleznas, bija baldahīni, izšūti karogi, pērļu virtenes, ērtas gultas un mīksti krēsli. Istabās bija ziedu vītnes, kūpēja smaržkociņi, grīdas bija apslacītas ar smaržūdeni, dega skaistas eļļas lampas.

Ieraudzījusi Kungu Krišnu, kurš nāca izpildīt savu solījumu, Kubdža tūlīt piecēlās un steidzās Viņu sagaidīt. Kubdža kopā ar draudzenēm iznāca Krišnam pretī, pazemīgi sveicināja Viņu un, ērti apsēdinājusi Kungu, godināja Viņu, cik vien labi prata. Gluži tāpat Kubdža ar draudzenēm sagaidīja Udhavu, taču viņš pazemīgi apsēdās uz grīdas.

Velti nešķiezdams laiku, kā parasts šādos gadījumos, Krišna iegāja Kubdžas guļamistabā. Bet Kubdža pa to laiku nomazgājās, iezieda augumu ar sandalkoka pastu, uzvilka skaistu tērpu, izgreznojās ar vērtīgām rotām un ziedu vītnēm. Nobaudījusi beteļriekstus un reibinošus dzērienus, Kubdža sasmaržojās un devās pie Krišnas. Daiļavas skatienā, smaidā un uzacu kustībās bija sievišķīga kautrība, un viņa pienāca pie Kunga Krišnas, ko sauc par Mādhavu, laimes dievietes vīru. Redzot, ka Kubdža kavējas, Krišna paņēma viņu aiz rokas, kas bija greznota sprādzēm, un ar mīlestību apsēdināja skaistuli sev blakus. Vienkārši iedodot Visaugstajam Kungam Krišnam sandalkoka pastu, Kubdža bija atbrīvojusies no visiem grēkiem un varēja priecāties kopā ar Viņu. Tad Kubdža apskāva Krišnas lotospēdas un piespieda tās pie savām krūtīm, kas dega aiz mīlestības. Ielpojusi Krišnas lotospēdu smaržu, Kubdža pilnīgi atbrīvojās no iekāres. Tagad viņa varēja apskaut Krišnu abām rokām un apmierināt savu ilgi loloto vēlmi uzņemt Krišnu savās mājās.

Bhagavad-gītā teikts, ka pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Dievam Kungam var tikai tas, kurš ir atbrīvojies no visu grēku sekām. Kubdža to izdarīja, piedāvājot Krišnam sandalkoka pastu. Viņa nebija mācījusies godināt Krišnu kaut kādā citā veidā, tāpēc gribēja Viņu iepriecināt ar savu prasmī. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka cilvēks var godināt Kungu, arī izpildot savu pienākumu, ja vien tas tiek darīts patiesīgi un par prieku Kungam. Kubdža teica Krišnam: "Mans dārgais draugs! Esi tik labs un paliec pie manis vismaz dažas dienas un baudi mani. Mans dārgais lotosacainais draugs, es nevaru laist Tevi projām tūlīt. Esi tik labs un izpildi manu lūgumu."

Kā norādīts Vēdās, Dieva Augstākajai Personībai ir daudz spēju. Zinātāji uzskata, ka Kubdža pieder pie Krišnas puruša-šakti spējas, tāpat kā Šrīmatī Rādhārānī pieder pie Viņa čit-šakti spējas. Kaut gan Kubdža lūdza, lai Krišna paliek pie viņas dažas dienas, Kungs viņai pieklājīgi pateica, ka nespēj palikt ilgāk. Krišna ierodas materiālajā pasaulē tikai reizi pa reizei, bet Viņa saistība ar garīgo valstību ir mūžīga. Krišna vienmēr atrodas vai nu uz Vaikunthas planētām, vai uz Goloka Vrindāvanas planētas. Viņa atrašanos garīgajā valstībā apzīmē ar terminu "prakata-līla".

Krišna maigiem vārdiem nomierināja Kubdžu un kopā ar Udhavu atgriezās mājās. Šrīmad Bhāgavatamā brīdināts, ka godināt Krišnu ir grūti, jo Viņš ir Dieva Augstākā Personība, galvenais no višnu-tatvām. Godināt Krišnu vai atrasties Viņa sabiedrībā nav viegli. Tas īpaši attiecas uz bhaktām, kas pieķērušies Krišnam ar laulības mīlestības attieksmi. Nav labi, ja viņi tiešā saskarsmē ar Krišnu meklē jutekļu apmierinājumu. Darbība, kas vērsta uz jutekļu apmierināšanu, patiesībā ir materiāla. Garīgajā valstībā pastāv skūpstīšanās un apskaušanās, taču atšķirībā no materiālās pasaules tur nav jutekļu apmierināšanas. Šis brīdinājums īpaši domāts sahadžijiem, kuri uzskata Krišnu par cilvēku. Viņi materiāli izkropļotajā veidā vēlas baudīt ar Kungu dzimumdzīvi. Garīgajās attiecībās jutekļu apmierināšana ir visnenozīmīgākais, kas var būt. Ikviens, kurš materiāli izkropļotajā veidā vēlas izmantot Krišnu jutekļu apmierināšanai, uzskatāms par nesaprātīgu. Viņam jāmaina sava attieksme.

Pēc neilga laika Krišna izpildīja arī savu solījumu apciemot Akrūru. Akrūram ar Krišnu bija

kalpošanas attiecības, un Krišna vēlējās pieņemt Akrūras kalpošanu. Viņš devās pie Akrūras kopā ar Kungu Balarāmu un Udhavu. Kad Krišna, Balarāma un Udhava tuvojās Akrūras mājai, Akrūra iznāca viesiem pretī, apskāva Udhavu un pazemīgi noliecās Kunga Krišnas un Balarāmas priekšā. Arī Krišna, Balarāma un Udhava pazemīgi sveicināja Akrūru, un mājas saimnieks viņus ērti apsēdināja. Pēc tam Akrūra nomazgāja viesiem pēdas un uzšļakstīja ūdeni sev uz galvas. Godinot ciemiņus, viņš tiem piedāvāja skaistas drēbes, ziedus un sandalkoka pastu. Kungs Krišna, Kungs Balarāma un Udhava bija ļoti apmierināti ar uzņemšanu. Akrūra Krišnas priekšā nolieca galvu pie zemes, un tad, paņēmis klēpī Krišnas lotospēdas, viņš sāka tās maigi masēt. Akrūra bija tik priecīgs par Krišnas un Balarāmas apciemojumu, ka mīlestībā pret Krišnu viņam acis pildījās asarām, un Akrūra sāka lūgt Kungu.

"Mans dārgais Kungs Krišna, Tu esi bijis ļoti žēlsirdīgs, nogalinot Kamsu un viņa biedrus. Tu esi atpestījis Jādu ģimeni no vislielākās nelaimes. Jādu vienmēr atcerēsies to, kā Tu izglābi viņu diženo dinastiju. Mans dārgais Kungs Krišna un Balarāma, Jūs esat sākotnējā personība, no kuras viss ir izplūdis. Jūs esat visu cēloņu pirmcēlonis, Jums ir neaptverams spēks, un Jūs visu caurstrāvojat. Izņemot Jūs, nav nekāda cita cēloņa un seku, ne rupju, ne smalku. Jūs esat Augstākais Brahmans, ko var apzināties, apgūstot Vēdas. Jūs esat parādījušies mūsu priekšā ar savu neaptveramo enerģiju. Ar savām spējām Jūs radāt kosmisko izpausmi, un Jūs paši tajā ieejat. Kā pieci materiālie elementi – zeme, uguns, ūdens, gaiss un debesis – atrodas visā un izpaužas kā dažādi ķermeņi, Jūs un tikai Jūs ieejat pašu enerģijas radītajos ķermeņos gan kā atsevišķā dvēsele, gan arī neatkarīgi kā Virsdvēsele. Materiālo ķermeņi ir radījuši Jūsu zemākā enerģija. Dzīvās būtnes, individuālās dvēseles, ir Jūsu neatņemamās daļiņas, bet Virsdvēsele ir Jūsu vienuviet esošā pārstāve. Materiālais ķermenis, dvēsele un Virsdvēsele kopā veido atsevišķo būtni, bet sākotnēji tās visas ir dažādas viena un tā paša Visaugstā Kunga enerģijas.

Materiālajā pasaulē Jūs radāt, uzturat un iznīcināt visu kosmisko izpausmi, un tas notiek, mijiedarbojoties trijām īpašībām: skaidrībai, kaislībām un neziņai. Jūs šo materiālo īpašību darbība neskar, jo Jūsu augstākās zināšanas atšķirībā no individuālo dzīvo būtnu zināšanām nekad netiek pārklātas."

Visaugstais Kungs ieiet materiālajā kosmosā un noteiktā laikā izraisa radīšanu, uzturēšanu un iznīcināšanu, bet Viņa daļiņas, dzīvās būtnes, nonāk starp materiālajiem elementiem un saņem materiālos ķermeņus. Dzīvā būtne atšķiras no Kunga ar to, ka viņa ir neatņemama Visaugstā Kunga daļiņa, un tai ir tieksme pakļauties materiālo īpašību mijiedarbībai. Parambrahmans jeb Augstākais Brahmans Krišna, kuram vienmēr ir pilnīgas zināšanas, nekad nenonāk materiālās darbības varā. Tāpēc Krišnu sauc par Ačjutu jeb to, kurš nekad nekrīt. Krišnas zināšanas par garīgo būtību nekad nav pakļautas materiālajai darbībai, turpretī Dieva Kunga sīko daļiņu, dzīvo būtnu, esības izpratne var tikt materiāli pārklāta. Atsevišķās dzīvās būtnes mūžam ir neatņemamas Dieva daļiņas, tās ir sīkas dzirkstelītes, kas izlidojušas no sākotnējās uguns, Krišnas, bet tām ir tieksme izdzist.

Akrūra turpināja: "Tie, kuriem nav īpaši daudz saprāta, maldīgi uzskata, ka Tavs pārpasaulīgais veidols ir materiālās enerģijas radīts. Taču šāds priekšstats nav attiecināms uz Tevi. Īstenībā Tu esi viscaur garīgs un neatšķiries no sava ķermeņa. Tāpēc Tu nevari būt ne saistīts, ne atbrīvots. Tu esi brīvs vienmēr, jebkuros apstākļos. Kā teikts Bhagavad-gītā, tikai nevēlams un nelieši uzskata Tevi par parastu cilvēku. Uzskatīt Tevi, Kungs, par vienu no mums, materiālās dabas saistītajām dvēselēm, ir kļūda, ko radījušas mūsu nepilnīgās zināšanas. Kad ļaudis novirzās no sākotnējām Vēdu zināšanām, viņi cenšas pielīdzināt parastās dzīvās būtnes Tev, Kungs, kas esi atnācis uz Zemi savā sākotnējā veidolā, lai atjaunotu īstenās zināšanas par to, ka dzīvās būtnes atšķiras no Visaugstā Dieva un nav vienlīdzīgas ar Viņu. Mans dārgais Kungs, Tu vienmēr atrodi tīrā skaidrībā (šudha-satvā). Tava atnākšana ir nepieciešama tikai tādēļ, lai atjaunotu īstenās Vēdu zināšanas, kas ir pretējas ateistiskajai

filozofijai, kura cenšas pierādīt, ka Dievs un dzīvās būtnes ir viens un tas pats. Mans dārgais Kungs Krišna, šoreiz Tu esi ieradies Vasudēvas mājās un kļuvis par viņa dēlu kopā ar savu pilnīgo izvērsumu Šrī Balarāmu. Tavs uzdevums ir iznīcināt ateistiskās valdnieku ģimenes un sagraut viņu milzīgos militāros spēkus. Tu esi ieradies, lai atbrīvotu pasauli no sloga, un, lai paveiktu šo misiju, Tu esi piedzimis par vienu no Jada dinastijas locekļiem, padarot šo dzimtu slavenu.

Dārgais Kungs, šodien Tu ar savu klātbūtni esi šķīstījis manu namu. Es esmu kļuvis par vislaimīgāko cilvēku pasaulē. Pie manis ir atnākusi Dieva Augstākā Personība, kuru godina visi dažādie padievi, pitas, valdnieki, imperatori un citas dzīvās būtnes un kurš ir Virsdvēsele it visā. Tavu lotospēdu ūdens šķīsta visas trīs pasaules, un tagad Tu visžēlīgi esi atnācis šurp. Vai trijās pasaulēs ir kāds īsteni mācīts cilvēks, kas negribēs meklēt patvērumu pie Tavām lotospēdām un uzticēt sevi Tev? Kurš gan, zinot Tavu mīlestību pret bhaktām, būs tāds nejēga, ka nevēlēsies kļūt par Tavu bhaktu? Visi Vēdu raksti māca, ka Tu esi katras dzīvās būtnes visdārgākais draugs. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā: *suhṛdam sarva-bhūtānām*. Tu esi Dieva Augstākā Personība, kas spēj piepildīt visas savu bhaktu vēlmes. Tu esi īstenais visu būtņu draugs. Lai gan Tu velti sevi bhaktām, tas nemazina Tavas sākotnējās spējas. Tavu spēju daudzums nesamazinās un nepaliekas.

Mans dārgais Kungs! Pat dziļiem mistiskajiem jogiem un padieviem ir ļoti grūti saprast Tavas gaitas vai tuvoties Tev, tomēr Tu savā bezcēloņu žēlastībā esi bijis ar mieru atnākt uz manām mājām. Šis ir vissvētīgākais brīdis manā materiālās esamības ceļojumā. Tikai ar Tavu žēlastību es tagad varu saprast, ka mana māja, sieva, bērni un pasaulīgie īpašumi ir materiālās esamības saites. Lūdzu, pārcērt šo saišu mezglu un glāb mani no sabiedrības, draudzības un mīlestības viltus pinekļiem."

Kungam Šrī Krišnam ļoti patika Akrūras lūgšanas. Viņa smaids Akrūru savaldzināja vēl vairāk, un tad Kungs mīļiem vārdiem atbildēja: "Mans dārgais Akrūra, tu esi ļoti pazemīgs, tomēr Es uzskatu, ka tu esi augstāks par Mani, tu esi tāds, kā Mans tēvs, skolotājs un visslavējamākais draugs. Tāpēc Man ir tevi jāgodina, un, tā kā tu esi Mans tēvocis, Man vienmēr jāatrodas tavā aizsardzībā. Es vēlos, lai tu Mani uzturētu, jo esmu viens no taviem bērniem. Turklāt tu Man esi ne tikai kā tēvs, bet tu esi arī dižens bhakta, kas visiem vienmēr jāgodina. Ikvienam, kas vēlas būt veiksmīgs, pazemīgi jāgodina tādas personības kā tu, kas ir augstākas par padieviem. Kad ļaudis vēlas apmierināt jutekļus, viņi godina padievis, un padievi tad viņiem dod savas svētības. Bet tādi bhaktas kā Akrūra vienmēr ir gatavi dot ļaudīm vislielāko svētību. Svēts cilvēks jeb bhakta vienmēr var brīvi dot svētības visiem, turpretī padievi to var darīt tikai tad, kad cilvēks viņus ir godinājis. Svētceļojumu vieta var dot labumu tikai tad, kad cilvēks uz turieni aiziet. Pēc padievu godināšanas jāgaida ilgs laiks, kamēr viņi piepilda vēlmes, bet tādi svētie kā tu, Mans dārgais Akrūra, var tūlīt piepildīt visas bhaktas vēlmes. Mans dārgais Akrūra, tu vienmēr esi bijis mūsu draugs un labvēlis. Tu vienmēr esi gatavs gādāt par mums. Tādēļ esi tik labs un aizbrauc uz Hastināpuru uzzināt, kā klājas Pāndaviem."

Krišna raizējās par Pāndu dēliem, jo tie, būdami vēl pavisam mazi, bija zaudējuši tēvu. Krišna, būdams ļoti draudzīgs pret saviem bhaktām, vēlējās uzzināt, kā viņiem klājas, un tāpēc nosūtīja Akrūru uz Hastināpuru noskaidrot, kas tur notiek. Krišna turpināja: "Es esmu dzirdējis, ka pēc valdnieka Pāndu nāves viņa mazie dēli – Judhištira, Bhīma, Ardžuna, Nakula un Sahadēva –, kā arī atraitnēs palikušī bērnu māte nonākuši Dhritarāštras aizgādībā, taču vēl Es esmu dzirdējis, ka Dhritarāštra no dzimšanas ir akls, un akla ir arī viņa mīlestība uz savu ļauno dēlu Durjodhanu. Pieci Pāndavi ir valdnieka Pāndu dēli, un Dhritarāštra ar saviem nodomiem nav viņiem labvēlīgs. Lūdzu, aizbrauc uz turieni un uzzini, kā Dhritarāštra izturas pret Pāndaviem. Saņēmis no tevis vēstis, Es padomāšu, ko darīt viņu labā." Tādā veidā Krišna, Dieva Augstākā Personība, aizsūtīja Akrūru uz Hastināpuru, un pats kopā ar Balarāmu un Udhavu atgriezās mājās.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit septītajai nodaļai "Krišna

iepriecina bhaktas".

Četrdesmit astotā nodaļa. Dhritarāštras ļaunie nodomi

Tā, pēc Dieva Augstākās Personības Šrī Krišnas gribas, Akrūra ieradās Hastināpurā, kas atradās tur, kur mūsdienās ir Jaundeli. Vienu Jaundeli daļu vēl joprojām sauc par Indraprasthu, un ļaudis to uzskata par seno Pāndavu galvaspilsētu. Pats vārds "Hastināpura" norāda, ka tur ir bijis daudz hasti jeb ziloņu. Pāndavi galvaspilsētā turēja daudz ziloņu, tāpēc to sauca par Hastināpuru. Ziloņu uzturēšana izmaksā ļoti dārgi, tādēļ turēt daudz ziloņu varēja atļauties tikai ļoti bagāta valsts, un Hastināpurā, kā redzēja Akrūra, bija ļoti daudz ziloņu, zirgu, kariešu un daudz kā cita, kas liecināja par bagātību. Hastināpuras valdnieki tika uzskatīti par visas pasaules valdniekiem. Viņi bija izslavēti visā valstī un vadīja to saskaņā ar mācītu brāhmanu padomiem.

Apskatījis krāšņo galvaspilsētu, Akrūra tikās ar valdnieku Dhritarāštru. Kopā ar valdnieku bija arī vectēvs Bhīšma. Pēc tam Akrūra apciemoja Viduru, kā arī Viduras māsu Kuntī. Tad viņš tikās ar Somadatas dēlu, Bāhlikas valdnieku, Dronāčārju, Kripāčārju, Karnu un Sujodhanu. (Sujodhana ir Durjodhanas vārds.) Viņš redzēja arī Dronāčārjas dēlu Ašvathāmu, piecus brāļus Pāndavus, kā arī citus draugus un radniekus, kas dzīvoja pilsētā. Akrūra bija Gāndinī dēls, tāpēc visi, ar ko viņš satikās, ar prieku uzņēma Akrūru savās mājās, sēdināja viņu goda vietā un runāja ar viņu par to, kā klājas viņa radniekiem.

Tā kā Kungs Krišna bija sūtījis Akrūru uz Hastināpuru, var saprast, ka Akrūra bija ļoti gudrs un labs diplomāts. Dhritarāštra pēc valdnieka Pāndu nāves bija nelikumīgi piesavinājies troni, neskatoties uz to, ka dzīvi bija Pāndu dēli. Akrūra vēlējās palikt Hastināpurā ilgāku laiku, lai visu labi uzzinātu. Viņš saprata, ka savtīgais Dhritarāštra ļoti atbalsta savus dēlus. Patiesībā Dhritarāštra jau bija sagrābis varu un domāja, kā tikt vaļā no pieciem brāļiem Pāndaviem. Akrūra zināja, ka Durjodhanas vadītie Dhritarāštras dēli bija ļoti viltīgi politiķi. Dhritarāštra neuzklausa Bhīšmas un Viduras labos padomus, bet sekoja tādu cilvēku kā Karnas un Šakunī ļaunajiem ieteikumiem. Akrūra nolēma palikt Hastināpurā vairākus mēnešus, lai izpētītu politisko stāvokli.

No Kuntī un Viduras Akrūra ar laiku uzzināja, ka Dhritarāštra necieš un ienīst piecus brāļus Pāndavus par viņu neparastajām zināšanām kara mākslā un lielo spēku. Pāndavi bija bruņnieciski varoņi ar visām labajām kšatriju īpašībām. Viņi bija ļoti atbildīgi prinči un vienmēr domāja par pavalstnieku labklājību. Vēl Akrūra uzzināja, ka skaudīgais Dhritarāštra, paklausot sava ļaunprātīgā dēla padomam, ir mēģinājis noindēt Pāndavus.

Akrūra bija Kuntī brālēns, tāpēc Kuntī, tiekoties ar Akrūru, izjautāja viņu par to, kā klājas radniekiem no tēva puses. Atceroties dzimtās vietas, Kuntī sāka raudāt un jautāja Akrūram, vai tēvs, māte, brāļi, māsa un draugi vēl atceras viņu. Kuntī īpaši vēlējās kaut ko uzzināt par saviem slavenajiem brāļadēliem Krišnu un Balarāmu. Viņa jautāja: "Vai Krišna, Dieva Augstākā Personība, kurš ļoti mīl savus bhaktas, atceras manus dēlus? Vai Balarāma mūs atceras?" Kuntī iekšēji jutās kā briežu māte starp tīģeriem, un patiesībā tā jau arī bija. Pēc vīra Pāndu nāves viņai nācās rūpēties par pieciem Pāndu bērniem, bet Dhritarāštra pastāvīgi domāja, kā tos nogalināt. Viņa tik tiešām bija kā nevainīga briežumāte, kuru apstājuši tīģeri. Būdama Kunga Krišnas bhakta, Kuntī aizvien domāja par Viņu un cerēja, ka Krišna kādu dienu ieradīsies un izglābs viņus no briesmām. Kuntī jautāja Akrūram, vai Krišna gatavojas ierasties Hastināpurā, lai dotu padomus bez tēva palikušajiem Pāndaviem, kā glābties no Dhritarāštras un viņu dēlu intrigām. Runājot ar Akrūru par visiem šiem jautājumiem, Kuntī bezpalīdzīgi iesaucās: "Mans dārgais Krišna, mans dārgais Krišna! Tu esi augstākais mistiķis, Visuma Virsdvēsele. Tu esi īstenais visa Visuma labvēlis. Mans dārgais Govinda, tagad Tu esi tik tālu no manis, tomēr es lūdzu, dod man patvērumu pie savām lotospēdām. Mani pieci dēli ir palikuši bez tēva,

un es aiz bēdām nezinu, ko darīt. Es skaidri zinu, ka Tavas lotospēdas ir vienīgais patvērumš un aizsardzība. Tās var atpestīt visas bēdu nomāktās dvēseles, jo Tu esi Dieva Augstākā Personība. Tikai ar Tavu žēlastību cilvēks var atbrīvoties no atkārtotas dzimšanas un nāves važām. Mans dārgais Krišna, Tu esi vistīrākais, Tu esi Virsdvēsele un visu jogu kungs. Ko gan es vēl varu pateikt? Es varu tikai pazemīgi noliekties Tavā priekšā. Es pilnīgi uzticu sevi Tev. Lūdzu, pieņem mani!"

Lai gan Krišna bija tālu projām, Kuntī lūdza Viņu tā, it kā Kungs būtu turpat blakus. To spēj jebkurš, kas seko Kuntī piemēram. Krišnam nav jābūt visur klāt pašam. Īstenībā Viņš jau atrodas visur ar savu garīgo spēju, un cilvēkam tikai patiesīgi jāuztic sevi Viņam. Kad Kuntī, dziļu jūtu pārņemta, lūdza Krišnu, viņa nespēja savaldīties un sāka Akrūras priekšā skaļi raudāt. Turpat bija arī Vidura, un viņš kopā ar Akrūru sāka līdzjūtīgi mierināt Pāndavu māti, slavīnot viņas dēlus Judhištīru, Ardžunu un Bhīmu. Vidura un Akrūra teica, ka Kuntī dēliem ir neparasts spēks un tāpēc nevajag par viņiem raizēties, jo tie ir dzimuši no dižēniem padieviem – Jamarādžas, Indras un Vāju.

Tad Akrūra nolēma atgriezties Mathurā, lai pastāstītu, cik grūtos apstākļos atrodas Kuntī un viņas pieci dēli. Taču vispirms Akrūra vēlējās dot labu padomu Dhritarāštram, kurš bija tik labvēlīgs saviem dēliem un nelabvēlīgs Pāndaviem. Kad valdnieks Dhritarāštra sēdēja draugu un radu lokā, Akrūra uzrunāja viņu par Vārčitravīrju. Vārds "vārčitravīrja" nozīmē "Vičitravīrjas dēls". Par Vičitravīrju sauca Dhritarāštras tēvu, taču patiesībā Dhritarāštra bija dzimis nevis no Vičitravīrjas, bet gan no Vjāsadēvas. Agrākajos laikos, ja vīrietis nespēja kļūt par bērna tēvu, tad viņa sievai bērnu varēja dot tā brālis. Kali laikmetā tas ir aizliegts. Akrūra uzrunāja Dhritarāštru par Vārčitravīrju ar rūgtu izsmieklu, jo viņa īstais tēvs bija nevis Vičitravīrja bet Vjāsadēva. Ja par bērna tēvu kļūst vīra brālis, tad vīrs šo bērnu, protams, sauc par savu, lai gan patiesībā tas tā nav. Ar šo piezīmi Akrūra norādīja, ka Dhritarāštra ir piesavinājies tronī viltus ceļā, bet saskaņā ar mantošanas paražām viņam tas nepienākas. Īstais un likumīgais valdnieks bija Pāndu, un, Pāndu dēliem jeb Pāndaviem dzīviem esot, Dhritarāštra nedrīkstētu kāpt tronī.

Akrūra sacīja: "Mans dārgais Vičitravīrjas dēls, tu esi nelikumīgi piesavinājies Pāndavu tronī. Vienalga, tā vai citādi tu esi kļuvis par valdnieku, tāpēc, lūdzu, valdīdams ievēro morāles un ētikas principus. Ja tu darīsi tā pats un mācīsi labu saviem pavalstniekiem, tad tavš vārds un slava būs mūžīgi." Akrūra netieši norādīja, ka Pāndavi, pret kuriem Dhritarāštra tik slikti izturējās, arī ir viņa pavalstnieki. "Pat ja tu neuzskati viņus par troņa īpašniekiem, bet par saviem pavalstniekiem, arī tad tev nesavtīgi jāgādā par viņu labklājību tā, it kā viņi būtu tavi dēli. Bet, ja tu tā nerīkosies un darīsi pretējo, tad pavalstnieki tevi necienīs un nākamajā dzīvē tu nonāksi ellē. Tāpēc es ceru, ka tu izturēsies pret saviem dēliem un Pāndu dēliem vienādi." Akrūra norādīja, ka Dhritarāštra, palīkdams savtīgs, noteikti izraisīs cīņu starp brālēniem, un, tā kā Pāndavu pusē ir taisnība, viņi uzvarēs, bet Dhritarāštras dēli tiks nogalināti. Tāds bija Akrūras pareģojums.

Vēl Akrūra Dhritarāštram sacīja: "Šai materiālajā pasaulē neviens nevar būt par mūžīgu biedru otram. Mēs nejausi sanākam kopā, izveidojot ģimenes, sabiedrības, kopienas vai nācijas, bet galu galā katram no mums nākas atstāt ķermeni, un tad mums jāšķiras. Tādēļ nevajag pārlietu pieķerties ģimenes locekļiem." Mīlēdams savus dēlus, Dhritarāštra bija rīkojies nevien nelikumīgi, bet arī parādījis, ka viņam nav īpaši daudz saprāta. Citiem vārdiem sakot, Akrūra lika Dhritarāštram saprast, ka viņa stiprā pieķeršanās ģimenei radusies no pilnīgas neziņas un morāla akluma. Lai gan mēs šķietami esam kopā ģimenē, sabiedrībā vai nācijā, katram no mums ir savs liktenis. Ikviens piedzimst atbilstoši savam agrāk paveiktajam darbam, tāpēc katram pašam jāizbauda vai jāizcieš karmas augļi. Cilvēks nevar uzlabot likteni arī tad, ka, viņam palīgā nāk kāds cits. Reizēm gadās tā, ka tēvs nelikumīgā veidā iegūst lielas bagātības, bet dēls tās paņem, lai gan tēvs ir sūri un grūti strādājis, lai tās iegūtu, gluži tāpat kā okeānā maza zivs apēd lielas un vecas zivs materiālo ķermeni. Galu galā cilvēks nelikumīgā

veidā nevar iegūt bagātību, lai apmierinātu sabiedrību, ģimeni, kopienu vai nāciju. Milzīgās agrāko laiku impērijas tagad vairs nepastāv, jo valdnieku pēcteči visas to bagātības ir izšķieduši. Tas ir vēl viens piemērs. Ja cilvēks nezina šo smalko auglīgās darbības likumu un tādēļ atsakās no morāles un ētikas, viņš paņem sev līdzīgu tikai grēcīgo darbu sekas. Viņa nelikumīgi iegūto bagātību un īpašumus paņem kāds cits, bet viņš pats nonāk vistumšākajā ellē. Tāpēc cilvēkam nevajag krāt vairāk bagātības, kā atvēlējis liktenis, jo citādi viņš ir akls un pats nodara sev ļaunu. Tādā veidā viņš nevis iegūst, bet darbojas gluži pretēji un pagrimst.

Akrūra turpināja: "Mans dārgais Dhritarāštra! Lūdzu, neesi akls pret materiālās esamības patiesībām. Materiāli saistītā dzīve, vienalga, vai tā nes ciešanas vai laimi, ir jāuzskata par sapni. Cilvēkam jācenšas valdīt pār savu prātu un jutekļiem un mierīgi dzīvot, lai varētu garīgi pilnveidoties Krišnas apziņā." Čaitanja-čaritāmritā teikts, ka visi, izņemot tos, kas apzinās Krišnu, ir vienmēr satraukti un raizī pilni. Pat tie, kas cenšas sasniegt atbrīvi, lai saplūstu ar Brahmana starojumu vai arī jogi, kas cenšas sasniegt mistisko spēku pilnību, nespēj rast prāta mieru. Tīram bhaktam no Krišnas nav ko prasīt. Viņš ir apmierināts, kalpojot Kungam. Īstenu prāta mieru iespējams sasniegt tikai pilnīgā Krišnas apziņā.

Uzklausījis Akrūras morālos norādījumus, Dhritarāštra atbildēja: "Mans dārgais Akrūra, tu ļoti dāsni man devi labas pamācības, bet diemžēl es tās nevaru pieņemt. Tas, kuram lemts mirt, neprot izmantot nemirstības nektāru, pat ja viņam to dod. Es saprotu, ka tavi norādījumi ir ļoti vērtīgi, bet diemžēl nespēju tos paturēt savā svārstīgajā prātā, tāpat kā mākonis nespēj paturēt pie sevis šaudīgo zibeni. Es saprotu tikai to, ka neviens nespēj apturēt augstākās gribas nolemto likteņa gaitu. Es zinu, ka Dieva Augstākā Personība Krišna ir ieradies Jada ģimenē, lai mazinātu slogu, kas uzkrauts Zemei."

Dhritarāštra netiešā veidā pateica Akrūram, ka viņš pilnībā tic Krišnam, Dieva Augstākajai Personībai, bet tajā pat laikā Dhritarāštra domāja tikai par saviem ģimenes locekļiem. Taču pavisam drīz bija jāpienāk brīdim, kad Krišna iznīcinās visus viņa ģimenes locekļus un bezpalīdzīgajam Dhritarāštram būs jārod patvērums pie Krišnas pēdām. Īpašā žēlastībā pret bhaktu Krišna parasti atņem viņam visu, kas to piesaista materiālajai pasaulei, tā padarot bhaktu materiāli bezpalīdzīgu, un tam nav citas izejas, kā vien pieņemt Krišnas lotospēdas. Tas patiešām notika ar Dhritarāštru pēc Kurukšētras kaujas.

Dhritarāštra saprata, ka viņa priekšā darbojas divi pretēji spēki. Viņš zināja, ka Krišna ir atnācis, lai atbrīvotu pasauli no liekā sloga. Dhritarāštras dēli bija nevajadzīgs slogs, un viņš saprata, ka tie tiks nogalināti. Taču tajā pat laikā viņš arī nespēja pārvarēt savu pieķeršanos dēliem un turpināja būt negodīgs. Izprazdams šo pretrunu, viņš pazemīgi noliecās Dieva Augstākās Personības priekšā. "Materiālās esamības pretrunīgos ceļus ir ļoti grūti saprast; tos var uzskatīt tikai un vienīgi par Visaugstā Kunga neaptveramo nodomu īstenošanas veidiem. Visaugstais ar savu neaptveramo enerģiju rada šo neaptveramo materiālo pasauli, ieiet tajā un iedarbina trīs materiālās dabas īpašības. Kad viss ir radīts, Viņš ieiet katrā no dzīvajām būtnēm un pat vismazākajos atomos. Neviens nespēj izprast neparedzamos Visaugstā Kunga nodomus."

Noklausījis šo vārdus, Akrūra skaidri saprata, ka Dhritarāštra arī turpmāk domā slikti izturēties pret Pāndaviem un aizstāvēt savus dēlus. Akrūra tūlīt atvadījās no Hastināpurā draugiem un atgriezās mājās, Jada valstī. Viņš sīki pastāstīja Kungam Krišnam un Balarāmam par to, kas notiek Hastināpurā, kā arī par Dhritarāštras nodomiem. Krišna bija aizsūtījis Akrūru uz Hastināpuru visu kārtīgi izpētīt, un ar Kunga žēlastību Akrūra arī to izdarīja un visu pastāstīja Krišnam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit astotajai nodaļai "Dhritarāštras ļaunie nodomi".

Četrdesmit devītā nodaļa. Krišna uzceļ Dvārakas cietoksni

Pēc Kamsas nāves abas viņa sievas kļuva atraitnes. Vēdiskajā civilizācijā sievietes nekad nedrīkstēja būt neatkarīgas. Sievietes dzīvē ir trīs posmi: bērnībā viņai jādzīvo tēva aizsardzībā, jaunībā par sievieti jāgādā vīram, bet, ja vīrs ir miris, par viņu jā rūpējas pieaugušajiem bērniem. Ja sievietei nav pieaugušu bērnu, tad viņai jāatgriežas pie tēva un jādzīvo kā atraitnei tēva aizsardzībā. Cik var saprast, Kamsam nebija pieaugušu bērnu, tāpēc viņa sievas, kļuvušas par atraitnēm, atgriezās pie sava tēva. Kamsam bija divas valdnieces – Asti un Prāpti –, un viņas abas bija valdnieka Džarāsandhas meitas. Džarāsandha valdīja Bihāras apgabalā, ko tajā laikā sauca par Magadharādžu. Atgriezušās mājās, valdnieces pastāstīja par to, kā gājis bojā Kamsa un kā viņas kļuvušas atraitnes. Magadhas valdnieks Džarāsandha ļoti bēdājās par savu meitu nelaimi un, uzzinājis par Kamsas nāvi, tūlīt nolēma, ka darīs visu, lai uz zemes nepaliktu neviena Jada dinastijas locekļa. Tā kā Krišna bija nogalinājis Kamsu, visiem Jada bija jāmirst.

Džarāsandha sāka gatavoties uzbrukumam Mathuras valstij un sapulcēja savu milzīgo karaspēku, kas sastāvēja no daudziem tūkstošiem kaujas ratu, zirgu, ziloņu un kājnieku. Gribēdams atmaksāt par Kamsas nāvi, Džarāsandha sagatavoja trīspadsmit šādus pulkus. Tad ar visu savu karaspēku viņš devās uz Jada galvaspilsētu Mathuru un aplenca to no visām pusēm. Šrī Krišna bija atnācis uz Zemi parasta cilvēka izskatā. Viņš redzēja milzīgos Džarāsandhas spēkus, kuri bija kā okeāns, kas jebkuru mirkli var visu appludināt. Krišna arī redzēja, ka Mathuras iedzīvotājus pārņēmušas bailes. Viņš sāka domāt par savu avatāra misiju un par radušos stāvokli. Kungs Krišna bija atnācis, lai atbrīvotu pasauli no lielā sloga, un tāpēc Viņš izmantoja izdevību cīnīties ar tik daudziem kājniekiem, kaujas ratiem, ziloņiem un jātniekiem. Džarāsandha uzbruka Krišnam ar visu savu karaspēku, un Krišna nolēma armiju iznīcināt, lai Džarāsandha būtu spiests atgriezties savā valstī un meklēt jaunus pulkus.

Kamēr Kungs Krišna visu pārdomāja, no debesīm pie Viņa nolaidās divi brīnišķīgi kaujas rati ar vadītājiem, ieročiem, karogiem un visu pārējo. Ieraudzījis kaujas ratus, Krišna tūlīt uzrunāja savu vecāko brāli Balarāmu, kuru sauc arī par Sankaršanu: "Mans dārgais brāli! Labākais no āriešiem! Tu esi Visuma Kungs un Jada dinastijas sargātājs. Jada dzimtas locekļiem no Džarāsandhas karavīriem draud lielas briesmas, un viņi ļoti bēdājas. Lūk, kur ir kaujas rati ar visiem ieročiem, un Tu vari viņus aizsargāt. Lūdzu, kāp šajos kaujas ratos un iznīcīni visu ienaidnieka karaspēku. Mēs abi esam atnākuši uz Zemi, lai iznīcinātu tos, kas tik ļoti alkst karot, un aizsargātu dievbijīgos bhaktas. Tagad Mums ir izdevība paveikt savu misiju. Darīsim to!" Tā Dašārhas pēcteči Krišna un Balarāma nolēma iznīcināt visus trīspadsmit Džarāsandhas pulkus.

Krišna iekāpa kaujas ratos, kurus vadīja Dāruka, un, pūšot gliemežnīcu, kopā ar nelielu karaspēku Viņš izbrauca no Mathuras pilsētas. Visdīvainākais bija tas, ka pretējās puses karavīriem, neskatoties uz milzīgo pārspēku, dzirdot Krišnas gliemežnīcu, nodrebēja sirdis. Kad Džarāsandha ieraudzīja Balarāmu un Krišnu, viņš līdzjūtīgi teica, ka nevēlas cīnīties ar jauniem zēniem. Džarāsandha nosauca Krišnu par Puruśādhamu, zemāko starp cilvēkiem. Patiesībā Krišna visos Vēdu rakstos saukts par Puruśotamu, augstāko no cilvēkiem. Džarāsandha nebija gribējis uzrunāt Krišnu par Puruśotamu, bet, kā norāda diženi zinātnieki, vārds "puruśādhamā" patiesībā nozīmē "tas, kurš liek citiem iet uz leju". Īstenībā neviens nevar līdzināties Dieva Augstākajai Personībai vai būt lielāks par Viņu.

Džarāsandha sacīja: "Man būtu liels negods cīnīties ar tādiem zēniem kā Krišna un Balarāma." Tā kā Krišna bija nogalinājis Kamsu, Džarāsandha viņu nosauca par savu radnieku slepkavu. Kamsa bija nogalinājis daudzus savus māsasdēlus, tomēr Džarāsandha to nebija pamanījis, bet kad Krišna nogalināja savu tēvoci no mātes puses Kamsu, Džarāsandha tūlīt Viņu nopēla. Tā rīkojas dēmoni. Viņi necenšas saskatīt savus trūkumus, bet meklē trūkumus citos. Vēl Džarāsandha teica, ka Krišna nav pat kšatrijs. Krišnu bija audzinājis Mahārādža Nanda, tāpēc Viņš bija nevis kšatrijs, bet vaišja. Vaišjas parasti sauc par guptām, un vārdam "gupta" ir arī nozīme "paslēpts". Krišna bija gan paslēpts, gan arī

uzaudzināts pie Nandas Mahārādžas. Džarāsandha apsūdzēja Krišnu par to, ka Viņš nogalinājis savu tēvoci no mātes puses, par to, ka Viņš bērnībā slēpies, un par to, ka Viņš nav pat kšatrijs. Tāpēc Džarāsandham bija kauns cīnīties ar Krišnu.

Pēc tam Džarāsandha uzrunāja Balarāmu: "Balarāma, ja Tu vēlies, vari cīnīties kopā ar Viņu, un, ja Tev ir pacietība, tad pagaidi, kamēr es ar savām bultām Tevi nogalināšu. Tad Tu varēsi nonākt debesīs." Bhagavad-gītā teikts, ka cīņa var dot kšatrijam divu veidu labumus. Ja kšatrijs uzvar, tad viņš bauda uzvaras augļus, bet, ja viņš tiek nogalināts, tad nonāk debesu valstībā.

Noklausījies, ko teica Džarāsandha, Krišna atbildēja: "Mans dārgais valdniek Džarāsandha, varoņi daudz nerunā, bet parāda savu varonību darbos. Tu tik daudz runā, ka, liekas, esi pārliecināts, ka šajā cīņā mirsi. Mēs vairs negribam no tevis neko dzirdēt, jo ir bezjēdzīgi klausīties to, kurš ir raizu pilns un vēlas mirt." Lai cīnītos ar Krišnu, Džarāsandha ar lielu karaspēku aplenca Viņu no visām pusēm. Kā sauli aizklāj mākoņi un putekļi, tā Krišnu, augstāko sauli, aizsedza Džarāsandhas karaspēks. Uz Krišnas un Balarāmas kaujas ratiem bija Garuda un palmu attēli. Mathuras sievietes bija sastājušās uz māju un piļu jumtiem, kā arī pie vārtiem, lai noskatītos brīnumainajā kaujā, bet, kad Krišnas kaujas ratiem no visām pusēm uzbruka Džarāsandhas karaspēks, tie vairs nebija redzami, un daudzas sievietes no bailēm pagāba. Krišna redzēja, ka Džarāsandhas karaspēks uzbrūk un jau no visām pusēm ir apstājis Viņa nelielo armiju, tāpēc tūlīt paņēma loku Šārngu.

Izvilcis no bultu maka bultas, Viņš tās vienu pēc otra lika lokā un šāva uz ienaidnieku. Visas bultas trāpīja mērķī, un Džarāsandhas zirgi, ziloņi un kājnieki krita kā nopļauti. Bultas lidoja bez apstājas un atgādināja liesmojošu uguns apli, kas aprij Džarāsandhas karaspēku. Ziloņi sašautām galvām krita zemē viens pēc otra. Pāršautiem kakliem gāja bojā zirgi, gāzās kaujas rati, krita karogi, kaujinieki un ratu vadītāji. Kaujas laukā savu dzīvību bija atdevuši gandrīz visi ierindnieki, kas nu gulēja zemē, nocirstām galvām, rokām un kājām. Bija nogalināti daudzi tūkstoši ziloņu un zirgu, un viņu asinis tecēja straumēm, aizskalojot karavīru nocirstās rokas, kas atgādināja čuskas, un galvas, kas atgādināja peldošus bruņurupučus. Mirušo ziloņi ķermeņi izskatījās pēc nelielām salām, bet mirušie zirgi atgādināja haizivis. Pēc likteņa gribas bija radusies milzīga asiņu upe, kurā peldēja dažādi priekšmeti. Karavīru rokas un kājas atgādināja zivis, mati atgādināja ūdenszāles, bet peldošie loki – upes vilņus. Karavīru un virsnieku rotājumi bija kā oļi, kurus aizskalo asiņu straume.

Kungs Balarāma, kuru sauc arī par Sankaršanu, sāka sist pretiniekus ar vāli tik varonīgi, ka Krišnas radītā asins upe pārplūda. Ieraudzījuši šausmīgo skatu, glēvuļi pārbijās, bet varoņi ar prieku stāstīja viens otram par abu brāļu drošsirdību. Lai gan Džarāsandhas armija bija liela kā okeāns, Kungs Krišna un Balarāma ar savu neparasto spēku pārvērta šo okeānu par nāves jūru. Parastie ļaudis nespēja aptvert, kā tas bija iespējams. Taču to visu var saprast, ja uz šo darbību paraugāmies kā uz Dieva Augstākās Personības spēli, jo pēc Viņa gribas viss ir iespējams. Dieva Augstākā Personība ar savu gribu rada, uztur un iznīcina kosmisko izpausmi, tāpēc Kungam nemaz nav grūti tādā veidā iznīcināt ienaidnieku. Bet, tā kā Krišna un Balarāma cīnījās ar Džarāsandhu gluži kā parasti cilvēki, Viņu darbība likās brīnumaina.

Kad visi Džarāsandhas karavīri bija nogalināti un Džarāsandha bija palicis viens, viņš ļoti bēdājās. Šri Balarāma ar varenu spēku tūlīt sagūstīja Džarāsandhu, gluži kā viens lauva notver otru. Bet, kamēr Kungs Balarāma sēja Džarāsandhu ar Varunas auklu un parastām auklām, Kungs Krišna, kuram prātā bija īpaši nolūki, teica, lai Kungs Balarāma Džarāsandhu atbrīvo. Diženais karotājs un varonis Džarāsandha ļoti nokaunējās un nolēma vairs nebūt par valdnieku, bet atteikties no sava karaliskā stāvokļa un iet uz mežu, lai nodarbotos ar meditāciju un grūtām askēzēm.

Tomēr pa ceļam uz mājām karaliskās kārtas draugi viņam ieteica nepamest troni, bet sakopot spēkus, lai tuvākajā laikā atkal varētu cīnīties ar Krišnu. Prinči Džarāsandham teica, ka patiesībā viņš ir

spēcīgāks par Jādu valdniekiem un ka sakāve ir bijusi vienkārši neveiksme. Prinči uzmundrināja valdnieku Džarāsandhu un teica, ka viņš ir varonīgs karotājs, tāpēc nevajag raudzīties uz sakāvi pārāk nopietni, jo tā notikusi tikai agrāko kļūdu dēļ. Džarāsandhas cīņai neesot bijis nekādas vainas.

Un tā, Magadhas valdnieks Džarāsandha, zaudējis visu karaspēku un apvainots par to, ka ticis sagūstīts un palaists vaļā, bija spiests atgriezties savā valstī. Kungs Krišna bija uzveicis visus Džarāsandhas karavīrus. Lai gan Krišnas armija salīdzinot ar Džarāsandhas spēkiem bija pavisam niecīga, tajā nebija kritis neviens, turpretī visi Džarāsandhas karotāji bija nogalināti.

Debesu iemītnieki bija ļoti priecīgi, dziļā godbijībā slavināja Kungu, apbēra Viņu ar ziediem un runāja par Krišnas uzvaru ar lielu atzinību. Džarāsandha atgriezās savā valstī, un Mathura bija glābta no uzbrukuma briesmām. Lai sagaidītu Kungu Krišnu, sapulcējās tādi profesionāli dziedātāji kā sūtas un māgadhas, dzejnieki, kuri mācēja sacerēt skaistas dziesmas, un visi sāka apdziedāt Kunga Krišnas uzvaru. Kad Krišna ienāca pilsētā, skanēja ragi, gliemežnīcas un timpāni, kā arī dažādi mūzikas instrumenti – bhēri, tūrja, vīna, flautas un mridangas. Sagaidot Kungu Krišnu, ļaudis bija izslaucījuši visas pilsētas ielas, aplaistījuši tās ar ūdeni, lielā liksmē izrotājuši savas mājas, ceļus un veikalus ar karogiem un vītņēm. Daudzās vietās brāhmani skaitīja Vēdu mantras. Ļaudis steidzās rotāt ceļu krustojumus, ieejas, ielas un šķērsielas. Pilsēta bija izrotāta, valdija svētku noskaņa un Mathuras sievietes un meitenes vēra dažādas ziedu vītnes, lai padarītu svinības vēl svētīgākas. Saskaņā ar Vēdu paražu uzvaras svinībās uz ielām tiek izšlakstīts jogurts, kas sajaukts ar zaļu zāli. Kad Krišna gāja pa pilsētu, sievietes Viņam veltīja mīlestības pilnus skatienus. Krišna un Balarāma nesa dažādas rotaslietas, dārgakmeņus un citas karā iegūtās lietas, lai dāvātu tās valdniekam Ugrasēnam. Tādā veidā Krišna parādīja cieņu savam vectēvam, jo Ugrasēna tai laikā bija kronētais Jādu dinastijas valdnieks.

Magadhas valdnieks Džarāsandha tādā pašā veidā aplenca Mathuru septiņpadsmit reizes, vienmēr vezdams sev līdzīgu lielu karaspēku, un katru reizi viņš tika sakauts. Visi karavīri krita no Krišnas rokas, un Džarāsandham ar vilšanos nācās atgriezties mājās. Katru reizi Jādu dinastijas prinči Džarāsandhu sagūstīja un atkal palaida vaļā, un viņam bija jāaiziet ar negodu.

Kamēr Džarāsandha gatavojās uzbrukt astoņpadsmito reizi, Mathurai no dienvidu puses nāca virsū javanu valdnieka karaspēks. Javanu valdnieks bija uzzinājis par Jādu dinastijas bagātībām. Ir teikts, ka javanu valdnieku Kālajavanu uz cīņu pamudināja Nārada. Šis stāsts lasāms Višnu Purānā. Reiz Jādu dinastijas priesteri Gargamuni izsmēja viņa svainis, un par svaiņa joku smējās arī Jādu dinastijas valdnieki. Gargamuni uz viņiem ļoti sadusmojās un nolēma radīt būtni, kas Jādu dinastijai būtu ļoti bīstama. Viņš iepriecināja Kungu Šivu un saņēma no viņa svētību, ka varēs laist pasaulē dēlu. Pēc kāda laika javanu valdnieku sieva dzemdēja Gargamuni dēlu Kālajavanu. Kālajavana Nāradam jautāja: "Kas ir visvarenākie valdnieki pasaulē?" Nārada atbildēja, ka visvarenākie ir Jādu. To uzzinājis, Kālajavana devās uzbrukumā Mathuras pilsētai, un tas notika reizē ar Džarāsandhas astoņpadsmito karagājienu. Kālajavana ļoti bija gribējis pieteikt karu kādam valdniekam, ar kuru tiešām būtu vērts mēroties spēkiem, bet nebija varējis nevienu tādu atrast. Taču uzzinājis no Nāradas par Mathuru, viņš domāja, ka būtu labi tai uzbrukt ar saviem trīsdesmit miljoniem javanu karavīru. Kad Mathura bija ielenkta, Kungs Šrī Krišna sāka domāt un apspriesties ar Baladēvu, kādas briesmas draud Jādu dinastijai, kurai uzbrūk divi briesmīgi ienaidnieki – Džarāsandha un Kālajavana. Laika bija maz. Kālajavana jau bija ielencis Mathuru no visām pusēm, un bija gaidāms, ka aiznākamajā dienā pie pilsētas pienāks arī Džarāsandha ar savu karaspēku, kurā būs tikpat daudz pulku kā iepriekšējās septiņpadsmit reizēs. Krišna bija pārliecināts, ka Džarāsandha izmantos iespēju ieņemt Mathuru, kamēr tā atrodas Kālajavanas ielenkumā. Tāpēc Viņš nolēma nodrošināties, lai aizsargātu divas stratēģiski svarīgās Mathuras vietas. Ja Krišna un Balarāma cīnītos ar Kālajavanu vienā vietā, tad

Džarāsandha varētu uzbrukt no otras puses un atmaksāt visai Jādu ģimenei par savu septiņpadsmitkārtīgo sakāvi. Džarāsandha bija ļoti varens, un viņš atiebībā varēja Jādu ģimenes locekļus nogalināt vai arī sagūstīt un aizvest uz savu valsti. Tāpēc Krišna nolēma uzbūvēt stipru cietoksni, kurā nevarētu iekļūt neviens divkājainais – ne cilvēks, ne dēmons. Viņa radnieki varētu atrasties tajā, tiem nedraudētu ienaidnieku uzbrukums, un Viņš pats varētu cīnīties. Cik var saprast, agrāk Dvāraka piederēja Mathuras valstij, jo Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Krišna uzcēla cietoksni jūras vidū. Krišnas būvētā cietokšņa drupas vēl šodien redzamas Dvārakas krastā.

Vispirms Krišna uzbūvēja ļoti stipru sienu, kas aptvēra deviņdesmit sešas kvadrātjūdzes un atradās jūrā. Šo brīnumaino mūri izdomāja un uzcēla Višvakarma. Neviens parasts arhitekts nespētu uzcelt tādu cietoksni jūrā, bet tāds arhitekts kā Višvakarma, kas tiek uzskatīts par inženieri starp padieviem, spēj paveikt tik brīnumainu darbu jebkurā Visuma vietā. Ja milzīgas planētas pēc Dieva Augstākās Personības gribas bezsvara stāvoklī var peldēt kosmiskajā telpā, tad, salīdzinot ar to, deviņdesmit sešas kvadrātjūdzes liels jūras cietoksnis nav nekāds brīnums.

Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka šajā jaunajā, labi būvētajā jūras pilsētā bijuši labi izplānoti ceļi, ielas, šķērsielas un gājēju celiņi. Tu bijuši arī dārzi ar kalpa-vriksām jeb vēlmju kokiem. Šie vēlmju koki nav tādi, kā parastie materiālās pasaules koki; vēlmju koki aug garīgajā valstībā. Ar Krišnas augstāko gribu viss ir iespējams, tāpēc Viņa būvētajā pilsētā Dvārakā tika iestādīti arī šādi koki. Pilsētā bija arī daudzas pilis un gopuras jeb lieli vārti. Šādas gopuras vēl tagad var apskatīt dažos lielākajos tempļos. Tās ir ļoti augstas un mākslinieciski veidotas. Pilis un vārtus rotāja zelta krūzes ar ūdeni (kalaša krūzes), kas tiek uzskatītas par ļoti svētīgām.

Gandrīz visas pilis bija augstas kā debesskrāpji. Namu pagrabos glabājās lieli podi ar zeltu, sudrabu un graudiem. Istabās bija daudz zelta trauku ar ūdeni. Guļamistabas bija izrotātas ar dārgakmeņiem, un grīdas bija izliktas ar marakatas akmeņu mozaikām. Katrā mājā atradās Višnu Dievība, ko godināja Jādu pēcteči. Pilsēta bija sadalīta tā, ka dažādās kastas – brāhmani, kšatriji, vaišjas un šūdras – dzīvoja atsevišķi. Acīm redzot, kastu iekārta pastāvēja jau tajā laikā. Pilsētas centrā atradās valdnieka Ugrasēnas mītne. Tā bija viskrāšņākā no visām ēkām.

Kad padievi redzēja, ka Krišna būvē pats savu pilsētu, viņi dāvāja Tam slavenās debesu planētu pārīdžātas puķes, lai tās varētu iestādīt jaunajā pilsētā, kā arī deva Kungam sapulču namu Sudharmu. Šis sapulču nams bija īpašs – cilvēki, kas tajā iegāja, vairs nejuta vecuma nespēku. Padievs Varuna uzdāvināja baltu zirgu ar melnām ausīm, kas varēja skriet ar prāta ātrumu. Padievu dārgumu glabātājs Kuvēra iemācīja sasniegt astoņas materiālās bagātības pilnības pakāpes. Tādā veidā katrs no padieviem atbilstoši savām spējām pasniedza kādu dāvanu. Visumā par dažādiem vadības jautājumiem atbild trīsdesmit trīs miljoni padievu. Kad Dieva Augstākā Personība būvēja savu pilsētu, padievi izmantoja šo izdevību, lai pasniegtu Viņam dāvanas, un Dvāraka kļuva par tādu pilsētu, kādas nav visā Visumā. Tas skaidri parāda, ka ir neskaitāmi daudz padievu, taču tie visi ir atkarīgi no Krišnas. Kā teikts Čaitanja-čāritāmritā, Krišna ir augstākais saimnieks un visi pārējie ir Viņa kalpi. Kad Krišna pats bija atnācis uz šo Visumu, kalpi izmantoja šo iespēju, lai Viņam pakalpotu. Šim piemēram jāseko visiem, it īpaši tiem, kas apzinās Krišnu, jo viņiem ar savām spējām jākalpo Krišnam.

Kad jaunā pilsēta bija pabeigta kā iecerēts, Krišna pārcēla uz turieni visus Mathuras iedzīvotājus. Šrī Balarāma kļuva par pilsētas galvu. Pēc apspriešanās ar Balarāmu lotosziedu vītnēm rotātais Krišna devās stāties pretī Kālajavanam, kurš, neizmantojot ieročus, jau bija ieņēmis Mathuru.

Kālajavana vēl nekad nebija redzējis Krišnu, un Krišna, kas iznāca no pilsētas, bija neparasti skaists un dzeltenās drēbēs tērpts. Krišna gāja cauri savu karavīru rindām, gluži kā mēness iet cauri mākoņiem. Kālajavanam laimējās redzēt Šrīvatsas līnijas, kas atrodas uz Šrī Krišnas krūtīm un Viņa Kaustubhas akmeni. Kālajavana redzēja Krišnas Višnu veidolu, Viņa spēcīgo augumu, četras rokas un acis, kas

atgādināja tikko uzplaukušā lotosa ziedlapiņas. Krišna izskatījās svētlaiques pilns, Viņam bija skaista piere un seja, starojošs smaids un skats, kustīgas uzacis un auskari. Kālajavana jau bija dzirdējis par Krišnu no Nāradas, un tagad viņš redzēja Kungu pats savām acīm. Kālajavana ievēroja īpašās Krišnas zīmes un dārgakmeņus uz Viņa krūtīm, skaisto lotosziedu vītņi, lotosiem līdzīgās acis un brīnišķīgo augumu. Kālajavana saprata, ka šī skaistā personība noteikti ir Vāsudēva, jo viņš Krišnā redzēja visu, par ko bija stāstījis Nārada. Kālajavana bija ļoti pārsteigts, ka Krišna izgāja cauri karapulkiem bez jebkādiem ieročiem un ka Viņš nebrauca vis ar kaujas ratiem, bet gāja kājām. Kālajavana bija ieradies, lai cīnītos ar Krišnu, tomēr zināja, ka jācīnās godīgi un jāstājas pretī neapbruņotajam Krišnam bez ieročiem rokās. Kālajavana gatavojās notvert Krišnu un cīnīties ar Viņu.

Taču Krišna pagāja Kālajavanam garām, pat nepaskatīdamies uz viņu. Kālajavana gribēja Krišnu noķert, bet, lai cik ātri viņš skrēja, tas nebija iespējams. Krišnu nevar noķert, pat lidojot ar prāta ātrumu, kādu spēj sasniegt diženi jogi. Viņam var tuvoties tikai ar garīgo kalpošanu, bet Kālajavana nebija ar to nodarbojies. Viņš gribēja Krišnu noķert, bet, tā kā tas neizdevās, viņš sekoja Krišnam no mugurpuses.

Kālajavana sāka skriet ko kājas nes un domāja: "Es esmu jau tuvāk; tūlīt, tūlīt es Viņu noķeršu." Taču Krišna nekādi nedevas rokā. Viņi bija aizskrējuši jau ļoti tālu, un Krišna iebēga kalna alā. Kālajavana domāja, ka Krišna grib izvairīties no cīņas un cenšas noslēpties. Viņš Krišnam pārmeta: "Ak, Krišna, es esmu dzirdējis, ka Tu esi liels Jada dinastijas varonis, bet nu es redzu, ka Tu bēdz no cīņas kā glēvulis. Tev ar Tavu labo vārdu un ģimenes paražām tas nemaz nepiedien." Lai cik ātri skrēja Kālajavana, viņš nespēja noķert Krišnu, jo nebija atbrīvojies no grēcīgās dzīves sārņiem.

Ja kāds cilvēks Vēdu kultūrā neseko augstāko kastu – brāhmanu, kšatriju, vaišju – vai pat strādnieku kārtas vadošajiem principiem, tad viņš tiek saukts par mlēču vai javanu. Vēdu sabiedrība ir izveidota tā, ka cilvēki, kas tiek atzīti par šūdrām, izkopjot savu kultūru ar samskārām jeb šķīstīšanos, var pamazām pacelties brāhmanu līmenī. Saskaņā ar Vēdu rakstiem cilvēks nepiedzimst par brāhmanu vai par mlēču; sākumā visi tiek uzskatīti par šūdrām. Cilvēkam ar šķīstīšanos jāpaceļas brāhmaniskās dzīves līmenī. Kurš to nedara, tas pagrimst un kļūst par mlēču vai javanu. Kālajavana piederēja mlēču un javanu kārtai. Grēcīgās darbības piesārņojums viņam neļāva tuvoties Krišnam. Augstākajām kārtām netiek atļauts nodarboties ar nelikumīgiem dzimumsakariem, gaļas ēšanu, azarta spēlēm un apreibināšanos, turpretī mlēchas un javanas to dara visu laiku. Šīs grēcīgās darbības saistīti, viņi nespēj pilnveidoties Dieva apziņā. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka tikai tas, kurš pilnīgi atbrīvojies no grēku sekām, var nodarboties ar garīgo kalpošanu, t.i., apzināties Krišnu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" četrdesmit devītajai nodaļai "Krišna uzceļ Dvārakas cietoksni".

Piecdesmitā nodaļa. Mučukundas atsvabināšana

Kad Krišna ieskrēja kalna alā, Kālajavana Viņam sekoja, izkliegdams visādus rupjus vārdus. Krišna pēkšņi pazuda, bet dēmons skrēja Viņam pa pēdām iekšā alā. Pirmais, ko viņš tur ieraudzīja, bija kāds guļošs vīrs. Kālajavana gribēja cīnīties ar Krišnu un, ieraudzījis guļošo, viņš nodomāja, ka Krišna varbūt ir aizmidzis. Kālajavana bija ļoti uzpūtīgs un lepns par savu spēku, tāpēc domāja, ka Krišna izvairās no cīņas. Domādams, ka gulētājs ir Krišna, Kālajavana viņam no visa spēka iespēra. Vīrs bija gulējis ļoti ilgi un, pamodies no Kālajavanas spēriena, viņš tūlīt atvēra acis, paskatījās apkārt un ieraudzīja Kālajavanu, kurš stāvēja turpat blakus. Nelaikā uzmodinātais ļoti sadusmojās un ar savu zvērojošo skatienu vienā mirklī sadedzināja Kālajavanu pelnos.

Kad Mahārādža Parīkšits no Šukadēvas Gosvāmī uzzināja par Kālajavanas sadegšanu, viņš jautāja: "Kas bija šis cilvēks, un kāpēc viņš tur gulēja? No kurienes šim vīram bija tāds spēks, ka viņš ar savu skatienu vienā mirklī varēja sadedzināt Kālajavanu pelnos? Kāpēc viņš gulēja kalna alā?" Mahārādža Parīkšits uzdeva Šukadēvam Gosvāmī daudz jautājumu, un Šukadēva viņam atbildēja.

"Mans dārgais valdniek, šis cilvēks bija dzimis diženajā valdnieka Ikšvāku ģimenē, kurā bija dzimis arī Kungs Rāmačandra, un viņš bija lielā valdnieka Māndhātas dēls. Arī šis cilvēks pats bija dižena dvēsele, un viņu sauca par Mučukundu. Valdnieks Mučukunda stingri sekoja vēdiskajiem brāhmaniskās kultūras principiem un vienmēr pildīja savus solījumus. Viņš bija tik varens, ka pat tādi padievi kā Indra mēdza aicināt viņu palīgā, kad bija jācīnās ar dēmoniem, tāpēc Mučukundam, aizsargājot padievis, itin bieži nācās stāties pretī dēmoniem."

Padievu karavadonis Kārtikēja bija ļoti apmierināts ar valdnieka Mučukundas cīnīšanos, bet reiz, kad Mučukunda kaujā bija ārkārtīgi noguris, viņš teica, lai tas iet atpūsties. Karavadonis Kārtikēja uzrunāja valdnieku Mučukundu: "Mans dārgais valdniek! Padievu labad tu esi ziedojis visu. Tev bija laba valsts, kurai neuzbruka neviens ienaidnieks. Bet tu to atstāji, pamezdam visas bagātības un īpašumus, un nekad nedomāji par savu vēlmju piepildīšanu. Palīdzēdams padieviem un cīnīdamies ar dēmoniem, tu neesi bijis savā valstī ļoti ilgi, un tava valdniece, bērni, radinieki un ministri jau ir miruši. Laiks ir nesaudzīgs. Pat ja tu tagad atgrieztos mājās, tur vairs neviens nebūtu starp dzīvajiem. Laika ietekme ir ļoti stipra; visi tavi radinieki jau ir atstājuši šo pasauli. Laiks ir tik varens tāpēc, ka tas pārstāv Dieva Augstāko Personību; laiks ir stiprāks par visstiprāko. Laiks pavisam viegli visu pamazām izmaina. Neviens to nevar apturēt. Kā gans ved lopus, kur pats vēlas, tā laiks pēc savas gribas iedarbojas uz visām lietām. Neviens nespēj stāties pretī augstākajam laikam."

Tā uzrunājot Mučukundu, padievs teica, lai viņš lūdz jebkuru svētību, kādu vien pats vēlas, izņemot atbrīves svētību. Atbrīvi nespēj dot neviena no dzīvajām būtnēm, to var dot tikai Dieva Augstākā Personība Višnu. Tāpēc Kungu Višnu jeb Krišnu vēl sauc par Mukundu jeb atbrīves devēju.

Valdnieks Mučukunda nebija gulējis daudzus, daudzus gadus. Cīnīdamies viņš bija ļoti noguris. Tādēļ, kad padievs piedāvāja svētību, Mučukunda bija spējīgs domāt tikai par miegu un atbildēja: "Mans dārgais Kārtikēja, labākais no padieviem, tagad es gribu gulēt un vēlos, lūk, kādu svētību. Dod man spēju ar skatienu sadedzināt pelnos jebkuru, kas traucētu manu miegu un nelaikā mani pamodinātu. Lūdzu, dod man tādu svētību!" Padievs piekrita un vēl svētīja Mučukundu, ka tas varēs labi atpūsties. Tad valdnieks Mučukunda iegāja kalna alā.

Pateicoties Kārtikējas dotajai svētībai, Mučukunda ar vienu savu skatienu sadedzināja Kālajavanu. Kad tas bija noticis, pie valdnieka Mučukundas pienāca Krišna. Īstenībā Krišna bija iegājis alā, lai atsvabinātu valdnieku Mučukundu no askēzes, taču Krišna nepienāca pie Mučukundas pirmais. Viņš izdarīja tā, lai pirmais būtu Kālajavana. Tāda ir Dieva Augstākās Personības darbība. Viņš ar vienu

darbu sasniedza daudzus mērķus. Krišna gribēja atsvabināt valdnieku Mučukundu, kas gulēja alā, un tajā pat laikā Viņš gribēja nogalināt Kālajavanu, kurš bija uzbrucis Mathurai, un ar savu rīcību Viņš visu to īstenoja.

Mučukunda savā priekšā ieraudzīja Kungu Krišnu, kurš bija tērpts dzeltenās drēbēs. Krišnam uz krūtīm bija Šrīvatsas zīme, un kaklā karājās Kaustubhas mani. Krišna atklājās Mučukundam savā četrroku višnu-mūrti veidolā, un Viņam ap kaklu bija Vaidžajanti vītne, kas sniedzās līdz pat ceļiem. Krišnas augums mirdzēja, Viņa sejā bija brīnišķīgs smaids, bet ausis rotāja skaisti auskari ar dārgakmeņiem. Krišna izskatījās skaistāks, nekā cilvēks vispār var iedomāties. Viņš ne tikai parādījās šajā izskatā, bet arī paskatījās uz Mučukundu starojošām acīm, piesaistot valdnieka prātu. Lai gan Krišna ir Dieva Augstākā Personība, visvecākais no visiem, Viņš izskatījās kā jauns zēns, kuram ir savvaļas brieža iznesība. Krišna izskatījās ārkārtīgi varens; Viņa ietekme un spēks ir tik lieli, ka iedvēš bijību jebkuram cilvēkam.

Kad valdnieks Mučukunda ieraudzīja brīnumaino Kunga Krišnas veidolu, viņš gribēja zināt, kas ir šī personība, un pazemīgi jautāja: "Mans dārgais Kungs, vai es drīkstu zināt, kā Tu esi nokļuvis šajā kalnu alā? Kas Tu esi? Es redzu, ka Tavas pēdas ir maigas kā lotosu ziedi. Kā Tu ar tām esi varējis staigāt pa meža ērkšķiem? Es par to ļoti brīnos. Vai Tu neesi Dieva Augstākā Personība, visvarenākais no varenākajiem? Vai Tu neesi visas gaismas un uguns pirmavots? Vai Tu neesi kāds no dižajiem padieviem – saules vai mēness padievs vai Indra, debesu valdnieks? Vai arī Tu esi kādas citas planētas valdošā dievība?"

Mučukunda labi zināja, ka ikvienai no augstākajām planētām ir sava valdošā dievība. Viņš nebija tāds nejēga kā mūsdienu cilvēki, kuri uzskata, ka uz šīs planētas ir ļoti daudz dzīvo būtnu, bet visas pārējās planētas ir tukšas. Mučukundas jautājums par to, vai Krišna nav kādas viņam nezināmas planētas valdošā dievība, ir ļoti labs. Valdnieks Mučukunda bija tīrs Dieva Kunga bhakta, un viņš tūlīt saprata, ka Kungs Krišna, kas bija parādījies tā priekšā, izpaužot tādas varenības, nevarēja būt neviena no materiālo planētu valdošajām dievībām. Viņš noteikti bija Dieva Augstākā Personība Krišna, kuram ir daudz Višnu veidolu. Tāpēc Mučukunda secināja, ka viņa priekšā stāv Purušotama, Kungs Višnu. Viņš arī redzēja, ka, pateicoties Kungam, tumšā kalnu ala ir pielijusi ar gaismu; tāpēc svešinieks noteikti bija Dieva Augstākā Personība. Mučukunda labi zināja, ka tur, kur Dievs Kungs atrodas pats ar savu pārpasaulīgo vārdu, īpašībām, veidolu utt. nevar būt neziņas tumsas. Krišna ir kā gaismeklis, kas nolikts tumšā vietā, – Viņš tūlīt padara to gaišu.

Valdnieks Mučukunda vēlējās zināt, kas stāv viņa priekšā, un tāpēc teica: "Ak, labākais no cilvēkiem! Ja Tu uzskati, ka es drīkstu zināt, kas Tu esi, tad, lūdzu, to pastāsti. Kas ir Tavi vecāki? Ar ko Tu nodarbojies, un no kuras ģimenes Tu esi cēlies?" Valdnieks Mučukunda iedomājās, ka viņam pašam arī vajadzētu stādīties priekšā Kungam, citādi izjautāt Kungu būtu nepieklājīgi. Ir pieņemts, ka, pirms zemākas kārtas cilvēks prasa augstākas kārtas cilvēka vārdu, viņš pats stādās priekšā. Tāpēc valdnieks Mučukunda teica Kungam Krišnam: "Mans dārgais Kungs, man vispirms jāpastāsta par sevi. Es piederu slavenajai valdnieku Ikšvāku dinastijai, taču neesmu tik dižens kā mans priekštecis. Mani sauc par Mučukundu. Mans tēvs ir Māndhāta, bet vectēvs – diženais valdnieks Juvanāšva. Es nevarēju atpūsties daudzus tūkstošus gadu un aiz noguruma gandrīz vairs nespēju pakustēties. Es sameklēju vientuļu alu un nolikos gulēt, bet tad mani ar varu pret manu gribu uzmodināja kāds nepazīstams cilvēks. Par to es viņu ar savu skatienu sadedzināju. Tagad es esmu laimīgs, ka varu redzēt Tevi visā Tavā varenībā un skaistumā. Es domāju, ka, tieši pateicoties Tev, tika nogalināts mans ienaidnieks. Mans dārgais Kungs, no Tava auguma nāk apžilbinošs mirdzums, un es nespēju Tevi, kā nākas, redzēt. Es jūtu, ka Tavs mirdzums ir samazinājis manus spēkus, un saprotu, ka Tu esi visu dzīvo būtnu godināšanas cienīgs."

Redzēdams, cik ļoti valdnieks Mučukunda vēlas kaut ko par Viņu uzzināt, Kungs Krišna pasmaidīja un teica: "Mans dārgais valdniek! Pastāstīt par Manu dzimšanu, atnākšanu, aiziešanu un darbību ir gandrīz neiespējami. Varbūt tu zini, ka Manam avatāram Anantadēvam ir bezgalīgi daudzas mutes, un Viņš bezgalīgi ilgu laiku ir centies izstāstīt visu par Manu vārdu, slavu, īpašībām, darbību, atnākšanu, aiziešanu un avatāriem, tomēr Viņš nevar un nevar beigt. Tāpēc nav iespējams skaidri pateikt, cik Man ir vārdu un veidolu. Materiālie zinātnieki varbūt var novērtēt, no cik atomiem sastāv Zeme, taču viņi nespēj saskaitīt Manus bezgalīgi daudzus vārdus, veidolus un darbības. Daudzi gudrie un svētie ir centušies uzskaitīt Manus dažādos veidolus un darbības, tomēr nevienam tas pilnībā nav izdevies. Bet, tā kā tu tik ļoti gribi zināt, kas Es esmu, tad varu Tev pavēstīt, ka esmu atnācis uz šo planētu, lai atbrīvotu ļaudis no dēmoniskajiem principiem un atjaunotu Vēdās noteiktos reliģijas principus. Ar tādu mērķi Mani uz šejieni ir uzaicinājis Brahma, Visuma valdošā dievība, un tāpēc Es esmu ieradies Jādu dinastijā kā viens no šīs ģimenes locekļiem. Šai dinastijā Es esmu atnācis kā Vasudēvas dēls, un tādēļ ļaudis Mani sauc par Vāsudēvu, Vasudēvas dēlu. Tu varbūt zini arī to, ka Es esmu nogalinājis Kamsu, kurš iepriekšējā dzīvē bija Kālanēmi, kā arī Pralambāsuru un daudzus citus dēmonus. Viņi izturējās pret Mani naidīgi, un Es viņus nogalināju. Dēmons, kas bija nostājies tavā priekšā, arī izturējās pret Mani kā pret ienaidnieku, un tu biji tik labs, ka ar skatienu sadedzināji viņu pelnos. Mans dārgais valdniek Mučukunda, tu esi dižens bhakta, un bezcēloņu žēlastībā pret tevi Es esmu atnācis uz šo alu. Es ļoti milu savus bhaktas, un tu jau savā agrākajā dzīvē esi bijis dižens bhakta un lūdzis Man bezcēloņu žēlastību. Nu, izpildot tavu vēlmi, Es esmu atnācis pie tevis. Tagad tu vari raudzīties uz Mani, cik vien sirds vēlas, un vari lūgt jebkuru svētību. Es esmu gatavs izpildīt tavu vēlmi. Vienmēr ir bijis tā, ka ikviens, kas rod patvērumu pie Manis, ar Manu žēlastību piepilda visas savas vēlmes."

Kad Kungs Krišna teica, lai valdnieks Mučukunda lūdz kādu svētību, Mučukunda bija ļoti laimīgs un tūlīt atcerējās, ko sen bija pareģojis Gargamuni – divdesmit astotajā Vaivasvatas Manu laikmetā uz šo planētu atnāks Kungs Krišna –, un Mučukunda, atsaukdams atmiņā šos vārdus, sāka saprast, ka viņa priekšā Kunga Krišnas izskatā stāv Augstākā Personība Nārājana. Mučukunda tūlīt nometās pie Viņa lotospēdām un teica lūgšanas.

"Mans dārgais Kungs! Ak, Dieva Augstākā Personība, es zinu, ka visas dzīvās būtnes uz šīs planētas ir Tavas ārējās enerģijas maldinātas un pieķērušās maldīgajai jutekļu apmierināšanas baudai. Pilnībā iegrimušas maldīgā darbībā, viņas nevēlas godināt Tavas lotospēdas un, neapzinādamās, cik svētīga ir sevis uzticēšana Tavām lotospēdām, viņas nonāk dažādās materiālās esamības ciešanās. Būtnes savā muļķībā ir pieķērušās tā saucamajai sabiedrībai, draudzībai un mīlestībai, kas tikai rada dažādu veidu ciešanas. Tavas ārējās enerģijas maldināti, visi, gan vīrieši, gan sievietes, ir pieķērušies materiālajai esamībai un krāpj viens otru lielajā krāpnieku un piekrāpto sabiedrībā. Šie nejēgas, nezinot, cik liela veiksmē ir būt cilvēkam, nevēlas godināt Tavas lotospēdas. Tavas ārējās enerģijas ietekmē viņi ir pieķērušies materiālās darbības spožumam, tā saucamajai sabiedrībai, draudzībai un mīlestībai, gluži kā muļķa dzīvnieki, kas iekrituši tumšā akā." Piemērs par tumšu aku ir dots tāpēc, ka laukos bieži vien ir daudz gadiem nelietotu un aizaugušu aku. Nabaga dzīvnieki tajās mēdz iekrist, un, ja neviens viņus neizglābj, tad tie nomirst. Meklējot zāles kušķīti, dzīvnieki iekrīt tumšā akā un iet bojā. Gluži tāpat nejēgas, kuri nezina, cik svarīga ir cilvēka dzīve, to iznieko jutekļu apmierināšanai un bez kādas jēgas nomirst.

"Mans dārgais Kungs! Es neesmu izņēmums no šī vispārīgā materiālās dabas likuma. Es arī esmu nejēga, kas izšķiedis savu laiku. Mans stāvoklis ir īpaši grūts – es esmu cēlies no valdnieku kārtas, tāpēc esmu uzpūtīgāks nekā parastie ļaudis. Parasts cilvēks sevi uzskata par ķermeņa un ģimenes īpašnieku, bet es biju domājis, ka man pieder daudz kas vairāk. Es gribēju būt saimnieks pār visu pasauli. Jo vairāk es domāju par jutekļu apmierināšanu, jo stiprāks kļuva mans ķermeniskais

priekšstats par dzīvi. Mana pieķeršanās mājai, sievai un bērniem, naudai un varai pār pasauli auga augumā, tai nebija gala. Es vienmēr biju pieķēries domām par saviem materiālajiem dzīves apstākļiem.

Tādā veidā, mans dārgais Kungs, es izniekoju tik lielu savu mūža daļu. Mans nepareizais priekšstats par dzīvi kļuva aizvien stiprāks, un es sāku uzskatīt šo materiālo ķermeni, kas ir tikai miesas un kaulu maiss, par pašu galveno un savā tukšajā godkāribā ticēju, ka esmu kļuvis par cilvēces valdnieku. Ar šo aplamo ķermenisko dzīves izpratni es ar savu karaspēku – kājniekiem, kaujas ratu vadītājiem, ziloņiem un zirgiem – ceļoju pa visu pasauli. Daudzu virsnieku pavadīts un varas apreibināts, es nemācēju ieraudzīt Tevi, Kungs, kas vienmēr atrodies manā sirdī kā vistuvākais draugs. Tu man biji vienaldzīgs, un manā šķietami augstajā materiālajā stāvoklī tas bija vissliktākais. Es domāju, ka visas dzīvās būtnes tāpat kā es nedomā par garīgo sevis apzināšanos un vienmēr raizējas: "Kas ir jādara, kas sekos tālāk?" Taču mūs ļoti stipri saista materiālās vēlmes, kas neļauj izklūt no šī neprāta.

Un, lai gan mēs tik ļoti esam iegrīmuši materiālajās domās, nepielūdzamais laiks, kas ir viens no Taviem veidoliem, vienmēr pilda savu pienākumu, un, tiklīdz mums atvēlētais laiks ir pagājis, Tu, Kungs, tūlīt pārtrauc mūsu darbību materiālajos sapņos. Kā laiks Tu dari galu visai mūsu darbībai, gluži kā izsalkusi melnā čūska vienā mirklī aprij peli. Nepielūdzamā laika dēļ karaliskais augums, kas mūža laikā bija izrotāts ar zeltu, brauca brīnišķīgu zirgu vilktā kariatē vai jāja uz ziloņa, kas bija izgreznots ar zelta rotām, – tas pats karaliskais ķermenis, kas tika saukts par cilvēku valdnieku, laika ietekmē sadalās un kļūst par barību tārpiem un kukaiņiem, sadeg pelnos vai kļūst par dzīvnieku izkārnījumiem. Kamēr ķermenis dzīvo, to var saukt par karalisku, bet pēc nāves valdnieka ķermeni var apēst kāds zvērs, un šis ķermenis pārvēršas izkārnījumos, vai arī tas tiek sadedzināts krematorijā un pārvēršas pelnos vai tiek ierakts zemē, un tajā sāk mājot dažādi tārpi un kukaiņi.

Mans dārgais Kungs! Mēs esam pilnībā pakļauti nepielūdzamajam laikam ne tikai pēc nāves, bet arī dzīvojot, tikai citādā veidā. Piemēram, es varu būt varens valdnieks, tomēr, atgriežoties mājās pēc pasaules iekarošanas, es nonāku daudzu materiālo apstākļu pakļautībā. Kad es atgriežos ar uzvaru, visu pakļautie valdnieki nāk un godina mani, bet, līdzko es ieeju pils iekšējās telpās, es pats kļūstu par lelli savu valdnieču rokās, un jutekļu apmierināšanas dēļ man jānometas pie sieviešu kājām. Materiālās dzīves ceļi ir tik sarežģīti, ka baudas sasniegšanai ir smagi jāstrādā un mierīgi baudīt gandrīz nekad neizdodas. Lai iegūtu visas materiālās iespējas, cilvēkam jāuzņemas smagas askēzes un jānonāk uz debesu planētām. Pat ja cilvēkam rodas iespēja piedzimt ļoti bagātā vai karaliskā ģimenē, viņam vienmēr jāraizējas par sava stāvokļa saglabāšanu un jāgatavojas nākamajai dzīvei, veicot dažādas ziedošanas un nodarbojoties ar labdarību. Arī karaliskā dzīve ir raižu pilna ne tikai tāpēc, ka jāvada valsts, bet arī tāpēc, ka jācenšas nokļūt uz debesu planētām.

Tāpēc izklūt no materiālajām saitēm ir ļoti grūti, bet, ja cilvēks tā vai citādi saņem Tavu svētību, viņš ar Tavu žēlastību gūst iespēju sastapt tīru bhaktu. Ar to sākas atbrīvošanās no materiālās jeb saistītās dzīves. Mans dārgais Kungs, tikai tīra bhaktas sabiedrība dod iespēju tuvoties Tev, materiālās un garīgās esamības valdniekam. Tu esi visu tīro bhaktu augstākais mērķis, un tīru bhaktu sabiedrībā cilvēks var izkopt sevī snaudošo mīlestību pret Tevi. Tādējādi pilnveidošanās Krišnas apziņā tīru bhaktu sabiedrībā dod iespēju atbrīvoties no materiālajām saitēm.

Mans dārgais Kungs! Lai gan es neesmu vēlējies tikt ar Taviem diženajiem bhaktām, Tu Man esi devis iespēju sastapt tādu tīru bhaktu kā Gargamuni, un, pateicoties tam, es esmu saņēmis Tavu ārkārtīgi lielo žēlastību. Tikai ar Tavu bezcēloņu žēlastību es esmu zaudējis visas savas materiālās bagātības, valsti un ģimeni. Es šaubos, vai būtu varējis atbrīvoties no šīm saitēm bez Tavas bezcēloņu žēlastības. Valdnieki un imperatori reizēm cenšas aizmirst savu karalisko dzīvi un uzsāk nodarboties ar askēzēm, bet ar Tavu īpašo žēlastību man jau ir atņemts viss karaliskais. Citiem valdniekiem ļoti jāpūlas, lai atbrīvotos no pieķeršanās valstij un ģimenei, viņiem jāuzņemas atsacīšanās grūtības, bet

man ar Tavu žēlastību nav vajadzības kļūt par ubagu vai nodarboties ar atsacīšanos.

Mans dārgais Kungs! Tāpēc es lūdzu iespēju pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Tavām lotospēdām. To vēlas visi tīrie bhaktas, kas pilnīgi brīvi no materiālajiem sārņiem. Tu esi Dieva Augstākā Personība un vari dot man visu, ko es vēlos, arī atbrīvi. Bet kurš gan būs tāds nejēga, kas, iepriecinājis Tevi, lūgs Tev kaut ko tādu, kas var piesaistīt materiālajai pasaulei? Es šaubos, vai saprātīgs cilvēks Tev kaut ko tādu lūgtu. Tāpēc es noliecos Tavā priekšā, jo Tu esi Dieva Augstākā Personība, Virsdvēsele visu būtņu sirdīs un bezpersoniskais Brahmana starojums. Vēl jo vairāk, Tu esi arī šī materiālā pasaule, kas ir Tavas ārējās enerģijas izpausme. Tādēļ, pēc manām domām, Tu esi augstākais patvērumš ikvienam. Neatkarīgi no tā, vai cilvēks atrodas materiālā līmenī vai garīgā līmenī, viņam jārod patvērumš pie Tavām lotospēdām. Tāpēc es veltu sevi Tev, mans Kungs. Daudzas jo daudzas dzīves es esmu mocījies triju veidu materiālās esamības ciešanās un esmu no tā noguris. Mani uz priekšu dzina jutekļi, un es nekad nebiju apmierināts. Tādēļ es meklēju patvērumu pie Tavām lotospēdām, kas ir visa miera avots un kas var pilnībā atbrīvot cilvēku no žēlabām, ko rada materiālie sārņi. Mans dārgais Kungs! Tu esi visu būtņu Virsdvēsele, un Tu visu saproti. Tagad es esmu atbrīvojies no materiālo vēlmju sārņiem. Es nevēlos baudīt materiālo pasauli, un es nevēlos izmantot iespējas saplūst ar Tavu garīgo starojumu. Es arī nevēlos meditēt uz Tavu vienuviet esošo Paramātmāas aspektu, jo zinu, ka, vienkārši rodot patvērumu pie Tevis, iegūšu pilnīgu mieru."

Noklausījies valdnieka Mučukundas vārdus, Kungs Krišna atbildēja: "Mans dārgais valdniek! Tas, ko tu teici, Mani ļoti iepriecināja. Tu esi bijis visu šīs planētas zemju valdnieks, un tagad Es esmu pārsteigts, redzot, ka tavs prāts ir pilnīgi atbrīvojies no materiālajiem sārņiem. Tagad tu vari nodarboties ar garīgo kalpošanu. Vislielāko prieku Man sagādā tas, ka tu nevēlējies Man lūgt materiālus labumus, lai gan Es tev piedāvāju visu. Es zinu, ka tagad tavs prāts ir vērsts uz Mani, un tam netraucē nekādi materiāli trūkumi.

Dabā ir trīs materiālās īpašības: skaidrība, kaislības un neziņa. Kad cilvēks nonāk kaislību un neziņas varā, dažādi sārņi un iekāres pilnas vēlmes viņam liek meklēt ērtības materiālajā pasaulē. Turpretī nonākot materiālajā skaidrībā, cilvēks cenšas šķīstīties ar dažādām askēzēm. Paceļoties īstena brāhmana līmenī, viņš tiecas saplūst ar Dieva Kunga esamību. Bet, kad cilvēka vienīgā vēlme ir kalpot Dieva Kunga lotospēdām, viņš stāv pāri šīm trijām īpašībām. Tāpēc cilvēks ar tīru Krišnas apziņu aizvien ir brīvs no visām materiālajām īpašībām. Mans dārgais valdniek, Es piedāvāju tev jebkuru svētību, lai pārbaudītu, cik tālu tu esi pilnveidojies garīgajā kalpošanā. Nu Es redzu, ka tu atrodi tīru bhaktu līmenī, jo tavu prātu nesatrauc materiālās pasaules alkatība un iekāre. Jogi, kas cenšas pilnveidoties, savaldot jutekļus, un kas meditē uz Mani, nodarbojoties ar prānājamās vingrinājumiem, nav tik brīvi no materiālajām vēlmēm. Kad rodas kārdinājums, jogi reizēm atgriežas materiālajā līmenī."

Šo izteikumu ļoti labi apliecina piemērs ar Višvāmitru Muni. Viņš bija dižens jogs, kas nodarbojās ar prānājamās elpošanas vingrinājumiem. Kad pie Višvāmitras ieradās debesu sabiedrības meitene Mēnaka, viņš vairs nespēja savaldīt jutekļus, un Višvāmitram un Mēnakai piedzima meita Šakuntala. Turpretī tīro bhaktu Haridāsu Thākuru nespēja iekārdināt neviena prostitūta.

"Mans dārgais valdniek," Kungs Krišna turpināja, "tāpēc Es tev dodu īpašu svētību, kas ļaus tev vienmēr domāt par Mani. Tu varēsi brīvi ceļot pa materiālo pasauli, un materiālās īpašības tevi neaptraipīs." Šie Dieva Kunga vārdi apstiprina, ka cilvēks, kas patiešām apzinās Krišnu un garīgā skolotāja vadībā ar pārpasaulīgu mīlestību kalpo Kungam, nav pakļauts materiālo īpašību piesārņojumam.

"Mans dārgais valdniek," teica Kungs. "Būdams kšatrijs, tu esi nogalinājis dzīvās būtnes gan medībās, gan politisku mērķu labad. Lai no tā šķīstītos, nodarbojies ar bhakti-jogu un vienmēr vērs savu prātu

uz Mani. Tā tu pavisam drīz atbrīvosies no visām netīrās darbības sekām." No šiem vārdiem var saprast, ka kšatriji, kuriem bija atļauts medīt dzīvniekus, tomēr nebija brīvi no šīs darbības seku radītā piesārņojuma. Tāpēc nav svarīgi, vai cilvēks ir kšatrijs, vaišja vai brāhmans; ikvienam mūža beigās ieteicams pieņemt sanjāsas kārtu, lai pilnībā veltītu sevi kalpošanai Dievam Kungam un atbrīvotos no visu agrākās dzīves grēku sekām.

Tad Kungs valdniekam Mučukundam teica: "Nākamajā dzīvē tu piedzimsi par augstākā līmeņa vaišnavu, vislabāko no brāhmaniem, un tava vienīgā nodarbošanās būs pārpasaulīga kalpošana Man." Vaišnavs ir augstākā līmeņa brāhmans, jo tas, kurš nav ieguvis īstena brāhmana īpašības, nevar pacelties vaišnava līmenī. Kad cilvēks kļūst par vaišnavu, viņš darbojas visu dzīvo būtņu labad. Visaugstākā labdarība ir Krišnas apziņas sludināšana. Šeit teikts, ka tie, kas saņēmuši īpašu Dieva Kunga svētību, var iegūt pilnīgu Krišnas apziņu un sludināt vaišnavu filozofiju.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmitajai nodaļai "Mučukundas atsvabināšana".

Piecdesmit pirmā nodaļa. Krišna Rančors

Kad slavenais Ikšvāku dinastijas pēctecis Mučukunda saņēma Kunga Krišnas svētību, viņš godbijīgi apgāja Kungam apkārt un tad iznāca ārā no alas. Mučukunda bija ļoti pārsteigts par to, cik maziņi kļuvuši cilvēki. Daudz mazāki bija arī koki, un Mučukunda tūlīt saprata, ka pienākusi Kali-juga. Tāpēc, nepievēršot uzmanību nekam citam, viņš devās uz ziemeļiem un galu galā nonāca pie Gandhamādanas kalna, kur aug daudz koku, kā sandalkoki un citi ziedoši koki, kuru smarža dod cilvēkam prieku. Mučukunda nolēma palikt Gandhamādanas kalnos un atlikušo mūža daļu veltīt askēzēm. Cik var saprast, šī vieta atrodas Himalaju kalnu ziemeļu daļā, kur ir arī Nara-Nārājanas mājvieta. Šī vieta pastāv joprojām, un to sauc par Badarikāšramu. Badarikāšramā Mučukunda godināja Kungu Krišnu, aizmirsdams sāpes, priekus un citus šīs materiālās pasaules pretstatus. Kungs Krišna devās uz Mathuru, un pie pilsētas notika kauja ar Kālajavanas karavīriem, kurus Viņš nogalināja vienu pēc otra. Kad visi pretinieka karavīri bija krituši, Kungs Krišna savāca kara laupījumu, lika to sakraut vēršu vilktos ratos un aizvest uz Dvāraku.

Pa to laiku Mathurai kārtējo reizi uzbruka Džarāsandha. Šoreiz viņa karaspēks bija lielāks un sastāvēja no divdesmit trīs akšauhini.

Kungs Šrī Krišna gribēja paglābt Mathuru no valdnieka Džarāsandhas astoņpadsmitā uzbrukuma. Lai nebūtu vairs jānogalina karavīri, kā arī, lai sasniegtu vēl kādu citu mērķi, Kungs Krišna pameta kaujas lauku bez cīņas. Īstenībā Viņš nebija nobijies, bet tikai izlikās par parastu cilvēku, ko pārbiedējuši milzīgie Džarāsandhas pulki. Krišna pameta kaujas lauku bez ieročiem. Lai gan Viņa lotospēdas bija maigas kā lotosa ziedlapiņas, Viņš kājām nogāja lielu gabalu.

Šoreiz Džarāsandha nodomāja, ka Krišna un Balarāma nobijušies no viņa milzīgajiem spēkiem un aizbēguši no kaujas lauka. Viņš ar visiem kaujas ratiem, jātniekiem un kājniekiem dzinās brāļiem pakaļ. Džarāsandha uzskatīja Krišnu un Balarāmu par parastiem cilvēkiem un gribēja sacensties ar Kungu. Krišnu sauc par Rančoru jeb to, kurš atstājis kaujas lauku. Indijā, it īpaši Gudžaratā, ir daudz Krišnas Rančordži tempļu. Parasti, ja valdnieks atstāj kaujas lauku, tad viņu sauc par glēvuli, bet, ja Krišna atklāj savas spēles, pametot kaujas lauku bez cīņas, tad bhaktas Viņu godina. Dēmoni vienmēr cenšas mēroties savā varenībā ar Krišnu, turpretī bhaktas to nekad nedara, bet vienmēr uztic sevi Viņam un godina Viņu. Sekojot tīru bhaktu piemēram, mēs varam saprast, ka Krišna, Rančordži, pameta kaujas lauku nevis aiz bailēm, bet gan tāpēc, ka Viņam bija cits mērķis. Kā tas vēlāk kļūs skaidrs, Krišna bija saņēmis vēstuli no savas nākamās sievas Rukminī. Atstādams kaujas lauku, Krišna atklāja vienu no savām sešām varenībām. Krišna ir visspēcīgākais, visbagātākais, visslavenākais,

visgudrākais, visskaistākais, un gluži tāpat Viņš ir visvairāk atsacījies. Šrīmad Bhāgavatamā nepārprotami norādīts, ka Krišna pameta kaujas lauku par spīti tam, ka Viņam bija pietiekami liels karaspēks. Pat bez tā Viņš viens pats būtu varējis sakaut Džarāsandhas armiju, kā tas jau bija noticis septiņpadsmit reizes. Tāpēc kaujas lauka atstāšana ir Viņa visaugstākās varenības – atsacīšanās spējas – piemērs.

Nogājuši krietnu gabalu, brāļi izlikās noguruši un uzkāpa daudzas jūdzes augstā kalnā, lai atpūstos. Šo kalnu sauca par Pravaršanu, jo tā virsotni pastāvīgi klāja Indras sūtītie mākoņi un lija lietus. Džarāsandha bija pārliecināts, ka brāļi baidās no viņa armijas un ir noslēpušies kalna virsotnē. Vispirms viņš centās tos atrast, bet, veltīgi izmeklējies, nolēma viņus nogalināt, visapkārt kalna virsotnei aizdedzinot uguni. Viņš izlēja zemē daudz eļļas un aizdedzināja to. Kad visu jau bija pārņēmušas liesmas, Krišna un Balarāma nolēca no kalna astoņdesmit astoņas jūdzes augstās virsotnes. Tā Krišna un Balarāma ugunsgrēka laikā, Džarāsandham neredzot, izglābās. Džarāsandha nodomāja, ka brāļi sadeguši pelnos un nekāda cīņa vairs nav vajadzīga. Pricēdamies par saviem panākumiem, viņš atstāja Mathuru un atgriezās Magadhas valstī. Pa to laiku Krišna un Balarāma bija nonākuši Dvārakā, kurai apkārt bija jūra.

Pēc šī notikuma Šrī Balarāma apprecējās ar Rēvatī, Ānartas valdnieka Raivatas meitu. Tas ir aprakstīts Šrīmad Bhāgavatamas devītajā dziedājumā. Pēc Balarāmas kāzām Krišna apprecējās ar Rukminī. Rukminī bija Vidarbhas valdnieka Bhīšmakas meita. Krišna ir Dieva Augstākā Personība Vāsudēva, un gluži tāpat Rukminī ir augstākā laimes dieviete Mahā-Lakšmī. Saskaņā ar "Čaitanja-čaritāmritas" autoritatīvajiem aprakstiem, Krišna un Šrīmatī Rādhārānī izvēršas vienlaicīgi. Krišna izvēršas dažādos višnu-tatvas veidolos, bet Šrīmatī Rādhārānī izvēršas dažādos šakti-tatvas veidolos, ar savu iekšējo spēju atklādamās kā daudzās laimes dievietes.

Saskaņā ar vēdiskajām paražām pastāv astoņi laulību veidi. Par vislabākajām tiek uzskatītas laulības, kurās līgavas un līgavaiņa vecāki iepriekš norunā laulību dienu. Tad līgavainis karaliskā procesijā dodas uz līgavas māju un brāhmanu, priesteru un radnieku klātbūtnē līgava tiek atdota līgavainim. Pastāv arī citi laulību veidi, piemēram, gāndharvas un rākšasas laulības. Rukminī apprecējās ar Krišnu rākšasas veidā, jo Krišna viņu nolaupīja daudzu sāncenšu, kā Šišupālas, Džarāsandhas un Šālvas, klātbūtnē. Kamēr Rukminī tika laulāta ar Šišupālu, Krišna viņu nolaupīja un aizveda projām gluži kā Garuda, kas atņēma dēmoniem nektāra trauku. Rukminī, valdnieka Bhīšmakas vienīgā meita, bija ārkārtīgi skaista. Viņu vēl sauca par Ručirānanu, kas nozīmē "tā, kuras seja ir skaista kā izplaucis lotosa zieds".

Krišnas bhaktas vienmēr vēlas klausīties stāstus par Kunga pārpasaulīgo darbību. Tas, kā Viņš cīnās, kaut ko nolaupa vai aizbēg no kaujas lauka, notiek pārpasaulīgi, absolūtā līmenī, un bhaktām ir pārpasaulīga vēlme par to klausīties. Tīri bhaktas nešķiro Kunga darbību tādā, par kuru vajadzētu klausīties, un tādā, no kuras labāk izvairīties. Taču ir arī tādi tā saucamie bhaktas prakrita-sahadžiji, kam ļoti patīk klausīties par Krišnas rāsa-līlu ar gopī, bet kas nevēlas neko dzirdēt par to, kā Viņš cīnās ar ienaidniekiem. Prakrita-sahadžiji nezina, ka Krišnas cīņa un Viņa draudzība ar gopī ir vienlīdz pārpasaulīgas, jo risinās absolūtā līmenī. Šrīmad Bhāgavatamā aprakstītās Krišnas pārpasaulīgās spēles tīri bhaktas bauda ar pazemīgu klausīšanos. Viņi neatsakās ne no viena šo spēļu piliena.

Stāsts par Krišnas laulībām ar Rukminī ir šāds – Vidarbhas valdnieks Mahārādža Bhīšmaka bija ļoti labām īpašībām apveltīts ķēniņš un bhakta. Viņam bija pieci dēli un viena meita. Pirmo dēlu sauca par Rukmī, otro par – Rukmarathu, trešo par – Rukmabāthu, ceturto par – Rukmakēšu un piekto par – Rukmamālī. Māsa Rukminī bija pati jaunākā. Viņa bija daiļa, šķīsta, un bija paredzēts, ka viņa precēsies ar Kungu Krišnu. Valdnieka Bhīšmakas pili apciemoja daudzi svētie un gudrie, arī Nārada Muni. Rukminī gluži dabiski bija iespēja ar viņiem parunāt, un tā viņa uzzināja par Krišnu. Rukminī

dzirdēja gudros stāstām par sešām Krišnas varenībām un vēlējās uzticēt sevi Viņa lotospēdām un kļūt par Viņa sievu. Arī Krišna bija dzirdējis par Rukminī. Viņai bija visas pārpasaulīgās īpašības: saprāts, augstsirdība, daiļums un taisnīgums. Krišna bija nolēmis, ka Rukminī būtu Viņam laba sieva. Arī valdnieka Bhīšmakas radnieki gribēja, lai Rukminī apprecētos ar Krišnu. Taču viņas vecākais brālis Rukmī par spīti visiem gatavojās izprecināt māsu Šišupālam, zvērinātam Krišnas ienaidniekam. To uzzinājusi, tumšacainā skaistule Rukminī tūlīt sadrūma. Taču, būdama valdnieka meita, viņa zināja politisko diplomātiju un saprata, ka ar skumjām vien neko nepanāks. Tūlīt bija kaut kas jādara. Brīdi padomājusi, Rukminī nolēma aizsūtīt Krišnam vēstuli, un, lai netiktu piekrāpta, viņa par vēstnesi izvēlējās labu brāhmanu. Īstens brāhmans vienmēr ir patiesīgs, un viņš ir Višnu bhakta. Rukminī tūlīt aizsūtīja brāhmanu uz Dvāraku.

Nonācis pie Dvārakas vārtiem, brāhmans par savu ierašanos pavēstīja sargam, un sargs viņu aizveda uz pili, kur zelta tronī sēdēja Krišna. Tā kā Rukminī bija izvēlējusies brāhmanu par savu vēstnesi, viņam laimējās redzēt Dieva Augstāko Personību Krišnu, visu cēloņu pirmcēloni. Brāhmani ir visu sabiedrības kārtu garīgie skolotāji. Kungs Šrī Krišna, parādot visiem, kā saskaņā ar vēdiskajiem pieklājības likumiem jāgodā brāhmani, tūlīt piecēlās no troņa un piedāvāja vietu atnākušajam brāhmanam. Kad tas bija apsēdies zelta tronī, Kungs Šrī Krišna sāka viņu godināt, gluži tāpat kā padievi godina Krišnu. Tādā veidā Viņš visiem mācīja, ka godināt bhaktu ir vērtīgāk nekā godināt Viņu pašu.

Pēc tam brāhmans nomazgājās, paēda un atpūtās ar mīkstu zīdu apklātā gultā. Kamēr brāhmans gulēja, Kungs Šrī Krišna klusi pienāca pie viņa, pazemīgi uzlika brāhmana kājas sev uz ceļiem un sāka tās masēt. Kad brāhmans atvēra acis, Krišna teica: "Mans dārgais brāhman, Es ceru, ka tu pildi reliģijas principus bez kādām grūtībām un tavs prāts aizvien ir mierīgs." Dažādiem cilvēkiem sabiedrībā ir dažādi pienākumi, un, ja cilvēkam uzdod jautājumu, kā viņam klājas, tad tas jādara saskaņā ar viņa nodarbošanos. Tāpēc, vēršoties pie brāhmana, jautājumi jāuzdod atbilstoši viņa stāvoklim, lai viņu nesatrauktu. Prāta miers ir pamats patiesīgumam, tīrībai, iekšējam līdzsvaram, savaldībai un pacietībai. Tā, iegūstot zināšanas un izprotot to pielietojumu dzīvē, cilvēks pārlicinās par Absolūto Patiesību. Brāhmans zināja, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, tomēr saskaņā ar Vēdu sabiedrības paražām, atļāva Kungam pakalpot viņam. Kungs Šrī Krišna izturējās gluži kā cilvēks. Tā kā Viņš piederēja sabiedrības kšatriju daļai un bija jauns puisis, parādīt cieņu brāhmanam bija Viņa pienākums.

Kungs Krišna turpināja: "Ak, labākais no brāhmaniem! Tev vienmēr jābūt apmierinātam. Ja brāhmans ir apmierināts sevī, tad viņš stingri pilda noliktos pienākumus. Pildot savus pienākumus, ikviens, it īpaši brāhmans, var sasniegt visu vēlmju augstāko pilnību. Pat ja cilvēks ir tikpat bagāts kā debesu valdnieks Indra, bet nav apmierināts, viņam neizbēgami nākas pārceļot no vienas planētas uz otru. Viņš nevar būt laimīgs nekad un nekādos apstākļos; bet, ja cilvēks savā prātā ir apmierināts, tad viņš var būt laimīgs visur, pat ja tam nekas nepieder."

Šis Krišnas norādījums brāhmanam ir ļoti būtisks. Īstenu brāhmanu nedrīkst satraukt nekādi apstākļi. Mūsu laikmetā, Kali-jugā, tā saucamie brāhmani ir nolaidušies līdz zemajam šūdru līmenim vai pat zemāk, taču joprojām vēlas sevi saukt par īsteniem brāhmaniem, Patiesībā īstens brāhmans vienmēr stingri pilda savus pienākumus un nekad nepieņem šūdras pienākumus vai vēl zemākus pienākumus. Autoritatīvos svētajos rakstos teikts, ka ļoti grūtos apstākļos brāhmans var darboties kā kšatrijs vai pat kā vaišja, taču viņš nekādā gadījumā nedrīkst darboties kā šūdra. Kungs Krišna paziņoja, ka brāhmanam, kurš stingri seko reliģijas principiem, nenākas uztraukties pat ļoti grūtos apstākļos. Beigās Kungs Krišna sacīja: "Es pazemīgi noliecos brāhmanu un vaišnavu priekšā, jo brāhmani vienmēr ir apmierināti sevī un vaišnavi vienmēr gādā par īsteno sabiedrības labklājību. Viņi ir

vislabākie ļaužu draugi; gan vieni, gan otri ir brīvi no viltus egoisma un ir mierīgi savā prātā."

Tad Kungs Krišna vēlējās zināt, kā klājas valdniekiem (kšatrijiem) brāhmana valstī, tāpēc Viņš jautāja, vai valsts iedzīvotāji ir laimīgi. To, kāds ir valdnieks, var noteikt pēc tā, kādi ir iedzīvotāji. Ja viņi ir visādā ziņā laimīgi, tad var saprast, ka valdnieks ir godīgs un pareizi izpilda savus pienākumus. Krišna teica, ka valdnieks, kura valstī iedzīvotāji ir laimīgi, Viņam ir ļoti dārgs. Protams, Krišna arī saprata, ka brāhmans pie Viņa atnācis ar slepenu vēstījumu, un tāpēc teica: "Ja tev nekas nav pretī, tad, lūdzu, pastāsti, ar kādu uzdevumu esi ieradies." Tad brāhmans, ļoti apmierināts ar Kunga pārpasaulīgajām spēlēm, sāka stāstīt, kāpēc atnācis pie Krišnas. Viņš izvilka Rukminī vēstuli un teica: "Lūk, ko raksta princese Rukminī: "Mans dārgais Krišna! Ak, nemaldīgais un visskaistākais! Ja cilvēks kaut ko dzird par Tavu pārpasaulīgo veidolu un spēlēm, viņš ar savām ausīm kā izslāpis dzer Tava vārda, slavas un īpašību aprakstus; tādā veidā viņš atbrīvojas no visām materiālajām ciešanām un vienmēr glabā Tavu veidolu savā sirdī. Ar tādu pārpasaulīgu mīlestību uz Tevi viņš pastāvīgi redz Tevi sevī, tā piepildidams visas savas vēlmes. Gluži tāpat arī es esmu dzirdējusi par Tavām pārpasaulīgajām īpašībām. Mans atklātums varbūt ir nepieklājīgs, bet Tu esi nolaupījis manu sirdi. Tu droši vien jau noproti, ka es esmu neprecēta, jauna meitene un varbūt šaubies par mana rakstura stingrību. Bet, mans dārgais Mukunda, Tu esi lielākais lauva starp cilvēkiem un augstākā personība starp visām personībām. Jebkura meitene, kas vēl nav atstājusi savas mājas, vai pat visšķīstākā sieviete vēlētos apprecēties ar Tevi, Tava nedzirdēti labā rakstura, zināšanu, bagātības un stāvokļa savaldzināta. Es zinu, ka Tu esi laimes dievietes vīrs un ļoti labi izturies pret bhaktām; tāpēc es esmu nolēmusi kļūt par Tavu mūžīgo kalponi. Mans dārgais Kungs! Es nolieku savu sirdi un dvēseli pie Tavām lotospēdām. Es esmu izvēlējusies Tevi, Kungs, par savu vīru, tāpēc, lūdzu, ņem mani par sievu. Tu esi visvarenākais, ak, lotosacainais! Nu es piederu Tev. Būtu smieklīgi, ja to, kas domāts lauvai, aiznestu šakālis; tāpēc, lūdzu, ņem mani, pirms mani ir aizvedis projām Šišupāla vai citi viņam līdzīgie prinči. Mans dārgais Kungs, iepriekšējā dzīvē es droši vien esmu darījusi labu ļaudīm – rakusi akas, stādījusi kokus – vai arī veikusi kādus dievbijīgus darbus, kā rituālistiskās ceremonijas un ziedošanas, un kalpojusi augstākajām personībām: garīgajam skolotājam, brāhmaniem un vaišnaviem. Tādā veidā es varbūt esmu iepriecinājusi Dieva Augstāko Personību Nārājanu. Ja tas tā ir, tad es vēlos, lai Tu, Kungs Krišna, Kunga Balarāmas brāli, ierastos šeit, paņemtu mani aiz rokas un aizvestu, lai man nevarētu pieskarties Šišupāla un viņa sabiedrotie.""

Bija jau nolemts, ka Rukminī precēsies ar Šišupālu, taču Rukminī cerēja, ka visu vēl var mainīt un ieteica Krišnam viņu nolaupīt. Šo laulību veidu, kad meitene ar varu tiek nolaupīta, sauc par rākšasas laulībām, un tādā veidā mēdz precēties kšatriji, tas ir, kareivīgie valdnieku kārtas pārstāvji. Rukminī kāzām bija jānotiek jau nākamajā dienā, tāpēc viņa ieteica, lai Krišna ierodas slepus, nolaupa viņu un cīnās ar Šišupālu, kā arī ar tādiem viņa sabiedrotajiem kā Magadhas valdnieku. Zinādama, ka neviens nespēj uzveikt Krišnu un ka cīņa noteikti beigsies ar Krišnas uzvaru, Rukminī uzrunāja Viņu par Adžitu, neuzvaramo. Rukminī teica, lai Krišna neraizējas par to, ka cīņa varētu notikt pilī un daudzi viņas ģimenes locekļi, arī sievietes, varētu tikt ievainoti vai pat nogalināti. Tāpat kā valsts valdnieks, kas izdomā dažādus diplomātiskus ceļus, lai sasniegtu vēlamo mērķi, Rukminī, kas bija valdnieka meita, diplomātiski norādīja, kā varētu izvairīties no šīs nevajadzīgās un nevēlamās nogalināšanas.

Rukminī paskaidroja, ka viņu ģimenē ir paraža pirms kāzām iet uz ģimenes dievības Durgas templi. (Lielākā daļa no kšatriju valdniekiem bija stingri vaišnavi, kas godināja vai nu Kungu Višnu vai nu Rādhā-Krišnas vai Lakšmī-Nārājanas veidolos; tomēr materiālās labklājības dēļ viņi mēdza godināt arī dievieti Durgu. Taču atšķirībā no nesaprātīgajiem cilvēkiem, viņi nekad neklūdījās un nepielīdzināja padievis Visaugstajam Kungam, kas atrodas višnu-tatvas līmenī.) Lai izvairītos no nevajadzīgas radnieku nogalināšanas, Rukminī ieteica Krišnam nolaupīt viņu vai nu pa ceļam no pils uz templi, vai arī atceļā.

Vēl Rukminī paskaidroja Krišnam, kāpēc vēlas precēties tieši ar Viņu, lai gan tai jau bija noliktas kāzas ar Šišupālu, kurš arī bija labs ligavainis, dižena valdnieka dēls. Rukminī teica, ka viņa nespēj iedomāties nevienu, kas būtu augstāks par Krišnu. Tāds nav pat Kungs Šīva, kuru sauc par Mahādēvu, vislielāko no padieviem. Arī Kungs Šīva rod prieku Kungā Krišnā, lai atbrīvotos no sasaistības materiālās pasaules neziņā. Lai gan Kungs Šīva ir diženākais no visām diženajām dvēselēm, mahātmām, viņš uz savas galvas tur attīrošo Gangas ūdeni, kas plūst no Kunga Višnu kājas pirksta izveidotā cauruma Visuma apvalkā. Kungs Šīva atbild par materiālo neziņu, un, lai saglabātu savu pārpasaulīgo stāvokli, viņš pastāvīgi meditē uz Kungu Višnu. Tāpēc Rukminī zināja, ka iegūt Krišnas labvēlību nav viegli. Ja pat Kungam Šivam nākas šķīstīties, tad Rukminī tas noteikti būtu ļoti grūti, jo viņa bija tikai kšatriju valdnieka meita. Rukminī vēlējās uzņemties smagas askēzes – gavēt un atteikties no ķermeniskām ērtībām. Ja viņa tādā veidā nevarētu iegūt Krišnas labvēlību šajā mūžā, viņa turpinātu askēzes dzīvi pēc dzīves. Bhagavad-gītā teikts, ka tīri bhaktas garīgi kalpo Kungam ar lielu apņēmību. Tāda apņēmība, kādu parādīja Rukminī-dēvī, ir vienīgā cena, par kādu var nopirkt Krišnas labvēlību. Cilvēkam jādarbojas Krišnas apziņā ar stingru apņēmību, un tas ir veids, kā Krišnas apziņā galu galā var gūt panākumus.

Atstāstījis Krišnam Rukminī-dēvī vārdus, brāhmanis sacīja: "Mans dārgais Krišna, galvenais no Jada dinastijas, es Tev atnesu šo slepeno Rukminī vēstījumu. Tagad Tu vari par to padomāt, pēc tam rīkojies kā vēlies, bet, ja Tu gribi kaut ko darīt, tad nevilcinies. Laika vairs nav daudz."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit pirmajai nodaļai "Krišna Rančors".

Piecdesmit otrā nodaļa. Krišna nolaupa Rukminī

Noklausījis Rukminī vārdus, Kungs Krišna bija ļoti priecīgs. Viņš tūlīt paspieda brāhmanam roku un teica: "Mans dārgais brāhman! Es esmu ļoti laimīgs, dzirdot, ka Rukminī vēlas kļūt par Manu sievu, jo arī Es ļoti gribu iegūt viņas roku. Es pastāvīgi domāju par Bhīšmakas meitu un reizēm pat naktīs nespēju aizmigt. Es zinu, ka Rukminī vecākais brālis grib, lai viņa precas ar Šišupālu tikai tāpēc, ka viņš ir naidīgs pret Mani. Tāpēc Es esmu nolēmis visus šos prinčus kārtīgi pārmācīt. Kā no malkas var iegūt uguni, tā Es no šiem dēmoniskajiem prinčiem ar kauju iegūšu ugunīgo Rukminī."

Uzzinājis Rukminī kāzu dienu, Krišna gribēja tūlīt doties ceļā. Krišna teica, lai ratu vadītājs Dārūka jūdz kariatē zirgus un gatavojas ceļam uz Vidarbhas valsti. Vadītājs tūlīt atveda četrus īpašos Krišnas zirgus. To vārdi un apraksti minēti Padma Purānā. Pirmajam zirgam Šaibjam bija zaļgana spalva, otrais – Sugrīva – bija pelēks kā ledus, trešais – Mēghapušpa – bija jauna mākoņa krāsā, un ceturtais – Bakāhaka – bija pelnu krāsā. Kad zirgi bija iejūgti un kariete sagatavota braucienam, Krišna palīdzēja brāhmanam tajā iekāpt un apsēdināja viņu sev blakus. Viņi tūlīt izbrauca no Dvārakas un pēc vienas ceļā pavadītas nakts bija jau Vidarbhas apgabalā. Dvārakas valsts atrodas Indijas rietumu daļā, bet Vidarbha ir austrumos. Starp šīm vietām ir vairāk kā tūkstoš jūdzes, taču zirgi bija tik ātri, ka braucēji nonāca galā Kundinas pilsētā vienā naktī, tas ir, ne vairāk kā divpadsmit stundās.

Valdnieks Bhīšmaka ne īpaši vēlējās atdot savu meitu par sievu Šišupālam, taču viņš bija ļoti pieķēries savam vecākajam dēlam, tāpēc norunātajām laulībām piekrita. Bhīšmaka, kā jau tas pienākas, par godu laulības ceremonijai lika izgreznot pilsētu un ļoti rūpējās, lai viss labi izdots. Pilsēta bija kārtīgi iztīrīta, un visas ielas aplaistītas ar ūdeni. Tā kā Indija atrodas tropu joslā, gaiss vienmēr ir sauss un putekļains, tāpēc ielas un ceļi jālaista ar ūdeni vismaz reizi dienā, bet tādās lielās pilsētās kā Kalkutā – divas reizes. Kundinas ielas bija izrotātas ar krāsainiem karodziņiem un vītnēm, bet noteiktos krustojumos bija uzcelti vārti. Visa pilsēta bija ļoti skaisti izgreznota, un to vēl brīnišķīgāku padarīja iedzīvotāji, vīrieši un sievietes, kas bija tērpušies tīrās drēbēs, izrotājušies ar sandalkoka pastu, pārļu kaklarotām un ziedu vītnēm. Visur kūpēja smaržkociņi, un gaisā bija jūtams aguru aromāts. Priesteri

un brāhmani bija labi pabaroti un, kā jau rituālos pieņemts, apdāvināti ar dažādām bagātībām un govīm. Viņi skaitīja Vēdu himnas. Valdnieka meita Rukminī bija neparasti daiļa. Viņa bija ļoti tīra, ar skaistiem zobiem, un viņai ap roku bija apsieta ļoti labvēlīgā svētā aukla. Rukminī saņēma dažādus dārgakmeņus un garas zīda drēbes, kurās ietērt visu augumu. Mācītie priesteri skaitīja aizsargmantras no Sāmavēdas, Rigvēdas un Jadžurvēdas. Pēc tam viņi skaitīja mantras no Atharvavēdas un ziedoja uguni, lai kāzu dienā zvaigžņu stāvoklis nebūtu nelabvēlīgs.

Valdnieks Bhīšmaka labi zināja, kā šādās ceremonijās jāizturas pret brāhmaniem un priesteriem. Viņš īpaši pagodināja brāhmanus, dodot tiem daudz zelta un sudraba, kā arī graudus, kas sajaukti ar brūno cukuru, un govīs, kas izgreznotas ar zelta rotām. Šišupālas tēvs Damaghoša izpildīja dažādus rituālus par svētību savai ģimenei. Šišupālas tēvu sauca par Damaghošu tāpēc, ka viņš ļoti labi prata tikt galā ar pavalstniekiem, kuri neievēroja likumus. Vārds "dama" nozīmē "iegrožot", un "ghoša" nozīmē "slavens"; tāpēc viņš bija slavens ar savu valdītprasmi. Damaghoša domāja – ja Krišna ieradīsies traucēt kāzu ceremoniju, tad viņš noteikti To uzveiks ar savu karaspēku. Tāpēc, paveicis dažādas svētīgas ceremonijas, Damaghoša sapulcināja savus karapulku, ko sauca par Madasrāvī. Viņam bija daudz ziloņu, kas bija izgreznoti ar zelta kaklarotām, kā arī daudz izgreznotu kaujas ratu un zirgu. Damaghošas, viņa dēla un citu sabiedroto gājiens uz Kundinu vairāk atgādināja gatavošanos kaujai nekā kāzām.

Uzzinājis, ka tūlīt ieradīsies Damaghoša ar saviem pavadoņiem, valdnieks Bhīšmaka izbrauca no pilsētas viņiem pretī. Aiz pilsētas vārtiem bija daudz dārzu, un viesiem bija uzcelta īpaša mītne. Saskaņā ar vēdiskajām laulību paražām līgavas tēvs uzņem pie sevis daudzos līgavaiņa radniekus un pavadoņus un gādā par viņu ērtībām visu kāzu laiku, tas ir, kādas divas vai trīs dienas. Kopā par Damaghošu bija ieradušies tūkstošiem cilvēku, arī tādi valdnieki un ievērojamas personības kā Džarāsandha, Dantavakra, Vidūratha un Paundraka. Nevienam nebija noslēpums, ka Rukminī bijusi domāta Krišnam, taču viņas vecākais brālis Rukmī sarīkojis viņas kāzas ar Šišupālu. Ļaudis čukstot stāstīja viens otram, ka Rukminī pie Krišnas aizsūtījusi vēstnesi, tāpēc karavīri jau zināja, ka Krišna varētu ierasties, lai nolaupītu Rukminī. Nevarētu teikt, ka karavīri nebaidījās, taču viņi bija gatavi sagaidīt Krišnu ar cīņu, lai neļautu aizvest meiteni projām. Šrī Balarāma uzzināja, ka Krišna aizbraucis uz Kundinu viena paša brāhmana pavadībā; Viņš arī bija dzirdējis, ka Šišupālam līdzī ir ļoti daudz karavīru. Baidīdamies, ka viņi varētu uzbrukt Krišnam, Balarāma ar stipriem kaujas ratu, kājnieku, jātnieku un ziloņu pulkiem apmetās netālu no Kundinas.

Rukminī pa to laiku atradās pilī un gaidīja Krišnu, bet, kad neviens nenāca, arī vēstnesis brāhmans ne, Rukminī sāka raizēties un domāt, cik viņa ir nelaimīga: "Līdz kāzu dienai ir palikusi tikai viena nakts, tomēr nav ne brāhmana, ne Šjāmasundaras. Es nevaru saprast, kas noticis." Gandrīz ne uz ko vairs necerējama, Rukminī domāja, ka Krišna varbūt kaut kāda iemesla dēļ nav apmierināts un nav pieņēmis viņas godīgo priekšlikumu, tāpēc arī brāhmans varbūt ir vilies un nenāk atpakaļ. Tā viņa domāja par dažādiem aizkavēšanās iemesliem, tomēr nepārstāja gaidīt.

Vēl Rukminī iedomājās, ka tādi padievi kā Kungs Brahma, Kungs Šiva un dieviete Durga nav apmierināti. Parasti tiek uzskatīts, ka padievi, ja tos pienācīgi negodina, dusmojas. Piemēram, kad Indra uzzināja, ka Vrindāvanas iedzīvotāji viņu negodina (Krišna bija pārtraucis Indra-jagju), viņš ļoti sadusmojās un gribēja tos sodīt. Rukminī nebija īpaši godinājusi Kungu Šivu un Kungu Brahmā, tāpēc domāja, ka varbūt viņi sadusmojušies un izjaukuši viņas nodomus. Varbūt dieviete Durga, Kunga Šivas sieva, bija nostājusies sava vīra pusē. Kungu Šivu sauc par Rudru, un viņa sievu sauc par Rudrānī. Vārdi "Rudrānī" un "Rudra" norāda uz tiem, kas sagādā citiem ciešanas un mūžīgas asaras. Vēl Rukminī atcerējās, ka dieviete Durgu sauc par Giridžu, Himalaju kalnu meitu. Himalaju kalni ir auksti un cieti, un viņa domāja, ka dieviete Durga ir tikpat cietsirdīga un auksta. Nepacietīgi

gaidīdama Krišnu, Rukminī, kas vēl bija gluži bērns, tādā veidā atcerējās dažādus padievis. Gopī bija godinājušas dievieti Kātjājanī, lai Krišna kļūtu par viņu vīru; un arī Rukminī domāja par dažādiem padieviem, taču nevis, lai gūtu materiālu labumu, bet gan dziļā cieņā pret Krišnu. Lūgt padievis, lai iegūtu Krišnas svētību, nav nepareizi, un Rukminī bija pilnīgi iegrimusi domās par Krišnu.

Rukminī sevi mierināja ar domu, ka Govinda vēl var ierasties, tomēr juta, ka tās cerības ir veltīgas. Viņa nevienam neko neteica, tikai slepus raudāja un, kad asaras vairs nevarēja novaldīt, bezpalīdzīgi aizvēra acis. Kamēr Rukminī gremdējās dziļās domās, viņa juta labvēlīgas zīmes. Nodrebēja kreisais plakstiņš, kreisā roka un gurnu kreisā puse. Trīsas šajās auguma daļās norāda, ka nākotne atnesīs kaut ko labu.

Tajā brīdī raižu pilnā Rukminī ieraudzīja vēstnesi brāhmanu. Krišna, kas ir Virsdvēsele visās dzīvajās būtnēs, sajuta Rukminī bažas, tāpēc aizsūtīja brāhmanu uz pili, lai pavēstītu par savu ierašanos. Ieraudzījusi brāhmanu, Rukminī tūlīt saprata, par ko vēstījušas trīsas tās augumā, un viņu pārņēma sajūsma. Rukminī gaviļēdama jautāja, vai Krišna jau ieradies. Brāhmans atbildēja, ka Jadau dinastija dēls Krišna ir atbraucis, un vēl pavēstīja, ka Krišna apsolījis noteikti viņu aizvest. Rukminī bija tik pacilāta, ka gribēja brāhmanam uzdāvināt visu, kas tai piederēja. Taču, nevarēdama uzreiz atrast piemērotu dāvanu, viņa pazemīgi noliecās brāhmana priekšā. Noliekšanās kādas augstākas personības priekšā norāda uz pateicību. Citiem vārdiem sakot, Rukminī gribēja parādīt, ka viņa būs vienmēr pateicīga brāhmanam. Ikviens, kurš saņem laimes dievietes svētību, kā to saņēma šis brāhmans, noteikti vienmēr ir laimīgs un materiāli bagāts.

Kad valdnieks Bhišmaka uzzināja, ka ieradušies Krišna un Balarāma, viņš tos uzaicināja uz savas meitas laulību ceremoniju. Viņš tūlīt sagaidīja brāļus un piedāvāja Tiem kopā ar visiem karavīriem apmesties dārza namā. Saskaņā ar vēdisko paražu, valdnieks piedāvāja Krišnam un Balarāmam medu un tīras drēbes. Valdnieks viesmīlīgi uzņēma ne tikai Krišnu, Balarāmu un tādus valdniekus kā Džarāsandhu, bet arī daudzus citus valdniekus un prinčus atbilstoši viņu spēkam, vecumam un materiālajiem īpašumiem. Ziņkārīgie Kundinas ļaudis atnāca pie Krišnas un Balarāmas, lai nobaudītu Viņu skaistumu nektāru. Asaru pilnām acīm tie klusi un pazemīgi noliecās Krišnas un Balarāmas priekšā. Ļaudis bija ļoti priecīgi, redzot, cik labs vīrs Kungs Krišna būtu Rukminī. Viņi tik ļoti vēlējās, lai Krišna apprecētos ar Rukminī, ka sāka lūgt Dieva Personību: "Mūsu dārgais Kungs! Ja mēs esam veikuši kādus dievbijīgus darbus, ar kuriem Tu esi apmierināts, tad, lūdzu, esi mums žēlīgs un pieņem Rukminī roku." Cik var saprast, Rukminī tautā bija ļoti labi pazīstama, un visi pilsētas iedzīvotāji dziļā mīlestībā lūdza Dievu par viņas laimi. Pa to laiku skaisti uzpostā Rukminī miesassargu pavadībā iznāca no pils, lai dotos uz Ambikas, dievietes Durgas, templi.

Ļaudis ir godinājuši Dievības templī kopš Vēdu kultūras sākuma. Bhagavad-gītā aprakstīti cilvēki, kurus sauc par vēda-vāda-ratām; viņi pieņem tikai Vēdu rituālistiskās ceremonijas, bet netic kalpošanai tempļos. Šis gadījums tādiem nejēgām ir liecība, ka arī pirms pieciem tūkstošiem gadu, kad notika Krišnas un Rukminī laulības, ļaudis tempļos godināja Dievības. Bhagavad-gītā Kungs norāda: *yānti deva-vratā devān*. "Padievu godinātāji nonāk pie padieviem." Tai laikā daudzi godināja padievis, un daudzi tiešā veidā godināja Dieva Augstāko Personību. Padievu godināšana lielākoties bija vērsta uz Kungu Brahmu, Kungu Šivu, Kungu Ganēšu, Saules dievu un dievieti Durgu. Kungu Šivu un dievieti Durgu godināja pat karaliskās ģimenes, bet citus, mazākus padievis, godināja nejēgas un zemas kārtas cilvēki. Kas attiecas uz brāhmaniem un vaišnaviem, viņi godina vienīgi Kungu Višnu, Dieva Augstāko Personību. Bhagavad-gītā padievu godināšana ir nosodīta, bet nav aizliegta. Tur ir skaidri teikts, ka cilvēki, kuriem nav īpaši daudz saprāta, godina padievis, lai gūtu materiālos labumus. No otras puses, lai gan Rukminī bija pati laimes dieviete, viņa gāja uz dievietes Durgas templi, jo tur tika godināta ģimenes dievība. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Rukminī, iedama uz dievietes Durgas templi, savā

sirdī nepārtraukti domāja par Krišnas lotospēdām. Tātad Rukminī negāja uz templi tā, kā to dara parastie ļaudis, kas vēlas materiālus labumus; viņas vienīgais mērķis bija Krišna. Kad ļaudis iet uz padievu tempļiem, īstenais mērķis ir Krišna, jo tieši Viņš dod padieviem spēju apveltīt ļaudis ar materiāliem labumiem.

Pa ceļam uz templi Rukminī bija klusa un nopietna. Blakus gāja Rukminī māte un draudzene, kā arī kāda brāhmana sieva, bet apkārt bija karaliskie miesassargi. (Nākamās līgavas mēdz iet uz padievu tempļiem arī mūsdienu Indijā.) Gājiens virzījās uz priekšu, un skanēja dažādu veidu mūzika. Bungas, gliemežnīcas, dažāda izmēra ragi, kā panavas, tūrjas un bhērī, kopā radīja ļoti svētīgu un patīkamu skaņu. Gājienā piedalījās tūkstošiem cienījamu brāhmanu sievu, un visas viņas bija ļoti skaisti apģērbusās un izrotājušās. Tās pasniedza Rukminī ziedu vītnes, sandalkoka pastu un dažādas krāsainas drēbes, ar kurām godināt Kungu Šivu un dievieti Durgu. Dažas no šīm sievietēm bija pavisam vecas, un viņas ļoti labi zināja, kā dziedāt lūgšanas dievietei Durgai un Kungam Šivam. Dievību priekšā viņas teica šīs lūgšanas, un Rukminī kopā ar citām sievietēm tās atkārtoja.

Rukminī savās lūgšanās dievietei teica: "Mana dārgā dieviete Durga, es pazemīgi noliecos tavā, kā arī tavu bērnu priekšā." Dievietei Durgai ir četri slaveni bērni: divas meitas – laimes dieviete Lakšmī un zināšanu dieviete Sarasvatī – un divi slaveni dēli – Kungs Ganēša un Kungs Kārtikēja. Viņi tiek uzskatīti par padieviem un dievietēm. Tā kā dieviete Durga vienmēr tiek godināta kopā ar saviem slavenajiem bērniem, Rukminī vērsās pie dievietes tieši šādā veidā, taču viņas lūgšanas bija neparastas. Ļaudis mēdz godināt dievieti Durgu, lai gūtu materiālas bagātības, slavu, ienākumus, spēku utt. Turpretī Rukminī vēlējās, lai Krišna kļūtu par viņas vīru, un tāpēc lūdza dievietei svētību. Tā kā princese vēlējās vienīgi Krišnu, šai gadījumā padievu godināšana nebija nosodāma. Skaitīdama lūgšanas, Rukminī pasniedza dievībai dažādas lietas. Viņa piedāvāja ūdeni, dažādu veidu ugunis, smaržkociņus, drēbes, ziedu vītnes un dažādus ēdienus, kas bija pagatavoti ar gī, kā purī un kačaurī. Vēl viņa piedāvāja augļus, cukurniedres, beteļriekstus un garšvielas. To visu Rukminī darīja ar lielu mīlestību un saskaņā ar vadošajiem norādījumiem tieši tā, kā mācīja vecās brāhmanu sievas. Pēc rituāla šīs sievietes piedāvāja Rukminī dievības ēdiena pārpalikumus, prasādu, un viņa to ar lielu cieņu pieņēma. Tad Rukminī noliecās sieviešu un dievietes Durgas priekšā. Kad dievības godināšana bija beigusies, Rukminī paņēma aiz rokas vienu no savām draudzenēm un kopā ar visām sievietēm izgāja no tempļa.

Visi prinči un kāzu viesi, kas bija atbraukuši uz Kundinu, bija sapulcējušies pie tempļa, lai redzētu Rukminī. Prinči īpaši alka paskatīties uz jaunavu, jo domāja, ka Rukminī varbūt kļūs par viņu sievu. Ieraudzījuši Rukminī, prinči vai sastinga aiz brīnumiem un sāka domāt, ka Radītājs izveidojis viņu tāpēc, lai samulsinātu bruņniecisko prinču prātus. Rukminī bija labi veidots augums un tievs viduklis. Princesei bija sārtas lūpas un brīnišķīga seja, un viņu vēl valdzinošāku darīja izlaistie mati un dažādie auskari. Ap potītēm Rukminī bija dārgakmeņiem rotātas sprādzes. Rukminī augums un seja bija tik daiļi, it kā viņu būtu uzgleznojis mākslinieks saskaņā ar diženu dzejnieku darbiem. Viņai bija briestošas krūtis, kas norāda, ka meitenei bija tikai kādi trīspadsmit vai četrpadsmit gadi. Viņa ar savu skaistumu īpaši gribēja piesaistīt Krišnu. Lai gan Rukminī augumu apbrīnoja visi prinči, viņa nemaz nebija lepna. Viņa nemierīgi skatījās apkārt, un viņas vienkāršajā nevainīgas meitenes smaidā starp sārtajām lūpām mirdzēja lotosbalti zobī. Gaidīdama, ka Krišna kuru katru brīdi viņu aizvedīs, Rukminī lēnām gāja mājās. Jaunavas gaitā bija gulbja grācija, un zvaniņi ap viņas potītēm maigi skanēja.

Kā jau bija teikts, atbraukušos bruņnieciskos prinčus bija tik ļoti apbūris Rukminī daiļums, ka viņi stāvēja, neko vairs nesaprazdami. Iekāres pilni viņi veltīgi cerēja iegūt Rukminī roku un salīdzināja viņas skaistumu ar savējo. Taču Šrīmatī Rukminī nedomāja ne par vienu no viņiem; savā sirdī jaunava gaidīja, kad parādīsies Krišna un aizvedīs viņu projām. Ar kreiso roku sakārtodama rotas, Rukminī

palūkojās uz prinčiem un ieraudzīja, ka starp viņiem stāv Krišna. Rukminī vēl nekad nebija redzējusi Krišnu, taču pastāvīgi domāja par Viņu, un tāpēc tai nebija grūti Viņu starp prinčiem pazīt. Krišna, negaidīdams, ko teiks citi, tūlīt izmantoja iespēju, lai ieceltu Rukminī savos kaujas ratos, kurus rotāja karogs ar Garuda attēlu. Tad Viņš lēni bez bailēm sāka braukt, aizvezdams Rukminī, gluži lauva, kas šakāļiem atņēmis briedi. Pa to laiku ieradās arī Balarāma ar Jādu dinastijas karavīriem.

Džarāsandha, kuru Krišna bija sakāvis tik daudzas reizes, neprātīgi iekliedzās: "Kas te notiek? Krišna aizved Rukminī, bet mēs nemaz nepretojamies! Kāda gan jēga, ka mēs esam bultām bruņoti karotāji? Mani dārgie prinči, paskatieties! Tiek aizskarts mūsu gods! Krišna ir kā šakālis, kas atņem kara laupījumu lauvai."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit otrajai nodaļai "Krišna nolaupa Rukminī".

Piecdesmit trešā nodaļa. Krišna sakauj prinčus un aizved Rukminī uz Dvāraku

Džarāsandha un visi prinči bija ļoti sašutuši par to, ka Krišna nolaupījis Rukminī. Meitenes skaistuma apburti, tie bija nokāpuši no saviem zirgiem un ziloņiem, bet nu viņi ņēma ieročus un gatavojās cīņai. Ar lokiem un bultām rokās viņi, sēžot uz zirgiem, ziloņiem un kaujas ratiem, sāka dzīties pakaļ Krišnam. Lai prinčus aizkavētu, tiem pretī stājās Jādu dinastijas karavīri. Starp abām pusēm sākās sīva cīņa. Džarāsandhas vadītie prinči, kas bija pret Krišnu, prata cīnīties ļoti labi, un pār Jādu karavīriem bija vesels bultu lietus. Prinči bija kā lietus mākonis, bet Jādu karavīri stāvēja kā kalns. Mākoņi parasti sastājas virs kalniem, un tāpēc kalnos lietus ir daudz spēcīgāks nekā jebkurā citā vietā.

Prinči bija stingri apņēmušies sakaut Krišnu un atņemt Viņam Rukminī, tāpēc cīnījās ko spēja. Sēdēdama blakus Krišnam, Rukminī redzēja, kā pretinieki apber Jādu karavīrus ar bultām. Viņa ļoti baidījās, ka Krišna viņas dēļ devies tik lielās briesmās, un palūkojās uz Kungu ar dziļu pateicību. Meitenes acis bija nemierīgas, un viņa izskatījās bēdīga, tāpēc Krišna, tūlīt sapratis Rukminī domas, uzmundrināja viņu: "Mana dārgā Rukminī, neraizējies! Vari būt droša, ka Jādu dinastijas karavīri pavisam ātri tiks galā ar pretiniekiem."

Kamēr Krišna runāja ar Rukminī, Jādu dinastijas karaspēka virsnieki, kurus vadīja Kungs Balarāma, ko sauc arī par Sankaršanu un Gadādharu, pieņemdami pretinieka izaicinājumu, sāka apšaudīt viņu zirgus, ziloņus un kaujas ratus ar bultām. Cīņa kļuva vēl sīvāka, un naidīgie prinči un karavīri viens pēc otra krita no zirgiem, ziloņiem un kaujas ratiem. Pēc neilga laika kaujas lauka putekļos jau gulēja miljoniem nocirstu galvu, kuras rotāja bruņucepures un auskari. Bija redzamas bultu nocirstu roku kaudzes, un šajās rokās joprojām bija sažņaugtas vāles, loki un bultas. Nocirstās galvas un nošautie zirgi gulēja vāliem, un visapkārt bija kājnieku, kamieļu, ziloņu un ēzeļu liķi.

Kad Džarāsandhas vadītie ienaidnieki redzēja, ka Krišnas kareivji viņus pamazām sakauj, tie nolēma, ka nav īpaši gudri krist, cīnoties Šišupālas vietā. Šišupālam pašam vajadzēja atņemt Rukminī Krišnam, bet, kad karavīri redzēja, ka Šišupāla nespēj cīnīties ar Krišnu, viņi nolēma bez jēgas nešķiest spēkus, tāpēc pārtrauca cīnīties un izklīda.

Daži no prinčiem, kā to prasa pieklājība, ieradās pie Šišupālas. Šišupāla bija palicis bez sievas, un viņš arī pilnīgi bija zaudējis dūšu. Seja bija izkaltusi un drūma, augums nespēcīgs. Viņi princim teica: "Dārgais Šišupāla, nezaudē dūšu. Tu piederi valdnieku kārtai un esi galvenais no karotājiem. Attiecībā uz tādu cilvēku kā tu, nevar būt runas par ciešanām vai laimi, jo neviens no šiem stāvokļiem nav mūžīgs. Saņemies! Katrai nelaimei seko laime. Galu galā mēs neesam augstākie noteicēji. Kā mākslinieks dancina lelles, tā Visaugstākais ar savu gribu dancina mūs, un tikai ar Viņa žēlastību mēs

baudām laimi un saņemam ciešanas. Tapēc visos apstākļos vajag saglabāt mieru."

Pie visas neizdošanās un sakāves bija vainīgs Rukminī vecākais brālis Rukmī, kurš ienāda Krišnu. Redzēdams, ka, par spīti visām viņa cerībām apprecināt Rukminī ar Šišupālu, Krišna ar varu aizvedis viņa māsu projām, Rukmī bija izmisis. Gan viņš, gan viņa draugs un iecerētais svainis Šišupāla atgriezās savās mājās. Rukmī nespēja apvaldīt dusmas un nolēma pats kārtīgi pārmācīt Krišnu. Viņš sasauca savus karavīrus (karapulki sastāvēja no vairākiem tūkstošiem ziloņu, zirgu, kaujas ratu un kājnieku) un ar visu armiju devās Dvārakas virzienā, sekojot Krišnam. Visiem valdniekiem, kas atgriezās no kaujas, Rukmī lepni paziņoja: "Jūs nespējāt palīdzēt Šišupālam apprecēties ar manu māsu Rukminī, bet es nevaru pieļaut, ka Krišna aizved Rukminī. Es Viņu pārmācīšu. Esmu nolēmis Viņam dzīties pakaļ." Viņš runāja kā liels karavadonis un visu prinču priekšā apzvērēja: "Kamēr es cīnā nenogalināšu Krišnu un neizraušu no Viņa ķetnām savu māsu, tikmēr savā galvaspilsētā Kundinā neatgriezīšos. Es to apzvēru visu jūsu priekšā, un jūs redzēsiet, ka es to izdarīšu." Pateicis šos lielīgos vārdus, Rukmī tūlīt kāpa kaujas ratos un pavēlēja kaujas ratu vadītājam, lai tas dzenas pakaļ Krišnam. "Es gribu tūlīt cīnīties ar Viņu. Šis ganu zēns kļuvis ļoti lepns par savu viltību cīnā ar kšatrijiem, bet šodien es Viņu kārtīgi pārmācīšu. Viņš nekaunīgā kārtā nolaupīja manu māsu, bet nekas, es ar savām asajām bultām Viņam parādīšu!" Tā nesaprātīgais Rukmī, nezinādams Dieva Augstākās Personības spēka un darbības plašumu, izkļiedza savus bezkaunīgos draudus.

Drīz vien viņš savā muļķībā nostājās Krišnas priekšā, atkal un atkal izsaukdamies: "Apstājies uz mirklīti, lai cīnītos ar mani!" Tad viņš paņēma loku un no visa spēka vienu pēc otras izšāva trīs bultas, mērķēdams Krišnas augumā. Tad viņš nosauca Krišnu par vissliktāko Jada dinastijas pēcteci un teica: "Pagaidi tikai, es Tevi kārtīgi pārmācīšu. Tu ved projām manu māsu gluži kā vārna, kas zog ziedošanas ceremonijai domāto kausēto sviestu. Tu lepojies ar savu karošanas spēku, bet nespēj cīnīties saskaņā ar vadošajiem noteikumiem. Tu esi nozadzis manu māsu; tagad es Tevi atbrīvošu no liekā lepnuma. Mana māsa paliks pie Tevis tikai tik ilgi, kamēr Tu, manu bultu sašauts, nenovelsies zemē."

Noklausījies visus šos Rukmī neprātīgos vārdus, Kungs Krišna ar savu bultu pāršāva Rukmī loka stiegru, padarīdams viņa loku nederīgu. Rukmī tūlīt paņēma otru loku un izšāva vēl piecas bultas. Pēc šī otrā uzbrukuma Krišna atkal pāršāva Rukmī loka stiegru. Rukmī paņēma trešo loku, un ar to notika tas pats. Šoreiz, lai pārmācītu Rukmī, Krišna izšāva pret viņu sešas bultas un pēc tam vēl astoņas bultas, ar četrām nogalinot visus četrus zirgus, ar vienu nošaujot ratu vadītāju un ar pārējām trijām nocērtot Rukmī kaujas ratu virsu kopā ar karogu.

Rukmī vairs nebija bultu, un viņš ņēma zobenus, vairogus, trijžuburus, šķēpus un citus tuvcīņas ieročus, bet Krišna tūlīt sašķaidīja arī tos. Kārtējo reizi cietis neveiksmi, Rukmī paņēma zobenu un skrēja virsū Krišnam gluži kā mušiņa, kas skrien uz uguni. Bet tiklīdz Rukmī sasniedza Krišnu, Krišna sasita viņa ieroci gabalos, izvilka savu aso zobenu un jau bija gatavs nogalināt Rukmī. Viņa māsa Rukminī, saprazdama, ka šoreiz Krišna brālim vairs nepiedos, nometās zemē pie Krišnas lotospēdām un bēdu pilnā, aiz bailēm drebošā balsī lūdza savu vīru.

Vispirms Rukminī Krišnu uzrunāja par Jogēšvaru. Vārds "jogēšvara" nozīmē "tas, kuram pieder neaptverams spēks un vara". Krišnam ir neaptverams spēks un vara, turpretī Rukminī brālim bija tikai ierobežots karaspēks. Krišna ir neizmērojams, bet Rukmī bija ierobežots uz katra soļa. Tādēļ pret Krišnas bezgalīgo spēku Rukmī nebija pat maziņš kukainītis. Vēl Rukminī uzrunāja Krišnu par dievu Dievu. Ir daudz varenu padievu, kā Kungs Brahma, Kungs Šiva, Indra, Čandra un Varuna, bet Krišna ir visu padievu Kungs, turpretī Rukminī brālis bija ne tikai parasta cilvēciska būtne, bet arī ļoti zems cilvēks, jo pilnīgi nesaprata, kas ir Krišna. Citiem vārdiem sakot, cilvēks, kuram nav nekādas sajēgas par Krišnas īsteno stāvokli, sabiedrībā uzskatāms par viszemāko. Tad Rukminī uzrunāja Krišnu par Mahābhudžu jeb "to, kuram ir bezgalīgs spēks". Viņa nosauca Krišnu arī par Džagatpati, visas

kosmiskās izpausmes saimnieku, bet Rukminī brālis bija tikai parasts princis.

Tādā veidā Rukminī salīdzināja Rukmī ar Krišnu un no visas sirds lūdza savu vīru šai svētīgajā laulības dienā nenogalināt viņas brāli, bet piedot tam. Citiem vārdiem sakot, Rukminī atklāja savu sievišķīgo dabu. Rukminī bija laimīga, ka par viņas vīru kļuva Krišna brīdī, kad tai bija jāsalaulājas ar citu, bet viņa arī negribēja zaudēt savu vecāko brāli, kurš ļoti milēja savu māsu un gribēja to apprecināt ar cilvēku, kurš pēc viņa ieskatiem bija labāks līgavainis. Kamēr Rukminī lūdza Krišnam apžēloties par brāli, viņas augums uztraukumā drebēja, mute bija izkaltusi, kakls – aizsmacis un rotas – izbirušas pa zemi. Lielā uzbudinājumā Rukminī nometās Krišnam pie kājām, un Kungs tūlīt apžēlojās par viņu un bija ar mieru saudzēt muļķa Rukmī. Tomēr Krišna gribēja arī viņu sodīt, tāpēc sasēja nejēgu ar drēbes gabalu un izgriezta robus viņam ūsās, bārdā un matos.

Pa to laiku Balarāmas vadītie Jadau dinastijas karavīri tika galā ar Rukmī armiju gluži kā zilonis, kurš peldoties ar snuķi izrauj maigos lotosziedu stiebrus. Citiem vārdiem sakot, Jadau karaspēkam sakaut Rukmī armiju bija tas pats, kas zilonim izraut lotosziedu.

Kad Jadau dinastijas karavadoņi atgriezās pie Krišnas, viņi bija ļoti pārsteigti par to, kas noticis ar Rukmī. Par sava brāļa jauno sievu īpaši apžēlojās Kungs Balarāma un viņai par prieku pats atsēja Rukmī. Pēc tam, kā jau Krišnas vecākais brālis, Viņš norāja Krišnu: "Tas, ko Tu izdarīji, nemaz nav labi. Tas ir briesmīgi un pavisam nesaskan ar mūsu ģimenes paražām! Nogriezt kādam matus, ūsas un bārdi ir gandrīz tas pats, kas viņu nogalināt. Lai kāds arī būtu Rukmī, viņš tagad ir Mūsu svainis, ģimenes radnieks, un Tev nevajadzēja ar viņu tā izrīkoties."

Pēc tam Kungs Balarāma sāka mierināt Rukminī: "Nebēdājies, ka tavs brālis izskatās tik neparasts. Ikviens cieš vai bauda savas darbības augļus." Kungs Balarāma gribēja, lai Rukminī saprastu, ka viņas brālis cieš pats savas darbības sekas, tāpēc nav par ko bēdāties. Īpašu mīlestību viņš nebija pelnījis.

Tad Kungs Balarāma atkal paskatījās uz Krišnu un teica: "Mans dārgais Krišna! Pat ja radnieks izdara rupju kļūdu un ir pelnījis nāvi, viņam jāpiedod. Ja viņš apzinās savu vainu, tad tas jau ir kā nāve. Tāpēc nav vajadzības viņu nogalināt."

Tad Balarāma atkal pagriezās pret Rukminī un pastāstīja viņai, ka saskaņā ar stingri noteiktajiem kšatrija pienākumiem un cīņas likumiem arī paša brālis var kļūt par ienaidnieku. Tad kšatrijs viņu nevilcinoties nogalina. Citiem vārdiem sakot, Kungs Balarāma gribēja norādīt, ka Rukmī un Krišna rīkojušies pareizi, cīņā nesaudzējami viens otru, neskatoties uz ģimenes saitēm, lai gan abi bija svaiņi. Šrī Balarāma pateica Rukminī, ka kšatriji ir izteikti materiālisti. Ja runa ir par materiālajiem īpašumiem, tad viņi vienmēr kļūst uzpūtīgi. Tāpēc, ja divi kšatriji cīnās par valsti, zemi, bagātībām, sievietēm, godu vai varu, tad viņi cenšas viens otru pazemot, cik vien iespējams. Balarāma norādīja, ka Rukminī neklājas izturēties kā materiālistei un pārlietu milēt brāli Rukmī, kurš sanaidojies ar tik daudziem cilvēkiem. Brāļa raksturs nebūt nebija teicams, ņemot vērā to, kā viņš bija izturējies pret citiem draugiem, tomēr Rukminī gluži kā parasta sieviete bija ļoti pieķērusies viņam. Pēc tā, ko Rukmī bija izdarījis, viņš vairs nebija nekāds brālis, tomēr Rukminī bija saudzīga pret viņu.

"Turklāt," turpināja Balarāma, "citus par draugiem, ienaidniekiem un tādiem, kas nav ne draugi, ne ienaidnieki, parasti uzskata tie, kam ir ķermeniska dzīves izpratne. Šos nejēgas ir apbūrusi Visaugstā Kunga maldinātāja enerģija. Lai kādā materiālā miesā atrastos dvēsele, tā vienmēr ir tīra, bet tie, kam nav pietiekami daudz saprāta, redz tikai ķermeniskās atšķirības starp dzīvniekiem un cilvēkiem, mācītajiem un nemācītajiem, bagātajiem un nabagajiem. Tie visi ir tīrās garīgās dvēseles pārklājumi. Šīs atšķirības, kas tiek noteiktas tikai pēc ķermeņa, ir tieši tādas pašas kā atšķirība starp dažādiem uguns veidiem atkarībā no kurināmā, kas tiek izmantots. Malka var būt dažāda pēc saviem izmēriem un veida, taču ugunij, kas no tās rodas, nav tādu atšķirību. Arī debesis nav dažādu veidu un izmēru.

Tādā veidā Balarāma ar morāliem un ētiskiem norādījumiem viņu nomierināja. Vēl Viņš teica: "Šis ķermenis ir daļa no materiālās izpausmes. Dzīvā būtne jeb garīgā dvēsele, kas saskārusies ar matēriju, maldīgās baudas dēļ pārceļo no viena ķermeņa otrā, un šo pārceļošanu sauc par materiālo esamību. Dzīvā būtne ar materiālo izpausmi nav ne savienota, ne nesavienota. Mana dārgā, šķīstā svaine! Garīgā dvēsele, protams, ir materiālā ķermeņa cēlonis, tāpat kā saule ir gaismas, redzes un materiālās izpausmes veidolu cēlonis. Piemērs ar saules gaismu un materiālo izpausmi ļoti labu palīdz saprast dzīvās būtnes saskarsmi ar materiālo pasauli. No rīta saule uzlec, un visu dienu tā izstaro siltumu un gaismu. Saule ir visu materiālo formu cēlonis, jo, tieši pateicoties saulei, materiālie elementi savienojas un sadalās. Bet, tiklīdz saule noriet, izpausme vairs nav saistīta ar sauli, kas ir aizgājusi uz citu vietu. Kad saule no austrumu puslodes aiziet uz rietumu puslodi, tās staru mijiedarbības sekas austrumu puslodē saglabājas, kaut arī pati saule ir redzama rietumu puslodē. Gluži tāpat dzīvā būtne noteiktajos apstākļos pieņem vai izveido dažādus ķermeņus un dažādas ķermeniskās attiecības, bet, tiklīdz tā atstāj šo ķermeni un pieņem citu, viņai vairs nav nekāda sakara ar iepriekšējo ķermeni. Gluži tāpat dzīvajai būtnei nav nekāda sakara arī ar nākamo ķermeni. Tā vienmēr ir brīva un ķermenisko sārņu neskarta. Tāpēc ķermeņa atnākšanai un aiziešanai nav nekāda sakara ar dzīvo būtni, gluži tāpat kā mēness augšanai un dilšanai nav nekāda sakara ar pašu mēnesi. Kad mēness aug, mēs maldīgi domājam, ka tas kļūst lielāks, un, kad tas dilst, mēs domājam, ka tas kļūst mazāks. Īstenībā mēness ir un paliek tas pats; tam nav nekāda sakara ar augšanu un dilšanu, ko redzam mēs.

Apziņu materiālajā esamībā var salīdzināt ar miegu un sapņiem. Kad cilvēks guļ, viņš sapnī redz daudz ko tādu, kā patiesībā nemaz nav, un tādējādi saņem dažādu veidu laimi un ciešanas. Līdzīgi, kad cilvēks atrodas materiālās apziņas sapnī, viņš cieš materiālajā esamībā, pieņemot un atstājot ķermeņus. Materiālās apziņas pretstats ir Krišnas apziņa. Citiem vārdiem sakot, kad cilvēks ir pacēlies Krišnas apziņas līmenī, viņš atbrīvojas no šīs maldīgās dzīves izpratnes."

Tādā veidā Šrī Balarāma mācīja Rukminī un Krišnam garīgās zināšanas. Savai svainei Viņš teica: "Miļā, smaidīgā Rukminī! Neļaujies, lai tevi apbēdina neziņas radītie maldi. Cilvēks ir nelaimīgs tikai maldīgu iedomu dēļ, un no šīm nelaimēm var atbrīvoties, runājot par īstās dzīves filozofiju. Laimi var baudīt tikai šajā līmenī."

Noklausījusies Šrī Balarāmas norādījumus, Rukminī nomierinājās un atkal kļuva priecīga. Viņa vairs nebēdājās par to, kas noticis ar brāli Rukmī. Kas attiecas uz pašu Rukmī, viņš nebija ne izpildījis savu solījumu, ne arī paveicis uzdevumu. Viņš bija nācis ar lieliem karapulkiem, lai sakautu Krišnu un atbrīvotu māsu, bet nu viņam vairs nebija neviena karavīra. Rukmī pats bija apkaunots un ļoti bēdīgs, un tikai ar Kunga žēlastību viņš varēja turpināt savu dzīvi un iet pretī tās mērķim. Rukmī bija kšatrijs, un viņš atcerējās, ka apsolijs neatgriezties galvaspilsētā Kundinā, kamēr nebūs nogalināts Krišna un atbrīvota māsa, taču tas nebija izdevies; un tāpēc viņš turpmāk nolēma neatgriezties galvaspilsētā un uzcēla lielu māju Bhodžakatas ciemā, lai dzīvotu tur visu atlikušo mūžu.

Sakāvis visus pretiniekus un ar varu nolaupījis Rukminī, Krišna atveda viņu uz savu galvaspilsētu Dvāraku, kur sarīkoja kāzas saskaņā ar Vēdu rituāliem. Pēc kāzām Krišna kļuva par Jada valdnieku Dvārakā. Ļaudis priecājās par Krišnas laulībām ar Rukminī, un dažādas ceremonijas notika katrā mājā. Dvārakas iedzīvotāji bija ļoti laimīgi, viņi uzposās, cik vien skaisti varēja, un atbilstoši savām iespējām nesa jaunajam pārim – Krišnam un Rukminī – dāvanas. Visi Jadupurī (Dvārakas) nami bija izrotāti ar karogiem, vijām un ziediem. Katrā mājā īpaši par godu šim notikumam bija uzcelti vārti, kuriem abās pusēs stāvēja lielas krūzes ar ūdeni. Kūpēja vislabākie smaržkociņi, un naktī bija redzami tūkstošiem gaismekļu, kas rotāja katru ēku.

Par Kunga Krišnas laulībām ar Rukminī liksmoja visa pilsēta. Visur bija redzamas banānkoku un beteļriekstu koku mejas. Šie koki tiek uzskatīti par ļoti svētīgiem priecīgu ceremoniju reizēs. No

dažādām draudzīgām valstīm ar ziloņiem bija atbraukuši valdnieki. Ziloņiem ir tāda daba, ka, redzot kādus nelielus augus un kokus, viņi sev par prieku tos izrauj no zemes un izsvaida. Arī šie ziloņi bija visapkārt izsvaidījuši banānu un beteļriekstu kokus, tomēr pilsēta izskatījās ļoti skaista.

Draudzīgos Kuru un Pāndavu valdniekus pārstāvēja Bhīšma, Dhritarāštra, pieci brāļi Pāndavi, valdnieks Drupada, valdnieks Santardana un Rukminī tēvs Bhīšmaka. Tā kā Krišna bija nolaupījis Rukminī, sākumā starp abām ģimenēm bija neliela nesaprašanās, taču pie Vidarbhas valdnieka Bhīšmakas devās Šrī Balarāma, un viņu pierunāja arī daudzi svētie, tāpēc beidzot valdnieks tomēr piekrita piedalīties Krišnas un Rukminī laulību ceremonijā. Lai gan līgavas nolaupīšana Vidarbhas valstī nebija īpaši priecīgs notikums, kšatrijiem līgavas laupīšana nebija nekas neparasts, jo tādā veidā notika gandrīz visas laulības. Jebkurā gadījumā, valdnieks Bhīšmaka jau no paša sākuma bija gribējis atdot savu skaisto meitu par sievu Krišnam. Tā vai citādi tas tomēr bija noticis, un viņš ar prieku piedalījās laulību ceremonijā, neraugoties uz to, ka viņa dēls cīņā bija pazemots. Padma Purānā minēts, ka uz kāzām ieradās Mahārādža Nanda un Vrindāvanas ganu zēni. Karaliskā gājienā uz Dvāraku atbrauca arī valdnieki no Kuru, Srindžajas, Kēkajas, Vidarbhas un Kunti valstīm.

Rukminī nolaupīšana tika aprakstīta dzejā, un profesionāli deklamētāji lasīja to visā pilsētā. Sanākušie valdnieki un it īpaši viņu meitas bija ļoti pārsteigtas un priecīgas par Krišnas bruņnieciskajiem darbiem. Gan viesi, gan Dvārakas pilsētas iedzīvotāji ar prieku raudzījās uz jauno pāri, Krišnu un Rukminī. Citiem vārdiem sakot, Visaugstais Kungs, visu būtņu uzturētājs, bija savienojies ar laimes dievieti, un ļaudis bija liksmes pilni.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit trešajai nodaļai "Krišna sakauj prinčus un aizved Rukminī uz Dvāraku".

Piecdesmit ceturtnā nodaļa. Krišnam un Rukminī piedzimst Pradjumna

Ir teikts, ka mīlas dievs, kurš ir neatņemama un tieša Kunga Vāsudēvas daļiņa un kuru Kungs Šiva savās dusmās bija sadedzinājis pelnos, kļūva par Krišnas un Rukminī dēlu. Šis debesu planētu padievs Kāmadēva prot radīt iekāri. Dieva Augstākajai Personībai Krišnam ir daudzu līmeņu neatņemamās daļiņas, taču Krišnas izvērsums četrās daļās – Vāsudēvā, Sankaršanā, Pradjumnā un Anirudhā – tieši ietilpst Višnu kategorijā. Kāma jeb mīlas dievs, kas vēlāk piedzima Rukminī, arī tika nosaukts par Pradjumnu, taču viņš nav tas Pradjumna, kas pieder Višnu kategorijai. Viņš pieder džīva-tatvas līmenim, taču, lai starp padieviem viņam būtu īpašs spēks, viņš ir Pradjumnas augstākās varas daļiņa. Tāds ir Gosvāmī uzskats. Tāpēc, kad Kungs Šiva mīlas dievu dusmās sadedzināja, tas saplūda ar Vāsudēvas ķermeni, bet vēlāk pats Kungs Krišna viņu ielika Rukminī klēpī. Tā mīlas dievs kļuva par Krišnas dēlu un tika nosaukts par Pradjumnu. Pradjumna bija tiešs Kunga Krišnas dēls, tādēļ pēc savām īpašībām viņš ļoti atgādina Krišnu.

Tajā laikā dzīvoja dēmons vārdā Šambara, kuram liktenis bija lēmis mirt no Pradjumnas rokas. Šambara zināja, kas viņu sagaida, tādēļ, uzzinājis par Pradjumnas dzimšanu, viņš pieņēma sievietes izskatu un nolaupīja Rukminī bērnu, kuram vēl nebija pat desmit dienu. Pēc tam dēmons iesvieda zīdaini jūrā. Taču ir teikts: "Ja Krišna kādu aizsargā, tad neviens nevar viņu nogalināt, un, ja Krišna grib kādu nogalināt, tad neviens nevar viņu aizsargāt." Kad Pradjumna tika iesviests jūrā, viņu tūlīt aprija liela zivs. Pēc tam šī zivs iekļuva zvejnieka tīklos un tika pārdota dēmonam Šambaram. Dēmona virtuvē strādāja kalpone Mājāvatī, kas iepriekš bija bijusi mīlas dieva sieva Rati. Kad zivs tika pārdota dēmonam Šambaram, to paņēma pavārs, lai pagatavotu garšīgu maltīti. Dēmoni un rākšasi mēdz ēst gaļu, zivis un citus neveģētārus ēdienus. Tādi dēmoni kā Rāvana, Kamsa un Hiranjakašipu ēda gaļu, lai gan viņi bija dzimuši brāhmanu un kšatriju ģimenēs. Arī mūsdienās Indijā daudzi ēd gaļu un zivis,

un tādus cilvēkus parasti sauc par dēmoniem un rākšasiem.

Kad pavārs uzšķērda zivi, viņš tās vēderā atrada skaistu bērniņu un tūlīt atdeva to Mājāvatī, kura palīdzēja virtuves darbos. Mājāvatī bija ļoti pārsteigta, kā tik skaists bērns gadījies zivs vēderā, un gribēja zināt, kā tas noticis. Tad pie viņas ieradās diženais gudrais Nārada un pastāstīja, kā Pradjumna piedzimis un kā Šambaras viņu aiznesis un iemetis jūrā. Tā Mājāvatī visu uzzināja. Mājāvatī arī zināja, ka iepriekš viņa bijusi mīlas dieva sieva Ratī, un pēc tam, kad Kungs Šiva bija sadedzinājis viņas vīru pelnos, Mājāvatī gaidīja, kad viņš atkal parādīsies materiālā veidolā. Mājāvatī strādāja virtuvē, vārija rīsus un dālu, bet, dabūjusi šo brīnišķīgo bērnu un sapratusi, ka tas ir mīlas dievs, viņas pašas vīrs, Mājāvatī gluži dabiski ar lielu mīlestību sāka par viņu rūpēties un mazgāt viņu. Bērns brīnumainā kārtā izauga ļoti ātri un pavisam drīz kļuva par skaistu jaunekli. Viņa acis bija kā lotosa ziedlapiņas, garās rokas sniedzās līdz ceļiem, un visas sievietes, redzēdamas Pradjumnas skaistumu, tūlīt viņa iemīlējās.

Mājāvatī zināja, ka Pradjumna, kas nu bija izaudzis par skaistu jaunekli, ir viņas agrākais vīrs, mīlas dievs, un arī Mājāvatī pārņēma nepārvarama mīlestība. Sievišķīgi smaidīdama, Mājāvatī Pradjumnam teica, ka vēlas ar viņu savienoties. Tad Pradjumna jautāja: "Kā tas var būt, ka sākumā tu esi pret mani kā māte, bet tagad izturies kā iekāres pilna sieviete? Kādēļ tu esi tā mainījusies?" Ratī atbildēja: "Mans dārgais kungs, tu esi Kunga Krišnas dēls. Tev vēl nebija apritējušas desmit dienas, kad dēmons Šambaras tevi nozaga un iemeta jūrā, kur tevi aprija zivs. Tā tu nonāci pie manis, bet patiesībā iepriekšējā dzīvē tu biji mīlas dievs, un es biju tava sieva; tāpēc mīlestība no manas puses nav nekas neparasts. Šambaras gribēja tevi nogalināt, un viņam ir dažādas mistiskās spējas, tādēļ, pirms viņš vēlreiz mēģina tikt galā ar tevi, lūdzu, cik vien ātri iespējams, nogalini viņu ar savām dievišķajām spējām. Tā kā Šambaras tevi nozaga, tava māte Rukminī-dēvī aiz bēdām nezina, ko darīt. Viņa ir kā dzeguze, kas zaudējusi savus bērnus. Viņa tevi ļoti mīl, un tagad, kad tu esi projām, viņa skumst gluži kā govs, kas zaudējusi savu teliņu."

Mājāvatī bija mistiskas zināšanas pār pārdabiskajiem spēkiem. Pārdabiskus spēkus parasti sauc par maiju, un, lai paceltos pār šiem spēkiem, ir vēl citi pārdabiskie spēki, ko sauc par mahā-maiju. Mājāvatī pārzināja mahā-maijas mistiskos spēkus un deva Pradjumnam īpašas spējas, lai viņš varētu cīnīties ar dēmona Šambaras mistiskajiem spēkiem. Saņēmis no savas sievas spēkus, Pradjumna tūlīt devās pie Šambaras un izaicināja viņu uz kauju. Pradjumna uzrunāja Šambaru ļoti skarbi, lai satracinātu dēmonu un viņš nāktu uz cīņu. Dēmons Šambaras ļoti apvainojās un kļuva dusmīgs kā čūska, kurai kāds iespēris ar kāju. Čūska nevar paciest, ja tai iesper kāds dzīvnieks vai cilvēks, un tūlīt kož.

Pradjumnas vārdi Šambaram bija kā spēriens. Viņš pacēla vāli un metās virsū Pradjumnam. Stenēdams un pārkonīgi rūkdams, dēmons briesmīgās dusmās sīta Pradjumnam ar vāli. Viņš bija kā zibens, kas sper kalnā. Pradjumna aizsargājās ar savu vāli un galu galā ļoti stipri iesita dēmonam. Cīņa kļuva ļoti karsta.

Šambaras zināja mistiskās mākslas un varēja pacelties debesīs, lai uzbruktu no augšas. Šambarāsura no dēmona Majas bija iemācījies daudzas mistiskās mākslas. Viņš pacēlās augstu debesīs un sāka uzbrukt Pradjumnam ar dažāda veida kodolieročiem. Lai stātos pretī Šambaras spēkiem, Pradjumna izmantoja cita veida spēkus, mahāvidju, kas atšķiras no melnajiem mistiskajiem spēkiem. Mahāvidjas spēki balstās uz skaidrību. Redzēdams, cik varens ir ienaidnieks, Šambaras sāka izmantot dažādas dēmonu mistiskās spējas, kādas ir guhjakām, gandharviem, pišācām, čūskām un rākšasiem. Taču, lai arī kādas pārdabiskās spējas dēmons izmantoja, Pradjumna varēja stāties tām pretī ar augstāko mahāvidjas spēju. Kad Šambaras visos iespējamajos veidos bija sakauts, Pradjumna izvilka savu aso zobenu un nocirta dēmona galvu, ko rotāja kronis un dažādi dārgakmeņi. Redzēdami, ka Pradjumna nogalinājis

dēmonu, augstāko planētu padievi no debesīm kaisija ziedus.

Pradjumnas sieva Mājāvatī spēja ceļot telpā, un tādā veidā viņi abi pa gaisu aizlidoja tieši uz Pradjumnas tēva galvaspilsētu Dvāraku. Viņi pārļaidās pāri Kunga Krišnas pilij un nolaižoties izskatījās gluži kā mākonis ar zibeni. Pils iekšējās telpas sauc par antahpuru (telpām, kurās neviens svešs nedrīkst ienākt). Tur bija daudz sieviešu. Ieraudzījušas Pradjumnu, kuram bija zilās drēbes, garas rokas, cirtaini mati, brīnišķīgas acis, uz lūpām priecīgs smaids un kura augumu rotāja dažādi dārgakmeņi, viņas sākumā nesaprata, ka tas ir nevis Krišna, bet Pradjumna. Sievietes bija ļoti pārsteigtas par negaidīto Krišnas parādīšanos un gribēja kautrīgi noslēpties.

Tomēr pamanījušas, ka Pradjumnam nav visu Krišnas iezīmju, sievietes aiz ziņkārības sapulcējās ap negaidītajiem viesiem. Viņas domāja, kas varētu būt šis skaistais jauneklis. Starp sievietēm bija arī Rukminī-dēvī, kas ar savām lotosacīm bija tikpat skaista. Ieraudzīdama Pradjumnu, viņa gluži dabiski atcerējās savu dēlu, un mātes mīlestībā tai no krūtīm sāka ritēt piens. Rukminī sāka domāt: "Kas ir šis skaistais jauneklis? Viņš izskatās tik brīnišķīgs! Kas ir tā laimīgā sieviete, kas viņu ieņēmusi un laidusi pasaulē? Un kas tā par jaunavu, kas viņu pavada? Kā viņi ir satikušies? Mans dēls, kas tika nozagts, kad biju vēl nedēļniece, droši vien dzīvo kaut kur tālumā, un viņš varētu būt tikpat liels kā šis zēns." Rukminī nojauta, ka Pradjumna ir viņas pazudušais dēls. Viņa redzēja, cik ļoti tas atgādināja Kungu Krišnu. No kurienes gan viņam bija visas Krišnas pazīmes? Rukminī aizvien vairāk pārliecinājās, ka šis zēns noteikti ir viņas pieaugušais dēls, jo juta ļoti lielu mīlestību pret viņu. Vēl Rukminī pamanīja labvēlīgas zīmes – viņas kreisā roka nodrebēja.

Šai brīdī ieradās Kungs Krišna kopā ar savu tēvu Vasudēvu un māti Dēvakī. Krišna, Dieva Augstākā Personība, visu saprata, taču neko neteica. Pēc Viņa gribas ieradās diženais gudrais Nārada, kurš izstāstīja visus notikumus – kā Pradjumna ticis nozagts, kā viņš izaudzis un kā viņš ieradies šurp kopā ar savu sievu Mājāvatī, kura agrāk bijusi Rati, mīlas dieva sieva. Kad visi uzzināja par mīklaino Pradjumnas nozušanu un to, kā viņš uzaudzis, viņi bija ļoti pārsteigti, jo neviens vairs nebija cerējis, ka Pradjumna atgriezīsies un būs dzīvs. Pradjumna tika sagaidīts ar lielu prieku. Viņu un viņa sievu Mājāvatī viens pēc otra apskāva visi ģimenes locekļi: Dēvakī, Vasudēva, Kungs Šrī Krišna, Kungs Balarāma, Rukminī un ģimenes sievietes. Kad vēstis par Pradjumnas atgriešanos izplatījās pa Dvāraku, pārsteigtie pilsētnieki nāca uz viņu paraudzīties. "Ir atgriezies mirušais dēls," viņi teica. "Kas gan var būt vēl patīkamāk?"

Šrīla Šukadēva Gosvāmī paskaidroja, ka sākumā pils iemītnieki, t.i., Pradjumnas mātes un pamātes, noturēja viņu par Krišnu un sakautrējās, jo vēlējās laulības mīlestību. Tas notika tāpēc, ka Pradjumna izskatījās tieši tāpat kā Krišna, un patiesībā viņš bija pats mīlas dievs. Tāpēc nav ko brīnīties, ka Pradjumnas māte un pārējās sievietes kļūdījās. No šiem vārdiem kļūst skaidrs, ka Pradjumna pēc izskata tik ļoti līdzinājās Krišnam, ka pat māte viņu noturēja par Krišnu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit ceturtajai nodaļai "Krišnam un Rukminī piedzimst Pradjumna".

Piecdesmit piektā nodaļa. Stāsts par Sjamantakas dārgakmeni

Dvārakādhāmas apgabalā dzīvoja valdnieks vārdā Satrādžits. Satrādžits bija dižens Saules dieva bhakta, un Saules dievs bija viņam uzdāvinājis Sjamantakas dārgakmeni. Sjamantakas dārgakmeņa dēļ starp valdnieku Satrādžitu un Jādu dinastiju radās pārpratums. Vēlāk jautājums tika atrisināts, un Satrādžits labprātīgi atdeva Krišnam par sievu savu meitu Satjabhāmu, kā arī uzdāvināja Sjamantakas dārgakmeni. Pateicoties šim dārgakmenim, ar Krišnu apprecējās ne tikai Satjabhāma, bet arī Džāmbavatī, Džāmbavāna meita. Abas šīs laulības notika pirms Pradjumnas dzimšanas, kas aprakstīta pirmā sējuma pēdējā nodaļā. Šai nodaļā pastāstīts, kā valdnieks Satrādžits apvainoja Jādu dinastiju un

vēlāk, nācis pie prāta, atdeva Krišnam savu meitu un Sjamantakas akmeni.

Tā kā valdnieks Satrādžits bija dižens Saules dieva bhakta, viņš pamazām sadraudzējās par Saules dievu. Saules dievam patika Satrādžits, un viņš tam uzdāvināja īpašu dārgakmeni, ko sauc par Sjamantaku. Kad Satrādžits aplika medaljonu ar dārgakmeni sev ap kaklu, viņš izskatījās gluži kā pats Saules dievs. Tādā izskatā viņš ienāca Dvāarakas pilsētā, un ļaudis domāja, ka pie Krišnas ieradies pats Saules dievs. Visi zināja, ka pie Krišnas, Dieva Augstākās Personības, reizēm ierodas padievi, un, kad Satrādžits atnāca uz Dvāraku, visi tās iedzīvotāji, izņemot pašu Krišnu, noturēja to par Saules dievu. Lai gan visi pazina valdnieku Satrādžitu, Sjamantakas dārgakmeņa mirdzuma dēļ neviens nesaprata, ka tas ir viņš.

Reiz, noturot Satrādžitu par Saules dievu, vairāki cienījami Dvāarakas iedzīvotāji aizgāja pie Krišnas, lai pateiktu, ka pie Viņa ieradies Saules dievs. Tai laikā Krišna spēlēja šahu. Viens no ziņnešiem teica: "Mans dārgais Kungs Nārājana, Tu esi Dieva Augstākā Personība. Tavā pilnīgajā Nārājanas jeb Višnu daļā Tev ir četras rokas ar dažādiem priekšmetiem: gliemežnīcu, disku, vāli un lotosa ziedu. Tu esi visa īstenais īpašnieks, un, lai gan Tu esi Dieva Augstākā Personība Nārājāna, Tu ierodies Vrindāvanā un darbojies kā Jašodāmātas dēls. Viņa Tevi reizēm sasien ar auklu, un tāpēc Tevi godā par Dāmodaru."

Dvāarakas pilsoņi atzina Krišnu par Dieva Augstāko Personību Nārājanu, un vēlāk to apstiprināja diženais mājāvādī filozofiskais vadītājs Šankarāčārja. Pieņemot Kunga bezpersonisko aspektu, viņš nenoliedza Kunga personisko veidolu. Viss, kam ir veidols šai materiālajā pasaulē, ir pakļauts radīšanai, uzturēšanai un iznīcināšanai, bet, tā kā Dieva Augstākās Personības Nārājanas veidols nav materiāls un pakļauts šiem ierobežojumiem, Šankarāčārja, lai pārliecinātu nesaprātīgos, kuri uzskata Krišnu par parastu cilvēcisku būtņi, teica, ka Dievs ir bezpersonisks. Šis bezpersoniskums nozīmē to, ka Viņš nav materiāli saistīts personība. Kungs ir pārpasaulīga personība, un Viņam nav materiāla ķermeņa.

Dvāarakas iedzīvotāji uzrunāja Kungu Krišnu ne tikai par Dāmodaru, bet arī par Govindu, norādot, ka Krišna mīl govīs un teliņus. Vēl, pieminot savu tuvo saistību ar Krišnu, viņi uzrunāja Kungu par Jadunandanu, jo Krišna bija Vasudēvas dēls un bija dzimis Jādu dinastijā. Beigās Dvāarakas pilsoņi uzrunāja Krišnu par Visuma augstāko saimnieku. Viņi bija lepni, ka dzīvo Dvārakā un var redzēt Krišnu katru dienu, un uzrunāja Kungu dažādos veidos.

Kad Satrādžits ieradās Dvārakā, tās iedzīvotāji jutās ļoti lepni, jo, lai gan Krišna dzīvoja pilsētā gluži kā parasts cilvēks, pie Viņa ciemos nāca padievi. Tātad Dvāarakas pilsoņi Kungam Krišnam pavēstīja, ka pie Viņa ieradies mirdzošais Saules dievs. Dvāarakas pilsoņi apstiprināja, ka Saules dieva ierašanās pilsētā nav nekas īpašs, jo visā Visumā ļaudis, kas meklēja Dieva Augstāko Personību, zināja, ka Viņš ir ieradies Jādu dinastijā un dzīvo Dvārakā kā viens no šīs ģimenes locekļiem. Dvāarakas iedzīvotāji ļoti priecājās par šo notikumu, taču, uzklusējot viņu vārdus, visucaurstrāvojošā Dieva Personība tikai pasmaidīja. Apmierināts ar saviem pavalstniekiem, Krišna viņiem pavēstīja, ka atnākušais nav vis Saules dievs, bet gan Satrādžits, kurš ieradies Dvārakā, lai parādītu savu bagātību – no Saules dieva saņemto vērtīgo dārgakmeni.

Tomēr Satrādžits nenāca pie Krišnas un domāja tikai par savu dārgakmeni. Viņš uzstādīja Sjamantakas dārgakmeni templī un noalgoja brāhmanus, kuri to godinātu. Nesaprātīgi cilvēki pielūdz materiālas lietas, un Satrādžits bija tāda cilvēka piemērs. Bhagavad-gītā teikts, ka tie, kuriem nav īpaši daudz saprāta, cenšas tūlīt iegūt savas darbības augļus un godina šajā Visumā radītos padievis. Vārds "materiālists" norāda uz cilvēku, kuram rūp tikai jutekļu apmierināšana materiālajā pasaulē. Lai gan Krišna vēlāk lūdza valdniekam Satrādžitam Sjamantakas dārgakmeni, valdnieks to nedeva, bet gluži otrādi – nolika to godināšanai. Un kurš gan nepielūgtu šādu dārgakmeni? Sjamantakas dārgakmens bija tik varens, ka tas ik dienas radīja lielu daudzumu zelta. Zelts tiek mērīts bhārās. Saskaņā ar

vēdiskajiem aprēķiniem, viena bhāra atbilst sešpadsmit mārciņām, bet viens mounds līdzinās astoņdesmit divām mārciņām. Dārgakmens katru dienu radija apmēram 170 mārciņas zelta. Turklāt Vēdu rakstos teikts, ka tur, kur šis dārgakmens tiks godināts, nebūs bada, un tur, kur tas atradīsies, nebūs nekā nelabvēlīga, piemēram, sērgu un slimību.

Kungs Krišna gribēja ļaudīm mācīt, ka vislabākais, kas viņiem ir, jāveltī valdniekam. Valdnieks Ugrasēna bija daudzu dinastiju galva un Krišnas vectēvs, tāpēc Krišna lūdza, lai Satrādžits uzdāvina Sjamantakas dārgakmeni valdniekam Ugrasēnam. Viņš teica, ka vislabākais jāatdod valdniekam. Taču Satrādžits, kas godināja padieus, bija kļuvis pārlietu materiālistisks un uzskatīja, ka labāk ir nevis uzklaut Krišnas lūgumu, bet godināt dārgakmeni un katru dienu saņemt 170 mārciņas zelta. Materiālistiskiem cilvēkiem, kuri var iegūt tik lielus zelta daudzumus, Krišnas apziņa ir vienaldzīga, tāpēc Krišna reizēm, parādot īpašu žēlastību, atņēma cilvēkam visas lielās materiālās bagātības un tā padara viņu par diženu bhaktu. Taču Satrādžits atteicās paklausīt Krišnam un neatdeva dārgakmeni.

Pēc šī notikuma Satrādžita jaunākais brālis, vēlēdamies parādīt, cik bagāta ir viņa ģimene, aplika rotu ar Sjamantakas dārgakmeni sev ap kaklu un devās uz mežu izjādē. Kamēr Satrādžita brālis Prasēna jādelēja šurp un turp, viņam uzbruka liels lauva, nogalinot gan pašu Prasēnu, gan viņa zirgu, un aiznesa dārgakmeni uz savu alu. Par to uzzināja gorillu valdnieks Džāmbavāns, kurš pēc tam lauvu nogalināja un paņēma dārgakmeni. Džāmbavāns jau kopš Kunga Rāmačandras laikiem bija dižens Dieva bhakta un tāpēc neuzskatīja dārgakmeni par kaut ko īpaši vērtīgu, un atdeva to savam dēlam, ar ko spēlēties.

Kad Satrādžita jaunākais brālis Prasēna ar dārgakmeni neatgriezās no meža, Satrādžits ļoti uztraucās. Viņš nezināja, ka brāli nogalinājis lauva, bet lauvu nonāvējis Džāmbavāns. Satrādžits domāja, ka Krišna, kurš bija prasījis un nebija saņēmis dārgakmeni, varēja to ar varu atņemt Prasēnam un viņu nogalināt. Šī doma pārvērtās par baumām, kuras Satrādžits izplatīja pa visu Dvāraku.

Nepatiesās baumas, ka Krišna ir nogalinājis Prasēnu un atņēmis viņam dārgakmeni, izplatījās ar ugunsgrēka ātrumu. Krišnam šī neslavas celšana nepatika, un Viņš nolēma iet uz mežu un atrast Sjamantakas dārgakmeni. Kopā ar vairākiem ievērojamiem Dvārakas pilsoņiem Viņš devās meklēt Satrādžita brāli Prasēnu un atrada to lauvas nogalinātu. Tad Krišna atrada arī lauvu, ko bija nogalinājis Džāmbavāns, kuru parasti sauc par Rikšu. Rikša bija nogalinājis lauvu ar rokām, bez jebkādiem ieročiem. Pēc tam Krišna un Dvārakas pilsoņi uzgāja mežā lielu alu, kura veda uz Rikšas mājām. Krišna zināja, ka Dvārakas iedzīvotāji baidīsies iet alā, tāpēc teica, lai tie paliek ārpusē, un iegāja tumšajā alā viens. Meklēdams Rikšu jeb Džāmbavānu, Krišna ieraudzīja vērtīgo Sjamantakas dārgakmeni, ar ko spēlējās Rikšas dēls. Gribēdams paņemt no bērna dārgakmeni, Krišna pienāca viņam klāt. Krišnu ieraudzīja bērna auklīte un, baidīdamās, ka Viņš atņems Sjamantakas dārgakmeni, sāka skaļi kliegt.

Sadzirdējis troksni, pie bērna atsteidzās sadusmotais Džāmbavāns. Patiesībā Džāmbavāns bija īstens Kunga Krišnas bhakta, taču dusmās viņš nepazina savu Kungu un noturēja Krišnu par parastu cilvēku. Mēs tūlīt varam atcerēties Bhagavad-gītas vārdus. Kungs iesaka Ardžunam atbrīvoties no dusmām, alkatības un iekāres, lai varētu pacelties garīgā līmenī. Iekāre, dusmas un alkatība sirdī atrodas vienlaicīgi, un tās neļauj cilvēkam garīgi pilnveidoties.

Nepazīdams savu kungu, Džāmbavāns vispirms Viņu izaicināja uz cīņu. Krišna un Džāmbavāns cīnījās kā divas lijas. Kad lijas atrod maitu, tās savā starpā cīnās no visa spēka. Krišna un Džāmbavāns vispirms kāvās ar ieročiem, tad ar akmeņiem, tad ar lieliem kokiem, tad ar rokām un visbeidzot ar dūrēm, kuru sitieni līdzinājās zibens spērieniem. Katrs gribēja uzvarēt, un cīņa turpinājās daudzas dienas un naktis bez apstājas. Tā beidzās tikai divdesmit astotajā dienā.

Lai gan Džāmbavāns bija sava laika stiprākā dzīvā būtne, no pastāvīgajiem Šrī Krišnas dūres sitieniem viņa locekļi bija kļuvuši vāji, un spēks gandrīz pilnīgi zudis. Džāmbavāns bija noguris, nosvīdis un pārsteigts. Kas bija šis pretinieks, kas bija padarījis viņu tik vāju? Džāmbavāns labi zināja, ka viņa spēks ir pārcilvēcisks, un, noguris no Krišnas sitieniem, atjēdza, ka Krišna nav neviens cits, kā viņa godināmais Kungs, Dieva Augstākā Personība. Šo gadījumu bhaktām saprast ir īpaši svarīgi. Sākumā Džāmbavāns nepazina Krišnu, jo viņa redzi bija aptumšojušas materiālās piesaistības. Džāmbavāns bija pieķēries savam dēlam un vērtīgajam Sjamantakas dārgakmenim, ko viņš nevēlējās atdot Krišnam. Džāmbavāns bija ļoti dusmojies par Krišnas atnākšanu, domādams, ka Krišna grib aiznest dārgakmeni prom. Lūk, kāds ir materiālais stāvoklis; būtnei var būt ļoti stiprs ķermenis, taču tas viņai nepalīdz saprast Krišnu.

Krišnam bija rotaļīgs noskaņojums, un Viņš gribēja pa jokam pacīnīties ar savu bhaktu. Kā mēs zinām no Šrīmad Bhāgavatamas lappusēm, Dieva Augstākajai Personībai ir visas cilvēciskās tieksmes un dziņas. Reizēm Viņš sev par prieku vēlas cīnīties, lai parādītu spēku, un tad Viņš izvēlas piemērotu bhaktu, kas šo prieku varētu sagādāt. Krišna vēlējās pa jokam pacīkstēties ar Džāmbavānu. Lai gan Džāmbavāns pēc dabas bija bhakta, viņš, kalpodams Kungam ar sava auguma spēku, nezināja, ka cīnās ar Krišnu. Bet, tiklīdz Krišna bija apmierināts ar cīņu, Džāmbavāns tūlīt saprata, ka viņa pretinieks ir pats Visaugstais Kungs. Secinājums ir tāds, ka Džāmbavāns varēja izprast Krišnu ar kalpošanu, jo Krišnu reizēm iepriecina arī cīņa.

Džāmbavāns Kungam teica: "Mans dārgais Kungs, nu es saprotu, kas Tu esi. Tu esi Dieva Augstākā Personība, Kungs Višnu, visu būtņu spēka, bagātības, goda, skaistums, gudrības un atsacīšanās avots." Šie Džāmbavāna vārdi apstiprināti Vēdānta-sūtrā, kur Visaugstais Kungs nosaukts par visa avotu. Džāmbavāns pazina Kungā Krišnā Dieva Augstāko Personību, Kungu Višnu: "Mans dārgais Kungs! Tu esi visu Visumu radītāju radītājs." Šis izteikums ir ļoti pamācošs parastajiem ļaudīm, kuri ļoti brīnās par gudru cilvēku darbiem. Parastais cilvēks ir pārsteigts par dzienu zinātnieku izgudrojumiem, taču Džāmbavāns norāda – lai gan zinātnieks var būt daudzu brīnumainu lietu radītājs, Krišna ir pašu zinātnieku radītājs, un Viņš ir radījis ne tikai vienu zinātnieku, bet miljonus un miljardus zinātnieku visā Visumā. Vēl Džāmbavāns sacīja: "Tu esi radījis ne tikai visus radītājus, bet arī materiālos elementus, ar kuriem darbojas tā saucamie radītāji." Zinātnieki izmanto vielas un materiālās dabas likumus, lai paveiktu kaut ko brīnumainu, bet patiesībā šie likumi un elementi arī ir Krišnas radīti. Tāda ir īsteni zinātniska izpratne. Tie, kuriem nav īpaši daudz saprāta, necenšas apjēgt, kas ir radījis zinātnieku smadzenes. Viņiem pietiek ar zinātnieku brīnumainajiem izgudrojumiem.

Džāmbavāns turpināja: "Mans dārgais Kungs! Tavš pārstāvis ir arī laiks, kas savieno visus fiziskos elementus. Tu esi augstākais laiks, kurā notiek radīšana, uzturēšana un iznīcināšana, un arī būtnes, kas darbojas ar radītās pasaules sastāvdaļām un tās izmanto, ir Tavas neatņemamās daļiņas. Tādējādi dzīvā būtne nav neatkarīgs radītājs. Apskatot to visu no pareizā viedokļa, var redzēt, ka Tu esi augstākais valdnieks, visa Kungs. Tagad, mans Kungs, es saprotu, ka Tu esi tā pati Dieva Augstākā Personība, ko es godinu kā Kungu Rāmačandru. Mans Kungs Rāmačandra gribēja uzbūvēt tiltu pāri okeānam, un es pats redzēju, ka no Kunga skatienu vien okeāns saviļņojās. Tādas dzīvās būtnes kā vaļi, aligatori un timingilas zivis sāka uztraukties. (Timingilas zivs, kas dzīvo okeānā, spēj apēst tādus lielus ūdens iemītniekus kā vaļus ar vienu kumosu.) Tādējādi okeāns bija spiests dot ceļu un atļaut Rāmačandram iet uz Lankas salu (to mēdz saukt arī par Ceilonu). Par šo tiltu, kas bija uzcelts pāri okeānam no Kumārijas raga līdz Šrilankai, visi zina vēl šodien. Kad tilts bija uzbūvēts, tika aizdedzināta visa Rāvanas valsts. Cīņā ar Rāvanu Tu ar savām asajām bultām sašķaidīji visus viņa locekļus, un viņa galva nokrita zemē. Tagad es saprotu, ka Tu neesi neviens cits, kā mans Kungs Rāmačandra. Nevienam citam nav tāda neizmērojama spēka, un neviens cits nevarētu mani tā sakaut."

Kungam Krišnam ļoti patika Džāmbavāna lūgšanas un vārdi, un, lai atbrīvotu Džāmbavānu no sāpēm, Viņš pārļaida savu lotosplaukstu pāri visam sava nesenā pretinieka augumam. Pēc mirkļa Džāmbavāns vairs nejuta lielās cīņas radīto nogurumu. Tad Kungs Krišna uzrunāja Džāmbavānu par valdnieku, jo tieši viņš, nevis lauva, bija īstenais meža valdnieks, kurš bija nogalinājis lauvu ar rokām, bez jebkādiem ieročiem. Krišna Džāmbavānam pavēstīja, ka Viņš atnācis lūgt Sjamantakas dārgakmeni, jo dārgakmeņa zādības dēļ nesaprātīgi ļaudis sākuši celt Viņam neslavu. Krišna vienkārši pateica, ka atnācis pēc dārgakmeņa, lai atbrīvotos no neslavas. Džāmbavāns visu saprata un par prieku Kungam atdeva Viņam ne tikai Sjamantakas dārgakmeni, bet arī meitu Džāmbavatī, kura bija precību gados.

Krišna apprecējās ar Džāmbavatī un saņēma Sjamantakas dārgakmeni kalnu alā. Cīņa starp Krišnu un Džāmbavānu bija ilgusi divdesmit astoņas dienas, bet Dvārakas iedzīvotāji, kas gaidīja ārpusē, bija stāvējuši divpadsmit dienas un tad nolēmuši, ka notikusi kāda nelaime. Viņi nespēja saprast, kas bija noticis, un tāpēc bēdīgi un noguruši atgriezās Dvārakā.

Kad Dvārakas pilsoņi atgriezās mājās bez Krišnas, visi ģimenes locekļi, tas ir, Krišnas māte Dēvakī, Viņa tēvs Vasudēva, galvenā sieva Rukminī, draugi, pārējie radnieki un pils iedzīvotāji, ļoti bēdējās. Savā dabiskajā mīlestībā pret Krišnu viņi sāka saukt Satrādžitu sliktos vārdos, jo tieši viņš bija vainīgs pie Krišnas nozušanas. Dvārakas iedzīvotāji devās godināt dievieti Čandrabhāgu un lūdza viņai, lai Krišna atgrieztos. Dieviete bija ļoti apmierināta ar lūgšanām un deva savu svētību. Šai pašā brīdī ieradās Krišna kopā ar savu jauno sievu Džāmbavatī, un visiem Dvārakas iedzīvotājiem bija par to liels prieks. Viņi jutās tā, it kā no nāves valstības būtu atgriezies tuvs radnieks. Dvārakas iedzīvotāji jau bija domājuši, ka Krišna cīnoties nonācis lielās grūtībās un gandrīz vairs necerēja uz Viņa atgriešanos. Taču, ieraudzījuši Krišnu, turklāt nevis vienu, bet kopā ar jauno sievu Džāmbavatī, viņi tūlīt rīkoja lielus svētkus.

Tad valdnieks Ugrasēna sasauca visu svarīgāko valdnieku un vadītāju sapulci. Uz to viņš uzaicināja arī Satrādžitu, un Krišna visiem sanākušajiem pastāstīja, kādā veidā saņēmis dārgakmeni no Džāmbavāna. Krišna gribēja atdot vērtīgo dārgakmeni valdniekam Satrādžitam, taču Satrādžits ļoti nokaunējās, jo bija cēlis Krišnam neslavu. Viņš paņēma dārgakmeni rokā, nolieca galvu un, nevienam neteikdams ne vārda, ar dārgakmeni atgriezās mājās. Tad Satrādžits sāka domāt, kā viņš varētu izpirkt savu vainu Krišnas priekšā. Viņš apzinājās, ka smagi apvainojis Krišnu un ka noteikti vajadzētu kaut ko darīt, lai Krišna atkal būtu labās domās par viņu.

Pieķerdamies materiālai lietai, Sjamantakas dārgakmenim, valdnieks Satrādžits savā muļķībā bija apvainojis Krišnu un tagad no sirds vēlējās vērst visu par labu. Krišna, kas atrodas visu dzīvo būtņu iekšienē, deva Satrādžitam saprātu, un Satrādžits nolēma atdot Krišnam gan dārgakmeni, gan savu daļo meitu Satjabhāmu. Tas bija vienīgais veids, kā varēja kaut ko labot, un tāpēc viņš sarīkoja savai meitai kāzas ar Krišnu. Satrādžits vēltīja Dieva Augstākajai Personībai gan dārgakmeni, gan savu meitu. Satjabhāma bija tik daīļa un tikumīga, ka Satrādžits, noraidot daudzu prinču lūgumus, gaidīja, kad parādīsies kāds piemērots znots. Ar Krišnas žēlastību viņš nolēma atdot meitu Krišnam.

Kungs Krišna bija ļoti priecīgs par Satrādžita rīcību un teica, ka Sjamantakas dārgakmens Viņam nav vajadzīgs. "Labāk, lai tas paliek templī, kur tu to biji nolīcis," Viņš teica, "un tad no tā būs labums mums visiem. Dārgakmens atradīsies Dvārakā, un tāpēc nebūs ne bada, ne sērgu, ne arī pārlicīga karstuma un aukstuma."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit piektajai nodaļai "Stāsts par Sjamantakas dārgakmeni".

Piecdesmit sestā nodaļa. Satrādžita un Šatadhanvas nogalināšana

Pēc tam, kad Akrūra bija apmeklējis Hastināpuru un pastāstījis par Pāndavu stāvokli Krišnam, sekoja jauni notikumi. Pāndavi tika nomitināti sveķu mājā, un šī māja vēlāk tika aizdedzināta. Visi domāja, ka Pāndavi kopā ar savu māti Kuntī ir gājuši bojā. Šī vēsts nonāca arī līdz Kungam Krišnam un Balarāmam. Savā starpā apspriedušies, Krišna un Balarāma nolēma doties uz Hastināpuru, kā to prasīja ģimenes paražas. Viņi, protams, zināja, ka Pāndavi nevarēja iet bojā ugunī, tomēr vēlējās aizbraukt uz Hastināpuru, lai piedalītos sērošanā. Ieradušies pilsētā, Krišna un Balarāma vispirms devās pie Bhīšmadēvas, jo viņš bija Kuru dinastijas galva. Tad Viņi tikās ar Kripāčārju, Viduru, Gāndhārī un Dronu. Pārējie Kuru dinastijas locekļi nemaz nesēroja, jo bija vēlējušies, lai Pāndavi un viņu māte ietu bojā. Taču Bhīšmadēva un citi ģimenes locekļi patiešām bēdājās, un Krišna ar Balarāmu, neatklājot patiesību, izteica tiem savu līdzjūtību.

Kad Krišna un Balarāma bija aizbraukuši no Dvārakas, notika sazvērestība pret Satrādžitu, lai atņemtu viņam Sjamantakas dārgakmeni. Galvenais sazvērestības dalībnieks bija Šatadhanva, kurš bija gribējis apprecēties ar Satjabhāmu, Satrādžita daiļo meitu. Satrādžits agrāk bija solījis savu daiļo meitu daudziem, taču vēlāk mainījis savas domas un atdevis Satjabhāmu kopā ar Sjamantakas dārgakmeni Krišnam. Satrādžits nebija gribējis atdot arī dārgakmeni, un Krišna, to saprazdams, pieņēma meitu, bet atteicās no akmens. Saņēmis atpakaļ dārgakmeni, Satrādžits bija ļoti apmierināts un vienmēr turēja to pie sevis. Taču Krišnas un Balarāmas prombūtnē pret Satrādžitu tika sarīkota liela sazvērestība, kurā piedalījās pat Akrūra un Kritavarma – Kunga Krišnas bhaktas. Akrūra un Kritavarma pievienojās sazvērestībai tāpēc, ka gribēja, lai dārgakmens nonāktu pie Krišnas. Viņi zināja, ka Krišna vēlējās šo dārgakmeni un ka Satrādžits to nebija pasniedzis pareizā veidā. Citi pievienojās sazvērestībai tāpēc, ka nebija ieguvuši Satjabhāmas roku un ļoti bēdājās. Daži no viņiem musināja Šatadhanvu uz Satrādžita nogalināšanu, lai varētu dārgakmeni atņemt.

Parasti tiek uzdots jautājums: kāpēc tāds dižens bhakta kā Akrūra pievienojās šai sazvērestībai, un kāpēc to darīja arī Kunga bhakta Kritavarma? Uz šo jautājumu ir atbildējušas tādas diženas autoritātes kā Džīva Gosvāmī. Lai gan Akrūra bija dižens bhakta, Vrindāvanas iedzīvotāji bija viņu nolādējuši, jo Akrūra bija aizvedis Krišnu. Akrūra ar savu rīcību bija sāpinājis Vrindāvanas iedzīvotājus, tāpēc bija spiests pievienoties grēcīgu cilvēku rīkotajai sazvērestībai. Arī Kritavarma bija bhakta, taču atrašanās Kamsas sabiedrībā bija piesārņojusi viņu ar grēcīgu darbu sekām, un tāpēc arī viņš pievienojās sazvērestībai.

Sazvērestības dalībnieku pierunātais Šatadhanva kādu nakti ielavījās Satrādžita mājā un nogalināja guļošo saimnieku. Šatadhanva bija grēcīgs un zemisks cilvēks, un, lai gan grēku dēļ viņam vairs nebija vairs atlicis daudz ko dzīvot, Šatadhanva bija nolēmis nogalināt Satrādžitu, kad tas gulēja savās mājās. Kad Šatadhanva grasījās nogalināt Satrādžitu, mājas sievietes sāka skaļi kliegt, taču, viņām par spīti, Šatadhanva tūlīt bez žēlastības nokāva Satrādžitu, gluži kā miesnieks lopkautuvē nogalina dzīvnieku. Tā kā Krišnas nebija mājās, Viņa sieva Satjabhāma šai naktī atradās pie sava tēva un arī kļiedza: "Mans dārgais tēvs! Mans dārgais tēvs! Cik nežēlīgi viņš tevi nogalināja!" Satrādžita ķermenis netika vis tūlīt nests uz krematoriju, bet gan tika ielikts vannā ar eļļu, jo Satjabhāma vēlējās braukt uz Hastināpuru un gribēja, lai Krišna redzētu mirušo Satrādžitu un sodītu Šatadhanvu. Satjabhāma tūlīt devās ceļā uz Hastināpuru, lai pavēstītu Krišnam par sava tēva briesmīgo nāvi.

Uzzinājis par sievastēva nogalināšanu, Krišna gluži kā parasts cilvēks noskuma. Viņa lielās bēdas var likties dīvainas. Kungam Krišnam nav nekāda sakara ar darbību un pretdarbību, tomēr Viņš bija atnācis cilvēka izskatā un tāpēc dziļi juta līdzīgu Satjabhāmai. Kad Krišna dzirdēja vēsti par sievastēva nāvi, Viņa acis pieplūda asarām. Kungs lielās žēlabās iesaucās: "Ak, cik briesmīga nelaime!" Tad Krišna un Balarāma kopā ar Krišnas sievu Satjabhāmu tūlīt devās atpakaļ uz Dvāraku un sāka domāt, kā nogalināt Šatadhanvu un atņemt viņam dārgakmeni. Lai gan Šatadhanvam neviens neko nespēja

padarīt, viņš tomēr ļoti baidījās no Krišnas spēka un, Krišnam ierodoties, bija pilnīgā izmisumā.

Saprazdams, ka Krišna vēlas viņu nogalināt, Šatadhanva tūlīt meklēja patvērumu pie Kritavarmas. Taču Kritavarma teica: "Es nekādā gadījumā nevaru apvainot Kungu Krišna un Balarāmu, jo Viņi nav parasti ļaudis. Viņi ir Dieva Augstākā Personība. Ja kāds ir apvainojis Balarāmu un Krišnu, tad kas gan var viņu glābt no nāves? No Viņu dusmām nespēj paglābties neviens." Vēl Kritavarma pieminēja Kamsu, kurš bija ļoti varens un un kuram palīdzēja daudz dēmonu, bet arī Kamsa nebija pasargāts no Krišnas dusmām. Arī Džarāsandhu Krišna bija sakāvis astoņpadsmit reizes, un katru reizi Džarāsandha, vilies cerībās, bija spiests atgriezties mājās.

Kad Kritavarma atteicās palīdzēt, Šatadhanva devās pie Akrūras. Bet arī Akrūra teica: "Gan Balarāma, gan Krišna ir pati Dieva Augstākā Personība, un tas, kurš zina Viņa bezgalīgo spēku, nekad neuzdriksies Tos apvainot vai cīnīties ar Viņiem." Vēl Akrūra Šatadhanvam teica: "Krišna un Balarāma ir tik vareni, ka vienkārši ar savu gribu Viņi rada, uztur un iznīcina visu kosmisko izpausmi. Diemžēl tie, kas nonākuši maldinātājas enerģijas varā, nespēj izprast Krišnas spēku, lai gan Viņš pilnībā vada visu kosmisko izpausmi." Akrūra pastāstīja, kā Krišna septiņu gadu vecumā pacēlis Govardhanas kalnu un turējis to gluži kā bērnu lietussargu septiņas dienas. Akrūra Šatadhanvam pateica, ka viņš vienmēr pazemīgi godina Krišnu, visa radītā Virsdvēseli un visu cēloņu pirmcēloni. Kad arī Akrūra bija atteicies dot patvērumu, Šatadhanva nolēma atstāt Sjamantakas dārgakmeni viņam, bet pats sēdās ātrā zirgā, kurš neatpūšoties varēja noskriet četrsimt jūdzes, un aizbēga no pilsētas.

Kad Krišna un Balarāma uzzināja par Šatadhanvas bēgšanu, Viņi iekāpa savos kaujas ratos, kuru karogā bija Garudas attēls, un sāka dzīties tam pakāļ. Krišna bija īpaši dusmīgs uz Šatadhanvu un gribēja viņu nogalināt, jo Šatadhanva bija noslepkavojis Satrādžitu, augstāku personību. Satrādžits bija Krišnas sievastēvs, un šāstrās teikts, ka tas, kurš sacēlies pret kādu augstāku personību jeb gurudruhu, jāsoda atbilstoši izdarītajiem noziegumiem. Tā kā Šatadhanva bija nogalinājis Krišnas sievastēvu, Krišna bija apņēmis katrā ziņā nogalināt Šatadhanvu.

Šatadhanvas zirgs bija pilnīgi zaudējis spēkus un nomira netālu no kādas dārza mājas Mithilā. Zaudējis zirgu, Šatadhanva metās skriet, ko kājas nes. Lai cīņa būtu godīga, arī Krišna un Balarāma izkāpa no saviem kaujas ratiem un sāka dzīties pakāļ Šatadhanvam ar kājām. Krišna skrējienā paņēma savu disku un nocirta Šatadhanvam galvu. Kad Šatadhanva bija nogalināts, Krišna pārmeklēja viņa drēbes, bet Sjamantakas dārgakmeni tā arī neatrada. Tad Kungs atgriezās pie Balarāmas un teica: "Mēs viņu nogalinājām veltīgi, jo dārgakmeņa viņam nav." Šrī Balarāma sacīja: "Dārgakmens varbūt tiek glabāts pie kāda cilvēka Dvārakā, tāpēc labāk brauc atpakaļ un meklē to tur." Šrī Balarāma vēlējās dažas dienas padzīvot Mithilā, jo Mithilas valdnieks bija tuvs Viņa draugs. Tāpēc Krišna devās atceļā uz Dvāraku, bet Balarāma iegāja Mithilā.

Redzot, ka ieradies Šrī Balarāma, Mithilas valdnieks bija ļoti priecīgs un sagaidīja Kungu ar lielu godu un viesmīlību. Vēlēdamies Balarāmu iepriecināt, viņš Tam deva daudz vērtīgu dāvanu. Šrī Balarāma kļuva par Mithilas valdnieka Džanakas Mahārādžas goda viesi un nodzīvoja pilsētā vairākus gadus. Pa šo laiku Dhritarāštras vecākais dēls Durjodhana izmantoja izdevību un ieradās pie Balarāmas mācīties no Viņa vāles cīņas mākslu.

Nogalinājis Šatadhanvu, Krišna atgriezās Dvārakā un par prieku savai sievai Satjabhāmai pavēstīja tai par tēva slepkavas Šatadhanvas nāvi. Viņš pateica arī to, ka pie Šatadhanvas dārgakmens nav atrasts. Tad saskaņā ar reliģijas principiem, Krišna ar Satjabhāmu izpildīja ceremonijas par godu nelaiķim Šatadhanvam. Šajās ceremonijās piedalījās arī visi ģimenes draugi un radnieki.

Akrūra un Kritavarma, kas bija vieni no galvenajiem sazvērestības dalībniekiem, bija mudinājuši

Šatadhanvu noslep kavot Satrādžitu, taču, uzzinājuši, ka Šatadhanvu nogalinājis Krišna, kurš tagad atgriezies Dvārakā, viņi tūlīt atstāja pilsētu. Kad Akrūra bija aizbraucis, Dvārakas iedzīvotāji sāka baidīties, ka pilsētai varētu uzbrukt sērgas vai citas nelaimes. Tā, protams, bija mānīcība, jo, kamēr Dvārakā bija Kungs Krišna, pilsētai nedraudēja ne sērgas, ne bads, ne arī kādas citas nelaimes. Tomēr Akrūras prombūtnē Dvārakas iedzīvotājus piemeklēja dažādas ciešanas. Reiz Kāši apgabalā, Vārānasī, uznāca briesmīgs sausums, un lietus tikpat kā nelija. Tad Kāši valdnieks atdeva savu meitu Gāndinī par sievu Akrūras tēvam Švaphalkam. Tas bija darīts, sekojot astrologa padomam un, patiešām, pēc valdnieka meitas kāzām ar Švaphalku apgabalā atkal sāka līt lietus. Švaphalkam bija pārdabiski spēki, un arī Akrūra tika uzskatīts par tikpat varenu, tāpēc ļaudis uzskatīja, ka tur, kur atrodas Akrūra vai viņa tēvs, nav nekādu dabas radītu nelaimju – bada un sausuma. Valsts ir laimīga, ja tajā nav bada, sērgu, pārlieta karstuma, aukstuma un ja tās ļaudīm ir priecīgs prāts, garīga laime un vesels ķermenis. Tiklīdz rodas kādas nelaimes, ļaudis sāk domāt, vai pilsētu nav atstājusi kāda svētīga personība. Klīda baumas, ka nelabvēlīgās zīmes parādījušās Akrūras aizbraukšanas dēļ. Kad Akrūra bija atstājis pilsētu, nelabvēlīgās zīmes, kas parādījās tāpēc, ka nebija vairs Sjamantakas dārgakmeņa, sajuta arī pilsētas vecākie ļaudis. Kad Kungs Šrī Krišna uzzināja, ko runā ļaudis, Viņš nolēma aicināt Akrūru no Kāši valsts atgriezties Dvārakā. Akrūra bija Krišnas tēvocis, tāpēc Kungs Krišna, Akrūram ierodoties Dvārakā, vispirms sagaidīja viņu ar godu, kāds pienākas augstākai personībai. Krišna ir Virsdvēsele visu būtņu sirdīs, un Viņš zina, kas tajās notiek. Krišna zināja pilnīgi visu par Akrūras un Šatadhanvas sazvērestību, tāpēc Viņš smaidot sāka runāt ar Akrūru.

Uzrunājot Akrūru par labāko no devīgajiem, Krišna sacīja: "Mans dārgais tēvoci! Es jau zinu, ka Šatadhanva atstājis Sjamantakas dārgakmeni tev. Pašlaik Sjamantakas dārgakmenim nav īsta īpašnieka, jo valdniekam Satrādžitam nav vīriešu kārtas pēcnācēju. Viņa meita Satjabhāma ne īpaši vēlas šo dārgakmeni sev, taču viņas gaidāmais dēls, kurš būs Satrādžita mazdēls, saskaņā ar mantošanas principiem būs īstenais dārgakmeņa īpašnieks." Ar šiem vārdiem Kungs Krišna norādīja, ka Satjabhāma jau ir gaidībās un ka viņas dēls, īstenais dārgakmeņa īpašnieks, noteikti paņems akmeni no Akrūras.

Krišna turpināja: "Šis dārgakmens ir tik varens, ka to nespēj glabāt neviens no parastajiem ļaudīm. Es zinu, ka tu savā darbībā esi ļoti dievbijīgs, un neiebilstu, ja tu vēlies glabāt dārgakmeni pie sevis. Taču grūtības rada tas, ka Mans vecākais brālis Šrī Balarāma netic Man un uzskata, ka dārgakmens neatrodas pie tevis. Tāpēc, ak, cēlsirdīgais, lūdzu, parādi Man dārgakmeni Manu pārējo radnieku priekšā, lai nebūtu vairs nekādu baumu. Tu nevari noliegt, ka dārgakmens atrodas pie tevis, jo mēs redzam, kā pieaugusi tava bagātība un zinām, ka tu veic ziedošanas uz altāra, kas izliets no tīra zelta." Nevienam nebija noslēpums, ka tur, kur atrodas dārgakmens, katru dienu rodas gandrīz deviņas moundas tīra zelta. Akrūra saņēma šādu zelta daudzumu un bagātīgi to izdalīja ziedošanas ceremonijās. Kungs Krišna minēja Akrūras dāsnumu par pierādījumu tam, ka pie viņa patiešām ir Sjamantakas dārgakmens.

Kad Kungs Krišna draudzīgi un maigiem vārdiem Akrūram visu izstāstīja, Akrūra saprata, ka no Šrī Krišnas neko nav iespējams noslēpt, un atnesa vērtīgo dārgakmeni, kam pat drēbes pārklātam bija saules spīdums, un iedeva to Krišnam. Kungs Krišna, paņēmis Sjamantakas dārgakmeni rokā, parādīja to visiem sanākušajiem draugiem un radiem un tad atdeva to atpakaļ Akrūram. Nu katrs savām acīm redzēja, ka dārgakmens patiešām atrodas pie Akrūras Dvārakā.

Stāsts par Sjamantakas dārgakmeni ir ļoti svarīgs. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka ikviens, kas noklausās stāstu par Sjamantakas dārgakmeni, atstāsta to kādam citam vai atceras, būs brīvs no jebkādas neslavas, kā arī bezdievīgas darbības sekām un tādējādi sasniegs augstāko un pilnīgāko mieru.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit sestajai nodaļai "Satrādžita un Šatadhanvas nogalināšana".

Piecdesmit septītā nodaļa. Krišna apprecas ar piecām valdniecēm

Klīda baumas, ka pieci brāļi Pāndavi kopā ar savu māti Kuntī saskaņā ar Dhritarāštras iecerēm dzīvojuši sveķu mājā un gājuši bojā ugunsgrēkā. Bet tad pieci brāļi tika pazīti Draupadī laulību ceremonijas laikā, un sākās runas, ka Pāndavi un viņu māte nav miruši. Un tās nebija tikai runas, tā bija patiesība. Brāļi atgriezās savā galvaspilsētā Hastināpurā, un ļaudis redzēja viņus vaigu vaigā. Kad šīs vēstis nonāca pie Krišnas un Balarāmas, Krišna gribēja pats satīties ar Pāndaviem un tāpēc nolēma doties uz Hastināpuru.

Šoreiz Krišna ieradās Hastināpurā kā princis, un Viņu pavadīja karaspēka virspavēlnieks Jujudhāna un daudzi karavīri. Krišna nebija ielūgts, taču mīlestībā pret saviem diženajiem bhaktām Pāndaviem Viņš gribēja tos satikt. Viņš ieradās pie Pāndaviem, īpaši tos nebrīdinot, un brāļi, ieraudzījuši Kungu, tūlīt piecēlās no saviem troņiem. Krišnu sauc par Mukundu, jo, līdzko cilvēks nonāk pastāvīgā saskarsmē ar Kungu vai pilnīgā Krišnas apziņā redz Kungu, viņš tūlīt atbrīvojas no materiālajām raizēm un iegūst garīgu svētlaimi.

Sagaidot Krišnu, Pāndavi jutās tā, it kā būtu atguvuši dzīvību un pamodušies no nomaņas. Kad cilvēks bezsamaņā guļ, viņa jutekļi un dažādās ķermeņa daļas nedarbojas, bet, atgūstot samaņu, jutekļi tūlīt atsāk darboties. Krišnas atbraukšana Pāndaviem bija kā nākšana pie samaņas, un viņi kļuva ļoti priecīgi. Kungs Krišna pēc kārtas apskāva brāļus, un, pateicoties Dieva Augstākās Personības pieskārienam, Pāndavi vienā mirklī atbrīvojās no visām materiālo sārņu sekām un sāka garīgā svētlaimē smaidīt. Redzot Kunga Krišnas vaigu, visi bija pārpasaulīgi apmierināti. Lai gan Kungs Krišna ir Dieva Augstākā Personība, Viņš bija atnācis cilvēka izskatā, un tāpēc Kungs tūlīt pieskārs Judhišthiras un Bhīmas pēdām, jo tie bija Viņa vecākie brālēni. Ardžuna un Krišna bija vienā vecumā, tāpēc viņi draudzīgi apskāvās, bet divi jaunākie brāļi Nakula un Sahadēva pieskārs Krišnas lotospēdām, parādot Viņam cieņu. Kad Pāndavi un Kungs Krišna saskaņā ar savu stāvokli un sabiedriskajām paražām bija viens otru apskāvuši, Krišna tika nosēdināts augstā krēslā. Pēc tam pie Kunga Krišnas pienāca jaunā, daiļā un sievišķīgi iznesīgā Draupadī, kas nupat bija apprecējusies ar Pāndaviem, un pazemīgi sveicināja Krišnu. Ar lielu godu tika sagaidīti arī Jādavi, kas pavadīja Krišnu braucienā uz Hastināpuru; Sātjaki un Jujudhāna tika apsēdināti goda vietās. Tika apsēdināti arī visi pārējie viesi, un tad pieci brāļi nosēdās blakus Kungam Krišnam.

Pēc tikšanās ar pieciem brāļiem Kungs Krišna apciemoja Pāndavu māti Šrīmatī Kuntīdēvī, kas bija arī Krišnas tante no tēva puses. Krišna noliecās Kuntīdēvī priekšā un pieskārs viņas pēdām. Kuntīdēvī acīs saskrēja asaras, un viņa lielā mīlestībā apskāva Kungu Krišnu. Pēc tam viņa jautāja, kā klājas tēva ģimenes locekļiem – viņas brālim Vasudēvam ar sievu un citiem. Arī Krišna izjautāja savu tanti par Pāndavu ģimenes gaitām. Lai gan Kuntīdēvī ar Krišnu saistīja ģimenes saites, viņa tūlīt saprata, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, Viņa atcerējās dažādās nelaiemes savā dzīvē un to, kā ar Krišnas žēlastību viņa un viņas bērni Pāndavi tikuši glābti. Kuntīdēvī lieliski saprata, ka bez Krišnas žēlastības neviens nebūtu varējis viņus glābt no Dhritarāštras un viņa dēlu iecerētā ugunsgrēka. Kuntīdēvī aiz saviļņojuma gandrīz nespēja parunāt, tomēr saņēmas un sāka stāstīt Krišnam savas dzīves gaitas.

Šrīmatī Kuntī sacīja: "Mans dārgais Krišna, es atceros to dienu, kad Tu atsūtīji pie mums manu brāli Akrūru, lai kaut ko uzzinātu par mums. Tas nozīmē, ka Tu vienmēr gluži dabiski mūs atceries. Kad ieradās Akrūra, es sapratu, ka mēs nevaram nonākt nekādās briesmās. Kopš Akrūras ierašanās mūsu dzīve kļuva laimīga, un es biju pārliecināta, ka mēs neesam neaizsargāti. Mūsu radinieki Kuru var sagādāt mums dažādas briesmas, bet es zinu, ka Tu mūs atceries, un tāpēc mēs vienmēr būsim sveiki un veseli. Bhaktas, kas pastāvīgi domā par Tevi, ir pasargāti no visām materiālajām briesmām, un ko tad lai saka par mums, kurus Tu vienmēr atceries pats? Tāpēc, mans dārgais Krišna, par neveiksmēm

var nebūt ne runas; ar Tavu žēlastību mūsu dzīve ir svētīta. Taču šīs īpašās žēlastības dēļ ļaudīm nevajadzētu domāt, ka Tu esi ļoti labs pret vieniem un pamet novārtā citus. Tev šādas atšķirības nepastāv. Neviens nav Tavs iemīļotais, un neviens nav Tavs ienaidnieks. Tu, Dieva Augstākā Personība, esi vienāds pret visiem, un ikviens var izmantot Tavu īpašo aizsardzību. Būtība ir tāda, ka Tu, lai gan esi vienāds pret visiem, esi īpaši labs pret saviem bhaktām, kas vienmēr domā par Tevi. Bhaktas un Tevi vienmēr saista mīlestība, tādēļ viņi nespēj aizmirst Tevi pat uz mirkli. Tu atrodi visu būtņu sirdīs, bet, tā kā bhaktas vienmēr atceras Tevi, Tu viņiem atbilsti. Lai gan māte mīl visus bērnus, viņa īpaši rūpējas par to, kurš no viņas ir pilnīgi atkarīgs. Es skaidri zinu, mans dārgais Krišna, ka Tu, atrodoties visu būtņu sirdīs, vienmēr radi labvēlīgus apstākļus saviem tīrajiem bhaktām."

Pēc tam arī Mahārādža Judhištira slavina Krišnu, saucot Viņu par Dieva Augstāko Personību un visu būtņu draugu, bet, tā kā Krišna īpaši rūpējās par Pāndaviem, valdnieks Judhištira sacīja: "Mans dārgais Krišna! Mēs nezinām, kādus gan dievbijīgus darbus esam paveikuši agrākajās dzīvēs un kādēļ Tu esi tik labs un žēlsirdīgs pret mums. Mēs labi zinām, ka diženi mistiķi patstāvīgi meditē uz Tevi, lai sasniegtu Tevi, bet viņiem šādu žēlastību iegūt nebūt nav viegli, un viņi arī nespēj piesaistīt Tavu personisko uzmanību. Es nesaprotu, kāpēc Tu esi tik labs pret mums. Mēs neesam jogi; gluži otrādi, mēs esam pieķērušies materiālajiem sārņiem. Mēs esam ģimenes cilvēki, kas nodarbojas ar politiku, laicīgām lietām. Es nezinu, kādēļ Tu esi tik labs pret mums."

Pēc valdnieka Judhištiras lūguma Krišna bija ar mieru palikt Hastināpurā četrus lietaiņā gadalaika mēnešus. Šos četrus mēnešus sauc par Čāturmāsju. Šai gadalaikā ceļojošie sludinātāji un brāhmani parasti apstājas kādā noteiktā vietā un ievēro ļoti stingrus vadošos principus. Lai gan Kungs Krišna stāv pāri visiem vadošajiem principiem, Viņš aiz mīlestības pret Pāndaviem bija ar mieru palikt Hastināpurā. Izmantojot Krišnas klātbūtni, uz Viņu paskatīties pa laikam nāca visi Hastināpuras iedzīvotāji, un, skatot Krišnu vaigu vaigā, tie gremdējās pārpasaulīgā svētlaimē.

Kādu dienu, kad Krišna bija pie Pāndaviem, Viņš ar Ardžunu sagatavojās iet uz mežu medībās. Krišna un Ardžuna iekāpa kaujas ratos, kurus rotāja karogs ar Hanumāna attēlu. Ardžunas kaujas ratu karogā vienmēr redzams Hanumāns, un tāpēc viņu sauc arī par Kapidhavadžu. ("Kapi" nozīmē "Hanumāns", un "dhvadža" nozīmē "karogs".) Tā Ardžuna, apbruņojies ar savu loku un nekļūdīgajām bultām, devās uz mežu. Viņš bija uzvilcis bruņas, jo gribēja vingrināties ienaidnieku nogalināšanā. Ardžuna ar nolūku aizbrauca uz to meža daļu, kur bija daudz tīģeru, briežu un citu dzīvnieku. Krišna nebija braucis kopā ar Ardžunu, lai mācītos nogalināt dzīvniekus, jo Viņam nekas nav jāmācās; Krišna ir sevī pilns. Krišna gribēja redzēt, ko prot Ardžuna, jo viņu gaidīja cīņa ar daudziem ienaidniekiem. Iebraucis mežā, Ardžuna ar savām asajām bultām nogalināja daudzus tīģerus, mežacūkas, bifeļus, gavajus (meža zvēru suga), degunradžus, briežus, zaķus, dzeloņcūkas un tamlīdzīgus dzīvniekus. Dažus no nošautajiem dzīvniekiem, kurus varēja izmantot ziedošanas ceremonijās, aiznesa valdnieka Judhištiras sūtītie kalpi. Citus zvērus, piemēram, tīģerus un degunradžus, Ardžuna nogalināja tikai tāpēc, lai mežā valdītu miers. Tā kā mežā mīt daudzi gudrie un svētie, kšatrija pienākums ir uzturēt mieru arī tur.

Pēc medībām Ardžuna jutās noguris un izslāpis un tāpēc kopā ar Krišnu aizbrauca uz Jamunas krastu. Kad abi Krišnas, t.i., Krišna un Ardžuna (Ardžuna reizēm tiek saukts par Krišnu tāpat kā Draupadī), sasniedza Jamunu, viņi nomazgāja rokas, kājas, izskaloja muti un padzērās Jamunas skaidro ūdeni. Atpūšoties un veldzējot slāpes, viņi ieraudzīja skaistu meiteni precību gados, kas viena pati pastaigājās gar Jamunas krastu. Krišna savam draugam teica, lai viņš aiziet un pajautā meitenei, kas viņa ir. Ardžuna tūlīt izpildīja Krišnas lūgumu un piegāja pie skaistules. Meitenei bija brīnišķīgs augums, skaisti mirdzoši zobi un apburošs smaids. Ardžuna jautāja: "Ak, daiļava! Tavs viduklis ir tik slaidis. Vai drīkstu jautāt, kas tu esi? Mēs esam pārsteigti, redzot, ka tu pastaigājies viena. Kādēļ tu esi

atnākusi uz šejieni? Tu droši vien meklē sev piemērotu vīru. Ja tev nav iebildumu, lūdzu, pastāsti, kāds ir tavs mērķis. Es centīšos tevi iepriecināt."

Daiļā meitene bija pati Jamunas upe. Viņa atbildēja: "Kungs, es esmu Saules dieva meita un pašlaik nodarbojos ar askēzēm, lai varētu apprecēties ar Kungu Višnu. Viņš ir Augstākā Personība, un Viņš var kļūt par manu vīru. Nu es atklāju tev savu vēlmi, jo tu to gribēji zināt."

Meitene turpināja: "Mans kungs, es zinu, ka tu esi varonis Ardžuna; vēl es varu teikt, ka par savu vīru neņemšu nevienu citu, kā Kungu Višnu, jo viņš ir visu dzīvo būtņu sargātājs, un Viņš dod atbrīvi visām saistītajām dvēselēm. Es būšu pateicīga tev, ja tu lūgsi Kungu Višnu, lai Viņš būtu ar mani apmierināts." Meitene Jamuna labi zināja, ka Ardžuna ir dižens Kunga Krišnas bhakta, un, ja viņš lūgtu, Krišna nekādā ziņā neatteiktu. Ja iesim pie Krišnas tieši, tad Viņu var arī nenasniegt, bet, ja mums palīdz Viņa bhakta, tad noteikti gūsim panākumus. Vēl viņa Ardžunam teica: "Mani sauc par Kāлиндī, un es dzīvoju Jamunas ūdeņos. Mans tēvs bija tik labs, ka uzcēla man zem ūdens īpašu māju, un es apsolīju palikt ūdenī tik ilgi, kamēr nesameklēšu Kungu Krišnu." Tad Ardžuna Kāлиндī teikto pavēstīja Krišnam, lai gan Krišna, kas ir Virsdvēsele visu būtņu sirdīs, jau visu zināja. Neko vairs neteikdams, Viņš tūlīt pieņēma Kāлиндī un aicināja to sēties kaujas ratos. Tad viņi devās pie valdnieka Judhištiras.

Pēc tam valdnieks Judhištira lūdza, lai Krišna ataicina pie viņa diženo debesu valstības arhitektu Višvakarmu, kurš izplānotu un uzceltu piemērotu māju. Krišna tūlīt pasauca Višvakarmu un teica, lai tas uzceļ brīnišķīgu pilsētu, kā to vēlas valdnieks Judhištira. Kad pilsēta bija gatava, Mahārādža Judhištira lūdza Krišnu Pāndaviem par prieku palikt pie viņiem vēl dažas dienas. Kungs Krišna šo lūgumu uzklaušoja un viesojās vēl krietnu laiku.

Šajā laikā notika vēl viena Krišnas spēle, Viņš gribēja atdot Indram piederošo Khāndavas mežu uguns dievam Agni. Khāndavas mežā bija daudz ārstniecisku zāļu, un Agni tās bija vajadzīgas, lai atgūtu spēkus. Tomēr Agni pats neaiztika Khāndavas mežu, bet lūdza palīdzību Krišnam. Agni zināja, ka Krišna ir ļoti apmierināts ar viņu, jo pirms tam viņš bija uzdāvinājis Krišnam Sudaršanas disku. Tāpēc par prieku Agni Krišna ņēma rokās kaujas ratu grožus un kopā ar Ardžunu brauca uz Khāndavas mežu. Apēdis Khāndavas mežu, Agni bija ļoti priecīgs. Šoreiz viņš uzdāvināja īpašu loku, ko sauc par Gāndīvu, četrus baltus zirgus, kaujas ratus un neztukšojamu bultu maku, kurā bija arī divas īpašas bultas – talismani –, kurām pretī nevarēja stāties neviens karavīrs. Kad uguns dievs Agni ēda Khāndavas mežu, Ardžuna no liesmām izglāba dēmonu Maju. Agrākais dēmons lielā pateicībā kļuva par Ardžunas draugu un Ardžunam par prieku Višvakarmas būvētajā pilsētā uzcēla brīnišķīgu sapulču namu. Šajā sapulču namā dažas vietas bija tik neparastas, ka Durjodhana, kurš atnāca ciemos, nespēja atšķirt ūdeni no grīdas un grīdu no ūdens un kļūdījās. Pāndavu bagātība Durjodhanam likās ļoti apvainojoša, un viņš kļuva par zvērīnātu Pāndavu ienaidnieku.

Pēc dažām dienām Krišna lūdza valdniekam Judhištiram atļauju atgriezties Dvārakā. To saņēmis, Viņš kopā ar Sātjakī, uz Hastināpuru atbraukušo Jādu vadītāju, devās atpakaļ uz savu valsti. Kopā ar Krišnu uz Dvāraku brauca arī Kāлиндī. Pēc atgriešanās Krišna apspriedās ar daudziem mācītiem astrologiem, lai atrastu kāzām piemērotu laiku, un tad sarīkoja krāšņu laulību ceremoniju, kas sagādāja lielu prieku gan Krišnas, gan Kāлиндī radniekiem.

Avantipurā, ko tagad sauc par Udžainu, valdīja Vinda un Anuvinda. Abi valdnieki bija pakļauti Durjodhanam. Viņiem bija viena māsa vārdā Mitravinda, kas bija ļoti tikumīga, izglītota un iznesīga meitene. Mitravinda bija meita vienai no Krišnas tantēm. Meitenei vajadzēja izvēlēties vīru starp daudziem prinčiem, taču viņa ļoti gribēja, lai par tās vīru kļūtu Krišna. Uz līgavaiņa izvēles ceremoniju bija ieradies arī pats Krišna, un Viņš pārējo prinču acu priekšā ar varu aizveda Mitravindu. Neviens nespēja neko padarīt, prinči tikai apjukusi stāvēja un skatījās viens uz otru.

Pēc tam Krišna apprecējās ar Košalas valdnieka meitu. Košalas apgabala valdnieku sauca par Nagnadžitu. Viņš bija ļoti dievbijīgs un pildīja Vēdu rituālistiskās ceremonijas. Košalas valdniekam bija daiļa meita vārdā Satja. Reizēm Satju sauca par Nāngadžitinī, valdnieka Nagnadžita meitu. Valdnieks Nagnadžits gribēja atdot savu meitu par sievu princim, kurš spētu uzveikt viņa septiņus varenos bulļus. Neviens no prinču kārtas to nevarēja, un Satja joprojām bija neprecēta. Šie septiņi bulļi bija ļoti stipri un necieta pat prinču smaku. Uz Košalas valsti cīnīties ar bulļiem nāca daudzi prinči, taču savaldīt bulļus nevienam neizdevās, un visi piedzīvoja sakāvi. Vēstis par to izplatījās pa visu valsti, un, kad Krišna uzzināja, ka Satju var apprecēt, tikai uzvarot septiņus bulļus, Viņš tūlīt gatavojās doties ceļā uz Košalas valsti. Daudzu karavīru pavadīts, Viņš ieradās Košalas galvaspilsētā Ajodhajā.

Kad Košalas valdnieks uzzināja, ka pie viņa lūgt meitas roku atbraucis Krišna, viņš kļuva ļoti priecīgs. Košalas valdnieks sarīkoja krāšņu sagaidīšanu un godināšanu. Kad Krišna ieradās, viņš nosēdināja Kungu goda vietā un pasniedza dāvanas. Viss notika ļoti skaisti. Arī Krišna noliecās Košalas valdnieka priekšā, domās uzskatot viņu par nākamo sievastēvu.

Kad valdnieka Nagnadžita meita Satja saprata, ka pie viņas precībās atbraucis pats Krišna, tā bija ļoti priecīga par šo laimes dievietes vīra žēlastību. Viņa jau sen bija lolojusi vēlmi apprecēties ar Krišnu un ievēroja askētisma principus, lai Krišna patiešām kļūtu par viņas vīru. Satja domāja: "Ja es ar visiem saviem spēkiem esmu dievbijīgi darbojusies un ja es visu laiku esmu patiesīgi vēlējusies, lai Krišna kļūtu par manu vīru, tad varbūt Krišna būs tik labs un piepildīs manu ilgi loloto vēlmi." Savā pātā viņa veltīja Krišnam lūgšanas: "Es nezinu, kā lai iepriecina Dieva Augstāko Personību. Viņš ir visa saimnieks un Kungs. Pat laimes dieviete, kas atrodas blakus Dieva Augstākajai Personībai, kā arī Kungs Šiva, Kungs Brahma un daudzi citi dažādo planētu padievi vienmēr pazemīgi noliecas Dieva Kunga priekšā. Arī Kungs reizēm dažādos avatāros atnāk uz Zemi, lai piepildītu savu bhaktu vēlēšanos. Viņš ir tik cildens un dižs, ka es nezinu, kā varēšu Viņu iepriecināt." Satja domāja, ka Dievu Kungu var iepriecināt tikai ar Viņa paša bezcēloņu žēlastību. Ja bhakta šādu žēlastību nesaņem, viņš nekādā veidā nespēj iepriecināt Kungu. Arī Kungs Čaitanja to pašu teica "Šikšāstakas" lūgšanā: "Mans Kungs, esmu Tavš mūžīgais kalps. Tā vai citādi es esmu kritis šajā materiālajā esamībā. Esi tik labs pret savu mūžīgo kalpu, izvelc mani no šīs materiālās esamības un padari par puteklīti pie Tavām lotospēdām!" Dievu Kungu var iepriecināt tikai ar pazemīgu attieksmi un kalpošanas garu. Jo vairāk mēs garīgā skolotāja vadībā kalpojam Kungam, jo tālāk mēs ejam pa ceļu, kas ved pie Kunga. Par savu kalpošanu mēs nevaram prasīt no Kunga nekādu žēlastību. Viņš var pieņemt vai nepieņemt kalpošanu, taču vienīgais veids, kā iepriecināt Kungu, ir kalpošanas attieksme. Cita ceļa nav.

Valdnieks Nagnadžits bija dievbijīgs, un, kad Krišna ieradās tā pili, viņš godināja Kungu, cik vien labi to prata un spēja. Valdnieks Nagnadžits Krišnam teica: "Mans dārgais Kungs, Tu esi visas kosmiskās izpausmes īpašnieks, un Tu esi Nārājana, visu dzīvo būtņu balsts. Tu esi sevī pilns un priecīgs pats savās varenībās. Kā gan es varu Tev kaut ko piedāvāt? Un kā lai es tādā veidā Tevi iepriecinu? Tas ir neiespējami, jo es esmu tikai sīka dzīvā būtne. Īstenībā es nemaz nespēju Tev kalpot."

Krišna ir visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, tāpēc Viņš saprata, ko domā valdnieka Nagnadžita meita Satja. Krišnam arī ļoti patika, ar kādu cieņu Viņu godināja valdnieks, piedāvājot krēslu, ēdienu, vietu, kur apmesties, utt. Viņš atzinīgi novērtēja to, ka meitene un tās tēvs vēlas, lai Viņš tiem kļūtu par tuvu radnieku. Krišna pasmaidīja un skanīgā balsī teica: "Mans dārgais valdnieks Nagnadžit, tu labi zini, ka neviens īstens princis nevienam, pat visaugstākā stāvokļa cilvēkam, neko neprasis. Izglītoti Vēdu sekotāji ar nolūku aizlieguši kšatriju valdniekiem kādam kaut ko lūgt. Ja kšatrijs šo noteikumu pārkāpj, tad Vēdu zinātāji viņa rīcību nosoda. Tomēr par spīti šiem stingrajiem noteikumiem, es lūdzu tavas daiļās meitas roku, lai pateicībā par lielisko sagaidīšanu kļūtu par tavu radnieku. Vēl Es gribu

pavēstīt, ka saskaņā ar mūsu ģimenes paražu, ņemot meitu par sievu, mēs neko nedodam pretī. Par viņas saņemšanu mēs nevaram maksāt nekādā veidā." Citiem vārdiem sakot, Krišna gribēja, lai valdnieks atdod Satju, neprasot uzvarēt septiņus bulļus.

Noklausījies Kunga Krišnas vārdus, valdnieks Nagnadžits sacīja: "Mans dārgais Kungs! Tu esi visa prieka, visas varenības un visu īpašību avots. Laimes dieviete Lakšmīdži vienmēr dzīvo uz Tavām krūtīm. Kurš gan varētu būt labāks vīrs manai meitai? Gan mana meita, gan es vienmēr esam lūguši, lai rastos šāda iespēja. Tu esi Jadau dinastijas galva. Tu doši vien zini, ka jau no paša sākuma es esmu apsolījis atdot savu meitu par sievu tam, kurš varēs izturēt manis izdomāto pārbaudījumu. Tādā veidā es gribēju tikai pārliecināties par sava nākamā znota augsto stāvokli un varonību. Tu, Kungs Krišna, esi vislielākais no visiem varoņiem. Es esmu pārliecināts, ka Tu pavisam viegli spēsi savaldīt šos septiņus bulļus. Līdz šim to nav varējis izdarīt neviens princis. Visiem, kas to mēģināja, bulļi salauza locekļus."

Valdnieks Nagnadžits turpināja: "Krišna, ja Tu visžēlīgi savaldīsi un pakļausi šos septiņus bulļus, tad noteikti varēsi kļūt par manas meitas Satjas vīru." Noklausījies šos vārdus, Krišna saprata, ka valdnieks nevēlas lauzt savu solījumu. Tāpēc, lai izpildītu viņa vēlēšanos, Krišna savilka ciešāk jostu un sagatavojās cīņai. Kungs vienā acu mirklī kļuva par septiņiem Krišnām. Katrs no Tiem noķēra savu bulli un, it kā rotaļādamies, to piesēja.

Tas, ka Krišna sadalījās septiņās daļās, ir ļoti būtiski. Valdnieka Nagnadžita meita Satja zināja, ka Krišnam jau ir daudz citu sievu, tomēr viņa bija ļoti pieķērusies Krišnam. Satjai par prieku Krišna tūlīt izvērās septiņās daļās. Būtība ir tāda, ka Krišna ir viens, bet Viņam ir bezgalīgi daudz izvērsumu veidolu. Viņš apprecējās ar daudziem tūkstošiem sievu, taču tas nenozīmē, ka, esot kopā ar vienu sievu, Viņš pameta citas. Krišna savos izvērsumos varēja būt kopā ar visām sievietēm reizē.

Kad Krišna savaldīja bulļus, ieliekot katram no tiem degunā riņķi, viņi tūlīt zaudēja visu savu spēku un lepnumu. Bulļus, kuri agrāk bija izslavēti ar savu spēku, nevarēja vairs ne pazīt. Krišna viņus vilka aiz pavadas, gluži kā bērns velk spēļu bulli, kas izgriezts no koka. Valdnieks Nagnadžits, to redzot, bija ļoti pārsteigts un tūlīt ar lielu prieku atveda savu meitu Satju un atdeva to Krišnam. Krišna tūlīt pieņēma Satju par sievu, un notika krāšņa kāzu ceremonija. Arī valdnieka Nagnadžita karalienes bija ļoti priecīgas par to, ka viņu meitai Satjai izdevies apprecēties ar Krišnu. Šajos svētkos līksmoja gan valdnieks, gan valdnieces, un svinības tika rīkotas visā pilsētā. Varēja dzirdēt, kā skan gliemežnīcas, timpāni un dažādi citi mūzikas instrumenti un kā ļaudis dzied. Mācītie brāhmani deva jaunlaulātajiem daudz svētību. Līksmie pilsētas iedzīvotāji ietērpās krāsainās drānās un izrotājās. Valdnieks Nagnadžits bija tik priecīgs, ka deva līgavai šādu pūru.

Vispirms Nagnadžits deva 10 000 govju un 3000 skaisti apģērbtas jaunas kalpones, kurām ap kaklu bija zelta rotas. Pūra došanas paraža Indijā pastāv vēl šodien, it īpaši starp kšatrijiem. Kad kšatriju princis precas, tad viņš kopā ar līgavu saņem vismaz duci tāda paša vecuma kalpoņu. Uzdāvinājis govīs un kalpones, valdnieks papildināja pūru ar 9000 ziloņiem un kaujas ratiem, kuru bija simts reižu vairāk nekā ziloņu. Tas nozīmē, ka viņš deva 900 000 kariešu. Vēl viņš deva simts reizes vairāk zirgu, nekā kariešu, tas ir, 90 000 000 zirgu, un vēl simts reizes vairāk vergu nekā zirgu. Prinči apgādāja vergus un kalpones ar visu nepieciešamo, gluži kā pašu bērnus vai ģimenes locekļus. Pēc tam Košālas valdnieks iesēdināja savu meitu un diženo znotu karietē un palaida mājās. Jaunlaulātos apsargāja labi apbruņotu karavīru pulks. Krišna un Satja strauju zirgu vilktā karietē aizbrauca uz savām jaunajām mājām, un Nagnadžita sirds vai kusa aiz mīlestības pret viņiem.

Pirms Satjas kāzām ar Krišnu, cīnīties ar Nagnadžita bulļiem bija mēģinājuši daudzi prinči gan no Jadau dinastijas, gan no citām dinastijām, lai iegūtu Satjas roku. Kad neveiksmīgie citu dinastiju prinči uzzināja, ka Krišnam izdevies savaldīt bulļus un apprecēties ar Satju, viņi gluži dabiski vai plīsa aiz

skaudības. Kamēr Krišna brauca uz Dvāraku, uzvarētie prinči Viņu ielenca un sāka apšaudīt kāziniekus ar bultām, kas lija kā lietus. Tad labākais Krišnas draugs Ardžuna pieņēma izaicinājumu un viens pats, kāzās iepriecinot savu diženo draugu Krišnu, pavisam viegli aizdzina viņus prom. Viņš paņēma savu Gāndīvas loku un ar bultām padzina visus prinčus gluži kā lauva, kas aizdzen mazākus dzīvniekus. Ardžuna nevienu no šiem prinčiem nenogalināja. Pēc tam Jada dinastijas galva Kungs Krišna, vezdams sev līdzīgu jauno sievu un milzīgo pūru, iebrauca Dvārakas pilsētā, kur tika sarīkota krāšņa sagaidīšana. Atgriezies mājās, Krišna ar savu jauno sievu dzīvoja laimīgi.

Krišnam bija vēl viena tante, tēvamāsa, kuru sauca par Šrutakīrti un kura bija precējusies un dzīvoja Kēkajas apgabalā. Viņai bija meita Bhadra. Arī Bhadra vēlējās apprecēties ar Krišnu, un viņas brālis atdeva to par sievu Krišnam bez jebkādiem noteikumiem. Krišna pieņēma Bhadru par sievu. Pēc tam Krišna apprecēja Madras apgabala valdnieka meitu, kuru sauca par Lakšmani. Lakšmanei piemita visas labās īpašības. Krišna viņu paņēma ar varu gluži kā Garuda, kurš no dēmonu rokām izrāva trauku ar nektāru. Krišna meiteni nolaupīja viņas svajamvaras ceremonijas laikā daudzu citu prinču klātbūtnē. Svajamvara ir ceremonija, kurā līgava no daudziem prinčiem izvēlas sev vīru.

Šajā nodaļā tika aprakstīts, kā Krišna apprecējās ar piecām meitenēm, bet tas vēl nav viss. Viņš apprecēja vēl daudzus tūkstošus citu jaunavu pēc tam, kad nogalināja dēmonu Bhaumāsuru. Bhaumāsura šīs meitenes bija sagūstījis un turēja tās ieslodzītas pilī, bet Krišna viņas atbrīvoja un apprecēja.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit septītajai nodaļai "Krišna apprecas ar piecām valdniecēm".

Piecdesmit astotā nodaļa. Dēmona Bhaumāsuras atbrīvošana

Stāsts par to, kā Bhaumāsura sagūstīja sešpadsmit tūkstošus princešu, nolaupot tās no dažādu valdnieku pilīm, un to, kā dēmonu nogalināja Krišna, brīnumainais Visaugstais Kungs, ir lasāms Šrīmad Bhāgavatamā. Šos notikumus Šukadēva Gosvāmī atstāsta valdniekam Parīkšitam. Dēmoni vienmēr cīnās ar padieviem. Arī šis dēmons Bhaumāsura, kas bija kļuvis ļoti spēcīgs, ar varu nolaupīja saulesargu no padieva Varunas troņa. Padievu mātei Aditi viņš atņēma auskarus. Bhaumāsura iekaroja daļu no debesu kalna Mēru un sagraba to daļu, ko sauc par Maniparvatu. Tāpēc Dvārakā ieradās debesu padievu planētu valdnieks Indra, lai žēlotos par Bhaumāsuru Kungam Krišnam.

Uzklausījis debesu valdnieku Indru, Kungs Krišna kopā ar savu sievu Satjabhāmu tūlīt devās ceļā uz Bhaumāsuras mājvietu. Viņi abi sēdēja uz Garudas muguras, un milzīgais putns viņus nesa uz Prāgdžotišapuru, Bhaumāsuras galvaspilsētu. Iekļūt Prāgdžotišapurā nebūt nebija viegli, jo pilsēta bija ļoti labi nocietināta. Visās četrās pusēs tai bija cietokšņi, bet apkārt varens karaspēks. Aiz cietokšņiem atradās ūdens kanāls, kas bija izrakts visapkārt pilsētai, un aiz tā bija elektrisko vadu žogs. Nākamais nocietinājums bija anilas gāzveida viela. Tālāk bija dzelonstieplu nožogojums, ko bija uzcēlis dēmons Mura. Pilsēta bija labi aizsargāta pat no mūsdienu zinātnisko sasniegumu viedokļa.

Kad Krišna ieradās, Viņš ar savu vāli sasita cietokšņus gabalos un, nepārtraukti šaujot bultas, izklīdināja visu karaspēku. Tad ar savu slaveno Sudaršana-čakru Viņš izlauzās cauri elektrības joslai, iznīcināja ūdens kanālus un gāzu joslu, kā arī sacirta gabalos dēmona Muras izveidoto elektrisko tiklu. No Krišnas gliemežnīcas skaņas diženiem cīnītājiem plīsa sirdis un lūza kaujas mašīnas. Pēc tam Krišna ar savu nepārspējamo vāli sasita pilsētas sienu.

Krišnas gliemežnīca skanēja kā pērkonis Visuma iznīcināšanas laikā. Izdzirdis šos skaņus, dēmons Mura pamodās un pats gāja skatīties, kas notiek. Dēmonam bija piecas galvas, un viņš ilgu laiku bija dzīvojis ūdenī. Mura bija spožs kā Saule kosmosa iznīcināšanas laikā un pilns ugunīgu dusmu. No dēmona

auguma plūda tāda gaisma, ka atvērtām acīm uz viņu bija grūti skatīties. Vispirms Mura izvilka savu trijžuburi un metās virsū Dieva Augstākajai Personībai. Viņš bija kā liela čūska, kas uzbrūk Garudam. Dēmons bija tik dusmīgs, ka likās – viņš ir gatavs aprīt visas trīs pasaules. Vispirms viņš, ar piecām mutēm rūkdams kā lauva un vicinādams trijžuburi, uzbruka Garudam, uz kura sēdēja Krišna. Dēmona rēkšana izskanēja pa visām debesīm, piepildīja kosmisko telpu gan augšā, gan lejā, visos desmit virzienos nograndēdama pa visu Visumu.

Kungs Krišna redzēja, ka dēmona Muras trijžuburis jau apdraud Viņa nesēju Garuda. Kungs ar veiklu rokas kustību paņēma divas bultas un palaida tās pretī trijžuburim, sacirzdams to gabalos. Tajā pat laikā Viņš ar daudzām bultām sašāva dēmona Muras mutes. Dēmons, redzēdams, ka Dieva Augstākā Personība ir veiklāka par viņu, lielās dusmās uzbruka Kungam ar vāli. Taču, pirms vēl Muras vāle sasniedza Krišnu, Kungs ar savu vāli to sadauzīja gabalos. Zaudējis ieroci, dēmons nolēma uzbrukt Krišnam ar savām stiprajām rokām, bet Krišna ar Sudaršana-čakru vienā mirklī nocirta visas piecas dēmona galvas. Tad Mura iegāzās ūdenī gluži kā kalna gals, ko nošķēlis Indras zibens spēriens.

Dēmonam Muram bija septiņi dēli: Tāmra, Antarikša, Šravana, Vibhāvasu, Vasu, Nabhasvāns un Aruna. Uzzinājuši, ka tēvs kritis, tie ļoti sadusmojās un gatavojās cīņai ar Krišnu, lai atriebtu tēva nāvi. Viņi apbruņojās ar visiem vajadzīgajiem ieročiem un iecēla dēmonu Pīthu par karavadoni. Tad pēc Bhaumāsuras pavēles viņi visi kopā uzbruka Krišnam.

Cīņā pret Kungu Krišnu dēmoni izmantoja visdažādākos ieročus: zobenus, vāles, šķēpus, bultas un trijžuburus. Bet viņi nezināja, ka Dieva Augstākās Personības spēks ir neierobežots un ka Kungs ir neuzvarams. Krišna ar savām bultām sašķaidīja Bhaumāsuras karotāju ieročus gabalos gluži kā graudus. Pēc tam Krišna sāka uzbrukt pats un ar saviem ieročiem nogalināja Bhaumāsuras karaspēka virspavēlnieku Pīthu un viņa palīgus, nocirzdams viņu bruņas, galvas, kājas, rokas un stilbus. Visi Bhaumāsuras vīri nonāca pie nāves valdnieka Jamarādžas.

Bhaumāsuru sauca arī par Narakāsuru, jo viņš bija Zemes iemiesojuma dēls. Redzot, ka Dieva Personība ar saviem ieročiem kaujas laukā nogalinājusi visus viņa karavīrus, virsniekus un cīnītājus, Bhaumāsuru pārņēma nepārvaramas dusmas. Viņš iznāca no pilsētas, vezdams sev līdzī daudzus ziloņus, kas bija dzimuši un uzauguši jūras krastā. Visi ziloņi bija apreibināti. Karotāji ieraudzīja, ka Kungs Krišna ar savu sievu atrodas augstu debesīs. Viņi izskatījās kā zibens un tumšs mākonis, kas aizsedz sauli. Dēmons Bhaumāsura tūlīt palaida ieroci, ko sauc par Šataghnī un ar kuru vienā mirklī varēja nogalināt simtiem karavīru, bet visi Bhaumāsuras palīgi šai pašā brīdī sāka šaut uz Dieva Augstāko Personību. Kungs Krišna ar savām spalvotajām bultām atvairīja visus šos ieročus, un pēc īsas cīņas Bhaumāsuras karavīri un palīgi jau gulēja zemē nocirstām kājām, rokām un galvām. Turpat gulēja arī karotāju zirgi un ziloņi. Tā Kungs ar savām bultām sacirta gabalos visus Bhaumāsuras palaistos ieročus.

Krišna cīnījās, sēdēdams uz Garuda, un milzīgais putns arī palīdzēja Kungam, sitot zirgus un ziloņus ar saviem spārniem un plēšot viņu galvas ar nagiem un aso knābi. Ziloņi, nevarēdami izturēt briesmīgās sāpes, aizbēga no kaujas lauka, un Bhaumāsura palika viens, cīnoties ar Krišnu. Viņš redzēja, ka Krišnas nesējs Garuda ir nodarījis viņa karavīriem un ziloņiem lielu postu, tāpēc briesmīgās dusmās no visa spēka sita Garuda gluži kā zibens. Garuda par laimi nebija parasts putns, un Bhaumāsuras sitieni viņam bija kā lielam zilonim pieskāriens ar ziedu vītņi.

Bhaumāsura sāka saprast, ka ne ar kādiem paņēmieniem nespēs uzveikt Krišnu un ka visi viņa mēģinājumi nogalināt Krišnu ir veltīgi. Tomēr viņš pēdējo reizi saņēmās un pacēla trijžuburi, lai durtu Krišnam. Taču Krišna bija tik izveicīgs, ka vēl pirms Bhaumāsura paspēja ar savu trijžuburi kaut ko izdarīt, viņa galva, kas bija izrotāta ar kroni un auskariem, asās Sudaršana-čakras nocirsta, nokrita zemē. Kad Bhaumāsura bija nogalināts, dēmona radinieki skaļi vaimanāja, bet svētie slavināja Kunga

bruņnieciskumu. Debesu planētu iemītnieki apbēra Kungu ar ziediem.

Šajā brīdī Kunga Krišnas priekšā parādījās Zemes iemiesojums un pasniedza Viņam vaidžajanti dārgakmeņu krelles. Zeme atdeva arī mirdzošos Aditi auskarus, kas bija izrotāti ar dārgakmeņiem un zeltu, kā arī Varunas saulesargu, un pati uzdāvināja Krišnam kādu ļoti vērtīgu dārgakmeni. Pēc tam Zeme veltīja Krišnam savas lūgšanas, jo Viņš ir Augstākā Personība un pasaules saimnieks, kuru vienmēr godina cildenie padievi. Viņa noliecās un bhakti ekstāzē sacīja: "Es pazemīgi godinu Dievu Kungu, kurš savās rokās vienmēr tur gliemežnīcu, disku, lotosu un vāli un kurš ir visu padievu Kungs. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā. Kungs, Tu esi Virsdvēsele un, piepildot savu bhaktu vēlmes, Tu atnāc uz Zemi savos dažādajos pārpasaulīgajos avatāros atbilstoši bhaktu tieksmei Tevi godināt. Lūdzu, pieņem manus pazemīgos sveicienus.

Mans dārgais Kungs, no Tavas nabas aug lotosa zieds, un Tev ap kaklu aizvien ir lotosziedu vītne. Tavas acis ir kā lotosa ziedlapiņas, un tāpēc uz Tevi patīk raudzīties visiem. Tavas lotospēdas ir tik maigas, un tās vienmēr godina Tavi tīrie bhaktas, rodot mieru savā lotosam līdzīgajā sirdī. Tādēļ es atkal un atkal noliecos Tavā priekšā.

Tevis pieder visa dievbijība, slava, īpašumi, zināšanas un atsacīšanās; Tu esi visu piecu varenību patvērumš. Tu caurstrāvo visu, tomēr esi atnācis kā Vasudēvas dēls. Tāpēc, lūdzu, pieņem manus pazemīgos sveicienus. Tu esi sākotnējā Dieva Augstākā Personība un augstākais visu cēloņu cēlonis. Tu, Kungs, esi vienīgais visu zināšanu avots. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā. Tu pats esi nedzimis, tomēr esi visas kosmiskās izpausmes tēvs. Tu esi visu veidu enerģiju avots un patvērumš. Tu liec šai pasaulei izpausties, un Tu esi gan kosmiskās izpausmes cēlonis, gan sekas. Tāpēc, lūdzu, pieņem manus pazemīgos sveicienus.

Mans dārgais Kungs, arī trīs dievi – Brahma, Višnu un Šiva – nav neatkarīgi no Tevis. Kad vajag radīt kosmisko izpausmi, Tu parādies kaislīgajā Brahmas veidolā; kad Tu vēlies uzturēt kosmisko izpausmi, tad Tu izvērsies kā Kungs Višnu, visas skaidrības avots. Gluži tāpat Tu atnāc kā Kungs Šiva, neziņas saimnieks, un tādā veidā iznīcini visu pasauli. Lai gan Tu radi šīs trīs materiālās dabas īpašības, Tu vienmēr esi pārpasaulīgs. Tevi atšķirībā no parastām dzīvajām būtnēm materiālās dabas īpašības nekad nesasaista.

Īstenībā, mans Kungs, Tu esi arī materiālā daba, Visuma tēvs un mūžīgais laiks, kas savienojis dabu un materiālo radītāju. Tomēr Tu aizvien stāvi pāri visai šai materiālajai darbībai. Mans dārgais Kungs! Ak, Dieva Augstākā Personība! Es zinu, ka zeme, uguns, ūdens, gaiss, debesis, pieci jutekļu priekšmeti, prāts, jutekļi un to dievības, "es" apziņa, kā arī materiālās enerģijas kopums – viss kustīgais un nekustīgais šajā jutekļiem uztveramajā pasaulē balstās uz Tevi. Viss ir radies no Tevis, tāpēc nekas nevar būt šķirts no Tevis. Tomēr, tā kā Tu esi pārpasaulīgs, neko materiālu nevar pielīdzināt Tavai personībai. Tāpēc viss vienlaicīgi neatšķiras no Tevis un atšķiras no Tevis, un filozofi, kas cenšas visu atdalīt no Tevis, noteikti maldās.

Mans dārgais Kungs! Es vēlos Tev pateikt, ka šis zēns Bhagadāta ir mana dēla Bhaumāsuras dēls. Viņa tēvs ir gājis bojā briesmīgā nāvē, un bērns tagad ir apjucis un nobijies. Es esmu atvedusi viņu pie Tevis, lai viņš uzticētu sevi Tavām lotospēdām. Lūdzu, Kungs, dod zēnam patvērumu un svētī viņu ar savām lotospēdām. Es Tev atvedu zēnu, lai viņš varētu atbrīvoties no sava tēva grēcīgās darbības sekām."

Uzklausījis Zemesmātes lūgšanas, Kungs Krišna tūlīt teica viņai, ka nekādas briesmas nedraud, un drošināja Bhagadātu: "Nebaidies!" Tad Krišna iegāja bagātīgi izrotātajā Bhaumāsuras pilī un ieraudzīja 16 100 jaunas princeses, kuras bija nolaupītas un tika turētas gūstā. Kad princeses redzēja pilī ienākam Dieva Augstāko Personību Krišnu, Kunga skaistums viņas tūlīt savaldzināja, un tās lūdza Krišnas

bezcēloņu žēlastību. Savā prātā viņas nolēma tūlīt pieņemt Kungu Krišnu par savu vīru. Princeses lūdza likteni, lai tas dotu viņām iespēju apprecēties ar Krišnu. Princeses ļoti patiesīgi un nopietni ar tīru bhakti piedāvāja savas sirdis Krišnas lotospēdām. Virsdvēseles izskatā atrazdamies visu dzīvo būtņu sirdīs, Krišna sajuta princešu tīro vēlmi un bija ar mieru pieņemt viņas par savām sievietēm. Sagādājis jaunavām piemērotas drēbes un rotas, Viņš palankīnos nosūtīja princeses uz Dvāraku. Vēl Krišna no pils paņēma neaptverami lielas bagātības, kā arī karietes, zirgus, dārgakmeņus un citus dārgumus. Viņš paņēma no pils arī piecdesmit baltus ziloņus, kuriem katram bija četri snuķi, un arī tos nosūtīja uz Dvāraku.

Pēc tam Kungs Krišna un Satjabhāma ieradās debesu planētu galvaspilsētā Amarāvati un tūlīt devās uz valdnieka Indras un viņas sievas Šačīdēvī pili. Pils saimnieki viņus laipni sagaidīja, un Krišna pasniedza Indram Aditi auskarus.

Atceļā no Indras galvaspilsētas Satjabhāma atcerējās, ka Krišna bija solījis viņai uzdāvināt pāridzātas augu. Izmantodama to, ka viņa atradās debesu valstībā, Satjabhāma noplūca pāridzātas augu un noglabāja to uz Garudas muguras. Reiz Nārada bija atnesis pāridzātas ziedu un uzdāvinājis to Krišnas pirmajai sievai Šrī Rukminīdēvī. Tādēļ Satjabhāma ļoti apskauda Rukminī un gribēja, lai Krišna arī viņai uzdāvina šādu ziedu. Labi pazīdams sievu sāncensības garu, Krišna pasmaidīja un tūlīt jautāja Satjabhāmai: "Kāpēc tu gribi tikai vienu puķi? Es labprāt tev uzdāvinātu veselu pāridzātas koku."

Īstenībā Krišna ar nolūku bija paņēmis līdzīgu Satjabhāmu, lai viņa pati varētu saplūkt pāridzātas. Taču debesu planētas iemītniekus, arī Indru, ļoti kaitināja tas, ka Satjabhāma bez viņu atļaujas bija noplūkusī pāridzātas augu, kāda nav uz Zemes. Indra un pārējie padievi negribēja pieļaut, ka Krišna un Satjabhāma ved projām šo augu, taču Krišna, vēlēdamies iepriecināt savu mīloto sievu Satjabhāmu, bija stingrs un nepielūdzams, un starp Krišnu un padieviem sākās cīņa. Krišna kā parasti uzvarēja un lepni atveda savas sievas paņemto pāridzātas augu uz šo Zemi, Dvāraku. Pēc tam augs tika iestādīts Satjabhāmas pils dārzā. Nu Satjabhāmas dārza māja bija kļuvusi neparasti skaista. Kad pāridzātas augs tika atnests uz Zemi, tas brīnumjauki smaržoja, un, šīs smaržas pievilinātas, no debesīm meklēt medu laidās bites.

Tādi diženi gudrie kā Šukadēva Gosvāmī nav īpaši augstās domās par valdnieka Indras izturēšanos pret Krišnu. Krišna savā bezcēloņu žēlastībā bija devies uz debesu valstību Amarāvati, lai pasniegtu valdniekam Indram viņa mātes auskarus, kurus bija nolaupijis Bhaumāsuras, un Indra ar lielu prieku šos auskarus pieņēma. Bet, kad Krišna no debesu valstības paņēma vienu puķi, Indra Viņam uzbruka ar ieročiem rokās. Tas parāda, cik savtīgs bija Indra. Noliecis galvu pie Krišnas lotospēdām, viņš bija skaitījis lūgšanas, taču, sasniedzis savu mērķi, pilnīgi izmainījās. Tieši tādā veidā darbojas materiālistiski cilvēki. Viņi vienmēr domā par savu labumu. Lai to sasniegtu, materiālisti ir gatavi godināt jebkuru, bet, kad viņu vēlme ir piepildīta, tie visu draudzību aizmirst. Savtīgums piemīt ne tikai bagātākajiem šīs planētas cilvēkiem, bet arī tādām personībām kā Indram un citiem padieviem. Pārlika bagātība padara cilvēku savtīgu. Tie, kas ir savtīgi, nav gatavi pieņemt Krišnas apziņu, un tādi diženi bhaktas kā Šukadēva Gosvāmī viņus nosoda. Citiem vārdiem sakot, pārāk lieli pasaulīgie īpašumi ir šķērslis Krišnas apziņas pilnveidošanas ceļā.

Uzvarējis Indru, Krišna sarīkoja kāzas ar 16 100 meitenēm, kas bija atvestas no Bhaumāsuras pils. Izvērsis sevi 16 100 veidolos, Viņš apprecējās ar visām princesēm reizē, un katras kāzas notika atsevišķā pilī noteiktā svētīgā brīdī. Tādā veidā Krišna parādīja, ka vienīgi Viņš ir Dieva Augstākā Personība. Krišnam nav nekā neiespējama, jo Viņš ir Dieva Augstākā Personība; Viņš ir visvarens, visuresošs un neiznīcināms, un tāpēc šajā Viņa spēlē nav nekā brīnumaina. Katrā no vairāk nekā 16 000 Krišnas valdnieču pilīm bija dārzi, mēbeles un dažādi priekšmeti, kādiem pasaulē nebija līdzīgu. Šajā Šrīmad Bhāgavatamas stāstā nav nekādu pārspilējumu. Visas Krišnas valdnieces bija laimes

dievietes Lakṣmīdžī izvērsumi. Kriṣna ar viņām dzīvoja dažādās pilīs un izturējās pret tām gluži tāpat, kā parasts vīrietis izturas pret savu sievu.

Mums vienmēr jāatceras, ka Kriṣna, Dieva Augstākā Personība, atklāj sevi cilvēka lomā. Lai gan Viņš parādīja savu neparasto varenību, reizē apprecot vairāk nekā 16 000 sievu un dzīvojot ar viņām vairāk nekā 16 000 pilīs, Viņš izturējās pret tām gluži kā parasts cilvēks un stingri ievēroja sabiedrībā pieņemtās ģimenes attiecību paražas. Tāpēc saprast, kāds ir Augstākais Brahmans, Dieva Personība, ir ļoti grūti. Pat tādi padievi kā Brahma nespēj līdz galam izprast Dieva Kunga pārpasaulīgās spēles. Kriṣnas sievas bija ļoti veiksmīgas, jo viņu vīrs bija Dieva Augstākā Personība, kuru nepazīna pat tādi padievi kā Brahma.

Kriṣna kopā ar savām valdniecēm smaidīja, sarunājās, jokoja, apskāvās utt., un viņu laulības mīlestība arvien pieauga. Tādā veidā gan Kriṣna, gan valdnieces baudīja pārpasaulīgu ģimenes dzīves laimi. Lai gan katrai no valdniecēm bija tūkstošiem kalpoņu, viņas vienmēr centās pašas pakalpot Kriṣnam. Katra no valdniecēm sagaidīja Kriṣnu, kad Viņš ienāca pili, ērti apsēdināja Viņu, piedāvāja Viņam visus godināšanas piederumus, mazgāja Viņa lotospēdas ar Gangas ūdeni, pasniedza Viņam beteļriekstus un masēja Viņam kājas. Tādā veidā valdnieces deva Kungam iespēju atpūsties no dienas noguruma. Viņas rūpīgi apvēdināja Kriṣnu, piedāvāja Viņam smaržīgas ziedu eļļas un deva ziedu vītnes, sukāja Kriṣnam matus, guldināja Viņu, palīdzēja Viņam mazgāties, un baroja Viņu ar garšīgiem ēdieniem. Visus šos darbus valdnieces darīja pašas un negaidīja, kad to paveiks kalpones. Citiem vārdiem sakot, Kriṣna ar savām valdniecēm uz šīs Zemes rādīja piemēru, kādai jābūt ģimenes dzīvei.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Kriṣna" piecdesmit astotajai nodaļai "Dēmona Bhaumāsuras atbrīvošana".

Piecdesmit devītā nodaļa. Kriṣnas un Rukminī sarunas

Reiz Dieva Augstākā Personība Kungs Kriṣna, kurš dod zināšanas visām dzīvajām būtnēm – sākot ar Brahma un beidzot ar vissīkāko skudriņu —, sēdēja Rukminī guļamistabā, viņas gultā, bet pati Rukminī stāvēja Viņam blakus, un kalpones apvēdināja Kungu ar čāmarām (īpašiem jaku astu vēdekļiem, kas domāti mušu atgaiņāšanai).

Kungs Kriṣna izturējās pret Rukminī kā paraugvīrs, un tā ir pilnīga Dieva Personības augstākās pilnības izpausme. Daudzi filozofi sludina uzskatu, saskaņā ar kuru Absolūtā Patiesība, kas ir Dievs, nevar darīt to vai to. Viņi noliedz, ka Dievs jeb Augstākā Absolūtā Patiesība varētu iemiesoties cilvēka veidolā. Taču patiesībā ir citādi. Dievs nevar tikt pakļauts mūsu nepilnīgo jutekļu darbībai. Viņš ir visvarenā un visuresošā Dieva Personība, un ar savu augstāko gribu Viņš var ne tikai radīt, uzturēt un iznīcināt visu kosmisko izpausmi, bet arī atnākt parasta cilvēka izskatā, lai paveiktu visaugstāko misiju. Kā teikts Bhagavad-gītā, Viņš ierodas tad, kad cilvēki vairs kārtīgi nepilda savus pienākumus. Kungam neliek atnākt nekas ārējs, Viņš ierodas ar savu iekšējo spēju, lai sabiedrībā atjaunotu pareizo darbības veidu un lai iznīcinātu tos, kas traucē civilizācijas attīstību. Saskaņā ar šo Dieva Augstākās Personības pārpasaulīgo spēļu principu Kungs savā mūžīgajā Šrī Kriṣnas veidolā ieradās Jada dinastijā.

Rukminī pils bija ārkārtīgi skaisti iekārtota. No griestiem karājās baldahīni un pērlēm rotātas mežģīnes, un visu pili apgaismoja mirdzoši dārgakmeņi. Bija daudz puķu dārzu, kuros auga baēla un čāmēli ziedi, kas Indijā tiek uzskatīti par vissmaržīgākajiem. Visu pili rotāja ziedošu puķu pušķi, un, brīnišķīgās smaržas pievilinātas, tiem apkārt dūca bites. Naktīs caur logu režģiem pili iespīdēja mēness. Dārzos bija daudz ziediem pilnu pāridžātas koku, un maiga vēsma iznēsāja pāridžātas ziedu smaržu pa visu pili. Telpās dega smaržkociņi, un cauri logiem, gaisā celdamies, vērpās sīki dūmu pavedieni. Istabās bija baltiem palagiem klāti pēļi, maigi un gaiši kā piena putas. Kungs Šrī Kriṣna ērti

sēdēja, bet Rukminīdžī ar kalponēm centās Viņu iepriecināt.

Rukminī ļoti vēlējās kalpot savam vīram Dieva Augstākajai Personībai, tāpēc paņēma no kalpones rokām čamaru un pati sāka apvēdināt Kungu. Čāmaras rokturis bija pagatavots no zelta un izrotāts ar dažādiem dārgakmeņiem. Rukminī gredzeniem un dārgakmeņiem greznotajos pirkstos tas izskatījās vēl skaistāks. Ar dārgakmeņiem bija rotātas arī valdnieces kājas. Viņai ap potītēm bija zvaniņi, kas zem sārī ielocēm maigi skanēja. Rukminī augstās krūtīs bija iezīstas ar kunkumu un safrānu; un, lai gan tās nebija atklātas, jaušamais sārtums darīja valdnieci vēl skaistāku. Ap platajiem gurniem Rukminī bija dārgakmeņiem izšūta mežģīņu josta, bet ap kaklu – mirdzošs medaljons. Lai gan valdniecei bija jau pieauguši dēli, viņas daiļais augums bija skaistākais visās trijās pasaulēs, jo Rukminī kalpoja Kungam Krišnam. Rukminī bija daiļa seja, cirtaini mati, skaisti auskari, apburošs smails un brīnišķīga zelta kaklarota; un tas viss kopā bija kā nektāra lietus. Rukminī noteikti bija pati sākotnējā laimes dieviete, kura vienmēr kalpo Nārājanas lotospēdām.

Diženas autoritātes uzskata Krišnas un Rukminī spēles Dvārakā par Nārājanas un Lakšmī krāšņo spēļu izpausmēm. Rādhas un Krišnas spēles Vrindāvanā ir vienkārša lauku puīša un meitenes attiecības, un tās ļoti atšķiras no izsmalcinātajām attiecībām Dvārakā. Rukminī bija ārkārtīgi spilgts raksturs, un Krišnam viņas izturēšanas ļoti patika.

Krišna atcerējas gadījumu, kad Nārada Muni bija uzdāvinājis Rukminī pāridžātas puķi. Toreiz Satjabhāma bija ļoti apskaudusi savu sāncensi un prasījusi, lai Krišna sagādā tieši tādu pašu puķi arī viņai. Satjabhāma nebija varējusi nomierināties, kamēr Krišna tai nebija apsolījis visu koku. Un Krišna savu solījumu izpildīja – Viņš no debesu valstības patiešām atveda uz Zemi pāridžātas koku. Kad Satjabhāma bija gribēto saņēmusi, arī Rukminī varēja kaut ko prasīt Krišnam no savas puses. Taču Rukminī šo notikumu nemaz nepieminēja, jo viņa bija nopietna un apmierināta ar savu kalpošanu. Tad Krišna vēlējās mazliet pakaitināt Rukminī un domāja, ko varētu darīt, lai daiļavu sadusmotu. Lai gan Krišnam bija vairāk kā 16 100 sievu, Viņš tās visas ļoti mīlēja. Reizēm Krišna izturējās tā, lai sieva mīlestības dūsmās sāktu Viņu rāt, un pats ļoti priecājās par to. Rukminī bija dižena dvēsele un vienmēr kalpoja Krišnam, tādēļ Kungs, nevarēdams atrast viņā nekādus trūkumus, mīlestībā smaidīdams, sāka ar Rukminī runāt. Rukminī bija varenā valdnieka Bhīšmakas meita, tāpēc šoreiz Krišna viņu neuzrunāja par Rukminī, bet par princesi: "Dārgā princese! Mani kaut kas ļoti pārsteidz. Ar tevi gribēja apprecēties daudzi karaliskās kārtas pārstāvji. Kaut arī ne visi viņi bija valdnieki, tiem piederēja karaliskas bagātības, viņi bija iznesīgi, mācīti, slaveni, skaisti, apveltīti ar labām īpašībām, augstsirdīgi, vareni un visādā ziņā augstu vērtējami. Šiem prinčiem nebija nekādas vainas, un arī tavš tēvs un brālis neiebilda pret tavām laulībām ar viņiem. Gluži otrādi, tie deva godavārdu, ka tu kļūsi par Šišupālas sievu; vecāki šīs laulības atbalstīja. Šišupāla bija dižens valdnieks, un viņš bija tik ļoti kārs uz tavu skaistumu, ka, apprecējies ar tevi, manuprāt, noteikti būtu uzticīgi kalpojis tev.

Salīdzinājumā ar Šišupālu, kuram ir tik daudz labu īpašību, Es neesmu nekas. Tu droši vien pati to saproti. Es brīnos, ka tu atteicies precēties ar Šišupālu un pieņēmi Mani, lai gan Es esmu daudz sliktāks par viņu. Es domāju, ka nebūt neesmu tev piemērots vīrs, jo tu esi tik skaista, prātīga, nopietna un cildena. Vai Es drīkstu tev jautāt, kādēļ izvēlējies tieši Mani? Protams, tagad Es varu tevi uzrunāt par savu skaisto sievu, taču zini, ka patiesībā Es esmu daudz sliktāks par visiem prinčiem, kas gribēja ar tevi apprecēties.

Vispirms jau tu droši vien zini, ka Es tik ļoti baidījos no Džarāsandhas, ka neuzdrīkstējos dzīvot uz zemes, tāpēc uzcēlu šo mītni jūrā. Man nevajadzētu atklāt nevienam savus noslēpumus, taču tev jāzina, ka Es neesmu nekāds varonis; Es esmu glēvulis un baidos no viņiem. Es joprojām neesmu drošībā, jo visi lielie zemes valdnieki ir naidīgi pret Mani. Es pats šo naidu esmu radījis, dažādos veidos cīnoties ar viņiem. Lai gan Es atrodos Dvārakas tronī, tas patiesībā Man nepienākas. Es gan

ieguvu valsti, nogalinot savu mātesbrāli Kamsu, taču īstenībā tā pieder Manam vectēvam. Man pašam nemaz nav valsts. Turklāt Man dzīvē nav noteikta mērķa. Ļaudis īsti nespēj Mani saprast. Kāds gan ir Manas dzīves augstākais mērķis? Ļaudis labi zina, ka Es biju ganu zēns Vrindāvanā. Viņi cerēja, ka Es iešu sava audzītēja Nandas Mahārādžas pēdās un būšu uzticīgs Šrīmatī Rādhārānī un visām Viņas draudzenēm Vrindāvanas ciemā. Taču pēkšņi Es viņas atstāju. Es gribēju kļūt par slavenu princi. Tomēr Es nevarēju iegūt ne valsti, ne arī valdīt, kā princim pienākas. Ļaudis nesaprot, ko tad Es galu galā gribu; viņi nezina, vai Es esmu ganu zēns vai princis un vai Mans tēvs ir Nanda Mahārādža vai arī Vasudēva. Tā kā Es netiecos uz noteiktu mērķi, ļaudis var saukt Mani par klaidoni. Es brīnos, ka tu tādu klaidoni izvēlējusies sev par vīru.

Turklāt Es neesmu īpaši labi audzināts – arī sabiedrisko paražu ziņā ne. Cilvēkam jābūt apmierinātam ar vienu sievu, bet tu redzi, ka Es esmu precējies ļoti daudzas reizes un Mani ir vairāk nekā sešpadsmit tūkstoši sievu. Es nevaru būt labs vīrs viņām visām. Es neiztuos pret viņām pārāk labi, un Es saprotu, ka tu to ļoti labi apzinies. Ar savu rīcību Es reizēm padaru savas sievas nelaimīgas. Es esmu audzis laukos, tāpēc īpaši nepārzinu pilsētas paražas. Es nezinu, ar kādiem vārdiem un uzvedību var iepriecināt sievu, turklāt Es esmu pārliecinājies, ka visas sievietes, kas Man seko un pieķeras, galu galā atlikušo mūžu pavada asarās. Vrindāvanā Mani mīlēja daudzas gopī, bet tagad Es esmu viņas atstājis, un meitenes atšķirtībā no Manis raud. Akrūra un Udhava Man pastāstīja, ka, kopš Es esmu aizbraucis no Vrindāvanas, visi Mani draugi – ganu zēni, gopī un Rādhārānī, un Mans audzītēvs Nanda Mahārādža – pastāvīgi skumst. Es esmu atstājis Vrindāvanu uz visiem laikiem, un šeit, Dvārakā, Man ir Savas valdnieces, bet Es neiztuos labi ne pret vienu no jums. Jūs pavisam viegli varat saprast, ka Mans raksturs nav stingrs. Es neesmu īpaši uzticams vīrs. Tas, kurš Man pieķeras, piedzīvo tikai zaudējumus.

Mana dārgā, skaistā princese! Tu droši vien zini, ka Man nav nekādu materiālo īpašumu. Tūlīt pēc dzimšanas Es tiku aiznests pie Nandas Mahārādžas, un Man nebija nekā. Es uzaugu gluži kā parasts ganu zēns. Lai gan Manam audzītēvam bija daudzi simti un tūkstoši govju, Man nepiederēja neviena no tām. Man tika uzticēts tikai gādāt par viņām, bet Es nebiju īpašnieks. Arī šeit Man nekas nepieder, Man nav nekādu līdzekļu, un par to nav ko bēdāties. Ja Man agrāk nekā nav bijis, tad nav ko skumt arī par to, ka Man tagad nekas nepieder. Tu droši vien esi pamanījusi, ka arī Mani bhaktas nav īpaši bagāti. Arī viņiem nav gandrīz nekādas pasaulīgās mantas. Tie, kas ir ļoti bagāti un apveltīti ar pasaulīgu mantu, nevēlas garīgi kalpot Man jeb apzināties Krišnu. Gluži otrādi, ja cilvēkam apstākļi vai kāds spēks liek visu zaudēt, tad viņš sāk domāt par Mani, ja vien saņem šādu iespēju. Tie, kas ļoti lepojas ar savām bagātībām, pat saņemot iespēju nonākt bhaktu sabiedrībā, to neizmanto un necenšas apzināties Mani. Citiem vārdiem sakot, nabadzīgajiem var būt kāda tieksme pēc Manis, bet bagātajiem tādas nav. Tādēļ Es domāju, ka, izvēlēdamās Mani, tu neesi rīkojusies īpaši saprātīgi. Tevi ir mācījis tēvs un brālis, un tu esi ļoti gudra, taču dzīvesbiedra izvēlē tu esi izdarījusi lielu kļūdu.

Bet tas nekas; labāk vēlū, nekā nekad. Tu drīksti izvēlēties piemērotu vīru, kurš patiešām līdzinās tev bagātībā, dižciltībā, skaistumā un izglītībā – visādā ziņā. Visas pagātnes kļūdas var aizmirst. Izdomā kādu labāku dzīves ceļu. Parasti cilvēks nelaulājas ar kādu, kas pēc stāvokļa ir augstāks vai zemāks. Ak, valdnieka Vidarbhas meita! Tava izšķiršanās pirms kāzām nav bijusi īpaši prātīga. Izvēlēdamās Mani par vīru, tu esi kļūdijusies. Tev kāds pastāstīja, ka Man ir cildens raksturs, lai gan patiesībā Es esmu tikai ubags. Neredzot Mani un neko nezinot par Mani, bet tikai paļaujoties uz dzirdēto, tu esi izvēlējusies Mani par vīru. Tas nebija visai pareizi. Tādēļ Es tev saku – labāk vēlāk, nekā nekad; nu tu vari izvēlēties kādu no diženajiem kšatriju prinčiem, pieņemt viņu par dzīvesbiedru un atstāt Mani."

Krišna piedāvāja šķiršanos tad, kad Rukminī jau bija daudz pieaugušu dēlu. Šis priekšlikums bija ļoti negaidīts, jo Vēdu kultūrā nemaz nepastāv šķiršanās. Arī Rukminī savā vecumā, kad viņai jau bija

daudz precētu dēlu, vairs nevarēja izvēlēties jaunu vīru. Visi šie Krišnas priekšlikumi Rukminī likās neprātīgi, un viņa brīnījās, kā Krišna vispār var kaut ko tādu teikt. Iedomādamās par iespējamo šķiršanos no Krišnas, Rukminī aizvien vairāk un vairāk uztraucās.

Krišna turpināja: "Tev galu galā ir jāsatavojas arī nākamajai dzīvei. Tāpēc Es tev iesaku atrast kādu, kurš varētu tev palīdzēt gan šajā, gan nākamajā dzīvē, jo Es to nespēju. Mana dārgā, skaistā princese! Tu zini, ka visi prinči, arī Šišupāla, Šālva, Džarāsandha, Dantavakra un pat tavs vecākais brālis Rukmī, ir Mani ienaidnieki; Es viņiem nemaz nepatīku. Viņi Mani ienīst līdz sirds dziļumiem. Šie prinči bija ļoti lepnī par saviem pasaulīgajiem īpašumiem un nemaz neievēroja tos, kas pie viņiem nāca. Lai mazliet pārmācītu viņus, Es biju ar mieru tevi nolaupīt, kā tu pati to vēlējies; taču pret tevi Man nav nekādas mīlestības, lai gan tu mīlēji Mani pat pirms kāzām.

Kā Es jau paskaidroju, Man īpaši nerūp ģimenes dzīve un mīlestība. Man pēc dabas nepatīk ģimene, sieva, bērni, mājas un bagātības. Mani bhaktas pret šiem pasaulīgajiem īpašumiem izturas nevērīgi, un Es esmu tāds pats. Patiesībā Man ir tieksme uz sevis apzināšanos; tieši sevis apzināšanās, nevis ģimenes dzīve, sagādā Man prieku." Pateicis šos vārdus, Kungs Krišna pēkšņi apklusā.

Diženā autoritāte Šukadēva Gosvāmī norāda, ka Krišna gandrīz visu laiku pavadīja kopā ar Rukminī, un Rukminī pat mazliet lepojās, ka viņa ir tik veiksmīga un ka Krišna pat uz mirkli viņu nepamet vienu. Taču Krišnam nepatīk, ka Viņa bhaktas kļūst lepnī. Ja kādreiz tas notiek, tad Krišna tūlīt izdomā veidu, kā viņus no šī lepnuma atbrīvot. Arī šajā gadījumā Krišna pateica daudz ko tādu, ko Rukminī bija ļoti grūti klausīties. Valdniece saprata tikai to, ka par spīti tās lepnumam Krišna jebkuru mirkli var viņu atstāt.

Rukminī zināja, ka viņas vīrs nav parasta cilvēciska būtne. Viņš bija Dieva Augstākā Personība, triju pasaulu saimnieks. Kad Krišna runāja, Rukminī sāka baidīties, ka viņai nāksies šķirties no Kunga, jo Krišna nekad agrāk nebija bijis tik bargs. Uztraukumā un bailēs no šķiršanās Rukminī sirds nevaldāmi sitās. Neko Krišnam neatbildējuma, valdniece sāka izmisīgi raudāt, it kā sliktu bēdu okeānā. Ar kāju pirkstiem Rukminī švīkāja grīdu, kurā atspoguļojās viņas sarkani krāsotie nagi. Asaras, ritēdamas no acīm, sajaucās ar melno skropstu tušu un pilēja uz krūtīm, noskalodamas kunkumu un safrānu. Uztraukumā, nevarēdama dabūt ne vārdu pār lūpām, Rukminī nekustīgi stāvēja noliektu galvu. Neaptveramās bailēs un žēlumā valdniece nespēja pat domāt, un viņu pārņēma pilnīgs nespēks. Rokassprādzes noslīdēja, un čāmara, ar kuru Rukminī apvēdināja Krišnu, atsitās pret zemi. Valdniece bija pilnīgi apjukusi un zaudēja samaņu. Viņa nokrita zemē kā vētras nolauzts banāna koks, un tās skaistais matu sakārtojums izjuka.

Kungs Krišna tūlīt saprata, ka Rukminī nav uztvērusi Viņa vārdus kā joku. Viņa tos bija ņēmusi pie sirds, un, dziļi pārdzīvodama to, ka tūlīt nāksies šķirties no Krišnas, viņa bija zaudējusi samaņu. Kungs Šrī Krišna ļoti mīl savus bhaktas, un, redzot, kas noticis ar Rukminī, Viņa sirds tūlīt atmaiga. Viņš kļuva žēlsirdīgs. Krišnas un Rukminī attiecības ir Lakšmī-Nārājanas attiecības, tāpēc Viņš parādījās Rukminī priekšā četrroku Nārājanas izpausmē. Izkāpis no gultas, Viņš piecēla valdnieci, ar savām spirdzinošajām plaukstām sakārtoja viņai matus un noslaucīja Rukminīdži miklās krūtis. Redzot, cik ļoti Rukminī Viņu mīl, Krišna apmīloja valdnieci.

Augstākā Personība ļoti labi prot mierināt citus, un tāpēc Viņš ņēma savus vārdus atpakaļ. Krišna ir bhaktu vienīgais patvērums, un tāpēc Viņš lieliski zina, kā iepriecināt savus tīros bhaktas. Kungs redzēja, ka Rukminī nav sapratusi to, ka Viņš runājis pa jokam. Un, lai atbrīvotu mīļoto sievu no apjukuma, Krišna tai sacīja: "Ak, valdnieka Vidarbhas meita, Mana dārgā Rukminī, lūdzu, saproti Mani pareizi. Neesi pret Mani tik nelaipna. Es zinu, ka tu patiesīgi un nopietni mīli Mani, tu esi Mana mūžīgā pavadone. Vārdi, kas tevi tik ļoti uztrauca, nemaz nav patiesi. Es tikai gribēju tevi mazliet pakaitināt un cerēju, ka tu atjokosi preti. Diemžēl tu esi ņēmusi Manus vārdus nopietni; Es ļoti

atvainojos par to. Es cerēju, ka tavas sārtās lūpas dūsmās drebēs un ka tu Mani norāsi. Ak, mīlestības pilnība! Es taču nevarēju iedomāties, ka tu zaudēsi samaņu. Es gaidīju, ka tavas acis metīs atriebības zibeņus, un Es varēšu redzēt tavu daiļo seju dūsmās.

Mana dārgā, skaistā sieva! Mēs esam ģimenes cilvēki, kas aizņemti ar darbiem, un ilgojamies pēc tā brīža, kad varēsim savā starpā pajokot. Tas ir augstākais, ko var dot ģimenes dzīve. Ģimenes cilvēki augu dienu un nakti smagi strādā, taču viss darba grūtums aizmirstas, kad vīrs satiekas ar sievu un viņi kopā dažādos veidos bauda dzīvi." Kungs Krišna vēlējās parādīt sevi kā parastu ģimenes cilvēku, kurš priecājas, jokojoties ar sievu. Tāpēc Viņš atkal un atkal lūdza Rukminī neņemt Viņa vārdus par pilnu.

Tā Kungs Krišna ar mīļiem vārdiem nomierināja Rukminī, un viņa saprata, ka iepriekš teiktais nav bijis domāts nopietni un ka Krišna runājis tikai joka pēc. Nu valdniece nomierinājās, vairs nebaidījās, ka Krišna varētu viņu pamest, un ar priecīgu smaidu sāka skatīties Viņam acīs. Rukminī sacīja: "Mans dārgais lotosacainais Kungs! Tev ir pilnīga taisnība. Mēs nesaderam kopā. Es nespēju pacelties tādā līmenī kā Tu, jo Tu esi visu īpašību avots, bezgalīgā Dieva Augstākā Personība. Kā gan es Tev varu būt piemērota sieva? Vai tad mani var salīdzināt ar Tevi, visas dižēnības kungu, triju īpašību valdnieku un tādu lielu padievu kā Brahmas un Kunga Šivas godināšanas mērķi? Mani ir radījušas trīs materiālās dabas īpašības, kas traucē pilnveidoties garīgajā kalpošanā. Kā gan es varu būt Tev piemērota sieva? Mans dārgais, Tev bija taisnība, ka Tu esi aizbēdzis jūrā aiz bailēm no valdniekiem. Bet kas gan ir šie materiālās pasaules valdnieki? Taču ne jau šie tā saucamie karalisko ģimeņu locekļi. Pār materiālo pasauli valda trīs dabas īpašības, tās ir īstenās vadītājas. Tu atrodi visu būtņu sirdīs, un nav nekādu šaubu par to, ka trīs materiālās dabas īpašības Tevi nekādā ziņā neskar.

Tu teici, ka vienmēr naidojies ar pasaules valdniekiem. Bet kas ir šie valdnieki? Manuprāt, īstie pasaules valdnieki ir jutekļi. Tie ir ārkārtīgi grūti uzveicami un valda pār visiem. Tu, protams, esi šo materiālo jutekļu ienaidnieks. Tu nekad nenonāc jutekļu varā; gluži otrādi, Tu esi jutekļu valdnieks Hrišīkēša. Mans dārgais Kungs, Tu teici, ka Tev nav nekādas karaliskas varas, un arī tas ir pareizi. Tu pats nenodarbojies ar valdīšanu materiālajā pasaulē, un pat Tavi kalpi, kas kaut nedaudz pieķērušies Tavām lotospēdām, arī atsakās no valdīšanas pār materiālo pasauli, jo uzskata materiālo stāvokli par vislielāko tumsību, kas neļauj iet uz garīgo gaismu. Ja valdīšana pār materiālo pasauli nepatīk Taviem kalpiem, tad ko lai saka par Tevi? Mans dārgais Kungs, Tu teici, ka nedarbojies kā parasts cilvēks, kuram dzīvē ir noteikts mērķis. Arī tas ir pilnīgi pareizi. Arī Tavi diženie bhaktas un kalpi, kurus sauc par diženiem gudrajiem un svētajiem, darbojas tā, ka nevienam nav ne jausmas par viņu dzīves mērķi. Sabiedrība viņus uzskata par neprātīgiem un ciniskiem. Viņu dzīves mērķis parastajiem ļaudīm ir noslēpums. Zemākie no cilvēkiem nespēj izprast ne Tevi, ne Tavus kalpus. Materiālās dabas piesārņotam cilvēkam nav nekāda priekšstata pat par Tavām un Tavu bhaktu spēlēm. Ak, bezgalīgais! Ja parastajiem ļaudīm nav izprotama pat Tavu bhaktu darbība un pūles, tad ko gan viņi var spriest par Tavās rīcības iemesliem? Visas enerģijas un varenības Tev kalpo un tajā pat laikā rod patvērumu pie Tevis.

Tu sacīji, ka Tev nekas nepieder, bet tā nav nabadzība. Tā kā, izņemot Tevi, nekas nepastāv, Tev nav vajadzīgi nekādi īpašumi – Tu pats esi viss. Tev atšķirībā no citiem nav jāpērk nekas ārējs. Tu esi absolūts un visu, kas tev nepatīk, Tu vari pārveidot pēc sava prāta. Tev nekas nepieder, bet neviens nav bagātāks par Tevi. Materiālajā pasaulē cilvēks nevar būt bagāts, ja viņam nav īpašuma. Bet, tā kā Tu, Kungs, esi absolūts, Tu vari pārvarēt īpašuma trūkuma un pārpilnības pretstatu. Vēdās teikts, ka Tev nav materiālu roku un kāju, tomēr Tu pieņem visu, ko bhaktas Tev ar mīlestību piedāvā. Tev nav materiālu acu un ausu, tomēr Tu visu redzi un dzirdi. Lai gan Tev nekas nepieder, diženie padievi, kas no citiem pieņem lūgšanas un godināšanu, nāk godināt Tevi, lai izlūgtos Tavu žēlastību. Kā gan Tevi

var pieskaitīt pie nabagiem?

Mans dārgais Kungs! Vēl Tu teici, ka bagātākā sabiedrības daļa Tevi negodina. Arī tas ir pareizi, jo cilvēki, kas ļoti lepojas ar saviem materiālajiem īpašumiem, vēlas tos izmantot jutekļu apmierināšanai. Kad nabadzīgs cilvēks tiek pie turības, viņš domā par jutekļu apmierināšanu, jo nezina, kā pareizi izmantot savu grūti nopelnīto naudu. Ārējās enerģijas maldināts, viņš uzskata, ka pareizais naudas izmantošanas veids ir jutekļu apmierināšana, un tādēļ atstāj novārtā pārpasaulīgo kalpošanu. Mans dārgais Kungs! Tu teici, ka tie, kam nekā nav, Tev ir ļoti mīļi. Bhaktas atsakās no visa, lai iegūtu vienīgi Tevi. Es redzu, ka tādi diženi gudrie kā Nārada Muni, kuriem nav nekādu materiālo īpašumu, Tev ir ļoti dārgi, un arī viņiem vienaldzīgs viss, izņemot Tevi, Kungs.

Mans dārgais Kungs! Tu teici, ka laulātie draugi var būt viens otram atbilstoši, ja tie ir līdzīgi pēc sava sabiedriskā stāvokļa, skaistuma, bagātības, spēka, ietekmes un atsacīšanās spējas. Taču to var sasniegt tikai ar Tavu žēlastību. Tu esi augstākā pilnība un visu varenību avots. Lai arī kas cilvēkam piederētu, tas ir nācis no Tevis. Kā teikts Vēdānta-sūtrā: *janmādy asya yataḥ* – Tu esi augstākais avots, no kura viss izplūst, Tu esi visa prieka krātuve. Tāpēc cilvēki, kuriem ir zināšanas, vēlas sasniegt vienīgi Tevi un neko citu. Lai iegūtu Tavu žēlastību, viņi atsakās no visa, pat no pārpasaulīgās Brahmana apzināšanās. Tu esi augstākais un galējais dzīves mērķis. Tevī dzīvās būtnes var sasniegt visu savu tieksmju piepildījumu. Tie, kuru mērķi patiešām ir pareizi, vēlas vienīgi Tevi un, lai sasniegtu panākumus, atstāj visu. Tādēļ viņi ir pelnījuši būt kopā ar Tevi. Sabiedrībā, kur cilvēki viens otram kalpo un darbojas Krišnas apziņā, viņi nav pakļauti materiālās sabiedrības ciešanām un priekiem, kas rodas no dzimumu pieķeršanās. Tādēļ visiem, gan vīriešiem, gan sievietēm, jācenšas atrasties Tavā sabiedrībā, un jākalpo Tev. Tu esi Dieva Augstākā Personība; neviens nevar Tevi pārspēt, un neviens nevar pacelties Tavā līmenī. Sabiedrība ir pilnīga tad, ja Tu esi tās mērķis un visi kalpo Tev kā Visaugstākajam. Šādā pilnīgā sabiedrībā ikviens var būt mūžam laimīgs un prieka pilns.

Mans dārgais Kungs! Tu teici, ka Tevi slavina tikai ubagi, un arī tas ir pareizi. Bet kas ir šie ubagi? Viņi ir visaugstākie bhaktas, atbrīvotas personības un tie, kas pieņēmuši atsacīšanās dzīves kārtu. Tie ir bhaktas un diženas dvēseles, kuru vienīgais uzdevums ir godināt Tevi. Tādas diženas dvēseles piedod pat vislielākajiem zaimotājiem. Šie tā saucamie ubagi dzīvē garīgi pilnveidojas, panesot visus materiālās pasaules uzliktos pārbaudījumus. Mans dārgais vīrs! Man nešķiet, ka es būtu apprecējusies ar Tevi pieredzes trūkumu dēļ. Patiesībā es sekoju šīm diženajām dvēselēm. Es gāju pa diženo ubagu ceļu un nolēmu veltīt savu mūžu Tavām lotospēdām.

Tu teici, ka Tev nav nekā, un tas ir pareizi, jo Tu atdod sevi visu šīm diženajām dvēselēm un bhaktām. Labi apzinoties to, es atraidīju tādas diženas personības kā Kungu Brahmū un valdnieku Indru. Mans Kungs! Diženais laiks darbojas tikai un vienīgi Tavā vadībā. Laiks ir tik liels un varens, ka dažos mirkļos tas var izraisīt iznīcināšanu jebkurā pasaules daļā. Ņemot to visu vērā, es domāju, ka Džarāsandha, Šišupāla un citi līdzīgi prinči, kas vēlējās apprecēties ar mani, nav labāki par parastiem kukaiņiem.

Mans dārgais visvarenais Vasudēvas dēls, Tu teici, ka bailēs no varenajiem prinčiem Tu patvēries okeānā, un tas ir pareizi, taču mana pieredze liecina par kaut ko citu. Es redzēju, kā Tu ar varu mani nolaupīji visu šo prinču klātbūtnē. Toreiz, laulību ceremonijas laikā, Tu, vienkārši paraujot sava loka stiegru, aizdzini citus projām un visžēlīgi devi man patvērumu pie savām lotospēdām. Es ļoti skaidri atceros, ka Tu nolaupīji mani gluži kā lauva, kas ar varu paņēma savu medījuma daļu, vienā acu mirklī aizdenot projām mazākos zvērus.

Mans dārgais lotosacainais Kungs! Es nesaprotu, kāpēc Tu apgalvoji, ka sievietes un citi, kas rod patvērumu pie Tavām lotospēdām, līdz mūža galam pārdzīvo zaudējumu? Pasaules vēsturē ir bijuši tādi prinči kā Anga, Prithu, Bharata, Jajāti un Gaja, diženi pasaules imperatori, kuriem pēc stāvokļa

nebija līdzīgu. Bet, lai saņemtu Tavu lotospēdu svētību, viņi atsacījās no sava augstā stāvokļa un devās uz mežu, lai nodarbotos ar askēzēm. Vai tas, ka viņi to darīja brīvprātīgi, pieņemot Tavas lotospēdas par pašu galveno un vienīgo, norāda uz skumjām un zaudējumiem?

Mans dārgais Kungs! Tu teici, ka es vēl varu šķirties no Tevis un izvēlēties starp prinčiem kādu citu vīru. Taču, Kungs, es lieliski zinu, ka Tu esi visu labo īpašību avots. Tādi diženi svētie kā Nārada Muni pastāvīgi slavina Tavas pārpasaulīgās īpašības. Ja kāds tikai rod patvēruma pie tāda svētā, viņš tūlīt atbrīvojas no visiem materiālajiem sārņiem. Un kad šāds cilvēks nonāk tiešā saskarsmē ar kalpošanu Tev, laimes dieviete ir ar mieru dot viņam visas savas svētības. Tad kā gan sieviete, kura kaut reizi dzirdējusi par Tavu godību no autoritatīviem avotiem un tā vai citādi izbaudījusi Tavu lotospēdu nektārsaldo smaržu, var būt tik nesaprātīga un precēties ar kādu no šīs materiālās pasaules, kurš vienmēr baidās no nāves, vecuma, slimībām un pārdzimšanas? Tāpēc es neesmu pieņēmusi Tavas lotospēdas neapdomīgi. Es esmu visu kārtīgi apsvērusi. Mans dārgais Kungs! Tu esi visu triju pasaulu saimnieks. Tu vari piepildīt visas savu bhaktu vēlmes gan šajā, gan nākamajā pasaulē, jo Tu esi Augstākā Dvēsele ikvienā. Tāpēc Tu biji vienīgais, ko es varēju izvēlēties par vīru. Tu vari iemest mani jebkurā no dzīvo būtņu veidiem saskaņā ar manas auglīgās darbības sekām. Man viss vienalga. Es tikai vēlos būt tuvu pie Tavām lotospēdām, jo Tu vari atpestīt savus bhaktas no maldu pilnās materiālās esamības un vienmēr esi gatavs atdot sevi bhaktām.

Mans dārgais Kungs! Tu man ieteici izvēlēties vīru starp tādiem prinčiem kā Šišupāla, Džarāsandha un Dantavakra, bet kas gan viņi ir šajā pasaulē? Viņi aizvien smagi strādā, lai uzturētu ģimeni, gluži kā buļļi, kas dienu un nakti griež eļļas spiedi. Viņi ir kā ēzeļi, jūga lopi. Viņi ir tikpat maz cienījami kā suņi un tikpat nožēlojami kā kaķi. Viņi ir pārdevušies kā vergi savām sievām. Neveiksmīga sieviete, kas nekad nav dzirdējusi par Tavu godību, var pieņemt kādu no šiem cilvēkiem par savu vīru, bet tā, kura kaut ko uzzinājusi par Tevi – ka Tevi slavina ne tikai šajā pasaulē, bet arī tādu diženu padievu kā Kunga Brahmas un Kunga Šivas galmos –, par savu vīru varēs pieņemt vienīgi Tevi. Vīrietis šai materiālajā pasaulē nav nekas vairāk kā nedzīvs ķermenis. Pavirši raugoties, ķermenis klāj dzīvo būtni, un tas ir tikai ādas maiss, ko rotā bārda, ūsas, spalvas, nagi un mati. Šis izrotātais maiss ir pilns ar muskuļiem, kauliem, asiņu krātuvēm, tur vienmēr ir izkārnījumi, urīns, gļotas, žults un netīrs gaiss, un to vienmēr bauda dažādi sīki radījumi un mikrobi. Muļķa sieviete pieņem šādu nedzīvu ķermenis par savu vīru un savā neziņā mīl viņu kā dārgu dzīves biedru. Tas notiek tikai tādēļ, ka šīs sievietes nekad nav sajutušas Tavu lotospēdu mūžam svētlaimīgo smaržu.

Mans dārgais lotosacainais vīrs! Tu esi apmierināts sevī. Tev ir vienalga, vai es esmu skaista un tikumīga vai ne; Tevi tas neuztrauc. Tava nepieķeršanās man nebūt nav pārsteidzoša, tā ir gluži dabiska. Tu nevari būt pieķēries nevienai sievietei, lai cik dižciltīga un skaista viņa arī būtu. Neatkarīgi no tā, vai Tu esi pieķēries Man vai ne, es vēlos, lai mana bhakti un uzmanība vienmēr būtu vērsta uz Tavām lotospēdām. Materiālā kaislību īpašība arī ir Tevis radīta, tādēļ, ja Tu kaislīgi paraugies uz mani, es to uzskatu par vislielāko svētību dzīvē un vēlos tikai šādus svētīgus mirkļus."

Kad Krišna noklausījās Rukminī teikto un viņas izskaidrojumus katram vārdam, ko Viņš bija sacījis, lai radītu mīlestības pilnas dusmas pret sevi, Viņš atkal uzrunāja Rukminī: "Mana dārgā, šķīstā sieva, mana dārgā princese, Es gaidīju no tevis šādus izskaidrojumus un tikai tādēļ jokojos ar tevi, lai redzētu, vai tevi iespējams piekrāpt. Nu Es esmu sasniedzis savu mērķi. Tavi brīnišķīgie izskaidrojumi katram Manam vārdam ir pilnīgi pareizi, un Es tiem piekrītu. Ak, daiļā Rukminī, tu esi mana visdārgākā sieva! Es ļoti priecājos, redzot, cik stipri tu Mani mīli. Es tev apsolu, ka, lai ko tu arī vēlētos un gribētu no Manis, Es vienmēr būšu gatavs tev sagādāt. Un ir arī taisnība, ka Mani bhaktas, Mani dārgie draugi un kalpi vienmēr ir brīvi no materiālajiem sārņiem, lai gan viņi nevēlas lūgt Man tādu brīvību. Bhaktas no Manis nevēlas neko, Viņi tikai grib kalpot Man, viņi ir pilnīgi atkarīgi no Manis.

Un, ja viņi kādreiz Man kaut ko lūdz, tas nav nekas materiāls. Bhaktu tieksmes un vēlmes nevis piesaista materiālajai pasaulei, bet rada atbrīvi no tās.

Mana dārgā, šķīstā un dievbijīgā sieva, Es pārbaudīju tavu uzticību un mīlestību pret Mani, un tu lieliski izturēji šo pārbaudījumu. Es tišām tevi uztraucu un teicu daudz vārdu, kas neatbilst tavam raksturam, un esmu ļoti pārsteigts, ka tava bhakti pret Mani nav svārstījusies ne par mata tiesu. Mana dārgā sieva, Es tev dodu visas svētības līdz pat iespējai atbrīvoties no materiālās pasaules, un vienīgi Es varu pārtraukt materiālās esamības ritumu un saukt dzīvo būtni mājās, atpakaļ pie Dieva. Tas, kura bhakti pret Mani nav tīra, godina Mani kaut kāda materiāla labuma dēļ, lai tikai varētu atrasties materiālās laimes pasaulē, kur augstākais prieks ir dzimumdzīve. Tas, kurš nodarbojas ar smagām askēzēm, lai sasniegtu šo materiālo laimi, noteikti atrodas Manas ārējās enerģijas maldinājuma varā. Tie, kas garīgo kalpo Man, lai iegūtu kaut ko materiālu un apmierinātu jutekļus, noteikti ir nejēgas, jo materiālā laime, kas balstās uz dzimumdzīvi, ir iegūstama pat visnožēlojamākajos dzīvības veidos, kā cūku un suņu veidolos. Pie Manis nevajag meklēt šādu laimi, kas ir pieejama pat ellē. Tāpēc tiem, kas tiecas tikai pēc materiālas laimes un ne pēc Manis, labāk ir palikt šādos ellei līdzīgos apstākļos."

Materiālais piesārņojums ir tik spēcīgs, ka ļaudis augu dienu un nakti smagi strādā, lai iegūtu materiālo laimi. Ārišķīgā reliģija, askēzes, cilvēku mīlestība, labdarība, politika un zinātne – viss ir vērsts uz kaut kādu materiālo labumu iegūšanu. Lai ātri gūtu materiālos panākumus, materiālistiskie ļaudis parasti godina dažādus padievis un, materiālu tieksmju apmāti, reizēm uzsāk garīgo kalpošanu Dievam Kungam. Taču reizēm gadās arī tā, ka cilvēks patiesi kalpo Kungam, bet saglabā arī materiālās tieksmes. Tad Kungs visžēlīgi atbrīvo viņu no visa, kas sniedz materiālu laimi. Tad bhakta, neatrazdams patvērumu materiālajā laimē, pilnīgi velta sevi tīrai garīgajai kalpošanai.

Kungs Krišna turpināja: "Ak, labākā no valdniecēm! Es skaidri zinu, ka tev nav materiālu tieksmju; tavs vienīgais mērķis ir kalpot Man, un tu jau ilgu laiku esi kalpojusi Man ar tīru sirdi. Tīra garīgā kalpošana, kas ir paraugs citiem, var ne tikai atbrīvot bhaktu no šīs materiālās pasaules, bet arī aizvest viņu uz garīgo valstību, dodot iespēju mūžīgi kalpot Man. Tie, kas pārlietu pieķērušies materiālajai laimei, nespēj tā kalpot. Sievietes, kuru sirdis ir piesārņotas un materiālo vēlmju pilnas, pastāvīgi domā par dažādiem jutekļu apmierināšanas veidiem, tajā pat laikā tēlojot diženas bhaktas.

Mana dārgā, cienījamā sieva! Lai gan Man ir tūkstošiem sievu, Es domāju, ka neviena no viņām nespēj Mani mīlēt vairāk kā tu. Tu esi īpaša, un to pierāda tas, ka tu līdz pat kāzu dienai, Mani neredzējusi, bet tikai dzirdējusi par Mani no kāda cita, bijī tik stingra savā ticībā, ka pat daudzu labām īpašībām apveltītu, bagātu un skaistu karaliskās kārtas vīriešu klātbūtnē atteicies izvēlēties kādu no viņiem, bet gribēji tikai Mani. Tu atraidīji visus sabraukušos prinčus un ļoti pieklājīgā veidā atsūtīji Man slepenu vēstuli, aicinot tevi nolaupīt. Kad Es to darīju, tavs vecākais brālis Rukmī ar varu stājās Man pretī. Es viņu bez žēlastības uzveicu un padarīju smieklīgu. Kad Anirudha precējās un mēs visi spēlējām šahu, tavs brālis Rukmī sastrīdējās ar Manu vecāko brāli Balarāmu un beigu beigās tika nogalināts. Es biju pārsteigts, ka tu šajā reizē nebildi ne vārda. Tu ļoti baidījies šķirties no Manis, tāpēc klusēdama visu pacieti. Ak, dārgā! Ar savu klusēšanu tu nopirki Mani uz visiem laikiem; Es uz mūžiem esmu nonācis tavā varā. Tu atsūtīji pie Manis vēstnesi, lai Es tevi nolaupītu, un, kad Es ar savu ierašanos mazliet kavējos, tev likās, ka visa pasaule kļuvusi tukša. Uzskatīdama, ka tavam daiļajam augumam nedrīkst pieskarties neviens cits, un domādama, ka Es neatbraukšu, tu nolēmi izdarīt pašnāvību un tūlīt padarīt sev galu. Mana dārga Rukminī! Tavu diženo un cildeno mīlestību Es vienmēr glabāšu savā dvēselē. Zini, ka Es nespēju atalgot tevi par tīro bhakti."

Dieva Augstākajai Personībai Krišnam noteikti nav nekādas vajadzības kļūt par kāda vīru, dēlu vai tēvu, jo viss pieder Viņam un visi darbojas saskaņā ar Viņa gribu. Lai gūtu apmierinājumu, Viņam nav vajadzīga palīdzība. Krišna ir ātmārāma, sevī apmierināts. Viņš var gūt visu prieku sevī bez ārējas

palīdzības. Bet, kad Kungs atnāk, lai darbotos cilvēka lomā, Viņš visā pilnībā spēlē vīru, dēlu, draugu vai ienaidnieku. Tādējādi, darbojoties valdnieču, it īpaši Rukminīdži, vīra lomā, Viņš visā pilnībā baudīja laulības mīlestību.

Saskaņā ar vēdisko kultūru, daudzsievība ir atļauta, taču ne pret vienu no sievām nedrīkst izturēties slikti. Citiem vārdiem sakot, vīrietis drīkst precēt daudzas sievas tikai tad, ja viņš tām visām var būt labs vīrs un izturēties pret viņām vienlīdzīgi; pretējā gadījumā tas nav atļauts. Kungs Krišna ir skolotājs visai pasaulei, un tāpēc, lai gan Viņam nebija vajadzīga sieva, Viņš izvērsās tikpat daudzos veidolos, cik bija sievu, un dzīvoja ar tām kā vislabākais ģimenes cilvēks, ievērojot vadošos principus, likumus un saistības saskaņā ar Vēdu norādījumiem, sabiedrības likumiem un paražām. Kungs gādāja, lai visām 16 108 sievām būtu savas pilis ar dažādu iekārtojumu un gaisotni. Tādējādi Kungs, kurš ir viens vienīgs, izpaudās kā 16 108 labi vīri.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" piecdesmit devītajai nodaļai "Krišnas un Rukminī sarunas".

Sešdesmitā nodaļa. Krišnas ģimenes radu raksti

Krišnam bija 16 108 sievas, un katra no tām laida pasaulē desmit dēlus, kuri spēka, skaistuma, gudrības, slavas, bagātības un atsacīšanās ziņā līdzinājās savam tēvam: kāds tēvs, tāds dēls. Visas 16 108 Krišnas sievas bija princeses, un katra no tām redzēja, ka Krišna vienmēr atrodas viņas pilī un neatstāj mājas. Katra no valdniecēm uzskatīja Krišnu par paklausīgu vīru, kas ļoti pieķēries viņai, taču patiesībā Krišnu nesaistīja neviena no tām. Katra valdniece sevi uzskatīja par vienīgo Krišnas sievu un domāja, ka ir ļoti dārga Viņam, taču Kungs Krišna, kurš ir ātmārāma jeb sevī pilnīgs, nebija pret viņām ne labs, ne naidīgs. Viņš bija vienāds pret visām sievām un izturējās kā nevainojams vīrs, lai darītu tām prieku. Viņam nebija vajadzīga neviena sieva. Patiesībā šīs sievietes nespēja saprast, cik cildens ir Krišna un kas Viņš patiesībā ir.

Visas princeses, Krišnas sievas, bija ārkārtīgi skaistas, un visām viņām patika Krišnas acis, kas bija kā lotosa ziedlapiņas, Viņa skaistā seja, garās rokas, mīļais smaidis, joki un apburošie vārdi. Tāpēc viņas ģērbās, cik vien pievilcīgi mācēja, lai ar savu sievišķīgo skaistumu savaldzinātu Krišnu. Valdnieces smējās un kustināja uzacis, šaujot savas mīlestības bultas, lai atmodinātu Krišnā iekāri. Tomēr viņas nespēja satraukt Krišnas prātu vai radīt Viņā tieksmi pēc dzimumsakariem. Tas nozīmē, ka Krišna savienojās ar savām sievām tikai un vienīgi tāpēc, lai laistu pasaulē bērnus.

Dvārakas valdnieces bija ļoti laimīgas, ka Kungs Šrī Krišna bija kļuvis par viņu vīru un dzīvesbiedru, lai gan Viņam nespēj tuvoties tādi augsti padievi kā Brahma. Kungs Krišna dzīvoja ar katru no savām valdniecēm kā labs vīrs ar sievu un izturējās pret viņām tā, ka ik mirklis nesa jaunu, aizvien lielāku pārpasaulīgu svētlaimi, kas izpaudās smaidos, vārdos un attiecībās. Katrai no sievām bija simtiem un tūkstošiem kalpoņu, tomēr, kad Krišna ienāca pilī, katra no sievām pati sagaidīja Krišnu, ērti apsēdinot Viņu, godinot Viņu ar visiem vajadzīgajiem piederumiem, nomazgājot Viņa lotospēdas, piedāvājot beteļriekstus, masējot kājas, lai atbrīvotu Viņu no noguruma, apvēdinot Viņu, piedāvājot dažādas sandalkoka pastas, eļļas un smaržvielas, liekot Viņam ap kaklu ziedu vītnes, kārtējot Viņam matus, guldinot Viņu un palīdzot mazgāties. Tā valdnieces visādā ziņā apkalpoja Krišnu, it īpaši tad, kad Viņš ēda. Viņas pastāvīgi kalpoja Kungam.

Katrai no Krišnas 16 108 valdniecēm bija desmit dēli, un šeit tiks nosaukti pirmo astoņu valdnieču dēli. Desmit Rukminī dēli bija Pradjumna, Čārudēšna, Sudēšna, Čārudēha, Sučāru, Čārugupta, Bhadračāru, Čāručandra, Vičāru un Čāru. Neviens no viņiem pēc savām īpašībām neatpalika no sava dievišķā tēva Kunga Krišnas. Desmit Satjabhāmas dēli bija Bhānu, Subhānu, Svarbhānu, Prabhānu, Bhānumāns, Čandrabhānu, Brihadbhānu, Atibhānu, Šrībhānu un Pratibhānu. Arī nākamajai valdniecei

Džāmbavatī bija dēli, no kuriem vecākais bija Sāmba. Viņus sauca: Sāmba, Sumitra, Purudžits, Šatadžits, Sahasradžits, Vidžaja, Čitrakētu, Vasumāns, Dravida un Kratu. Kungs Krišna īpaši mīlēja Džāmbavatī dēlus. Valdnieka Nagnadžita meitas Satjas desmit dēli bija Vīra, Čandra, Ašvasēna, Čitragu, Vēgavāns, Vriša, Āma, Šanku, Vasu un Kunti. Kunti no viņiem bija visspēcīgākais. Desmit Kāлиндī dēli bija Šruta, Kavi, Vriša, Vīra, Subāhu, Bhadra, Šānti, Darša, Pūrnāmāsa, un visjaunākais bija Somaka. Madrasas apgabala valdnieka meitas Lakšmanes desmit dēli bija Praghoša, Gātravāns, Simha, Bala, Prabala, Ūrdhvaga, Mahāšakti, Saha, Odža un Aparādžita. Gluži tāpat desmit Mitravindas dēli bija Vrika, Harša, Anila, Gridhra, Vardhana, Anāda, Mahāmsa, Pāvana, Vahni un Kšudhi. Nākamajai sievai Bhadrai bija desmit dēli, kurus sauca par Sangrāmadžitu, Brihatsēnu, Šūru, Praharanu, Aridžitu, Džaju, Subhadru, Vāmu, Āju un Satjaku. Bez šīm astoņām valdniecēm Krišnam bija vēl bija 16 100 sievas, un arī katrai no viņām bija desmit dēli.

Rukminī vecākais dēls Pradjumna jau no dzimšanas kļuva par Mājāvatī vīru, un pēc tam viņš apprecējās ar Rukmavatī, savas mātesbrāļa Rukmī meitu. Rukmavatī laida pasaulē Anirudhu. Tādā veidā Krišnas ģimenē, kurā ietilpst Krišna ar savām sievām, viņu dēli, mazdēli un pat mazmazdēli – kopā ir gandrīz miljards locekļu.

Krišnas pirmās sievas Rukminī vecākais brālis Rukmī cīņā tika sakauts un apvainots, taču pēc Rukminī lūguma Krišna viņu nenogalināja. Kopš tā laika Rukmī necieta Krišnu un vienmēr bija naidīgs pret Viņu. Tomēr Rukmī meita apprecējās ar Krišnas dēlu, un mazmeita – ar Krišnas mazdēlu Anirudhu. Kad Mahārādža Parīkšits to uzzināja no Šukadēvas Gosvāmī, viņš bija mazliet pārsteigts: "Es brīnos, ka Rukmī un Krišna, kas bija tik lieli ienaidnieki, pieļāva, ka viņu pēcnācēji precas savā starpā." Mahārādža Parīkšits gribēja zināt, kā tas varēja notikt, un tāpēc izjautāja Šukadēvu Gosvāmī. Šukadēva Gosvāmī nodarbojās ar jogu, un viņa skatam nekas nevarēja palikt apslēpts. Tādi pilnīgi jogi kā Šukadēva Gosvāmī visos sīkumos spēja redzēt pagātņi, tagadņi un nākotņi. Tādēļ no šādiem jogiem un mistiķiem neko nevar noslēpt. Uzklusījis Mahārādžas Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī atbildēja.

Pradjumna, Krišnas vecākais dēls, kuru bija laidusi pasaulē Rukminī, bija pats mīlas dievs. Viņš bija tik skaists un pievilcīgs, ka Rukmī meita Rukmavatī savā svajamvarā nespēja izvēlēties par vīru nevienu citu, kā viņu. Tāpēc šajā līgavaiņa izvēles ceremonijā viņa visu prinču klātbūtnē aplika Pradjumnam ap kaklu ziedu vītņi. Kad starp prinčiem notika cīņa, Pradjumna izrādījās uzvarētājs, un tādēļ Rukmī bija spiests atdot savu daiļo meitu par sievu viņam. Lai gan Rukmī sirdī dega mūžīgs naidis pret Krišnu, viņa māsas Rukminī nolaupītāju un viņa paša apvainotāju, Rukmī tomēr nespēja nepiekrīst kāzām, jo gribēja iepriecināt Rukminī, kad viņa meita bija izvēlējusies par vīru Pradjumnu. Tādā veidā Pradjumna kļuva par Rukmī znotu. Bez desmit dēliem, par kuriem jau bija runāts iepriekš, Rukminī bija arī daiļa meita zilām acīm, un viņa apprecējās ar Kritavarmas dēlu Bali.

Lai gan Rukmī bija zvērināts Krišnas ienaidnieks, viņš ļoti mīlēja savu māsu Rukminī un vēlējās viņu visādā ziņā iepriecināt. Kad Rukminī mazdēlam Anirudham pienāca laiks precēties, Rukmī viņam par sievu deva savu mazmeitu Ročanu. Laulības starp tiešajiem brālēniem un māsīcām Vēdu kultūrā netiek uzskatītas par labām, taču Rukmī par prieku savai mātai Rukminī izprecināja Krišnas dēlam un mazdēlam savu meitu un mazmeitu. Kad vecāki bija vienojušies par Anirudhas un Ročanas laulībām, no Dvārakas uz Bhodžakatu ceļā devās liels kāzu gājiens, kurā bija arī Anirudha. Rukmī bija iekarojis Bhodžakatu pēc tam, kad Krišna nolaupīja viņa māsu. Kāzu gājienu vadīja vectēvs Kungs Krišna kopā ar Kungu Balarāmu un savu pirmo sievu Rukminī, kā arī dēlu Pradjumnu, Džāmbavatī dēlu Sāmbu un daudziem citiem radiniekiem un ģimenes locekļiem. Viņi ieradās Bhodžakatā, kur mierīgā gaisotnē notika kāzu ceremonija.

Kalingas valdnieks bija Rukmī draugs, un viņš tam ieteica spēlēt šahu ar Balarāmu un uzvarēt Viņu

derībās. Kšatriju valdniekiem derības un šaha spēle nebija nekas neparasts. Ja viens draugs aicināja otru pie šaha galda, tad otrs nedrīkstēja atteikties. Šrī Balarāma nebija īpaši prasmīgs šaha spēlētājs, un Kalingas valdnieks to zināja. Tāpēc viņš ieteica Rukmī atmaksāt Krišnas ģimenes locekļiem, izaicinot Balarāmu uz šaha spēli. Lai gan Šrī Balarāmadži nebija īpaši prasmīgs šahists, Viņam ļoti patika sacensības. Viņš pieņēma Rukmī izaicinājumu un apsēdās pie galda. Spēlē par likmi tika izmantotas zelta monētas, un pirmo reizi pretinieki spēlēja uz simts monētām, tad – uz tūkstoš monētām, un tad – uz desmittūkstoš monētām. Rukmī katru reizi uzvarēja, un Balarāma cieta sakāvi.

Šrī Balarāmas neveiksmes Kalingas valdniekam noderēja par labu ieganstu, lai pasmietos par Krišnu un Balarāmu. Viņš nepārtraukti jokoja un beigās pilnā kaklā sāka smieties, parādot Balarāmam zobus. Tā kā Balarāma bija zaudētājs, Viņam šie joki nemaz nepatika, un Viņš sāka uztraukties. Rukmī vēlreiz izaicināja Balarāmu uz spēli, un šoreiz likme bija simttūkstoš monētas, taču Balarāma uzvarēja. Tomēr viltīgais Rukmī sāka apgalvot, ka Balarāma ir zaudējis, un sauca sevi par uzvarētāju. Balarāmadži par šiem meliem ļoti sadusmojās uz Rukmī. Viņa pēkšņās un briesmīgās dusmas bija kā paisuma vilnis okeānā pilnmēness dienā. Kunga Balarāmas sarkanīgās acis niknumā kļuva vēl sarkanākas. Šoreiz Viņš pats izaicināja pretinieku uz spēli un saderēja uz simts miljoniem monētu.

Arī šoreiz Balarāma saskaņā ar šaha likumiem uzvarēja, taču viltīgais Rukmī vēlreiz nosauca sevi par uzvarētāju. Viņš piesauca par lieciniekiem sanākušos prinčus un īpaši minēja Kalingas valdnieka vārdu. Strīda laikā no debesīm atskanēja balss, pavēstot, ka Balarāma ir bijis godīgs un ir uzvarējis šo spēli, bet Rukmī ir krāpnieks, un viņa apgalvojumi ir pilnīgi nepatiesi.

Par spīti debesu vēstījumam Rukmī joprojām teica, ka Balarāma ir zaudējis. Rukmī bija ļoti uzstājīgs, un likās, ka viņš pats piesauc savu nāvi. Paklausīdams sava drauga aplamajam padomam, uzpūtīgais Rukmī nepievērsa uzmanību debesu balsij un sāka izsmiet Balarāmadži. Viņš teica: "Mans dārgais Balarāma! Jūs, brāļi, esat tikai gani un varbūt kaut ko saprotat no govīm, bet kā gan Jūs varat kaut ko zināt no šaha spēles vai bultu šaušanas kaujas laukā? Šīs mākslas pārzina vienīgi prinči." Dzirdot Rukmī nirdzīgos vārdus un apkārtējo prinču skaļos smieklus, Kungs Balarāma briesmīgās dusmās paķēra vāli un, ne vārda neteikdams, sita Rukmī pa galvu. Rukmī nogāzās zemē kā nopļauts un bija pagalam. Tā šajā svētīgajā Anirudhas kāzu ceremonijā Balarāma nogalināja Rukmī.

Kšatriju sabiedrībā tādi gadījumi nav nekas neparasts, un Kalingas valdnieks, baidīdamies kļūt par nākamo upuri, metās bēgt. Taču Balarāma jau pēc pāris soļiem viņu noķēra. Tā kā valdnieks, izsmejot Balarāmu un Krišnu, bija rādījis zobus, Balarāma ar savu vāli tos izsita. Tika notverti arī pārējie prinči, kas atbalstīja Kalingas valdnieku un Rukmī, un Balarāma ar vāli viņus piekāva, salaužot tiem rokas un kājas. Neviens necentās atmaksāt, katrs mēģināja glābt savu ādu un skrēja projām, cik vien ātri varēja.

Kad notika strīds starp Balarāmu un Rukmī, Kungs Krišna nebilda ne vārda, jo zināja, ka, atbalstot Balarāmu, darīs nelaimīgu Rukminī, bet, sakot, ka Rukmī nogalināšana ir bijusi netaisnīga, apbēdinās Balarāmu. Tāpēc Kungs Krišna sava mazdēla kāzās neko neteica par svaiņa Rukmī nāvi. Viņš gribēja būt labs gan pret Balarāmu, gan pret Rukminī. Pēc tam notika ceremoniāla līgavas un līgavaiņa iesēdināšana kariatē, un jaunais pāris līgavaiņa radnieku pavadībā devās uz Dvāraku. Līgavaiņa radniekus pastāvīgi sargāja Kungs Krišna, dēmona Madhu nogalinātājs. Tā viņi atstāja Rukmī valsti Bhodžakatu un priecīgi brauca uz Dvāraku.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmitajai nodaļai "Krišnas ģimenes radu raksti".

Sešdesmit pirmā nodaļa. Ušas un Anirudhas satikšanās

Unirudhas un Ušas satikšanās, kas izraisīja lielu cīņu starp Kungu Krišnu un Kungu Šivu, ir ļoti noslēpumaina un interesanta. Mahārādža Parīkšits gribēja zināt, kā tas viss noticis, un Šukadēva Gosvāmī viņam par to pastāstīja: "Mans dārgais valdniek! Tu noteikti esi dzirdējis valdnieka Bali vārdu. Viņš bija dižens bhakta, kurš uzdāvināja Kungam Vāmanam, Višnu avatāram, kurš izskatījās pēc pundurīša brāhmana, visu, kas tam bija, t.i., visu pasauli. Valdniekam Bali bija simts dēli, un vecākais no tiem bija Bānāsura."

Lielais varonis Bānāsura, Mahārādžas Bali dēls, bija dižens Kunga Šivas bhakta un vienmēr bija gatavs kalpot savam kungam. Pateicoties savai bhakti pret Kungu Šivu, viņš sasniedza augstu stāvokli sabiedrībā un kļuva ļoti cienījams. Viņš bija arī ļoti saprātīgs un augstsirdīgs, un visi viņa darbi bija slavējami, jo Bānāsura nekad neatkāpās no sava godavārda un vienmēr patiesīgi izpildīja solījumus. Tai laikā viņš valdīja pār Šonitapurā pilsētu. Ar Kunga Šivas žēlastību Bānāsuram bija tūkstoš rokas, un viņš kļuva tik varens, ka pat tādi padievi kā valdnieks Indra paklausīgi kalpoja viņam.

Reiz, kad Kungs Šiva dejoja savu slaveno tāndava-nritjas deju, kuras dēļ viņu sauc arī par Natarādžu, Bānāsura ar savām tūkstoš rokām bija ritmiski spēlējis bungu pavadījumu. Kungs Šiva bieži tiek saukts par Āšutošu (ļoti viegli iepriecināmu), un viņš arī ļoti mīl savus bhaktas. Šiva labi aizsargā tos, kas raduši patvērumu pie viņa, un viņš valda pār visām materiālās pasaules dzīvajām būtnēm. Bānāsuras kalpošanas iepriecināts, viņš teica: "Tu vari lūgt man visu, ko vēlies, jo es esmu tev ļoti pateicīgs." Bānāsura atbildēja: "Mans dārgais kungs, ja tas ir iespējams, lūdzu, paliec manā pilsētā un aizsargā mani no ienaidniekiem."

Reiz Bānāsura atnāca pie Kunga Šivas viņu godināt. Valdnieks noliecās Kunga Šivas priekšā ar savu kroni, kas spožumā līdzinājās saulei, pieskardamies viņa lotospēdām. Tad Bānāsura sacīja: "Mans dārgais kungs! Ja kādam nav izdevies piepildīt savas tieksmes, viņš var to izdarīt, rodot patvērumu pie tavām lotospēdām, kuras ir gluži kā vēlmju piepildītāji koki. Mans dārgais kungs! Tu man esi devis tūkstoš rokas, bet es nezinu, ko ar tām darīt. Lūdzu, piedod man, bet liekas, ka cīņā es tās nemaz nevaru kārtīgi izmantot. Es nevaru atrast nevienu sev cienīgu pretinieku, izņemot tevi – kungu un sākotnējo materiālās pasaules tēvu. Reizēm man ļoti gribas izmantot savas rokas cīņā, un es meklēju atbilstošu pretinieku. Diemžēl visi zina manus neparastos spēkus un bēg projām. Nespēdams atrast piemērotu pretinieku, es cenšos rast apmierinājumu, sitot ar rokām kalnus. Tā es esmu sašķaidījis druskās jau daudzas lielas klintis."

Kungs Šiva saprata, ka viņa dotā svētība atnesusi Bānāsuram tikai raizes un teica: "Ak tu nelieti! Tu gribi cīnīties, bet, nevarēdams atrast piemērotu pretinieku, bēdājies. Lai gan tu domā, ka visā pasaulē, izņemot mani, nav neviena, kas varētu stāties tev pretī, es saku, ka reiz pienāks laiks un tāds pretinieks atradīsies. Tad tavas dienas būs skaitītas un uzvaras karogs kritīs. Tavs viltus lepnums būs sašķaidīts putekļos!"

Noklausījies Kunga Šivas vārdus, Bānāsura, kurš ļoti lepojās ar saviem spēkiem, bija lielā sajūsmā par to, ka varēs tikt ar kādu, kurš sašķaidīs viņu pīšļos. Bānāsura priecīgi devās mājās un gaidīja dienu, kad parādīsies labs pretinieks, kas spēs uzveikt viņu. Bānāsura bija muļķa dēmons. Var saprast, ka dēmoniski nevēlas, kuriem ir pārāk daudz materiālās varenības, vēlas šīs varenības izpaust un jūtas ļoti apmierināti, kad tām pienāk gals. Viņi nezina, kā pareizi izmantot savus spēkus, jo nesaprot, kādu labumu var dot Krišnas apziņa. Īstenībā ir divu veidu cilvēki: vieni apzinās Krišnu, bet otri neapzinās. Tie, kas neapzinās Krišnu, parasti ir padievu bhaktas, turpretī tie, kas apzinās Krišnu, ir Dieva Augstākās Personības bhaktas. Viņi izmanto visu, lai kalpotu Kungam, bet tie, kas neapzinās Krišnu, izmanto visu, lai apmierinātu jutekļus, un Bānāsura ir vislabākais šāda cilvēka piemērs. Viņš ļoti gribēja izmantot savas neparastās cīņas spējas, lai tādā veidā gūtu apmierinājumu. Neatrazdams pretinieku, viņš sita savas varenās rokas pret kalniem, sašķaidot tos gabalos. Arī Ardžunam bija

neparastas ciņas spējas, taču viņš atšķirībā no Bānāsuras izmantoja tās vienīgi Krišnas labad.

Bānāsuram bija daiļa meita vārdā Uša. Nākusi precību gados, viņa reiz, kopā ar draudzenēm gulēdama, sapnī sev blakus ieraudzīja Anirudhu un baudīja mīlestību ar viņu, lai gan patiesībā nekad nebija viņu ne redzējusi, ne arī dzirdējusi par viņu. Pamodusies Uša skaļi iesaucās: "Mans mīlais, kur tu esi?" Draudzenes to dzirdēja, un Uša nokauņējās. Viena no Ušas draudzenēm bija Čitralēkha, Bānāsuras galvenā ministra meita. Čitralēkha un Uša bija labas draudzenes, un Čitralēkha, ziņkārības pārņemta, jautāja: "Mana dārgā, daiļā princese! Tu taču vēl neesi precēta un neesi pat redzējusi jaunus puisiņus; es ļoti brīnos par taviem vārdiem. Kurš ir tas, ko tu meklē? Kas ir tavs iecerētais?"

Uša Čitralēkhai atbildēja: "Mana dārgā draudzene, sapnī es redzēju kādu ļoti skaistu jaunekli. Viņš bija melnīgsnējs, lotosu ziedlapiņu acīm un tērpts dzeltenās drēbēs. Viņam bija garas rokas, un augums bija tik skaists, ka šai puisī iemīlētos jebkura meitene. Es esmu ļoti lepna, ka šis skaistais jauneklis mani skūpstīja, un viņa lūpas bija saldas kā nektārs. Taču šajā brīdī viņš pazuda, un es jūtos kā būdu atvarā iekritusi. Ak, draudzene! Es ļoti gribu atrast šo brīnišķīgo jaunekli, manas sirds kungu."

Noklausījusies Ušas teikto, Čitralēkha tūlīt atbildēja: "Es saprotu tavas bēdas un apsolu – ja vien šis puisis atrodas kādā no trijām pasaulēm – augstākajā, vidējā vai zemākajā –, es viņu tev par prieku sameklēšu. Ja tu vēl atceries, kāds viņš sapnī izskatījās, tad es gādāšu, lai tavs prāts būtu mierīgs. Tagad es zīmēšu jaunekļus, un, ja tu kādā no viņiem pazīsi savu iecerēto, tad saki. Nav svarīgi, kur viņš ir; es zināšu, kā viņu atvest uz šejieni. Līdzko mēs uzzināsim, kas viņš ir, es tūlīt visu nokārtošu."

Runādama Čitralēkha sāka zīmēt daudzus augstāko planētu padieņus, pēc tam gandharvus, sidhas, čāranas, panagas, daitjas, vidjādharas un jakšas, kā arī daudzus cilvēkus. (Šrīmad Bhāgavatamas un citu Vēdu rakstu izteikumi pierāda, ka uz katras no planētām ir dažādas dzīvās būtnes. Tāpēc ir muļķīgi apgalvot, ka Zeme ir vienīgā apdzīvotā planēta.) Čitralēkha zīmēja daudzus attēlus. Starp uzzīmētajiem cilvēkiem bija arī Vrišni dinastijas locekļi: Krišnas tēvs Vasudēva un vectēvs Šūrasēna, Šrī Balarāmadži, pats Kungs Krišna un daudzi citi. Ieraudzījusi Pradjumnas attēlu, Uša sakautrējās, bet, kad Čitralēkha uzzīmēja Anirudhu, viņa bikli nolieca galvu un smaidīja, jo bija atradusi meklēto jaunekli. Uša pateica Čitralēkhai, ka šis ir tas puisis, kas nolaupījis viņas sirdi.

Čitralēkha bija varena mistiskā joginī, un, tiklīdz Uša attēlā pazina savu iemīļoto, Čitralēkha tūlīt saprata, ka tas ir Krišnas mazdēls Anirudha, kaut gan agrāk neviena no meitenēm nebija viņu redzējusi vai dzirdējusi viņa vārdu. Tās pašas dienas vakarā Čitralēkha pacēlās debesīs un pavisam drīz sasniedza Dvāraku, ko labi aizsargāja Krišna. Viņa iegāja pilī un sameklēja Anirudhu, kurš gulēja krāšņā gultā. Tad Čitralēkha ar saviem mistiskajiem spēkiem vienā mirklī aiznesa guļošo Anirudhu uz Šonitapurū pie Ušas, kura tik ļoti gribēja redzēt savu iemīļoto. Uša atplauka laimē un sāka baudīt mīlestību ar Anirudhu.

Pils, kurā dzīvoja Uša ar Čitralēkhu, bija tik labi nocietināta, ka tajā nevarēja ieiet vai ieskatīties neviens vīrietis. Uša un Anirudha kopā dzīvoja šajā pilī, un viņu mīlestība ar katru dienu kļuva četrreiz četras reizes lielāka. Uša centās iepriecināt Anirudhu ar savām dārgajām drēbēm, ziediem, vītņiem, smaržām un vīraku. Blakus Anirudhas gultai un krēslam vienmēr bija garšīgi dzērieni, kā piens un šerberts, un brīnišķīgi ēdieni – gan tādi, ko varēja košļāt, gan tādi, kurus nevajadzēja košļāt. Turklāt Uša teica Anirudham maigus vārdus un visādi centās viņam pakalpot. Uša godināja Anirudhu kā pašu Dieva Augstāko Personību. Ar savu brīnišķīgo kalpošanu viņa lika Anirudham aizmirst visu uz pasaules, un Anirudha domāja tikai par viņu un mīlēja meiteni ar visu sirdi. Dzīvodams šādā mīlestības un kalpošanas gaisotnē, Anirudha pilnīgi aizmirsās un vairs nezināja, cik ilgu laiku nav bijis mājās.

Gāja laiks, un Ušas augumā parādījās pazīmes, kas liecināja par tuviem sakariem ar vīrieti. Pazīmes

bija tik nepārprotamas, ka tās vairs nevarēja noslēpt ne no viena. Kopā ar Anirudhu Uša vienmēr bija priecīga, viņas apmierinājumam nebija robežu. Pils pārzinis un sargi pavisam viegli varēja saprast, ka viņai ir kāds draugs, un, negaidīdami, kas notiks tālāk, visu pastāstīja savam saimniekam Bānāsuram. Ja kādai meitenei pirms kāzām bija sakari ar vīrieti, tad ģimenei Vēdu kultūrā tas bija vislielākais negods, tādēļ uzraugs ļoti uzmanīgi pastāstīja savam saimniekam, ka Ušas augumā redzamas pazīmes, kas liecina par šādiem sakariem. Kalpi zvērēja, ka sargājuši pili ļoti rūpīgi, augām dienām un naktīm bijuši nomodā un uzmanījuši, lai pilī neieklātu neviens vīrietis. Viņi sargāja pili tik labi, ka neviens vīrietis nevarēja pat redzēt, kas tajā notiek, un bija ļoti pārsteigti, ka ar Ušu kaut kas tāds varēja atgadīties. Viņi nespēja atrast tam nekādu izskaidrojumu, tādēļ visu pastāstīja savam saimniekam.

Bānāsura bija satriekts, uzzinot, ka viņa meita Uša vairs nav jaunava. Šī vēsts smagi nospieda sirdi, un viņš tūlīt steidzās uz Ušas pili. Tur Bānāsura ieraudzīja, ka Uša un Anirudha kopā sēž un sarunājas. Viņi izskatījās neatvairāmi, jo Anirudha bija Pradjumnas dēls, bet Pradjumna bija pats mīlas dievs. Bānāsura redzēja, cik saderīgs pāris ir viņa meita un Anirudha, taču, tā kā bija aizskarts ģimenes gods, viņam šāds pāris nemaz nepatika. Bānāsura nevarēja saprast, kas ir šis jauneklis. Viņš redzēja, ka Uša visās trijās pasaulēs nebūtu varējusi atrast skaistāku puisi. Anirudha bija melnīgsnējs, tērpts dzeltenās drēbēs, un viņa acis bija kā lotosa ziedlapiņas. Viņam bija garas rokas un skaisti, tumši un cirtaini mati. Anirudhas auskari mirdzēja, un viņam uz lūpām bija apburošs smaids. Tomēr Bānāsura nevarēja novaldīt dusmas.

Anirudha sēdēja un spēlēja ar Ušu kauliņus. Viņam mugurā bija skaists apģērbs, bet ap kaklu Ušas uzlikta ziedu vītne no dažādām skaistām puķēm. Uz ziedu vītnes šur un tur bija redzams sarkanais kunkumas pūderis no sievietes krūtīm, un bija skaidrs, ka Uša bija apskāvusies ar viņu. Bānāsura brīnījās, ka pat viņa klātbūtnē Anirudha mierīgi sēž kopā ar Ušu. Taču Anirudha saprata, ka viņa nākamais sievastēvs nebūt nav priecīgs un ka pie pils karavīri jau gatavojas uzbrukumam.

Neatrazdams nekādu ieroci, ar ko varētu stāties pretī Bānāsuram un viņa kareivjiem, Anirudha paņēma lielu dzelzs nūju. Jaunekļa stāja liecināja par to, ka viņš ir gatavs notriekt zemē jebkuru uzbrucēju. Bānāsuram un viņa kareivjiem likās, ka viņu priekšā ir pats nāves valdnieks ar savu neuzveicamo nūju. Karavīri pēc Bānāsuras pavēles no visām pusēm metās virsū Anirudham, lai viņu sagūstītu, bet Anirudha sita, sašķaidot tiem galvas, kājas, rokas un gurnus, un uzbrucēji viens pēc otra krita zemē. Viņš nogalināja karavīrus, gluži kā mežacūku bara vadonis vienu pēc otra nogalina rejošus suņus. Tādā veidā Anirudha izkļuva no pils.

Bānāsura bija dažādu cīņas mākslu pratējs, un ar Kunga Šivas svētību viņš zināja, kā sagūstīt ienaidnieku ar nāgapāšu jeb čūskas cilpu, un tā viņš notvēra Anirudhu, kad tas nāca ārā no pils. Uzzinājusi par Anirudhas apcietināšanu, Uša izmisumā nezināja, ko darīt. Viņai pār vaigiem ritēja asaras, un, nespējama savaldīties, Uša sāka skaļi vaimanāt.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit pirmajai nodaļai "Ušas un Anirudhas satikšanās".

Sešdesmit otrā nodaļa. Kunga Krišnas cīņa ar Bānāsuru

Kad četri lietainā gadalaika mēneši bija pagājuši, bet Anirudha joprojām nebija atgriezies mājās, Jadu ģimenes locekļi sāka uztraukties. Viņi nevarēja saprast, kā jauneklis pazudis. Par laimi kādu dienu ieradās diženais gudrais Nārada un pastāstīja, kādā veidā Anirudha aiznests no pils un nonācis Šonitapurā, Bānāsuras impērijas galvaspilsētā, kā Bānāsura sagūstījis viņu ar nāgapāšu, lai gan Anirudha uzveicis Bānāsuras karavīrus. Nārada Muni visu ļoti sīki izstāstīja. Tad Jadu dinastijas locekļi, kuri ļoti mīlēja Krišnu, gatavojās uzbrukt Šonitapurai. Sapulcējās gandrīz visi ģimenes vadītāji, arī Pradjumna, Sātjakī, Gada, Sāmba, Sārana, Nanda, Upananda un Bhadra, un sagatavoja

karagājienam astonpadsmit akšauhinī lielu karaspēku. Tad ar visiem karavīriem, ziloņiem, zirgiem un kaujas ratiem viņi devās uz Šonitapuru un aplenca to.

Uzzinājis, ka Jadau dinastijas karavīri uzbrūk pilsētai, gāž sienas, vārtus un posta apkārtējos dārzus, Bānāsura ārkārtīgi sadusmojās un sūtīja viņam pretī tikpat lielu karaspēku. Kungs Šiva bija tik labs pret Bānāsuru, ka bija ar mieru kļūt par viņa karaspēka virspavēlnieku. Viņam palīdzēja varonīgie dēli Kārtikēja un Ganapati. Nandīšvara, Kungs Šiva, sēdēja uz sava iemīļotā bulla un vadīja cīņu pret Kungu Krišnu un Balarāmu. Mēs varam tikai iedomāties, cik nikna bija šī cīņa – vienā pusē bija Kungs Šiva ar saviem varonīgajiem dēliem, un otrā pusē bija Dieva Augstākā Personība Kungs Krišna ar savu vecāko brāli Šrī Balarāmadži. Tiem, kas redzēja šo kauju, aiz brīnumiem mati cēlās stāvus. Kungs Šiva cīnijās ar pašu Kungu Krišnu, Pradjumna – ar Kārtikēju, un Kungs Balarāma – ar Bānāsuras virspavēlnieku Kumbhāndu, kuram palīdzēja Kūpakarna. Krišnas dēls Samba cīnijās ar Bānāsuras dēlu, un pats Bānāsura cīnijās ar Jadau dinastijas karaspēka virspavēlnieku Sātjaki. Tāda bija šī cīņa.

Vēstis par kauju drīz izplatījās pa visu Visumu. Augstāko planētu padievi, kā Kungs Brahma, kā arī diženi gudrie un svētie – sidhas, čāranas un gandharvas –, gribēdami redzēt cīņu starp Kungu Šivu, Kungu Krišnu un viņu palīgiem, savos gaisa kuģos lidoja virs kaujas lauka. Kungu Šivu sauc par bhūta-nāthu, jo viņam palīdz dažādi vareni spoki un elles iemītņieki: bhūtas, prētas, pramathas, guhjakas, dākinī, pišāčas, kūšmāndas, vētālas, vinājakas un brahma-rākšasi. (No visiem spokiem brahma-rākšasi ir visvarenākie. Brahma-rākšasi ir brāhmani, kas kļuvuši par spokiem.)

Dieva Augstākā Personība Šrī Krišna aizdzina šos spokus no kaujas lauka, apšaudot tos no sava slavenā loka Šārngadhanu. Tad Kungs Šiva sāka izmantot pret Dieva Personību īpašus ieročus. Kungs Šrī Krišna bez jebkādam grūtībām tos atvairīja ar saviem ieročiem. Brahmāstrai, kas ir līdzīga atombumbai, Viņš palaida pretī otru brahmāstru, un gaisa ierocim Viņš lika pretī kalnu ieroci. Kad Kungs Šiva izmantoja ieroci, kas kaujas laukā radīja briesmīgu vētru, Kungs Krišna tam pretī palaida kalnu ieroci, kas tūlīt vētru apturēja. Gluži tāpat, kad Kungs Šiva palaida iznīcinošas uguns ieroci, Krišna radīja lietus gāzes.

Visbeidzot, kad Kungs Šiva palaida savu īpašo ieroci pašupata-šastru, Krišna tam pretī palaida nārājana-šastru. Kungs Šiva jau kļuva nikns. Kungs Krišna to izmantoja un palaida žāvu ieroci. Kad šis ierocis ir palaists, pretinieks zaudē spēkus, pārtrauc cīņu un sāk žāvāties. Kungs Šiva jutās tik noguris, ka atteicās no cīņas un sāka žāvāties. Tagad Krišna varēja pievērst uzmanību Bānāsuram un sāka nogalināt Bānāsuras karavīrus ar zobeniem un vālēm. Pa to laiku Kunga Krišnas dēls Pradjumna nikni cīnijās ar Kārtikēju, padievu virspavēlnieku. Kārtikēja bija ievainots un sāka noasiņot. Viņš atstāja kaujas lauku un, vairs necīnīdamies, apsēdās uz sava pāva un aizlidoja. Līdzīgi Kungs Balarāma ar savu vāli sasita Bānāsuras karaspēka virspavēlnieku Kumbhāndu. Tādā pašā veidā tika ievainots arī Kūpakarna. Tā Kūpakarna un virspavēlnieks Kumbhānda gulēja kaujas laukā, un Kumbhānda bija nāvīgi ievainots. Zaudējuši virspavēlnieku, Bānāsuras karavīri bēga uz visām pusēm.

Redzot, ka karavīri un virsnieki ir uzveikti, Bānāsura kļuva vēl niknāks. Viņš pārtrauca cīņu ar Krišnas karaspēka virspavēlnieku Sātjaki un nolēma labāk uzbrukt pašam Kungam Krišnam. Tagad viņam bija radusies iespēja izmantot visas tūkstoš rokas, un viņš metās virsū Krišnam, reizē šaujot bultas no pieciem simtiem loku, katru reizi uz stiegras likdams pa četrām bultām. Nejēga nespēj saprast, cik neizmērojams ir Krišnas spēks. Krišna pavisam viegli vienā mirklī pārcirta visus Bānāsuras lokus divās daļās, nošāva zirgus un sašķaidīja kaujas ratus, lai Bānāsura vairs nevarētu cīnīties. Pēc tam Krišna sāka pūst savu gliemežnicu Pānčadžanju.

Bānāsura godināja dievieti Kotaru, un starp viņiem bija dēla un mātes attiecības. Māte Kotara baidījās par Bānāsura dzīvību un ieradās kaujas laukā. Kaila un izlaistiem matiem viņa nostājās Kunga Krišnas priekšā. Šrī Krišna negribēja skatīties uz šo kailo sievieti un aizgriezās. Nu Bānāsuram bija izdevība

aizbēgt no Šrī Krišnas uzbrukuma, un viņš to arī darīja. Visas loku stiegras bija pārcirstas, nebija vairs ne kaujas ratu, ne to vadītāju, tāpēc viņam nekas cits vairs neatlika, kā atgriezties pilsētā. Kaujā viņš bija zaudējis visu.

Kungs Krišna ar savām bultām izdzenāja arī visus Kunga Šivas pavadoņus – garus, spocīgos bhūtas un prētas —, kā arī kšatrijus. Tad Kungs Šiva ķērās pie beidzamā līdzekļa. Viņš palaida savu lielo nāves ieroci Šivadžvaru, kas ar lielu karstumu visu iznīcina. Ir teikts, ka, pienākot pasaules galam Saule kļūst divpadsmit reizes karstāka nekā parasti. Šo karstumu sauc par šivadžvaru. Kad šivadžvaras iemiesojums tika palaists, tam bija trīs galvas un trīs kājas, un likās, ka tas pa ceļam visu sadedzina pelnos. Viss apkārt aizdegās, un Krišna redzēja, ka ierocis nāk Viņam tieši virsū.

Pastāv arī Nārājanadžvaras ierocis, kas rada briesmīgu aukstumu. Lielu karstumu vēl kaut kā var paciest, bet lielā aukstumā viss iet bojā. To izjūt mirstošs cilvēks. Nāves brīdī temperatūra vispirms pieaug gandrīz līdz četrdesmit grādiem, bet pēc tam ķermenis iet bojā un kļūst auksts kā ledus. Pret Šivadžvaras briesmīgo karstumu var cīnīties tikai ar Nārājanadžvaras ieroci.

Redzot, ka Kungs Šiva palaidis Šivadžvaru, Kungam Krišna nekas cits neatlika, kā palaist Nārājanadžvaru. Kungs Šrī Krišna ir sākotnējais Nārājana, un Viņš ir Nārājanadžvaras ieroča valdnieks. Kad Nārājanadžvara tika palaista, starp abām džvarām sākās nikna cīņa. Kad lielumam karstumam stājas pretī briesmīgs aukstums, tad temperatūra pamazām samazinās, un tas notika arī Šivadžvaras un Nārājanadžvaras cīņas laikā. Šivadžvara pamazām atdzisa un sāka lūgt palīdzību Kungam Šivam, bet Kungs Šiva Nārājanadžvaras klātbūtnē nespēja neko padarīt. Tad Šivadžvara saprata, ka nav citas izejas un tai jāuztic sevi Nārājanam, pašam Kungam Krišnam. Kungs Šiva, diženkais no padieviem, nespēja palīdzēt, nemaz jau nerunājot par zemākiem padieviem, tāpēc Šivadžvara uzticēja sevi Krišnam, noliecoties Viņa priekšā un veltot Kungam lūgšanas, lai Kungs būtu ar Šivadžvaru apmierināts un to aizsargātu.

Šī cīņa starp Kunga Šivas un Kunga Krišnas augstākajiem ieročiem pierāda, ka būtni neviens nevar nogalināt, ja Krišna viņu aizsargā, un neviens nav glābjams, ja Krišna atsakās viņu aizsargāt. Kungs Šiva tiek saukts par Mahādēvu, vislielāko no padieviem, lai gan reizēm par vislielāko no padieviem tiek uzskatīts Kungs Brahma, jo viņš var radīt, turpretī Kungs Šiva var tikai iznīcināt Brahmas radīto. Tomēr gan Kungs Brahma, gan Kungs Šiva darbojas tikai vienā veidā. Kungs Brahma var radīt, un Kungs Šiva var iznīcināt, bet neviens no viņiem nevar uzturēt. Taču Kungs Višnu ir ne tikai uzturētājs, bet arī radītājs un iznīcinātājs. Patiesībā radīšanu neveic Brahma, jo pats Brahma ir Kunga Višnu radīts. Arī Kungs Šiva ir radīts, jo viņš ir dzimis no Brahmas. Tā Šivadžvara saprata, ka viņai var palīdzēt vienīgi Krišna jeb Nārājana, tāpēc nolēma meklēt patvērumu pie Kunga Krišnas un, lūgšanā salikusi rokas, teica.

"Mans dārgais Kungs! Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā, jo Tev ir bezgalīgas spējas. Neviens nevar tās uzveikt, un tāpēc Tu esi Kungs pār visiem. Ļaudis parasti uzskata, ka materiālajā pasaulē visvarenākais ir Kungs Šiva, taču arī viņam nav visu spēku; Tu esi visvarenais, un tā tas ir. Tu esi sākotnējā apziņa jeb zināšanas. Bez zināšanām jeb apziņas nekas nevar būt varens. Materiālā lietā var būt kāds spēks, taču bez zināšanām jeb apziņas tā nevar darboties. Kāda materiāla ierīce var būt ļoti liela un brīnumaina, bet, ja to neiedarbina būtne ar apziņu un zināšanām, tad šī materiālā ierīce nekam nav derīga. Mans Kungs! Tu esi pilnīgās zināšanas, un Tavā personībā nav ne mazākā materiālā piesārņojuma. Kungs Šiva var būt ļoti varens padievs, jo viņš spēj iznīcināt visu pasauli, un gluži tāpat Kungs Brahma var būt ļoti varens, jo viņš var radīt visu Visumu, taču patiesībā ne Brahma, ne Kungs Šiva nav sākotnējie kosmiskās izpausmes cēloņi. Tu es Absolūtā Patiesība, Augstākais Brahmans, un Tu esi sākotnējais cēlonis. Kosmiskās izpausmes pirmcēlonis nav bezpersoniskā Brahmana starojums. Šis starojums nāk no Tavas personības. Kā teikts Bhagavad-gītā, bezpersoniskā Brahmana cēlonis ir

Kungs Krišna. Šis Brahmana starojums ir salīdzināts ar saules stariem, kas nāk no Saules. Tādējādi bezpersoniskais Brahman nav sākotnējais cēlonis. Visa pirmcēlonis ir Krišnas augstākais un mūžīgais veidols. Visas materiālās darbības un pretdarbības notiek bezpersoniskajā Brahmanā, bet personiskajā Brahmanā, Krišnas mūžīgajā veidolā, nav ne darbību, ne pretdarbību. Mans Kungs, Tavš augums ir miera un svētlaimes pilns, un tajā nav nekādu materiālo sārņu.

Materiālajā ķermenī notiek triju materiālās dabas īpašību darbības un pretdarbības. Vissvarīgākā sastāvdaļa ir laiks, jo materiālā izpausme rodas, kad materiālo elementu kopumu iekustina laiks. Tādā veidā rodas jutekļiem uztveramā daba, un līdz ar tās rašanos parādās arī auglīgā darbība. Savas auglīgās darbības dēļ dzīvā būtne iegūst noteiktu veidolu. Būtne saņem arī noteiktu dabu, kas ir ietverta smalkajā ķermenī un rupjajā ķermenī, kuri veidoti no dzīvības dvašas, "es" apziņas, desmit jutekļu orgāniem, prāta un pieciem rupjajiem elementiem. Tādā veidā izveidojas ķermenis, kas vēlāk kļūst par cēloni citiem ķermeņiem, kurus dvēsele saņem pārceļošanas gaitā. Visas šīs jutekļiem uztveramās izpausmes ir Tavas materiālās enerģijas darbības iznākums. Tevi neskar dažādo elementu darbības un pretdarbības, Tu esi ārējās enerģijas cēlonis. Materiālā enerģija Tevi nespiež darboties, tāpēc Tu atrodi augstākā miera stāvoklī. Neviens nav tik brīvs no materiālajiem sārņiem kā Tu, tāpēc es pametu visus citus patvērumus un meklēju patvērumu pie Tavām lotospēdām.

Mans dārgais Kungs! Tu esi atnācis cilvēka izskatā un kļuvis par Vasudēvas dēlu, un šī spēle liecina par Tavu pilnīgo brīvību. Tu ierodies dažādos avatāros, lai dāvātu svētību saviem bhaktām un iznīcinātu nebhaktas. Visi šie avatāri atnāk, lai piepildītu Tavu Bhagavad-gītā doto solījumu, ka Tu ierodies tad, kad sabiedrība pārstāj pilnveidoties. Ja netiek vairs ievēroti reliģijas principi, tad Tu, mans dārgais Kungs, atnāc ar savu iekšējo spēju. Tavš galvenais mērķis ir aizsargāt un uzturēt padievis un tos, kas cenšas garīgi pilnveidoties, kā arī atjaunot materiālos likumus un kārtību. Lai to īstenotu, Tu ar spēku iznīcini neliešus un dēmonus. Tu neesi atnācis uz šejieni pirmo reizi; ir zināms, ka Tu to esi darījis agrāk jau daudzas, daudzas reizes.

Mans dārgais Kungs! Tava Nārājanadžvara jau ir pietiekami sodījusi mani. Tā ir ļoti auksta, mums visiem bīstama un nepanesama. Mans dārgais Kungs! Kamēr vien iemiesotā dvēsele neapzinās Krišnu, atrodoties materiālo vēlmju burvības varā un neko nezinot par Tavu lotospēdu patvērumu, tā materiālajā dabā saņem triju veidu ciešanas. Tas, kurš neuztic sevi Tev, cieš mūžīgi."

Uzklausījis Šivadžvaras lūgšanu, Kungs Krišna atbildēja: "Ak, trīsgalvi! Mani ļoti iepriecina tavi vārdi. Vari nebaidīties, Nārājanadžvara vairs neliks tev ciest. Es dodu pilnīgu brīvību no jebkādam bailēm ne tikai tev, bet arī visiem, kuri atcerēsies šo cīņu starp Šivadžvaru un Nārājanadžvaru." Noklausījusies šos Dieva Augstākās Personības vārdus, Šivadžvara noliecās pie Kunga lotospēdām un pēc tam devās projām.

Pa to laiku, atguvies pēc sakāves, kaujas laukā ar jauniem spēkiem atgriezās Bānāsura. Kungs Krišna sēdēja kaujas ratos, un Bānāsura viņam uzbruka, savās tūkstoš rokās turēdams dažādus ieročus. Bānāsura bija ļoti dusmīgs, un pār Kungu Krišnu lija dažādu ieroču lietus. Lai apturētu šo nevaldāmo straumi, Kungs Krišna paņēma savu aso Sudaršanas disku un vienu pēc otras nocirta dēmona tūkstoš rokas, gluži tāpat kā dārznieks apcērp koka zarus. Bānāsura bija Kunga Šivas bhakta, tāpēc Kungs Šiva, redzot, ka Bānāsuru neglābj pat viņa klātbūtne, pats devās pie Kunga Krišnas un centās mazināt Viņa dusmas ar lūgšanām.

Kungs Šiva sacīja: "Mans dārgais Kungs! Tev ir veltītas Vēdu himnas. Tas, kurš Tevi nezina, uzskata bezpersonisko brahmadžoti par Augstāko Absolūto Patiesību, lai gan Tu pats atrodi savā mūžīgajā mājvietā, augstāk par garīgo mirdzumu. Tāpēc, mans dārgais Kungs, Tu esi Parambrahmans. Vārds "parambrahmans" Bhagavad-gītā izmantots, lai norādītu uz Tevi. Svētie, kas pilnīgi šķīstījuši sirdis no materiālajiem sārņiem, spēj apzināties Tavu pārpasaulīgo veidolu, lai gan Tu caurstrāvo visu gluži kā

debesis, un materiālais Tevi nekādā ziņā neskar. Tevi apzināties var tikai un vienīgi bhaktas. Impersonālistu izpratnē par Tavu augstāko esamību debesis ir kā Tava naba, uguns ir Tava mute, un ūdens ir Tava sēkla. Debesu planētas ir Tava galva, virzieni ir Tavas ausis, Urvī planēta ir Tavas lotospēdas, mēness ir Tavs prāts, un saule ir Tava acs. Ja runā par mani, tad es darbojos kā Tavs ego. Okeāns ir Tavs vēders, un debesu valdnieks Indra ir Tava roka. Koki un augi ir Tava ķermeņa mati, mākoņi ir mati uz Tavas galvas, un Kungs Brahma ir Tavs saprāts. Diženie būtņu tēvi, kurus sauc par pradžapati, ir Tavi pārstāvji. Reliģija ir Tava sirds. Tādā veidā tiek izprasta Tava ķermeņa bezpersoniskā iezīme, taču Tu galu galā esi Augstākā Personība. Tava augstākā ķermeņa bezpersoniskā iezīme ir tikai neliels Tavas enerģijas izvērsums. Tu esi kā sākotnējā uguns, bet izvērsumi ir kā Tava gaisma un siltums."

Kungs Šiva turpināja: "Lai gan Tava izpausme ir viss Visums un dažādās Visuma daļas atbilst dažādām Tava ķermeņa daļām, Tu ar savu neaptveramo spēju vari reizē atrasties gan nelielā telpas apjomā, gan būt Visuma lielumā. Arī Brahma-samhitā teikts, ka Tu vienmēr atrodi savā mājvietā Goloka Vrindāvanā, bet tajā pat laikā esi visur. Kā teikts Bhagavad-gītā, Tu ierodies, lai aizsargātu bhaktas, un tā ir liela laime visam Visumam. Tikai ar Tavu žēlastību padievi var atbildēt par dažādām lietām šajā Visumā. Tā ar Tavu žēlastību tiek uzturētas septiņas augstākās planētu sistēmas. Pienākot pasaules galam, visas Tavas enerģiju izpausmes – vai tie būtu padievi vai cilvēki, vai dzīvnieki – ieiet Tevī, visi tiešie un netiešie kosmiskās izpausmes cēloņi zaudē savas atšķirības un arī nonāk Tevī. Galu galā nav iespējams atšķirt Tevi no kaut kā cita – ne no tā, kas atrodas tādā pašā līmenī kā Tu, ne no tā, kas ir zemāks par Tevi. Tu reizē esi gan kosmiskās izpausmes cēlonis, gan arī visas tā sastāvdaļas. Tu esi Augstākais Veselums, un otra tāda nav. Jutekļiem uztveramajā izpausmē būtnes var atrasties trijos stāvokļos: apziņas stāvoklī, zemapziņas stāvoklī jeb miegā un bezsamaņas stāvoklī. Bet Tu, Kungs, atrodi ārpus visiem šiem materiālās esamības stāvokļiem. Tu atrodi ceturtajā dimensijā, un Tava atnākšana un aiziešana ir atkarīga no Tevis paša. Tu esi visa esošā augstākais cēlonis, bet Tev pašam nav cēloņa. Tu pats izraisi savu atnākšanu un aiziešanu. Lai gan Tu, mans Kungs, esi pārpasaulīgs, Tu esi atnācis dažādos avatāros – zivs, bruņurupuča, mežakuīļa, Nrisimhas, Kēšavas un citos avatāros –, izpauzdamies pats, lai atklātu savas sešas varenības un parādītu savas pārpasaulīgās īpašības, kā arī ar savām savrupajām izpausmēm Tu esi atnācis kā dažādas dzīvās būtnes. Ar savu iekšējo spēju Tu ierodies kā dažādi Višnu avatāri, un ar savu ārējo spēju Tu izpauzies kā jutekļiem uztveramā pasaule.

Kad debesis ir mākoņi, parastam cilvēkam liekas, ka saule ir pārklāta. Taču patiesībā mākoņus ir radījusi saule, un, pat ja debesis ir pilnīgi apmākušās, sauli nav iespējams pārklāt. Līdzīgi arī tie, kam nav īpaši daudz saprāta, apgalvo, ka Dievs nepastāv, taču izglītots cilvēks, redzot dažādu dzīvo būtņu un viņu darbības izpausmes, zina, ka Tu ar savu ārējo enerģiju un robeženerģiju atrodi katrā atomā. Tavu bezgalīgo varenību un darbību spēj saskatīt visizglītotākie bhaktas, turpretī tie, kurus apbūrusi Tava ārējā enerģija, pielīdzina sevi šai materiālajai pasaulei un pieķeras sabiedrībai, draudzībai un mīlestībai. Tādā veidā viņi paši pieņem triju veidu materiālās esamības ciešanas un nonāk prieku un bēdu pretstatu varā, reizēm sliktot pieķeršanās okeānā un reizēm izkļūstot no tā ārā.

Mans dārgais Kungs! Tikai ar Tavu žēlastību dzīvā būtne var saņemt cilvēka ķermeni, kas dod iespēju izkļūt no ciešanu pilnās materiālās esamības. Tomēr, ja būtne ir saņēmusi cilvēka ķermeni, bet nespēj pakļaut juteklus, viņu aiznes juteklisko baudu viņi. Tad viņa nevar rast patvērumu pie Tavām lotospēdām un garīgi kalpot Tev. Tādas būtnes mūžs ir ļoti nelaimīgs, un tas, kurš dzīvo tādā tumsībā, noteikti krāpj gan sevi, gan citus. Tādējādi sabiedrība bez Krišnas apziņas ir krāpnieku un piekrāpto sabiedrība.

Mans Kungs! Tu esi visu dzīvo būtņu Virsdvēsele un vislabākais draugs. Tu esi visa augstākais vadītājs. Cilvēks, kurš dzīvo pastāvīgos maldos, baidās no tā, ka viņam galu galā nāksies mirt. Tas,

kurš ir piekēries tikai jutekliskām baudām, pats pieņem ciešanu pilno materiālo esamību un dzenas pēc juteklisko baudu malduguns. Tāds cilvēks ir pilnīgs nejēga, jo viņš dzer indi un atsakās no nektāra. Mans dārgais Kungs! Visi padievi, arī es un Kungs Brahma, kā arī diženie svētie un gudrie, kas atbrīvojuši sirdi no materiālās piesaistības, ar Tavu žēlastību ir pilnīgi pieņēmuši Tavu lotospēdu patvērumu. Mēs esam raduši patvērumu pie Tevis, jo esam atzinuši Tevi par Visaugsto Kungu, par savu sirdi un dvēseli. Tu esi šīs kosmiskās izpausmes pirmcēlonis, Tu esi augstākais tās uzturētājs, un Tu esi arī tās iznīcināšanas cēlonis. Tu esi vienāds pret visiem, Tu esi miera pilnais un augstākais dzīvo būtņu draugs. Tu ikvienam no mums esi visaugstākais godināšanas mērķis. Mans dārgais Kungs! Mēs gribam pārpasaulīgā mīlestībā vienmēr kalpot Tev, lai varētu atbrīvoties no materiālajām vajām.

Visbeidzot, mans Kungs, es gribu Tev teikt, ka Bānāsura man ir ļoti dārgs. Viņš ir tik labi kalpojis man, tāpēc es vēlos, lai viņš aizvien būtu laimīgs. Viņš mani iepriecināja, un es apsolīju viņam drošību. Mans Kungs, es lūdzu, esi pret viņu žēlīgs, tāpat kā Tu biji žēlīgs pret valdnieku Prahlādu un Bali Mahārādžu, viņu senčiem."

Uzklausījis Kunga Šivas lūgšanu, Kungs Krišna, uzrunājot viņu par kungu, sacīja: "Mans dārgais Kungs Šiva, Es piekritu taviem vārdiem un esmu ar mieru saudzēt Bānāsuru, kā tu to vēlējies. Es zinu, ka Bānāsura ir Bali Mahārādžas dēls, un tādēļ Es viņu nedrīkstu nogalināt, jo esmu devis valdniekam Prahlādam svētību, ka nekad nenogalināšu viņu ģimenē dzimušos dēmonus. Tāpēc Es esmu saudzējis Bānāsuras dzīvību un tikai esmu nocirtis viņam rokas, lai atbrīvotu dēmonu no viltus lepnuma. Bānāsuras daudzie karavīri Zemei bija liels slogs, un, lai to mazinātu, Es viņus nogalināju. Tagad Bānāsuram ir palikušas četras rokas, un viņš dzīvos mūžīgi, materiālo ciešanu un prieku neskaris. Es zinu, kungs, ka viņš ir viens no taviem galvenajiem bhaktām, un tu vari būt drošs, ka no šī brīža viņam vairs ne no kā nebūs jābaidās."

Saņēmis Kunga Krišnas svētību, Bānāsura pienāca pie Kunga un noliecās Viņa priekšā, ar galvu pieskardamies zemei. Pēc tam Bānāsura iesēdināja Anirudhu un savu meitu Ušu skaistā karietē un atveda viņus pie Kunga Krišnas. Anirudha un Uša ar Kunga Šivas svētību bija kļuvuši materiāli ļoti bagāti. Tad Krišna ar jauno pāri devās atceļā uz Dvāraku, un pa priekšu viņiem gāja viena akšauhinī karavīri. Dvārakas iedzīvotāji jau bija saņēmuši vēsti, ka Kungs Krišna kopā ar Anirudhu un Ušu, kuri bija saņēmuši bagātīgas dāvanas, drīz atgriezīsies pilsētā, tāpēc viņi visu izgreznoja ar karogiem, vijām un ziedu vītnēm. Visi lielie ceļi un krustojumi tika kārtīgi izslaucīti un aplacīti ar ūdeni, kuram bija piejaukta sandalkoka pasta. Viss smaržoja pēc sandalkoka. Draugi un radi sanāca kopā, lai sarīkotu Kungam Krišnam krāšņu un priecīgu sagaidīšanu. Skanēja gliemežnīcas, bungas un ragi. Tā Dieva Augstākā Personība Krišna iebrauca savā galvaspilsētā Dvārakā.

Šukadēva Gosvāmī valdniekam Parīkšitam teica, ka stāsts par Kunga Šivas un Kunga Krišnas cīņu atšķirībā no parastu kauju aprakstiem nav nelabvēlīgs. Gluži otrādi, ja cilvēks no rīta atceras šo gadījumu un priecājas par Kunga Krišnas uzvaru, tad savas dzīves cīņā viņš nekādā gadījumā necieš zaudējumus.

Tas, ka Bānāsura cīnījās ar Krišnu un vēlāk ar Kunga Šivas žēlastību tika glābts, ir apstiprinājums Bhagavad-gītas vārdiem, ka padievu godinātāji nevar saņemt nekādas svētības, ja to nav atļāvis Visaugstais Kungs Krišna. No šī stāsta mēs uzzinām, ka Bānāsura bija dižens Kunga Šivas bhakta, taču, kad viņam draudēja nāve no Krišnas rokas, arī Kungs Šiva nespēja neko padarīt. Šiva lūdza, lai Kungs Krišna glābj viņa bhaktu, un Kungs šo lūgumu izpildīja. Tāds ir Kunga Krišnas stāvoklis. Bhagavad-gītā teikts: *mayaiva vihitan hi tāt*. Bez Visaugstā Kunga atļaujas neviens padievs nevar piešķirt savam godinātājam nekādu svētību.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit otrajai nodaļai "Kunga Krišnas cīņa"

Sešdesmit trešā nodaļa. Stāsts par valdnieku Nrigu

Reiz Kunga Krišnas ģimenes locekļi – Sāmba, Pradjumna, Čārubbhānu un Gada –, kā arī citi Jada dinastijas prinči devās uz mežu, kas atradās netālu no Dvārakas, lai izklaidētos. Ejot viņiem sāka gribēties dzert, un tie sāka meklēt ūdeni. Jaunieši atrada kādu aku, taču tajā ieraudzīja nevis ūdeni, bet gan brīnumainu būtni. Tā bija liela ķirzaka, un visi brīnījās par neparasto dzīvnieku. Viņi redzēja, ka ķirzaka ir iekritusi akā un pati nespēj no tās izkļūt, tādēļ centās tai palīdzēt. Taču par spīti visām pūlēm nekas neizdevās.

Atgriezušies mājās, prinči pastāstīja par ķirzaku Kungam Krišnam. Kungs Krišna ir visu dzīvo būtnu draugs, tāpēc, uzklusījis dēlu lūgumu, Viņš pats devās uz mežu un, izstiepjot kreiso roku, pavisam viegli izvilka ķirzaku no akas. Kad Kungs Krišna ķirzakai pieskārs, tā tūlīt zaudēja savu agrāko izskatu un kļuva par skaistu padievu, debesu planētu iedzīvotāju. Padieva augums mirdzēja kā kausēts zelts, viņam mugurā bija skaistas drēbes, bet ap kaklu – dārgas rotas.

Kungs Krišna labi zināja, kā padievs bija nonācis ķirzakas ķermenī, tomēr, lai to pavēstītu arī citiem, Viņš jautāja: "Ak, veiksmīgais padievs! Tavs augums ir tik skaists un mirdzošs. Kas tu esi? Droši vien kāds no labākajiem debesu planētu padieviem. Esi sveiks! Manuprāt, šis nebija tavs īstais stāvoklis. Tu droši vien agrāk biji kaut ko izdarījis, un tev nācās kļūt par ķirzaku. Es gribētu uzzināt, kā tu nokļuvi šajā stāvoklī. Ja tu vari atklāt šo noslēpumu, tad, lūdzu, pastāsti mums par sevi."

Lielā ķirzaka īstenībā bija valdnieks Nriga. Dieva Augstākās Personības uzrunāts, viņš tūlīt noliecās Kunga priekšā pie zemes, pieskardamies tai ar savu mirdzošo kroni. Tā, vispirms pagodinājis Visaugsto Kungu, viņš sacīja: "Mans dārgais Kungs! Es esmu valdnieka Ikšvāku dēls valdnieks Nriga. Ja Tu kaut ko esi dzirdējis par devīgiem cilvēkiem, tad Tev noteikti nav svešs arī mans vārds. Mans Kungs, Tu esi liecinieks visam, kas notiek. Tu zini visu, ko darījušas dzīvās būtnes gan pagātnē, gan tagadnē, gan nākotnē. Neko nav iespējams noslēpt no Tavām mūžīgajām zināšanām. Tomēr, tā kā Tu vēlēties, lai es pastāstu par sevi, es visu atklāšu."

Valdnieks Nriga sāka stāstīt, kā nodarbojies ar karma-kāndu un pagrimis. Viņš bija ļoti devīgs un dāvināja citiem tik daudz govju, cik ir smilšu graudiņu uz zemes, zvaigžņu debesis un pilienu lietū. Saskaņā ar Vēdu rituāliem devīgam cilvēkam ir jādod govīs brāhmaniem. No valdnieka Nrigas teiktā var saprast, ka viņš to darījis ar lielu prieku, tomēr nelielas kļūdas dēļ bijis spiests piedzimt par ķirzaku. Ja cilvēks ir devīgs un vēlas, lai šī īpašība dotu kādu labumu, viņam jāseko Dieva Kunga norādījumiem. Kungs Bhagavad-gītā iesaka ar dāvanām iepriecināt Krišnu. Dot dāvanas nozīmē dievbijīgi darboties, un tādā veidā cilvēks var nonākt uz augstākajām planētām. Taču tas, kas nonācis uz augstākajām planētām, var kādreiz krist. Piemērs ar valdnieku Nrigu ļoti labi parāda, ka auglīga un pat ļoti dievbijīga darbība nevar dot mums mūžīgu un svētlaimes pilnu dzīvi. Kā teikts Bhagavad-gītā, vienalga, vai darbība ir dievbijīga vai bezdievīga, tās augļi noteikti sasaista cilvēku, ja vien darbs netiek veikts kā jagja, tas ir, veltīts Dieva Augstākajai Personībai.

Valdnieks Nriga teica, ka dāvinātās govīs bija īpašas. Tās visas bija jaunas, un katrai no tām bija pa vienam teliņam. Govīs deva daudz piena, bija mierīgas un veselīgas. Tās bija pirktas par godīgi nopelnītu naudu. Vēl jo vairāk, govju ragi bija pārklāti ar zeltu, nagi – ar sudrabu, un tās bija izgreznotas ar kaklarotām un zīda audumiem, kas bija izšūti ar pērlēm. Valdnieks Nriga teica, ka šīs bagātīgi izrotātās govīs netika dotas vis kuram katram, bet gan augstākā līmeņa brāhmaniem, kuriem tika dāvinātas arī skaistas drēbes un zelta rotas. Brāhmani bija tikumīgi, neviens no viņiem nebija bagāts, un viņu ģimenes locekļi bija dzīvojuši pastāvīgā trūkumā. Īsteni brāhmani nekad nenodarbojas ar bagātību krāšanu, lai varētu dzīvo tikpat grezni kā kšatriji un vaišjas. Viņi vienmēr ir nabadzīgi, jo

zina, ka nauda novirza prātu uz materiālistisku dzīvesveidu. Īsti brāhmani apņemas dzīvot nabadzībā, un arī šie brāhmani stingri ievēroja savu cildeno apņemšanos. Viņi labi zināja Vēdas, nodarbojās ar askēzēm un bija augstsirdīgi – tātad apveltīti ar visām brāhmanu īpašībām. Viņi vienlīdz draudzīgi izturējās pret visiem un, vēl jo vairāk, bija jauni un labi varēja veikt īstenu brāhmanu uzdevumus. Valdnieks Nrīga viņiem dāvāja ne tikai govus, bet arī zemi, zeltu, mājas, zirgus un ziloņus. Neprecētajiem tika dotas arī sievas, kalpones, graudi, sudrabs, trauki, drēbes, dārgakmeņi, mēbeles, karietes utt. Dāvanu došana notika saskaņā ar visiem Vēdu rituāliem kā ziedošanas ceremonija. Vēl valdnieks teica, ka viņš ne tikai ir devis dāvanas brāhmaniem, bet arī veicis citus dievbijīgus darbus: racis akas un dīķus, kā arī stādījis kokus gar ceļiem.

Valdnieks turpināja: "Bet par spīti tam reiz kāda brāhmana govs iejuka manā ganāmpulkā, un es, to nezinot, uzdāvināju šo govi citam brāhmanam. Kad brāhmans jau veda govi projām, agrākais īpašnieks teica, ka tā pieder viņam: "Šī govs tika uzdāvināta man. Kādēļ tu tagad ved to prom?" Abi brāhmani sāka strīdēties, bet pēc tam nāca pie manis un apsūdzēja mani par to, ka es esmu paņēmis atpakaļ atdāvinātu govi." Ja cilvēks kaut ko dāvina un pēc tam ņem šo dāvanu atpakaļ, tad tas tiek uzskatīts par lielu grēku it īpaši attiecībā ar brāhmaniem. Kad abi brāhmani valdnieku apsūdzēja, viņš nespēja saprast, kā tas noticis. Pēc tam valdnieks lielā pazemībā piedāvāja katram no brāhmaniem 100 000 govju, lai izpirktu savu vainu par to govi, kuras dēļ brāhmani bija sastrīdējušies. Valdnieks teica brāhmaniem, ka ir viņu kalps un ka ir notikusi kļūda. Valdnieks Nrīga gribēja to labot un lūdza, lai brāhmani apžēlojas par viņu un pieņem dāvanu. Valdnieks no visas sirds lūdza, lai brāhmani viņam šīs kļūdas dēļ neliek nonākt ellē. Brāhmana īpašumu sauc par brahma-svu, un saskaņā ar Manu likumiem to nedrīkst ņemt pat valdība. Par spīti visiem valdnieka lūgumiem, katrs no brāhmaniem teica, ka govs pieder viņam un par tās atdošanu nevar būt ne runas. Neviens no tiem nebija ar mieru mainīt šo govi pat pret 100 000 govīm. Brāhmani nepieņēma valdnieka priekšlikumu un aizgāja lielās dusmās, uzskatīdami, ka pārkāpts likums.

Gāja laiks un pienāca brīdis, kad valdniekam vajadzēja atstāt ķermeni. Viņš tika aizvests pie nāves dieva Jamarādžas, kurš jautāja, vai Nrīga vispirms vēlas baudīt savas dievbijīgās darbības augļus vai arī izciest bezdievīgās darbības sekas. Vēl Jamarādža norādīja, ka valdnieks ir paveicis ļoti daudz dievbijīgu darbu un devis neskaitāmas dāvanas, tāpēc sagaidāmās baudas ir neiedomājami lielas. Valdnieks varētu baudīt materiālo laimi gandrīz bezgalīgi. Par spīti Jamarādžas teiktajam apjukušais valdnieks tomēr nolēma vispirms izciest bezdievīgās darbības sekas un tikai pēc tam pieņemt dievbijīgās darbības augļus, tāpēc Jamarādža viņu tūlīt pārvērtā par ķirzaku.

Valdnieks Nrīga bija dzīvojis akā ķirzakas izskatā ļoti ilgi. Viņš teica Kungam Krišnam: "Lai gan es biju tik ļoti pagrimis, es domāju tikai par Tevi, mans dārgais Kungs, un vienmēr visu atcerējos." No šiem valdnieka Nrigas vārdiem mēs varam saprast, ka cilvēks, kurš ievēro auglīgās darbības principus un tiecas pēc materiālajiem labumiem, nav īpaši saprātīgs. Kad nāves valdnieks Jamarādža lika valdniekam Nrigam izvēlēties, viņš varēja vispirms pieņemt savas dievbijīgās darbības augļus. Tomēr valdniekam Nrigam bija licies, ka vispirms labāk saņemt bezdievīgās darbības sekas un pēc tam bez jebkādiem uztraukumiem baudīt dievbijīgās darbības augļus. Var teikt, ka viņš nebija izkopsis Krišnas apziņu. Tas, kurš apzinās Krišnu, attīsta sevī arī mīlestību uz Dievu, Krišnu, nevis mīlestību uz dievbijīgu vai bezdievīgu darbību, un tāpēc viņš nav pakļauts šādas darbības sekām. Kā teikts Brahma-samhitā, bhakta ar Kunga žēlastību nav spiests saņemt auglīgas darbības sekas.

Tā vai citādi, pateicoties savai dievbijīgajai darbībai, valdnieks Nrīga bija tiecies ieraudzīt Kungu. Viņš turpināja: "Mans dārgais Kungs! Es ļoti vēlējos kādu dienu ieraudzīt Tevi vaigu vaigā. Es domāju, ka mana tieksme uz rituāliem un labdarību kopā ar šo vēlmi ieraudzīt Tevi deva man iespēju atcerēties iepriekšējo dzīvi pat tad, kad biju kļuvis par ķirzaku. (Tas, kurš atceras savu iepriekšējo dzīvi, tiek

saukts par džāti-smaru.) Mans dārgais Kungs! Tūsi Virsdvēsele, kas atrodas visu būtņu sirdīs. Ir daudz diženu mistisko jogu, kuri prot Tevi saskatīt caur Vēdām un Upanišādām. Lai iegūtu tādas pašas īpašības kā Tev un paceltos šajā augstajā stāvoklī, viņi pastāvīgi meditē uz Tevi savās sirdīs. Tomēr, lai gan šie diženie svētie vienmēr redz Tevi sirdī, viņi nespēj skatīt Tevi vaigu vaigā. Tāpēc es esmu ļoti pārsteigts, ka Tu pats stāvi manā priekšā. Es biju aizņemts ar visdažādāko darbību, es biju valdnieks. Man apkārt bija greznība un bagātība, un es biju pakļauts tik daudziem materiālās esamības priekiem un ciešanām, tomēr man ir ļoti paveicies, un es varu redzēt Tevi pašu. Cik es zinu, tas ir iespējams tad, kad cilvēks atbrīvojas no materiālās esamības."

Kad valdnieks Nriga izvēlējās saņemt bezdievīgās darbības sekas, viņam tika dots ķirzakas ķermenis, jo savā dievbijīgajā darbībā valdnieks bija kļūdījis, un tāpēc nevarēja uzreiz nonākt augstākā stāvoklī, dižena padieva stāvoklī. Tomēr, darot auglīgos darbus, valdnieks arī bija domājis par Krišnu, tādēļ drīz vien atbrīvojās no ķirzakas ķermeņa un saņēma padieva ķermeni. Tie, kas vēlas materiālas bagātības, godinot Visaugsto Kungu, var saņemt varenu padievu ķermeni. Dažreiz šiem padieviem ir iespēja skatīt Dieva Augstāko Personību vaigu vaigā, tomēr viņi vēl nevar iet uz garīgās valstības Vaikunthas planētām. Tomēr, ja padievi turpina būt Kunga bhaktas, viņi pēc tam saņem iespēju nonākt uz Vaikunthas.

Valdnieks Nriga, kas bija saņēmis padieva ķermeni, atcerējās agrākos notikumus un teica: "Mans dārgais Kungs! Tu esi Visaugstais Kungs, un Tevi godina visi padievi. Tu neesi kāda no dzīvajām būtnēm; Tu esi Augstākā Personība Puruṣotama. Tu esi visu dzīvo būtņu laimes avots, un tāpēc Tevi sauc par Govindu. Tu esi Kungs gan pār tām dzīvajām būtnēm, kas pieņēmušas materiālos ķermeņus, gan pār tām, kas vēl nav pieņēmušas materiālos ķermeņus. (Dzīvās būtnes, kas nav pieņēmušas materiālos ķermeņus, ir tās, kas mīt materiālajā pasaulē kā ļaunie gari vai dzīvo spocīgā gaisotnē. Tām būtnēm, kas dzīvo garīgajā valstībā Vaikunthalokā, ķermeņi nav veidoti no materiālajiem elementiem.) Tu, Mans Kungs, esi nekļūdīgs. Tu esi Visaugstākais un tīrākais no visām dzīvajām būtnēm. Tu mājot visu būtņu sirdīs. Tu esi būtņu patvērums Nārājana. Tu atrodies visu būtņu sirdīs un esi augstākais šo būtņu jutekļu darbības vadītājs, tāpēc Tevi sauc par Hriṣīkēšu.

Ak, Visaugstais Kungs Krišna! Tu man esi devis šo padieva ķermeni, tādēļ man vajadzēs iet uz kādu no debesu planētām; izmantojot šo gadījumu, es gribētu lūgt Tev svētību, lai es nekad neaizmirstu Tavas lotospēdas, neatkarīgi no tā, kādā dzīvības veidā un uz kādas planētas es nonāktu. Tu visu caurstrāvo un atrodies visur kā cēlonis un sekas. Tu esi visu cēloņu cēlonis, un Tava vara ir bezgalīga. Tu esi Absolūtā Patiesība, Dieva Augstākā Personība un Augstākais Brahmans, tāpēc es vēlreiz un vēlreiz pazemīgi noliecos Tavā priekšā. Mans dārgais Kungs. Tavs augums ir pārpasaulīgas svētlaiques un zināšanu pilns, un Tu esi mūžīgs. Tu valdi pār visiem mistiskajiem spēkiem, un tāpēc Tevi sauc par Jogēšvaru. Es vēlos kļūt par mazu putekli pie Tavām lotospēdām."

Pirms došanās uz debesu planētām valdnieks Nriga godbijīgi apgāja apkārt Kungam un noliecās pie Viņa lotospēdām, pieskaroties tām ar savu kroni. No debesīm nolaidās gaisa kuģis, un Kungs atļāva Nrigam tajā iekāpt. Kad valdnieks Nriga bija aizlidojis, Kungs Krišna atzinīgi novērtēja valdnieka uzticību brāhmaniem, labdarību un viņa veiktos Vēdu rituālus. Tādēļ, ja cilvēks tiešā veidā nespēj kļūt par Kunga bhaktu, viņam ir ieteikts sekot vēdiskajiem dzīves principiem. Tas dod iespēju ar laiku vai nu nonākt tieši garīgajā valstībā, vai netieši uz debesu planētām, no kurām ir cerība pacelties uz garīgajām planētām un tad ieraudzīt Kungu.

Kopā ar Kungu Krišnu bija arī Viņa radinieki, kas piederēja kšatriju kārtai. Minot gadījumu par valdnieku Nrigu, Kungs teica: "Pat ja kšatriju valdnieks ir varens kā uguns, viņš nedrīkst piesavināties brāhmana īpašumu un izmantot to savā labā. Un kā gan parasti valdnieki, kas maldīgi uzskata sevi par visvarenākajām būtnēm pasaulē, var piesavināties brāhmanu īpašumu? Es domāju, ka dzert indi nav

tik bīstami, kā atņemt kaut ko brāhmaniem. Parastu saindēšanos var ārstēt un atbrīvoties no tās sekām, bet, ja cilvēks saindējas, atņemot brāhmanam viņa īpašumu, tad šāda kļūda vairs nav labojama. Ļoti labs piemērs tam ir valdnieks Nriga. Viņš bija ļoti varens un dievbijīgs, bet kļūdas dēļ, nejauši paņēmis brāhmana govi, viņš bija spiests kļūt par ļoti zemu radījumu, ķirzaku. Parastā inde iedarbojas tikai uz tiem, kas to iedzer, un parastu uguni var nodzēst, lejoj tai virsū ūdeni; bet arani uguns, ko ar savu garīgo spēju aizdedzina brāhmans, var sadedzināt pelnos gan to, kas izraisījis brāhmana dusmas, gan visu viņa ģimeni. (Agrākajos laikos brāhmani mēdza aizdedzināt ziedojumu uguni nevis ar sērkokociņiem vai kādu citu ārēju uguns avotu, bet gan ar varenām mantrām, ko sauc par arani.) Ja kāds tikai pieskaras brāhmana īpašumam, tad viņa dzimtā cieš veselas trīs paaudzes. Bet, ja kāds paņem brāhmana īpašumu ar varu, tad sods nāk pār visiem viņa radiniekiem desmit paaudzes uz priekšu un desmit paaudzes atpakaļ. No otras puses, ja cilvēks kļūst par vaišnavu jeb Dieva Kunga bhaktu, tad desmit paaudzes pirms viņa un desmit paaudzes pēc viņa saņem atbrīvi."

Kungs Krišna turpināja: "Ja kāds nejēga valdnieks, ļoti lepodamies ar savām bagātībām, godu un varu, grib atņemt brāhmana mantu, tad viņš tādā veidā gatavo sev ceļu uz elli. Viņš nemaz nezina, cik ļoti tam nāksies ciest par šo neprātīgo darbu. Ja kāds kaut ko atņem ļoti augstsirdīgam brāhmanam, kurš ir lielas ģimenes apgādnieks, tad šis laupītājs nonāk ellē, ko sauc par Kumbhīpāku, kurā jācieš ne tikai viņam pašam, bet arī viņa ģimenes locekļiem. Ja kāds atņem brāhmanam to, kas tam dāvāts, vai to, ko devis brāhmans, tad viņam vismaz uz sešdesmit tūkstošiem gadu jākļūst par kukaini, kas dzīvo mēslos. Tāpēc, Mani zēni un radinieki, nekad pat kļūdas dēļ neņemiet brāhmana mantu, jo tāda rīcība ir kauna traips visai ģimenei. Ja kāds iekāro brāhmana īpašumu, nemaz jau nerunājot par tā atņemšanu, tad viņš tādā veidā saīsina savu mūžu. Ienaidnieki viņu sakauj, šis cilvēks zaudē karalisko troni un, atstājis ķermeni, kļūst par čūsku un sagādā raizes citām dzīvajām būtnēm. Mani dārgie dēli un radinieki, pat ja brāhmans sadusmojas uz jums, sauc jūs sliktiem vārdiem vai uzbrūk jums, nekādā gadījumā nedrīkst viņam atriebties. Gluži otrādi, jums jāsmaida, jāpacieš viss un pazemīgi jāgodina brāhmans. Jūs labi zināt, ka pat Es dziļā cieņā noliecos brāhmanu priekšā trīs reizes dienā. Tādēļ jums jāseko Maniem norādījumiem un piemēram. Es nepiedošu nevienam, kas tam nesekos, un sodīšu viņus. No gadījuma ar valdnieku Nrigu mums jāmacās, ka to, kurš pat nezinot piesavinās brāhmana īpašumu, sagaida lielas ciešanas."

Tā Kungs Krišna, kurš aizvien cenšas šķīstīt saistītās dzīvās būtnes, pamācīja ne tikai savas ģimenes locekļus un Dvārakas iedzīvotājus, bet arī visus sabiedrības locekļus. Pēc tam Kungs devās uz savu pili.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit trešajai nodaļai "Stāsts par valdnieku Nrigu".

Sešdesmit ceturtnā nodaļa. Kungs Balarāma apmeklē Vrindāvanu

Kungs Balarāma ļoti gribēja satikt savu tēvu Mahārādžu Nandu un māmiņu Jašodu, tāpēc Viņš ar lielu prieku sēdās kariatē un devās un Vrindāvanu. Vrindāvanas iedzīvotāji jau sen ilgojās pēc Krišnas un Balarāmas. Kad Kungs Balarāma atgriezās Vrindāvanā, ganu zēni un gopī jau bija izauguši lieli, tomēr visi viņi mīļi apskāva Balarāmu. Pēc tam Balarāma devās pie Mahārādžas Nandas un Jašodas un pazemīgi noliecās viņu priekšā. Māmiņa Jašoda un Nanda Mahārādža savukārt deva Viņam savu svētību. Vecāki uzrunāja Balarāmu par Džagadīšvaru, Visuma Kungu, kurš visus uztur. Viņi to darija tādēļ, ka gan Krišna, gan Balarāma uztur visas dzīvās būtnes, tomēr dēlu prombūtnē Nandam un Jašodai bija klājies ļoti grūti. Tā viņi apskāva Balarāmu un nosēdināja dēlu sev klēpī. Viņi aizkustinājumā sāka raudāt, un Balarāma kļuva slapjš no vecāku asarām. Pēc tam Kungs Balarāma pazemīgi godināja vecākos ganus un pieņēma jaunāko ganu sveicienus. Tādā veidā Kungs Balarāma atbildēja uz Vrindāvanas iedzīvotāju draudzību un mīlestību atbilstoši viņu vecumam un savām attiecībām ar tiem. Viņš smiedamies apskāvās un spieda roku draugiem, kas bija ar Viņu vienādā vecumā.

Sasveicinājies ar ganiem, zēniem, gopī, valdnieku Nandu un Jašodu, Kungs Balarāma apmierināts apsēdās, un visi sapulcējās viņam apkārt. Vispirms Kungs Balarāma apjautājās, kā viņiem klājas, un tad Vrindāvanas iedzīvotāji, kas tik sen nebija redzējuši Balarāmu, sāka uzdot Viņam dažādus jautājumus. Kunga Krišnas lotosacu savaldzināti, Vrindāvanas iedzīvotāji bija ziedojuši Viņam visu. Savā dziļajā mīlestībā pret Krišnu viņi nekad nebija vēlējušies nonākt uz debesu planētām vai saplūst ar Brahmana starojumu, lai savienotos ar Absolūto Patiesību. Viņi pat nevēlējās baudīt bagātības un bija apmierināti ar vienkāršo ciema dzīvi un govju ganīšanu. Vrindāvanas iedzīvotāji pastāvīgi gremdējās domās par Krišnu un neko sev nevēlējās; viņi ļoti mīlēja Kungu un drebošām balsīm sāka izjautāt Balarāmu par Viņu.

Pirmie savu jautājumu uzdeva Nanda Mahārādža un Jašodāmājī: "Dārgais Balarāma! Vai tādiem mūsu draugiem kā Vasudēvam un citiem ģimenes locekļiem klājas labi? Tagad Tu un Krišna esat precēti cilvēki, un Jums ir bērni. Vai savā laimīgajā ģimenes dzīvē Jūs kādreiz atceraties arī savu nabaga tēvu un māti, Nandu Mahārādžu un māti Jašodādēvī? Tas ir ļoti labi, ka Jūs esat nogalinājuši grēcīgo valdnieku Kamsu, un tādi mūsu draugi kā Vasudēva un citi, kurus vajāja Kamsa, nu ir brīvi. Ļoti labi ir arī tas, ka Tu kopā ar Krišnu uzvarēji Džarāsandhu un Kālajavanu, kurš tagad ir miris, un ka Tu esi apmeties nocietinātajā Dvārakā."

Kad atnāca gopī, Kungs Balarāma paskatījās uz viņām ar lielu mīlestību. Gopī bija šķirtas no Krišnas un Balarāmas ļoti ilgu laiku, un tagad viņas ar lielu prieku sāka izjautāt Balarāmu par to, kā brāļiem klājies. Viņas jautāja Balarāmam, vai Krišna bauda dzīvi kopā ar izglītotajām Dvārakas Purī sievietēm. "Vai Viņš kādreiz atceras savu tēti Nandu un māmiņu Jašodu, kā arī draugus, kas Vrindāvanā Viņam bija tik tuvi? Vai Krišna kādreiz domā atbraukt uz šejieni, lai satiktu savu māmiņu Jašodu, vai Viņš atceras mūs, gopī, kas tagad bez Viņa tik ļoti skumst? Krišna, dzīvodams kopā ar labi audzinātajām Dvārakas sievietēm, varbūt ir mūs aizmirsis, taču mēs joprojām Viņu atceramies, kad plūcam ziedus un veram vītnes. Tomēr Viņš nenāk, un mēs pastāvīgi raudam. Ja Viņš kaut reizi ierastos šeit un pieņemtu ziedu vītnes! Dārgais Kungs Balarāma, Dašārhas pēcteci, Tu zini, ka Krišnas draudzības labad mēs esam gatavas atteikties no visa. Cilvēks pat lielās bēdās nevar saraut saites ar ģimeni, taču, lai gan citi to nespēj, mēs pametām savus tēvus, mātes, māsas un radniekus un atteicāmies no visa bez kādām rūpēm. Bet tad pēkšņi Krišna pameta mūs pašas un aizbrauca. Viņš sarāva visas saites ar mums, nemaz nopietni par to nepadomājot, un apmetās svešā zemē. Tomēr Viņš bija tik gudrs un viltīgs, ka izdomāja ļoti skaistus vārdus. Viņš teica: "Manas dārgās gopī, lūdzu, neraizējieties. Es

nespēju atmaksāt parādu par jūsu kalpošanu." Mēs esam sievietes – kā gan mēs varējām Viņam neticēt? Bet tagad mēs saprotam, ka Viņš ar saviem mīļajiem vārdiem mūs vienkārši piekrāpa."

Dusmojoties par Krišnas aizbraukšanu no Vrindāvanas, kāda cita gopī sacīja: "Mans dārgais Balarāmadži! Mēs, protams, esam lauku meitenes, un Krišna varēja mūs piekrāpt tādā veidā, bet kā ar Dvārakas sievietēm? Viņas taču nav tādas mulķes kā mēs! Krišna varēja piekrāpt mūs, lauku sievietes, bet Dvārakas sievietes ir ļoti gudras un saprātīgas. Tāpēc es ļoti brīnītos, ja Krišna varētu piekrāpt arī viņas un šīs sievietes noticētu Krišnas vārdiem."

Kāda cita gopī teica: "Mans dārgais draugs! Krišna ir ļoti gudrs runātājs. Neviena nespēj sacensties ar Viņu šai mākslā. Ar saviem gleznainajiem un saldajiem vārdiem Viņš var maldināt jebkuru sievieti. Turklāt Viņa brīnišķīgais smaids ir pati pilnība, un, redzot Viņa smaidošo seju, sievietes zaudē prātu un ir gatavas tūlīt atdot sevi Viņam."

To dzirdot, kāda cita gopī sacīja: "Manas dārgās draudzenes, kāda jēga runāt par Krišnu? Ja jūs gribas pavadīt laiku runājot, tad labāk parunāsim par kaut ko citu. Ja nežēlīgais Krišna var dzīvot bez mums, tad kāpēc lai mēs nevarētu iztikt bez Viņa? Protams, Krišna dzīvo bez mums ļoti laimīgi, bet mēs nevaram būt laimīgas bez Viņa."

Tā runājot, gopī jūta aizvien lielāku un lielāku mīlestību pret Krišnu un atcerējās Krišnas smaidu, mīlestības pilnos vārdus, skaisto augumu, brīnišķīgo raksturu un to, kā Krišna viņas apskāvis. Ekstāzē viņām likās, ka Krišna pats ir atnācis un dejo viņu priekšā. Gremdēdamās saldajās atmiņās par Krišnu, gopī nespēja savaldīties un sāka raudāt, nedomājot, ka uz viņām kāds skatās.

Kungs Balarāma, protams, saprata gopī ekstātiskās jūtas un tāpēc gribēja viņas mierināt. Balarāma to ļoti labi prata un ar dziļu cieņu pret gopī sāka stāstīt viņām par Krišnu tā, lai neaizvainotu gopī un viņas būtu apmierinātas. Kungs Balarāma par prieku Vrindāvanas gopī palika pie viņām divus mēnešus pēc kārtas. Šos mēnešus sauca par čaitru (marts-aprīlis) un vaišākhu (aprīlis-maijs). Katru nakti Kungs Balarāma pavadīja kopā ar gopī Vrindāvanas mežā, lai apmierinātu viņu mīlestības tieksmi. Tā šo divu mēnešu laikā arī Balarāma baudīja rāsas deju ar gopī. Bija pavasaris, un no Jamunas puses pūta maigs vējš, nesot sev līdzī daudzu ziedu smaržu. Īpaši stipra bija kaumudī smarža. Mēness bija ļoti gaišs un apspīdēja Jamunas krastus, kur Balarāma izklaidējās kopā ar gopī.

Padievs Varuna aizsūtīja uz Jamunas krastu savu meitu Vārunī, un viņa pārvērtās par medu, kas tecēja no koku dobumiem. Pēc medus sāka smaržot viss mežs, un Balarāmam ļoti iepatikās Vārunī medus smarža. Balarāma un gopī ar lielu patiku kopā dzēra Vārunī. Gopī apdziedāja Kunga Balarāmas godību, un Kungs Balarāma bija laimīgs, it kā būtu apreibis no Vārunī dzēriena. Balarāma labpatikā skatījās uz visām pusēm, Viņam ap kaklu bija meža ziedu vītnes, un likās, ka ir lieli svētki, jo viss bija pārpasaulīgas laimes caurstrāvots. Kungs Balarāma brīnišķīgi smaidīja, un Viņa seju rotāja sviedru pērlītes, kas bija gluži kā veldzējoša rīta rasa.

Šajā priecīgajā noskaņā Kungs Balarāma gribēja kopā ar gopī izpeldēties Jamunā. Tāpēc Viņš teica Jamunai, lai tā panāk tuvāk. Taču upe nepaklausīja Balarāmadži pavēlei, jo uzskatīja Viņu par apreibušu. Kungs Balarāma par to ļoti sadusmojās un paņēma savu arklu, lai Jamunas krastā izdzītu vagas. Kungam Balarāmam ir divi ieroči – arkls un vāle —, kurus Viņš vajadzības gadījumā izmanto. Šoreiz Kungs Balarāma vēlējās atvest Jamunu pie sevis ar varu un tāpēc paņēma arklu. Viņš gribēja sodīt Jamunu par nepaklausību. Kungs Balarāma teica: "Neģēlīgā upe! Tu nepaklausīji Manai pavēlei! Es tev parādīšu! Tu nenāc pie Manis ar labu, tāpēc Es ar savu arklu tevi piespiedīšu atnākt! Es tevi saaršu simts mazās straumītēs!"

Izdzirdējusi draudus, Jamuna ļoti nobijās no Balarāmas spēka un tūlīt atnāca pati, nomezdamās pie Viņa lotospēdām. Jamuna sacīja: "Mans dārgais Balarāma! Tu esi visvarenākā personība, un tu dod

prieku visiem. Diemžēl es biju aizmirsusi Tavu godību un cildenumu, bet nu es esmu visu sapratusi un atceros, ka Tu ar savu daļējo Šešas izvērsumu turi sev uz galvas visas planētu sistēmas. Tu esi Visuma uzturētājs. Mana dārgā Dieva Augstākā Personība! Tu esi pilnībā apveltīts ar sešām varenībām. Aizmirsusi Tavu visspēcību, es neesmu paklausījusi Tavai pavēlei un esmu kļuvusi par lielu apvainotāju. Bet, mans dārgais Kungs, lūdzu, saproti, ka es esmu dvēsele, kas uzticējusi sevi Tev, un Tu ļoti mīli savus bhaktas. Tāpēc, lūdzu, piedod manu nekaunību un kļūdas un ar savu bezcēloņu žēlastību atbrīvo mani."

Kad Jamuna bija parādījusi savu pazemību, Kungs Balarāma viņai piedeva. Upe pienāca pie Kunga, un Kungs Balarāma sev par prieku gribēja izpeldēties tās ūdeņos kopā ar gopī, tāpat kā zilonis peldas kopā ar daudzām ziloņmātēm. Pēc krietna laika Kungs Balarāma, no sirds izbaudījis peldēšanās priekus, iznāca no ūdens, un pie Viņa tūlīt pienāca laimes dieviete, pasniedzama skaistas zilas drēbes un dārgu zelta kaklarotu. Nomazgājies Jamunā, apģērbies zilās drēbēs un izgreznojies ar zelta rotām, Kungs Balarāma izskatījās ļoti pievilcīgs. Kunga Balarāmas augums ir balts, un apģērbies Viņš izskatās gluži kā valdnieka Indras baltais zilonis, kas mīt uz debesu planētām. Jamunai vēl tagad ir daudzas attekas, ko izveidojis Kunga Balarāmas arklis. Šīs attekas liecina par Kunga Balarāmas visspēcību.

Kungs Balarāma baudīja pārpasaulīgas spēles ar gopī katru nakti divus mēnešus pēc kārtas, un laiks pagāja tik ātri, ka visas šīs nakts kopā likās kā viena nakts. Kad Vrindāvanā bija Kungs Balarāma, gopī un Vrindāvanas iedzīvotāji bija tikpat priecīgi kā tajos laikos, kad Vrindāvanā uzturējās abi brāļi – Kungs Krišna un Kungs Balarāma.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit ceturtajai nodaļai "Kungs Balarāma apmeklē Vrindāvanu".

Sešdesmit piektā nodaļa. Paundrakas un Kāši valdnieka atbrīvošana

Stāsts par valdnieku Paundraku ir ļoti interesants, jo vienmēr atrodas daudz neliešu un muļķu, kuri uzskata sevi par Dievu. Viens tāds nejēga dzīvoja pat tad, kad uz Zemes uzturējās Dieva Augstākā Personība Krišna. Šo nejēgu sauca par Paundraku. Paundraka gribēja visiem paziņot, ka viņš ir Dievs. Kamēr Kungs Balarāma atradās Vrindāvanā, Karūšas apgabala valdnieks Paundraka savā muļķībā un uzpūtībā aizsūtīja pie Kunga Krišnas vēstnesi. Kungs Krišna ir atzīts par Dieva Augstāko Personību, bet valdnieks Paundraka Viņu tiešā veidā izaicināja, ar vēstnesi aizsūtot ziņu, ka Vāsudēva ir Paundraka, nevis Krišna. Mūsdienās šādiem neliešiem seko daudzi nejēgas. Arī Paundrakas laikā daudzi nesaprātīgi cilvēki uzskatīja Paundraku par Dieva Augstāko Personību. Nespēdams apzināties savu stāvokli, Paundraka maldīgi domāja, ka viņš patiešām ir Kungs Vāsudēva. Tā Paundrakas vēstnesis Krišnam paziņoja, ka valdnieks Paundraka, Dieva Augstākā Personība, savā bezcēloņu žēlastībā ir atnācis uz Zemi, lai atpestītu visus cietējus.

Nelietīgajam Paundrakam apkārt bija daudz nejēgu, un viņš patiešām bija sācis uzskatīt sevi par Vāsudēvu, Dieva Augstāko Personību. Šāds secinājums, protams, ir bērnišķīgs. Kad bērni spēlējas, reizēm kāds no viņiem tēlo karali un patiešām domā, ka viņš ir karalis. Gluži tāpat daudzi nejēgas savas muļķības dēļ sāk uzskatīt kādu citu nejēgu par Dievu, un tad šis nelietis patiešām sāk arī uzskatīt sevi par Dievu, it kā Dievu būtu iespējams radīt ar bērnišķīgu spēli vai balsošanu. Tā Paundraka, kurš maldīgi uzskatīja sevi par Visaugsto Kungu, aizsūtīja uz Dvāraku vēstnesi, lai izaicinātu Krišnu. Vēstnesis ieradās Dvārakā, Krišnas karaliskajā galmā un atstāstīja sava saimnieka Paundrakas teikto. Vēstījums skanēja tā: "Es esmu vienīgā Dieva Augstākā Personība Vāsudēva. Nevienš nevar sacensties ar mani. Savā bezgalīgajā bezcēloņu žēlastībā un līdzjūtībā pret saistītajām dvēselēm, kas cieš materiālajā pasaulē, es esmu atnācis kā valdnieks Paundraka. Tu esi nosaucis sevi

par Vāsudēvu melīgi un neautoritatīvi, un Tu vairs nedrīksti tā saukties. Tev jāpamet sava vieta. Ak, Jada dinastijas pēcteci! Lūdzu, atsakies no visiem Vāsudēvas simboliem, kurus Tu esi piesavinājies ar viltu. Pēc tam nāc un uztici sevi man. Bet, ja Tu savā nekaunībā mani neklausīsi, es Tevi izaicinu uz cīņu. Nāc un stājies man pretī, un tad redzēsim, kurš ir kurš."

Kad valdnieks Ugrasēna un citi karaliskās sapulces locekļi noklausījās Paundrakas vēstījumu, viņi ilgi un skaļi smējās. Izpriecešies par galminieku jokiem, Krišna vēstnesim atbildēja: "Ak, Paundrakas vēstnesi, paziņo savam saimniekam, lūk, ko: viņš ir muļķis un nelietis. Es atklāti saucu viņu par nelieti un atsakos sekot viņa norādījumiem. Es nekad neatteikšos no Vāsudēvas simboliem, it īpaši no sava diska. Es to izmantošu, lai nogalinātu ne tikai valdnieku Paundraku, bet arī viņa sekotājus. Es iznīcināšu šo Paundraku ar visiem viņa biedriem, kuri ir nevēlami un kopā veido krāpnieku un piekrāpto sabiedrību. Ak, muļķa valdniek! Tad tev kaunā būs jāslēpj sava seja, un pēc tam, kad Mans disks nocirtīs tev galvu no ķermeņa, tai apkārt salaidīsies tādi gaļasēdāji putni kā maitu lijas, vanagi un ērgļi. Tad tu kļūsi nevis par patvērumu Man, kā tu to pieprasi savā vēstījumā, bet pats būsi atkarīgs no šo nešķīsto putnu žēlastības. Tavs ķermenis tiks atdots suņiem, kuri to ēdīs ar lielu prieku."

Vēstnesis atstāstīja Kunga Krišnas vārdus savam saimniekam Paundrakam, kurš pacietīgi noklausījās visus apvainojumus. Kungs Šrī Krišna ilgi negaidīja un tūlīt sēdās savos kaujas ratos, lai brauktu pie Paundrakas un sodītu viņu. Tā kā šoreiz Karūšas valdnieks bija apmeties pie sava drauga Kāši valdnieka, Krišna ielenca visu Kāši pilsētu.

Valdnieks Paundraka bija varens karotājs un, uzzinājis par Krišnas uzbrukumu, viņš iznāca no pilsētas ar divu akšauhinī lielu karaspēku. Kāši valdnieks, kas bija Paundrakas draugs, nāca palīgā ar trijām akšauhinī. Kad abi valdnieki tuvojās Kungam Krišnam, lai stātos Viņam pretī, Krišna ieraudzīja Paundraku vaigu vaigā pirmo reizi. Viņš redzēja, ka Paundraka ir izrotājis ar Višnu simboliem: gliemežnīcu, disku, lotosu un vāli. Paundrakam rokās bija Šarngas loks un uz krūtīm – Šrīvatsas zīme. Paundrakas kaklu rotāja viltots Kaustubhas dārgakmens, un viņa ziedu vītne bija tieši tāda kā Kungam Vāsudēvam. Valdnieks bija tērpies dzeltenās zīda drēbēs, un uz viņa kaujas ratu karoga bija Garuda attēls – gluži tāpat kā Kungam Krišnam. Valdniekam galvā bija ļoti vērtīga bruņucepure, un viņa auskari, kuriem bija zobenzivs veids, brīnišķīgi mirdzēja. Tomēr bija skaidri redzams, ka viņa drēbes ir viltotas, bet viņš pats – izkrāsojies. Visi saprata, ka Paundraka ir kā aktieris, kas tikai pārgērbies par Vāsudēvu un tēlo Viņu. Kad Kungs Šrī Krišna ieraudzīja Paundraku atdarinām Viņa stāju un gērbšanās veidu, Viņš nespēja savaldīties un no sirds smējās.

Valdnieka Paundrakas karavīri uzbruka Krišnam ar visiem saviem ieročiem. Uz Kungu lidoja trijžuburi, vāles, nūjas, šķēpi, zobeni, dunči un bultas, bet Krišna uzbrukuma viļņus atvairīja. Viņš sasita druskās ne tikai ieročus, bet arī iznīcināja Paundrakas karavīrus un palīgus, tāpat kā Visuma iznīcināšanas uguns sadedzina visu pelnos. Krišna ar saviem ieročiem šāva pretinieka zilonus, kaujas ratus, zirgus un kājniekus, un viss kaujas lauks bija pilns liķiem un salauztiem kaujas ratiem. Zemē gulēja zirgi, ziloņi, cilvēki, ēzeļi un kamieļi. Lai gan viss bija izpostīts gluži kā pēc Kunga Šivas dejas pasaules iznīcināšanas laikā, Krišnas karavīrus tas ļoti uzmundrināja, un viņi sāka cīnīties ar vēl lielāku sparū.

Šai brīdī Kungs Krišna teica: "Paundraka, tu gribēji, lai Es atsakos no Kunga Višnu simboliem, it īpaši no sava diska. Tagad Es došu disku tev. Uzmanies! Tu apgalvo, ka esi Vāsudēva un atdarini Mani, tāpēc nav lielāka nevēlami par tevi." No šī Krišnas izteikuma kļūst skaidrs, ka jebkurš nelietis, kas sauc sevi par Dievu, ir lielākais nevēlams no visiem. Krišna turpināja: "Tagad, Paundraka, Es piespiedīšu tevi atteikties no viltus. Tu gribēji, lai Es uzticu sevi tev. Tagad tu to vari panākt. Mēs cīnīsimies, un, ja tu sakausi Mani un uzvarēsi, Es noteikti padošos." Tā, bargi norājis Paundraku, Krišna ar vienu bultu sašķaidīja viņa kaujas ratus gabalos. Ar savu disku Kungs nocirta Paundrakam galvu gluži tāpat, kā

Indra ar zibeni nošķēļ kalna virsotni. Tad Krišna ar savām bultām nogalināja Kāši valdnieku un izdarija tā, lai valdnieka galva nokristu Kāši pilsētā un to redzētu viņa radnieki un ģimenes locekļi. Krišnam tas bija tikpat viegli, kā viesulim aizraut pa gaisu lotosa ziedlapiņas. Nogalinājis Paundraku un viņa draugu Kāšīrādžu, Krišna no kaujas lauka atgriezās savā galvaspilsētā Dvārakā.

Kad Krišna iebrauca Dvārakā, Viņu ar slavas dziesmām sagaidīja sidhas no debesu planētām. Kas attiecas uz Paundraku, tad viņš tā vai citādi vienmēr bija domājis par Kungu Vāsudēvu un centies ģērbties tāpat kā Kungs, tāpēc viņš sasniedza sārūpju, vienu no pieciem atbrīves veidiem, un nonāca uz Vaikunthas planētām, kur bhaktām ir tādas pašas ķermeniskās iezīmes kā Višnu un rokās četri Višnu simboli. Patiesībā Paundrakas meditācija bija vērsta uz Višnu veidolu, taču, tā kā viņš pats sevi uzskatīja par Kungu Višnu, tā bija apvainojoša. Paundraka krita no Krišnas rokas, un tādā veidā viņa apvainojums tika piedots. Paundraka saņēma sārūpju un ieguva tādu pašu veidolu, kāds bija Kungam.

Kad Kāši valdnieka galva pa vārtiem tika iemesta pilsētā, ļaudis brīnījās un nevarēja saprast, kas tas ir. Ieraudzījuši auskarus, viņi nosprieda, ka tā ir kāda cilvēka galva. Cilvēki sāka domāt, kā galva tā varētu būt. Daži uzskatīja, ka tā ir Krišnas galva, jo Krišna bija Kāšīrādžas ienaidnieks, un Kāšīrādža varbūt bija iemetis Krišnas galvu pilsētā, lai ļaudis varētu priecāties, ka ienaidnieks ir nogalināts. Taču galu galā viņi saprata, ka tā nav vis Krišnas galva, bet gan paša Kāšīrādžas galva. Kad tas bija noskaidrots, tūlīt ieradās Kāši valdnieka sievas, un dziļās sērās par sava vīra nāvi viņas teica: "Dārgais kungs, tu esi mūs atstājis, un tagad mēs esam gluži kā mirušas."

Kāši valdniekam bija dēls vārdā Sudakšina. Izpildījis bērnu rituālu, viņš apņēmas nogalināt sava tēva ienaidnieku Krišnu, tādā veidā atlīdzinot savu parādu tēvam. Tā kopā ar mācītu un prasmīgu priesteri viņš sāka godināt Mahādēvu, Kungu Šivu. Kāši valsts kungs ir Višvanātha (Kungs Šiva). Vārānasī vēl šodien atrodas Višvanāthas templis, kuru ik dienas apmeklē daudzi tūkstoši svētceļnieku. Kungam Šivam ļoti patika, ka Sudakšina godina viņu, un tāpēc viņš vēlējās dot savam bhaktam kādu svētību. Sudakšinas mērķis bija nogalināt Krišnu, un tāpēc viņš lūdza Kungam Šivam īpašus spēkus. Kungs ieteica Sudakšinam kopā ar brāhmaniem paveikt ienaidnieka nogalināšanas rituālu. Šāds rituāls minēts arī dažās no tantrām. Kungs Šiva Sudakšinam pavēstīja, ka, pareizi izpildot šo tumšo rituālu, var izsaukt ļauno garu Dakšināgni, kas izpildīs jebkuru pavēli. Tomēr šo garu nedrīkst izmantot, lai nogalinātu īstenus brāhmanus. Ja Sudakšina pareizi rīkotos, melno garu pavadītu Kunga Šivas spoki, un tādā veidā Šudakšinas vēlme nogalināt ienaidnieku īstenotos.

Kunga Šivas uzmundrināts, Sudakšina bija pārliecināts, ka viņš varēs nogalināt Krišnu. Uzņēmies askēzes, viņš kopā ar priesteriem sāka skaitīt melnās maģijas mantras. Tad no uguns parādījās liels dēmonisks veidols nokaitēta vara krāsā ar matiem, bārdu un ūsām. Tas bija ļoti liels un briesmīgs. Kad dēmons cēlās no uguns, viņam no acu dobumiem bira karstas ogles. Milzīgais un ugunīgais dēmons rauca uzacis, un tas padarīja viņu vēl briesmīgāku. Viņš atņirdza savus asos zobus un laizījās. Dēmons bija kails, un viņam rokā bija liels ugunīgs trijžuburis. Sudakšinas mudināts, dēmons kopā ar simtiem spoku devās uz galvaspilsētu Dvāraku, un likās, ka viņš tūlīt sadedzinās pelnos visu kosmisko telpu. No viņa smagajiem soļiem drebēja zeme. Kad briesmonis ienāca Dvārakā, tās iedzīvotājus pārņēma šausmas, un viņi jutās kā dzīvnieki meža ugunsgrēkā.

Krišna šai brīdī karaliskajā sapulču namā spēlēja šahu. Dvārakas iedzīvotāji steidzās pie Viņa un teica: "Ak, triju pasaulu Kungs! Dvārakas pilsētu grib nodedzināt liels ugunīgs dēmons. Lūdzu, glāb mūs!" Tā, atnākuši pie Kunga Krišnas, Dvārakas iedzīvotāji lūdza, lai Viņš tos aizsargā no ugunīgā dēmona, kurš bija tikko parādījies, lai izpostītu visu pilsētu.

Kungs Krišna, kurš īpaši gādā par savu bhaktu drošību, redzēja, ka Dvārakas ļaudis ir ārkārtīgi satraukti un nobijušies no milzīgā uguns dēmona. Viņš pasmaidīja un teica: "Neraizējieties! Es jūs aizsargāšu." Dieva Augstākā Personība Krišna caurstrāvo visu. Viņš atrodas gan visu būtņu sirdīs, gan

arī ārpusē, kosmiskās izpausmes veidā. Kungs Krišna saprata, ka ugunīgo dēmonu radījis Kungs Šiva, tāpēc paņēma savu Sudaršana-čakru un pavēlēja tai tikt galā ar dēmonu. Sudaršana-čakra mirdzēja kā miljoniem sauļu un bija karsta kā uguns, kas rodas kosmiskās iznīcināšanas laikā. Ar savu spožumu Sudaršana-čakra apgaismoja visu Visumu – gan Zemi, gan izplatījumu. Tad Sudaršana-čakra sāka dedzināt Kunga Šivas radīto ugunīgo dēmonu. Tādā veidā Kunga Krišnas Sudaršana-čakra apturēja dēmonu, un viņš, nespēdams izpostīt Dvāraku, pagriezās atpakaļ.

Dvāraku nodedzināt nebija izdevies, un dēmons atgriezās Vārānasī, Kāšīrādžas valstī, ar savu karstumu sadedzinādams gan priesterus, kas mācīja melnās maģijas mantras, gan Sudakšinu, kas bija viņus algojis. Kā norādīts tantrās, ar melnās maģijas mantrām noteikti kāds jānogalina un, ja nav iespējams nogalināt ienaidnieku, tad iet bojā pats mantras teicējs. Sudakšina visu aizsāka, un priesteri viņam palīdzēja, tāpēc visi viņi tika sadedzināti pelnos. Tā darbojas dēmoni. Viņi kaut ko rada, lai nogalinātu Dievu, bet pēc tam iet bojā no pašu radītā ieroča.

Sudaršana-čakra, kas dzinās ugunīgajam dēmonam pa pēdām, arī ienāca Vārānasī. Vārānasī pilsēta jau sen bija bijusi ļoti liela un bagāta. Tā ir slavena un bagāta arī mūsdienās, Vārānasī ir viena no svarīgākajām Indijas pilsētām. Tur bija daudz lielu piļu, sapulču namu, tirgus laukumu un vārtu, pie pilīm un vārtiem atradās lieli un svarīgi pieminekļi. Visos ielu krustojumos bija runātājiem domāti paaugstinājumi. Pilsētā bija īpašas ēkas dārgumu glabāšanai, ziloņiem, zirgiem un kariatēm, kā arī graudu noliktavas un vietas ēdiena izdališanai. Vārānasī bija bijusi ļoti bagāta ilgu laiku, bet, tā kā Kāšī valdnieks un viņa dēls Sudakšina nostājās pret Kungu Krišnu, Višnu-čakra Sudaršana (Kunga Krišnas disks) izpostīja visu pilsētu, nodedzinot svarīgākās celtnes. Sudaršana-čakra nodarīja lielāku postu, nekā to varētu izdarīt mūsdienu bumbas. Pabeigusi pildīt savu pienākumu, tā atgriezās Dvārakā pie sava Kunga Šrī Krišnas.

Stāsts par to, kā Krišnas disks Sudaršana-čakra izpostīja Vārānasī, ir pārpasaulīgs un svētīgs. Ikviens, kas to stāstīs vai klausīsies ar ticību un uzmanību, tiks atbrīvots no visu grēcīgo darbu sekām. To apliecina Šukadēva Gosvāmī, kurš stāstīja šo notikumu Mahārādžam Parīkšitam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit piektajai nodaļai "Paundrakas un Kāšī valdnieka atbrīvošana".

Sešdesmit sestā nodaļa. Gorillas Dvīvidas atbrīvošana

Šukadēvam Gosvāmī runājot par Kunga Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm un īpašībām, valdnieks Parīkšits aizvien vairāk un vairāk vēlējās klausīties stāstus par Krišnu. Nākamais Šukadēvas Gosvāmī stāsts bija par Dvīvidu, Kunga Balarāmas nogalināto gorillu.

Šis gorilla bija labs draugs Bhaumāsuram jeb Narakāsuram, kurš bija nolaupījis sešpadsmit tūkstošus princešu un kuru par to nogalināja Krišna. Dvīvida bija valdnieka Sugrīvas ministrs. Arī viņa brālis Mainda bija ļoti varens gorillu valdnieks. Gorilla Dvīvida, uzzinājis, ka viņa draugu Bhaumāsuru nogalinājis Kungs Krišna, gribēja atriebties par Bhaumāsuras nāvi un izpostīt valsti. Vispirms Dvīvida nolēma dedzināt ciemus, pilsētas, darbnīcas un raktuves, kā arī tirgotāju un lauksaimnieku mājas. Šie lauksaimnieki aizsargāja un audzēja govīs, lai slauktu pienu. Dvīvida mēdza pacelt gaisā lielus kalnus un sadrupināt tos gabalos. Tā viņš postīja visu valsti, it īpaši Katvaras apgabalu, kurā atradās Dvāraka un kur dzīvoja Kungs Krišna. Šis bija galvenais Dvīvidas uzbrukumu mērķis.

Dvīvidam bija desmittūkstoš ziloņu spēks. Viņš mēdza iet uz jūras krastu un ar savām varenajām rokām sacelt tādus viļņus, ka piekrastes pilsētas un ciemi applūda. Dvīvida bieži gāja uz vietām, kur dzīvoja diženi svētie un gudrie, un postīja viņu rūpīgi iekoptos dārzus. Viņš arī mēdza ar savu urīnu un izkārnījumiem apgānīt svētās ziedojumu vietas, tādējādi sabojājot visu gaisotni. Gorilla Dvīvida arī

mēdza nolaupīt no mājām vīriešus un sievietes un ieslodzīt viņus kalnu alās, aizkraujot tās ar lieliem akmens bluķiem. Viņš rīkojās gluži kā bhringī kukainis, kas sagūsta daudzas mušas un citus kukaiņus un iesloga tos koku dobumos, kuros pats dzīvo. Tādā veidā Dvīvida pastāvīgi pārkāpa valsts likumus un izraisīja nekārtības. Tas vēl nebija viss, viņš arī izvaroja un apgānīja daudzu aristokrātisku ģimeņu sievietes.

Postīdams zemi, Dvīvida reizēm no Raivataka kalna puses dzirdēja brīnišķīgu mūziku, un tā viņš devās uz šo kalnaino apvidu. Tur viņš ieraudzīja Kungu Balarāmu, kurš kopā ar daudzām jaunām skaistulēm dziedāja un dejoja. Dvīvidu ļoti piesaistīja Kunga Balarāmas skaistais augums, kas bija brīnišķīgs visādā ziņā. Balarāmam ap kaklu bija lotosziedu vītne, un apkārt Viņam bija daudz jaunu meiteņu, kuras bija skaisti ģērbusās un arī izrotājušās ar ziediem. Likās, ka Kungs Balarāma ir pilnīgi apreibis no Vārunī dzēriena. Viņš skatījās uz visām pusēm un atgādināja ziloņu valdnieku, kas pavada laiku ar daudzām ziloņmātēm.

Gorilla Dvīvida sāka rāpties kokos un lēkāt no viena zara uz otru. Vēl viņš purināja zarus un sauca: "Kila! Kila!" nedodams Kungam Balarāmam mieru un bojādams patīkamo gaisotni. Vēl Dvīvida nāca pie sievietēm un dažādos veidos ķēmojās. Jaunām sievietēm ļoti patīk smieties un jokot, un, kad gorilla nāca pie viņām, tās tikai pasmējās par pērtiķi. Tomēr gorilla bija tik rupjš, ka Balarāmas klātbūtnē rādīja sievietēm ķermeņa apakšdaļu un reizēm pat nāca klāt, ņirdza zobus un rauca uzacis. Viņš izturējās necienīgi pret sievietēm pat Balarāmas klātbūtnē. Kunga Balarāmas vārds norāda, ka Viņš ir ne tikai ļoti varens, bet arī ar prieku parāda savu neparasto spēku. Un tā Kungs paņēma akmeni un meta ar to Dvīvidam. Taču gorilla ātri izvairījās. Lai apvainotu Balarāmu, gorilla aiznesa māla krūzi ar Vārunī dzērienu. Dvīvidu bija apreibinājis lepnums par savu ierobežoto spēku, un viņš sāka plēst Balarāmas un jauno meiteņu dārgās drēbes. Savā uzpūtībā pērtiķis domāja, ka Balarāma viņam neko nevar padarīt, un turpināja dažādos veidos apvainot Balarāmadži un Viņa pavadones.

Kad Kungs Balarāma pats redzēja pērtiķa radīto postu un uzzināja, ka Dvīvida pastrādājis daudzus briesmu darbus visā valstī, Viņš ļoti sadusmojās un nolēma Dvīvidu nogalināt. Kungs Balarāma paņēma rokā vāli, un gorilla saprata, ka Viņš grib uzbrukt. Lai stātos pretī Balarāmam, pērtiķis izrāva no zemes lielu ozolu un no visa spēka iesita to Kungam Balarāmam pa galvu. Kungs tūlīt satvēra koku un stāvēja pavisam mierīgi gluži kā milzu kalns. Tad, lai atmaksātu pērtiķim, Viņš ar savu vāli Sunandu sāka sist tam pa galvu, smagi ievainojot gorillu. No pērtiķa galvas sāka šļākties asinis, un šī asiņu straume izskatījās ļoti skaista – gluži kā mangāna straume, kas tek no liela kalna. Taču likās, ka pērtiķis nemaz nav jutis Balarāmas sitienu. Gluži otrādi, viņš tūlīt izrāva vēl vienu ozolu, notrauca tam lapas, un atkal sita Balarāmam pa galvu. Taču Kungs Balarāma ar vāli sadauzīja ozolu skaidās. Gorilla bija ļoti nikns un, izrāvis vēl vienu koku, atkal sita Kungam Balarāmam. Balarāma vēlreiz sasita ozolu skaidās, un tā šī cīņa turpinājās. Katru reizi, kad gorilla paņēma koku, lai sistu ar to Balarāmam, Kungs ar savu vāli sadauzīja uzbrucēja ieroci gabalos, un Dvīvidam nācās skriet pēc cita koka un atkal tādā pašā veidā uzbrukt Balarāmam. Drīz vien mežā nebija palicis neviens koks, un Dvīvida sāka ņemt no kalniem lielus akmeņus un vienu pēc otra mest tos virsū Balarāmam. Kungam Balarāmam šī izklaidēšanās iepatikās, un Viņš visus akmeņus sasita druskās. Kad nebija vairs ne koku, ne akmens blūķu, Dvīvida nostājās Kunga priekšā, vicinot savas stiprās dūres. Tad viņš no visa spēka sita Balarāmam pa krūtīm. Šoreiz Kungs Balarāma tiešām sadusmojās. Tā kā gorilla cīņā izmantoja tikai rokas, arī Kungs Balarāma nelietoja ieročus: vāli un arklu. Viņš ar dūri iesita gorillam pa atslēgas kaulu. Sitiens izrādījās nāvīgs, un Dvīvida, vemdams asinis, bez samaņas nokrita zemē. No viņa kritiena nodrebēja kalni un meži.

Pēc šī briesmīgā notikuma sidhas, diženi gudrie un svētie no augstākajām planētām apbēra Kungu Balarāmu ar ziediem un dziedāja dziesmas par Viņa spēku. Visi sauca: "Lai slavēts Kungs Balarāma!"

Mēs pazemīgi noliecamies pie Tavām lotospēdām. Nogalinot briesmīgo dēmonu Dvividu, Tu esi aizsācis jaunu, svētīgu laikmetu šajā pasaulē." Gaviles skanēja pa visu izplatījumu. Nogalinājis lielo dēmonu Dvividu, Kungs Balarāma, ziediem apkaisīts un priecīgiem saucieniem pavadīts, atgriezās savā galvaspilsētā Dvārakā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit sestajai nodaļai "Gorillas Dvividu atbrīvošana".

Sešdesmit septītā nodaļa. Sāmbas laulības

Dhritarāštras dēlam Durjodhanam bija meita precību gados, un viņu sauca par Lakšmani. Meitenei bija visas labās īpašības, un viņa nāca no Kuru dinastijas, tāpēc daudzi prinči gribēja viņu precēt. Tādos gadījumos parasti tiek rīkota svajamvaras ceremonija, lai meitene pati pēc sava prāta varētu izvēlēties vīru. Kad notika Lakšmanes svajamvara un pienāca izvēles brīdis, tur ieradās Sāmba, Krišnas un Džāmbavatī dēls (Džāmbavatī bija viena no galvenajām Krišnas sievām). Šis dēls bija nosaukts par Sāmbu tāpēc, ka mātei viņš bija mīļotais dēls un vienmēr bija kopā ar māti. Vārds "sāmba" norāda uz dēlu, kurš ir mātes mīlulis. Vārds "ambā" nozīmē "māte", un "sa" nozīmē "ar". Tātad šis vārds dēlam tika dots tāpēc, ka viņš vienmēr bija kopā ar māti. Tā paša iemesla dēļ Sāmbu sauca arī par Džāmbavatīsutu. Kā jau iepriekš tika teikts, visi Krišnas dēli bija apveltīti ar tādām pašām īpašībām kā viņu diženais tēvs Kungs Krišna. Sāmba gribēja apprecēt Durjodhanas meitu Lakšmani, lai gan viņa to nevēlējās. Tāpēc Sāmba ar varu nolaupīja Lakšmani no svajamvaras vietas.

Sāmba bija aizvedis Lakšmani ar varu, un Kuru dinastijas locekļi, kā Dhritarāštra, Bhīšma, Vidura, Udžains un Ardžuna, uzskatīja, ka tas ir kauns ģimenei. Kaut kāds zēns Sāmba varēja nolaupt viņu meitu! Visi zināja, ka Lakšmane nebija gribējusi izvēlēties Sāmbu par vīru, un viņai nemaz netika dotas izvēles iespējas. Puisis bija aizvedis meiteni ar varu, tāpēc viņi nolēma, ka Sāmba jāsoda. Visi kā viens uzskatīja, ka Sāmba ir bezkauna, un tas, ko viņš izdarījis, ir liels kauns Kuru ģimenei. Tādēļ pēc vecāko Kuru ģimenes locekļu ieteikuma karotāji nolēma sagūstīt puisi, bet nenogalināt viņu. Ar meiteni vairs nevarēja precēties neviens cits, jo Sāmba jau bija viņai pieskāries. (Saskaņā ar vēdiskajām paražām meitene, ko ir paņēmis viens puisis, vairs nedrīkst tikt atdota vai izprecināta citam. Un neviens arī nebūtu ar mieru precēties ar meiteni, kura jau ir bijusi kopā ar citu puisi.) Tādi vecākie ģimenes locekļi kā Bhīšma gribēja Sāmbu sagūstīt. Visi Kuru dinastijas locekļi, it īpaši lielākie kaujinieki, izveidoja nelielu karaspēku, lai Sāmbu pārmācītu, un šo karaspēku vadīja Karna.

Kuru apspriedās, kā vislabāk varētu sagūstīt Sāmbu, un sāka domāt, ka pēc tam Jādu dinastijas locekļi būs ļoti dusmīgi uz viņiem. Bija ļoti iespējams, ka Jādu pieņems izaicinājumu un uzsāks cīņu. Bet viņi arī domāja: "Ja Jādu ieradīsies šeit, lai cīnītos ar mums, tad ko gan viņi varēs padarīt? Jādu dinastijas locekļi nevar līdzināties Kuru dinastijas locekļiem, jo Kuru dinastijas locekļi ir imperatori, turpretī Jādu dinastijas valdniekiem pieder tikai viņu pašu zeme." Kuru sprieda: "Ja viņi sava dēla apcietināšanas dēļ nāks un izaicinās mūs uz cīņu, mēs to pieņemsim un pārmācīsim viņus. Jādu būs spiesti mums pakļauties, tāpat kā jutekļi ir spiesti pakļauties, kad mistiskais jogs sāk nodarboties ar prānājāmu." (Ar mehānisko mistisko jogu tiek savaldītas ķermeņa dvašas, jutekļi tiek pakļauti, un tiem netiek ļauts nodarboties ne ar ko citu, kā vienīgi ar meditāciju uz Kungu Višnu.)

Pēc apspriedes, saņēmuši atļauju no tādiem vecākajiem Kuru dinastijas locekļiem kā Bhīšmas un Dhritarāštras, pieci diženi karotāji – Karna, Šala, Bhūrišrava, Jagjakētu un Durjodhana, meitenes tēvs, –, visi mahā-rathī, kurus vadīja varenais karotājs Bhīšmadēva, sāka dzīties pakaļ jaunajam Sāmbam, lai viņu sagūstītu. Atkarībā no cīņas spējas kaujiniekus iedala mahā-rathī, ēka-rathī un rathī. Mahā-rathī viens pats varēja cīnīties ar tūkstošiem vīru. Visi viņi kopā devās gūstīt Sāmbu. Arī Sāmba bija mahā-rathī, taču viņam vienam pašam nācās stāties pretī veseliem pieciem mahā-rathī. Tomēr,

ieraudzījis visus diženākos Kuru dinastijas kaujiniekus, kas dzinās pakal, Sāmba nemaz nenobijās.

Sāmba viens pats nelokāmi gluži kā lauva nostājās pretī uzbrucējiem. Karna, kurš vadīja karaspēku, izaicināja Sāmbu: "Kāpēc tu bēdz? Apstājies, mēs tev parādīsim!" Kad vienam kšatrijam otrs kšatrijs liek apstāties un cīnīties, tad viņš nedrīkst iet projām, ir jācīnās. Tiklīdz Sāmba izaicinājumu pieņēma un viens pats nostājās pretī uzbrucējiem, pār viņu sāka līt diženo karotāju šauto bultu lietus. Lauva nekad nebaidās, ja to vajā daudzi vilki un šakāļi. Arī slavenais Jadau dinastijas dēls Sāmba, kurš kā jau Kunga Krišnas dēls bija apveltīts ar neaptveramām spējām, ļoti sadusmojās uz Kuru dinastijas karotājiem par to, cik necienīgā veidā tie uzbruka. Sāmba cīnījās ļoti meistarīgi. Vispirms viņš ņēma piecas bultas un ar tām ievainoja piecus uzbrucējus. Tad viņš ņēma pa četrām bultām un nogalināja viņu četrjūgu zirgus. Pēc tam viņš nošāva kaujas ratu vadītājus un pa vienai bultai veltīja Karnam un citiem slavenajiem karotājiem. Sāmba viens pats cīnījās ar pieciem varenajiem pretiniekiem tik labi, ka tiem nācās atzīt puša neaptverami lielo spēku. Pat kaujas laikā viņi atklāti teica, ka Sāmba ir brīnišķīgs. Tomēr aizskarts bija pašu uzbrucēju kšatrija gods, un viņi visi kopā, neievērojot cīņas likumus, piespieda Sāmbu atstāt sašautos kaujas ratus. Četri no karotājiem nogalināja četrus Sāmbas zirgus, bet piektais pāršāva Sāmbas loka stiegru, un puisis vairs nevarēja turpināt cīņu ar viņiem. Tā, ar lielām grūtībām pēc smagas kaujas, viņi, atstājuši Sāmbu bez kaujas ratiem, varēja puisi sagūstīt. Kuru dinastijas karotāji, uzskatīdami šo uzvaru par lielu panākumu, atņēma Sāmbam savu meitu Lakšmani. Triumfēdami viņi atgriezās Hastināpurā.

Diženais gudrais Nārada tūlīt pavēstīja Jadau dinastijas locekļiem par Sāmbas sagūstīšanu un izstāstīja, kā tas noticis. Jadau dinastijas locekļi ļoti sadusmojās par to, ka Sāmbu gūstījuši veseli pieci kaujinieki. Saņēmuši Jadau dinastijas valdnieka Ugrasēnas atļauju, viņi gatavojās uzbrukt Kuru dinastijas galvaspilsētai.

Kungs Balarāma labi zināja, ka Kali laikmetā cilvēki ir gatavi cīnīties viens pret otru pat bez izaicinājuma, un Viņam nepatika doma, ka divas diženas dinastijas – Kuru dinastija un Jadau dinastija – cīnīsies savā starpā, pat ja tas notiek Kali-jugas ietekmes dēļ. "Labāk šo jautājumu nokārtot nevis ar cīņu," Viņš gudri sprieda, "bet ar savstarpēju saprašanos. Es to varētu pamēģināt." Varbūt bija iespējams vienoties ar Kuru dinastiju, lai tie atbrīvotu Sāmbu un viņa sievu Lakšmani, un tad varētu iztikt bez cīņas. Tāpēc Viņš tūlīt sēdās skaistā kariatē un kopā ar mācītiem priesteriem, brāhmaniem un dažiem vecākajiem Jadau dinastijas locekļiem devās uz Hastināpuru. Balarāma bija pārliecināts, ka Kuru dinastijas locekļi laulībām piekritīs un dzimtām nebūs jācīnās savā starpā. Kad Kungs Balarāma kopā ar mācītiem brāhmaniem un vecākajiem Jadau dinastijas locekļiem kariatē brauca uz Hastināpuru, Viņš izskatījās kā mēness starp mirdzošām zvaigznēm nakts skaidrajās debesīs. Nonācis galā, Kungs Balarāma neiebrauca pašā Hastināpurā, bet apmetās ārpus pilsētas nelielā dārza mājā. Tad Viņš teica, lai Udhava dodas pie Kuru dinastijas vadītājiem un pajautā, vai tie grib cīnīties ar Jadau dinastiju vai arī visu var nokārtot mierīgā ceļā. Udhava tikās ar visiem galvenajiem Kuru dinastijas locekļiem, arī ar Bhišmadēvu, Dhritarāštru, Dronāčārju, Bali, Durjodhanu un Bāhliku. Parādījis tiem pienācīgo cieņu, viņš paziņoja, ka uz sarunām ieradies Kungs Balarāma, un Viņš atrodas dārzā ārpus pilsētas.

Kuru dinastijas vadītāji, it īpaši Dhritarāštra un Durjodhana, bija ļoti priecīgi, jo viņi lieliski zināja, ka Kungs Balarāma ir Kuru ģimenes labvēlis. Uzzinājuši šos jaunumus, viņi nevarēja vien nopriecāties un no visas sirds sveica Udhavu. Lai pienācīgi sagaidītu Kungu Balarāmu, Kuru dinastijas locekļi, paņēmuši svētīgus godināšanas piederumus, izgāja pa pilsētas vārtiem un devās pie Viņa. Atbilstoši savam stāvoklim viņi sveica Kungu Balarāmu, dāvinot Viņam labas govīs un pasniedzot arghju (dažādas lietas, kā ārati ūdeni, saldumus, kas pagatavoti no medus, sviesta utt., ziedus un ziedu vītnes ar smaržīgu pastu). Visi zināja, ka Kungs Balarāma ir Dieva Augstākā Personība, tāpēc dziļā cieņā

nolieca galvas Kunga priekšā. Tad viņi sasveicinājās, apjautājās viens otram par to, kā klājas, un pēc tam Kungs Balarāma Kuru dinastijas locekļiem nopietni teica: "Mani dārgie draugi! Šoreiz Es pie jums esmu atbraucis kā visvarenā valdnieka Ugrasēnas vēstnesis. Tāpēc, lūdzu, uzmanīgi uzklausiet viņa gribu un, ne mirkli nekavējoties, pacentieties to izpildīt. Valdnieks Ugrasēna labi zina, ka Kuru dinastijas kaujinieki, neievērojot nekādus likumus, ir cīnījušies ar Sāmbu, kurš bija viens pats, un ka jūs ar lielām grūtībām un neatļautiem paņēmieniem esat viņu sagūstījuši. Mēs to visu zinām, taču pārāk nedusmojamies, jo mūsu dzimtas ir ļoti draudzīgas. Es domāju, ka mums nevajadzētu bojāt savas labās attiecības; mēs varētu būt labi draugi arī turpmāk un necīnīties savā starpā bez vajadzības. Tāpēc, lūdzu, tūlīt atbrīvojiet Sāmbu un atvediet viņu pie Manis kopā ar viņa jauno sievu Lakšmani."

Kungs Balarāma to pateica pavēlošā balsī, varonīgi izsakot savas prasības, un Viņa vārdos bija jūtams pārākums un bruņnieciskums. Kuru dinastijas vadītāji to nespēja pienācīgi novērtēt. Gluži otrādi, viņi jutās aizskarti, un dūsmās tie teica: "Ko tas nozīmē? Liekas, ka Balarāmu ir ietekmējis Kali laikmets. Vai gan citādi Viņš uzdrīkstētos mūs tā zāķāt? Balarāmas vārdi un tonis ir apvainojoši, un liekas, ka šī laikmeta ietekmē, kurpes, kas domātas kājām, grib uzkāpt uz galvas un nostāties kroņa vietā. Starp mūsu dinastiju un jūsu dinastiju pastāv laulību saites, un tāpēc viņiem ir dota iespēja dzīvot kopā ar mums, ēst ar mums un gulēt ar mums; un tagad viņi šīs priekšrocības grib izmantot. Pirms mēs nebijām iedevuši Jadau dinastijai daļu no savas valsts, ko pārvaldīt, viņiem nebija gandrīz nekā, bet tagad viņi cenšas mums pavēlēt. Mēs esam atļāvuši Jadau dinastijai izmantot tādus karaliskus piederumus kā čāmaru, vēdekli, gliemežnīcu, baltu saulesargu, kroni, karaļa troni, krēslu, gultu un visu, kas pienākas valdniekiem. Mēs esam augstākie valdnieki, un tāpēc viņiem nemaz nepienāktos šie karaliskie piederumi. Taču ģimenes saišu dēļ mēs esam atļāvuši viņiem tos lietot, bet nu viņi nekaunīgi atļaujas mums pavēlēt. Tas jau ir par daudz! Kaut ko tādu mēs vairs nevaram pieļaut, un mēs vairs neļausim viņiem lietot arī karaliskos piederumus. Vislabāk to visu atņemt. Kāda jēga būt labam pret čūsku un barot viņu ar pienu? Tā tikai krāj indi. Jadau dinastija tagad grib sacelties pret tiem, kas viņu tik labi barojuši. Pateicoties mūsu dāvanām un žēlastībai, viņi ir zēluši un plaukuši, bet nu viņi bezkaunīgi grib mums pavēlēt. Tas viss ir tik nožēlojami! Pasaulē neviens neko nevar baudīt, ja viņam to neatļauj tādi Kuru dinastijas locekļi kā Bhīšma, Dronāčārja un Ardžuna. Jērs nevar baudīt dzīvi, kad blakus ir lauva, un bez mūsu atļaujas bauda ir liegta pat valdnieka Indras vadītajiem debesu padieviem, nemaz jau nerunājot par parastiem cilvēkiem!" Patiesībā Kuru dinastijas locekļi bija ļoti lepni par savu bagātību, valsti, aristokrātisko izcelšanos, ģimenes paražām, diženajiem karotājiem, ģimenes locekļiem un ārkārtīgi plašo impēriju. Viņi pat atļāvās neievērot civilizētas sabiedrības pieklājības likumus un Kunga Balarāmas klātbūtnē teica aizskarošus vārdus par Jadau dinastiju. Turpinādami runāt tikpat nepieklājīgā veidā, viņi atgriezās Hastināpurā.

Lai gan Kungs pacietīgi noklausījās apvainojošos vārdus un noskatījās sliktajā Kuru dzimtas locekļu uzvedībā, Viņa izskats nepārprotami liecināja par lielām dūsmām un vēlmi atriebties. Balarāma bija tik ļoti satricināts, ka uz Viņu bija bail skatīties. Viņš skaļi nosmējās un teica: "Patiesām, ja cilvēks savas ģimenes, bagātības, skaistuma un materiālās attīstības dēļ kļūst pārāk uzpūtīgs, viņš vairs nevēlas mierīgu dzīvi un kāro cīņas. Viņam ir bezjēdzīgi dot labus norādījumus par pieklājīgu uzvedību un mierīgu dzīvi. Gluži otrādi, ir jāmeklē veidi un paņēmieni, kā viņu sodīt." Materiālās bagātības dēļ cilvēks parasti kļūst līdzīgs lopam. Mācīt lopu ar mierīgiem norādījumiem ir bezjēdzīgi. Vienīgais līdzeklis ir argumentum ad baculum. Citiem vārdiem sakot, pie lopiem kārtību var nodibināt tikai ar koku. "Paskat, cik nekaunīgi kļuvuši Kuru dinastijas locekļi! Es gribēju visu nokārtot mierīgā ceļā par spīti citu Jadau dzimtas locekļu un paša Kunga Krišnas dūsmām. Viņi gribēja uzbrukt Kuru dinastijas valstij, bet Es viņus nomierināju un uzņēmos nepateicīgo sūtņa lomu, lai visu nokārtotu bez kaujas. Bet, redz, ko šie nelieši atļaujas! Ir pilnīgi skaidrs, ka viņi nevēlas mieru. Viņi paši grib karu. Ar tik lielu lepnumu tie atkal un atkal apvainoja Mani, saucot Jadau dinastiju sliktos vārdos.

Pat debesu valdnieks Indra pakļaujas Jādu dinastijas gribai, bet jūs uzskatāt valdnieku Ugrasēnu, kurš vada bhodžus, vrišni, andhākus un jādāvus, par maza karaspēka vadoni! Tas nu gan ir brīnišķīgi! Jūs ir vienalga, ko saka valdnieks Ugrasēna, kura pavēlēm klausā pat valdnieks Indra. Padomājiet, cik spēcīga ir Jādu dinastija, kas ar varu no debesu planētām ir atnesusi sapulču namu un pāridzātas koku! Vai jūs aizvien vēl domājat, ka tā nevar jums pavēlēt? Vai jūs tiešām domājat, ka Dieva Augstākā Personība, Kungs Krišna, nevar sēdēt augstā karaliskā tronī un visiem pavēlēt? Labi! Ja tiešām jūs tā domājat, tad nāksies jums pārmācīt. Ak tad jums likās, ka Jādu dinastija nedrīkst lietot tādus karaliskos piederumus kā čāmaru, vēdekli, baltu saulesargu, valdnieka troni u.t.t.! Vai tas nozīmē, ka pats Kungs Krišna, kurš valda pār visu Visumu un ir laimes dievietes vīrs, nedrīkst lietot šos karaliskos piederumus? Krišnas lotospēdu putekļus pielūdz visi diženie padievi. Ganga, kas tek pa šo pasauli, izplūst no Viņa lotospēdām, un tās krasti ir kļuvuši par lielām svētceļojuma vietām. Visu planētu galvenās dievības kalpo Kungam Krišnam un uzskata par lielu laimi savus kroņus nokaisīt ar Viņa lotospēdu putekļiem. Tādi diženi padievi kā Kungs Brahma, Kungs Šiva un pat laimes dieviete, un Es ir tikai Viņa garīgās būtības pilnīgās daļas, bet jūs domājat, ka Viņš nedrīkst lietot karaliskos piederumus vai sēdēt uz valdnieka troņa? Cik tas ir nožēlojami, ka šie nevēģas uzskata mūs, Jādu dinastijas locekļus, par korpēm, bet paši sevi – par kroņiem! Nu ir pilnīgi skaidrs, ka šie Kuru dinastijas vadītāji ir zaudējuši prātu pēc pasaulīgiem īpašumiem un bagātībām. Katrs viņu teikums bija neprātīgu priekšlikumu pilns. Man tūlīt kaut kas jādara, lai vestu viņus pie prāta. Ja Es to nedarīšu, tad tā būs kļūda no Manas puses. Tāpēc jau šodien Es atbrīvošu pasauli no Kuru dinastijas. Es tūlīt viņus iznīcināšu, un no viņiem nepalikts ne miņas." Sakot šos vārdus, Kungs Balarāma izskatījās tik nikns, ka likās, Viņš grib sadedzināt pelnos visu Visumu. Tad Balarāma piecēlās, iedūra zemē arklus un, atdalījis Hastināpurā pilsētu no pārējās zemes, sāka vilkt to uz Gangu. Visa Hastināpura nodrebēja kā zemestrīcē, un likās, ka tā tūlīt tiks sagrauta.

Kad Kuru dinastijas locekļi ieraudzīja, ka viņu pilsēta tūlīt tiks ievilkta Gangā, un izdzirdēja izmīsušo iedzīvotāju kliegumus, viņi tūlīt nāca pie sajēgas un saprata, kas notiek. Ne mirkli nekavējoties, viņi izveda no pils savu meitu Lakšmani. Viņi atbrīvoja arī Sāmbu, kurš bija mēģinājis ar varu meiteni aizvest. Sāmba gāja pa priekšu, aiz viņa sekoja Lakšmane ar visiem pārējiem Kuru dinastijas locekļiem. Aizgājuši pie Kunga Balarāmas, Kuru dinastijas locekļi saliktām rokām lūdza Dieva Augstākajai Personībai piedošanu. Tagad, visu saprazdami, viņi teica: "Ak, Kungs Balarāma, visa prieka avot! Tu esi kosmiskās izpausmes uzturētājs un balsts. Mēs diemžēl neko nezinājām par Taviem neaptveramajiem spēkiem. Dārgais Kungs! Mēs esam vislielākie nevēģas. Mēs bijām pilnīgos maldos un nekā nesapratām. Tāpēc mēs esam atnākuši lūgt Tev piedošanu. Esī mums žēlīgs! Tu esi kosmiskās izpausmes sākotnējais radītājs, uzturētājs un iznīcinātājs, un tomēr Tu vienmēr esi pārpasaulīgs. Ak, visvarenais Kungs! Par Tevi runā diženi gudrie. Tu esi sākotnējais leļļu meistars, un viss, kas ir pasaulē, ir tikai Tavas rotaļlietas. Ak, bezgalīgais! Tev ir vara pār visu, un Tev ir nieks turēt uz savas galvas visas planētu sistēmas. Kad pienāk iznīcināšanas laiks, Tu ievēl visu kosmisko izpausmi sevī. Tad vairs nav neviena cita, kā tikai Tu, kas guli Cēlonības okeānā Mahā-Višnu izskatā. Dārgais Kungs! Tu savā pārpasaulīgajā veidolā esi atnācis uz Zemi, lai uzturētu kārtību Visumā. Tu stāvi pāri dusmām, skaudībai un naidam. Viss, ko Tu dari, pat ja tas izskatās kā sods, patiesībā ir svētīgs visam, kas atrodas materiālajā esamībā. Mēs pazemīgi noliecamies Tavā priekšā, jo Tu esi neiznīcināmā Dieva Augstākā Personība, visas bagātības un spēka avots. Ak, neskaitāmo Visumu radītāj! Mēs atkal un atkal dziļā cieņā noliecamies Tavā priekšā. Mēs pilnībā uzticam sevi Tev. Lūdzu, esi mums žēlīgs un aizsargā mūs!" Kad visi galvenie Kuru dinastijas locekļi, sākot ar vectēvu Bhīšmadēvu līdz pat Ardžunam un Durjodhanam, bija ar lūgšanām godinājuši Dieva Augstāko Personību, Kunga Balarāmas sirds atmaiga, un Viņš teica, ka tiem nav no kā baidīties un nav par ko raizēties.

Tai laikā kšatriju valdniekiem bija paraža pirms kāzām sarīkot cīņu starp līgavas un līgavaiņa

radniekiem. Kad Sāmba ar varu aizveda Lakšmani, vecākie Kuru dinastijas locekļi ar prieku noskatījās, ka Sāmba meitenei būs labs līgavainis. Taču, lai pārbaudītu Sāmbas spēku, tie cīnījās ar viņu un, neievērojot kaujas likumus, sagūstīja puisi. Kad Jadau dinastija nolēma atbrīvot Sāmbu no ieslodzījuma, Kungs Balarāma pats devās pie Kuru nokārtot jautājumu un, kā jau varens kšatrijs, pavēlēja tūlīt atbrīvot Sāmbu. Kauravus tas šķietami aizskāra, un viņi izaicināja Kungu Balarāmu, patiesībā vēlēdamies, lai Viņš parāda savus neaptveramos spēkus. Pēc tam viņi ar lielu prieku atdeva savu meitu Sāmbam, un jautājums bija nokārtots. Durjodhana, ļoti mīlēdams savu meitu Lakšmani, sarīkoja krāšņas kāzas. Pūrā viņš vispirms deva 1200 ziloņu, no kuriem katrs bija vismaz 60 gadus vecs, pēc tam – 10 000 labus zirgus, 6000 kaujas ratu, kuriem bija saules mirdzums, un 1000 ar zeltu greznotas kalpones. Kungs Balarāma, visizcilākais Jadau dinastijas loceklis, nu kļuva par līgavaiņa Sāmbas aizbildni un ar prieku pieņēma pūru. Balarāma bija ļoti apmierināts ar Kuru sarīkotajām krāšņajām svinībām un kopā ar jauno pāri devās atceļā uz savu galvaspilsētu Dvāraku.

Kungs Balarāma uzvaroši iebrauca Dvārakā, kur Viņu sagaidīja daudzi pilsētnieki, Viņa bhaktas un draugi. Kad tie sapulcējās, Kungs Balarāma izstāstīja visu par šīm precībām, un ļaudis bija ļoti pārsteigti, dzirdot, kā Balarāma licis nodrebēt visai Hastināpurai pilsētai. Šukadēva Gosvāmī apstiprina, ka tā pilsētas daļa, ko mūsdienās sauc par Jaundeli, ir senā Hastināpura un ka Jamunas upi, kas tek cauri pilsētai, agrāk sauca par Gangu. Arī tādas autoritātes kā Džīva Gosvāmī apstiprina, ka Ganga un Jamuna ir vienas un tā pašas upes dažādas straumes. Gangas daļu, kas tek cauri Hastināpurai uz Vrindāvanu, sac par Jamunu, jo to ir svētījušas Kunga Krišnas pārpasaulīgās spēles. Tā Hastināpurai daļa, kas atrodas Jamunas krasta nogāzē, lietainajā gadalaikā applūst, atgādinot visiem, ka Kungs Balarāma savā laikā draudējis ievilkt pilsētu Gangā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit septītajai nodaļai "Sāmbas laulības".

Sešdesmit astotā nodaļa. Viedais Nārada apciemo dažādās Kunga Krišnas mājas

Kad diženais gudrais Nārada uzzināja, ka Kungs Krišna ir nogalinājis dēmonu Narakāsuru, ko reizēm sauc par Bhaumāsuru, un apprecējis sešpadsmitstokstoš sievas, viņš bija ļoti pārsteigts, ka Kungs Krišna izvērsies sešpadsmitstokstoš veidolos un apprecēties ar visām sievietēm reizē dažādās pilīs. Gribēdams zināt, kā Krišna reizē dzīvo ar tik daudzām sievietēm, un vēlēdamies redzēt Viņa rotaļas, Nārada devās apciemot dažādās Krišnas mājas. Ieradies Dvārakā, Nārada redzēja dārzus un parkus pilnus daudzkrāsainiem ziediem, kā arī dažādus augļu kokus, kuru zari bija nolīkuši no augļu smaguma. Dziedāja brīnišķīgi putni, priecīgi sasaucās pāvi. Bija daudz diķu un ūdenskrātuvju, kurās ziedēja zilie un sarkanie lotosi un auga dažādu veidu lilijas. Ezeros bija daudz brīnišķīgu gulbju un dzērvju, kuru balsis skanēja visapkārt. Pilsētā bija 900 000 lielas pilis, kas bija celtas no vislabākā marmora, bet to vārti un durvis bija no sudraba. Ēku un piļu kolonnas bija izrotātas ar tādiem dārgakmeņiem kā filozofu akmeni, safīru un smaragdiem, bet grīdas spīdēja un laistījās. Lielceļi, ielas, krustojumi un tirgus laukumi bija brīnišķīgi izrotāti. Pilsētā bija daudz dzīvojamo namu, sapulču namu un tempļu, visas ēkas bija dažādas un ļoti skaisti celtas. Dvāraka bija apburoša. Lielās un mazās ielas, krustojumi un visu namu sliekšņi bija ļoti tīri. Ielām abās pusēs bija sastādīti krūmi, un kārtīgās rindās auga lieli koki, kuru ēna aizsargāja gājējus no karstajiem saules stariem.

Šajā brīnišķīgajā Dvārakas pilsētā Dieva Augstākajai Personībai Kungam Krišnam bija daudz mītņu. Uz šīm pilīm brauca pasaules lielākie valdnieki un prinči, lai godinātu Viņu. Pilis bija veidojis pats padievu arhitekts Višvakarma, un to celtniecībā viņš bija ielicis visu savu prasmu un atjautību. Katrā no sešpadsmitstokstoš pilīm dzīvoja sava Kunga Krišnas valdniece. Diženais gudrais Nārada iegāja vienā no šīm pilīm un redzēja, ka tās kolonnas ir no koralliem, bet griesti ir izgreznoti ar

dārgakmeņiem. Sienas, kā arī arkas, kas atradās starp kolonnām, dažādo safira rotājumu gaismā mirdzēja. Pilī bija daudz Višvakarmas austo baldahīnu, kas bija izrotāti ar pārļu virtenēm. Krēsli un citas mēbeles bija no zilonkaula, izrotātas ar zeltu un dimantiem. Dārgakmeņiem greznotās lampas darija pili gaišu. Kūpēja tik daudz smaržkociņu un vīraka, ka pa pils logiem plūda ārā smaržīgi dūmi. Uz pakāpieniem sēdošie pāvi, noturot dūmus par mākoņiem, sāka priecīgi dejot. Pilī bija daudz kalpoņu, un tās visas bija greznojušās ar zelta kaklarotām, sprādzēm un tērpušās brīnišķīgos sārī. Bija arī daudz kalpu, kuriem mugurā bija skaisti apmetņi, galvā – turbāni, bet ausīs mirdzēja auskari ar dārgakmeņiem. Visi šie skaistie kalpi kārtīgi pildīja savus pienākumus.

Nārada ieraudzīja Kungu Krišnu sēžam kopā ar pils saimnieci Rukminīdēvi, kura turēja rokā čāmaru. Lai gan apkārt bija daudzi tūkstoši kalpoņu, kuras bija tādā pašā vecumā kā Rukminīdēvi, tikpat skaistas un tikumīgas, valdniece pati apvēdināja Kungu Krišnu. Krišna ir Dieva Augstākā Personība, kuru godina pat Nārada, tomēr, ieraudzījis Nāradu ienākam pilī, Krišna tūlīt piecēlās no gultas, kurā bija sēdējis kopā ar Rukminī, un sveicināja Nāradu. Kungs Krišna ir visas pasaules skolotājs un, parādot piemēru, kā jāgodā tāds svētais kā Nārada Muni, Viņš noliecās pie zemes, ar kroni pieskaroties grīdai. Krišna ne tikai noliecās pie zemes, bet arī pieskārās Nāradas pēdām un saliktām rokām lūdza viņu apsēsties savā krēslā. Kungs Krišna ir Augstākā Personība, kuru godina visi bhaktas. Viņu pielūdz visi, un Viņš ir garīgais skolotājs. Ganga, kas izplūst no Viņa pēdām, svētī visas trīs pasaules. Īstenie brāhmani godina Viņu, un tāpēc Krišnu sauc par brahmanja-dēvu.

Vārds "brahmanja" norāda uz cilvēku, kurš pilnībā ir apveltīts ar visām brāhmaniskajām īpašībām, kas ir šādas: patiesīgums, pašsavaldīšanās, tīrība, vara pār jutekļiem, vienkāršība, pilnīgas un praktiskas zināšanas un garīgā kalpošana. Kungam Krišnam pašam ir visas šīs īpašības, un Viņu godina tie, kuriem arī ir šīs īpašības. Kungam Krišnam ir tūkstošiem un miljoniem vārdu – Višnu-sahasranāma –, un katrs no tiem dots atbilstoši Viņa pārpasaulīgajām īpašībām.

Kungs Krišna Dvārakā baudīja pilnīgas cilvēciskas būtnes spēles. Tādēļ, kad Viņš nomazgāja gudrā Nārada pēdas un uzšļakstīja ūdeni sev uz galvas, Nārada neiebilda, labi zinot, ka Kungs tādā veidā māca, kā jāgodā svētie. Tādā veidā Dieva Augstākā Personība Krišna, sākotnējais Nārājana un mūžīgais visu dzīvo būtņu draugs, saskaņā ar Vēdu vadošajiem norādījumiem godināja gudro Nāradu. Kungs Krišna uzrunāja Nāradu ar mīļiem, nektārsaldiem vārdiem, nosaucot viņu par Bhagavānu jeb to, kas ir sevī pilns un apveltīts ar visām zināšanām, atsacīšanos, spēku, slavu, skaistumu un citām līdzīgām varenībām. Vēl Viņš jautāja Nāradam: "Ar ko Es varētu tev pakalpot?"

Nārada atbildēja: "Mans dārgais Kungs! Tava izturēšanās nebūt nav pārsteidzoša, jo Tu esi Dieva Augstākā Personība un visu dzīvo būtņu veidu saimnieks. Tu esi augstākais visu dzīvo būtņu draugs, un tajā pat laikā Tu esi arī neliešu un skauģu augstākais sodītājs. Es zinu, ka Tu, Kungs, esi atnācis uz Zemi, lai uzturētu kārtību šajā Visumā. Nevienam nav licis Tev atnākt; Tu ierodies un atnāc pēc savas gribas. Man ir ļoti palaimējies, ka šodien es esmu varējis skatīt Tavas lotospēdas. Ikviens, kas pieķeras Tavām lotospēdām, paceļas augstākajā neitralitātes līmenī un atbrīvojas no materiālās dabas īpašību piesārņojuma. Mans Kungs! Tu esi bezgalīgs, un Tavai varenībai nav robežu. Tādi diženi padievi kā Kungs Brahma un Kungs Šiva vienmēr cenšas turēt Tevi savā sirdī un meditēt uz Tevi. Saistītā dvēsele, kas atrodas tumšajā materiālās esamības akā, var izkļūt no šī mūžīgā slazda, tikai pieņemot Tavas lotospēdas. Tādējādi Tu esi vienīgais saistīto dvēseļu patvērums. Mans dārgais Kungs! Tu visžēlīgi prasīji, ar ko vari man pakalpot. Es varu atbildēt: lūdzu, dari tā, lai es nekad neaizmirstu Tavas lotospēdas. Man vienalga, kur es atrodos, bet es vienmēr gribu atcerēties Tavas lotospēdas."

Svētība, ko lūdza gudrais Nārada, ir vislabākais, ko var lūgt tīrs bhakta. Tīrs bhakta Kungam neprasa kādu materiālu vai garīgu svētību. Viņš tikai vēlas nekādā gadījumā neaizmirst Kunga lotospēdas. Tīram bhaktam ir vienalga, vai viņš nonāk debesīs vai ellē; viņš ir apmierināts visur, ja vien var

pastāvīgi atcerēties Kunga lotospēdas. Kungs Čaitanja to pašu mācīja savā "Šikšāstakas" lūgšanā, kur skaidri norādīts, ka Viņš vēlējas tikai garīgo kalpošanu dzimšanu pēc dzimšanas. Tirs bhakta pat nevēlas izklūt no dzimšanas un nāves riteņa. Viņam ir vienalga, vai nāksies atkal piedzimt dažādos dzīvības veidos vai ne. Bhakta tikai vēlas nekad un nekādos apstākļos neaizmirst Kunga lotospēdas.

Izgājis no Rukminī pils, Nāradadžī gribēja redzēt, kā darbojas Kunga Krišnas iekšējā spēja jogamaija, tāpēc devās uz citas valdnieces pili. Tur viņš ieraudzīja, ka Kungs Krišna ir kopā ar savu mīloto sievu un Udhavu. Kungs tūlīt piecēlās no krēsla un piedāvāja Nāradam Muni uz tā apsēsties. Tad Kungs vēlreiz gluži tāpat kā Rukminī pilī godināja Nāradu ar dažādiem piederumiem. Kungs Krišna izturējās tā, it kā nezinātu, kas bija noticis Rukminī pilī. Viņš Nāradam teica: "Ak, gudrais! Ak, gaišība! Tu esi atnācis uz šejieni un esi sevī pilnīgs. Mēs esam ģimenes cilvēki, un mums vienmēr kaut kā trūkst, bet tev nav vajadzīga palīdzība ne no viena, jo tu esi sevī apmierināts. Ko gan mēs varam tev vēl ko piedāvāt, un ko lai mēs tev dodam? Ak, augstība! Tu esi brāhmans, tāpēc mūsu pienākums ir kaut ko tev dot, cik vien tas ir mūsu spēkos. Tāpēc Es būšu priecīgs tev pakalpot. Ko Es tavā labā varētu darīt?"

Nāradadžī zināja, kādas ir Kunga spēles, tāpēc lielā pārsteigumā, vairs neko neteikdams, izgāja no pils. Tad viņš devās uz nākamo pili. Tur viņš redzēja, ka Kungs Krišna kā labs tēvs apmīļo savus mazos bērnus. Pēc tam viņš gāja uz citu pili un redzēja, ka Kungs Krišna gatavojas mazgāties. Tādā veidā svētais Nārada apstaigāja visas sešpadsmitstokstoš Kunga Krišnas valdnieču pilis, un katrā no tām Krišna darīja kaut ko citu.

Vienā no pilīm Krišna piedāvāja ziedojumus ugunij un veica rituālus, kas Vēdās noteikti ģimenes cilvēkiem. Otrā pilī Krišna veica ģimenes cilvēkiem nolikto panča-jagjas ziedošanu. Šo jagju sauc arī par panča-šūnu. Ikviens, it īpaši ģimenes cilvēks, apzināti vai neapzināti izdara piecu veidu grēkus. Dzerot no kausa ūdeni, mēs nogalinām daudzus tajā esošos mikrobus. Arī maļot miltus un ēdot mēs nogalinām daudzas būtnes. Kad mēs slaukām grīdu vai iedezam uguni, arī iet bojā daudzi sīki radījumi, un, ejot pa ceļu, mēs nogalinām daudz skudru un citu kukaiņu. Darot savus darbus, mēs apzināti vai neapzināti kādu nogalinām. Tāpēc ikviena ģimenes cilvēka pienākums ir veikt panča-šūnu jeb ziedojumu, kas atbrīvo no šo grēku sekām.

Vienā pilī Nārada redzēja, ka Kungs pēc rituālistiskās jagjas ēdina brāhmanus. Otrā pilī Krišna klusu sēdēja un skaitīja Gājatrī mantru, bet trešajā Viņš turēja rokās zobenu un vairogu un vingrinājās cīņas mākslā. Citur Kungs Krišna jāja uz zirgiem, ziloņiem, brauca kariatē vai pastaigājās. Vēl citur Viņš atpūtās savā gultā vai sēdēja uz krēsla, un bhaktas ar lūgšanām Viņu godināja. Dažās no pilīm Viņš apsprieda svarīgus jautājumus ar tādiem ministriem kā Udhavu. Vienā no pilīm Viņš ar daudzām sabiedrības meitenēm peldējās baseinā. Vēl citur Viņš deva brāhmaniem skaisti izgreznotas govīs vai arī klausījās Purānas un tādas vēsturiskas stāstus kā Mahābhāratu, kas ir Vēdu rakstu papildinājums, lai dotu zināšanas parastajiem ļaudīm, pavēstot viņiem svarīgākos Visuma vēstures notikumus. Dažuviet Kungs Krišna sarunājās un jokoja ar kādu no savām sievietēm. Citur Viņš kopā ar sievu pildīja reliģiskos rituālus. Tā kā ģimenes cilvēkiem nepieciešama nauda dažādiem izdevumiem, Krišna dažuviet risināja saimnieciskos pienākumus. Vēl citur Viņš baudīja ģimenes dzīvi saskaņā ar šāstru vadošajiem principiem.

Vienā no pilīm Krišna sēdēja meditācijā, it kā Viņš vērstu savu prātu uz Dieva Augstāko Personību, kas atrodas ārpus materiālajiem Visumiem. Meditācija saskaņā ar autoritatīvu rakstu norādījumiem domāta prāta vēršanai uz Dieva Augstāko Personību Višnu. Kungs Krišna ir sākotnējais Višnu, bet, tā kā Krišna darbojās cilvēka lomā, Viņš ar savu izturēšanos skaidri parādīja, ko īsti nozīmē meditācija. Vēl citur Kungs Krišna iepriecināja vecākos ģimenes locekļus un skolotājus, dodot tiem to, kas viņiem ir vajadzīgs. Citur Nāradadžī redzēja, ka Kungs Krišna apspriež cīņas jautājumus, bet vēl citur Viņš

runāja par miera ligšanu ar ienaidnieku. Kādā no pilīm Kungs Krišna ar savu vecāko brāli Kungu Balarāmu runāja par to, kāds darbības veids ir vērtīgākais visai cilvēcei. Nārada arī redzēja krāšņas kāzu ceremonijas, kurās Kungs Krišna izprecināja savus dēlus un meitas piemērotiem ligavaiņiem un ligavām, un šīs ceremonijas notika noteiktā laikā. Vienā no pilīm Kungs atvadījās no savām meitām, bet citur Viņš sagaidīja savu vedekli. Pilsētas iedzīvotāji bija ļoti pārsteigti, redzot šīs krāšņās ceremonijas.

Dažuviet Kungs veica ziedošanas, lai iepriecinātu padievis, kas ir tikai Viņa īpašību izvērsumi. Vietām Viņš strādāja sabiedrības labā, vadot aku rakšanu, atpūtas namu celtniecību, palīdzot iekārtot dārzus viesiem no tālienes un celt klosterus un tempļus svētajiem. Tie ir daži no pienākumiem, kādus Vēdas uzliek ģimenes cilvēkiem, lai viņi varētu piepildīt savas materiālās vēlmes. Dažuviet Krišna kā jau kšatriju valdnieks jāja uz ļoti skaista sindhi zirga un mežā medīja zvērus. Saskaņā ar Vēdu likumiem kšatriji drīkst nogalināt noteikta veida dzīvniekus noteiktos gadījumos, lai uzturētu mieru mežā vai arī lai veltītu dzīvniekus ziedojumu ugunij. Kšatrijam bija atļauts mācīties nogalināšanu, jo viņiem bez žēlastības vajadzēja nogalināt ienaidniekus, lai uzturētu mieru sabiedrībā. Kādā vietā diženais gudrais Nārada ieraudzīja, ka Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība un mistisko spēku valdnieks, ir pārgērbies, lai nepazīts varētu staigāt apkārt un vērot, ko domā un dara valsts iedzīvotāji.

Svētais Nārada redzēja, kā darbojas Kungs, kurš ir visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, bet kurš bija uzņēmies parasta cilvēka lomu, lai atklātu savas iekšējās spējas darbību. Savā nodabā smaidot, Nārada uzrunāja Kungu: "Ak, mistisko spēku valdniek! Diženo mistiķu meditācijas mērķi! Tava mistiskā vara ir patiešām neaptverama un neizprotama pat tādiem mistiķiem kā Kungam Brahmam un Kungam Šivam. Bet, tā kā es pārpasaulīgā mīlestībā vienmēr kalpoju Tavām lotospēdām, Tu, Kungs, savā žēlastībā esi atklājis man savas iekšējās spējas darbību. Mans dārgais Kungs! Tevi godina visi, un visu četrpadsmit planētu sistēmu padievi un valdošās dievības pilnībā apzinās Tavu pārpasaulīgo slavu. Tagad, lūdzu, dod man savu svētību, lai es varētu ceļot pa visiem Visumiem un apdziedāt Tavu pārpasaulīgo darbību."

Dieva Augstākā Personība Kungs Krišna Nāradam atbildēja: "Ak, Mans dārgais Nārada! Ak, gudrais starp padieviem! Tu zini, ka Es esmu augstākais skolotājs, pilnīgs reliģijas principu sekotājs, kā arī augstākais šo principu īstenotājs. Tādēļ, lai mācītu visai pasaulei pareizu darbību, Es pats pildu šos reliģijas principus. Mans dārgais dēls! Es vēlos, lai tevi nemaldinātu šī Manas iekšējās enerģijas izpausme."

Dieva Augstākā Personība darīja savus tā saucamos mājas darbus, lai mācītu ļaudīm, kā šķīstīt ģimenes dzīvi pat tad, ja cilvēks ir pieķēries ieslodzījumam materiālajā esamībā. Īstenībā cilvēks tieši ģimenes dzīves dēļ ir spiests turpināt materiālo esamību, taču Kungs, būdams ļoti žēlsirdīgs pret ģimenes cilvēkiem, parādīja, kā parasto ģimenes dzīvi var šķīstīt. Tā kā Krišna ir visas darbības mērķis, ģimenes cilvēks, kas apzinās Krišnu, stāv pāri visiem Vēdu norādījumiem un gluži dabīgi šķīstās.

Tā Nārada redzēja, ka Krišna viens pats ar saviem pilnīgajiem izvērsumiem dzīvo sešpadsmit tūkstoš pilis. Viņš ar savu neaptveramo enerģiju spēja atrasties katras valdnieces pilī. Kunga Krišnas spēki ir bezgalīgi, un Nāradas pārsteigumam nebija robežu, atkal un atkal redzot Kunga Krišnas iekšējās enerģijas izpausmes. Kungs Krišna izturējās tā, it kā būtu ļoti pieķēries četriem civilizētās dzīves principiem – reliģijai, ekonomiskajai attīstībai, jutekļu apmierināšanai un atbrīvei –, un rādīja tāda cilvēka piemēru. Šie četri materiālās esamības principi ir nepieciešami cilvēces garīgajai attīstībai, un, lai gan Kungam Krišnam nebija nekādas vajadzības darboties saskaņā ar tiem, Viņš atklāja šo savu ģimenes cilvēka darbību, lai ļaudis varētu sekot Viņa piemēram sevis pašu labad. Kungs Krišna bija iepriecinājis Nāradu visos iespējamajos veidos, un Nārada, redzējis Kunga darbību Dvārakā, devās

projām.

Stāstot par Kunga Krišnas darbību Dvārakā, Šukadēva Gosvāmī paskaidroja valdniekam Parīkšitam, kā Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, ar savu iekšējo spēju atnāk uz šo materiālo Visumu un pats parāda principus, kuriem sekojot, cilvēki var iet pretī augstākajam dzīves mērķim. Visas Dvārakas valdnieces, kuru bija vairāk kā sešpadsmit tūkstoši, izmantoja savu sievišķīgo pievilcību, lai pārpasaulīgi kalpotu Kungam, smaidot un izpildot Viņa vēlmes, un Kungs ar prieku izturējās pret viņām kā nevainojams vīrs, kas bauda ģimenes dzīvi. Ir skaidri jāsaprot, ka šādas spēles var atklāt vienīgi Kungs Šrī Krišna, visas kosmiskās izpausmes radišanas, uzturēšanas un iznīcināšanas sākotnējais cēlonis. Ikviens, kas uzmanīgi klausās stāstus par Kunga spēlēm Dvārakā vai atbalsta kādu Krišnas apziņas kustības sludinātāju, noteikti pavisam viegli spēj iet atbrīves ceļu un nobaudīt Kunga Krišnas lotospēdu nektāru. Tādā veidā viņš garīgi kalpo Kungam Krišnam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit astotajai nodaļai "Viedais Nārada apciemo dažādās Kunga Krišnas mājas".

Sešdesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas ikdienas darbi

No Vēdu mantrām mēs uzzinām, ka Dieva Augstākajai Personībai nekas nav jādara: *na tasya kāryam karaṇam ca vidyate*. Bet, ja Dieva Augstākajai Personībai nekas nav jādara, tad kā gan mēs varam runāt par Visaugstā Kunga darbību? No iepriekšējās nodaļas kļūst skaidrs, ka neviens nevar darboties tā, kā darbojas Kungs Krišna. Mums ir skaidri jāsaprot: Kunga piemēram ir jāseko, bet mēs nedrīkstam Viņu atdarināt. Teiksim, ja Krišna darbojas kā paraugvīrs, tad mēs varam sekot Viņa piemēram, bet, ja kāds grib atdarināt Krišnu, izvēršoties daudzos veidos, tad tas nav iespējams. Tādēļ mums vienmēr jāatceras, ka Kungs Krišna, pats darboties kā cilvēks, tomēr ir un paliek Dieva Augstākā Personība. Mēs varam sekot Kunga Krišnas piemēram, kad Viņš izturējās pret savām sievām kā parasts cilvēks, taču nevaram atdarināt to, ka Viņš vienlaicīgi bija pie vairāk kā sešpadsmit tūkstoš sievām. Secinājums ir tāds, ka mēs varam kļūt ļoti labi ģimenes cilvēki, sekojot Kunga Krišnas piemēram Viņa ikdienas darbībā, taču nekad savā ikdienas dzīvē nevaram atdarināt Kungu.

Šrī Krišna vakaros likās gulēt kopā ar savām sešpadsmit tūkstoš sievām, taču no rīta Viņš cēlās ļoti agri – trīs stundas pirms saules lēkta. Daba iekārtojusi tā, ka gaiļi ar savu dziesmu pavēsta, ka pienākusi brāhma-muhūrtas stunda. Modinātājpulksteņi nav vajadzīgi. Kad no rīta nodzied gailis, ir jāsaprot, ka laiks celties. Kad Kungs Krišna izdzirdēja gaiļa dziedāšanu, Viņš tūlīt cēlās no gultas, bet šāda agra celšanās Viņa sievām diez ko nepatika. Sievas bija tik ļoti pieķērušās Kungam, ka gulēja gultā, apskāvušas Viņu, un, izdzirdējušas gaiļa dziedāšanu, kļuva ļoti bēdīgas, un dusmojās uz agrajiem klaigātājiem.

Katras pils pagalmā bija dārzs, kurā auga pāridzātas puķes. Pāridzāta nav mākslīgs zieds. Mēs varam atcerēties, ka Krišna atnesa pāridzātas koku no debesu planētām un iestādīja to visās savās pilīs. Agrā rīta vēsma nesa sev līdzīgu pāridzātas ziedu smaržu, un Krišna, celdamies no gultas, to tūlīt sajuta. Dūca bites, saldi dziedāja putni, un likās, ka profesionāli dziedātāji skaita lūgšanas Krišnam. Lai gan Kunga Krišnas pirmā valdniece Šrīmatī Rukminīdēvī zināja, ka brāhma-muhūrta ir vissvētīgākā stunda dienā, viņai ļoti nepatika, ka Krišna šai laikā ceļas no gultas un atstāj viņu. Tomēr par spīti Šrīmatī Rukminīdēvī nepatikai Kungs Krišna vienmēr cēlās laikā. Kārtīgam ģimenes cilvēkam no Kunga Krišnas jāamācās, ka vajag celties agri no rīta, lai arī cik patīkami būtu gulēt gultā sievas apskāvienos.

Piecēlies no gultas Kungs Krišna nomazgāja muti, rokas un kājas un apsēdās, lai meditētu uz sevi. Tas nenozīmē, ka arī mums vajadzētu sēdēt un meditēt uz sevi. Mums jāmeditē uz Krišnu, Rādhā-Krišnu. Tā ir īstena meditācija. Krišna pats ir Krišna, tāpēc Viņš mums mācīja, ka brāhma-muhūrta jāizmanto, lai meditētu uz Rādhā-Krišnu. Šāda meditācija sagādāja Krišnam lielu apmierinājumu, un arī mēs

būsīm pārpasaulīgi priecīgi un apmierināti, ja izmantosim brāhma-muhūrtas laiku, lai meditētu uz Rādhu un Krišnu, un, ja atcerēsimes, ka Šrī Rukminīdēvī un Krišna, rādīdami visai cilvēcei piemēru, kā jādarbojas kārtīgiem ģimenes cilvēkiem, cēlās agri no rīta un tūlīt gremdēja prātu Krišnas apziņā. Nav nekādas atšķirības, vai mēs meditējam uz mūžīgajiem Rādhā-Krišnas veidoliem vai arī daudzīnām Harē Krišnas mahā-mantru. Kas attiecas uz pašu Krišnu, tad Viņam neatlika nekas cits, kā meditēt uz sevi. Meditācija var būt vērsta uz Brahmanu, Paramātmu vai Dieva Augstāko Personību, bet Krišnā ietilpst visas šīs trīs daļas. Viņš ir Dieva Augstākā Personība Bhagavāns, vienuviet esošā Paramātma ir Viņa pilnīgais daļējais izvērsums, un visucaurstrāvojošais Brahmana starojums plūst no Viņa pārpasaulīgā ķermeņa. Tāpēc Krišna vienmēr ir viens, un no Viņa viedokļa nav nekādas atšķirības. Lūk, ar ko Krišna atšķiras no parastas dzīvās būtnes. Parastai dzīvajai būtnei pastāv daudzas atšķirības. Tā atšķiras no sava ķermeņa, un tā atšķiras no citiem dzīvo būtnu veidiem. Cilvēks atšķiras no citiem cilvēkiem un dzīvniekiem. Arī viņa ķermenī pastāv atšķirības starp dažādiem locekļiem. Mums ir rokas un kājas, un rokas atšķiras no kājām. Roka nevar darboties kā kāja, un kāja nevar darboties kā roka. Acis atšķirībā no ausīm nevar dzirdēt, un ausis atšķirībā no acīm nevar redzēt. Visas šīs atšķirības tiek apzīmētas ar vārdiem "svadžātīja vidžātīja".

Dieva Augstākās Personības ķermenis nav ierobežots, un Viņam viena ķermeņa daļa var aizvietot citu. Visaugstā Kunga ķermenis neatšķiras no Viņa paša. Viņš ir viscaur garīgs, un tāpēc starp Viņa ķermeni un dvēseli nav materiālas atšķirības. Gluži tāpat Viņš neatšķiras no miljoniem savu avatāru un pilnīgo izvērsumu. Baladēva ir pirmais Krišnas izvērsums, un no Baladēvas izvēršas Sankaršana, Vāsudēva, Pradjumna un Anirudha. No Sankaršanas savukārt izvēršas Nārājana, un no Nārājanas rodas otrais četru daļu izvērsums: Sankaršana, Vāsudēva, Pradjumna un Anirudha. Tādā pašā veidā Krišnam ir neskaitāmi daudz izvērsumu, bet visi tie ir viens. Krišnam ir daudz avatāru, kā Kungs Nrisimha, Kungs Mežakuilis, Kungs Zivs un Kungs Bruņurupucis. Taču Krišnas sākotnējais divroku veidols, kas līdzīgs cilvēka veidolam, neatšķiras no šo milzīgo dzīvnieku veidolu avatāriem. Gluži tāpat nav nekādas atšķirības starp vienas Viņa ķermeņa daļas darbību un citas daļas darbību. Viņa rokas var darboties kā kājas, Viņa acis var darboties kā ausis, un Viņa deguns var darboties tāpat kā jebkura cita Viņa ķermeņa daļa. Krišnas oža, garša un dzirde neatšķiras. Mums, ierobežotajām dzīvajām būtnēm, noteikta ķermeņa daļa jāizmanto noteiktam nolūkam, taču Krišnā šādu atšķirību nav. Brahma-samhitā teikts: *aṅgāni yasya sakalendriya-vṛttimanti*. "Katrs Viņa loceklis var darboties tā, kā jebkurš cits loceklis." Tādējādi, analītiski izpētot Krišnu un Viņa personību, ir secināts, ka Viņš ir pilnīgais veselums. Tāpēc meditējot Viņš vērta prātu pats uz sevi. Parasto ļaužu meditācija uz sevi, ko sanskritā apzīmē ar vārdu "so 'ham", ir tikai atdarināšana. Krišna var meditēt uz sevi, jo Viņš ir pilnīgais veselums, bet mēs nevaram atdarināt Viņu un meditēt paši uz sevi. Mūsu ķermenis ir apzīmējums, bet Krišnas ķermenis nav apzīmējums. Krišnas ķermenis arī ir Krišna. Nav nekā tāda, kas būtu Krišnam svešs. Viss, kas ir Krišnā, arī ir Krišna. Tādējādi Viņš ir augstākā nesagraujamā un pilnīgā esamība jeb Augstākā Patiesība.

Krišnas esamība nav relatīva. Viss, izņemot Krišnu, ir relatīvā patiesība, bet Krišna ir Augstākā Absolūtā Patiesība. Savā esamībā Krišna nav atkarīgs ne no kā, tikai pats no sevis. Turpretī mūsu esamība ir relatīva. Piemēram, mēs spējam redzēt vienīgi tad, kad gaismu dod saule, mēness vai elektrība. Tādējādi mūsu redze ir relatīva, un arī saules, mēness un elektrības dotā gaisma ir relatīva. Tā tiek saukta par gaismu tikai tāpēc, ka mēs to tādā veidā redzam. Taču Krišnā nav nekādas atkarības un relativitātes. Viņa darbība nav atkarīga no tā, vai kāds cits to novērtēs vai ne, un Viņš arī nav atkarīgs no kāda cita palīdzības. Krišna stāv pāri ierobežotā laika un telpas esamībai, un, tā kā Viņš ir augstāks par laiku un telpu, Viņu nevar pārklāt maldi jeb maija, kuras darbība ir ierobežota. No Vēdu rakstiem mēs uzzinām, ka Dieva Augstākajai Personībai ir daudzas un dažādas spējas. Tā kā visas šīs spējas izplūst no Viņa, nav nekādas atšķirības starp Viņu un Viņa spējām. Ir tādi filozofi, kas uzskata,

ka Krišna atnākot pieņem materiālu ķermeni. Pat ja tas būtu taisnība un Krišna, atnākot uz materiālo pasauli, patiešām pieņemtu materiālu ķermeni, būtu jāsecina, ka, tā kā materiālā enerģija neatšķiras no Krišnas, Viņa ķermenis nedarbojas materiāli. Tāpēc Bhagavad-gītā teikts, ka Krišna atnāk ar savu iekšējo spēju ātma-maiju.

Krišnu sauc par Augstāko Brahmanu, jo Viņš ir radīšanas, uzturēšanas un iznīcināšanas cēlonis. Kungs Brahma, Kungs Višnu un Kungs Šiva ir dažādi materiālo īpašību izvērsumi. Šīs materiālās īpašības var iedarboties uz saistītajām dvēselēm, taču attiecībā uz Krišnu nav šādas darbības un pretdarbības, jo šīs īpašības vienlaicīgi neatšķiras no Viņa un atšķiras no Viņa. Krišna pats ir sač-čid-ānanda-vigraha, mūžīgs svētlaiques un zināšanu veidols, un, tā kā Krišnas veidols ir neaptverams, Viņu sauc par Augstāko Brahmanu. Viņa meditāciju uz Brahmanu, Paramātmu vai Bhagavānu ir meditācija tikai un vienīgi uz sevi pašu. Parastā dzīvā būtne nevar šo meditāciju atdarināt.

Pēc meditācijas Kungs katru rītu mazgājās tīrā, šķīstītā ūdenī. Viņš ietērpās tīras drēbēs, uzvilka apmetni un sāka pildīt savus reliģiskos pienākumus. Vispirms Viņš piedāvāja ziedojumus ugunij un klusi noskaitīja Gājatrī mantru. Kungs Krišna kā jau kārtīgs ģimenes cilvēks vienmēr stingri izpildīja ģimenes cilvēkiem paredzētos rituālus. Kad uzleca saule, Kungs noskaitīja lūgšanas, kas bija veltītas Saules dievam. Saules dievs un citi Vēdu rakstos minētie padievi tiek saukti par dažādiem Kunga Krišnas ķermeņa locekļiem, un ģimenes cilvēka pienākums ir godāt padievis, diženus gudros, kā arī senčus.

Kā teikts Bhagavad-gītā, Kungam šai pasaulē nav noteikta pienākuma, tomēr Viņš darbojas kā parasts cilvēks, rādot paraugu citiem. Saskaņā ar Vēdu rituālu noteikumiem, Kungam bija jāpagodina padievi. Vadošo principu, ar kuru tiek godināti padievi un senči, sauc par tarpanu, kas nozīmē "patīkams". Tarpanas veicēja priekšteči var būt piedzimuši uz kādas citas planētas, taču, kad tiek izpildīts šis rituāls, viņi kļūst laimīgi neatkarīgi no savas atrašanās vietas. Ģimenes cilvēka pienākums ir darīt savas ģimenes locekļus laimīgus un, veicot tarpanas rituālus, iespējams darīt laimīgus arī senčus. Kungs Šrī Krišna kā jau priekšzīmīgs ģimenes cilvēks pildīja tarpanas rituālus un pazemīgi godināja vecākos ģimenes locekļus.

Nākamais Kunga Krišnas pienākums bija dāvināt brāhmaniem govīs. Tā Viņš katru dienu atdeva 13 084 govīs. Katrai no govīm bija uzklāts zīda audums, ap kaklu bija pārļu rota, ragi bija pārklāti ar zeltu, bet nagi – ar sudrabu. Visas govīs bija pienīgas, jo tām līdzī gāja viņu pirmie teliņi, un tās bija rāmas un paklausīgas. Brāhmani saņēma ne tikai govīs, bet arī skaistas zīda drēbes, kā arī katram no viņiem tika dota brieža āda un pietiekami daudz sezamas sēklu. Viens no Kunga vārdiem ir go-brāhmana-hitāja ča, un tas nozīmē, ka Viņa pirmais pienākums ir rūpēties par govju un brāhmanu labklājību. Tāpēc Viņš dāvināja brāhmaniem govīs, kas bija bagātīgi izrotātas, un deva tām līdzī dažādus piederumus. Tad, vēlēdamas labu visām dzīvajām būtnēm, Viņš pieskārs tādām svētīgām lietām kā pienam, medum, gī (kausētam sviestam), zeltam, dārgakmeņiem un ugunij. Lai gan Krišnas pārpasaulīgais augums ir skaists no dabas, Kungs ietērpās dzeltenās drēbēs un aplika ap kaklu Kaustubhas dārgakmeņu rotu. Tad Viņš uzlika ziedu vītnes, apziedās ar sandalkoka pastu, izkrāsojās un izrotājās. Ir teikts, ka rotājumi paši kļūst skaisti, kad tos uz sava pārpasaulīgā auguma uzliek Kungs. Tā izrotājies, Krišna aplūkoja govju un teliņu marmora statujas un gāja uz Dieva tempļiem vai tādu padievu kā Kunga Šivas tempļiem. Tur bija daudz brāhmanu, kas katru dienu pirms brokastīm nāca paraudzīties uz Visaugsto Kungu un ļoti vēlējās satikt Viņu. Krišna sveicināja šos brāhmanus.

Nākamais Krišnas pienākums bija iepriecināt dažādu kastu ļaudis – gan tos, kas dzīvoja pilī, gan arī pārējos pilsētniekus. Kungs darīja tos laimīgus, piepildot dažādas viņu vēlmes, un, kad tie priecājās, Krišnam pašam bija liels prieks. Krišna izdalīja ziedu vītnes, betelriekstus, sandalkoka pastu un citas smaržīgas kosmētikas, kas bija piedāvātas Kungam. Vispirms Krišna to visu deva brāhmaniem un

vecākajiem ģimenes locekļiem, tad valdniecēm, ministriem un, ja vēl kaut kas bija palicis pāri, tad izmantoja to pats. Kad Kungs bija izpildījis visus šos pienākumus, pie Viņa ieradās kučieris Dārūka un nostājās Kunga priekšā saliktām rokām, pavēstot, ka brīnišķīgā kariete ir gatava un ka Kungs var nākt ārā no pils un doties ceļā. Tad Krišna kopā ar Udhavu un Sātjaki brauca karietē gluži kā Saules dievs, kas uzsāk savu ceļojumu no rīta un ar saviem stariem apgaismo visu zemi. Kad Kungs jau gatavojās aizbraukt, valdnieces kautriem skatieniem Viņu pavadīja. Krišna ar smaidu no viņām atvadījās, vēl vairāk piesaistot valdnieču sirdis un padarot šķiršanos sāpīgāku.

Tad Kungs devās uz Sudharmas sapulču namu. Mēs varam atcerēties, ka šis nams uz Dvāraku tika atvests no debesu planētām. Sudharmas namam bija tāda īpašība, ka ikviens, kas tajā iegāja, tūlīt atbrīvojās no sešu veidu materiālajām ciešanām, tas ir, izsalkuma, slāpēm, nožēlas, maldiem, vecuma un nāves. Šīs sešas ciešanas veido materiālās esamības tīklu, un, kamēr vien cilvēks uzturējās Sudharmas namā, viņš bija brīvs no šīm sešām nelaimēm. Atvadījies no valdniecēm sešpadsmitstūkstoš pilis, Kungs atkal kļuva par vienu un kopā ar citiem Jadau dinastijas locekļiem iegāja Sudharmas sapulču namā. Tur Viņš apsēdās augstā karaliskā tronī, un Viņa augums spīdēja pārpasaulīgiem stariem. Starp diženajiem Jadau dinastijas varoņiem Krišna izskatījās kā pilns mēness, kuram apkārt ir daudz zvaigžņu. Sapulču namā bija profesionāli āksti, dejotāji, muzikanti un baletdejojājas, un, kad Kungs apsēdās tronī, viņi dažādos veidos centās To iepriecināt un radīt patīkamu noskaņu. Vispirms par Kungu un Viņa pavadoņu labo garastāvokli rūpējās āksti. Pēc tam aktieri spēlēja kādu lugu un baletdejojājas viena pēc otras rādīja savu mākslu. Muzikanti spēlēja mridangas bungu pavadījumu, skanēja vīnas, flautas un zvaniņi, ka arī pākhvadžas bungas. Visu šo mūziku papildināja svētīgās gliemežņicas skaņas. Kungu ar savām balsīm centās iepriecināt profesionālie dziedātāji – sūtas un māgadhas –, un savu prasmi rādīja dejotāji. Tādā veidā visi šie bhaktas pazemīgi godināja Dieva Augstāko Personību. Sapulču namā bija arī mācīti brāhmani, un viņi reizēm dziedāja Vēdu himnas un skaidroja to jēgu klātesošajiem, izmantojot visas savas zināšanas, bet reizēm viņi stāstīja par senu un slaveno valdnieku darbiem. Kungam un Viņa pavadoņiem ļoti patika to klausīties.

Reiz pie sapulču nama vārtiem atnāca kāds nepazīstams cilvēks, un ar Kunga Krišnas atļauju sargs viņu ielaida. Sargam tika pavēlēts aizvest svešinieku pie Kunga, un atnācējs saliktām rokām pazemīgi noliecās Krišnas priekšā. Kad valdnieks Džarāsandha bija iekarojis apkārtējās valstis, daudzi valdnieki negribēja viņam pakļauties, un tāpēc Džarāsandha visus šos divdesmitstūkstoš valdniekus ieslodzīja cietumā. Atvestais cilvēks bija ieslodzīto valdnieku vēstnesis. Stādījies Kungam priekšā, viņš sāka stāstīt, kas noticis.

"Mans dārgais Kungs! Tu esi mūžīgais pārpasaulīgas svētlaimes un zināšanu veidols. Tādēļ neviens šīs pasaules materiālists nespēj aptvert Tevi ar prātošanu vai aprakstīt ar vārdiem. Mazu daļiņu no Tavas godības var iepazīt tie, kas pilnībā uzticējuši sevi Tavām lotospēdām, un tikai ar Tavu žēlastību viņi var atbrīvoties no visām materiālajām raizēm. Mans dārgais Kungs! Es pie šīm dvēselēm nepiederu; es joprojām atrodos materiālās esamības pretstatu maldu varā. Es esmu atnācis, lai rastu patvērumu pie Tavām lotospēdām, jo ļoti baidos no dzimšanas un nāves riteņa. Mans dārgais Kungs! Es domāju, ka ir ļoti daudz dzīvo būtnu, kas tāpat kā es ir sapinušās auglīgā darbībā un tās sekās. Viņas nekad nevēlas sekot Taviem norādījumiem un garīgi kalpot Tev, lai gan garīgā kalpošana priecē sirdi un ir vissvētīgākais, kas vien var būt. Gluži otrādi, šīs būtnes noraida Krišnas apziņas ceļu un, materiālās esamības maldinātājas enerģijas dzītas, klejo pa trijām pasaulēm.

Mans dārgais Kungs! Kurš gan spēj novērtēt Tavu žēlastību un varenības pilno darbību? Tu pastāvi kā nepārvaramais mūžīgā laika spēks, sagraujot materiālistu neatslābstošās vēlmes un atkal un atkal novedot viņus izmisumā un apjukumā. Tāpēc es pazemīgi noliecos Tava mūžīgā laika veidola priekšā. Mans dārgais Kungs! Tu esi visu triju pasaulu īpašnieks un esi atnācis kopā ar savu pilnīgo izvērsumu

Kungu Balarāmu. Ir teikts, ka Tu šoreiz esi atnācis, lai aizsargātu ticīgos un iznīcinātu neliešus. Tad kā gan iespējams, ka tādi nelieši kā Džarāsandha var neņemt Tevi vērā un turēt mūs tik nožēlojamus apstākļos? Mēs nespējam saprast, kā tas var būt. Var jau būt, ka Džarāsandha mums uzsūtīts par agrākajiem grēkiem, taču svētajos rakstos teikts, ka ikviens, kurš uztic sevi Tavām lotospēdām, tūlīt atbrīvojas no agrāk izdarīto grēku sekām. Tāpēc ieslodzītie valdnieki ir mani sūtījuši pie Tevis. Mēs no visas sirds uzticam sevi Tev un ceram, ka Tu, Kungs, mūs pilnībā aizsargāsi. Nu mēs esam nonākuši pie īstenā dzīves secinājuma. Mūsu karaliskais stāvoklis nav bijis nekas cits, kā atalgojums par agrāko dievbijīgo darbību, un arī ciešanas Džarāsandhas ieslodzījumā ir mūsu agrākās bezdievīgās darbības sekas. Nu mēs saprotam, ka gan dievbijīgās, gan bezdievīgās darbības sekas ir pārejošas un ka saistītajā dzīvē laime nav iespējama. Materiālo ķermeņi mums dod materiālās dabas īpašības, un tādēļ mēs esam raīžu pilni. Dzīvodot materiālajā pasaulē nozīmē nest nedzīva ķermeņa slogu. Savas auglīgās darbības dēļ mēs kā jūga ļoti nesam šos ķermeņus un, saistītās dzīves spiesti, esam atteikušies no patīkamās dzīves Krišnas apziņā. Tagad mēs saprotam, kādi nejēgas mēs esam. Savas neziņas dēļ mēs esam sapinušies materiālo pretdarbību tīklā. Tagad mēs meklējam patvērumu pie Tavām lotospēdām, kas vienā mirklī var mūs atbrīvot no visām auglīgās darbības sekām un, tāpat, no materiālo ciešanu un prieku piesārņojuma.

Dārgais Kungs! Nu mēs esam dvēseles, kas uzticējušas sevi Tavām lotospēdām, tāpēc, lūdzu, atbrīvo mūs no auglīgās darbības sekām, kas izpaudušās Džarāsandhas izskatā. Dārgais Kungs, Tu zini, ka Džarāsandham ir desmittūkstoš ziloņu spēks, un ar šo spēku viņš ir padarījis mūs par cietumniekiem gluži kā lauva, kas ar savu skatienu licis sastingt aitu ganāmpulkam. Mans dārgais Kungs! Tu jau esi cīnījies ar Džarāsandhu astoņpadsmit reizes pēc kārtas, septiņpadsmit reizes viņu sakaujot un parādot, ka esi vēl varenāks par viņu. Taču astoņpadsmitajā reizē Tu izturējies gluži kā cilvēks, un radās iespaids, ka Tu tiki uzvarēts. Mans dārgais Kungs! Mēs labi zinām, ka Džarāsandha nekādā gadījumā nevar Tevi sakaut, jo Tava vara, spēks, iespējas un autoritāte ir bezgalīgi. Neviens nevar Tev līdzināties, un neviens nevar Tevi pārspēt. Šķietamā sakāve astoņpadsmitajā cīņā nav nekas cits, kā Tavas cilvēciskās izturēšanās izpausme. Diemžēl mulķa Džarāsandha nav spējis saprast Tavas viltības, un kopš tā laika viņš ļoti lepojas ar savu materiālo varu un godu. Viņš ir sagūstījis un iemetis cietumā mūs, labi zinot, ka esam Tavi bhaktas un pakļaujamies Tev.

Tagad es esmu izstāstījis, cik briesmīgā stāvoklī mēs atrodamies, un Tu, Kungs, vari rīkoties, kā Tev patīk. Kā vēstnesis un ieslodzīto valdnieku pārstāvis es esmu Tev visu pateicis un veltījis Tev savas lūgšanas. Valdnieki ļoti vēlas Tevi redzēt, lai paši varētu uzticēt sevi Tavām lotospēdām. Mans dārgais Kungs, esi žēlsirdīgs pret viņiem un parūpējies, lai tiem būtu labi."

Kamēr ieslodzīto valdnieku vēstnesis runāja ar Kungu, ieradās diženais gudrais Nārada. Svētā mati mirdzēja kā zelts, un likās, ka sapulču namā ienācis pats Saules dievs. Kungu Krišnu godina pat Kungs Brahma un Kungs Šiva, tomēr, tiklīdz ieradās Nārada, Krišna kopā ar visiem ministriem un sekretāriem, sagaidot diženo gudro, piecēlās un godbijīgi nolieca galvas viņa priekšā. Diženais gudrais Nārada ērti apsēdās, un Kungs Krišna godināja viņu tā, kā pienākas godināt svēto. Tad par prieku Nārada dzī Kungs Krišna viņam teica patīkamus un patiesus vārdus.

"Ak, diženais gudrais starp padieviem! Es ceru, ka šajās trijās pasaulēs viss ir labi. Tu vari brīvi ceļot telpā un nonākt gan uz augstākajām, gan uz vidējām, gan uz zemākajām šī Visuma planētu sistēmām. Satiekot tevi, mēs varam uzzināt visu triju pasaulu jaunumus, jo šajā Visaugstā Kunga kosmiskajā izpausmē nekas nepaliek tev apslēpts. Tu zini visu, tāpēc Es gribu tev uzdot vienu jautājumu. Vai Pāndaviem klājas labi, un vai valdniekam Judhištīram ir kādas ieceres? Lūdzu, pastāsti, ko Pāndavi gatavojas darīt!"

Diženais gudrais Nārada sacīja: "Mans dārgais Kungs! Tu minēji Visaugstā Kunga radīto kosmisko

izpausmi, bet es zinu, ka Tu esi visucaurstrāvojošais radītājs. Tavas enerģijas ir tik plašas un neaptveramas, ka pat tādas varenas personības kā Brahma, šī Visuma kungs, nespēj novērtēt Tavu neaptveramo varu. Mans dārgais Kungs, Tu ar savām neaptveramajām spējām Virsdvēseles izskatā atrodi visu būtņu sirdis, tāpat kā uguns ir visur, bet nav tiešā veidā redzama. Saistītajā dzīvē visas būtnes ir pakļautas trijām materiālās dabas īpašībām. Tādēļ viņas ar savām materiālajām acīm nespēj ieraudzīt Tavu visuresību. Tomēr ar Tavu žēlastību es daudzas reizes esmu redzējis, kā darbojas Tavi neaptveramie spēki, un tāpēc, kad Tu man jautā, kā klājas Pāndaviem, ko Tu pats labi zini, tas mani nemaz nepārsteidz. Mans dārgais Kungs, ar savām neaptveramajām spējām Tu šo kosmisko izpausmi radi, uzturi un atkal iznīcini. Tikai pateicoties Tavām neaptveramajām spējām, šī materiālā pasaule, kas patiesībā ir garīgās valstības ēna, liekas īsta. Neviens nespēj izprast, ko Tu esi iecerējis darīt nākotnē. Tavs pārpasaulīgais stāvoklis aizvien ir neaptverams. Kas attiecas uz mani, tad es tikai atkal un atkal varu noliekties Tavā priekšā. Tos, kuriem ir ķermeniska dzīves izpratne, vada materiālās vēlmes, un dzimšanas un nāves ritenī viņi rada jaunus un jaunus materiālos ķermeņus. Tas, kurš pilnīgi iegrimis šādā esamības izpratnē, nezina, kā izkļūt no ieslodzījuma materiālajā ķermenī. Mans Kungs, ar savu bezcēloņu žēlastību Tu ierodies, lai atklātu savas dažādās pārpasaulīgās spēles, kas ir cildenas un gaismas pilnas. Tāpēc man jānoliecas Tavā priekšā. Mans dārgais Kungs, Tu esi augstākais Parambrahmans, un Tavas spēles parasta cilvēka izskatā ir tikai gājiens ar īpašu nolūku. Tu esi kā aktieris, kurš darbojas dažādās lomās, kas atšķiras no viņa paša būtības. Darbodamies savu brālēnu Pāndavu labvēļa lomā, Tu uzdevi jautājumu, kā viņiem klājas, un tāpēc es Tev pastāstīšu par viņu nodomiem. Lūdzu, klausies! Vispirms man jāsaka, ka valdniekam Judhištīram ir visas materiālās bagātības, kādas vien var būt augstākajā planētā Brahmālokā. Nav vairs tādu materiālo bagātību, pēc kā viņš varētu tiekties, tomēr viņš grib sarīkot Rādžasūjas ziedošanu, lai varētu būt kopā ar Tevi un iepriecināt Tevi."

Nārada Kungam Krišnam pavēstīja: "Valdnieks Judhištīra ir tik bagāts, ka viņš, pat atrazdamies uz šīs Zemes, ir ieguvis visas Brahmālokas bagātības. Viņš ir pilnībā apmierināts, un viņam neko vairs nevajag. Valdniekam Judhištīram visa ir papildnam, tomēr viņš vēlas godināt Tevi, lai saņemtu Tavu bezcēloņu žēlastību, un es Tevi lūdzu – esi tik labs un piepildi viņa vēlmes. Mans dārgais Kungs! Uz šīm lielajām valdnieka Judhištīras ziedošanas ceremonijām ieradīsies visi padievi un visi slavenie pasaules valdnieki.

Mans dārgais Kungs! Tu esi augstākais Brahmans, Dieva Personība. Tas, kurš garīgi kalpo Tev ar ieteiktajiem klausīšanās, daudzinašanās un atcerēšanās paņēmieniem, noteikti šķīstās no materiālās dabas īpašību sārņiem, un ko tad lai saka par tiem, kam ir iespēja tieši redzēt Tevi un tieši saskarties ar Tevi? Mans dārgais Kungs! Tu esi visa svētīgā iemiesojums. Tavs pārpasaulīgais vārds un slava ir pazīstami visā Visumā – gan augstākajās, gan vidējās, gan zemākajās planētu sistēmās. Pārpasaulīgo straumi, kas skalo Tavas lotospēdas, uz augstākajām planētām sauc par Mandākinī, uz zemākajām planētām – par Bhogavatī, un uz Zemes planētām – par Gangu. Šis svētā, pārpasaulīgā straume plūst cauri visam Visumam un savā ceļā visu šķīsta."

Tieši pirms diženā gudrā Nāradas ierašanās Dvārakā, Sudharmas sapulču namā, Kungs Krišna kopā ar ministriem un sekretāriem bija spriedis par uzbrukumu Džarāsandham. Tā kā sapulce centās izlemt šo jautājumu, Nāradas ieteikums Kungam Krišnam doties uz Hastināpuru un piedalīties lielajā Mahārādžas Judhištīras Rādžasūjas ziedošanā nelikās īsti vietā. Kungs Krišna valda pat pār Kungu Brahmū, un tāpēc Viņš saprata, kādās domās par to visu ir sapulces locekļi. Lai viņus nomierinātu, Krišna smaidot sacīja Udhavam: "Mans dārgais Udhava! Tu vienmēr esi vēlējis Man labu un esi bijis Man tuvs draugs. Tāpēc Es vēlos skatīties uz visu tavām acīm un domāju, ka tavs padoms vienmēr ir pareizais. Manuprāt, tu lieliski saproti stāvokli. Tāpēc Es lūdzu tev padomu. Ko lai Es daru? Es tev ticu un tāpēc darišu visu, ko tu teiksi." Lai gan Krišna darbojās kā parasts cilvēks, Viņš zināja visu pagātņi,

tagadni un nākotni, un Udhavam tas nebija nekāds noslēpums. Bet, tā kā Kungsprasīja padomu, Udhava sāka runāt, lai pakalpotu Viņam.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" sešdesmit devītajai nodaļai "Kunga Krišnas ikdienas darbi".

Septiņdesmitā nodaļa. Kungs Krišna Indraprasthas pilsētā

Diženā gudrā Nāradas un visu pārējo Kunga Krišnas biedru klātbūtnē Udhava, visu apsvēris, teica: "Mans dārgais Kungs! Vispirms es gribu sacīt, ka viedais Nārada Muni ir lūdzis Tevi doties uz Hastināpuru, lai iepriecinātu Tavu brālēnu, valdnieku Judhištīru, kurš gatavojas lielajai ziedošanas ceremonijai, ko sauc par Rādžasūju. Tāpēc es domāju, ka Tev, Kungs, vajadzētu tūlīt doties uz turieni un palīdzēt valdniekam šajā lielajā ceremonijā. Tomēr, lai gan pareizi būtu vispirms pieņemt gudrā Nāradas ielūgumu, Tavš pienākums ir arī aizsargāt sevi uzticējušās dvēseles. Labi saprotot apstākļus, mēs varam sasniegt abus mērķus. Tas, kurš nav uzvarējis visus pārējos valdniekus, nevar rīkot Rādžasūjas ziedošanu. Citiem vārdiem sakot, kamēr valdnieks Judhištīra nav uzvarējis kareivīgo valdnieku Džarāsandhu, viņš nedrīkst rīkot šo lielo ceremoniju. Rādžasūju var rīkot vienīgi tas, kas plūcis uzvaras laurus visās debess pusēs. Tādēļ, ja vēlamies īstenot abus mērķus, mums vispirms jānogalina Džarāsandha. Ja mēs tā vai citādi viņu uzveiksim, tad, manuprāt, visi jautājumi atrisināsies paši par sevi. Tādā veidā tiks atbrīvoti ieslodzītie valdnieki, un mēs ar lielu prieku apdziedāsim Tavu pārpasaulīgo godību un slavēsīm Tevi par Džarāsandhas apcietināto nevainīgo valdnieku izglābšanu.

Taču valdnieks Džarāsandha nav parasts cilvēks. Ar viņu nav varējuši tikt galā pat vislielākie karotāji, jo Džarāsandham ir desmittūkstoš ziloņu spēks. Ja kāds vispār spēj šo valdnieku uzvarēt, tad tas nevar būt neviens cits kā Bhīmasēna, jo arī viņam ir desmittūkstoš ziloņu spēks. Vislabākais būtu, ja Bhīmasēna viens pats cīnītos ar Džarāsandhu, tad nebūtu vajadzības nogalināt viņa daudzus karavīrus. Patiesībā uzvarēt Džarāsandhu kopā ar vairākiem akšauhinī pulkiem būtu ļoti grūti. Tāpēc mēs šajos apstākļos varam izvēlēties daudz labāku ceļu. Mēs zinām, ka valdnieks Džarāsandha ir ļoti uzticīgs brāhmaniskajai kultūrai un mīl apdāvināt brāhmanus; viņš nekad tiem neatsaka. Tāpēc, manuprāt, Bhīmasēnam būtu jādodas pie Džarāsandhas brāhmana apģērbā un kā dāvana būtu jālūdz iespēja cīnīties ar viņu. Un, lai nodrošinātu Bhīmasēnas uzvaru, es domāju, ka Tev, Kungs, vajadzētu pavadīt viņu. Ja cīņa notiks Tavā klātbūtnē, tad es esmu pārliecināts, ka Bhīmasēna uzvarētu, jo ar Tevi pat neiespējama kļūst iespējama. Patiesām, tikai pateicoties Tev, Kungs Brahma rada šo Visumu un Kungs Šiva to sagrauj.

Īstenībā Tu esi visas kosmiskās izpausmes radītājs un iznīcinātājs; Kungs Brahma un Kungs Šiva ir tikai ārējie, redzami cēloņi. Radišanu un iznīcināšanu patiesībā veic neredzamais laiks, kas bezpersoniskā veidā pārstāv Tevi. Viss atrodas laika varā. Ja Tavš neredzamais laiks var paveikt tādus brīnumus caur Kungu Brahma un Kungu Šivu, tad kāpēc lai Tava klātbūtne nepalīdzētu Bhīmasēnam uzvarēt Džarāsandhu? Mans dārgais Kungs, kad Džarāsandha tiks nogalināts un visi ieslodzītie valdnieki atbrīvoti, tad viņu valdnieces lielā priekā par Tavu žēlastību dziedās Tev slavas dziesmas gluži kā gopī, kad tās tika atbrīvotas no Šankāsuras. Tu ar savu žēlastību esi atpestījis diženus gudros, ziloņu valdnieku Gadžēndru, laimes dievieti Sītu un pat savu tēvu un māti. Tu esi atpestījis arī mūs, un tāpēc mēs vienmēr apdziedam Tavus pārpasaulīgos un slavenos darbus.

Manuprāt, ja vispirms tiks nogalināts Džarāsandha, uzreiz atrisināsies daudzi jautājumi. Rādžasūjas ceremonija Hastināpurā neapšaubāmi notiks gan tāpēc, ka ieslodzītie valdnieki ir dievbijīgi darbojušies, gan tāpēc, ka bezdievīgā Džarāsandhas nogalināšana atnesīs neaptveramu labumu.

Mans Kungs! Liekas, ka Tev pašam jādodas uz Hastināpuru, lai uzveiktu tādus dēmoniskus valdniekus kā Džarāsandhu un Šišupālu, atbrīvotu dievbijīgos valdniekus, kas ieslodzīti cietumā, un paveiktu lielo

Rādžasūjas ziedošanas ceremoniju. Ņemot visu to vērā, es uzskatu, ka Tev, Kungs, tūlīt jādodas ceļā uz Hastināpuru."

Šo Udhavas padomu atzinīgi novērtēja visi sapulces locekļi; Kunga Krišnas brauciens uz Hastināpuru būtu svētīgs visādā ziņā. Udhavas teikto atbalstīja gan diženais gudrais Nārada, gan vecākie Jadau dinastijas locekļi, gan arī pati Dieva Augstākā Personība Krišna. Tad Kungs Krišna savam tēvam Vasudēvam un vectēvam Ugrasēnam lūdza atļauju doties ceļā un lika, lai kalpi – Dāruka un Džaitra – gatavojas braucienam. Kad tas bija izdarīts, Kungs Krišna vēl atvadījās no Kunga Balarāmas un Jadau valdnieka Ugrasēnas, sagatavoja ceļam savas valdnieces un bērņus, aizsūtīja pa priekšu viņu mantas un tad iekāpa kaujas ratos, kurus rotāja karogs ar Garudas attēlu.

Pirms došanās ceļā Kungs Krišna piedāvāja diženajam gudrajam Nāradam dažādus godināšanas piederumus. Nāradadži gribēja nomesties zemē pie Krišnas lotospēdām, bet, tā kā Kungs darbojās kā cilvēks, viņš to izdarīja savā prātā, un tad, uz visiem laikiem paturot sirdī Kunga pārpasaulīgo veidolu, izgāja no sapulču nama un pacēlās debesīs. Gudrais Nārada nemēdz staigāt pa zemi, viņš ceļo izplatījumā. Pēc Nāradas aiziešanas Kungs Krišna uzrunāja vēstnesi, kuru bija atsūtījuši ieslodzītie valdnieki, un teica viņiem, lai tie neraizējas, jo Viņš pavisam drīz parūpēsies, lai Magadhas valdnieks Džarāsandha tiktu nogalināts. Krišna vēlēja labu veiksmi gan ieslodzītajiem valdniekiem, gan vēstnesim. Saņēmis Kunga Krišnas solījumu palīdzēt, vēstnesis atgriezās pie ieslodzītajiem valdniekiem ar priecīgu ziņu: drīz pie tiem ieradīsies Kungs. To uzzinājuši, valdnieki bija ļoti laimīgi un ar lielu nepacietību sāka gaidīt Krišnu.

Kunga Krišnas kariete sāka braukt, un tai sekoja daudzas citas karietes, ziloņi, jātnieki, kājnieki un viss cits, kas piederas valdnieka gājienam. Ieskanējās ragi, bungas, trompetes un gliemežņīcas, un šī svētīgā skaņa bija dzirdama visapkārt. Kungam Krišnam sekoja sešpadsmit tūkstoši sievu, no kurām galvenā bija laimes dieviete Rukminīdēvī, visbrīnišķīgākā Kunga Krišnas sieva, un kopā ar viņām bija dēli. Krišnas sievas bija ģērbusās dārgās drēbēs, skaisti izrotājušās, ieziedušās ar sandalkoka pastu, un ap kaklu viņām bija smaržīgu ziedu vītnes. Sēdēdamas ar zīdu, karogiem un zelta mežģinēm rotātos palankīnos, valdnieces sekoja savam cildenajam vīram Kungam Krišnam. Valdnieces apsargāja vairogiem, zobeniem un šķēpiem bruņoti kājnieki. Aizmugurē gāja visi pārējie pavadītāji, sievas un bērņi, kā arī daudzas sabiedrības meitenes. Buļļi, bifeļi, mūļi un ēzeļi nesa teltis, segas un paklājus, atsevišķos palankīnos uz kamieļu mugurām brauca sievietes. Skaisto gājieni ļaudis pavadīja ar skaļiem saucieniem, un visur bija redzami krāsaini karodziņi, saulesargi, vēdekļi, dažādi ieroči, drēbes, rotājumi, kroņi un bruņas. Saules apspīdētais gājieni atgādināja sabangotu okeānu, kurā ir daudz zivju.

Tādā veidā Kungs Krišna devās uz Hastināpuru (Jaundeli), braukdams cauri Ānartas valstij (Gudžaratas apgabalam), Sauvīrai (Suratai), lielajam Rādžasthānas tuksnesim un Kurukšētrai. Ceļā starp šīm valstīm bija daudz kalnu, upju, pilsētu, ciemu, ganību un raktuvju. Kungs Krišna brauca cauri visām šīm vietām. Ceļā uz Hastināpuru Viņš šķērsoja divas lielas upes: Drišvatī un Sarasvatī. Pēc tam Kungs izbrauca cauri Pančālas apgabalam un Matsjas apgabalam. Tā pēc kāda laika Viņš ieradās Indraprasthā.

Dieva Augstākās Personības atbraukšana nav parasts notikums. Tāpēc, uzzinot par Kunga Krišnas ierašanos galvaspilsētā Hastināpurā, valdnieks Judhištira kļuva tik priecīgs, ka lielajā ekstāzē viņam mati sacēlās stāvus, un valdnieks tūlīt izgāja no pilsētas, lai pienācīgi sagaidītu Kungu. Valdnieks Judhištira lika muzikantiem spēlēt dažādus instrumentus un dziedāt, mācītie brāhmani pilsētā skaļi skaitīja Vēdu himnas. Kungu Krišnu sauc par Hrišīkēšu, jutekļu valdnieku, un valdnieks Judhištira devās Viņu sagaidīt tieši tāpat, kā jutekļi sagaida dzīvības apziņu. Valdnieks Judhištira bija Krišnas vecākais brālēns. Viņš, gluži dabīgi, ļoti mīlēja Kungu, un, ieraugot Krišnu, Mahārādža Judhištiras

sirds pildījās ar prieku. Viņš nebija redzējis Kungu Ilgu laiku, un tāpēc bija ļoti laimīgs par Krišnas atbraukšanu. Dziļā mīlestībā valdnieks atkal un atkal apskāva Kungu Krišnu.

Šrī Krišnas mūžīgais veidols ir pastāvīga laimes dievietes uzturēšanās vieta. Līdzko valdnieks Judhištira apskāva Kungu, viņš tūlīt atbrīvojās no visiem materiālās esamības sārņiem un ieņēma pārpasaulīgas svētlaimes okeānā. Viņa acis pieplūda asarām, bet augums ekstāzē drebēja. Valdnieks Judhištira pilnīgi aizmirs, ka viņš dzīvo materiālajā pasaulē. Pēc tam Krišnu smaidīdams apskāva Pāndavu otrais brālis Bhīmasēna, kurš uzskatīja Viņu par brālēnu no mātes puses, un arī viņu pārņēma neapprakstāma ekstāze. Bhīmasēna bija tik laimīgs, ka uz kādu laiku aizmirs materiālo esamību. Tad Kungs Šrī Krišna pats apskāva pārējos trīs Pāndavus: Ardžunu, Nakulu un Sahadēvu. Visiem trijiem brāļiem acis bija asaru pilnas, un Ardžuna apskāva Krišnu atkal un atkal, jo viņi bija tuvi draugi. Divi jaunākie brāļi Pāndavi, apskāvušies ar Kungu Krišna, dziļā cieņā nometās pie Viņa lotospēdām. Pēc tam Kungs Krišna pazemīgi sveicināja sanākušos brāhmanus, kā arī vecākos Kuru dinastijas locekļus: Bhīšmu, Dronu un Dhritarāštru. Tur bija arī daudz citu valdnieku no tādiem apgabaliem kā Kuru, Srindžajas un Kēkajas, un Kungs Krišna, kā nākas, sasveicinājās arī ar viņiem visiem. Savas pazemīgās lūgšanas Kungam veltīja tādi profesionāli dziedātāji kā sūtas, māgadhas un vandinas; dziedāja arī brāhmani. Mākslinieki un tādi muzikanti kā gandharvi, kā arī karaliskie āksti sāka pūst gliemežnīcas un ragus, sist bungas, timpānus un mridangas, spēlēt vīnas un par prieku Kungam dejot. Tādā veidā visuslavenā Dieva Augstākā Personība Kungs Krišna, iebrauca diženajā un bagātajā Hastināpurā pilsētā. Ļaudis tajā laikā stāstīja viens otram par Dieva Kunga godību, slavināja Viņa pārpasaulīgo vārdu, īpašības, veidolu utt.

Hastināpurā ielas un ceļi bija aplaistīti ar smaržīgu ūdeni, un šo darbu ar saviem snuķiem bija veikuši apreibināti ziloņi. Dažādās pilsētas vietās mājas un ielas rotāja krāsainas vītnes un karogi. Svarīgākajos ceļu krustojumos bija vārti ar zelta rotājumiem, un vārtu abās pusēs bija noliktas zelta krūzes ar ūdeni. Šie brīnišķīgie rotājumi liecināja par pilsētas bagātību. Iedzīvotāji pulcējās dažādās vietās, lai sagaidītu Kungu, un viņi bija uzposušies jaunās krāsainās drēbēs, izrotājušies, aplikuši ap kaklu ziedu vītnes un svaidījušies ar smaržīgām eļļām. Namos dega simtiem un tūkstošiem sveču, kas bija noliktas dažādos stūros, uz dzegām, pie sienām, kolonnām, pamatiem un jumtiem, un no tāluma likās, ka notiek Dīpāvalī svētki (Dīpāvalī tiek svinēti Hindu kalendāra Jaunajā gadā). Mājās kūpēja smaržīgs vīraks, un dūmi plūda pa logiem, padarot gaisotni ļoti patīkamu. Vīrs katras mājas plīvoja karogi, un uz jumtiem noliktās zelta krūzes brīnumaini mirdzēja.

Kungs Krišna brauca pa Pāndavu pilsētu lēnām, priecādamies par jauko gaisotni. Kad pilsētas jaunās meitenes uzzināja, ka pa ceļu brauc Kungs Krišna – vienīgais, kuru ir vērts redzēt –, viņas ļoti vēlējas palūkoties uz slaveno personību. Steigā meiteņu mati atrisa un sārī plīvoja. Viņas pameta visus mājas darbus, bet tās, kuras gulēja gultā kopā ar saviem vīriem, tūlīt pameta viņus un skrēja uz ielas, lai satiktu Kungu Krišnu.

Viena pēc otras brauca karieses, gāja ziloņi, zirgi un kājnieki; ļaužu bija tik daudz, ka visi nemaz nevarēja redzēt notiekošo, un tāpēc tie kāpa uz namu jumtiem. Redzot Kungu Šrī Krišnu ar Viņa valdnieču tūkstošiem, tie priekā kaisīja ziedus, apskāva Kungu Krišnu savās domās un sagaidīja Viņu no visas sirds. Krišna ar daudzajām valdniecēm izskatījās kā pilns mēness, kuram ir apkārt daudz spīdekļu, un ļaudis sāka savā starpā runāt.

Viena meitene teica otrai: "Ak, dārgā draudzene! Man grūti iedomāties, kādus gan dievbijīgus darbus šīs valdnieces ir paveikušas, ja viņas vienmēr var priecāties par Krišnas smaidu un mīlestības pilnajiem skatieniem." Kad Kungs Krišna brauca pa ielu, ik pēc kāda laika pilsētas bagātākie, cienījamākie un tikumīgākie iedzīvotāji, Viņu sagaidot, pasniedza Kungam dažādas svētīgas lietas. Tā viņi ar pazemīgu kalpu attieksmi godināja Krišnu.

Kad Kungs Krišna ienāca pilī, sievietes Viņā iemilējās no pirmā acu uzmetiena. Viņas tūlīt mīlestības pilnām, mirdzošām acīm sagaidīja Kungu Krišnu, un Kungs Krišna smaidīdams tām pateicās par dziļajām jūtām un parādīto cieņu. Kad savu brāļadēlu Kungu Krišnu, Dieva Augstāko Personību, ieraudzīja Pāndavu māte Kuntī, viņu pārņēma dziļa mīlestība. Kuntī tūlīt piecēlās no gultas, kopā ar savu vedekli Draupadī atnāca pie Kunga Krišnas un mātes mīlestībā apskāva Viņu. Valdnieks Judhištira, kas ieveda Krišnu pilī, priekā tik ļoti apjuka, ka gandrīz aizmirs, kas ir jādara sagaidīšanas laikā un kā jāgodina Krišna. Kungs Krišna ar prieku noliecās Kuntī un citu vecāko pils sieviešu priekšā. Kopā ar Draupadī bija atnākusi arī Krišnas jaunākā māsa Subhadra, un abas sievietes pazemīgi noliecās pie Kunga lotospēdām. Vīramātes pamudināta, Draupadī atnesa drēbes, rotaslietas un ziedu vītnes, lai sagadītu Krišnas valdnieces: Rukminī, Satjabhāmu, Bhadru, Džāmbavatī, Kāliņdī, Mitravindu, Lakšmani un uzticīgo Satju. Vispirms tika sagaidītas šīs galvenās Kunga Krišnas valdnieces un tad arī pārējās. Valdnieks Judhištira gādāja, lai Krišna varētu atpūsties un lai visi – valdnieces, karavīri, ministri un sekretāri –, kas ieradušies kopā ar Viņu, justos ērti. Viņš parūpējās, lai Pāndavu viesi katru dienu varētu baudīt jaunas un jaunas viesmīlības izpausmes.

Uzturoties Hastināpurā, Kungs Šrī Krišna kopā ar Ardžunu atļāva uguns dievam Agni aprīt Khāndavas mežu, par ko Agni bija ļoti apmierināts. Mežā dzīvoja dēmons Majāsura, un Krišna ugunsgrēka laikā viņu izglāba. Majāsura bija ļoti pateicīgs Pāndaviem un Kungam Krišnam un uzbūvēja Hastināpurā brīnišķīgu sapulču namu. Par prieku valdniekam Judhištiram Kungs Krišna palika Hastināpurā vairākus mēnešus un apstaigāja dažādas vietas. Kungs Krišna kopā ar Ardžunu mēdza doties izbraukumos, un viņiem sekoja daudz karavīru.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmitajai nodaļai "Kungs Krišna Indraprasthas pilsētā".

Septiņdesmit pirmā nodaļa. Valdnieka Džarāsandhas atbrīvošana

Sapulcē, uz kuru bija sanākuši cienījami pilsoņi, draugi, radnieki, brāhmani, kšatriji un vaišjas, visu ļaužu un savu brāļu klātbūtnē valdnieks Judhištira uzrunāja Kungu Krišnu: "Mans dārgais Kungs Krišna, ziedošanas ceremonija, kuru sauc par Rādžasūjas jagju, ir jāveic imperatoram, un šī ziedošana tiek uzskatīta par augstāko no visām. To veicot, es gribu iepriecināt visus padievis, kas šajā materiālajā pasaulē ir Tavi pilnvarotie pārstāvji, un es lūdzu Tavu palīdzību, lai šis lielais darbs veiksmīgi izdotos. Kas attiecas uz pašiem Pāndaviem, nav nekā tāda, kas mums būtu jāprasa padieviem. Mēs esam pilnībā apmierināti ar to, ka esam Tavi bhaktas. Bhagavad-gītā Tu saki: "Tie, kurus maldinājušas materiālās vēlmes, godina padievis", bet mums ir cits mērķis. Es gribu sarīkot Rādžasūjas ziedošanu un ielūgt uz to padievis, lai viņiem parādītu, ka tie nav neatkarīgi no Tevis. Visi padievi ir Tavi kalpi, un Tu esi Dieva Augstākā Personība. Nejēgas, kuriem ir visai maz zināšanu, uzskata Tevi, Kungs, par parastu cilvēku. Reizēm viņi cenšas atrast Tevī kādu trūkumu, un reizēm viņi ceļ Tev neslavu. Tādēļ es gribu sarīkot šo Rādžasūjas jagju. Es vēlos uz to ielūgt visus padievis, sākot ar Kungu Brahmu, Kungu Šivu un citām galvenajām debesu planētu dievībām, un, kad no visa Visuma būs ieradušies padievi, es gribu tiem parādīt, ka Tu esi Dieva Augstākā Personība un visas būtnes ir Tavi kalpi.

Mans dārgais Kungs! Tie, kas pastāvīgi atrodas Krišnas apziņā un domā par Tavām lotospēdām vai Tavām kurpēm, noteikti ir brīvi no visiem materiālās dzīves sārņiem. Tie, kas kalpo Tev pilnīgā Krišnas apziņā, kas meditē vienīgi uz Tevi vai velta Tev lūgšanas, ir šķīstas dvēseles. Ar pastāvīgu kalpošanu un Krišnas apzināšanos viņi ir izrāvušies no dzimšanas un nāves riteņa. Pat ja šādi cilvēki nevēlas atbrīvoties no materiālās esamības, lai baudītu materiālās bagātības, viņu vēlēšanās tiek papildītas ar darbību Krišnas apziņā. Īstenībā tie ir Tavu lotospēdu bhaktas, nemaz netiecas pēc

materiālajām bagātībām. Kas attiecas uz mums, tad mēs pilnīgi esam uzticējuši sevi Tavām lotospēdām, un ar Tavu žēlastību mums ir tā laime redzēt Tevi pašu. Tāpēc gluži dabīgi mums nav tieksmes pēc materiālajiem ieguvumiem. Vēdu rakstu gudrība māca, ka Tu esi Dieva Augstākā Personība. Es vēlos, lai to zinātu visi, un gribu arī parādīt, kāda ir atšķirība, vai Tu tiec uzskatīts par Dieva Augstāko Personību vai arī par varenu, bet parastu vēsturisku personību. Es gribu pasaulei parādīt, ka cilvēks var sasniegt augstāko dzīves pilnību, vienkārši rodot patvērumu pie Tavām lotospēdām, gluži tāpat kā koka zarus, atvases, lapas un ziedus var apmierināt, laistot tā sakni. Ja cilvēks pieņem Krišnas apziņu, tad viņa dzīve kļūst pilnīga gan materiālā, gan garīgā ziņā.

Tas nenozīmē, ka Tu esi labs tikai pret tiem, kas apzinās Krišnu, un vienaldzīgs pret tiem, kas neapzinās Krišnu. Tu esi vienāds pret visiem, un Tu pats to saki. Tu nevari būt labs pret vieniem un vienaldzīgs pret citiem, jo Tu Virsdvēseles izskatā atrodi visu būtņu sirdis un dod viņām darbības augļus. Katrai dzīvajai būtnei Tu dod iespēju valdīt pār materiālo pasauli tā, kā viņa vēlas. Virsdvēseles izskatā Tu atrodi dzīvās būtnes ķermenī un dod būtnei viņas pašas darbības augļus, kā arī iespēju izkopt Krišnas apziņu un garīgi kalpot Tev. Tu atklāti paziņo, ka ikvienam ir jāuztic sevi Tev, atmetot visas pārējās nodarbošanās, un ka Tu parūpēsies par šādu būtņi un atbrīvosi viņu no visu grēku sekām. Tu esi kā debesu planētu vēlmju koks, kas katram dod tādu svētību, kādu viņš gribējis. Ikviens ir brīvs sasniegt augstāko pilnību, bet, ja viņš to nevēlas un Tu viņam dod mazākas svētības, tad tas nenozīmē, ka Tu esi nelabvēlīgs."

Noklausījies valdnieka Judhištiras teikto, Kungs Krišna atbildēja: "Mans dārgais valdniek Judhištira! Ak, ienaidnieku nogalinātāj, ak, taisnības iemiesojum! Es pilnībā piekrītu, ka tev jāriko Rādžasūjas ziedošana. Pēc šīs lielās ceremonijas tavs labais vārds saglabāsies cilvēces vēsturē uz visiem laikiem. Mans dārgais valdniek! Es gribu tev pavēstīt, ka visi diženie gudrie, padievi, tavi senči, radnieki un draugi, kā arī Es vēlamies, lai tu paveiktu šo ziedošanu, un Es domāju, ka tā sagādās prieku visām dzīvajām būtņēm. Tomēr vispirms uzveic visas pasaules valdniekus un sagādā šai lielajai ziedošanai nepieciešamos priekšmetus. Mans dārgais valdniek Judhištira, tavi brāļi tieši pārstāv tādus svarīgus padievis kā Varunu un Indru. (Ir teikts, ka Bhīmas tēvs ir padievs Varuna un Ardžunas tēvs ir padievs Indra, bet paša valdnieka Judhištiras tēvs ir valdnieks Jamarādža.) Tavi brāļi ir diženi varoņi, un tu pats esi visdievbijīgākais no valdniekiem; tu lieliski valdi pār sevi, un tāpēc tevi sauc par Dharmarādžu. Jūsu garīgā kalpošana Man ir tik laba, ka Mani jūs ar to jau esat uzveikuši."

Kungs Krišna pateica valdniekam Judhištiram, ka Viņu ar mīlestību var uzveikt tas, kurš ir uzvarējis savus jutekļus. Tas, kurš nav ticis galā ar jutekļiem, nevar uzveikt Dieva Augstāko Personību. Tas ir garīgās kalpošanas noslēpums. Uzvarēt jutekļus nozīmē pastāvīgi tos izmantot kalpošanā Kungam. Visiem brāļiem Pāndaviem bija viena īpaša iezīme: viņi pastāvīgi izmantoja savus jutekļus, lai kalpotu Kungam. Ja cilvēks tādā veidā darbojas, tad viņa jutekļi šķīstās, un ar tīriem jutekļiem bhakta var patiešām pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Kungam un uzveikt Viņu.

Kungs Krišna turpināja: "Šī Visuma trijās pasaulēs nav neviena varena padieva un nevienas citas būtnes, kas varētu pārspēt Manus bhaktas kādā no sešām varenībām – bagātībā, spēkā, slavā, skaistumā, zināšanās un atsacīšanās spējā. Tāpēc, ja tu vēlies cīnīties ar pasaules valdniekiem, tad viņiem nav nekādas cerības uzvarēt."

Kunga Krišnas uzmundrinātajam valdniekam Judhištiram seja sāka starot pārpasaulīgā laimē gluži kā ziedoša puķe, un viņš teica, lai jaunākie brāļi dodas uz visām pusēm un uzvar visus pasaules valdniekus. Kungs Krišna deva Pāndaviem īpašus spēkus, lai tie varētu paveikt Viņa lielo misiju: sodīt pasaules neticīgos neliešus un aizsargāt uzticīgos bhaktas. Dieva Kunga Višnu veidolam ir četras rokas. Divās rokās Viņš tur lotosu un gliemežnīcu, un divās – vāli un disku. Vāle un disks ir domāti neticīgajiem neliešiem un dēmoni, bet lotoss un gliemežnīca domāti bhaktām. Bet, tā kā Kungs ir

Augstākais Absolūts, visas šīs lietas noved pie viena un tā paša. Ar vāli un disku Kungs soda neliešus, lai viņi varētu nākt pie prāta un saprast, ka tie nav šīs pasaules varenie, jo pār viņiem valda Visaugstais Kungs. Pūšot gliemežnīcu un dodot svētību ar lotosu, Kungs bhaktām parāda, ka pat vislielākajās nelaimēs neviens nespēs viņus uzveikt. Tā Kunga Krišnas uzmundrinātais valdnieks Judhištira teica, lai jaunākais brālis Sahadēva kopā ar Srindžajas cilts karavīriem dodas iekarot dienvidu zemes. Nakulu kopā ar Matsjadēšas kareivjiem Viņš aizsūtīja cīņā pret rietumu valdniekiem. Ardžunam kopā ar Kēkajadēšas karavīriem bija jādodas cīņā pret ziemeļu puses valdniekiem, bet Bhīmasēnam kopā ar Madradēšas (Madrās) karavīriem Mahārādža Judhištira lika uzveikt austrumu valdniekus.

Jāpiebilst, ka, sūtot savus jaunākos brāļus uz visām pusēm, Mahārādža Judhištira negribēja pieteikt kādam no valdniekiem karu. Īstenībā brāļi devās ceļā, lai paziņotu valdniekiem, ka imperators Judhištira gatavojas rīkot Rādžasūjas ziedošanu. Tas nozīmēja, ka valdniekiem bija jāmaksā nodokļi, lai šo ziedošanu varētu paveikt. Nodokļi nozīmēja pakļaušanos imperatoram. Ja kāds no valdniekiem atsacījās to darīt, tad neapšaubāmi notika cīņa. Tā ar savu ietekmi un spēku brāļi uzveica visu pušu valdniekus un varēja atvest Mahārādžam Judhištiram dāvanas un pietiekami daudz nodokļu.

Tomēr valdnieks Judhištira bija ļoti noraizējies par to, ka Magadhas valdnieks Džarāsandha nebija gribējis pakļauties. Redzot valdnieka Judhištiras raizes, Kungs Krišna viņam pastāstīja Udhavas plānu, kā uzvarēt valdnieku Džarāsandhu. Tad Bhīmasēna, Ardžuna un Kungs Krišna pārgērbās par brāhmaniem un kopā devās uz Džarāsandhas galvaspilsētu Girivradžu. Tieši tā bija iecerējis Udhava vēl pirms Kunga Krišna brauciena uz Hastināpuru, un tagad šī iecere tika īstenota.

Valdnieks Džarāsandha vienmēr ļoti kārtīgi izpildīja savus ģimenes cilvēka pienākumus un ļoti cienīja brāhmanus. Viņš bija dižens karotājs, kšatriju valdnieks, taču aizvien stingri ievēroja Vēdu norādījumus. Saskaņā ar Vēdām brāhmani tiek uzskatīti par visu pārējo kastu garīgajiem skolotājiem. Kungs Krišna, Ardžuna un Bhīmasēna patiesībā bija kšatriji, bet viņi pārgērbās par brāhmaniem un ieradās pie valdnieka Džarāsandhas, kad tas gatavojās dot brāhmaniem dāvanas un uzņemt viņus viesos.

Par brāhmanu pārgērbtais Kungs Krišna valdniekam sacīja: "Esi slavēts, ak, majestāte! Mēs esam atnākuši uz tavu karalisko pili no tālām zemēm pēc dāvanām un ceram, ka tu žēlsirdīgi dosi mums visu, ko lūgsim. Mēs zinām, cik tu esi tikumīgs. Ja cilvēks ir pacietīgs, tad viņš ir gatavs panest pat to, kas sagādā ciešanas. Noziedznieks var paveikt visbriesmīgākos darbus, un tik devīgs cilvēks kā tu var atdot visu, ko viņam lūdz. Tādas diženas personības kā tu nešķiro radniekus no svešiniekiem. Slavens cilvēks dzīvo mūžam, arī pēc nāves; tāpēc jebkurš, kas var un spēj veikt slavējamus darbus, bet to nedara, diženu cilvēku acīs kļūst nožēlojams. Tāds cilvēks ir nosodāms atkal un atkal, un viņa atteikšanās dot dāvanas tam ir kauna traips uz visu mūžu. Tava majestāte noteikti ir dzirdējusi par tādām slavenām un dāsnām personībām kā Hariščandru, Rantidēvu un Mudgalu, kas dzīvoja, uzlasīdami laukā nobirusus graudus, un diženo Mahārādžu Šibi, kurš izglāba balodi, atdodot miesu no sava ķermeņa. Šīs diženas personības, ziedojot savu laicīgo un iznīcībai pakļauto ķermeni, ir ieguvušas nemirstīgu slavu." Tā par brāhmanu pārgērbtais Kungs Krišna Džarāsandham pavēstīja, ka ķermenis iet bojā, bet slava ir mūžīga. Ja cilvēks var iegūt mūžīgu godu un slavu, ziedojot savu iznīcībai pakļauto ķermeni, tad viņš kļūst par ļoti ievērojamu personību cilvēces vēsturē.

Kamēr brāhmana drēbēs ietērptais Kungs Krišna runāja, Džarāsandha skatījās uz Viņu, Ardžunu un Bhīmu un saprata, ka tie nemaz nav īsteni brāhmani. Pēc viņu augumiem varēja spriest, ka tie ir kšatriji. Zīmes uz viesu pleciem liecināja, ka viņi nesuši lokus; tiem bija skaisti un stalti augumi un nopietnas, pavēlošas balsis. Džarāsandha vairs nešaubījās, ka pie viņa ieradušies nevis brāhmani, bet kšatriji. Viņš arī atcerējās, ka kaut kur tos ir redzējis. Tomēr, lai gan šie trīs cilvēki bija kšatriji, viņi

bija atnākuši lūgt dāvanas gluži kā brāhmani. Tāpēc Džarāsandha nolēma apmierināt šo pārgērbto kšatriju vēlmes, jo viņi jau bija pazemojušies, atnākot kā ubagi. Džarāsandha domāja: "Jebkurā gadījumā es došu viņiem visu, ko tie prasīs. Es esmu gatavs tūlīt atdot pat savu ķermeni." Džarāsandha atcerējās Bali Mahārādžu. Pie Bali ubaga brāhmana izskatā bija atnācis Kungs Višnu un atņēmis tam visas bagātības un valsti. Tas tika darīts Indras labad, jo Bali Mahārādža bija uzvarējis Indru un atņēmis viņam valsti. Lai gan Bali Mahārādža tika piekrāpts, viņu joprojām visās trijās pasaulēs slavēja kā diženu bhaktu, kurš gatavs dāvināt pilnīgi visu. Bali Mahārādža varēja noprast, ka brāhmans ir pats Kungs Višnu, kas atnācis pie viņa, lai atņemtu visu bagāto karaļvalsti un atdotu to Indram. Bali garīgais skolotājs un ģimenes priesteris Šukrāčārja vairākkārt brīdināja valdnieku, tomēr Bali nevilcinoties bija gatavs dāvināt brāhmanam visu, ko viņš lūgs. Galu galā viņam tiešām arī nācās visu atdot. Džarāsandha domāja: "Es esmu stingri apņēmies ziedot šo laicīgo ķermeni, lai sasniegtu nemirstīgu slavu, tas man ir jādara; nolādēts tas kšatrijs, kas nedzīvo, lai darītu labu brāhmaniem."

Īstenībā valdnieks Džarāsandha bija ļoti devīgs pret brāhmaniem, un viņš teica Kungam Krišnam, Bhīmam un Ardžunam: "Mani dārgie brāhmani! Jūs varat lūgt man visu, ko vēlaties. Ja gribat, prasiet manu galvu. Es esmu gatavs dot arī to."

Pēc tam Džarāsandhu uzrunāja Kungs Krišna: "Mans dārgais valdniek! Lūdzu, ņem vērā, ka mēs patiesībā neesam brāhmani un neesam atnākuši tev lūgt ēdienu vai graudus. Mēs esam kšatriji un vēlamies divkauju ar tevi. Mēs ceram, ka tu piekritīsi. Raugi, šeit ir otrais Pāndu dēls Bhīmasēna un trešais dēls Ardžuna. Kas attiecas uz Mani pašu, tad zini, ka Es esmu tavs vecais ienaidnieks Krišna, Pāndavu brālēns."

Kad Kungs Krišna visu bija atklājis, valdnieks Džarāsandha skaļi iesmējās un tad lielās dūsmās pavisam nopietni teica: "Nejēgas! Ja jūs gribat ar mani cīnīties, es tūlīt esmu gatavs jūsu vēlmi izpildīt. Bet es zinu, ka Tu, Krišna, esi glēvulis. Es atsakos cīnīties ar Tevi, jo Tu aizvien apjūc, stājoties man pretī. Bailēs no manis Tu pameti pats savu pilsētu Mathuru, un tagad Tu esi paglābies jūrā; tāpēc man ir jāatsakās no cīņas ar Tevi. Kas attiecas uz Ardžunu, viņš ir jaunāks par mani un nav man līdzvērtīgs cīnītājs. Es atsakos cīnīties arī ar viņu, jo viņš nekādā ziņā nevar būt man pretinieks. Kas attiecas uz Bhīmasēnu, tad viņš, manuprāt, tik tiešām var stāties man pretī." To pateicis, valdnieks Džarāsandha tūlīt pasniedza Bhīmasēnam ļoti smagu vāli, pats paņēma otru, un viņi visi izgāja no pilsētas, lai sāktu cīņu.

Bhīmasēna un valdnieks Džarāsandha sāka cīnīties. Viņu vāļu sitieni bija kā zibens spērieni. Abi pretinieki bija cīņas kāri, un tie meistarīgi rīkojās ar vālēm. Viņu kustības bija tik skaistas, ka likās – tie ir aktieri, kas dejo uz skatuves. Džarāsandhas un Bhīmasēnas vāles sitās viena pret otru ar lielu troksni gluži kā ziloņu snuķi vai zibeņi negaisa vētrā. Kad divi ziloņi cīnās cukurniedru laukā, katrs no tiem savā snuķī cieši sagrauj cukurniedri un sit otram. No briesmīgajiem sitieniem cukurniedres sašķīst. Arī, kad Bhīmasēna un Džarāsandha no visa spēka ar vālēm sita viens otram pa pleciem, rokām, atslēgas kaulu, krūtīm, stilbiem, vidukli un kājām, vāles salūza gabalos. Kad nebija palicis vairs nevienas vāles, abi ienaidnieki sagatavojās dūru cīņai. Gan Džarāsandha, gan Bhīmasēna bija ļoti dūsmīgi un sāka viens otram sist ar savām akmenscietajām dūrēm. Izklusējās, ka viens pret otru sitas divi dzelzs stieņi vai arī rīb pērkonas, un likās, ka cīnās divi ziloņi. Tomēr neviens no viņiem nevarēja uzvarēt otru, jo abi bija prasmīgi karotāji, līdzīgi spēkā un cīņas prasmē. Ne Džarāsandha, ne Bhīmasēna nepagura un neļāva sevi uzveikt, lai gan sitieni bira nepārtraukti. Dienas beigās abi karotāji kā draugi devās uz Džarāsandhas pili pārnakšņot, un nākamajā dienā cīnījās atkal. Tā pagāja divdesmit septiņas dienas.

Divdesmit astotajā dienā Bhīmasēna Krišnam teica: "Mans dārgais Krišna, man atklāti jāatzīst, ka es nespēju uzvarēt Džarāsandhu." Taču Kungs Krišna zināja Džarāsandhas dzimšanas noslēpumu.

Džarāsandhu bija dzemdējušas divas mātes, un katra no tām bija laidusi pasaulē pusi no Džarāsandhas ķermeņa. To redzot, viņa tēvs izmeta abas ķermeņa daļas mežā, kur tās vēlāk atrada ļaunā ragana Džara, kas savienoja abas puses, sākot ar galvu. Kungs Krišna to zināja, un tāpēc Viņš arī zināja, kā nogalināt Džarāsandhu. Krišna Bhīmasēnam lika saprast, ka Džarāsandha ir salikts kopā no divām daļām un tāpēc viņu var nogalināt, atkal atdalot šīs daļas. Tad Kungs Krišna deva Bhīmasēnam savu spēku un parādīja, kā Džarāsandhu var nogalināt. Kungs paņēma rokā koka zariņu un gareniski pārplēsa to uz pusēm. Tādā veidā Viņš lika Bhīmasēnam saprast, kā Džarāsandha nogalināms. Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, ir visvarens, un, ja Viņš grib kādu nogalināt, tad neviens nespēj šo cilvēku glābt. Gluži tāpat, ja Viņš grib kādu glābt, tad neviens nespēj to nogalināt.

Sapratis Kunga Krišnas mājienu, Bhīmasēna tūlīt saķēra Džarāsandhu aiz kājām un nosvieda viņu zemē. Tad Bhīmasēna vienu Džarāsandhas kāju piespieda pie zemes, otru satvēra ar abām rokām un pārplēsa ķermeni uz pusēm, sākot ar kājstarpī un beidzot ar galvu. Bhīmasēna pārplēsa Džarāsandhas ķermeni gluži kā zilonis, kas pārplēš koka zaru. Apkārt stāvošie redzēja, ka Džarāsandhas augums nu ir sadalīts uz pusēm un katrai no tām ir viena kāja, viens stilbs, viena ola, viena gūža, viena krūts, puse mugurkaula, viens plecs un atslēgas kauls, viena roka, viena acs, viena auss, un puse sejas.

Magadhas iedzīvotāji, uzzinājuši par Džarāsandhas nāvi, skaļi vaimanāja: "Ak vai! Ak vai!" Bet Kungs Krišna un Ardžuna apskāva Bhīmasēnu un apsveica viņu ar uzvaru. Lai gan Džarāsandha bija nogalināts, ne Krišna, ne abi Pāndavi nevēlējās kļūt par Magadhas valdniekiem. Viņi bija nogalinājuši Džarāsandhu, lai pasaulē būtu miers un viņš vairs nevienam netraucētu. Dēmoni aizvien sagādā citiem raizes, turpretī padievi cenšas uzturēt mieru. Kunga Krišnas misija ir aizsargāt taisnīgos un nogalināt dēmonus, kas rada nemieru. Tādēļ Kungs Krišna tūlīt pasauca Džarāsandhas dēlu Sahadēvu, lūdza tam paveikt nepieciešamos rituālus, sēsties tēva tronī un mierīgi valdīt pār savu zemi. Kungs Krišna ir visas kosmiskās pasaules saimnieks, un Viņš vēlas, lai visi dzīvotu mierīgi un darbotos Krišnas apziņā. Iecēlis Sahadēvu par valdnieku, Krišna atbrīvoja Džarāsandhas sagūstītos valdniekus un prinčus.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit pirmajai nodaļai "Valdnieka Džarāsandhas atbrīvošana".

Septiņdesmit otrā nodaļa. Kungs Krišna atgriežas Hastināpurā

Valdnieki un prinči, kurus Kungs Krišna atbrīvoja pēc Džarāsandhas nāves, bija dažādu pasaules daļu valdnieki. Džarāsandhas karaspēks bija tik varens, ka tas bija uzveicis visus šos 20 800 valdniekus un prinčus. Tie visi bija ieslodzīti kalnu alā, kas bija īpaši izveidota kā cietoksnis, un turēti tur ilgu laiku. Kad ar Kunga Krišnas žēlastību valdnieki un prinči tika atbrīvoti, tie izskatījās ļoti nožēlojami – viņu drēbes bija noplīsušas, un sejas – izkaltušas, jo neviens par tiem nebija rūpējies. Viņi bija badā novājējuši, zaudējuši visu savu skaistumu un prieku. Ilgā ieslodzījuma dēļ valdnieki bija kļuvuši vāji un nespēcīgi. Tomēr par spīti visām ciešanām viņi bija varējuši domāt par Dieva Augstāko Personību Višnu.

Nu viņu priekšā stāvēja pats Kungs Krišna, kura pārpasaulīgais augums pēc krāsas atgādināja jaunu mākonī. Kungam mugurā bija skaistas dzeltena zīda drēbes, un savās četrās Višnu rokās Viņš turēja dažādus simbolus: vāli, gliemežnīcu, disku un lotosa ziedu. Uz viņa krūtīm bija zeltainas līnijas, bet krūšu galiņi izskatījās kā lotosa zieda mieturi. Krišnas lielās acis izskatījās kā lotosa ziedlapiņas, bet Viņa smaidā bija jaušams mūžīgs miers un labklājība. Kungam bija brīnišķīgi mirdzoši auskari un dārgakmeņiem rotāts kronis. Vēl Krišnas augumu greznoja pārļu kaklarota un rokassprādzes, kas spīdēja pārpasaulīgā skaistumā. Uz Kunga krūtīm karājās mirdzošais Kaustubhas dārgakmens, un ap kaklu Viņam bija brīnišķīga ziedu vītne. Kad daudz pārcietušie valdnieki un prinči ieraudzīja Kungu Krišnu visā Viņa pārpasaulīgajā skaistumā, tiem likās, ka viņi no visas sirds dzer Krišnas nektāru ar

savām acīm, laiza Viņa augumu ar mēli, ieelpo Viņa smaržu ar degunu un apskauj Viņu ar savām rokām. Dieva Augstākās Personības klātbūtne atbrīvoja viņus no visiem grēkiem. Tāpēc valdnieki un prinči no visas sirds uzticēja sevi Dieva Kunga lotospēdām. Bhagavad-gītā teikts, ka cilvēks, kas nav atbrīvojies no visām grēku sekām, nespēj pilnīgi uzticēt sevi Dieva Kunga lotospēdām. Ieraugot Kungu Krišnu, prinči aizmirsā visu, ko bija pārcietuši. Saliktām rokām dziļā mīlestībā viņi veltīja Kungam Krišnam savas lūgšanas.

"Dārgais Kungs! Ak, Dieva Augstākā Personība, visu padievu valdniek! Tu vienā mirklī vari atbrīvot savus bhaktas no visām ciešanām, jo viņi pilnībā ir uzticējuši sevi Tev. Ak, dārgais Kungs Krišna! Ak, mūžīgā pārpasaulīgās svētlaimes un zināšanu Dievība! Tu esi nesagraujams, un mēs pazemīgi noliecamies pie Tavām lotospēdām. Ar Tavu bezcēloņu žēlastību mēs esam atbrīvoti no Džarāsandhas cietuma un tagad lūdzam, lai Tu mūs atbrīvotu no materiālās esamības maldinātājas enerģijas cietuma. Lūdzu, apstādini mūsu dzimšanas un nāves riteni. Mēs jau pietiekami esam gremdējušies ciešanu pilnajā materiālajā dzīvē; mēs esam nogaršājuši tās rūgtumu un tagad vēlamies rast patvērumu pie Tavām lotospēdām. Dārgais Kungs, ak, dēmona Madhu nogalinātāj! Mēs tagad skaidri redzam, ka Džarāsandha nebūt nebija vainīgs; patiesībā Tu ar savu bezcēloņu žēlastību atņēmi mums karaļvalstis, jo mēs bijām ļoti lepni par to, ka esam valdnieki. Valdnieks, kurš sava spēka un viltus lepnuma dēļ kļūst pārlietu uzpūtīgs, nekādi nespēj saprast savu īsteno, dabisko stāvokli un mūžīgo dzīvi. Tavas maldinātājas enerģijas ietekmē šāds nejēga, tā dēvētais valdnieks, kļūst ļoti lepns par saviem īpašumiem, viņš ir kā muļķa cilvēks, kas mirāžu tuksnesī uzskata par ūdenskrātuvi. Nejēgas domā, ka materiālie īpašumi viņus varēs aizsargāt. Iegrimuši jutekļu apmierināšanā, viņi maldīgi uzskata, ka materiālā pasaule ir mūžīgu baudu vieta. Ak, Kungs, ak, Dieva Augstākā Personība, mums jāatzīst, ka materiālās bagātības bija padarījušas mūs uzpūtīgus. Mēs bijām skaudīgi un vēlējāmies uzveikt viens otru, mēs cīnījāmies par varu un maksājām par to ar savu pavalstnieku dzīvībām."

Tāda ir politiskās varas slimība. Tiklīdz kāds valdnieks vai nācija materiālajā ziņā kļūst bagāta, tā vēlas valdīt pār citām nācijām un rīkot karus. Gluži tāpat tirgotāji vēlas monopolizēt noteiktu darījumu nozari un valdīt pār citiem tirgotājiem. Viltus lepnuma dēļ pagrimusi un materiālo bagātību apmātā cilvēce nevis tiecas pēc Krišnas apziņas, bet gan rada haosu un grauļ mieru. Tādējādi ļaudis aizmirst, ka īstenais dzīves mērķis ir iegūt Dieva Augstākās Personības, Kunga Višnu, svētību.

Valdnieki turpināja: "Ak, Kungs! Mēs visu laiku darījām tik briesmīgas lietas. Mēs nogalinājām ļaudis un aicinājām viņus uz nevajadzīgu nogalināšanu, lai apmierinātu savas politiskās iegribas. Mēs pavisam aizmirsām, ka Tu, Kungs, vienmēr atrodi mūsu priekšā nežēlīgās nāves izskatā. Mēs bijām tik ļoti apmuļķoti, ka kļuvām par nāves iemeslu citiem, aizmirstot, ka mums pašiem draud nāve. Bet, dārgais Kungs, laiks ir Tavs pārstāvis, un tas neizbēgami atmaksā par visu. Laiks ir tik varens, ka no tā ietekmes nevar izvairīties neviens; tas ir atnesis mūsu nežēlīgās darbības sekas. Nu mēs esam zaudējuši visas savas bagātības un stāvam Tavā priekšā kā ubagi. Mēs esam nonākuši šajā stāvoklī, pateicoties Tavai tīrajai bezcēloņu žēlastībai, un tagad saprotam, ka mūsu lepnumam nebija nekāda pamata, un Tu pēc savas gribas vienā mirklī vari atņemt mums visas materiālās bagātības. Tikai pateicoties Tavai bezcēloņu žēlastībai, mēs tagad varam domāt par Tavām lotospēdām. Tas ir mūsu lielākais ieguvums. Dārgais Kungs! Visi zina, ka šis ķermenis ir augsne slimībām. Mēs jau esam veci un nevaram vairs lepoties ar savu spēku, mēs kļūstam vājāki ar katru dienu. Mūs vairs nesaista jutekļu apmierināšana vai viltus laime, ko dod materiālais ķermenis. Ar Tavu žēlastību mēs esam sapratuši, ka tiekšanās pēc šādas materiālas laimes ir kā ūdens meklēšana tuksneša mirāžā. Mums kļuvuši vienaldzīgi dievbijīgās darbības augļi, un mēs vairs netiecamies veikt lielas ziedošanas, lai nonāktu uz debesu planētām. Tagad mēs saprotam, ka pacelšanās augstākā materiālā līmenī var likties ļoti patīkama, taču patiesībā materiālajā pasaulē nevar būt nekādas laimes. Mēs lūdzam Tevi, Kungs, esi tik žēlīgs un māci mūs, kā nodarboties ar pārpasaulīgo, mīlestības pilno kalpošanu Tavām

lotospēdām, lai mēs nekad neaizmirstu savas mūžīgās attiecības ar Tevi. Mēs nevēlamies atbrīvi no sasaistības materiālajā esamībā. Mēs esam ar mieru piedzimt jebkurā dzīvības veidā, kā vien Tu vēlies. Mēs tikai lūdzam iespēju nekad un nekādos apstākļos neaizmirst Tavas lotospēdas. Dārgais Kungs! Tagad mēs uzticam sevi Tavām lotospēdām, pazemīgi noliecoties Tavā priekšā, jo Tu esi Visaugstais Kungs, Dieva Personība Krišna, Vasudēvas dēls. Tu esi Virsdvēsele, kas atrodas visu būtņu sirdīs, un Tu esi Kungs Hari, kas var atbrīvot no visām materiālās esamības ciešanām. Dārgais Kungs, Tevi sauc par Govindu, visa prieka avotu. Tas, kurš darbojas, lai apmierinātu Tavus jutekļus, gluži dabīgi apmierina arī savus jutekļus, un tāpēc Tavs vārds ir Govinda. Dārgais Kungs, Tu esi mūžam slavens, jo Tu vari darīt galu visām savu bhaktu ciešanām. Tāpēc, lūdzu, pieņem mūs par kalpiem, kas uzticējuši sevi Tev."

Uzklausījis no Džarāsandhas cietuma atbrīvoto valdnieku lūgšanas, Kungs Krišna, kurš vienmēr aizsargā sevi uzticējušas dvēseles un kurš bhaktām ir žēlastības okeāns, savā maigajā un pārpasaulīgajā balsī teica valdniekiem nopietnus vārdus, kuriem bija dziļa jēga: "Mani dārgie valdnieki, Es dodu jums savu svētību. Kopš šīs dienas jūs būsiet stingri pieķērušies garīgajai kalpošanai. Es dodu svētību, ko jūs tā vēlējāties. Ziniet, ka Es Virsdvēseles izskatā vienmēr atrodos jūsu sirdīs, un, tā kā jūs tagad esat pievērsušies Man, Es, visu būtņu saimnieks, vienmēr palīdzēšu jums ar padomiem, lai jūs nekad nevarētu aizmirst Mani un ar laiku atgrieztos mājās, atpakaļ pie Dieva. Mani dārgie valdnieki! Jūsu lēmums atteikties no visiem materiālās baudas priekšstatiem un pievērsties garīgajai kalpošanai patiešām liecina par jūsu lielo veiksmi. No šī brīža jūsu dzīve vienmēr būs svētlaimes pilna. Es apliecinu, ka viss, ko jūs teicāt par Mani savās lūgšanās, ir patiesība. Ja cilvēks vēl pilnībā neapzinās Krišnu, tad materiālā bagātība liek viņam pagrimt un kļūt par maldinātājas enerģijas upuri. Agrākajos laikos ir bijis daudz dumpīgu valdnieku, piemēram, Haihaja, Nahuša, Vēna, Rāvana un Narakāsura. Daži no viņiem bija padievi, daži – dēmoni, taču visi savas aplanās izpratnes dēļ krita no sava augstā stāvokļa, vairs nevarēja valdīt pār savām valstīm un pazuda briesmīgajā saistītās dzīves vardarbībā.

Ikvienam no jums jāsaprot, ka viss materiālais rodas, aug, izvēršas, iet mazumā un beigu beigās pazūd. Visi materiālie ķermeņi ir pakļauti šiem sešiem nosacījumiem, un viss, ko būtne šķietami iegūst šajā ķermenī, galu galā noteikti tiek iznīcināts. Tāpēc nevajag pieķerties laicīgām lietām. Kamēr vien cilvēks atrodas materiālajā ķermenī, viņam jābūt ļoti uzmanīgam pasaulīgajā darbībā. Vispilnīgākais veids, kā dzīvot materiālajā pasaulē, ir būt par Manu bhaktu, pārpasaulīgā mīlestībā kalpot Man un godprātīgi pildīt savam stāvoklim atbilstošos pienākumus. Jūs visi esiet nākuši no kšatriju ģimenēm. Tādēļ jums jādzīvo godīgi, jāpilda karaliskās kārtas priekšraksti un jā rūpējas, lai jūsu pavalstnieki visādā ziņā būtu laimīgi. Dzīvojiet kā kšatrijiem jādzīvo. Laidiet pasaulē bērņus nevis tāpēc, lai apmierinātu jutekļus, bet tāpēc, lai rūpētos par ļaužu labklājību. Visas būtnes piedzimst materiālajā pasaulē tādēļ, ka iepriekšējā dzīvē tām ir bijušas netīras vēlmes, un tādējādi viņas ir pakļautas stingrajiem dabas likumiem: dzimšanai un nāvei, ciešanām un laimei, ieguvumiem un zaudējumiem. Par šiem pretstatiem nevajag uztraukties, cilvēkam vienmēr stingri jākalpo Man, jābūt līdzsvarotam prātā un apmierinātam jebkuros apstākļos, ņemot vērā, ka viss ir Manis dots, un nedrīkst novirzīties no garīgās kalpošanas ceļa. Tādā veidā cilvēks var dzīvot laimīgi un mierīgi pat šajos materiālajos apstākļos. Citiem vārdiem sakot, jābūt vienaldzīgam pret materiālo ķermeni un tā blakus produktiem, un nevajag ļauties to ietekmei. Cilvēkam jābūt pilnīgi apmierinātam, pildot dvēseles vēlmes, un jākalpo Virsdvēselei. Prāts jāvērs tikai uz Mani, jāklūst par Manu bhaktu, jāgodina vienīgi Mani, un pazemīgi jānoliecas Manā priekšā. Tādā veidā cilvēks var viegli pārcelties pāri neziņas okeānam un galu galā atnākt pie Manis. Tātad jums visu mūžu pastāvīgi jākalpo Man."

Devis savus norādījumus valdniekiem un prinčiem, Kungs Krišna tūlīt gādāja, lai viņi justos ērti, un pasauca daudz kalpu un kalpoņu, kas rūpētos par tiem. Kungs Krišna lūdza, lai Sahadēva, valdnieka

Džarāsandhas dēls, dotu valdniekiem visu nepieciešamo, cienītu un godātu viņus. Izpildot Kunga Krišnas norādījumus, Sahadēva cēla viņus godā un dāvināja tiem rotas, drēbes, ziedu vītnes un visu pārējo. Kad valdnieki bija nomazgājušies un skaisti apģērbusies, viņi atkal izskatījās laimīgi un dižciltīgi. Tad tiem tika pasniegti garšīgi ēdieni. Kungs Krišna gādāja, lai viņiem būtu visas karaliskās ērtības. Valdnieki bija ļoti laimīgi par Kunga Krišnas žēlsirdīgo izturēšanos, un viņu gaišās sejas atgādināja zvaigznes, kas pēc lietainā gadalaika beigām spoži spīd debesīs. Tad skaisti apģērbtie, mirdzošiem auskariem un citiem rotājumiem greznotie valdnieki sasēdās ar zeltu un dārgakmeņiem greznotās kariatēs, kuras vilka izpušķoti zirgi. Pārliecinājies, ka par visiem ir gādāts, Kungs Krišna maigā balsī lūdza viņiem atgriezties savās valstīs. Atbrīvodams Džarāsandhas sagūstītos valdniekus, Kungs Krišna parādīja pasaules vēsturē vēl neredzētu augstsirdību, un apmierinātie valdnieki sāka daudzinaut Viņa svēto vārdu, domāt par Viņa svēto veidolu, slavinaut Dieva Augstākās Personības pārpasaulīgās spēles un devās atpakaļ uz savām valstīm. Valstu iedzīvotāji bija ļoti priecīgi par valdnieku atgriešanos un, uzzinot par Kunga Krišnas žēlsirdību, kļuva ļoti laimīgi. Valdnieki sāka vadīt savas valstis saskaņā ar Kunga Krišnas norādījumiem, un viņi bija laimīgi gan paši, gan arī darīja laimīgus savus pavalstniekus. Tas ir ļoti labs Krišnas apziņas sabiedrības piemērs. Ja pasaules ļaudis saskaņā ar savām materiālajām īpašībām sadalītu sabiedrību četrās materiālās un četrās garīgās attīstības kārtās, padarot Krišnu par sabiedrības mērķi un sekojot Viņa norādījumiem, kas doti Bhagavad-gītā, visa sabiedrība noteikti būtu laimīga. Tā ir mācība, ko mēs varam gūt no šī notikuma.

Ar Bhīmasēnas palīdzību nogalinājis Džarāsandhu un saņēmis Džarāsandhas dēla Sahadēvas cieņas apliecinājumus, Kungs Krišna kopā ar Bhīmu un Ardžunu atgriezās Hastināpurā. Nonākuši pie pilsētas, viņi pūta savas gliemežnīcas, un ļaudis, sadzirdējuši šo skaņu un sapratuši, kas ieradies, liksmoja no visas sirds. Turpretī Krišnas ienaidnieki, izdzirdējuši gliemežnīcu skaņas, bija ļoti bēdīgi. Krišnas gliemežnīca ieliksmoja Indraprasthas iedzīvotājus tāpēc, ka nu viņi saprata, ka Džarāsandha ir nogalināts. Gandrīz vairs nebija jāšaubās par to, ka valdnieka Judhištiras Rādžasūjas ziedošana notiks. Bhīmasēna, Ardžuna un Dieva Augstākā Personība Krišna devās pie valdnieka Judhištiras un pazemīgi sveicināja viņu. Valdnieks Judhištira uzmanīgi noklausījās stāstu par Džarāsandhas nogalināšanu un valdnieku atbrīvošanu. Viņš arī uzzināja, kādā veidā Krišna ir ticis galā ar Džarāsandhu. Valdnieks jau agrāk ļoti mīlēja Krišnu, bet, noklausījies šo stāstu, viņš iemīlēja Kungu vēl vairāk. Prieka asaras bira pār Mahārādžas Judhištiras vaigiem, un viņš gandrīz nespēja parunāt.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit otrajai nodaļai "Kungs Krišna atgriežas Hastināpurā".

Septiņdesmit trešā nodaļa. Šišupālas atbrīvošana

Uzzinājis, kā nogalināts Džarāsandha, valdnieks Judhištira kļuva ļoti priecīgs un teica: "Mans dārgais Krišna, ak, mūžīgais svētlaimes un zināšanu veidol! Visi cildenie materiālās pasaules lietu vadītāji, arī Kungs Brahma, Kungs Šiva un valdnieks Indra, vienmēr alkst saņemt un izpildīt Tavus norādījumus, un, kad viņiem uzsmaida šāda veiksmē, tie tūlīt uzklausa Tavus norādījumus un glabā tos savā sirdī. Ak, Krišna! Tu esi bezgalīgs, un, lai gan mēs reizēm uzskatām sevi par karaliskiem valdniekiem un pasaules valdītājiem un ļoti lepojamies ar savu nenozīmīgo stāvokli, savās sirdīs mēs esam gluži nabagi. Īstenībā mēs esam pelnījuši Tavu sodu, bet kā par brīnumu Tu nevis sodi mūs, bet esi tik žēlsirdīgs, ka uzklausi mūs un arī izpildi mūsu prasības. Citi ļoti brīnās, ka Tu, Kungs, vari darboties kā parasts cilvēks, bet mēs saprotam, ka Tu to visu veic gluži kā teātra aktieris. Patiesībā Tu aizvien esi cildens gluži kā saule, kura ir vienlīdz karsta gan uzlecot, gan norietot. Lai gan mums liekas, ka uzlecošā saule nav tāda pati kā norietošā, saules karstums nekad nemainās. Tu vienmēr esi pārpasaulīgi līdzsvarots, un materiālo lietu stāvoklis Tevi ne iepriecina, ne arī satrauc. Tu esi Augstākais Brahmans, Dieva Personība, un no Tava viedokļa relativitāte nepastāv. Mans dārgais

Mādhava, Tevi neviens nekad neuzvar. Ir skaidri redzams, ka Tevī nav materiālo atšķirību: "tas esmu es", "tas esi tu", "tas ir mans", "tas ir tavs". Šāds sadalījums pastāv visām būtnēm, arī dzīvniekiem, taču tīrie bhaktas ir brīvi no šīm viltus atšķirībām. Tā kā šāds sadalījums nepastāv Tavu bhaktu skatījumā, tad tas nevar būt arī Tevī."

Ar šiem vārdiem iepriecinājis Krišnu, valdnieks Judhištira, gatavojās rīkot Rādžasūjas ziedošanu. Viņš ielūdza visus ar vajadzīgajām īpašībām apveltītos brāhmanus un gudros un uzticēja tiem dažādus atbildīgus ziedošanas priesteru pienākumus. Mahārādža Judhištira ielūdza visprasmīgākos brāhmanus un gudros: Krišna-dvaipājanu Vjāsadēvu, Bharadvādžu, Sumantu, Gautamu, Asitu, Vasištū, Čjavanu, Kanvu, Maitrēju, Kavašu, Tritu, Višvāmitru, Vāmadēvu, Sumati, Džaimini, Kratu, Pailu, Parāšaru, Gargu, Vaišampājanu, Atharvu, Kašjapu, Dhaumju, Parašurāmu, Šukrāčārju, Āsuri, Vītihotru, Madhučhandu, Vīrasēnu un Akritavranu. Bez šiem brāhmaniem un gudrajiem Viņš uzaicināja arī tādus cienījamus vecajos kā Dronāčārju, Bhīšmu (Kuru vectēvu), Kripāčārju un Dhritarāštru. Tika ielūgti arī visi Dhritarāštras dēli, kurus vadīja Durjodhana, un arī diženais bhakta Vidura. Uz lielo valdnieka Judhištiras ziedošanas ceremoniju tika uzaicināti arī valdnieki no dažādām pasaules malām, kā arī viņu ministri un sekretāri. Uz ceremoniju ieradās arī valsts pilsoņi, tas ir, mācītie brāhmani, bruņnieciskie kšatriji, turīgie vaišjas un uzticīgie šūdras.

Priesteri brāhmani un gudrie, kas atbildēja par ziedošanas ceremoniju, ar zelta arklu, kā tas bija parasts, izveidoja ziedošanas laukumu un saskaņā ar Vēdu rituāliem iesvētīja valdnieku Judhištiru par diženās ziedošanas veicēju. Pirms daudziem gadiem Varuna bija rīkojis līdzīgu ziedošanas ceremoniju, un toreiz visi piederumi bija no zelta. Arī valdnieka Judhištiras rīkotajā Rādžasūjas ziedošanā visi nepieciešamie rīki bija no zelta.

Pēc valdnieka Judhištiras ielūguma uz lielo ziedošanu bija ieradušies visi augstākie padievi, kā Kungs Brahma, Kungs Šiva un debesu valdnieks Indra ar savām svītām, un viņus pavadīja valdošās dievības no augstākajām planētām, kā Gandharvalokas, Sidhalokas, Džanalokas, Tapalokas, Nāgalokas, Jakšalokas, Rākšasalokas, Pakšilokas un Čāranalokas, kā arī slaveni valdnieki ar savām valdniecēm. Visi cienījamie gudrie, valdnieki un padievi, kas bija sapulcējušies, bija vienisprātis, ka valdnieks Judhištira tiešām var veikt Rādžasūjas ziedošanu; nebija neviena, kas tam nepiekristu. Visi labi apzinājās valdnieka Judhištiras stāvokli: Mahārādža Judhištira bija dižens Kunga Krišnas bhakta, tāpēc viņam nebija nekā neiespējama. Mācītie brāhmani un priesteri raudzījās, lai Mahārādžas Judhištiras ziedošanas ceremonija notiktu tieši tāpat kā agrākajos laikos rīkotā Varunas ceremonija. Saskaņā ar vēdisko paražu, rīkojot ziedošanas ceremoniju, tās locekļiem tiek dota somas auga sula, kas ir īpašs dzīvības dzēriens. Somas sulas spiešanas dienā valdnieks Judhištira ļoti pazemīgi sagaidīja īpašu priesteri, kuram bija jāvēro, vai ziedošanas ceremonija notiek bez kļūdām. Vēdu mantras ir jāizrunā nevainojami un jāskaita ar pareiziem uzsvāriem. Ja priesteri, kas skaita mantras, kļūdās, tad priesteris pārbaudītājs tūlīt šīs kļūdas izlabo, un tādā veidā rituāls tiek paveikts, cik vien pilnīgi iespējams. Ja ceremonijā ir kādas nepilnības, tad ziedošana nenes vēlamus augļus. Kali laikmetā nav šādu mācītu brāhmanu jeb priesteru, tāpēc visas tāda veida ziedošanas ir aizliegtas. Vienīgā ziedošana, ko iesaka šāstras, ir Harē Krišnas mantras daudzināšana.

Vēl ļoti svarīga ziedošanas ceremonijas daļa ir visizcilākās personības godināšana. Kad Judhištiras ziedošanas ceremonijai viss bija sagatavots, no klātesošajiem bija jāizvēlas godināmā personība. Ceremoniju, ar kuru sākas ziedošana, sauc par Agrapūdžu. Vārds "agra" nozīmē "pirmais", un "pūdža" nozīmē "godināšana". Agrapūdža ir kā prezidenta ievēlēšana. Visi, kas bija sapulcējušies uz ziedošanu, bija izcilas personības. Daži uzskatīja, ka Agrapūdžu cienīgs saņemt kāds viens, bet citiem bija citi priekšlikumi.

Kad jautājumu tā arī neizdevās atrisināt, Sahadēva Agrapūdžai ieteica Kungu Krišnu. Viņš teica:

"Kungs Krišna, labākais no Jādu dinastijas locekļiem un savu bhaktu aizstāvis, ir viscildenākais no sanākušajiem. Tāpēc es domāju, ka neviens neiebildīs, ja Viņš tiks godināts pirmais. Lai gan uz ziedošanu ir ieradušies tādi padievi kā Kungs Brahma, Kungs Šiva, debesu planētu valdnieks Indra un daudzas citas augstas personības, neviens nevar būt diženāks par Krišnu vai līdzīgs Viņam ne laikā, ne telpā, ne bagātībā, ne spēkā, ne slavā, ne gudrībā, ne atsacīšanās spējā, ne arī kādā citā ziņā. Viss, kas tiek uzskatīts par varenību, sākotnēji atrodas Krišnā. Kā atsevišķā dvēsele ir materiālā ķermeņa augšanas pamats, tā Krišna ir šīs kosmiskās izpausmes Virsdvēsele. Visi Vēdu rituāli, kā ziedojumu veikšana, ziedošana ugunij, Vēdu himnu daudzināšana un nodarbošanās ar mistisko jogu, domāti, lai apzinātos Krišnu. Vienalga, vai cilvēks iet pa auglīgās darbības ceļu vai pa filozofisko prātjumu ceļu, galamērķis ir Krišna; visi īstenie sevis apzināšanās paņēmieni domāti Krišnas izprašanai. Dāmas un kungi! Ir lieki runāt par Krišnu, jo visi jūs esat diženas personības, kas zina Augstāko Brahmanu, Kungu Krišnu, starp kura ķermeni un dvēseli, enerģiju un enerģijas avotu vai vienu un otru ķermeņa daļu nav materiālu atšķirību. Ikviens ir neatņemama Krišnas daļiņa, tāpēc Krišna pēc savām īpašībām neatšķiras no dzīvajām būtnēm. Viss ir Krišnas materiālo un garīgo enerģiju izvērsums. Krišnas enerģijas ir kā uguns siltums un gaisma; starp siltuma un gaismas īpašībām un pašas uguns īpašībām nav atšķirības.

Krišna ar jebkuru ķermeņa daļu var paveikt jebkuru darbu. Ja mēs kaut ko gribam izdarīt, mums jāizmanto noteikta ķermeņa daļa, bet Krišna jebkuram nolūkam var izmantot jebkuru sava ķermeņa daļu. Un, tā kā Krišnas pārpasaulīgais ķermenis mūžam ir zināšanu un svētlaimes pilns, Viņš nav pakļauts sešu veidu materiālajām izmaiņām: dzimšanai, pastāvēšanai, augšanai, radišanai, sarukšanai un bojā ejai. Krišnu nespiež darboties nekāda ārēja enerģija, un Viņš ir visa esošā radišanas, uzturēšanas un iznīcināšanas augstākais cēlonis. Vienīgi ar Krišnas žēlastību visi seko reliģijai, nodarbojas ar ekonomisko attīstību, jutekļu apmierināšanu un galu galā cenšas atbrīvoties no materiālajām vajām. Šos četrus attīstības principus var īstenot tikai ar Krišnas žēlastību. Tāpēc mums jābūt vienisprātis par to, ka šī diženā ceremonija jāsāk ar Krišnas godināšanu. Laistot koka sakni, tiek laistīti arī koka zari, lapas un ziedi; barojot vēderu, gluži dabiski tiek barotas arī visas pārējās ķermeņa daļas, tāpēc, ja arī mēs šo ceremoniju sāksim ar Krišnas godināšanu, tad visi sanākušie, arī diženie padievi, būs apmierināti. Ja kāds vēlas dot dāvanas, tad ir labi, ja viņš dod dāvanas vienīgi Krišnam, kurš neatkarīgi no būtnes ķermeņa vai individuālās personības ir visu būtņu Virsdvēsele. Krišna Virsdvēseles izskatā atrodas visās dzīvajās būtnēs, un, ja mēs iepriecināsim Viņu, tad gluži dabiski būs apmierinātas arī visas būtnes."

Sahadēva bija ļoti veiksmīgs, jo viņš zināja Krišnas godību, un, īsi par to pastāstījis, viņš beidza runāt. Pēc tam visi, kas bija sanākuši uz lielo ziedošanas ceremoniju, aplaudēja un apstiprinoši sauca: "Pilnīgi pareizi! Pilnīgi pareizi!" Uzzinājis, ka visi klātesošie, it īpaši brāhmani un mācītie gudrie, tam piekrit, valdnieks Judhištira saskaņā ar Vēdu norādījumu vadošajiem principiem godināja Kungu Krišnu. Vispirms valdnieks Judhištira kopā ar brāļiem, sievām, bērniem, citiem radniekiem un ministriem nomazgāja Kunga Krišnas lotospēdas un pēc tam ar ūdeni apslacīja sev galvu. Tad viņš piedāvāja Kungam Krišnam dažādu veidu dzeltenas zīda drēbes, dāvāja Viņam daudz dārgakmeņu un rotu.

Godinot Krišnu, savu vienīgo mīlestības mērķi, valdnieks Judhištira nonāca tādā ekstāzē, ka viņam pār vaigiem ritēja asaras un valdnieks vairs nespēja, kā nākas, saskatīt Krišnu, lai gan ļoti to vēlējas. Kad valdnieks Judhištira bija beidzis godināt Krišnu, visi ziedošanas dalībnieki piecēlās un saliktām rokām sāka daudzināt: "Džaja! Džaja! Namah! Namah!" Visi kopā godbijīgi sveica Krišnu, un no debesīm bira ziedi.

Uz šo ziedošanu bija ieradies arī valdnieks Šišupāla. Viņš bija zvērināts Krišnas ienaidnieks daudzu iemeslu dēļ, it īpaši tāpēc, ka Krišna laulības ceremonijas laikā bija nozadzis Rukminī. Tāpēc viņš

nevarēja paciest, ka Krišna tiek tā godināts un ka tiek slavinātas Viņa īpašības. Tas viss viņu nevis iepriecināja, bet gan briesmīgi sadusmoja. Kad visi pieceļoties godināja Krišnu, Šišupāla palika sēžot, taču pēc tam dusmās pielēca kājās, pacēla roku un nikni un bezbailīgi sāka runāt tā, ka viņu skaidri dzirdēja arī pats Kungs Krišna.

"Dāmas un kungi! Tagad es skaidri saprotu Vēdu izteikumu par to, ka pār visu galu galā valda laiks. Par spīti visām mūsu pūlēm panākt kaut ko citu, laiks bez kādas pretestības dara savu. Piemēram, cilvēks var ļoti censties dzīvot, taču, kad pienāk nāves brīdis, neviens neko nevar darīt. Lai gan šeit ir ieradušās daudzas varenas personības, laika ietekme ir bijusi tik spēcīga, ka viens zēns, pateikdams dažus muļķīgus vārdus par Krišnu, ir visus maldinājis. Šeit ir daudz mācītu gudro un vecajo, tomēr viņi ir pieņēmuši nevēlams zēna teikto. Tas nozīmē, ka laiks ar savu ietekmi var aizvest pa maldu ceļiem pat tādu godājamu cilvēku saprātu. Es pilnīgi piekřītu, ka šeit sanākušie cienījamie ļaudis var pareizi izvēlēties personību, kura jāgodina vispirms, taču es nevaru piekřīst tādām puikām kā Sahadēvam, kurš tik ļoti ir cildinājis Krišnu un ieteicis godināšanai Viņu. Uz šo ziedošanas ceremoniju ir ieradušās daudzas personības, kas nodarbojušās ar lielām askēzēm un ir augsti mācītas. Ar savām zināšanām un norādījumiem viņi var atpestīt no materiālās esamības ciešanām ļoti daudzus. Šeit ir diženi riši, kuru zināšanām nav robežu, daudzi sevi apzinājušies cilvēki un brāhmani, un tāpēc es domāju, ka jebkuru no viņiem varēja izvēlēties godināšanai ceremonijas sākumā, jo viņi ir pat diženo padievu, valdnieku un imperatoru godināšanas cienīgi. Es nespēju saprast, kāpēc jūs esat izvēlējušies šo ganu zēnu Krišnu un aizmirsuši par visām diženajām personībām. Manuprāt, Krišna nav neko labāks par vārnu. Kā gan Viņu šajā diženajā ziedošanas ceremonijā var godināt pirmo?

Mēs pat nevaram pateikt, kādai kastai Krišna pieder un kādi ir Viņa pienākumi." Īstenībā Krišna nepieder nevienai kastai, un Viņam nav jāveic nekādi pienākumi. Vēdās teikts, ka Visaugstajam Kungam nav nekādu priekšrakstu. Visu, kas Viņam jādara, veic dažādās Viņa enerģijas.

Šišupāla turpināja: "Krišna nepieder augstas kārtas ģimenei. Viņš ir tik neatkarīgs, ka neviens nezina Viņa reliģiskās dzīves principus. Patiešām liekas, ka Viņš vispār dzīvo ārpus jebkādiem reliģijas principiem. Viņš vienmēr darbojas neatkarīgi. Vēdu norādījumi un vadošie principi Viņam nerūp. Tāpēc Krišnam nav nekādu labu īpašību." Šišupāla netieši uzslavēja Krišnu, sakot, ka Vēdu norādījumiem pār Viņu nav varas. Tā tas ir, jo Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Tas, ka Viņam nav īpašību, nozīmē, ka Krišnam nav materiālu īpašību, un, tā kā Krišna ir Dieva Augstākā Personība, Viņš darbojas neatkarīgi, nedomājot par sabiedrības paražām vai reliģijas principiem.

Šišupāla turpināja: "Kā gan mēs, ņemot visu to vērā, varam godināt Viņu šajā ziedošanā pirmo? Krišna ir tāds nevēlams, ka Viņš ir atstājis Mathuru, kurā dzīvo cildeni ļaudis, Vēdu kultūras sekotāji, un ir radis patvērumu okeānā, kur par Vēdām vispār neviens nerunā. Krišna nedzīvo atklāti, bet ir uzbūvējis ūdens ieskaitu cietoksni un apmeties vietā, kur netiek apspriestas Vēdas. Un katru reizi, kad Viņš iznāk no sava cietokšņa, Viņš gluži kā zaglis vai lielceļa laupītājs neliek mieru pilsoņiem."

Šišupāla nekādi nespēja izturēt, ka par godināmo ir izvēlēts Krišna, un savā neprātā runāja tik bezatbildīgi, ka likās – ar viņu jānotiek kaut kam sliktam. Nelaimīgais Šišupāla apvainoja Krišnu atkal un atkal, un Kungs to visu pacietīgi noklausījās, neteikdams ne vārda. Kā lauva neliekas ne zinīs par šakāļa gaudošanu, tā Kungs Krišna cieta klusu un neļāvās izaicinājumam. Krišna neatbildēja ne uz vienu Šišupālas apvainojumu, turpretī tie, kas bija sapulcējušies uz ziedošanas ceremoniju, izņemot dažus Šišupālas atbalstītājus, bija ļoti satraukti, jo cienījama cilvēka pienākums ir nepaciest Dieva vai Viņa bhaktas zaimošanu. Daži uzskatīja, ka viņi pret Šišupālu neko nespēj iesākt, un, aizspieduši rokām ausis, aizgāja no ceremonijas vietas, lai nebūtu jānoklausās visi šie apvainojumi. Nosodot Šišupālu, viņi atstāja sapulci. Vēdas māca – ja kaut kur tiek zaimota Dieva Augstākā Personība, tad tūlīt jāiet prom no šīs vietas. Tas, kurš to nedara, zaudē savas dievbijīgās darbības augļus, pagrimst un

nonāk zemākā stāvoklī.

Sanākušie Kuru, Matsjas, Kēkajas un Srindžajas dinastijas valdnieki ļoti sadusmojās un paņēma vairogus un zobenus, lai nogalinātu Šišupālu, kurš savā muļķībā nemaz neuztraucās, lai gan visi valdnieki bija gatavi viņu nonāvēt. Šišupāla pat nepadomāja par savu muļķīgo vārdu iespējamajām sekām un, redzot saniknotos valdniekus, nevis pārtrauca runāt, bet gan pats paņēma zobenu un vairogu, lai cīnītos ar tiem. Redzot, ka svētīgajā Rādžasūjas ceremonijas laukumā tūlīt, tūlīt notiks kauja, Kungs Krišna visus nomierināja. Savā bezcēloņu žēlastībā Viņš nolēma pats tikt galā ar Šišupālu. Kad Šišupāla zākāja valdniekus, kuri grasījās viņam uzbrukt, Kungs Krišna paņēma savu disku, kam bija bārdas naža asums, un vienā mirklī nocirta Šišupālam galvu.

Kad Šišupāla bija nogalināts, pūlī sacēlās liels troksnis. Nedaudzie valdnieki, kas atbalstīja Šišupālu, izmantodami izdevību, ātri aizlavījās bailēs par savu dzīvību. Tomēr, visam par spīti, laimīgā Šišupālas garīgā dvēsele, ļaudīm redzot, tūlīt saplūda ar Kunga Krišnas ķermeni, gluži tāpat kā nokaitēts meteors nokrīt zemē. Šis notikums liek mums atcerēties stāstu par Džaju un Vidžaju, kuri, četru Kumāru nolādēti, krita no Vaikunthas planētām materiālajā pasaulē. Lai atgrieztos Vaikunthas valstībā, Džajam un Vidžajam uz trīs dzīvēm bija jāklūst par nāvīgiem Kunga ienaidniekiem, un pēc tam viņi atkal varēja nonākt Vaikunthā, lai būtu kopā ar Kungu un kalpotu Viņam.

Lai gan Šišupāla izturējās kā Krišnas ienaidnieks, viņš nepārtraukti apzinājās Krišnu, pastāvīgi domāja par Krišnu un tādējādi vispirms saņēma sājudža-mukti atbrīvi, tas ir, saplūda ar Visaugstā esamību, bet pēc tam atjaunoja savu sākotnējo personiskās kalpošanas stāvokli. Bhagavad-gītā ir apstiprināts, ka cilvēks, kurš nāves brīdī gremdējas domās par Visaugsto Kungu, aizejot no materiālā ķermeņa, tūlīt nonāk Dieva valstībā. Pēc tam, kad Šišupāla bija saņēmis atbrīvi, valdnieks Judhištira atalgoja visus, kas bija ieradušies uz ziedošanas ceremoniju. Viņš deva bagātīgas dāvanas priesteriem un mācītajiem gudrajiem par ziedojumu veikšanu un, pabeidzis visus darbus, nomazgājās. Šī nomazgāšanās arī ir ceremonijas sastāvdaļa, un to apzīmē ar terminu "avabhrita".

Tā, pateicoties Kungam Krišnam, valdnieka Judhištiras Rādžasūjas jagja pagāja veiksmīgi, un Kungs pēc sava brālēna un radnieku lūguma palika Hastināpurā vēl vairākus mēnešus. Valdnieks Judhištira un viņa brāļi ļoti negribēja, lai Kungs Krišna brauktu prom no Hastināpuras, tomēr Krišna lūdza atļauju atgriezties Dvārakā un kopā ar savām valdniecēm un ministriem devās mājās.

Stāsts par to, kā Džaja un Vidžaja krita no Vaikunthas planētām materiālajā pasaulē, atrodams Šrīmad Bhāgavatamas septītajā dziedājumā. Šišupālas nogalināšana ir tieši saistīta ar šo stāstu, bet vissvarīgākā mācība, ko mēs gūstam no šī notikuma ir tā, ka Dieva Augstākā Personība, būdama absolūta, var dot atbrīvi ikvienam, vienai, vai viņš darbojas kā ienaidnieks vai kā draugs. Tāpēc nav pareizi uzskatīt, ka Kungs pret vienu izturas kā draugs, bet pret otru – kā ienaidnieks. Viņa naidis un draudzība vienmēr ir absolūti. Starp tiem nav materiālas atšķirības.

Kad valdnieks Judhištira pēc ziedošanas ceremonijas bija nomazgājies un nostājies starp gudrajiem un brāhmaniem, viņš izskatījās ļoti skaists, gluži kā debesu valdnieks. Mahārādža Judhištira pienācīgi atalgoja padievis, kas bija piedalījušies jagjā, un tie ļoti apmierināti devās projām, cildinot valdnieku un slavējot Kungu Krišnu.

Kad Šukadēva Gosvāmī pastāstīja par Šišupālas nogalināšanu un Mahārādžas Judhištiras veiksmīgo Rādžasūjas jagju, viņš arī pieminēja, ka pēc tās tikai viens cilvēks jutās nelaimīgs. Tas bija Durjodhana. Durjodhana savas grēcīgās dzīves dēļ pēc dabas bija ļoti skaudīgs, un viņš bija piedzimis Kuru dinastijā, lai gluži kā pastāvīga slimība sagrautu visu ģimeni.

Šukadēva Gosvāmī Mahārādžam Parīkšitam teica, ka stāsti par Kunga Krišnas spēlēm – Šišupālas un Džarāsandhas nogalināšanu, kā arī ieslodzīto valdnieku atbrīvošanu – ir viscaur pārpasaulīgi, un

ikviens, kas tos uzklausano autoritatīviem avotiem, tūlīt atbrīvojas no savas dzīves grēcīgo darbu sekām.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit trešajai nodaļai "Šišupālas atbrīvošana".

Septiņdesmit ceturtnā nodaļa. Durjodhana jūtas pazemots

Valdnieks Judhištira tika saukts par adžātašatru jeb cilvēku, kuram nav ienaidnieku. Tāpēc visi ļaudis, padievi, valdnieki, gudrie un svētie, redzot, cik veiksmīgi notikusi valdnieka Judhištiras Rādžasūjas jagja, bija ļoti laimīgi. Nelaimīgs bija vienīgi Durjodhana, un Mahārādža Parīkšits, par to brīnīdamies, lūdza Šukadēvam Gosvāmī pastāstīt, kādēļ tas tā notika.

Šukadēva Gosvāmī sacīja: "Mans dārgais valdnieks Parīkšit! Tavs vectēvs Mahārādža Judhištira bija dižena dvēsele. Viņš bija tik labvēlīgs, ka visi labprāt kļuva par viņa draugiem, un tāpēc Judhištira tika saukts par adžātašatru jeb to, kurš nekad nenaidojas. Kuru dinastijas locekļiem viņš uzticēja atbildību par dažādām lietām Rādžasūjas ziedošanas sagatavošanā un norisē. Piemēram, Bhīmasēna atbildēja par ēdienu gatavošanu, Durjodhana kļuva par mantzini, Sahadēva atbildēja par viesu uzņemšanu, Nakula – par apgādi, bet Ardžuna rūpējās, lai vecākie viesi justos ērti. Visbrīnumainākais bija tas, ka Dieva Augstākā Personība Krišna uzņēmās nomazgāt visiem atnākušajiem viesiem pēdas. Valdniece, laimes dieviete Draupadī, vadīja ēdienu izdališanu, un Karna, kas bija izslavēts ar savu devīgumu, atbildēja par labdarību. Dažādus uzdevumus šajā Rādžasūjas ziedošanā saņēma arī Sātjaki, Vikarna, Hārdikja, Vidura, Bhūrišrava un Santardana, Bāhlīkas dēls. Visi ļoti mīlēja valdnieku Judhištiru un vēlējās viņu iepriecināt.

Pēc tam, kad Šišupāla ar Kunga Krišnas žēlastību bija atstājis šo pasauli un saplūdis ar garīgo esamību, un pēc tam, kad Rādžasūjas jagja bija beigusies un visi draugi, viesi un labvēļi bija pagodināti un pienācīgi atalgoti, valdnieks Judhištira devās uz Gangu, lai nomazgātos. Mūsdienās Hastināpura atrodas Jamunas krastā, bet Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka valdnieks Judhištira mazgājās Gangā. Tas nozīmē, ka Pāndavu laikā Jamuna tika saukta arī par Gangu. Kamēr notika avabhritas jeb mazgāšanās ceremonija, tika spēlēti dažādi mūzikas instrumenti, kā mridangas, gliemežnīcas, bungas, timpāni un ragi, un skanēja zvaniņi pie dejojāņu potītēm. Daudzās profesionālo dziedātāju grupas spēlēja vīnas, flautas, sita gongus un šķīvīšus tā, ka skanēja visa apkārtnē, visas debesis. Karaliskās kārtas viesi no daudzām karaļvalstīm, kā Srindžajas, Kāmbodžas, Kuru, Kēkajas un Košalas, stāvēja ar saviem dažādajiem karogiem, krāšņi izrotātajiem ziloniem, kariatēm, zirgiem un karavīriem. Sākās gājiens, kura priekšgalā brauca valdnieks Judhištira. Priesteri, dievbijīgie ministri un brāhmani veica ziedošanas ceremoniju un skaļi daudzināja Vēdu himnas. Padievi, Pitrilokas un Gandharvalokas iedzīvotāji, kā arī daudzi gudrie no debesīm kaisīja ziedus. Hastināpuras jeb Indraprasthas vīrieši un sievietes bija ieziedušies ar smaržām un ziedu eļļām, skaisti ietērpušies krāsainās drēbēs un izrotājušies ar ziedu vītņēm, dārgakmeņiem un citiem rotājumiem. Svētķu liksmē viņi viens otru apšļakstīja ar ūdeni, eļļu, pienu, sviestu un jogurtu. Viens otrs pat zieda šos šķidrumus citiem virsū. Tādā veidā visi priecājās. Profesionālās prostitūtas liksmodamas ar šiem šķidrumiem apzieda vīriešus, un vīrieši atbildēja ar to pašu. Tā kā šķidrumiem bija piejaukta klāt kurkuma un safrāns, tie bija spilgti dzelteni.

Uz lielisko ceremoniju bija ieradusās daudzas padievu sievas, un viņas dažādos gaisa kuģos lidoja debēs. Palankīnos ieradās krāšņi uzpostās karalisko ģimeņu valdnieces, un apkārt viņām stāvēja miesassargi. Šajā brīdī Pāndavu brālēns no mātes puses Kungs Krišna un Viņa labais draugs Ardžuna apšļakstīja valdnieces ar ūdeni, eļļu, pienu, sviestu un jogurtu. Valdnieces kautrīgi smaidīja, un viņu sejas kļuva vēl skaistākas. Sārī bija pavisam slapji, un valdnieču skaistie augumi, it īpaši krūtis un

vidukļi, izcēlās daudz vairāk. Arī viņas veseliem spaiņiem sāka nest šķidrumus un aplaistīt ar tiem savus brālēnus. Tā priecājoties, valdnieču mati atrisa, un ziedi, kas rotāja viņu augumus, krita zemē. Kad Kungs Krišna, Ardžuna un valdnieces tā liksmoja, ļaudis, kuru sirdis nebija tīras, kļuva iekāres pilni. Citiem vārdiem sakot, šādas attiecības starp garīgi tīriem vīriešiem un sievietēm ir patikamas, taču materiāli piesārņotos cilvēkos tās izraisa iekāri.

Kad valdnieks Judhištira kopā ar savām valdniecēm, arī Draupadī, brauca krāšņā, lieliskiem zirgiem aizjūgtā kariatē, skats bija tik brīnišķīgs, ka likās – valdnieks ir pats diženās Rādžasūjas ziedošanas iemiesojums, kuram apkārt ir dažādas ceremonijas norises.

Pēc Rādžasūjas ziedošanas notika Vēdu rituālistiskā ceremonija, ko sauc par patnī-samjādžu. Šajā ziedošanā valdnieks piedalās kopā ar savu sievu, un arī patnī-samjādžu Mahārādžas Judhištiras priesteri paveica ļoti labi. Kad notika valdnieces Draupadī un valdnieka Judhištiras avabhriha jeb mazgāšana, Hastināpurā iedzīvotāji, kā arī padievi lielā priekā sita bungas, pūta trompetes un kaisīja no debesīm ziedus. Kad valdnieks un valdniece bija nomazgājušies Gangā, uz upi devās visi pārējie pilsoņi – visas četras varnas jeb kastas: brāhmani, kšatriji, vaišjas un šūdras. Mazgāšanās Gangā ir ieteikta Vēdu rakstos, jo tādā veidā cilvēks atbrīvojas no visu savu grēku sekām. Šī paraža Indijā tiek ievērota joprojām, it īpaši noteiktos svētīgos brīžos. Tādās reizēs Gangā mazgājas miljoniem ļaužu.

Pēc nomazgāšanās valdnieks Judhištira apģērbās jaunās zīda drēbēs, aplika apmetni un izrotājās ar vērtīgiem dārgakmeņiem. Valdnieks ne tikai apģērbās un izrotājās pats, bet arī dāvināja drēbes un rotaslietas priesteriem, kā arī citiem jagju dalībniekiem. Tādā veidā viņš godināja visus. Mahārādža Judhištira pastāvīgi godināja savus draugus, ģimenes locekļus, radniekus, labvēļus un visus, kas bija atnākuši, un, būdams vaišnavs, dižens Kunga Nārājanas bhakta, viņš zināja, kā labi izturēties pret visiem. Mājāvādī filozofu centieni saskatīt ikvienā Dievu ir mākslīgs ceļš uz vienlīdzību, bet vaišnavs jeb Kunga Nārājanas bhakta raugās uz visām dzīvajām būtnēm kā uz neatņemamām Visaugstā Kunga daļiņām. Tāpēc vaišnavu izturēšanās pret dzīvajām būtnēm pēc sava līmeņa ir absolūta. Visas ķermeņa daļas pieder vienam un tam pašam ķermenim, tāpēc pret tām jāizturas vienādi. Gluži tāpat vaišnavs vienādi raugās uz cilvēkiem un dzīvniekiem, jo redz, ka gan vienos, gan otros atrodas dvēsele un Virsdvēsele.

Kad visi peldoties bija spirdzinājušies un tad apģērbusies zīda drēbēs, garos apmetņos, turbānos, izgreznojušies ar dārgakmeņiem rotātiem auskariem, ziedu vītnēm un pērļu kaklarotām, tie izskatījās kā debesu padievi. It īpaši to varēja teikt par skaisti uzpostajām sievietēm. Katrai no viņām ap vidukli bija zelta josta. Ar tilaku izrotātās sievietes smaidīja un ar saviem cirtainajiem matiem izskatījās ļoti pievilcīgas.

Gan augsti mācītie priesteri, gan palīgi brāhmani, gan visu varņu pilsoņi, gan valdnieki, padievi, gudrie, svētie un Pitrilokas iedzīvotāji – tie, kas bija piedalījušies Rādžasūjas ziedošanā –, bija ļoti apmierināti ar valdnieka Judhištiras darbiem un, ceremonijai beidzoties, priecīgi devās uz savām mājām. Pa ceļam viņi sprieda par to, ko bija darījis valdnieks Judhištira, un nejutās apmierināti pat pēc ilgas viņa cildināšanas, kas bija kā nektārs, ko var dzert vēl un vēl. Kad visi pārējie bija aizgājuši, Mahārādža Judhištira teica, lai tuvākie draugi, arī Kungs Krišna, vēl paliek. Kungs Krišna nespēja valdniekam atteikt. Viņš aizsūtīja uz Dvāraku Jadau dinastijas varoņus, kā Sāmbu un citus, bet pats par prieku valdniekam palika.

Materiālajā pasaulē ikviens cenšas piepildīt kādas vēlmes, taču pilnīgu apmierinājumu gūt nav iespējams. Taču valdnieks Judhištira, pateicoties savai stingrajai krišna-bhakti, ar Rādžasūjas jagju varēja veiksmīgi īstenot visas savas vēlmes. No Rādžasūjas jagjas apraksta var saprast, ka šī ceremonija ir kā liels bagātības vēlmju okeāns. Parasts cilvēks nespēj tikt pāri šādam okeānam; tomēr ar Kunga Krišnas žēlastību valdniekam Judhištiram tas izdevās ļoti viegli, un tādā veidā viņš

atbrīvojās no visām raizēm.

Kad Durjodhana redzēja, ka Mahārādža Judhištira pēc Rādžasūjas jagjas kļuvis ļoti slavens un visādā ziņā apmierināts, viņš sava netīrā prāta dēļ mocījās briesmīgā skaudībā. Dēmona Majas uzbūvētā valdnieka pils Durjodhanam bija kā dadzis aci. Pils bija brīnišķīga, meistarīgi uzbūvēta un atbilda diženu prinču, valdnieku vai dēmonu vadītāju stāvoklim. Šajā lielajā pilī kopā ar saviem ģimenes locekļiem dzīvoja Pāndavi un valdniece Draupadī mierīgi kalpoja saviem vīriem. Tai laikā pili uzturējās arī Kungs Krišna, un Viņa valdnieču tūkstoši to padarīja vēl skaistāku. Karaliņu krūtis bija pilnīgas, vidukļi – slaidi, un, kad viņas, potīšu zvaniņiem skaisti skanot, staigāja pa pili, tā izskatījās krāšņāka par debesu valstību. Valdnieču krūtis bija apkaisītas ar safrāna pūderi, tāpēc pārļu kaklarotas uz tām izskatījās sarkanīgas. Valdniecēm bija lieli auskari un cirtaini mati, un viņas bija ļoti skaistas. Apskatījis visus valdnieka Judhištiras pils jaukumus, Durjodhana vai mira aiz skaudības. Īpašu nenovīdību un iekāri Durjodhanā izraisīja daiļā Draupadī, kura viņam bija patikusī jau kopš tās laulībām ar Pāndaviem. Durjodhana bija klāt, kad Draupadī izvēlējās sev vīru. Viņu un citus prinčus bija ļoti savaldzinājis Draupadī skaistums, taču apprecēt daiļavu Durjodhanam tā arī neizdevās.

Reiz valdnieks Judhištira dēmona Majas uzbūvētajā pilī sēdēja zelta tronī. Turpat bija arī viņa četri brāļi un citi radnieki, kā arī valdnieka diženais labvēlis – Dieva Augstākā Personība Krišna, un likās, ka Mahārādža Judhištira savās materiālajās bagātībās neatpaliek no Kunga Brahmas. Kad Mahārādža sēdēja tronī, kuram apkārt bija viņa draugi, un dziedoņi veltīja valdniekam savas melodiskās lūgšanas, pili ienāca Durjodhana ar savu jaunāko brāli. Durjodhanam galvā bija kronis, bet rokā – zobens. Viņš pastāvīgi bija ļauns un dusmīgs, un, ieejot pilī, norāja sargus. Durjodhana bija aizkaitināts, jo viņš bija noturējis zemi par ūdeni. Dēmons Maja bija uzbūvējis pili tik meistarīgi un tā izrotājis, ka nezinātājs uzskatīja ūdeni par zemi un zemi par ūdeni. Majas meistardarbs bija maldinājis arī Durjodhanu, un viņš iekrita ūdenī, noturēdams to par cietu pamatu. Pēc šī muļķīgā notikuma valdnieces par viņu smējās. Mahārādža Judhištira saprata, kā jūtas Durjodhana, un teica, lai valdnieces nesmejas, bet Kungs Krišna atbalstīja valdnieces. Krišna tīšām gribēja, lai Durjodhana nonāktu muļķa lomā un visi varētu papriecāties par viņa muļķību. Apsmietais Durjodhana briesmīgi apvainojās, un dusmās viņam sacēlās stāvus mati. Nodurtu galvu viņš izgāja no pils un neteica ne vārda. Kad Durjodhana dusmu pilns bija aizgājis, visi nožēloja notikušo, un arī valdnieks Judhištira bija ļoti bēdīgs. Taču Krišna neko neteica un neizrādīja ne patiku, ne arī nepatiku. Cik var saprast, Durjodhana nonāca maldos pēc Kunga Krišnas augstākās gribas, un ar šo brīdi starp abām Kuru dinastijas ģimenēm sākās naidis. Krišnas uzdevums bija mazināt slogu, kas nospieda Zemi, un šie notikumi bija Krišnas iecerēti.

Valdnieks Parīkšits Šukadēvam Gosvāmī jautāja, kāpēc Durjodhana nebija apmierināts ar to, kā beidzās lielā Rādžasūjas ziedošana, un Šukadēva Gosvāmī to viņam paskaidroja.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit ceturtajai nodaļai "Durjodhana jūtas pazemots".

Septiņdesmit piektā nodaļa. Šālvas cīņa ar Jadu dinastijas locekļiem

Šukadēva Gosvāmī stāstīja par Kungu Krišnu, kurš darbojās parasta cilvēka lomā, un pavēstīja arī par cīņu starp Jadu dinastiju un dēmonu Šālvu, kuram piederēja brīnišķīgais gaisa kuģis "Saubha". Valdnieks Šālva bija liels Šišupālas draugs. Kad Šišupāla devās uz kāzām ar Rukminī, Šālva bija viens no viņa pavadītājiem. Jadu dinastijas karavīri, cīnoties ar pretējās puses valdniekiem, uzveica Šālvu. Tomēr par spīti šai sakāvei Šālva visu valdnieku priekšā apsoliya atbrīvojot pasauli no visiem Jadu dinastijas locekļiem. Pēc sakāves Rukminī kāzās viņš aizvien ienāda Kungu Krišnu, un īstenībā viņš bija pilnīgs nevēģa, jo bija apsolijs nogalināt Krišnu.

Lai īstenotu šādas ieceres, muļķa dēmoni parasti meklē patvērumu pie tādiem padieviem kā Kunga Šivas, un arī Šālva, lai gūtu spēku, meklēja patvērumu pie Kunga Šivas lotospēdām. Viņš veica ļoti smagas askēzes un katru dienu ēda ne vairāk kā vienu sauju pelnu. Kungs Šiva, Pārvatī vīrs, parasti ir ļoti žēlsirdīgs, un, ja kāds viņam par prieku uzņemas smagas askēzes, tad Kungs Šiva ir apmierināts ļoti ātri. Kad Šālva bija nodarbojies ar askēzēm vienu gadu, Kungs Šiva bija apmierināts ar viņu un jautāja, kādu vēlmi Šālva grib piepildīt.

Šālva lūdza Kungam Šivam gaisa kuģi, kas būtu tik stiprs, ka to nevarētu iznīcināt ne padievs, ne dēmons, ne cilvēks, ne gandharvs, ne nāga, ne arī rākšass. Vēl jo vairāk, viņš vēlējās, lai šis gaisa kuģis varētu aizlidot visur, kurp viņš to vadītu un būtu īpaši briesmīgs un bīstams Jādu dinastijai. Kungs Šiva tūlīt bija ar mieru dot šādu svētību, un Šālva izmantoja dēmona Majas palīdzību, lai uzbūvētu šo dzelzs gaisa kuģi, kas būtu tik stiprs un briesmīgs, ka neviens to nevarētu sašaut. Gaisa kuģis bija ļoti liels gluži kā pilsēta, un tas varēja lidot tik augstu un tik ātri, ka bija gandrīz neredzams, un tāpēc nevarēja būt ne runas par uzbrukšanu tam. Ar šo gaisa kuģi varēja braukt visur, pat visdziļākajā naktī tumsā. Dabūjis brīnišķīgo gaisa kuģi, Šālva ar to lidoja uz Dvāraku, jo viņa galvenais mērķis bija uzbrukt mūžam nīsto Jādu pilsētai.

Pats Šālva uzbruka Dvārakai no gaisa, bet viņa lielā kājnieku armija tajā pašā laikā ielenca pilsētu un sāka postīt tās skaistākās vietas: brīnišķīgos parkus, pilsētas vārtus, pilis, debesskrāpjus, augstās pilsētas sienas un skaistās atpūtas vietas. Kamēr uzbruka kājnieki, Šālva no gaisa kuģa pilsētā meta milzīgus akmens blukus, koku stumbrus un indīgas čūskas, šāva zibeņus un darīja vēl citas briesmu lietas. Viņam izdevās radīt tādu viesuļvētru, ka no tās saceltajiem putekļiem Dvārakā kļuva tumšs kā naktī. Šālvas gaisa kuģa dēļ Dvārakas pilsēta nonāca tādās pašās briesmās kā Zeme sensenos laikos, kad to postīja Tripurāsura. Dvārakas Purī iedzīvotāji bija ļoti nomocīti un ne mirkli nevarēja rast mieru.

Pretī Šālvas karavīriem un gaisa kuģim stājās diženie Dvārakas varoņi, kurus vadīja tādi virsnieki kā Pradjumna. Redzot pilsētas iedzīvotāju ciešanas, Pradjumna sastādīja pulkos kareivjus, bet pats sēdās kaujas ratos un teica, lai pilsētnieki nebaidās. Pēc Pradjumnas pavēles no pilsētas cīnīties ar Šālvu iznāca daudzi karotāji, kā Sātjaki, Čārudēšna un Sāmba, visi Pradjumnas jaunākie brāļi, kā arī Akrūra, Kritavarma, Bhānuvinda, Gada, Šuka un Sārana. Katrs no šiem diženajiem cīnītājiem varēja stāties pretī daudziem tūkstošiem vīru. Visi bija apbruņoti ar nepieciešamajiem ieročiem, un viņiem palīdzēja simtiem un tūkstošiem kaujas ratu, ziloņu, jātnieku un kājnieku. Starp abām pusēm sākās sīva cīņa, kas atgādināja padievu un dēmonu kauju agrākajos laikos. Cīņa bija tik nesaudzīga, ka visiem, kas to redzēja, mati cēlās stāvus.

Pradjumna tūlīt stājās pretī Saubhas valdnieka Šālvas gaisa kuģa radītajām mistiskajām parādībām. Šālva ar gaisa kuģa mistiskajām iespējām bija radījis necaurredzamu nakts tumsu, bet Pradjumnas pēkšņā parādīšanās bija kā saules lēkts. Tāpat kā, uzlecot saulei, nakts tumsa tūlīt pazūd, tā arī ar Pradjumnas parādīšanos visi Šālvas spēki zaudēja savu iedarbību. Katrai no Pradjumnas bultām galā bija zelta spalva, bet uzgalis bija no asi trītas dzelzs. Ar divdesmit piecām šādām bultām Pradjumna smagi ievainoja Šālvas karaspēka vadoni. Tad viņš palaida vēl simts bultas pret pašu Šālvu. Pēc tam Pradjumna sašāva visus karavīrus, pret katru no tiem palaižot vienu bultu, nogalināja kaujas ratu vadītājus, uz katru no tiem šaujot desmit bultas, un tad pa trijām bultām veltīja nesējiem: zirgiem un ziloņiem. Redzot Pradjumnas brīnumaino varoņdarbu, diženie abu pušu karotāji slavināja viņa bruņnieciskumu.

Tomēr Šālvas gaisa kuģis bija ļoti neparasts. Reizēm izskatījās, ka debesīs ir daudz gaisa kuģu, un reizēm likās, ka nav neviena. Dažreiz gaisa kuģis bija redzams, dažreiz – neredzams, un Jādu dinastijas karotāji nesaprata, kur īsti atrodas šī savādā ierīce. Reizēm viņi to redzēja uz zemes, reizēm – debesīs,

reizēm – kalna galā, un reizēm – ūdenī. Brīnumainais gaisa kuģis, ne mirkli nepalikdams uz vietas, debesīs griezās kā aizdedzināta nūja. Tomēr par spīti tā noslēpumainajai kustībai Jada dinastijas virsnieki un karavīri uzbruka Šālvam visur, kur viņš lidoja ar savu gaisa kuģi un kur atradās viņa kareivji. Jādavu palaistās bultas mirdzēja kā saule un bija draudīgas kā čūsku mēles. Kareivji, kas cīnījās Šālvas pusē, drīz vien vairs nespēja izturēt nepārtraukto bultu lietu, un pats Šālva zaudēja samaņu.

Tomēr arī Šālvas kareivji bija ļoti spēcīgi, un viņu bultas nedeva mieru Jada dinastijas varoņiem. Jada, par spīti visam, bija ļoti stipri un apņēmības pilni un neatkāpās ne soli. Jada dinastijas varoņi bija apņēmīgušies vai nu krist kaujas laukā, vai uzvarēt. Kareivji zināja: ja viņi mirs kaujā, tad sasniegs debesu planētas, bet, ja uzvarēs, tad baudīs šo pasauli. Šālvas armijas virspavēlnieku sauca par Djumānu. Djumāns bija ļoti varens, un, lai gan viņam bija trāpījušas divdesmit piecas Pradjumnas bultas, tas uzbruka Pradjumnam ar savu briesmīgo vāli un iesita tik stipri, ka Pradjumna nesamaņā nokrita. Atskanēja saucieni: "Viņš ir miris! Viņš ir miris!" Vāle bija trāpījusi Pradjumnam pa krūtīm tik stipri, ka parasts cilvēks ar tādu sitienu būtu sašķaidīts gabalos.

Pradjumnas kaujas ratus vadīja Dārukas dēls. Saskaņā ar Vēdu cīņas noteikumiem, kaujas ratu vadītājam jāsadarbojas ar karotāju. Kaujas ratu vadītāja pienākums bija rūpēties par karotāju bīstamos un nedrošos brīžos. Tāpēc Dāruka aizveda Pradjumnu no kaujas lauka. Divas stundas pagulējis mierīgā vietā, Pradjumna atguvās, un, ieraudzījis, ka neatrodas kaujas laukā, viņš bargi norāja savu kaujas ratu vadītāju.

"Tu esi izdarījis sliktāko, ko vispār varēji izdarīt! Kāpēc tu aizvedi mani no kaujas lauka? Mans dārgais ratu vadītāj, es neesmu dzirdējis, ka mūsu ģimenē kāds jebkad būtu aizvests no kaujas lauka. Nevienam nav pametis cīņu. Tu man esi nodarījis lielu kaunu. Visi teiks, ka es cīņas laikā esmu atstājis kaujas lauku. Mans dārgais ratnieks, man tevi jānorāj: tu esi glēvulis un vārgulis! Pasaki, kā gan es tagad rādīšos acīs savam tēvocim Balarāmam un tēvam Krišnam? Ko es Viņiem teikšu? Visi stāstīs, ka es esmu aizbēdzis no cīņas vietas. Ja viņi man par to jautās, ko es atbildēšu? Svaines smiesies par mani un teiks: "Mans dārgais varoni, kā gan tu izrādījies tāds glēvulis? Vai tu vairs neesi vīrietis? Kā gan tu varēji tik zemu krist savu pretinieku acīs?" Mans dārgais ratu vadītāj, es domāju, ka, aizvedot mani no kaujas lauka, tu esi izdarījis vislielāko apvainojumu."

Pradjumnas kaujas ratu vadītājs atbildēja: "Mans dārgais kungs! Es vēlu tev ilgu mūžu. Manuprāt, es neesmu izdarījis neko sliktu, jo kaujas ratu vadītāja pienākums ir palīdzēt karotājam, kad viņš ir nedrošā stāvoklī. Mans dārgais kungs! Cīņā tu esi liels meistars, taču kaujas ratu vadītājam un karotājam grūtā brīdī vienam otru jāaizsargā. Es skaidri apzinājos visus cīņas likumus un pildīju savu pienākumu. Ienaidnieks tev pēkšņi iesita ar vāli tik stipri, ka tu nokriti nesamaņā. Tu biji briesmās, un apkārt bija ienaidnieki, tādēļ es biju spiests tā rīkoties."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit piektajai nodaļai "Šālvas cīņa ar Jada dinastijas locekļiem".

Septiņdesmit sestā nodaļa. Šālvas atbrīvošana

Pēc sarunas ar kaujas ratu vadītāju, Dārukas dēlu, Pradjumna saprata, kas patiesībā noticis. Tad viņš noskaloja rokas un muti, apbruņojās ar lokiem un bultām un teica, lai ratu vadītājs brauc uz vietu, kur atrodas Šālvas karaspēka virspavēlnieks. Pradjumna bija projām pavisam neilgi, bet pa šo laiku Djumāns, Šālvas karaspēka virspavēlnieks, bija sācis gūt virsroku pār Jada dinastijas kareivjiem. Ieradies kaujas laukā, Pradjumna tūlīt apturēja viņu, izšāva uz viņu astoņas bultas, ar četrām nogalinot četrus Djumāna zirgus, ar vienu – kaujas ratu vadītāju, vēl ar vienu pārcērtot uz pusēm virspavēlnieka loku, ar vienu notriecot karogu, un ar pēdējo no tām nocērtot Djumānam galvu.

Citās kaujas vietās Šālvas karavīrus veica tādi varoņi kā Gada, Sātjaki un Sāmba. Karavīri, kas kopā ar Šālvu atradās gaisa kuģī, arī tika nogalināti cīņā, un viņi krita okeānā. Cīņa starp abām pusēm kļuva ļoti sīva, un tā bez apstājas turpinājās divdesmit septiņas dienas. Kamēr Dvārakā notika kauja, Krišna bija Indraprasthā kopā ar Pāndaviem un valdnieku Judhištīru. Cīņa ar Šālvu bija sākusies pēc valdnieka Judhištīras Rādžasūjas jagjas un Šišupālas nogalināšanas. Kad Kungs Krišna saprata, ka Dvārakas pilsētai draud lielas briesmas, Viņš atvadījās no vecākajiem Pāndavu ģimenes locekļiem, it īpaši no savas tantes Kuntīdēvi, un tūlīt devās ceļā uz Dvāraku.

Kungs Krišna sāka domāt, ka pa to laiku, kamēr Viņš kopā ar Balarāmu pēc Šišupālas nogalināšanas uzturējās Hastināpurā, Šišupālas ļaudis būs uzbrukuši Dvārakai. Ieradies Dvārakā, Kungs Krišna redzēja, ka pilsētai draud lielas briesmas. Viņš uzticēja pilsētas aizsardzību Balarāmam un teica, lai kaujas ratu vadītājs Dāruka gatavojas kaujai. Krišna sacīja: "Dāruka, lūdzu, tūlīt aizved Mani uz turieni, kur atrodas Šālva. Tu droši vien zini, ka Šālva ir ļoti varens, ar burvju spēkiem apveltīts vīrs. Nenobīsties no viņa!" Saņēmis Kunga Krišnas pavēli un iesēdinājis Kungu kaujas ratos, Dāruka ātri brauca pretī Šālvam.

Vīrs Kunga Krišnas kaujas ratiem plīvoja karogs ar Garudas attēlu, un Jada dinastijas karotāji, ieraudzījuši šo karogu, saprata, ka kaujas laukā atrodas Kungs Krišna. Šai laikā gandrīz visi Šālvas karavīri jau bija krituši, bet Šālva, ieraugot kaujas laukā Krišnu, palaida lielu un varenu ieroci, kas lidoja debesīs ar pārkonīgu troksni gluži kā milzīgs meteors. Visas debesis pielija ar spožu gaismu. Bet Kungs Krišna ar vienu bultu sašāva briesmīgo ieroci tūkstoš gabalos.

Kungs Krišna izšāva uz Šālvu sešpadsmit bultas un apbēra viņa gaisa kuģi ar veselu bultu lietu, gluži kā saule skaidrās debesīs piepilda visu ar neskaitāmiem stariem. Šālvam izdevās trāpīt Krišnam pa kreiso roku, kurā Viņš turēja savu loku Šārngu, un loks nokrita zemē. Tas bija patiešām brīnumaini. Diženās personības un padievi, kas vēroja Šālvas un Krišnas cīņu, bija ļoti uztraukušies un sauca: "Ak vai! Ak vai!"

Šālva jau domāja, ka viņš ir uzvarējis, un skaļā balsī uzrunāja Kungu Krišnu: "Ak, nelietīgais Krišna! Tu pat mūsu klātbūtnē atļāvies ar varu nolaupīt Rukminī. Tu piekrāpi manu draugu Šišupālu un pats apprecēji Rukminī. Un lielajā sapulcē, valdnieka Judhištīras Rādžasūjas jagjā, Tu izmantoji izdevību, ka mans draugs Šišupāla ir mazliet izklaidīgs, un nogalināji viņu. Visi domā, ka Tu esi dižens karotājs un ka neviens nespēj Tevi uzveikt. Parādi nu savu spēku! Ja Tu tā stāvēsi manā priekšā, tad es ar savām asajām bultām aizsūtīšu Tevi uz turieni, no kurienes Tu nekad neatgriezīsies."

Kungs Krišna viņam atbildēja: "Neprātīgais Šālva, tu runā pilnīgas muļķības. Tu nezini, ka pār tavu galvu jau pacelts nāves zobens. Un varoņi daudz nerunā. Viņi parāda savu bruņnieciskumu cīņā." To pateicis, Kungs Krišna lielās dusmās ar vāli iesita Šālvam pa atslēgas kaulu tik stipri, ka Šālvas ķermenis pieplūda asinīm un karotājs sāka drebēt, it kā mirtu no briesmīga aukstuma. Pirms Krišna paspēja viņam iesist vēlreiz, Šālva ar saviem mistiskajiem spēkiem kļuva neredzams.

Pēc mirkļa Kunga Krišnas priekšā parādījās kāds dīvains, nepazīstams cilvēks. Skaļi raudot, viņš nolieca galvu pie Kunga Krišnas lotospēdām un sacīja: "Tā kā Tu esi sava tēva Vasudēvas vismīļākais dēls, Tava māte Dēvakī ir atsūtījusi mani šurp ar briesmīgu vēsti. Šālva ir sagūstījis Tavu tēvu un ar varu aizvedis viņu projām gluži kā miesnieks, kas bez kādas žēlastības aizved kaujamo lopu." Izdzirdējis šo bēdu vēsti, Kungs Krišna vispirms gluži kā parasts cilvēks ļoti uztraucās. Varēja redzēt, cik Krišna ir bēdīgs, un Viņš pat sāka žēli raudāt: "Kā gan tas varēja notikt? Tur ir Mans brālis Kungs Balarāma, un neviens taču nespēj uzveikt Balarāmadži. Viņš sargā Dvārakas pilsētu, un Es zinu, ka Viņš vienmēr ir modrs. Kā gan Šālva varēja iekļūt pilsētā un tādā veidā sagūstīt Manu tēvu? Lai kas arī šis Šālva būtu, viņa spēki ir ierobežoti. Kā gan viņš varēja izrādīties stiprāks par Balarāmadži un aizvest projām Manu tēvu, sagūstot viņu tā, kā stāsta šis cilvēks? Ak vai! Liktenis ir tik varens!"

Kamēr Šrī Krišna tā domāja, Šālva atveda pie viņa kādu apcietinātu vīru, kas izskatījās gluži kā Vasudēva, Krišnas tēvs. Tas viss bija Šālvas mistisko spēku radīts.

Šālva uzrunāja Krišnu: "Nelietīgais Krišna, paskaties! Šeit ir Tavš tēvs, kas laidis Tevi pasaulē un ar kura žēlastību Tu joprojām dzīvo. Raugies, es viņu tūlīt nogalināšu! Ja Tev vēl ir kaut mazliet spēka, tad pamēģini viņu glābt." Pateicis šos vārdus, burvju mākslinieks Šālva tūlīt nocirta viltus Vasudēvam galvu. Tad viņš, ne mirkli nevilcinoties, aiznesa nedzīvo ķermeni un iekāpa savā gaisa kuģī. Kungs Krišna ir sevī pilnā Dieva Augstākā Personība, tomēr, tā kā Viņš darbojās cilvēka lomā, Viņš uz brīdi noskuma, it kā patiešām būtu zaudējis savu tēvu. Taču jau nākamajā mirklī Krišna bija sapratis, ka tēva sagūstīšana un nogalināšana ir tikai Šālvas burvestības un māņi, ko tas iemācījies no dēmona Majas. Atguvies Viņš vairs neredzēja ne vēstnesi, ne sava tēva galvu, bet Šālva ar savu gaisa kuģi jau bija pacēlies augstu debesīs. Krišna sāka domāt, kā nogalināt Šālvu.

Diženām autoritātēm un svētajiem ir dažādi viedokļi par Krišnas izturēšanos. Kā gan Krišna, Dieva Augstākā Personība, visu spēku un zināšanu avots, varēja tā nobīties? Žēlabas, skumjas un apjukums raksturīgi saistītajām dvēselēm. Kā gan kaut kas tāds varēja notikt ar Visaugstāko, kurš ir zināšanu, spēka un bagātības pilns? Patiesībā Kungu Krišnu nekādā ziņā nevarēja maldināt šādas burvestības. Viņš tikai tādā veidā parādīja, ka darbojas cilvēka lomā. Diženi svētie un gudrie, kas garīgi kalpo Kunga Krišnas lotospēdām un kas tādā veidā ir sasnieguši augstāko sevis apzināšanās pilnību, ir pacēlušies pāri ķermeniskās dzīves izpratnes maldiem. Kungs Krišna visiem šiem svētajiem ir augstākais dzīves mērķis. Tad kā gan Krišnu varēja maldināt Šālvas burvestības? Secinājums ir tāds, ka Kunga Krišnas apjukums bija tikai vēl viena Viņa augstākās personības varenības izpausme.

Domādams, ka burvestības ir samulsinājušas Krišnu, Šālva bija ļoti priecīgs un uzbruka Kungam ar jaunu spēku un dedzību, raidot pret Viņu bultu zalves. Taču Šālvas dedzību var salīdzināt ar to, kā mušīņas lido ugunī. Kungs Krišna, šaudams bultas ar neiedomājamu spēku, ievainoja Šālvu, sadragājot gabalos viņa bruņas, loku un dārgakmeņiem rotāto bruņucepuri. No varenā Krišnas vāles sitiena Šālvas brīnišķīgais gaisa kuģis salūza gabalos un iekrita jūrā. Šālva ļoti uzmanījās, un viņam izdevās izlekt no sašķaidītā gaisa kuģa un nolaisties zemē. Viņš vēlreiz metās virsū Kungam Krišnam. Kad Šālva ar paceltu vāli uzbruka Krišnam, Kungs nocirta viņam vienu roku, kas kopā ar visu vāli nokrita zemē. Galu galā, nolēmis Šālvu nogalināt, Kungs paņēma savu brīnumaino disku, kas mirdzēja kā saule materiālās pasaules iznīcināšanas laikā. Kad Kungs Šrī Krišna stāvēja ar paceltu disku gatavs nogalināt Šālvu, izskatījās, ka pār kalnu uzlēkusi sarkana saule. Tad Kungs Krišna nocirta Šālvam galvu, kas ar visiem auskariem un kroni nokrita zemē. Šrī Krišna nogalināja Šālvu, gluži tāpat kā debesu valdnieks Indra nogalināja Vritrāsuru.

Kad Šālva bija beigts, viņa kareivji un sekotāji vaimanāja: "Ak vai! Ak vai!" Bet debesu padievi kaisīja pār Krišnu ziedus un pavēstīja Viņa uzvaru, sitot bungas un pūšot ragus. Šajā brīdī ieradās pārējie Šišupālas draugi, kā Dantavakra, lai cīnītos ar Krišnu un atriebtu Šišupālas nāvi. Dantavakra bija briesmīgu dusmu pārņemts.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit sestajai nodaļai "Šālvas atbrīvošana".

Septiņdesmit septītā nodaļa. Dantavakras, Vidūrathas un Romaharšanas nāve

Kad Šišupāla, Šālva un Paundra bija atstājuši šo pasauli, kāds neprātīgs dēmonisks valdnieks vārdā Dantavakra gribēja nogalināt Krišnu, lai atriebtu sava drauga Šālvas nāvi. Viņš bija tik nikns, ka atsteidzās uz kaujas lauku bez kārtīgiem ieročiem un apbruņojuma, pat bez kaujas ratiem. Viņa

vienīgais ierocis bija neprātīgās dusmas, kas gailēja viņā kā uguns. Dantavakram rokā bija tikai vāle, bet viņš bija tik varens, ka no tā soļiem drebēja zeme. Redzot, cik varonīgi nāk Dantavakra, Kungs Krišna izkāpa no saviem kaujas ratiem, jo kara likumi prasīja, ka cīņai jānotiek starp vienlīdzīgiem pretiniekiem. Zinot, ka Dantavakra ir viens un apbruņots tikai ar vāli, arī Kungs Krišna, gatavojoties stāties viņam pretī, paņēma vāli. Kad Kungs Krišna nostājās Dantavakras priekšā, dēmons bija spiests pārtraukt savu varonīgo gājienu, tāpat kā milzīgie jūras vilņi ir spiesti apstāties krastā.

Tad Karūšas valdnieks Dantavakra, stingri satvēris savu vāli, sacīja Kungam Krišnam: "Tā ir ļoti liela laime un veiksmē, Krišna, ka mēs varam skatīt viens otru vaigu vaigā. Mans dārgais Krišna! Tu galu galā esi mans brālēns no mātes puses, un man nevajadzētu Tevi tādā veidā nogalināt, bet diemžēl Tu esi izdarījis lielu kļūdu, aizsūtot viņā saulē manu draugu Šālvu. Vēl jo vairāk, ar mana drauga nāvi Tev ir par maz; Es zinu, ka Tu gribi nogalināt arī mani. Tu esi apņēmis to izdarīt, tāpēc man ar vāli nāksies sašķaidīt Tevi gabalos. Krišna, lai gan Tu esi mans radnieks, Tu esi pilnīgs nejēga. Tu esi mūsu lielākais ienaidnieks, tāpēc man Tevi jānogalina jau šodien. Tu esi kā augonis, kas jāizgriež. Es aizvien esmu pateicīgs saviem draugiem un uzskatu sevi par lielu Šālvas parādnieku. Es varu nolīdzināt savu parādu, vienīgi nogalinot Tevi."

Kā ziloņa vadītājs cenšas savaldīt ziloni ar savu trijžuburi, tā Dantavakra centās valdīt pār Krišnu ar stipriem vārdiem. Beidzis zaimot Krišnu, tas ar vāli iesita Viņam pa galvu un ierēcās gluži kā lauva, bet Krišna pat pēc stiprā Dantavakras sitiena ne sprīdi nepakustējās un nesajuta nekādas sāpes. Paņēmis savu Kaumodakī vāli, Krišna ļoti veikli iesita Dantavakram pa krūtīm tā, ka dēmona sirds pārplīsa divās daļās. Dantavakra sāka vemt asinis un izspūrušiem matiem nokrita zemē, izstiepdams rokas un kājas. Tas viss notika pavisam ātri. Pirms mirkļa Dantavakra vēl bija dzīvs, bet nu viņa ķermenis gulēja zemē. Pēc Dantavakras nāves gluži tāpat kā pēc Šišupālas nāves visi klātesošie redzēja, ka no dēmona ķermeņa izlido maza garīgā mirdzuma dzirkstelīte, kas brīnumaini saplūst ar Kunga Krišnas ķermeni.

Dantavakram bija brālis Vidūratha, kas ļoti pārdzīvoja Dantavakras nāvi. Aiz bēdām un dūsmām smagi elsdams, Vidūratha nostājās Kunga Krišnas priekšā ar zobenu un vairogu rokās, lai atriebtu brāļa nāvi. Vidūratha gribēja tūlīt nogalināt Krišnu. Krišna, saprazdams, ka Vidūratha tikai gaida izdevību cirst ar zobenu, paņēma savu Sudaršanas čakru jeb disku, kas ir ass kā bārdas nazis, un vienā acumirkli nocirta Vidūratham galvu ar visu kroni un auskariem.

Tā Kungs Krišna, nogalinājis Šālvu, iznīcinājis viņa brīnumaino gaisa kuģi un ticis galā ar Dantavakru un Vidūrathu, ienāca savā pilsētā Dvārakā. Nogalināt šos lielos varoņus varēja vienīgi Krišna, un tāpēc Viņu slavināja gan debesu padievi, gan Zemes cilvēki. Krišnu ar dziesmām un veselu ziedu lietu liksmi sveica gan diženie gudrie un askēti, gan Sidhas un Gandharvas planētu iedzīvotāji, gan vidjādharas, vāsuki un mahānāgas, gan skaistie eņģeļi, Pitrilokas iedzīvotāji, jakšas, kinas, gan čāranas. Dvārakas iedzīvotāji skaisti izrotāja pilsētu un sarīkoja lielas svinības, un, kad Kungs Krišna gāja cauri pilsētai, Viņam dziļā cieņā sekoja visi Vrišni dinastijas locekļi un Jādu dinastijas varoņi. Tās ir dažas no pārpasaulīgajām spēlēm, ko paveica Kungs Krišna, visu mistisko spēku valdnieks un kosmisko izpausmju Kungs. Nejēgas un dzīvnieciski ļaudis reizēm uzskata, ka Krišnu iespējams uzvarēt, bet patiesībā Viņš ir Dieva Augstākā Personība, un neviens nespēj Viņu sakaut. Krišna ir uzvarētājs vienmēr. Viņš ir vienīgais Dievs, un visi pārējie ir kalpi un Viņa gribas izpildītāji.

Reiz Kungs Balarāma uzzināja, ka Kuru dinastija gatavojas brāļu karam, un vienu pusi vada Durjodhana, bet otru – Pāndavi. Viņš negribēja būt tikai vidutājs miera sarunās. Redzēdams, ka nespēs piedalīties kaujā nevienā no pusēm, Balarāma devās prom no Dvārakas, lai apstaigātu dažādas svētceļojumu vietas. Vispirms Viņš gāja uz svētceļojumu vietu Prabhāsakšētru. Tur Viņš nomazgājās, iepriecināja vietējos brāhmanus un saskaņā ar Vēdu rituāliem veltīja ziedojumus padieviem, pitām,

diženiem gudrajiem un ļaudīm. Tieši tā saskaņā ar Vēdām ir jārikojas svētajās vietās. Pēc tam, vairāku cienījamu brāhmanu pavadīts, Kungs Balarāma nolēma apskatīt vairākas vietas Sarasvatī upes krastā. Viņš apstaigāja Prithūdaku, Bindusaru, Tritakūpu, Sudaršana-tīrthu, Višālatīrthu, Brahmatīrthu un Čakratīrthu. Viņš pabija arī visās svētajās vietās pie Sarasvatī upes, kas tek uz austrumiem. Pēc tam Viņš devās uz visām galvenajām svētceļojumu vietām, kas atrodas Jamunas un Gangas krastos. Galu galā Viņš nonāca svētajā vietā, ko sauc par Naimišāranju.

Svētā vieta Naimišāranja Indijā atrodama vēl šodien, un senajos laikos tajā mēdza satikties diženi gudrie un svētie, lai izprastu garīgo dzīvi un sevis apzināšanos. Kad Naimišāranjā ieradās Kungs Balarāma, tur bija sapulcējušies daudzi pārpasaulnieki, kas rīkoja lielu ziedošanas ceremoniju. Šādas pārpasaulnieku tikšanās mēdza ilgt tūkstošiem gadu. Kad ieradās Kungs Balarāma, visi, kas bija sanākuši svētajā vietā, – viedie, askēti, brāhmani un mācītie zinātnieki – tūlīt piecēlās un ar lielu godu un cieņu sveicināja Kungu. Daži pazemīgi noliecās Viņa priekšā, bet vecākie gudrie un brāhmani pieceloties deva Viņam savu svētību. Pēc tam Kungs Balarāma tika apsēdināts, un visi klātesošie Viņu godināja. Visi stāvēja, jo ikviens zināja, ka Balarāma ir Dieva Augstākā Personība. Izglītība nozīmē Dieva Augstākās Personības izpratni; un, lai gan Kungs Balarāma bija atnācis uz Zemi kā kšatrijs, visi brāhmani un gudrie, Viņam atnākot, piecēlās, jo zināja, kas ir Kungs Balarāma.

Taču, kad pēc godināšanas Kungs Balarāma apsēdās savā vietā, Viņš ieraudzīja Vjāsadēvas (Vēdu sastādītāja, Dieva avatāra) mācekli Romaharšanu, kas joprojām sēdēja uz vjāsāšanas. Romaharšana nebija ne piecēlies, ne sveicinājis Kungu Balarāmu. Viņš sēdēja uz vjāsāšanas un savā muļķībā iedomājās, ka ir augstāks par Kungu un viņam nav jāpieceļas vai jānoliecas Kunga priekšā. Kungs Balarāma atcerējās Romaharšanas izcelšanos: viņš bija dzimis sūtas ģimenē, tas ir, no brāhmanu mātes un kšatrija tēva. Pat ja Romaharšana uzskatīja Balarāmu par kšatriju, viņam nevajadzēja palikt sēžam uz augstās vjāsāšanas; saskaņā ar savu izcelšanos viņš vispār nedrīkstēja sēdēt augstāk par citiem, jo apkārt bija daudz mācītu brāhmanu un gudro. Kungs Balarāma arī redzēja, ka Romaharšana ne tikai nav vēlējies nokāpt no sava augstā krēsla, bet pat nav gribējis piecelties un sveicināt atnākušo Balarāmadži. Kungam Balarāmam ļoti nepatika Romaharšanas nekaunība, un Viņš ļoti sadusmojās.

Kad cilvēks sēž uz vjāsāšanas, viņam parasti nav jāpieceļas, sagaidot atnācējus, bet šajā gadījumā apstākļi bija citādi, jo Kungs Baladēva nav parasts cilvēks. Tādēļ, lai gan visi brāhmani bija nolēmuši, ka Romaharšana Sūta ir cienīgs sēdēt uz vjāsāšanas, arī viņam būtu vajadzējis sekot pārējo brāhmanu un mācīto gudro piemēram un atzīt, ka Kungs Balarāma ir Dieva Augstākā Personība. Viņu jāgodā vienmēr, pat ja parastu cilvēku šādos gadījumos nepienākas godāt. Krišnas un Balarāmas atnākšanas īpašais mērķis ir reliģijas principu atjaunošana. Kā teikts Bhagavad-gītā, augstākais reliģijas princips ir sevis uzticēšana Dieva Augstākajai Personībai. Arī Šrīmad Bhāgavatamā apstiprināts, ka augstākā reliģijas pilnība ir garīgā kalpošana Kungam.

Redzot, ka Romaharšana Sūta par spīti visai Vēdu apguvei nesaprot augstākos reliģijas principus, Kungs Balarāma, protams, viņu neatbalstīja. Romaharšanam Sūtam tika dota iespēja kļūt par nevainojamu brāhmanu, bet, tā kā viņš slikti izturējās pret Dieva Augstāko Personību, Kungs Balarāma tūlīt atcerējās tā zemo izcelšanos. Romaharšanam Sūtam bija dota brāhmana vieta, tomēr viņš nebija dzimis brāhmana ģimenē; viņš bija cēlies no pratilomas ģimenes. Saskaņā ar vēdisko izpratni, pastāv divu veidu jauktās ģimenes: anulomas un pratilomas. Ja vīrietis apprecas ar sievieti no zemākas kastas, tad viņu pēctečus sauc par anulomām; bet, ja vīrietis apprecas ar augstākas kastas sievieti, tad viņu bērni ir pratilomas. Romaharšana Sūta bija cēlies no pratilomas ģimenes, jo viņa tēvs bija kšatrijs, bet māte – brāhmane. Tā kā Romaharšanas pārpasaulīgā apzināšanās nebija pilnīga, Kungs Balarāma atcerējās viņa pratilomas izcelšanos. Doma ir tāda, ka jebkuram cilvēkam var tikt dota iespēja kļūt par brāhmanu, bet, ja viņš nepareizi izmanto savu brāhmanisko stāvokli un viņam

nav īstenas apzināšanās, tad viņš tomēr nevar tikt atzīts par brāhmanu.

Redzot, cik nepilnīga ir Romaharšanas Sūtas garīgā izpratne, Kungs Balarāma nolēma viņu par uzpūtību sodīt. Kungs teica: "Šis cilvēks ir pelnījis nāvessodu, jo par spīti tam, ka viņš ir Kunga Vjāsadēvas mācekļis un ir apguvis no šīs cildenās personības visus Vēdu rakstus, viņš nemaz neizrāda cieņu Dieva Augstākajai Personībai." Kā teikts Bhagavad-gītā, cilvēks, kurš ir īstens brāhmans un kas ir augsti mācīts, gluži dabiski kļūst arī pieklājīgs. Tomēr, lai gan Romaharšana Sūta bija ļoti izglītots un tam tika dota iespēja kļūt par brāhmanu, viņš nebija kļuvis pieklājīgs. No šī piemēra mēs varam saprast, ka cilvēks, kurš ļoti lepojas ar saviem materiālajiem ieguvumiem, nevar kļūt brāhmaniski pieklājīgs. Šāda cilvēka izglītība ir tikpat vērtīga kā dārgakmens, kas rotā čūska kapuci. Par spīti dārgakmenim, čūska ir un paliek čūska. Tā ir tikpat bīstama kā agrāk. Ja cilvēks nekļūst lēnprātīgs un pazemīgs, tad visa viņa Vēdu un Purānu apguve, visas plašās šāstru zināšanas ir kā drēbes, kā dejojāja tērps. Kungs Balarāma domāja: "Es esmu atnācis, lai sodītu viltvāržus, kuri ir iekšēji netīri, bet ārēji izliekas par ļoti izglītotiem un ticīgiem. Viņus nogalinot, Es tiem neļaušu turpmāk grēkot, tāpēc tas ir pareizi."

Kungs Balarāma izvairījās no piedalīšanās Kurukšētras kaujā, tomēr Viņš bija Dieva Augstākā Personība, un reliģijas principu atjaunošana bija Viņa galvenais pienākums. Apdomājis to visu, Kungs Balarāma nogalināja Romaharšanu Sūtu, iesitot viņam ar kušas smilgu, kas ir parasts zāles stiebrs. Ja kāds uzdod jautājumu, kā tas bija iespējams, atbilde ir dota Šrīmad Bhāgavatamā, kur izmantots vārds "prabhu" (saimnieks). Dievs Kungs vienmēr ir pārpasaulīgs, Viņš ir visspēcīgāks un var darīt to, ko pats vēlas, Viņš nav pakļauts materiālajiem likumiem un principiem. Tādēļ arī Kungs Balarāma varēja nogalināt Romaharšanu Sūtu, vienkārši iesitot viņam ar kušas zāles stiebru.

Par Romaharšanas Sūtas nāvi visi ļoti bēdējās, skanēja skaļas raudas un vaimanas. Lai gan brāhmani un gudrie zināja, ka Kungs Balarāma ir Dieva Augstākā Personība, viņi tomēr atļāvās iebilst pret Kunga rīcību. Brāhmani pazemīgi sacīja: "Dārgais Kungs, mēs domājam, ka Tava rīcība nesaskan ar reliģijas principiem. Dārgais Kungs Jadunandana, zini, ka mēs, brāhmani, ievēlējām Romaharšanu Sūtu šajā augstajā amatā uz visu lielās ziedošanas laiku. Viņš sēdēja uz vjāsāšanas pēc mūsu gribas, un tam, kurš sēž uz vjāsāšanas, sagaidot atnācējus, nav jāpieceļas. Vēl jo vairāk, mēs devām Romaharšanam Sūtam svētību, ka viņš varēs dzīvot bez kādām raizēm. Tu, Kungs, esi nogalinājis viņu, to visu nezinot, un tāpēc mēs uzskatām, ka Tava rīcība ir pielīdzināma brāhmana nogalināšanai. Dārgais Kungs, visu kritušo dvēseļu atpestītāj! Mēs nešaubāties, ka Tu esi visu Vēdu principu zinātājs. Tu esi visu mistisko spēku saimnieks, tāpēc Vēdu norādījumus nevar attiecināt uz Tevi kā uz parastu cilvēku. Taču mēs lūdzam, lai Tu savā bezcēloņu žēlastībā pret citiem būtu tik labs un izpirktu Romaharšanas Sūtas nogalināšanas grēku. Taču mēs Tev nepiedāvājam nekādu noteiktu grēku izpiršanas veidu. Lūdzu, izvēlies to pats, lai citi varētu sekot Tavam piemēram. Ja kaut ko dara dižena personība, tad parastie ļaudis tai seko."

Kungs atbildēja: "Jā, Man ir jāizpērk šis grēks. Lai gan Es esmu rīkojies pareizi, ja tā darītu kāds cits, tad tas būtu nepareizi, tāpēc Es uzskatu, ka Mans pienākums ir darīt to, ko šajā gadījumā iesaka autoritatīvi raksti. Es arī varu atdot Romaharšanam Sūtam dzīvību, dāvāt viņam garu mūžu, daudz spēka un jutekļu spējas. Ja jūs vēlaties, tad Es ar prieku došu viņam visu, ko lūgsiet. Es būšu laimīgs, ja varēšu dot šīs svētības un izpildīt jūsu vēlmes."

Šie Kunga Balarāmas vārdi skaidri parāda, ka Dieva Augstākā Personība savā darbībā ir brīva. Lai gan Romaharšanas Sūtas nogalināšanu varētu uzskatīt par nepareizu rīcību, Kungs to visu vienā mirklī varēja vērst par labu un dot svētību visiem. Tas nozīmē, ka mēs nedrīkstam atdarināt Dieva Augstākās Personības darbību; mums vienkārši jāseko Kunga norādījumiem. Lai gan diženie un mācītie gudrie bija uzskatījuši Kunga Balarāmas rīcību par nepareizu, viņi redzēja, ka Kungs tūlīt visu var vērst par

labu un vēl labāku. Nevēlēdamies teikt kaut ko sliktu par Romaharšanas Sūtas nogalināšanu un kaut kādā ziņā iejaukties Kunga misijā, gudrie lūdza: "Dārgais Kungs! Tu esi izmantojis kušas ieroci tik neparastā veidā, tāpēc lai viss paliek kā ir. Tu esi gribējis nogalināt Romaharšanu Sūtu, tādēļ viņu vairs nevajag atdzīvināt. Tajā pat laikā Tu, Kungs, varbūt atceries, ka mēs, gudrie un brāhmani, svētījām viņu ar ilgu mūžu, un arī šī svētība nedrīkst iet zudumā." Tādējādi mācīto brāhmanu lūgums bija pretrunīgs, jo viņi gribēja gan saglabāt svētību, ka Romaharšana Sūta varēs dzīvot līdz pat lielās ziedošanas beigām, gan arī nevēlējās, lai Romaharšanas nogalināšana no Balarāmas puses izrādītos kļūda.

Dieva Augstākā Personība atrisināja šo jautājumu tādā veidā, kas atbilda Viņa augstajam stāvoklim. Balarāma sacīja: "Vēdas norāda, ka dēls ir tēva pārstāvis. Tā kā dēls rodas no tēva ķermeņa, Romaharšanas Sūtas dēlam Ugrašravam Sūtam no šī brīža jāstājas tēva vietā un jāturpina Purānu apspriešana, un, tā kā jūs vēlējaties, lai Romaharšanai būtu ilgs mūžs, šo svētību saņems viņa dēls. Ugrašrava baudīs visu, kas tika dots Romaharšanai, – ilgu mūžu, labu veselību, dzīvi bez raizēm un pilnīgu spēku visiem jutekļiem."

Tad Kungs Balarāma lūdza, lai gudrie un brāhmani bez šīs Romaharšanas dēlam dotās svētības prasītu vēl kādu svētību. Viņš teica, ka tūlīt gatavs visu izpildīt. Šai ziņā Kungs izturējās kā parasts kšatrijs, un Viņš teica gudrajiem, ka nezina, kādā veidā jāizpērk grēks par Romaharšanas nogalināšanu, un visu, ko gudrie ieteiks, Viņš ar prieku pieņems.

Brāhmani saprata, ko vēlas Kungs, un tāpēc ieteica Viņam izpirkt grēkus tādā veidā, lai brāhmaniem būtu no tā kāds labums. Viņi sacīja: "Dārgais Kungs! Ir tāds dēmons vārdā Balvala. Šis ārkārtīgi varenais dēmons ir Ilvalas dēls, un viņš ik pēc divām nedēļām pilnā un jaunā mēnesī ierodas šajā svētajā vietā, lai traucētu mums veikt ziedošanas ceremoniju. Ak, Dašārhas ģimenes pēcteci, lūdzu, nogalini šo dēmonu. Ja Tu būsi tik labs un to paveiksi, tad mēs uzskatīsim Tavu grēku par izpirktu. Dēmons mēdz negaidīti ierasties šajā vietā un apliet gan mūs, gan svētvietu ar tādām nešķīstām lietām kā strutām, asinīm, izkārnījumiem, urīnu un vīnu. Kad Tu būsi nogalinājis Balvalu, tad varēsi turpināt savu ceļojumu pa svētajām vietām un tā pēc divpadsmit mēnešiem būsi pilnīgi brīvs no visiem grēkiem. Tāds ir mūsu ieteikums."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit septītajai nodaļai "Dantavakras, Vidūrathas un Romaharšanas nāve".

Septiņdesmit astotā nodaļa. Balvalas atbrīvošana un Kunga Balarāmas ceļojums pa svētajām vietām

Kungs Balarāma sagatavojās dēmona Balvalas sagaidīšanai. Laikā, kad dēmons parasti uzbruka svētajai vietai, sacēlās briesmīga vētra ar krusu, debesis bija putekļu pilnas, un bija jūtama smirdoņa. Tūlīt pēc tam nelietīgais dēmons Balvala sāka liet no debesīm urīnu, izkārnījumus un citu nešķīstu šķidrums straumes tieši pār ziedošanas vietu. Pēc šī uzbrukuma parādījās pats dēmons ar lielu trijžuburi rokās. Balvala bija milzīgs, un viņa melnais augums atgādināja lielu ogļu kalnu. Dēmona bārda, mati un ūsas bija sarkanas kā varš. Lielās bārdas un ūsu dēļ viņa mute likās šaušalīga. Ieraudzījis dēmonu, Kungs Balarāma tūlīt sagatavojās viņam uzbrukt. Viņš sāka domāt, kā lielo dēmonu varētu sašķaidīt gabalos. Tad Kungs Balarāma piesauca savu arklu un vāli, un ieroči tūlīt ieradās pie Viņa. Dēmons Balvala lidoja debesis, un, tikko radās izdevība, Kungs Balarāma ar savu arklu norāva viņu zemē un dūsmās ar vāli sašķaidīja dēmona galvu. No Balarāmas sitiena dēmonam ielūza piere un asinis plūda straumēm. Dēmons, kas bija sagādājis tik lielas ciešanas dievbijīgajiem brāhmaniem, skaļi kliegdam, nokrita zemē gluži kā liels, zibens sašķaidīts kalns ar sarkanā mīnija virsotni.

Naimišāranjas iedzīvotāji, mācītie gudrie un brāhmani, to redzot, bija ļoti priecīgi, un veltīja Kungam Balarāmam pazemīgas lūgšanas. Viņi no visas sirds svētīja Kungu un teica, ka viss, ko Kungs Balarāma darīs, vienmēr lieliski izdosies. Tad gudrie un brāhmani sarīkoja ceremoniālu Kunga Balarāmas mazgāšanu un nomazgāja Viņu gluži tāpat, kā padievi mazgā valdnieku Indru pēc uzvaras pār dēmoni. Brāhmani un gudrie godināja Kungu Balarāmu, pasniedzot Viņam lieliskas jaunas drēbes, rotas un uzvaras vītņi no brīnišķīgiem, mūžīgiem un nenovīstošiem lotosa ziediem.

Pēc šī notikuma Kungs Balarāma atvadījās no Naimišāranjas brāhmaniem un citu brāhmanu pavadībā devās uz Kaušikī upes krastu. Nomazgājies šajā svētajā vietā, Viņš ceļoja tālāk uz Sarajā upi un aizgāja līdz tās iztekai. Ceļodams gar Sarajā upes krastu, Viņš nonāca līdz Prajāgai, kur satek kopā trīs upes: Ganga, Jamuna un Sarasvatī. Arī tur Viņš mazgājās, vietējos tempļos godināja Dievu un saskaņā ar Vēdu rakstiem izpildīja rituālus, kas bija veltīti senčiem un gudrajiem. Pēc tam Viņš aizgāja uz gudrā Pulahas āšramu un no turienes devās uz Gandakī, kas atrodas Gomatī upes krastā. Pēc tam Viņš nomazgājās Vipāšas upē. Tad Viņš devās uz Šonas upes krastu. (Šona vēl mūsdienās ir viena no lielajām Bihāras apgabala upēm.) Arī tur Viņš nomazgājās un veica Vēdu rituālistiskās ceremonijas. Turpinot ceļojumu, Kungs Balarāma nonāca svētajā Gajas pilsētā, kur atrodas slavens Višnu templis. Paklausot sava tēva Vasudēvas padomam, Viņš šajā Višnu templī veica ziedojumus senčiem. No turienes Viņš devās ceļā uz svētās Gangas ieteku Bengālijas līcī. Šo svēto vietu sauc par Gangāsāgaru, un arī mūsdienās tur katru gadu janvāra beigās pulcējas daudz svētu un dievbijīgu ļaužu gluži tāpat kā Prajāgā, kur ik gadus notiek Magha Mēlas svētki.

Nomazgājies un izpildījis rituālus Gangāsāgarā, Kungs Balarāma devās uz Mahēndra Parvatas kalnu, kur tikās ar Kunga Krišnas avatāru Parašurāmu un pazemīgi noliecās viņa priekšā. Pēc tam Kungs Balarāma sāka iet uz Indijas dienvidiem un apceļoja Godāvarī upes krastus. Nomazgājies Godāvarī un paveicis nepieciešamos rituālus, Viņš pabija vēl pie trijām upēm: Vēnas, Pampas un Bhīmarathī. Pie Bhīmarathī atrodas dievība, ko sauc par Svāmī Kārtikēju. Apskatījis Kārtikēju, Kungs Balarāma devās uz Mahārāštras apgabala svētceļojumu pilsētu Šailapuru. Šailapura ir viens no lielākajiem rajoniem Mahārāštras apgabalā. Tad Kungs Balarāma gāja uz Dravidadēšu. Dienvidindija ir sadalīta piecās daļās, kuras sauc par Pančadravidu. Arī Ziemeļindija ir sadalīta piecās daļās, un tās sauc par Pančagaudu. Visi galvenie mūsu laikmeta āčārjas – Šankarāčārja, Rāmānudžāčārja, Madhvāčārja, Višnusvāmī un Nimbārka – ir ieradušies šajā pasaulē Dravidas apgabalos. Turpretī Kungs Čaitanja ir

atnācis Bengālijā, kas ir daļa no piecām Gaudadēšām.

Nozīmīgākā svētceļojumu vieta Dienvidindijā jeb Dravidā ir Vēnkatačāla, ko parasti sauc par Bāladži. Pabijis šajā vietā, Kungs Balarāma devās uz Višnukāncī, bet no turienes – uz Kāvērī upes krastu. Viņš nomazgājās Kāvērī upē un tad gāja tālāk uz Rangakšētru. Rangakšētrā atrodas lielākais templis pasaulē, un tā Višnu dievību sauc par Ranganāthu. Līdzīgs Ranganāthas templis atrodas Vrindāvanā, lai gan tas nav tik liels kā Rangakšētras templis.

Pa ceļam uz Višnukāncī Kungs Balarāma apmeklēja arī Šivakāncī. Pabijis Rangakšētrā, Viņš devās uz Mathuru, ko parasti sauc par Dienvidindijas Mathuru. Pēc tam Viņš ceļoja uz Sētubandhu, vietu, kur Kungs Rāmačandra uzbūvēja akmens tiltu no Indijas uz Lanku (Šrilanku). Šajā svētajā vietā Kungs Balarāma uzdāvināja vietējiem priesteriem brāhmaniem desmittūkstoš govīs. Ir tāda Vēdu paraža, ka bagāts svētceļnieks dāvina svēto vietu priesteriem zirgus, govīs, rotājumus un drēbes. Svēto vietu apceļošana un priesteru brāhmanu apdāvināšana ar visu nepieciešamo šajā Kali laikmetā gandrīz aizmirsta. Sabiedrības bagātākā daļa Vēdu kultūras pagrimuma dēļ vairs nevēlas apceļot svētās vietas, un priesteri brāhmani, kas ir atkarīgi no šādiem viesiem, arī nespēj, kā nākas, pildīt savu pienākumu un palīdzēt svētceļniekiem. Svēto vietu priesterus brāhmanus sauc par pandām jeb panditiem. Tas nozīmē, ka agrāk tie bija mācīti, ļoti izglītoti brāhmani, kuri ļoti labi prata pastāstīt par svētajām vietām un to jēgu, un tādā veidā gan ceļotāji, gan priesteri, viens otram palīdzot, guva svētību.

No Šrīmad Bhāgavatamas aprakstiem kļūst skaidrs, ka Kungs Balarāma, apceļojot dažādās svētvietas, rūpīgi ievēroja Vēdu likumus. Uzdāvinājis brāhmaniem govīs Sētubandhā, Kungs Balarāma devās uz Kritamālas un Tāmraparnī upēm. Abas šīs upes izslavētas par svētām, un Kungs Balarāma tajās nomazgājās. Tālāk Viņš gāja uz Malajas kalnu. Šis Malajas kalns ir ļoti liels, un ir teikts, ka tas ir viens no septiņiem Malajas kalniem. Šajā vietā mēdza uzturēties diženais gudrais Agastja, un Kungs Balarāma apciemoja gudro un pazemīgi noliecās viņa priekšā. Saņēmis gudrā svētību un atvadījies no viņa, Kungs Balarāma devās tālāk uz Indijas okeānu.

Pašā pussalas galā atrodas liels dievietes Durgas templis, un viņa šajā vietā tiek saukta par Kanjākumārī. Kanjākumārī templi apmeklēja arī Kungs Rāmačandra, un no tā var secināt, ka šis templis ir pastāvējis miljoniem gadu. No turienes Kungs Balarāma devās uz svēto pilsētu Phālgunatīrthu, kas atrodas Indijas okeāna jeb Dienvidu okeāna krastā. Phālgunatīrtha ir slavena ar to, ka tur guļ Kungs Višnu savā Anantas avatārā. No Phālgunatīrthas Kungs Balarāma devās tālāk uz svētceļojumu vietu Pančāpsarasu. Arī tur Viņš saskaņā ar Vēdu principiem nomazgājās un izpildīja rituālus. Arī šī ir Kunga Višnu svētvietā, un tāpēc Kungs Balarāma vietējiem priesteriem brāhmaniem uzdāvināja desmittūkstoš govīs.

Nonācis līdz Kumari ragam, Kungs Balarāma sāka iet uz Kēralas pusi. Kēralas valsts Dienvidindijā atrodas vēl tagad, un to sauc par Dienvidkēralu. Pabijis šajā vietā, Kungs devās uz Gokarnatīrthu, kur pastāvīgi tiek godināts Kungs Šiva. Tad Balarāma apskatīja Ārjādēvī templi, kuram visapkārt ir ūdens. No šīs salas Viņš devās uz Šūrpāroku. Pēc tam Kungs Balarāma nomazgājās Tāpī, Pajošnī un Nirvindhjas upēs un gāja uz Dandakāranjas mežu. Šajā pašā Dandakāranjas mežā Kungs Rāmačandra dzīvoja izsūtījuma laikā. Pēc tam Kungs Balarāma nonāca pie Narmadas upes, kas ir lielākā upe Centrālindijā. Svētās Narmadas krastā atrodas svētceļojumu vieta Māhišmatī Purī. Nomazgājies tur saskaņā ar Vēdu principiem, Kungs Balarāma atgriezās Prabhāsatīrthā, no kurienes Viņš bija sācis savu ceļojumu.

Nonācis Prabhāsatīrthā, Kungs Balarāma no brāhmaniem uzzināja, ka lielākā daļa kšatriju Kurukšētras kaujā krituši. Vēsts par to, ka pasaule atbrīvojusies no lielā sloga, Balarāmu iepriecināja. Kungs Krišna un Balarāma bija atnākuši uz Zemi, lai mazinātu slogu, ko bija radījuši godkārīgie kšatriju valdnieki ar saviem lielajiem karaspēkiem. Tāda ir materiālistiskā dzīve: ļaudis nav

apmierināti, iegūstot tikai to, kas viņiem nepieciešams. Savā godkāribā viņi tiecas iegūt aizvien vairāk un vairāk, un šīs nelikumīgās vēlmes ierobežo dabas jeb Dieva likumi, kas izpaužas kā bads, karš, sērgas un līdzīgas nelaimes. Kungs Balarāma uzzināja, ka Kuru joprojām turpina cīnīties, lai gan lielākā daļa kšatriju jau ir nogalināti. Tāpēc Viņš devās uz kaujas lauku un nonāca tur tieši tajā dienā, kad notika Bhīmasēnas un Durjodhanas divkauja. Kungs Balarāma bija abu pretinieku labvēlis, tāpēc Viņš vēlējās pārtraukt divkauju, taču tas neizdevās.

Kad ieradās Kungs Balarāma, valdnieks Judhištira, viņa jaunākie brāļi Nakula un Sahadēva, kā arī Kungs Krišna un Ardžuna tūlīt pazemīgi sveicināja Viņu, taču neteica ne vārda. Tie klusēja tāpēc, ka Kungs Balarāma zināmā mērā bija pieķēries Durjodhanam, kurš no Balarāmadži bija iemācījis vāles cīņu. Kamēr notika cīņa, valdnieks Judhištira un pārējie domāja, ka Balarāma varbūt ir atnācis, lai kaut ko bilstu par labu Durjodhanam, un tāpēc viņi klusēja. Durjodhana un Bhīmasēna bija ļoti iekarsuši un daudzo skatītāju acu priekšā cīnijās ar vālēm tik meistarīgi, ka likās – viņi dejo, tomēr bija skaidri redzams, ka abi ir ļoti nikni.

Kungs Balarāma, vēlēdamies divkauju apturēt, sacīja: "Mani dārgie valdnieki, Durjodhana un Bhīmasēna! Es zinu, ka jūs abi esat diženi karotāji un visā pasaulē izslavēti varoņi, tomēr Es uzskatu, ka Bhīmasēna ir spēcīgāks par Durjodhanu, bet Durjodhana ir pārāks vāļu cīņas mākslā. Ņemot to visu vērā, Es domāju, ka neviens no jums cīņā nav vājāks par otru. Ir visai maza iespēja, ka kāds no jums paliks zaudētājos. Tāpēc, lūdzu, nešķiediet savu laiku veltīgi. Es gribu, lai jūs pārtrauktu šo bezjēdzīgo cīņu."

Ar savu norādījumu Kungs Balarāma gribēja labu gan Bhīmasēnam, gan Durjodhanam. Taču pretinieki viens uz otru bija tik ļoti nikni, ka spēja domāt tikai par savu mūžseno naidu. Katrs no viņiem gribēja otru nogalināt, tāpēc tie nepievērsa īpašu uzmanību Kunga Balarāmas norādījumam. Gan Durjodhana, gan Bhīmasēna cīņas neprātā atcerējās tikai savstarpējos apvainojumus un slikto izturēšanos. Kungs Balarāma, saprazdams, kas viņus sagaida, vairs negribēja ielaisties tālākās sarunās. Tāpēc Viņš nolēma nevis palikt, bet gan atgriezties Dvārakā.

Kad Balarāma ieradās Dvārakā, Viņu ar lielu sajūsmu sagaidīja radinieki un draugi, kuri ar valdnieku Ugrasēnu un citiem vecākajiem ģimenes locekļiem priekšgalā iznāca Viņu sagaidīt. Pēc tam Kungs Balarāma atkal devās uz svētceļojumu vietu Naimišāranju, kur gudrie, svētie un brāhmani pieceļoties Viņu sagaidīja. Tie saprata, ka Kungs Balarāma, lai gan Viņš bija kšatrijs, vairs nevēlas ne ar vienu cīnīties. Brāhmani un gudrie, kas vienmēr vēlas mieru, par to ļoti priecājās. Visi dziļā mīlestībā apskāva Balarāmu un aicināja Viņu svētajā Naimišāranjā paveikt dažādas ziedošanas ceremonijas. Patiesībā Kungam Balarāmam nav nekādas vajadzības veikt ziedošanas, kas ir ieteiktas parastiem ļaudīm; Viņš ir Dieva Augstākā Personība, un tāpēc Viņš pats ir visu šo ziedošanu baudītājs. Viņš veica ziedošanas tikai tādēļ, lai parādītu parastajiem ļaudīm piemēru, kā ir jāseko Vēdu norādījumiem.

Dieva Augstākā Personība Balarāma Naimišāranjas gudrajiem un svētajiem mācīja, kādas ir dzīvo būtņu attiecības ar šo kosmisko izpausmi, kā cilvēkam jāraugās uz Visumu un kādām jābūt viņa attiecībām ar to, lai sasniegtu augstāko pilnības mērķi – izpratni, ka visa kosmiskā izpausme balstās uz Dieva Augstāko Personību un ka Dieva Augstākā Personība arī visu caurstrāvo. Savā Paramātmā veidolā Tā atrodas pat visniecīgākajos atomos.

Pēc tam notika Kunga Balarāmas avabhrithas mazgāšanās ceremonija, kāda tiek rīkota pēc ziedošanām. Nomazgājies, Kungs Balarāma apģērbās jaunās zīda drēbēs un izrotājās ar brīnišķīgiem dārgakmeņiem. Apkārt Balarāmam bija Viņa radinieki un draugi, un Viņš izskatījās kā pilns mēness starp pārējiem debesu spīdekļiem. Kungs Balarāma ir pati Dieva Personība Ananta, tāpēc Viņš nav aptverams ar prātu, saprātu vai ķermeni. Viņš ieradās cilvēka izskatā un darbojās kā cilvēks, lai īstenotu savu mērķi; Viņa darbību mēs varam izskaidrot tikai kā Kunga spēles. Neviens nespēj

novērtēt Kunga Balarāmas spēļu bezgalīgo plašumu, jo Viņš ir visvarens. Kungs Balarāma ir sākotnējais Višnu, tāpēc ikviens, kas no rīta un vakarā atceras šīs Kunga Balarāmas spēles, noteikti kļūst par diženu Dieva Augstākās Personības bhaktu, un viņa mūžs ir visādā ziņā veiksmīgs.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit astotajai nodaļai "Balvalas atbrīvošana un Kunga Balarāmas ceļojums pa svētajām vietām".

Septiņdesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas tikšanās ar brāhmanu Sudāmu

Valdnieks Parīkšits klausījās stāstus par Kunga Krišnas un Kunga Balarāmas spēlēm no Šukadēvas Gosvāmī. Klausīšanās par šīm spēlēm sagādā pārpasaulīgu prieku, un Mahārādža Parīkšits Šukadēvam Gosvāmī sacīja: "Mans dārgais kungs! Dieva Augstākā Personība Krišna reizē dod gan atbrīvi, gan mīlestību uz Dievu. Katrs, kas kļūst par Dieva Kunga bhaktu, gluži dabiski sasniedz arī atbrīvi; nekādas atsevišķas pūles nav vajadzīgas. Dievs Kungs ir bezgalīgs, un arī Viņa spēles un darbība, kas saistīta ar kosmiskās izpausmes radīšanu, uzturēšanu un iznīcināšanu, ir bezgalīga. Tāpēc es vēlos kaut ko uzzināt par tām Viņa spēlēm, par kurām tu vēl neesi stāstījis. Mans dārgais kungs! Saistītās dvēseles materiālajā pasaulē cer gūt laimi no jutekļu apmierināšanas, taču šīs cerības nekad nepiepildās. Tiekme pēc materiālajām baudām pastāvīgi dursta saistīto dvēseļu sirdis. Bet es pats jūtu, cik ļoti pārpasaulīgie stāsti par Kunga Krišnas spēlēm var atbrīvot cilvēku no materiālas darbības, kas vērsta uz jutekļu apmierināšanu. Es domāju, ka neviens saprātīgs cilvēks neatteiksies atkal un atkal klausīties stāstus par Dieva Kunga pārpasaulīgajām spēlēm; vienkārši klausoties, cilvēks var pastāvīgi gremdēties pārpasaulīgā laimē. Tad materiālā jutekļu apmierināšana viņu vairs nesaista."

Runājot ar Šukadēvu Gosvāmī, Mahārādža Parīkšits minēja divus svarīgus vārdus: "višana" un "višēšagja". "Višana" nozīmē "drūms". Materiālistiskie ļaudis izgudro dažādus veidus un līdzekļus, lai būtu pilnīgi apmierināti, taču viņi patiesībā ir un paliek drūmi. Varētu teikt, ka arī pārpasaulnieki reizēm ir drūmi. Taču Mahārādža Parīkšits teica "višēšagja". Pārpasaulnieki ir divu veidu, t.i., impersonālisti un personālisti. Vārds "višēšagja" norāda uz personālistiem, kurus saista pārpasaulīgā daudzveidība. Bhaktas gūst prieku, klausoties par Visaugstā Kunga personisko darbību, turpretī impersonālisti, kurus patiesībā vairāk saista Dieva Kunga bezpersoniskā iezīme, ir tikai virspusēji pieķērušies Dieva Kunga personiskās darbības izpratnei. Tādēļ impersonālisti par spīti saskarsmei ar Dieva Kunga spēlēm nespēj pilnībā saprast, kādu svētību no tām var gūt, un tādējādi auglīgās darbības dēļ tie ir tikpat drūmi kā materiālisti.

Valdnieks Parīkšits turpināja: "Runas spēju var darīt pilnīgu, vienīgi aprakstot Dieva Kunga pārpasaulīgās īpašības. Spēja strādāt ar rokām var atnest veiksmi tikai tad, kad cilvēks ar tām kalpo Kungam. Prāts var būt mierīgs vienīgi tad, kad cilvēks pilnībā apzinās Krišnu un domā tikai par Viņu. Tas nenozīmē, ka visu laiku jābūt iegrimušam domās; vienkārši jāsaprot, ka Krišna, Absolūtā Patiesība, savā vienuviet esošajā Paramātmā veidolā caurstrāvo visu. Ja vien cilvēks spēj domāt, ka Krišna Paramātmā veidolā atrodas visur, pat atomā, tad viņš var padarīt visas prāta norises – domāšanu, jušanu un vēlēšanos – pilnīgas. Pilnīgs bhakta neraugās uz materiālo pasauli tā, kā cilvēks ar materiālu skatījumu, jo viņš redz, ka Paramātmā izskatā visur atrodas viņa godināmais Kungs."

Pēc tam Mahārādža Parīkšits teica, ka ausis var izmantot pilnīgā veidā, ja ar tām klausās stāstus par Dieva Kunga pārpasaulīgo darbību, un galvu var pilnībā izmantot, ja to noliec Dieva Kunga un Viņa pārstāvju priekšā. Virsdvēsele dzīvās būtnes sirdī pārstāv Dievu Kungu, par to nav jāšaubās, un tāpēc augsta līmeņa bhakta godā visas dzīvās būtnes, uzskatot to ķermeņus par Dieva Kunga tempļiem. Taču visi nevar nonākt šādā līmenī vienā mirklī, jo tāds redzējums ir tikai augstākā līmeņa bhaktām. Otrā līmeņa bhakta par Krišnas pārstāvjiem uzskata vaišnavus jeb Dieva Kunga bhaktas, un iesācējs

bhakta jeb trešā līmeņa bhakta var noliekt galvu templī Dievības un garīgā skolotāja priekšā, jo garīgais skolotājs ir tieša Dieva Augstākās Personības izpausme. Tāpēc, vienalga, vai cilvēks ir iesācējs, vai viņš ir daļēji pilnveidojies, vai arī sasniedzis augstāko līmeni – savu galvu viņš var izmantot pilnīgi, noliecot to Dieva Kunga vai Viņa pārstāvju priekšā. Arī savas acis cilvēks var padarīt pilnīgas, skatoties uz Dievu Kungu un Viņa pārstāvi. Tādā veidā ikviens var izmantot dažādās ķermeņa daļas augstākās pilnības sasniegšanai, ja viņš ar tām kalpo Dievam Kungam vai Viņa pārstāvim. Ja cilvēks neko vairāk nespēj, viņš var vienkārši noliekties Dieva Kunga un viņa pārstāvja priekšā un dzert čaranāmritu jeb ūdeni, ar kuru mazgātas Dieva Kunga vai Viņa bhaktas lotospēdas.

Kad Šukadēva Gosvāmī noklausījās šos Mahārādžas Parīkšita vārdus, viņu pārņēma bhakti ekstāze, jo viņš bija ļoti priecīgs par valdnieka Parīkšita dziļo vaišnavu filozofijas izpratni. Šukadēva Gosvāmī jau stāstīja Šrīmad Bhāgavatam, kurā aprakstīta Dieva Kunga darbība, un, kad Mahārādža Parīkšits lūdza viņu turpināt, Šukadēva Gosvāmī to darīja ar lielu prieku.

Kungam Krišnam bija draugs, kāds ļoti labs brāhmans. Kā jau nevainojamam brāhmanam, viņam bija ļoti dziļas pārpasaulīgas zināšanas, un, pateicoties tām, viņš nemaz nebija pieķēries materiālajām baudām. Brāhmans vienmēr bija mierīgs un pilnībā valdīja pār saviem jutekļiem. Tas nozīmē, ka šis brāhmans bija pilnīgs bhakta, jo tas, kurš nav pilnīgs bhakta, nevar iegūt augstākās zināšanas. Bhagavad-gītā teikts, ka cilvēks, kas sasniedzis zināšanu pilnību, uztic sevi Dieva Augstākajai Personībai. Citiem vārdiem sakot, ikviens, kas veltījis savu dzīvi, lai kalpotu Dieva Augstākajai Personībai, ir sasniedzis pilnīgas zināšanas. Šīs zināšanas dod iespēju atsacīties no materiālistiskā dzīves veida. Atsacīšanās nozīmē pilnīgu varu pār jutekļiem, kuri vienmēr tiecas pēc materiālajām baudām. Bhaktas jutekļi attīrās, un šajā līmenī bhakta ar tiem kalpo Dievam Kungam. Tas veido visu garīgās kalpošanas lauku.

Lai gan Kunga Krišnas draugs, brāhmans, bija ģimenes cilvēks, viņš nekrāja bagātības un netiecās pēc dzīves ērtībām, tādēļ bija apmierināts ar visu, kas nāca pats par sevi un ko deva liktenis. Tas liecina par pilnīgām zināšanām. Tas, kuram ir pilnīgas zināšanas, saprot, ka cilvēks nevar būt laimīgāks, nekā liktenis viņam ir lēmis. Šajā materiālajā pasaulē ikvienam ir nolemts noteikts ciešanu daudzums un noteikts laimes daudzums. Katras dzīvās būtnes laime un ciešanas jau ir iepriekš noliktas. Neviens ar materiālistisku dzīvi nevar palielināt vai samazināt laimi. Tāpēc brāhmans lieki nerūpējās, lai iegūtu vairāk materiālas laimes; viņš savu laiku veltīja, lai pilnveidotos Krišnas apziņā. Ārēji viņš likās ļoti nabadzīgs, jo viņam pašam nebija labu drēbju, un viņš tādas nevarēja sagādāt arī sievai. Grūto materiālo apstākļu dēļ brāhmans un viņa sieva nevarēja pat, kā nākas, paēst un tāpēc bija ļoti novājējuši. Brāhmana sieva neraizējās par savām ērtībām, bet bija norūpējusies par vīru, kurš bija ļoti dievbijīgs. Vājās veselības dēļ viņa drebēja. Un, lai gan brāhmana sievai nepatika pamācīt savu vīru, viņa tam sacīja.

"Mans dārgais kungs! Es zinu, ka laimes dievietes vīrs Kungs Krišna ir tavs draugs. Tu arī esi Kunga Krišnas bhakta, un Viņš aizvien ir gatavs savam bhaktam palīdzēt. Pat ja tu uzskati, ka tu garīgi nekalpo Dievam Kungam, tu, vienalga, esi uzticējies sevi Viņam, un Kungs šādas dvēseles sargā. Vēl jo vairāk, es zinu, ka Kungs Krišna no Vēdu kultūras viedokļa ir paraugpersonība. Viņš vienmēr atbalsta brāhmanisko kultūru un ir ļoti labs pret īsteniem brāhmaniem. Tev ir ļoti paveicies, jo Dieva Augstākā Personība ir tavs draugs. Tādiem cilvēkiem kā tu Kungs Krišna ir vienīgais patvērums, jo tu esi pilnībā uzticējies sevi Viņam. Tu esi svēts, izglītots un pilnībā valdi pār saviem jutekļiem. Tādēļ Kungs Krišna ir tavs vienīgais patvērums. Lūdzu, ej pie Viņa! Es esmu pārlicināta, ka Viņš tūlīt sapratīs, cik nabadzīgs tu esi. Tu arī esi ģimenes cilvēks, tāpēc nabadzība tev nozīmē ciešanas. Tiklīdz Kungs Krišna sapratīs, kā tev klājas, Viņš tev noteikti dos pietiekami daudz bagātības, lai tu varētu ērti dzīvot. Tagad Kungs Krišna ir Bhodžas, Vrišni un Andhakas dinastiju valdnieks, un es esmu dzirdējusi,

ka Viņš nekad neatstāj savu galvaspilsētu Dvāraku. Viņam nav nekādu darbu ārpus pilsētas. Kungs Krišna ir tik labs un devīgs, ka Viņš tūlīt dāvā visu, arī sevi pašu, tam, kurš uztic sevi Viņam. Tā kā Krišna ir gatavs atdot bhaktam sevi pašu, nav nekāds brīnums, ka Viņš dod kaut kādas materiālās bagātības. Protams, ja bhakta nav ļoti stingrs, tad Krišna nedod viņam daudz materiālās mantas, taču, manuprāt, Viņš ļoti labi zina, cik stingrs tu esi garīgajā kalpošanā. Tāpēc Viņš tev noteikti dos kādus materiālus labumus, kas tev nepieciešami, lai dzīvotu."

Tādā veidā brāhmana sieva ļoti pazemīgi un padevīgi atkal un atkal lūdza brāhmanam doties pie Kunga Krišnas. Brāhmans uzskatīja, ka viņam nav vajadzības lūgt no Kunga Šrī Krišnas nekādus materiālus labumus, bet sieva bija tik uzstājīga, ka brāhmans domāja: "Ja es aiziešu pie Kunga, tad varēšu savām acīm redzēt Viņu. Pat ja es Viņam neprasišu neko materiālu, tas būs tik lieliski." Galu galā viņš nolēma iet pie Krišnas un jautāja sievai, vai mājās ir kaut kas tāds, ko viņš varētu piedāvāt Krišnam, jo draugam ir jāaiznes kāda dāvana. Sieva tūlīt aizgāja pie kaimiņiem un palūdza tiem četras saujas rīsu pārslu, iesēja tās lakatiņā un iedeva vīram, lai viņš tās aiznestu Krišnam. Brāhmans, ilgāk vairs negaidīdams, paņēma dāvanu un gāja uz Dvāraku pie sava Kunga. Viņš gremdējās domās par to, kā satiksies ar Kungu Krišnu. Krišna bija vienīgais, par ko viņš domāja savā sirdī.

Protams, nokļūt līdz Jadau dinastijas pilim bija ļoti grūti, taču brāhmaniem bija atļauts iet pie valdnieka. Kunga Krišnas draugs piebiedrojās citiem brāhmaniem; lai nokļūtu pilī, viņiem bija jāiziet cauri trijām kara nometnēm. Katrā no tām bija lieli vārti, un vajadzēja iziet cauri šiem vārtiem. Aiz pēdējiem vārtiem atradās sešpadsmitstūkstos lielas pilis, kurās dzīvoja sešpadsmitstūkstos Krišnas valdnieces. Brāhmans iegāja vienā no krāšņi izrotātajām pilīm un jutās tā, it kā peldētu pārpasaulīga prieka okeānā, nirtu tajā iekšā un atkal izpeldētu virspusē.

Kungs Krišna tobrīd sēdēja valdnieces Rukminī gultā. Viņš jau pa gabalu redzēja nākam brāhmanu un tūlīt pazina savu draugu. Viņš piecēlās, iznāca brāhmanam pretī un abām rokām apskāva draugu. Kungs Krišna ir visa pārpasaulīgā prieka avots, tomēr Viņam pašam bija liels prieks apskaut nabaga brāhmanu, jo tas Viņam bija dārgs draugs. Kungs Krišna apsēdināja brāhmanu pats savā gultā, atnesa viņam dažādus augļus un dzērienus, kā to klājas darīt, uzņemot godājamu viesi. Kungs Šrī Krišna ir augstākā tīrība, bet, tā kā Krišna darbojās parasta cilvēka lomā, Viņš tūlīt nomazgāja brāhmana pēdas un uzšlakstīja ūdeni sev uz galvas, lai pats šķīstītos. Pēc tam Kungs apzieda brāhmana augumu ar dažādām smaržīgām pastām, kā sandalkoka, aguru un safrāna pastu. Tad Viņš aizdedzināja vairāku veidu smaržkociņus un, kā tas ir parasts, piedāvāja āratī ar degošiem gaismekļiem. Kad brāhmans bija tādā veidā uzņemts, paēdis un padzēries, Kungs Krišna sacīja: "Mans dārgais draugs! Es esmu ļoti laimīgs, ka tu atnāci uz šejieni."

Nabadzīgajam brāhmanam mugurā bija vecas, saplēstas un netīras drēbes, un pats viņš bija pavisam tievs. Brāhmans neizskatījās īpaši tīrs, un viņš bija vājš un kaulains. Laimes dieviete Rukminīdēvi sāka viņu apvēdināt ar čāmaru, bet pārējās pils sievietes bija ļoti pārsteigtas, ka Kungs Krišna ar tādu cieņu sagaida brāhmanu. Viņas brīnījās par to, cik ļoti Kungs Krišna priecājas, uzņemot šo brāhmanu savā pilī. Brāhmans bija nabadzīgs, slikti apģērbts, ne īpaši tīrs un kārtīgs, taču viņas saprata, ka šis brāhmans nav parasta dzīvā būtne. Viņas nojauta, ka šis viesis ir paveicis lielus dievbijīgus darbus, jo kā gan citādi Kungs Krišna, laimes dievietes vīrs, tik ļoti rūpētos par viņu? Vēl vairāk sievietes brīnījās par to, ka brāhmans tika apsēdināts Kunga Krišnas gultā. Un vislielākais pārsteigums bija tas, ka Kungs Krišna apskāva viņu gluži tāpat kā savu vecāko brāli Balarāmadži, jo Kungs Krišna mēdza apskaut vienīgi Rukminī vai Balarāmu un nevienu citu.

Laipni uzņēmis brāhmanu un apsēdinājis viņu savā gultā uz pēļa, Kungs Krišna sacīja: "Mans dārgais draugs brāhman! Tu esi vissaprātīgākais cilvēks, un tu ļoti labi zini reliģiskās dzīves principus. Es ceru, ka tu, pabeidzis izglītību skolotāju namā un labi atalgojis viņu, esi atgriezies mājās un apprecējis

labu sievu. Es zinu, ka tu jau no paša sākuma nemaz nebiji pieķēries materiālistiskajam dzīvesveidam, tu nevēlējies būt materiāli bagāts un tāpēc esi trūkumā. Cilvēks, kas nav pieķēries materiālajām bagātībām, šajā materiālajā pasaulē atrodams ļoti reti. Šādiem cilvēkiem nav ne mazākās vēlmes krāt mantu un bagātību jutekļu apmierināšanai, taču reizēm viņi gādā naudu, lai rādītu paraugu, kā jādzīvo ģimenes cilvēkam. Viņi rāda, kā, pareizi izdalot bagātību, cilvēks var būt labs saimnieks mājās un tajā pat laikā dižens bhakta. Šādi ģimenes cilvēki uzskatāmi par Maniem sekotājiem. Mans dārgais draugs brāhman, Es ceru, ka tu atceries vecos skolas laikus, kad mēs kopā dzīvojām skolotāja namā. Patiesībā visas zināšanas, ko mēs dzīvē esam ieguvuši, tika saņemtas tajā laikā.

Ja cilvēks pie īstena skolotāja saņem labu izglītību, tad nākotnē viņu gaida panākumi. Viņš pavisam viegli var tikt pāri neziņas okeānam un nav pakļauts maldinošajai enerģijai. Mans dārgais draugs, par pirmo skolotāju ikvienam ir jāuzskata savs tēvs, jo ar tēva žēlastību viņš saņem šo ķermeni. Tāpēc tēvs gluži dabiski ir garīgais skolotājs. Mūsu nākamais garīgais skolotājs ir tas, kurš mūs iesvēta pārpusaulīgajās zināšanās, un viņu jāgodā tāpat kā Mani. Garīgie skolotāji var būt vairāki. Garīgo skolotāju, kurš māca skolniekam garīgos jautājumus, sauc par šikšā-guru, bet garīgo skolotāju, kurš iesvēta mācekli, sauc par dīkšā-guru. Abi šie skolotāji ir Mani pārstāvji. Var būt daudz tādu garīgo skolotāju, kas māca, bet tas, kurš iesvēta, ir viens. Ja cilvēks izmanto iespējas, ko dod šie garīgie skolotāji, un, saņemis no viņiem īstenās zināšanas, šķērso materiālās esamības okeānu, tad jāuzskata, ka viņš ir pareizi izmantojis savu cilvēka dzīvi. Viņam ir praktiskas zināšanas par to, ka augstākais dzīves mērķis, kas sasniedzams tikai cilvēka veidolā, ir garīgā pilnība un atgriešanās mājās, atpakaļ pie Dieva.

Mans dārgais draugs, Es esmu Paramātma, Virsdvēsele, kas atrodas visu būtņu sirdīs, un pēc Maniem tiešajiem norādījumiem sabiedrība seko varnu un āšramu principiem. Kā Es esmu teicis Bhagavad-gītā, sabiedrībai saskaņā ar cilvēku īpašībām un darbību jābūt sadalītai četrās varnās. Gluži tāpat ikvienam savu dzīvi arī jāsadala četrās daļās. Pirmā dzīves daļa jāizmanto, lai kļūtu par labu mācekli, saņemtu atbilstošas zināšanas un ievērotu brahmačarjas zvērestu, kas dod iespēju pilnīgi veltīt savu dzīvi kalpošanai garīgajam skolotājam un atturēties no jutekļu apmierināšanas. Brahmačārī jādzīvo askētiski. Ģimenes cilvēkam ir atļauta ierobežota jutekļu apmierināšana, taču trešajā dzīves posmā cilvēks nedrīkst palikt mājās. Viņam jāatsāk askēzes, ar ko tas nodarbojies brahmačārī dzīves laikā, un tādējādi jāatbrīvojas no ģimenes dzīves piesaistībām. Kad cilvēks ir atbrīvojies no materiālistiskā dzīves veida radītajām piesaistībām, viņš var pieņemt sanjāsas kārtu.

Kā Virsdvēsele, kas atrodas visu dzīvo būtņu sirdīs, Es raugos, kā cilvēki darbojas visos dzīves posmos un kārtās. Cilvēks var atrasties jebkurā no kārtām, un, ja Es redzu, ka viņš nopietni un patiesīgi dara to, ko līcis garīgais skolotājs, un tādējādi velta savu mūžu, lai kalpotu garīgajam skolotājam, viņš Man ir ļoti dārgs. Kas attiecas uz brahmačarjas dzīvi, tad, ja cilvēks var turpināt brahmačārī dzīvi un sekot garīgā skolotāja norādījumiem, tas ir ļoti labi; bet, ja brahmačārī dzīves laikā cilvēkā rodas dzimumtieksme, tad viņam jāatvadās no garīgā skolotāja un jāiepriecina viņu tā, kā guru ir vēlējis. Saskaņā ar vēdisko kārtību, garīgajam skolotājam tiek dota dāvana, ko sauc par guru-dakšinu. Pēc tam māceklim jāuzsāk ģimenes dzīve un saskaņā ar reliģiskajiem rituāliem jāapprecas."

Šie Kunga Krišnas norādījumi, kurus Viņš deva sarunā ar savu draugu, mācīto brāhmanu, ir ļoti labi sabiedrības vadībai. Sabiedrība, kas neseko varnu un āšrama principiem, nav vis cilvēku, bet gan uzspodrinātu dzīvnieku sabiedrība. Vīriešu un sievietes ārpuslauības dzimumdzīve cilvēku sabiedrībā nekādā gadījumā nav pieņemama. Vīriešiem stingri jāseko brahmačārī dzīves principiem vai arī ar garīgā skolotāja atļauju jāapprecas. Ar ārpuslauības dzimumdzīvi nodarbojas tikai dzīvnieki, viņu sabiedrībā nav laulības.

Mūsdienu sabiedrība nebūt netiecas īstenot cilvēka dzīves misiju, kas ir atgriešanās mājās, pie Dieva.

Lai to īstenotu, jāseko varnu un āšramu iekārtai. Ja cilvēki to dara stingri un apzināti, tad viņi savu misiju īsteno, bet, ja sekošana ir netieša un ļaudis neievēro augstāko autoritāšu norādījumus, tad tas sabiedrībā rada tikai nekārtības un nenoved ne pie miera, ne pie labklājības.

Krišna turpināja sarunāties ar brāhmanu: "Mans dārgais draugs! Tu droši vien atceries, ko mēs darījām mācību laikā. Atminies, ka guru sieva reiz mums lika aiziet uz mežu pēc malkas? Lasīdami sausos zarus, mēs nejauši iemaldījāmies biežā mežā un nevarējām vairs atrast ceļu uz mājām. Negaidīti sacēlās putekļu vētra, debesis bija tumšas un apmākušās, spēra zibens un rībēja pērkons. Saule norietēja, un mēs vairs nezinājām, kurp iet. Apkārt bija mežs un briesmīgi lija. Sākās plūdi, un mēs nezinājām, kā atrast ceļu uz guru āšramu. Tu droši vien atceries briesmīgo lietu – lija aumaļām. Putekļu vētrā un briesmīgajā lietū mums klājās ļoti grūti. Mēs skatījāmies uz visām pusēm un bijām pavisam apjukusi. Tad mēs sadevāmies rokās un gājām meklēt ceļu uz mājām. Tā pagāja visa nakts. Un, kad rīta agrumā mūsu gurudēva uzzināja, ka neesam vēl atgriezušies, viņš aizsūtīja pārējos mācekļus mūs meklēt. Pats viņš devās tiem līdzī un beigu beigās džungļos mūs atrada. Mēs bijām gaužām nomocījušies.

Tad mūsu gurudēva līdzietīgi sacīja: "Dārgie zēni, manis dēļ jums nācās tik daudz izciest. Es brīnos – visi sākumā domā par savu ķermeni, bet jūs esat tik labi un uzticīgi savam guru, ka, nedomājot par ķermeniskām ērtībām, manis dēļ esat uzņēmušies tik daudz raīžu. Es esmu priecīgs, redzot, ka tādi labi mācekļi kā jūs ir ar mieru uzņemt jebkuras grūtības, lai iepriecinātu garīgo skolotāju. Tieši tādā veidā īstens māceklis atlīdzina savu parādu garīgajam skolotājam. Mācekļa pienākums ir veltīt savu mūžu, lai kalpotu garīgajam skolotājam. Ak, mani dārgie, ak, labākie no divreiz dzimušajiem! Man ir ļoti liels prieks par jums, un es jūs svētu: lai piepildās visas jūsu vēlmes un tieksmes. Lai Vēdu izpratne, ko es jums mācīju, vienmēr paliek jūsu atmiņā tā, lai jūs ik brīdi varētu atcerēties Vēdu gudrības un bez kādām grūtībām citēt Vēdu norādījumus. Tad jūs nevilsieties ne šajā, ne nākamajā dzīvē."

Krišna turpināja: "Mans dārgais draugs! Tu droši vien atceries, ka, dzīvojot garīgā skolotāja āšramā, bija daudz šādu gadījumu. Mēs abi varam saprast, ka bez garīgā skolotāja svētības neviens nevar būt laimīgs. Ar garīgā skolotāja žēlastību un svētību ikviens var sasniegt mieru un labklājību un īstenot cilvēciskās dzīves sūtību."

Mācītais brāhmans atbildēja: "Mans dārgais Krišna! Tu esi Visaugstais Kungs un visu būtņu augstākais garīgais skolotājs, un, tā kā man palaimējās dzīvot kopā ar Tevi mūsu guru namā, es domāju, ka noliktie Vēdu pienākumi man vairs nevar dot neko vairāk. Mans dārgais Kungs! Vēdu himnas, rituālistiskās ceremonijas, reliģiskā darbība un viss pārējais, kas nepieciešams, lai sasniegtu cilvēciskās dzīves pilnību, tas ir, ekonomisko attīstību, jutekļu apmierināšanu un atbrīvi, nāk no viena avota – Tavas augstākās personības. Visi dažādie paņēmieni dzīvē galu galā domāti, lai izprastu Tavu personību. Citiem vārdiem sakot, tie ir dažādas Tava pārpasaulīgā veidola daļas. Bet tam par spīti Tu darbojies kā māceklis un dzīvoji kopā ar mums guru namā. Tas nozīmē, ka Tu sarīkoji visas šīs spēles tikai sev par prieku; citādi Tev nebūtu nekādas vajadzības darboties cilvēka lomā."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" septiņdesmit devītajai nodaļai "Kunga Krišnas tikšanās ar brāhmanu Sudāmu".

Astoņdesmitā nodaļa. Brāhmans Sudāma saņem Kunga Krišnas svētību

Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība un visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, ļoti labi redz, kas notiek būtņu sirdīs. Viņš ir īpaši labs pret bhaktām brāhmaniem. Kungu Krišnu sauc arī par brahmanjadēvu,

kas nozīmē, ka brāhmani Viņu godina. Tādēļ tiek uzskatīts, ka bhakta, kurš ir pilnīgi uzticējies sevi Dieva Augstākajai Personībai, jau ir sasniedzis brāhmana līmeni. Nekļūstot par brāhmanu, cilvēks nevar tuvoties Augstākajam Brahmanam Kungam Krišnam. Krišna īpaši rūpējas, lai atbrīvotu savus bhaktas no ciešanām, un tīriem bhaktām Viņš ir vienīgais patvērums.

Kungs Krišna ilgu laiku runāja ar Sudāmu Vipru par bērnības dienām. Tad Viņš jokodams jautāja: "Dārgais draugs, ko tu Man atnesi? Vai tava sieva atsūtīja Man kaut ko garšīgu?" Runādams Kungs Krišna raudzījās uz brāhmanu un dziļā mīlestībā smaidīja. Krišna turpināja: "Mans dārgais draugs! Tu no savām mājām noteikti esi atnesis Man kādu dāvanu."

Kungs Krišna zināja, ka Sudāma baidās pasniegt vienkāršās rīsu pārslas, kuras patiesībā nebija Krišnam piemērots ēdiens. Saprāzdams, ko domā Sudāma Vipra, Kungs sacīja: "Mans dārgais draugs! Man, protams, nekas nav vajadzīgs, bet, ja Mans bhakta kaut ko piedāvā ar mīlestību, pat ja tas ir kaut kas pavisam nenozīmīgs, Es to pieņemu ar vislielāko prieku. Turpretī, ja cilvēks nav bhakta, tad viņš var Man piedāvāt visvērtīgākās lietas, bet Es negribēšu tās pieņemt. Patiesībā Es pieņemu tikai to, kas Man ir piedāvāts ar sirdi un dvēseli. Ja tas tā nav, tad Es nepieņemu pat visvērtīgākās dāvanas. Ja tīrs bhakta piedāvā Man kaut ko pavisam niecīgu – mazu ziediņu, lapiņu vai mazliet ūdens – un velta to ar sirdi un dvēseli, tad Es to ne vien pieņemu, bet arī ar lielu prieku apēdu."

Kungs Krišna centās pārliecināt Sudāmu Vipru, ka Viņš ar lielu patiku pieņems atnestās rīsu pārslas. Tomēr Sudāma Vipra aizvien kaunējās pasniegt tās Kungam. Viņš domāja: "Kā gan es varu piedāvāt Krišnam kaut ko tik nenozīmīgu?" un nolieca galvu.

Kungs Krišna ir Virsdvēsele, un Viņš zina, kas notiek visu būtņu sirdīs. Viņš zina būtņu tieksmes un vajadzības. Tāpēc Krišna arī saprata, kādēļ Sudāma Vipra ir atnācis pie Viņa. Kungs zināja, ka brāhmans ir ārkārtīgi nabadzīgs un ka viņš ir ieradies pēc sievas lūguma. Domājot par savu dārgo skolas biedru Sudāmu, Krišna redzēja, ka Sudāmas mīlestība uz Viņu kā uz draugu nekad nav bijusi piesārņota ar vēlmēm pēc materiāliem labumiem. Krišna domāja: "Sudāma nav atnācis, lai kaut ko lūgtu no Manis. Viņš ir atnācis pēc savas sievas lūguma, lai iepriecinātu viņu." Tāpēc Kungs Krišna nolēma dot Sudāmam Vipram vairāk bagātības nekā spētu iedomāties pats debesu valdnieks.

Tad Krišna pats ātri paņēma sainīti ar rīsu pārslām, kas karājās pār nabaga brāhmana plecu, iesiets vienā viņa apmetņa stūrī, un teica: "Kas tas ir? Mans dārgais draugs, Tu Man esi atnesis brīnišķīgas, garšīgas rīsu pārslas!" Krišna uzmundrināja Sudāmu Vipru, teikdams: "Manuprāt, ar šīm rīsu pārslām pietiek, lai pabarotu nevien Mani, bet arī visu radīto pasauli." No šiem Krišnas vārdiem var saprast, ka visa pirmavots Krišna ir arī visas pasaules radītājs un sakne. Ja mēs laistām koka sakni, tad ūdens nonāk visās tā daļās, un, ja mēs kaut ko veltam Krišnam vai arī kaut ko daram Krišnas labad, tad tas nes vislielāko labumu visiem, jo svētība, ko dod šī velte, izplatās pa visu pasauli. Mūsu mīlestību uz Krišnu saņem visas dzīvās būtnes.

Sarunādami ar Sudāmu Vipru, Kungs Krišna paņēma no sainīša sauju rīsu pārslu un apēda. Un, kad Viņš gribēja jau ēst otro sauju, Rukminīdēvī, pati laimes dieviete, paņēma Kungu aiz rokas un neļāva Viņam to darīt. Rukminī sacīja: "Mans dārgais Kungs! Jau ar vienu šo rīsu pārslu sauju pietiek, lai tās devējs kļūtu ļoti bagāts šajā dzīvē un tikpat bagāts arī nākamajā. Mans Kungs! Tu esi tik labs pret savu bhaktu, ka pat viena rīsu pārslu sauja Tevi ārkārtīgi iepriecina, un Tavš prieks atnesīs bhaktam bagātību gan šajā, gan nākamajā dzīvē." Tātad, ja cilvēks ar sirdi un dvēseli piedāvā Krišnam ēdienu, tad Kungs ir priecīgs un pieņem to no viņa; laimes dieviete Rukminīdēvī kļūst par tik lielu bhaktas parādnieci, ka viņai pašai jāiet uz bhaktas mājām un jāpadara tās par visbagātākajām mājām pasaulē. Ja cilvēks labi paēdina Nārājanu, tad laimes dieviete Lakšmī pati kļūst par viesi viņa mājā, un tas nozīmē, ka šajā mājā ienāk bagātība. Mācītais brāhmans Sudāma pavadīja pie Kunga Krišnas visu nakti un jutās tā, it kā dzīvotu uz Vaikunthas planētas. Patiesībā viņš arī dzīvoja Vaikunthā, jo ik vieta,

kur atrodas sākotnējais Nārājana, Kungs Krišna, un laimes dieviete Rukminīdēvī, neatšķiras no garīgajām planētām – Vaikunthalokas.

Likās, ka mācītais brāhmans Sudāma, atrazdamies Krišnas pilī, neko būtisku nesaņēma, un viņš arī neko nelūdza Kungam. Nākamajā rītā brāhmans Sudāma devās uz mājām, pastāvīgi domājot par to, kā Krišna viņu uzņēma, un gremdējās pārpasaulīgā svētlaimē. Visu ceļu viņš nepārtraukti domāja par Kunga Krišnas izturēšanos un bija ļoti laimīgs, ka bija ticis ar Kungu.

Brāhmans domāja: "Cik gan liels prieks ir redzēt Kungu Krišnu, kurš ir tik ļoti uzticīgs brāhmaniem. Cik ļoti Viņš mīl brāhmanisko kultūru! Viņš ir pats Augstākais Brahmans, tomēr pret brāhmaniem Viņš izturas tik ļoti atsaucīgi! Viņš arī godā brāhmanus tik ļoti, ka piespieda pie savām krūtīm tādu nabagu kā mani, lai gan parasti viņš mēdz apskaut vienīgi laimes dievieti. Kā gan var salīdzināt mani, nabadzīgu un grēcīgu brāhmanu, ar Visaugsto Kungu Krišnu, kurš ir laimes dievietes vienīgais patvērums? Un tomēr, tā kā es esmu brāhmans, Viņš no visas sirds mani apskāva ar savām pārpasaulīgajām rokām. Kungs Krišna bija tik labs pret mani, ka atļāva apsēsties tajā pašā gultā, kur parasti guļ laimes dieviete. Viņš izturējās pret mani kā pret savu īsto brāli. Es nezinu, kā es varu Viņam pateikties? Es biju noguris, un laimes dieviete Šrīmatī Rukminīdēvī apvēdināja mani ar čāmaru, nedomājot par to, ka viņa ir Kunga Krišnas pirmā valdniece. Dieva Augstākā Personība, kas tik ļoti ciena brāhmanus, mani apkalpoja. Kungs Krišna masēja man kājas un baroja mani pats ar savu roku. Viņš mani godināja! Visas Visuma būtnes, kas tiecas pēc debesu planētām, atbrīves, dažādām materiālajām bagātībām vai pilnības jogas mistiskajos spēkos, godina Krišnas lotospēdas. Tomēr Kungs bija tik žēlsirdīgs pret mani, ka neiedeva man ne plika graša, labi zinot, ka es esmu nabags, kas, ticis pie naudas, kļuvis lepns, sāktu tiekties pēc materiālajām bagātībām un aizmirstu Viņu."

Brāhmana Sudāmas vārdi ir pareizi. Parasts cilvēks, kurš ir ļoti nabadzīgs, lūdz Kungam materiālās bagātības un pēc tam tiešām sāk dzīvot labāk, tūlīt aizmirst savu pienākumu Kunga priekšā. Tāpēc Kungs nepiedāvā saviem bhaktām bagātības, ja vien viņi nav nonākuši pilnīgā trūkumā. Gluži otrādi, ja iesācējs bhakta ļoti patiesīgi kalpo Kungam un tajā pat laikā vēlas materiālas bagātības, tad Kungs neļauj viņam tās iegūt.

Tā, visu pārdomādams, mācītais brāhmans bija atnācis mājās. Tur viņš ieraudzīja, ka viss brīnumainā kārtā ir pārvērties. Mazās būdiņas vietā stāvēja lielas pilis, celtas no dārgakmeņiem, kas mirdzēja kā saule, mēness un uguns. Starp pilīm bija brīnišķīgi parki, kuros pastaigājās daudz skaistu vīriešu un sieviešu. Parku ezeros ziedēja lotosi un lilijas, visapkārt bija daudzkrāsaini putni. Redzot, cik ļoti izmainījusies viņa dzimtā vieta, brāhmans sāka domāt: "Kas ir noticis? Vai šī vieta pieder man vai kādam citam? Ja šī ir tā pati vieta, kur agrāk dzīvoju es, tad kāpēc tā ir tik brīnumaini izmainījusies?"

Kamēr mācītais brāhmans visu tā pārdomāja, pie viņa pienāca vīrieši un sievietes, kas bija tik skaisti kā padievi, un viņus pavadīja dziedātāji. Visi sveicināja brāhmanu un dziedāja svētīgas dziesmas. Brāhmana sieva, uzzinājusi par vīra atgriešanos, bija ļoti priecīga un steidzās viņu sagaidīt. Viņa izskatījās tik skaista, ka brāhmanam likās, ka no pils tam pretī iznākusi pati laimes dieviete. Ieraudzījusi vīru, viņa aiz priekiem apraudājās un aizkustinājumā nespēja pat parunāt. Ekstāzē viņa aizvēra acis un tad ar lielu mīlestību noliecās vīra priekšā, domās apskaujot viņu. Brāhmana sieva bija skaisti izgreznojusies, ap kaklu viņai bija zelta rota, un, stāvot ar kalponēm, viņa izskatījās gluži kā padieva sieva, kas tikko izkāpusi no gaisa kuģa. Brāhmans bija ļoti pārsteigts par viņas skaistumu un, neteikdams ne vārda, kopā ar mīļoto sievu iegāja pilī.

Iegājis savās istabās brāhmans redzēja, ka tās izskatās gluži kā debesu valdnieka mītne. Pilij apkārt bija dārgakmeņu kolonnas. Zilonkaula gultas bija izrotātas ar zeltu un dārgakmeņiem, un tajās bija pēļi, balti kā piena putas un maigi kā lotosi. Uz zelta āķiem karājās čāmaras, un uz daudzajiem zelta troņiem bija spilveni, maigi kā lotosa ziedi. Dažādās vietās bija velveta un zīda baldahīni ar pērlēm

rotātām mežģinēm. Pati ēka bija celta no brīnišķīga caurspīdīga marmora, un sienas bija izrotātas ar smaragdiem. Pilī bija daudz skaistu sieviešu, dega dārgakmeņiem rotāti gaismekļi, un uguns liesmas, atspoguļodamās dārgakmeņos, pildīja telpas ar brīnišķīgu gaismu. Kad Sudāma redzēja, ka viņš no nabaga pēkšņi kļuvis par bagātnieku un nespēja saprast negaidītās pārmaiņas iemeslu, viņš ļoti nopietni sāka domāt, kā tas varēja notikt.

Sudāma sprieda: "Kopš laika gala es esmu bijis pavisam nabags. No kurienes pēkšņi varēja rasties visa šī bagātība? Vienīgais iemesls, ko es varu iedomāties, varētu būt Jada dinastijas galvas Kunga Krišnas žēlsirdības pilnais skatiens. Visas šīs dāvanas noteikti nākušas ar Kunga Krišnas bezcēloņu žēlastību. Kungs ir sevī pilnīgs, Viņš ir laimes dievietes vīrs, un Viņam aizvien ir sešas varenības. Viņš var saprast, ko domā bhakta, un vislielākajā mērā piepildīt bhaktas vēlmes. To visu ir paveicis mans draugs Kungs Krišna. Mans skaistais melnīgsnējais draugs Krišna ir daudz devīgāks par mākonī, kas ar ūdeni var piepildīt lielu okeānu. Netraucējot zemnieku dienas laikā, mākonis visu dāsni aplaista naktī, lai viņu iepriecinātu. Tomēr zemnieks, no rīta pamodies, domā, ka lietus ir lijis par maz. Gluži tāpat Kungs atbilstoši cilvēka stāvoklim piepilda viņa vēlmes, tomēr tas, kurš neapzinās Krišnu, uzskata, ka Kungs ir dāvājis mazāk, nekā viņš vēlēties. Turpretī Kungs, saņemot no savas bhaktas pavisam mazu dāvanu, kas veltīta ar mīlestību, uzskata to par ļoti lielu un vērtīgu. Piemērs nav tālu jāmeklē. Es iedevu Krišnam sauju rīsu pārslu, bet Viņš par to man iedeva bagātības, kas lielākas par debesu valdnieku bagātībām."

Tas, ko bhakta Kungam piedāvā, patiesībā Viņam nav vajadzīgs, jo Visaugstais Kungs ir sevī pilns. Ja bhakta kaut ko veltī Kungam, tad tas tikai nāk par labu pašam bhaktam, jo viss dotais tiek atdots atpakaļ miljonkārtīgi. Kaut ko veltot Kungam, cilvēks neko nezaudē, bet gan iegūst miljonkārtīgi.

Brāhmans dziļā pateicībā domāja: "Es vēlos būt Kunga Krišnas draugs, es gribu kalpot Viņam un dziļā mīlestībā pilnīgi uzticēt sevi Viņam mūžu pēc mūža. Es nevēlos nekādas bagātības. Es tikai vēlos neaizmirst kalpošanu Viņam. Es gribu būt kopā ar Viņa tīrajiem bhaktām. Lai mans prāts un mana darbība pastāvīgi ir veltīta kalpošanai Kungam. Nedzimusī Dieva Augstākā Personība Krišna zina, ka pārlietas bagātības dēļ no sava stāvokļa ir kritušas daudzas diženas personības. Tādēļ, pat ja bhakta lūdz Krišnam kādus labumus, Viņš reizēm tos nedod. Kungs ir ļoti uzmanīgs. Nenobriedis bhakta, saņēmis lielas bagātības, var krist no sava garīgās kalpošanas stāvokļa, jo viņš atrodas materiālajā pasaulē, tāpēc Kungs šīs bagātības nedod. Arī tas ir veids, kā izpaužas Dieva Kunga bezcēloņu žēlastība pret bhaktām. Krišna vispirms domā par to, lai bhakta nepagrimtu. Kungs ir gluži kā labu vēlošs tēvs, kurš nedod daudz naudas, kamēr dēls nav nobriedis. Taču, kad dēls ir pieaudzis un zina, kā izlietot naudu, viņš tam dod visu bagātību krātuvi."

Tādējādi mācītais brāhmans secināja, ka visas bagātības, ko viņš saņēmis no Dieva Kunga, jāizmanto nevis izšķērdīgām jutekļu baudām, bet gan kalpošanai Kungam. Brāhmans pieņēma jauniegūtās bagātības, bet darīja to atsacīšanās garā, nepieķeroties jutekļu apmierināšanai, un kopā ar sievu mierīgi dzīvoja, baudot visas bagātības kā Dieva Kunga prasādu. Brāhmans mīlojās ar visdažādākajiem ēdienus, piedāvājot tos Kungam un tad pieņemot tos kā prasādu. Gluži tāpat, ja mēs ar Dieva Kunga žēlastību iegūstam tādas bagātības kā materiālo mantu, slavu, varu, izglītību un skaistumu, mūsu pienākums ir uzskatīt tās par Dieva Kunga dāvanām un izmantot nevis savu jutekļu apmierināšanai, bet gan lai kalpotu Viņam. Mācītajam brāhmanam bija šāda izpratne, un lielā bagātība viņā radīja nevis pagrimumu, bet gan ar katru dienu vairoja viņa mīlestību uz Kungu Krišnu. Materiālā bagātība var būt gan pagrimuma cēlonis, gan arī attīstības cēlonis atkarībā no mērķa, kādam tā tiek izmantota. Ja bagātība tiek izmantota jutekļu apmierināšanai, tad tā rada pagrimumu, bet, ja tā tiek izmantota kalpošanā Kungam, tad tā ir pilnveidošanās cēlonis.

Kunga Krišnas izturēšanās pret Sudāmu Vipru skaidri parāda, ka Dieva Augstākajai Personībai

ārkārtīgi patīk tie, kuriem ir brāhmaniskas īpašības. Tāds īstens brāhmans kā Sudāma Vipra gluži dabīgi ir Kunga Krišnas bhakta. Tāpēc ir teikts: brāhmana vaišnavah. "Brāhmans ir vaišnavs." Reizēm saka arī: brāhmanah panditah. "Pandita" nozīmē "augsti izglītots". Brāhmans nedrīkst būt nejēga vai neizglītots cilvēks. Tāpēc ir divu veidu brāhmani, t.i., vaišnavi un panditi. Tie, kas ir tikai izglītoti, bet vēl nav kļuvuši par Dieva Kunga bhaktām jeb vaišnaviem, ir panditi. Viņi Kungam Krišnam nesagādā īpašu prieku. Ar izglītota brāhmana īpašībām vien nepietiek, lai piesaistītu Dieva Augstāko Personību. Brāhmanam ne tikai jābūt atbilstošam visām prasībām, kas minētas tādos rakstos kā Šrīmad Bhagavad-gītā un Šrīmad Bhāgavatamā, bet arī jābūt Kunga Krišnas bhaktam. Ļoti labs piemērs ir pats Sudāma Vipra. Viņš bija īstens brāhmans, brīvs no pieķeršanās visu veidu materiālajām jutekļu baudām, un tajā pat laikā arī dižens Kunga Krišnas bhakta. Kungam Krišnam, visu ziedošanu un askēžu baudītājam, ļoti patīk tādi brāhmani kā Sudāma Vipra, un pēc Kunga Krišnas izturēšanās mēs varam spriest, cik ļoti viņš dievina šādus brāhmanus. Tāpēc vislabākais, pēc kā cilvēks savā dzīvē var tiekties, ir kļūt par tādu brāhmanu vaišnavu, kāds bija Sudāma Vipra.

Sudāma Vipra apzinājās, ka neuzvaramais Kungs Krišna tomēr atļauj, lai Viņu uzveic paši bhaktas. Viņš saprata, cik labs Kungs Krišna ir bijis pret viņu, un pastāvīgi gremdējās transā, domājot par Kungu Krišnu. Tādā veidā, pastāvīgi būdams kopā ar Kungu Krišnu, Sudāma Vipra pilnīgi attīrījās no materiālo piesārņojumu tumsas un pavisam drīz nonāca garīgajā valstībā, kas ir mērķis visiem pilnību sasniegušajiem svētajiem. Šukadēva Gosvāmī teica, ka visi, kas klausās šo stāstu par Sudāmu Vipru un Kungu Krišnu, sapratīs, cik ļoti Kungs Krišna mīl tādus bhaktas brāhmanus kā Sudāmu. Tāpēc ikviens, kas klausās šo stāstu, ar laiku iegūst tādas pašas īpašības, kādas bija Sudāmam Vipram, un tādējādi nonāk Kunga Krišnas garīgajā valstībā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmātas "Krišna" astoņdesmitajai nodaļai "Brāhmans Sudāma saņem Kunga Krišnas svētību".

Astoņdesmit pirmā nodaļa. Kunga Krišnas un Balarāmas satikšanās ar Vrindāvanas iedzīvotājiem

Kad Kungs Krišna un Balarāma mierīgi dzīvoja lielajā Dvārakas pilsētā, reiz bija pilns saules aptumsums, kas ir liels retums, jo tāds saules aptumsums notiek tikai katras kalpas jeb Brahmas dienas beigās. Beidzoties kalpai, sauli aizklāj liels mākonis, un uz visām zemākajām planētu sistēmām līdz pat Svargalokai sākas nepārtraukts lietus. Pēc astronomiskajiem aprēķiniem ļaudis par šo lielo saules aptumsumu zināja jau iepriekš, un tāpēc visi, gan vīrieši, gan sievietes, nolēma sapulcēties Kurukšētrā, svētajā vietā, ko sauc par Samanta-pančaku.

Samanta-pančakas svētceļojumu vieta ir slavēta ar to, ka Kungs Parašurāma, nogalinājis visu Zemes kšatrijus divdesmit vienu reizi, veica tur lielas ziedošanas ceremonijas. Kungs Parašurāma nogalināja visus kšatrijus, un no viņu asinīm izveidojās liela straume. Samanta-pančakā Viņš izraka piecus lielus ezerus un piepildīja tos ar šīm asinīm. Kungs Parašurāma pieder Višnu-tatvai. Kā teikts Īšopanišādā, Višnu-tatvu nevar piesārņot nekāda grēcīga darbība. Tomēr, lai gan Kungs Parašurāma ir varens un tīrs, Viņš, rādot izturēšanās paraugu, sarīkoja Samanta-pančakā lielas ziedošanas ceremonijas, lai izpirktu tā saucamos grēkus par kšatriju nogalināšanu. Ar savu piemēru Kungs Parašurāma parādīja, ka nogalināšana, kas gan reizēm ir nepieciešama, tomēr ir slikta. Ja pat Kungs Parašurāma uzskatīja savu rīcību par nosodāmu, tad cik gan daudzas reizes vairāk esam vainīgi mēs par šādu sliktu un neatļautu darbību? Tādējādi dzīvo būtņu nogalināšana kopš neatminamiem laikiem visā pasaulē ir aizliegta.

Izmantojot gadījumu, ka ir saules aptumsums, uz svētceļojumu vietu devās visas svarīgākās personības. Dažas no tām ir pieminētas rakstos. No vecākās paaudzes svētajā vietā ieradās Akrūra,

Vasudēva un Ugrasēna, bet no jaunās paaudzes – Gada, Pradjumna, Sāmba un daudzi citi Jadu dinastijas locekļi, kuri vēlējās izpirkt grēkus, kas bija nodarīti pienākumu izpildes gaitā. Tā kā uz Kurukšētru bija devušies gandrīz visi Jadu dinastijas locekļi. Dvārakā, lai aizsargātu pilsētu, palika tādas svarīgas personības kā Pradjumnas dēls Anirudha, Jadu dinastijas karaspēka virspavēlnieks Kritavarma, kā arī Sučandra, Šuka un Sārana.

Jadu dinastijas locekļi bija ļoti skaisti jau no dabas, tomēr šajā reizē, kad viņi bija izgreznojušies ar zelta kaklarotām un ziedu vītņēm, uzvilkuši dārgas drēbes un apbruņojušies katrs ar saviem ieročiem, tie izskatījās vēl simtreiz skaistāki. Jadu dinastijas locekļi bija atbraukuši uz Kurukšētru savās krāšņi izrotātajās kariatēs, kas atgādināja padievu gaisa kuģus un kuras vilka lieli zirgi, kas gāja līgani gluži kā okeāna vilņi. Daži no tiem bija atbraukuši uz stipriem un staltiem ziloņiem, kas gāja kā mākoņi debesīs. Viņu sievas bija ieradušās brīnišķīgos palankīnos, kurus nesa skaisti vīrieši, kas pēc izskata atgādināja vidjādharas. Kopā viņi izskatījās brīnišķīgi kā debesu padievi.

Pēc ierašanās Kurukšētrā Jadu dinastijas locekļi, savaldot jutekļus, saskaņā ar šāstrām ceremoniāli nomazgājās un gavēja visu aptumsuma laiku, lai atbrīvotos no savas grēcīgās darbības sekām. Tā kā saskaņā ar vēdisko paražu aptumsuma laikā tiek dotas ļoti bagātīgas dāvanas, Jadu dinastijas locekļi izdalīja brāhmaniem simtiem govju. Visas šīs govīs bija izgreznotas ar skaistiem audumiem un rotājumiem. Vēl šīm govīm ap kājām bija aplikti zvaniņi, bet ap kaklu – ziedu vītnes.

Pēc saules aptumsuma Jadu dinastijas locekļi vēlreiz nomazgājās Kunga Parašurāmas izraktajos ezeros. Tad viņi bagātīgi pabaroja brāhmanus ar vislabāko ēdienu, kas bija pagatavots sviestā. Saskaņā ar Vēdām ēdieni ir divu veidu. Vieni tiek saukti par neapstrādātiem, bet otri – par apstrādātiem. Neapstrādāts ēdiens nav tikai svaigi dārzeņi un graudi, bet arī viss, kas ir vārīts ūdenī, turpretī apstrādāts ēdiens ir sagatavots gī. Čapāti, dāls, rīsi un parastie dārzeņi tiek saukti par neapstrādātajiem ēdieniem, tāpat kā augļi un salāti. Turpretī purī, kačaurī, samosas, saldās bumbiņas utt. sauc par apstrādātajiem ēdieniem. Visi brāhmani, kurus Jadu dinastijas locekļi bija uzaicinājuši uz mielastu, tika sātīgi pabaroti ar apstrādātiem ēdieniem.

Jadu dinastijas locekļu veiktās ceremonijas ārēji atgādināja karmī rituālus. Ja karmī veic kādu rituālistisku ceremoniju, tad viņu mērķis ir jutekļu apmierināšana – augsts stāvoklis, laba sieva, māja, bērni, bagātība. Turpretī Jadu dinastijas locekļiem bija pavisam cits mērķis – pastāvīga bhakti un ticība Krišnam. Visi Jadu dinastijas locekļi bija diženi bhaktas. Viņi bija dievbijīgi darbojušies daudzus mūžus, tāpēc tiem tika dota iespēja būt kopā ar Kungu Krišnu. Gan ejot uz mazgāšanās vietu svētajā Kurukšētras kaujas laukā, gan ievērojot rakstu noteikumus saules aptumsuma laikā, gan barojot brāhmanus – jebkurā darbā viņi domāja tikai par mīlestību uz Krišnu. Vienīgais Kungs, ko viņi godināja, bija Krišna.

Kad brāhmani ir pabaroti, tad kā parasts ar viņu atļauju prasādu godina saimnieki. Ar brāhmanu svētību visi Jadu dinastijas locekļi paēda pusdienas. Tad viņi lielu koku ēnā sameklēja sev atpūtas vietas un, labi atpūtušies, sagatavojās uzņemt viesus, starp kuriem bija radnieki un draugi, kā arī daudzi pakļautie valdnieki. Bija ieradušies valdnieki no dažādiem apgabaliem: Matsjas, Ušīnāras, Košālas, Vidarbhas, Kuru, Srindžajas, Kāmbodžas, Kēkajas, Madrasas, Kuntī, Anarthas un Kēralas, kā arī daudzām citām valstīm un apgabaliem. Daži no valdniekiem bija ienaidnieki, citi – draugi, taču paši galvenie bija svētceļnieki no Vrindāvanas. Nandas Mahārādžas vadītie Vrindāvanas iedzīvotāji bez Krišnas un Balarāmas bija dzīvojuši lielās raizēs. Izmantodami svētīgo saules aptumsuma reizi, viņi bija atnākuši, lai satiktu Krišnu un Balarāmu, kurus mīlēja no visas sirds.

Vrindāvanas iedzīvotāji bija tuvi Jadu dinastijas draugi un labvēļi. Tikšanās pēc ilgās atšķirtības bija ļoti aizkustinoša. Gan Jadu, gan Vrindāvanas iedzīvotāji bija ļoti priecīgi. Viņi sarunājās, tik ilgi viens otru neredzējuši, un liksmoja; viņu sirdis satraukumā pukstēja, bet sejas izskatījās kā nupat izplaukuši

lotosi. No acīm ritēja asaras, mati cēlās stāvus, un lielajā ekstāzē viņi kādu brīdi nespēja bilst ne vārda. Visi bija pilnīgi iegrimuši laimes okeānā.

Vīrieši satikās ar vīriešiem, sievietes – ar sievietēm. Lielā draudzībā viņas apskāva viena otru, mīļi smaidīja, skatieni bija sirsnības pilni. Sieviešu krūtis bija nopūderētas ar safrānu un kunkumu; apskaujoties šis pūderis lipa klāt citām, un viņas baudīja debešķīgu ekstāzi. Pār vaigiem ritēja asaru straumes. Jaunākie noliecās vecāko priekšā, un vecākie deva svētību jaunākajiem. Tā viņi sveicināja viens otru un jautāja, kā klājas. Taču galu galā visi sāka runāt par Krišnu. Visi kaimiņi un radnieki bija tā vai citādi saistīti ar Kunga Krišnas spēlēm šajā pasaulē, un tādējādi uz Krišnu bija vērsta visa viņu darbība – gan sabiedriskā, gan politiskā, gan reliģiskā, gan arī ikdienas darbi –, un tas viss bija pārpasaulīgs.

Īstenā pilnveidošanās cilvēka dzīvē balstās uz zināšanām un atsacīšanos. Kā teikts Šrīmad Bhāgavatamas pirmajā dziedājumā, garīgā kalpošana, kas veltīta Krišnam, pati par sevi rada pilnīgas zināšanas un atsacīšanos. Jādu ģimenes locekļu un Vrindāvanas ļaužu prāti bija vērsti uz Krišnu. Tas liecina, ka viņiem bija visas zināšanas. Un, tā kā viņu prāti bija pastāvīgi vērsti uz Krišnu, šie cilvēki gluži dabiski bija brīvi no materiālas darbības. Kā māca Šrīla Rūpa Gosvāmī, šādu pakāpi dzīvē sauc par jukta-vairāgju. Tādējādi zināšanas un atsacīšanās nenozīmē sausu prātošanu un atsacīšanos no darbības. Gluži otrādi, cilvēkam jārunā un jādarbojas vienīgi saistībā ar Krišnu.

Kurukšētrā Kuntidēvi pēc ilgas neredzēšanās satika savu brāli Vasudēvu, tur bija arī viņu dēli un vedeklas. Satikās sievas, bērni un citi ģimenes locekļi. Runājot savā starpā, viņi drīz vien aizmirsta pārdzīvotās grūtības. Kuntidēvi savam brālim Vasudēvam sacīja: "Mans dārgais brāli! Es esmu ļoti nelaimīga, jo nav piepildījies neviena no manām vēlmēm. Kā gan citādi varētu gadīties, ka man ir tāds svēts un visādā ziņā pilnīgs brālis kā tu, kurš nemaz nejautā, kā es pārdzīvoju visas savas grūtības?" Liekas, ka Kuntī atcerējās tās grūtās dienas, kad viņa kopā ar dēliem Dhritarāštras un Durjodhanas nelietīgo nodomu dēļ bija izsūtīta. Kuntī turpināja: "Mans dārgais brāli, ja liktenis ir pret kādu cilvēku, tad viņu aizmirst pat vistuvākie radnieki – gan paša tēvs, gan māte un bērni. Tāpēc, mans dārgais brāli, es tevi nenosodu."

Vasudēva atbildēja: "Mana dārgā māsa! Nebēdājies un nevaino mani. Mums vienmēr jāatceras, ka esam tikai rotaļlietas likteņa rokās. Visi ir pakļauti Dieva Augstākajai Personībai. Pēc Viņa gribas notiek visa auglīgā darbība un pretdarbība. Mana dārgā māsa! Tu zini, kādas pārestības mums nodarīja valdnieks Kamsa. Viņš mūs vajāja, un mūsu dzimta bija izkaisīta pa visu zemi. Mēs vienmēr raizējāmies. Tikai pavisam nesen ar Dieva žēlastību mēs esam atgriezušies savās pilīs."

Pēc šīs sarunas Vasudēva un Ugrasēna laipni sagaidīja un uzņēma valdniekus, kuri bija atnākuši pie viņiem. Redzot Kungu Krišnu, viesus pārņēma pārpasaulīga laime un viņi atbrīvojās no visām raizēm. Daži slavenākie no viesiem bija Bhīšmadēva, Dronāčārja, Dhritarāštra, Durjodhana un Gāndhārī ar saviem dēliem, valdnieks Judhištira ar savu sievu, pārējie Pāndavi un Kuntī, Srindžaja, Vidura, Kripāčārja, Kuntibhodža, Virāta, valdnieks Nagnadžits, Purudžits, Drupada, Šalja, Dhrištakētu, Kaši valdnieks, Damaghoša, Višālākša, Mithilas valdnieks, Madrasas (ko agrāk sauca par Madru) valdnieks, Kēkajas valdnieks, Judhāmanju, Sušarma, Bāhlīka ar dēliem un daudzi citi Mahārādžam Judhištiram pakļautie valdnieki.

Redzot Kungu Krišnu ar Viņa valdnieču tūkstošiem, visi ļoti priecājās par neparasto skaistumu un pārpasaulīgo bagātību. Svētceļnieki gāja pie Kunga Balarāmas un Krišnas, un, kad Kungs ar viņiem bija sasveicinājies, tie cildināja Jādu dinastijas locekļus, it īpaši Krišnu un Balarāmu. Ugrasēna bija Bhodžu valdnieks, un viņš tika uzskatīts par galveno no Jādu, tāpēc viesi uzrunāja viņu: "Jūsu majestāte Ugrasēna, Bhodžas valdniek! Patiesībā Jādu ir vienīgie pasaulē, kas ir pilnīgi visādā ziņā. Esiet slavēti! Esiet slavēti! Vislielākā jūsu pilnība ir tā, ka jūs pastāvīgi redzat Kungu Krišnu, kuru

tiecas sasniegt daudzi mistiskie jogi, kas ilgu gadu nodarbojas ar smagām askēzēm. Bet jūs ik mirkli esat Kungam Krišnam pavisam blakus.

Visās Vēdu himnās slavināta Dieva Augstākā Personība Krišna. Ganges ūdens tiek uzskatīts par svētu tāpēc, ka ar to ir mazgātas Kunga Krišnas lotospēdas. Vēdu raksti nav nekas cits, kā Kunga Krišnas norādījumi. Visu Vēdu apguves mērķis ir Krišnas iepazīšana, tāpēc Krišnas vārdi un vēstījumi par Viņa spēlēm šķīsta vienmēr. Laika un apstākļu ietekmē šī pasaule bija gandrīz pilnīgi zaudējusi savas bagātības, taču uz Zemi ieradās Krišna, un, pateicoties Viņa lotospēdu pieskārienam, tā ir atkal atguvusi visu, kas svētīgs. Pateicoties Krišnam, pamazām piepildās visas mūsu tieksmes un vēlmes. Ak, majestāte, Bhodžas valdniek! Tevi ar Jadau dinastiju saista laulības saites un asinsradniecība, tādēļ tu pastāvīgi esi Kunga Krišnas tuvumā, un tev nekad nav grūti Viņu satikt. Kungs Krišna pastaigājas kopā ar tevi, sarunājas ar tevi, sēž ar tevi, atpūšas ar tevi un ēd kopā ar tevi. Var likties, ka Jadau vienmēr nodarbojas ar pasaulīgām lietām, kuras, kā tiek uzskatīts, ved ļaudis tieši uz elli, bet, pateicoties Kungam Krišnam, kurš ir sākotnējā Dieva Personība no visiem Višnu un kurš ir vizinošs, visuresošs un visvarens, jūs patiesībā esat brīvi no visiem materiālajiem sārņiem un atrodaties pārpasaulīgajā atbrīves stāvoklī un Brahmana esamībā."

Kad Vrindāvanas iedzīvotāji uzzināja, ka Kurukšētrā uz saules aptumsumu ieradīsies Krišna, viņi Nandas Mahārādžas vadībā nolēma doties uz turieni, un tāpēc Kurukšētrā ieradās arī visi Jadau dinastijas locekļi. Valdnieks Nanda kopā ar ganiem bija sakrāvis visu nepieciešamo vēršu vilktos ratos, un visi Vrindāvanas iedzīvotāji bija atbraukuši uz Kurukšētru, lai satiktos ar saviem mīļotajiem dēliem – Kungu Balarāmu un Kungu Krišnu. Jadau dinastijas locekļi ļoti priecājās par Vrindāvanas ganu ierašanos Kurukšētrā. Tos ieraudzījuši, viņi tūlīt piecēlās un jutās tā, it kā būtu ieguvuši jaunu dzīvību. Visi ļoti priecājās par satikšanos un, sirsnīgi apskāvuši viens otru, vēl ilgi negribēja laist savus draugus vaļā.

Kad Vasudēva ieraudzīja Mahārādžu Nandu, viņš tūlīt steidzās pie Vradžas valdnieka un mīļi apskāva to. Vasudēva stāstīja Nandam visu, kas bija noticis – gan to, kā valdnieks Kamsa bija viņu apcietinājis, gan to, kā tika nogalināti viņa bērni, kā Krišna tūlīt pēc dzimšanas tika aizvests pie Nandas Mahārādžas, gan to, kā Nanda Mahārādža kopā ar valdnieci Jašodu uzaudzināja Krišnu un Balarāmu gluži kā savus bērnus. Arī Kungs Balarāma un Krišna apskāva valdnieku Nandu un māmiņu Jašodu un tad pazemīgi noliecās pie viņu lotospēdām. Kungs Krišna un Balarāma ļoti mīlēja Nandu un Jašodu, un aizkustinājumā viņi kādu brīdi nespēja pat parunāt. Laimīgais valdnieks Nanda un māmiņa Jašoda nosēdināja savus dēlus klēpī un no visas sirds apskāva Viņus. Valdnieks Nanda un Jašoda ļoti ilgi nebija redzējuši Krišnu un Balarāmu, un šī atšķirtība viņiem bija ļoti sāpīga. Tagad, satikuši un apskāvuši savus bērnus, viņi savas ciešanas aizmirsā.

Pēc tam Krišnas māte Dēvakī un Balarāmas māte Rohinī apskāva māmiņu Jašodu. Viņas sacīja: "Dārgā valdniece Jašodādēvī, gan tu, gan Nanda Mahārādža vienmēr esat bijuši mums lieli draugi, un katru reizi, atceroties jūs, mēs domājam par jūsu draudzību. Mēs jums esam tik lielas parādnieces, ka nespētu samaksāt par jūsu draudzību pat ar visām debesu valdnieka bagātībām. Mēs nekad neaizmirsīsim, cik labi jūs bijāt pret mums. Kad Krišna un Balarāma piedzima, Viņi, pat neredzējuši savu īsto tēvu un māti, tika uzticēti jums, un jūs Tos uzaudzinājāt kā pašu bērnus, kā maziņus putnēnus. Jūs Viņus barojāt, audzinājāt un mīlējāt, un Viņiem par svētību veicāt daudzas reliģiskās ceremonijas.

Īstenībā Viņi nemaz nav mūsu dēli, Viņi pieder jums. Nanda Mahārādža ir īstais Krišnas un Balarāmas tēvs, un tu esi istā māte. Kamēr par Viņiem rūpējāties jūs, Tiem nebija ne mazāko grūtību. Bērniem nebija jābaidās ne no kā. Mīlestības pilnās rūpes par Viņiem liecina par jūsu cildenumu. Diženas personības neskatās, vai bērni ir viņu pašu vai citu ļaužu. Un vai gan kāds var būt cildenāks par

Nandu Mahārādžu un tevi?"

Kas attiecas uz Vrindāvanas gopī, tad viņas jau no paša sākuma domāja vienīgi par Krišnu. Krišna un Balarāma bija viņu sirds un dvēsele. Gopī bija tik ļoti pieķērušās Krišnam, ka nespēja paciest pat tos mirkļus, kad acu mirkšķināšana neļāva Viņu redzēt. Ganes rāja ķermeņa radītāju Brahmu, kas savā muļķībā bija radījis acis, kuras mirkšķina un neļauj viņām skatīties uz Krišnu. Gopī nebija redzējušas Krišnu tik daudzus gadus, tāpēc tagad, atbraucot kopā ar Nandu Mahārādžu un māmiņu Jašodu, viņas pārņēma neaptverama ekstāze. Neviens nespēj pat iedomāties, cik ļoti gopī vēlējās atkal ieraudzīt Krišnu. Kad Krišna parādījās, gopī ar skatienu ielika Viņu savā sirdī un dziļā mīlestībā apskāva. Lai gan tas notika tikai prātā, gopī pārņēma tāda ekstāze un prieks, ka viņas kādu brīdi pilnīgi aizmirsās. Šo ekstāzes pilno transu, ko gopī sasniedza, prātā apskaujot Krišnu, nespēj sasniegt pat vislielākie jogi, kas pastāvīgi meditē uz Dieva Augstāko Personību. Krišna saprata, kādu ekstāzi gopī pārdzīvo, apskaujot Viņu savā prātā, un tāpēc Viņš, kas atrodas visu būtņu sirdīs, arī apskāva gopī.

Krišna sēdēja kopā ar māmiņu Jašodu un pārējām māmiņām – Dēvakī un Rohinī –, bet, kad tās sāka sarunāties, Viņš izmantoja izdevību, lai aizietu un vienatnē satiktos ar gopī. Iedams pie gopī, Kungs sāka smaidīt, un pēc tam, apskāvis viņas un apjautājies, kā tām klājas, Krišna gribēja uzmundrināt gopī un teica: "Manas dārgās draudzenes! Jūs zināt, ka Mēs ar Kungu Balarāmu atstājām Vrindāvanu tikai tāpēc, lai iepriecinātu savus radniekus un ģimenes locekļus. Tad Mēs ilgu laiku cīnījāmies ar ienaidniekiem, un Mums nebija laika par jums domāt, lai gan jūs tik ļoti mīlējāt Mani. Es saprotu, ka esmu bijis nepateicīgs, tomēr zinu, ka jūs joprojām esat uzticīgas Man. Vai jūs domājat par Mums arī tad, kad bijām jūs atstājuši? Manas dārgās gopī, jums laikam nepatīk pat Mani pieminēt, jo Es esmu bijis tik nepateicīgs. Vai jūs turat uz Mani ļaunu prātu?"

Tomēr jums jāsaprot, ka Es nekad neesmu gribējis jūs atstāt; mūs ir izšķīris liktenis, kas ir augstākais valdnieks un dara tā, kā pats vēlas. Viņš saved kopā dažādus cilvēkus un pēc tam atkal tos izšķir. Reizēm vējš sadzen kopā mākoņus, liek saskarties zāles stiebriņiem, pūciņām un puteklišiem, bet pēc tam tos izšķir un izsvaida uz visām pusēm. Gluži tāpat Visaugstais Kungs ir visa radītājs, un tas, ko mēs redzam, ir dažādās Viņa enerģijas izpausmes. Pēc Viņa augstākās gribas mēs reizēm esam kopā un reizēm – šķirti. Tā mēs varam secināt, ka galu galā mēs esam pilnīgi atkarīgi no Viņa gribas.

Par laimi, jūs esat iemīlējušas Mani, un tas ir vienīgais veids, kā nonākt pārpasaulīgā stāvoklī un būt kopā ar Mani. Jebkura dzīvā būtne, kurai ir šāda tīra bhakti mīlestība pret Mani, mūža beigās noteikti atgriežas mājās, atpakaļ pie Dieva. Citiem vārdiem sakot, tīra garīgā kalpošana un mīlestība uz Mani ir augstākās atbrīves cēlonis.

Manas dārgās draudzenes gopī, ziniet, ka visu darbību visās vietās veic Manas enerģijas. Apskatīsim, piemēram, māla krūzi. Tā nav nekas cits, kā zemes, ūdens, gaisa, uguns un telpas savienojums. Šīs sastāvdaļas vienmēr ir vienas un tās pašas gan sākumā, gan krūzes pastāvēšanas laikā, gan pēc tās iznīcināšanas. Sākumā krūze tiek izgatavota no zemes, ūdens, uguns, gaisa un telpas, kādu laiku tā gluži tādā pašā veidā pastāv, bet pēc tam saplīst, un dažādās tās sastāvdaļas tiek saglabātas dažādās materiālās enerģijas daļās. Gluži tāpat, gan tad, kad kosmiskā izpausme tiek radīta, gan tad, kad tā tiek uzturēta, gan arī pēc iznīcināšanas viss ir tikai dažādas Manas enerģijas izpausmes. Un, tā kā šī enerģija nav šķirta no Manis, ir jāsecina, ka Es pastāvu visā.

Gluži tāpat dzīvās būtnes ķermenis nav nekas cits, kā piecu elementu savienojums, un arī dzīvā būtne, kas tajā iemiesota, ir Mana neatņemamā daļiņa. Dzīvā būtne ir nonākusi šajā materiālajā ieslodzījumā tāpēc, ka tā maldīgi uzskata sevi par augstāko baudītāju. Šī neīstā patības apziņa ir ieslodzījusi viņu materiālajā esamībā. Es, Augstākā Absolūtā Patiesība, stāvu pāri dzīvajām būtnēm un viņu materiālajai iemiesotībai. Divas enerģijas – materiālā un garīgā – darbojas pēc Manas augstākās gribas. Dārgās gopī, Es jūs lūdzu, nebēdājieties un pacentieties raudzīties uz visu filozofiski. Tad jūs

sapratīsiet, ka vienmēr esat kopā ar Mani un ka nav ko skumt, ja esam šķirti."

Šo svarīgo Kunga Krišnas norādījumu var izmantot visi Krišnas apziņas bhaktas. Visa Krišnas apziņas filozofija balstās uz šo neaptveramo vienlaicīgo vienību un atšķirību. Bhagavad-gītā Kungs norāda, ka savā bezpersoniskajā veidā Viņš atrodas visur. Viss ir Viņā, tomēr Viņš pats nav visur. Kosmiskā izpausme nav nekas cits, kā Krišnas enerģijas izpaušanās veids, un, tā kā enerģija neatšķiras no enerģijas avota, nekas neatšķiras no Krišnas. Ja mūsos nav šīs absolūtās apziņas jeb Krišnas apziņas, mēs esam šķirti no Krišnas; un, ja laimīgā kārtā mums ir šī Krišnas apziņa, tad mēs neesam šķirti no Viņa. Garīgā kalpošana cilvēkā atjauno Krišnas apziņu, un, ja bhaktam ir izdevies saprast, ka materiālā enerģija nav šķirta no Krišnas, tad viņš var izmantot materiālo enerģiju un visu, ko tā radījusi, lai kalpotu Kungam. Taču, kad Krišnas apziņas nav, aizmāršīgā dzīvā būtne, kas pati ir neatņemama Krišnas daļiņa, maldīgi sāk uzskatīt sevi par materiālās dzīves baudītāju un tādējādi, sapinusies materiālajā pasaulē, materiālās enerģijas spiesta turpina savu materiālo esamību. Tas ir apstiprināts arī Bhagavad-gītā. Lai gan dzīvajai būtnei liek darboties materiālā enerģija, viņa pati maldīgi uzskata sevi par galveno noteicēju un augstāko baudītāju.

Ja bhakta pilnībā apzinās, ka arčā-vigraha jeb Kunga Krišnas Dievības veidols templī nekādā ziņā neatšķiras no paša Krišnas sač-čid-ānanda-vigrahas, tad viņa kalpošana tempļa Dievībai kļūst par tiešu kalpošanu Dieva Augstākajai Personībai. Arī pats templis, tempļa piederumi un ēdiens, kas veltīts Dievībai, nav šķirti no Krišnas. Cilvēkam jāseko āčārju noteiktajiem likumiem un ierobežojumiem, un tā, augstāku autoritāšu vadībā, viņš pilnībā var apzināties Krišnu pat šajā materiālajā esamībā.

Gopī, saņēmušas Krišnas filozofiskos norādījumus par vienlaicīgo vienību un atšķirību, saglabāja pastāvīgu Krišnas apziņu un tādā veidā atbrīvojās no visiem materiālajiem sārņiem. Ja dzīvā būtne maldīgi uzskata sevi par materiālās pasaules baudītāju, tad viņas apziņu sauc par dzīva-košu jeb neistā "es" radīto ieslodzījumu. No šī dzīva-košas ieslodzījuma varēja atbrīvoties ne tikai gopī, to var arī ikviens, kurš seko šiem Krišnas norādījumiem. Cilvēks, kurš pilnībā apzinās Krišnu, ir vienmēr brīvs no viltus egoisma; viņš visu izmanto kalpošanā Krišnam un nekad nav šķirts no Krišnas.

Tāpēc gopī veltīja Krišnam lūgšanu: "Dārgais Krišna, no Tavas nabas izaug sākotnējais lotosa zieds, kurā piedzimst Brahma, radītājs. Neviens nespēj aptvert Tavu godību vai Tavu varenību. Tā ir mūžīgs noslēpums pat vislielākajiem domātājiem, kuri ieguvuši visas jogas spējas. Taču saistītā dvēsele, kas iekritusi tumšajā materiālās esamības akā, var ļoti viegli rast patvērumu pie Tavām lotospēdām. Tad viņa noteikti saņem atbrīvi." Gopī turpināja: "Dārgais Krišna! Mēs vienmēr esam aizņemtas ar ģimenes lietām. Tāpēc, lūdzu, esi mūsu sirdīs gluži kā uzlēcoša saule. Tā mums būs vislielākā svētība."

Gopī ir mūžam atbrīvotas dvēseles, jo viņas pilnībā apzinās Krišnu. Aizņemība ar mājas darbiem Vrindāvanā bija tikai izlikšanās. Par spīti ilgajai atšķirtībai Vrindāvanas iedzīvotājas, gopī, nevēlējās iet pie Krišnas uz Viņa galvaspilsētu Dvāraku. Viņas gribēja palikt un darboties Vrindāvanā, un tādā veidā baudīt Krišnas klātbūtni savā dzīvē uz katra soļa. Gopī tūlīt aicināja Krišnu atgriezties Vrindāvanā. Šī gopī pārpasaulīgā noskaņa ir Kunga Čaitanjas mācības pamats. Ratha-jātras svētki, kurus svinēja Kungs Čaitanja, ir emocionāla Krišnas vešana atpakaļ uz Vrindāvanu. Šrīmatī Rādhārānī nebija ar mieru kopā ar Krišnu doties uz Dvāraku, lai baudītu Viņa sabiedrību karaliskās bagātības gaisotnē, jo gribēja būt kopā ar Kungu sākotnējā Vrindāvanas gaisotnē. Kungs Krišna ļoti mīl gopī, tāpēc Viņš nekad neatstāj Vrindāvanu, un gopī, kā arī pārējie Vrindāvanas iedzīvotāji ir pilnīgi apmierināti Krišnas apziņā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit pirmajai nodaļai "Kunga Krišnas un Balarāmas satikšanās ar Vrindāvanas iedzīvotājiem".

Astondesmit otrā nodaļa. Draupadī tikšanās ar Krišnas valdniecēm

Pie Krišnas nāca dažādi viesi, un starp viņiem bija arī valdnieka Judhištthiras vadītie Pāndavi. Beidzis runāt ar gopī un devis viņam vislielāko svētību, Kungs Krišna sasveicinājās ar valdnieku Judhištthiru un pārējiem radniekiem, kas bija atnākuši pie Viņa. Vispirms Kungs jautāja, vai tiem klājas labi. Patiesībā nevienam, kurš redz Kunga Krišnas lotospēdas, nekādā ziņā nevar klāties slikti. Tomēr, kad Kungs Krišna pieklājības pēc pajautāja valdniekam Judhištthiram, kā viņam klājas, valdnieks kļuva ļoti priecīgs un sacīja: "Mans dārgais Kungs Krišna! Diženas personības un bhaktas, kas pilnībā apzinās Krišnu, vienmēr domā par Tavām lotospēdām un ir pilnībā apmierināti, dzerot pārpasaulīgās svētlaimes nektāru. Šis nektārs reizēm plūst no viņu mutēm un izlīst pār citiem kā stāsti par Tavu pārpasaulīgo darbību. Šis nektārs, kas plūst no bhaktas lūpām, ir tik varens, ka ikviens, kam palaimējas to nobaudīt, tūlīt pārtrauc savu pastāvīgo ceļojumu cauri dzimšanai un nāvei. Mēs atrodamies materiālajā pasaulē tāpēc, ka esam aizmirsuši Tavu personību, taču laimīgā kārtā aizmirstības tumsa vienā mirklī izklīst, ja cilvēkam ir iespēja klausīties stāstus par Tavu godību. Mans dārgais Kungs! Vai gan cilvēkam, kurš pastāvīgi klausās stāstus par Taviem slavenajiem darbiem, var klāties slikti?"

Tā kā mēs esam pilnībā uzticējuši sevi Tev un mums nav cita patvēruma kā Tavas lotospēdas, mēs vienmēr esam pārlicināti, ka mums veiksies labi. Mans dārgais Kungs! Tu esi bezgalīgu zināšanu un pārpasaulīgas svētlaimes okeāns. Prāta sagudrojumu dēļ būtne atrodas trijos pārejošos materiālās dzīves veidos: nomodā, miegā un dziļā miegā. Taču šie stāvokļi nevar pastāvēt Krišnas apziņā. Krišnas apziņa visas šīs sekas padara neiespējamas. Tu esi augstākais visu atbrīvi sasniegušo būtņu mērķis. Tikai pēc savas neatkarīgās gribas Tu esi atnācis uz šo Zemi, izmantojot savu iekšējo spēju jogamaiju, un, lai atjaunotu vēdiskos dzīves principus, Tu esi ieradies parasta cilvēka izskatā. Tu esi Augstākā Personība, tāpēc tam, kurš ir pilnībā uzticējies sevi Tev, nevar būt nekādu neveiksmju."

Kamēr Kungs Krišna bija aizņemts ar dažādajiem viesiem un kamēr tie veltīja Viņam savas lūgšanas, Kuru un Jada dinastijas sievietes satikās savā starpā un sāka runāt par Kunga Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm. Vispirms Draupadī gribēja izjautāt Kunga Krišnas sievas. Viņa tās uzrunāja: "Mana dārgā Rukminī, Bhadra, Džāmbavatī, Satja, Satjabhāma, Kāлиндī, Šaibja, Lakšmane, Rohinī un pārējās Kunga Krišnas sievas, lūdzu, pastāstiet, kā Dieva Augstākā Personība Kungs Krišna pieņēma jūs par savām sievām un apprecēja jūs, sekojot parasto cilvēku laulību paražām?"

Uz šo jautājumu galvenā no valdniecēm Rukminīdēvī atbildēja: "Mana dārgā Draupadī! Tādi prinči kā Džarāsandha jau bija nolēmuši, ka man jāprecas ar valdnieku Šišupālu, un laulības ceremonijas laikā viņi stāvēja bruņās tērpti, ar ieročiem, lai cīnītos ar jebkuru sāncensi, kurš uzdrīkstētos traucēt laulības. Bet Dieva Augstākā Personība nolaupīja mani tā, kā lauva aiznes jēru no ganāmpulka. Tas nav nekāds brīnums, jo ikviens, kas šajā pasaulē sevi sauc par diženu varoni vai valdnieku, ir pakļauts Kunga Krišnas lotospēdām. Visi valdnieki ar saviem kroņiem noliecas pie Viņa lotospēdām. Mana dārgā Draupadī, es mūžu pēc mūža gribu kalpot Kungam Krišnam, kurš ir visa prieka un skaistuma iemiesojums. Tā ir vienīgā vēlme un tieksme manā dzīvē."

Pēc tam sāka runāt Satjabhāma. Viņa sacīja: "Dārgā Draupadī, mans tēvs ļoti pārdzīvoja sava brāļa Prasēnas nāvi un nepamatoti apsūdzēja Kungu Krišnu Prasēnas nogalināšanā un Sjamantakas dārgakmeņa nozagšanā, lai gan patiesībā dārgakmeni bija paņēmis Džāmbavāns. Kungs Krišna, lai pierādītu, ka ir bez vainas, cīnījās ar Džāmbavānu un atguva Sjamantakas dārgakmeni, ko pēc tam atdeva manam tēvam. Tēvs ļoti nokaunējās un jutās vainīgs par to, ka apsūdzējis Krišnu brāļa nāvē. Saņēmis Sjamantakas dārgakmeni, viņš nolēma, ka kļūdu vajag labot, un, lai gan es jau biju apsoluta

ciem, viņš atdeva dārgakmeni un mani Krišnam. Tā es kļuva par Viņa kalponi un sievu."

Pēc tam uz Draupadī jautājumu atbildēja Džāmbavatī. Viņa sacīja: "Dārgā Draupadī! Kad Kungs Krišna cīnījās ar manu tēvu, rikšu valdnieku Džāmbavānu, mans tēvs nezināja, ka Kungs Krišna ir tā agrākais pavēlnieks Kungs Rāmačandra, Sītas vīrs. Nezinādams, kas patiesībā ir Kungs Krišna, tēvs ar Viņu cīnījās divdesmit septiņas dienas pēc kārtas. Viņš gaužām nogura un beidzot saprata, ka, tā kā viņu spēj uzvarēt vienīgi Kungs Rāmačandra, arī šim pretiniekam, Kungam Krišnam, jābūt tam pašam Kungam Rāmačandram. Visu sapratis, mans tēvs tūlīt atdeva Krišnam Sjamantakas dārgakmeni, un vēl, lai iepriecinātu Kungu, tēvs atdeva mani Viņam par sievu. Tā es apprecējos ar Kungu, un mana vēlme kalpot Krišnam mūžu pēc mūža piepildījās."

Tad sāka runāt Kāлиндī: "Dārgā Draupadī! Es veicu lielas askēzes, lai Kungs Krišna kļūtu par manu vīru. Kad Kungs to uzzināja, Viņš visžēlīgi atnāca pie manis kopā ar savu draugu Ardžunu un pieņēma mani par sievu. Tad Kungs Krišna aizveda mani no Jamunas, un kopš tā laika es esmu apkopēja Kunga Krišnas namā un Kungs ir mans vīrs."

Pēc tam runāja Mitravinda: "Dārgā Draupadī! Uz manu svajamvaru bija ieradušies daudzi prinči. Tur bija arī Kungs Krišna, un Viņš, uzvarējis visus prinčus, pieņēma mani par savu kalponi. Kungs aizveda mani uz Dvāraku, Viņš bija gluži kā lauva, kas atņem suņiem briedi. Mani brāļi gribēja cīnīties ar Kungu Krišnu, bet Viņš tos sakāva. Tā piepildījās mana vēlme mūžu pēc mūža kalpot Krišnam."

Pēc tam Draupadī uzrunāja Satja: "Dārgā Draupadī! Mans tēvs sarīkoja svajamvaras ceremoniju (līgavaiņa izvēles ceremoniju) un, lai pārbaudītu nākamo līgavaiņu spēku un varonību, noteica, ka katram no tiem jācīnās ar viņa septiņiem briesmīgajiem buļļiem, kuriem bija gari un asi ragi. Buļļus centās uzveikt daudz varonīgu laimes meklētāju, taču diemžēl tie visi tika smagi sabadīti un savainoti atgriezās mājās. Tad ieradās Kungs Šrī Krišna, un Viņam buļļi nebija nekas vairāk kā rotaļlietas. Krišna viņus notvēra un katram ievēra degunā riņķi. Kungs tos savaldīja tikpat viegli, kā bērns savalda kazlēnu. Mans tēvs bija ļoti priecīgs un sarīkoja krāšņas kāzas, dodot līdzī pūrā daudzus karavīru pulkus, zirgus, kaujas ratus, zilonus un simtiem kalpoņu. Tā Kungs Krišna aizveda mani uz savu galvaspilsētu Dvāraku. Mājupceļā Viņam uzbruka daudz prinču, bet Kungs Krišna visus tos sakāva, un tagad man ir tas gods būt par Viņa lotospēdu kalponi."

Pēc tam sāka runāt Bhadra. Viņa sacīja: "Dārgā Draupadī! Kungs Krišna ir dēls manam tēvocim no mātes puses. Mani par laimi piesaistīja Krišnas lotospēdas. Tēvs, uzzinājis par manām jūtām, pats sarīkoja kāzas un aicināja Kungu Krišnu kļūt par manu vīru. Pūrā viņš deva līdzī vienu akšauhinī pulku karaspēka, daudz kalpoņu un visu citu, kas vajadzīgs valdniekiem. Es nezinu, vai varēšu rast patvērumu pie Kunga Krišnas mūžu pēc mūža, tomēr lūdzu Kungu, lai, atkal piedzimstot, es neaizmirstu savas attiecības ar Viņa lotospēdām."

Lakšmane sacīja: "Dārgā valdniece, es daudzas reizes biju dzirdējusi, kā diženais gudrais Nārada cildina Kunga Krišnas spēles. Kad dzirdēju Nārada sakām, ka laimes dievietei Lakšmī patīk Krišnas lotospēdas, tad arī mani tās piesaistīja. Kopš tā laika es pastāvīgi domāju par Kungu un iemīlu Viņu aizvien vairāk. Ak, dārgā valdniece! Savam tēvam es esmu ļoti mīla. Sapratis, ka es esmu pieķērusies Krišnam, viņš gluži tāpat kā tavs tēvs izdomāja rīkot svajamvaru. Nākamajiem vīriem vajadzēja trāpīt ar bultu zivs acī. Atšķirība starp tavu svajamvaru un manējo bija tāda, ka tavu līgavaiņu sacensībā zivs karājās pie griestiem un bija redzama, bet manā svajamvarā zivs bija aizklāta ar audumu, un bija redzams tikai auduma atspulgs traukā ar ūdeni. Tāda bija mana svajamvara."

Vēstis par šiem noteikumiem izplatījās pa visu zemi, un prinči, uzzinājuši par svajamvaru, sabrauca mana tēva galvaspilsētā no malu malām, tērpušies bruņās, un viņus pavadīja kara skolotāji. Katrs no viņiem gribēja iegūt mani par savu sievu. Viens pēc otra viņi atvilka loku un šāva bultu mērķī. Daudzi

pat nespēja uzstiet loka stiegru un nemaz netika pie šaušanas. Viņiem nācās nolikt loku un doties projām. Daži ar lielām grūtībām nostiepa stiegru, bet, nespēdami to otrā galā piesiet, tika notriekti gar zemi, kad loks nāca vaļā. Mana dārgā valdniece, tu būsi pārsteigta, uzzinot, ka uz manu svajamvaru bija ieradušies daudzi slaveni valdnieki un varoņi. Tādi spēkavīri kā Džarāsandha, Ambaštha, Šišupāla, Bhīmasēna, Durjodhana un Karna, protams, varēja uzstiegt loku, bet nespēja sašaut zivi, jo tā bija aizklāta, un viņi pēc atspīduma nespēja noteikt, kur tā atrodas. Slavenais Pāndavu varonis Ardžuna mācēja ieraudzīt zivs atspīdumu ūdenī, bet, lai gan viņš mērķēja ļoti rūpīgi, bulta netrāpīja zivij īstajā vietā. Taču viņa bulta vismaz trāpīja tai, un tā viņš parādīja, ka ir labāks šāvējs nekā pārējie prinči.

Visi, kas centās sašaut mērķi, bija vīlušies. Viņi zaudēja jebkādas cerības, un daži pat aizgāja, nemaz nemēģinot šaut. Galu galā loku paņēma Kungs Krišna un pavisam viegli, gluži kā spēlēdamies, uzvilka loka stiegru. Tad Viņš paņēma bultu un, tikai vienreiz paskatījies uz zivs atspīdumu ūdenī, to izšāva. Viņš bija trāpījis, un zivs tūlīt nokrita zemē. Tas notika pusdienas laikā, brīdī, ko sauc par abhidžitu, un no astronomiskā viedokļa šis brīdis ir ļoti svētīgs. Pār visu zemi noskanēja saucieni: "Džaja! Džaja!" un debesīs sāka dunēt augstāko planētu iemītnieku sistās bungas. Diženie padievi, prieka pārņemti, kaisīja pār zemi ziedus.

Šajā brīdī es ienācu sacensību laukumā, un zvaniņi man ap potītēm melodiski skanēja. Es biju skaisti apģērbusies jaunās zīda drēbēs, matos man bija ziedi, un, priecājoties par Kunga Krišnas uzvaru, es miļi smaidīju. Rokās man bija mirdzošiem dārgakmeņiem greznota zelta kaklarota. Mani vēl skaistāku darīja cirtainie mati un daudzie, gaiši mirdzošie auskari. Es pašķielēju uz visām pusēm, paraugoties uz sanākušajiem prinčiem, un, pienākusi pie sava Kunga, lēnām apliku Viņam ap kaklu rotu. Kā jau es teicu, mans prāts jau no paša sākuma bija vērsts uz Kungu Krišnu, un tāpēc šis brīdis man bija liela uzvara. Tiklīdz es biju uzlikusi Kungam kaklarotu, sāka skanēt mridangas, patahas, gliemežnīcas, bungas, timpāni un citi mūzikas instrumenti. Visas šīs skaņas saplūda kopā. Savu mākslu rādīja dejotāji un dejotājas, bet dziedātāji saldi dziedāja.

Dārgā Draupadī! Kad es pieņēmu Kungu Krišnu par savu godināmo vīru un Viņš pieņēma mani par savu kalponi, prinči bija ļoti vīlušies un sacēla lielu troksni. Iekāres dēļ viņi nekādi nespēja nomierināties, bet mans vīrs, nemaz neņemdamas viņus vērā, savā četrroku Nārājanas veidolā iecēla mani karietē, ko vilka četri brīnišķīgi zirgi. Gatavodamies atvairīt prinču uzbrukumu, Kungs uzlika bruņas un paņēma savu Šārngas loku, bet mūsu slavenais kučieris Dāruka tūlīt sāka vest mūs uz Dvāraku. Tā Kungs Krišna visu prinču klātbūtnē ātri aizveda mani projām gluži kā lauva, kas nolaupījis no ganāmpulka briedi. Tomēr daži no prinčiem gribēja mūs aizturēt un, labi apbruņojušies, centās stāties mums pretī, bet viņi bija kā suņi, kas grib apturēt skrejošu lauvu. No Kunga Krišnas Šārngas loka lidoja bultas, un daži no prinčiem zaudēja rokas, citi – kājas, citi – galvas un savu dzīvību, bet pārējie aizbēga no kaujas lauka.

Tad Dieva Augstākā Personība iebruca visslavenākajā Visuma pilsētā Dvārakā, un šajā brīdī Viņš izskatījās kā mirdzoša saule. Visa Dvāraka bija krāšņi izgreznota. Tur bija tik daudz karogu, vītņu un vārtu, ka tas viss pilnīgi aizēnoja sauli. Es jau teicu, ka tēvs ļoti mīlēja mani, un, ieraudzījis, ka mana vēlme iegūt Kungu Krišnu par vīru ir īstenojusies, viņš lielā priekā apdāvināja radus un draugus ar dažādām lietām: vērtīgām drēbēm, rotājumiem, gultām un paklājiem. Kungs Krišna aizvien ir pilnīgs sevī, tomēr mans tēvs pats deva manam vīram pūru, kas sastāvēja no bagātībām, kareivjiem, ziloņiem, kaujas ratiem, zirgiem un daudziem retiem, vērtīgiem ieročiem. Viņš to visu pasniedza Kungam ar lielu prieku. Dārgā valdniece! Tajā laikā es sāku domāt, ka savā iepriekšējā dzīvē esmu paveikusi kādus brīnumainus dievbijīgus darbus un tāpēc šajā mūžā varu būt viena no kalponēm Dieva Augstākās Personības namā."

Kad galvenās Kunga Krišnas valdnieces bija beigušas runāt, Rohinī, kas pārstāvēja pārējās

sešpadsmitūkstoš valdnieces, sāka stāstīt, kā viņas kļuva par Krišnas sievām.

"Mana dārgā valdniece! Kad Bhaumāsuru devās iekarot pasauli, viņš sagūstīja visas daiļās valdnieku meitas un turēja mūs ieslodzītas savā pilī. Kad par to uzzināja Kungs Krišna, Viņš cīnījās ar Bhaumāsuru un atbrīvoja mūs. Kungs Krišna nogalināja Bhaumāsuru ar visiem viņa kareivjiem, un, lai gan Kungam nebija vajadzīga neviena sieva, Viņš pēc mūsu lūguma tomēr apprecēja mūs visas, sešpadsmitūkstoš meitenes. Dārgā valdniece, mūsu vienīgais nopelns bija tas, ka mēs pastāvīgi domājām par Kunga Krišnas lotospēdām, kas dod iespēju atbrīvoties no atkārtotas dzimšanas un nāves važām. Mana dārgā valdniece Draupadī! Zini, ka mēs netiecamies pēc tādām bagātībām kā karaļvalsts, impērijas vai debesu baudām. Mēs nevēlamies šīs materiālās bagātības, ne arī jogas pilnības vai pat augsto Kunga Brahmas vietu. Mēs arī netiecamies ne pēc vienas no dažādajām atbrīvēm: sālokjas, sāršti, sāmīpjas vai sājudžas. Tas viss mūs nebūt nepiesaista. Mēs vēlamies tikai to, lai uz mūsu galvām mūžu pēc mūža būtu putekļi no Kunga Krišnas lotospēdām. Arī laimes dieviete ir vēlējusies, lai uz viņas krūtīm kopā ar smaržīgo safrānu būtu šie putekļi. Mēs vēlamies vienīgi putekļus, kas sakrājas uz Kunga Krišnas lotospēdām, kad Viņš ganiņa izskatā iet pa Vrindāvanas zemi. Meža sievietes, gani un it īpaši gopī vienmēr vēlas kļūt par zāles stiebriņiem Vrindāvanā, kurus Krišna samīn ar savām lotospēdām. Dārgā valdniece, mēs vēlamies dzīvot vienīgi tā, mūžu pēc mūža, un mums nav nevienas citas vēlmes."

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit otrajai nodaļai "Draupadī tikšanās ar Krišnas valdniecēm".

Astoņdesmit trešā nodaļa. Vasudēvas rīkotās ziedošanas ceremonijas

Starp sievietēm, kas bija ieradušās Kurukšētrā uz saules aptumsumu, bija Kuntī, Gāndhārī, Draupadī, Subhadra un daudzas citas valdnieku sievas, kā arī Vrindāvanas gopī. Kad Kunga Krišnas valdnieces stāstīja, kā viņas apprecējušās un kā Kungs Krišna pieņēmis tās par savām sievām, visas Kuru dinastijas sievietes ļoti brīnījās. Viņas bija sajūsmā par to, cik ļoti Krišnas valdnieces mīlēja savu vīru. Un, klausoties par šo mīlestību, viņām acis pieplūda asarām.

Kamēr sievietes sarunājās savā starpā, bet vīrieši – savā starpā, Kurukšētrā no malu malām ieradās gandrīz visi lielākie gudrie un askēti, lai satiktu Kungu Krišnu un Balarāmu. Galvenie no gudrajiem bija: Krišna-dvaipājana Vjāsa, diženais gudrais Nārada, Čjavana, Dēvala, Asita, Višvāmītra, Šatānanda, Bharadvādža, Gautama, Kungs Parašurāma (kopā ar mācekļiem), Vasištha, Gālava, Bhriģu, Pulastja, Kašjapa, Atri, Mārkanđēja, Brihaspati, Dvita, Trita, Ēkata, četri Brahmas dēli Kumāri (Sanaka, Sanandana, Sanātana un Sanatkumārs), Angira, Agastja, Jāgjavalkja un Vāmanadēva.

Tikko gudrie un askēti ieradās, visi valdnieki, arī Mahārādža Judhišthira, Pāndavi, Kungs Krišna un Balarāma, tūlīt piecēlās no savām vietām un pazemīgi noliecās visu ļaužu cienīto gudro priekšā. Pēc tam valdnieki sasveicinājās ar gudrajiem, piedāvāja tiem vietas, kur apsēsties, un ūdeni, ar ko nomazgāt kājas. Tika pasniegti garšīgi augļi un ziedu vītnes, smaržkociņi un sandalkoka pasta, un visi valdnieki ar Krišnu un Balarāmu priekšgalā godināja gudros saskaņā ar Vēdu likumiem un noteikumiem. Kad gudrie bija ērti apsēdušies, Kungs Krišna, kas bija atnācis uz šo pasauli, lai aizsargātu reliģiju, valdnieku vārdā viņus uzrunāja. Visi apklusā, alkdami dzirdēt un saprast Krišnas apsveikuma vārdus.

Krišna sacīja: "Lai slavēti visi sanākušie gudrie un askēti! Šodien mēs redzam, ka mūsu mūžs ir bijis veiksmīgs. Mēs esam sasnieguši loloto dzīves mērķi, jo tagad vaigu vaigā varam skatīt visus cildenos, atbrīvotos gudros un askētus, kurus vēlas redzēt pat diženie debesu padievi. Garīgās kalpošanas

iesācēji, kas godā tikai Dievību templī, bet nespēj saprast, ka Kungs atrodas visu būtņu sirdīs, un tie, kas godina tikai dažādus padieņus, lai piepildītu savas iekāres pilnās vēlmes, nespēj saprast, cik svarīga ir šo gudro sabiedrība. Viņi nespēj gūt labumu, ko dod gudro sagaidīšana, skatīšanās uz viņiem, pieskaršanās viņu lotospēdām, jautājumi par to, kā viņiem klājas, vai uzcītīga viņu godināšana."

Iesācēji bhaktas un reliģijas sekotāji nespēj saprast, cik svarīgi ir diženie mahātmas. Viņi iet uz templi tāpēc, ka tas ir jādara, un pazemīgi noliecas Dievības priekšā. Taču, paceļoties nākamajā pārpasaulīgās apzināšanās līmenī, cilvēks saprot, cik svarīgi ir mahātmas un bhaktas, un tad cenšas viņus iepriecināt. Tāpēc Kungs Krišna norādīja, ka iesācēji nespēj aptvert viedo, bhaktu un askētu nozīmīgumu.

Krišna turpināja: "Cilvēks nevar šķīstīties, apceļojot svētās vietas, mazgājoties tajās vai skatoties uz tempļa Dievībām. Bet, ja viņš satiek diženu bhaktu, mahātmu, kurš pārstāv Dieva Personību, tad viņš kļūst tīrs vienā mirklī. Lai šķīstītos, ir ieteikts godināt uguni, sauli, mēnesi, zemi, ūdeni, gaisu, debesis un prātu. Godinot šīs stihijas un viņu valdošās dievības, cilvēks var atbrīvoties no skaudības, taču visi skaudīga cilvēka grēki var tikt iznīcināti vienā mirklī, ja viņš pakalpo diženai dvēselei. Mani dārgie, godātie gudrie un cienījamie valdnieki! Ticiet Man, ka cilvēks, kurš uzskata no trijiem elementiem – gļotām, žults un gaisa – veidoto ķermeni par sevi pašu un domā, ka ģimene un radnieki pieder viņam; kurš uzskata materiālas lietas par godināmām vai apceļo svētās vietas, lai nomazgātos tajās, bet necenšas tikt ar diženām personībām, gudrajiem un mahātmām, šāds cilvēks nav nekas vairāk, kā lops, ēzēlis."

Kad augstākā autoritāte Kungs Krišna bija pateicis šos svētos vārdus, visi gudrie un askēti klusēja. Viņi bija pārsteigti, dzirdot šo absolūto dzīves filozofiju, kas bija izteikta tik īsi. Kamēr cilvēkam vēl nav ļoti augstu zināšanu, viņš uzskata ķermeni par sevi, ģimenes locekļi viņam ir ļoti tuvi un dārgi, bet tēvzeme – pielūdzama. No šī priekšstata par dzīvi ir cēlusies mūsdienu nacionālisma ideoloģija. Kungs Krišna nosodīja šādus priekšstatus, un Viņš nosodīja arī cilvēkus, kuri dodas svētceļojumos tikai tāpēc, lai nomazgātos, un atgriežas mājās, nemaz neizmantojuši izdevību tikt ar diženajiem bhaktām un mahātmām, kas dzīvo svētajās vietās. Šādi ļaudis tiek salīdzināti ar visdumjākajiem lopiem – ēzēļiem. Klausītāji kādu brīdi apdomāja Krišnas teikto un tad secināja, ka Kungs Krišna patiešām ir Dieva Augstākā Personība, kas tikai darbojas kā parasts cilvēks, kurš saskaņā ar savas agrākās darbības sekām spiests saņemt noteikta veida ķermeni. Kungs Krišna darbojās parasta cilvēka lomā tikai tāpēc, lai mācītu ļaudīm savā dzīvē sasniegt mūža augstāko mērķi un pilnību.

Secinājuši, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, gudrie Viņu uzrunāja: "Dārgais Kungs! Mēs esam cilvēku sabiedrības vadītāji, kuriem būtu jāzina īstenā dzīves filozofija, tomēr mūs ir maldinājusi Tavas ārējās enerģijas burvība. Mēs esam pārsteigti, redzot, ka Tu izturies gluži kā parasts cilvēks un slēp, ka Tu patiesībā esi Dieva Augstākā Personība. Mūsaprāt, Tavas spēles ir visādā ziņā brīnumainas.

Dārgais Kungs! Ar savu enerģiju Tu radi, uzturi un iznīcini visu kosmisko izpausmi, ko veido dažādi vārdi un veidoli, gluži tāpat kā no zemes rodas dažādi akmeņi, koki un citu veidu vārdi un veidoli, tomēr zeme paliek tāda pati. Lai gan Tu ar savu enerģiju radi visdažādākās izpausmes, Tevi pašu šī darbība neskar. Dārgais Kungs! Mēs esam ļoti pārsteigti par Tavu brīnumaino darbību. Lai gan Tu stāvi pāri šai materiālajai pasaulei un esi Visaugstais Kungs un visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, Tu ar savu iekšējo spēju ierodies uz šo Zemi, lai aizsargātu savus bhaktas un iznīcinātu neliešus. Tādā veidā Tu atjauno mūžīgās reliģijas principus, kurus sabiedrība ilgajā saistībā ar materiālo enerģiju ir aizmirsusi. Dārgais Kungs! Saskaņā ar cilvēku īpašībām un darbību Tu esi radījis sabiedriskās un garīgās kārtas, un, kad ļaunprātīgi cilvēki šīs kārtas negodīgi izmanto, Tu ierodies un nodibini kārtību.

Dārgais Kungs! Vēdu zināšanas pārstāv Tavu tīro sirdi. Askēzes, Vēdu apguve un meditācijas transs

ļauj dažādos veidos izprast Tavas Patības izpaustos un neizpaustos veidus. Visa jutekļiem uztveramā pasaule ir Tavas bezpersoniskās enerģijas izpausme, bet Tu pats kā sākotnējā Dieva Personība tajā esi neizpausts. Tu esi Augstākā Dvēsele, Augstākais Brahmans, tāpēc tie, kas dzīvo brāhmaniskajā kultūrā, spēj saprast patiesību par Tavu pārpasaulīgo veidolu. Tu vienmēr cieni brāhmanus un tiec uzskatīts par augstāko no visiem brāhmaniskās kultūras sekotājiem. Tāpēc Tevi sauc par brahmanjadēvu. Dārgais Kungs, Tu esi visas laimes avots un visu svēto cilvēku augstākais patvērums, tāpēc mēs uzskatām, ka, satiekot Tevi, esam sasnieguši pilnību dzīvē, izglītībā, askēzē un pārpasaulīgo zināšanu apgūvē. Patiesībā Tu esi visu pārpasaulīgo sasniegumu augstākais mērķis.

Dārgais Kungs! Tavām neaptveramajām zināšanām nav gala. Tavs veidols ir pārpasaulīgs, mūžam pastāvošs, svētlaiimes un zināšanu pilns. Tu esi Dieva Augstākā Personība, Augstākais Brahmans un Augstākā Dvēsele. Pārklājies ar savas iekšējās spējas, jogamaijas, burvību, Tu tagad uz laiku esi noslēpis savas bezgalīgās spējas, tomēr mēs varam saprast Tavu cildeno stāvokli un tāpēc pazemīgi noliecamies Tavā priekšā. Dārgais Kungs! Tu cilvēka izskatā baudi savas spēles, slēpjot savu īsteno, pārpasaulīgo varenību; tāpēc visi šeit sanākušie valdnieki, pat Jādu dinastijas locekļi, kuri pastāvīgi ir kopā ar Tevi, ēd ar Tevi un sēž ar Tevi, nespēj saprast, ka Tu esi visu cēloņu pirmcēlonis, ikvienas būtnes dvēsele un radīšanas sākotnējais cēlonis.

Kad cilvēks naktī guļ, viņš murgainos sapņus uztver par patiesiem, un šķietamo, sapnī redzamo ķermeni – par savu īsto ķermeni. Viņš uz laiku aizmirst, ka bez šī sapnī radītā ķermeņa ir vēl cits, īstais ķermenis, kas darbojas nomodā. Gluži tāpat, apjukusi saistītā dvēsele arī nomodā uztver jutekļu baudas par īstenu laimi.

Baudot materiālā ķermeņa juteklus, garīgā dvēsele tiek pārklāta, un tās apziņa materiāli piesārņojas. Tieši šis materiālistiskās apziņas dēļ cilvēks nespēj izprast Dieva Augstāko Personību Krišnu. Visi diženie mistiskie jogi nodarbojas ar augsta līmeņa jogas praksi, lai atjaunotu savu Krišnas apziņu un tādējādi vērstu prātu uz Tavām lotospēdām un pārpasaulīgo veidolu. Tādā veidā tiek iznīcinātas grēcīgās darbības sekas. Ir teikts, ka Gangas ūdens var atbrīvot cilvēku no ļoti daudziem grēkiem, bet šis ūdens tiek slavīnāts, tikai pateicoties Tavām lotospēdām. Tas ir Tavu lotospēdu sviedri. Un mēs esam tik veiksmīgi, ka šodien varam tieši skatīt Tavas lotospēdas. Dārgais Kungs, mēs esam uzticējuši sevi Tev, mēs esam Tavi bhaktas, tāpēc, lūdzu, esi tik labs un dod mums savu bezcēloņu žēlastību. Mēs labi zinām, ka tos, kas ar pastāvīgu garīgo kalpošanu ir ieguvuši atbrīvi, vairs neskar materiālās dabas īpašību piesārņojums, un viņi ir cienīgi nonākt pie Dieva garīgajā valstībā."

Veltījuši Kungam Krišnam lūgšanas, gudrie jau gribēja lūgt valdniekam Dhritarāštram un valdniekam Judhištīram atļauju doties uz saviem āšramiem. Taču šajā brīdī pie gudrajiem pienāca Vasudēva, Kunga Krišnas tēvs un visslavenākais no visiem dievbijīgajiem ļaudīm. Viņš dziļā pazemībā nometās pie gudro pēdām. Tad Vasudēva sacīja: "Ak, diženie gudrie! Jūs esat vēl cienījamāki nekā padievi, tāpēc es pazemīgi noliecos jūsu priekšā. Esiet tik labi un uzklausiet manu lūgumu. Es ļoti vēlos uzzināt, kāda ir augstākā auglīgā darbība, kas var iznīcināt visu pārējo darbību sekas? Jūsu atbildi es uzskatīšu par lielu svētību."

Diženais gudrais Nārada bija visu atnākušo gudro vadītājs, tāpēc viņš sāka runāt: "Ak, gudrie," viņš sacīja, "nav grūti saprast, ka Vasudēva, kas ir kļuvis par Dieva Personības tēvu, pieņemot Krišnu par dēlu, savā lielajā labestībā un vienkāršībā vēlas mums jautāt par savu labklājību. Ir teikts, ka tuvība rada necieņu. Tā kā Krišna ir Vasudēvas dēls, Vasudēva neizturas pret Viņu ar cieņu un godbijību. Reizēm gadās redzēt, ka tie, kas dzīvo Gangas krastā, neuzskata Gangu par īpaši svarīgu un dodas mazgāties uz tālām svētceļojumu vietām. Tā kā šeit ir pats Kungs Krišna, kura zināšanas vienmēr ir augstākās, Vasudēvam nav nekādas vajadzības lūgt mums norādījumus.

Kungu Krišnu neskar ne radīšana, ne uzturēšana, ne iznīcināšana; Viņa zināšanas ietekmē tikai un

vienīgi Viņš pats. Krišnu nesatrauc materiālo īpašību mijiedarbība, kas laika gaitā visu izmaina. Viņa pārpasaulīgais veidols ir zināšanu pilns, un to nekad neskar neziņa, lepnums, pieķeršanās, skaudība vai jutekļu baudas. Kunga zināšanas nav pakļautas karmas likumam un atkarīgas no dievbijīgas vai bezdievīgas darbības, tās neietekmē arī trīs materiālās enerģijas īpašības. Nav neviena lielāka par Viņu, un nav neviena Viņam līdzīga, jo Krišna ir augstākā autoritāte, Dieva Personība.

Parasts materiālās dabas saistīts cilvēks var iedomāties, ka saistītā dvēsele, kuru klāj materiālie jutekļi, prāts un saprāts, līdzinās Krišnam, taču Kungs Krišna ir gluži kā saule, kas reizēm var likties aizklāta, taču patiesībā to nevar pārklāt ne mākoņi, ne sniegs, ne migla, ne citas planētas. Kad šīs parādības aizklāj nesaprātīgu cilvēku acis, tad viņi domā, ka saule nav redzama. Arī tie, kurus ietekmē jutekļi un kuri ir pieķērušies materiālajām baudām, nespēj skaidri redzēt Dieva Augstāko Personību."

Pēc tam gudrie Kunga Krišnas, Balarāmas un daudzu citu valdnieku klātbūtnē uzrunāja Vasudēvu un, izpildot viņa lūgumu, deva savus norādījumus: "Lai atbrīvotos no karmas sekām vai vēlmēm, kas mudina uz auglīgu darbību, cilvēkam ar ticību un bhakti jāveic rakstos noteiktās ziedošanas, kas domātas Kunga Višnu godināšanai. Kungs Višnu bauda visu ziedošanas ceremoniju augļus. Diženas personības un gudrie, kas ir pietiekami pieredzējuši, lai redzētu trīs laika stāvokļus – pagātņi, tagadņi un nākotņi –, un tie, kas spēj visu skaidri redzēt ar svēto rakstu acīm, visi kā viens norāda – lai attīrītos no materiālajiem sārņiem, kas sakrājušies sirdī, sāktu iet pa atbrīves ceļu un tādā veidā sasniegtu pārpasaulīgu svētlaimi, ir jāiepriecina Kungs Višnu. Visiem ģimenes cilvēkiem brāhmanu, kšatriju un vaišju sabiedrības kārtās vienīgais svētīgais ceļš ir Dieva Augstākās Personības Kunga Višnu, kuru sauc par Purušotamu, sākotnējās Personības, godināšana.

Visām šīs materiālās pasaules saistītajām dvēselēm ir dziļi sakņota vēlme valdīt pār materiālo dabu un izmantot to. Visi grib krāt bagātības, visi grib baudīt dzīvi, cik vien tas iespējams, visi grib sievu, mājas un bērnus, visi grib būt laimīgi šajā pasaulē un nonākt uz debesu planētām nākamajā dzīvē. Taču šīs vēlmes rada materiālo verdzību. Tādēļ tam, kas grib atbrīvoties no šīs verdzības, jāizmanto savas godīgi nopelnītās bagātības, lai iepriecinātu Kungu Višnu.

Vienīgais veids, kā var uzvarēt visas materiālās vēlmes, ir garīgā kalpošana Kungam Višnu. Tādējādi tam, kurš valda pār sevi, pat ģimenes dzīvē ir jāatsakās no triju veidu materiālajām vēlmēm, tas ir, vēlmes pēc materiālajām bagātībām, vēlmes baudīt sievu un bērnus un vēlmes nonākt uz augstākajām planētām. Galu galā cilvēks var aiziet no ģimenes dzīves un pieņemt atsacīšanās dzīves kārtu, pilnīgi veltot sevi garīgajai kalpošanai. Ikviens, pat ja viņš ir dzimis augstākajās kārtās – brāhmanu, kšatriju vai vaišju kārtā –, noteikti ir parādā gan padieviem, gan gudrajiem, gan senčiem un pārējām dzīvajām būtnēm, un, lai nolīdzinātu šos parādus, viņam ir jāveic ziedošanas ceremonijas, jāapgūst Vēdu raksti un dievbijīgā ģimenes dzīvē jālaiž pasaulē bērni. Ja cilvēks pieņem atsacīšanās kārtu, nesamaksājot šo parādu, viņš noteikti krīt no sava stāvokļa. Šodien tu jau atlīdzināji savu parādu senčiem un gudrajiem. Tagad, veicot ziedošanas ceremonijas, tu vari atbrīvoties no parāda padieviem un tādā veidā pilnīgi rast patvērumu pie Dieva Augstākās Personības. Dārgais Vasudēva, savās agrākajās dzīvēs tu noteikti esi paveicis daudz dievbijīgu darbu. Kā gan citādi tu varētu būt Dieva Augstākās Personības Krišnas un Balarāmas tēvs?"

Noklausījies, ko teica gudrie, svētais Vasudēva pazemīgi noliecās pie viņu lotospēdām. Tādā veidā viņš iepriecināja gudros un pēc tam aicināja tos kļūt par jagju priesteriem. Gudrie savukārt lūdza, lai Vasudēva sagādā visu, kas nepieciešams, lai svētceļojumu vietā veiktu jagjas. Kad Vasudēva bija piekritis sākt jagjas, Jada dinastijas locekļi nomazgājās, skaisti apģērbās un izrotājās, aplikdami ap kaklu lotosiedu vītnes. Vasudēvas sievas skaisti uzposās, aplikta zelta rotas un devās uz ziedošanas laukumu, nesot ceremonijai nepieciešamos priekšmetus.

Kad gatavošanās bija pabeigta, sāka skanēt mridangas, gliemežnīcas, timpāni un citi mūzikas

instrumenti. Profesionāli dejotāji un dejotājas rādīja savu mākslu, profesionālie dziedātāji – sūtas un māgadhas – skandēja lūgšanas. Gandharvi un viņu sievas saldām balsīm dziedāja daudzas svētīgas dziesmas. Vasudēva izkrāsoja acis, iezieda augumu ar sviestu un tad kopā ar savām astoņpadsmit sievām, no kurām galvenā bija Dēvakī, apsēdās pretī priesteriem, lai šķīstītos abhišēkas ceremonijā. Visas šīs ceremonijas notika stingrā saskaņā ar svētajiem rakstiem. Vasudēva sēdēja starp savām sievām kā mēness starp zvaigznēm. Gatavojoties ceremonijai, viņš bija ietinies brieža ādā, bet viņa sievas bija tērpušās skaistos sārī, izgreznojušās ar sprādzēm, kaklarotām, potīšu zvaniņiem, auskariem un daudzām citām rotām. Vasudēva kopā ar sievām izskatījās ļoti skaists, gluži kā debesu valdnieks šādu ziedošanas ceremoniju laikā.

Pēc tam ziedošanas laukumā apsēdās Kungs Krišna un Kungs Balarāma kopā ar savām sievām, bērniem un radniekiem, un likās, ka Dieva Augstākā Personība ieradusies kopā ar visām dzīvajām būtņēm un daudzajām enerģijām, kas ir Viņa daļa. No šāstrām mēs zinām, ka Kungam Krišnam ir daudz enerģiju un neatņemamo daļiņu, taču šajā ziedošanas ceremonijā patiešām varēja redzēt, ka Dieva Augstākā Personība mūžam pastāv kopā ar savām dažādajām enerģijām. Šai brīdī Kungs Krišna izskatījās kā Kungs Nārājana, un Kungs Balarāma izskatījās kā Kungs Sankaršana, visu dzīvo būtņu avots.

Vasudēva iepriecināja Kungu Višnu ar dažādu veidu ziedošanām: džotištomu, daršu un pūrnāmāsu. Dažas no šīm jagjām sauc par prākritu, bet dažas – par saurjasatru vai vaikritu. Pēc tam tika rīkotas citas ziedošanas, ko sauc par agnihotru, un visi rakstos noteiktie piederumi tika piedāvāti pareizā veidā. Tā tika iepriecināts Kungs Višnu. Ziedošanas ceremoniju augstākais mērķis ir Kunga Višnu iepriecināšana. Taču tagad, Kali laikmetā, ir ļoti grūti savākt visu ziedošanas ceremonijai nepieciešamo. Cilvēkiem nav ne līdzekļu, lai visu sagādātu, ne zināšanu, ne arī tieksmes rīkot šādas ceremonijas. Tādēļ Kali laikmetā, kad cilvēki ir ārkārtīgi nelaimīgi, raižu un bēdu pilni, vienīgā ieteiktā ziedošana ir sankīrtana-jagja. Kunga Čaitanjas godināšana ar šo sankīrtana-jagju ir vienīgais ieteiktais ceļš šajā laikmetā.

Pēc dažādajām ziedošanas ceremonijām Vasudēva apdāvināja priesterus ar dārgumiem, drēbēm, rotām, govīm, zemi un kalponēm. Pēc tam Vasudēvas sievas izpildīja avabhritas mazgāšanās ceremoniju un ceremonijas daļu, ko sauc par patnī-samjādžu. Piedāvājušas visus nepieciešamos priekšmetus, viņas kopā nomazgājās Parašurāmas izraktajos ezeros, kurus sauc par Rāma-hradu. Kad Vasudēva ar savām sievām bija nomazgājies, visas viņu valkātās drēbes un rotas tika izdalītas zemākas kārtas ļaudīm, kas dziedāja, dejoja un citādā veidā palīdzēja ziedošanas ceremonijā. Mēs varam redzēt, ka šīs ceremonijas vienmēr ir saistītas ar plašu bagātību izdalīšanu. Sākumā tiek apdāvināti priesteri un brāhmani, bet pēc tam zemākās kārtas ceremonijas palīgi saņem izmantotās drēbes un rotājumus.

Pēc dziedātāju un deklamētāju apdāvināšanas Vasudēva un viņa sievas apģērbās jaunās drēbēs, izrotājās un bagātīgi pabaroja visus, sākot ar brāhmaniem un beidzot ar suņiem. Pēc tam Vasudēvas draugi, ģimenes locekļi, sievas un bērni, kā arī Vidarbhas, Košalas, Kuru, Kāši, Kēkajas un Srindžajas valdnieki un dinastiju locekļi sanāca kopā. Godbijīgi, ar bagātīgām dāvanām tika atalgoti priesteri, padievi, ļaudis, senči, gari un čāranas. Pēc tam visi sanākušie atvadījās no laimes dievietes vīra Kunga Krišnas un, slavējot Vasudēvu par lieliski paveiktajām ziedošanas ceremonijām, devās uz savām mājām.

Kad valdnieks Dhritarāstra, Vidura, Judhištira, Bhīma, Ardžuna, Bhīšmadēva, Dronāčārja, Kuntī, Nakula, Sahadēva, Nārada, Kungs Vjāsadēva, kā arī daudzi citi radnieki jau gatavojās doties prom, viņi pirms šķīršanās vēl sirsnīgi apskāva visus Jādu dinastijas locekļus. Devās prom arī daudzi citi, kas bija piedalījušies ziedošanā. Pēc tam Kungs Krišna un Kungs Balarāma kopā ar valdnieku Ugrasēnu iepriecināja Vrindāvanas iedzīvotājus, kurus vadīja Mahārādža Nanda un gani, bagātīgi apdāvinot un

godinot viņus. Vrindāvanas iedzīvotāji ļoti mīlēja Jādu dinastijas locekļus, tāpēc palika kopā ar viņiem vēl ilgu laiku.

Pēc ziedošanas ceremonijas Vasudēva bija tik apmierināts, ka viņa laimei nebija robežu. Kopā ar viņu bija visi ģimenes locekļi, un viņš to klātbūtnē, paņēmis aiz rokas Nandu Mahārādžu, teica: "Dārgais brāli! Dieva Augstākā Personība ir radījusi stipras saites, ko sauc par mīlestību. Manuprāt, pat diženiem gudrajiem un svētajiem ir grūti tās pārcirst. Dārgais brāli! Tava mīlestība pret mani ir nesamaksājama, un tāpēc es uzskatu sevi par nepateicīgu. Tu esi izturējies gluži kā svētais, un es nekad nespēšu to atlīdzināt. Tas būtu pāri maniem spēkiem. Tomēr es esmu pārliecināts, ka mūsu mīlestības saites nekad nepārtrūks. Mūsu draudzībai jāturpinās vienmēr, par spīti manai nespējai tev atlīdzināt. Es ceru, ka tu man to piedosi.

Mans dārgais brāli! No sākuma, kad es biju cietumā, es neko nevarēju darīt tavā labā, un, lai gan tagad es esmu ļoti bagāts, materiālā labklājība padarījusi mani aklu. Tāpēc es nevaru tevi pienācīgi iepriecināt pat tagad. Dārgais brāli, tu esi tik jauks un pieklājīgs, vienmēr godā citus un netiecies pēc tā, lai citi tevi godātu. Tam, kurš dzīvē grib svētīgi pilnveidoties, jābūt brīvam no pārliecīgām materiālajām bagātībām, kas tikai padara cilvēku aklu un lepnu, un jārūpējas par draugiem un radniekiem."

Kad Vasudēva tā runāja ar Nandu Mahārādžu, viņu pārņēma dziļas draudzības jūtas, un viņš atcerējās, kā valdnieks Nanda viņam bija palīdzējis. Vasudēvam acis pieplūda asarām, un viņš sāka raudāt. Mahārādža Nanda par prieku savam draugam Vasudēvam un aiz mīlestības pret Kungu Krišnu un Balarāmu palika kopā ar viņiem vēl trīs mēnešus. Kad tie pagāja, Jādu dinastijas locekļi par prieku Nandam Mahārādžam un pārējiem Vrindāvanas iedzīvotājiem no visas sirds viņus apdāvināja ar drēbēm, rotām un daudzām citām vērtīgām lietām, un Vrindāvanas iedzīvotāji bija ļoti apmierināti. Vasudēva, Ugrasēna, Kungs Krišna, Kungs Balarāma, Udhava un pārējie Jādu dinastijas locekļi – katrs pasniedza savas dāvanas Mahārādžam Nandam un viņa biedriem. Saņēmis šīs atvadu dāvanas, Mahārādža Nanda kopā ar Vrindāvanas iedzīvotājiem devās atpakaļ uz Vradžabhūmi. Tomēr prātā Vrindāvanas iedzīvotāji nespēja šķirties no Krišnas un Balarāmas, tāpēc atstāja savas domas pie Viņiem.

Redzot, ka draugi un viesi dodas prom un ka tuvojas lietainais gadalaiks, Vrišni ģimenes locekļi nolēma atgriezties Dvārakā. Viņi bija pilnīgi apmierināti, jo Krišna tiem bija viss. Atgriezušies Dvārakā, viņi ar lielu prieku stāstīja par tikšanos ar draugiem un labvēļiem, par Vasudēvas paveiktajām ziedošanas ceremonijām un dažādiem notikumiem svētceļojuma laikā.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit trešajai nodaļai "Vasudēvas rīkotās ziedošanas ceremonijas".

Astoņdesmit ceturtnā nodaļa. Kunga Krišnas garīgie norādījumi Vasudēvam un sešu mirušo Dēvakī dēlu izglābšana

Saskaņā ar vēdisko paražu ģimenes jaunākie locekļi katru rītu godina vecākos. Īpaši svarīgi, lai bērni no rītiem godinātu vecākus, bet mācekļi – garīgo skolotāju. Sekojot šai Vēdu paražai, Kungs Krišna un Balarāma mēdza iet un noliekties Vasudēvas un viņa sievu priekšā. Kādu dienu, pēc atgriešanās no ziedošanas ceremonijām Kurukšētrā, kad Kungs Krišna un Balarāma atkal devās godināt Vasudēvu, Vasudēva izmantoja šo izdevību, lai cildinātu savus dēlus. No gudrajiem, kas bija piedalījušies ziedošanā, Vasudēva bija uzzinājis patieso Krišnas un Balarāmas stāvokli. Par to ne vien bija stāstījuši diženi gudrie, bet arī pats Vasudēva daudzos gadījumos bija pārliecinājies, ka Krišna un Balarāma nebūt nav parasti cilvēki. Tāpēc viņš ticēja gudro teiktajam, ka abi dēli – Krišna un Balarāma –

īstenībā ir Dieva Augstākā Personība.

Stingri tam ticēdams, Vasudēva sacīja: "Mans dārgais Krišna, Tu esi sač-čid-ānanda-vigraha, Dieva Augstākā Personība. Mans dārgais Balarāma, Tu esi Sankaršana, visu mistisko spēku pavēlnieks. Tagad es esmu sapratis, ka Jūs esat mūžīgi. Jūs abi stāvat pāri šai materiālajai izpausmei un tās cēlonim – Augstākajai Personībai Mahā-Višnu. Jūs esat sākotnējie un valdāt par visu. Uz Jums balstās visa šī kosmiskā izpausme. Jūs esat tās radītāji, un Jūs esat arī tās sastāvdaļas. Jūs valdāt pār šo kosmisko izpausmi, un patiesībā tā ir radīta tikai Jūsu spēlēm.

Dažādie materiālie stāvokļi, kas laika gaitā izpaužas no Visuma radīšanas līdz iznīcināšanai, arī esat Jūs, jo Jūs esat gan šīs izpausmes cēloņi, gan sekas. Divas šīs materiālās pasaules iezīmes – valdītājs un pārvaldītais – arī esat Jūs, un Jūs esat arī augstākais pārpasaulīgais vadītājs, kas stāv tām pāri. Tāpēc Jūs neesat uztverami ar mūsu jutekļiem. Jūs esat Augstākā Dvēsele, kas ir nedzimusi un nemainīga. Jūs neskar sešu veidu materiālā ķermeņa pārveidojumi. Jūs esat radījuši brīnumaino dažādību šajā materiālajā pasaulē, un Jūs Virsdvēseles izskatā esat iegājuši katrā dzīvajā būtnē un katrā atomā. Jūs esat visa uzturētāji.

Dzīvības spēks, kas visu padara dzīvu, un radošais spēks, kas ir cēlies no tā, nedarbojas neatkarīgi. Šie spēki ir atkarīgi no Tevis, Augstākās Personības, kas stāv aiz tiem. Bez Tavas gribas šie spēki nevar darboties. Materiālajai enerģijai nav apziņas. Tā nevar darboties neatkarīgi, Tevis neierosināta. Tā kā materiālā daba ir atkarīga no Tevis, dzīvās būtnes var tikai censties darboties. Taču bez Tavas atļaujas un gribas tās nevar neko paveikt vai arī sasniegt to, ko vēlas.

Sākotnējā enerģija izplūst no Tevis. Mans dārgais Kungs! Mēness gaisma, uguns siltums, saules stari, zvaigžņu mirdzums un zibens, kas ir ļoti varena izpausme, kā arī kalnu smagums, zemes enerģija un tās smaržas īpašība ir Tavas dažādās izpausmes. Ak, Kungs, tīrā ūdens garša un dzīvības spēks, kas uztur visu dzīvo, arī ir Tavas iezīmes. Tu esi arī ūdens un tā garša.

Mans dārgais Kungs! Lai gan ārēji liekas, ka jutekļu spēkus, prāta domāšanas, vēlēšanās un jušanas spēju, ķermeņa spēku, kustību un augšanu rada dažādu dvašu kustība ķermenī, galu galā tās visas ir Tavas enerģijas izpausmes. Plašā kosmiskā telpa balstās uz Tevi. Skaņa debesīs, pērkons, visaugstā omkāra un vārdu salikumi, kas atšķir vienu lietu no otras, ir Tavi simboliskie pārstāvji. Viss esi Tu. Jutekļi, tie, kas valda pār jutekļiem, padievi, zināšanu iegūšana, ar ko nodarbojas jutekļi, kā arī jautājumi, ko apskata zināšanas, – tas viss esi Tu. Dzīvās būtnes saprāta izšķiršanas spēja un atmiņas asums arī esi Tu. Tu esi "es" apziņa neziņā, kas ir materiālās pasaules cēlonis, "es" apziņa kaislībās, kas ir jutekļu cēlonis un "es" apziņa skaidrībā, no kuras ir radušās dažādas šīs materiālās pasaules valdošās dievības. Maldinātāja enerģija jeb maija, kas rada saistītās dvēseles pastāvīgo pārceļošanu no viena veidola otrā, arī esi Tu.

Mana dārgā Dieva Augstākā Personība, Tu esi visu cēloņu pirmcēlonis, gluži tāpat kā zeme ir dažādu koku, augu un citu izpausmju pirmcēlonis. Tāpat kā zeme ir pārstāvēta visā, arī Tu atrodies visā šajā materiālajā izpausmē kā Virsdvēsele. Tu esi augstākais visu cēloņu cēlonis, un Tu esi mūžīgais. Patiesībā viss ir vienas Tavas enerģijas izpausme. Trīs materiālās dabas īpašības – satva, radžass un tamass —, kā arī tas, ko rada šo īpašību mijiedarbība, ar Tavas jogamaijas starpniecību ir saistīts ar Tevi. Var likties, ka šīs īpašības ir neatkarīgas, bet patiesībā visa materiālā enerģija balstās uz Tevi, Virsdvēseli. Tā kā Tu esi visa esošā augstākais cēlonis, Tevī nav materiālās izpausmes mijiedarbību: dzimšanas, pastāvēšanas, augšanas, pārveidošanās, samazināšanās un iznīcināšanas. Tava augstākā enerģija jogamaija darbojas visdažādākajās izpausmēs, bet, tā kā jogamaija ir Tava enerģija, Tu atrodies visā."

Šī doma ir ļoti labi izskaidrota Bhagavad-gītas devītajā nodaļā, kur Kungs saka: "Es savā

bezpersoniskajā veidolā caurstrāvoju visu materiālo enerģiju; viss atrodas Manī, bet Es neesmu tajā." To pašu saka arī Vasudēva. Izteikums, ka Kungs neatrodas visur, nozīmē, ka Viņš atrodas ārpus visa, lai gan Viņa enerģija darbojas visā. To var saprast ar vienkāršu piemēru: liela uzņēmuma vadītāja enerģija jeb vadība šajā uzņēmumā izpaužas pilnīgi visur, bet tas nenozīmē, ka pats īpašnieks atrastos visur. Lai gan īpašnieka klātbūtni un radīto gaisotni jūt visu nodaļu strādnieki, īpašnieka fiziskā klātbūtne katrā no nodaļām ir gluži formāla. Patiesībā visur darbojas viņa enerģija. Gluži tāpat arī Dieva Augstākās Personības visuresība parādās Viņa enerģiju darbībā. Tas viss ir apstiprinājums filozofijai par neaptveramo vienlaicīgo vienību un atšķirību no Visaugstā Kunga. Kungs ir viens, bet Viņam ir daudzas un dažādas enerģijas.

Vasudēva sacīja: "Materiālā pasaule ir kā liela upe, un tās viļņi ir trīs materiālās dabas īpašības: skaidrība, kaislības un neziņa. Materiālais ķermenis, kā arī tā jutekļi, domāšanas, jušanas un vēlēšanās spēja, kā arī ciešanu, laimes, pieķeršanās un iekāres stāvokļi ir šo trīs dabas īpašību radīti. Nejēga, kas nespēj izprast, ka Tu stāvi pāri visām šīm materiālajām pretdarbībām, nevar atbrīvoties no sasaistības auglīgajā darbībā un ir pakļauts pastāvīgai dzimšanai un nāvei."

To pašu, tikai citādā veidā Kungs saka Bhagavad-gītas ceturtajā nodaļā. Tur teikts, ka ikviens, kurš izprot Visaugstā Kunga Krišnas atnākšanu un darbību, tiek atbrīvots no materiālās dabas ķetnām un atgriežas mājās, atpakaļ pie Dieva. Tādējādi Krišnas pārpasaulīgais vārds, veidols, darbība un īpašības nav šīs materiālās dabas radīti.

"Mans dārgais Kungs," turpināja Vasudēva, "ja cilvēks par spīti visiem šiem saistītās dvēseles trūkumiem tā vai citādi saskaras ar garīgo kalpošanu, viņš saņem civilizēta cilvēka ķermeni un attīstītu apziņu, tādā veidā gūstot iespēju tālāk pilnveidoties garīgajā kalpošanā. Tomēr ārējās enerģijas maldinātie ļaudis parasti neizmanto šo iespēju, ko dod cilvēka dzīve. Tā viņi palaiž garām iespēju sasniegt mūžīgu brīvību un bezjēdzīgi iznieko to, ko ieguvuši, izejot cauri daudziem tūkstošiem dzīvju.

Ķermeniskajā dzīves izpratnē cilvēks neīstās "es" apziņas dēļ ir pieķēries ķermeņa pēcnācējiem. Saistītajā dzīvē ikviens atrodas viltus attiecību un viltus mīlestības slazdos. Visa pasaule griežas ap materiālās verdzības viltus priekšstatiem. Es zinu, ka neviens no Jums nav mans dēls; Jūs esat sākotnējie vadītāji un dzīvo būtņu radītāji, Dieva Personības, ko sauc par Pradhānu un Purušu. Taču Jūs esat ieradušies uz šo Zemi, lai mazinātu tās slogu, nogalinot valdniekus kšatrijus, kuri bez vajadzības palielina savus karaspēkus. Kungs, Tu to jau esi stāstījis agrāk. Tu esi sevi uzticējušu dvēseļu patvērumš, pazemīgo un lēnprātīgo augstākais labvēlis. Tāpēc es gribu rast patvērumu pie Tavām lotospēdām, jo tikai tās var mani atbrīvot no sasaistības materiālajā esamībā.

Ilgu laiku es uzskatīju šo ķermeni par sevi, un, lai gan Tu esi Dieva Augstākā Personība, es uzskatīju Tevi par savu dēlu. Mans dārgais Kungs! Tai brīdī, kad Tu pirmoreiz parādījies Kamsas cietumā, es uzzināju, ka Tu esi Dieva Augstākā Personība un esi ieradies, lai aizsargātu reliģijas principus, kā arī iznīcinātu neticīgos. Tu esi nedzimis, tomēr ierodies katrā laikmetā, lai īstenotu savu sūtību. Mans dārgais Kungs, debesīs ir daudz dažādu veidolu, kas parādās un pazūd, un arī Tu atnāc un aizej daudzos mūžīgos veidolos. Kā gan cilvēks var saprast Tavas spēles vai Tavas atnākšanas un aiziešanas noslēpumu? Mums tikai jāslavina Tava augstākā godība."

Kad Vasudēva tā runāja ar saviem dievišķajiem dēliem, Kungs Krišna un Balarāma smaidīja. Viņi ļoti mīl savus bhaktas un tāpēc uzklaušja Vasudēvas vārdus ar sirsnīgu smaidu uz lūpām. Tad Krišna apstiprināja visu, ko Vasudēva bija teicis: "Mans dārgais tēvs! Lai ko tu arī teiktu, Mēs tomēr esam tavi dēli. Tas, ko tu sacīji par Mums, bez šaubām, ir augsti filozofiska garīgo zināšanu izpratne. Es to pieņemu pilnībā, bez izņēmuma."

Vasudēva bija sasniedzis dzīves pilnību, jo uzskatīja Kungu Krišnu un Balarāmu par saviem dēliem, bet, tā kā gudrie, kas bija sanākuši svētceļojumu vietā Kurukšētrā, pastāstīja, ka Kungs ir visa esošā augstākais cēlonis, Vasudēva aiz mīlestības pret Krišnu un Balarāmu viņu vārdus atkārtoja. Kungs Krišna gribēja saglabāt savas dēla un tēva attiecības ar Vasudēvu un tāpēc jau pašā sākumā atzina sevi par mūžīgo Vasudēvas dēlu un Vasudēvu par mūžīgo Krišnas tēvu. Pēc tam Kungs Krišna savam tēvam pavēstīja, ka visas dzīvās būtnes pēc savas būtības ir garīgas. Viņš turpināja: "Mans dārgais tēvs! Tu pilnīgi pareizi runāji par visiem, arī par Mani, Manu brāli Balarāmu, kā arī par Dvārakas iedzīvotājiem un visu kosmisko izpausmi, taču pēc savām īpašībām mēs visi esam viens."

Kungs Krišna gribēja, lai Vasudēvam būtu mahā-bhāgavatas jeb augstākā līmeņa bhaktas redzējums. Šāds bhakta redz, ka visas dzīvās būtnes ir neatņemamas Visaugstā Kunga sastāvdaļas un ka Visaugstais Kungs atrodas visu būtņu sirdīs. Patiesībā visas dzīvās būtnes ir garīgas, taču, saskaroties ar materiālo esamību, tās nonāk materiālās dabas īpašību ietekmē. Būtnes pārklāj ķermeniskā dzīves izpratne, un tās aizmirst, ka garīgā dvēsele pēc savām īpašībām neatšķiras no Dieva Augstākās Personības. Cilvēks kļūdaini uzskata, ka viena būtne atšķiras no otras tikai tāpēc vien, ka viņām ir dažādi materiālie ķermeniskie pārklājumi. Ķermenisko atšķirību dēļ mums liekas, ka arī garīgās dvēseles ir dažādas.

Pēc tam Kungs Krišna minēja ļoti labu piemēru par pieciem materiālajiem elementiem. Materiālo elementu kopums, tas ir, debesis, gaiss, uguns, ūdens un zeme, materiālajā pasaulē atrodas visā – gan māla krūzē, gan kalnā, gan kokos, gan auskaros. Šie pieci elementi sastopami dažādās attiecībās un daudzumos. Kalns ir milzīgs veidojums, kas sastāv no šiem pieciem elementiem, un arī neliela māla krūze sastāv no tiem pašiem elementiem, taču to daudzums ir mazāks. Tādējādi visas materiālās lietas, lai gan to formas un daudzumi ir dažādi, sastāv no vienām un tām pašām vielām. Gluži tāpat arī dzīvās būtnes, sākot ar Kungu Krišnu, Višnu-tatvu un miljoniem Višnu veidolu, kā arī daudzveidīgās dzīvās būtnes, sākot ar Kungu Brahmū līdz vismazākajai skudriņai, pēc savām īpašībām ir vienādas – garīgas. Vienas ir lielas, otras ir mazas, bet pēc savas dabas tās neatšķiras. Tāpēc Upaniṣādās ir apstiprināts, ka Krišna jeb Visaugstais Kungs no visām dzīvajām būtnēm ir galvenais. Viņš tās uztur un apgādā ar visu dzīvei nepieciešamo. Ikvienam, kas zina šo filozofiju, ir pilnīgas zināšanas. Vēdu vārdi "tat tvam asi" (tu esi tas pats) nenozīmē, ka ikviens ir Dievs, bet, ka ikviens pēc savas dabas neatšķiras no Dieva.

Noklausījies, kā Krišna īsumā pasniedz visas garīgās dzīves filozofiju, Vasudēva bija ļoti priecīgs par savu dēlu. Viņš bija tik pacilāts, ka nespēja pateikt ne vārda. Pa to laiku bija atnākusi un savam vīram blakus apsēdusies arī Kunga Krišnas māte Dēvakī. Pirms tam viņa bija dzirdējusi, ka Kungs Krišna un Balarāma bija tik labi pret savu skolotāju, ka izglāba viņa mirušo dēlu no nāves valdnieka Jamarādžas rokām. Uzzinājusi par šo gadījumu, Dēvakī sāka domāt arī par saviem dēliem, kurus bija nogalinājis Kamsa, un ļoti bēdējās par tiem.

Nespēdama aizmirst mirušos dēlus, Dēvakī Kungam Krišnam un Balarāmam sacīja: "Mans dārgais Balarāma! Pats Tavs vārds norāda, ka Tu visiem dod prieku un spēku. Tava bezgalīgā varenība nav aptverama ar mūsu prātu un aprakstāma ar vārdiem. Un Tu, mans dārgais Krišna, esi visu mistisko jomu valdnieks. Es zinu, ka Tu esi Kungs pār tādiem pradžāpati kā Brahmū un viņa palīgiem un Tu esi sākotnējā Dieva Personība Nārājana. Es arī skaidri zinu, ka Tu esi atnācis, lai nogalinātu visus neliešus, kuri laika gaitā nonākuši maldos. Viņi ir zaudējuši spēju savaldīt savu prātu un jutekļus, pilnīgi aizmirsuši skaidrību un labestību un tīšuprāt neievēro svēto rakstu norādījumus, dzīvojot lepni un bezkaunīgi. Tu esi atnācis uz Zemi, lai mazinātu tās slogu, nogalinot šos nelietīgos valdniekus. Mans dārgais Krišna, es zinu, ka Mahā-Višnu, kas guļ kosmiskās izpausmes Cēlonības okeānā un kas ir visas šīs pasaules avots, ir tikai Tavas pilnīgās daļas izvērsums. Šīs kosmiskās izpausmes radīšanu, uzturēšanu un iznīcināšanu veic tikai viena Tava pilnīgā daļa. Tāpēc es meklēju patvērumu pie Tevis

un tikai pie Tevis. Reiz, kad Tu gribēji atalgot savu skolotāju Sāndīpani Muni, viņš lūdza, lai Tu atvestu atpakaļ tā mirušo dēlu, un Jūs ar Balarāmu tūlīt devāties pie Jamarādžas un to izdarījāt, lai gan skolotāja dēls bija miris jau ļoti sen. No tā es saprotu, ka Tu esi visu mistisko jogu augstākais valdnieks. Tāpēc es lūdzu, lai Tu gluži tādā pašā veidā piepildītu arī manu vēlmi. Citiem vārdiem sakot, es lūdzu, lai Tu glābtu manus dēlus, ko nogalināja Kamsa. Kad viņi būs šeit, mana sirds būs mierīga, un es ļoti priecāšos, kaut vienreiz redzot viņus."

Noklausījies mātes teikto, Kungs Balarāma un Krišna tūlīt aicināja palīgā jogamaiju un devās uz zemāko planētu sistēmu, ko sauc par Sutalu. Senos laikos dēmonu valdnieks Bali Mahārādža bija atdevis Kunga avatāram Vāmanam, Dieva Augstākajai Personībai, visu, kas viņam piederēja, un Kungs par to bija ļoti apmierināts. Pēc tam Bali Mahārādžam tika atdota visa Sutala, lai viņš tur varētu dzīvot un valdīt. Tagad, kad diženais bhakta Bali Mahārādža redzēja, ka uz viņa planētu ieradušies Kungs Balarāma un Krišna, to tūlīt pārņēma neaprakstāma laime. Kad Kungs Krišna un Balarāma ieradās, viņš tūlīt kopā ar visiem ģimenes locekļiem piecēlās kājās un pēc tam pazemīgi noliecās pie Kunga lotospēdām. Bali Mahārādža apsēdināja Kungu Krišnu un Balarāmu vislabākajās goda vietās un nomazgāja abu Kungu lotospēdas. Tad viņš uzšļakstīja ūdeni uz galvas sev un saviem ģimenes locekļiem. Ūdens, ar ko mazgātas Krišnas un Balarāmas lotospēdas, var šķīstīt pat visdiženākos no padieviem, tādus kā Kungs Brahma.

Pēc tam Bali Mahārādža atnesa vērtīgas drēbes, rotas, sandalkoka pastu, beteļriekstus, gaismekļus un dažādus nektārsaldus ēdienus un saskaņā ar rakstu norādījumiem kopā ar ģimenes locekļiem godināja Kungu, veltot savas bagātības un sevi pašu Kunga lotospēdām. Valdnieku Bali bija pārņēmusi tik liela pārpasaulīga laime, ka viņš atkal un atkal tvēra Kunga lotospēdas, spieda tās sev pie krūtīm un reizēm pat lika uz galvas. Tā viņš gremdējās pārpasaulīgā svētlaimē. No acīm viņam ritēja mīlestības asaras, un mati cēlās stāvus. Tad viņš abiem Kungiem veltīja savas lūgšanas, brīžiem no aizkustinājuma nevarēdams parunāt.

"Kungs Balarāma! Tu esi sākotnējais Anantadēva. Tu esi tik dižens kā Anantadēva Sēša, un citi pārpasaulīgie veidoli ir sākotnēji izplūduši no Tevis un Kunga Krišnas. Tu esi sākotnējā Dieva Personība, un Tavš mūžīgais veidols ir viscaur svētlaimīgs un visaugstāko zināšanu pilns. Tu esi visas pasaules radītājs. Tu esi gajāna-jogas un bhakti-jogas mācību aizsācējs un sludinātājs. Tu esi Augstākais Brahmans, sākotnējā Dieva Personība. Tāpēc es dziļā cieņā noliecos abu Jūsu priekšā. Mani dārgie Kungi! Dzīvajām būtnēm ir ļoti grūti Jūs ieraudzīt, tomēr, kad Jūs esat žēlsirdīgi pret saviem bhaktām, viņi var redzēt Jūs pavisam viegli. Tikai un vienīgi savā bezcēloņu žēlastībā Jūs esat atnākuši šurp un parādījušies mums, kas parasti esam pakļauti neziņai un kaislībām.

Mans dārgais Kungs, mēs piederam pie daitjām jeb dēmoniem. Dēmoni un dēmoniskas būtnes – gandharvi, sidhas, vidjādharas, čāranas, jakšas, rākšasi, pišāčas, gari un spoki – pēc savas dabas nespēj Tevi godināt vai kļūt par Taviem bhaktām. Gluži otrādi, viņi kļūst par šķēršļiem bhakti ceļā. Bet Tu esi Dieva Augstākā Personība, kas pārstāv visas Vēdas un atrodas tīrā skaidrībā. Tu vienmēr esi pārpasaulīgs, tādēļ daži no mums, lai gan dzimuši kaislībās un neziņā, ir raduši patvērumu pie Tavām lotospēdām un kļuvuši par bhaktām. Daži tik tiešām ir Tavi tīri bhaktas, bet daži ir meklējuši patvērumu pie Tavām lotospēdām, lai no bhakti kaut ko iegūtu.

Tikai ar Tavu bezcēloņu žēlastību mēs, dēmoni, esam varējuši tieši saskarties ar Tevi. To nespēj pat diženie padievi. Nevienš nezina, kādā veidā Tu darbojies caur savu jogamijas spēju. Pat padievi nespēj aptvert Tavas iekšējās spējas darbības plašumu. Kā gan lai to spētu mēs? Tāpēc es veltu Tev savas pazemīgās lūgšanas: lūdzu, esi labs pret mani! Es esmu pilnīgi uzticējies sevi Tev. Svēti mani ar savu bezcēloņu žēlastību, lai es dzimšanu pēc dzimšanas varētu atcerēties Tavas lotospēdas. Es tikai vēlos dzīvot viens, kā to dara paramahamsas, kas vieni paši ceļo pa visu pasauli. Viņu prāts ir pavisam

mierīgs, un viņi paļaujas tikai uz Tavām lotospēdām. Vēl, ja man nāktos kādreiz būt kopā ar kādu, tad es gribu būt kopā tikai un vienīgi ar Taviem tīrajiem bhaktām, jo Tavi tīrie bhaktas ir visu dzīvo būtņu mūžīgie labvēļi.

Mans dārgais Kungs! Tu esi visas pasaules augstākais vadītājs un pavēlnieks, tāpēc, lūdzu, ļauj man kalpot Tev un tādā veidā atbrīvoties no visiem materiālajiem sārņiem. Tu tā vari šķīstīt mani, jo tas, kurš ar mīlestību kalpo Tev, Kungs, tūlīt ir brīvs no Vēdās noteiktajiem vadošajiem principiem."

Šeit minētais vārds "paramahamsa" nozīmē "augstākais gulbis". Ir teikts, ka gulbis spēj izdzert pienu no ūdens; viņš dzer tikai pienu, bet ūdeni atstāj. Gluži tāpat cilvēks, kurš no šīs materiālās pasaules spēj paņemt tikai garīgo daļu un dzīvot viens, paļaujoties tikai uz Augstāko Garu, nevis uz materiālo pasauli, tiek saukts par paramahamsu. Kad cilvēks sasniedz paramahamsas līmeni, viņš vairs nav pakļauts Vēdās noteiktajiem vadošajiem principiem. Paramahamsa pieņem vienīgi tīru bhaktu sabiedrību un noraida citus, kuri ir pārlietu pieķērušies materiālajām lietām. Citiem vārdiem sakot, tie, kas ir pieķērušies materiālajam, nespēj novērtēt paramahamsu. Bet tie, kas laimīgā kārtā ir garīgi pilnveidojušies, rod patvērumu pie paramahamsas un veiksmīgi īsteno cilvēka dzīves sūtību.

Noklausījies Bali Mahārādžas lūgšanas, Kungs Krišna sacīja: "Mans dārgais dēmonu valdniek! Svājambhuvā Manu laikmetā pradžāpati vārdā Marīči ar savu sievu Ūrnu laida pasaulē sešus dēlus, kuri bija padievi. Reiz Kungs Brahma, savas meitas daiļuma savaldzināts un dzimumtieksmes dzīts, sāka viņai sekot. Šie seši padievi uz to visu skatījās ar riebumu. Tāda attieksme pret Brahma no padievu puses bija liels apvainojums, un viņi tika sodīti. Tiem bija jāpiedzimst par dēmona Hiranjakašipu dēliem. Pēc tam šie Hiranjakašipu dēli nonāca mātes Dēvakī klēpī, un, tiklīdz tie bija nākuši pasaulē, Kamsa viņus vienu pēc otra nogalināja. Mans dārgais dēmonu valdniek! Māte Dēvakī ļoti vēlas atkal ieraudzīt šos sešus mirušos dēlus, un viņa ļoti bēdājas par to, ka tiem tik agri bijis jāmirst no Kamsas rokas. Es zinu, ka šie dēli pašlaik dzīvo kopā ar tevi. Es esmu nolēmis vest viņus sev līdzī, lai nomierinātu savu māti Dēvakī. Pēc tam, kad šīs sešas saistītās dvēseles redzēs Manu māti, viņas tiks atbrīvotas, tās būs ļoti laimīgas un atgriezīsies uz savas sākotnējās planētas. Šīs sešas saistītās dvēseles sauc par Smaru, Udgīthu, Parišvangu, Patangu, Kšudrabhritu un Ghrinī. Viņas atgriezīsies savā agrākajā padievu stāvoklī."

To visu pastāstījis dēmonu valdniekam, Krišna beidza runāt, un Bali Mahārādža saprata, ko Kungs vēlas. Viņš, kā nākas, godināja Kungu, un pēc tam Kungs Krišna un Kungs Balarāma, ņemot sev līdzī sešas saistītās dvēseles, atgriezās Dvārakā, kur Kungs Krišna atdeva tās mazu bērnu izskatā savai mātei Dēvakī. Dēvakī nespēja vien nopriecāties, un viņai mātes jūtu ekstāzē no krūtīm sāka tecēt piens. Viņa bija ļoti apmierināta un tūlīt pabaroja bērnus. Dēvakī atkal un atkal ņēma tos klēpī, priecājās par to, kā smaržo viņu galviņas un domāja: "Viņš ir atnesis atpakaļ manus pazudušos bērnus!" Kādu laiku, atrazdamās Višnu enerģijas varā, viņa ar dziļu mātes mīlestību priecājās par saviem pazudušajiem zīdaiņiem, kas nu bija kopā ar viņu.

Dēvakī piens bija pārpasaulīgs nektārs, jo šo pašu pienu bija dzēris Kungs Krišna. Bērni zīda Dēvakī krūti, kuru bija skāris Kungs Krišna, un tūlīt sasniedza sevis apzināšanās līmeni. Viņi pazemīgi noliecās Kunga Krišnas, Balarāmas, tēva Vasudēvas un mātes Dēvakī priekšā un tūlīt pēc tam tika aizvesti uz savām debesu planētām.

Kad tas bija noticis, Dēvakī nespēja vien nobrīnīties par to, ka viņas mirušie bērni bija atgriezušies, bet pēc tam atkal tika aizvesti uz savām planētām. Dēvakī spēja kaut ko saprast, tikai atceroties Kunga Krišnas spēles, kurās Kungs Krišna ar savām neaptveramajām spējām var paveikt jebkurus brīnumus. Neatzīstot Kunga neaptveramās un bezgalīgās spējas, cilvēks nevar saprast, ka Kungs Krišna ir Augstākā Dvēsele. Ar savām bezgalīgajām spējām Viņš rīko bezgalīgas rotaļas, un tās nav iespējams ne pilnībā aprakstīt, ne iepazīt. Sūta Gosvāmī, stāstīdams Šaunakas Riši vadītajiem Naimišāranjas

gudrajiem Šrīmad Bhāgavatamu, par to visu sacīja šādus vārdus.

"Ak, diženie gudrie! Lūdzu, saprotiet, ka Kunga Krišnas pārpasaulīgās spēles ir mūžīgas. Stāsti par tām nav parasti vēsturisku notikumu apraksti. Tie neatšķiras no pašas Dieva Augstākās Personības. Tāpēc ikviens, kas klausās stāstus par Kunga spēlēm, tūlīt atbrīvojas no materiālās esamības sārņiem. Un tie, kas ir tīri bhaktas, bauda šos stāstus kā nektāru, kas līst viņu ausīs." Šo stāstu teicējs bija cildenais Vjāsadēvas dēls Šukadēva Gosvāmī, un ikviens, kas tos klausās, kā arī ikviens, kas tos stāsta citiem, iegūst Krišnas apziņu. Un tikai tas, kurš apzinās Krišnu, var atgriezties mājās, atpakaļ pie Dieva.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit ceturtajai nodaļai "Kunga Krišnas garīgie norādījumi Vasudēvam un sešu Dēvakī dēlu izglābšana".

Astonēdesmit piektā nodaļa. Subhadras nolaupīšana un Kunga Krišnas viesošānās pie Šrutadēvas un Bahulāšvas

Noklausījies stāstu par šo gadījumu, valdnieks Parīkšits ļoti vēlējās kaut ko vairāk uzzināt par Krišnu un Viņa spēlēm, tāpēc jautāja Šukadēvam Gosvāmī, kā Ardžuna, kas bija valdnieka Parīkšita vectēvs, Kunga Krišnas pamudināts, nolaupīja viņa vecmāmiņu Subhadru. Valdnieks Parīkšits ļoti gribēja dzirdēt stāstu par savas vecmāmiņas nolaupīšanu un kāzām ar vectēvu.

Šukadēva Gosvāmī sāka stāstīt: "Reiz tavs vectēvs Ardžuna, kurš bija dižens varonis, devās apceļot vairākas svētās vietas, un tā gadījās, ka viņš nonāca Prabhāsaksētrā. Tur viņš dzirdēja, ka Kungs Balarāma grib izprecināt Subhadru, kura bija Ardžunas tēvoča Vasudēvas meita. Lai gan Subhadras tēvs Vasudēva un viņas brālis Krišna nepiekrita Balarāmam, Viņš tomēr gribēja izprecināt meiteni Durjodhanam. Taču meitenes roku vēlējās arī Ardžuna."

Ardžuna domāja par Subhadru un viņas skaistumu un aizvien vairāk un vairāk vēlējās apprecēties ar viņu. Ar šādām iecerēm prātā Ardžuna apgērbās kā vaišnavu sanjāsī un paņēma rokā tridandu. Mājāvādī sanjāsī ir viena danda jeb nūja, turpretī vaišnavu sanjāsī ir trīs dandas jeb trīs nūjas. Šīs trīs nūjas jeb tridanda norāda uz to, ka vaišnavu sanjāsī stingri apņemas kalpot Dieva Augstākajai Personībai ar savu ķermeni, prātu un vārdiem. Tridandas sanjāsa jau pastāv ļoti sen, un vaišnavu sanjāsī sauc par tridandiem jeb reizēm par tridandi-svāmī vai tridandi-gosvāmī.

Sanjāsī parasti mēdz ceļot pa visu valsti un sludināt, bet četrus Indijas lietainā gadalaika mēnešus (no septembra līdz decembrim) viņi neceļo, bet gan atrod patvērumu kādā vienā vietā un tur paliek. Šo sanjāsī atrašanos vienā vietā sauc par čāturmāsja-vratu. Kad sanjāsī uzturas vienā vietā četrus mēnešus, vietējie iedzīvotāji izmanto iespēju viņu sabiedrībā garīgi pilnveidoties. Pārgērbies par tridandi-sanjāsī, Ardžuna palika Dvārakā četrus mēnešus un izdomāja, kādā veidā dabūt Subhadru par sievu. Dvārakas iedzīvotāji, kā arī Kungs Balarāma nepazina par sanjāsī pārgērbto Ardžunu un tāpēc, nezinot patiesību, pazemīgi godināja svēto, noliecoties viņa priekšā.

Kādu dienu Kungs Balarāma ielūdza šo sanjāsī uz pusdienām. Balarāmadži pazemīgi pacienāja viņu ar dažādiem garšīgiem ēdieniem, un tā saucamais sanjāsī labi pamielojās. Ēzdams Balarāmadži namā, Ardžuna visu laiku skatījās uz daiļo Subhadru, kura varēja apburt pat diženus varoņus un valdniekus. Ardžunas acis aiz mīlestības iemirdzējās, un tā viņš skatījās uz jaunavu. Ardžuna nolēma tā vai citādi dabūt Subhadru par sievu, un šī stiprā vēlme satrauca viņa prātu.

Mahārādžas Parīkšita vectēvs Ardžuna pats bija ārkārtīgi skaists, un viņa augums tik ļoti iepatikās Subhadrai, ka princese savā prātā nolēma pieņemt par vīru vienīgi Ardžunu. Subhadra savā vienkāršībā smaidīja un ar lielu prieku skatījās uz Ardžunu. Ardžunam viņa iepatikās aizvien vairāk un vairāk. Tādā veidā Subhadra nolēma veltīt sevi Ardžunam, un viņš savukārt apņēmas jebkuriem līdzekļiem apprecēties ar meiteni. Augu dienu un nakti Ardžuna domāja, kā iegūt Subhadru par savu sievu. Viņš pastāvīgi gremdējās domās par Subhadru un ne mirkli nespēja nomierināties.

Reiz Subhadra kariatē izbrauca no pils cietokšņa, lai dotos uz templi apskatīt dievības. Ardžuna izmantoja izdevību un ar Vasudēvas un Dēvakī atļauju viņu nolaupīja. Iekāpis Subhadras kariatē, Ardžuna sagatavojās cīņai. Paņēmis loku un ar bultām atvairīdams karavīrus, kuriem bija pavēlēts viņu apturēt, Ardžuna aizveda Subhadru projām. Kad Subhadra bija tādā veidā nolaupīta, viņas radnieki un ģimenes locekļi sāka raudāt, taču Ardžuna tomēr aizveda viņu, tāpat kā lauva paņem savu daļu un aiziet. Kad Kungs Balarāma uzzināja, ka tā saucamais sanjāsī bijis Ardžuna, kurš pārgērbies par svēto tikai tāpēc, lai aizvestu Subhadru, un kurš tagad patiešām to bija izdarījis, Viņš ļoti sadusmojās. Kunga Balarāmas dusmas bija kā okeāna viļņi pilnmēness dienā.

Kungs Krišna atbalstīja Ardžunu, un tāpēc kopā ar citiem ģimenes locekļiem centās nomierināt Balarāmu, nometoties pie Viņa pēdām un lūdzot piedot Ardžunam. Galu galā Kungs Balarāma saprata, ka arī Subhadra mīlējusi Ardžunu, un Viņš bija ļoti priecīgs, uzzinot, ka māsa gribējusi Ardžunu par vīru. Tā jautājums tika nokārtots, un par prieku jaunlaulātajiem Kungs Balarāma nosūtīja viņiem pūru, kas sastāvēja no lielām bagātībām, ziloņiem, kariatēm, zirgiem, kalpiem un kalponēm.

Mahārādža Parikšīts ļoti gribēja uzzināt par Krišnu kaut ko vairāk, un tāpēc, pabeidzis stāstu par to, kā Ardžuna nolaupīja Subhadru, Šukadēva Gosvāmī sāka jaunu stāstu.

Vidēhas galvaspilsētā Mithilā dzīvoja kāds brāhmans, ģimenes cilvēks. Šo brāhmanu sauca par Šrutadēvu, un viņš bija dižens Kunga Krišnas bhakta. Šrutadēva pilnībā apzinājās Krišnu un vienmēr kalpoja Kungam, tāpēc viņa prāts bija pavisam mierīgs un brīvs no visām materiālajām piesaistībām. Šrutadēva bija ļoti izglītots, un viņa vienīgā vēlme bija pilnīgi apzināties Krišnu. Lai gan brāhmans bija ģimenes cilvēks, viņš nekad pārlietu nepūlējās kaut ko nopelnīt iztikai un bija apmierināts ar to, kas nāca bez lielām pūlēm, un tā vai citādi šādā veidā pārtika. Katru dienu viņš saņēma tikai tik daudz, cik bija nepieciešams iztikai, un ne vairāk. Tāds bija viņa liktenis. Brāhmans nevēlējās iegūt neko vairāk un mierīgi sekoja svētajos rakstos noteiktajiem brāhmanu dzīves vadošajiem principiem.

Laimīgā kārtā arī Mithilas valdnieks bija tikpat labs bhakta kā brāhmans. Šo slaveno valdnieku sauca par Bahulāšvu. Visi zināja, ka viņš ir ļoti labs valdnieks un nebūt necenšas paplašināt savu valsti, lai apmierinātu juteklus. Tā gan brāhmans, gan valdnieks Bahulāšva dzīvoja Mithilā un bija tīri Kunga Krišnas bhaktas.

Tā kā Kungs Krišna bija ļoti žēlsirdīgs pret abiem bhaktām – valdnieku Bahulāšvu un brāhmanu Šrutadēvu –, Viņš kādu dienu teica savam kaujas ratu vadītājam Dārukam, lai tas aizved Viņu uz galvaspilsētu Mithilu. Kungu Krišnu pavadīja diženi gudrie: Nārada, Vāmadēva, Atri, Vjāsadēva, Parašurāma, Asita, Aruni, Brihaspati, Kanva, Maitrēja, Čjavana un citi. Kungs Krišna kopā ar gudrajiem brauca cauri daudziem ciemiem un pilsētām, un visur iedzīvotāji tos sagaidīja ar lielu cieņu un piedāvāja viņiem dažādus godināšanas priekšmetus. Kad ap Kungu sapulcējās ļaudis, Viņš izskatījās kā saule, ap kuru riņķo daudzas planētas. Šajā ceļojumā Kungs Krišna un gudrie brauca cauri Ānartas, Dhanvas, Kurudžāngalas, Kankas, Matsjas, Pānčālas, Kunti, Madhu, Kēkajas, Košalas un Arnas valstīm, un visi šo vietu iedzīvotāji – gan vīrieši, gan sievietes – varēja skatīt Kungu Krišnu vaigu vaigā. Tādā veidā viņi baudīja debešķīgu laimi. Ļaužu sirdis bija pilnas mīlestības pret Kungu, un, kad tie redzēja Kungu, viņiem likās, ka tie ar savām acīm dzertu nektāru. Redzot Krišnu, ļaudis atbrīvojās no visiem neziņas radītajiem maldiem. Kad Kungs Krišna brauca cauri dažādajām valstīm un ļaudis nāca pie Viņa, Kungs ar savu skatienu dāvāja tiem veiksmi un atbrīvoja viņus no visu veidu neziņas. Dažās vietās ļaudīm pievienojās padievi un slavināja Kungu tā, ka visi virzieni tika attīrīti no visa nelabvēlīgā. Tādā veidā Kungs Krišna nonāca Vidēhas valstī.

Kad pilsētas iedzīvotāji uzzināja, ka ieradies Kungs, viņi bija bezgalīgi laimīgi un iznāca Viņu sagaidīt, nesdami līdzī dāvanas. Tikko ļaudis ieraudzīja Kungu Krišnu, viņu sirdis atplauka pārpasaulīgā laimē, tāpat kā, uzlecot saulei, atveras lotosa ziedi. Agrāk viņi bija dzirdējuši tikai gudro vārdus, bet nekad nebija redzējuši šīs svētās personības. Tagad ar Kunga Krišnas žēlastību ļaudīm bija iespēja redzēt gan diženos gudros, gan pašu Kungu.

Valdnieks Bahulāšva un brāhmans Šrutadēva zināja, ka Kungs ieradies tikai tāpēc, lai svētītu viņus, tāpēc tie tūlīt dziļā cieņā nometās pie Kunga lotospēdām. Saliktām rokām gan valdnieks, gan brāhmans reizē ielūdza Kungu Krišnu un visus gudros pie sevis uz mājām. Lai abus iepriecinātu, Kungs Krišna izvērās divos veidos un devās uz abām mājām. Tomēr ne valdnieks, ne brāhmans nenojauta, ka Kungs ir aizgājis arī uz otra mājām. Abi domāja, ka Kungs ir atnācis tikai pie viņa. Tas, ka Krišna un Viņa pavadoņi vienlaicīgi atradās abās mājās, kaut arī gan valdnieks, gan brāhmans

domāja, ka Kungs apciemojis tikai viņu, ir vēl viena Dieva Augstākās Personības varenības izpausme. Šis varenības veids svētajos rakstos nosaukts par vaibhava-prakāšu. Arī tad, kad Kungs Krišna apprecējās ar sešpadsmit tūkstošiem sievu, Viņš izvērsās sešpadsmit tūkstošos veidolu, no kuriem katrs bija tikpat varens kā Viņš pats. Gluži tāpat Vrindāvanā, kad Brahma nozaga Krišnam govīs, teliņus un ganu zēnus, Krišna izvērsās par daudzām jaunām govīm, teliņiem un zēniem.

Vidēhas valdnieks Bahulāšva bija ļoti saprātīgs un labi audzināts. Valdnieks bija ļoti pārsteigts, ka pie viņa ieradušies tik daudzi diženi gudrie un pati Dieva Augstākā Personība. Bahulāšva lieliski zināja, ka saistītā dvēsele, it īpaši, ja tā aizņemta ar pasaulīgām lietām, nevar būt pilnīgi tīra, turpretī Dieva Augstākā Personība un Viņas tīrie bhaktas aizvien stāv pāri pasaulīgiem sārņiem. Tāpēc, redzēdams, ka viņa mājās ir pati Dieva Augstākā Personība Krišna un visi diženie gudrie, valdnieks Bahulāšva bija ļoti pārsteigts un gribēja pateikties Kungam Krišnam par Viņa bezcēloņu žēlastību.

Dziļā pateicībā, vēlēdamies uzņemt viesus, cik vien labi iespējams, viņš lika atnest vislabākos krēslus un spilvenus, un Kungs Krišna kopā ar gudrajiem ērti apsēdās. Valdnieks Bahulāšva nekādi nespēja nomierināties, taču ne tāpēc, ka būtu kādas raizes, bet gan tāpēc, ka viņš bija iegrimis neaptveramā mīlestības un bhakti ekstāzē. Viņa sirds bija pilna mīlestības pret Kungu un Viņa pavadoņiem, bet no acīm ritēja ekstāzes asaras. Valdnieks parūpējās, lai dievišķajiem viesiem tiktu nomazgātas kājas, un pēc tam viņš kopā ar saviem ģimenes locekļiem uzšlakstīja ūdeni uz galvas. Pēc tam viņš piedāvāja viesiem brīnišķīgas ziedu vītnes, sandalkoka pastu, smaržkociņus, jaunas drēbes, rotas, gaismekļus, govīs un buļļus. Katru no viesiem viņš godināja, kā jau valdniekam pieklājas. Kad visi bija labi pabaroti un ērti apsēdušies, Bahulāšva pienāca pie Kunga Krišnas un paņēma savās rokās Viņa lotospēdas. Tad viņš nolika tās klēpī un, masēdams Kunga pēdas, maigā balsī sāka Viņu slavināt.

"Mans dārgais Kungs! Tu esi visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, un kā liecinieks sirdī Tu zini, ko šīs būtnes dara. Tādēļ mēs, pildot savu pienākumu, vienmēr domājam par Tavām lotospēdām, lai varētu būt drošībā un neaizietu no mūžīgās kalpošanas Tev. Tā kā mēs esam pastāvīgi atcerējušies Tavas lotospēdas, Tu esi bijis tik labs un ieradies pie manis, lai svētītu mani ar savu bezcēloņu žēlastību. Mans dārgais Kungs, mēs esam dzirdējuši, ka Tu daudzas reizes esi apstiprinājis, ka tīrie bhaktas Tev ir dārgāki par Kungu Balarāmu un Tavu mūžīgo kalponi, laimes dievieti. Bhaktas Tev ir dārgāki par Tavu pirmo dēlu Kungu Brahmu, un es esmu pārliecināts, ka Tu visžēlīgi esi ieradies pie manis, lai pierādītu savu dievišķo vārdu patiesumu. Es nespēju pat iedomāties, kā ļaudis, uzzinājuši par Tavu bezcēloņu žēlastību un mīlestību pret bhaktām, kuri pastāvīgi darbojas Krišnas apziņā, var būt bezdievīgi un dēmoniski? Kā gan viņi var aizmirst Tavas lotospēdas?"

Mans dārgais Kungs! Mēs zinām, cik Tu esi labs un devīgs. Ja cilvēks visu atstāj, lai darbotos Krišnas apziņā, Tu reizēm pateicībā par šo tīro kalpošanu atdod sevi viņam. Tu esi ieradies Jada dinastijā, lai īstenotu savu sūtību, tas ir, atpestītu saistītās dvēseles, kas iegrimušas materiālās esamības grēkos, un ar šo atnākšanu Tu jau esi kļuvis slavens visā pasaulē. Mans dārgais Kungs! Tu esi bezgalīgas žēlastības un mīlestības okeāns. Tavs pārpasaulīgais veidols ir svētlaimes, zināšanu un mūžības pilns. Savā brīnišķīgajā Šjāmasundaras, Krišnas, veidolā Tu vari piesaistīt visu būtņu sirdis. Tavas zināšanas ir bezgalīgas, un, lai mācītu ļaudīm garīgo kalpošanu, Tu esi atsūtījis savu Nara-Nārājanas avatāru, kurš Badarīnārājanā nodarbojas ar smagām askēzēm. Tāpēc, lūdzu, pieņem mūsu pazemīgos sveicienus. Mēs noliecamiem pie Tavām lotospēdām. Mans dārgais Kungs! Es lūdzu Tevi un Tavus pavadoņus – diženos gudros un brāhmanus – palikt pie manis vismaz dažas dienas, lai slavenā valdnieka Nimi ģimene varētu šķīstīties ar Tavu lotospēdu putekļiem." Kungs Krišna nespēja atteikt savam bhaktam un kopā ar gudrajiem palika pie valdnieka vairākas dienas, lai šķīstītu Mithilas pilsētu un tās iedzīvotājus.

Pa to laiku brāhmans, kas arī savās mājās uzņēma Kungu Krišnu un Viņa pavadoņus, gremdējās

pārpasaulīgā laimē. Ērti apsēdinājies viesus, brāhmans sāka dejot tā, ka viņa apmetnis plīvoja. Šrutadēva, nebūdams bagāts, saviem augstajiem viesiem – Kungam Krišnam un gudrajiem – sēdēšanai varēja piedāvāt tikai matračus, koka dēļus un pītus paklājus, taču viņš uzņēma ciemiņus, cik vien labi to spēja. Šrutadēva cildināja Kungu un gudros, un kopā ar savu sievu nomazgāja visiem viesiem pēdas. Pēc tam viņš ar ūdeni apslacīja savus ģimenes locekļus un, neskatoties uz savu šķietamo nabadzību, bija ļoti laimīgs. Sagaidot Kungu Krišnu un Viņa pavadoņus, Šrutadēva pārpasaulīgā priekā pilnīgi aizmirsās. Apsveicis Kungu un gudros, brāhmans atbilstoši savām spējām sagādāja augļus, smaržkociņus, smaržīgu ūdeni un mālus, tulasī lapas, kušas zāli un lotosa ziedus. Šīs lietas nebija dārgas un bija viegli dabūjamas, bet, tā kā Šrutadēva tās piedāvāja no visas sirds, Kungs Krišna un Viņa pavadoņi to visu ar prieku pieņēma. Brāhmana sieva sagatavoja vienkāršus ēdienus, kā rīsus un dālu, un Kungam Krišnam, kā arī Viņa sekotājiem par tiem bija liels prieks, jo ēdieni tika piedāvāti ar bhakti mīlestību. Kad Kungs Krišna un Viņa pavadoņi bija paēduši, brāhmans Šrutadēva domāja: "Es esmu iekritis dziļajā un tumšajā ģimenes dzīves akā un esmu ļoti nelaimīgs. Kā gan Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība, un Viņa pavadoņi, diženie gudrie, kuru klātbūtne jebkuru vietu padara par svētceļojumu vietu, ir atnākuši pie manis?" Kamēr brāhmans tā domāja, viesi bija beiguši pusdienot un ērti apsēdušies. Brāhmans Šrutadēva ar savu sievu, bērniem un citiem radniekiem atnāca pie augstajiem viesiem, lai pakalpotu viņiem. Pieskāries Kunga Krišnas lotospēdām, brāhmans sāka runāt.

"Mans dārgais Kungs," viņš teica, "Tu esi Augstākā Personība, Purušotama, kas stāv pāri izpaustajai un neizpaustajai materiālajai pasaulei. Materiālās pasaules un saistīto dvēseļu darbība Tevi nekādā ziņā neskar. Mēs saprotam, ka nav tā, ka Tu būtu atnācis pie manis tikai šodien. Virsdvēseles veidolā Tu esi kopā ar visām dzīvajām būtnēm jau kopš pasaules radīšanas."

Šie brāhmana vārdi ir ļoti pamācoši. Visaugstais Kungs, Dieva Personība, savā Paramātmā veidolā patiešām ieiet radītajā materiālajā pasaulē kā Mahā-Višnu, Garbhodakašājī Višnu un Kšīrodakašājī Višnu, un Kungs ķermenī ļoti draudzīgi pavada saistīto dvēseli. Tāpēc visām dzīvajām būtnēm jau no paša sākuma blakus ir Dievs Kungs, taču dzīvā būtne ar savu kļūdaino dzīves izpratni to nespēj aptvert. Tomēr, kad būtnes apziņa mainās uz Krišnas apziņu, tā tūlīt saprot, kā Krišna cenšas palīdzēt saistītajām dvēselēm atbrīvoties no materiālajām važām.

Šrutadēva turpināja: "Mans dārgais Kungs! Tu esi ienācis šajā materiālajā pasaulē tā, it kā gulētu. Saistītā dvēsele guļot rada neīstas, laicīgas pasaules; tā ir aizņemta ar daudziem maldīgiem darbiem – reizēm tā kļūst par valdnieku, reizēm tiek noslepkavota un reizēm dodas uz kādu nezināmu pilsētu –, taču visa šī darbība ir pārejoša. Arī Tu, Kungs, it kā guļot, ienāc šajā materiālajā pasaulē, lai radītu pārejošu izpausmi ne tāpēc, ka Tev pašam tā būtu vajadzīga, bet tāpēc, lai dotu iespēju saistītajām dvēselēm uzskatīt sevi par baudītājām un atdarināt Tevi. Saistītās dvēseles bauda materiālajā pasaulē ir pārejoša un maldīga. Tomēr saistītā dvēsele pati nespēj radīt šādus pārejošus apstākļus, lai varētu nodoties savām maldīgajām baudām. Lai piepildītu šādu dvēseļu laicīgās un maldīgās vēlmes, Tu ieej šajā pārejošajā izpausmē, lai viņām palīdzētu. Tādējādi Tu pastāvīgi pavadi saistīto dvēseli no tā brīža, kad tā ienāk materiālajā pasaulē. Tāpēc, kad saistītā dvēsele nonāk saskarsmē ar tīru bhaktu un pieņem garīgo kalpošanu, kas sākas ar klausīšanos par Tavām pārpasaulīgajām spēlēm, Tavas pārpasaulīgās darbības slavināšanu, Tava mūžīgā veidola godināšanu templī, lūgšanu veltīšanu Tev un sarunām, kas vērstas uz Tava pārpasaulīgā stāvokļa izpratni, tā pamazām atbrīvojas no materiālās esamības sārņiem. Viņas sirds attīrās no visiem materiālajiem putekļiem, un Tu pakāpeniski parādies bhaktas sirdī. Lai gan Tu esi kopā ar saistīto dvēseli pastāvīgi, viņa ierauga Tevi tikai tad, kad šķīstās ar garīgo kalpošanu. Citi, kurus maldinājusi auglīgā darbība, kas veikta vai nu saskaņā ar Vēdu norādījumiem, vai tāpat ikdienā, un kuri neuzsāk garīgo kalpošanu, ir piesaistīti ārējai laimei ķermeniskajā dzīves izpratnē. Šādiem cilvēkiem Tu neatklājies. Gluži otrādi, Tu esi no viņiem ļoti, ļoti tālu. Bet, ja cilvēks garīgi kalpo Tev un ar pastāvīgu Tavu svēto vārdu daudzināšanu šķīsta sirdi, tad

viņš pavisam viegli saprot, ka Tu esi Viņa mūžīgais pavadonis.

Ir teikts, ka Tu, Kungs, atrodoties bhaktas sirdī, dod viņam norādījumus, ar kuriem viņš pavisam viegli var atgriezties mājās, atpakaļ pie Tevis. Šie tiešie norādījumi atklāj, ka Tu atrodi bhaktas sirdī. Vienīgi bhakta spēj tūlīt novērtēt Tavu esamību sirdī. Turpretī tam, kurš dzīvo ar ķermenisku izpratni un nodarbojas ar jutekļu apmierināšanu, Tu vienmēr esi jogamaijas pārklāts. Šāds cilvēks nespēj aptvert, ka Tu esi ļoti tuvu, viņu sirdī. Nebhaktas Tevi redz tikai kā savu nāvi, savu galu. Šo atšķirību var saprast, lūk, kā: kaķene savos zobos var nest kaķēnus, un viņa var nest arī žurku. Žurkai kaķenes mute nozīmē nāvi, bet kaķēniem tā ir mātes mīlestības izpausme. Gluži tāpat Tu atrodi visās būtnēs, bet nebhakta Tevi izprot kā nepielūdzamo nāvi, kas galu galā sagaida viņu, bet bhaktam Tu esi augstākais skolotājs un filozofs. Tāpēc ateists izprot Dieva klātbūtni kā nāvi, bet bhakta zina, ka Dievs vienmēr ir viņa sirdī. Bhakta uzklausa Tavus norādījumus un dzīvo pārpasaulīgi, materiālās pasaules sārņu neskarts.

Tu esi augstākais valdnieks un materiālās dabas darbības vadītājs. Ateisti redz tikai to, kā darbojas materiālā daba, bet nezina, ka Tu esi tās sākotnējais pamats. Turpretī bhakta katrā materiālās dabas norisē tūlīt saskata Tavu klātbūtni. Kungs! Tava jogamaija nespēj aizsegt bhaktas skatu, bet tā spēj aizsegt nebhaktas skatu. Nebhakta Tevi nevar ieraudzīt vaigu vaigā, tāpat kā cilvēks, kura skatienu aizsedz mākonis, nevar ieraudzīt sauli, lai gan tie, kas lido virs mākoņiem, redz mirdzošo sauli tādu, kāda tā ir. Dārgais Kungs! Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā. Tu staro pats, un es esmu Tavs mūžīgais kalps. Tāpēc, lūdzu, saki, ar ko lai Tev pakalpoju. Kamēr saistītā dvēsele Tevi neredz, viņa saņem materiālo sārņu sāpes, kas izpaužas kā triju veidu ciešanas. Bet, tiklīdz viņa izkopj Krišnas apziņu un ierauga Tevi, visas materiālās esamības ciešanas vienā mirklī tiek iznīcinātas."

Dieva Augstākā Personība Krišna gluži dabiski ļoti mīl savus bhaktas. Noklausījies Šrutadēvas lūgšanas, kas bija teiktas ar tīru bhakti, Kungs bija ārkārtīgi priecīgs un tūlīt satvēra Šrutadēvas rokas, teikdams: "Mans dārgais Šrutadēva! Visi šie diženie gudrie un svētie ir bijuši ļoti labi pret tevi, atnākdami šurp. Šis gadījums tev ir liela laime. Viņi visžēlīgi ceļo kopā ar Mani un visur, kur tie iet, gaisotne no viņu pēdu putekļiem kļūst pārpasaulīgi tīra. Ļaudis ir paraduši apmeklēt Dieva tempļus. Viņi arī dodas uz svētajām vietām un, daudzas jo daudzas dienas tādā veidā darbojoties, ar saskarsmi un godināšanu pamazām šķīstās. Taču diženajiem gudrajiem un svētajiem ir tāds spēks, ka, viņus redzot, cilvēks pilnībā šķīstās vienā acumirkli.

Vēl jo vairāk, svētceļojumi un dažādu padievu godināšana šķīsta, tikai pateicoties svētajiem. Svētceļojumu vieta kļūst svēta tikai tāpēc, ka tajā ir svēti cilvēki. Mans dārgais Šrutadēva! Tas, kurš ir piedzimis par brāhmanu, tūlīt kļūst par vislabāko no ļaudīm. Un, ja šāds brāhmans ir apmierināts sevī, nodarbojas ar askēzēm, apgūst Vēdas un garīgi kalpo Man, pildot savu brāhmana pienākumu jeb, citiem vārdiem sakot, brāhmans kļūst par vaišnavu, tad cik gan cildens viņš ir! Pat Mans četrroku Nārājanas veidols Man nav tik dārgs, kā šāds brāhmans vaišnavs. Brāhmans ir tas, kurš labi pārzina Vēdas. Brāhmans ir pilnīgo zināšanu simbols, un Es esmu pilnīga visu dievu izpausme. Tie, kuri nav īpaši saprātīgi, neapjēdz, ka Es esmu augstākās zināšanas, un neaptver, kāda ietekme ir brāhmaniem vaišnaviem. Nesaprātīgie ļaudis ir pakļauti trijām materiālās dabas īpašībām un tādējādi uzdrīkstas nievāt Mani un Manus tīros bhaktas. Brāhmans vaišnavs jeb bhakta, kas jau atrodas brāhmaniskā līmenī, var apzināties Mani savā sirdī, un tāpēc viņš noteikti secina, ka visa kosmiskā izpausme un tās dažādās iezīmes ir Kunga daudzveidīgo enerģiju darbības sekas. Viņam ir skaidrs priekšstats par visu materiālo dabu un materiālās enerģijas kopumu, un katrā darbībā šāds bhakta redz tikai un vienīgi Mani.

Tāpēc, Mans dārgais Šrutadēva, tu vari pieņemt visus šos diženos svētos, brāhmanus un gudros par Maniem īstenajiem pārstāvjiem. Ar ticību godinot viņus, tu godināsi Mani daudz cītīgāk. Es uzskatu,

ka godināt Manus bhaktas ir daudz labāk nekā tieši godināt Mani. Ja kāds cenšas tieši godināt Mani, negodino Manus bhaktas, Es šādu godināšanu nepieņemu, pat ja tā ir ļoti krāšņa un bagātīga."

Tādā veidā gan brāhmans Šrutadēva, gan Mithilas valdnieks Kunga vadībā godināja Krišnu un Viņa sekotājus, diženos gudros un svētos brāhmanus, uzskatot, ka garīgā ziņā tie ir vienlīdz svarīgi. Galu galā gan brāhmans, gan valdnieks sasniedza augstāko mērķi un nonāca garīgajā valstībā. Bhakta domā tikai un vienīgi par Kungu Krišnu, un Krišna visvairāk mīl savu bhaktu. Kungs Krišna vēl kādu laiku uzturējās Mithilā gan brāhmana Šrutadēvas mājā, gan valdnieka Bahulāšvas pilī. Bagātīgi svētījis viņus ar pārpasaulīgiem norādījumiem, Krišna atgriezās savā galvaspilsētā Dvārakā.

No šī gadījuma mēs varam mācīties, ka Kungs vienlīdz augstu novērtēja gan valdnieku Bahulāšvu, gan brāhmanu Šrutadēvu tāpēc, ka viņi abi bija tīri bhaktas. Tieši tas ir vajadzīgs, lai iegūtu Dieva Augstākās Personības atzinību. Šajā laikmetā cilvēki ir paraduši lepoties ar to, ka dzimuši kšatriju vai brāhmanu ģimenē, un mēs redzam, ka cilvēki sauc sevi par brāhmaniem, kšatrijiem vai vaišjām tikai tāpēc, ka dzimuši šajās ģimenēs, bet viņiem nav nekādu citu šīm kārtām atbilstošu īpašību. Taču, kā teikts rakstos: *kalau sūdra-sambhavaḥ*. "Šajā Kali laikmetā visi ir sūdras." Tas ir tāpēc, ka netiek veiktas šķīstīšanās ceremonijas jeb samskāras, kurām jāsākas ar mātes grūtniecības laiku un jāturpinās līdz pat cilvēka nāvei. Neviens nevar tikt pieskaitīts kādai kastai, it īpaši augstākajām kastām – brāhmaniem, kšatrijiem vai vaišjām, – tikai tāpēc, ka dzimis tajās. Ja cilvēks nav šķīstījies ar sēklas došanas ceremoniju jeb Garbhādhāna-samskāru, tad viņš tūlīt tiek uzskatīts par sūdru, jo vienīgi sūdrām nav šīs šķīstīšanās ceremonijas. Ar dzimumdzīvi bez šķīstīšanās Krišnas apziņā sēklu dod tikai sūdras un dzīvnieki. Turpretī Krišnas apziņā ir augstākā pilnība, ar kuru ikviens var pacelties vaišnavu līmenī. Tas nozīmē, ka cilvēks iegūst arī visas brāhmana īpašības. Vaišnavi ir mācījušies atbrīvoties no četrus veidus grēcīgas darbības: neatļautas dzimumdzīves, apreibināšanās, azarta spēlēm un dzīvnieku gaļas ēšanas. Ja cilvēkam pašā sākumā nav šo nepieciešamo īpašību, viņš nevar kļūt par brāhmanu, un tas, kurš nekļūst par īstenu brāhmanu, nevar kļūt par tīru bhaktu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit piektajai nodaļai "Subhadras nolaupīšana un Kunga Krišnas viesošānās pie Šrutadēvas un Bahulāšvas".

Astoņdesmit sestā nodaļa. Iemiesoto Vēdu lūgšanas

Valdnieks Parīkšits uzdeva Šukadēvam Gosvāmī jautājumu, kas ir ļoti svarīgs pārpasaulīgajā izpratnē. Jautājums skanēja tā: "Vēdu zināšanas lielākoties ir zināšanas par trijām materiālās pasaules īpašībām. Kā gan ar tām var nonākt pie pārpasaulīgā, kas nav sasniedzams ar trijām materiālajām īpašībām? Prāts ir materiāls, un vārdi ir materiālas skaņas. Kā gan Vēdu zināšanas ar materiālu skaņu un prāta domām var aizvest līdz pārpasaulībai? Ja tiek aprakstīta kāda lieta, tad tiek norādīts, no kurienes tā nākusi, kādas ir tās īpašības un darbība. Šāds apraksts iespējams, tikai izmantojot materiālu prātu un izrunājot materiālus vārdus. Brahmanam jeb Absolūtajai Patiesībai nav materiālu īpašību, bet mūsu runas spēja nevar pacelties augstāk par materiālajām īpašībām. Kā gan tu ar saviem vārdiem vari aprakstīt Brahmanu, Absolūto Patiesību? Es nesaprotu, kā iespējams apzināties pārpasaulīgo no tā, kas izteikts ar materiālu skaņu?"

Valdnieks Parīkšits uzdeva šo jautājumu, lai uzzinātu no Šukadēvas Gosvāmī, vai Vēdas galu galā apraksta Absolūto Patiesību kā bezpersonisku vai kā personisku. Absolūtās Patiesības izpratne attīstās trijās pakāpēs. Pirmā pakāpe ir bezpersoniskā Brahmana izpratne, otrā pakāpe ir visu būtņu sirdīs esošās Paramātmās izpratne, un trešā pakāpe ir Dieva Augstākās Personības Krišnas izpratne.

Vēdas runā par triju veidu darbību. Pirmais darbības veids ir karma-kānda jeb darbība, kas veikta saskaņā ar Vēdu norādījumiem. Šī darbība pamazām šķīsta cilvēku un dod viņam iespēju saprast savu īsteno stāvokli. Nākamā ir gjāna-kānda jeb cenšanās izprast Absolūto Patiesību ar prātošanu. Trešā ir

upāsanā-kānda jeb Dieva Augstākās Personības godināšana un reizēm arī padievu godināšana. Padievu godināšana Vēdās ieteikta tāpēc, ka padievi ir saistīti ar Dieva Personību. Dieva Augstākajai Personībai ir daudz neatņemamu daļiņu. Dažas no tām sauc par svāmšām jeb Viņa personiskajiem izvērsumiem, un dažas sauc par vibhināmšām jeb dzīvajām būtņēm. Visi šie izvērsumi – gan svāmšas, gan vibhināmšas – ir nākuši no sākotnējās Dieva Personības. Svāmšas izvērsumus sauc par Višnu-tatvu, bet vibhināmšas izvērsumus sauc par džīva-tatvu. Dažādie padievi ir džīva-tatva. Saistītās dvēseles parasti nonāk materiālajā pasaulē un darbojas, lai varētu apmierināt jutekļus. Tādēļ, kā teikts Bhagavad-gītā, lai dotu kaut kādus ierobežojumus tiem, kas pārlietu pieķērušies dažādu veidu jutekļu apmierināšanai, reizēm tiek ieteikts godināt padieus. Piemēram, tiem, kas ļoti pieķērušies gaļas ēšanai, Vēdas iesaka godināt dievieti Kālī un saskaņā ar karma-kāndas noteikumiem upurēt tai kazu (bet ne kādu citu dzīvnieku), un tad viņi drīkst ēst gaļu. Tas tiek darīts nevis, lai atbalstītu gaļas ēšanu, bet, lai uzliktu ierobežojumus tiem, kuri par spīti visam tomēr grib ēst gaļu. Tādējādi padievu godināšana nav Absolūtās Patiesības godināšana. Taču, godinot padieus, cilvēks pamazām netiešā veidā sāk atzīt Dieva Augstāko Personību. Šī netiešā atzīšana Bhagavad-gītā apzīmēta ar vārdu "avidhi". Vārds "avidhi" nozīmē "tas, kas nav īstens". Tā kā padievu godināšana nav pareiza, impersonālisti par galveno uzskata prāta vēršanu uz Absolūtās Patiesības bezpersonisko aspektu. Valdnieks Parīkšits gribēja zināt, kāds ir augstākais Vēdu zināšanu mērķis – prāta vēršana uz Absolūtā Patiesības bezpersonisko aspektu vai arī personiskais aspekts? Galu galā gan Dieva Kunga bezpersoniskais, gan personiskais aspekts atrodas ārpus mūsu materiālās izpratnes. Absolūta bezpersoniskā iezīme jeb Brahmana starojums ir tikai Krišnas personiskā ķermeņa stari. Šie Krišnas ķermeņa stari apgaismo visu, ko radījis Kungs, bet to mirdzuma daļu, ko klāj materiālais mākonis, sauc par radīto pasauli, ko veido trīs materiālās īpašības – satva, radžass un tamass. Kā gan tie, kas atrodas mākoņa pārklātajā daļā, ko sauc par materiālo pasauli, ar prātošanu var aptvert Absolūto Patiesību?

Atbildot uz valdnieka Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī sacīja, ka Dieva Augstākā Personība ir radījusi prātu, jutekļus un dzīvības spēku, lai būtnes varētu apmierināt jutekļus un pārceļot no viena ķermeņa veida citā, kā arī lai tām būtu iespēja atbrīvoties no materiālajiem nosacījumiem. Citiem vārdiem sakot, jutekļus, prātu un dzīvības spēku var izmantot gan jutekļu apmierināšanai un ceļošanai no viena ķermeņa uz otru, gan atbrīves sasniegšanai. Vēdu norādījumi ir doti tāpēc, lai saistītajām dvēselēm būtu iespēja apmierināt jutekļus, sekojot vadošajiem principiem, un tādā veidā viņas varētu pacelties augstākā stāvoklī, un, visbeidzot, ar šķīstītu apziņu nonāktu savā sākotnējā stāvoklī un atgrieztos atpakaļ pie Dieva.

Dzīvības spēks ir saprātīgs. Tāpēc cilvēkam jāizmanto saprāts, lai valdītu pār prātu un jutekļiem. Kad saprāts tiek pareizi izmantots, lai šķīstītu prātu un jutekļus, saistītā dvēsele atbrīvojas. Bet, ja saprāts netiek pareizi izmantots, lai savaldītu jutekļus un prātu, saistītā dvēsele turpina pārceļot no viena ķermeņa veida otrā, lai varētu apmierināt jutekļus. Vēl Šukadēva Gosvāmī savā atbildē ļoti skaidri norāda, ka Kungs ir radījis atsevišķā dzīvības spēka prātu, jutekļus un saprātu. Nav teikts, ka pašas dzīvās būtnes jebkad būtu radītas. Tāpat kā līdz ar sauli vienmēr pastāv arī saules stari, līdz ar Dieva Augstāko Personību vienmēr pastāv arī Viņas neatņemamās sastāvdaļas, dzīvās būtnes. Lai gan arī saistītās dvēseles ir mūžīgas Visaugstā Kunga daļiņas, tās reizēm tiek novietotas materiālistiskās dzīves izpratnes mākonī, neziņas tumsā. Vēdu mērķis ir dot gaismu šajā neziņas tumsā. Galu galā, kad saistītās būtnes jutekļi un prāts ir pilnībā šķīstīti, tā atgriežas savā sākotnējā stāvoklī, ko sauc par Krišnas apziņu, un šis stāvoklis ir atbrīve.

Vēdānta-sūtras pirmajā sūtrā jeb aforismā ir uzdots jautājums par Absolūto Patiesību. Athāto brahma-džigjāsā – Kāda ir Absolūtās Patiesības daba? Nākamā sūtra atbild, ka Absolūtās Patiesības daba ir tāda, ka Absolūtā Patiesība ir visa avots. Viss, ko mēs redzam pat šajā materiālajā stāvoklī, ir nācis no

Absolūtās Patiesības. Absolūtā Patiesība ir radījusi prātu, jutekļus un saprātu. Tas nozīmē, ka Absolūtā Patiesība nav bez prāta, saprāta un jutekļiem. Citiem vārdiem sakot, Tā nav bezpersoniska. Pats vārds "radījusi" norāda uz to, ka Absolūtajai Patiesībai ir pārpasaulīgs saprāts. Piemēram, kad tēvs laiž pasaulē bērnu, bērnam ir jutekļi tāpēc, ka arī tēvam ir jutekļi. Bērns piedzimst ar rokām un kājām tāpēc, ka arī tēvam ir rokas un kājas. Reizēm ir teikts, ka cilvēks ir radīts pēc līdzības ar Dievu. Tādējādi Augstākā Patiesība ir Augstākā Personība ar pārpasaulīgu prātu, jutekļiem un saprātu. Kad cilvēka prāts, saprāts un jutekļi ir šķīstīti no materiālajiem sārņiem, viņš var saprast, ka Absolūtā Patiesība sākotnēji ir personiska.

Vēdu ceļš ir pakāpeniska saistītās dvēseles pacelšana no neziņas kaislībās un no kaislībām skaidrībā. Skaidrībā ir jau pietiekami daudz gaismas, lai redzētu lietas tādas, kādas tās ir. Piemēram, no zemes aug koks, un no šī koka zariem tiek iekurta uguns. Vispirms parādās dūmi, pēc tam ir siltums un tad uguns. Kad uguns jau deg, to var izmantot dažādiem nolūkiem. Tādējādi uguns ir augstākais mērķis. Gluži tāpat rupji materiālistiskajā pakāpē ļoti lielā pārsvarā ir neziņas īpašība. Šī neziņa mazinās, civilizācijai pakāpeniski attīstoties no barbaru līmeņa līdz cilvēku līmenim, un ir teikts, ka civilizētā dzīve notiek kaislībās. Barbaru līmenī jeb neziņā jutekļi tiek apmierināti ļoti rupjā veidā, turpretī kaislībās jeb civilizētajā dzīvē jutekļi tiek apmierināti daudz smalkāk. Taču, paceļoties skaidrībā, cilvēks var saprast, ka jutekļi un prāts darbojas materiāli tikai tāpēc, ka tos klāj izkropļota apziņa. Kad šī izkropļotā apziņa pamazām pāraug Krišnas apziņā, ceļš uz atbrīvi ir atvērts. Tātad nevar teikt, ka ar jutekļiem un prātu nav iespējams tuvoties Absolūtajai Patiesībai. Gluži otrādi, secinājums ir tāds, ka jutekļi, prāts un saprāts rupjas piesārņotības stāvoklī nespēj novērtēt Absolūtās Patiesības dabu, taču šķīstīti jutekļi, prāts un saprāts spēj apjēgt, kas ir Absolūtā Patiesība. Šo šķīstīšanās paņēmienu sauc par garīgo kalpošanu jeb Krišnas apziņu.

Bhagavad-gītā ir skaidri norādīts, ka Vēdu zināšanu mērķis ir Krišnas izpratne, un Krišnu var apzināties ar garīgo kalpošanu, kas sākas ar sevis uzticēšanu Viņam. Kā teikts Bhagavad-gītā, cilvēkam vienmēr jādomā par Krišnu, ar mīlestību vienmēr jākalpo Viņam, vienmēr jāgodina Krišna un jānoliecas Viņa priekšā. Tikai tādā veidā var nonākt Dieva valstībā, un par to nav nekādu šaubu.

Kad cilvēks garīgi kalpo un nonāk skaidrībā, viņš atbrīvojas no neziņas un kaislībām. Vārds "ātmanē" norāda uz brāhmanisko īpašību līmeni, kurā cilvēks drīkst apgūt Vēdu rakstus, ko sauc par Upaniśadām. Upaniśadas dažādos veidos apraksta Visaugstā Kunga pārpasaulīgās īpašības. Absolūtā Patiesība, Visaugstais Kungs, tiek saukts par nirgunu. Tas nenozīmē, ka Viņam nav īpašību. Saistītajām dzīvajām būtnēm var būt īpašības tikai tāpēc, ka Viņam ir īpašības. Upaniśadu apguves mērķis ir izprast Absolūtās Patiesības pārpasaulīgās īpašības, kas ir pretstats materiālajām īpašībām: neziņai, kaislībām un skaidrībai. Tāds ir vēdiskās izpratnes ceļš. Tādi diženi gudrie kā četri Kumāri, no kuriem galvenais ir Sanaka, sekoja šiem vēdisko zināšanu principiem un pamazām pacēlās no bezpersoniskās izpratnes līdz personiskajai Visaugstā Kunga godināšanai. Tāpēc mums ir ieteikts sekot šim diženajām personībām. Arī Šukadēva Gosvāmī ir viens no šīm diženajām personībām, un viņa atbilde uz Mahārādžas Parīkšita jautājumu ir autoritatīva. Tas, kurš seko šādām diženām personībām, viegli un noteikti iet pa atbrīves ceļu un galu galā atgriežas mājās, pie Dieva. Tas ir ceļš uz cilvēka dzīves pilnību.

Šukadēva Gosvāmī turpināja runāt ar Mahārādžu Parīkšitu. "Mans dārgais valdniek," viņš teica, "es šajā sakarībā pastāstīšu kādu ļoti jauku stāstu. Šis stāsts ir svarīgs, jo tas saistīts ar Nārājanu, Dieva Augstāko Personību. Tā ir saruna starp Nārājanu Riši un diženo gudro Nārādu. Nārājana Riši joprojām dzīvo Himalajos, vietā, ko sauc par Badarīkāšramu, un Viņš tiek atzīts par Nārājanas avatāru. Reiz, kad Nārāda, dižens bhakta un askēts starp padieviem, apceļoja dažādas planētas, viņš vēlējās doties uz Badarīkāšramu un satikt askētisko Nārājanu, lai noliektos Viņa priekšā. Šis diženais gudrais un Dieva

avatārs Nārājana Riši nodarbojas ar smagām askēzēm jau no pašas pasaules radīšanas, lai mācītu Bhāratavaršas iedzīvotājiem, kā sasniegt augstāko pilnību un atgriezties atpakaļ pie Dieva. Viņa askēzes ir piemērs cilvēkiem."

Badarīkāšrams atrodas Himalaju kalnu ziemeļos, un to vienmēr klāj sniegs. Dievbijīgie indieši vēl aizvien dodas svētceļojumos uz šo svēto vietu un dara to vasarā, kad sniega mazāk. Reiz Kalāpagrāmas ciemā Dieva avatārs Nārājana Riši sēdēja kopā ar daudziem bhaktām. Tie, protams, nebija parasti gudrie, un šajā vietā ieradās arī diženais gudrais Nārada. Noliecies Nārājanas Riši priekšā, Nārada Viņam uzdeva tieši to pašu jautājumu, ko nu valdnieks Parīkšits uzdeva Šukadēvam Gosvāmī. Arī Nārājana Riši atbildēja uz šo jautājumu, sekojot savu priekšteču piemēram. Viņš pastāstīja, ka šis pats jautājums ticis apspriests arī uz Džanalokas planētas, kas atrodas augstāk par Svargalokas planētām, tādām kā Mēnesi un Venēru. Uz šīs planētas dzīvo diženi gudrie un svētie, un arī viņi ir apsprieduši jautājumu par Brahmana izpratni un Viņa īsteno būtību.

Diženais gudrais Nārājana sāka runāt. "Mans dārgais Nārada," Viņš teica, "Es tev pastāstīšu par notikumu, kas risinājās ļoti, ļoti sen. Reiz bija liela debesu planētu iedzīvotāju sapulce, un uz to bija ieradušies gandrīz visi svarīgākie brahmačārī, kā četri Kumāri – Sanata, Sanandana, Sanaka un Sanātana Kumārs. Viņi sāka runāt par Absolūtās Patiesības, Brahmana, izpratni. Tu šajā sanāksmē nebiji, jo tajā laikā Tu gāji satikt Manu izvērsumu Anirudhu, kurš dzīvo Švētadvīpas salā. Šajā sapulcē visi diženie gudrie un brahmačārī ļoti sīki apsprieda jautājumu, kuru tu Man uzdevi, un tas bija ļoti saistoši. Sākās tik sīka apspriešana, ka pat Vēdas nespēja atbildēt uz sarežģītajiem jautājumiem."

Nārājana Riši pastāstīja Nārada, ka par viņa uzdoto jautājumu tika runāts arī šajā Džanalokas sapulcē. Tas ir veids kā izpratne tiek nodota pa paramparu jeb mācekļu pēctecību. Mahārādža Parīkšits tika nosūtīts pie Šukadēvas Gosvāmī, bet Šukadēva Gosvāmī atsaucās uz Nārada, kurš bija uzdevis tādu pašu jautājumu Nārājanam Riši, kurš savukārt uzdeva šo jautājumu vēl augstākajām autoritātēm Džanalokā, kur to apsprieda četri diženie Kumāri – Sanata, Sanātana, Sanaka Kumārs un Sanandana. Šie četri brahmačārī Kumāri ir vispāratzīti Vēdu un šāstru zinātnieki. Viņu neizmērojamās zināšanas, kas balstās uz askēzēm, izpaužas viņu cildenajā un lieliskajā raksturā. Viņi ir ļoti laipni un pieklājīgi, un nešķiro cilvēkus draugos, labvēļos un ienaidniekos. Tādas personības kā Kumāri ir pārpasaulīgas, materiālo priekšstatu neskartas, un materiālās pasaules pretstati viņām ir vienaldzīgi. Kad visi četri brāļi apspriedās, par runātāju tika izvēlēts Sanandana, bet pārējie brāļi kļuva par klausītājiem.

Sanandana sacīja: "Kad visa kosmiskā izpausme tiek iznīcināta, tad pasaules enerģijas kopums kodola veidā ieiet Garbhodakašajā Višnu ķermenī. Kungs paliek guļam ilgu, ilgu laiku, un, kad atkal rodas nepieciešamība radīt, iemiesotās Vēdas sanāk Kungam apkārt un sāk Viņu slavināt gluži kā valdnieka kalpi, aprakstot Viņa brīnumainās pārpasaulīgās spēles. Kad valdnieks no rīta vēl guļ, viņu modināt atnāk īpaši dziedātāji, kas slavina viņa varoņdarbus, un, klausoties slavas dziesmas, valdnieks lēnām pamostas.

Vēdu teicēji jeb iemiesotās Vēdas dzied: "Ak, neuzvaramais! Tu esi Dieva Personība. Nav neviena Tev līdzīga, un nav neviena lielāka par Tevi. Nav neviena, kura darbi būtu vairāk slavējami. Esi slavēts! Esi slavēts! Tava daba ir pārpasaulīga, un Tu esi pilnībā apveltīts ar visām sešām varenībām, tādēļ Tu spēj atpestīt visas saistītās dvēseles no maijas važām. Ak, Kungs! Mēs dedzīgi lūdzam, dari to! Visas dzīvās būtnes, Tavas neatņemamās daļiņas, pēc savas dabas ir priecīgas, mūžīgas un zināšanu pilnas, bet savu trūkumu dēļ tās cenšas Tevi atdarināt un kļūt par augstākajām baudītājām. Viņas vairs nepakļaujas Tavai augstākajai gribai un kļūst par apvainotājām. Šo apvainojumu dēļ par viņām atbildību uzņemas Tava materiālā enerģija. Tādējādi viņu pārpasaulīgās īpašības – prieks, svētlaipe un gudrība – tiek pārklātas ar triju materiālo īpašību mākoņiem. Šī kosmiskā izpausme, kas veidota no trijām materiālajām īpašībām, ir kā cietums saistītājām dvēselēm. Saistītās dvēseles sūri un grūti cīnās, lai

izklūtu no materiālās verdzības, un atbilstoši saviem dažādajiem dzīves apstākļiem tās saņem dažāda veida nodarbošanos. Taču visi darbības veidi balstās uz Tavām zināšanām. Dievbijīga darbība var notikt tikai tad, kad Tu ar savu žēlastību uz to iedvesmo. Tāpēc, nerodot patvērumu pie Tavām lotospēdām, neviens nespēj pārvarēt materiālās enerģijas ietekmi. Patiesībā mēs, Vēdu zināšanu iemiesojumi, vienmēr kalpojam Tev un cenšamies palīdzēt saistītajām dvēselēm saprast Tevi."

Šī iemiesoto Vēdu lūgšana parāda, ka Vēdas domātas, lai palīdzētu saistītajām dvēselēm saprast Krišnu. Visas šruti jeb iemiesotās Vēdas atkal un atkal slavināja Kungu, dziedot: "Džaja! Džaja!" Tas nozīmē, ka Kungs tiek slavināts par Viņa godību. No visām Kunga godības iezīmēm vissvarīgākā ir Viņa bezcēloņu žēlastība pret saistītajām dvēselēm, kad Viņš tās atbrīvo no maijas ķetnām.

Pastāv bezgalīgi daudz dzīvo būtņu. Tām ir dažādi ķermeņi, dažas no tām kustas, bet dažas stāv vienā vietā, un visas šīs dzīvās būtnes ir saistītas tikai tāpēc, ka tās ir aizmirsušas savas mūžīgās attiecības ar Dieva Augstāko Personību. Kad dzīvā būtne vēlas valdīt pār materiālo enerģiju, atdarinot Krišnu, tā tūlīt nonāk materiālās enerģijas varā un saskaņā ar savu vēlmi saņem kādu no 8 400 000 veidu ķermeņiem. Lai gan maldinātā dzīvā būtne materiālajā esamībā saņem triju veidu ciešanas, tā kļūdaini uzskata sevi par visa apkārtējā kungu. Dzīvo būtni ir apbūrusi materiālā enerģija, kas pārstāv triju veidu materiālās īpašības, un būtne ir tā sapinusies, ka nespēj atbrīvoties tikmēr, kamēr nesaņem Visaugstā Kunga žēlastību. Dzīvā būtne ar savām pūlēm nespēj uzvarēt materiālās dabas īpašību ietekmi, bet, tā kā materiālā daba darbojas Visaugstā Kunga vadībā, Kungs stāv ārpus tās varas. Izņemot Viņu, visas dzīvās būtnes, sākot ar Brahmu un beidzot ar skudru, saskarsmē ar materiālo dabu tiek uzvarētas.

Vienīgi Kungs atrodas ārpus materiālās dabas burvības, jo Viņš ir pilnībā apveltīts ar sešām varenībām: bagātību, spēku, slavu, skaistumu, zināšanām un atsacīšanās spēju. Ja dzīvā būtne neatrodas Krišnas apziņā, tā nevar tuvoties Dieva Augstākajai Personībai, tomēr Visaugstais Kungs Virsdvēseles izskatā tai no iekšienes var dot norādījumus. Bhagavad-gītā Kungs Krišna iesaka: "Visu, ko tu dari, dari Manis dēļ; visu, ko tu ēd, vispirms piedāvā Man; visas dāvanas, ko tu vēlies dot, vispirms dod Man, un visas askēzes, ko tu vēlies veikt, veic Manis dēļ." Tādā veidā karmī pamazām tiek virzīti uz Krišnas apziņas izkopšanu. Gluži tāpat Krišna māca filozofus pamazām tuvoties Viņam, saskatot atšķirību starp Brahmanu un maiju, jo, kad cilvēks ir galu galā nobriedis zināšanās, viņš uztic sevi Krišnam. Kā Krišna saka Bhagavad-gītā: "Pēc daudzām jo daudzām dzimšanām gudrs filozofs uztic sevi Man." Arī jogi tiek mācīti vērst savu meditāciju uz Krišnu, kas atrodas sirdī, un tādā veidā, pastāvīgi apzinoties Krišnu, jogs var atbrīvoties no materiālās enerģijas važām. Bet, kā teikts Bhagavad-gītā, bhaktas jau no paša sākuma ar mīlestību garīgi kalpo Krišnam, un Kungs vada bhaktas tā, ka tie bez grūtībām un novirzīšanās var atnākt pie Viņa. Tikai ar Kunga žēlastību dzīvā būtne var skaidri izprast Brahmanu, Paramātmu un Bhagavānu.

Iemiesoto Vēdu izteikumi skaidri parāda, ka Vēdu raksti ir doti tikai tāpēc, lai ļaudis varētu saprast Krišnu. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka visas Vēdas ir vērstas vienīgi uz Krišnas izprašanu. Krišna vienmēr bauda, vienalga, vai Viņš atrastos materiālajā pasaulē, vai garīgajā valstībā. Krišna ir augstākais baudītājs, tāpēc Viņam nav atšķirības starp garīgo un materiālo pasauli. Materiālā pasaule ir šķērslis parastām dzīvām būtnēm, jo viņas tai ir pakļautas, turpretī Krišnam, materiālās pasaules valdniekam, materiālās pasaules šķēršļi nebūt netraucē. Tāpēc dažādās Upanišadu daļās Vēdas paziņo: "Brahmans ir mūžīgs, zināšanu un svētlaimes pilns. Taču Dieva Augstākā Personība, kas ir viena vienīga, atrodas visu dzīvo būtņu sirdīs." Tā kā Kungs visu caurstrāvo, Viņš spēj ieiet ne tikai dzīvo būtņu sirdīs, bet arī atomos. Virsdvēseles veidolā Viņš vada visas dzīvo būtņu darbības. Kungs dzīvo visās būtnēs, novēro to darbību, atļauj būtnēm darboties saskaņā ar viņu vēlmēm un piešķir dažādo darbību augļus. Viņš ir dzīvības spēks visā, bet Viņš stāv pāri materiālajām īpašībām. Kungs ir

visvarens; Viņš var meistarīgi radīt vienalga ko, un ar savām augstākajām dabiskajām zināšanām Viņš var visus pakļaut. Tādējādi Viņš ir saimnieks pār visiem. Reizēm Viņš ir izpausts zemes virsū, un tajā pašā laikā Viņš atrodas arī visā matērijā. Vēlēdamies izvērsties daudzos veidos, Kungs paraudzījās uz materiālo enerģiju, tādā veidā izpaužot neskaitāmas dzīvās būtnes. Viss ir radies no Viņa augstākās enerģijas, un viss radītais izskatās pilnīgs, bez kādiem trūkumiem.

Tāpēc tiem, kas tiecas atbrīvoties no materiālās pasaules, jāgodina Dieva Augstākā Personība, augstākais visu cēloņu cēlonis. Kungs ir gluži kā zemes kopums, no kura izpaužas visdažādāko veidu māla trauki; šie trauki tiek izveidoti no māla, un tad kādu laiku tie pastāv zemes virsū, un pēc iznīcināšanas to lauskas atkal saplūst ar zemi. Lai gan Dieva Personība ir visdažādāko izpausmju sākotnējais cēlonis, impersonālisti īpaši uzsver Vēdu izteikumu sarvam khalv idam brahma – "viss ir Brahmans". Impersonālisti neņem vērā daudzveidīgās izpausmes, kas izplūst no Brahmana augstākā cēloņa. Viņi uzskata, ka viss vienkārši izplūst no Brahmana, pēc iznīcināšanas saplūst ar Brahmanu un ka izpausmes starpstāvoklis arī ir Brahmans. Tomēr, lai gan mājāvādī uzskata, ka pirms šī kosmosa izpaušanās ir bijis tikai Brahmans, pēc radīšanas viss atrodas Brahmanā un pēc iznīcināšanas viss saplūst ar Brahmanu, viņi nezina, kas ir pats Brahmans. Tas ir skaidri aprakstīts Brahma-samhitā: dzīvās būtnes, telpa, laiks un tādi materiālie elementi kā uguns, zeme, debesis, ūdens un prāts veido visu kosmisko izpausmi, ko sauc par bhūh bhuvah svah un kuru ir radījis Govinda. Tā zeļ, pateicoties Govindas spēkam, un pēc iznīcināšanas tiek saglabāta Govindā. Tāpēc Kungs Brahma saka: "Es godinu Kungu Govindu, sākotnējo personību, visu cēloņu cēloni."

Vārds "brahmans" norāda uz vislielāko no visiem un uz visa uzturētāju. Impersonālistus piesaista debesu plašums, bet nepiesaista Krišnas varenība, jo viņu zināšanas ir ļoti vājas. Taču dzīvē mūs piesaista personības diženums, nevis kalna lielums. Patiesībā vārdu "brahmans" var attiecināt tikai uz Krišnu; tāpēc Bhagavad-gītā Ardžuna atzīst, ka Kungs Krišna ir Parambrahmans jeb augstākais visa balsts.

Krišna ir Augstākais Brahmans, jo Viņam ir bezgalīgas zināšanas, bezgalīgas spējas, bezgalīga vara, bezgalīga ietekme, bezgalīgs skaistums un bezgalīga atsacīšanās spēja. Tāpēc vārdu "brahmans" var attiecināt vienīgi uz Krišnu. Tā kā bezpersoniskais Brahmans ir starojums, kas izplūst no Krišnas pārpasaulīgā ķermeņa, Ardžuna apstiprina, ka Krišna ir Parambrahmans. Viss balstās uz Brahmanu, bet pats Brahmans balstās uz Krišnu. Tāpēc Krišna ir augstākais Brahmans jeb Parambrahmans. Materiālie elementi tiek uzskatīti par Krišnas zemākajām enerģijām, jo viņu mijiedarbībā kosmiskā izpausme rodas, balstās uz Krišnu un pēc iznīcināšanas atkal ieiet Krišnas ķermenī Viņa smalkās enerģijas veidā. Tādējādi Krišna ir gan izpaušanās, gan iznīcināšanas cēlonis.

Sarvam khalv idam brahma nozīmē, ka viss ir Krišna. Tāds ir mahā-bhāgavatu redzējums. Viņi saskata visu lietu saistību ar Krišnu. Impersonālisti iebilst, ka Krišna ir pārveidojis sevi vienu daudzos, tāpēc viss ir Krišna un godināt vienalga ko nozīmē godināt Viņu. Krišna Bhagavad-gītā šo nepareizo iebildumu atspēko; lai gan viss ir pārveidota Krišnas enerģija, Viņš pats neatrodas visur. Krišna vienlaicīgi ir visā un nav visā. Ar savu enerģiju Viņš atrodas visā, bet kā enerģijas avots Viņš neatrodas visā. Šī vienlaicīgā klātbūtne un prombūtne ar mūsu pašreizējiem jutekļiem nav aptverama. Taču Īšopanišadas sākumā tas viss ir ļoti labi paskaidrots. Tur ir teikts, ka Visaugstais Kungs ir tik pilnīgs, ka, lai gan no Krišnas izplūst bezgalīgi daudzas enerģijas un Viņa pārveidojumi, Krišnas personība nemainās ne par matu. Tā kā Krišna ir visu cēloņu cēlonis, saprātīgiem ļaudīm jāmeklē patvērums pie Viņa lotospēdām.

Krišna visiem iesaka uzticēt sevi vienīgi Viņam, un tas ir arī Vēdu norādījums. Tā kā Krišna ir visu cēloņu cēlonis, Viņu godina visi gudrie un svētie, ievērojot vadošos principus. Ja ir vajadzība meditēt, tad diženas personības meditē uz pārpasaulīgo Krišnas veidolu, kas atrodas sirdī. Tādā veidā diženu personību prāti ir pastāvīgi vērsti uz Krišnu. Bhakta, kurš pastāvīgi gremdējas domās par Krišnu, gluži

dabiski arī runā par Krišnu.

Runāšanu vai dziedāšanu par Krišnu sauc par kīrtanu. Arī Kungs Čaitanja iesaka *kīrtanīyaḥ sadā hariḥ*, kas nozīmē, ka cilvēkam vienmēr jādomā un jārunā tikai un vienīgi par Krišnu. To sauc par Krišnas apziņu. Krišnas apziņa ir tik cildena, ka ikviens, kas uzsāk šo ceļu, nonāk līdz augstākajai dzīves pilnībai, kas ir daudzas jo daudzas reizes augstāka par atbrīvi. Tāpēc Bhagavad-gītā Krišna iesaka ikvienam pastāvīgi domāt par Viņu, garīgi kalpot Viņam, godināt Viņu un noliekties Viņa priekšā. Tādā veidā bhakta pilnībā piesātinās ar Krišnu un, vienmēr apzinoties Krišnu, galu galā atgriežas pie Krišnas.

Lai gan Vēdas iesaka godināt padievis kā dažādas neatņemamas Krišnas daļiņas, ir jāsaprot, ka šie norādījumi domāti ne visai saprātīgiem ļaudīm, kuri joprojām pieķērušies materiālajām jutekļu baudām. Bet tam, kurš patiešām vēlas pilnībā īstenot cilvēka dzīves sūtību, jāgodina Kungs Krišna. Tad viss ir daudz vienkāršāk, un par panākumiem nav jāšaubās. Lai gan debesis, ūdens un zeme pieder materiālajai pasaulei, stāvēt uz cietas zemes ir drošāk, nekā stāvēt debesīs vai ūdenī. Tāpēc saprātīgs cilvēks nepaļaujas uz dažādu padievu aizsardzību, lai gan padievi ir neatņemamas Krišnas daļiņas. Viņš stāv uz cietā Krišnas apziņas pamata. Tas padara viņa stāvokli stingru un drošu.

Impersonālisti reizēm min piemēru, ka stāvēt uz akmens vai baļķa ir tas pats, kas stāvēt uz zemes, jo gan akmens, gan baļķis paši balstās uz zemes. Uz to var atbildēt, ka stāvēt tieši uz zemes ir drošāk, nekā stāvēt uz baļķa vai akmens, kas balstās uz zemes. Citiem vārdiem sakot, meklēt patvērumu Paramātmā vai bezpersoniskajā Brahmanā nav tik droši, kā tieši pieņemt Krišnas patvērumu Krišnas apziņā. Tādējādi g jānī un jogu stāvoklis nav tik drošs kā Krišnas bhaktu stāvoklis. Tāpēc Kungs Krišna Bhagavad-gītā norāda, ka padievis godina vienīgi tas, kurš pilnīgi zaudējis saprātu. Un par tiem, kas pieķērušies bezpersoniskajam Brahmanam, Šrīmad Bhāgavatamā teikts: "Mans dārgais Kungs, tie, kas domā, ka viņi ar prātojumiem ir sasnieguši atbrīvi, vēl nav tīri no materiālās dabas sārņiem, jo tie nespēj rast patvērumu pie Tavām lotospēdām. Lai gan viņi paceļas līdz pārpasaulīgajai bezpersoniskā Brahmana esamībai, tie noteikti krīt no šī augstā stāvokļa, jo nav vēlējušies Tavas lotospēdas." Tādējādi Kungs Krišna norāda, ka padievu godinātāji nav īpaši saprātīgi, jo viņi saņem tikai laicīgus, pārejošus augļus. Viņu pūliņi neliecina par īpašu saprātu. Taču par bhaktām Kungs saka, ka tiem nav ko baidīties no krišanas.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Ņemot visu vērā, ja cilvēkam ir jāgodina kāds augstāks par viņu, tad kaut vai labas uzvedības dēļ šī godināšana ir jāvērs uz Tavām lotospēdām, jo Tu esi augstākais radīšanas, uzturēšanas un iznīcināšanas vadītājs. Tu valdi pār trijām pasaulēm: Bhūru, Bhuvaru un Svaru; Tu esi četrpadsmit augstāko un zemāko pasaulu vadītājs un triju materiālo īpašību valdnieks. Padievi un tie, kas ir pilnveidojušies garīgajās zināšanās, pastāvīgi klausās un apdzied Tavas pārpasaulīgās spēles, jo tas ir īpaši labs veids, kā atbrīvoties no laika gaitā uzkrātajām grēcīgās dzīves sekām. Saprātīgi cilvēki patiesībā gremdējas Tavas nektārsaldās darbības okeānā un ļoti pacietīgi klausās par šo darbību. Tā viņi vienā mirklī atbrīvojas no materiālo īpašību piesārņojuma. Lai pilnveidotos garīgajā dzīvē, tiem nav jānodarbojas ar smagām askēzēm. Tavu pārpasaulīgo spēju daudzinašana un klausīšanās ir vieglākais sevis apzināšanās ceļš. Ja cilvēks tikai pazemīgi uzklausa šo pārpasaulīgo vēstījumu, tad viņa sirds pilnīgi attīrās. Tādā veidā Krišnas apziņa nostiprinās bhaktas sirdī."

Diženā autoritāte Bhīšmadēva arī ir izteicis savu uzskatu, ka daudzinašana un klausīšanās par Dieva Augstāko Personību ir visu Vēdu rituālu būtība. "Dārgais Kungs! Ja bhakta vēlas pilnveidoties ar darbību garīgajā kalpošanā, it īpaši ar klausīšanos un daudzinašanu, viņš ļoti drīz atbrīvojas no materiālās esamības pretstatu važām. Virsdvēsele bhaktas sirdī ir ļoti priecīga par šo vienkāršo askēzi un dod bhaktam tādus norādījumus, lai viņš varētu atgriezties mājās, atpakaļ pie Dieva." Bhagavad-

gītā teikts, ka tas, kurš izmanto visu savu darbību un jutekļus, lai garīgi kalpotu Dievam Kungam, iegūst pilnīgu mieru, jo ir iepriecinājies Virsdvēseli. Tādā veidā bhakta paceļas pāri visiem pretstatiem, kā karstumam un aukstumam, godam un negodam. Kad bhakta ir atbrīvojies no visiem pretstatiem, viņš gremdējas pārpasaulīgā svētlaimē un viņam vairs nav jācieš no materiālās pasaules rūpēm un raizēm. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka bhaktam, kurš pastāvīgi gremdējas Krišnas apziņā, nav jāraizējas par iztiku vai aizsardzību. Vienmēr gremdējoties Krišnas apziņā, viņš galu galā sasniedz augstāko pilnību. Atrodoties materiālajā esamībā, viņš dzīvo mierīgi un svētlaimīgi bez jebkādam raizēm un rūpēm, bet, atstājis šo ķermeni, viņš atgriežas mājās, atpakaļ pie Dieva. Kungs Bhagavad-gītā to apstiprina: "Mana augstākā mājvieta ir pārpasaulīga, un, ja kāds tur ir nonācis, viņam vairs nekad nav jāatgriežas materiālajā pasaulē. Ja cilvēks garīgi kalpo Man un, sasniedzis augstāko pilnību, nonāk Manā mūžīgajā mājvietā, tad viņam vairs nav jāatgriežas uz ciešanu pilno materiālo pasauli."

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Mans dārgais Kungs! Dzīvajām būtnēm noteikti ir jādarbojas Krišnas apziņā, pastāvīgi garīgi kalpojot ar tādiem noteiktajiem paņēmieniem kā klausīšanos un daudzinašanu, un Tavas gribas izpildīšanu. Ja cilvēks nedarbojas Krišnas apziņā un garīgi nekalpo, tad viņam vispār nav vērts dzīvot. Parasti, ja cilvēks elpo, tad viņš tiek uzskatīts par dzīvu. Taču cilvēku, kuram nav Krišnas apziņas, var salīdzināt ar kalēja plēšām. Plēšas ir liels ādas maiss, kas ievēl un izpūš gaisu, un arī cilvēks, kurš, nepieņemot Krišnas apziņu un mīlestības pilno garīgo kalpošanu, tikai dzīvo savā ādas un kaulu maisā, nav ne ar ko labāks par plēšām. Gluži tāpat nebhaktas ilgais mūžs tiek salīdzināts ar koka ilgo mūžu, viņa rijība tiek salīdzināta ar suņu un cūku rijību, un viņa dzimumdzīve tiek salīdzināta ar cūku un kazu dzimumdzīvi."

Kosmiskā izpausme ir radusies tikai tāpēc, ka materiālajā pasaulē ir ienākusi Dieva Augstākā Personība Mahā-Višnu izskatā. Mahā-Višnu ar savu skatienu ierosina materiālās enerģijas kopumu, un tikai tad sākas triju materiālo īpašību mijiedarbība. Tāpēc jāsecina, ka visas materiālās iespējas, ko mēs cenšamies baudīt, ir pieejamas, tikai pateicoties Dieva Augstākās Personības žēlastībai.

Ķermenī ir pieci dažādi esamības veidi, ko sauc par annamaju, prānamaju, manomaju, vigjānamaju un, visbeidzot, ānandamaju. Sava mūža sākumā visas dzīvās būtnes atrodas ēdiena apziņā. Bērns vai dzīvnieks ir apmierināts, ja to labi baro. Šo apziņas pakāpi, kurā mērķis ir labi paēst, sauc par annamaju. Vārds "anna" nozīmē "ēdiens". Pēc tam būtne pāriet dzīvības apziņā. Ja būtne var dzīvot un neviens neuzbrūk un neiznīcina viņu, tad tā uzskata sevi par laimīgu. Šo pakāpi sauc par prānamaju jeb savas esamības apziņu. Pēc tam, kad būtne nonāk prāta līmenī, tās apziņu sauc par manomaju. Materiālistiskā civilizācija atrodas galvenokārt šajās trijās pakāpēs: annamajā, prānamajā un manomajā. Civilizētiem cilvēkiem vispirms rūp ekonomiskā attīstība, pēc tam – aizsardzība pret iznīcināšanu un pēc tam – prātošana, filozofiska pieeja dzīves vērtībām.

Ja cilvēkam, pilnveidojoties filozofiskajā dzīvē, izdodas sasniegt intelektuālās dzīves līmeni un ja viņš saprot, ka patība nav vis šis materiālais ķermenis, bet gan garīgā dvēsele, tad, attīstoties garīgajā dzīvē, viņš sāk saprast Visaugsto Kungu jeb Augstāko Dvēseli. Kad cilvēks izkopj savas attiecības ar Kungu un garīgi kalpo Viņam, tad šo dzīves pakāpi sauc par Krišnas apziņu jeb ānandamajas pakāpi. Ānandamajas dzīve ir mūžīga, zināšanu un svētlaimes pilna. Kā teikts Vēdānta-sūtrā: *ānanda-mayo 'bhyāsāt*. Augstākais Brahmans un pakārtotais Brahmans jeb Dieva Augstākā Personība un dzīvās būtnes pēc savas dabas ir priecīgi. Kamēr vien dzīvās būtnes ir četrās zemākajās dzīvības pakāpēs – annamajā, prānamajā, manomajā un vigjānamajā – tās atrodas materiālajā dzīves stāvoklī, bet līdzko būtne sasniedz ānandamajas pakāpi, viņa ir atbrīvota dvēsele. Šī ānandamajas pakāpe Bhagavad-gītā vēl nosaukta par brahma-bhūtas pakāpi. Tur teikts, ka brahma-bhūtas pakāpē nav raizu un ilgošanās. Šis līmenis sākas ar to, ka cilvēks ir vienāds pret visām dzīvajām būtnēm, un tad tas izvēršas par nākamo, Krišnas apziņas līmeni, kurā cilvēks pastāvīgi vēlas kalpot Dieva Augstākajai Personībai. Šī

vēlme pilnveidoties garīgajā kalpošanā atšķiras no vēlmes apmierināt jutekļus materiālajā esamībā. Citiem vārdiem sakot, garīgajā dzīvē vēlēšanās saglabājas, taču tās tiek šķīstītas. Kad mūsu jutekļi ir attīrīti, tie paceļas pāri visiem materiālajiem līmeņiem, kas ir annamaja, prānamaja, manomaja un vigjānamaja, un nonāk augstākajā pakāpē, ānandamajā, kas ir svētlaimīga dzīve Krišnas apziņā. Mājāvādī filozofi uzskata, ka ānandamaja ir pakāpe, kurā būtne ir saplūdusi ar Visaugstāko. Viņiem ānandamaja nozīmē, ka Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele kļuvušas par vienu veselu. Taču patiesībā šī savienošana nenozīmē saplūšanu ar Visaugstāko un savas atsevišķās esamības zaudēšanu. Saplūšana ar garīgo esamību ir dzīvās būtnes apzināšanās, ka tā pēc savām īpašībām neatšķiras no Visaugstā Kunga Viņa mūžības un zināšanu aspektos. Taču patiesā ānandamaja jeb svētlaimes pakāpe tiek sasniegta, kad cilvēks nodarbojas ar garīgo kalpošanu. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā: *mad-bhaktim labhate parām*, brahma-bhūtas ānandamajas pakāpe ir pilnīga tikai tad, kad Visaugstākais un Tam pakārtotās dzīvās būtnes savstarpēji mīl viens otru. Kamēr cilvēks nav nonācis ānandamajas līmenī, viņa elpa ir gluži kā kalēja plēšu elpa, viņa mūžs ir kā koka mūžs, un viņš pats ne ar ko nav labāks par tādiem dzīvniekiem kā kameļiem, cūkām un suņiem.

Neapšaubāmi, mūžīgā dzīvā būtne nekad nevar tikt iznīcināta. Taču zemākajos dzīvības veidos tā cieš, turpretī, nodarbojoties ar garīgo kalpošanu Visaugstajam Kungam, tā atrodas priekā jeb ānandamajas stāvoklī. Visi dažādie stāvokļi, kas aprakstīti iepriekš, ir saistīti ar Dieva Augstāko Personību. Lai gan Dieva Augstākā Personība un dzīvās būtnes pastāv jebkurā gadījumā, atšķirība starp viņām ir tā, ka Dieva Augstākā Personība vienmēr atrodas ānandamajas stāvoklī, turpretī pakārtotās dzīvās būtnes, kas ir sīkas un neatņemamas Visaugstā Kunga daļiņas, tiecas krist zemākajos stāvokļos. Lai gan visos stāvokļos pastāv gan Visaugstais Kungs, gan dzīvās būtnes, Dieva Augstākā Personība vienmēr atrodas pāri mūsu dzīves izpratnei – vienalga, vai mēs esam saistīti vai atbrīvoti. Visa kosmiskā izpausme ir radusies ar Visaugstā Kunga žēlastību, tā pastāv ar Visaugstā Kunga žēlastību un pēc iznīcināšanas ieplūst Visaugstā Kunga esamībā. Tādējādi Visaugstais Kungs ir augstākā esamība, visu cēloņu cēlonis. Secinājums ir tāds, ka, neizkopjot Krišnas apziņu, cilvēks tikai iznieko savu dzīvi.

Tiem, kas ir ļoti materiālistiski un nespēj saprast stāvokli garīgajā pasaulē, Krišnas mājvietā, diženie gudrie ir ieteikuši jogu, kas ļauj cilvēkam pacelties, sākumā meditējot uz vēderu, ko sauc par mūlādhāras vai manipūrakas meditāciju. Vārdi "mūlādhāra" un "manipūraka" ir termini, kas norāda uz vietām vēdera iekšienē. Rupji materiālistiskie cilvēki uzskata, ka ekonomiskā attīstība ir pats svarīgākais, jo, pēc viņu domām būtnes, dzīvo tikai no ēšanas. Šādi rupji materiālistiski cilvēki aizmirst, ka mēs varam ēst, cik vien patīk, bet, ja ēdiens netiek sagremots, tas rada dažādus traucējumus un paaugstinātu skābumu kuņģī. Tādējādi ēšana pati par sevi nav dzīvības enerģijas cēlonis. Lai sagremotu ēdienu, mums jāmeklē patvērumus pie citas, augstākas enerģijas, kas Bhagavad-gītā nosaukta par vaišvānarū. Kungs Krišna Bhagavad-gītā norāda, ka Viņš vaišvānaras veidā palīdz gremošanā. Dieva Augstākā Personība ir visucaurstrāvojoša, tāpēc Viņa klātbūtne mūsos vaišvānaras veidā nav nekas neparasts.

Patiesībā Krišna ir visur. Tāpēc vaišnavs liek uz sava auguma Višņu tempļa zīmes. Vispirms viņš uzzīmē tilakas templi uz vēdera, tad uz krūtīm, tad starp atslēgas kauliem, tad uz pieres un pamazām nonāk līdz galvas augšai, brahma-randhrai. Trīspadsmi tilakas templi, ko vaišnavs zīmē uz sava auguma, ir šādi: uz pieres atrodas Kunga Kēšavas templis, uz vēdera – Kunga Nārājanas templis, uz krūtīm – Kunga Mādhavas templis, un uz kakla starp abiem atslēgas kauliem – Kunga Govindas templis. Vidukļa labajā pusē atrodas Kunga Višņu templis, uz labās rokas – Kunga Madhusūdanas templis, un uz labā pleca – Kunga Trivikramas templis. Gluži tāpat vidukļa kreisajā pusē ir Kunga Vāmanadēvas templis, uz kreisās rokas – Šrīdharas templis, un uz kreisā pleca – Hrišikēšas templis. Muguras augšpusē ir templis, ko sauc par Padmanābhū, bet apakšpusē – templis, ko sauc par Dāmodarū. Pašā galvas augšā ir templis, ko sauc par Vāsudēvu. Šādā veidā notiek meditācija uz Kunga

atrašanās vietām dažādās ķermeņa daļās, bet tiem, kas nav vaišnavi, diženie gudrie iesaka meditāciju uz ķermenisko dzīves izpratni – meditāciju uz iekšām, sirdi, kaklu, uzacīm, pieri un tad uz galvas augšu. Daži no gudrajiem diženā svētā Arunas mācekļu pēctecībā meditē uz sirdi, jo sirdī kopā ar dzīvo būtņi atrodas Virsdvēsele, kas ir apstiprināts Bhagavad-gītas piecpadsmitajā nodaļā, kur Kungs saka: "Es atrodos visu būtņu sirdīs."

Vaišnavam ķermeņa aizsargāšana, lai kalpotu Kungam, arī ir garīgās kalpošanas daļa, turpretī rupji materiālistiski cilvēki uzskata ķermeni par sevi. Viņi godina ķermeni, vērsot jogas meditāciju uz dažādām ķermeņa daļām, kā manipulāciju, daharu un hridaju, pakāpeniski nonākot līdz brahma-randhrai, galvas augšai. Augstākā līmeņa jogs, kas sasniedzis jogas pilnību, galu galā atstāj ķermeni caur brahma-randhru un dodas uz kādu no planētām vai nu materiālajā pasaulē, vai garīgajā valstībā. Tas, kā jogs var pārceļot uz kādu citu planētu, ir skaidri un gaiši aprakstīts Šrīmad Bhāgavatamas otrajā dziedājumā.

Šajā sakarībā Šukadēva Gosvāmī iesācējiem ir ieteicis godināt Virāt-purušu, Kunga milzīgo visuma Veidolu. Tam, kurš netic, ka Dievu Kungu ar tādiem pašiem panākumiem var godināt Viņa Dievības jeb arčas veidolā, vai tiem, kas nespēj vērst prātu uz šo veidolu, ir ieteikts godināt Dieva Kunga Visuma veidolu. Visuma apakšējā daļa tiek uzskatīta par Kunga Visuma veidola pēdām un kājām, Visuma vidējā daļa tiek uzskatīta par Kunga nabu vai vēderu. Tādas augstākās planētu sistēmas kā Džanaloka un Maharloka ir Kunga sirds, un augstākā planētu sistēma Brahmaloка tiek uzskatīta par Kunga galvas augšu. Atkarībā no godinātāja stāvokļa diženi gudrie viņiem iesaka dažādus paņēmienus, taču augstākais visu meditāciju un jogu galamērķis ir atgriešanās mājās, atpakaļ pie Dieva. Kā teikts Bhagavad-gītā, nevienam, kas sasniedz augstāko planētu, Krišnas mājvietu, vai pat Vaikunthas planētas, nekad vairs nav jāatgriežas šajā ciešanu pilnajā materiālajā dzīvē.

Tāpēc Vēdas norāda, ka cilvēkam par visu savu pūliņu mērķi jāpadara Višnu lotospēdas. Tad viņš paramam padam – Višnuloka jeb Višnu planētas atrodas augstāk par visām materiālajām planētām. Šīs Vaikunthas planētas tiek sauktas par sanātana-dhāmu, un tās ir mūžīgas. Tās nekad neiet bojā, pat tad, kad tiek iznīcināta materiālā pasaule. Secinājums ir tāds, ka cilvēks, kurš neīsteno savas dzīves sūtību, t.i., negodina Visaugsto Kungu un neatgriežas pie Dieva, nav panācis galveno, kas jāpanāk cilvēka dzīvē.

Nākamajā iemiesoto Vēdu lūgšanā runāts par to, kā Kungs ieiet dažādos dzīvības veidos. Bhagavad-gītas četrpadsmitajā nodaļā teikts, ka visās sugās un dzīvības veidos atrodas Visaugstā Kunga neatņemamās un garīgās daļiņas. Pats Kungs Gītā norāda, ka Viņš ir sēklas devējs tēvs visiem dzīvības veidiem un sugām, un tāpēc mēs visi esam Kunga bērni. Tas, ka Visaugstais Kungs ieiet visu dzīvo būtņu sirdīs Paramātmā, reizēm ļoti pārsteidz impersonālistus, kuri vienmēr domā, ka dzīvās būtnes ir vienādas ar Visaugsto Kungu. Tā kā Visaugstais Kungs ieiet dažādos ķermeņos kopā ar individuālo dvēseli, impersonālisti uzskata, ka starp Kungu un atsevišķajām būtnēm nav atšķirības. Viņi izaicinoši jautā: "Kādēļ atsevišķajām dvēselēm būtu jāgodina Paramātma jeb Virsdvēsele?" Pēc viņu domām Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele atrodas vienā līmenī, starp viņām nav atšķirības. Tomēr starp Virsdvēseli un atsevišķo dvēseli ir atšķirība, un tas ir paskaidrots Bhagavad-gītas piecpadsmitajā nodaļā, kur Kungs norāda, ka, pat atrazdamies kopā ar dzīvo būtņi vienā ķermenī, Viņš tomēr ir augstāks. Viņš atsevišķajai dvēselei no iekšienes dod norādījumus jeb saprātu. Gītā ir skaidri pateikts, ka Kungs atsevišķajai dvēselei dod saprātu un ka Virsdvēsele ar savu ietekmi rada gan atmiņu, gan aizmiršanu. Nevienam nevar darboties neatkarīgi, bez Virsdvēseles atļaujas. Tāpēc atsevišķā dvēsele darbojas saskaņā ar savu agrāko karmu, ko atgādina Dievs Kungs. Atsevišķā dvēsele pēc savas dabas mēdz visu aizmirst, taču Kungs, kas atrodas viņas sirdī, atgādina, ko tā vēlējusies darīt iepriekšējā dzīvē. Atsevišķās dvēseles saprāts parādās kā uguns kokā. Uguns vienmēr ir uguns, taču tās liesmu

izmērs ir atkarīgs no koka lieluma. Gluži tāpat atsevišķā dvēsele, kas pēc īpašībām neatšķiras no Visaugstā Kunga, spēj atklāt sevi tikai tādā mērā, kādā to atļauj ķermeņa ierobežojumi.

Ir teikts, ka Visaugstais Kungs jeb Virsdvēsele, ir ēka-rasa. Vārds "ēka" nozīmē "viens", un vārds "rasa" nozīmē "garša". Visaugstais Kungs savā pārpasaulīgajā stāvoklī ir mūžīgs, svētlaimīgs un zināšanu pilns. Kunga ēka-rasas stāvoklis nebūt nemainās, kad Viņš katrā atsevišķajā ķermenī kļūst par individuālās dvēseles novērotāju un padomdevēju.

Turpretī individuālās dvēseles, sākot ar Kungu Brahmū un beidzot ar skudru, atklāj savu garīgo spēju atbilstoši pašreizējam ķermenim. Padievi ir tādas pašas atsevišķās dvēseles kā tās, kas iemiesotas cilvēku ķermeņos vai dzīvnieku ķermeņos. Tāpēc saprātīgi cilvēki negodina dažādus padievis, kas ir tikai bezgala sīki Krišnas pārstāvji, kas izpaudušies saistītos ķermeņos. Atsevišķā dvēsele var izpaust savu spēju tikai atbilstoši ķermeņa veidam un uzbūvei. Turpretī Dieva Augstākā Personība var pilnībā atklāt savas spējas jebkurā veidolā, un tās nemainās. Mājāvādī filozofu uzskats, ka Dievs un atsevišķā dvēsele ir viens un tas pats, ir nepieņemams, jo atsevišķā dvēsele ir spiesta attīstīt savas spējas saskaņā ar dažādu ķermeņa veidu attīstību. Atsevišķā dvēsele, kas atrodas bērna ķermenī, nevar pilnībā izpaust pieauguša cilvēka iespējas, bet Dieva Augstākā Personība Krišna, pat guļot savas mātes klēpī zīdaiņa izskatā, spēja parādīt visu savu varenību, nogalinot Pūtanu un citus dēmonus, kas centās Viņam uzbrukt. Tāpēc ir teikts, ka Dieva Augstākās Personības spējas ir ēka-rasa, tās nemainās. Tādēļ Dieva Augstākā Personība ir vienīgais godināšanas mērķis, un to lieliski zina cilvēki, kas ir brīvi no materiālās dabas spēku sārņiem. Citiem vārdiem sakot, vienīgi atbrīvotas dvēseles var godināt Dieva Augstāko Personību. Ne visai saprātīgie mājāvādī godina padievis, uzskatot, ka padievi un Dieva Augstākā Personība atrodas vienā līmenī.

Iemiesotās Vēdas vēlreiz noliecās Kunga priekšā. "Dārgais Kungs," viņas lūdza, "tie, kas pēc daudzām jo daudzām dzimšanām patiešām ieguvuši gudrību, ar pilnīgām zināšanām uzsāk godināt Tavas lotospēdas." Tas ir apstiprināts arī Bhagavad-gītā, kur Kungs norāda, ka pēc daudzām jo daudzām dzimšanām dižena dvēsele jeb mahātma uztic sevi Kungam, labi zinot, ka Vāsudēva, Krišna, ir visu cēloņu cēlonis. Vēdas turpināja: "Tā kā prātu, saprātu un jutekļus, kā tas jau tika paskaidrots, mums ir devis Dievs, šie darbības līdzekļi, kad tie ir pavisam šķīstīti, var tikt izmantoti tikai un vienīgi garīgajā kalpošanā Kungam. Dzīvā būtne ir nonākusi dažādos dzīvības veidos tāpēc, ka tā savu prātu, saprātu un jutekļus ir izmantojusi nepareizi, materiālā darbībā. Dažādie ķermeņi tiek doti saskaņā ar dzīvās būtnes darbību, un tos rada materiālā daba atbilstoši būtnes vēlmei. Tā kā dzīvā būtne vēlas un ir pelnījusi noteikta veida ķermeni, to saskaņā ar Visaugstā Kunga norādījumiem dod materiālā daba."

Šrīmad Bhāgavatamas trešajā dziedājumā paskaidrots, ka dzīvā būtne augstākas varas vadībā tiek ievietota attiecīgās sugas tēviņa sēklā un pēc tam nonāk mātītes klēpī, lai varētu izveidot atbilstošu ķermeni. Dzīvā būtne noteiktā veidā izmanto savus jutekļus, saprātu, prātu utt. pati pēc savas izvēles, tādējādi radot noteikta veida ķermeni, kurā pati tiek ieslodzīta. Tādā veidā dzīvā būtne atkarībā no apstākļiem nonāk dažādos dzīvības veidos, kļūstot par padievu, cilvēku vai dzīvnieku.

Vēdu rakstos paskaidrots, ka dzīvās būtnes, kas nokļuvušas dažādos dzīvības veidos, ir neatņemamas Visaugstā Kunga daļiņas. Mājāvādī filozofi kļūdaini uzskata dzīvo būtni par Paramātmu, kura patiesībā atrodas blakus dzīvajai būtnēi un ir tās draugs. Tā kā Paramātma, Dieva Augstākās Personības vienviet esošais aspekts, un individuālā dzīvā būtne atrodas vienā ķermenī, dažreiz rodas aplams priekšstats, ka abas šīs būtnes neatšķiras. Taču starp atsevišķo dvēseli un Virsdvēseli noteikti ir atšķirība, un tā ir izskaidrota Varāha Purānā. Visaugstajam Kungam ir divu veidu neatņemamās daļiņas: dzīvās būtnes, ko sauc par vibhināmšām, un Paramātma jeb Visaugstā Kunga pilnīgais izvērsums, ko sauc par svāmšu. Dieva Personības pilnīgais izvērsums svāmša ir tikpat varens kā Pati Dieva Augstākā Personība. Starp Augstākās Personības spējām un Viņa pilnīgā izvērsuma Paramātmā

spējām nav pat vismazākās atšķirības. Turpretī neatņemamajām daļiņām vibhināmšām Dieva Kunga spējas ir dotas pavisam mazā daudzumā. Nārājana Pančarātrā teikts, ka dzīvās būtnes, kuras pieder Visaugstā Kunga robežspējai, pēc savām garīgās esamības īpašībām noteikti neatšķiras no paša Kunga, taču viņām ir tieksme pakļauties materiālajām īpašībām. Tā kā sīkajām dzīvajām būtnēm ir tieksme nonākt materiālo īpašību ietekmē, tās sauc par dzīvām, un arī Dieva Augstāko Personību reizēm sauc par Šivu jeb visusvētīgo. Tātad Šiva no dzīvas atšķiras ar to, ka visusvētīgo Dieva Personību materiālās īpašības nekad neskar, turpretī sīkās Dieva Augstākās Personības daļiņas tiecas nonākt materiālās dabas īpašību ietekmē.

Lai gan Virsdvēsele, kas atrodas katras dzīvās būtnes ķermenī, ir Dieva Kunga pilnīgā daļa, atsevišķajai dzīvajai būtnei tā ir jāgodina. Tāpēc diženi gudrie ir secinājuši, ka meditācijas paņēmieni izveidoti tā, lai atsevišķā dzīvā būtne varētu vērst savu uzmanību uz Virsdvēseles veidola Višnu lotospēdām. Tāds ir īstenais samādhi. Dzīvā būtne pati ar savām pūlēm nespēj atbrīvoties no materiālajām važām. Tāpēc tai jānodarbojas ar garīgo kalpošanu Visaugstā Kunga lotospēdām jeb Virsdvēselei, kas atrodas iekšienē. Diženais Šrīmad Bhāgavatamas skaidrotājs Šrīdhara Svāmī par to ir uzrakstījis brīnišķīgu pantu, kura jēga ir šāda: "Mans dārgais Kungs, es esmu Tava mūžīgā daļiņa, taču esmu sapinies materiālajā enerģijā, kas arī ir radusies no Tevis. Tu, visu cēloņu cēlonis, Virsdvēseles izskatā esi ienācis manā ķermenī, un man ir iespēja kopā ar Tevi baudīt augstākās svētlaimes un zināšanu pilnu dzīvi. Tāpēc, mans dārgais Kungs, lūdzu, liec man ar mīlestību kalpot Tev, lai es atkal varētu atgriesties savā sākotnējā pārpasaulīgas laimes stāvoklī."

Diženas personības saprot, ka dzīvās būtnes, kas sapinušās materiālajā pasaulē, pašas saviem spēkiem nespēj atbrīvoties. Šīs diženās personības ar stingru ticību un bhakti pārpasaulīgā mīlestībā kalpo Dievam Kungam. Tāds ir uzskats, ko izsaka iemiesotās Vēdas.

Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Iegūt pilnīgas zināšanas par Absolūto Patiesību ir ļoti grūti. Tu, Kungs, esi tik labs pret pagrimušajām dvēselēm, ka ierodies šajā materiālajā pasaulē dažādos avatāros un dažādos veidos darbojies. Tu ierodies pat kā vēsturiska personība, un Vēdu raksti ļoti labi ataino Tavas spēles. Tās ir tik pievilcīgas kā pārpasaulīgas svētlaimes okeāns. Ļaudīm ir dabiska tieksme lasīt stāstus, kuros tiek slavinātas parastas dzīvas, bet, kad viņi piesaistās Vēdu rakstiem, kuros attēlotas Tavas mūžīgās spēles, tie patiešām var gremdēties pārpasaulīgas svētlaimes okeānā. Kā noguris cilvēks gūst spirdzinājumu, ienirstot ūdenī, tā saistītā dvēsele, kurai līdz riebūmam apnikušas materiālās darbības, atspīrgst un aizmirst visu materiālās dabas radīto nogurumu, ienirstot Tavu spēļu pārpasaulīgajā okeānā. Un galu galā tā paliek šajā pārpasaulīgās svētlaimes okeānā. Tādēļ vissaprātīgākie bhaktas neizmanto nekādus citus sevis apzināšanās līdzekļus, kā tikai garīgo kalpošanu un pastāvīgu nodarbošanos ar deviņiem bhakti dzīves paņēmieniem, it īpaši ar klausīšanos un dziedāšanu. Bhaktām, kas klausās un apdzied Tavas pārpasaulīgās spēles, nerūp pat pārpasaulīgā svētlaimē, ko dod atbrīve vai saplūšana ar Visaugstā esamību. Šādiem bhaktām vienaldzīga pat tā saucamā atbrīve un viņus noteikti nesaista materiāla darbība, kuras mērķis ir nonākšana uz debesu planētām un jutekļu apmierināšana. Tīrie bhaktas meklē vienīgi paramahamsu jeb diženu atbrīvotu bhaktu sabiedrību, lai varētu nepārtraukti klausīties un apdziedāt Tavu godību. Lai sasniegtu šo mērķi, tīrie bhaktas ir gatavi ziedot visas dzīves ērtības, pat pamest materiālās ērtības, ko dod ģimenes dzīve, tā saucamā sabiedrība, draudzība un mīlestība. Tiem, kas nogaršojuši bhakti nektāru, izbaudot Tavas godības apdziedāšanas pārpasaulīgo skaņu – Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē – ir vienaldzīgi visi pārējie garīgās svētlaimes un materiālo ērtību veidi, kas tīram bhaktam liekas nenozīmīgāki par zāles stiebriņu uz ceļa."

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Kad cilvēks spēj šķīstīt savu prātu, jutekļus un saprātu, pilnīgi apzinoties Krišnu un garīgi kalpojot Viņam, tad tā prāts kļūst par draugu. Citādi prāts vienmēr

ir cilvēka ienaidnieks. Kad prāts ir nodarbināts garīgajā kalpošanā Kungam, tas ir tuvs dzīvās būtnes draugs, jo tad prāts var pastāvīgi domāt par Visaugsto Kungu. Tu, Kungs, esi mūžam dārgs dzīvajai būtnei, un, kad prāts domā par Tevi, būtne tūlīt jūt bezgalīgu apmierinājumu, pēc kura ir ilgojusies daudzus mūžus. Kad cilvēka prāts ir tādā veidā vērsts uz Dieva Augstākās Personības lotospēdām, viņam vairs nav jānodarbojas ar kādu zemāku godināšanas vai sevis apzināšanās paņēmienu. Cenšoties godināt kādu padievu vai nodarbojoties ar kādu citu sevis apzināšanās veidu, dzīvā būtne atkal nonāk dzimšanas un nāves ritenī, un neviens nevar pateikt, cik ļoti dzīvā būtne pagrimst, nonākot nožēlojamās dzīvības veidos, piemēram, kļūstot par kaķi vai suni."

Šrī Narotamas dāsa Thākura dziesmā ir teikts, ka tie, kas nenodarbojas ar garīgo kalpošanu Kungam, bet piesaistās filozofiskai prātošanai un auglīgai darbībai, spiesti baudīt indīgos šādas rīcības augļus. Viņiem nākas piedzimt dažādos dzīvības veidos un nodarboties ar tādām nosodāmām lietām kā gaļas ēšanu un apreibināšanos. Materiālistiski ļaudis parasti godina iznīcībai pakļauto materiālo ķermeni un aizmirst rūpēties par garīgo dvēseli, kas atrodas ķermenī. Daži meklē patvērumu materiālistiskajā zinātnē, lai vairotu ķermeniskās ērtības, citi godina padievs, lai varētu nonākt uz debesu planētām. Viņu dzīves mērķis ir materiālā ķermeņa ērtības, un tie aizmirst garīgās dvēseles vajadzības. Šādi ļaudis Vēdu rakstos nosaukti par pašnāvniekiem, jo pieķeršanās materiālajam ķermenim un tā ērtībām liek dzīvajai būtnei pastāvīgi dzimt un mirt un līdz ar to saņemt arī materiālās ciešanas. Cilvēka dzīvē būtnei ir iespēja saprast savu stāvokli, tāpēc vissaprātīgākie cilvēki nodarbojas ar garīgo kalpošanu, un viņu vienīgais mērķis ir izmantot prātu, jutekļus un ķermeni, lai kalpotu tikai un vienīgi Visaugstajam Kungam.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Ir daudz ļoti izglītotu mistisko jogu, kas vēlas sasniegt augstāko dzīves pilnību. Viņi nodarbojas ar jogu, lai spētu vadīt ķermeņa dvašas. Vēršot prātu uz Višņu veidolu un stingri savaldot jutekļus, tie nodarbojas ar jogu, bet pat pēc ļoti ilgām un grūtām askēzēm un stingru noteikumu ievērošanas viņi sasniedz to pašu, ko Tavi ienaidnieki. Citiem vārdiem sakot, gan jogi, gan diženi un gudri filozofiskie prātotāji galu galā sasniedz bezpersoniskā Brahmana starojumu, ko pēc nāves tūlīt sasniedz arī dēmoni, kas pastāvīgi ienīst Kungu. Tādi dēmoni kā Kamsa, Šišupāla un Dantavakra arī sasniedz Brahmana starojumu, jo viņi pastāvīgi meditē uz Dieva Augstāko Personību. Sievietes, piemēram, gopī, bija savaldzinājis Krišnas skaistums. Viņas bija pieķērušās Krišnam un domāja par Krišnu, iekāres mudinātas. Gopī vēlējās, lai Krišna tās apskautu ar savām rokām, kas atgādināja skaistas, apaļas čūskas. Gluži tāpat arī mēs, Vēdu himnas, vēršam savu prātu tikai uz Tavām lotospēdām, Kungs. Tādas sievietes kā gopī domā par Tevi aiz iekāres, un mēs vēršam savu prātu uz Tavām lotospēdām, lai atgrieztos mājās, atpakaļ pie Dieva. Arī Tavi ienaidnieki pastāvīgi vērš prātu uz Tevi, vienmēr domājot, kā Tevi nogalināt, un jogi uzņemas lielas askēzes, lai sasniegtu Tavu bezpersonisko starojumu. Lai gan visi šie garīgā ceļa gājēji vērš savu prātu uz Tevi dažādos veidos, viņi sasniedz garīgo pilnību atbilstoši tam, ko iedomājušies, jo Tu esi vienāds pret visiem saviem bhaktām."

Par to Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis brīnišķīgu pantu: "Mans dārgais Kungs! Pastāvīgi domāt par Tavām lotospēdām ir ļoti grūti. To var tikai diženi bhaktas, kas jau ieguvuši mīlestību pret Tevi un pārpasaulīgi kalpo Tev. Mans dārgais Kungs! Es vēlos, lai arī mans prāts tā vai citādi būtu vērsts uz Tavām lotospēdām, vismaz kādu laiku."

Tas, kā dažādi garīgā ceļa gājēji sasniedz garīgo pilnību, ir izskaidrots Bhagavad-gītā, kur Kungs norāda, ka Viņš piešķir bhaktam pilnību tik lielā mērā, cik lielā mērā bhakta uztic sevi Viņam. Impersonālisti, jogi un Dieva Kunga ienaidnieki nonāk Kunga pārpasaulīgajā mirdzumā, bet personālisti, kas seko Vrindāvanas iedzīvotāju piemēram vai stingri iet pa garīgās kalpošanas ceļu, aiziet uz paša Krišnas mājvietu, Goloka Vrindāvanu, vai arī uz Vaikunthas planētām. Garīgajā valstībā,

garīgajās debesīs, nonāk gan impersonālisti, gan personālisti, taču impersonālistiem tiek dota vieta bezpersoniskajā Brahmana starojumā, turpretī personālistiem tiek dota vieta uz Vaikunthas planētām vai uz Vrindāvanas planētas atbilstoši viņu vēlmei kalpot Kungam dažādās noskaņās.

Iemiesotās Vēdas norādīja, ka tie, kas dzimuši pēc šīs materiālās pasaules radīšanas, nespēj saprast Dieva Augstākās Personības esamību, darbojoties ar savām materiālajām zināšanām. Tāpat kā cilvēks, kas dzimis noteiktā ģimenē, nespēj izprast savu vecvectēvu, kurš ir dzīvojis vēl pirms šīs paaudzes nākšanas pasaulē, mēs nespējam izprast Dieva Augstāko Personību, Nārājanu jeb Krišnu, kurš mūžīgi pastāv garīgajā valstībā. Bhagavad-gītas astotajā nodaļā nepārprotami norādīts, ka Augstāko Personību, kas mūžīgi mīt Dieva garīgajā valstībā (sanātana-dhāmā), var sasniegt tikai ar garīgo kalpošanu.

Kas attiecas uz materiālo radīšanu, pirmā radītā būtne ir Brahma. Pirms Brahmas šajā materiālajā pasaulē nebija nevienas dzīvas radības; tā bija tukša un tumša tīkme, kamēr lotosa ziedā, kas bija izaudzis no Garbhodakašājī Višnu nabas, nebija piedzimis Brahma. Garbhodakašājī Višnu ir Kāranodakašājī Višnu izvērsums, Kāranodakašājī Višnu ir Sankaršanas izvērsums, Sankaršana ir Balarāmas izvērsums, un Balarāma ir tiešais Kunga Krišnas izvērsums. Pēc Brahmas radīšanas pasaulē nāca divu veidu padievi: tādi padievi kā četri brāļi – Sanaka, Sanātana, Sanandana un Sanat-kumārs –, kuri pārstāv atsacīšanos no materiālās pasaules, un tādi padievi kā Mariči un viņa pēcteči, kuru uzdevums ir baudīt šo pasauli. No šiem divu veidu padieviem pakāpeniski izpaudās visas pārējās dzīvās būtnes, arī cilvēki. Tādējādi jebkura šīs materiālās pasaules dzīvā būtne, arī Brahma, visi padievi un rākšasi, jāuzskata par tādu, kas nākusi pasaulē nesen. Tāpat kā cilvēks, kas ģimenē piedzimis pirms neilga laika, nespēj saprast tālu priekšteci, neviens šajā materiālajā pasaulē nespēj izprast Visaugstā Kunga stāvokli garīgajā valstībā, jo materiālā pasaule ir radīta pavisam nesen. Lai gan visas materiālās pasaules izpausmes, t.i., laiks, dzīvās būtnes, Vēdas, rupjie un smalkie elementi, pastāv ļoti ilgi, tās ir radītas vienā laikā. Viss, kas ir izveidots šajā radītajā pasaulē, un viss, kas tiek uzskatīts par līdzekli sākotnējā avota izprašanai, uzskatāms par nesenu.

Tādējādi, ja cilvēks cenšas apzināties sevi vai Dievu ar auglīgu darbību, filozofisku prātošanu vai mistisko jogu, viņš patiesībā nespēj tuvoties visa esošā augstākajam avotam. Kad radītajai pasaulei pienāk gals, kad nepastāv ne Vēdas, ne materiālais laiks, ne arī rupjie un smalkie materiālie elementi, un, kad dzīvās būtnes neizpaustā stāvoklī atrodas Nārājanā, visi šie mākslīgie paņēmieni vairs nedarbojas. Turpretī garīgā kalpošana mūžīgajā garīgajā valstībā notiek mūžīgi. Tāpēc vienīgais īstenais sevis apzināšanās jeb Dieva apzināšanās paņemiens ir garīgā kalpošana. Un, ja cilvēks sāk ar to nodarboties, viņš ir uzsācis īsteno Dieva apzināšanās ceļu. Par to Šrīla Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis pantu, kurā teikts, ka visa augstākais avots, Dieva Augstākā Personība, ir tik dižens un bezgalīgs, ka dzīvā būtne nevar izprast Viņu ne ar kādām materiālām spējām. Tāpēc ikvienam jālūdz Kungam iespēja mūžam garīgi kalpot Viņam, lai ar Kunga žēlastību varētu saprast augstāko radīšanas avotu. Šis augstākais radīšanas avots, Visaugstais Kungs, atklāj sevi vienīgi bhaktām. Bhagavad-gītas ceturtajā nodaļā Kungs Ardžunam saka: "Mans dārgais Ardžuna! Tu esi Mans bhakta un tuvs draugs, tāpēc Es tev atklāšu, kā var izprast Mani." Citiem vārdiem sakot, augstāko radīšanas avotu, Dieva Augstāko Personību, nav iespējams izprast saviem spēkiem. Mums jāiepriecina Viņu ar garīgo kalpošanu, un tad Viņš mums atklāsies. Tad mēs zināmā mērā varēsim Viņu izprast.

Ir dažādu veidu filozofi, kas ir centušies izprast augstāko avotu ar prātošanu. Pastāv sešas galvenās prātotāju grupas un viņu prātojuma sauc par šad-daršanu. Visi šie filozofi ir impersonālisti, un viņus sauc par mājavādī. Katrs no tiem ir centies parādīt, ka pareizais ir viņa viedoklis, lai gan galu galā viņi visi ir piekāpušies un atzinuši, ka visi viedokļi ved uz vienu mērķi un tāpēc tie visi ir pareizi. Tomēr saskaņā ar iemiesoto Vēdu lūgšanām nevienam no viņiem nav taisnība, jo visi šie zināšanu ceļi ir

radīti laicīgajā materiālajā pasaulē. Viņi visi ir palaiduši garām pašu galveno: Dieva Augstāko Personību jeb Absolūto Patiesību var izprast vienīgi ar garīgo kalpošanu.

Filozofu grupa, ko sauc par mīmāmsakām un kurus pārstāv tādi gudrie kā Džaimini, ir secinājuši, ka ikvienam jāveic dievbijīgi darbi jeb noliktie pienākumi un ka šāda darbība novedīs līdz augstākajai pilnībai. Taču šis uzskats nesaskan ar Bhagavad-gītu, kuras devītajā nodaļā Kungs Krišna norāda, ka ar dievbijīgu darbību cilvēks var nonākt uz augstākajām planētām, bet, līdzko viņš savas dievbijīgās darbības sekas ir izlietojis, tam jāpamet augstākā līmeņa baudas un bagātības, kādas ir uz debesu planētām, un tūlīt jāatgriežas atpakaļ uz šīm, zemākajām planētām, kur mūžs ir ļoti īss un materiālās laimes līmenis ir visai zems. Gītā tas pateikts ar vārdiem *kṣīṇe puṇye martya-lokaṁ viśanti*. Tāpēc mīmāmsakas filozofu secinājums, ka dievbijīga darbība var aizvest cilvēku līdz Absolūtajai Patiesībai, nav pareizs. Lai gan tīrs bhakta pēc savas dabas tiecas darboties dievbijīgi, neviens nevar saņemt Dieva Augstākās Personības žēlastību ar dievbijīgu darbību vien. Dievbijīga darbība var šķīstīt cilvēku no neziņas un kaislību radītajiem sārņiem, taču bhakta šķīstās gluži dabiski, pastāvīgi klausoties pārpasaulīgo Dieva vēstījumu Bhagavad-gītas, Šrīmad Bhāgavatamas un citu līdzīgu rakstu veidā. No Bhagavad-gītas mēs uzzinām, ka pat tāds cilvēks, kurš neatrodas dievbijīgas darbības līmenī, bet nodarbojas tikai un vienīgi ar garīgo kalpošanu, uzskatāms par stingru garīgās pilnības ceļa gājēju. Vēl Bhagavad-gītā teikts, ka Dieva Augstākā Personība iekšēji vada cilvēku, kurš ar mīlestību un ticību garīgi kalpo. Pats Kungs kā Paramātma jeb garīgais skolotājs sirdī dod bhaktam skaidrus norādījumus, kuriem sekojot, tas var pakāpeniski atgriezties pie Dieva. Īstenībā mīmāmsakas filozofu secinājums nav patiesība, kas var dot cilvēkam īsteno izpratni.

Gluži tāpat, pastāv arī sānhjas filozofi, metafiziķi jeb materiālie zinātnieki, kas ar pašu izdomātiem zinātniskiem paņēmieniem pēta šo kosmisko izpausmi un neatzīst, ka Dievs ir kosmiskās izpausmes augstākais radītājs. Viņi kļūdaini secina, ka radīšanas pirmcēlonis ir materiālo elementu mijiedarbība. Taču Bhagavad-gītā šī teorija netiek atzīta. Tur ir skaidri teikts, ka visu kosmisko darbību patiesībā vada Dieva Augstākā Personība. Tas ir apstiprināts Vēdās ar vārdiem *sad vā saumyedaṁ agra āsīt*, t.i., radīšanas pirmavots ir pastāvējis vēl pirms kosmiskās izpausmes. Tādējādi materiālie elementi nevar būt materiālās radīšanas cēlonis. Lai gan materiālie elementi tiek atzīti par materiālajiem cēloņiem, galējais cēlonis ir pati Dieva Augstākā Personība. Tāpēc Bhagavad-gītā teikts, ka materiālā daba darbojas Krišnas vadībā.

Ateistiskās sānhjas filozofijas secinājums ir tāds: tā kā sekas jeb materiālā pasaule ir laicīgas jeb šķietamas, arī cēlonis ir šķietams. Sānhjas sekotāji atbalsta tukšuma filozofiju, taču patiesībā pirmcēlonis ir Dieva Augstākā Personība, un kosmiskā izpausme ir pārejoša Viņa materiālās enerģijas izpausme. Kad šī pārejošā izpausme tiek iznīcināta, tās cēlonis jeb mūžīgā garīgās valstības esamība joprojām saglabājas, un tāpēc garīgo valstību sauc par sanātana-dhāmu, mūžīgo mājvietu. Tādējādi sānhjas filozofu secinājums ir nepareizs.

Nākamie ir Gautamas un Kanādas vadītie filozofi. Viņi ir sīki izpētījuši materiālo elementu cēloņus un sekas un galu galā nonākuši pie secinājuma, ka radīšanas pirmcēlonis ir atomu savienojums. Arī mūsdienu materiālistiskie zinātnieki seko Gautamam un Kanādam, paramānuvādas teorijas radītājiem. Taču šo teoriju nevar atbalstīt, jo visa pirmcēlonis nav nedzīvie atomi. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā, Šrīmad Bhāgavatamā un Vēdās, kur teikts: *ēko nārājana āsīt* – pirms radīšanas pastāvēja vienīgi Nārājana. Šrīmad Bhāgavatamā un Vēdānta-sūtrā arī norādīts, ka pirmcēlonis ir jūtīgs. Tas gan tieši, gan netieši apzinās visu, kas radīts. Bhagavad-gītā Krišna saka: *ahaṁ sarvasya prabhavaḥ* – Es esmu visa pirmcēlonis, un *mattaḥ sarvaṁ pravartate* – no Manis viss rodas. Tādējādi atomi var veidot materiālās esamības pamatsavienojumus, taču šie atomi ir radušies no Dieva Augstākās Personības. Tādējādi Gautamas un Kanādas filozofija nevar tikt uzskatīta par pareizu.

Līdzīgi Aštāvakras un vēlāk Šankarāčārjas vadītie impersonālisti uzskata, ka visa cēlonis ir bezpersoniskā Brahmana starojums. Saskaņā ar viņa teoriju materiālā izpausme ir pārejoša un nereāla, turpretī bezpersoniskais Brahmana starojums ir realitāte. Taču arī šī teorija nav pareiza, jo pats Kungs Bhagavad-gītā norāda, ka šis bezpersoniskais Brahmana starojums balstās uz Viņa personību. Arī Brahma-samhitā apstiprināts, ka Brahmana starojums izplūst no paša Krišnas ķermeņa. Tādējādi bezpersoniskais Brahmans nevar būt kosmiskās izpausmes pirmcēlonis. Sākotnējais cēlonis ir visādā ziņā pilnīgā un ar jutekļiem apveltītā Dieva Personība Govinda.

Visbīstamākais impersonālistu teorijā ir uzskats, ka Dievs, atnākot kā avatārs, pieņem materiālu ķermeni, ko radījušas trīs materiālās dabas īpašības. Šo mājāvādas teoriju Kungs Čaitanja ir nosodījis kā ārkārtīgi apvainojošu. Kungs Čaitanja norādīja, ka ikviens, kas uzskata Dieva Augstākās Personības pārpasaulīgo ķermeni par materiālās dabas veidotu, izdara vislielāko apvainojumu pie Višnu lotospēdām. Gluži tāpat arī Bhagavad-gītā teikts, ka tikai muļķi un nelieši izsmej Dieva Personību, kad Viņš atnāk cilvēka izskatā. Kungs Krišna, Kungs Rāma un Kungs Čaitanja patiesībā darbojās cilvēku sabiedrībā kā cilvēki.

Iemiesotās Vēdas nosoda bezpersonisko priekšstatu, kā rupju patiesības sagrozīšanu. Brahma-samhitā teikts, ka Dieva Augstākās Personības ķermenis ir ānanda-čin-maja-rasa. Dieva Augstākās Personības ķermenis ir nevis materiāls, bet garīgs. Kungs var baudīt visu ar jebkuru sava ķermeņa daļu, tādēļ Viņš ir visvarens. Materiālā ķermeņa locekļi var veikt tikai noteiktu uzdevumu. Piemēram, rokas var turēt lietas, bet nevar redzēt vai dzirdēt. Taču Dieva Augstākās Personības ķermenis ir ānanda-čin-maja-rasa jeb sač-čid-ānanda-vigraha, tāpēc Kungs var baudīt visu un darīt visu ar jebkuru no saviem locekļiem. Ļaudis uzskata Dieva Kunga garīgo veidolu par materiālu tāpēc, ka viņi tiecas pielīdzināt Dieva Augstāko Personību saistītajām dvēselēm. Saistītajai dvēselei ir materiāls ķermenis. Tāpēc, ja arī Dievam būtu materiāls ķermenis, tad impersonālo teoriju, ka Dieva Augstākā Personība un dzīvā būtne ir viens un tas pats, būtu ļoti viegli sludināt.

Patiesībā, kad Dieva Augstākā Personība atnāk un atklāj dažādas spēles, Kunga bērna veidols, ko māmiņa Jašoda tur savā klēpī, un tā saucamais pieaugušais ķermenis, kurā Kungs cīnās ar dēmoniem, neatšķiras. Krišna arī bērnībā cīnījās ar tādiem dēmoniem kā Pūtanu, Trināvartu un Aghāsuru, parādīdams ne mazāku spēku kā jaunībā, kad Viņš cīnījās ar tādiem dēmoniem kā Dantavakru un Šišupālu. Tiklīdz saistītā dvēsele materiālajā dzīvē maina savu ķermeni, tā par savu iepriekšējo ķermeni visu aizmirst, bet no Bhagavad-gītas mēs uzzinām, ka Krišna, kuram ir sač-čid-ānandas ķermenis, neaizmirsā, kā Viņš pirms miljoniem gadu bija mācījis Bhagavad-gītu Saules dievam. Tādējādi Kungu sauc par Purušetamu, jo Viņš stāv pāri gan materiālajai, gan garīgajai esamībai. Tas, ka Viņš ir visu cēloņu cēlonis, nozīmē, ka Viņš ir gan garīgās valstības cēlonis, gan arī materiālās pasaules cēlonis. Dieva Augstākā Personība ir visvarena un vizinoša. Tā kā materiālais ķermenis nav ne visvarens, ne vizinošs, Kunga ķermenis noteikti nav materiāls. Mājāvādas teorija par to, ka Dieva Personība ierodas materiālajā pasaulē ar materiālu ķermeni, nevar tikt pieņemta nekādā ziņā.

Var secināt, ka visas materiālistisko filozofu teorijas ir radušās no laicīgās un maldīgās esamības. Tās ir kā secinājumi sapnī. Šādi secinājumi noteikti nevar aizvest mūs pie Absolūtās Patiesības. Absolūto Patiesību var apzināties vienīgi ar garīgo kalpošanu. Kā Kungs norāda Bhagavad-gītā: *bhaktiā mān abhijānāti*. "Mani var izprast vienīgi ar garīgo kalpošanu." Par to Šrīla Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis brīnišķīgu pantu, kurā ir teikts: "Mans dārgais Kungs! Lai citi nodarbojas ar viltus strīdiem un sausiem prātojumiem, teoretizējot par savām diženajām filozofiskajām tēzēm. Lai viņi klaiņo pa neziņas un maldu tumsu, uzskatot sevi par ļoti izglītotiem zinātniekiem, lai gan viņiem nav nekādas sajēgas par Dieva Augstāko Personību. Kas attiecas uz mani, es vēlos atbrīvoties, vienkārši daudzīnot svētos vārdus, un slavināt visuskaisto Dieva Augstāko Personību Mādhavu, Vāmanu, Trinajanu, Sankaršanu,

Šrīpatī un Govindu. Vienkārši daudzino Viņu pārpasaulīgos vārdus, mēs atbrīvosimies no šīs materiālās esamības sārņiem."

Iemiesotās Vēdas sacīja: "Mans dārgais Kungs! Kad dzīvā būtne tikai ar Tavu žēlastību nonāk pie pareizā secinājuma par to, cik pārpasaulīgi cildens Tu esi, to vairs neapgrūtina dažādas teorijas, ko izdomājuši prātotāji vai tā saucamie filozofi." Tā ir norāde uz Gautamas, Kanādas, Patandžali un Kapilas (Nirīšvaras) spekulatīvajām teorijām. Patiesībā ir divi Kapilas: viens Kapila, Kardamas Muni dēls, ir Dieva avatārs, bet otrs Kapila ir mūsdienu ateists. Ateistiskais Kapila bieži vien ar nolūku tiek saukts par Dieva Augstāko Personību, kas ieradās kā Kardamas Muni dēls Svājambhuvā Manu laikā. Dieva avatārs Kungs Kapila ieradās ļoti, ļoti sen. Pašlaik ir Vaivasvatas Manu laikmets, bet Kungs Kapila ieradās Svājambhuvā Manu laikā.

Saskaņā ar Mājāvādas filozofiju šī izpaustā pasaule jeb materiālā pasaule ir mithja jeb maija, t.i., neīsta. Mājāvādī pastāvīgi sludina: *brahma satyaṁ jagan mithyā*. Pēc Mājāvādī domām vienīgi Brahmana starojums ir īsts, bet kosmiskā izpausme ir māns, tā ir neīsta. Taču saskaņā ar vaišnavu filozofiju šīs kosmiskās izpausmes cēlonis ir Dieva Augstākā Personība. Bhagavad-gītā Kungs norāda, ka Viņš ieiet šajā materiālajā pasaulē ar vienu no savām pilnīgajām daļām, un tādā veidā notiek radīšana. Arī no Vēdām mēs uzzinām, ka šī asata jeb laicīgā kosmiskā izpausme arī ir radusies no augstākā sata jeb patiesības. Arī Vēdānta-sūtrā teikts, ka viss ir izplūdis no Augstākā Brahmana. Tādējādi vaišnavi neuzskata kosmisko izpausmi par neīstu. Vaišnavu filozofi redz, ka viss šajā materiālajā pasaulē ir saistīts ar Visaugsto Kungu.

Šo priekšstatu par materiālo pasauli ir ļoti labi izskaidrojis Šrīla Rūpa Gosvāmī, kurš norāda, ka atsacīšanās no materiālās pasaules kā no maldīgas vai neīstas, nezino, ka arī materiālā pasaule ir Visaugstā Kunga izpausme, ir bezjēdzīga. Taču vaišnavi ir brīvi no pieķeršanās šai pasaulei. Lai gan materiālā pasaule parasti tiek izmantota jutekļu apmierināšanai, vaišnavi neatbalsta jutekļu apmierināšanu un tāpēc nav pieķērušies materiālai darbībai. Vaišnavs pieņem šo materiālo pasauli saskaņā ar Vēdu vadošajiem norādījumiem. Tā kā Dieva Augstākā Personība ir visa pirmcēlonis, vaišnavs redz, ka viss ir saistīts ar Krišnu pat šajā materiālajā pasaulē. Pateicoties šim augstajam zināšanām, viss tiek garīgots. Citiem vārdiem sakot, materiālajā pasaulē viss jau ir garīgs, bet savu zināšanu trūkuma dēļ mēs uzskatām visu par materiālu.

Iemiesotās Vēdas minēja piemēru, ka tie, kas meklē zeltu, neatsakās no zelta auskariem, zelta sprādzēm un visa pārējā, kas pagatavots no zelta, lai gan šīm lietām ir citāds izskats nekā sākotnējam zeltam. Visas dzīvās būtnes ir neatņemamas Visaugstā Kunga sastāvdaļas un tām ir vienādas īpašības, bet tagad 8 400 000 dzīvības veidos tām ir dažādas formas, viņas ir kā dažādi rotājumi, kas pagatavoti no viena un tā paša sākotnējā zelta. Kā tas, kurš meklē zeltu, pieņem jebkura izskata zelta rotājumus, tā arī vaišnavs, labi zino, ka visas dzīvās būtnes pēc savām īpašībām neatšķiras no Dieva Augstākās Personības, atzīst visas būtnes par mūžīgiem Dieva kalpiem. Tādējādi cilvēkam kā vaišnavam ir visplašākās iespējas kalpot Dieva Augstākajai Personībai, atpestot šīs pasaules saistītās, maldinātās dzīvās būtnes, mācot tām Krišnas apziņu un vedot tās atpakaļ mājās, pie Dieva. Dzīvo būtnu prāti pašlaik ir triju materiālo īpašību satraukti, un tāpēc būtnes kā sapnī pārceļo no viena ķermeņa uz otru. Tomēr, kad dzīvo būtnu apziņa mainās uz Krišnas apziņu, tās tūlīt stingri ieliek Krišnu savās sirdīs un nešaubīgi iet atbrīves ceļu.

Visās Vēdās ir teikts, ka Dieva Augstākajai Personībai un dzīvajām būtnēm ir vienas un tās pašas īpašības – tās ir čaitanja jeb garīgas. Tas ir apstiprināts arī Padma Purānā, kur teikts, ka pastāv divu veidu garīgās būtnes. Viens veids ir džīvas, un otrs veids ir Visaugstais Kungs. Visas būtnes, sākot ar Kungu Brahmā līdz vismazākajai skudriņai, ir džīvas, bet Kungs ir augstākais četrroku Višnu jeb Džanārdana. Vārdu "ātma" var attiecināt tikai uz Dieva Augstāko Personību, bet, tā kā dzīvās būtnes ir

Viņa neatņemamās daļiņas, reizēm vārds "ātma" tiek attiecināts arī uz tām. Tāpēc dzīvās būtnes sauc par dzīvātmām, bet Visaugsto Kungu – par Paramātmu. Gan Paramātma, gan dzīvātmās atrodas materiālajā pasaulē, un tāpēc šīs materiālās pasaules nolūks nav tikai jutekļu apmierināšana. Priekšstats, ka dzīve domāta jutekļu apmierināšanai, ir maldīgs, bet priekšstats par to, ka dzīvātmai pat šajā materiālajā pasaulē ir jākalpo Paramātmam, nebūt nav maldīgs. Cilvēks Krišnas apziņā to pilnībā izprot un tāpēc neuzskata materiālo pasauli par neīstu, bet gan darbojas pārpasaulīgās kalpošanas realitātē. Tādējādi bhakta uz visu, kas ir materiālajā pasaulē, raugās kā uz iespēju kalpot Kungam. Viņš neko neatraida tāpēc vien, ka tas ir materiāls, bet saista to ar kalpošanu Kungam. Tādējādi bhakta vienmēr atrodas pārpasaulīgā stāvoklī, un viss, ko viņš izmanto kalpošanā Kungam, garīgi šķīstās.

Šrīdhara Svāmī par to ir uzrakstījis ļoti jauku pantu: "Es godinu Dieva Augstāko Personību, kas vienmēr izpaužas kā realitāte pat šajā materiālajā pasaulē, kuru daži uzskata par neīstu." Priekšstats par to, ka šī materiālā pasaule ir neīsta, ir radies zināšanu trūkuma dēļ, bet tas, kurš ir pilnveidojies Krišnas apziņā, redz Dieva Augstāko Personību visā. Tā patiesībā jāizprot Vēdu aforisms *sarvaṁ khalv idaṁ brahma* – "viss ir Brahmans."

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Ne visai saprātīgi ļaudis izmanto citus sevis apzināšanās ceļus, bet patiesībā, ja cilvēks nekļūst par pilnīgi tīru bhaktu, viņam nav nekādas iespējas šķīstīties no materiālajiem sārņiem vai izkļūt no atkārtotas dzimšanas un nāves riteņa. Dārgais Kungs! Viss balstās uz Taviem dažādajiem spēkiem, un Tu apgādā visus, kā teikts Vēdās (*eko bahūnām yo vidadhāti kāmān*). Tāpēc Tu, Kungs, esi visu dzīvo būtņu – padievu, cilvēku un dzīvnieku – apgādātājs un uzturētājs. Tu visiem dod to, kas viņiem vajadzīgs, un arī atrodi viņu sirdīs. Citiem vārdiem sakot, Tu esi visa radītā sakne. Tāpēc tie, kas garīgi kalpo Tev ar noteiktību, vienmēr godina Tevi. Šie bhaktas patiesībā laista Visuma koka sakni. Tādējādi ar garīgo kalpošanu cilvēks apmierina ne tikai Dieva Personību, bet arī visus pārējos, jo Kungs visus uztur un apgādā. Bhakta saprot, ka Dieva Augstākā Personība caurstrāvo visu, tāpēc viņš ir vispraktiskākais filantrops un altruists. Šādi tīri bhaktas, kas pastāvīgi darbojas Krišnas apziņā, ļoti viegli izkļūst no dzimšanas un nāves riteņa, un var teikt, ka viņi pārlec nāvei pāri."

Bhakta nekad nebaidās no nāves jeb ķermeņa nomaiņas; viņa apziņa ir pāraugusi Krišnas apziņā, un, pat ja bhakta neatgriežas pie Dieva, bet atkal nonāk materiālā ķermenī, viņam nav no kā baidīties. Uzskatāms piemērs ir Bharata Mahārādža. Lai gan savā nākamajā dzīvē viņš kļuva par briedi, aiznākamajā dzīvē viņš pilnīgi atbrīvojās no materiālajiem sārņiem un nonāca Dieva valstībā. Arī Bhagavad-gītā apstiprināts, ka bhakta nekad necieš sakāvi. Bhaktam atgriešanās garīgajā valstībā, mājās pie Dieva, ir nodrošināta. Pat ja viņam vēl vienu reizi nākas piedzimt, turpmākā darbība Krišnas apziņā paceļ to augstāk un augstāk, līdz viņš atgriežas pie Dieva. Tīrs bhakta šķīsta ne tikai savu esamību, bet arī visus, kas kļūst par viņa mācekļiem. Arī šie mācekļi galu galā attīrās un pavisam viegli var nonākt Dieva valstībā. Tīrs bhakta itin viegli var pārcelties pāri nāvei, un to ar viņa žēlastību gluži viegli spēj arī tā sekotāji. Garīgās kalpošanas strāva ir tik stipra, ka tīrs bhakta var pastāstīt arī citam, kā tikt pāri neziņas okeānam, un ar šo pārpasaulīgo norādījumu elektrizēt klausītāju.

Tīra bhaktas norādījumi savam māceklim arī ir ļoti vienkārši. Sekot tīram bhaktam nav nekas grūts. Mācekļu pēctecību ir aizsākuši daudzi pazīstami Dieva Kunga bhaktas, kā Kungs Brahma, Kungs Šiva, Kumāri, Manu, Kapila, valdnieks Prahlāda, valdnieks Džanaka, Šukadēva Gosvāmī un Jamarādža, un ikviens, kas tiem seko, pavisam viegli rod ceļu uz atbrīvi. No otras puses, tie, kas nav bhaktas un kas nodarbojas ar kādu nenoteiktu sevis apzināšanās paņēmieni, kā gjanu, jogu un karmu, vēl uzskatāmi par piesārņotiem. Lai gan viņi šķietami ir sasnieguši ļoti augstu sevis apzināšanās līmeni, tie nevar atbrīvot pat sevi, nemaz jau nerunājot par tiem, kas viņiem seko. Šādi nebhaktas tiek salīdzināti ar

pieķēdētiem dzīvniekiem, jo viņi nespēj izklūt ārpus sava ticības veida formalitāšu robežām. Bhagavad-gītā viņi nosodīti un nosaukti par vēda-vādām. Šādi cilvēki nespēj saprast, ka Vēdas runā par darbību materiālās dabas īpašībās: skaidrībā, kaislībās un neziņā.

Kungs Krišna ieteica Ardžunam pacelties pāri Vēdās noteiktajiem pienākumiem un pieņemt Krišnas apziņu, garīgo kalpošanu. Kungs Bhagavad-gītā saka: *Nistrai-guṇyo bhavārjuna*. "Mans dārgais Ardžuna! Pacenties pacelties pāri Vēdu rituāliem." Šis pārpasaulīgais stāvoklis, kas ir augstāks par Vēdu rituāliem, ir garīgā kalpošana. Bhagavad-gītā Kungs skaidri norāda, ka tie, kas ar tīru sirdi garīgi kalpo Viņam, atrodas Brahmanā. Īstena Brahmana izpratne ir Krišnas apziņa un garīgā kalpošana. Tāpēc bhaktas ir īsteni brahmačārī, jo viņi vienmēr darbojas Krišnas apziņā, t.i., garīgi kalpo.

Tāpēc Krišnas apziņas kustība ar visiem spēkiem un savu autoritāti aicina visus, kas nodarbojas ar reliģiju, pievienoties šai kustībai un mācīties Dieva mīlestību, tādā veidā paceļoties pāri visām svēto rakstu norādījumu formulām un formalitātēm. Tas, kurš nespēj iziet ārpus stereotipu reliģijas principu ietvariem, tiek salīdzināts ar dzīvnieku, kuru pieķēdējis saimnieks. Visas reliģijas mērķis ir Dieva izprašana un cilvēkā dusošās Dieva mīlestības atmodināšana. Ja cilvēks tikai seko reliģiskajām formulām un formalitātēm, bet nepaceļas Dieva mīlestības līmenī, viņš ir uzskatāms par pieķēdētu dzīvnieku. Citiem vārdiem sakot, ja cilvēks neapzinās Krišnu, tad viņš nevar atbrīvoties no materiālās esamības sārņiem.

Šrīla Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis ļoti jauku pantu, kurā ir teikts: "Lai citi nodarbojas ar smagām askēzēm, lai viņi lec no kalniem un ziedo savas dzīvības, lai viņi apceļo svētās vietas, cerot iegūt atbrīvi, un lai viņi dziļi apgūst Vēdu rakstu filozofiju. Lai mistiskie jogi nodarbojas ar savu meditācijas kalpošanu, un lai dažādas sektas bezjēdzīgi strīdas par to, kas ir vislabākais. Taču patiesība ir tāda, ka cilvēks, kurš neapzinās Krišnu, garīgi nekalpo un nav saņēmis Dieva Augstākās Personības žēlastību, nevar pārcelties pāri materiālajam okeānam." Tāpēc saprātīgs cilvēks atmet visas iesīkstējušās idejas un pievienojas Krišnas apziņas kustībai, lai iegūtu patiesu atbrīvi.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Vēdās ir aprakstīts Tavs bezpersoniskais aspekts. Tev nav roku, bet Tu pieņem visu, kas Tev tiek ziedots. Tev nav kāju, bet Tu vari iet ātrāk par visiem. Tev nav acu, bet Tu redzi visu, kas ir noticis pagātnē, notiek tagadnē un notiks nākotnē. Tev nav ausu, bet Tu dzirdi visu, kas ir pateikts. Tev nav prāta, bet Tu zini visus un visu būtņu darbību pagātnē, tagadnē un nākotnē, taču neviens nezina, kas esi Tu. Tu zini visus, bet neviens nezina Tevi; tāpēc Tu esi visvecākā un augstākā personība."

Līdzīgi kādā citā Vēdu daļā ir teikts: "Tev nekas nav jādara. Tu esi tik pilnīgs savās zināšanās un spējās, ka viss izpaužas vienkārši pēc Tavas gribas. Nav neviena, kas būtu lielāks par Tevi vai līdzīgs Tev, un visi ir Tavi mūžīgie kalpi." Tādējādi Vēdās teikts, ka Absolūtam nav ne kāju, ne roku, ne acu, ne ausu, ne arī prāta, un tomēr Viņš var darboties ar savām spējām un piepildīt visu dzīvo būtņu vajadzības. Kā teikts Bhagavad-gītā, Viņa rokas un kājas ir visur, jo Viņš caurstrāvo visu. Visu dzīvo būtņu rokas, kājas, ausis un acis darbojas un kustas pēc Virsdvēseles gribas, bet Virsdvēsele atrodas būtņu sirdīs. Bez Virsdvēseles nevar darboties ne kājas, ne rokas. Taču Dieva Augstākā Personība ir tik dižena, neatkarīga un pilnīga, ka pat bez acīm, kājām un ausīm Tā savā darbībā nav atkarīga no citiem. Gluži otrādi, citu būtņu jutekļu darbība ir atkarīga no Dieva Augstākās Personības. Kamēr dzīvo būtņi neiedvesmo un nevada Virsdvēsele, tā nespēj darboties.

Patiesība ir tāda, ka galu galā Absolūtā Patiesība ir Augstākā Personība. Bet, tā kā Absolūtā Patiesība darbojas caur savām dažādajām spējām, ko rupji materiālistiskie ļaudis neredz, materiālisti uzskata Viņu par bezpersonisku. Piemēram, cilvēks var redzēt uzgleznotu puķi, un viņš var saprast, ka mākslinieks ar lielu rūpību ir veidojis krāsu salikumu, formu utt. Dažādu ziedu gleznās mākslinieka darbs parādās ļoti skaidri. Taču rupji materiālistisks cilvēks nesaskata Dieva roku pat tik

mākslinieciskās izpausmēs kā puķes, kas zied dabā, un secina, ka Absolūtā Patiesība ir bezpersoniska. Īstenībā Absolūts ir personisks, taču Viņš ir neatkarīgs. Viņam nav pašam jāņem ota un krāsas, lai uzgleznotu ziedus, jo Viņa spējas darbojas tik brīnumaini, ka rodas iespaids – ziedi rodas paši, bez kāda mākslinieka. Impersonālo Absolūtās Patiesības skatījumu pieņem tie, kas nav īpaši saprātīgi, jo, kamēr cilvēks nekalpo Kungam, viņš nespēj izprast, kā Visaugstākais darbojas. Viņš nevar pat uzzināt Kunga vārdu. Visas zināšanas par Dieva Kunga darbību un personiskajām iezīmēm atklājas tikai bhaktam, kuram ir mīlestības pilnas kalpošanas attieksme.

Bhagavad-gītā ir skaidri pateikts: *bhoktāram yajña-tapasām*. "Dievs Kungs ir visu ziedošanu un askēžu baudītājs." Pēc tam Kungs saka: *sarva-loka-mahēšvaram*. "Es esmu visu planētu īpašnieks." Tāda ir Dieva Augstākā Personība. Lai gan pats Kungs atrodas Vrindāvanā un bauda pārpasaulīgu prieku kopā ar saviem mūžīgajiem pavadoņiem – gopī un ganu zēniem –, Kunga spējas Viņa vadībā darbojas visā pasaulē. Tās netraucē Krišnas mūžīgās rotaļas.

Tikai ar garīgo kalpošanu cilvēks var saprast, kādā veidā Dieva Augstākā Personība ar savām neaptveramajām spējām vienlaicīgi darbojas gan bezpersoniski, gan personiski. Kungs darbojas gluži kā augstākais imperators, kuram pakļaujas daudzi tūkstoši valdnieku un vadītāju. Dieva Augstākā Personība ir augstākais neatkarīgais vadītājs, un visi padievi – arī Kungs Brahma, Kungs Šiva, debesu valdnieks Indra, Mēness valdnieks un Saules valdnieks – darbojas Viņa vadībā. Vēdas apstiprina, ka Saule spīd, vējš pūš un uguns silda aiz bailēm no Dieva Augstākās Personības. Materiālā daba šai pasaulē rada daudz ko kustīgu un nekustīgu, taču nekas nevar darboties neatkarīgi vai kaut ko radīt bez Augstākā Kunga gribas. Visi darbojas kā pakļautie valdnieki, kas ik gadus maksā imperatoram nodokļus.

Vēdas norāda, ka visas būtnes dzīvo, ēdot Dieva Personībai piedāvātā ēdiena pārpalikumus. Ir tāds norādījums, ka lielās ziedošanas ceremonijās augstākajai valdošajai Dievībai jābūt Nārājanam, un pēc ziedošanas ceremonijas ēdiena pārpalikumi tiek izdalīti padieviem. To sauc par jagja-bhāgu. Katram padievam tiek piešķirta sava jagja-bhāgas daļa, un viņš to pieņem kā prasādu. Secinājums ir tāds, ka padievu vara nav neatkarīga. Viņi ir dažādi Dieva augstākās gribas izpildītāji, un tie ēd prasādu jeb ziedojumu pārpalikumus. Padievi izpilda Visaugstā Kunga pavēles stingrā saskaņā ar Viņa iecerēm. Dieva Augstākā Personība atrodas aizmugurē, un Viņa gribu izpilda citi. Mums tikai liekas, ka Kungs ir bezpersonisks. Savā rupji materiālistiskajā apziņā mēs nespējam aptvert, ka aiz materiālās dabas bezpersoniskās darbības stāv Augstākā Personība. Tāpēc Kungs Bhagavad-gītā paskaidro, ka nav nekā augstāka par Viņu un ka bezpersoniskais Brahmans ir Viņam pakļauts; tas ir Viņa personisko staru izpausme. Šrīpada Šrīla Šrīdhara Svāmī par to ir uzrakstījis ļoti jauku pantu: "Es pazemīgi noliecos Dieva Augstākās Personības priekšā. Dieva Augstākajai Personībai nav jutekļu, bet pēc Viņa norādījumiem un gribas darbojas visi materiālie jutekļi. Viņš ir visu materiālo jutekļu jeb jutekļu orgānu augstākā spēja. Viņš ir visvarens, un Viņš ir visa augstākais darītājs. Tāpēc visiem Viņu jāgodina. Es pazemīgi noliecos šīs Augstākās Personības priekšā."

Krišna pats Bhagavad-gītā paziņo, ka Viņš ir Purušotama, tas ir, Augstākā Personība. Vārds "puruša" nozīmē "personība", un vārds "utama" nozīmē "augstākais" jeb "pārpasaulīgais". Vēl Bhagavad-gītā Kungs paziņo, ka Viņš stāv pāri visām jutekļiem apveltītajām un neapveltītajām būtnēm, un tāpēc Viņu sauc par Purušotamu. Citā vietā Kungs norāda, ka gaiss atrodas debesīs, kas visu caurstrāvo, un tāpat viss atrodas Viņā un darbojas Viņa vadībā.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Tu esi vienāds pret visiem un neesi īpaši labvēlīgs pret kādu vienu dzīvo būtni veidu. Tavas neatņemamās daļiņas, dzīvās būtnes, dažādos dzīves apstākļos saņem ciešanas un baudas. Būtnes ir gluži kā uguns dzirksteles, bet Tu esi kā uguns, virs kuras tās dejo. Tu dod būtnēm visu, ko viņas vēlas, un tomēr pats neatbildi par viņu baudām vai ciešanām.

Pastāv dažādu veidu dzīvās būtnes – padievi, cilvēki, dzīvnieki, koki, putni, zvēri, mikrobi, tārpi, kukaiņi un ūdens iemītnieki –, un tie visi savā dzīvē bauda vai cieš, balstoties uz Tevi."

Dzīvās būtnes ir divu veidu: vienas ir mūžam atbrīvotas, nitja-mukta, un otras ir nitja-badha. Dzīvās būtnes, ko sauc par nitja-muktām, atrodas garīgajā valstībā, bet nitja-badhas atrodas materiālajā pasaulē. Garīgajā valstībā gan Kungs, gan dzīvās būtnes atrodas savā sākotnējā stāvoklī kā mirdzošas dzirksteles liesmojošā ugunī. Bet materiālajā pasaulē, lai gan Kungs savā bezpersoniskajā iezīmē visu caurstrāvo, dzīvās būtnes ir aizmirsušas savu Krišnas apziņu. Tās ir kā dzirksteles, kas izlidojušas no uguns liesmām un zaudējušas savu sākotnējo spīdumu. Dažas dzirksteles nokrīt sausā zālē un pašas aizdedzina lielu uguni. Viņas var salīdzināt ar tīriem bhaktām, kas ir žēlsirdīgi pret nabaga nevainīgajām dzīvajām būtnēm. Tīrie bhaktas saistīto dvēseļu sirdīs iededz Krišnas apziņu, un tādā veidā garīgās valstības liesmojošā uguns izpaužas pat šajā materiālajā pasaulē. Dažas dzirksteles iekrīt ūdenī; tās tūlīt zaudē savu sākotnējo mirdzumu un gandrīz pilnīgi izdziest. Tās ir kā dzīvās būtnes, kas piedzimst starp rupji materiālistiskiem ļaudīm, un šajā gadījumā viņu sākotnējā Krišnas apziņa gandrīz pilnīgi izdziest. Dažas dzirksteles nokrīt zemē un paliek pusizdzisušā stāvoklī. Tādējādi vienām dzīvajām būtnēm nav Krišnas apziņas, otras atrodas starpstāvoklī starp Krišnas apzināšanos un neapzināšanos, un trešās patiešām apzinās Krišnu. Augstāko planētu padievi, sākot ar Kungu Brahmu, Indru, Čandru, Saules dievu un dažādiem citiem padieviem, apzinās Krišnu. Cilvēki atrodas starp padieviem un dzīvniekiem, un tāpēc daži vairāk vai mazāk apzinās Krišnu, bet daži ir pilnīgi aizmirsuši Viņu. Trešā līmeņa dzīvās būtnes, t.i., dzīvnieki, zvēri, augi, koki un ūdens iemītnieki, ir pilnīgi aizmirsuši Krišnu. Vēdās minētais piemērs par uguns liesmām un dzirkstelēm ļoti labi palīdz saprast dažāda veida dzīvo būtnu stāvokli. Taču pāri visām dzīvajām būtnēm ir Dieva Augstākā Personība Krišna jeb Purušotama, kurš vienmēr ir brīvs no visa materiālā.

Var jautāt, kādēļ dzīvās būtnes ir nejauši nonākušas dažādos dzīves apstākļos? Lai atbildētu uz šo jautājumu, mums vispirms jāsaprot, ka dzīvās būtnes nevar ietekmēt nekāda nejaušība. Nejaušība attiecas uz nedzīviem priekšmetiem. Kā norāda Vēdu raksti, dzīvajām būtnēm ir zināšanas un tāpēc viņas sauc par čaitanjām, t.i., ar zināšanām apveltītajām. Tādējādi viņu atrašanās dažādos dzīves apstākļos nav nejauša. Būtnes to pašas ir izvēlējušās, jo viņām ir zināšanas. Bhagavad-gītā Kungs saka: "Atstāj visu un uztici sevi Man." Šis Dieva Augstākās Personības apzināšanās ceļš ir atvērts ikvienam, tomēr katra dzīvā būtne pati var izvēlēties, vai pa to iet vai neiet. Bhagavad-gītas beigu daļā Kungs Krišna ļoti skaidri saka Ardžunam: "Mans dārgais Ardžuna, nu Es tev esmu pateicis visu. Tagad viss ir atkarīgs no tā, vai tu to pieņemsi vai ne." Gluži tāpat dzīvās būtnes, kas ir atnākušas uz šo materiālo pasauli, pašas ir vēlējušās to baudīt. Tas nav tā, ka Krišna būtu atsūtījis viņas uz šo pasauli. Materiālā pasaule ir radīta tām dzīvajām būtnēm, kuras ir vēlējušās pamest mūžīgo kalpošanu Kungam, lai pašas kļūtu par augstākajām baudītājām. Vaišnavu filozofija māca, ka dzīvā būtne, kas vēlas apmierināt savus jutekļus un aizmirst kalpošanu Kungam, tiek novietota materiālajā pasaulē, kur tā var brīvi darboties saskaņā ar savām vēlmēm un tādā veidā radīt apstākļus, kuros tā bauda vai cieš. Mums skaidri jāsaprot, ka apziņa mūžīgi piemīt gan Kungam, gan dzīvajām būtnēm. Ne Kungs, ne dzīvās būtnes nedzimst un nemirst. Ja notiek radīšana, tad tas nenozīmē, ka dzīvās būtnes tiek radītas. Kungs rada materiālo pasauli, lai dotu saistītajām dvēselēm iespēju pacelties augstākajā Krišnas apziņas līmenī. Ja saistītā dvēsele neizmanto šo iespēju, tad pēc materiālās pasaules iznīcināšanas tā ieiet Nārājanas ķermenī un dziļā miegā guļ līdz jaunai radīšanai.

Šeit var minēt ļoti labu piemēru par lietaino gadalaiku. Lietu savā ziņā var uzskatīt par radīšanas cēloni, jo tas padara laukus piemērotus dažādu stādu audzēšanai. Gluži tāpat, kad Kungs paraugās uz materiālo dabu un notiek radīšana, tūlīt parādās dzīvās būtnes dažādos dzīves apstākļos, un tās ir gluži kā dažādu veidu augi pēc lietus. Lietus ir viens, taču tas rada daudzveidīgus augus. Lietus vienādi aplaista visus laukus, taču tajos atkarībā no iesētajām sēklām izdīgst dažādi stādi. Gluži tāpat arī mūsu

vēlņu sēklas ir dažādas. Katrai dzīvībai būtnei ir sava vēlme, un šī vēlme ir sēkla, kas liek izaugt noteikta veida ķermenim. Rūpa Gosvāmī to ir paskaidrojis ar vārdu "pāpa-bīdža". Vārds "pāpa" nozīmē "grēcīgs". Visas mūsu materiālās vēlmes var uzskatīt par pāpa-bīdžām jeb grēcīgo vēlņu sēklām. Bhagavad-gītā paskaidrots, ka mūsu grēcīgā vēlme patiesībā ir nevēlēšanās uzticēt sevi Visaugstajam Kungam. Tāpēc Kungs Bhagavad-gītā saka: "Es tevi aizsargāšu no grēcīgo vēlņu sekām." Šīs grēcīgās vēlmes izpaužas dažādu veidu ķermeņos, tāpēc Visaugsto Kungu nevar nosodīt par to, ka vienai būtnei Viņš ir devis vienu ķermeni, bet citai būtnei – citu ķermeni. Visi 8 400 000 dzīvības veidu ķermeņi ir radīti saskaņā ar atsevišķo dzīvo būtņu prāta stāvokli. Dieva Augstākā Personība Puruṣotama tikai dod būtņiem iespēju darboties saskaņā ar savām vēlmēm. Tādējādi dzīvās būtnes darbojas, izmantojot iespējas, ko devis Dievs Kungs.

Tajā pat laikā dzīvās būtnes ir radušās no Dieva Kunga pārpasaulīgā ķermeņa. Šīs attiecības starp Kungu un dzīvajām būtņiem ir izskaidrotas Vēdu rakstos, kur teikts, ka Visaugstais Kungs uztur visus savus bērnus, dodot tiem to, ko tie vēlas. Līdzīgi Bhagavad-gītā Kungs saka: "Es esmu visu dzīvo būtņu sēklas devējs tēvs." Nav grūti saprast, ka tēvs laiž pasaulē bērnus, bet bērni darbojas saskaņā ar savām vēlmēm. Tādējādi tēvs nekādā ziņā nav atbildīgs par savu bērnu iespējamo nākotni. Katrs no bērniem var izmantot iespējas, ko dod tēva īpašumi un norādījumi, taču par spīti vienam un tam pašam mantojumam un norādījumiem katrs bērns atšķirīgo vēlņu dēļ savu dzīvi iekārto citādi un tādējādi cieš vai bauda.

Gluži tāpat vieni un tie paši Bhagavad-gītas norādījumi domāti visiem. Ikvienam ir jāuztic sevi Visaugstajam Kungam, un tad Viņš rūpējas par cilvēku un aizsargā viņu no grēku sekām. Dieva Kunga radītajā pasaulē visām būtņiem ir dotas vienādas dzīves iespējas. Viss, kas ir uz zemes, ūdenī vai gaisā, ir vienādi dots visām dzīvajām būtņiem. Tā kā visas būtnes ir Visaugstā Kunga dēli, ikviens var baudīt Kunga dotās materiālās iespējas, taču diemžēl būtnes rada nelabvēlīgus dzīves apstākļus, cīnoties savā starpā. Par šo cīnīšanos, kā arī labvēlīgu un nelabvēlīgu apstākļu radīšanu atbild pašas dzīvās būtnes, nevis Dieva Augstākā Personība. Tāpēc, ja dzīvās būtnes izmanto Kunga norādījumus, kā tie doti Bhagavad-gītā, un izkopj Krišnas apziņu, tad viņu mūžs kļūst cildens, un tās var atgriezties mājās, atpakaļ pie Dieva.

Kāds var iebilst, ka materiālā pasaule ir Dieva Kunga radīta, tāpēc Viņš ir atbildīgs par stāvokli tajā. Protams, Viņš ir netieši atbildīgs par materiālās pasaules radīšanu un uzturēšanu, taču Viņš nekādā gadījumā neatbild par dažādajiem apstākļiem, kādos atrodas dzīvās būtnes. To, kā Kungs rada šo materiālo pasauli, var salīdzināt ar to, kā mākonis rada augus. Lietainajā gadalaikā sāk augt dažādi stādi. Mākonis lej ūdeni pār zemi, taču pats nekad nepieskaras zemei. Gluži tāpat Kungs rada šo materiālo pasauli, vienkārši paraugoties uz materiālo enerģiju. Tas ir apstiprināts Vēdās: Kungs paskatījās uz materiālo dabu un notika radīšana. Arī Bhagavad-gītā ir apstiprināts, ka Dievs Kungs ar savu pārpasaulīgo skatienu materiālajā dabā rada visdažādākās būtnes: gan kustīgas, gan nekustīgas, gan dzīvas, gan nedzīvas.

Tādējādi materiālās pasaules radīšanu var uzskatīt par vienu no Kunga spēlēm; radīšana tiek saukta par Kunga spēli tāpēc, ka Viņš rada šo materiālo pasauli vienmēr, kad vēlas. Arī šī Dieva Augstākās Personības vēlme no Viņa puses ir ārkārtīgi liela žēlastība, jo tādā veidā saistītās dvēseles gūst vēl vienu iespēju izkopt savu sākotnējo apziņu un atgriezties pie Dieva. Tāpēc Visaugstajam Kungam nevar pārņemt šīs materiālās pasaules radīšanu.

Apskatot šo jautājumu, varam iegūt skaidru izpratni, kāda ir atšķirība starp impersonālistiem un personālistiem. Impersonālais uzskats ir vērsts uz saplūšanu ar Visaugstākā esamību, un tukšuma filozofija iesaka padarīt visu materiālo daudzveidību par tukšumu. Abas šīs filozofijas tiek sauktas par mājāvādu. Kosmiskajai izpaušmei, protams, pienāk gals, un tā kļūst tukša, kad dzīvās būtnes saplūst ar

Nārājanas ķermeni, lai atrastos tur līdz nākamajai radīšanai, un to var saukt par impersonālo stāvokli, taču šādi stāvokļi nekādā gadījumā nav mūžīgi. Materiālās pasaules daudzveidības iznīcināšana un dzīvo būtņu saplūšana ar Visaugstā Kunga ķermeni nav pastāvīga, jo radīšana notiek atkal, un dzīvās būtnes, kas ir saplūdušas ar Visaugstā Kunga ķermeni un nav izkopusas Krišnas apziņu, nākamās radīšanas laikā atkal ienāk materiālajā pasaulē. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka šī materiālā pasaule pastāvīgi tiek radīta un iznīcināta, un saistītās dvēseles, kurām nav Krišnas apziņas, atkal un atkal tajā atgriežas, kad materiālā pasaule tiek izpausta. Ja saistītās dvēseles izmanto iespēju sekot tiešajiem Kunga norādījumiem un izkopt Krišnas apziņu, tad tās var nonākt garīgajā valstībā un nekad vairs neatgriezties materiālajā pasaulē. Tāpēc ir teikts, ka tukšuma filozofi un impersonālisti nav īpaši saprātīgi, jo viņi nemeklē patvērumu pie Dieva Kunga lotospēdām. Saprāta trūkuma dēļ šie tukšuma filozofi un impersonālisti nodarbojas ar dažādām askēzēm, kas vērstas vai nu uz nirvānas sasniegšanu, kas nozīmē materiālo dzīves apstākļu izbeigšanu, vai arī uz savienošanos, saplūstot ar Dieva Kunga ķermeni. Visas šīs būtnes atkal krīt materiālajā pasaulē, jo Dieva Kunga lotospēdas viņām ir vienaldzīgas.

Čaitanja-čaritāmritā tās autors Krišnadāsa Kavirādža Gosvāmī, apguvis visus Vēdu rakstus un uzklājis visas autoritātes, izsaka savu viedokli, ka Krišna ir vienīgais augstākais kungs un ka visas dzīvās būtnes ir Viņa mūžīgie kalpi. Šis izteikums ir apstiprināts iemiesoto Vēdu lūgšanās. Secinājums ir tāds, ka visi ir pakļauti Dieva Augstākās Personības varai, visi Kunga augstākajā vadībā kalpo un visi baidās no Dieva Augstākās Personības. Tieši aiz bailēm no Viņa visi darbojas pareizā veidā. Ikviens pēc sava stāvokļa ir pakļauts Visaugstajam Kungam, tomēr Kungam nav īpaši izredzētu dzīvo būtņu. Viņš ir gluži kā bezgalīgās debesis. Dzirksteles dejo ugunī, un visas dzīvās būtnes ir kā putni, kas lido bezgalīgajās debesīs. Daži no tiem lido ļoti augstu, daži lido zemāk, un daži – vēl zemāk. Dažādi putni lido dažādos augstumos atbilstoši savām spējām, taču debesīm ar šīm spējām nav nekāda sakara. Arī Bhagavad-gītā Kungs apstiprina, ka Viņš piešķir dzīvajām būtnēm dažādus stāvokļus atkarībā no tā, kā viņas uzticējušas sevi Kungam. Šāda atalgošana nenozīmē, ka Dieva Personībai būtu kādi izredzētie. Tādējādi, lai gan dzīvās būtnes atrodas dažādos stāvokļos, dažādos līmeņos un dažādos dzīvības veidos, tās visas ir pilnībā pakļautas Dieva Augstākajai Personībai, taču Kungs nekādā ziņā nav atbildīgs par būtņu dažādajiem dzīves apstākļiem. Tāpēc ir muļķīgi un mākslīgi, ja mēs uzskatām sevi par vienādiem ar Visaugsto Kungu, un vēl muļķīgāk ir domāt, ka mēs neesam redzējuši Dievu. Ikviens redz Dievu dažādos Viņa aspektos. Vienīgā atšķirība ir tā, ka teists redz Dievu kā Augstāko Personību, kā vismiļāko, Krišnu, bet ateists redz Absolūto Patiesību kā nāvi, kas beigu beigās sagaida viņu.

Iemiesotās Vēdas turpināja lūgšanas. "Dārgais Kungs," viņas sacīja, "no visa, kas teikts Vēdās, var saprast, ka Tu esi augstākais vadītājs, un visas dzīvās būtnes ir vadītās. Gan Dievs Kungs, gan dzīvās būtnes ir nitjas, mūžīgas, un tādējādi viņu īpašības ir vienādas. Tomēr nitja, kas minēta vienskaitlī jeb Visaugstais Kungs ir vadītāja, turpretī daudzās nitjas ir vadītās. Atsevišķā vadītā dzīvā būtne atrodas ķermenī, un tai blakus Virsdvēseles izskatā ir arī augstākais vadītājs; Virsdvēsele vada atsevišķo dvēseli. Tas ir teikts Vēdās. Ja atsevišķo dvēseli nevadītu Virsdvēsele, tad kā gan varētu izskaidrot Vēdu vārdus, ka dzīvā būtne pārceļo no viena ķermeņa uz otru, baudot un ciešot agrāko darbu dēļ? Reizēm būtne paceļas augstākā dzīves līmenī un reizēm tā nonāk zemākā līmenī. Tādējādi saistītās dvēseles ir pakļautas ne vien Visaugstajam Kungam, bet arī sasaistītas materiālās dabas varā. Šis attiecības starp dzīvajām būtnēm un Visaugsto Kungu kā starp vadītājiem un vadītāju nepārprotami pierāda, ka, lai gan Virsdvēsele ir visucaurstrāvojoša, atsevišķās dzīvās būtnes nekādā gadījumā nav visucaurstrāvojošas. Ja atsevišķās dvēseles būtu visucaurstrāvojošas, tad nevarētu būt ne runas par to, ka viņas tiek vadītas. Teorija par to, ka Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele ir vienādas, tādējādi ir piesārņojumu klāts secinājums, un neviens saprātīgs cilvēks to nepieņems. Gluži otrādi, cilvēkam ir

jācenšas izprast atšķirības starp augstāko mūžīgo un pakārtotajiem mūžīgajiem."

Tāpēc iemiesotās Vēdas secināja: "Ak, Kungs! Gan Tu, gan ierobežotās dhruvas, dzīvās būtnes, esat mūžīgi." Bezgalīgā mūžīgā veidols reizēm tiek saprasts kā Visuma veidols, un tādos Vēdu rakstos kā Upaniśadās ierobežotā mūžīgā veidols ir ļoti skaidri aprakstīts. Tur ir teikts, ka dzīvās būtnes sākotnējais garīgais veidols ir kā viena desmittūkstošā daļa no mata galiņa. Ir teikts, ka gars ir lielāks par vislielāko un mazāks par vismazāko. Atsevišķās dzīvās būtnes, kas mūžīgi ir neatņemamas Dieva daļiņas, ir mazākas par vismazāko. Mēs ar saviem materiālajiem jutekļiem nevaram uztvert ne Visaugstāko, kurš ir lielāks par vislielāko, ne atsevišķo dvēseli, kura ir mazāka par vismazāko. No autoritatīviem Vēdu rakstu avotiem mums jāizprot gan vislielākais, gan vismazākais. Vēdu rakstos teikts, ka Virsdvēsele atrodas dzīvās būtnes ķermenī un ka tā ir īkšķa lielumā. Tūlīt var uzdot jautājumu, kā gan kaut kas tāds, kas ir īkšķa lielumā, var atrasties skudras sirdī? Atbilde ir tāda, ka īkšķa izmērs, kāds ir Virsdvēselei, ir atbilstošs attiecīgās dzīvās būtnes izmēram. Tādējādi Virsdvēseli un atsevišķo dzīvo būtni nekādā gadījumā nedrīkst uzskatīt par vienu, lai gan tās abas atrodas dzīvās būtnes materiālajā ķermenī. Virsdvēsele dzīvo sirdī, lai vadītu atsevišķo dzīvo būtni. Kaut arī gan Virsdvēsele, gan dzīvā būtne ir dhruvas, mūžīgas, dzīvā būtne vienmēr ir pakļauta Visaugstākajam.

Var iebilst, ka dzīvās būtnes ir dzimušas no materiālās dabas, tāpēc visas tās ir vienlīdzīgas un neatkarīgas. Taču Vēdu rakstos teikts, ka materiālo dabu ar dzīvajām būtnēm apaugļo Dieva Augstākā Personība, un tikai tad būtne rodas. Tādējādi dzīvo būtni nākšana pasaulē patiesībā nav atkarīga tikai no materiālās dabas vien, tāpat kā bērns, kas piedzimst sievietei, nav tikai viņas radīts. Sieviete vispirms apaugļo vīrietis, un tikai tad rodas bērns. Tādējādi sievietes radītais bērns ir neatņemama vīrieša sastāvdaļa. Gluži tāpat dzīvās būtnes šķietami ir materiālās dabas radītas, taču tas nenotiek neatkarīgi. Būtne rodas tāpēc, ka materiālo dabu ir apaugļojis augstākais tēvs. Tādējādi iebildums par to, ka atsevišķās dzīvās būtnes nav Visaugstākā daļiņas, neiztur kritiku. Piemēram, atsevišķas ķermeņa daļas nevar pielīdzināt veselumam. Gluži otrādi, ķermenis kopumā vada atsevišķos locekļus. Tāpat, augstākā veseluma daļiņas vienmēr ir atkarīgas no šo daļiņu avota, tās vienmēr tiek vadītas. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka dzīvās būtnes ir Krišnas daļas, mamaivāmšas. Tāpēc neviens saprātīgs cilvēks nepieņems teoriju par to, ka Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele pieder vienai un tai pašai kategorijai. Pēc īpašībām Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele neatšķiras, bet pēc lieluma Virsdvēsele vienmēr ir augstākā, bet atsevišķā dvēsele vienmēr ir pakļautā. Tāds ir Vēdu secinājums.

Runājot par šiem jautājumiem, ir izmantoti divi svarīgi vārdi "jan-maja" un "čin-maja". Saskaņā ar sanskrita gramatiku, vārdu "majat" var saprast gan kā "pārveidošanās", gan kā "pietiekamība". Mājāvādī filozofi uzskata, ka vārdi "jan-maja" jeb "čin-maja" norāda, ka dzīvā būtne vienmēr ir vienāda ar Visaugstāko, taču ir jāpadomā, vai vārda otrā daļa "majat" nozīmē "pietiekamība" vai "pārveidošanās". Dzīvajai būtni nekad nekas nepieder tādā daudzumā kā Dieva Augstākajai Personībai, tāpēc šajā gadījumā vārds "majat" nenorāda uz to, ka atsevišķā dzīvā būtne ir sevī pilnīga. Atsevišķajai dzīvajai būtni nekad nav pietiekami daudz zināšanu, jo kā gan citādi tā būtu nokļuvusi maijas jeb materiālās enerģijas varā? Tāpēc nozīmi "pietiekams" var pieņemt tikai atbilstoši dzīvās būtnes iespējām. Visaugstā Kunga un dzīvo būtni garīgo vienību nekādā gadījumā nedrīkst uzskatīt par viendabīgu. Katra dzīvā būtne ir individuāla. Ja mēs pieņemam, ka vienība ir viendabīga, tad pēc vienas atsevišķās dvēseles atbrīvošanās atbrīvi tūlīt iegūtu arī visas pārējās atsevišķās dvēseles. Taču patiesībā katra atsevišķā dvēsele dažādos veidos bauda un cieš materiālajā pasaulē.

Vārds "majat" vēl nozīmē "pārveidošanās" un dažreiz arī "blakusprodukts". Saskaņā ar impersonālistu teoriju pats Brahmans ir pieņēmis dažādu veidu ķermeņus, un tā ir Viņa līla jeb spēle. Tomēr pastāv simtiem un tūkstošiem dzīvības veidu, kas dzīvo dažādos apstākļos, t.i., cilvēki, padievi, dzīvnieki, putni un zvēri, un, ja viņi visi būtu šīs Augstākās Absolūtās Patiesības izvērsumi, tad nevarētu būt ne

runas par atbrīvi, jo Brahmans jau ir atbrīvots. Vēl viens mājāvādī skaidrojums ir tāds, ka katra laikmeta sākumā izpaužas dažādu veidu ķermeņi, bet laikmeta beigās visi šie dažādie ķermeņi jeb Brahmana izvērsumi atkal kļūst par vienu, un visas dažādās izpausmes vairs nepastāv. Tad, saskaņā ar šo teoriju, Brahmans nākamajā laikmetā atkal izvēršas dažādos ķermeniskos veidos. Ja mēs pieņemam šo teoriju, tad tas nozīmē, ka Brahmans ir pakļauts izmaiņām. Taču tas tā nevar būt. No Vēdānta-sūtras mēs uzzinām, ka Brahmans pēc savas dabas ir prieka pilns. Tāpēc Viņš nevar pārveidoties par ķermeni, kas ir pakļauts sāpēm. Patiesībā dzīvās būtnes, neatņemamās Brahmana daļiņas, ir bezgalīgi sīkas, un tās tiecas nonākt maldinātājas enerģijas varā. Kā tika paskaidrots iepriekš, Brahmana daļiņas ir kā dzirksteles, kas priecīgi dejo ugunī, taču pastāv iespēja, ka tās no uguns kritīs dūmos, lai gan dūmi ir tikai cits uguns stāvoklis. Šī materiālā pasaule ir kā dūmi, bet garīgā valstība ir kā liesmojoša uguns. Neskaitāmās dzīvās būtnes, nonākot maldinātājas enerģijas ietekmē, tiecas krist no garīgās valstības materiālajā pasaulē, tomēr dzīvās būtnes var atkal atbrīvoties, kad tās izkopj īstenās zināšanas un pilnīgi attīrās no materiālās pasaules sārņiem.

Asurām ir teorija, ka dzīvās būtnes ir radušās no materiālās dabas jeb prakriti saskarsmē ar purušu. Arī šī teorija nav pieņemama, jo gan materiālā daba, gan Dieva Augstākā Personība ir mūžīgas. Ne materiālā daba, ne Dieva Augstākā Personība nedzimst. Visaugsto Kungu sauc par adžu jeb nedzimušu. Gluži tāpat arī materiālā daba ir adža. Abi šie vārdi "adža" un "adžā" nozīmē "nedzimis". Tā kā gan materiālā daba, gan Visaugstais Kungs ir nedzimuši, tie nekādā veidā nevar radīt dzīvās būtnes. Kā ūdens saskarsmē ar gaisu reizēm rada neskaitāmus burbuļus, tā materiālā daba saskarsmē ar Augstāko Personību liek materiālajā pasaulē parādīties dzīvajām būtnēm. Burbuļi ūdenī ir dažādi, un arī dzīvās būtnes materiālajā pasaulē ir dažādas pēc savas formas un stāvokļa, jo viņas atrodas materiālās dabas īpašību ietekmē. Tādējādi nav nepareizi, ja secinām, ka dzīvās būtnes, kas ieradušās materiālajā pasaulē dažādos veidos, piemēram, cilvēki, padievi, dzīvnieki, putni un zvēri, saņem ķermeņus atbilstoši savām dažādajām vēlmēm. Neviens nevar pateikt, kad šīs vēlmes ir radušās, tāpēc ir teikts: anādi-karma – šādas materiālās esamības cēlonis ir nenosakāms. Neviens nezina, kad ir sākusies materiālā dzīve, taču šādam sākumam ir jābūt, jo sākotnēji visas dzīvās būtnes ir garīgas dzirksteles. Tāpat kā dzirkstelēm, kas izlidojušas no uguns un nokritušas zemē, ir sākums, arī dzīvajām būtnēm, kas atnākušas materiālajā pasaulē, ir savs sākums, bet neviens nevar pateikt, kad tas ir bijis. Pat iznīcināšanas laikā šīs dzīvās būtnes saplūst ar Dieva Kunga garīgo esamību. Šis stāvoklis ir kā dziļš miegs, taču būtņu sākotnējās vēlmes valdīt pār materiālo dabu saglabājas tādas pašas. Kad notiek jauna Visuma izpaušanās, būtnes iznāk no Kunga, lai piepildītu šīs vēlmes, un tāpēc tās nonāk dažādos dzīvības veidos.

Dzīvo būtņu saplūšana ar Visaugstāko iznīcināšanas laikā tiek salīdzināta ar medu. Medus šūnās glabājas garšas no dažādām puķēm un augļiem. Kad cilvēks ēd medu, viņš nevar pateikt, kāds medus ir nācis no kāda zieda. Taču pēc medus patīkamās garšas var spriest, ka tas nav viendabīgs, bet gan sastāv no dažādām garšām. Vai arī cits piemērs – lai gan dažādu upju ūdeņi galu galā sajaucas ar jūras ūdeni, tas nenozīmē, ka pašu upju vairs nebūtu. Lai gan Gangas un Jamunas ūdeņi sajaucas ar jūras ūdeni, pati Ganga un Jamuna joprojām turpina neatkarīgi pastāvēt. Ar dažādu dzīvo būtņu ieplūšanu Brahmanā iznīcināšanas laikā jāsaprot dažāda veida ķermeņu iznīcināšana, taču pašas dzīvās būtnes ar savām dažādajām garšām katra par sevi atsevišķi atrodas Brahmanā līdz jaunai materiālās pasaules radīšanai. Tāpat kā jūras ūdens sālā garša un Gangas ūdens saldā garša ir atšķirīgas un šī atšķirība pastāv vienmēr, tā arī atšķirība starp Visaugsto Kungu un dzīvajām būtnēm ir pastāvīga, lai gan iznīcināšanas laikā dzīvās būtnes šķietami saplūst ar Visaugsto Kungu. Tādējādi varam secināt, ka pat tad, kad dzīvās būtnes atbrīvojas no materiālo apstākļu sārņiem un ieplūst garīgajā valstībā, viņu atsevišķās garšas attiecībās ar Visaugsto Kungu turpina pastāvēt.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Mēs secinām, ka visas dzīvās būtnes piesaista Tava

materiālā enerģija, un tikai tadēļ, ka viņas kļūdaini uzskata sevi par materiālās dabas radītām un ir aizmirsušas savas mūžīgās attiecības ar Tevi, tās pārceļo no viena ķermeņa citā. Neziņas dēļ šīs dzīvās būtnes kļūdaini pielīdzina sevi dažādiem dzīvības veidiem, un it īpaši, kad tās ir ieguvušas cilvēka ķermeni, viņas pielīdzina sevi noteiktai kārtai, noteiktai nācijai, rasei vai tā saucamajai reliģijai, aizmirstot, ka patiesībā tās ir mūžīgas Tavas Augstības kalpones. Šīs kļūdainās dzīves izpratnes dēļ būtnes atkārtoti dzimst un mirst. Ja no daudziem miljoniem būtņu vienai ir pietiekami daudz saprāta, lai meklētu tīru bhaktu sabiedrību, tad viņa iegūst Krišnas apziņas izpratni un iziet ārpus materiālo maldu robežām."

Čaitanja-čarītāmritā Kungs Čaitanja apstiprina, ka dzīvās būtnes dažādos dzīvības veidos klejo pa šo Visumu, bet, ja kāda no tām ar garīgā skolotāja un Dieva Augstākās Personības Krišnas žēlastību iegūst pietiekami daudz saprāta, tad viņa sāk savu bhakti dzīvi Krišnas apziņā. Ir teikts: harim vinā na mritim taranti – bez Dieva Augstākās Personības palīdzības cilvēks nevar izkļūt no atkārtotās dzimšanas un nāves važām. Citiem vārdiem sakot, vienīgi Visaugstais Kungs, Dieva Personība, var atbrīvot saistītās dvēseles no atkārtotās dzimšanas un nāves riteņa.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Laika ietekme – pagātne, tagadne un nākotne —, kā arī materiālās ciešanas, piemēram, pārlicēgs karstums un aukstums, dzimšana, nāve, vecums un slimības ir tikai Tavu uzacu kustības. Viss notiek Tavā vadībā." Bhagavad-gītā teikts, ka visa materiālā darbība risinās Dieva Augstākās Personības Krišnas vadībā. "Visi materiālās esamības apstākļi stāv ceļā tiem, kas nav uzticējuši sevi Tev. Turpretī tiem, kas ir uzticējuši sevi un pilnībā apzinās Krišnu, tas viss nevar sagādāt nekādas bailes." Kad ieradās Kungs Nrisimhadēva, Prahlāda Mahārādža nemaz nenobijās no Viņa, turpretī viņa ateistiskais tēvs sastapās ar savas nāves iemiesojumu un tika nogalināts. Tāpēc, lai gan Kungs Nrisimhadēva nozīmē nāvi tādiem ateistiem kā Hiranjakašipu, Viņš aizvien ir ļoti labs pret tādiem bhaktām kā Prahlādu un sagādā tiem daudz prieka. Tādējādi tīrs bhakta nebaidās no dzimšanas, nāves, vecuma un slimībām.

Šrīpāda Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis ļoti jauku pantu, kura jēga ir šāda: "Mans dārgais Kungs! Es esmu dzīvā būtne, kurai pastāvīgi sagādā raizes materiālās esamības apstākļi. Materiālās esamības ritenis ir sašķaidījis mani gabalos, un savu materiālajā pasaulē pastrādāto grēku dēļ es degu materiālo seku uguns liesmās. Tā vai citādi, mans dārgais Kungs, es esmu atnācis, lai rastu patvērumu pie Tavām lotospēdām. Lūdzu, pieņem un aizsargā mani!" Līdzīga ir arī Šrīlas Narotamas dāsas lūgšana: "Mans dārgais Kungs! Ak, Nandas Mahārādžas dēls, ar kuru kopā ir Vrišabhānu meita! Es pēc lielajām ciešanām materiālajos dzīves apstākļos esmu atnācis, lai rastu patvērumu pie Tavām lotospēdām, un es lūdzu, esi man žēlīgs. Lūdzu, neatraidi mani, jo man nav cita patvēruma, kā vienīgi Tu."

Secinājums ir tāds, ka visi sevis apzināšanās jeb Dieva apzināšanās paņēmieni, izņemot bhakti-jogu jeb garīgo kalpošanu, ir ārkārtīgi grūti. Tāpēc atbrīvojies no materiālās dzīves sārņiem, it īpaši šajā laikmetā, var, vienīgi rodot patvērumu garīgajā kalpošanā Dievam Kungam ar pilnīgu Krišnas apziņu. Tie, kas neapzinās Krišnu, tikai izšķiež savu laiku, un viņiem nav nekādu taustāmu garīgās dzīves pierādījumu.

Kungs Rāmačandra ir teicis: "Es vienmēr dodu pārlicēību un drošību visiem, kas uztic sevi Man un stingri apņemas būt Mani mūžīgie kalpi, jo tāda ir Mana daba." Gluži tāpat Kungs Krišna Bhagavad-gītā norāda: "Materiālās dabas ietekme ir nepārvarama, bet tas, kurš uztic sevi Man, pavisam viegli var pacelties pāri materiālās dabas ietekmei." Bhaktas nebūt nevēlas strīdēties ar nebhaktām, lai sagrautu viņu teorijas. Viņi netērē laiku velti un vienmēr nodarbojas ar pārpasaulīgo, milestības pilno kalpošanu Kungam pilnīgā Krišnas apziņā.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Lai gan diženi mistiskie jogi var pilnībā valdīt pār prāta ziloni un jutekļu viesuli, nerodot patvērumu pie īstena garīgā skolotāja, tie kļūst par materiālās

ietekmes upuriem un nevar gūt panākumus sevis apzināšanās ceļā. Šādi cilvēki, kuriem nav vadības, tiek salīdzināti ar tirgotājiem, kuri dodas jūras ceļojumā bez kapteiņa." Tādējādi cilvēks pats nespēj izrauties no materiālās dabas ķetnām. Nepieciešams pieņemt īstenu garīgo skolotāju un darboties saskaņā ar viņa norādījumiem. Tas dod iespēju tikt pāri materiālo apstākļu neziņai. Par to Šrīpada Šrīdhara Svāmī ir uzrakstījis brīnišķīgu pantu, kurā teikts: "Ak, visužēlsirdīgais garīgais skolotāj, Dieva Augstākās Personības pārstāvi! Kad es varēšu pilnīgi uzticēt savu prātu tavām lotospēdām? Tad tikai un vienīgi ar tavu žēlastību es varēšu atbrīvoties no visiem šķēršļiem, kas stāv garīgās dzīves ceļā, un iegūšu svētlaimi."

Patiesībā ekstātisku samādhi jeb gremdēšanos Dieva Augstākajā Personībā var sasniegt ar pastāvīgu kalpošanu Viņam, un pastāvīgi garīgi kalpot var tikai tas, kurš darbojas īstena garīgā skolotāja vadībā. Tāpēc Vēdas norāda, ka tam, kurš grib apgūt garīgās kalpošanas zinātni, jāveltī sevi īstenam garīgajam skolotājam. Īstens garīgais skolotājs ir tas, kurš apguvis garīgās kalpošanas zinātni mācekļu pēctecībā. Šo mācekļu pēctecību sauc par šrotiju. Ja garīgais skolotājs atrodas mācekļu pēctecībā, tad viņa pirmā pazīme ir tā, ka tas pilnīgi un stingri darbojas bhakti-jogā. Reizēm cilvēki nevēlas pieņemt garīgo skolotāju un cenšas sasniegt sevis apzināšanos ar mistisko jogu. Taču šajā ceļā ir daudz neizdošanās gadījumu, un krīt pat tādi diženi jogi kā Višvāmītra. Ardžuna Bhagavad-gītā saka, ka savaldīt prātu ir tikpat neiespējami, kas apturēt viesuli. Reizēm prāts tiek salīdzināts ar traku ziloni. Nesekojoš garīgā skolotāja norādījumiem, cilvēks nevar savaldīt prātu un jutekļus. Citiem vārdiem sakot, ja cilvēks nodarbojas ar mistisko jogu un nepieņem īstenu garīgo skolotāju, tad viņam noteikti nekas neizdodas. Viņš tikai izšķiež savu vērtīgo laiku. Vēdās teikts, ka nevienam nevar būt pilnīgu zināšanu, ja viņš neseko āčārjam. Āčārjavān purušo vēda: tas, kurš ir atzinis āčārju, zina, kas ir kas. Absolūto Patiesību nevar saprast ar strīdēšanos. Tas, kurš sasniedz pilnīgu brāhmanisma līmeni, gluži dabiski atsakās no visa; viņš netiecas pēc materiāliem ieguvumiem, jo ar savām garīgajām zināšanām ir sapratis, ka šajā pasaulē nekā netrūkst. Dieva Augstākā Personība pietiekamā daudzumā dod visu. Tādējādi īsts brāhmins necenšas sasniegt materiālu pilnību. Viņš iet pie īstena garīgā skolotāja, lai saņemtu no viņa norādījumus. Garīgais skolotājs ir brahma-ništha, tas nozīmē, ka viņš ir atmetis visus pārējos darbus un pilnīgi veltījis savu dzīvi, lai darbotos Dieva Augstākās Personības Krišnas labad. Kad īstens māceklis atnāk pie īstena garīgā skolotāja, viņš pazemīgi lūdz: "Mans dārgais kungs, lūdzu, pieņem mani par savu skolnieku un māci mani tā, lai es spētu atnest visus pārējos sevis apzināšanās paņēmienus un nodarboties tikai ar garīgo kalpošanu, Krišnas apziņu."

Bhakta, kurš saskaņā ar garīgā skolotāja norādījumiem nodarbojas ar pārpasaulīgo, mīlestības pilno kalpošanu Kungam, domā tā: "Mans dārgais Kungs! Tu esi prieka avots. Tavā priekšā laicīgie sabiedrības, draudzības un mīlestības prieki zaudē jēgu. Tie, kuri neko nezina par augstākā prieka avotu, maldīgi meklē prieku jutekļu apmierināšanā, taču šī laime ir šķietama un pārejoša." Par to dižens vaišnavu bhakta un dzejnieks Vidjāpatī ir teicis: "Mans dārgais Kungs! Sabiedrība, draudzība un mīlestība, protams, sagādā nedaudz prieka, lai gan tas ir materiāls. Taču šāds prieks nenes apmierinājumu manai sirdij, kura ir kā tuksnesis." Tuksnesī ir vajadzīgs vesels okeāns ūdens. Vienam pilienam nav nekādas jēgas. Gluži tāpat mūsu materiālistiskās sirdis ir pilnas dažādu vēlmju, kuras nevar apmierināt materiālistiskās sabiedrības draudzība un mīlestība. Sirdi var apmierināt tikai tad, kad tā sāk gūt prieku no Augstākā prieka avota. Šo pārpasaulīgo apmierinājumu var sasniegt tikai ar garīgo kalpošanu pilnīgā Krišnas apziņā.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Tu esi sač-čid-ānanda-vigraha, mūžam svētlaimīgais zināšanu veidols, un, tā kā dzīvās būtnes ir Tavas Personības neatņemamās daļiņas, viņu dabiskais esamības stāvoklis ir pilnīga Tevis apzināšanās. Ikviens, kas materiālajā pasaulē ir izkopies šādu Krišnas apziņu, vairs netiecas pēc materiālistiskas dzīves. Krišnas apziņas cilvēkam kļūst vienaldzīga ģimenes dzīve un bagātība, un ķermenisko vajadzību apmierināšanai viņam vajadzīgs pavisam maz.

Citiem vārdiem sakot, viņš vairs netiecas apmierināt jutekļus. Cilvēka dzīves pilnība balstās uz zināšanām un atsacīšanos, taču ģimenes dzīvē ir ļoti grūti sasniegt zināšanu un atsacīšanās pakāpi. Tāpēc Krišnas apziņas cilvēki rod patvērumu bhaktu sabiedrībā vai svētajās vietās. Viņi labi apzinās attiecības starp Virsdvēseli un atsevišķajām dzīvajām būtnēm, un tiem nekad nav ķermeniskas dzīves izpratne. Bhaktas pilnībā apzinās Tevi un nes Tevi savās sirdīs, tāpēc viņi ir tik tīri, ka jebkura vieta, kur tie atrodas, kļūst par svētceļojumu vietu, un ūdens, ar ko tie mazgājuši pēdas, var atpestīt daudzus grēciniekus, kas klaiņo pa šo materiālo pasauli."

Kad Prahlādam Mahārādžam viņa ateistiskais tēvs lūdza pastāstīt, ko labu zēns ir iemācījies, viņš atbildēja, ka materiālistiskam cilvēkam, kurš vienmēr ir raižu pilns, jo saistīts ar pārejošām un relatīvām patiesībām, vislabākais ir atstāt tumšo ģimenes dzīves aku un doties uz mežu, lai rastu patvērumu pie Visaugstā Kunga. Tos, kuri patiešām ir tīri bhaktas, cildina par mahātmām jeb diženiem gudrajiem, tiem, kam ir pilnīgas zināšanas. Šīs diženās dvēseles vienmēr domā par Visaugsto Kungu un Viņa lotospēdām un tādā veidā gluži dabiski iegūst atbrīvi. Bhaktas, kas pastāvīgi atrodas tādā stāvoklī, piesātinās ar Kunga neaptveramajām spējām, un tādā veidā paši spēj dot atbrīvi saviem sekotājiem un bhaktām. Tas, kurš apzinās Krišnu, ir garīgi piesātināts, un tāpēc ikviens, kas saskaras ar šādu tīru bhaktu vai rod patvērumu pie viņa, gluži tāpat piesātinās ar garīgām spējām. Šādi bhaktas nekad nelepojas ar materiālām bagātībām. Materiālajā dzīvē par ļoti labu tiek uzskatīta augsta izcelšanās, izglītība, skaistums un manta. Bet, lai gan Dieva Kunga bhaktam var būt visas šīs četras materiālās bagātības, viņš nekad nelepojas ar tām un neaizmirstas. Diženi Dieva Kunga bhaktas ceļo pa visu pasauli no vienas svētās vietas uz otru, pa ceļam satiekot daudzas saistītās dvēseles un ar savu sabiedrību un pārpasaulīgajām zināšanām tās atbrīvojot. Viņi dzīvo tādās vietās kā Vrindāvana, Mathura, Dvāraka, Džaganātha Purī un Navadvīpa, jo šādās vietās pulcējas tikai bhaktas. Tādā veidā viņi atrodas svētu cilvēku sabiedrībā. Diženi bhaktas dibina tempļus un āšramus, uz kuriem var iet Krišnas apziņas cilvēki, lai visām dzīvajām būtnēm būtu iespēja izmantot šādu sabiedrību. Tādās vietās bhaktas aizvien vairāk un vairāk pilnveidojas Krišnas apziņā. Šāda pilnveidošanās nav iespējama parastā ģimenes dzīvē, kurā nav Krišnas apziņas.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Pārpasaulnieki ir divu veidu: impersonālisti un personālisti. Impersonālisti uzskata, ka šī materiālā pasaule ir neīsta un tikai Absolūtā Patiesība ir īsta. Turpretī personālisti uzskata, ka materiālā pasaule, lai gan laicīga, tomēr ir īsta. Šie pārpasaulnieki dažādos veidos pierāda savu filozofiju patiesumu. Īstenībā materiālā pasaule vienlaicīgi ir patiesa un nepatiesa. Tā ir patiesa tāpēc, ka viss ir Augstākās Absolūtās Patiesības izvērsums, un tā nav patiesa tāpēc, ka esamība materiālajā pasaulē ir laicīga; šī pasaule tiek radīta un pēc tam iznīcināta. Dažādu esamības apstākļu dēļ kosmiskajai izpausmei nav viena noteikta stāvokļa." Tie, kas sludina, ka šī materiālā pasaule jāuzskata par neīstu, parasti saka: *brahma satyaṁ jagan mithyā*. Viņi norāda, ka viss, kas atrodas materiālajā pasaulē, ir veidots no matērijas. Piemēram, no māla ir veidoti dažādi trauki: podi, šķīvji un krūzes. Kad šīs lietas tiek iznīcinātas, tās var pārveidoties daudzos citos materiālos priekšmetos, taču jebkurā gadījumā māls turpina pastāvēt. Sasista māla krūze var pārvērsties par kausu vai šķīvi, taču māls vienalga, vai tas izskatās kā šķīvis, kauss vai krūze, turpina pastāvēt. Tāpēc tādi veidojumi kā ūdens krūze, kauss vai šķīvis ir maldīgi, bet māls ir paties. Tā uzskata impersonālisti. Šī kosmiskā izpausme, protams, ir radusies no Absolūtās Patiesības, taču tā ir laicīga, un tāpēc maldīga. Impersonālisti uzskata, ka Absolūtā Patiesība, kas pastāv vienmēr, ir vienīgā patiesība. Taču citi pārpasaulnieki uzskata, ka šī materiālā pasaule, kas radusies no Absolūtās Patiesības, arī ir patiesa. Impersonālisti iebilst, ka materiālā pasaule nevar būt patiesa, jo reizēm matēriju rada garīgā dvēsele, un reizēm garīgo dvēseli rada matērija. Šie filozofi norāda, ka govns mēsli ir nedzīva matērija, taču reizēm no tiem rodas skorpioni. Līdzīgi no dzīva ķermeņa rodas tāda nedzīva matērija kā nagi un mati. Tādējādi viena veida lietas var radīt cita veida lietas. Balstoties uz šādiem

piemēriem, mājāvādī filozofi uzskata, ka šai kosmiskajai izpausmei, kas, protams, ir radusies no Absolūtās Patiesības, nav noteikti jābūt patiesai. Pēc viņu domām Absolūtā Patiesība jeb Brahmans ir jāatzīst par patiesību, turpretī kosmiskā izpausme, lai gan tā radusies no Absolūtās Patiesības, nevar tikt uzskatīta par patiesu.

Taču Bhagavad-gītā par mājāvādī filozofu viedokli teikts, ka tas ir asuru jeb dēmonu viedoklis. Kungs Bhagavad-gītā saka: *asatyam apratiṣṭhaṁ te jagad āhur anīśvaram aparaspara-sambhūtaṁ kim anyat kāma-haitukam*. Asuru domas par šo kosmisko izpausmi ir tādas, ka visa radītā pasaule ir neīsta. Asuras uzskata, ka viss radies no matērijas mijiedarbībām un ka nav valdnieka jeb Dieva. Taču tas nav tiesa. No Bhagavad-gītas septītās nodaļas mēs uzzinām, ka pieci rupjie elementi – zeme, ūdens, gaiss, uguns un debesis –, kā arī smalkie elementi – prāts, saprāts un neīstais "es" – ir astoņas savrupās Visaugstā Kunga enerģijas. Ārpus šīs zemākās materiālās enerģijas ir garīgā enerģija, ko sauc par dzīvajām būtņēm. Arī dzīvās būtnes tiek uzskatītas par Dieva Kunga augstāko enerģiju. Visa kosmiskā izpausme ir zemākās un augstākās enerģijas savienojums, un šo enerģiju avots ir Dieva Augstākā Personība. Dieva Augstākajai Personībai ir daudz dažādu enerģiju. Tas ir apstiprināts Vēdās. *Parāśya śaktir vividhaiva śrūyate*: Dieva Kunga pārpasaulīgās enerģijas ir daudzveidīgas, un, tā kā šī daudzveidība ir radusies no Visaugstā Kunga, tā nevar būt maldīga. Dievs Kungs ir mūžam pastāvošs, un arī Viņa enerģijas ir mūžam pastāvošas. Dažas no enerģijām ir laicīgas – reizēm tās ir izpaustas, un reizēm tās ir neizpaustas –, taču tas nenozīmē, ka tās ir neīstas. Šeit var minēt piemēru par to, ka cilvēks dūsmās dara kaut ko tādu, ko viņš parasti nekad nedarītu. Taču tas, ka dūsmas atnāk un aiziet, nenozīmē, ka dūsmu enerģija būtu neīsta. Tādējādi vaišnavu filozofi neatzīst mājāvādī filozofu izteikumu, ka šī pasaule ir neīsta. Pats Kungs apstiprina, ka priekšstats par to, ka materiālajai izpausmei nav augstāka cēloņa, ka nav Dieva un ka viss ir radies matērijas mijiedarbībā, ir asuru uzskats.

Mājāvādī filozofi reizēm izmanto piemēru par čūsku un auklu. Reizēm neziņas dēļ saritināta aukla vakara tumsā izskatās pēc čūskas. Bet, ja mēs kļūdas dēļ auklu uzskatām par čūsku, tad tas nenozīmē, ka aukla vai čūska būtu neīstas, un tāpēc šis piemērs, ko mājāvādī izmanto, lai parādītu materiālās pasaules neīstumu, ir nederīgs. Ja kāda lieta tiek pieņemta par īstu, bet patiesībā nemaz nepastāv, tad to sauc par neīstu. Bet, ja mēs vienu lietu sajaucam ar kādu citu, tad tas nenozīmē, ka tā būtu neīsta. Vaišnavu filozofi izmanto ļoti labu piemēru, salīdzinot materiālo pasauli ar māla podu. Ja mēs redzam māla podu, tad nav tā, ka tas vienā mirklī pazustu un pārvērstos par kaut ko citu. Māla pods var būt laicīgs, taču tas tiek izmantots ūdens nešanai, un mēs turpinām uz to raudzīties kā uz māla podu. Tādējādi, lai gan māla pods ir laicīgs un atšķirīgs no sākotnējās zemes, mēs nevaram teikt, ka tas ir neīsts. Tādēļ jāsecina, ka patiesa ir gan visa zeme, gan māla pods, jo pods ir radīts no zemes. No Bhagavad-gītas mēs uzzinām, ka pēc šīs kosmiskās izpausmes iznīcināšanas enerģija ieiet Dieva Augstākajā Personībā. Dieva Augstākā Personība ar savām daudzveidīgajām enerģijām pastāv mūžīgi. Tā kā materiālā pasaule ir izplūdusi no Dieva Kunga, mēs nevaram teikt, ka šī kosmiskā izpausme ir radusies no tukšuma. Krišna nav tukšums. Ja mēs runājam par Krišnu, tad jārunā arī par Viņa veidolu, īpašībām, vārdu, svītu un piederumiem. Tāpēc Krišna nav bezpersonisks. Visa pirmcēlonis nav ne tukšums, ne kaut kas bezpersonisks, tā ir Augstākā Personība. Dēmoni var teikt, ka šī materiālā pasaule ir anīšvara, t.i., tai nav valdnieka jeb Dieva, taču šādi argumenti galu galā neiztur kritiku.

Mājāvādī filozofu arguments par to, ka no dzīva ķermeņa rodas nedzīva matērija, piemēram, nagi un mati, nav īpaši saprātīgs. Nagi un mati, protams, ir nedzīvi, taču tie rodas nevis no pašas dzīvās būtnes, bet no nedzīvā materiālā ķermeņa. Arī arguments par to, ka skorpioni rodas no govīm, tātad, ka dzīvās būtnes rodas no matērijas, arī ir nesaprātīgs. Skorpions, kas piedzimst govīm, protams, ir dzīvā būtne, taču dzīvās būtnes nerodas no govīm. No tiem var rasties tikai dzīvās būtnes materiālais ķermenis, t.i., skorpiona ķermenis. Dzīvo būtņu dzirksteles, kā mēs uzzinām no Bhagavad-gītas, tiek ieliktas materiālajā dabā, un tikai pēc tam tās parādās. Dzīvo būtņu dažādos

ķermeņus dod materiālā daba, taču pašas dzīvās būtnes ir radījis Visaugstais Kungs. Tēvs un māte noteiktos apstākļos dod ķermeni, kas nepieciešams dzīvajai būtnei. Dzīvā būtne saskaņā ar savām dažādajām vēlmēm pārceļo no viena ķermeņa otrā, un šīs vēlmes smalkajā saprāta, prāta un neīstā "es" veidā pavada būtni. Pēc augstākās varas gribas dzīvā būtne tiek ielikta noteikta veida materiālā ķermeņa klēpī, un tai izveidojas līdzīgs ķermenis. Tādējādi garīgā dvēsele nerodas no matērijas, tā tikai pieņem noteikta veida ķermeni pēc augstākās varas gribas. Kā liecina pieredze, šī materiālā pasaule ir matērijas un gara savienojums. Gars rada matērijas kustību. Garīgā dvēsele (dzīvā būtne) un matērija ir dažādas Visaugstā Kunga enerģijas, un, tā kā abas šīs enerģijas ir radušās no Augstākā Mūžīgā jeb Augstākās Patiesības, tās ir īstas, nevis neīstas. Tā kā dzīvā būtne ir neatņemama Visaugstākā daļiņa, tā pastāv mūžīgi. Tāpēc par dzimšanu vai nāvi nevar būt ne runas. Tā saucamā dzimšana un nāve notiek materiālā ķermeņa dēļ. Vēdu vārdi *sarvam khalv idam brahma* nozīmē, ka abas enerģijas ir izplūdušas no Augstākā Brahmana, tāpēc viss, ko mēs redzam, neatšķiras no Brahmana.

Par šīs materiālās pasaules esamību ir daudz dažādu priekšstatu, taču vaišnavu filozofiskais secinājums ir vislabākais. Piemērs par māla podu ir ļoti atbilstošs. Māla pods kā veidojums var būt laicīgs, taču tam ir noteikts nolūks. Māla pods ir izveidots, lai pārnēsātu ūdeni no vienas vietas uz otru. Gluži tāpat arī šim laicīgajam materiālajam ķermenim ir savs nolūks. Dzīvajai būtnei tiek dota iespēja jau no paša radīšanas sākuma attīstīties cauri dažādu veidu materiālajiem ķermeņiem, un tas notiek saskaņā ar būtnes vēlmēm, kas viņā krājušās kopš neatminamiem laikiem. Cilvēciskais ķermeņa veids ir īpaša iespēja attīstīties apziņas izmantošanai.

Reizēm mājāvādī filozofi izvērza tādu argumentu: ja šī materiālā pasaule ir patiesa, tad kāpēc ģimenes cilvēkiem ir ieteikts pārraut saites ar šo materiālo pasauli un pieņemt sanjāsu? Taču vaišnavu filozofi neuzskata, ka sanjāsa jeb materiālas darbības pārtraukšana ir ieteikta tāpēc, ka šī pasaule ir neīsta. Vaišnavu sanjāsas mērķis ir izmantot lietas tādām nolūkam, kādam tās īstenībā paredzētas. Šrīla Rūpa Gosvāmī ir devis divus priekšrakstus, kā darboties materiālajā pasaulē. Kad vaišnavs atsakās no materiālistiskā dzīvesveida un pieņem sanjāsu, viņš to nedara vis tāpēc, ka materiālā pasaule būtu neīsta, bet gan tāpēc, lai visu pilnībā izmantotu kalpošanai Dievam Kungam. Tāpēc Šrīla Rūpa Gosvāmī ir devis šādu priekšrakstu: materiālajai pasaulei nevajag pieķerties tādēļ, ka materiālās piesaistības ir bezjēdzīgas. Visa materiālā pasaule, visa kosmiskā izpausme pieder Dievam, Krišnam. Tāpēc viss ir jāizmanto Krišnas labad, un bhaktam nevajag pieķerties materiālām lietām. Tāds ir vaišnavu sanjāsas mērķis. Materiālists ir pieķēries šai pasaulei, jo vēlas apmierināt jutekļus, bet vaišnavu sanjāsī neko nepieņem jutekļu apmierināšanas dēļ un zina, kā visu izmantot kalpošanā Dievam Kungam. Tāpēc Šrīla Rūpa Gosvāmī nosoda mājāvādī sanjāsī, jo viņi nezina, ka visu var izmantot kalpošanā Dievam Kungam. Gluži otrādi, mājāvādī uzskata šo pasauli par neīstu un maldīgi domā, ka ir atbrīvojušies no materiālās pasaules sārņiem. Tā kā viss ir Visaugstā Kunga enerģijas izvērsums, izvērsumi ir tikpat īsti kā pats Visaugstais Kungs.

Tas, ka kosmiskā pasaule ir izpausta tikai uz laiku, nenozīmē, ka tā ir neīsta vai ka izpausmes avots ir neīsts. Tā kā kosmiskās izpausmes avots ir īstens, pati izpausme arī ir īstena, tikai mums jāzina, kā to izmantot. Te var minēt to pašu piemēru: laicīgais māla pods ir radīts no zemes veseluma un, ja māla pods tiek izmantots pareizam nolūkam, tad tas nav neīsts. Vaišnavu filozofi zina, kā izmantot laicīgo šīs materiālās pasaules veidojumu, gluži tāpat kā saprātīgs cilvēks zina, kā izmantot laicīgo veidojumu, ko sauc par māla podu. Ja māla pods tiek izmantots nepareizam mērķim, tad tas ir neīsts. Arī, ja cilvēciskais ķermenis šajā materiālajā pasaulē tiek izmantots jutekļu apmierināšanai, tad tas ir neīsts. Bet, ja šis cilvēka ķermenis un materiālā pasaule tiek izmantoti kalpošanā Visaugstajam Kungam, tad šī darbība nekādā ziņā nav maldīga. Tāpēc Bhagavad-gītā apstiprināts, ka, pat mazliet izmantojot šo ķermeni un materiālo pasauli kalpošanā Dievam Kungam, cilvēks var atbrīvoties no vislielākajām briesmām. Ne augstākās, ne zemākās enerģijas, kas izplūst no Dieva Augstākās Personības, nav

neīstas, ja vien tās tiek pareizi izmantotas.

Kas attiecas uz auglīgu darbību, tad tā galvenokārt balstās uz jutekļu apmierināšanu. Tāpēc cilvēks, kas pilnveidojies Krišnas apziņā, šādu darbību nepieņem. Ar auglīgu darbību ir iespējams nonākt uz augstākajām planētām, bet, kā teikts Bhagavad-gītā, nejēgas, kas debesu valstībā izlietojuši savas dievbijīgās darbības augļus, atkal atgriežas uz šo zemāko planētu sistēmu un pēc tam no jauna cenšas pacelties uz augstākajām planētām. Vienīgais, ko viņi tādā veidā iegūst, ir pacelšanās un nolaišanās raizes, tāpat kā mūsdienās materiālistiskie zinātnieki izšķiež savu laiku, cenšoties aizlidot uz Mēnesi un atgriezties atpakaļ. Tos, kas nodarbojas ar auglīgu darbību, iemiesotās Vēdas sauc par andha-paramparām jeb akliem Vēdu rituālistisko ceremoniju sekotājiem. Protams, šādas ceremonijas Vēdās ir minētas, taču tās nav domātas saprātīgiem cilvēkiem. Tos, kuri ļoti pieķērušies materiālajām baudām, valdzina iespēja nonākt uz augstākajām planētu sistēmām, un tāpēc viņi nodarbojas ar šādiem rituāliem. Taču tie, kas ir saprātīgi, vai tie, kas ir raduši patvērumu pie īstena garīgā skolotāja, lai spētu redzēt visu patiesajā gaismā, nepieņem šādu auglīgu darbību, bet nodarbojas ar pārpasaulīgo, mīlestības pilno kalpošanu Dievam Kungam.

Tie, kas nav bhaktas, nodarbojas ar Vēdu rituālistiskajām ceremonijām, lai iegūtu materiālus labumus, un tādā veidā viņi apjūk. Te var minēt labu piemēru: saprātīgs cilvēks, kuram pieder miljons dolāru skaidrā naudā, neglabā šo naudu tāpat vien, lai gan viņš labi zina, ka naudas zīmes pašas par sevi nav nekas cits kā papīrs. Ja cilvēkam ir miljons dolāru skaidrā naudā, tad patiesībā viņam ir tikai liela papīru kaudze, bet, izmantojot naudu kādam nolūkam, viņš no tās gūst labumu. Gluži tāpat šī materiālā pasaule pati par sevi var būt nevērtīga gluži kā papīrs, taču to var izmantot tā, lai gūtu labumu. Tā kā naudas zīmes, kas pašas par sevi ir tikai papīrs, ir izdevusi valdība, tām ir vērtība. Gluži tāpat šī materiālā pasaule var būt neīsta vai laicīga, taču tā ir radusies no Visaugstā Kunga, tāpēc tai ir sava vērtība. Vaišnavu filozofi pilnībā atzīst materiālās pasaules vērtību un zina, kā to pareizi izmantot, turpretī mājāvādī filozofiem tas neizdodas. Viņi ir kā cilvēki, kuri uzskata naudas zīmi par parastu papīru, izmet to un nespēj izmantot naudu. Tāpēc Šrīla Rūpa Gosvāmī norāda, ka cilvēks, kas atsakās no materiālās pasaules, uzskatot to par neīstu un nedomājot, ka materiālā pasaule var būt līdzeklis kalpošanā Dieva Augstākajai Personībai, atsakās diezgan bezjēdzīgi. Bet tas, kurš zina, ka materiālo pasauli var izmantot kalpošanā Dievam Kungam un ka tā ir šīs pasaules īstenā vērtība, un kurš nav pieķēries materiālajai pasaulei, un atsakās no šīs pasaules, atsakoties no jutekļu apmierināšanas, ir patiešām atsacījies. Šī materiālā pasaule ir Dieva Kunga materiālās enerģijas izvērsums. Tāpēc tā ir īsta. No piemēra par čūsku un auklu reizēm tiek izdarīts secinājums, ka tā ir maldīga, taču tas nav tiesa.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Kosmiskā izpausme savas pārejošās un nepastāvīgās esamības dēļ nesaprātīgiem ļaudīm šķiet neīsta." Mājāvādī filozofi izmanto šīs kosmiskās izpausmes nepastāvīgo dabu kā pierādījumu, ka šī pasaule ir neīsta. Saskaņā ar Vēdām pirms radīšanas šī pasaule nav pastāvējusi, un pēc iznīcināšanas tā vairs nebūs izpausta. Tukšuma filozofi izmanto šo Vēdu izteikumu un secina, ka materiālās pasaules cēlonis ir tukšums. Taču Vēdās nav teikts, ka tas būtu tukšums. Vēdās par radīšanas un iznīcināšanas cēloni ir teikts: jato vā imāni bhūtāni džājantē. "Viņš ir tas, no kura šī kosmiskā izpausme ir izplūdusi, un Tas, kurā pēc iznīcināšanas viss ieplūdis." Tas pats ir pateikts Vēdānta-sūtrā un Šrīmad Bhāgavatamas pirmās nodaļas pirmajā pantā ar vārdiem *janmādy asya yataḥ* – "tas, no kura viss izplūst". Visi šie Vēdu izteikumi norāda, ka kosmiskā izpausme pastāv, pateicoties Augstākajai Absolūtajai Dieva Personībai, un ka pēc iznīcināšanas tā ieplūst Viņā. Tas pats ir apstiprināts arī Bhagavad-gītā: kosmiskā izpausme rodas un atkal tiek iznīcināta, un pēc iznīcināšanas tā saplūst ar Visaugstā Kunga esamību. Šis izteikums nepārprotami apstiprina, ka enerģija, ko sauc par bahirānga maiju jeb ārējo enerģiju, par spīti savai nepastāvīgajai dabai ir Visaugstā Kunga enerģija, un tādēļ tā nevar būt neīsta. Tā tikai liekas neīsta. Tā kā materiālā daba

nepastāv pirms radīšanas un pēc iznīcināšanas, mājāvādī filozofi secina, ka tā ir neīsta. Taču Vēdās ir dots piemērs par māla podiem un šķīvjiem: lai gan noteikti Absolūtās Patiesības blakusprodukti pastāv tikai kādu laiku, Visaugstā Kunga enerģija ir mūžīga. Māla pods vai ūdens krūze var tikt sasista vai pārveidota par kaut ko citu, piemēram, par šķīvi vai kausu, taču tās materiālais sastāvs, t.i., māls, nemainās. Kosmiskās izpausmes pamats aizvien ir nemainīgs, tas ir Brahmans jeb Absolūtā Patiesība; tāpēc mājāvādī filozofu teorija par kosmiskās izpausmes neīstumu ir viens vienīgs prāta sagudrojums. Tas, ka kosmiskā izpausme ir mainīga un pārejoša, nebūt nenozīmē, ka tā ir neīsta. Neīsts pēc definīcijas ir tas, kas "nekad nekādā veidā nav pastāvējis un kas pastāv tikai vārdos". Piemēram, zirga olas, debesu ziedi vai truša ragi pastāv vienīgi vārdos. Zirgs nedēj olas, trusim nav ragu, un debesīs neaug puķes. Ir daudz tādu lietu, kas pastāv tikai vārdos vai iztēlē, bet nevis īstenībā. Šādas lietas var saukt par neīstām, taču vaišnavs neuzskata materiālo pasauli par neīstu, lai gan tā ir laicīga, t.i., tā izpaužas un atkal iet bojā.

Pēc tam iemiesotās Vēdas teica, ka Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele jeb Paramātma un dzīvātma nekādā gadījumā nav vienādas, lai gan tās abas atrodas vienā ķermenī gluži kā divi putni, kas sēž vienā kokā. Kā teikts Vēdās, šie divi putni, kas draudzīgi sēž viens otram blakus, nav vienādi. Viens no viņiem ir tikai liecinieks. Šis putns ir Paramātma jeb Virsdvēsele. Otrs putns ēd koka augli. Tā ir dzīvātma. Kad rodas kosmiskā izpausme, dzīvātma jeb atsevišķā dvēsele tajā ieiet dažādos veidos, saskaņā ar savu auglīgo darbību. Dzīvātma jau sen ir aizmirsusi savu īsteno esamību, tāpēc pielīdzina sevi noteiktam veidolam, ko tai piešķirušī materiālās dabas likumi. Ieguvusi materiālu veidolu, dzīvātma nonāk triju materiālās dabas īpašību varā un darbojas saskaņā ar tām, turpinot savu esamību materiālajā pasaulē. Dzīvā būtne ir tīta šādā neziņā, un tās dabiskās varenības, kuras tai piemīt pavisam nelielā daudzumā, gandrīz pilnīgi izzūd. Turpretī Virsdvēseles jeb Dieva Augstākās Personības varenības nebūt nesamazinās, lai gan arī Viņa atnāk uz šo materiālo pasauli. Dievs Kungs pilnībā saglabā visas savas varenības un pilnības, pats stāvot pāri visām šīs materiālās pasaules bēdām. Saistītā dvēsele nonāk materiālās pasaules valgos, turpretī Virsdvēsele jeb Dieva Augstākā Personība atstāj pasauli bez pieķeršanās, tāpat kā čūska noņem savu ādu. Virsdvēsele no saistītās atsevišķās dvēseles atšķiras ar to, ka Tā, tas ir, Dieva Augstākā Personība, saglabā savas dabiskās varenības, ko sauc par šad-aišvarju, ašta-sidhi un ašta-gunu.

Mājāvādī filozofi savu vājo zināšanu dēļ aizmirst, ka Krišnam vienmēr visā pilnībā ir sešas varenības, astoņas pārpasaulīgās īpašības un astoņu veidu pilnības. Sešas varenības ir tādas, ka neviens nevar pārspēt Krišnu bagātībā, spēkā, skaistumā, slavā, zināšanās un atsacīšanās spējā. Pirmā no sešām Krišnas pārpasaulīgajām īpašībām ir tāda, ka Viņu nekad neskar materiālās esamības sārņi. Šī īpašība pieminēta arī Īšopanišādā. *Apāpa-viddham* – tāpat kā Sauli nekad neskar netīrība, Visaugsto Kungu nekad neskar grēcīga darbība. Gluži tāpat Krišnas darbība reizēm var likties bezdievīga, taču Viņu tā nekad neaptraipa. Otrā pārpasaulīgā īpašība ir tā, ka Krišna nekad nemirst. Bhagavad-gītas ceturtajā nodaļā Krišna Ardžunam pavēsta, ka viņi abi daudzas reizes ir bijuši materiālajā pasaulē, bet tikai Krišna atceras visu, kas noticis, – Viņš zina pagātņi, tagadni un nākotni. Tas nozīmē, ka Krišna nekad nemirst. Aizmirstānas cēlonis ir nāve. Nomirstot mēs mainām ķermeņus un visu aizmirstam, turpretī Krišna nekad neko neaizmirst. Viņš var atcerēties visu, kas ir noticis pagātnē. Kā gan citādi Viņš varētu zināt, ka vispirms Viņš ir mācījis Bhagavad-gītas jogu Saules dievam Vivasvānam? Tāpēc Viņš nekad nemirst. Krišna arī nekad nenoveco. Lai gan Kurukšētras kaujas laikā Krišna jau bija vecvectēvs, Viņš nebūt neizskatījās vecs. Krišnu neaptraipa nekāda grēcīga darbība, Krišna nekad nemirst, Krišna nekad nekļūst vecs, Krišna nav pakļauts žēlabām, Krišna nekad nav izsalcis, un Krišna nekad nav izslāpis. Visas Krišnas vēlmes ir pilnībā likumīgas, un, ja Viņš kaut ko izlemj, tad neviens to nevar izmainīt. Šis ir Krišnas pārpasaulīgās īpašības. Turklāt Krišnu sauc par Jogēšvaru. Viņam ir visas mistiskās spējas jeb varenības, kā anima-sidhi, spēja kļūt mazākam par vismazāko. Brahma-samhitā

teikts, ka Krišna atrodas pat atomā (*aṅdāntara-stha-paramāṇu-cayāntara-stham.*) Gluži tāpat Krišna Garbhodakašāji Višnu izskatā atrodas milzīgajā Visumā, un Viņš Mahā-višnu veidolā guļ Cēlonības okeānā. Šis veidols ir tik liels, ka, Višnu izelpojot, no Viņa ķermeņa izplūst miljoni un miljardi Visumu. To sauc par mahima-sidhi. Krišnam ir arī pilnība, ko sauc par laghimu: Viņš var kļūt par visvieglāko. Bhagavad-gītā teikts, ka planētas lido telpā tāpēc, ka Krišna atrodas Visumā un atomos. Tāds ir bezsvara izskaidrojums. Krišnam ir arī pilnība, ko sauc par prāpti: Viņš var iegūt visu, ko vēlas. Gluži tāpat Viņam ir arī spēja, ko sauc par iṣitu, valdīšanas varu. Krišnu sauc par augstāko vadītāju Paramēšvaru. Turklāt Krišna jebkuru var pakļaut savai ietekmei. Šo spēju sauc par vaṣitu.

Krišna ir apveltīts ar visām varenībām, pārpasaulīgajām īpašībām un mistiskajiem spēkiem. Neviena parastā dzīvā būtne nevar Viņam līdzināties. Tāpēc mājāvādī teorija par to, ka Virsdvēsele un atsevišķā dvēsele ir vienlīdzīgas, ir maldīga. Tādējādi varam secināt, ka Krišna ir godināms un visas pārējās dzīvās būtnes ir tikai Viņa kalpi. Šo izpratni sauc par sevis apzināšanos. Jebkurš cits sevis apzināšanās veids, kas nav saistīts ar dzīvās būtnes mūžīgo kalpošanu Krišnam, ir maijas radīts. Ir teikts, ka pēdējās maijas lamatas ir sacīt dzīvajai būtnei, lai tā censtos kļūt vienlīdzīga ar Dieva Augstāko Personību. Mājāvādī filozofi apgalvo, ka viņi ir tādi paši kā Dievs, bet tie nespēj pastāstīt, kādā veidā viņi ir krituši šajā materiālajā pasaulē un sapinušies tajā. Ja cilvēks ir Visaugstais Dievs, tad kā gan viņš var nonākt bezdievīgas darbības varā un tādējādi tikt pakļauts karmas likuma radītajām ciešanām? Mājāvādī filozofi uz šo jautājumu nespēj atbildēt, kā nākas. Doma par to, ka cilvēks varētu līdzināties Dieva Augstākajai Personībai, arī ir grēcīgas dzīves pazīme. Cilvēks nevar pieņemt Krišnas apziņu, kamēr viņš nav pilnīgi atbrīvojies no grēcīgās darbības. Jau tas, ka mājāvādī uzskata sevi par Visaugsto Kungu, nozīmē, ka viņi vēl nav brīvi no grēcīgās darbības sekām. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka šādi cilvēki ir *aviśuddha-buddhayaḥ*, t.i., viņi maldīgi uzskata sevi par atbrīvotiem un tajā pat laikā domā, ka ir vienādi ar Absolūto Patiesību. Viņu saprāts vēl nav šķīstīts. Iemiesotās Vēdas norādīja, ka jogi un gjanī, neatbrīvojoties no grēcīgām vēlmēm, nespēj gūt panākumus savā apzināšanās ceļā.

"Mans dārgais Kungs," turpināja iemiesotās Vēdas, "ja svētie cilvēki nepūlas pilnībā atbrīvoties no grēcīgo vēlmju saknēm, tad viņi nespēj sajūst Virsdvēseli, kas atrodas pavisam blakus atsevišķajai dvēselei. Samādhi jeb meditācija ir Virsdvēseles atrašana sevī. Tas, kurš nav atbrīvojies no grēku sekām, nespēj ieraudzīt Virsdvēseli. Ja cilvēkam ap kaklu ir medaljons ar dārgakmeni, bet viņš šo dārgakmeni aizmirst, tad tas ir gandrīz tāpat, it kā viņam vispār nebūtu dārgakmeņa. Gluži tāpat, ja atsevišķā dvēsele meditē, bet nespēj patiešām sajūst Virsdvēseli sevī, tad viņa nav apzinājusies Virsdvēseli." Tāpēc tiem, kas sākuši iet pa sevis apzināšanās ceļu, jābūt ļoti uzmanīgiem, lai maijas ietekmē neaptraipītos. Šrīla Rūpa Gosvāmī norāda, ka bhaktam jābūt pilnīgi brīvam no visām materiālajām vēlmēm. Bhaktam nevajag pieķerties karmas un gjanas augļiem. Vajag tikai saprast Krišnu un izpildīt Viņa vēlmes. Lūk, kāda ir tīra bhakti pakāpe. Iemiesotās Vēdas turpināja: "Mistiskie jogi, kuri ir saglabājuši netīro jutekļu apmierināšanas vēlmi, nespēj gūt panākumus, un tiem neizdodas apzināties Virsdvēseli atsevišķajā patībā. Tādā veidā tā saucamie jogi un gjanī, kas tikai izšķiež savu laiku ar dažādu veidu jutekļu apmierināšanu, t.i., viņi vai nu prāto, vai izrāda savas ierobežotās mistiskās spējas, nekādā ziņā nespēj atbrīvoties no saistītās dzīves un turpina iet pa dzimšanas un nāves ceļu. Tādiem cilvēkiem gan šī dzīve, gan nākamā atnes vienas vienīgas bēdas. Šie grēcinieki jau cieš šajā dzīvē. Un, tā kā viņi nav sasnieguši sevis apzināšanās pilnību, bēdas viņus vajā arī nākamajā dzīvē. Par spīti visām pūlēm sasniegt pilnību šie jogi, kurus ir aptraipījušas jutekļu apmierināšanas vēlmes, turpina ciest šajā dzīvē un nākamajā dzīvē.

Šrīla Viśvanātha Čakravartī Thākurs par to ir teicis, ka sanjāsī un cilvēki atsacīšanās kārtā, kas atstājuši savas mājas, lai sasniegtu sevis apzināšanos, bet nav sākuši nodarboties ar garīgo kalpošanu Dievam Kungam un ir pieķērušies labdarībai, piemēram, izglītības iestāžu, slimnīcu, pat klosteru,

baznīcu un padievu tempļu dibināšanai, savā darbībā gūst vienas vienīgas raizes, kas turpinās nevien šajā dzīvē, bet arī nākamajā. Sanjāsī, kas neizmanto šo dzīvi, lai apzinātos Krišnu, izšķiež savu laiku un spēkus darbībā, kas nav jāveic cilvēkam atsacīšanās kārtā. Turpretī, ja bhakta izmanto savus spēkus, lai, piemēram, būvētu Višnu templi, tad šis darbs nekādā gadījumā nav veltīgs. To sauc par *kṛṣṇārthe akhila-ceṣṭā* – daudzveidīgu darbību, kas veikta, lai iepriecinātu Krišnu. Filantropa darbība, dibinot skolu, un bhaktas darbība, būvējot templi, notiek dažādos līmeņos. Lai gan filantrops, dibinot izglītības iestādi, var rīkoties dievbijīgi, arī šī darbība pakļauj viņu karmas likumam, turpretī būvēt Višnu templi nozīmē garīgi kalpot.

Garīgā kalpošana nekad nav pakļauta karmas likumam. Kā teikts Bhagavad-gītā, bhaktas stāv pāri triju materiālās dabas īpašību iedarbībai un atrodas Brahmana apzināšanās līmenī: brahma-bhūjāja kalpatē. Bhagavad-gītā teikts: *sa sa guṇān samatītyaitān brahma-bhūyāya kalpate* – Dieva Personības bhaktas paceļas pāri triju materiālās dabas īpašību iedarbībai un nonāk pārpasaulīgajā Brahmana līmenī. Bhaktas ir atbrīvoti gan šajā dzīvē, gan nākamajā. Jebkurš darbs, kas šajā materiālajā pasaulē tiek veltīts Jagjai (Višnu vai Krišnam) tiek uzskatīts par darbu atbrīves līmenī, bet, ja tas nav saistīts ar Ačjutu, t.i., nemaldīgo Dieva Augstāko Personību, tad apturēt karmas likuma radītās sekas nav iespējams. Dzīve Krišnas apziņā ir dzīve atbrīvē. Secinājums ir tāds, ka bhakta ar Dieva Kunga žēlastību ir atbrīvots gan šajā, gan nākamajā dzīvē, turpretī karmī, gjānī un jogi nav atbrīvoti nekad, ne šajā, ne nākamajā dzīvē.

Iemiesotās Vēdas turpināja: "Dārgais Kungs! Ikviens, kas ar Tavu žēlastību ir izpratis Tavu lotospēdu godību, ir vienaldzīgs pret materiālo laimi un ciešanām." Kamēr vien mēs atrodamies materiālajā pasaulē, materiālās ciešanas ir neizbēgamas, taču bhakta nepievērš uzmanību šādām darbībām un pretdarbībām, ko radījusi dievbijīga un bezdievīga darbība. Bhaktas arī īpaši neuztraucas, ja ļaudis viņus nosoda, un nepriecājas, ja viņus kāds slavē. Reizēm bhaktas tiek slavīnāti par savu pārpasaulīgo darbību, un reizēm viņi tiek nosodīti, lai arī tam nav pamata. Tomēr tīri bhaktas allaž ir vienaldzīgi pret slavu un neslavu, ko ceļ parastie ļaudis. Patiesībā bhaktu darbība notiek pārpasaulīgā līmenī. Viņi netiecas pēc materiālistu uzslavām un neraizējas par nopelumiem. Ja bhakta tādā veidā var saglabāt savu pārpasaulīgo stāvokli, tad Dieva Augstākā Personība nodrošina viņam atbrīvi gan šajā, gan nākamajā dzīvē. Bhaktas pārpasaulīgais stāvoklis šajā materiālajā pasaulē saglabājas tīru bhaktu sabiedrībā, kur viņš klausās par cildenajiem darbiem, ko Kungs ir veicis dažādos laikmetos un avatāros.

Krišnas apziņas kustība balstās uz šo principu. Šrīla Narotama dāsa Thākurs savā dziesmā ir teicis: "Mans dārgais Kungs! Es vēlos nodarboties ar pārpasaulīgo, mīlestības pilno kalpošanu Tev, kā to mācījuši agrākie āčārjas, un es vēlos dzīvot tīru bhaktu sabiedrībā. Lai tas notiek mūžu pēc mūža!" Citiem vārdiem sakot, bhakta īpaši neraizējas, vai viņš ir atbrīvots vai ne, viņš vēlas tikai garīgi kalpot. Garīgā kalpošana nozīmē, ka cilvēks nedara neko tādu, ko nebūtu atļāvuši āčārjas. To, kā jādarbomas Krišnas apziņā, ir norādījuši agrākie āčārjas, no kuriem galvenais ir Šrīla Rūpa Gosvāmī. Ja cilvēks ir kopā ar bhaktām, kuri seko šiem principiem, tad viņš ļoti labi spēj saglabāt savu pārpasaulīgo stāvokli.

Bhagavad-gītā Kungs norāda, ka bhakta, kurš pilnībā zina Viņu, ir ļoti dārgs Viņam. Ar garīgo kalpošanu uzsāk nodarboties četru veidu dievbijīgie cilvēki. Ja dievbijīgs cilvēks cieš, tad viņš meklē palīdzību pie Kunga, lai mazinātu savas ciešanas. Ja dievbijīgam cilvēkam ir vajadzīga materiāla palīdzība, tad viņš lūdz to Kungam. Ja dievbijīgs cilvēks vēlas iepazīt Dieva zinātņi, tad viņš vērsas pie Dieva Augstākās Personības Krišnas. Gluži tāpat dievbijīgs cilvēks, kura vienīgā vēlme ir izprast zinātņi par Krišnu, arī meklē Visaugsto Kungu. No šiem četru veidu cilvēkiem pats Krišna Bhagavad-gītā visvairāk slavē pēdējos. Tas, kurš ar pilnīgām zināšanām un bhakti cenšas izprast Krišnu, sekojot agrākajiem āčārjām, kuriem ir zinātniska Visaugstā Kunga izpratne, ir slavējams. Šāds bhakta saprot,

ka visus dzīves apstākļus, gan labvēlīgos, gan nelabvēlīgos, pēc savas augstākās gribas ir radījis Dievs Kungs. Un, kad bhakta ir pilnībā uzticējies sevi Visaugstā Kunga lotospēdām, viņš vairs nedomā, vai dzīves apstākļi ir labvēlīgi vai nelabvēlīgi. Ja apstākļi ir nelabvēlīgi, bhakta tos pat uzskata par īpašu Dieva Personības svētību. Īstenībā bhaktam nav nekā nelabvēlīga. Viss, kas nāk pēc Dieva gribas, no bhaktas viedokļa ir labvēlīgs, un viņš jebkuros dzīves apstākļos ar aizrautību garīgi kalpo. Šī bhakti attieksme ir izskaidrota Bhagavad-gītā: bhakta nekad neuztraucas, ja dzīvē klājas grūti, un pārlietu neliksmo labvēlīgos apstākļos. Augstākajās garīgās kalpošanas pakāpēs bhakta pat nedomā, vai kaut ko drīkst darīt vai nedrīkst darīt. Šādu stāvokli var saglabāt, vienīgi sekojot āčārjām. Tā kā tīrs bhakta seko āčārju piemēram, jebkurš darbs, ko viņš veic, garīgi kalpojot, uzskatāms par pārpasaulīgu. Tāpēc Kungs Krišna norāda, ka āčārja stāv pāri nopelumiem. Iesācējs bhakta nedrīkst uzskatīt, ka viņš atrodas tādā pašā līmenī kā āčārja. Ir jāpieņem, ka āčārjas atrodas tādā pašā līmenī kā Dieva Augstākā Personība, un tādējādi iesācēji bhaktas nedrīkst nosodīt ne Krišnu, ne arī Viņa pārstāvi, āčārju.

Tā iemiesotās Vēdas dažādos veidos godināja Dieva Augstāko Personību. Godināt Visaugsto Kungu ar lūgšanām nozīmē atcerēties Viņa pārpasaulīgās īpašības, spēles un darbību. Taču Kunga spēles un īpašības ir bezgalīgas. Mēs nemaz nespējam atcerēties visas Kunga īpašības.

Tāpēc iemiesotās Vēdas godināja Kungu, cik vien labi to spēja, un beigās teica šādus vārdus: "Dārgais Kungs! Lai gan augstākās planētas Brahmlokas valdošā dievība Kungs Brahma un debesu planētas valdošais padievs Indra, kā arī tādu planētu kā Saules un Mēness valdošās dievības ir Tev ļoti tuvi šīs materiālās pasaules vadītāji, tiem ir ļoti maz zināšanu par Tevi. Un, ko tad lai saka par parastajiem cilvēkiem un prātotājiem. Kungs, neviens nespēj pat uzskaitīt Tavas pārpasaulīgās īpašības. Neviens, pat vislielākie prātotāji un augstāko planētu padievi, patiesībā nespēj novērtēt Tava veidola augstumu un platumu un Tavas īpašības. Mēs domājam, ka Tu pats, Kungs, pilnībā nepārzini savas pārpasaulīgās īpašības, jo Tu esi bezgalīgs. Lai gan neklājas teikt, ka Tu nepazīsti sevi, Tavas īpašības un enerģijas ir bezgalīgas. Un, tā kā arī Tavas zināšanas ir bezgalīgas, mēs gluži dabiski varam saprast, ka starp Tavām zināšanām un plašajām enerģijām notiek bezgalīga sacensība."

Gan Dievs, gan Viņa zināšanas ir bezgalīgas, un doma ir tāda, ka tiklīdz Dievs apzinās kādas no savām enerģijām, Viņš sajūt, ka Viņam ir vēl vairāk enerģiju. Tādā veidā Viņa enerģijas un zināšanas pastāvīgi pieaug. Tā kā gan enerģijas, gan zināšanas ir bezgalīgas, nav robežu ne enerģijām, ne zināšanām, ar kurām Kungs izprot šīs enerģijas. Dievs, protams, ir vizinošs, taču iemiesotās Vēdas norāda, ka pat Viņš pilnībā nezina savu enerģiju plašumu. Tas nenozīmē, ka Dievs nav vizinošs. Ja cilvēks nezina kādu patiesību, tad to sauc par neziņu jeb zināšanu trūkumu. Taču to nevar attiecināt uz Dievu, jo Viņš pilnībā zina sevi, tomēr Viņa enerģijas un darbība pastāvīgi pieaug. Tāpēc arī Dievs palielina savas zināšanas, lai šo enerģiju darbību izprastu. Gan zināšanas, gan enerģijas pieaug bezgalīgi, un tas nekad nebeidzas. Šai ziņā var teikt, ka pat Dievs nezina savu enerģiju un īpašību plašumu.

To, cik Dievs ir neierobežots savu enerģiju un darbības plašumā, var aptuveni novērtēt jebkura ar skaidru prātu apveltīta būtne. Vēdu rakstos teikts, ka Mahā-Višnu guļ joga-nidras miegā, ar savu izelpu radot neskaitāmi daudz Visumu un ar ieelpu tos atkal ievilkot savā ķermenī. Mums jāmēģina saprast, ka šie Visumi, kas no mūsu ierobežoto zināšanu viedokļa ir izvērsti bezgalīgi plaši, ir tik lieli, ka to rupjās sastāvdaļas, t.i., pieci kosmiskās izpausmes elementi – zeme, ūdens, uguns, gaiss un telpa –, atrodas ne tikai Visumos, bet arī pārklāj katru Visumu septiņās kārtās, no kurām katra nākamā ir desmit reizes biezāka par iepriekšējo. Tādējādi katram Visumam ir ļoti drošs pārklājums, un šādu Visumu ir neskaitāmi daudz. Visi šie Visumi peld neskaitāmajās Mahā-Višnu pārpasaulīgā ķermeņa porās. Ir teikts, ka tāpat kāniecīgie putekļi lido gaisā un tos nav iespējams izskaitīt, tā arī Dieva Kunga pārpasaulīgā ķermeņa porās peld neskaitāmi daudz Visumu. Tādēļ Vēdas norāda, ka Dievs

mūsu zināšanām ir neaptverams. Avān-mānasa-gočara: Dieva garumu un plašumu nav iespējams izprast ar mūsu prātojumiem. Tāpēc cilvēks, kurš ir patiešām mācīts un saprātīgs, nesauc sevi par Dievu. Viņš cenšas izprast Dievu, redzot atšķirību starp garu un matēriju. Ar šādu rūpīgu izšķiršanu cilvēks var skaidri saprast, ka Augstākā Dvēsele stāv pāri gan augstākajai, gan zemākajai enerģijai, lai gan Viņa pati ir tieši saistīta ar abām. Bhagavad-gītā Kungs Krišna paskaidro, ka viss balstās uz Viņa enerģiju, tomēr Viņš pats ir atšķirīgs jeb šķirts no šīs enerģijas.

Daba un dzīvās būtnes reizēm tiek sauktas attiecīgi par prakriti un purušu. Visa kosmiskā izpausme ir prakriti un purušas savienojums. Daba ir cēlonis, kas dod sastāvdaļas, un dzīvās būtnes ir darbīgais cēlonis. Pateicoties šiem abiem cēloņiem kopā rodas kosmiskā izpausme. Kad cilvēkam palaimējas nonākt pie pareizā secinājuma par kosmisko izpausmi un visu, kas tajā notiek, tad viņš zina, ka to tiešā un netiešā veidā ir radījusi Pati Dieva Augstākā Personība. Tāpēc Brahma-samhitā ir secināts: *īsvaraḥ paramaḥ kṛṣṇaḥ sac-cid-ānanda-vigrahaḥ anādir ādir govindaḥ sarva-kāraṇa-kāraṇam*.

Kad cilvēks, visu ilgi un kārtīgi apdomājot, sasniedz zināšanu pilnību, viņš secina, ka Krišna jeb Dievs ir sākotnējais visu cēloņu cēlonis. Nav vajadzības prātot par to, cik Dievs ir liels, vai Viņš ir tik garš un tik plats, vai arī filozofēt. Vajag nonākt pie secinājuma, kas dots Brahma-samhitā: *sarva-kāraṇa-kāraṇam*. "Krišna jeb Dievs ir visu cēloņu cēlonis." Tāda ir zināšanu pilnība.

Tādējādi Vēda-stuti jeb lūgšanas, ko iemiesotās Vēdas veltīja Garbhodakašājī Višnu, vispirms Sanandana mācekļu pēctecībā atstāstīja saviem brāļiem, kurus bija laidis pasaulē Brahma. Četri Kumāri bija pirmie Brahmas dēli, tāpēc viņus sauc par pūrva-džātām. Bhagavad-gītā teikts, ka parampara jeb mācekļu pēctecība sākas ar pašu Krišnu. Gluži tāpat arī, runājot par iemiesoto Vēdu lūgšanām, jāsaprot, ka parampara sākas ar Dieva Personību Nārājanu Riši. Mums jāatceras, ka šo Vēda-stuti ir teicis Kumārs Sanandana, un šo stāstījumu ir atkārtojis Nārājana Riši Badarikāšramā. Nārājana Riši ir Krišnas avatārs, kas rāda mums sevis apzināšanās ceļu, uzņemoties smagas askēzes. Šajā laikmetā Kungs Čaitanja atklāja mums tīras garīgās kalpošanas ceļu, pats uzņemoties bhaktas lomu. Gluži tāpat agrākajos laikos Kungs Nārājana Riši bija Krišnas avatārs, kas Himalajos veica smagas askēzes. Šrī Nārada Muni dzirdēja šo stāstu no viņa. Tādējādi no tā, ko Nārājana Riši stāstīja Nāradam Muni, un no tā, ko Kumārs Sanandana bija teicis Vēdu-stuti, kļūst skaidrs, ka Dievs ir vienīgais visaugstākais un ka visi pārējie ir Viņa kalpi.

Čaitanja-čarītāmritā teikts: *ekale īsvara kṛṣṇa* – Krišna ir vienīgais Augstākais Dievs. Āra saba bhritja: "Visi pārējie ir Viņa kalpi." *Yāre yaiche nācāya, se taiche kare nṛtya*: "Visaugstais Kungs liek visām dzīvajām būtnēm darboties, kā pats to vēlas, un tādā veidā viņas izpauž savas dažādās spējas un tieksmes." Tādējādi šie Vēda-stuti ir sākotnējie norādījumi, kas parāda attiecības starp dzīvo būtni un Dieva Augstāko Personību. Augstākā apzināšanās pakāpe dzīvajai būtnei ir šīs bhakti dzīves sasniegšana. Tas, kurš vēl nav pilnīgi brīvs no materiālajiem sārņiem, nevar uzsākt bhakti dzīvi jeb darbošanos Krišnas apziņā. Nārājana Riši Nāradam Muni pavēstīja, ka visas Vēdas un Vēdu raksti (četras Vēdas, Upanišadas un Purānas) savā būtībā māca pārpasaulīgo, mīlestības pilno kalpošanu Kungam. Nārājana Riši izmantoja īpašu vārdu "rasa". Garīgajā kalpošanā šī rasa ir vide jeb pamats Dieva Kunga un dzīvās būtnes savstarpējām attiecībām. Rasa ir aprakstīta arī Vēdās. Raso vai sah: "Visaugstais Kungs ir visa prieka avots." Visi Vēdu raksti, arī Purānas, Vēdas, Upanišadas un Vēdānta-sūtra, māca dzīvajām būtnēm sasniegt rasi pakāpi. Šrīmad Bhāgavatamā arī teikts, ka Mahāpurānas (Šrīmad Bhāgavatamas) vārdi satur visu Vēdu rakstu rasu būtību. *Nigama-kalpa-taror galitam phalam*. Šrīmad Bhāgavatama ir Vēdu rakstu koka nobriedušā augļa būtība.

Mēs uzzinām, ka no Dieva Augstākās Personības elpas ir radušās četras Vēdas, t.i., Rīgvēda, Sāmavēda, Jadžurvēda un Atharvavēda, kā arī tādi vēsturiski darbi kā Mahābhārata un visas Purānas, kas tiek uzskatītas par pasaules vēstures aprakstiem. Vēdu vēsturiskos darbus, kā Purānas un Mahābhāratu,

sauc par piekto Vēdu.

Vēda-stuti panti uzskatāmi par visu Vēdu zināšanu būtību. Četri Kumāri un visi pārējie autoritatīvie gudrie labi zina, ka garīgā kalpošana Krišnas apziņā ir visu Vēdu rakstu būtība. Viņi ceļo pa kosmisko telpu un sludina to uz dažādām planētām. Šeit ir teikts, ka tādi gudrie, arī Nārada Muni, reti kad ceļo pa zemi; viņi aizvien ceļo pa izplatījumu.

Tādi gudrie kā Nārada un Kumāri ceļo pa Visumu, lai izglītotu saistītās dvēseles un parādītu tām, ka viņu uzdevums šajā pasaulē nav vis jutekļu apmierināšana, bet gan sava sākotnējā stāvokļa atjaunošana, t.i., garīgā kalpošana Dieva Augstākajai Personībai. Vairākās vietās ir teikts, ka dzīvās būtnes ir kā uguns dzirksteles, bet Dieva Augstākā Personība ir kā pati uguns. Kad dzirksteles izlido no uguns, tās tā vai citādi zaudē savu dabisko spožumu. Tādējādi raksti apliecina, ka dzīvās būtnes ierodas materiālajā pasaulē gluži tāpat, kā dzirksteles izlido no lielas uguns. Dzīvā būtne vēlas atdarināt Krišnu un cenšas valdīt pār materiālo dabu. Tā viņa aizmirst savu sākotnējo stāvokli, un būtnes mirdzums, garīgā būtība, apdziest. Tomēr, ja dzīvā būtne pieņem Krišnas apziņu, tad viņa atjauno savu sākotnējo stāvokli. Tādi viedie kā Nārada un Kumāri ceļo pa visu Visumu, mācīdami ļaudis un aicinādami savus mācekļus sludināt garīgās kalpošanas ceļu, lai visas saistītās dvēseles varētu atjaunot savu sākotnējo apziņu, Krišnas apziņu, un tādējādi atbrīvotos no ciešanu pilnajiem materiālās dzīves apstākļiem.

Šrī Nārada Muni ir naišthika-brahmačārī. Vispār pastāv četru veidu brahmačārī. Pirmos sauc par sāvitrām. Tie ir brahmačārī, kuriem pēc iesvētības un svētās auklas ceremonijas vismaz trīs dienas jāievēro dzimumatturība. Nākamos sauc par prādžāpatjām. Tie ir brahmačārī, kas stingri ievēro dzimumatturību vismaz vienu gadu pēc iesvētības. Nākamos sauc par brāhma-brahmačārī. Tie ir brahmačārī, kas ievēro dzimumatturību no iesvētības līdz tam laikam, kad viņi ir pabeiguši apgūt Vēdu rakstus. Nākamo pakāpi sauc par naišthiku. Tie ir brahmačārī, kas ievēro dzimumatturību visu mūžu. No šiem visiem pirmie trīs ir upakurvāna, t.i., šie brahmačārī vēlāk var precēties, kad brahmačārī laiks ir beidzies. Turpretī naišthika-brahmačārī vispār nevēlas nekādu dzimumdzīvi, tāpēc Kumāri un Nārada ir naišthika-brahmačārī. Brahmačārī dzīve ir īpaši laba tai ziņā, ka tā palielina atmiņas spējas un apņēmību. Šai sakarībā ir īpaši pieminēts, ka Nārada bija naišthika-brahmačārī, tāpēc viņš uz visiem laikiem atcerējās to, ko dzirdēja no sava garīgā skolotāja. Tas, kurš var atcerēties visu un nekad to neaizmirst, ir šruta-dhara. Šruta-dhara brahmačārī var burtiski atkārtot visu, ko viņš ir dzirdējis, viņam nav jāskatās piezīmēs vai grāmatās. Diženajam gudrajam Nāradam ir šī īpašība, un tāpēc, saņēmis norādījumus no Nārājanas Riši, viņš sludina garīgās kalpošanas filozofiju pa visu pasauli. Šādi diženi gudrie var atcerēties visu, tāpēc viņi ir apdomīgi, sevi apzinājušies un ar stingrību kalpo Dievam Kungam. Tā diženais gudrais Nārada, noklausījies sava garīgā skolotāja Nārājanas Riši teikto, ieguva pilnīgu apzināšanos. Viņš saprata patiesību un, laimes pārņemts, veltīja Nārājanam Riši lūgšanas.

Naišthika-brahmačārī tiek saukts arī par vīra-vratu. Nārada Muni uzrunāja Nārājanu Riši par Krišnas avatāru un nosauca viņu par saistīto dvēseļu augstāko labvēli. Bhagavad-gītā teikts, ka Kungs Krišna ierodas visos laikmetos, lai aizsargātu savus bhaktas un iznīcinātu nebhaktas. Nārājana Riši, kas ir Krišnas avatārs, arī tiek uzrunāts par saistīto dvēseļu labvēli. Kā teikts Bhagavad-gītā, ikvienam ir jāsaprot, ka nav cita tāda labvēļa kā Krišna. Ikvienam jāzina, ka Kungs Krišna ir visu būtņu labvēlis un jārod patvērums pie Krišnas. Tādā veidā cilvēks var iegūt pilnīgu pārliecību un apmierinājumu, zinot, ka viņam ir uzticams aizstāvis. Pats Krišna, Viņa avatāri un pilnīgie izvērsumi ir augstākie saistīto dvēseļu labvēļi, taču Krišna vēl labu pat dēmoni, jo Viņš ir devis atbrīvi visiem dēmoni, kas Vrindāvanā gribēja Viņu nogalināt. Tādējādi Krišnas labdarība ir absolūta, jo, vienalga, vai Viņš iznīcina dēmonu vai aizsargā bhaktu, šī darbība nozīmē vienu un to pašu. Ir teikts, ka dēmoniete

Pūtana nonāca tādā pašā līmenī kā Krišnas māte. Ja Krišna nogalina dēmonu, tad mums jāsaprot, ka dēmons tādā veidā saņem augstāko svētību. Savukārt tīrs bhakta vienmēr ir aizsargāts, un par to rūpējas Kungs.

Pēc tam, kad Nārada Muni bija godinājis savu garīgo skolotāju, viņš devās uz sava mācekļa Vjāsadēvas āšramu. Vjāsadēva viņu pienācīgi sagaidīja un ērti apsēdināja, un Nārada Muni atstāstīja visu, ko bija dzirdējis no Nārājanas Riši. Tādā veidā Šukadēva Gosvāmī atbildēja uz Mahārādžas Parīkšita jautājumiem par to, kāda ir Vēdu zināšanu būtība un kas tiek uzskatīts par augstāko Vēdu mērķi. Augstākais dzīves mērķis ir Dieva Augstākās Personības pārpasaulīgā svētība un mīlestības pilna kalpošana Dievam Kungam. Tāpēc ikvienam ir jāseko Šukadēvas Gosvāmī un visu mācekļu pēctecības vaišnavu piemēram un pazemīgi jāgodina Kungs Krišna, Dieva Augstākā Personība Hari. Četras vaišnavu mācekļu pēctecības, t.i., Madhva-sampradāja, Rāmānudža-sampradāja, Višnusvāmī-sampradāja un Nimbārka-sampradāja, ņemot vērā visus Vēdu secinājumus, piekrīt, ka cilvēkam jāuztic sevi Dieva Augstākajai Personībai.

Vēdu raksti tiek iedalīti divās daļās: šruti un smriti. Šruti ir četras Vēdas – Rigvēda, Sāmavēda, Atharvavēda un Jadžurvēda —, kā arī Upanišadas. Smriti ir Purānas, kā Mahābhārata, kurā ietilpst Bhagavad-gīta. Visu šo rakstu secinājums ir tāds, ka cilvēkam jāzina, ka Šrī Krišna ir Dieva Augstākā Personība. Viņš ir Parama-puruša jeb Dieva Augstākā Personība, kura vadībā darbojas materiālā daba, kas tiek radīta, uzturēta un iznīcināta. Pēc radīšanas Visaugstais Kungs iemiesojas trijās būtņēs: Brahmā, Višnu un Kungā Šivā, kuri atbild par trijām materiālās dabas īpašībām, taču galu galā visu vada Kungs Višnu. Visa materiālās dabas darbība, kas pakļauta trijām īpašībām, notiek Dieva Augstākās Personības Krišnas vadībā. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā (*mayādhyakṣeṇa*) un Vēdās (*sa aikṣata*).

Ateistiskie sānkhjas filozofi iebilst, ka materiālā kosmiskā izpausme pastāv, pateicoties prakriti un purušam. Viņi uzskata, ka daba un materiālā enerģija veido materiālo cēloni un darbīgo cēloni. Taču Krišna ir visu cēloņu cēlonis. Viņš ir visu materiālo un visu darbīgo cēloņu cēlonis. Prakriti un puruša nav augstākie cēloņi. Pavirši raugoties, rodas iespaids, ka bērns piedzimst, savienojoties tēvam un mātei, taču gan tēva, gan mātes augstākais cēlonis ir Krišna. Tādējādi Viņš ir sākotnējais cēlonis jeb visu cēloņu cēlonis, kā tas apstiprināts Brahma-samhitā.

Materiālajā dabā ieiet gan Visaugstais Kungs, gan dzīvās būtnes. Visaugstais Kungs Krišna ar vienu no saviem pilnīgajiem izvērsumiem izpaužas kā Kāranodakašājī, Mahā-Višnu, – milzīgais Višnu veidols, kas guļ Cēlonības okeānā. Tad no šī milzīgā Mahā-Višnu veidola katrā Visumā izvēršas Garbhodakašājī Višnu. No Viņa izvēršas Brahma, Višnu un Šiva. Tad Višnu kā Kšīrodakašājī ieiet visu dzīvo būtņu sirdīs, kā arī visos materiālajos elementos, pat atomos. Brahma-samhitā teikts: *aṅdāntara-stha-paramāṇu-cayāntara-stham*, Viņš ir šajā Visumā, un Viņš ir arī katrā atomā.

Dzīvajām būtņēm ir pēc izmēra nelieli dažādu sugu un izskatu materiālie ķermeņi, un gluži tāpat viss Visums ir Dieva Augstākās Personības materiālais veidols. Šāstrās šis veidols ir nosaukts par virāt-rūpu. Kā atsevišķā dzīvā būtne uztur savu ķermeni, tā Dieva Augstākā Personība uztur visu kosmisko pasauli, atrodoties tajā. Tiklīdz atsevišķā dzīvā būtne atstāj materiālo ķermeni, tas tūlīt iet bojā, un gluži tāpat, līdzko Kungs Višnu atstāj kosmisko izpausmi, viss tiek iznīcināts. Atsevišķajai dzīvajai būtnei atbrīve no materiālās esamības ir nodrošināta tikai tad, kad viņa uztic sevi Dieva Augstākajai Personībai. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā: *mām eva ye prapadyante māyām etām taranti te*. Tādējādi vienīgais atbrīves cēlonis ir sevis uzticēšana Dieva Augstākajai Personībai. Tas, kā dzīvā būtne, uzticot sevi Dieva Augstākajai Personībai, atbrīvojas no materiālās dabas īpašībām, ļoti labi redzams piemērā ar cilvēku, kurš guļ istabā. Kad cilvēks guļ, visi redz, ka viņš atrodas istabā, taču īstenībā viņš nemaz neatrodas savā ķermenī, jo guļot cilvēks aizmirst savu ķermenisko esamību, lai gan citi redz, ka viņa

ķermenis turpat vien guļ. Gluži tāpat, ja cilvēks ir atbrīvots un nodarbojas ar garīgo kalpošanu Dievam Kungam, tad citiem var likties, ka viņš tāpat vien dara savus mājas darbus materiālajā pasaulē, bet, tā kā šī cilvēka apziņa ir vērsta uz Krišnu, viņš vairs nedzīvo šajā pasaulē. Viņa darbība ir citāda, gluži tāpat kā guļoša cilvēka darbība atšķiras no viņa ķermeniskās darbības. Bhagavad-gītā apstiprināts, ka bhakta, kas pastāvīgi ar pārpasaulīgu mīlestību kalpo Dievam Kungam, jau ir pacēlies pāri triju materiālās dabas īpašību ietekmei. Viņš jau atrodas garīgās apzināšanās Brahmana līmenī, lai gan liekas, ka viņš dzīvo ķermenī vai materiālajā pasaulē.

Par to Šrīla Rūpa Gosvāmī grāmatā "Bhakti-rasāmrita-sindhu" ir teicis, ka tas, kura vienīgā vēlme ir kalpot Dieva Augstākajai Personībai, materiālajā pasaulē var atrasties jebkuros apstākļos, tomēr viņš uzskatāms par džīvan-muktu, t.i., viņš ir atbrīvots jau šajā ķermenī, materiālajā pasaulē. Secinājums ir tāds, ka cilvēks, kurš pilnībā darbojas Krišnas apziņā, ir atbrīvots. Īstenībā viņam nav nekāda sakara ar materiālo pasauli. Tos, kuri neapzinās Krišnu, sauc par karmī un gjānī. Viņi pastāvīgi atrodas ķermeniskā līmenī un prāta līmenī un tāpēc nav atbrīvoti. Šo stāvokli sauc par kaivalja-nirasta-joni. Turpretī cilvēks, kas atrodas pārpasaulīgā līmenī, ir brīvs no atkārtotas dzimšanas un nāves. Arī tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā, ceturtajā nodaļā. Vienkārši iepazīstot Dieva Augstākās Personības Krišnas pārpasaulīgo dabu, cilvēks atbrīvojas no atkārtotas dzimšanas un nāves važām un, atstājis šo ķermeni, atgriežas mājās, atpakaļ pie Dieva. Tāds ir visu Vēdu secinājums. Tādējādi, saprotot iemiesoto Vēdu lūgšanas, cilvēkam jāuztic sevi Kunga Krišnas lotospēdām.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit sestajai nodaļai "Iemiesoto Vēdu lūgšanas".

Astoņdesmit septītā nodaļa. Kunga Šivas atpestīšana

Valdnieks Parīkšits bija dižens Kunga Krišnas bhakta, un tāpēc viņš jau bija atbrīvots, taču skaidrības labad viņš uzdeva Šukadēvam Gosvāmī dažādus jautājumus. Iepriekšējā nodaļā valdnieks Parīkšits jautāja: "Kāds ir augstākais Vēdu mērķis?" Šukadēva Gosvāmī to izskaidroja, izmantojot autoritatīvas zināšanas, kas bija nākušas pa mācekļu pēctecību, kuras locekļi bija Sanandana, Nārājana Riši, Nārada, Vjāsadēva un viņš pats. Secinājums bija tāds, ka garīgā kalpošana jeb bhakti ir augstākais Vēdu mērķis. Iesācējs bhakta var jautāt: "Ja dzīves augstākais mērķis un Vēdu secinājums ir pacelšanās garīgās kalpošanas līmenī, tad kāpēc Kunga Višnu bhaktas materiālā ziņā nav īpaši bagāti, turpretī Kunga Šivas bhaktas dzīvo pārticībā?" Lai noskaidrotu šo jautājumu, Mahārādža Parīkšits Šukadēvam Gosvāmī teica: "Mans dārgais Šukadēva Gosvāmī! Parasti ir tā, ka tie, kas godina Kungu Šivu, vienalga, vai viņi ir nākuši no cilvēku, dēmonu vai padievu sabiedrības, materiālā ziņā kļūst ļoti bagāti, lai gan pats Kungs Šiva dzīvo kā nabags. No otras puses, Kungs Višnu ir laimes dievietes valdnieks, bet Viņa bhaktas nav īpaši pārtikuši, un reizēm tiem vispār nav nekādu materiālo bagātību. Kungs Šiva guļ zem koka Himalaju kalnu sniegā. Viņš pat necēļ sev māju, tomēr Kunga Šivas godinātāji ir ļoti bagāti. Turpretī Krišna jeb Kungs Višnu dzīvo greznībā, vienalga, vai tā ir Vaikuntha vai šī materiālā pasaule, bet Viņa bhaktas liekas ļoti nabadzīgi. Kādēļ tā?"

Mahārādža Parīkšita jautājums ir ļoti saprātīgs. Divu veidu bhaktas, t.i., Kunga Šivas bhaktas un Kunga Višnu bhaktas, savā starpā pastāvīgi strīdas. Pat mūsdienās Indijā šīs bhaktu grupas nosoda viena otru, it īpaši Dienvidindijā, kur Rāmānudžāčārjas un Šankarāčārjas sekotāji reizēm rīko tikšanās, lai izprastu Vēdu secinājumu. Parasti šādos gadījumos uzvar Rāmānudžāčārjas sekotāji. Tātad Mahārādža Parīkšits vēlējās visu noskaidrot, uzdodot jautājumu Šukadēvam Gosvāmī. Tādam cilvēkam, kurš spēj atšķirt, var likties pretrunīgi un mīklaini, ka Kungs Šiva dzīvo ļoti nabadzīgi, lai gan viņa bhaktas ir ļoti bagāti, turpretī Kungs Krišna vai Kungs Višnu vienmēr ir bagāts, tomēr Viņa bhaktas liekas nabadzīgi.

Atbildot uz valdnieka Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī teica, ka Kungs Šiva ir materiālās enerģijas saimnieks. Materiālo enerģiju pārstāv dieviete Durga, un, tā kā Kungs Šiva ir viņas vīrs, dieviete Durga ir pilnībā pakļauta viņam. Tādējādi Kungs Šiva tiek uzskatīts par materiālās enerģijas saimnieku. Materiālā enerģija izpaužas trijās īpašībās, t.i., skaidrībā, kaislībās un neziņā, un tāpēc Kungs Šiva ir šo triju īpašību saimnieks. Lai gan Kungs Šiva saistīto dvēseļu labad atrodas saskarsmē ar šīm īpašībām, viņš tās vada un viņu pašu tās neskar. Lai gan šīs trīs īpašības ietekmē saistītās dvēseles, Kungs Šiva, būdams šo īpašību saimnieks, vienmēr stāv tām pāri.

No Šukadēvas Gosvāmī teiktā var saprast, ka atšķirībā no nesaprātīga cilvēka priekšstatiem dažādu padievu pielūgšana dod citādu iznākumu nekā Kunga Višnu godināšana. Šukadēva Gosvāmī skaidri norāda, ka, godinot Kungu Šivu, cilvēks saņem viena veida atalgojumus, turpretī, godinot Kungu Višnu, – pavisam cita veida atalgojumus. Tas ir apstiprināts arī Bhagavad-gītā: tie, kas godina dažādus padievis, iegūst to, ko šie padievi spēj dot. Arī tie, kas godina materiālo enerģiju, saņem šai darbībai atbilstošu atalgojumu, un līdzīgs iznākums ir arī pitu godināšanai. Bet tie, kas nodarbojas ar garīgo kalpošanu jeb godina Visaugsto Kungu Višnu vai Krišnu, nonāk uz Vaikunthas planētām vai Krišnalokas. Godinot Kungu Šivu, Brahmu vai kādu citu padievu, nav iespējams nonākt pārpasaulīgajā valstībā jeb paravjomā, garīgajās debesīs.

Tā kā šī materiālā pasaule ir triju materiālās dabas īpašību veidojums, visas dažādās izpausmes ir radušās no šīm trijām īpašībām. Mūsdienu civilizācija ar materialistiskās zinātnes palīdzību ir radījusi daudzas mašīnas un ērtības, tomēr tas viss ir tikai dažādi materiālo īpašību mijiedarbības veidi. Lai gan Kunga Šivas bhaktas var iegūt daudz ko materiālu, mums jāsaprot, ka visas šīs lietas ir veidotas no

trijām dabas īpašībām. Šīs trīs īpašības tālāk izvērsas sešpadsmit daļās, t.i., desmit jutekļos (piecos darbīgajos jutekļos un piecās maņās), prātā un piecos elementos (zemē, ūdenī, gaisā, ugunī un debesīs). Šie sešpadsmit elementi ir triju īpašību izvērsumi. Materiālā laime jeb bagātība nozīmē jutekļu apmierināšanu, it īpaši dzimumorgānu, mēles un prāta apmierināšanu. Izmantojot savu prātu, mēs radām daudz ko patīkamu, lai sagādātu baudas dzimumorgāniem un mēlei. Cilvēka bagātība materiālajā pasaulē tiek vērtēta pēc tā, kā viņš nodarbina savus dzimumorgānus un mēli jeb, citiem vārdiem sakot, cik labi viņš spēj izmantot savas dzimumspējas un kā viņš spēj apmierināt savu izsmalcināto garšu, baudot ēdienus. Civilizācijas materiālā attīstība rada nepieciešamību pēc priekšmetiem, kas ļauj gūt prātā izgudrotas baudas, lai cilvēki varētu būt laimīgi, balstoties uz šiem diviem principiem: dzimumorgānu apmierinājumu un mēles apmierinājumu. Tā ir arī atbilde uz valdnieka Parīkšita jautājumu Šukadēvam Gosvāmī par to, kāpēc Kunga Šivas godinātāji ir tik bagāti.

Īstenībā Kunga Šivas bhaktas ir bagāti tikai materiālo īpašību ziņā. Šī tā dēvētā civilizācijas attīstība patiesībā tikai sapin cilvēku materiālajā esamībā. Tā ir nevis attīstība, bet pagrimums. Secinājums ir tāds, ka Kungs Šiva ir triju īpašību saimnieks, tāpēc Viņa bhaktas savu jutekļu apmierināšanai saņem to, kas radīts šo īpašību mijiedarbībā. Taču Bhagavad-gītā ir dots Kunga Krišnas norādījums, ka cilvēkam ir jāpaceļas pāri esamībai šajās īpašībās. *Nistrai-guṇyo bhavārjuna*: cilvēka dzīves sūtība ir pacelties pāri šīm trijām īpašībām. Kamēr cilvēks nav nistraigunja, viņš nespēj izkļūt no materiālajiem pinekļiem. Citiem vārdiem sakot, Kunga Šivas dotie labumi patiesībā nenes svētību saistītajām dvēselēm, lai gan var likties, ka viņas kļūst bagātas.

Šukadēva Gosvāmī turpināja: "Dieva Augstākā Personība Hari stāv pāri trijām materiālās dabas īpašībām." Bhagavad-gītā teikts, ka tas, kurš uztic sevi Viņam, atbrīvojas no triju materiālās dabas īpašību varas. Tā kā Hari bhaktas atrodas ārpus triju materiālās dabas īpašību ietekmes, arī pats Hari, protams, ir pārpasaulīgs. Tāpēc Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Hari jeb Krišna ir sākotnējā Augstākā Personība. Pastāv divu veidu prakriti jeb spējas, t.i., iekšējā spēja un ārējā spēja, un Krišna valda pār tām abām. Viņu apzīmē ar vārdu "sarva-drik" jeb "visas iekšējās un ārējās spējas darbības uzraugs", un Viņš arī tiek saukts par upadraštu jeb augstāko padomdevēju. Tā kā Krišna ir augstākais padomdevējs, Viņš ir augstāks par visiem padieviem, kas tikai pakļaujas augstākā padomdevēja norādījumiem. Tādējādi, ja cilvēks tieši seko Visaugstā Kunga norādījumiem, kas pasniegti Bhagavad-gītā un Šrīmad Bhāgavatamā, tad viņš pamazām kļūst par nirgunu, t.i., paceļas pāri materiālo īpašību mijiedarbībai. Būt par nirgunu nozīmē būt brīvam no materiālajām bagātībām, jo, kā jau mēs paskaidrojām, materiālā bagātība nozīmē triju materiālo īpašību darbības un pretdarbības pieaugumu. Cilvēks, kas nelepojas ar materiālajām bagātībām, bet godina Dieva Augstāko Personību, kļūst bagāts garīgajā ziņā, t.i., izkopj zināšanas un Krišnas apziņu. Kļūt par nirgunu nozīmē sasniegt mūžīgu mieru, bezbailību, reliģiozitāti, zināšanas un atsacīšanos. Visas šīs pazīmes liecina par to, ka cilvēks ir atbrīvojies no materiālo īpašību sārņiem.

Atbildot uz Mahārādžas Parīkšita jautājumu, Šukadēva Gosvāmī sāka stāstīt kādu vēsturisku notikumu, kas bija saistīts ar Mahārādžas Parīkšita vectēvu, valdnieku Judhištīru. Viņš teica, ka valdnieks Judhištīra, lielajā ziedošanas laukumā pabeidzis ašvamēdhas ceremoniju, diženu autoritāšu klātbūtnē uzdeva šo pašu jautājumu: kādēļ Kunga Šivas bhaktas kļūst materiāli bagāti, turpretī Kunga Višnu bhaktas ne? Šukadēva Gosvāmī ar nolūku nosauca valdnieku Judhištīru par Mahārādžas Parīkšita vectēvu, lai Mahārādžu iedvesmotu doma, ka viņš ir saistīts ar Krišnu un ka viņa vectēvs ir bijis ļoti tuvs Dieva Augstākajai Personībai.

Lai gan Krišna pēc savas dabas vienmēr ir apmierināts, Mahārādžas Judhištīras jautājums Viņu iepriecināja vēl vairāk, jo šādi jautājumi un atbildes uz tiem ir ļoti svarīgi visai Krišnas apziņas sabiedrībai. Ja Kungs Krišna kādreiz kaut ko stāsta bhaktam, tad tas ir domāts ne tikai šim bhaktam,

bet arī visai cilvēcei. Dieva Augstākās Personības norādījumi ir svarīgi pat padieviem, kurus vada Kungs Brahma, Kungs Šiva un citi. Dieva Augstākā Personība ir atnākusi uz šo pasauli visu dzīvo būtņu labad, un tas, kurš neņem vērā Kunga norādījumus, ir ļoti neveiksmīgs.

Kungs Krišna Mahārādžam Judhištīram atbildēja: "Ja Es dodu īpašu svētību kādam bhaktam un īpaši vēlos rūpēties par viņu, tad Es vispirms atņemu viņa bagātības." Kad bhakta zaudē pilnīgi visu vai arī kļūst daudz nabadzīgāks nekā agrāk, radinieki un ģimenes locekļi kļūst vienaldzīgi pret viņu un lielākajā daļā gadījumu sarauj savas saites ar viņu. Tad bhakta kļūst divkārt nelaimīgs. Vispirms viņš ir nelaimīgs tāpēc, ka Krišna ir atņēmis viņam bagātības, un bhaktas bēdas vēl vairo tas, ka nabadzības dēļ viņu pamet radinieki. Ja bhakta tādā veidā nonāk grūtā stāvoklī, tad mums jāsaprot, ka tas nenotiek agrākās bezdievīgās darbības jeb karma-phalas dēļ. Bhaktu nabadzīgu ir padarījusi Dieva Personība. Gluži tāpat, ja bhakta kļūst materiālā ziņā bagāts, tad arī tas nav viņa dievbijīgās darbības nopelns. Jebkurā gadījumā, vai bhakta kļūst bagātāks vai nabadzīgāks, tas notiek pēc Dieva Augstākās Personības gribas. Krišna to dara ar īpašu nolūku, lai bhakta būtu pilnīgi atkarīgs no Viņa un atbrīvotos no visiem materiālajiem pienākumiem. Tad bhakta var vērst savus spēkus, izmantot prātu un ķermeni – visu, lai kalpotu Dievam Kungam, un tā ir tīra garīgā kalpošana. Tāpēc Nārada-pančarātrā teikts: *sarvopādhi-vinimuktam*, kas nozīmē "brīvs no visiem apzīmējumiem". Darbība, kas veikta ģimenes, sabiedrības, kopienas, nācijas vai cilvēces labad, ir apzīmējumu saistīta: "Es piederu šai sabiedrībai; es piederu šai kopienai; es piederu šai nācijai; es piederu šim dzīvo būtņu veidam." Tie visi ir tikai apzīmējumi. Kad ar Dieva Kunga žēlastību bhakta atbrīvojas no visiem apzīmējumiem, viņa garīgā kalpošana kļūst par īstenu naiškarmu. Gjānī ir ļoti pieķērušies naiškarmas līmenim, kurā cilvēka darbība vairs neizraisa materiālas sekas. Kad bhaktas darbībai vairs nav seku, tad to vairs nevar uzskatīt par karma-phalu jeb auglīgu darbību. Kā jau iemiesotās Vēdas to paskaidroja, bhaktas laimi un ciešanas rada Dieva Personība, un tāpēc bhakta neraizējas par to, vai viņš ir laimīgs vai nelaimīgs. Viņš tikai turpina izpildīt savas garīgās kalpošanas pienākumus. Lai gan ārēji liekas, ka bhakta ir pakļauts auglīgai darbībai un tās sekām, īstenībā viņš ir brīvs no darbības sekām.

Var rasties jautājums, kādēļ Dieva Personība sagādā bhaktam šādus pārbaudījumus. Atbilde ir tāda, ka Dievs Kungs ir gluži kā tēvs, kurš reizēm ir nelaiņš pret saviem dēliem. Bhakta ir sevi uzticējusi dvēsele, un par viņu rūpējas Visaugstais Kungs. Tāpēc, ja Kungs liek bhaktam nonākt patīkamos vai nepatīkamos apstākļos, tad jāsaprot, ka tas notiek saskaņā ar Dieva Personības plašajām iecerēm. Piemēram, Kungs Krišna lika nonākt Pāndaviem tādās grūtībās, ka pat vectēvs Bhīšma nespēja saprast, kā tas varēja gadīties. Lai gan Pāndavu ģimeni vadīja visdievbijīgākais valdnieks Judhištīra un to aizsargāja tādi diženi karotāji kā Bhīma un Ardžuna, un, vēl jo vairāk, lai gan Pāndavi bija tuvi Kunga Krišnas draugi un radinieki, viņiem nācās tik daudz ko pārciest, un Bhīšma par to ļoti skuma. Taču vēlāk izrādījās, ka to visu bija iecerējis Krišna, Dieva Augstākā Personība, lai paveiktu savu lielo misiju, t.i., iznīcinātu neliešus un aizsargātu bhaktas.

Te var uzdot vēl vienu jautājumu: ja bhakta nonāk patīkamos un nepatīkamos apstākļos pēc Dieva Personības gribas, bet parasts cilvēks saņem patīkamo un nepatīkamo saskaņā ar saviem agrākajiem darbiem, tad kāda ir atšķirība? Kādā ziņā bhakta ir labāks par parastu karmī? Atbilde ir tāda, ka karmī un bhaktas neatrodas vienā līmenī. Lai kādos apstākļos būtu karmī, viņš turpina griezties dzimšanas un nāves ritenī, jo viņš ir saglabājis karmas jeb auglīgās darbības sēklu, un, kad rodas iespēja, šī sēkla nes augļus. Parastam cilvēkam pēc karmas likuma pastāvīgi nākas dzimt un mirt, turpretī bhaktas ciešanas un laimi ir radījis nevis karmas likums, bet gan tās uz laiku ir piešķīris Visaugstais Kungs, un tās bhaktu nesaista. Kungs to visu dara tikai tāpēc, lai sasniegtu kādu noteiktu mērķi, un ar to arī viss beidzas. Ja karmī darbojas dievbijīgi, tad nonāk uz debesu planētām, bet bezdievīga darbība viņu noved ellē. Taču bhaktu tā saucamā dievbijīgā darbība nepadara un bezdievīga darbība neliek viņam pagrimt, neatkarīgi no savas darbības bhakta nonāk garīgajā valstībā. Tādējādi bhaktas laime un

ciešanas un karmī laime un ciešanas nav viens un tas pats. To apstiprina Jamarādža, runājot ar saviem kalpiem sakarā ar Adžāmilas atbrīvošanu. Jamarādža saviem sekotājiem teica, ka viņi drīkst tuvoties tikai tādiem cilvēkiem, kas nekad nav izrunājuši Dieva Kunga svēto vārdu, un nav atcerējušies Viņa veidolu, īpašības un spēles. Vēl Jamarādža teica, lai viņa kalpi nekad neaiztiec bhaktas. Gluži otrādi, ja Jamarādžas vēstnešiem nāktos satikt bhaktas, tad viņiem būtu jānoliecas to priekšā. Tātad nevar būt ne runas par to, ka bhakta šajā materiālajā pasaulē varētu pacelties augstāk vai pagrimt. Starp to, kā māte soda bērnu, un to, kā tiek sodīts ienaidnieks, ir milzīga atšķirība. Tādēļ bhaktas ciešanas nav tādas pašas kā parasta karmī ciešanas.

Te var uzdot vēl vienu jautājumu. Ja Dievs ir visvarens, tad kāpēc gan Viņam būtu jācenšas mācīt savus bhaktas, sagādājot tiem ciešanas? Atbilde ir tāda, ka Dieva Augstākā Personība rada bhaktām grūtus apstākļus ar noteiktu nolūku. Reizēm ciešanās bhakta daudz vairāk pieķeras Krišnam. Piemēram, kad Krišna gribēja braukt no Pāndavu galvaspilsētas uz mājām un atvadījās no Pāndaviem, Kuntīdēvi sacīja: "Dārgais Krišna! Kad mums bija grūti, Tu vienmēr biji kopā ar mums. Tagad, kad mēs esam kļuvuši par valdniekiem, Tu mūs atstāj. Es labāk gribētu dzīvot grūtībās nekā zaudēt Tevi." Kad bhakta nonāk grūtos apstākļos, viņa bhakti darbība pieaug. Tāpēc īpašā žēlastībā pret bhaktām Kungs reizēm sagādā viņiem ciešanas. Turklāt ir teikts, ka laime daudz saldāka ir tiem, kas izgaršojuši bēdu rūgtumu. Visaugstais Kungs ierodas materiālajā pasaulē tikai tāpēc, lai aizsargātu savus bhaktas no ciešanām. Citiem vārdiem sakot, ja bhaktām neklātos grūti, tad Kungam nemaz nebūtu jāierodas. Kas attiecas uz dēmonu un neliešu nogalināšanu, tad to Viņš viegli varētu izdarīt ar savām dažādajām enerģijām, gluži kā daudzus asuras nogalina Viņa ārējā enerģija, dieviete Durga. Lai nogalinātu šādus dēmonus, Kungam nav vajadzības ierasties pašam, bet, kad bhaktam klājas grūti, tad Viņam ir jānāk. Kungs Nrisimhadēva ieradās nevis, lai nogalinātu Hiranjakašipu, bet, lai satiktu un svētītu Prahlādu. Citiem vārdiem sakot, Kungs ieradās tāpēc, ka Mahārādžam Prahlādam klājās ļoti grūti.

Kad pēc tumšas nakts no rīta uzlec saule, tā ir ļoti patīkama; kad ir neizturams karstums, tad ļoti patīkams ir auksts ūdens; un, kad ir auksta ziema, ļoti patīkams ir silts ūdens. Gluži tāpat, kad bhakta ir izbaudījis dzīvi materiālajā pasaulē, tad garīgā laime, ko piešķir Dievs Kungs, ir vēl jaukāka un patīkamāka.

Kungs turpināja: "Kad Mans bhakta zaudē visas materiālās bagātības un kad radinieki, draugi un ģimenes locekļi viņu pamet, tad bhaktam vairs nav neviena apgādnieka, un viņš pilnīgi rod patvērumu pie Kunga lotospēdām." Šrīla Narotama dāsa Thākurs savā dziesmā raksta: "Mans dārgais Kungs Krišna! Ak, Nandas Mahārādžas dēls! Tu tagad stāvi manā priekšā kopā ar valdnieka Vrišābhānu meitu Šrīmatī Rādhārānī. Nu es uzticu sevi Tev. Lūdzu, pieņem mani! Neatraidi mani! Tu man esi vienīgais patvērums."

Kad bhakta tādējādi nonāk tā saucamajās grūtībās un zaudē bagātības un ģimeni, viņš cenšas atkal kļūt bagāts kā agrāk. Lai gan viņš to cenšas atkal un atkal, Krišna atkal un atkal tam visu atņem. Tā bhakta beidzot viļš materiālajā darbībā un, zaudējis visas cerības, viņš var pilnībā uzticēt sevi Dieva Augstākajai Personībai. Šādiem cilvēkiem Kungs, kas atrodas sirdī, iesaka būt kopā ar bhaktām. Bhaktu sabiedrībā cilvēks iegūst dabisku tieksmi kalpot Dieva Personībai, un Kungs viņam tūlīt dod visas iespējas pilnveidoties Krišnas apziņā. Turpretī nebhaktas ļoti rūpējas par sava materiālā stāvokļa saglabāšanu. Tāpēc šādi nebhaktas parasti nesāk godināt Dieva Augstāko Personību, bet gan godina Kungu Šivu vai citus padievis, lai tūlīt varētu gūt kādus materiālus labumus. Tāpēc Bhagavad-gītā ir teikts: *kāṅkṣantaḥ karmaṇāṁ siddhiṁ yajanta iha devatāḥ* – karmī, kas vēlas gūt panākumus šajā materiālajā pasaulē, godina dažādus padievis. Vēl Kungs Krišna norāda, ka tie, kas godina padievis, nav apveltīti ar nobriedušu saprātu. Tāpēc Dieva Augstākās Personības bhaktas, kas ir ļoti pieķērušies Kungam, nav nejēgas un nemeklē laimi pie padieviem.

Kungs Krišna valdniekam Judhištīram sacīja: "Mans bhakta dzīvē nebaidās ne no kādām grūtībām; viņš vienmēr ir stingrs. Tāpēc Es atdošu sevi viņam, un ar Manu svētību viņš var sasniegt visaugstākos panākumus." Svētību, ko Augstākā Personība dod pārbaudītam bhaktam, sauc par brahmanu, t.i., šīs svētības lielumu var salīdzināt tikai ar visucaustrāvojošā diženumu. Ar vārdu "brahmans" apzīmē to, kas ir bezgalīgi liels, un to, kas bezgalīgi izvērsas. Šo žēlastību vēl sauc arī par paramu, jo šajā materiālajā pasaulē tai nav nekā līdzīga, un to sauc arī par sūkšmu, ļoti smalku. Dieva Kunga žēlastība pret pārbaudītu bhaktu ir ne vien liela un bezgalīgi plaša, bet šo žēlastību arī caustrāvo vissmalkākā pārpasaulīgā mīlestība starp bhaktu un Dievu Kungu. Šādu žēlastību vēl sauc par čin-mātru jeb pilnībā garīgu. Šeit vārds "mātram" norāda uz absolūtu garīgumu, ko neaptraipa nekādas materiālās īpašības. Vēl šo žēlastību sauc par sat (mūžīgu) un anatakam (bezgalīgu). Ja Dieva Kunga bhaktam tiek dota tāda bezgalīga garīga svētība, tad kāpēc viņam būtu jāgodina padievi? Krišnas bhakta negodina Kungu Šivu vai Brahmu, vai kādu citu zemāku padievu. Viņš pilnīgi velta sevi pārpasaulīgajai, mīlestības pilnajai kalpošanai Dieva Augstākajai Personībai.

Šukadēva Gosvāmī turpināja: "Padievi, kurus vada Kungs Brahma un Kungs Šiva un starp kuriem ir arī Kungs Indra, Čandra, Varuna un citi, pavisam ātri ir apmierināti, ja viņu bhaktas izturas labi, un ātri dusmojas, ja tie ir slikti. Taču to nevar teikt par Dieva Augstāko Personību Višnu." Tas nozīmē, ka trīs materiālās dabas īpašības vada visas šīs materiālās pasaules dzīvās būtnes, arī padievis, un tāpēc materiālajā pasaulē ir ļoti daudz neziņas un kaislību. Tie bhaktas, kas saņem svētību no padieviem, arī piesārņojas ar materiālajām īpašībām, it īpaši ar kaislībām un neziņu. Tāpēc Kungs Šrī Krišna Bhagavad-gītā norāda, ka pieņemt svētību no padieviem nav īpaši saprātīgi, jo šāda svētība dod tikai laicīgu labumu. Godinot padievis, cilvēks var viegli iegūt materiālās bagātības, taču tas viss var ļoti slikti beigties. Tāpēc padievis svētības vēlas saņemt tikai tie, kas nav īpaši saprātīgi. Cilvēki, kas pieņem padievis svētības, pamazām kļūst lepni par savām materiālajām bagātībām un noniecina tos, kuri viņiem šīs svētības devuši.

Šukadēva Gosvāmī valdniekam Parīkšitam sacīja: "Mans dārgais valdniek! Kungs Brahma, Kungs Višnu un Kungs Šiva ir trīs galvenās šīs materiālās pasaules dievības, un viņi var svētīt vai nolādēt jebkuru. No šiem trijiem Kungs Brahma un Kungs Šiva ir ļoti viegli apmierināmi un ļoti viegli sadusmojami. Kad viņi ir apmierināti, tie bez apdomas dod jebkuras svētības, bet, kad viņi ir dusmīgi, tie bez apdomas nolād savus bhaktas. Taču Kungs Višnu nav tāds. Kungs Višnu visu ņem vērā. Ja bhakta kaut ko vēlas no Kunga Višnu, tad Kungs Višnu vispirms apdomā, vai šī svētība galu galā nesis bhaktam labumu. Kungs Višnu nekad nedod tādas svētības, kas galu galā noved pie posta. Kungs Višnu ir pārpasaulīgs un vienmēr žēlsirdīgs. Tāpēc, dodams svētību, Viņš vispirms padomā, vai tā bhaktam nāks par labu. Tā kā Dieva Augstākā Personība vienmēr ir žēlsirdīga, pat tad, kad Kungs nogalina kādu dēmonu vai šķietami dusmojas uz kādu bhaktu, Viņa rīcība vienmēr ir svētīga. Tāpēc ir teikts, ka Dieva Augstākā Personība ir visādā ziņā laba. Viss, ko Kungs dara, ir labs."

Kas attiecas uz tādu padievis kā Kunga Šivas dotajām svētībām, diženi gudrie min šādu vēsturisku notikumu. Reiz Kungs Šiva deva svētību Šakuni dēlam dēmonam Vrikāsuram un pats nonāca lielās briesmās. Vrikāsura gribēja saņemt svētību, bet nevarēja izlemt, kuru no trijām valdošajām dievībām vajadzētu godināt, lai to saņemtu. Tā iznāca, ka Vrikāsura satika diženo gudro Nārādu un jautāja viņam, pie kuras dievības vērsties, lai visātrāk saņemtu savas askēzes augļus. Vrikāsura sacīja: "Es vēlētos godināt kādu no trijām dievībām: Kungu Brahmu, Kungu Višnu vai Kungu Šivu. Kuru no viņiem var visātrāk iepriecināt?" Nārāda nojauta, kas dēmonam padomā, un teica: "Ja tu godināsi Kungu Šivu, tad ļoti ātri saņemsi to, ko vēlies. Kungu Šivu var ļoti ātri apmierināt un ļoti ātri sadusmot. Tādēļ pacenties iepriecināt Kungu Šivu." Nārāda arī pastāstīja par gadījumiem, kad tādi dēmoni kā Rāvāna un Bānāsura bija iepriecinājuši Kungu Šivu ar savām lūgšanām un saņēmuši lielas bagātības. Tā kā diženais gudrais Nārāda zināja, kāda ir dēmona Vrikāsuras daba, viņš tam neieteica

godināt Višnu vai Kungu Brahmu. Tādi ļaudis kā Vrikāsura, kas atrodas materiālajā neziņas īpašībā, nespēj nodarboties ar Višnu godināšanu.

Uzklausījis Nāradas norādījumus, dēmons Vrikāsura devās uz Kēdāranāthu. Šī svētceļojumu vieta pastāv vēl joprojām, un tā atrodas netālu no Kašmiras. Kēdāranāthā gandrīz vienmēr ir sniegs, taču uz neilgu laiku, jūlijā, tur var apskatīt dievību, un bhaktas dodas uz turieni, lai godinātu to. Kēdāranātha ir svētceļojumu vieta Kunga Šivas bhaktām. Saskaņā ar Vēdu norādījumiem ēdiens, kas tiek piedāvāts dievībām, tiek veltīts ugunij. Tāpēc visās ceremonijās ir nepieciešama uguns ziedošana. Šāstrās ir īpaši teikts, ka ēdiens dieviem jāpiedāvā caur uguni. Tāpēc dēmons Vrikāsura devās uz Kēdāranāthu un iededza ziedošanas uguni, lai iepriecinātu Kungu Šivu.

Iededzis Šivam veltīto uguni, viņš sāka griezt gabalus no savas miesas un piedāvāt tos Kungam Šivam. Tā ir godināšana neziņā. Bhagavad-gītā ir minētas dažāda veida ziedošanas. Ir ziedošanas, kas notiek skaidrībā, ir ziedošanas, kas notiek kaislībās, un ir ziedošanas, kas notiek neziņā. Pasaulē ir dažādu veidu cilvēki, un tāpēc ir arī dažādas tapasjas un godināšanas. Taču augstākā tapasja, Krišnas apziņa, ir augstākā joga un augstākā ziedošana. Kā teikts Bhagavad-gītā, augstākā joga ir vienmēr domāt par Kungu Krišnu savā sirdī, un augstākā ziedošana ir sankīrtana-jagja.

Bhagavad-gītā teikts, ka padievu godinātājiem nav saprāta. Kā mēs vēlāk šajā nodaļā uzzināsim, Vrikāsura gribēja iepriecināt Kungu Šivu, lai sasniegtu zema līmeņa materiālistisku mērķi, kas bija laicīgs un nenesa īstenu labumu. Asuras jeb būtnes neziņā pieņem šādas svētības no padieviem. Pilnīgā pretstatā šīm ziedošanām neziņā, Kunga Višnu vai Krišnas godināšana ar arčana-vidhi paņēmienu ir ļoti vienkārša. Bhagavad-gītā Kungs Krišna norāda, ka Viņš no sava bhaktas pieņem pat nelielu augli, kādu puķi vai nedaudz ūdens, ko var sagādāt jebkurš cilvēks, vienalga, vai viņš bagāts vai nabags. Protams, ja cilvēks ir bagāts, tad tas nenozīmē, ka viņam būtu jāpiedāvā Kungam tikai mazliet ūdens, mazs augļa gabaliņš vai maza lapiņa. Veltei ir jāatbilst cilvēka stāvoklim. Taču, ja bhakta ir ļoti nabadzīgs, Kungs no viņa pieņem pat visvienkāršāko velti. Kunga Višnu vai Krišnas godināšana ir ļoti vienkārša, un ar to var nodarboties jebkurš visā pasaulē. Turpretī godināšana neziņā, ar kādu nodarbojās Vrikāsura, ir ne vien ļoti grūta un sāpīga, bet arī gluži veltīga. Tāpēc Bhagavad-gītā ir teikts, ka padievu godinātājiem nav saprāta. Viņiem godināšanas ceļš ir ļoti grūts, bet iegūtie augļi – nepastāvīgi un pārejoši.

Lai gan Vrikāsura turpināja savu ziedošanas ceremoniju sešas dienas, viņš neguva iespēju ieraudzīt pašu Kungu Šivu, savas godināšanas mērķi. Vrikāsura vēlējās redzēt Kungu Šivu vaigu vaigā un lūgt viņam svētību. Te parādās vēl viena atšķirība starp dēmonu un bhaktu. Bhakta ir pārliecināts, ka viss, ko viņš mīlestības pilnā kalpošanā velta Dievībai, tiek pieņemts, bet dēmons vēlas skatīt savu godināmo dievību vaigu vaigā, lai varētu tieši saņemt svētību. Bhakta negodina Višnu vai Kungu Krišnu, lai iegūtu kaut kādus labumus. Tāpēc bhakta ir akāma, t.i., brīvs no vēlmēm, bet nebhakta ir sarva-kāma, t.i., viņš vēlas visu. Septītajā dienā dēmons Vrikāsura nolēma nogriezt sev galvu un ziedot to par prieku Kungam Šivam. Viņš nomazgājās tuvējā ezerā un tāpat, ar slapju augumu un matiem, sagatavojās nocirst sev galvu. Saskaņā ar Vēdu paražām upurējamais dzīvnieks vispirms tiek nomazgāts un pēc tam, kamēr tas vēl ir slapjš, ziedots. Kad dēmons jau gatavojās nocirst sev galvu, Kungu Šivu pārņēma līdzjūtība. Šāda līdzjūtība ir skaidrības pazīme. Kungu Šivu sauc par trilingu. Tādējādi līdzjūtība viņa dabā liecina par skaidrību. Šāda līdzjūtība ir visām dzīvajām būtnēm. Kungam Šivam palika žēl dēmona tāpēc, ka tas veltīja ziedojumu ugunī savu miesu. Tāda līdzjūtība ir dabiska. Pat ja parasts cilvēks redz, ka kāds grib izdarīt pašnāvību, viņa pienākums ir to glābt. Cilvēks dara to dabiski. Nav vajadzības viņu lūgt. Tāpēc, kad Kungs Šiva iznāca no uguns, lai neļautu dēmonam izdarīt pašnāvību, tā nebija kaut kāda īpašas labvēlības pazīme.

Kungs Šiva ar savu pieskārienu paglāba dēmonu no pašnāvības un tūlīt izdziedēja visas viņa rētas.

Dēmona ķermenis kļuva tāds pats kā agrāk. Tad Kungs Šiva dēmonam teica: "Mans dārgais Vrikāsura! Nevajag cirst nost galvu. Lūdz man jebkuru svētību, un es tavu vēlmi piepildīšu. Es nezinu, kāpēc tu manis iepriecināšanai gribēji nocirst sev galvu. Es esmu priecīgs, ja man kāds piedāvā mazliet ūdens." Patiesībā, saskaņā ar Vēdu paražām šiva-linga vai Kunga Šivas veidols templī tiek godināts, tam piedāvājot Gangas ūdeni, jo ir teikts, ka Kungs Šiva ļoti priecājas par to, ka Gangas ūdens plūst pār viņa galvu. Bhaktas parasti piedāvā Gangas ūdeni un bilvas koka lapas, kas ir īpaši domātas piedāvāšanai Kungam Šivam un dievietei Durgai. Kungam Šivam tiek piedāvāti arī šī koka augļi. Kungs Šiva Vrikāsuram teica, ka viņš ir apmierināts ar pavisam vienkāršu godināšanu. Kāpēc gan dēmons tik ļoti gribēja nocirst sev galvu, un kāpēc viņš, pārciezdams lielas sāpes, grieza savu ķermeni gabalos un piedāvāja tos ugunij? Šādas smagas askēzes nebija vajadzīgas. Jebkurā gadījumā, Kungs Šiva aiz līdzjūtības bija gatavs dot dēmonam jebkuru svētību.

Kad Kungs Šiva piedāvāja Vrikāsuram svētību, dēmons izvēlējās kaut ko šausmīgu. Viņš bija ļoti grēcīgs, un tie, kas ir grēcīgi, nezina, kādas svētības jālūdz dievībām. Tāpēc Vrikāsura lūdza, lai Kungs Šiva dod viņam tādu spēju, lai ikviens, kura galvai viņš pieskartos, tūlīt mirtu ar pāršķeltu galvaskausu. Bhagavad-gītā dēmoni nosaukti par duškriti jeb neliešiem. Vārds "kriti" nozīmē "augsti godājams", bet, kad šim vārdam pievieno priedēkli "duš", tas nozīmē "pretīgs". Duškriti nevis uztic sevi Dieva Augstākajai Personībai, bet gan godina dažādus padievis, lai saņemtu šausmīgus materiālos labumus. Reizēm tādi dēmoni kā materiālie zinātnieki izgudro nāvīgus ieročus. Viņi, pateicoties saviem nopelniem, nevis atklāj kaut ko tādu, kas varētu paglābt ļaudis no nāves, bet gan izgudro ieročus, kas tikai vairo nāvi. Kungs Šiva ir pietiekami varens, lai dotu jebkuru svētību. Tāpēc dēmons varēja viņam prasīt kaut ko tādu, kas nestu cilvēcei labumu, taču viņš domāja tikai par sevi un gribēja, lai ikviens, kura galvai viņš pieskartos, tūlīt mirtu.

Kungs Šiva saprata dēmona nolūkus un bēdājās par to, ka apsolījis dot jebkuru svētību. Kungs Šiva turēja savu vārdu, taču savā sirdī bija ļoti nelaimīgs, ka apsolījis Vrikāsuram svētību, kas ir tik bīstama cilvēcei. Dēmoni tiek saukti par duškriti jeb neliešiem, jo par spīti savām prāta spējām un nopelniem viņi šos nopelnus un domāšanas spējas izmanto, lai darītu kaut ko šausmīgu. Piemēram, reizēm materiālistiskie dēmoni izgatavo nāvīgus ieročus. Zinātniskie pētījumi, kas ļauj izdarīt šādus atklājumus, bez šaubām, prasa ļoti attīstītu prātu, taču zinātnieki nevis atklāj kaut ko tādu, kas būtu cilvēcei svētīgs, bet gan ar saviem izgudrojumiem tikai paātrina nāvi, kas katram cilvēkam jau tāpat ir nolikta. Gluži tāpat Vrikāsura nelūdza vis Kungam Šivam kaut ko cilvēcei svētīgu, bet gan gribēja iegūt ļoti bīstamas spējas. Tāpēc Kungs Šiva bija bēdīgs. Taču Dieva Personības bhaktas nekad nelūdz Kungam Višnu vai Krišnam svētības, un, pat ja viņi kaut ko lūdz, tad tas nav bīstams sabiedrībai. Lūk, kāda ir atšķirība starp dēmoni un bhaktām jeb starp Kunga Šivas godinātājiem un Kunga Višnu godinātājiem.

Stāstot Mahārādžam Parīkšitam gadījumu ar Vrikāsuru, Šukadēva Gosvāmī uzrunāja valdnieku par Bhāratu, norādot, ka Mahārādža Parīkšits ir dzimis bhaktu ģimenē. Kad Mahārādža Parīkšits vēl atradās mātes klēpī, Kungs Krišna viņu izglāba. Arī tagad valdnieks varēja lūgt, lai Kungs Krišna viņu paglābj no brāhmana lāsta, taču viņš to nedarija. Turpretī dēmons gribēja kļūt nemirstīgs, nogalinot visus ar savas rokas pieskārienu. Kungs Šiva to saprata, taču solījumu vajadzēja pildīt, un viņš deva šo svētību.

Dēmons bija ārkārtīgi grēcīgs, un viņš tūlīt nolēma, ka izmantos šo svētību, lai nogalinātu Kungu Šivu un pats varētu baudīt viņa sievu Gaurī (Pārvatī). Vrikāsura tūlīt gribēja uzlikt savu roku Kungam Šivam uz galvas. Kungs Šiva nonāca ļoti neērtā stāvoklī, jo viņam draudēja briesmas no svētības, ko pats nupat bija devis dēmonam. Tas ir vēl viens piemērs, kā materiālistiski bhaktas aplami izmanto padievu dotās spējas.

Daudz nedomādams, dēmons Vrikāsura gāja pie Kunga Šivas, lai uzliktu roku viņam uz galvas. Kungs Šiva tā izbijās, ka sāka drebēt un bēga no zemes debesīs, no debesīm uz citām planētām līdz sasniedza Visuma robežu, kas atrodas augstāk par pašām augstākajām planētām. Kungs Šiva bēga no vienas vietas uz otru, bet dēmons Vrikāsura viņu vajāja. Citu planētu valdošās dievības, kā Brahma, Indra un Čandra, nezināja, kā paglābt Kungu Šivu no draudošajām briesmām. Kungs Šiva bēga, bet viņi tikai noskatījās.

Galū galā Kungs Šiva devās pie Kunga Višnu, kurš atrodas šajā Visumā uz Švētadvīpas planētas. Švētadvīpa ir Vaikunthas planēta, kas atrodas šajā pasaulē, bet ko neskar ārējā enerģija. Kungs Višnu savā visucaurstrāvojošajā veidā atrodas visur, taču tur, kur Viņš atrodas pats, vienmēr ir Vaikunthas gaisotne. Bhagavad-gītā teikts, ka Kungs mīt visu dzīvo būtņu sirdīs. Tādējādi Viņš ir arī daudzu zemas izcelsmes dzīvo būtņu sirdīs, taču tas nenozīmē, ka Viņš pats būtu zemas izcelsmes. Jebkura vieta, kur atrodas Višnu, pārvēršas par Vaikunthu. Tātad arī šī Visuma planēta Švētadvīpa ir Vaikunthaloka. Šāstrās teikts, ka dzīvot mežā nozīmē būt skaidrībā, dzīvot pilsētās un ciemos nozīmē būt kaislībās un dzīvot vietās, kur cilvēki nodarbojas ar četrus veidus grēkiem, t.i., neatļautiem dzimumsakariem, apreibināšanos, gaļas ēšanu un azarta spēlēm, nozīmē būt neziņā. Taču dzīvot Visaugstā Kunga Višnu templī nozīmē būt Vaikunthā. Nav svarīgi, kur atrodas templis; neatkarīgi no vietas templis pats par sevi ir Vaikuntha. Arī Švētadvīpas planēta, kas atrodas materiālajā pasaulē, ir Vaikuntha.

Galū galā Kungs Šiva nonāca uz Švētadvīpas Vaikunthā. Švētadvīpā dzīvo diženi svētie, kas ir pilnīgi atbrīvojušies no šīs materiālās pasaules skaudības un pacēlušies pāri četriem materialistiskās darbības veidiem, t.i., reliģiozitātei, ekonomiskajai attīstībai, jutekļu apmierināšanai un atbrīvei. Tas, kurš nonāk Vaikunthā, nekad vairs neatgriežas šajā materiālajā pasaulē. Kungs Nārājana ir slavens ar to, ka mīl savus bhaktas, un Viņš, sapratis, ka Kungam Šivam draud lielas briesmas, parādījās brahmačārī izskatā un no tāluma nāca pretī Kungam Šivam. Dievs Kungs izskatījās kā īstens brahmačārī; Viņam bija josta, svētā aukla, briežādas apmetnis, brahmačārī nūja un raudras krelles. (Raudras krelles atšķiras no tulasī krellēm. Raudras krelles izmanto Kunga Šivas bhaktas.) Apģērbies par brahmačārī, Kungs Nārājana stāvēja Kunga Šivas priekšā. Viņa auguma mirdzums piesaistīja ne vien Kungu Šivu, bet arī dēmonu Vrikāsuru.

Kungs Nārājana pazemīgi noliecās Vrikāsuras priekšā, lai dēmons būtu labvēlīgs pret Viņu. Tādā veidā apturējis Vrikāsuru, Kungs viņu uzrunāja: "Dārgais Šakunī dēls, tu izskaties ļoti noguris un laikam esi atnācis no tālienes. Kāds ir tavs mērķis? Kādēļ tu devies tik tālā ceļā? Es redzu, ka tu esi piekūsis, lūdzu, atpūties. Nevajag bez vajadzības mocīt savu ķermeni. Ikviens ļoti augstu vērtē savu ķermeni, jo tikai ķermenis dod iespēju piepildīt visas prāta vēlmes. Tāpēc mums nevajag sagādāt ķermenim liekas ciešanas."

Brahmačārī uzrunāja Vrikāsuru par Šakunī dēlu, lai pārliecinātu dēmonu, ka Viņš ir pazinis Šakunī. Vrikāsura sāka domāt, ka šis brahmačārī ir kāds viņa ģimenes paziņa, un tāpēc laipnie brahmačārī vārdi Vrikāsuram ļoti patika. Dēmons vēl nebija paspējis pateikt, ka viņam nav laika atpūsties, kad Kungs viņam pavēstīja, cik svarīgs ir ķermenis, un tas dēmonu pārliecināja. Jebkurš cilvēks, it īpaši dēmons, uzskata savu ķermeni par ļoti svarīgu. Un tā arī Vrikāsura sāka domāt par sava ķermeņa svarīgumu.

Tad, lai nomierinātu dēmonu, brahmačārī viņam sacīja: "Mans dārgais kungs! Ja tas ir iespējams, tad, lūdzu, pastāsti, kāpēc tu esi devies grūtajā ceļā uz šejieni. Varbūt Es tev spēšu palīdzēt, un tu pavisam viegli panāksi to, ko esi vēlējis?" Kungs netiešā veidā pavēstīja, ka Dievs Kungs ir Augstākais Brahmans, tāpēc Viņš noteikti spēs atrisināt radušās grūtības.

Tā Kungs Nārājana brahmačārī izskatā ar saviem maigajiem vārdiem nomierināja dēmonu, un

Vrikāsura galu galā pastāstīja visu, kas bija saistīts ar Kunga Šivas doto svētību. Tad Kungs dēmonam sacīja: "Es nespēju noticēt, ka Kungs Šiva tiešām ir devis tev tādu svētību. Cik es zinu, Kungs Šiva nav pie pilna prāta. Viņš bija sastrīdējies ar savu sievastēvu Dakšu un tika nolādēts. Saskaņā ar šo lāstu viņam bija jākļūst par pišāču (spoku). Nu viņš ir spoku un garu vadonis. Tādēļ es nespēju viņam noticēt. Bet, ja tu, Mans dārgais dēmonu valdniek, tomēr tici Kunga Šivas vārdiem, tad uzliec roku sev uz galvas un pārbaudi, vai viņš tiešām teicis taisnību? Ja Kungs Šiva būs tevi piekrāpis, tad tūlīt varēsi nogalināt šo meli, un turpmāk viņš vairs nevarēs dāvēt citiem viltus svētības."

Tādā veidā Kunga Nārājanas maigie vārdi un augstākais maldinājums lika dēmonam aizmirsties, un viņš patiešām vairs nedomāja par Kunga Šivas svētības spēku. Tāpēc dēmonu bija pavisam viegli pārliecināt, lai viņš uzliek roku sev uz galvas. Tiklīdz Vrikāsura to izdarīja, viņa galva pāršķēlās kā pērkona sasperta, un dēmons tūlīt nomira. Debesu padievi kaisīja pār Kungu Nārājanu ziedus, apdziedot Viņa godību un pateicīgi noliecoties Viņa priekšā. Vrikāsura bija miris, un visi augstāko planētu iedzīvotāji, t.i., padievi, pitas, gandharvi un Džanalokas iedzīvotāji, apbēra Dieva Personību ar ziediem.

Tādā veidā Kungs Višnu, pieņēmis brahmačārī izskatu, atbrīvoja Kungu Šivu no draudošajām briesmām un izglāba viņu. Pēc tam Kungs Nārājana pavēstīja Kungam Šivam, ka šis dēmons Vrikāsura tika nogalināts par saviem grēkiem. Īpaši liels grēks un apvainojums bija tas, ka viņš gribēja pārbaudīt svētību pie sava godināmā Kunga Šivas. Tad Kungs Nārājana Kungam Šivam sacīja: "Dārgais kungs! Tas, kurš apvaino diženas dvēseles, nevar turpināt savu esamību. Grēki sagrauj viņu pašu, un tā tas notika arī ar šo dēmonu, kurš tik apvainojoši izturējās pret tevi."

Tā Dieva Augstākā Personība Nārājana, kas stāv pāri visām materiālajām īpašībām, ar savu žēlastību izglāba Kungu Šivu, kuru gribēja nogalināt dēmons. Ikviens, kas ar ticību un bhakti noklausās šo stāstu, noteikti iegūst atbrīvi no materiālajām važām, kā arī no ienaidnieku ķetnām.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit septītajai nodaļai "Kunga Šivas atpestīšana".

Astoņdesmit astotā nodaļa. Krišnas nepārspējamā vara

Reiz senos laikos Sarasvatī upes krastā bija sapulcējušies diženi gudrie, lai veiktu Satrajagjas ziedošanu. Parasti šādās reizēs gudrie apspriež Vēdas un filozofiskos jautājumus, un šoreiz tika uzdots jautājums par to, ka šo Visumu vada trīs materiālās pasaules valdošās dievības, t.i., Kungs Brahma, Kungs Višnu un Kungs Šiva, bet, kurš no tiem ir Visaugstākais? Pēc ilgas šī jautājuma apspriešanas Kunga Brahmas dēlam gudrajam Bhrigu tika uzdots pārbaudīt visas trīs valdošās dievības un pastāstīt sanāksmes locekļiem, kura no tām ir visdiženākā.

Saņēmis uzdevumu, viedais Bhrigumuni vispirms devās pie sava tēva uz Brahmaloku. Trīs dievības valda pār trīs materiālās dabas īpašībām, t.i., skaidrību, kaislībām un neziņu. Gudrie bija nolēmuši, ka Bhrigu ir jāpārbauda, kurai no valdošajām dievībām piemīt pilnīga skaidrība. Bhrigumuni vēlējās pārbaudīt, cik viņa tēvam ir skaidrības, un tāpēc, ieradies pie Kunga Brahmas, viņš tišām nepagodināja savu tēvu ne ar noliekšanos viņa priekšā, ne ar lūgšanām. Dēla vai mācekļa pienākums ir pazemīgi sveicināt tēvu vai garīgo skolotāju un veltīt viņam atbilstošas lūgšanas. Taču Bhrigumuni tišām nepagodināja tēvu, lai redzētu, kā izturēsies Kungs Brahma. Kungs Brahma ārkārtīgi sadusmojās par sava dēla nekaunību, un viņa niknums bija acīmredzams. Brahma pat bija gatavs nolādēt viņu, taču, tā kā Bhrigu bija viņa dēls, ļoti saprātīgais Kungs Brahma savaldīja savas dusmas. Tas nozīmē, ka galvenā Kunga Brahmas īpašība bija kaislības, taču viņš spēja tās savaldīt. Kunga Brahmas dusmas un spēja savaldīties ir kā uguns un ūdens. Ūdens rodas no uguns, bet uguni var nodzēst ar ūdeni. Gluži tāpat, lai gan Kungs Brahma savu kaislību dēļ ļoti saniknojās, viņš tomēr spēja kaislības savaldīt, jo

Bhrigumuni bija viņa dēls.

Pārbaudījis Kungu Brahmu, Bhrigumuni devās tieši uz Kailāsas planētu, kur dzīvo Kungs Šiva. Bhrigumuni bija Kunga Šivas brālis. Kad Bhrigumuni ieradās, Kungs Šiva bija ļoti priecīgs un piecēlās no savas vietas, lai apskautu viņu. Taču Bhrigumuni negribēja, lai Kungs Šiva viņu apskautu. "Mans dārgais brāli," viņš teica, "tu vienmēr esi ļoti netīrs. Tu esi apziedis savu ķermeni ar pelniem. Lūdzu, nepieskaries man!" Kad Bhrigumuni bija atteicies apskaut savu brāli un pateicis, ka Kungs Šiva ir netīrs, Šiva uz viņu ļoti sadusmojās. Ir teikts, ka apvainojumu var izdarīt ar ķermeni, prātu vai vārdiem. Bhrigumuni bija apvainojis Kungu Brahmu prātā; tas bija pirmais apvainojums. Kungu Šivu Bhrigu bija apvainojis ar vārdiem, nosaucot viņu par netīru; tas bija otrais apvainojums. Tā kā Kungā Šivā visvairāk ir neziņas, viņš, izdzirdējis Bhrigu vārdus, tūlīt sadusmojās, un Šivas acis niknumā kļuva sarkanas. Nevaldāmās dusmās viņš paķēra savu trijžuburi, lai nogalinātu Bhrigumuni. Turpat blakus stāvēja Kunga Šivas sieva Pārvatī. Viņā ir visas trīs īpašības kopā, un tāpēc Pārvatī sauc par Trigunamajī. Šajā gadījumā viņa izglāba Bhrigumuni, radot Kungā Šivā skaidrību. Pārvatī nometās pie sava vīra pēdām un ar maigiem vārdiem atrunāja viņu no Bhrigumuni nogalināšanas.

Paglābts no Kunga Šivas dusmām, Bhrigumuni devās tieši uz Švētadvīpas planētu, kur puķu gultā gulēja Kungs Višnu, un Viņa sieva, laimes dieviete, masēja Kunga lotospēdas. Bhrigumuni tišām izdarīja vislielāko grēku, apvainojot Kungu Višnu ķermeniski. Pirmo apvainojumu Bhrigumuni bija izdarījis prātā, otro – vārdos, bet trešo – ar ķermeni. Katrs nākamais apvainojums bija lielāks par iepriekšējo. Apvainojums, kas tiek izdarīts prātā, nav īpaši smags, tas pats apvainojums, izteikts vārdos, jau ir daudz nopietnāks, un apvainojums, kas paveikts ķermeniski, ir vissmagākais. Tā Bhrigumuni izdarīja vissmagāko apvainojumu laimes dievietes klātbūtnē, uzlikdams kāju Kungam uz krūtīm. Kungs Višnu, protams, ir viszēlīgs. Viņš nesadusmojās uz Bhrigumuni, jo Bhrigu bija dižens brāhmanis. Brāhmanam ir jāpiedod, pat ja viņš reizēm izdara apvainojumu, un Kungs Višnu šajā ziņā parādīja piemēru. Tomēr ir teikts, ka kopš tā laika laimes dieviete Lakšmī brāhmaniem vairs nav īpaši labvēlīga un nedod tiem savas svētības, tāpēc brāhmani parasti ir ļoti nabadzīgi. Tas, ka Bhrigumuni ar savu pēdu pieskārs Kunga Višnu krūtīm, protams, bija liels apvainojums, taču Kungs Višnu ir tik dižens, ka Viņš tam nepievērsa uzmanību. Tā saucamie Kali-jugas brāhmani reizēm ļoti lepojas ar to, ka viņi ar savām pēdām var pieskarties Kunga Višnu krūtīm. Taču, kad Bhrigumuni uzlika pēdu uz Kunga Višnu krūtīm, tas bija citādi, jo Kungs Višnu savā cēlsirdībā neņēma šo lielo apvainojumu ļaunā.

Kungs Višnu nemaz nesadusmojās uz Bhrigumuni un nenolādēja viņu, bet gan kopā ar savu sievu, laimes dievieti, piecēlās no gultas un pazemīgi noliecās brāhmana priekšā. Kungs uzrunāja Bhrigumuni: "Mans dārgais brāhman! Tā Man ir liela svētība, ka tu esi atnācis uz šejieni. Lūdzu, apsēdies uz šī pēļa un paliec pie Manis kādu brīdi. Dārgais brāhman! Es ļoti atvainojos, ka pienācīgi nesagaidīju tevi, kad ieradies. No Manas puses tas ir liels apvainojums, un Es lūdzu tev piedošanu. Tu esi tik tīrs un dižens, ka ūdens, ar ko nomazgātas tavas pēdas, var šķīstīt pat svētceļojumu vietas. Tāpēc, lūdzu, šķīsti Vaikunthas planētu, uz kuras Es dzīvoju kopā ar saviem pavadoņiem. Mans dārgais tēvs! Ak, diženais gudrais! Es zinu, ka tavas pēdas ir ļoti maigas gluži kā lotosa ziedi, bet Manas krūtis ir akmenscietas. Tāpēc Es baidos, ka tev varbūt bija sāpīgi ar savu pēdu pieskarties Manām krūtīm. Ļauj noliekties pie tavām pēdām, Es atbrīvošu tevi no šīm sāpēm." Tad Kungs Višnu sāka masēt Bhrigumuni pēdas.

Kungs turpināja runāt ar Bhrigumuni. "Mans dārgais kungs," Viņš sacīja, "tavas lotospēdas ir šķīstījušas Manas krūtis, un tagad Es esmu pārlicināts, ka laimes dieviete Lakšmī ar prieku dzīvos uz tām mūžīgi." Lakšmī tiek saukta arī par Čančalu, un šis vārds norāda, ka viņa nemēdz uzturēties vienā vietā ilgu laiku. Tāpēc mēs dažreiz redzam, ka bagāta ģimene pēc dažām paudzēm kļūst nabadzīga un

nabadzīga ģimene kļūst ļoti bagāta. Laimes dieviete Lakšmī šajā materiālajā pasaulē ir Čančala, turpretī uz Vaikunthas planētām viņa mūžam atrodas pie Kunga lotospēdām. Kungs Nārājana norādīja, ka, tā kā Lakšmī ir izslavēta par Čančalu, tā varbūt nedzīvotu uz Viņa krūtīm mūžīgi, bet nu, kad Bhrigumuni ar savām pēdām ir šķīstījis Viņa krūtis, laimes dieviete vairs nekādā gadījumā tās nevarēs atstāt. Tomēr Bhrigumuni labi apzinājās savu un Dieva Kunga stāvokli un bija ārkārtīgi pārsteigts par Dieva Augstākās Personības izturēšanos. Neizsakāmā pateicībā viņš uz brīdi zaudēja valodu un nevarēja pat atbildēt Kungam. Gudrajam no acīm ritēja asaras, un viņš stāvēja Kunga priekšā, neteikdams ne vārda.

Pārbaudījis Kungu Brahmu, Kungu Šivu un Kungu Višnu, Bhrigumuni atgriezās pie gudrajiem, kas bija sapulcējušies Sarasvatī upes krastā, un atstāstīja redzēto. Visu uzmanīgi noklausījušies, gudrie secināja, ka no visām valdošajām dievībām Višnu neapšaubāmi atrodas visaugstākajā skaidrībā. Šrīmad Bhāgavatamā šie diženie gudrie nosaukti par brahma-vādinām. Brahma-vādinās ir tie, kas runā par Absolūto Patiesību, bet kas nav vēl nonākuši ne pie kāda secinājuma. Ar vārdu "brahma-vādī" parasti apzīmē impersonālistus vai tos, kas apgūst Vēdas. No tā mēs varam saprast, ka šie gudrie bija nopietni Vēdu rakstu apguvēji, taču viņi vēl nebija skaidri sapratuši, kas ir Augstākā Absolūtā Dieva Personība.

Kad Bhrigumuni bija pastāstījis par savu tikšanos ar visām trijām valdošajām dievībām – Kungu Šivu, Kungu Brahmu un Kungu Višnu – gudrie secināja, ka Kungs Višnu ir Augstākā Patiesība, Dieva Personība. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka gudrie, visu sīki uzzinājuši no Bhrigumuni, bija ļoti pārsteigti par to, ka Kungs Brahma un Kungs Šiva tūlīt sadusmojās, turpretī Kungs Višnu par spīti tam, ka Bhrigumuni Viņam iespēra, bija pavisam mierīgs. Var minēt tādu piemēru, ka nelielas uguns liesmiņas sāk tricēt pat lēnā vējā, bet vislielākā uguns jeb vislielākais gaismas avots, t.i., saule, nesāk kustēties pat vētrā. Personības diženumu var vērtēt pēc viņas spējas paciest izaicinošu izturēšanos. Sarasvatī upes krastā sanākušie gudrie secināja, ka tam, kurš vēlas īstenu mieru un bezbailību, jārod patvērums pie Višnu lotospēdām. Ja Kungs Brahma un Kungs Šiva zaudēja mieru pat tad, kad izaicinājums nemaz nebija tik liels, tad kā gan tie var palīdzēt saviem bhaktām saglabāt mieru un līdzsvarotību? Turpretī, ja runā par Kungu Višnu, Bhagavad-gītā ir teikts, ka ikviens, kas atzīst Kungu Višnu jeb Krišnu par augstāko draugu, sasniedz augstāko mierīgas dzīves pilnību.

Tā gudrie secināja, ka, sekojot vaišnava-dharmai, cilvēks patiešām kļūst pilnīgs, taču, ja viņš darbojas kādā reliģiskā grupā un ievēro visus tās principus, bet neiegūst Dieva Augstākās Personības Višnu izpratni, tad viss viņa nesavtīgais darbs ir bezjēdzīgs. Ja cilvēks ievēro reliģijas principus, tad viņam jāpaceļas pilnīgu zināšanu līmenī. Tas, kurš ir ieguvis pilnīgas zināšanas, ir vienaldzīgs pret materiālām lietām. Pilnīgas zināšanas ir zināšanas par savu patību un par Augstāko Patību. Augstākā Patība un atsevišķā patība neatšķiras pēc savām īpašībām, taču atšķiras pēc lieluma. Šādas analītiskas zināšanas ir pilnīgas. Ja cilvēks saprot tikai to, ka "es neesmu matērija; es esmu gars", tad tās vēl nav pilnīgas zināšanas. Reliģijas īstenā būtība ir garīgā kalpošana jeb bhakti. Tas ir apstiprināts Bhagavad-gītā. Kungs Krišna saka: "Atmet visus pārējos reliģijas principus un vienkārši uztici sevi Man." Tādējādi vārdu "dharma" var attiecināt uz vaišnava-dharmu jeb bhagavad-dharmu, kurai sekojot, cilvēks gluži dabīgi iegūst visas pārējās labās īpašības un pilnveidojas dzīvē.

Augstākā zināšanu pilnība ir zināšanas par Visaugsto Kungu. Vienīgais reliģijas ceļš, ar kuru Viņu var izprast, ir garīgā kalpošana. Tāpēc ar garīgo kalpošanu cilvēks tūlīt var sasniegt pilnīgu zināšanu mērķi. Tas, kurš ieguvis zināšanas, kļūst vienaldzīgs pret materiālo pasauli. Tas nenotiek, pateicoties sausiem filozofiskiem prātojumiem. Bhaktas kļūst vienaldzīgi pret materiālo pasauli nevis vienkārši ar teorētisku izpratni, bet gan ar praktisku pieredzi. Kad bhakta saprot, ko nozīmē saskarsme ar Visaugsto Kungu, viņš gluži dabiski zaudē patiku pret tā saucamo sabiedrību, draudzību un mīlestību.

Šī atsacīšanās nav sausa, to cilvēks iegūst, nobaudošs pār pasaulīgās garšas un sasniedzot augstāku līmeni. Vēl Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka tas, kurš ir ieguvis šādas zināšanas un atsacījies no materiālās jutekļu apmierināšanas, bez liekām pūlēm ir sasniedzis arī astoņas pilnības, ko dod mistiskās jogas prakse, piemēram, animas, laghimas un prāpti sidhi. Ļoti labs piemērs ir Mahārādža Ambarīša. Viņš nebija mistiskais jogs, bet gan dižens bhakta, tomēr, kad uz Mahārādžu Ambarīšu dusmojās diženais mistiķis Durvāsa, visi tā spēki izrādījās vājāki par Mahārādžas Ambarīšas bhakti attieksmi. Citiem vārdiem sakot, bhaktam nav jānodarbojas ar mistisko jogu, lai iegūtu spēkus. Ar Dieva Kunga žēlastību šie spēki ir ar viņu gluži tāpat kā tad, kad pie maza bērna ir viņa varenais tēvs, ar bērnu ir visi tēva spēki.

Kad cilvēks iegūst Dieva Kunga bhaktas slavu, šī slava nekad nezūd. Runājot ar Rāmānandu Rāju, Kungs Čaitanja jautāja: "Kas ir vislielākā slava?" Rāmānanda Rāja atbildēja, ka vislielākā slava ir būt par tīru Kunga Krišnas bhaktu. Tādējādi var secināt, ka višņu-dharma jeb reliģija, kuras būtība ir garīgā kalpošana Dieva Augstākajai Personībai, ir īstais ceļš domātājiem. Ja cilvēks pareizi izmanto savas domas, tad viņš var nonākt līmenī, kurā domas ir vērstas uz Dieva Augstāko Personību. Domājot par Dieva Augstāko Personību, cilvēks atbrīvojas no šīs materiālās pasaules sārņiem un sliktās sabiedrības un tādā veidā iegūst mieru. Pasaule ir satraukumu pilna, jo sabiedrībā trūkst šādu mierīgu bhaktu. Ja cilvēks nav bhakta, tad viņš nevar būt vienāds pret visām dzīvajām būtnēm. Bhaktam ir vienāda attieksme pret dzīvniekiem, cilvēkiem un visām pārējām būtnēm, jo viņš uz katru dzīvo būtni raugās kā uz neatņemamu Visaugstā Kunga daļiņu. Īšopanišādā skaidri pateikts, ka tas, kurš iemācījies vienādi raudzīties uz visām dzīvajām būtnēm, nevienu neienīst un nav ne pret vienu īpaši labvēlīgs. Bhakta netiecas iegūt vairāk kā viņam vajadzīgs. Tāpēc bhakta ir akinčana; jebkuros dzīves apstākļos viņš ir apmierināts. Ir teikts, ka bhaktam vienalga, vai viņš atrodas ellē vai debesīs. Bhakta ir vienaldzīgs pret visu, kas nav saistīts ar viņa garīgo kalpošanu. Tāda dzīve ir visaugstākā pilnība, no kuras cilvēks var pacelties garīgajā valstībā un atgriezties mājās, atpakaļ pie Dieva. Dieva Augstākās Personības bhaktas īpaši piesaista augstākā materiālā īpašība, skaidrība, un īstens brāhmans sabiedrībā pārstāv šo skaidrību. Tāpēc bhakta ir pieķēries brāhmaniskai dzīvei. Viņu īpaši nesaista kaislības un neziņa, lai gan arī šīs īpašības izplūst no Visaugstā Kunga Višņu. Šrīmad Bhāgavatamā bhaktas nosaukti par nipuna-budhi, t.i., viņi ir vissaprātīgākie no ļaudīm. Bhaktas ir brīvi no pieķeršanās un nepatikas, viņi dzīvo mierīgi, un tos nesatrauc kaislības un neziņa.

Var uzdot jautājumu, kāpēc bhaktām būtu jāpieķeras materiālās pasaules skaidrībai, ja viņi stāv pāri visām materiālajām īpašībām. Atbilde ir tāda, ka materiālās dabas īpašībās atrodas dažādu veidu ļaudis. Tos, kas ir pakļauti neziņai, sauc par rākšasiem, tos, kas ir pakļauti kaislībām, sauc par asurām, un tos, kas atrodas skaidrībā, sauc par surām jeb padieviem. Šos trīs veidu ļaudis pēc Visaugstā Kunga gribas ir radījusi materiālā daba. Taču tiem, kas ir skaidrībā, ir lielāka iespēja nonākt garīgajā valstībā, atgriezties mājās, pie Dieva.

Un tā visi gudrie, kas bija sapulcējušies Sarasvatī krastā, lai noteiktu, kura no valdošajām dievībām ir visaugstākā, vairs nešaubījās, ka jāgodina ir Višņu. Pēc tam viņi sāka garīgi kalpot Kungam, tādā veidā sasniedza vēlamo mērķi, un atgriezās pie Dieva.

Tiem, kas patiešām vēlas atbrīvoties no materiālajām važām, vislabāk ir tūlīt pieņemt secinājumu, ko Šrī Šukadēva Gosvāmī min Šrīmad Bhāgavatamas sākumā. Tur ir teikts, ka Šrīmad Bhāgavatamas klausīšanās ļoti ātri ved pretī atbrīvei, jo Šrīmad Bhāgavatamas teicējs ir Šukadēva Gosvāmī. To pašu vēlreiz ir apstiprinājis Sūta Gosvāmī: ja cilvēks, kas bez mērķa ceļo pa šo materiālo pasauli, pievērs savu uzmanību Šukadēvas Gosvāmī nektārsaldajiem vārdiem, viņš noteikti nonāk pie pareizā secinājuma. Vienkārši uzsākot garīgo kalpošanu Dieva Augstākajai Personībai, šāds cilvēks var atbrīvoties no noguruma, kas radies pastāvīgajā pārceļošanā no viena materiālā ķermeņa uz otru.

Citiem vārdiem sakot, ar pareizu klausīšanos cilvēks iegūst stingrību mīlestības pilnajā garīgajā kalpošanā Višnu. Tad viņš noteikti var atbrīvoties no šī ceļojuma pa materiālo dzīvi, un paņēmiens, kā to izdarīt, ir ļoti vienkāršs. Ir tikai jāuzklausā Šukadēvas Gosvāmī saldie vārdi, t.i., Šrīmad Bhāgavatama.

Nākamais secinājums ir tāds, ka mēs nekādā gadījumā nedrīkstam pielīdzināt padievis, pat Kungu Šivu un Kungu Brahmu, Kungam Višnu. Ja mēs to darām, tad saskaņā ar Padma Purānu mēs tūlīt kļūstam par ateistiem. Arī vēdiskajā darbā, ko sauc par Harivamšu, teikts, ka jāgodina vienīgi Dieva Augstākā Personība Višnu. Vienmēr jādaudzina Harē Krišnas mahā-mantra vai kāda cita līdzīga višnu-mantra. Šrīmad Bhāgavatamas otrajā dziedājumā Kungs Brahma saka: "Gan Kungs Šiva, gan es darbojamies saskaņā ar savām spējām Dieva Augstākās Personības vadībā." Arī Čaitanja-čaritāmritā teikts, ka vienīgais saimnieks ir Krišna, un visi pārējie dzīvo būtņu veidi tikai kalpo Krišnam.

Bhagavad-gītā Kungs apstiprina, ka nav augstākas patiesības par Krišnu. Lai visi skaidri saprastu, ka no višnu-tatvas veidoliem tieši Kungs Krišna ir pilnīgā Dieva Augstākā Personība, Šukadēva Gosvāmī pastāstīja gadījumu, kas notika, kad Kungs Krišna bija uz Zemes.

Reiz kāda brāhmana sieva dzemdēja bērnu. Taču, tiklīdz jaundzimušais pieskārs zemei, tas nomira. Brāhmans paņēma bērnu un devās tieši uz Dvāraku, uz valdnieka pili. Viņš bija ļoti bēdīgs par to, ka bērns tik pēkšņi, sava jaunā tēva un mātes klātbūtnē, ir miris. Brāhmans bija ļoti noraizējies. Agrāk, līdz pat Dvāpara-jugai, kad Kungs Krišna bija uz šīs Zemes, valdnieki kārtīgi pildīja savus pienākumus, un, ja bērns nomira pirms laika savu vecāku klātbūtnē, tad vainīgs bija valdnieks. Tāda pati atbildība valdniekiem bija arī Kunga Rāmačandras laikā. Kā jau tika paskaidrots Šrīmad Bhāgavatamas pirmajā dziedājumā, valdnieks bija tik lielā mērā atbildīgs par pavalstnieku ērtībām, ka viņam bija jāraugās, lai nebūtu pārāk karsts vai pārāk auksts. Lai gan valdniekam nebija nekādas vainas, netaika bērna tēvs brāhmans nostājās pie pils durvīm un sāka bargi rāt valdnieku.

"Šis valdnieks Ugrasēna ienīst brāhmanus!" Bērna tēvs izmantoja vārdu "brāhma-dvišah". Tas, kurš ienīst Vēdas, kādu īstenu brāhmanu vai visu brāhmanu kastu, tiek saukts par brahma-dvitu. Tātad arī valdnieks tika nosaukts par brahma-dvitu. Viņš tika nosaukts arī par šatha-dhī jeb tādu cilvēku, kuram nav īstena saprāta. Valsts izpildvaras vadītājam jābūt ļoti saprātīgam, lai viņš varētu rūpēties par visu pavalstnieku ērtībām, taču pēc brāhmana domām valdnieks par spīti savam augstajam amatam nebūt nebija saprātīgs. Tāpēc brāhmans teica, ka valdnieks ir arī lubdha, t.i., alkatīgs. Citiem vārdiem sakot, valdnieks vai valsts vadītājs nedrīkst atrasties savā augstajā amatā, ja viņš ir alkatīgs un domā tikai par sevi. Ja valsts vadītājs ir pieķēries materiālām baudām, viņš gluži dabiski kļūst savtīgs. Tāpēc brāhmans minēja arī vārdu "višajātmanah".

Vēl brāhmans nosauca valdnieku par kšatra-bandhu, t.i., par cilvēku, kurš ir dzimis kšatriju jeb karaliskās kārtas ģimenē, bet kuram nav karaliskas personības īpašību. Valdniekam ir jāaizsargā brāhmaniskā kultūra un kārtīgi jā rūpējas par pavalstnieku labklājību; viņš nedrīkst būt alkatīgs un pieķēries materiālajām baudām. Ja cilvēks, kuram nav vajadzīgo īpašību, sauc sevi par kšatriju jeb karaliskās kārtas pārstāvi, viņš ir nevis kšatrijs, bet kšatra-bandhu. Gluži tāpat, ja cilvēka tēvs ir brāhmans, bet šim cilvēkam nav brāhmanisko īpašību, tad viņš ir brahma-bandhu jeb dvidža-bandhu. Tas nozīmē, ka ar piedzimšanu brāhmana vai kšatrija ģimenē vien nepietiek. Cilvēkam ir jāiegūst vajadzīgās īpašības, un tikai tad viņš tiek atzīts par brāhmanu vai kšatriju.

Tā brāhmans par sava jaundzimušā bērna nāvi vainoja valdnieku. Brāhmans uzskatīja, ka bērns nav miris dabiskā nāvē, un par to ir jāatbild valdniekam. Vēdu vēsturē minēti arī gadījumi, ka reizēm brāhmanu padome, kuru uzturēja monarhija, atcēla bezatbildīgus kšatriju valdniekus. Ņemot visu to vērā, var saprast, ka monarha postenis vēdiskajā civilizācijā bija ļoti atbildīgs.

Tāpēc brāhmans sacīja: "Ja valdnieks ir naidīgs un ļauns, tad viņš nav ne jāciena, ne jāgodā. Šāds valdnieks savu laiku pavada vai nu medijot un nogalinot dzīvniekus mežā, vai par noziegumiem nogalinot pavalstniekus. Viņš nevalda pār sevi, un viņa raksturs ir slikts. Ja pavalstnieki ciena un godā šādu valdnieku, tad viņi nekad nav laimīgi. Viņi vienmēr ir nabadzīgi, raīžu, bēdu un nelaimju nomākti." Lai gan mūsdienu politikā monarhu vairs nav, valsts prezidents arī neatbild par pilsoņu ērtībām. Šajā Kali laikmetā valsts vadītājs tādā vai citādā veidā savāc balsis un tiek ievēlēts augstā amatā, taču pilsoņi ir un paliek raīžu un ciešanu pilni, nelaimīgi un neapmierināti.

Arī otrais brāhmana dēls piedzima nedzīvs, un tas pats notika arī ar trešo. Brāhmanam bija deviņi bērni, un visi piedzima nedzīvi, un katru reizi brāhmans gāja uz pili, nostājās pie tās vārtiem un rāja valdnieku. Kad brāhmans ieradās Dvārakā devīto reizi, tuvumā gadījās Ardžuna un Krišna. Izdzirdējis, ka brāhmans apsūdz valdnieku par nespēju viņu aizsargāt, Ardžuna gribēja zināt, kas noticis, un piegāja pie brāhmana. Viņš teica: "Mans dārgais brāhman! Kādēļ tu saki, ka šeit nav īstenu kšatriju, kas varētu aizsargāt valsts pilsoņus? Vai tad tiešām nav neviena, kurš varētu kaut izlikties par kšatriju un ar loku un bultām rokā vismaz radīt iespaidu, ka kāds tiek aizsargāts? Vai tu tiešām domā, ka visas karaliskās personības šajā valstī tikai nodarbojas ar ziedošanas ceremonijām kopā ar brāhmaniem un viņos nemaz nav bruņnieciskuma?" Ar šiem vārdiem Ardžuna norādīja, ka kšatrijs nedrīkst tikai baudīt ērtības un nodarboties vienīgi ar Vēdu rituāliem. Viņam ir jābūt ļoti bruņnieciskam un jāaizsargā valsts pilsoņi. Brāhmani nodarbojas ar garīgu darbību, un viņiem nav jāveic tādi darbi, kas prasa fizisku piepūli. Tāpēc, lai brāhmani varētu mierīgi veikt savus augstākos pienākumus, viņiem vajadzīga kšatriju aizsardzība.

"Ja brāhmaniem bez kādas vajadzības nākas šķirties no savām sievietēm un bērniem," turpināja Ardžuna, "un kšatriju kārtas valdnieki nerūpējas par viņiem, tad šie kšatriji nav ne ar ko labāki par teātra aktieriem. Lugā kāds aktieris var tēlot valdnieku, taču neviens necer, ka no šāda valdnieka būs kāds labums. Gluži tāpat, ja valdnieks vai valsts vadītājs nespēj aizsargāt visas sabiedrības galvu, tad viņš uzskatāms par blēdi. Šādi valsts vadītāji tikai sēž augstos krēslos un pelna sev iztiku. Mans kungs! Es apsolu, ka aizsargāšu tavus bērnus, un, ja man tas neizdosies, tad es metīšos ugunī, lai izpirktu savus grēkus."

Uzklausījis Ardžunas teikto, brāhmans atbildēja: "Mans dārgais Ardžuna! Tepat ir Kungs Balarāma, taču Viņš nav varējis aizsargāt manus bērnus. Tepat ir arī Kungs Krišna, un arī Viņš nav varējis tos aizsargāt. Te ir arī daudz citu varoņu kā Pradjumna un Anirudha, kas apbruņoti ar lokiem un bultām, bet viņi nav varējuši aizsargāt manus bērnus." Brāhmans lika saprast, ka Ardžuna nevarēs izdarīt to, ko nespēj Dieva Augstākā Personība. Viņš jūta, ka Ardžuna sola kaut ko tādu, ko nespēj izpildīt. Brāhmans sacīja: "Manuprāt, tavi solījumi ir kā nepieredzējuša bērna solījumi. Es tiem nevaru ticēt."

Tad Ardžuna saprata, ka brāhmans vairs nepaļaujas uz kšatriju valdniekiem. Tāpēc, lai viņu uzmundrinātu, Ardžuna sāka runāt tā, it kā norātu pats savu draugu Kungu Krišnu. Kungam Krišnam un citiem dzirdot, viņš nopēla Krišnu: "Mans dārgais brāhman! Es neesmu ne Sankaršana, ne Krišna, ne arī kāds no tādiem Krišnas dēliem kā Pradjumna un Anirudha. Mani sauc par Ardžunu, un man rokās ir Gāndīvas loks. Tu nedrīksti mani apvainot, jo es ar savu varonību esmu iepriecinājis pat Kungu Šivu, kad mēs abi mežā medījām. Es cīnījos ar Kungu Šivu, kurš parādījās manā priekšā mednieka izskatā, un, kad es ar savu veiklību biju viņu iepriecinājis, Kungs Šiva man iedeva pašupatāstras ieroci. Par manu bruņnieciskumu nešaubies! Es izglābšu tavus dēlus, pat ja man nāksies cīnīties ar pašu nāvi!" Ardžunam ar saviem cēlajiem vārdiem kaut kā izdevās pārliecināt brāhmanu, un viņš apmierināts atgriezās mājās.

Kad brāhmana sievai atkal pienāca dzemdību diena, brāhmans sāka saukt: "Dārgais Ardžuna, lūdzu, nāc un glāb manu bērnu!" To izdzirdējis, Ardžuna tūlīt sagatavojās cīņai, pieskardamies svētītam

ūdenim un izrunājot svētās mantras, lai aizsargātu no briesmām savus lokus un bultas. Ardžuna ar nolūku paņēma bultu, ko viņam bija dāvājis Kungs Šiva, un, dodamies ceļā, atcerējās Kungu Šivu un viņa lielo labvēlību. Apbruņojies ar savu Gāndīvas loku un dažādiem citiem ieročiem, viņš pienāca pie mājas, kurā notika dzemdības.

Cik var saprast, Ardžuna visu laiku bija uzturējies Dvārakā, jo viņam bija jāizpilda brāhmanam dotais solījums, un brāhmans viņu ataicināja vakarā, kad tā sievai bija jālaiž pasaulē bērns. Pa ceļam uz radību namu Ardžuna domāja nevis par savu draugu Krišnu, bet gan par Kungu Šivu. Ardžunam likās, ka, tā kā Krišna nebija varējis aizsargāt brāhmanu, labāk meklēt patvērumu pie Kunga Šivas. Tas ir vēl viens piemērs, kā cilvēks meklē patvērumu pie padieviem. Tas ir paskaidrots Bhagavad-gītā. *kāmais tais tair hrta-jñānāḥ prapadyante 'nya-devatāḥ*: tas, kurš alkātībā un iekārē zaudējis saprātu, aizmirst Dieva Augstāko Personību un meklē patvērumu pie padieviem. Protams, Ardžuna nav parasta dzīvā būtne, taču, tā kā viņš bija Krišnas draugs, Ardžuna domāja, ka Krišna nespēja aizsargāt brāhmanu un tāpēc ir labāk atcerēties Kungu Šivu. Vēlāk izrādījās, ka šī patvēruma meklēšana pie Kunga Šivas, nevis pie Krišnas, bija neveiksmīga. Tomēr Ardžuna darīja, ko spēja. Viņš skaitīja dažādas mantras un paņēma loku, lai aizsargātu radību namu no visām pusēm. Brāhmana sieva dzemdēja zēnu, un bērns kā parasti sāka raudāt. Taču pēc neilga laika gan bērns, gan Ardžunas bultas pēkšņi pazuda debesīs.

Cik var saprast, ka brāhmana māja atradās netālu no vietas, kur dzīvoja Krišna, un ka Kungs Krišna priecājās par visu, kas notika šķietami pretrunā ar Viņa gribu. Tieši Krišna bija tas, kurš aiznesa projām brāhmana bērnu un visas bultas, arī Kunga Šivas doto, par kuru Ardžuna tik ļoti lepojās. *Antavata tu phalam teṣām tad bhavaty alpa-medhasām*: tie, kuri nav īpaši saprātīgi, savos maldos meklē patvērumu pie padieviem un ir apmierināti ar viņu dotajiem labumiem.

Kunga Krišnas un ļaužu klātbūtnē brāhmans sāka pelt Ardžunu: "Redziet nu, kāds es biju nejēga! Es noticēju Ardžunam, kurš neko nespēj un kurš ir liels meistars tikai tukšu solījumu došanā. Kāds nejēga es biju, noticēdams Ardžunam! Viņš apsoliya aizsargāt manu bērnu, kad tas neizdevās pat Pradjumnam, Anirudham, Kungam Balarāmam un Kungam Krišnam. Ja manu bērnu nevarēja aizsargāt pat tādas diženas personības, tad kam gan tas vispār varētu būt pa spēkam? Tāpēc es nosodu Ardžunu par viņa tukšajiem solījumiem! Arī viņa slavenais loks Gāndīva nekam neder. Ardžuna bezkaunīgi atļāvās paziņot, ka viņš ir lielāks par Kungu Balarāmu, Kungu Krišnu, Pradjumnu un Anirudhu. Nevienš nevar izglābt manu bērnu, jo viņš jau ir pārnests uz citu planētu. Bet Ardžuna savā mulķībā iedomājās, ka viņš var atgādāt bērnu no citas planētas."

Uzklausījis šīs apsūdzības, Ardžuna nolēma izmantot vienu no mistiskās jogas pilnībām, kas dod iespēju nonākt uz jebkuras citas planētas, un tādā veidā viņš gribēja atrast brāhmana dēlu. Cik var saprast, Ardžuna mācēja izmantot mistiskās jogas spēkus, ar kuriem jogi var aizceļot uz jebkuru planētu. Vispirms viņš devās uz Jamaloku, kur dzīvo nāves valdnieks Jamarādža. Ardžuna izmeklējās brāhmana bērnu visur, taču nekādi nevarēja viņu atrast. Tūlīt pēc tam Ardžuna devās uz planētu, kur dzīvo debesu valdnieks Indra. Nespēdams atrast bērnu arī tur, viņš devās uz uguns padievu planētām, tad uz Nairiti padievu planētām un tad uz Mēnesi. Ardžuna pabija arī Vājulukā un Varunalokā. Nespēdams atrast bērnu uz šīm planētām, viņš devās uz Rasātalū, kas ir zemākā no planētu sistēmām. Apceļojis visas šīs dažādās planētas, viņš beigu beigās devās uz Brahmaloķu, kur nespēj nokļūt pat mistiskie jogi. Ar Kunga Krišnas žēlastību Ardžunam bija šādas spējas, un viņš pacēlās augstāk par visām debesu planētām līdz pat Brahmaloķai. Izmeklējies bērnu pa visām iespējamām planētām un neatradis viņu, Ardžuna gribēja mesties ugunī, kā to bija apsolijs, ja bērns netiks atgādāts atpakaļ. Taču Kungs Krišna bija ļoti žēlsirdīgs pret Ardžunu, jo Ardžuna bija vistuvākais Kunga draugs. Viņš pierunāja negodā nonākušo Ardžunu nemeklēt galu liesmās. Krišna norādīja, ka Viņa draugs Ardžuna, zaudēdams cerības un mezdamijs liesmās, darītu kaunu arī Viņam. Tāpēc Kungs Krišna apturēja

Ardžunu un teica, ka atradīs bērnu. Krišna sacīja: "Neesi nejēga un nedari sev galu."

To pateicis, Kungs Krišna lika sagatavot ceļam savu pārpasaulīgo karieti. Iekāpis tajā kopā ar Ardžunu, Viņš sāka braukt uz ziemeļiem. Kungs Krišna, Visvarenā Dieva Personība, bez kādām pūlēm būtu varējis atgādāt bērnu, taču mums vienmēr jāatceras, ka Viņš darbojās cilvēka lomā. Cilvēkam, kurš vēlas kaut ko sasniegt, ir jāpūlas, un arī Kungs Krišna gluži kā parasts cilvēks vai arī tāds cilvēks, kāds bija Viņa draugs Ardžuna, izbrauca no Dvārakas, lai atvestu brāhmanam viņa dēlu. Atnākot pie cilvēkiem un cilvēka izskatā atklājot savas spēles, Krišna nepārprotami parādīja, ka nav neviena, kas būtu diženāks par Viņu. Dievs ir liels – tāda ir vārdu "Dieva Augstākā Personība" nozīme. Tā Krišna, atrazdamies šajā materiālajā pasaulē, pierādīja, ka šajā Visumā nav neviena, kas būtu lielāks par Viņu.

Krišna kopā ar Ardžunu brauca uz ziemeļiem, garām daudzām planētu sistēmām. Šrīmad Bhāgavatamā šīs planētas nosauktas par Saptadvīpu. Vārds "dvīpa" nozīmē "sala". Planētas Vēdu rakstos reizēm tiek sauktas par dvīpām. Planētu, uz kuras dzīvojam mēs, sauc par Džambūdvēpu. Izplatījums tiek uzskatīts par lielu gaisa okeānu, un šajā milzīgajā okeānā ir daudzas salas, t.i., dažādas planētas. Uz katras no planētām ir arī okeāni. Uz vienām planētām ir salsūdens okeāni, uz otrām – piena okeāni. Uz trešajām ir degvīna okeāni, un uz ceturtajām – gī jeb eļļas okeāni. Pastāv arī dažādu veidu kalni. Uz katras no šīm planētām ir sava īpaša atmosfēra.

Krišna pabrauca garām visām šīm planētām un sasniedza Visuma apvalku. Šrīmad Bhāgavatamā šis apvalks nosaukts par lielu tumsu. Visa materiālā pasaule ir tumša. Ja vieta ir atklāta, tad tajā spīd saule un ir gaišs, bet, ja tā ir pārklāta, tad saules nav, un ir tumšs. Kad Krišna tuvojās Visuma apvalkam, četri zirgi, kas vilka karieti – Šaibja, Sugrīva, Mēghapušpa un Balāhaka – baidījās ieiet tumsā. Arī tā bija daļa no Kunga Krišnas spēlēm, jo Krišnas zirgi nav parasti; parasti zirgi nespēj izskriet cauri visam Visumam un tad ieiet Visuma apvalkā. Tāpat kā Krišna, arī Viņa kariete, zirgi un viss, kas ar Viņu saistīts, ir pārpasaulīgi, materiālās pasaules īpašību neskarti. Mums vienmēr jāatceras, ka Krišna darbojās parasta cilvēka lomā, un arī Viņa zirgi pēc Krišnas gribas darbojās kā parasti zirgi, kas baidās no tumsas.

Kā teikts Bhagavad-gītas beigu daļā, Krišna ir Jogēšvara. Jogēšvaro harih: Viņš valda pār visiem mistiskajiem spēkiem. Mēs varam būt sastapušies ar daudziem cilvēkiem, kuriem ir jogas mistiskie spēki un kuri reizēm dara brīnumus, taču Krišna ir visu mistisko spēku saimnieks. Tāpēc, redzēdams, ka zirgi baidās no tumsas, Viņš palaida savu disku, ko sauc par Sudaršana-čakru, un šis disks apgaismoja debesis tūkstošreiz gaišāk, nekā to spētu Saule. Tumsu, kas pārklāj Visumu, arī ir radījis Krišna, un Sudaršana-čakra vienmēr pavada Krišnu. Tā Kungs, laizdams Sudaršana-čakru pa priekšu, brauca cauri tumsai. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Sudaršana-čakra gāja cauri tumsai gluži tāpat kā bultas, kas bija palaistas no Kunga Rāmačandras Šārngas loka, cauršāva Rāvanas karaspēku. Vārds "su" nozīmē "ļoti skaists", un "daršana" nozīmē "skats". Ar Kunga Krišnas Sudaršanas diska žēlastību viss ir ļoti labi redzams, un nekas nepaliek tumsas apslēpts. Tā Kungs Krišna un Ardžuna izbrauca cauri lielajai tumsai, kas klāja materiālos Visumus.

Tad Ardžuna ieraudzīja mirdzošu gaismu, ko sauc par brahmadžoti. Brahmadžoti atrodas ārpus materiālo Visumu pārklājumiem. Ar mūsu acīm tas nav redzams, tāpēc brahmadžoti reizēm tiek saukts par avjaktu. Šis garīgais mirdzums ir augstākais mērķis impersonālistiem, kurus sauc par vēdāntistiem. Par brahmadžoti ir arī teikts, ka tas ir ananta-pāra, bezgalīgs un neaptverams. Kad Kungs Krišna un Ardžuna sasniedza brahmadžoti, Ardžuna, nespēdams skatīties uz nepanesamo mirdzumu, aizvēra acis. Tas, kā Kungs Krišna un Ardžuna sasniedza brahmadžoti, aprakstīts Harivamšā. Šajā Vēdu rakstu daļā Krišna Ardžunam saka: "Mans dārgais Ardžuna! Šis žilbinošais mirdzums, ko tu redzi, šī pārpasaulīgā gaisma, ir Mana ķermeņa starojums. Ak, augstākais no Bharatas pēctečiem! Šis brahmadžoti esmu Es pats." Kā Saule nav šķirama no saviem stariem, tā

Krišna nav šķirams no sava ķermeņa starojuma jeb brahmadžoti. Tāpēc Krišna norāda, ka brahmadžoti ir Viņš pats. Harivamšā Krišna nepārprotami saka: aham sah. Brahmadžoti ir veidots no sīkām daļiņām, garīgām dzirkstelēm jeb dzīvajām būtnēm, ko sauc par čit-kanu. Vēdu vārdus "so 'ham" jeb "es esmu brahmadžoti" var attiecināt arī uz dzīvajām būtnēm, jo arī tās var teikt, ka viņas pieder brahmadžoti. Vēl Harivamšā Krišna paskaidro: "Šis brahmadžoti ir Manas garīgās enerģijas izvērsums."

Krišna Ardžunam sacīja: "Šis brahmadžoti atrodas ārpus Manas ārējās enerģijas jeb maija-šakti valstības." Kad būtne atrodas materiālajā pasaulē, tā nespēj redzēt Brahmana starojumu. Tāpēc materiālajā pasaulē šis starojums ir neizpausts, turpretī garīgajā valstībā tas ir izpausts. Tāda ir vārdu "vjakta-avjakta" nozīme. Bhagavad-gītā teikts: *avyakto 'vyaktāt sanātanaḥ* – abas šīs enerģijas ir mūžīgi izpaustas.

Pēc tam Kungs Krišna un Ardžuna nonāca plašajā garīgajā ūdenī. Šo garīgo ūdeni sauc par Kāranārnavas okeānu jeb Viradžu. Tas nozīmē, ka šis okeāns ir materiālās pasaules radišanas avots, un to sauc par Viradžu tāpēc, ka tas ir brīvs no triju materiālās pasaules īpašību ietekmes. Vēdiskajā darbā "Mritjundžaja tantra" Kāranas okeāns jeb Viradža aprakstīts ļoti sīki. Tur ir teikts, ka augstākā planētu sistēma materiālajā pasaulē ir Satjaloka jeb Brahmalo, aiz kuras atrodas Rudraloka un Mahā-Višnuloka. Par Mahā-Višnuloku Brahma-samhitā teikts: *yaḥ kāraṇārṇava-jale bhajati sma yoga-nidrām ananta-jagad-aṇḍa-sa-roma-kūpaḥ*. "Kungs Mahā-Višnu guļ Kāranas okeānā. Kad Viņš izelpo, rodas neskaitāmi Visumi, un, kad Viņš ieelpo, visi šie Visumi ieiet Viņā." Tādā veidā materiālā pasaule tiek radīta un atkal iznīcināta. Kad Kungs Krišna un Ardžuna sāka braukt pa ūdeni, pārpasaulīgajā starojumā sacēlās stipra vētra, un Kāranas okeāna ūdens viļņojās. Ar Kunga Krišnas žēlastību Ardžunam bija neatkārtojama izdevība redzēt brīnišķīgo Kāranas okeānu.

Braukdams kopā ar Krišnu, Ardžuna ūdenī ieraudzīja lielu pili. To greznoja daudzi tūkstoši kolonnu, kas bija veidotas no vērtīgiem dārgakmeņiem, un šo kolonnu brīnišķīgais mirdzums pilnīgi apbūra Ardžunu. Pilī Ardžuna un Krišna ieraudzīja milzīgo Anantadēvas veidolu, ko sauc arī par Šēšu. Kungam Anantadēvam jeb Šēšanāgam bija milzīgas čūskas izskats. Čūskai bija tūkstošiem galvu, katra no kurām bija izrotāta ar brīnumaini mirdzošiem dārgakmeņiem, un niknas acis. Anantadēvas augums bija balts kā mūžam sniegotais Kailāsas kalns. Viņa kakls un mēles bija zilgas. Tā Ardžuna ieraudzīja Šēšanāgas veidolu, kā arī uz maigā un baltā čūskas auguma guļošo Kungu Mahā-Višnu. Viņš izskatījās visucaurstrāvojošs un ļoti varens, un Ardžuna saprata, ka šis Dieva Augstākās Personības veidols ir Purušetama (*Puruṣa-uttama*). Viņu sauc par Purušetamu, t.i., vislabāko jeb Dieva Augstāko Personību tāpēc, ka no šī veidola materiālajā pasaulē izplūst vēl viens Višnu veidols, ko sauc par Garbhodakašāji Višnu. Dieva Kunga Mahā-Višnu veidols jeb Purušetama atrodas ārpus materiālās pasaules. Viņu sauc arī par Utamu. Vārds "tama" nozīmē "tumsa", un vārds "ut" nozīmē "virs" jeb "pāri"; tāpēc vārds "utama" nozīmē "pāri materiālās pasaules tumsai". Ardžuna redzēja, ka Purušetamas, Mahā-Višnu, augums ir tumšs kā jauns lietus mākonis. Kungs bija tērpies skaistās dzeltenās drēbēs, Viņš jauki smaidīja, un Viņa acis, kas izskatījās kā lotosa ziedlapiņas, bija ļoti pievilcīgas. Kunga Mahā-Višnu kronis bija izrotāts ar vērtīgiem dārgakmeņiem, un Viņa brīnišķīgie auskari Viņa cirtainos matus padarīja vēl skaistākus. Kungam Mahā-Višnu bija astoņas rokas, tās bija ļoti garas un sniedzās līdz pat ceļiem. Viņa kaklu rotāja Kaustubhas dārgakmens, bet uz krūtīm bija Šrīvatsas zīme. Vārds "šrīvatsa" nozīmē "laimes dievietes atrašanās vieta". Kungam ap kaklu bija lotoziedu vītne, kas sniedzās līdz pat ceļiem. Šo garo vītne sauc par Vaidžantī vītne.

Kopā ar Kungu bija Viņa pavadoņi Nanda un Sunanda, un blakus Kungam stāvēja Sudaršanas diska iemiesojums. Kā teikts Vēdās, Kungam ir bezgalīgi daudz enerģiju, un arī to iemiesojumi stāvēja Viņam apkārt. Vissvarīgākās no šīm enerģijām ir barības enerģija pušti, skaistuma enerģija šrī, cieņas

enerģija kīrtī un materiālās radīšanas enerģija adža. Visas šīs enerģijas ir dotas arī materiālās pasaules vadītājiem, t.i., Kungam Brahmam, Kungam Šivam un Kungam Višnu, kā arī debesu planētu valdniekiem Indram, Čandram, Varunam un Saules dievam. Citiem vārdiem sakot, visi šie padievi, kuriem Kungs ir devis noteiktas enerģijas, pārpasaulīgā mīlestībā kalpo Dieva Augstākajai Personībai. Mahā-Višnu ir Krišnas ķermeņa izvērsums. Arī Brahma-samhitā apstiprināts, ka Mahā-Višnu ir Krišnas pilnīgā izvērsuma daļa. Šie izvērsumi neatšķiras no Dieva Personības, taču, tā kā Krišna bija atnācis uz materiālo pasauli, lai izpaustu savas spēles cilvēka izskatā, Viņš un Ardžuna tūlīt godbijībā noliecās Kunga Mahā-Višnu priekšā. Šrīmad Bhāgavatamā teikts, ka Kungs Krišna godināja Mahā-Višnu. Tas nozīmē, ka Viņš noliecās Tā priekšā tikai tāpēc, ka Kungs Mahā-Višnu neatšķiras no Viņa paša. Tomēr Krišnas noliekšanās Mahā-Višnu priekšā nav godināšanas veids, ko sauc par ahangrahopāsanu, kas reizēm tiek ieteikts cilvēkiem, kuri cenšas nonākt garīgajā valstībā, veicot zināšanu ziedojumu. Šādi cilvēki pieminēti arī Bhagavad-gītā: *jñāna-yajñena cāpy anye yajanto mām upāsate.*

Lai gan Krišnam nebija nekādas vajadzības noliekties Mahā-Višnu priekšā, Viņš, būdams augstākais skolotājs, tādā veidā mācīja Višnu godināšanu Ardžunam. Taču Ardžuna, ieraugot milzīgo veidolu, kas sevī ietvēra visu un tik ļoti atšķīrās no materiālajā pasaulē redzētā, ļoti nobijās. Redzot, ka Krišna noliecās Kunga Mahā-Višnu priekšā, viņš tūlīt darīja to pašu un tad nostājās lūgšanā saliktām rokām.

Pēc tam milzīgais Mahā-Višnu, priecīgi smaidot, sacīja: "Mans dārgais Krišna un Ardžuna! Es ļoti vēlējos redzēt jūs abus un tāpēc paņēmu un atnesu šurp brāhmana bērnus. Es gaidīju, kad jūs atnāksiet uz šo pili. Jūs, Mani avatāri, esat ieradušies materiālajā pasaulē, lai atbrīvotu pasauli no sloga, ko radījuši dēmoniskie spēki. Kad jūs nogalināsiet visus šos nevajadzīgos dēmonus, lūdzu, atgriezieties pie Manis. Jūs abi esat diženā gudrā Nara-Nārājanas avatāri. Jūs esat pilnīgi sevī, taču, lai aizsargātu bhaktas, iznīcinātu dēmonus un, it īpaši, lai atjaunotu pasaulē reliģijas principus miera labad, jūs mācat īstenās reliģijas pamatus, lai pasaules ļaudis varētu jums sekot un tādējādi valdītu miers un labklājība."

Tad Kungs Krišna un Ardžuna noliecās Kunga Mahā-Višnu priekšā un, paņēmuši brāhmana bērnus, atgriezās Dvārakā pa to pašu ceļu, pa kuru bija atbraukuši uz garīgo valstību. Brāhmana bērni jau bija paaugušies. Nonākuši Dvārakā, Kungs Krišna un Ardžuna atdeva brāhmanam viņa dēlus.

Ardžuna, ar Krišnas žēlastību pabijis garīgajā valstībā, bija ļoti pārsteigts. Ar Kunga žēlastību viņš varēja saprast, ka visas iespējamās materiālās pasaules bagātības ir radušās no Krišnas. Ja kāds cilvēks materiālajā pasaulē kļūst bagāts vai varens, tad tas notiek ar Krišnas žēlastību. Tāpēc ikvienam pastāvīgi jāapzinās Krišna un jābūt dziļi pateicīgam Viņam, jo visi cilvēka īpašumi ir radušies ar Krišnas žēlastību.

Ardžunas brīnumainais piedzīvojums, kas notika, pateicoties Krišnas žēlastībai, ir viena no daudzajiem tūkstošiem spēļu, ko Kungs Krišna veica, atrazdamies materiālajā pasaulē. Visas šīs spēles ir neatkārtojamas un pasaules vēsturē tām nav nekā līdzīga. Visas tās pilnībā pierāda, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība, tomēr, uzturēdamies materiālajā pasaulē, Krišna darbojās gluži kā parasts cilvēks, kuram ir daudz pasaulīgu pienākumu. Viņš darbojās kā lielisks ģimenes cilvēks, un, lai gan Viņam bija sešpadsmit tūkstoš sievu, sešpadsmit tūkstoš piļu un simtu sešdesmit tūkstoši bērnu, Kungs veica arī daudzas ziedošanas ceremonijas, lai mācītu karalisko kārtu, kā jādzīvo materiālajā pasaulē, darot labu visai cilvēcei. Kā ideāla Augstākā Personība Viņš piepildīja visu būtņu vēlmes, sākot ar augstāko sabiedrības locekļu, brāhmanu, vēlmēm un beidzot ar parasto dzīvo būtņu, arī viszemāko cilvēku, vēlmēm. Tāpat kā valdnieks Indra lej lietu pār visu pasauli, lai ar laiku sniegtu apmierinājumu ikvienam, arī Kungs Krišna iepriecina visas būtnes, dodot tām savu bezcēloņu žēlastību. Kunga Krišnas uzdevums bija aizsargāt bhaktas un nogalināt dēmoniskos valdniekus. Tāpēc Viņš nogalināja simtiem un tūkstošiem dēmonu. Dažus no tiem Viņš nogalināja pats, un dažus nogalināja Krišnas

pārstāvis Ardžuna. Tādā veidā pie varas nāca daudz dievbijīgu valdnieku, kā Judhištira, un tie sāka pārvaldīt pasauli. Tādējādi ar savu dievišķo gribu Krišna padarīja Judhištiru par valdnieku, un, pateicoties šai labajai valdībai, pasaulē bija miers.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit astotajai nodaļai "Krišnas nepārspējamā vara".

Astondesmit devītā nodaļa. Kunga Krišnas spēļu kopsavilkums

Kad Ardžuna bija atgriezies no garīgās valstības, uz kuru tas bija aizceļojis kopā ar Krišnu, viņš ļoti brīnījās. Ardžuna domāja, ka viņš, parasta dzīvā būtne, ar Krišnas žēlastību pats bija varējis redzēt garīgo valstību. Ardžuna bija redzējis ne tikai garīgo valstību, bet arī sākotnējo Maha-Višnu, materiālās pasaules cēloni. Ir teikts, ka Krišna nekad neatstāj Vrindāvanu: *vrindāvanam parityajya pādam ekaṁ na gacchati*. Mathurā Krišna ir augstākais, Dvārakā Viņš ir vēl augstāks, un Vrindāvanā Viņš ir visaugstākais. Krišnas spēles Dvārakā veic Viņa Vāsudēvas daļa. Tomēr starp Vāsudēvas daļu, kas ir izpausta Mathurā un Dvārakā, un sākotnējo Krišnas izpausmi, kas atrodas Vrindāvanā, nav nekādas atšķirības. Šīs grāmatas sākumā mēs jau runājām par to, ka Krišna ierodas kopā ar visiem saviem avatāriem, pilnīgajām daļām un pilnīgo daļu daļām. Tādējādi, dažas no daudzveidīgajām Krišnas rotaļām veic nevis pats sākotnējais Krišna, bet gan dažādas Viņa daļas un pilnīgās avatāru daļas, tāpēc Ardžuna nevarēja saprast, kā Krišna varējis tikt ar Kāranārnavasājī Višnu garīgajā valstībā. Tas ir pilnībā aprakstīts Šrilas Višvanāthas Čakravartī Thākura komentāros.

No Mahā-Višnu teiktā var saprast, ka Viņš ļoti vēlējas satikt Krišnu. Tā kā Mahā-Višnu aiznesa brāhmana dēlus, var teikt, ka Viņš noteikti pabija Dvārakā. Kādēļ gan Viņš nesatikās ar Krišnu tur? Uz šo jautājumu var atbildēt tā, ka Krišnu nevar redzēt pat Mahā-Višnu, kas guļ garīgās valstības Cēlonības okeānā, ja vien Krišna to neatļauj. Tāpēc Mahā-Višnu vienu pēc otra paņēma brāhmana dēlus, tikko tie bija piedzimuši. Mahā-Višnu gribēja, lai Krišna pats nāktu viņus glābt, un tad Viņš varētu satikt Krišnu. Ja tas tā ir, tad rodas nākamais jautājums: kāpēc Mahā-Višnu ieradās Dvārakā pats, ja Viņš nevarēja satikt Krišnu? Kāpēc Viņš neaizsūtīja uz turieni kādu no saviem pavadoņiem, lai tas paņemtu brāhmana dēlus? Uz šo jautājumu var atbildēt tā, ka Krišnas klātbūtnē Dvārakas iedzīvotājiem ir ļoti grūti sagādāt kādas raizes. Tā kā brāhmana dēlus nespēja paņemt neviens no Mahā-Višnu pavadoņiem, pēc tiem ieradās pats Mahā-Višnu.

Var uzdot vēl vienu jautājumu: Dievs Kungs tiek saukts par brahmanja-dēvu, brāhmanu godināmo Dievību. Kāpēc Viņš gribēja sagādāt brāhmanam tādas bēdas, ka tam nācās noskatīties visu deviņu bērnu pazušānā? Atbilde ir tāda, ka Kungs Mahā-Višnu tik ļoti vēlas satikt Krišnu, ka Viņš ir ar mieru sagādāt raizes pat brāhmanam. Lai gan tāda izturēšanās pret brāhmanu ir aizliegta, Kungs Višnu bija gatavs darīt visu, lai tikai satiktu Krišnu; viņš tik ļoti to vēlējas. Katru reizi, kad brāhmans zaudēja dēlu, viņš gāja uz pili, nostājās pie tās vārtiem un vainoja valdnieku par tā nespēju aizsargāt brāhmanus. Viņš teica, ka šāds valdnieks nedrīkst sēdēt karaļa tronī. Tas, ka brāhmans rāja kšatrijus un Krišnu, notika saskaņā ar Mahā-Višnu ieceri, Viņš gribēja, lai Krišna būtu spiests ierasties pie Viņa un paņemt brāhmana dēlus.

Var uzdot vēl vienu jautājumu: ja Mahā-Višnu nevar ieraudzīt Krišnu, tad kā gan varēja iznākt tā, ka Krišna bija spiests ierasties pie Viņa, lai paņemtu brāhmana dēlus? Atbilde ir tāda, ka Kungs Krišna devās pie Mahā-Višnu ne gluži brāhmana dēlu dēļ, bet gan Ardžunas labad. Krišnas draudzība ar Ardžunu ir ļoti tuva, un, kad Ardžuna gatavojās mesties ugunī un mirt, Krišna gribēja viņu aizsargāt. Ja brāhmana dēli netiktu glābti, Ardžuna noteikti mestos ugunī. Tāpēc Krišna viņam apsolīja: "Es atgādāšu šurp brāhmana dēlus. Necenties darīt sev galu."

Ja Kungs Krišna būtu gājis pie Kunga Višnu tikai tādēļ, lai paņemtu brāhmana dēlus, Viņam nebūtu vajadzības gaidīt, kamēr tiek aiznests devītais dēls. Bet, kad Kungs Mahā-Višnu paņēma devīto brāhmana dēlu, Ardžuna, nespēdams izpildīt savu solījumu, bija gatavs mesties ugunī, un stāvoklis kļuva ļoti nopietns, tāpēc Kungs Krišna nolēma kopā ar Ardžunu doties pie Mahā-Višnu. Ir teikts, ka Ardžuna ir ar īpašām spējām apveltīts Nara-Nārājanas avatārs. Viņš pat reizēm tiek saukts par Nara-Nārājanu. Nara-Nārājanas avatārs arī ir viens no Kunga Višnu pilnīgajiem izvērsumiem. Tādējādi, kad

Krišna un Ardžuna apciemoja Kungu Višnu, ir jāsaprot, ka Ardžuna to darīja savā Nara-Nārājanas spējā, tāpat kā Krišna, atklājot savas spēles Dvārakā, darbojās savā Vāsudēvas spējā.

Pēc garīgās valstības apciemojuma Ardžuna secināja, ka visas bagātības, kas kādam var piederēt garīgajā vai materiālajā pasaulē, ir Kunga Krišnas dāvanas. Kungs Krišna ir izpausts dažādos veidos kā višnu-tatva un džīva-tatva jeb, citiem vārdiem sakot, svāmša un vibhināmša. Višnu-tatvu sauc par svāmšu, un džīva-tatvu sauc par vibhināmšu. Tādējādi Viņš var atklāt sevi ar dažādām pārpasaulīgām spēlēm, kā pats vēlas – vai nu kā svāmša, vai kā vibhināmša. Tomēr Viņš ir un paliek sākotnējā Dieva Augstākā Personība.

Krišnas spēļu beigu daļa ir aprakstīta Šrīmad Bhāgavatamas desmitā dziedājuma deviņdesmitajā nodaļā, un šajā nodaļā Šukadēva Gosvāmī paskaidro, cik laimīgi Krišna ar savām varenībām dzīvoja Dvārakā. Krišnas spēka varenība jau ir atklāta dažādās Viņa spēlēs, un tagad tiks parādīts, kā Krišna Dvārakā atklāja savas bagātību un skaistuma varenības. Šajā materiālajā pasaulē, kas ir tikai izkropļots garīgās valstības atspulgs, bagātība un skaistums tiek uzskatītas par vislielākajām varenībām. Tāpēc, kad Krišna dzīvoja uz šīs planētas kā Dieva Augstākā Personība, visās trijās pasaulēs nebija tādas bagātības un tāda skaistuma, kas varētu līdzināties Krišnas bagātībai un skaistumam. Krišna baudīja sešpadsmitūkstoš skaistas sievas, un vissvarīgākais bija tas, ka Viņš Dvārakā bija vienīgais šo daudzo valdnieču vīrs. Šajā sakarībā ir īpaši pieminēts, ka Viņš bija sešpadsmitūkstoš sievu vienīgais vīrs. Pasaules vēsturē, protams, ir bijuši daudzi vareni valdnieki, kam ir bijis simtiem valdnieču, un, lai gan šie valdnieki bija vienīgie savu daudzo sievu vīri, viņi nespēja baudīt tās visas vienlaicīgi. Turpretī Krišna reizē baudīja visas savas sešpadsmitūkstoš sievas.

Var teikt, ka arī jogi var izvērst savus ķermeņus daudzos veidos, taču jogu izvēršanās un Kunga Krišnas izvēršanās nav viens un tas pats. Krišna reizēm tiek saukts par jogēšvaru, visu jogu kungu. No Vēdu rakstiem mēs uzzinām, ka jogs Saubhari Muni izvērās astoņos veidos. Taču šī izvēršanās ir kā izvēršanās ar televīziju. Televīzijas attēls var būt redzams miljonos vietu, taču šie izvērsumi nevar darboties dažādi; tie ir tikai sākotnējā attēla atspulgi, kas var darboties tikai tā, kā sākotnējais attēls. Krišnas izvērsums atšķirībā no televīzijas izvērsumiem un jogu izvērsumiem nav materiāls. Kad Nārada apciemoja dažādās Krišnas pilis, viņš redzēja, ka katrā no tām Krišna savos dažādajos izvērsumos darbojas dažādi.

Vēl ir teikts, ka Krišna dzīvoja Dvārakā kā laimes dievietes vīrs. Valdniece Rukminī ir laimes dieviete, un visas pārējās valdnieces ir viņas izvērsumi. Tādējādi Vrišni dinastijas galva Krišna baudīja dzīvi kopā ar laimes dievieti lielā greznībā. Par Krišnas valdniecēm ir teikts, ka viņas bija mūžam jaunas un skaistas. Lai gan Krišnam bija mazbērni un mazmazbērni, Viņš un Viņa valdnieces neizskatījās vairāk kā sešpadsmit vai divdesmit gadus veci. Jaunās valdnieces bija tik daiļas, ka viņu gaita bija kā zibens kustība debesīs. Viņas vienmēr bija grezni apģērbusās un izrotājušās un pastāvīgi izklaidējās ar dejām, dziesmām vai bumbas spēli uz piļu jumtiem. Tas, ka meitenes materiālajā pasaulē dzied un spēlē tenisu, ir sākotnējās Dieva Personības un Viņa sievu sākotnējo spēļu izkropļots atspulgs.

Dvārakas ielās vienmēr bija daudz ziloņu, zirgu, kariešu un kājnieku. Kad ziloņiem tiek doti kādi uzdevumi, viņi tiek piedzirdīti ar apreibinošiem dzērieniem, un ir teikts, ka Dvārakas ziloņiem šie dzērieni tika doti tādā daudzumā, ka ziloņi lielu daļu no tiem izšļakstīja pa zemi un apreibuši staigāja pa ielām. Kājniekiem, kas gāja pa pilsētu, bija daudz zelta rotu. Pa ielām rikšoja zirgi un brauca zelta karietes. Dvārakas pilsētā, kur vien sniedzās skats, bija skaisti parki un dārzi, kuros auga ziedu un augļu pilni koki un krūmi. Tā kā pilsētā bija daudz augļiem un ziediem pilnu koku, saldi dziedāja putni un dūca kames. Dvārakas pilsēta bija krāšņa visādā ziņā. Jada dinastijas varoņi uzskatīja sevi par vislaimīgākajiem pilsētas iedzīvotājiem un tik tiešām baudīja visas pārpasaulīgās iespējas.

Šajā brīnišķīgajā Dvārakas pilsētā atradās visas sešpadsmitūkstoš Krišnas valdnieču pilis, un Kungs

Krišana, visu šo iespēju augstākais un mūžīgais baudītājs, izvēršās sešpadsmittūkstoš veidos un vienlaicīgi dažādos veidos baudīja ģimenes dzīvi visās šajās sešpadsmittūkstoš pilīs. Katrā no pilīm bija skaisti izrotāti dārzi un ezeri. Kristālskaidrajā ezeru ūdenī ziedēja daudzkrāsaini lotosi – gan zili, gan dzeltenī, gan balti, gan sarkani –, un maigs vējš visapkārt iznēsāja lotosziedu safrānkrāsas putekšņus. Ezeros dzīvoja brīnišķīgi gulbji, pīles un dzērves, kas melodiski dziedāja. Reizēm Kungs Šrī Krišana kopā ar savām sievām šajos ezeros vai upēs peldējās, un šīs rotaļas bija liksmes pilnas. Dažreiz Kunga Krišanas sievas, kas bija laimes dievietes, peldēdamās turpat ūdenī apskāva Kungu, un spilgti sarkanā kunkuma, kas rotāja viņu brīnišķīgās krūtis, pielipa arī pie Kunga krūtīm, padarīdama tās sarkanas.

Impersonālisti neuzdrīkstas domāt, ka garīgajā valstībā ir tik daudzveidīgas baudas, taču, lai atklātu īstenās, mūžam svētlaimīgās izpriecas garīgajā valstībā, Kungs Krišana atnāca uz šo planētu un parādīja, ka garīgajā valstībā šādu dzīves prieku netrūkst. Vienīgā atšķirība ir tā, ka garīgajā valstībā šie prieki ir mūžīgi, tie nekad nebeidzas, turpretī materiālās pasaules prieki ir tikai laicīgi un izkropļoti atspulgi. Kad Kungs Krišana nodevās baudām, gandharvi un profesionāli mūziķi slavīnāja Viņu ar melodiskām dziesmām un spēlēja mridangas, bungas, timpānus, stīgu instrumentus un mīsiņa ragus, radīdami svētku noskaņu. Šajā priecīgajā gaisotnē Kunga sievas reizēm lēja Viņam virsū ūdeni ar īpašām šļircēm, un Kungs gluži tāpat aplaistīja valdnieces. Kad Krišana tādā veidā spēlējās ar savām valdniecēm, likās, ka debesu valdnieks Jakšarādža nododas baudām ar savām daudzajām sievām. (Jakšarādžu vēl sauc par Kuvēru, un viņš tiek uzskatīts par debesu valstības dārgumu glabātāju.) Kad Kunga Krišanas sievas bija pavisam slapjas, viņu krūtis un gurni kļuva tūkstoškārt skaistāki, un garie mati vijās pār visu augumu, to vēl vairāk izrotājot. Brīnišķīgie ziedi, kas bija iepīti matos, raisījās ārā, un valdnieces, izlikdamās, ka viņām apnikušas nemitīgās ūdens strūklas, steidzās pie Kunga, lai Viņam atņemtu šļirci. Valdnieces tuvojās pašas, un Kungs viņas apskāva. Krišanas sievu smaidošās sejas nepārprotami norādīja, cik ļoti viņas mīl Kungu, un tas viss radīja garīgas svētlaimes gaisotni. Kad ziedu vītne, kas bija Kungam ap kaklu, skāra valdnieču krūtis, viņu augumi nobira dzelteniem safrāna putekšņiem. Šajās debešķīgajās rotaļās valdnieces pavisam aizmirsās, un viņu izlaistie mati izskatījās kā gleznaini upes vilņi. Valdnieces apšļakstīja Krišanu ar ūdeni, Krišana apšļakstīja valdnieces, un likās, ka zilonis ezerā spēlējas ar daudzām zilonmātēm.

Kad Kungs Krišana un valdnieces bija no sirds izpriecājušies, viņi iznāca no ūdens un novilkā savas slapjās drēbes, kas bija ļoti vērtīgas, un atstāja tās profesionālajiem dejotājiem un dziedātājiem. Vērtīgās drēbes un rotājumi, ko valdnieces un valdnieki atstāj šādos gadījumos, dziedātājiem un dejotājiem bija vienīgais iztikas avots. Sabiedrība bija tik labi iekārtota, ka nevienam no sabiedrības dažādajiem locekļiem – ne brāhmaniem, ne kšatrijiem, ne vaišjām, ne šūdrām – nebija grūti nopelnīt iztiku. Sabiedrības daļas nesacentās savā starpā. Sākotnējā kastu sistēmas doma bija tāda, ka vienai ļaužu grupai, kas nodarbojas ar noteikta veida darbību, nav jāsaņem ar otru grupu, kas veic citus darbus.

Tādā veidā Kungs Krišana baudīja dzīvi kopā ar savām sešpadsmittūkstoš sievām. Kunga bhaktas, kas vēlas mīlēt Dieva Augstāko Personību laulības mīlestībā, var kļūt par Krišanas sievām, un Krišana ar savu laipno izturēšanos saglabā viņu piesaistību. Krišanas attiecības ar sievām, Viņa kustības, sarunas, smails, apskāvienu un visa pārējā darbība bija kā mīloša vīra izturēšanās, un tādēļ sievas vienmēr bija ļoti pieķērušās Krišanam. Tā ir augstākā dzīves pilnība. Ja cilvēks vienmēr ir pieķēries Krišanam, tad jāsaprot, ka viņš ir sasniedzis atbrīvi un viņa mūžs ir vainagojies panākumiem. Ja kāds bhakta no visas sirds mīl Krišanu, tad Krišana darbojas tā, ka bhakta nevar būt nepieķēries Viņam. Krišanas un Viņa bhaktu savstarpējās attiecības ir tik pievilcīgas, ka bhakta nespēj domāt ne par ko citu, kā vienīgi par Krišanu.

Krišna visām valdniecēm bija vienīgais godināšanas mērķis. Viņas pastāvīgi gremdējās domās par Krišnu, lotosacaino un brīnišķīgi melnīgsnējo Dieva Personību. Reizēm viņas domāja par Krišnu klusēdamas un reizēm lielā bhāvas un anubhāvas ekstāzē runāja gluži kā murgos. Reizēm pat Kunga Krišnas klātbūtnē viņas dzīvi attēloja spēles, ko bija baudījušas ar Krišnu ezerā vai upē. Paklausīsimies, ko valdnieces teica.

Viena no valdniecēm sacīja kurarī putnam: "Mans dārgais kurarī, ir ļoti vēls vakars. Visi guļ. Pasaule ir klusa un mierīga. Šajā laikā guļ arī Dieva Augstākā Personība, lai gan Viņa zināšanas neietekmē nekādi apstākļi. Kāpēc tu neguli? Kāpēc tu skumsti augu nakti? Mana dārgā draudzene, vai arī tevi tāpat kā mani apbūrušas Dieva Augstākās Personības lotosu acis, Viņa maigais smaids un mīlie vārdi? Vai Dieva Augstākās Personības izturēšanās dara tavai sirdij tādas pašas sāpes kā manējai?"

Ak, čakravākī! Kādēļ tu esi aizvērusi acis? Vai tu meklē savu vīru, kas ir aizlidojis uz tālām zemēm? Kādēļ tu tā skumsti? Ak vai! Liekas, ka tu esi ļoti nobēdājusies. Vai arī tu patiesībā vēlies kļūt par mūžīgu Dieva Augstākās Personības kalponi? Tu droši vien ļoti gribi uzlikt uz Kunga lotospēdām ziedu vītņi, lai pēc tam ar to greznotu savus matus.

Mans dārgais okeān, kādēļ tu augu dienu un nakti šalc? Vai tu negribi gulēt? Es domāju, ka tev uznācis bezmiegs, vai arī, ja es nemaldos, mans dārgais Šjāmasundara ir uzmanīgi atņēmis tev nopietnību un savaldīšanās spēju, kas ir tavas dabiskās īpašības. Laikam tādēļ tev nenāk miegs tāpat kā man. Jā, es piekrītu, šī slimība ir neārstējama.

Mans dārgais Mēness dievs, es domāju, ka tu esi smagi slim ar diloni. Tu kļūsti vājāks ar katru dienu. Ak, mans kungs! Tagad tu esi tik vājš, ka tavi stari vairs nespēj kļiedēt nakts tumsu. Vai arī tevi tāpat kā mani pārsteiguši noslēpumaini saldie Kunga Šjāmasundaras vārdi. Laikam tāpēc tu tik ļoti raizējies un esi tik nopietns.

Ak, Himalaju kalnu vējš, ko es tev esmu nodarījusi, ka tu tik ļoti gribi mani ķircināt un atmodināt manī iekāri pret Krišnu? Vai tu nezini, ka mani jau savainojušas Dieva Personības viltības? Mans dārgais Himalaju kalnu vējš, lūdzu, saproti, ka es jau esmu ievainota. Nedari vēl vairāk man pāri.

Mans dārgais brīnišķīgais mākonī, tavš skaistais augums ir tādā pašā krāsā kā mana dārgā Šjāmasundaras augums. Es domāju, ka tāpēc tu esi ļoti dārgs manam Kungam, galvenajam no Jada, un tādēļ arī tu tāpat kā es esi iegrimis meditācijā. Es redzu, ka tava sirds ir pilna tieksmes pēc Šjāmasundaras. Tu ārkārtīgi vēlies satikt Viņu, un es redzu, ka tieši tāpēc tev tāpat kā man no acīm rit asaras. Mans dārgais tumšais mākonī! Mums atklāti jāatzīst, ka nonākt tuvās attiecībās ar Šjāmasundaru nozīmē sagādāt sev liekas raizes, bez kurām mēs būtu varējuši mierīgi dzīvot savās mājās."

Dzeguzes parasti kūko vēlu vakarā vai agri no rīta. Dzirdot dzeguzes kūkošanu vakarā, valdnieces sacīja: "Dārgā dzeguze, tava balss ir tik salda! Dzirdot to, mēs tūlīt atceramies Šjāmasundaru, jo tava balss ir tieši tāda pati kā Viņa balss. Mums atklāti jāatzīst, ka tava balss ir nektāra pilna un tā ir tik uzmundrinoša, ka var atdzīvināt pat tos, kas atšķirtībā no sava dārgā drauga ir gandrīz miruši. Tāpēc mēs tev esam ļoti pateicīgas. Lūdzu, saki, kā lai sveicam tevi un ko lai darām tavā labā!"

Valdnieces turpināja runāt un teica kalnam: "Dārgais kalns, tu esi ļoti augstsirdīgs. Tu ar savu svaru uzturi visu šīs zemes garozu. Tu ļoti uzticīgi pildi savus pienākumus, taču nemāki kustēties. Ak, smagais kalns! Tu neskraidi šurp turp un nesaki ne vārda. Gluži otrādi, tu vienmēr esi domīgs. Tu droši vien pastāvīgi apceri kaut ko ļoti nopietnu un svarīgu, bet mēs pavisam viegli varam uzminēt, par ko tu domā. Mēs esam pārliecinātas, ka tu domā par to, kā uzlikt Šjāmasundaras lotospēdas uz savām virsotnēm tāpat, kā mēs vēlamies uzlikt Viņa lotospēdas uz savām augstajām krūtīm.

Ak, izžuvušās upes, mēs zinām, ka karstās vasaras dēļ jūsu gultnes ir sausas un jums nav ūdens! Tādēļ

Jūs vairs negrezno arī ziedošie lotosi. Jūs izskataties tik tievas un vājas, gluži tāpat kā mēs. Atšķirtībā no Šjāmasundaras mēs esam zaudējušas visu, mēs vairs nedzirdam Viņa miļos vārdus. Mūsu sirdis vairs nav tādas kā agrāk, un tāpēc mēs esam tik ļoti novājējušas. Jūs esat tādas pašas kā mēs. Jūs esat kļuvušas tievas tāpēc, ka vairs nesaņemam ūdeni no sava vīra okeāna, viņš vairs nesūta mākoņus." Valdnieces šeit min ļoti labu piemēru. Upes gultne kļūst sausa, kad okeāns caur mākoņiem vairs neapgādā to ar ūdeni. Okeāns tiek uzskatīts par upes vīru, un tāpēc viņam tā ir jāapgādā. Ja sieva nesaņem no vīra visu dzīvei nepieciešamo, tad viņa kļūst sausa kā izžuvusi upe.

Viena no valdniecēm teica gulbim: "Mans dārgais gulbi, lūdzu, nāc šurp, nāc pie manis! Apsēdies un padzeries pienu. Mans dārgais gulbi, saki, vai tev ir kādas vēstis no Šjāmasundaras? Cik es saprotu, tu esi Viņa ziņnesis. Ja tev ir kādi jaunumi, lūdzu, pastāsti tos man! Mūsu Šjāmasundara vienmēr ir tik neatkarīgs. Viņš nekad nevienam nepakļaujas. Arī mums nav izdevies Viņu pakļaut, un tāpēc mēs gribam zināt, kā Viņam klājas. Es tev varu pateikt, ka Šjāmasundara ir ļoti untumains. Draudzība ar Viņu nav ilga. To var izjaukt katrs nieks. Esi tik labs un saki, kādēļ Viņš ir tik slikts pret mani? Agrāk Viņš teica, ka es Tam esmu visdārgākā. Vai viņš to vairs neatceras? Lai kā arī būtu, nāc pie manis. Lūdzu, apsēdies! Tomēr, lai kā tu arī lūgtu mani, es neiešu pie Šjāmasundaras. Ja es Viņam nerūpu, tad kāpēc gan man būtu jāzaudē prātu Viņa dēļ? Diemžēl man tev ir jāsaka, ka tu esi kļuvis par vēstnesi pavisam nožēlojamai dvēselei. Tu gribi, lai es ietu pie Viņa, bet es neiešu. Ko? Tu saki, ka Viņš nāks pie manis? Vai Viņš vēlas nākt, lai apmierinātu manas ilgas pēc Viņa? Labi. Ved viņu šurp. Taču neved līdzī laimes dievieti, kas Viņam ir vismīļākā. Tu domā, ka Viņš nevar šķirties no laimes dievietes ne uz mirkli? Viņš tiešām nevar atnākt šurp viens, bez Lakšmī? Tas ir ļoti nepatīkami. Vai tas nozīmē, ka bez Lakšmī Šjāmasundara nevar būt laimīgs? Vai tiešām Viņš nevar būt laimīgs ar jebkuru citu sievieti? Vai tas nozīmē, ka laimes dieviete Viņu tik ļoti mīl, ka neviena no mums nespēj sacensties ar Lakšmī?"

Visas Kunga Krišnas sievas bija pilnīgi iegrimušas domās par Viņu. Krišnu sauc par jogēšvaru, visu jogu valdnieku, un Krišnas sievas Dvārakā glabāja jogēšvaru savās sirdīs. Labāk ir nevis censties pašam iegūt visus jogas mistiskos spēkus, bet gan vienkārši glabāt augstāko jogēšvaru Krišnu savā sirdī. Tādā veidā cilvēks var padarīt savu mūžu pilnīgu un galu galā ļoti viegli pārcelties uz Dieva valstību. Ir jāsaprot, ka visas Krišnas valdnieces, kas dzīvoja kopā ar Kungu Dvārakā, savās agrākajās dzīvēs bija diženas bhaktas, kas vēlējās nonākt ar Krišnu laulības mīlestības attiecībās. Tādējādi viņām tika dota iespēja kļūt par Šrī Krišnas sievietēm un pastāvīgi baudīt mīlestību ar Viņu. Galu galā visi šie bhaktas nonāca uz Vaikunthas planētām.

Augstākā Absolūtā Patiesība, Dieva Personība, nekādā gadījumā nav bezpersoniska. Visi Vēdu raksti slavina Viņa dažādās pārpasaulīgās personiskās darbības un spēles. Ir teikts, ka Vēdās un Rāmājanā ir aprakstīta vienīgi Kunga darbība. Visos Vēdu rakstos apdziedāta Viņa godība. Tiklīdz cilvēks ar mikstu sirdi, piemēram, sievietē, dzird stāstus par šīm pārpasaulīgajām Kunga Krišnas spēlēm, viņa sirds tūlīt piesaistās Kungam. Tādējādi sievietes un meitenes ar maigām sirdīm ļoti viegli iesaistās Krišnas apziņas kustībā. Tas, kurš tādā veidā ir iesaistījies Krišnas apziņas kustībā un pastāvīgi cenšas būt saskarsmē ar šādu apziņu, noteikti iegūst augstāko atbrīvi un atgriežas Goloka Vrindāvanā pie Krišnas. Ja cilvēks, vienkārši izkopjot Krišnas apziņu, var nonākt garīgajā valstībā, tad mēs varam tikai iedomāties, cik ļoti laimīgas bija Kunga Krišnas valdnieces, kuras runāja ar Kungu un skatīja Viņu vaigu vaigā. Kunga Krišnas sievu veiksmi nemaz nav iespējams aprakstīt. Viņas pašas rūpējās par Krišnu, dažādos veidos pārpasaulīgi kalpojot Viņam, piemēram, mazgājot Viņu, barojot Viņu, iepriecinot un apkalpojot Viņu. Tādējādi nekādas askēzes nevar salīdzināt ar Dvārakas valdnieču kalpošanu.

Šukadēva Gosvāmī pastāstīja Mahārādžam Parīkšitam, ka Dvārakas valdnieču askēzes un sevis apzināšanās ir ārkārtīgi lielas. Sevis apzināšanās mērķis ir viens – Krišna. Tādējādi, lai gan Krišnas un

valdnieču attiecības atgādina parastas vīra un sievas attiecības, būtiski ir tas, ka valdnieču pieķeršanās bija vērsta uz Krišnu. Askēzes ir domātas, lai cilvēks varētu atsacīties no materiālās pasaules un palielināt savu pieķeršanos Krišnam, Dieva Augstākajai Personībai. Krišna ir patvērums visiem, kas iet sevis apzināšanās ceļu. Kungs gluži kā nevainojams ģimenes cilvēks dzīvoja ar savām sievietēm un veica Vēdu rituālus, lai parādītu tiem, kas nav īpaši saprātīgi, ka Visaugstais Kungs nekādā ziņā nav bezpersonisks. Krišna dzīvoja ar sievieti un bērniem, baudīdams visas bagātības, gluži kā parasta saistītā dvēsele, lai rādītu piemēru tām dvēselēm, kas patiešām ir saistītas, ka cilvēks var dzīvot ģimenē tikmēr, kamēr ģimenes mērķis ir Krišna. Piemēram, Jadau dinastijas locekļi dzīvoja Krišnas ģimenē, un Krišna bija visas viņu darbības mērķis.

Atsacīšanās nav tik svarīga kā pieķeršanās Krišnam. Krišnas apziņas kustība ir izveidota tieši ar šādu mērķi. Mēs sludinām, ka nav svarīgi, vai cilvēks ir sanjāsī vai grihastha. Viņam tikai jācenšas aizvien vairāk pieķerties Krišnam, un tad dzīve vainagosies panākumiem. Sekojot Kunga Šrī Krišnas piemēram, cilvēks var dzīvot kopā ar ģimenes locekļiem, sabiedrībā vai nācijā nevis, lai apmierinātu juteklus, bet gan, lai apzinātos Krišnu, palielinot savu pieķeršanos Viņam. Pastāv četri principi, kas ļauj pacelties no saistītās dzīves līdz dzīvei atbrīvē, un tos apzīmē ar vārdiem "dharma", "artha", "kāma" un "mokša" (relīģija, ekonomiskā attīstība, jutekļu apmierināšana un atbrīve). Ja cilvēks dzīvo ģimenē un seko Kunga Krišnas ģimenes locekļu paraugam, viņš var īstenot visus šos panākumu sasniegšanas principus vienlaicīgi, padarot Krišnu par visas darbības mērķi.

Mēs jau zinām, ka Krišnam bija 16 108 sievietes. Tās visas bija cildenas un atbrīvotas dvēseles, un no viņām valdniece Rukminī bija galvenā. Krišnam bija vēl citas septiņas galvenās sievietes, un šo astoņu galveno valdnieču dēlu vārdi jau tika minēti. Arī visas pārējās Kunga Krišnas valdnieces laida pasaulē pa desmit dēliem. Tātad kopā Krišnam bija 16 108 reiz desmit dēlu. Nevajag brīnīties par to, ka Krišnam bija tik daudz dēlu. Mums vienmēr jāatceras, ka Krišna ir Dieva Augstākā Personība un ka Viņa spējas ir bezgalīgas. Kungs par saviem dēliem sauc visas dzīvās būtnes, un, ja sešpadsmit miljoni dēlu būtu tiešā veidā saistīti ar Viņu, tad tas nebūtu nekas pārsteidzošs.

No visiem Krišnas varenajiem dēliem astoņpadsmit dēli bija mahā-rathas. Katrs mahā-ratha viens pats varēja cīnīties pret daudziem tūkstošiem karavīru, kaujas ratu, jātnieku un ziloņu. Šie astoņpadsmit dēli ir ļoti slaveni, un par viņiem runā gandrīz visi Vēdu raksti. Astoņpadsmit mahā-rathas bija Pradjumna, Anirudha, Dīptimāns, Bhānu, Sāmba, Madhu, Brihadbhānu, Čitrabhānu, Vrika, Aruna, Puškara, Vēdabhānu, Šrutadēva, Sunandana, Čitrabhānu, Virūpa, Kavi un Njagrodha. No šiem astoņpadsmit Krišnas dēliem mahā-rathām par galveno tiek uzskatīts Pradjumna. Pradjumna bija valdnieces Rukminī vecākais dēls, un viņš mantoja visas sava diženā tēva Kunga Krišnas īpašības. Pradjumnas tēvocis no mātes puses bija Rukmī. Pradjumna apprecējās ar Rukmī meitu, un viņam piedzima dēls Anirudha. Anirudha bija tik spēcīgs, ka varēja cīnīties pret desmit tūkstošiem ziloņu. Viņš apprecējās ar savas vecmāmiņas Rukminī brāļa Rukmī mazmeitu. Tā kā šādi brālēni un māsīcas ir attāli radnieki, laulības starp viņiem nav nekas neparasts. Anirudhas dēls bija Vadžra. Kad pēc brāhmana lāsta visa Jadau dinastija tika iznīcināta, Vadžra bija vienīgais, kas palika dzīvs. Vadžram bija viens dēls vārdā Pratibāhu. Pratibāhu dēls bija Subāhu, Subāhu dēls bija Šāntasēna, un Šāntasēnas dēls bija Šātasēna.

Šukadēva Gosvāmī norādīja, ka visiem Jadau dinastijas locekļiem bija daudz bērnu. Tāpat kā Krišnam bija daudz dēlu, mazdēlu un mazmazdēlu, arī katram no šeit nosauktajiem valdniekiem bija tikpat daudz bērnu. Šie valdnieki bija arī neparasti bagāti, visi bija stipri, dzīvoja ilgu mūžu, un, vēl jo vairāk, visi Jadau dinastijas locekļi bija stingri brāhmaniskās kultūras sekotāji. Kšatriju valdnieku pienākums ir uzturēt brāhmanisko kultūru un aizsargāt kārtīgus brāhmanus, un visi šie valdnieki labi veica savus pienākumus. Jadau dinastijas locekļu bija tik daudz, ka visus viņus būtu grūti aprakstīt pat daudzus

tūkstošus gadu garā mūžā. Šrīla Šukadēva Gosvāmī Mahārādžam Parikšitam pavēstīja, ka viņš no drošiem avotiem bija dzirdējis, ka Jadau dinastijas bērņus mācījuši 38 800 000 skolotāji jeb āčārjas. Ja bērņū izglītošanai bija vajadzīgi tik daudzi skolotāji, tad mēs varam tikai iedomāties, cik daudz bija pašu ģimenes locekļū. Kas attiecas uz militāro spēku, ir teikts, ka vienam pašam valdniekam Ugrasēnam bija desmit kvadriljoni miesassargu.

Pirms Kunga Krišnas ierašanās šajā Visumā starp dēmoniem un padieviem notika daudzas kaujas. Daudzi dēmoni cīņā krita, un viņiem tika dota iespēja piedzimt augstās šīs Zemes valdnieku ģimenēs. Karaliskā vara dēmonus padarīja ļoti lepnus, un viņi nepārtraukti mocīja savus pavalstniekus. Dvāpara-jugas beigās uz šīs planētas ieradās Kungs Krišna, lai iznīcinātu visus dēmoniskos valdniekus. Kā teikts Bhagavad-gītā: *paritrāṇāya sādḥūnām vināśāya ca duṣkṛtām* – Kungs ierodas, lai aizsargātu bhaktas un iznīcinātu neliešus. Daži no padieviem arī tika uzaicināti ierasties uz Zemi, lai piedalītos Kunga Krišnas pārpasaulīgajās spēlēs. Krišna atnāca savu mūžīgo kalpu pavadībā, un arī padievi tika aicināti nolaisties un palīdzēt Kungam, un tā tie visi piedzima Jadau dinastijā. Jadau dinastijai dažādās valsts daļās bija 101 saime. Visi šo dažādo saimju locekļi godāja Kungu Krišnu atbilstoši Viņa dievišķajam stāvoklim, un visi no sirds mīlēja Viņu. Tādējādi Jadau dinastijas locekļi bija ļoti bagāti, laimīgi, dzīvoja pārticībā un bez raizēm. Jadau dinastijas locekļi stingri ticēja Kungam Krišnam un bija Viņa bhaktas, tāpēc tos nespēja uzvarēt neviens valdnieks. Viņu mīlestība pret Krišnu bija tik stipra, ka, darot ikdienas darbus – sēžot, guļot, ceļojot, runājot, izklaidējoties, slaukoties un mazgājoties –, viņi pastāvīgi gremdējās domās par Krišnu un nepievērsa uzmanību ķermeniskajām vajadzībām. Tās ir tīru Kunga Krišnas bhaktu pazīmes. Ja cilvēks iegrimst domās, viņš reizēm aizmirst visas pārējās ķermeniskās darbības, un tāpat Jadau dinastijas locekļi rūpējās par ķermeni tikai tāpēc, ka bija paraduši to darīt, bet patiesībā viņu uzmanība vienmēr bija vērsta uz Krišnu. Ķermeniskā darbība notika pati par sevi, bet prāts pastāvīgi gremdējās Krišnas apziņā.

Šrīmad Bhāgavatamas desmitā dziedājuma deviņdesmitās nodaļas nobeigumā Šrīla Šukadēva Gosvāmī min piecas īpašas Kunga Krišnas iezīmes. Pirmā īpašā iezīme ir tāda, ka pirms Kunga Krišnas atnākšanas Jadau ģimenē Ganga tika uzskatīta par vistīrāko upi pasaulē; ar tās ūdeni varēja attīrīt pat visnetīrākās lietas. Gangai šāds spēks piemīt tādēļ, ka tā izplūst no Kunga Višnu kājas ikšķa. Bet, kad Kungs Krišna, Visaugstais Višnu, ieradās Jadau dinastijas ģimenē, Viņš pats apceļoja visu Jadau valsti, un Viņa ciešās saites ar Jadau dinastiju padarīja ģimeni ne vien ļoti slavenu, bet arī deva tai lielākas šķīstīšanas spējas nekā Gangai.

Nākamā īpašā Kunga Krišnas atnākšanas iezīme bija tā, ka Viņš ieradās, lai aizsargātu bhaktas un iznīcinātu dēmonus, tomēr gan bhaktas, gan dēmoni sasniedza vienu un to pašu. Kungs Krišna ir piecu atbrīves veidu devējs. No šīm atbrīvēm sājudža-mukti jeb atbrīve, saplūstot ar Visaugstāko, tika dota tādiem dēmoniem kā Kamsam, turpretī gopī saņēma iespēju būt kopā ar Krišnu. Gopī saglabāja savu individualitāti, lai baudītu attiecības ar Kungu Krišnu, bet Kamsa saplūda ar bezpersonisko brahmadžoti. Citiem vārdiem sakot, gan dēmoni, gan gopī saņēma garīgu atbrīvi, taču, tā kā dēmoni bija Krišnas ienaidnieki, bet gopī bija Viņa draudzenes, dēmoni tika nogalināti, bet gopī tika aizsargātas.

Trešā īpašā Kunga Krišnas atnākšanas iezīme bija tā, ka laimes dieviete, kuru godina tādi padievi kā Kungs Brahma, Indra un Čandra, vienmēr kalpoja Kungam, lai gan Kungam vairāk patika gopī. Laimes dieviete Lakšmīdžī visiem spēkiem centās sasniegt gopī līmeni, taču viņai tas neizdevās. Tomēr viņa palika uzticīga Krišnam, lai gan parasti laimes dieviete ilgi neuzturas vienā vietā, pat ja viņu godina tādi padievi kā Kungs Brahma.

Ceturta īpašā Kunga Krišnas atnākšanas iezīme ir saistīta ar Viņa vārda slavu. Vēdu rakstos teikts, ka, noskaitot tūkstoš reizes dažādus Kunga Višnu vārdus, cilvēks saņem tādu pašu svētību kā trīs reizes

pasakot Kunga Rāmas svēto vārdu. Tādu pašu svētību cilvēks saņem, vienu reizi izrunājot Kunga Krišnas svēto vārdu. Tātad no visiem Dieva Augstākās Personības svētajiem vārdiem, Višņu un Rāmas vārdus ieskaitot, Krišnas svētais vārds ir visvarenākais. Tāpēc Vēdu rakstos īpaši uzsvērtā Krišnas svēto vārdu daudzināšana: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē. Kungs Čaitanja mācīja Krišnas svētā vārda daudzināšanu šī laikmeta cilvēkiem, tādējādi dodot iespēju iegūt atbrīvi vieglāk nekā citos laikmetos. Citiem vārdiem sakot, Kungs Krišna ir augstāks par visiem pārējiem avatāriem, lai gan tie visi ir viena un tā pati Dieva Augstākā Personība.

Piektā īpašā Kunga Krišnas atnākšanas iezīme ir tā, ka Viņš ar vienu Bhagavad-gītas pantu mācīja pašu augstāko no reliģijas principiem, t.i., uzticot sevi Krišnam, cilvēks var izpildīt visu reliģisko rituālu principus. Vēdu rakstos minēti divdesmit reliģisko principu veidi, no kuriem katrs aprakstīts savās šāstrās. Bet Kungs Krišna ir tik labs pret pagrimušajām šī laikmeta dvēselēm, ka Viņš ir atnācis pats un mācījis atteikties no visu veidu reliģiskajiem rituāliem un vienkārši uzticēt sevi Viņam. Ir teikts, ka Kali laikmetā ir zaudētas trīs ceturtdaļas no reliģijas principiem. Ir saglabājusies labi ja viena ceturtdaļa. Bet Kungs Krišna ar savu žēlastību ne vien ir devis to, kā mums Kali-jugā trūkst, bet arī padarījis reliģijas ceļu ļoti vienkāršu. Mēs varam pār pasaulīgā mīlestībā kalpot Kungam Krišnam, daudzinot Viņa svētos vārdus – Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē – un tādā veidā sasniegt augstāko reliģijas mērķi, t.i., nonākt uz augstākās garīgās valstības planētas Goloka Vrindāvanas. Tādā veidā pavisam ātri var novērtēt svētību, ko devusi Kunga Krišnas ierašanās, un saprast, ka tas, ka Viņš ar savu atnākšanu ļoti palīdzēja visas pasaules ļaudīm, nav nekas pārsteidzošs.

Šrīla Šukadēva Gosvāmī nobeidza Kunga Krišnas godības aprakstu, cildinot Viņu šādiem vārdiem: "Ak, Kungs Krišna, esi slavēts! Paramātmā Tu atrodi visu būtņu sirdīs. Tāpēc Tevi sauc par Džananivāsu jeb to, kurš dzīvo visu sirdīs." Kā teikts Bhagavad-gītā: *īsvaraḥ sarva-bhūtānāṃ hṛd-deśe 'rjuna tiṣṭhati* – Visaugstais Kungs savā Paramātmā dzīvo visu būtņu sirdīs. Tomēr tas nenozīmē, ka Krišna nevarētu būt arī Dieva Augstākā Personība. Mājāvādī filozofi atzīst visucaustrāvojošo Parabrahmana iezīmi, bet, kad ierodas pats Parabrahmans jeb Visaugstais Kungs, tad tie domā, ka Viņš ir pakļauts materiālajai dabai. Tā kā Kungs Krišna atnāca kā Dēvakī dēls, mājāvādī filozofi uzskata Krišnu par parastu dzīvo būtni, kurai nācies piedzimt materiālajā pasaulē. Tāpēc Šukadēva Gosvāmī brīdina viņus ar vārdiem "dēvakī-džanma-vāda", t.i., lai gan Krišna tiek saukts par Dēvakī dēlu, patiesībā Viņš ir Virsdvēsele jeb visucaustrāvojošā Dieva Augstākā Personība. Taču bhaktas vārdus "dēvakī-džanma-vāda" izprot citādi. Bhaktas zina, ka patiesībā Krišna ir māmiņas Jašodas dēls. Lai gan Krišna piedzima Dēvakī, Viņš tūlīt pārcēlās pie māmiņas Jašodas, un Jašoda ar Nandu Mahārādžu svētlaimīgi baudīja Viņa bērnības rotaļas. To atzina arī pats Vasudēva, kad viņš Kurukšētrā tikās ar Nandu Mahārādžu un Jašodu. Viņš teica, ka Krišna un Balarāma patiesībā ir bijuši māmiņas Jašodas un Nandas Mahārādžas dēli. Vasudēva un Dēvakī tikai skaitījās Viņu vecāki. Īstie vecāki bija Nanda un Jašoda. Tāpēc Šukadēva Gosvāmī uzrunā Kungu Krišnu par dēvakī-džanma-vādu.

Pēc tam Šukadēva Gosvāmī cildina Kungu, minot, ka Viņu godina jadu-vara-parišats, Jadu dinastijas sapulču nams. Vēl Šukadēva Gosvāmī slavina Kungu par dažādu dēmonu nogalināšanu. Dieva Augstākā Personība Krišna būtu varējis nogalināt visus šos dēmonus, izmantojot savas dažādās materiālās enerģijas, taču Viņš vēlējās to izdarīt pats, lai sniegtu dēmoniem atbrīvi. Krišnam nebija vajadzības nākt uz materiālo pasauli, lai nogalinātu dēmonus; Viņš bez pūlēm, tikai ar savu gribu, būtu varējis nogalināt simtiem un tūkstošiem dēmonu. Patiesībā Viņš atnāca savu tiro bhaktu labad, lai kļūtu par Jašodas un Nandas Mahārādžas bērnu un sagādātu prieku Dvārakas iedzīvotājiem. Nogalinot dēmonus un aizsargājot bhaktas, Kungs Krišna parādīja, ka īstenā reliģija ir vienkārša mīlestība uz Dievu. Sekojot īstenajiem Dieva mīlestības reliģijas principiem, pat tās dzīvās būtnes, ko

sauc par sthira-čarām, varēja atbrīvoties no materiālajiem sārņiem un nonākt garīgajā valstībā. Ar vārdu "sthira" tiek apzīmēti koki un augi, kas nespēj kustēties, un ar vārdu "čara" tiek apzīmētas kustīgās būtnes, it īpaši govīs. Kad Krišna bija uz Zemes, Viņš atpestīja visus kokus, pērtiķus, kā arī citus augus un dzīvniekus, kam izdevās Viņu redzēt un Viņam kalpot vai nu Vrindāvanā, vai Dvārakā.

Kungs Krišna tiek īpaši godināts par to, ka Viņš dod prieku gopī un Dvārakas valdniecēm. Šukadēva Gosvāmī slavina Kunga Krišnas valdzinošo smaidu, kas apbur ne tikai Vrindāvanas gopī, bet arī Dvārakas valdnieces. Tas izteikts ar vārdiem "vardhajan kāmādēvam". Vrindāvanā kā daudzo gopī draugs un Dvārakā kā daudzo valdnieču vīrs Krišna vairoja sieviešu vēlmi baudīt mīlestību ar Viņu. Lai sasniegtu Dieva apzināšanos vai sevis apzināšanos, cilvēkam parasti daudzus tūkstošus gadu jānodarbojas ar smagām askēzēm, un tikai tad viņš var izprast Dievu. Taču gopī un Dvārakas valdnieces, tikai aizvien vairāk un vairāk vēloties baudīt mīlestību ar Krišna kā ar savu mīļoto vai vīru, saņēma visaugstāko atbrīvi.

Šim Kunga Krišnas attiecībām ar gopī un valdniecēm visā sevis apzināšanās vēsturē nav nekā līdzīga. Ļaudis parasti domā, ka tam, kurš vēlas apzināties sevi, ir jāiet uz mežu vai kalniem un jānodarbojas ar smagām askēzēm. Taču gopī un valdnieces, vienkārši mīlēdamas Krišnu un nododamās kopā ar Viņu tā saucamajām jutekliskajām baudām greznībā un pārpilnībā, sasniedza visaugstāko atbrīvi, ko nespēj sasniegt pat diženi gudrie un svētie. Gluži tāpat tādi dēmoni kā Kamsa, Dantavakra un Šišupāla arī saņēma augstāko svētību un nonāca garīgajā valstībā.

Šrīmad Bhāgavatamas sākumā Šrīla Vjāsadēva pazemīgi godināja Augstāko Patiesību, Vāsudēvu, Krišnu. Pēc tam viņš mācīja savam dēlam Šukadēvam Gosvāmī sludināt Šrīmad Bhāgavatamu. Tieši tāpēc Šukadēva Gosvāmī cildina Kungu ar vārdu "džajati". Sekojot Šrīlas Vjāsadēvas, Šukadēvas Gosvāmī un visu mācekļu pēctecības āčārju piemēram, visiem pasaules ļaudīm jāgodina Kungs Krišna un sevis pašu labad jāpiedalās šajā Krišnas apziņas kustībā. Paņēmiens ir ļoti vienkāršs, un tas ļoti palīdz. Vajag tikai daudzināt mahā-mantru: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē. Tādēļ Kungs Čaitanja ir ieteicis nepievērst uzmanību materiālajām veiksmēm un neveiksmēm. Materiālā dzīve ir laicīga, tāpēc veiksmes un neveiksmes nāk un iet. Kad tās nāk, mums jābūt tikpat pacietīgiem kā kokiem un tikpat pazemīgiem un lēnprātīgiem kā zāles stiebriņiem uz ceļa, un noteikti jādarbojas Krišnas apziņā, daudzinot Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē.

Dieva Augstākā Personība Krišna, visu dzīvo būtņu Virsdvēsele, savā bezcēloņu žēlastībā atnāk uz šo pasauli un dažādos avatāros atklāj savas daudzveidīgās pārpasaulīgās spēles. Klausīšanās par pievilcīgajām Kunga Krišnas dažādo avatāru spēlēm saistītajām dvēselēm dod iespēju sasniegt atbrīvi, un vispievilcīgākās ir paša Kunga Krišnas apburošās un patīkamās rotaļas, jo Kungs Krišna ir visupievilcīgs.

Sekojot Šrīlas Šukadēvas Gosvāmī svētīgajam piemēram, es esmu centies pasniegt šo grāmatu "Krišna" šī laikmeta saistītajām dvēselēm, lai viņas varētu to lasīt un klausīties. Tas, kurš klausās stāstus par Kunga Krišnas spēlēm, noteikti iegūst atbrīvi un nonāk mājās, atpakaļ pie Dieva. Šukadēva Gosvāmī norāda, ka, klausoties stāstus par Dieva Kunga pārpasaulīgajām spēlēm un darbību, mēs pamazām pārcērtam materiālā piesārņojuma mezglus. Tāpēc, lai kas arī cilvēks būtu, ja viņš vēlas atgriezties pārpasaulīgajā Dieva valstībā, kur esamība ir mūžīga un svētlaimīga, un būt kopā ar Kungu Krišnu, viņam jāklusās stāsti par Kunga Krišnas spēlēm un jādaudzina mahā-mantra: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē.

Dieva Augstākās Personības Krišnas pārpasaulīgajām spēlēm ir tāds spēks, ka, vienkārši klausoties, lasot un atceroties šīs grāmatas "Krišna" stāstus, cilvēks noteikti var nonākt garīgajā valstībā, ko parasti sasniegt ir ļoti grūti. Kunga Krišnas pārpasaulīgo spēļu apraksti ir tik pievilcīgi, ka cilvēks

gluži dabiski vēlas lasīt tos atkal un atkal, un jo vairāk mēs lasām par Kunga spēlēm, jo vairāk mēs pieķeramies Viņam. Tieši šī pieķeršanās Krišnam paver mums vārtus uz Viņa mājvietu Goloka Vrindāvanu. Kā mēs uzzinājām no iepriekšējās nodaļas, izklūt no materiālās pasaules nozīmē izklūt no stingro materiālās dabas likumu ietekmes. Stingrie materiālās dabas likumi nespēj aizturēt cilvēku, kurš ir pieķēries garīgajai dabai. To Bhagavad-gītā apstiprina pats Kungs: lai gan uzveikt stingros materiālās dabas likumus ir ļoti grūti, cilvēks, uzticot sevi Dievam Kungam, pavisam viegli var izklūt no neziņas. Garīgajā valstībā materiālās dabas likumi nedarbojas. Kā mēs zinām no Šrīmad Bhāgavatamas otrā dziedājuma, garīgā valstība atšķiras no materiālas pasaules tieši ar to, ka tur nevalda padievi un materiālā daba.

Tāpēc Šrīla Šukadēva Gosvāmī otrā dziedājuma sākumā Mahārādžam Parīkšitam norāda, ka visām saistītajām dvēselēm būtu jāklausa un jāapdzied Dieva Kunga pārpasaulīgās spēles. Vēl Šrīla Šukadēva Gosvāmī valdniekam Parīkšitam pavēstīja, ka agrākajos laikos daudzi citi valdnieki un imperatori ir devušies uz džungļiem, lai nodarbotos ar smagām askēzēm un galu galā varētu atgriezties mājās, pie Dieva. Indijā joprojām daudzi augsti attīstīti pārpasaulnieki atstāj savas ģimenes un dodas uz Vrindāvanu, lai dzīvotu vienatnē un pastāvīgi klausītos un apdziedātu Dieva Kunga svētās spēles. Tas ir ieteikts Šrīmad Bhāgavatamā, un seši Vrindāvanas Gosvāmī tā darija, taču mūsdienās svētajā Vrindāvanā ir ārkārtīgi daudz karmī un pseidobhaktu, kuri tikai šķietami iet Šukadēvas Gosvāmī norādīto ceļu. Ir teikts, ka agrākajos laikos uz mežu devās daudzi valdnieki un imperatori, taču Šrīla Bhaktisidhānta Sarasvatī Thākurs neieteica pirms laika doties uz Vrindāvanu, lai dzīvotu tur vienatnē.

Tas, kurš pirms laika dodas uz Vrindāvanu, lai tur dzīvotu un sekotu Šukadēvas Gosvāmī norādījumiem, pat Vrindāvanā kļūst par maijas upuri. Lai izbeigtu šādu neautoritatīvu apmešanos Vrindāvanā, Šrīla Bhaktisidhānta Sarasvatī Thākurs uzrakstīja ļoti jauku dziesmu, kuras jēga ir šāda: "Mans dārgais prāts, kāpēc tu tik ļoti lepojies, ka esi vaišnavs? Tu daudzini Dieva Kunga svēto vārdu vienatnē, lai iegūtu lētu slavu, un tāpēc šāda daudzinašana ir tikai izlikšana. Šādu tieksmi pēc lētas slavas var salīdzināt ar cūkas mēsliem, jo tas ir tikai vēl viens veids, kā parādās maijas ietekme." Cilvēks var doties uz Vrindāvanu, lai iegūtu lētu slavu, viņš var neapzināties Krišnu, un vienmēr domāt par naudu un sievietēm, kas atnes tikai pārejošu laimi. Labāk izmantot visu naudu un sievietes kalpošanā Dievam Kungam, jo jutekļu baudas nav domātas saistītajām dvēselēm.

Jutekļu saimnieks ir Hrišīkēša, Kungs Krišna. Tāpēc jutekļi vienmēr jāizmanto, lai kalpotu Viņam. Kas attiecas uz materiālo slavu, ir bijuši daudzi tādi dēmoni kā Rāvana, kuri ir gribējuši stāties pretī materiālās dabas likumiem, bet nevienam tas nav izdevies. Tāpēc nevajag darboties dēmoniski un saukt sevi par vaišnavu tikai tādēļ, lai izpelnītos ievēribu. Ir jākalpo Kungam. Ja cilvēks garīgi kalpo Dievam Kungam, tad vaišnava slava nāk pati par sevi. Nevajag apskaust bhaktas, kas sludina Dieva Kunga godību. Es pats esmu sastapies ar tā saucamajiem Vrindāvanas bābādžī, kuri uzskata, ka nav vajadzības sludināt un ka labāk dzīvot Vrindāvanā, kādā vientuļā vietā, un daudzināt svēto vārdu. Šādi bābādžī nezina, ka cilvēks, kurš sludina vai cildina Dieva Augstāko Personību, gluži dabiski ar savu darbību kļūst slavens. Tāpēc nevajag pirms laika pamest godīga ģimenes cilvēka dzīvi, lai nodotos izvirtībām Vrindāvanā. Šrīlas Šukadēvas Gosvāmī ieteikums atstāt mājas un doties uz mežu, lai meklētu Krišnu, nav domāts nenobriedušiem cilvēkiem. Mahārādža Parīkšits bija nobriedis. Pat savā ģimenes dzīvē un jau no paša mūža sākuma viņš godināja Kunga Krišnas mūrīti. Bērnībā viņš godināja Kunga Krišnas Dievību un vēlāk, būdams ģimenes cilvēks, viņš nebija pieķēries ģimenes dzīvei. Tāpēc, saņēmis nāves vēsti, Mahārāja Parīkšits tūlīt sarāva visas saites ar ģimeni un apsēdās Gangas krastā, lai kopā ar bhaktām klausītos Šrīmad Bhāgavatamu.

Tā beidzas Bhaktivēdāntas skaidrojums grāmatas "Krišna" astoņdesmit devītajai nodaļai "Kunga Krišnas

Pielikumi

Par autoru

Viņa Dievišķā Žēlastība A.Č. Bhaktivēdānta Svāmī Prabhupāda ieradās šajā pasaulē 1896. gadā Kalkutā. Tur viņš 1922. gadā pirmo reizi satika savu garīgo skolotāju Šrīlu Bhaktisidhāntu Sarasvatī Gosvāmī. Ievērojamam bhakti zinātniekam, sešdesmit četrus Gaudīja Mathu (Vēdu institūtu) dibinātājam Bhaktisidhāntam Sarasvatī iepatikās izglītotais jauneklis, un viņš pārlicināja Šrīlu Prabhupādu veltīt savu dzīvi Vēdu zināšanu izplatīšanai. Šrīla Prabhupāda kļuva par viņa skolnieku un pēc vienpadsmit gadiem (1933. gadā) Allahabadā saņēma iesvētību no sava garīgā skolotāja.

Jau pirmajā tikšanās reizē 1922. gadā Šrīla Bhaktisidhānta Sarasvatī Thākurs lūdza Šrīlam Prabhupādam izplatīt Vēdu zināšanas angļu valodā. Turpmākajos gados Šrīla Prabhupāda uzrakstīja skaidrojumu Bhagavad-gītai un palīdzēja darbā Gaudīja Mathai. 1944. gadā Šrīla Prabhupāda bez jebkādas palīdzības no malas sāka izdot žurnālu "Back to Godhead" ("Atpakaļ pie Dieva"), kurš iznāca divas reizes mēnesī angļu valodā. Sākumā viņš pats to rediģēja, salika, laboja slejas un pat izplatīja bezmaksas eksemplārus. Šrīla Prabhupāda turpināja izdot žurnālu par spīti visām grūtībām, un tagad viņa mācekļi izdod to un daudzus citus žurnālus jau vairāk nekā trīsdesmit valodās.

Atzīmējot Šrīlas Prabhupādas augstās filozofiskās zināšanas un bhakti, Gaudīja vaišnavu biedrība 1947. gadā piešķīra viņam goda nosaukumu "Bhaktivēdānta". Lai vairāk laika varētu veltīt rakstīšanai un svēto rakstu studēšanai, 1954. gadā Šrīla Prabhupāda kļuva par vānaprasthu (atteicās no ģimenes dzīves) un devās uz svēto vietu Vrindāvanu, kurā viņš ļoti pieticīgos apstākļos dzīvoja viduslaikos celtajā Rādhā-Dāmodaras templī. Šeit viņš vairākus gadus nopietni studēja svētos rakstus un rakstīja. 1959. gadā viņš pieņēma sanjāsu (atsacīšanās dzīves kārtu). Rādhā-Dāmodaras templī viņš sāka rakstīt savu ievērojamāko darbu – Šrīmad Bhāgavatamas (Bhāgavata Purānas) astoņpadsmit tūkstošu pantu daudzsējumu tulkojumu un skaidrojumu. Šeit viņš uzrakstīja arī grāmatu "Easy Journey to Other Planets" ("Viegls ceļojums uz citām planētām").

1965. gadā, pēc Šrīmad Bhāgavatamas pirmo trīs sējumu izdošanas, Šrīla Prabhupāda devās uz ASV, lai izpildītu sava garīgā skolotāja norādījumu. Pēc ierašanās rietumos viņš uzrakstīja Indijas klasisko reliģisko un filozofisko tekstu tulkojumus un apkopojumus vairāk nekā astoņdesmit sējumos.

Kad 1965. gadā Šrīla Prabhupāda ar kravas kuģi ieradās Ņujorkā, viņš bija praktiski bez jebkādiem materiāliem līdzekļiem. Lielās grūtībās pagāja gandrīz gads, līdz 1966. gada jūlijā viņš nodibināja Starptautisko Krišnas apziņas biedrību (ISKCON). Šrīla Prabhupāda vadīja to līdz pat 1977. gada 14. novembrim, kad viņš atstāja šo pasauli. Šajos gados šī biedrība izauga par savienību, kurā ietilpst vairāk nekā simts āšrami, skolas, templi, institūti un lauku kopienas visā pasaulē.

1972. gadā Šrīla Prabhupāda nodibināja gurukulu – skolu Dallasā (Teksasas štats, ASV), tādējādi rietumos pirmo reizi ieviešot Vēdu jaunāko un vidējo izglītību. Turpmākajos gados Šrīlas Prabhupādas vadībā viņa mācekļi ir nodibinājuši vairākas citas šādas skolas, galvenā no tām atrodas Indijā Vrindāvanā.

Prabhupāda iedvesmoja vairāku starptautisko Vēdu kultūras centru celtniecību Indijā. Vienu no tiem – Šrīdhāma Mājāpuru – ir paredzēts pārvērst par garīgo pilsētu. Šī milzīgā projekta īstenošana turpināsies visu šo desmitgadi. Vrindāvanā ir radīts krāšņais Krišna-Balarāmas templis un "Starptautiskā viesnīca". Arī Bombejā ir uzcelts liels kultūras un izglītības centrs. Plānots radīt vairāk nekā desmit svarīgus centrus visā Indijā.

Tomēr visnozīmīgākais Šrīlas Prabhupādas ieguldījums ir viņa grāmatas. Autoritātes, domas dziļuma un skaidrības dēļ tās augstu vērtē zinātnieki un daudzās augstskolās tās izmanto kā mācību grāmatas. Viņa darbi ir tulkoti vairāk nekā deviņdesmit pasaules tautu valodās. Izdevniecība "The Bhaktivedanta Book Trust", kura tika nodibināta 1972. gadā tikai Šrīlas Prabhupādas grāmatu izdošanai, pašlaik kļuvusi par pasaulē lielāko Indijas reliģisko un filozofisko tekstu izdevēju.

Par spīti iespaidīgajam gadu skaitam Šrīla Prabhupāda divpadsmit gadu laikā apbrauca zemeslodi četrpadsmit reizes. Šajos ceļojumos viņš lasīja lekcijas visos sešos kontinentos. 1971. gadā viņš apmeklēja arī Maskavu. Par spīti smagajai slodzei Šrīla Prabhupāda turpināja ražīgi strādāt, un viņa darbi tagad veido patiesu Vēdu filozofijas, reliģijas, literatūras un kultūras bibliotēku.

Meditācija

Kas ir mantra?

Ja cilvēks grib atbrīvoties no rūpēm un ciešanām un grib būt laimīgs, tad ļoti svarīga ir meditācija. Meditēt nozīmē pakļaut sevi vienai domai. Lai prātu atbrīvotu no ikdienas rūpēm, cilvēkam ir jāpaceļas pār materiālo un jācenšas nostiprināties pārpasaulīgajā, garīgajā līmenī. Daudzinot Dieva svētos vārdus, mēs nonākam saskarē ar garīgo, ar Dievu.

Svētajos rakstos minēti daudzi Dieva vārdi: Krišna, Jehova, Rāma, Allahs, Buda u.c. Dieva vārdu daudzināšana attīra un paceļ cilvēku no materiālā līmeņa uz garīgo. Indijā jau tūkstošiem gadu ļaudis daudzina svētos vārdus mantru veidā. Sanskritā vārds "man" nozīmē prāts, bet "tra" – atbrīvošana. Tātad mantra ir garīgu skaņu kopa, kas atbrīvo mūsu prātu no nemiera.

Vēdu rakstos viena mantra ir nosaukta par augstāko – par mahāmantru. Kali-santarana Upaniśadā paskaidrots: "Šos sešpadsmit vārdus – Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē – sevišķi iesaka lietot Kali-jugā, strīdu, nemiera un liekulības laikmetā."

Vārds "Krišna" nozīmē "visupievilcīgais", "Rāma" nozīmē – "līksmes devējs", bet "Harē" ir vēršanās pie Visaugstā Kunga garīgās kalpošanas enerģijas. Tātad mahāmantras tulkojums ir šāds: "Ak, Visaugstais Kungs, visupievilcīgais, līksmes un spēka devēj, lūdzu, atļauj man kalpot Tev."

Harē Krišnas mahāmantras daudzināšanai nav vajadzīgi kādi īpaši apstākļi. Mantras meditācijas brīnišķīgākā iezīme ir tā, ka to var veikt visur – mājās, darbā, vadot automašīnu, braucot autobusā vai vilcienā. Skaitīt mantru var vienmēr un visur.

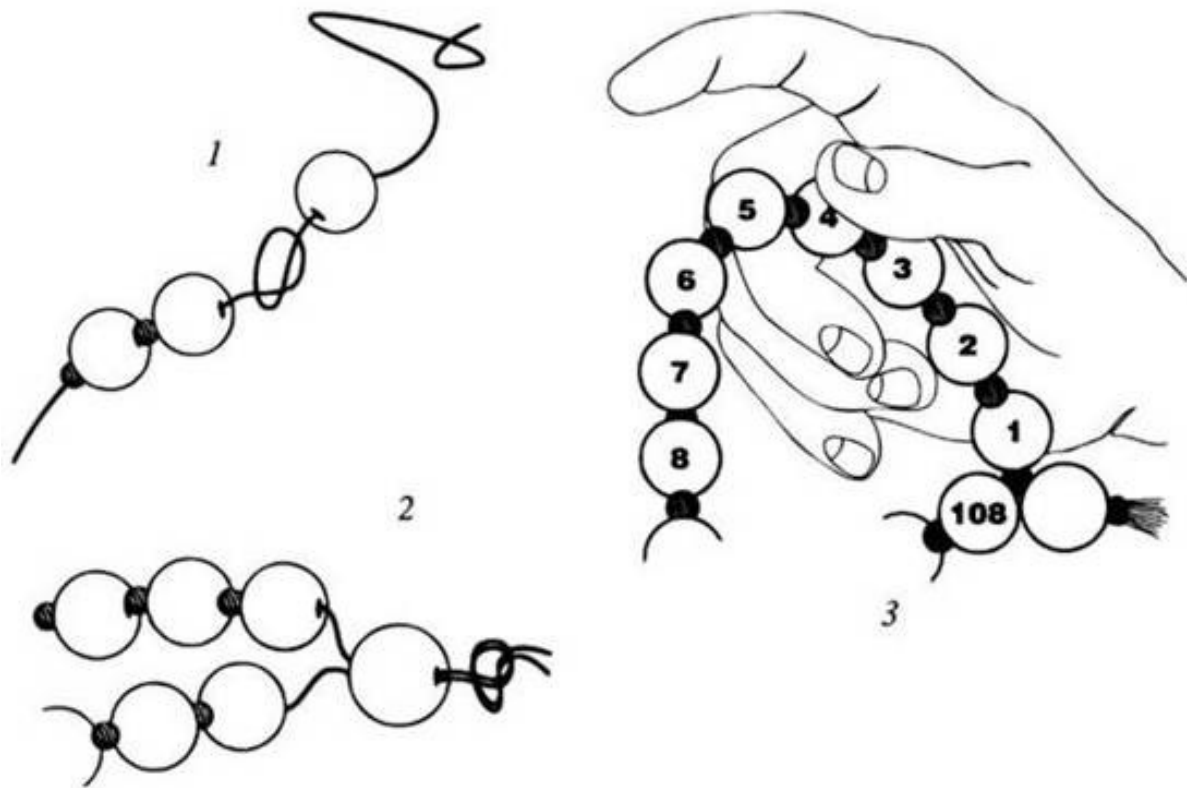
Mantru var skaitīt divos veidos. Individuālo meditāciju, mantras skaitīšanu uz krellītēm, sauc par džapu, bet mantras kopīgo dziedāšanu sauc par kīrtanu. Parasti kīrtanā izmanto arī mūzikas instrumentus un sit plaukstas. Abi mantras daudzināšanas veidi ir ieteikti svētajos rakstos un ir labvēlīgi mūsu garīgai attīstībai.

Džapas meditācija

Pirmā veida meditācijā visieteicamāk mahāmantru skaitīt uz virtenes, kas sastāv no 108 uz auklas uzvērtām zīlītēm, kuras vienu no otras atdala mezgliņi. Vidū ir uzvērtā 109. zīle, kura ir lielāka par citām – tā pārstāv Krišnu. Sāciet ar nākamo zīlīti aiz lielās zīles. Saņemiet zīlīti starp īkšķi un vidējo labās rokas pirkstu un balsī izrunājiet:

Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē

Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē

Atkārtojiet šo mantru uz katras zīlītes, kamēr nonāksiet līdz lielākajai, tad apgrieziet virteni un turpiniet pretējā virzienā. Nevajag skaitīt mantru uz lielās zīles vai pārlēkt tai pāri, turpinot skaitīt tajā pašā virzienā. Šāda skaitīšana uz zīlītēm ir īpaši iedarbīga, jo tajā ir iesaistīta arī tauste, kas palīdz mums labāk koncentrēties uz mantru.

Atkārtoties mantru uz katras no 108 zīlītēm, jūs esat veikuši vienu apli. Viena apļa atkārtošana jāveic piecās līdz septiņās minūtēs, lai gan sākumā tas var prasīt desmit vai pat vairāk minūtes. Iesaka skaitīt mantru sešpadsmit šādus apļus ik dienas. Ja kādam tas nav pa spēkam, tad pašam vajag noteikt sev kādu apļu skaitu un, piemēram, skaitīt mantru pusstundu no rīta un pusstundu vakarā. Mantru var skaitīt jebkurā diennakts laikā, tomēr Vēdu rakstos teikts, ka noteiktas stundas garīgām nodarbībām ir vislabvēlīgākās. Garīgai attīstībai vislabākās agrās rīta stundas, tāpēc, ja vēlaties, lai mantras iedarbība būtu visspēcīgākā, skaitiet to agri no rīta.

Džapu jūs varat skaitīt gan telpās, gan svaigā gaisā. Nav svarīgi arī tas, cik skaļi jūs to darāt. Pats svarīgākais – ik vārdu izrunāt skaidri un ieklausoties, nedrīkst izlaist zilbes. Mūsu prātam ir tieksme šaudīties no vienas domas uz citu, jo pēc savas dabas tas nav stingrs. Tāpēc ir jācenšas koncentrēties uz mantras skaņu, ieklausoties katrā tās vārdā.

Kīrtana

Iepriekš aprakstītā džapa ir individuālā meditācija, bet kīrtana ir kopīgā meditācija. Kīrtanas laikā cilvēki dzied Harē Krišnas mantru, parasti mūzikas instrumentu pavadībā. Kīrtanu var veikt mājās kopā ar ģimeni, pie draugiem vai pat mežā. Viens cilvēks vada kīrtanu, dziedot Harē Krišnas mantru. Kad viņš vienu reizi ir mantru nodziedājis, tad pārējie to atkārtot tādā pašā veidā, kā vadītājs. Tad atkal dzied vadītājs un pārējie atbild, utt. Šādi atkal un atkal atkārtojot mantru, visu kīrtanas dalībnieku garīgā svētlaipe aizvien pieaug.

Kīrtanas laikā cilvēks ne tikai klausās, kā viņš skaita mantru pats, bet arī dzird citu dziedāšanu, tā pastiprinot mantras iedarbību. Mantru var dziedāt jebkurā melodijā. Parasti kīrtanā tiek lietoti mūzikas instrumenti, bet var iztikt arī bez tiem. Kīrtanā lieto tradicionālos Indijas instrumentus, piemēram, bungas vai karatālas (metāla šķīvjus). Ja to nav, pacentieties atrast kaut ko līdzīgu, teiksim,

kādu kasti, ko var izmantot kā bungas. Var izmantot arī citus mūzikas instrumentus, piemēram, klavieres, ērģelītes, flautu vai ģitāru. Ir labi ritmā sist plaukstas. Kopā ar jums var sēdēt arī bērni – tā arī viņi garīgi pilnveidosies. Šādi kopā ar ģimeni jūs varat dziedāt mantru katru vakaru.

Harē Krišnas mantras dziedāšana sniedz aizvien pieaugošu prieku. Jūs paši par to varat pārliecināties. Pamēģiniet nepārtraukti atkārtot kādu citu vārdu vai frāzi kaut vai piecas minūtes. Ja jūs, piemēram, sakāt vārdus "Pepsi-kola" kaut vai dažas minūtes, tie jums kļūs nepanesami. Tie nesniedz nekādu prieku un apmierinājumu. Toties Krišnas vārds ir pārpasaulīgs, un, ja cilvēks daudzina šo vārdu, tad viņš gribēs to darīt atkal un atkal.

Kā uzlabot mantras skaitīšanu

Lai kādos apstākļos cilvēks arī daudzina Harē Krišnas mantru, viņš gūs lielu garīgo labumu. Svētie un dižie gudrie, kas ir autoritātes mantras daudzinašanā, iesaka noteiktus paņēmienus, kas ļauj pastiprināt mantras iedarbību un ātrāk sasniegt vēlamo mērķi.

Jo vairāk cilvēks daudzina Harē Krišna, jo vieglāk viņam būs sekot zemāk minētajiem principiem. Tas notiek tāpēc, ka mantras skaitīšanas laikā cilvēks iegūst arvien lielāku garīgo spēku un attīsta augstāku garšu. Kad cilvēks sāk baudīt garīgo prieku, ko sniedz šī daudzinašana, tad viņam ir daudz vieglāk atbrīvoties no sliktajiem paradumiem, kas traucē tālāku garīgo attīstību.

1. Vadošie principi

Tiem, kas ir nopietni un patiesi vēlas pilnveidoties garīgajā dzīvē, jāievēro sekojoši vadošie principi:

- 1) Jāēd tikai tīrs veģetārs ēdiens, t.i. jāizvairās no gaļas, zivīm un olām.
- 2) Jāatsakās no apreibinošām vielām (narkotikām, alkohola, cigaretēm, arī no kafijas un melnās tējas).
- 3) Jāizvairās no azartspēlēm.
- 4) Jāatsakās no nelikumīgas dzimumdzīves (dzimumdzīve ir atļauta tikai laulībā un tikai bērnu ieņemšanai).

Sekojošajiem minētajiem četriem vadošajiem principiem, cilvēks var ātri attīstīties garīgā dzīvē. To neievērošana traucē šādu attīstību, jo palielina mūsu materiālās pieķeršanās. Tomēr Harē Krišnas mantrai ir tāds spēks, ka tās daudzinašana palīdzēs mums nostāties uz pareizā ceļa, lai kādos dzīves apstākļos mēs arī neatrastos.

2. Vēdu rakstu lasīšana

Ja jūs pastāvīgi lasīsit Vēdu rakstus, īpaši Bhagavad-gītu un Šrīmad-Bhāgavatam, tad spēsiet daudz vieglāk pilnveidoties garīgajā dzīvē. Ja jūs klausīsieties par Krišnu, par Viņa neparastajām darbībām un pārpasaulīgām spēlēm, tad atbrīvosieties no visiem sārņiem, kas ilgajā saskarsmē ar materiālo pasauli ir sakrājušies jūsu sirdī. Pastāvīgi klausoties par Krišnu un garīgo valstību, kur Krišna bauda mūžīgās spēles ar Saviem bhaktām, jūs sapratīsiet, kas ir dvēsele, kas ir patiesa garīgā darbība un kā pilnībā atbrīvoties no materiālās pasaules važām.

3. Ēdiena piedāvāšana Krišnam

Lai izvairītos no materiāliem sārņiem, mums jāēd tikai Krišnam piedāvāts, garīgots veģetārais ēdiens. Jebkuras dzīvas būtnes nogalināšana izraisa karmiskas sekas un tas attiecas pat uz augiem. Tomēr Bhagavad-gītā Krišna saka, ka tas, kas Viņam piedāvā veģetāru ēdienu, neitralizē šīs karmiskās sekas.

4. Darba augļi veltīšana Krišnam

Sava darba augļi mums ir jāziedo Visaugstajam Kungam Krišnam. Ja cilvēks darbojas tikai sava prieka un apmierinājuma dēļ, tad viņam nākas saņemt savas darbības karmiskās sekas. Tomēr, ja cilvēks darbojas, lai tikai sniegtu prieku Krišnam, tad karmisko seku nav. Tas, ko mēs veicam, kalpojot Dievam Kungam, ne tikai atbrīvo mūs no karmas, bet arī atmodina mūsos snaudošo Krišnas mīlestību. Cilvēks var turpināt darboties savā profesijā, vienīgi ir jāizvairās no tādas darbības, kas ir iepriekšminēto četru vadošo principu tiešs vai netiešs pārkāpums.

5. Garīgu cilvēku sabiedrība

Ja jūs nopietni vēlaties daudzinaīt Harē Krišnas mantru, tad centieties pēc iespējas vairāk būt kopā ar līdzīgi noskaņotiem cilvēkiem. Mēs dabiski pārņemam to cilvēku īpašības, ar kuriem esam kopā. Piemēram, ja vēlamies kļūt par labu ārstu vai advokātu, tad mēs centīsimies būt kopā ar attiecīgās profesijas pārstāvjiem un mācīties no viņiem. Tāpēc labāk izvairīties no cilvēkiem, kas ir materiālistiski un noliedz garīgo dzīvi. Ja jūs atradīsieties tādu cilvēku sabiedrībā, kas cenšas pilnveidoties garīgajā dzīvē, daudzina Harē Krišnas mantru un ievēro vadošos principus, tad spēsiet ātri iegūt mieru un laimi, un sasniegt dzīves augstāko mērķi – garīgo valstību.

Ēšanas joga

Dodot bhakti jogas, garīgās kalpošanas jogas apkopojumu, Dievs Kungs saka: "Lai ko tu darītu, lai ko tu ēstu, lai ko tu piedāvātu vai atdotu, lai kādas askēzes tu veiktu – visu to dari kā ziedojumu Man." (Bg. 9.27.) Tāpēc ēdiena piedāvāšana Krišnam ir neatņemama bhakti jogas sastāvdaļa.

Dievs Kungs apraksta arī to, kāda veida ēdienu Viņš pieņem: "Ja kāds Man no sirds piedāvā lapu, puķi, augļi vai ūdeni, tad Es to pieņemu." (Bg. 9.26.) Krišna šeit nepiemin gaļu, zivis vai olas, tāpēc bhakta piedāvā Viņam tikai labāko un tīrāko ēdienu – katrā ziņā ne jau nokauto dzīvnieku pūstošos liķus vai nedzimušo cāļu embrijus.

Piedāvājot ēdienu Krišnam, bhakta apliecina savu mīlestību pret Viņu. Pat ikdienas dzīvē, gatavojot ēdienu kādam cilvēkam, mēs izpaužam savu mīlestību un pieķeršanos viņam. Šis cilvēks novērtēs ne tikai pašu ēdienu, bet arī to, ka šādi mēs izpaužam savu mīlestību pret viņu. Arī ēdiena piedāvāšana Krišnam palīdz mums iemīlēt Viņu. Tomēr ļoti grūti ir iemīlēt Dievu, ja mēs nekad neesam Viņu redzējuši.

Vēdu raksti dod ļoti skaidru priekšstatu par Dievu. Nekur citur jūs nespēsiet atrast tik pilnīgu Dieva Personības aprakstu. Citu pasaules galveno reliģiju rakstos Dievs pieminēts kā Visaugstais Tēvs, bet ir pārsteidzoši maz ziņu par Viņu kā par personību. Jēzus Kristus teica, ka viņš ir Dieva dēls, Muhameds bija Dieva pravietis, bet kas gan ir pats Dievs? Viņš parādās tikai netieši – kā balss no debesīm, kā degošs krūms utt.

Tomēr, ja mēs atzīstam, ka Dievs ir mūs radījis, tad mēs nevaram noliegt, ka Viņam ir visas personībai raksturīgās iezīmes – veidols, visdažādākie spēki un jutekļi. Nebūtu loģiski domāt, ka Dieva radītajā pasaulē kaut kas varētu būt pārāks par pašu radītāju. Mums ir veidols un mēs esam personības, bet, ja Dievam tā visa nebūtu, tad šajā ziņā mēs būtu pārāki par Viņu. Tāpēc Dievs arī ir personība – Augstākā Personība ar bezgala varenu garīgo veidolu. Piemēram, Bībelē ir teikts, ka mēs esam radīti pēc Dieva līdzības.

Rietumu mākslinieki savos darbos Dievu parasti iztēlojas kā spēcīgu, vecu vīru ar bārdu. Tomēr Indijas Vēdu raksti sniedz tiešu Dieva veidola un personības aprakstu – ziņas, kas nav atrodamas

nekur citur. Pirmkārt, Dievs ir mūžīgi jauns un Viņam piemīt brīnišķīgas garīgās īpašības, kas piesaista pat atbrīvoto dvēseļu prātus un sirdis. Viņš ir augstākais mākslinieks, augstākais mūziķis, Viņš brīnišķīgi runā un izpauž neierobežotu saprātu, jautrību un atsacīšanās spēju. Dievam ir nepārspējamā pārpasaulīgā spēle ar Viņa mūžīgajiem pavadoņiem. Vēdās ir bezgala daudz Dieva Augstākās Personības pievilcīgo iezīmju aprakstu. Tāpēc Viņu sauc par Krišnu, visupievilcīgo. Kad saprotam Dievu kā personību, tad mums ir daudz vieglāk medīt uz Viņu, īpaši tad, kad piedāvājam Viņam ēdienu.

Krišna ir visspēcīgākais un ir pilnīgi garīgs, tāpēc viss, kas saskaras ar Viņu, arī pilnībā attīrās un garīgojas. Pat materiālajā dabā ir lietas, kuras spēj attīrīt daudz ko citu. Piemēram, saule ar saviem spēcīgajiem stariem spēj iztvaicēt ūdeni pat no piesārņotām ūdenskrātuvēm. Ja pat tādām materiālam priekšmetam kā saulei ir šāds spēks, tad mēs varam tikai iedomāties kādai attīrošai spējai būtu jāpiemīt Dieva Augstākajai Personībai, kas bez pūlēm spēj radīt miljoniem saulu.

Garīgais ēdiens

Ar savām neierobežotajām pārpasaulīgajām enerģijām Krišna spēj pārvērst matēriju garā. Ja mēs ieliekam tērauda stieni ugunī, tad tas drīz vien sakarst un iegūst uguns īpašības. Tas pats notiek arī piedāvājot ēdienu Krišnam – ēdiens, kas sastāv no materiālām vielām, pilnīgi garīgojas. Šādu ēdienu sauc par prasādu, kas sanskritā nozīmē "Dieva Kunga žēlastība".

Prasādas ēšana ir viena bhakti jogas pamatnodarbība. Citās jogās jutekļi ir jāsavaldā mākslīgi, bet bhakti jogā mēs varam brīvi izmantot savus jutekļus dažādās patīkamās garīgās darbībās. Piemēram, ar mēli mēs varam baudīt brīnišķīgus, Kungam Krišnam piedāvātus ēdienus. Šādās darbībās jutekļi pakāpeniski garīgojas un tos dabiski sāk piesaistīt dievišķais prieks, kas tālu pārsniedz visu, ko mēs varam baudīt materiālā pasaulē.

Vēdu rakstos sniegti daudzi labvēlīgās prasādas iedarbības apraksti. Kad Visaugstais Kungs pirms piecsimts gadiem atnāca Indijā kā Kungs Čaitanja, Viņš teica par prasādu: "Ikviens agrāk jau ir baudījis šīs materiālās vielas. Tomēr tagad tām ir neparasta garša un aromāts. Šis aromāts pniecē prātu un liek aizmirst jebkādu citu saldmi. Tāpēc ir jāsaprot, ka Krišnas lūpu garīgais nektārs ir pieskāries šīm materiālajām vielām un piešķīris tām visas garīgās īpašības."

Veģētārisma virsotne ir tikai Krišnam piedāvāta ēdiena baudīšana. Pat daudzi putni un dzīvnieki, piemēram, baloži un pērtiķi, ir veģētārieši, tāpēc veģētārisms kā tāds vēl nav augstākais sasniegums. Vēdās teikts, ka cilvēka dzīves mērķis ir atmodināt dvēseles sākotnējās attiecības ar Dievu, un prasādas ēšana mums palīdz sasniegt šo mērķi.

Kā gatavot un piedāvāt prasādu

Veģētārisma augstākā mērķa sasniegšana sākas jau tad, kad mēs dodamies uz veikalu vai tirgu, lai izvēlētos pārtiku ēdiena gatavošanai. Bhagavad-gītā Visaugstais Kungs norāda, ka pārtika pēc materiālās dabas īpašībām iedalās trijās daļās – skaidrībā, kaislībās un tumsībā esošajā. Piena produkti, cukurs, dārzeņi, augļi, rieksti un graudaugi pieder skaidrībai un tos labprāt pieņem Krišna. Pārtiku, kas pieder kaislībām un tumsībai, nevajag piedāvāt Krišnam. Bhagavad-gītā (17.9.) teikts, ka šie produkti nes sev līdzī sāpes, ciešanas un slimības, tie ir smakojoši, pūstoši un netīri. Nav īpaši jālauza galva, lai saprastu, ka gaļa, zivis un olas, arī sīpoli un ķiploki pieder zemākajām dabas īpašībām. Tos nedrīkst piedāvāt Visaugstajam Kungam. Arī kafija, kakao un šokolāde pieder zemākajām īpašībām. Ja jums grūti atteikties no tējas un kafijas, tad dzeriet zāļu tējas un kafijas dzērienus no grauzdētiem graudiem.

Pērkot pārtiku, vienmēr atcerieties, ka gaļa, zivis un olas var būt arī citu produktu sastāvā, tāpēc

rūpīgi izpēti etiķetes. Piemēram, daudzām sieru šķirnēm tiek likts klāt glumenieks, ko iegūst no teļu kuņģiem.

Vajag izvairīties no ēdiena, ko nav gatavojuši Krišnas bhaktas. Saskaņā ar smalkajiem dabas likumiem, pavārs uz ēdienu iedarbojas ne tikai fiziski, bet arī mentāli. Piemēram, glezna nav tikai triepieni uz audekla, tā izteic mākslinieka sirdi un dvēseli, ko uztver skatītājs. Ja mēs uzturā lietojam pārtiku, kas ražota fabrikās vai ko gatavojuši cilvēki bez garīgas apziņas, tad mēs uzņemam zināmu devu materiālistiskas enerģijas. Tādēļ pēc iespējas vajag izmantot svaigus produktus.

Gatavojot ēdienu, pats galvenais ir ievērot tīrību. Visaugstajam Kungam nedrīkst piedāvāt neko netīru, tāpēc virtuvei jābūt spodrai un kārtīgai. Pirms ēdiena gatavošanas rūpīgi jānomazgā rokas. Gatavošanas laikā nevajag garšot, lai Krišna ir pirmais, kurš nogaršo. Kad viss ir gatavs, nelielu daļu no katra ēdiena un dzēriena salieciet trauciņos, no kuriem neviens cits nav ēdis. Nolieciet to visu Krišnas attēla priekšā un sakiet: "Mans dārgais Kungs Krišna, lūdzu pieņem šo nelielo ziedojumu." Iegaumējiet, ka pats galvenais ir mūsu mīlestība un pateicība Dievam, pašam ēdienam nav tik liela nozīme. Ēdiens netiks pieņemts, ja to nepiedāvās ar sirdi un dvēseli. Dievs ir pilnīgs. Viņam netrūkst nekā. Piedāvāšana ir tikai viens līdzeklis kā izpaust mūsu mīlestību. Pirms noņemt ziedojumu, vajag dažas minūtes atkārtot Harē Krišnas mantru: Harē Krišna, Harē Krišna, Krišna Krišna, Harē Harē, Harē Rāma, Harē Rāma, Rāma Rāma, Harē Harē. Pēc tam prasādu var pasniegt galdā. Viss jūsu sagatavotais ēdiens, arī tas, kas netika nolikts Krišnas attēla priekšā, tagad ir piedāvāts Krišnam, tomēr prasāda, kas bija tieši uz Kunga Krišnas paplātes, ir īpaša un to sauc par mahāprasādu. Ikvienam vajadzētu nogaršot kaut nedaudz šīs mahāprasādas. Centieties apjaust šī ēdiena garīgās īpašības, kas mūs atbrīvo no karmas iedarbības, bet vispirms jau – baudiet to!

Pēc kāda laika jums var rasties vēlēšanās veikt ēdiena piedāvāšanu pilnīgāk, atbilstoši tam, kā to dara Krišnas bhaktas visā pasaulē. Tādā gadījumā jums vajag izveidot vienkāršu altāri ar Šrīlas Prabhupādas, Kunga Čaitanjas un Šrī Šrī Rādhā-Krišnas attēliem.

Piedāvājot ēdienu, trīs reizes atkārtojiet visas sekojošās sanskrita lūgšanas:

*nama om viṣṇu-pādāya
kṛṣṇa-preṣṭhāya bhū-tale
śrimate bhaktivedānta-
svāmin iti nāmine*

*namas te sārasvate deve
gaura-vāṇī-pracāriṇe
nirviśeṣa-śūnyavādi-
pāścātya-deśa-tāriṇe*

"Es pazemīgi noliecos Viņa Dievišķās Žēlastības A.Č. Bhaktivēdāntas Svāmī Prabhupādas priekšā, kas ir ļoti dārgs Kungam Krišnam, jo ir patvēries pie Viņa lotospēdām."

"Es noliecos mana garīgā skolotāja, Sarasvatī Gosvāmī mācekļa priekšā. Savā žēlastībā viņš sludina Kunga Čaitanjadēvas vēstījumu rietumu valstīs, kas ir pilnas impersonālisma un tukšuma filozofijas."

*namo mahā-vadānyāya
kṛṣṇa-prema-pradāya te
kṛṣṇāya kṛṣṇa-caitanya-
nāmne gaura-tviṣe namah*

"Visdevīgākais avatār! Tu esi pats Krišna, kas atnāca kā Šrī Čaitanja Mahāprabhu. Tu esi pieņēmis Šrīmatī Rādhāranī zeltaino krāsu un Tu devīgi izdali tīru Krišnas mīlestību. Es pazemīgi noliecos Tavā priekšā."

namo brahṃaṇya-devāya
go-brāhṃaṇa-hitaya ca
jagaddhitāya kṛṣṇāya
govindāya namo namaḥ

"Es pazemīgi noliecos Kunga Krišnas priekšā, kas ir visu brāhmanu godināmā Dievība, kas ir govju un brāhmanu labvēlis un dāvā savu žēlastību visai pasaulei. Es atkal un atkal noliecos Dieva Personības priekšā, kuru sauc par Krišnu un Govindu."

Sanskrita izrunas rādītājs

Gadsimtu gaitā sanskrita valodas pierakstam lietoti dažādi alfabēti, tomēr visplašāk Indijā izmanto dēvanāgarī rakstu ("rakstu, kas tiek lietots padievu pilsētās"). Dēvanāgarī alfabētā ir 48 skaņas – 13 patskaņi un 35 līdzskaņi.

Šajā grāmatā sanskrita panti doti transliterācijā latīņu burtiem saskaņā ar sistēmu, ko zinātnieki pēdējos piecdesmit gados pieņēmuši, lai atspoguļotu katras sanskrita valodas skaņas izrunu. Šī sistēma izmantota arī citātos, kas ir rakstīti kursīvā.

Patskaņus – *a, ā, i, ī, u, ū* – izrunā tāpat kā latviešu valodā. Patskani *ṛ* izrunā kā *ri* vārdā *krist*. Patskani *e* izrunā kā *ē* vārdā *ērglis*; *ai, au* un *o* izrunā mazliet garāk nekā latviešu valodā.

Rīkles līdzskaņus – *k, kh, g, gh* un *ṅ* – izrunā līdzīgi kā latviešu valodā. *Ḷ* izrunā kā vārdā *kaķis*, *kh* kā vārdā *rika*, mazliet piedvešot *h*, *g* izrunā kā vārdā *govs*, *gh* kā vārdā *mugura*, piedvešot *h*; *ṅ* izrunā kā vārdā *bangā*.

Palatālos līdzskaņus – *c, ch, j, jh* un *ṇ* – izrunā ar mēles vidus daļu. *C* izrunā kā vārdā *čūska*, *ch* kā vārdā *buča*, mazliet piedvešot *h*, *j* izrunā kā *dž* vārdā *Džūkste*, *jh* izrunā līdzīgi, tikai piedvešot *h*; *ṇ* izrunā kā vārdā *dūņas*

Smaganu līdzskaņus – *ṭ, ṭh, ḍ, ḍh, ṇ* – izrunā ar paceltu mēles galiņu, līdzīgi ka angļu vārdos *tub, light-heart, dove, red-hot, nut*.

Zobu līdzskaņus *t, th, d, dh* izrunā līdzīgi kā latviešu valodā. *T* izrunā kā vārdā *tīrums*, *th* kā vārdā *mati*, piedvešot *h*, *d* izrunā kā vārdā *diena*, *dh* kā vārdā *gludināt*, piedvešot *h*.

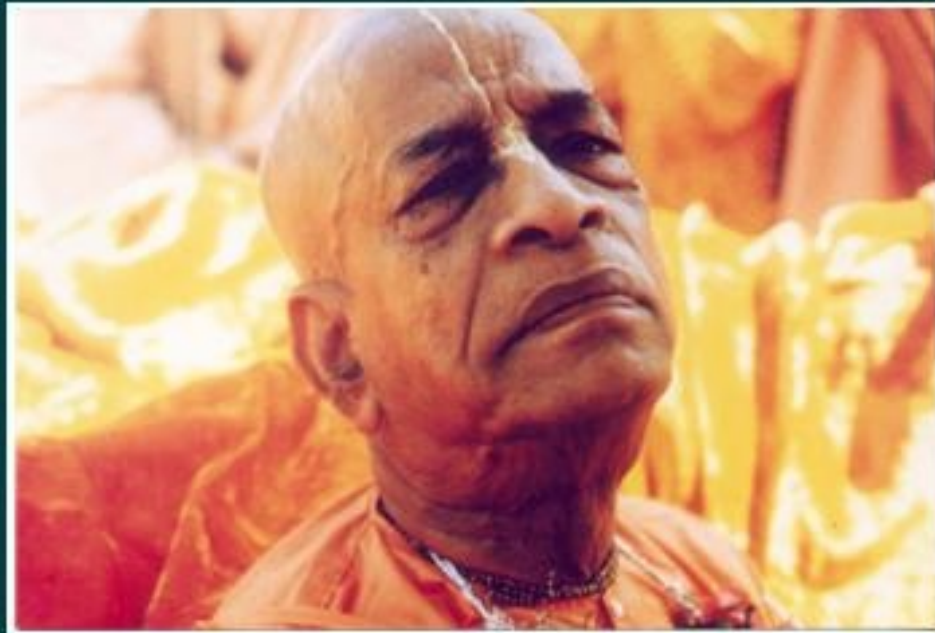
Lūpu līdzskaņus – *p, ph, b, bh* – izrunā līdzīgi kā latviešu valodā. *P* izrunā kā vārdā *priede*, *ph* kā vārdā *pupa*, piedvešot *h*, *b* kā vārdā *balodis*, *bh* kā vārdā *dabūt*, piedvešot *h*. *M* izrunā kā vārdā *māte*.

Puspatskaņus – *y, r, l* un *v* – izrunā kā vārdos *jauns, riet, laiva* un *vējš*. Šņāceņus *ṣ, ṣ* un *s* izrunā attiecīgi kā vācu vārdā *sprechen*, kā vārdā *šņākt* un *saule*. Burtu *h* izrunā viegli, kā angļu vārdā *home*.

Anusvāra *m* ir tīri nazāla skaņa, un to izrunā kā vārdā *grumba*. Visarga *ḥ* ir elpas skaņa, to izrunā ļoti viegli. Divrindes beigās *aḥ* izrunā kā *aha*, *iḥ* kā *ihi*.

Zilbes sanskritā netiek stingri uzsvērtas, nav arī pauzes starp vienas rindas vārdiem, runas plūdumā tiek ievērota tikai atšķirība starp garajām un īsajām zilbēm (garās zilbes ir divreiz garākas par īsajām). Zilbe ir gara, ja patskanis tajā ir garš (*ā, ai, au, e, ī, o, ī, ū*) vai īsajam patskanim seko vairāk nekā viens līdzskanis (to skaitā *ḥ* un *m*). Aspirētie līdzskaņi (līdzskaņi, kuriem seko *h*) šajā gadījumā tiek uzskatīti par vienu līdzskani.

Grāmatas tekstā galvenokārt lietota sanskrita fonētiskās transkripcijas sistēma, kas dod iespēju latviešu lasītājam bez īpašām priekšzināšanām sanskritā pietiekami pareizi izrunāt sanskrita valodas vārdus un terminus. Šī sistēma izmantota vārdos, kas nav rakstīti kursīvā.

*Šajā grāmatā ir aprakstīta Krišnas
dzīve. Stāsti ņemti no Vēdu pērles –
Šrīmad Bhāgavatamas.*